

ספר

שאלות ותשובות

בית שערים

חלק יורה דעה
כרך ב'

מאת הגאון האדיר, שר התורה, מאור הגולה
רבינו עמרם בלום זצוקלה"ה
שרת בקודש בק"ק אלמאשד, מאדע, חוסט ובסוף ימיו בק"ק ב' אויפאלו, ושם מנו"כ

נדפס כעת פעם שלישית בתכלית ההידור והיופי
בהוספת חלק שלישי מכתבי יד – ומבוא לתולדות המחבר

ועליהם נוספו

קונטרס משנת העמרמי

מאת כ"ק מרן הגאון
רבי מגשה הקטן שליט"א
גאב"ד אונגוואר ור"י בית שערים, בעל "המשנה הלכות"
נכד רבינו המחבר

ועוד הוספות רבות כמבואר מעבר לדף

הובא לביה"ד ע"י הרה"ג ר' צבי האגער שליט"א נכד המחבר
כהוצאת

מכון משנה הלכות גדולות
שנת תשס"א לפ"ק

Published by

Mishne Halachoth Gedoloth Institute

Under the leadership of

Rabbi Menashe Klein

of Ungvar

Dean of Yeshiva Beth Shearim

1578 53rd Street

Brooklyn, NY 11219

לרכוש ספר זה או תקליטור תורני של כל הספרים
עם תוכנית חיפוש ובתבנית צילום, להתקשר:

To purchase printed copies of this volume or a Compact Disk
containing all the volumes in searchable text files & PDF format,
contact:

ארה"ב (888) 498-8642 Toll Free

ניו יורק (718) 851-0806 New York

ארץ ישראל (02) 587-0613 Israel

MishnaHalachos@mail.com

תרומתכם תאפשר לנו להמשיך בהפצת תורה בישראל

Your financial contribution is appreciated as it will help us continue to spread torah
through publishing seforim and making them available on computer.

נא לשלוח תרומתכם החשובה:

Please send your generous donations to:

Machon Mishne Halachos

3301 W. Strathmore Ave.

Baltimore, MD 21215

USA

כל הזכויות שמורות תשס"ד

Copyright © 2004

תוכן הספר

יורה דעה כרך א'

הקרמת בן המחבר הגאון ר' משה נחום זצ"ל רומ"ץ גראסווארדיין
פלפול א' מאת בן המחבר הגאון ר' משה נחום זצ"ל
שאלות ותשובות בית שערים חיו"ד כרך א' (ס' א' - רפ"ג)
מפתח מפורט לתוכן התשובות חלק יו"ד כרך א'
א. - קס:

יורה דעה כרך ב'

קסא. - רסב.
רסב. - רסג.
רסג. - רסח:
רסט:
ער. - רפט:
רצ. - שיב.
שיג. - שיט:
שכ. - שכב.
שכג
שכד

שאלות ותשובות בית שערים חיו"ד כרך ב' (ס' רפ"ד - תמ"ט)
תשובה מאת בן המחבר הגאון ר' בן ציון זצ"ל אב"ד אויפאלו
מפתח מפורט לתוכן התשובות חלק יו"ד
תוכן לקו' משנת העמרמי חיו"ד
קונטרס משנת העמרמי חיו"ד
מפתח ש"ס, רמב"ם, שו"ע ופוסקים לשו"ת בית שערים חיו"ד
מפתח עניינים לשו"ת בית שערים חיו"ד
מראה מקומות לספרים המביאים את דברי שו"ת בית שערים חיו"ד
רשימת שמות השואלים ואישים המזכרים בשו"ת בית שערים חיו"ד
זכרון תורה ממהרורה הראשונה

Published and copyrighted © 2001

להשיג הספר:

MACHON MISHNE HALACHOS
1578 53rd Street
Brooklyn, N.Y. 11219
(718) 851-0806
FAX (718) 851-0089

מכון משנה הלכות
ת.ד. 23451 קרית אונגוואר
רמות, ירושלים 91234
טל. (02) 586-9097
פקס (02) 586-3906

לוחות והדפסה: דפוס אלון 02-5388938

תשובה רפ"ד עוד להרצ הכיל

שליטה ז' אויפאלו ז' תלוה חרין לפיק:

תשובה רפ"ו

שוכ"ט לחובי החכי הרצ העלוה"ג מו"ה יוסף לבי קופר כ"י חזקיק שאעשאל:

מכתבו עם זרכה מו"ט וכו' ומה שכתבתי על דברי חוק' י"ט כד שיקשו כיון דטומאה מעליע קיל עשאר טומאה אחאי טמאה חפילו זריה ושאר טומאה זריה טהור וחרין דחזקה טהרה לא עסקי משום דענופה קא חזי' וחי דכילוף מקוטע דטהור חפילו ליכא חזקה זיל דלא ילפינן עקוטה חלה אם גם עכשיו הוא ק' טומאה חבל האשה עכשיו ודאי טמאה ליכא למילף עקוטה, והקשה אחאי דזכר שאין זו דעה ליטאל טהורה, וחרין דהא לא ילפינן מקוטה רק מרז גידל חיר וצטומאה זכר ש"ך למפרע כמו להבא, וזחי' שכי כחבו דלא ילפינן עקוטה רק טומאה מנע ולא טומאה ראיי' חבל טומאה זכר קודם משכחה גם צטומאה ראיי' ולהכי ילפינן משסו זכר שאין זו דעה ליטאל ספיקו טהור ע"ש, והקשה מעלתו איך צקוטה כיט דקאמר חלטרין דריז וחלטרין זמנער מקוטה אחאי לא קאמר דאי מקוטה לא הוי ידעינן היכא דעכשיו טמא ודאי כתיבון אי שנתוס' או דליה ידעינן טומאה ראיי' כתיבון שכי:

ולפעניד לקימ דזכר כחבו חוק' עס צקוטה כיח דיה זריה' דעיקר הדבר שאין זו דעה ליטאל טהור כפקא לן מדריז וכיון דגלי לן קרא דליכא לפלוגי זין דזר שי' זו דעה ליטאל לשאין זו דעה ליטאל דזכר שי' זו דעה ספיקו טמא ולא פירש טומאחו היכן כלמוד קתום מן המפורש מקוטה דמפורש זו דוקא מקום קהירה ואע"ז דמסיק אי מקוטה הריא דעה כונע ומגיב חגז שיטפיי נקט ל"י ע"ש, ולפי' לא קשה קושיחו כמזבן:

ועוני' דהא דכחבו חוק' דהיכא דעכשיו טמאה ודאי או טומאה ראיי' חיל למילף מקוטה היינו לקולא לטהר זריה' משום דטומאה ראיי' ועכשיו טמאה ודאי חמור חבל לחומרה דזכר שי' זו דעה ליטאל ספיקו טמא שפיר ילפינן מקוטה צטומאה ראיי' והיכא שעכשיו טמאה ודאי מכ"ש ואיכ ליל והנצר כל טהור ודאי טהור הוא דיחבל הא ספק לא יחבל די' זו דעה ליטאל טמא הא זה שפיר יכול למילף מקוטה דטמא ככיל ולהכי קאמר דאי מקוטה הריא דלינו טמא עד דליכא דעה כונע ומגיב ולהכי חילטרין דריז וחיל' והיי' צזה שלום מאחי עמו' דושיה:

עמס הק' צלוהס צקיק הכיל:

תשובה רפ"ה

שלומי כדנח מדגונ מרצנה לחלמירי חובי הרצני החרוץ ושכון וריח לו כלצנון כמו"ה ליפמאן העללער כ"י:

מכתבך קבלתי ומה ששאלת איך תתנהג אשה שכזרענה לה טבילה זליל צנה צהדלקה כר צנה, עיין צמניא ק"י רס"ג סקטיו שכתב וכן מה שנהגת מקלח כשים כשהוא ליל טבילה והמקוה קמוכה לצניהכ"ס ואיכס רוליס לילך לציחם שלא יטכפו ולכן מדליקין כרזה שלהם צניהכ"ס אין לעשות צידם וכו' ועיין מהה"ש שם פירוש אחר החפיפה קודם הטבילה מצעיי' ע"ש, חבל זה דבר קשה מאוד צוה"ז דהרי האשה לריכה להסחיר טבילה כמזכר צויד קוסי קליה ועיין צמניא עירובין כ"ה וחשו' מהרש"ל רס"ו ו' ומהרי"א יוד ק"י רי"ז, וזיל חלי' רצה שם וכן אשה שהגיע זמן טבילה זליל צנה לא תעשה כן חלא כמי' ע"ש שחדליק וחצרך קודם הליכה ולהתנות שאינה מקבלת צנה עד אחר רחילה אך יש לגמס סח אמרינן ובלבד שלא יקדים וע"ש כחצ עוד שהצעל ידליק ויצרך ושעמתי וכו' שהולכים לציחם צין חפיפתן לטבילתן ומדליקין וחזורים לטבילה ועוד שמעתי קלת נוהגין עפ"י זקני' שמדליקין צניה הטבילה וה"י רחוק צעיני דהא דוקא על שולחנו צעינן חמס חלא סמך לזה וקיים וע"ש ככון כאשר כחצתי צחלה היינו שחדליק וחצרך קודם הליכה ולהתנות ע"ש, והנה לילך לציחם צין חפיפה לטבילה להדליק משמע מו"ז יוד ק"י קליט סקיה שאין כוסה כן רק חיון זוחה מניה המרחץ וגם להדליק ולצרך קודם הליכה ולהתנות כזר פקפק חיר ע"ז ועיין מהה"ש ובפרט צומן הזה שאינן ציה יבא מזה מכסול חיו שלא י"עו להתנות וגם להדליק צניה הטבילה יש צו עיקולי ופטורי לכן לדעתי המוצח צצדרכים שהצעל ידליק ועיין ק"י רס"ג ס"ג והצוחר יבחר וצזה יבא שלום יכוח צוהסלך ככפטך וכפט רצך ירידך:

עמס הק' צלוהס צקיק הכיל

ע"ד שאלתך באשה הממוניה לעמוד צניה הטבילה להסגיח על הכשים הטובלות חס טובלות כראוי כמזכר צקיען קליה וריח חלוס הרלוה [קורלזיכטיג] וכחצת טעלחה חקס צספר החיים ע"ה ח"ג ח"ה"ע ק"י פ"י, חנה רחי' עס טכחצ סחאשה המצנחה חרד על טעולות היורדים למי העוקה וחיכני יודע כוכחו חס טגס המצנחה חפטו צנדי' וחיר ערוגה לעוקה לענן חרלה מקרוב מאוד זה ודאי דבר קשה וטרחא מרובה וקשה לכמוך עלי' שמעשה כן וחס כוכחו רק שחיר צנדי' עד סמוך למי העוקה ועסס חרלה פשיטא טגס חס ח"כה קורלזיכטיג סלריכה לעשות כן דערחק ח"י להצמין חס ח"ן מיעוטא דעיעוטא מעשער לף ע"ס חמים וחלא מהכי טבילתה מה"ה כמזכר צקדיט רס"י קליה, וגם ע"ש חלה שחקה הצדלה רחנה שח"י חצוקה גדולה ח"כני יודע צזה חועלת כי זה ח"נו חליר יוחר מאוד חיום והרי גם ללור חיום ח"ה קורלזיכטיג, וחפטר נמי דחצוקה מנרע גרע כדפקס"י צלויה חלי' ק"צ ח"ין צודקין ללור חצוקה וכחצ מניא חק"ס דח"פי לריך לחזור ולצדוק עסוס דח"חא צנמי' לחסור יוש טעמים הרצה ש"חירא להכניסו לחורים וסדקים פן יסרוף חציה וגם משום דלורו לחחירו ומיקטף קטופי וחכי טעמי שייכי נמי צניד כמזבן, חבל מחורחא שחקה לה צחי עיכס פענן ופערנרלסערונקנבלא; וחפטר לצדוק חס לוחה צזה היעצ דבר קען מאוד כשאר כל הכשים ויוחר:

ומה שמענה על כוונת יוד ק"י ק"צ שלא ח"ה דברי צ"י סוק"י קליה צריה ומ"ש רצינו צעס הרחציד כחצ הכלצו והחגור צעס חרימ חשה טעובלה לריכס להוליך עמה חשה יחודית או צעלה או כערה שח"ה גדולה יוחר מיי' שנה ויוס אחד לרלוה חס טבלס כרין חבל לא גוי' חויל וחיחחזק ח"קורח ע"ש דמוכח מיה דצעלה רשאי לעמוד עלי' לרלוה שחטבול כראוי, לפעניד חרין עמו וחדריה חדלל חציה צטריע דצרי הכלצו רק כחצ צקיע לריך לעמוד ע"ג יחודית גדולה יוחר מיי' ויוס ח'י וכו' וחס ח"ן לה מי שחעמוד ע"ג וכו' חכרוך שערה על רחשה וכו' וחלא כחצ שהצעל יעמוד עלי' שימ דצעלה חסור וכוכה הכלצו רק דצעלה כחמן ע"ז חס עמד עלי' וחלא הוי כגוי' שח"נה כחענה ע"ז חבל לכחחלה חסור לעמוד עלי' טמא יבא עלי' קודם שחטבול, או דהכלצו מיי' דבר צין חגויס רחוק מאוד מיישוב יחודים כשירים וחס לא יעמוד צעלה עלי' לח חוכל לטבול לעולם חז ודאי מוחר לעמוד עלי' דח"כ לח חטבול לעולם, ויש חשש יוחר שיבא עלי' בחסור דח"י חז דצעל מוחר להחירד עס חשחו כדה וחל חיישינן שיבא עלי' חוה משום די'ס לה ח"חר לחחר זמן כמי' חוק' ורלשוניס ועיין צ"י סוק"י קלי' דיה חחן חבל חס לח חוכל לטבול לעולם ודאי חיישינן ועדיף שיעמוד חצעל ע"ג צענה טבילה וזה לח שכיח ציכינו ושפיר לח חציו חכו"ז, או דהכלצו מיי' כשי' עמחס חיכוקה קענה סיודעה טעס ציחה וח"נה מוסרת עלמה לציחה דחז לח חיישינן צומן קלר כזה שיבא עלי' ועיין חע"ז ק"י כ"צ ק"י וקענה כז ח"נה כחענה על טבילתה ולהכי לריך צעלה עמה, וצזה יבא שלום יכוח על רחשך ככפטך וכפט חמויך דושיה צחצחה:

תשובה רפ"ז עוד להרצ הכיל

שליטה ז' אויפאלא ר' שמוח חרכ"ז לפיק:

ע"ד חטר שאלתני חודות חשה הממוניה לעמוד צניה הטבילה להסגיח על הכשים הטובלות חס טובלות כראוי כמזכר צקיען צק"י קליה ק"י' שהגיד חסוי' שחשחו רחחה סחאשה חכיל כחחה חכר צניה הטבילה צעה טהלכה משס אחר טבילת כשים צעטיק לעה ערצ ולריח על חטמש צעל חאשה המצנחה ושאל חה חשחו ע"ז וחמר ששאל חה חשחו והסגיח לו שחי' כרחה לה טעדיין לח ח"י לחת חוכוכים והעצרת חוחה מעשומרהה מכה מעני' או שחטורה לחלל צנה או שחטורה להכטי' חחרים בח"קור כדה שטובלים ציוס זיי'ן ציוס והעמידו חחרה צמוקוה חך זחה חאשה חכסירה חעוצ עכשיו חעקוס לגמרי וח"ה צסוס חופן לעלוה חשה חחרה לעשערה חלו וחס כחמר טכל חשה שחלך לטבילה חוליך ח"זה מחצרות' עמה לרלוה חס טובלה כראוי יש לחוש להרצה חקלות לכן כפטך צשאלתך

תשובה רפ"ח

שליטה מאדע יום ג' לט' גח תרל"ז לפ"ק :

ששע זרכה וטל אורות, יחד מאירות, אל עול פני חותכי אהובי ידידי ורצ חציני סרצני העדכי העלכי, עסיק רעוני, חריף חדס מונחת על סרצני יאוחו הכסנים זאורו, אור צעיה : השיציה כמזיה מייס יוסף דוב סכהן כ"י כאור צסיר עם נאוח צוחו חותכתי החשובה חסעמ"ח זרוח נדיבס, הלכועס ומאורסה מ' זלמח מ"י לאוייס :

יקרת מכתבו הגיעני שלטום וחמול חסע"ח עיני ולני כסעס חדח לרעות זננים זדיח אשר חסעורר כבוד חותכי כ"י ואשר יתן ה' צפי אוחו אשמוור לדבר וכי הוא זה על זרכה כ"ע פ"ט ממקואוח חס"י וכן הוא צצ"י יו"ד ס"ע"ן ר"א זדין גל סכחלס מן היס זסוף זרציו סכחז ועוד רכיון דחיסו ז"ל סצר דכולו שאוז כסר עהיח למה יגזרו חכמים על היס הגדול שלא יסחר זוחל"ן דהא ליס למיגזר ז"י אסו חרדלית של גשמים כדכחז ר"מ דע"ס"ח אסרו לסכול זכהרות זר מ"וע"י חסרי וכ"י וחסעורר כבוד חותכי כ"י דהוא פלח עה ס"י"ס"ח דכולו שאוז לכאן, הנה גס חכ"י זלמדי מס' והלכות מקואוח עמדתי ע"ד ז"י אלו כי הס חמוהיס לעין כל רואה ואז אמרתי זעני דרכיס, הדרכ הראשון דהנה כזר הציח ז"י לעיל זעס המרדכי דפסול זחילה זנוטס"ן אינו אלל מדרצנן ר"ח כסערי"ק וחס"ד, הן חמת כי מדצרי המרדכי זעצנה לא נכחה כן רק פסול זוחל"ן הוא מהיח אלל טעילה זכהרות אטו חרדלית של גשמים הוא מדרצנן כמזואר למעין סס וכזר הסינו זדימ ומ"מ הצי"ן דפסול זחילה הוא רק מדרצנן והדימו הסיג הא ילפינן דין זחילה זח"כ מקרא זדיח וחז"י שהוא מהיח, ולדעתי אין כאן השגה סהרי זח"כ סכ למדו גס פסול שאוזין מקרא זדיח מה מעין זדיי סעיס אף עקוס זדיי סעיס ומ"מ כחז זפ"ד ממקואוח היח דכולו שאוז כסר מהיח [הגס סזדצרי חרמזיס י"ל דכל זר הלמד ז"יג מרות נקרא ד"ס וכמ"ס זספר המלות זסורש סהרי ולעולם דכולו שאוז הוא מהיח מ"מ הצי"ן עכ"ח לא הצי"ן כן ועי"ן זח"י"ס פ"ז ממקואוח ד"ה ש"ס נראה ג"כ דק"ל זדעת חרמזיס דכולו שאוז פסול רק מדרצנן דח"כ לא דקשה כלום למה פסלו חכמים שאזנה כלל והדין עמהס דנהי דזמ"ש חרמזיס זספרק הכ"ל היז מדצרי סופרים סהמים הסאוזין פסוליס לטעילה וכ"י י"ל דגס שהוא מהיח זדיקס מ"מ קרוי ד"ס אלל מ"ס זחי"ח דין חורה סכל מ"ס מוכנסיס טובל"ס זסס וכ"י היח לפרש רק דפסול שאוזין הוא דרצנן] וע"כ ל"ל דררשה דח"כ אסמכתח זעלמח הוא וכמ"ס חרע"ז פ"ז דמקואוח מ"ג וה"ז לענין פסול זחילה י"ל דהוא דרצנן ודרשה דח"כ אסמכתח זעלמח היח, ולפ"י י"ל דוד"ח אס פסול זחילה זחרדלית של גשמים הוא מהיח ספיר י"ס לגזור י"ס הגדול אטו חרדלית אלל אס חרדלית גופח הוא מדרצנן מהיכי ח"ח לגזור י"ס אטו חרדלית הלח הוא גזירה לגזירה [הגס דלמרדכי גזירין זסאר נהרות אטו חרדלית חסס כולה חדח גזירה סהרי רצו הנוטס"ן וזעלי זוחל"ן זנוטס"ן אלל לגזור זיס הגדול אפילו זיומי כ"סן וחסרי ה"ו ווד"ח גזירה לגזירה] וזהו קוס"ח ז"י רכיון דק"ל לרמזיס כולו שאוז כסר מהיח וע"כ דרשה דח"כ אסמכתח ו"כ לענין זחילה נ"י אסמכתח ואינו פסול זחילה אפילו זחרדלית רק מדרצנן, איכ למה יגזרו חכמים זיס הגדול שלא יסחר זוחל"ן דהא ליס למיגזר זיס אטו חרדלית וכ"י דהא חרדלית גופח נ"י אינו רק מדרצנן :

ובאופן אחר אמרתי זפירוש דצרי ז"י ואקדים דצרי ט"ז ר"ש הל' י"ן כסך סכחז פ"י משוס זנוח"ה"ן אסרוהו זעשהיה ומשוס גזירה י"ג אסרוהו אף זכהלח ע"ש זיאור דצרי לעכ"ד דוד"ח לא היח ראו"י לאסור סחס י"כס אטו י"י" דמה סיווי ודמיון י"ס זיניהס לעעות מזה על זה אלל כיון דכזר אסרו סחס י"כס זעשהיה משוס זנוח"ה"ן איכ כזר י"ס סיווי ודמיון זיניהס לענין איסור ומותר זכהלח כן י"י"ג אע"פ כ"ו ססחס י"כס אסור זעשהיה ומותר זכהלח כן י"י"ג אע"פ שאקור זעשהיה מותר זכהלח ולהכי אסרוהו גס זכהלח, ולפ"י כ"ל דוד"ח אי כולו שאוז פסול מן חסורה ומ"י גשמים שאין זסס חסיקה ידי אדס כסריס לטעילה ו"כ י"ס למ"י גשמים סיווי ודמיון למעין ספיר י"ס לגזור י"ס הגדול אס יסחר זוחל"ן יטעו סגס חרדלית של גשמים סעטקח מפרז זוחל"ן אלל

חמרי להו פנח יסו ססערות זעיס זעעס טעילס מלעזול זיוס ז' קמוך לחסיכה קודס לחח סטוכזיס וא"כ וד"ח איכס חסודס מזה על זה, ועוד דסרי זדעח סמחזר ס"ל לז"ך דחס סניחס טוריס זעייני סרציוח אזלינן זחר חסוד זעוכס ואס טוויס זעוכס אזלי"י זחר חסוד זעייני סרציוח ע"ש זס וד"ח דח"ן טעילס קודס לחח הכוכזיס חסוד זעייני סרציוח מ"ס"לה ססערות, ול"ד סה"י סכחז סס"ך אזלינן זעניחס לקולח דחינו חסוד עקל זעוכס אפילו חסוד זעייני סרציוח לחסוד זעוכס אפילו קל זעייני סרציוח, ול"ד סס"י"ס אס זעייני סרציוח סניחס טווי"ן אז אזלי"י זחר קל וחסוד זעוכס ע"ש וא"כ לא זעשיח אסס זו חסודה כלל שלא חסגיה על טעילה סערות היטב :

ור"א עוד אלח דלכסעמיד דלפ"י ה"י טעילה זיוס ז' קודס לחח הכוכזיס ד"ח סאסור ולא עלמח לס טעילה רק דלח ומסעס להו לח"כ"י סהוא עזירה לא עקרי"י חסודה על טעילה ססערות וכמ"ס רמ"ח ס"י ק"י"ט ס"ז זכה"י, וזכ"י נח"ס"ז ל"י דצרי רמ"ח סכחז מ"י סהוא חסוד זדצרי דלח ומסעס לח"כ"י סהוא עזירה לא עקרי חסוד מיהו לואוחו דזר אינו נאמן וחמ"ה חס"ו"י סק"ס וש"ך סק"י"ט הא ממניס לענין מה לא נקרא חסוד אי לואוחו דזר פס"ח דח"ן סומכ"ן עליו כיון דכח"ר"ח דע"י ל"י ו"י לדצריס אחריס אפ"י עזר זמז"ד חסוד דזר אחד אינו חסוד לדצריס אחריס כמזואר זס"ד ולכסעמיד כונח רמ"ח הנה זע"ל"ח כדה וז"ה י"ס כמה דיניס מהיח דעעח חרצה ראסוניס כולו שאוז פסול מהיח וטעילה זכל"ס והו"ח ע"י סהרה לז"כ"ע מהיח וטעילה כל גופו זפ"ח דלורי"ח וכהנה זרות ואס חסודה לעזור אחד מד"כיס אלו זמז"ד ה"י היח חסודה על איסור כדה וס"ז אינה כחמת על סוס דין מד"י כדה אלל אס לא מסעס לח"כ"י זח"ח מד"כיס הכל סהוא עזירה איכ אינה חסודה על איסור כדה וכחמת היח זסאר איסורי כדה רק לואוחו דזר אינה כחמת כיון סחוסזנה סהוא היחר וע"ד זה י"ס לעלוח גס זסאר איסורי"ן וא"ש :

ולפ"י ספיר י"ס להחזיר אסס זו על ממחרתה דלח מיקרי"י חסודה כלל ולא כסאר לנו רק דעח י"ח סהז"ח רמ"ח ק"י"ט דלפ"י אינו חסוד רק שאינו מוחזק זכסרות ל"ן להאמינו והוא דעח חרמזיס סהז"ח ז"י ואסס זו עכ"פ אינה מוחזקה זכסרות אלל כזר כחז ד"מ שא"ן המנחה כן ו"ש סמוכ"ן לזה מ"מ"ס חוס' וראסוניס זכמה דוכח דמוכח ו"ש נאמן זח"י"ר"ן דח"כ אין לך אדס מחחרת אלל חזירו [ע"י רש"י יצמות פ"ח ע"ח וריע"ז"ח ר"ש גע"ן ורע"ז"ח מול"ן ד"י] ולדעתי חרמזיס דזח"י"ן מוחזק זכסרות אינו נאמן ואס"ה ס"ל דמחחרת אללו איכ אין זה ראו"י דלמח ע"ח אינו נאמן ומ"מ מחחרת אללו אלל וד"ח דלח ס"ל כס"ע חרמזיס ועי"ן סו"י וש"ך סק"י"ח, אלל דס"ך סק"י"ח סרי ז"י נכנח ענה סהז"ח חסוד ס"י ס"ה דצרי חרמזיס ומיהו אין לוקמ"ן זסר מכל זנה ח"כ"י ה"י אדס כסר ומוחזק זכסרות וכ"י וכן כחז המזכר סס קוס"י ס"ה, וסנור הי"ח לומר עפ"מ"ס הג"ח רפ"ק דחול"ן אס נוח"י"י לו זסר לאכול ח"ך נאמן לע"ח סעח חרבה זקופ"ן דהא איחחזק איסורח וזח"חחזק איסורח אין ע"ח נאמן וחי"י דע"ח כסר ומיהמן סומכ"י על"י אפילו זח"חחזק איסורח ע"ש זאור"ך ולפ"י א"ש דסס זעשיטה דח"חחזק איסורח זענין דוקח מוחזק זכסרות אלל זעלמח היכח דלח איחחזק איסורח לא זע"י מוחזק זכסרות וא"ש, ולפ"י זכ"ד דג"כ איחחזק איסורח דעמחה נ"י אינו נאמן ח"כ"י מוחזק זכסרות, אלל חס"ך ח"ר"ן דסח"י עזח סוחט דסכ"ח עוצח וגס דיני סח"טות מרזיס וזק"ל יכול לעשות סה"י"י או דרסה או סאר פסוליס לכן אס לא הוחזק זכסרות אסור ע"ש ולדצרי"ו זכ"ד לעמוד ע"ג הטובלת לראוח שלא יסאר משער ראשה לך על פני המיס ספיר לא זע"י מוחזק זכסרות :

ועוד כ"ל דלפ"י לפ"מ"ס לא זע"י כאן מוחזק זכסרות דוד"ח לא גרע אינו מוחזק זכסרות לרמזיס שחסוד לדידן וה"י חסוד לדידן נאמן זעל אחריס כמזואר ס"ז וה"י אינו מוחזק זכסרות דח"ח"ן זעל אחריס לרמזיס וכ"ד זעל אחריס הוא וספיר נאמנה ומותר להחזירה למסמרתה וזפרט שא"ן למלוח טובה ממנה ו"ש לחוש לחקלות חרצה אס לא יחזירו אוחה ומיה"ח עוז לאייס על"י חרצה וסחק"ל על עלמח להסג"ח היטב ואחר חס"ה"ר, וז"ה י"ח שלום ינוח על ראס"ו כנפס"ך ונפס חמ"ך דוס"ח זכהלח :

עמ"ס חק"י זלוהס זק"ק ח"כ"ל :

אבל אם כולו שאוב נמי כשר לעצילה איכ אין למי גשמים
 שהם צלי הפסקה יד אדם דמיון למעין שהרי גם שאובין
 כשרים לעצילה, והלא כראש עזה לא יעלה על דעתם כלל
 שהשאובים משהים צוחלין רק הטעות על חרדלית וכיון
 שאין לחרדלית טום דמיון למעין שוב לא יעשו שחרדלית
 משהר צוחלין והקי' ציי שפיר כיון דכולן שאובין כשרים
 לעצילה איכ שוב אין טום שיווי ודמיון לים הגדול עם
 חרדלית ולמה יגזרו ים הגדול אטו חרדלית, ואין להשיב
 דעכיפ עכשיו שפסלו חכמים שאובין שוב יש דמיון לחרדלית
 עם ים הגדול ושפיר גזרו, זיא דאכתי שאובה שהמשיכוה כולה
 כשרה עיין ברמזים פ'ד דמקואות היח והיט וצ"י קימן
 הניל מה שהאריך בדברי הרמזים ושפיר אין דמיון לחרדלית
 עם ים הגדול רק אם שאובה שהמשיכוה וצ"י המטכה
 אינן סובין שמתער צוחלין, והא דתלי צ"י קושייתו צ"י דכולו
 שאוב כשר מהיח ולא צ"י שאובה שהמשיכוה כולה כשרה י"ל
 דקיל דהא צ"י תליא דאם כולו שאוב מדרבנן אז כולה
 צ"י המטכה כשר אפילו מדרבנן אבל אי כולו שאוב מהיח אז
 פסול כולו בהמטכה וכדמוה לי שראיתי כן באיזה מקום
 וכעת אין לי פכאי לחפש בספרים, [ועיין בס' לחם ושמלה
 ס"י ר"א קקט"ז אות ה' דרמזין כחז דנראה שהרייף ז"ל
 שהכשיר כולה שאובה בהמטכה פ"ל דשאובה לאו דא"י ע"ש
 ובסיק ע"ד אות ג']:

ל"י מדכתיב אך מעין וצור מקוה מים והנך אין דרכן להיות
 באויר, ולעכ"ל דכפ"ק ל"י ממאי דאיתא צח"כ יכול אף
 צור שצנפינה יחא טהור חיל מעין מה מעין שעינקו צקרקע
 אף מקוה שעינקו צקרקע ועיין רש"י צחומש פ' שמיני צפוק
 אך מעין וצור מקוה מים המחזירים לקרקע איכס מקבלים
 טומאה ועוד י"ש לך ללמוד יהיה טהור הטובל בהם מטומאתו
 ועיין בנימוקי חומש להרמב"ן שם צפוק והנוגע צנבלתם
 ועיין חת"ס י"ד ס"י קל"ח אות י"ג שהעלה ע"ז דמי מקוה
 לריך להיות מחובר לקרקע כדי שלא יקבלו טומאה דמחבר
 לקרקע כקרקע ואז ראוי לטהרה ע"ש באורך ועכ"פ הדבר
 צ"י שמים הראויין לעצילה אינו אלא צ"י מחובר לקרקע ולהכי
 אין עובלין באויר, ולפ"י י"ל דהיינו טעמא נמי דאין נוטפין
 מטהרין צוחלין דהא הצוחלין אינן מחוברין לקרקע וקע"א
 קמ"א אז"י להו והכי אחר"כ כינחו ועיין במג"א ס"י ד' קק"י
 שכתב שאם טובל ידיו בנהר ג"פ ילא מהיט דקמ"א אז"י
 והכי אחר"כ והביא ר"ח מע"ז מ"ז ומחלין קיה ועיין בחוס'
 שבת דף ה' ע"ב ד"ה אגו ושפיר למד הרמזים ק"ו מפסול
 יוחלין לפסול אויר דטעמא דתרווייהו מטום שאיכס מחזירים
 לקרקע, וזהו אין אנו לריכין למה שדחק הכ"מ שם בדברי
 הרמזים דפסול אויר צ"י הגל הוא מטום גזירה שלא יכשירו
 יוחלין דעלמא אלא דכ"ן פסול מדינא כיון שכתבש מהיח
 והוא באויר ואינו מחובר לקרקע אף שלא פסק חיותן מ"מ
 פסול כמו יוחלין דעלמא שפסולים מהמח שאינן מחוברין
 צקרקע רק צוחלין צ"י צנען שריכין צ"י חיותן מחברין כמ"ש
 חוס' צכורות נ"ו הניל אבל צנחלשו נ"ה פ"ל זמן שלא נחו
 צ"י צבורן זחילתן מחברן כמ"ש מהרי"ק הניל היינו מהיח
 בעלמא אבל איא לומר שמתער צקרקע, ועיין בחו"מ פ"ב
 דמקואות מ"ג הקשה אי כולו שאוב כשר מהיח אמאי פסלו
 חכמים שאובה כלל בעלמא אי כולו שאוב פסול מהיח גזרו
 ג"י לוגין אטו כולו שאוב אבל אי כולו שאוב נמי כשר אמאי
 גזרו ותי' דגזרו אטו צ"י וצ"י עלמא לא שרי לטבול דצ"י כן
 מקוה דומיא דמעין שהוא צקרקע ע"ש:

דיוצא לנו מזה ד"ש צ"י טעמים אהא שאין הנוטפין מטהרין
 צוחלין האחד יען שדרך זחילה אין המים צנחלוטם
 מחזירים יחד ואין כאן מ' טאה ושיעור עצילה במקום אחד
 רק מעין מטהר צוחלין כי חיותן מחברן, וש"כ לפי שדרך
 זחילה אין המים מחזירים לקרקע כניל וצ"י הרי במקום
 צ"י עתה מחובר לקרקע וכיון שכל המים צ"י צבור אחד נעשה
 הכל כמחבר לקרקע שחיותן מחברן או כיון שעינקו צקרקע
 די צ"י אפילו כימא שצמקום שזחל אינו מחובר מ"מ מהכי
 להו השקה למקום שמתער לקרקע ואיכס מקבלים טומאה
 שצ"י ולכן מטהרין צוחלין ועיין בחת"ס ס"י הניל והכי
 דייק לישנא דח"כ מה מעין שעינקו צקרקע משמע אפילו
 אינו כולו מחובר לקרקע רק עקרו מחובר די צ"י, ולפ"י
 א"י חומר דאם העולם איכס יודעים פסול זחילה מטעם
 השכי הניל יען שאינו מחובר לקרקע שפיר יש לגזור צ"י
 הגדול שלא יטהר צוחלין אטו חרדלית של גשמים דאף
 שיוודעים ש"ש חילוק צמיתות יש מהן מטהר צוחלין ויש שאינו
 מטהר צוחלין מ"מ הא ודאי שלא יעשו ממה שמעין מטהר
 צוחלין שגם חרדלית גשמים מטהר צוחלין דידעו החילוק
 דמעין הוא מים חיים וחיותן מחברן אבל חרדלית אינו
 מים חיים ואין המים מחזירים אבל אם יראו שים הגדול
 מטהר צוחלין הגם שלכל הדברים דע"י מים חיים פסול
 יעשו שלטער צוחלין לא צ"י מים חיים כלל והא ד"ש
 מ"מ שח"כ מטהרים צוחלין היינו היכא שהיה מחחילה
 צ"י צבורן אבל היכא שלא היה מעולם צ"י צבורן כגון חרדלית
 של גשמים מטהר צוחלין שריכין צ"י וכמ"ל, אבל אם ידעו
 טעם השכי בפסול זחילה מטום שאינה מחובר לקרקע שוב
 אין לגזור ים הגדול אטו חרדלית דידעו החילוק דים הגדול
 עיקרו מחובר צקרקע ועיין בלשון הרמזים פ"ז מה' פרה הי"א
 ובכ"מ פ"ט דמקואות הי"ב ועיין צ"י ס"י ר"א ס"י וחרדלית
 אינו מחובר צקרקע ולהכי פסול צוחלין:

ומע"ה צ"י צ"י א"י כולו שאוב פסול מהיח וגזרו ג' לוגין
 אטו כולו שאוב איכ אפשר שלא ידעו העולם כלל
 דין דמים שפוצלים צ"י לריכין להיות מחוברין צקרקע ופסול
 שאובין מטום ש"ש צ"י הפסקה יד אדם ואיכ לא ידעו לחלק
 צ"י ים הגדול לחרדלית של גשמים לענין פסול זחילה כמ"ל
 ושפיר גזרו צ"י הגדול שלא מטהר צוחלין אטו חרדלית
 אבל אי כולו שאוב כשר מהיח דלא מ"יפסול מטום הפסקה יד
 אדם ע"כ הא דפסלו חכמים שאובין הוא כדי שידעו שאין
 פוצלים

ועתה כאשר עורכני צ"י חותמי כ"י צ"י שמת' לצי לפרש
 בדרך אחר דעיין חגיגה י"ט וצוחלין ל"א אהא דנ"ל
 שכתבש שצמטכה וי"ו פ"ה דמקואות דקאמר וכ"ה צ"י צ"י
 זחילה מ"מ למימרא מהו דמ"מ ליגזר מטום חרדלית של
 גשמים ופרש"י דחרדלית אינו מטהר מטום דקטפ"ס אינו
 חיבור והחוס' השינו על רש"י ופירשו דא"י ונע"ה מטום
 דא"י מטהר צוחלין ולפ"י חוס' יש לדרקק קלת דלמה
 צ"י דוקא לחרדלית של גשמים ולא אמרו קמ"ס לגזור מטום
 נוטפין ש"י אטו שמתער צוחלין, אמנם לפעכ"ד דהנה מההרי"ק
 צמ"ש שורש קט"ו הביאו ה"י פ"ה דמקואות מ"ו הק'
 למה עלתה עבילה צ"י שכתבש מ"ש מהא דאמרינן שם צ"י
 העבירו ע"ג צ"י והפסקיו הרי הוא כמקוה ופשיטא שאין
 לך הפסקה גדולה מן המעיין מזו שכתבש הגל מן הים והולך
 למרחוק וכן אין לך זחילה גדולה מזו שאין כאן אצ"י צ"י
 כלל ותי' דהא שהפסקיו הרי הוא כמקוה היינו דוקא שנתו
 המים צמקוה וכבר נעשו אצ"י צ"י אלא דאכתי לא
 כ"י ח"מ מים צ"י צ"י אלא עדין חיים וצוחלין מכה צ"י
 המים אע"פ שהופסקו מהמעין מ"מ שם מעין עליהם עדין
 מלך עלמא כיון דאכתי חיים וצוחלין הם ולא פקעי חיותן
 מ"יח"ו ע"ש ולכאורה יש להצ"י איכ חרדלית של גשמים צ"י
 מדל"ו של הר עיין רמזים צ"י וצ"י וצ"י וצ"י וצ"י וצ"י וצ"י
 נחו מים צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י
 אך זה ש"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י
 ש"י מים חיים לא פקע חיותן ועיין בחוס' צכורות דף כ"ו
 צ"י אין אבל צ"י גשמים שלא ח"ו מעולם אף שלא נחו
 צ"י צ"י מ"מ אינו מטהר צוחלין, ולפ"י א"י דוקא לחרדלית
 של גשמים ה"י ס"י דהעולם יעשו כיון שגל שכתבש מטהר
 צוחלין קודם שכה צ"י צ"י אף שאיכ אינו מטהר צוחלין
 כמו כן יחשבו שחרדלית מטהר צוחלין כל זמן שלא נח
 צ"י צ"י אלא על נוטפין שצ"י נחו צ"י צ"י ודאי לא יעשו
 שמתער צוחלין וקמ"ל דגם צ"י לא גזרינן שידעו החילוק
 דצ"י לא פקע חיותו ומ"י גשמים לא ח"ו מעולם, ומעתה
 צ"י הגדול שכתבו קראו מקוה ופסול לכל הדברים דצ"י
 מים חיים עיין ר"מ ור"ש פ"ה דפרה מ"ח ובכ"מ פ"ה דמקואות
 הי"ב שפיר י"ל דה"י דמ"ה מטהר צוחלין אינו מפני שהם
 חיים רק מפני שדרך נחלים הולכים וצוחלים עליהם וזה
 דרכם כמ"ש הר"ש צ"י צ"י הניל ועיין בחו"מ שם צ"י כן
 צ"י מ"מ חכמים גזרו אטו חרדלית של גשמים שכוין
 שיראי העולם שים הגדול אינו כשר למים חיים ומכל מקום
 מטהר צוחלין יעשו שכל מים שלא נחו מעולם צ"י צ"י צ"י
 אף שאיכס מים חיים מ"מ מטהר צוחלין ויעשו שחרדלית
 מטהר צוחלין:

והנה מלשון הרמזים פ"ט דמקואות הח"י למדתי דבר חדש
 שכתב אין מצ"י צ"י צ"י כשהוא באויר וכ"י לפי שאין
 מצ"י צוחלין ק"ו באויר ומשמע מזה דפסול צוחלין הוא
 מעין פסול אויר רק דקיל ע"י והנה רש"י צ"י צ"י מ"י
 שאין מצ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י צ"י
 עיין צ"י חולין ל"א וכתב הכ"מ צ"י והלכה הניל דכפ"ק

מונחים בכלים כמסל נסח חוי"ט ועללל סידעו דהפסול הוא משום שמקוה לרי"ך להיות נקרקע דאליכ אכתי י"ס לחוט סימבול בכלים באופן שלא יהיה זהה הפיסה י"ד אדם וע"כ דמי שפסלו שאובין ידעו שמקוה לרי"ך להיות במחוזר לקרקע ואיכ שפיר ידעו לחלק בפסול זוחלין זין י"ס הגדול להרדליה סיס מחוזר עיקרו נקרקע והרדליה אינו מחוזר, ולפי"ה הקשה הנ"ל שפיר כיון דלהרמזים כולו שאוב כשר מהיה וע"כ ידעו דמקוה לרי"ך להיות במחוזר לקרקע איכ למה יגזרו חכמים על י"ס הגדול שלא יפטר בזוחלין דהא לי"ט למיגזר אפו הרדליה על נשמים כרכתז ר"ע וכו' שהרי שפיר ידעו לחלק ככ"ל, זהו מה שכלפטי"ר נכונה הצ"י לחומר הענין והגם שהארכתי קלה לברר הענין מ"מ בעלמאנו הוא כונה קלרה וכאוחה בדברי צ"י, וי' יראיכו מחורחו ופלאוח כנפשו היפס וכפט מחכו כצכו הדושי"ה באהבה חוחס בצרכה החורה :

עמ"ס הק' צלוהס נקי"ק הכ"ל :

תשובה רפ"ט

שוכ"ט ל"ידידי הרבני המופלג חוי"ט, וריח לו כלצכו, כמ"יה שרגא פייצל גראסמאן כ"י ויהל נקי"ק פמטראוועקעלעט יע"א :

מכתבו הנכ"ס הניעני נעחו אצל לא כל העמים שווה ולא הרשני עמי ועמי להשיבו עד ענה ותמול לקחתי מעט פנאי לנניין ע"ד מה שחמה על הרמזים פ"ד דמקוואות ה"ז שכתב מקוה ש"ס זה מ' קאה מכוונות וכתן לחוכה קאה מ"ס שאובין ונטל אחיכ עמכו קאה ה"ז כשר וכן כותן קאה ונטל קאה והוא כשר עד רובו איכ בהמורה י"ב דקאמר מאן תכא דאין המ"ס שאובין פוסלין אלא לפי חשבון ומוקי כראצ"י צרבי"ה והמטכה או כיוסף בן חוכי ולפי חשבון כלים ואמאי לא מוקי ככ"ע נכתון קאה ונטל קאה דאינו פוסל אלא לפי חשבון דהיינו עד רובא וכדאמרינן לעמאי דמוקי לה כראצ"י וכ"ס רח"י ל"ל מהכ"י דהמורה ודהערל פ"ג, ז"ל דהא צרייתא היא ומהכ"י דפ"ז דמקוואות עיירי צ"י פירות לפירוש הרמזים כמ"ס כ"מ וב"ס היא ש"טו"י נלשון אחרת ועוד דלמאי דמוקי כיוסף בן חוכי כמי הוא משנה ערוכה במ"ג מ"ד ע"ס, ולפי פשוטו כ"ל לפמ"ש הכ"מ ס"ס צדעה הרמזים דכתון קאה ונטל קאה באמה אין כאן פסול שאובין כלל דכיפתירו צריעה כמ"ס האשר"י סוף כדה ומה"ס כהז הרמזים בה"י ולא עוד אלא במקוה עליון וכו' ובכתון קאה ונטל קאה דפסול הוא רק מפני מ"ע דכי ה"ו רובו מ"מז"ל להו לאיכטי שנטלו הכשרים וככנסו חתום השאובין ויבואו להכשיר בכל"ס שאובין לגמרי ולפיכך גזרו צו משום מראיה עין ע"ס, ואיכ לי"ט כלל לומר צו אין מ"ס שאובין פוסלים אלא לפי חשבון דמדינא לאו שאובין מקרי כלל : **ויותר** כ"ל דבר חדש כיון שאינו פסול אלא משום מ"ע דמחזי להו לאיכטי כללו ה"י כולן שאובין איכ אינו פסול אלא כי ה"ו שאובין רובא דאז מחזי להו ככולו שאוב כיון דרובו שאוב ורובו ככולו אצל נעמלה על מחלה כשר דלא מחזי להו לאיכטי ככולו שאוב וכלי"ק דהערל לא דלא נסקול רובו וכן משמע מלשון הרמזים שכתב וכן כותן קאה ונטל קאה זהו כשר עד רובו ומשמע דהא"י עד רובו קאי על כותן ונטל שנתון ונטל עד שנטל רובו ולא שישהייר רובו דאיכ ה"י לו לכתוב והוא כשר רק שישהייר רובו וק"ל דהכי שכי חיול"ים שנהערל לא פליגי אלא דבשנו"י קמא מוקי לה בשאובין ואינו אסור רק משום מ"ע ככ"ל לכן כני דלא כיסקול רובו ואיצט"א מוקי לה צ"י פירות לכן צ"י שישהייר רובו כדי שיחבטלו מי פירות צמים, ועיין חו"ס' המורה ד"ה ואין שכתבו דלמאי דמוקי לה כראצ"י דצ"י רוב מן הכשרים הפירות לפי חשבון דאין השאובין פוסלים אלא אם י"ס בפסולין לפי חשבון הכשרים דהיינו מע"ע ע"ס, ולפי"ה אי"א לאוקמא נכתון קאה ונטל קאה דהא לפמ"ש זהו כשר אם י"ס בשאובין לפי חשבון הכשרים דהיינו מע"ע ורק צרוט שאובין פסול ואיכ לי"ט לפי חשבון ושפיר לא מוקי בהכי :

ועוד זה שלישי"ה י"ס לחדש דכתון קאה ונטל קאה אפילו רוב משום השאובין דפסול מ"ע כיון דרק משום מ"ע נעמו זה ככ"ל איכ אם יתוספו עליהם אחיכ מ"ס כשרים עד שהכשרים הם הרוב המקוה חוזר להכשירו דשוב לא מחזי לסו לאיכטי ככולו שאוב ול"ט מ"ע ומכ"ס כיון דפסולה קורס שנאו זה הכשרים אי"ה להו סיכירא דכולו שאוב פסול וכדאמרי"ו צ"לה ה"י מהוך שלא סותרה לו אלא ע"י דל"ו זכור הוא ע"ס

ועיין יו"ד ס"י ר"א בהג"ה סעיף מ"ד דא"ס המשיך החילה מ"ס פסולים ואחיכ הצי"ח עליהם רוב מ"ס כשרים לא מהני וסוף מדברי הרמזים כמו שדקדק צ"י ס"ס ודלא כמ"ס הר"ם פ"ג דמקוואות ע"ז ופ"ד מ"ד לראצ"י ע"ס, ומעמ"ס נראה דס"ל לרמזים דלשון פוסל א"ה המקוה משמע דפוסל עולמית ואין לו תקנה דלא מליכו פסול חוזר להכשירו עי"ן חולין מ"ה וס"ס ע"ז בלשון הראשונים וכמו ג' לוגין שאובין דפוסלים מקוה חסירה דאין לה תקנה עד שילא מילואו ועוד כמזכיר סכ"ג ובכולו שאוב אפילו זה לא מהני עי"ן הג"ה ס"ס, ולפי"ה למאי דמוקי כראצ"י שפיר ש"י"ך דמיס שאובין פוסלים א"ה המקוה לפי חשבון דא"ס המשיך כ"י שאין שאובין לכו"י קאה מ"ס כשרים פוסל ואין לו תקנה אפילו ירבה מ"ס כשרים ועי"ן ש"ך סקל"ט דאפילו המשיכ"ס למק"א פסול כיון שלא ה"י מחילה רוב מ"ס כשרים אצל נכתון קאה ונטל אפילו רובו השאובין דלא עלמה זה ע"צ"ה מ"מ כיון ש"ס תקנה להרבות מ"ס כשרים ותחזור להכשירה ככ"ל לי"ט פוסל ולהכי לא מוקי לה בהכי וא"ס : **וזה** דקשה לי למ"ס רמ"א סכ"ג דבכולה שאוב לא מהני אפילו רובו עלי"י מי גשמים עד שילאו כדי מילואו ועוד אלא מחשבין המ"ס היול"א"ס לפי ערך הכשרים והפסולים ע"ס אצל עכ"ס אם יולא כ"כ עד שלא כשאר ג' לוגין מן הפסולים המקוה כשרה דלי"ט זה העני"ן וכשרים נהפכו לפסולים ואיכ אמאי לא מוקי לה בהכי דאין השאובין פוסלים אלא לפי חשבון שאובין ש"ס זה ומכ"ס לפירש"י המורה ס"ס באין המחומץ מחמץ וכו' ע"ס דודאי אי"ס טפי שפ"י כל ג' דקמ"ס צמת"י מדומע ומחומץ ומ"ס שאובין שווין צפ"י לפי חשבון ול"ט ואפילו ב"ג לוגין שאובין ה"ע לאוקמא דאיכן פוסלים אלא לפי חשבון שילא מילואו ועוד :

וזה שנתקשה למ"ס הר"ם פ"ג מ"ז דרי"א ורי' יהושע פליגי אי שאובה שהעשיכה כולה כשרה איכ מלי ש"ך ר"י דאמר כמאן ואמאי לא מוקי ל"י כר"י; כ"ל פשוט דנהי דרי"א ורי' הלכה כר"י כמ"ס צמח"ס החלמוד ד"ה סה"ס מ"מ היינו דוקא נגד ר"א לחודא אצל כאן איכמ"א דרצנן ק"ל אפילו צרבי"ה והעשכה לא ומכ"ס המשיכה כולה דפסולה ורי"א כמי פוסל המשיכה כולה וה"ו ר"י יחיד כנגד רב"ס והלכה כרב"ס ואיכ אמאי פסק רב"ן אר"י כר"י וכיחידא ופ"ך שפיר, אלא דלפי"ה קשי"א לפי"ה הר"ם פ"ד מ"ד ק"ל לקמ"ס מהכ"י דהה"ס דאפילו ג' לוגין שנטלו למקוה חסר והשלימו ל"י קאה לא מהני המטכה להכשירה וכ"ס דלא מהני רב"י והמטכה להכשירה וכש"כ דהעשיכה כולה פסול ואיכ סה"ס מהכ"י דהה"ס כראצ"י ורי"א כולה ק"ל דהמשיכה כולה פסול ואמאי פסק ר"י כר"י דהוא יחיד דמקו"ס רב"ס, ואולי י"ל דא"ך דקיימי לן יחיד ורב"ס הלכה כרב"ס מ"מ אמורא יכול לקצוע הלכה כיחיד ועי"ן בקי"ור כללי הגמ' ד"ה אעפ"י ולפי"ה ליחא לה"י הכ"ל, ומ"מ קשה לר"ס דקאמר מכלל דרצנן סברי צרבי"ה והמטכה לא וכו' ומשמע דליכא מאן דס"ל צרבי"ה והמטכה לא ולפירוש הר"ם ה"י משכ"ס שלימה שכינו דצרבי"ה והמטכה לא, ולרי"ך לומר דקושי"ה הגמרא לא ה"י אלא אי ליכא שום תנא דקוב"ר דא"ס המשיכה כולה דכשר רק מחמיר דאפילו רב"י והמטכה לא מהני שפיר ש"י"ך ליטכא דמהכ"י לקולא עי"ן צפ"י רש"י אצל כיון דעוכה מרבין אר"י דאיכא תנא דמיקל טפי ממחכ"י דלפי"ה המטכה כולה כשר א"ך דאיכא כמי תנא דמחמיר טפי דאפילו רב"י והמטכה לא מהני שוב לי"ט ליטכא דמהכ"י צליטכא דקולא אי מוקמ"ה לה צרבי"ה והמטכה ולהכי מוקי לה לפי חשבון כול"י ואחי שפיר :

וביישוב קושי"ה כ"ל דהנה החוי"ט פ"ג ס"ס חנה דרמזים פסק כר"י ואיכ ק"ל דאפילו כולו בהמטכה כשר והרי הרמזים פ"ד דמקוואות פסק דהמטכה אינה כשרה אלא אי איכא רוב מ"ס כשרים, וחי"ן צחוס' חדשים דהכ"ל עדיף טפי דלא ה"ו שאובה גמורה משום דלא נכתווין לשאובה וכמ"ס חוי"ט ד"ה ורי"א ע"ס, ולפי"ה תקשי לר"ס מכל דס"ל לר"י שאובה שהמשיכה כולה כשרה דילמ"א שא"י הכ"ל משום דלא ה"ו שאובה גמורה לכן מהני המשיכה כולה אצל בשאובה גמורה לעולם אימ"א לך דס"ל המשיכה כולה פסול, א"ך ז"ל דהרי מקי"ן בהמורה לפי חשבון כל"י משום דאי"א לאוקמא צרבי"ה והמטכה משום דליטכא דמהכ"י משמע דמיקל טפי משאר תנאי וחי צרבי"ה והמטכה מחמיר טפי דאיכא תנא דאפילו המשיכ"ס כולה כשר וכרבין אר"י ואיכ ה"י ודאי איכא תנא דאפילו בשאובה גמורה כשר המשיכה ואיכ אפ"ס פלוגתא לא מפטינן דר"י פליגי זהו ומכ"ס צקנקי"ס ורי"א פוסל אפ"י צקנקי"ס אלא אמרינן דהא"י תנא דמכשיר ר"י הוא ואפילו בשאובה

צטאונה גמורה מכשיר ר"י והיינו דמקיים הריש צתר סכתא דקסבר ר"י שאונה שהמשיכה כולה עהורה ופלוגתא היא צפיק דתעורה שהוא עפס יתר, ולפמיס כיחא דאי לאו דהוי פלוגתא בזה היינו מפרטי דברי ר"י כקושיא סכיל אצל צטאונה גמורה אינו מכשיר, אך כל זה לפי המסקנא אצל המקטן פריך שפיר ר"י דאמר כמאן דהא לפי מה דהוי ספיד דלא ידע דרצנן מכשירי לא מוכח דר"י מכשיר דייל כי קושיין: **וְגַם** סכיל עוד בזה עיין כיצד פיר דמקוואות היה והיולא מדבריו בדעת הרמב"ם דאם יש כ"א סאה מים כשרים צמקה והמשיך זה י"ט סאין שאזין יש סברא יותר להכשיר מאס נהן זה י"ט סאין מים שאזין ואח"כ המשיך כולו למקרא כיון שכבר נקרא על כולו ע"ס פסול, ומ"מ לפי האמת גם זה כשר עיי"ש ונפ"ז כ"ל דהרי"ט פ"י פירוש אחר נגמ' דמאן דמוקי לה כראז"י סיל צמחה דלא מהני רבייה והמטכה אלא דוקא אם לא נקרא על הכשרים ע"ס פסול מעולם רק עיר המשיך לתוך רוב הכשרים אצל אס נהן י"ט סאין מים שאזין לתוך כ"א כשרים כיון שכבר קרא עליהם ע"ס פסול חו לא מהני להו המטכה אח"כ ודוקא נקט ראז"י ממלא צמחה וכו' ופותרן למקוה דחילת זיאתן למקוה ה"י צהמטכה ומ"מ אין הכשרים נהפכו לפסולים שאם יפלו למקוה אחרת שיפסלו משום שאזין רק לפי שיעור פסולים צמחה והיינו דקאמר ואין המים שאזים פוסלים את המקוה אלא לפי חצונן אצל לפי חצונן מיהא פסלו כראז"י דצעין דוקא תחילה זיאתן למקוה צהמטכה פריך מכלל דרצנן סברי דרבי' והמטכה לא אפי' המשיך השאזין צמחה למקוה אלא הא דארי' שאונה שהמשיכה כולה עהורה מני וכו' ופי' שאונה עקה שאונה ע"ס זה כ"א כשרים וי"ט שאזים שהמשיכה כולה למקרא עהורה ועיין ברמב"ם סוף ה"ח ובכ"מ שפ"י כן שאונה שהמשיכה כולה ע"ס, ולפי זה ל"ה מלי לשנויי דסיל כרי' דשאכי צהא דר"י דאף שהמשיכה כולה מ"מ תחלת זיאתן למקוה ה"י צהמטכה לכן כשרים אצל כאן כיון שתחילת זיאתן למקוה היו שאזין גמורין ונקרא עלי' ע"ס מקוה פסולה אפשר דחו לא מהני להו המטכה ופריך שפיר:

וְגַם שעתיד על דברי הש"ך סקנ"ד סכתא אס הצריכה מ' סאה חסר כ"ש דלמה לריך חסר כ"ש הא שהצטונן מכוון שפיר כמיש הריש והרי"ט מוצא צעו"ז סקייט, הוא פשוט דלשון שתי צריכות משמע שהן שווין והרי הצריכה שמלאה מים כשרים ע"כ אין זה מ' סאה דאל"כ אינה נפסלת בג' לוגין שאזין וא"כ גם צע"ז אין זה מ' סאה וא"כ אין צמלק שלשה מאות ועשרים ג' לוגין ולהכי פ"י הש"ך ע"ס צכסירה אינה חסר רק כ"ש ושפיר יש צמלק ש"כ ממנה ג' לוגין:

וְגַם שהעיר צקע"ף ס"ג סכתא ואס מעביל יורה או שאר כלים מורידין לתוכו דרך פיהם שלא יתחו המים וכו' אשר עמד ע"ז עו"ז ס"י ר"צ וע"ז כחז דלא ידע מאי ק"ל מהני העבילה כמזוחר ס"י ר"צ וע"ז כחז דלא ידע מאי ק"ל דודאי לריך להפוך הכלי צחוק המים פ"ו למעלה כמזוחר צחוקפתא שהציח הריש פ"ו מ"ו שמשס מולא דין זה דקע"ף ס"ג אלא דכאן לא מיי"ר רק מדיכי המקוה ולא מדיכי העבילה, דברי עו"ז ככוכים שהרי כחז אח"כ ומעלהו דרך שוליו ואס איחא סה"י צמים פ"ו למעלה אס כן הרי אינו יכול להעלותו דרך שוליו א"כ הפכו פ"ו למטה ואין זה דרך ישר לפני המחצר שיכחז הא"ך יעשה צהורדתו והעלאתו ויחסר כי"ד יעשה צאלוע אס הדין דלריך לעשות היפך ממשמעות פשטי' דלישכא דהעלתו כהורדתו פכ"ו למטה ולכן משמע ל"י לעו"ז דמהני העבילה פכ"ו למטה והק' שפיר ותי' דמשכחה צכלי רחצ וחלל קטן:

וְגַם מה שחמה על ת"י הצי' של העו"ז דלעיל לא אחר ממש דרך פ"ו אלא צחוק המים מהפכו קלת ותמה הא צחוקפתא סכיל וצמח"ם פ"ח הי"צ מפורש שמהפכו ממש, לא מלאתי ע"ס לשון זה שמהפכו ממש וגם לשון והופכה סכתא הרמב"ם וחוקפתא לא קאי על הפוך פ"ו למטה אלא אדרבה על הפיכה פ"ו למעלה צעמח עבילה, אצל לשון החוקפתא ורמב"ם מורי' כעו"ז שהרי כחז מורידה דרך פ"ה והופכה ומעבילה ומעלה אותה דרך שוליו ואס איחא דצהורדה לריך דוקא פ"ו למטה ממש וצעמח עבילה לריך פ"ו למעלה ממש א"כ צעמח העלאה לריך להופכה פ"ו למטה ממש ושוליו למעלה ואח"כ לא כחז והופכה ומעלה כמ"ש מקודם והופכה ומעבילה אלא ודאי דסבי צהופכה על ל"ה וכעו"ז וכל איש כצ"ו ילצב דצ"ה ילאנו מידי כל החששות אלא דצהעללה לריך שה"י פ"ו למטה ממש שלא ישאר צו מים:

וְגַם שחמה על הריש פ"י מ"ח סכתא אהא דארי' אס המים לפ"י ע"ג ישבר דאס ה"י מעלה העלין כעשו המים שאזין ע"ס, ואח"כ ישברו הפוך אותו צחוק המים ויעלהו דרך שוליו כמו צכרים וכסתות פ"ז מ"ו או ציורה גדולה דחוקפתא סכיל וה"י דכותי' לקימ דכבר כחז חו"ט ע"ס ורי"א צין כך וצ"כ ישבר אצל לא יכפה דחציב חפיסה י"ד אדס יותר ממניח קנקנים לכגזן דהאס לא חושב עליהם לקבלה מעולם דלא העלם אלא לכגזם ע"ס ומיורן זה שייך גם צדרי'א דצכרים וכסתות וכן ציורה גדולה שלא חושב עליהם לקבלה מעולם שפיר מהני כפ"י להעלותם דרך שולים אצל הסידר צעלין שחישב לקבלה לא מהני זה רק צצירה, ועיין עוד צחוי"ט ד"ה אס הצי' ומקיים ישבר העלין שחא יתמעטו המים שלא יהי' לפ"י ע"ג ויהיו שאזין ואז יפלו ממנו לצור ויפסלהו אס אין צו מ' סאה וכו' וגם צזה מתורץ הקושי' דמשום הך חששא לריך צצירה דוקא וא"ש, וצ"ה יצא שלום ינוח על ראשו ככפשו וכפס ידירו הדושי"ט:

עמ"ס הק' צלוהס צפיק סכיל:

תשובה ר"צ

שילית חוקט א' וארא תמ"צ לפ"ק:

שוכ"ט למחותי ידי"כ הרב הגאון הגדול וכו' כמ"ה זקמאן סופר כ"י אצדקיק האלאש יע"א:

מכתבו היקר קבלתי ואשר העיר צשולי המכתב ע"ד ר"ש צפ"צ דמקוואות מגמ' מכות דף ד' דאמרין מהו דתימא סהס אוקי גצרא אחזקה והלא כבר ילא מחזקה איסור דאורייתא ואף ש"ס ספק אס ילא גם מטומאה דרצנן שוב לא אמרינן אוקמא אחזקה לדעת הרי"ט ע"ס, וא"כ תמה על תמיהתו הלא צין לרש"י צין לחוס' ע"ס גרסינן צצרייתא חצית מלאה י"ן ואס עצל צי"ן לא עלתה לו עבילה מיהא דעבילה צמים דאורייתא ושפיר אוקי גצרא צחזקה עומאה מה"ט: **ושנית** דצמ' לא קאמר אלא דצרישא הוי סיד משום דאוקי גצרא אחזקה ולא סיל כצצרת הריש קמיל דגס צככר של תרומה סכפל עמא וע"כ אינו מעטס דאוקי גצרא אחזקה משום דצמחה סיל כצצרת הרי"ט, ויש לומר פרפרת כאה צמ' דקאמר על האי דחצית י"ן סכפל חיישינן לשלשה לוגין שאזין שלא יהי' צמקיא, ולכאורה שאזין מה צעי הכא והלא צי"ן עסקינן ולהכיל איש דלכאורה צי"ן אפשר לומר אוקי גצרא אחזקה וליש לומר וכן צככר של תרומה לזה אמר דאין העטס משום שהוא י"ן דאין העבילה מועיל מה"ט ושייך אוקי אחזקה אלא חיישינן גם לשלשה לוגין שלא יהי' צמקוס אחר וע"ס ליש אוקי אחזקה כצצרת הריש ואפי"ה עמא לכן הדין וכן ככר של תרומה וכו':

א"ל אי קשי'א הא קשי'א ארי' ארי' צרי' דמיי"ר צחצית מלאה מ"ס למח ניחוש צמחה אג' לוגין צמקוס אחר הא סד"ר לקולא וחי דאוקי גצרא אחזקה כיון דודאי ילא מטומאה דאורייתא שוב ליש אוקמא אחזקה כצצרת הרי"ט, ואולי משום זה איש כנירסת אי אפשר לגי' לוגין ורש"י דחה ג"י זו משום סיפא דמילתא דמוכחא משום שחא הוא, ולפענ"ד י"ל דצעמח כפילה איש שלא יהי' ג' לוגין צמקיא אצל אח"כ אפשר דקוו דקיימי ואז"י להו ולהכי שפיר ארי' א"ר לא עלתה לו עבילה לא משום חזקה פומאה דגצרא רק מוקמינן מים אחזקהו דאכתי קאי וקיים צעמח עבילה כמו שה"י צעמח כפילתו ודאי ג' לוגין צמקיא:

אך צמחה י"ל דצ"ה ליש חזקה דאינו צחזקה שיהא קאי וקיימי לעולם וכמיש חוס' ריש גיטין גבי כדה דאינה צחזקה שחא רואה לעולם, אצל כ"ל דכיהו דמלד סצרא זו לא מקרי איתחזק איסורא אצל עכ"פ איקבע איסורא מקרי דאפילו צחזקה מול חזקה כ' החוס' צמחצות כ"צ ע"ז דהוי איקבע איסורא וצאיקבע איסורא גם סד"ר לחומרא ולפ"ז שפיר קאמר לקמן סהס אוקי גצרא אחזקהו דהא צעמח עבילה הוי רק ספק אי קאי וקיימי הכא אוקי תרומה אחזקה קמיל דצתרומה עמא אי משום צמחה אוקי מים אחזקה ככ"ל ושרפ"י לה או רק מספק עמא ולא אוכלין ולא שורפין וא"ש:

ואמנם צנוף הדבר כ"ל לחלק צצצרא ישרה דצשלמא צכידון דרי"ט צכ"י מקוואות אחת שאונה ואחת אינה שאונה איש לומר דמחזקינן סכיהס צשאז' כיון שאחת ודאי אינה שאונה [ועיין עו"ז א"ח ס' תליע סקניו וצמקיא סאכתי ועיין

ועיין בחוקי חולין ט' ע"ב ד"ה החם] וא"כ אין לנו דנין רק על הגזרה לכן אף דבגזרה שטבל מטומאה קלה מוקמינן אותה לחזקה מ"מ בגזרה שטבל מטומאה חמורה ל"א לחזקה כבגזרה הרי"ט, אבל במקרה אחר ספק שאוצה כיון דמחזיקין למקוה זורדי שאוצה לענין הטובל בו מטומאה קלה דלא עלתה לו טבילה משום חזקה טומאה אי"כ מחזיקין המקוה לפסולה וממילא היא פסולה גם לטובל בו מטומאה חמורה וא"כ כאן דאנו דנין על מקוה זה אם כבר לטבילה:

ועוד כ"ל למדע דבר דכודע ד"ש חזקה בטני אופנים או חזקה דלא נעשה מעשה וגם אם זורדי נעשה מעשה לקטור החזקה כגון זרק קידושין ספק קרוב לו ספק קרוב לה מ"מ אוקמינן על חזקה פכו"ו וזה מקרי חזקה הדין וצטע"ה האריך בזה, והנה ברור דאם אחד טבל במקוה שהוא ספק אם כשרה מקרי ספק אם נעשה מעשה כלל מעשה לקטור החזקה דמקוה פסולה אין זה ענין טבילה כלל רק מעשה אחרת ואין הזמן מסכים כמה לזרר הדבר, ולפי' זכרון הרי"ט דורדי טבל בשניהם רק אנו מספקין איזה מהם צרישא ל"ש לומר חזקה דלא נעשה מעשה הטבילה הכשירה מדרבנן וליכא רק חזקה הדין כמו שה"י טמא מקודם כן גם נכשיו לא נשתנה מדינו, בזה שפיר חידוש הרי"ט כיון שפכ"פ אין דינו כמו שה"י מקודם שיהא טמא מה"מ שוב לא אזלי' בחר חזקה הדין, אבל במקוה אחר שה"י כשירה מה"מ וספק אם כשירה מדרבנן ש"יך לומר אוקמא לחזקה דלא נעשה מעשה טבילה במקוה שה"י כשירה מדרבנן ואף שזורדי נעשה מעשה טבילה במקוה שכשירה מה"מ מ"מ שפיר אמרי' אוקמא לחזקה: **אבל** קושטא דמילתא קאמינא אף שהאחרונים הבינו כן כוונה הרי"ט לפעניד נראה שא"כ, רק ורדי' אם טובל במקוה שהוא כשירה מה"מ וספק אם כשירה מדרבנן מוקמי' אותו בחזקה טומאה טמא מדרבנן לא י"א מטומאה דאורייתא ועל דאורייתא לא ה"י בכלל ספק כלל דהיא ורדי' כשירה מה"מ, אבל זכרון הרי"ט ורדי' ניטער פ"א מטומאה חמורה או טבילה ראשונה או באחרונה ואם צסוף טבל בכשירה שכיוון שהורות רק דכיוש דילמא בתחילה טבל בכשירה וה"י טהור גמור אפילו לדרבנן וא"כ טבל בפסולה ונתחדש עליו טומאה דרבנן משום זה ראשו ורובו זמים שאוצין מספיקא לא מחזיקין ל"י לעומתה חדשה ואף שעדיין לא ה"י לו זשים פעם שעת הכושר להיות טהור מדרבנן מטומאה חמורה שה"י כשטבל בראשונה היינו חוששין טמא ה"י שאוצה מ"מ כשטבל בטני' ורדי' פ"א ניטער אפילו מדרבנן מטומאה החמורה אך כיוש ש"טמא בטומאה דרבנן זה ל"א מספיקא אבל כשה"י טמא טומאה קלה קודם טבל בשניה היינו מחזיקין אותו בחזקה שהוא טמא טומאה דרבנן ואחר טבל בטני' א"כ ל"א למיחש שטמא טומאה דרבנן להכי שכיהם חלויות והמע"יין דבדבריו יראה שכן כוונתו:

תמצית הדברים זכוונת הרי"ט דדוקא להחזיק מטומאה לטומאה אין מחזיקין מטומאה דאורייתא לעומתה דרבנן, כיון דהוא ס"ס טומאה אחרת אבל מטומאה דרבנן לטומאה דרבנן מחזיקין דעל טומאה דרבנן הוא ס"ס טומאה אחד אבל לענין שלא ניטער מטומאה ראשונה אף אם מה"מ ורדי' ניטער ו"ש ספק אם ניטער מדרבנן שפיר מוקמי' לחזקה טומאה וזה ברור ופשוט, ויעו' א"כ סרוד מאוד וגם אי"כ דקו הצריאות כראוי אחרים בכל חומתי זכרות ידידו אחי' דר"ש:

תשובה רצ"א עוד להגאון הכ"ל כר"י

ש"ל"ה חוסט ד' ל"ט' משפטים תרמ"ז לפ"ק:

מכתבו השכיח וכו' וראיתי שחצה עלי על מה שפירשתי דבצרייתא מ"י"י שטבל חלק מנופו זי"ן ומה"מ לא עלתה לו טבילה, דאי"כ למה לרי"ך ג' לובין אפילו לוב' א"י אם א"כ אחר לא ז"א זמים לא מה"מ טבילה, לא ידענא מה קשיא ל"י הלא בצרייתא זכור רק חזית מלאה י"ן ולא זכור ג' לובין ומה שאמר אח"כ חיישינן לטלטה לובין שאוצין שלא ית"י בעק"א בעדומה שא"כ מלשון הצרייתא רק הגמ' הוא דקאמר כן דלית דוקא זי"ן ומשום דאוקי' לחזקה דכאן ל"ש קושיא מחותכי כמ"ש אלא אפילו לג' לובין שאוצין חיישינן אפי"ג דל"ש אוקי' לחזקה כקושייתו לאמה והראיה דגם ז"י חזקה חיישינן דהרי וכן כבר וכו' ו"ש ל"ש חזקה טומאה רק אדרבה חזקה טהרה כמו שאמר בגמרא אח"כ וכן כהצתי במכתבי הקדום ופירו"מ לא עיין בזה:

ו"מ שהקשה למה נקט דוקא י"ן אפילו מ"ס שאוצים נמי כיון דלא מסכי' השקה מה"מ אינו מה"מ טבילה אפילו פחות מ"י לובין, הנה לשיטתו הסודרים דכולי' שאוצ נמי מדרבנן ורדי' לקי"מ אלא אפילו לסודרים דכולו' שאוצ מה"מ מ"מ צמיעוט שאוצ אף דקו וקיימי' ולא מה"מ השקה מ"מ א"כ מסתפק אם אין מיעוט השאוצין בטלים מה"מ לגבי שאר מקוה וא"כ פסול רק מדרבנן ועיין ג"ש ה"י סוכה לענין ציטול סכך פסול ומכש"כ כאן שא"כ להכיר ולהפריד השאוצין ולא גרע מהערוכות יב"ט צ"ב"ט אף דקו וקיימי', ועוד דעכ"מ נקט זי"ן משום ככר ט"ל חרועה דאי' זמים עה"ו בהשקה ואינו מטמאים הככר וכמ"ש בחוס' ט"ס ד"ה תניא דגם רש"י לא גרס בצרייתא מ"ס, מטעם זה, ומה שהצי"ח מרש"י שהשטט טמא אחר שטבל ז"א ראשו ורובו זמים שאוצין, הוא לעיל דר"י א"י ולא בצרייתא ור"י' שרש"י כתב ז"מ תניא נמי הכי דחיישינן ז"ס הגדול למשקה הנופל"ן בו שהם עומדין בעקומם וא"כ כדברי פרי"מ הלא ח"י' כוונתו דר"י א"י זכ"ל דינו ולמה האריך רש"י בזה א"י כמו שכתבתי דבצרייתא הוא דין אחר לגמרי ואין ר"י' לר"י א"י צנוף הדין רק לענין סבירה זו דמסקה שז"ס קו וקיימי':

ולפעניד גם צהך דר"י א"י אין החשש שטבל בתחילה וא"כ ז"א ראשו ורובו זמים שאוצין דזה לא נזכר דרבני' רש"י רק מיד בטבילה ה"י ראשו ורובו זמים שאוצין וצנוף הטבילה אינו מ"מ ז"מ זמים שאוצין אף דלא מה"מ השקה לרעה רש"י זקוו וקיימי' מ"מ בטלי' לגבי מ"י ה"ס וה"ו דומיא דהצ"ן וצטלו עפר וצטלו וכמ"ל והארכתי בזה במק"א על קושיא הראשונים צ"ה סוכה ג"י צשצטנן עיי"ש אלא דלענין גזירה ז"א ראשו ורובו כיון דקו וקיימי' צפיע א"כתי א"כ ל"מחש ש"אמרו לא אלו ונערינן כדאמרין פ"ק דשבת ד"י"ד, וז"ה לא קשה קושיא החוספות על רש"י וגם קושיא מעלתו מיוצבת יותר עפ"מ"ש במכתבי הראשון דכוונת הרי"ט דדוקא להחזיק מטומאה דאורייתא לעומתה חדשה דרבנן לא מחזיקי' אבל חיישינן דלא י"א כלל מטומאה דרבנן וקלרתי' כמה ומה"מ נמי פשיטא ל"י דזי"ן ל"כא כלל משום ז"א ראשו ורובו זמים שאוצין דל"ש ה"י טעמא ד"אמרו לא אלו ונערינן וכו' יב"ט צפיק דשבת ולא כמו שכתבתי לפר"מ בזה, וה"י בזה שלום וברכה מנ"י ידידו מחותכו דר"ש"ה:

עמ"ס הק' זלוה"ס צק"ק הכ"ל:

תשובה רצ"ב

ש"ל"ה ז' אויפאלו ג' וירא תרמ"ו לפ"ק:

שוכ"ט לידידו הרב המאוה"ב, מעוז ומגדל, כמ"ה ז"א: כ"י ראשענצליטה אצדק"ק ס' מארסי"ן:

מכתבו קצתה"ו וטאל צשחים ארות הזעלכו"א רעכפאצרי"ק צמקוס הידוע אשר השוחט הוא הסוחר והוא העד והוא הדיין וכותן ההכשר הגם שהוא מעשה אשר לא יעשה וכבר היה למראה עיני' חשונה הגאדדק"ק מ"האליוויטץ עהרי"א כ"י שכתב שומר כפסו ירחק עה"ס ל"א טמא קראו למו אבל א"כ לא חתן צרוצות קולי' ולא אכניס עלמי' לחגר זה ו"ל"א ידי מוצתי צעה שההרתי' ז"י קהלתי' שלא יאכלו שום זעלכווארען, ואת הרב הכותן ההכשר על השוחט ועל הפאצרי"ק שאלתי' ז"יחוד פה אל פה מה ראה על ככה ליתן הכשר על מאות פרסאות צריחוק עקוס והוא לא ידע ואש"ס והשיב שמתחילה שגב בזה וכעה אינו יכול לחזור כ"י יפסיד לה"ס כל סומחר לכן צשחים לא עלתה לו:

אבל צאחה עלתה לו אשר צקט דעתי' ז"י"ט צדני' רש"י צצעה ס"ה ע"צ אה"א דאמר"י סבר שלא יצ"ו הנוטפ"ן על הזוחלי"ן וכתיב רש"י וא"כ קצתה"ו מרבינו ח"ו משום דספק זכות ניכחו וז"ה טעונה מ"ס ח"י"ס ו"א אפטר להעמידה ע"ס דאמרין חומר צ"צ מצ"צה שה"ט טעון מ"ס ח"י"ס וז"ה אי"כ טעונה ע"ס ח"י"ס וכ"י צ"צ בחוספתא מגילה פ"א וחוספתא דז"ס פ"צ וחוס' ד"ה שלא ה"י' כן מה"מ, עוד ה"י' בחוס' ד"מ"ט ע"צ"ד להו מקוואות וה"א צעני"ן ע"ס ח"י"ס ולקושי' השכיח אפטר י"ל כיון שהנהר לא היה מ"ס ח"י"ס ע"צ"ד להו מקוואות עכ"פ כיון דרק ספק זכות ניכחו ואפטר ה"ס כרות ומסכי' להו טבילה במקוה ופוצלות משום טבילה צומנה עלוה' ואולי' ה"א דז"ה צ"י מ"ס ח"י"ס היינו דוקא לטהרות דומיא דז"ו וע"צ"ד להו מקוואות לטהרם לצעלה דלצעלה אפטר דלא צ"י מ"ס ח"י"ס: ואמ"ס

ואמנם לייסג הקושי מתוכו ותוספתא הכיל כיל דרעצין צחומס סוף פי' עזרע כתנז ואחרי כן הזכיר בנצט ואם עהרה עזונה כאשר יעהר הזנ עזובו וספרה לה ענעה ימים באשר יקטור הזנ ואחר חטרה כעסרה הזנ ועל דרך הפסע שתייה לריכה רחילה צמים חיים כזנ אצל רבתינו הקלו בעהרת הזנה שחטרה כדרך שאר הנעשהים מטועהתם צפי עקוה והעשם לזה מפני שלא היה לריך להזכיר כלל ואחר חטרה שנכלל האיש היה שלא נה הכתוב אלא להזכיר החלוק שבין הזכר לנקבה שיהיה זונה נדס ולחלק בין עה נדה ובין נלה עהה ולפיכך ספרו שנה הכתוב לרבות לה עהרה לומר ואחר חטרה נעשהים נחוכה גם נלה מים חיים עיש וקיל הא אילטריך קרא דואחר חטרה לכדרשין נדה ק"ז ע"ז ואחר חטרה אחר אחר כולן שלא חתה עומאה מפסקה ציניהם אלא דעה י"ל דהא דרש"י נדה ל"ג ע"ז גבי זנ לנהרתו אמר שלא חתה עומאה מפסקה ציניהם עיש וכיון שלא פזכר הכי חילוק אחר בין זכר לנקבה אלא עזה בלובן זמס באורם ממילא הוי דרש"י דגם בנצט לריך שלא יהא עומאה מפסקה ציניהם וע"כ קרא אחי להורות דזנה לא צמי מים חיים וכמש"כ רמב"ן: **אבל** הא קשיא דהא אילטריך קרא לכדריש דרריש ואחר חטרה אחר מעשה חטרה אצל אמרו חכמים אסור לעשות כן שחא נחא לירי ספק ופי' הרי"ף ע"ז דשנועה ורמב"ם פ"ו מ"א"ז דאמרו חכמים אסור לעשות כן אחשמיש קאי עיין צ"י י"ד ס"י קפ"ג אצל מהיה מותרת לשמש אחר עבילה ציום ז' וא"כ אילטריך ואחר חטרה להכי ואכתי תקשי מכלן להוליא קרא אפסטיה דגם זנה צמי מים חיים וכמש"כ רמב"ן, וכ"ל דהא דרעין קרא שמוחרה לשמש ציום ז' אחר עבילה היינו אי קדאיו מהיה לחומרא אצל אי אמרינן דקדאיו מן החורה לקולא לא לריך קרא להכי דהא נלה קרא ידעין דמוחרה לשמש מפסק וע"כ קרא אחי דזנה לא צמי מים חיים: **והנה** חוס' נסוכה ה' דיה ויש הקשו דרע ע"ל בנסהדרין ד' י"ס אס למקרא ובכריחוח כיצ גבי חתיכה של חולין וחתיכה של הקדש נה אחר ואכל חה הראשונה ובא אחר ואכל חה השניה זה מציא אשם חלוי וזה מציא אשם חלוי דברי רע אלמא לא צמי חתיכה אחת משתי חתיכות ושם י"ז אמרינן דמיד דלא צמי שתי חתיכות ק"ל י"ס אס למסורה מלוח כתיב ותיאלו דלריכ דאחר עמחא דמיד שתי חתיכות משום דאיקבע איסורא כיחא דכיון דהוי לכהחלה שתיס חסוב מלוח משום דאיקבע איסורא עיש ולפי' רע דק"ל י"ס אס למקרא ע"כ ק"ל דחינו חייב אשם חלוי אלא צאיקבע איסורא, ידוע מיש מהרי"ם דמאן דצמי איקבע איסורא ק"ל קדאיו לקולא ומאן דק"ל חתיכה אחת שכינו ק"ל קדאיו לחומרא ואמרינן בנסהדרין פ"ו סהם מהני" רימ סהם תוספתא רבי נחמיה סהם ספירא ר"י ופירש"י ספירא חוי"כ סהם ספירי ר"ס וכולהי אליבא דרע ולפי' כיחא דנתיב ותוספתא שחא אליבא דרע דצמי שתי חתיכות ועיין חוס' נדה פ"ו ד"ה לא שיהיה צמי' הסני ואס כן קדאיו לקולא ולא צמי קרא לאחר מעשה חטרה וע"כ קרא דלא צמי מים חיים כמיש רמב"ן ולפי' לדעה רוב ראשונים דקדאיו מהיה לחומרא שפיר אילטריך קרא דואחר חטרה לאחר מעשה חטרה וכשאר כפסטיה דקרא דגם זנה צמי מים חיים ואיש דברי רבינו הלוי:

ובנה י"ס לייסג גם דברי רש"י דיה אין סכ' שחוטטין שחובין מיספרין ציבוי הזוחלין ויחצטלו הנוטטין בהם להיות זנ וזנה עובלין בהם והרי רש"י פ"י לעיל דזנה לא צמי מים חיים וכבר עמד מהרש"א זנה ולדברינו כיחא דלעיל קאי אליבא דרב דאחר מעשה צמירא קדא נה פרה וצורדאי לריכ אחר כן לחוש לריצו נוטטין ורב ק"ל בכריחוח י"ז שתי חתיכות שכינו וא"כ קדאיו מהיה לקולא וא"ל קרא לאחר מעשה חטרה וע"כ למעוטי מים חיים בנצט אחי אצל שמואל שפיר י"ל דק"ל חתיכה אחת וקדאיו לחומרא ולריך קרא לאחר מעשה חטרה וא"כ צמי גם מים חיים, ומחיה חיים, ישלח נרכה עד צלי דים, כנפשו וכנפשו ידירו החוחם צשלוס:

צקיר ולרורות ונקצ שני כסופרה הנוד והוא קחוס צנרזא ופוחחין צנרזא נעשה עבילה וכן הסכים דרצרי חיים צהלי מקוואות חוה ליה אצל אחי מסתפק צשיעור כעוליא רמון נכמה ולא מלאחי הדצר מצואר לכן לא אוכל לחוה דעתי כעה ובמאדע י"ס אכסיס אשר נאו רמון אצל הגאון צעמיס וכצחתי להודיע לי שיעורו ואף כי אולי רמון שראו היה קטן ושיעורו צציוכוי כעצואר צמיה פ"יז דכלים מיע אולי גם אס נחזיק זה שראו לקטן צמינו אפשר לעשר עפ"יז סיה" הנקצ צ' או ב' פעמים גדול כי, ואחר כמה שנים מלאחי דחתי לירי מטעם ספר גידולי עהרה כחצ צסוף חסובה ד' דקחס רמונים שראה הוא צלרפת סס כראשו של חיכוק קטן ולכן י"ס לעשות עוד יותר גדול מזה:

וזאת סניה כעשו בשאלחו אס מותר לחזק הארון הזה בחשוק"י של צרזל ויחדות של צרזל משום דהוי המעמיד דרצר המקבל עומאה, ולפענדיכ דשרי משום דעשה מחחילה לשמש עם הקרקע וכמו"ש ביו"ד ס"י ר"א סע"י מ"ה והאריך בזה בנב"י מהדו"ת ס"י קל"ז דאס תחילה עשי"חס לא ה"י לחשמיס מיוחד רק למכור לכל מי שילטריך כמי שרי ומכל שכן לחלות הארון צשלשלאות של צרזל חדש דאין הויה המקוה על ידי שלשלאות אלו, ואולי לא מקרי כלל הויתו שלא ע"י עהרה כיון צבלאיה גם ציחדות של עץ ה"י קיים ארון זה וחשוקיס ויחדות של צרזל אינו אלא לחזק שלא יפסקו אחר זמן מחמת כובדו ודמי קלח למה שכתב הנוב"י ס"ס:

וראיתי צספר שצרי דעה סס שפסק על הדגים שכתב דרעין שיהיה הסילון נעשה מחחילו לשמש עם הקרקע ובנוב"י ס"י ל"ד הביא ראה משנת נ"ה ופסק ע"ז דשאני לענין עומאה שחא מה"ש משא"כ כאן לענין שא"יבה דרצנן וכמו דאמרינן ציק דף ס"ז לענין ליבור שקצנו עיש ולכאורה היה זה פלא על הנוב"י ס"י קל"ז הכיל דאיכ מאי מיימי ראי' מהך דינא דשו"ע סמיה דמהני משמש עם הקרקע לענין שא"יבה לענין כידון דירי' דמיירי לענין הוייתו ע"י עהרה שחא מה"ש, אצל לפענדיכ הא ליהא דגם צשו"ע סמיה לא מיירי משום שא"יבה דקאי צסילון שאין לו ציה קיבול וכמו"ש צ"י הביאו ע"יז ס"י קניט וס"ך סיק ק"ו רק מיירי משום הוייתו ע"י דצר המקציע שחא מה"ש וספ"ר כ"י נוב"י ודבימי: **והנה** פלא צע"י גם מה שראיתי צספר דברי שאלו דרפי הקסר דעיה שפסק עמיש נחוס' חדשים פ"ו ע"י דמקואות לחרץ קושיה חו"י"ש שס גבי אביק סרלה לחדש דלא מהני נעשה לשמש עם הקרקע רק לענין הוייתו ע"י עהרה ולא לענין שא"יבה עיי"ש והק' עליו שחרי דין זה הוקבע צשו"ע סע"י מ"ה, ולענ"ד הוא חמוה שחרי צשו"ע לא מיירי כלל מדין שא"יבה דאין לו ציה קבול ככ"ל וכן מלינו צכלי גללים כלי אצכים דאין מקבלין עומאה ואפ"ה פוסלין משום שא"יבה ועיין צריש פ"צ דמקואות:

אל"ה שיש לעיין קלח צניד יען שחארון חלוי צחוי"ר אס זה נקרא נעשה לשמש עם הקרקע אצל נראה כיון שעומד צמי מקוה או מעיין המחוצרין לקרקע והוי כקרקע שאינו מקבל עומאה ועיין צרש"י צחומס צפסוק אך מעיין וצור שכתב המחוצרים לקרקע אין מקבלין עומאה וצח"ס י"ד ס"י קל"ה וקל"ט צציאר אס זה מקרי נעשה לשמש עם הקרקע ושרי וכמדומה סכן נהנו כל צעלי הולחא, וצנה ד' יעהר לבינו לעצרו צחמה וצחמים כנפס ידירו הדושים:

עמ"ס הק' צלוהס צקיק הכ"ל:

תשובה רצ"ד

ע"ד המקוואות צעושין שולחן דהיינו עבלא של עץ אשר יקוב על צ' שרויפסן לעעלה או למטה כעו שיהיה צעמד העיס ועליה חעמוד האסיה צשעת עבילה ופריש חוש"ש לרצרי שו"ת אמרי אס י"ד ס"י מ"ה וציקס לחוה דעתי העניה: **תשובה** ? נרסינן צנדה דף ס"ו ע"ז אחר רבא אשה לא חעמוד על גבי כלי חרס ותעצול סבר רב כהנא למיער עעמח מאי משום גזירה מרחללות הא ע"ג קילחא שפיר דמי א"ל רב חנן מנהדרע"ש חסם עעמח מאי משום דנעיה קילחא כמי צניחא ופירש"י גזירה מרחללות סדרך מרחללות ליסצ ע"ג אילטצואות של אדמה דרע"י לכיה ואחי למיער עבילה עולה צהן עיש וצחוס' דיה ע"ג כלי חרס נרסי" דשי"ך צ"י גזירה מרחללות סרגיל להויה ומלוי סס כלי חרס ללורך חו"ן עיש וכחצ הציח ס"י קל"ה חוה כ"ס וכראה דק"ל לרש"י

תשובה רצ"ג

אשר שאל אודות העקוה צקהלחכס צעושין ארון גדול וחולה צעקוה צשלשלאות של צרזל איך מצטלין הארון עחורה כלי הכה כצר מצואר צמיה ס"י ר"א חוה ה' צשס ציה אפריס צעושין צו נקצ אחר כעוליא רמון וקויתמין אוחו

לרשי ומוס' דלמסקנא נמי עיג כיח אפי' ליכא משום זיעהוואה כגון שרצה ד' ומיחצרה בארעא אפי' אסור משום גזירה מרחללות ואפי' דיעבד לא עלתא לה עזילה אלא דריב קסיד דמשום גזירה מרחללות גירדא אסור הא קילתא שפיר דמי ואיל ריח דליחא אלא החס טעמא מאי משום זיעהוואה כלומר חרתי טעמי איה זב לאיסורא חדא משום גזירה מרחללות אידך משום זיעהוואה השתא לפי' קילתא נמי זעיתא ולכתחילה אסור על קילתא וזדיעבד עלתה לה עזילה עיש וצטיק עס סקייא חמה דרש"י ומוס' לא כחזו כן אלא צסיד דריב אצל למסקנא משמע דרש"י דליכא גזירה מרחללות זכיה וכמיש כל הפוסקים כוונתו דאי למסקנא נמי קיל גזירה מרחללות מניל לריח דאסור גם משום זעיתא דכיחא מכה זה דגס קילתא אסור וחו דיל דגס גזירה מרחללות איכו אלא לכתחלה וכמיש ס' ריח סקליז ואפילו להפוסקים דאפילו זדיעבד שייך גזירה מרחללות היינו זכלי המקבל עומאה אצל זכלי חרס יל דאפילו צסיד דרש"י לא הוי מיהסר אלא לכתחילה, ועוד כיון דמקיש ל"י לקילתא משמע דליח ז"י גזירה מרחללות וכמיש הרצ"ד צספר זעהניפ ריש שער העזילה: **וגרא** ליישב דעת הג"ח עפ"מ הר"ן זע"ז כיט ע"ז שקה' דהכא משמע דסתם ייכס כאסר משום לתא דין כסך ואלו לקמן אמרינן משום זכותיהן ותי"ץ דמשום זכותיהן לא היה אסור רק זשתיה כמו פתן ושמתן רק כיון דייב אסור זנהאה וכיון דסתם ייכס אסור זשתיה יעשו דמשום ניסוך כאסר ויזוואו לתתיר ייב ודאי זנהאה והא דהולרכו לגזירה משום זכותיהם היינו משום דאי לא היה סתם ייכס כאסר זשתיה משום זכותיהם לא היו עועין זינו וזין ייב גמור אצל כיון דאסור זשתיה משום זכותיהן יעשו זינו לזין ייב גמור עיש ועיין טו"ז דר"י ק"ב והיב אני אומר דזה דעת הג"ח דס"ל לריח דאי הוי מוחר לעבול לכתחילה עיג כלי חרס דלא הי' שייך משום זעיתא לא הוי עשו מעזילה עיג כלי חרס לעבול זמרחללות אצל כיון דלכתחילה אסור לעבול עיג כלי חרס משום דזעיתא יש לחוש שיצברו דאסור משום לתא דעזילה זכלים ואי ניהא דזדיעבד עלתה עזילה יעשו דגס זמרחללות מהכי עזילה זדיעבד ולהכי אפי' זדיעבד לא עלתה לה עזילה משום גזירה מרחללות ולפי' כך הוא הולעם זל שמועה דריב קיד דטעמא משום גזירה מרחללות לחוד זלא טעמא דזעיתא הא עיג קילתא שפיר דמי ואיל ריח החס טעמא מאי פירוש טעמא מאי גזרינן גזירה מרחללות משום דזעיתא ואסור לכתחילה דליכא לא היינו גזרינן גזירה מרחללות קילתא נמי זעיתא ואסור לכתחילה, וזכ"ב כיחא לשון החס טעמא מאי וכו' דהיל' לזימר לאו היט אלא משום דזעיתא אצל לפומ"ש איש דגזירה מרחללות כשאר גס זמסקנא רה הפ"י החס טעמא מאי גזרינן גזירה מרחללות וכניל: **ורש"י** מיושבים קושיא הש"ך דגס למסקנא כשאר גזירה מרחללות אלא דאי לאו טעמא דזעיתא שיהא אסור לכתחלה ליכא גזירה מרחללות ומיושב גס קושיא השכיה דכהי דזחאי משנה ז' פיה דמקוואות וזלצד שלא יעזיל עיג ספקל יש לפרש דהיינו לכתחלה וכמיש הש"ך אצל כאן איחא לפרש כך דהא אמרינן דגזירה מרחללות הוא משום דאסור לכתחלה משום זעיתא ועיב דגזירה מרחללות הוא דזדיעבד וכמיש ומכיש מש ואפילו להפוסקים וכו' אצל זכלי חרס יל דאפילו צסיד לא מיהסר אלא לכתחלה הא ודאי ליתא דאפי' אי צסיד הוי רק לכתחילה מיה למסקנא דגזירה מרחללות הוא רק משום דאסור לכתחלה מטעם זעיתא ודאי גזירה מרחללות הוא לענין דיעבד וכמו זביארנו:

משכזו לו עה הוא איה ל"י טהרה זמקוה אף משכזו נמי איה ל"י טהרה זמקוה, ועלה זדעתי לומר דזחאה גס כונה רש"י זזכורות כן הוא דרש"י פ"י זשזת כלי חרס אין לו טהרה זמקוה דכתיב יצבר אין לו טהרה אלא זעזרתו וזס כונה רש"י אין מדרס זכלי חרס דאס יחא זו דין מדרס הדין הוא שיצבר אס אדם יושב עליו ואין לו טהרה זמקוה ואיב אין משכזו דומה לו ולפי' אין רל"י משס שכיח נצבר אס אדם עומד עליו:

אמנם הלשון דחוק קלה לכן ניל דהפירוש כפשוטו דיש לזבין הרי קושי' הגמ' הי' ואין לו חוק זכלי סטף דאורייתא זר קבולי עומאה הוא דאילמריך זבנן למיגזר זשו משקין ועוד דאמרן לעיל אי זעומאה דאי הי' לא אילמריך לאשמעין דאין זו אחורים לחליקה ואיב מה מעני זנהך דחוז למדרקות הלא מיה איל למיגזר זשו משקין משום זמקוה זז וזה שיהי אין מיטמאין גס זמסקוה זז וזה חך ז"ח דהרי שכינז כדה מיש כל העטמא מדרס מטמא טמא מה ופירש"י עס וראוי לקבל כל עומאות דכלי הוא עיש וספיר גזרו זשו משקין, אצל אכתי קש"י הא גזרו עומאת משקין גס זנהך שאין להס דין עומאת מדרס ועכ"ה לריך לומר דגזרו זכתי אשו הני וע"ז פריך איה חרס נמי אעיג דאין להס דין עומאת מדרס נמי כגזרו כמו דגזרינן זכלי סטף שאין להס דין עומאת להס דין עומאת מדרס דאעיפ כן תקטי קושי' הגמ' כניל ולהכי הוכרח רש"י לפרש דשאני כלי חרס זכלי סטף דהכי נמי דאין להס דין עומאת מדרס אצל שייך זשו מדרס אצל זכתי ליש מדרס כלל שיצבר אס אדם יושב עליו ואיב יש היכר ולא אחי למטעי ומשויה לא גזרינן:

אבר דעת הרצ"ד צספר זעהניפ ריש שער העזילה דזכיה שאינו מקבל עומאה מגזו ולא חזי למדרס ליכא משום גזירה מרחללות וקילתא נמי לאו זר קבולי עומאה הוא ואינו אסור רק לכתחלה משום דזעיתא אצל זדיעבד עלתה לה עזילה אצל זכלי עץ שמקבלין עומאה מגזו ואפי' דיעבד לא עלתה עזילה משום גזירה מרחללות ודייק לה מדרסן פיה דמקוואות מ"ז מעין שעהעזירו עיג כלים או עיג ספקל הרי הוא כמו שפיה דרבי ר"י רי"ח הרי היח כמקוה וזלצד שלא יעזיל עיג ספקל אלמא כל שהוא ראוי למדרס כספקל וכן שאר כלים שמקבלין עומאה לא מהכי זשו עזילה משום גזירה מרחללות דליל דטעמא משום זעיתא דהא לאו זאדם עסקינן אלא זכלים וכו' ועיין ז"י ס' קל"ח וזרינן סוף פ"ז דזעזועות, וגס הרש"י זחיה"צ שער ז' כחז דרבי ראז"ד אלו והוסיק ופשוטי כלי עץ כיון דחזי למדרס איה זשו משום גזירה מרחללות ואפי' עזרה ועזלה אגזיהו לא עלתה לה עזילה וכן הוא זכנים זזעה"כ שער העזילה שמעינן מהכא דזכלי עץ אפי' זפשוטי' איה ז"י גזירה מרחללות עיש, אצל הג"ח ס' קל"ח הדיא דרבי רש"י זחיה"צ וזיל אין עוזלין זכלים שלא אמרה חורה אלא מעין ומקוה מ"ס לפיכך הי' מיע ורפס זמקוה שהיא עוזלת לא טעמוד עיג כלי עץ שמקבלין עומאה מגזו ולא על גזי כפרים שראוין למדרקות ולא על סוס כלי הראוי למדרס ותעבול מפני גזירה מרחללות של כלים עזרה ועזלה לא עלתה עזילה וכו' ועיין חשבות רש"י ס' חתיכח שזכ"ח ז"י עס גזי שליבות של עץ, והנך חזיבול ולא עיג כפרים שראוין למדרקות לא מלמתי זחיה"צ שלפני והמחבר זשויע ס' קל"ח אלא כחז כלשון הרש"י הניל שזכ"ח זכ"י וזזה דרעיש זלצו"ש על המכהג שזושין כפרים זמקוה שטעמוד האשה העוזלת עליהם ועיין טו"ז ס' קל"ח סקל"ח:

ובתשובת מהר"ם פדוואה ס' ל"ח למד זכות ע"ז והסכים עמו הג"ח ס' קל"ח וצסדיע עס אוח ס"ג כחז דעיקר דגזירה הוא דמיש הרש"י אלא עיג נכרים שראוין למדרקות ר"ל זכפרים המיוחדים ועשוים למדרקות אלא דקיל על זה מיש הרש"י והמחבר אצל כותכות היא חזילי זמורות וכו' מה אריח חזילי זמורות הא אפילו כפרים נמי שריח כל שאין עשוין למדרס עיש, ולפעניד לקיח דהרי קייל זאריח ס' שיח סטף כ' חריות של דקל סקל"ס לשריפה מוקלים הס ואסור לטלטלם ישב עליהם מעט מעמוד יוס מוחר לישב עליהם זשזת וכל שכן אס קשרן לישב עליהם או אס חישב עליהם זעזוי' לישב עליהם אפי' זחול ועיין מג"א סק"מ ולפי' זקשר חזילי זמורות כדי לישב עליהם וגס ישב עליהם הרי ראוין למדרס ומיוחדין למדרס ומיה איכס מטמאין עומאת מדרס לפי שאין להס לורה כלי וכמוזאר זמחז"ס זפיה"מ פכ"ז דכלים מיש זחזיבזרו פכיה זכלים הי' דגס לענין

אל"א זכפרים ס' קל"ח אוח ס"ג חמה על רש"י זזכורות הניל דהא מקרא ממטעינן כלי חרס דאינו מטמא מדרס זשזת פ"ד מדכתיב ואיש אשר יגע זמשכזו מקיש

לענין עומתה מדרס צעי לורה כלי ע"ש ולפי שפיר כתבו הרש"מ והמחבר אצל כותכת היא חבילי זמורות וכו' דתחילה כתבו דאסור על נקרים שראוין למדרסות ועל כלי הראוי למדרס משום דאי מיוחד ועשוי למדרס מקבל עומתה מדרס וע"ז כתבו אצל כותכת היא חבילי זמורות וכו' אע"פ שחומדים לשיציה וראויים לשיציה והיינו ראוי ומיוחד למדרס מ"מ שרי לפי שאין מיוחדין עומתה מדרס לפי שאין להם לורה כלי וא"ש : **אמנם** נקדמו שם כתב מ"מ קושיי הכיל דס"ל לרש"מ כיון שהו"א מיוחד להני נקרים כדי שהעמוד עליהם נשעת עבילה מפני הרפס והשיעור הרי ייחדינהו למדרס וכ"כ מהרמ"ש נקפדו מ"מ ח"ג ס"י כ"א שזו כותכת רש"מ וכ"ז נקרים המשתלטים דלא קצנו צבין אצל נקרים שקוצעין צמקוה ע"י צבין וצדיוק עקמרים ודאי דלית זהו עומתה מדרס ואין לומר דמשעה שחנקן ל"כ חל עליהם שם כלי דכל זמן שלא קצנו שם לא נגמרה מלאכתו ולא מקצלי עומתה וגדולה מזו כתב הרמ"מ רפ"ה מכלים וכלי עץ מאינותי מקצלין עומתה משישופס צבור הדב וכו' וכיון דקודם קציעתו אין שם כלי עליהם ואינם מקצלים עומתה אף לאחר קציעותו אין שם עומתה חל עליהם דהא מחוברין לקרקע הן והא דאין חיבור לקרקע מנעל כלי ש"א ימול עליו עומתה היינו כשה"י כבר כלי קודם החיבור אצל א"ס כעשה כלי אחר שכתבנו לקרקע אינו יורד לקבל שום עומתה דומיא דליכור שקצנו ולצוקו הקקו דלקונו ס"י ר"א, ונקדמו השיב עליו דאין רא"י מדברי הרמ"מ הכ"ל דשא"כ התם דמחוקר מעשה בגופו משויה לא הוי גמר מלאכה משא"כ הכא שאינו מחוקר אלא הבאת מקום שרולה לקוצען שם שפיר י"ל דהוי גמר מלאכה :

י"ש להביא רא"י לסקרנה סד"ע מהא דאמרינן צבנת ק"ד ע"ז כתב א"ח אמת צבצריה ואמה צליפורי מ"ז כתיבה היא א"ל שמחוקר קריבה ע"ש א"מ"א דמחוקר קריבה והבאת מקום לא מקרי מחוקר מעשה. א"ל דמדוי"ל ידיה משתלים שהרי המהרמ"ש מל"ך דיצוה נקרים וכן הפכים נקדמו ד"ה עוד כתב וא"כ הוי מחוקר מעשה בגופו של"ך להכניס צו המעמרים והא לא דמיא אלא להא דאמרינן התם כה"ז על שני כותלי הבית ועל שני דפי פנקס ואין כהג"ן ע"ז פטור ואמרינן שם התם מחוקר מעשה דקריבה ופירש"י אינו מקרבן אלא ע"י קליפה המפסיק ציניהם וכו' וא"ף שאינו עושה מעשה בגוף האותיות כ"ש הכא של"ך להכניס המעמרים גם בגוף הנקרים להדביקם צמקוה :

אב"ר כ"ל לעשות סמוכין לדברי מהרמ"ש דנפ"ו דמקוואות מ"י שנינו האצ"ק שבמרחץ צמון שהוא צאמלע פוסל וכו' וכתב הר"מ צפ"ה"מ אמצעי הוא רהט המרחץ ואצ"ק הוא אלכזי"ק והמים אשר יגרו לתוך האמצעי ולתוך האצ"ק הם מים כשרים אך כל מה שיגיעי מים צהוך האצ"ק הם פסולים לפי שהם ישוים שאובין לפי שהאצ"ק הוא כלי להיותו כיתך לארץ וזהו אחרים ומחו צתוספתא שלא כעשה אלא לשמש עם הקרקע וצחוק י"ע לשון לפי שהאצ"ק הוא כלי קודם היותו קצוע ואע"פ שכתבנו לא י"א תהורה כלי להיותו קצוע לארץ וזהו אחרים עליו צתוספתא שלא כעשה אלא לשמש עם הקרקע הרמ"מ צכ"א והק' חז"ר"ע ממשנה כלים פ"ח מ"ט דקחני פורכה א"ס י"ש לה ל"צ"ז עומתה והביא הר"ש שם תוספתא פורכה ה"ז טהורה שלא כעשיה אלא לשמש עם הקרקע רמ"א משום ר"צ א"ס י"ש לו ל"צ"ז עומתה ועי"ן צרע"צ שם וצפ"כ דכלים מ"ד עשה אצום לכהמה אע"פ שקצעה צכותל עומתה וכתב הר"מ לפי שהכלי אשר יקבל עומתה כפי לורתו כאשר נקצע צכותל או צארץ הנה הוא יקבל עומתה וכו' ואמ"ס י"ה"י המחובר לקרקע כקרקע ולא יקבל עומתה אלל חכמים כאשר כעשה זה הדבר מתחילתו צקרקע או כעשה לשמש עם הקרקע וכ"כ הרע"צ שם ולא אמרינן כלי המחובר לקרקע כקרקע אלא כשה"י מחובר לקרקע מתחילתו או שנעשה כדי לשמש את הקרקע ע"ש, אמ"ס לרעת מהרמ"ש א"ש דבשלמא לענין עומתה כיון שנעשה לשמש עם הקרקע כל זמן שלא קצנו לא נגמרה מלאכתו ואינו מקבל עומתה ואימה נגמרה מלאכתו כשקצנו צקרקע ואז הרי הם מחוברים לקרקע וכל המחובר לקרקע הרי הוא כקרקע ואינו מקבל עומתה אצל לענין פסול שאובין דאפ"י כלים שאינם מקצלים עומתה א"ס י"ש להם צית קצול ונעשים לקצלה פוסלין משום שאובין כמבואר צרמ"מ ר"ש פ"ו דמקוואות וע"ש פ"ד ה"ד ומשויה אע"פ שנעשו לשמש עם הקרקע מ"מ כיון שה"י שם כלי עליהם לענין פסול שאובין צתלוש שוב אע"פ שקצנו צארץ אינו יולא מחורה כלי לענין זה ופוסל משום שאובין ואין כאן סתירה :

ועדיין ל"ך למודעי כה"י דלענין פסול שאובין לא מהני קצנו צארץ לצטל מהם שם כלי אצל עכ"פ מה שנעשה לשמש עם הקרקע אינו פועל להקרא עליו שם כלי יותר וא"ך נכחה התוספתא ורמ"מ ע"ס להיות כלי ולפסול משום שאובין לפי שלא כעשה אלא לשמש עם הקרקע הא דררבה זה גורם לצטל תורה כלי ולא לעשותו כלי וכל עפ"מ"ש הראצ"ד צפ"ה"מ דע"דיות פ"ק מ"י"א דהנן החס כס"א שקצנו צעריבה צ"ש מעמ"מ"ס וצ"ה מעהרין וכתב הראצ"ד מפרש צתוספתא כד"ך ישיצמו אצל שלא כד"ך ישיצמו ד"ה טהור צ"ש סצרי כיון דעדיין הוא ראוי לשיציה אע"פ שאין יחודו עכשיו לכך אלא להכ"ה עליו כלי העריבה או מקרלות מן העיקר עמ"א מדרס שהרי לא צטל החס לשיציה וממנו וצ"ה סצרי כיון דאינו מיוחד עתה לשיציה ככלי שנצטר הוא וא"י קשי"א לך לצי"ה והתנן צכלים פ"כ מ"ה כופת שקצנו צד"כ קצנו ולא צנה עליו צנה עליו ולא קצנו עמ"א קצנו וצנה עליו טהור וכו' אלא צקציעות לחוד לא פרהה עומתה מ"י"ה"ה החס משום דצדוכתי"הו כמי לשיציה ולשכיבה קימו אלא משום דמחבר להו לצבין ק"א מעהרין להו ומשויה עד דקצעי להו וצ"י עליהו לא חשבינן להו כצבין אצל הכא הא ק"א מצטל להו משיציה לגמרי הלכך צקציעות לחוד מעהרין להו לצי"ה ע"ש ועי"ן צחז"ר"ע פכ"ז דכלים מ"ד מבואר דא"ס ע"י קציעות צקרקע מצטלו ממלאכתו הראשונה צטל שם כלי מ"י"י אצל א"ס אינו מצטלו ממלאכתו הראשונה לא מצטל הקציעות שם כלי מ"י"י וזה כותכת התוספתא והרמ"מ שאין הקציעות צקרקע מצטל שם כלי מן האצ"ק שלא כעשה אלא לשמש עם הקרקע וא"כ הקציעות מצטלו ממלאכתו הראשונה ולא צטל שם כלי מ"י"י ע"י הקציעות וא"ש :

ובעניתי כ"ל ללמד זכות דכ"ר הק' הש"ך ס"י ר"א קצ"ז א"ה דהביא הטור וצ"י ס"י קל"ח צ"ס הראצ"ד ושאר פוסקים דדוקא צכלים המקצלין עומתה שייכא הך גזירה דמרחללות משא"כ צכ"ח וכיו"ל צו שאינו מקבל עומתה דא"ן ע"ס ככ"ן לחלק ולומר דצכלי ע"ן איכ"א גזירה דמרחללות ולא צכלי חס"ק דמה צכ"ן קצלת עומתה לגזירה דמרחללות ע"ש, והנה צפשיעות י"ל עפ"מ"ש סד"ע קימון קל"ח א"ה ס"ג צד"ה ומ"ש הרא"ש דא"ס מקבל עומתה אע"פ שאין לו ציה קיבול דמי לכלים צזה דמקבל עומתה כמו כלים וכן א"ס י"ש לו צית קיבול אע"פ שאינו מקבל עומתה דמי לכלים צה"ל ד"ש לו צית קיבול ולהכי גזרינן אע"ו דמרחללות שיעצול צכלים משא"כ א"ס אינו מקבל עומתה וא"ן לו צית קיבול דא"ן לו דמיון לכלים כלל לא גזרינן :

וב"ה א"ש מה שס"ס הרא"ש צתשובה כלל ל"א דין ג' על דין הסילוטות המוצא צעושי"ע ס"י קל"ח ס"י"ג ל"ז וטור דקת"ס סילוטות וכו' והוי פשוטי כלי ע"ן דלא מקצלי עומתה וא"ן פוסלין צשאובה וצתשו"ו מהר"מ פרווחה ס"י ל"א עמד ע"ז למה כתב דלא מקצלי עומתה וא"ן פוסלין צשאובה ע"ש ולפ"מ"ש א"ש שצ"א לצבול שאינם דומים לכלים לא צקצלת עומתה ולא צצית קיבול לפסול צשאובה הלכך ל"ש כאן גזירה דמרחללות :

אב"ר מה שכ"ל עוד צזה דצתה"מ י"ד ס"י ר"י"ג הביא צ"ס קדמון אחר דמקצרה אמרינן דא"ך אחר דמחל"א ירחץ צצרו צמים הלא המים מתעמ"מ"ס מהסובל צה"ס וחז"רין ומעמ"מ"ס הטובל ואפ"י למ"ד עומתה משקין לעמ"א אחרים לאו דא"ו מ"מ הוי חק עפי מפרה אדומה שיעהר הטובל ויעמ"א המים אע"כ"ה קרא סתך אסצרה ח"לונה שירחץ צמים שאינם מתעמ"מ"ס וכו' ע"ש ולפ"י תקשי למה ל"ך הראצ"ד וקיעתו לפסול עבילה ע"ג כלים המקצלים עומתה מדרס משום גזירת מרחללות חיפוק ליה כיון דכ"י דירן כולהו ספק צנות כינהו ועי"ן צעושי"ע י"ד ס"י קפ"ג וא"כ כשעומדה ע"ג כלים אלו הרי היא עמ"מ"א אותם כמבואר צרמ"מ פ"א ממשכב ומשצ וג"ס כדה דינה כצנה צזה כמבואר שם ועי"ן צרמ"מ"ס שם ר"ש פ"ז דמעמ"א עומד וא"כ כעשה הכלי אצ העומתה לעמ"א אדם כמבואר צרמ"מ"ס שם פ"ו וא"כ מה אה"כ לה עבילה הא הוי עובל וש"ך צידו, אלא דזה שיצוש דהתיכ"ה לענין שהרות אצל כ"י דירן דליכ"א שהרות מה צכך שהיא ראשון לעומתה ממדרס הצ"ז מ"מ מותרת לצעלה כיון שעצלה וטהורה מדרס וצ"ה וצשלמ"א צמים כיון דירחץ צמים הוא צין לטהרות צין לצעלה וכיון דלטהרות ודאי כוונת התורה צמים שא"ן מתעמ"מ"א א"כ גם לצעלה צע"כ"ן מים שא"ן מתעמ"מ"א אצל כלים שעומדת עליהם דלא כזכרו צתורה שפ"ר י"ש להלק צין עבילה לטהרות וצ"ן עבילה לצעלה כ"ל ולהכי הול"רכו

הולכנו לגזירת מרחללות, ולפי' מיושב קושיה הש"ך דשפיר
 שייך קצלה טומאה לגזירת מרחללות דאס יראו שמוחר לטבול
 מי' כלי שמקצלה טומאה מן הטבול נשעת שזילה יטעו
 שמוחר לטבול גם צמים המקצלין טומאה מן הטבול והיינו
 מרחללות וא"ש :

אל"א דאכתי ליע למיש הראש צדה פ' התינוקות בהלכות
 מקוואות ס"י ט' ובפירושו פ"ה דמקוואות ליישב
 קושיה ה"ש שס אחאי מ"ס שבשוקה ובחלמי כפסל"ן כיון
 שמחזרין צמיעין וכו' ואפי' צחוק הכלי עלמו מותר לטבול
 כדאמרינן הגיגה כ"ב מטבילין כלי צחוק כלי שיש צפיו
 כשפוסתה הנוד ותירן דשאי תסת דהכלי הפנימי הוא כטבול
 צחוק המקום עלמו כיון דפי החילון כשפסיג וכו' ע"ש ועיין
 טו"ז ס"י קל"ח סקליא שהסביר דבריו כיון שטבול שני הכלים
 ציחד לא אחי למטעם ולפי' תקשי מה גזירה וטעם שייך
 כאלו הא כשעומדת נשעת טבילה ע"ג כלים שמקצלין טומאה
 וכטמא הוא הכלים מ"מ הכלים גופיהו כטבולים מיד צמקה ציחד
 עם האשה ונפיהו שניהם אזל צמים המקצלים טומאה הלא
 המים ישארו צטומאחם ואיך יטעו לטבול זהם, אך לקימ
 דהרי מחילת דברי פ' רצ"ח לפיכך הי' טיט ורפס צמקום
 שהיא טבולת וכו' ועי' סוברים והולכים דבריו ועי' תשו'
 מהרמ"פ הכ"ל וא"כ הכלים או הנכרים מתטמאים מדרס מן
 האשה העומדת עליהם לטבול ואינם מיטהרים צמקה כיון
 שלד אחד הוא על המיט ומזאחר צמיע ס"י קל"ח קליג דטיט
 הוי חלילה וע"ש ס"י דצ"ד וצ"ד סקמ"ז וכשארנו כן צטומאחם
 ושפיר יש משום גזירת מרחללות שיטעו לטבול גם צמים
 המקצלין טומאה וכן הוא צמיע לפיכך אס הי' טיט וכו'
 וצדכי מ"רי גס הראצ"ד וכן מפלי דעצ"ד אצוה דשמואל
 לצדכי ל"ל דלמחילות עצדיהו ולא להליל מפני המיט צמקום
 שעומדת מטעם הכ"ל וכן צשליצות דפסל רצ"ח נמי מ"רי
 שאין המים מקיפין מכל לד וכשארנו צטומאחם ועיין קד"מ אוח
 ס"ז דיה אצ"ל ולפי' נכרים הללו שאנו עושים להצדיל צין
 מים עליונים למים החתומים שהם צחוק המקוה ומקופין
 מים מכל לד ואם מתטמאים מדרס מן האשה שעומדת עליהם
 נשעת טבילה מתטהרין מיד צחוק המקוה ציחד עם האשה
 הטבולת ליכא גזירת מרחללות כלל ועיין צפ"י הראש מקוואות
 פ"ה גזי צדה חיצה ומגדל ועיין צ"י ס"י קל"ח צדעת הרמב"ם :

ובתשובות

מהר"מ פדוואה ס"י ל"א למד זכות שנקרים
 אלו אינם נקראים מיוחדים למדרס משום שהם
 עשוין לעמוד עליהם לטבול זו כי אדרבה משום זה יולאים
 מחורה כלים וחטובים כחקרת הצ"ח ולדידך מי שמקלה ציחו
 ועליהו ללכה עליהם יהיו נכרים כחצ"ן מיוחדים למדרס
 ודאי אינו כן רק צנין יחשב וצפרט מאחר שנקצצו צמקמות
 ואי שקציעות צצנין היינו אס הי' עליו שס כלי מדאורייתא
 קודם קציעתו אזל נכרים אלו לא הי' עליהם שס כלי מדאורייתא
 ואפילו אס אולי היו צכלל פשוטי כלי עץ דמקצלי טומאה
 מדצנן הקציעות מצטלן מחורה כלי ועוד אפי' היו מקצלין
 טומאה מדאורייתא מ"מ כיון שהמים לפני עליהם והמים הם דבר
 קצוץ והנכרים שקועין תחתיהן ואינן נראים הוי כקצו
 צכותל וצו עליו [ועיין פ"כ דכלים מ"ה כופת וכו' וצמקום
 רפ"ז מכלים ואינם דומין למפלי דעצ"ד אצוה דשמואל לצדכי
 צדה ס"ז דהם לא היו לצנין רק לאולי טיכופין לצד שהטיט
 לא יצא על רגליהם ויחזן ע"ש צאריכות] :

ומ"ש דמפלי דאצוה דשמואל לא היו לצנין רק לאולי
 טיכופין אחי כצוך צכונתו אס כונתו שלא קצעם שס
 כלל רק שכתם שס צכל פעם שהולכות לטבול לאולי טיכוף
 או כונתו שלא ציעלם שס וכדאמרי' צחולין ע"ז ע"ש שאני
 סכין דלא מצטל ל"י והי' עצ"ד מפלי ציומי חשרי ואח"כ
 לקחם משס וא"כ לא מצטל לחו תסת או כונתו כפשוטו דשס
 לא הי' כונתו לצנין ואין דרך צנין צכך רק כחכוון לאולי
 טיכופין ולריך עיין :

ובמ"ש דהמים הוי כצנין כ"ל ליישב דעת הטור ס"י ר"ח
 שכתב שאין טבולין צגיגית משום שהי' עלי' שס
 כלי מקודם שקצעה אס אפי' לא הי' עלי' שס כלי מקודם
 כגון קצע ואח"כ חקק ציה קיבול אפור כיון דמדאורייתא
 דאין טבולין צחוק כלי מדאורייתא הוא וקושיא זו הציא
 קד"מ ס"י קל"ח סוף אוח ס"ג צס מוהרמ"ש ועיין כוצ"ח
 יו"ד ס"י קמ"צ וחמ"ס יו"ד סימן קל"ח ולפמ"ש כיחא דהא
 דמסקינן צ"צ ס"ז דצדא"ו לא מהני קצעה ולצסקוף חקקה
 היינו קצעה לחוד אצל גיגית שקצעה ולצסקוף חקקה וכחמללה
 מ' גשמים או מ' מעין הוי כקצעה ולצסקוף חקקה וצכה

עליו זה שפיר עהכי אפינו לדאורייתא ועיין קד"מ הכ"ל ד"ה
 אך מ"ש הצ"ח וכו' :

ותו הק' מוהרמ"ש מקוה שכולה שאוב להרי"ש והרי"ש מדאורייתא
 פסול וגזי גיגית שחמללה מימי גשמים שמים שככסו
 צחוכו כפסלו משום מים שאובין ומוכה צ"צ ס"ז דלרצנן דדף של
 כחומים לא מהני קצעו ולצסקוף חקקו אלא דוקא צרצנן
 ולפענ"ד לקימ דעיין שיטה מקובלת צ"ק ס"ז דיה שאני שאינה
 דרצנן אחי אומר כל שאובה דרצנן דהא צאמרינן מה מעין צ"ש
 אף מקוה וכו' היקישא דרצנן הוא וי"ל עוד דכל שאיבה ע"י
 כלים שלא צידי אדם ממש דרצנן היא לפי שאין כלים כחצ"ם
 צחורה וה"ז כגון דמי גשמים הוא שצאו מחליהם למקוה אע"פ
 שעצרו דרך כלים אינו אלא מדרצנן דהא מ"מ צ"ש הוא
 דמחילא קחתי ליה הראצ"ד ז"ל ע"ש וא"כ י"ל דהא דס"ל
 לר"ש ור"ח דכולו שאוב מדאורייתא פסול היינו צמילא צכחף
 ע"י אדם אצל גיגית שכתמללה מ' גשמים צ"ש אינו פסול
 רק מדרצנן ואחי שפיר :

ותו הק' קד"מ שס דלמאי דנוסיק צ"צ ס"ז דלרצנן דדף
 אפי' נקצעו ולצסקוף חקקו מקבל טומאה דא"ו אס כן
 הא דחנן צפ"ח דכלים מ"צ דכלי מחכות הנעשה לקרקע
 אינו מקבל טומאה ע"כ ר"ח היא ורמב"ם פ"ט דכלים פסק
 כהאי מהני' ופי"ח שס הכ"ד פסק כרצנן דדף, ולפענ"ד
 נראה שצ"ח ישרה לחלק דדוקא צהאי דדף דהוא כלי שמשמשין
 צה צמחצר לכוחל כמו שמשמשין צה צחלוש ועיקר השמים
 צלורה כלי זו צחלוש צזה אמרינן לרצנן דאפי' קצעו ולצסקוף
 חקקו מקבל טומאה אצל כלי מחכות הנעשה לקרקע פירושו
 שאין עושין כלי כזו להשתמש צו צחלוש רק צקרקע וצזה
 אמרינן דאינו מקבל טומאה ועיין פ"י הראצ"ד צעדיות הכ"ל,
 וצזה מיושב נמי קושי' תויו"ט פ"ו מקוואות מ"י שהצדתי
 לעיל דשאני האי דאציק שצמחצן שמשמשין צו צחלוש
 כשמים שמשמשין צו צמחצר. ולהכי לא צטל מחורה כלי
 כשקצעו צקרקע ופוסל משום שאובין וא"ש :

ובשו"ז ס"י קל"ח סקליא תמה על מהרמ"פ הכ"ל דצנ"י לא
 אמרינן דצטל גזירות מרחללות אלא צכילתא שהוא
 נקעה עץ ולא צען אפי' פשוטי כלי עץ וזו היא דיוקו של
 הראצ"ד שלמד מזה לכל דבר שראוי לקצלה טומאה ועיין
 צ"ש שכתבתי צפ"י קושי' זו ולפענ"ד כ"ח דטו"ז הוי ס"ל
 צפ"י הגמ' סצ"ר רצ כהכח למימר טעמא מאי משום גזירת
 מרחללות ולהכי נקט כלי חרס ולא סתמא ע"ג כלים דא"כ
 הו"א דוקא צכלי עץ מיידי ושס דוקא שייך גזירת מרחללות
 ולא צכלי חרס כדס"ל לראצ"ד צאמח ולהכי נקט כ"ח
 דגס צכ"ח שייך גזירת מרחללות כמ"ש רש"י ותוס' אצל משום
 צעיחא ל"ש כלל וא"כ הא ע"ג סילתא ש"ד וא"ל ר"ח ההם טעמא
 מאי משום דצעיחא דצכ"ח ל"ש גזירת מרחללות ולהכי נקט כ"ח
 לאשמעתינן דהטעם משום צעיחא סילתא נמי צעיחא והיינו
 שכתב טו"ז וזו היא עיקר דיוקו של הראצ"ד שלמד מזה לכל
 דבר שראוי לקצלה טומאה והיינו מדנקט כלי חרס וזה מצאנו
 צראצ"ד צצעהניפ שכתב והאי דנקט כ"ח ולא נקט כלי עץ
 וכו' וא"כ עכ"פ לא אמרינן צנ"י דצטל גזירת מרחללות אלא
 צכילתא שהוא נקעה עץ ולא צען אפי' פשוטי כלי עץ :

אבל לפענ"ד הפירוש צנ"י דרי"כ הוי ס"ל משום גזירת
 מרחללות ולהכי נקט כ"ח דצ"ה שייך גזירת מרחללות
 כפ"י רש"י ותוס' משא"כ צכלי עץ ל"ש גזירת מרחללות
 ומותר אפי' לכחילה ומחילא מוכח הא ע"ג סילתא ש"ד
 וא"ל ר"ח אדרבה צכ"ח ל"ש גזירת מרחללות רק צכלי עץ
 וכדעת הראצ"ד ולהכי נקט כ"ח שכתב תסת טעמא מאי משום
 דצעיחא סילתא נמי צעיחא וא"כ אין מקום לקושיות טו"ז :
ותו הק' מה זכות למד צזה שלא הי' עליו כלי מחחילה
 מ"מ הו"א יטעה וכמ"ל דמשו"ה כחצ הראצ"ד הראוי
 למדרס, ולפענ"ד אפי' לפי דבריו יש לחלק דצשלמא סתם
 נכרים כיון שראוי למדרס אס היו מיוחדים לכך לעשוה מהם
 ספסל וכיו"ל צו שאינו רואה עתה שאינם מיוחדים למדרס
 שפיר שייך שהרואה יטעה אצל צזה שעכשו רואה שאינו
 כלי רק צנין מהיכי חתי יטעה שהי' כלי מחחילה כיון
 שרואה עכשו שאינו כלי :

ועוד הק' עמ"ש דאפי' הי' עליו שס כלי מחחילה כצטל
 מכה שהמים לפני עליו והוי כצנין הא אפי' צצנין
 גמור אין צנין מצטל כלי כדאיחא צלינור שחקקו ולצסקוף
 קצעו דפוסל המקוה ולפענ"ד לקימ דצלינור שחקקו ולצסקוף
 קצעו עדיין ראוי ומשמש צו צמחצר מלאכתו הראשונה שהי'
 ראוי לה צחלוש אינו מצטלו מחורה כלי אצל קצעו צצנין
 צאוסן

באופן שמתגלו מעלמכתו הראשונה אז הוא חלק מצנין ומצטלו מחולת כלי וכדומה בחולין קיים כשמיש מעשה עץ שימש וכדומה ראשי דעדות סכתתני לעיל: ושוב הק' על מה שלמד זכות לפי שהם פשוטי כלי עץ ולהרבה דעות אין מקבלין טומאה אפי' מדרבנן הא הראשי כחצ צפירוש אפי' פשוטי כלי עץ ואין זה קושי כלל דהיינו כחצ דעכ"פ אין מקבלין טומאה אלא מדרבנן וצטומאה דרבנן שפיר צטלו בקציעות הבנין אפי' לראשי ומכסיי אכן ע"ס לנו עוד סוף להכשיר הכי דיעות דקיל שאין מקבלין טומאה אפי' מדרבנן ועיין סד"ט:

והבי"ח ס"י ק"מ הסכים לדברי מהר"ם אלא שהל"ך ס"ה"ו הנכרים קבועים במקמרים וט"ז תמה עליו הא מהר"ם מחיר אפי' באינם קבועים במקמרים סכתתני שהמים עוסין אותן קבועים ובסד"ט כתב שהמהר"ם לא כתב שהמים עוסין אותן קבועים אלא שהמים היו כצנין שעליו אכל קבועין לא היו אלא כמה שקצבו במקמרים אכל צלמה מדברי מהר"ם כראה כעו"ז דתחילה כתב דהכי נכרים אין מיוחדים למדרס משמע דמקמרות הוא רק עלהיי"ט אכל מכשיר אפילו בלא מקמרות ואחר שהל"ך צזה כתב ועוד ק"ל שהנכרים אלו הנכורים למטה על קורות ומים לפי עליהם חשבו"ן קצבו צכותל וצכו עליו כי המים שעולין עליהם הם כצנין עליהם שהמים הם דבר קבוע והם שקועים תחתיהן ואינם נראים ולשון זה משמע שהמים עוסין אותן קבועים ניכר וא"ל מקמרים: **וב"ש** סד"ט דברמזים פכ"ו מכלים היא כתב קצבו במקמרים וצנה עליו טהור הרי דהל"ך קצבו במקמרים וכ"מ

ס"ס כתב דמקמרים אינו במסכה אכל כלמד מקמרות דעדין מקצבו צצנין אכל החו"ט ע"כ דכלים מיה כתב עליו ואינו ק"ל דאיכ לא הו"ל לכתוב כלל במקמרים אכל כראה מדכתב כן סבוב דדוקא במקמרים היו קציעות ליעהר אכל בלא"ה לא ע"ס, לדעתו לא כן ידמה דהר"ם ע"ס בכלים פ"י צנה עליו ולא קצבו כמו צצנין ע"כ נכרים ואיכ מוסירין אותן וכן פירש הרע"ב ע"ס כדרך שהאומנין עושין צצנין כיפה ע"כ נכרים ואיכ מוסירין אותן ע"ס ולפי"ז כראה פסוק דקצבו מקרי א"ס מנעלו שמה שישלר בקציעות ולא יטלנו משם אפי' בלא מקמרים וממילא צנה לחדד ע"ש ליה קבוע וצנה עליו וכן המים כאן שעל הנכרים הם קבועים ע"ס והם שקועין תחתיהן משוי להו קבועים אכל ע"ס צכיפת שקצבו צנדבך שהד"ך לצנות עליו ולהסירו איכ היא לומר שמה צצנה עליו משוי ליה קבוע שהרי צצנין עליו ואין קבועין אותו לכן לא מקרי קצבו איכ קצבו במקמרים ומשוי יען שדינו של הרמזים פכ"ו מכלים נוצע ממסכה דכופת שקצבו צנדבך וא"ל סכתתני כלי עץ הראוי למדרס שקצבו צכותל צחוד הצנין מ"מ ודאי דכופת שקצבו צנדבך צכלל לכן הל"ך קצבו במקמרים: **ועוד** ק"ל דראיתי צחוספתא דכלים צצא מליעא פ"יא מפ"ן שעשאו לקורה אע"פ שמשחמש צו טהור ה"י עמא ועשאו לקורה עמא עד שיקצענו במקמרים ופירש צספר צו זה ה"ה עמא שעשאו תחילה לשכיבה וכעמא במקמרים שמשעשה מוליא מ"די מחשבה ומעשה ע"ס ולפי"ז איש דרמזים מ"ירי צכלי עץ הראוי למדרס ומיוחד למדרס ועיין צר"ס ע"ס שפירש כופת של חמרה הוא המיוחד לשיבה כדכתיב צחוספתא לקמן וכו' וכן פ"י הרע"ב כופת כלי המיוחד לשיבה ושל חמרה היא וכן פירש הרא"ש ע"ס ולכן צענין קצבו במקמרים דהוא מעשה צגופו להוליא מ"די מחשבה ומעשה אכל צנכרים אלו שלא תיקנס למדרס ולא חישב עליהם למדרס רק לעמוד עליהם צשעת עציבה א"ל מקמרים להוליא מ"די מעשה ומחשבה ע"י מעשה צגופו ודאי קני צקצעם וציעלם ע"ס צכלי מקמרים וכדעת מהר"ם:

ושוב הביא הטו"ז צסם מהר"י כ"ן מקראתא שהחיר מטעם דהיינו כלי עשוי לנחת פירוש שלא להשתמש צו רק היא מוכה ואינו מקבל טומאה והיינו ה"ך נכרים וכו' והתפלל עליו דודאי קבלת טומאה מנע ליכא צכלי העשוי לנחת אכל טומאה מדרס י"ס צנה כמו שהצחתי צסם הרמזים צנכרים של צ"ה מתרין דאי היו מיוחדים לשיבה וודאי משמאלין מדרס, ולפענ"ד כראה לייצב עפ"מם המלי"מ פ"ג מכלים ו"ס להסתפק צכלי עץ העשוי לנחת ומיוחד למדרס אי מיעמא צשאר טומאות מהכלל דכל המעמא מדרס מעמא צשאר טומאות כמ"ס לקמן ר"ס כ"ג ועיין נדה מ"ס או דילמא לא כאמר כלל זה אלא לצנין פשוטי כלי עץ ע"ס ולפי"ז י"ל דק"ל למר"י כ"ן דודאי צפשוטי כלי עץ א"ף דמשמאלין טומאת מדרס לא היינו גוזרין

גזירת מרחללות שהרי רואין החילוק דמרחללות מעמאלין צכל טומאות וזה אינו עמא צשאר טומאות רק צמד"ס לחדד אלא משום דהדין הוא דכל המעמא מדרס מעמא צשאר טומאות שפיר גזרינן אכל צכלי עץ העשוי לנחת ק"ל כאותו ד"ל של מלי"מ שאינו מעמא צשאר טומאות רק צמד"ס לחדד לכן אין לגזור צו גזירת מרחללות ככל וא"ש:

ור"ל דמקמפ"כא לשפוט מצחוד הייתי אומר דאין כונתו דהיינו כלים העשויים לנחת מטעם דכלי עץ העשוי לנחת אינו מקבל טומאה כמ"ס הרמזים פ"ג מכלים דא"י לא היה ל"ל פירוש שלא להשתמש צו רק היא מוכה דאפילו א"ס משחמשין צו צמקונו אלא שאינו מיעלמל כמי אינו מקבל טומאה אלא דכונתו כיון דהיינו כלי העשוי לנחת הוי כאילו קצבו צצנין אפי' צכלי מקמרים וצטל מ"ייה חורת כלי ואפי' חאמר שאין קציעות צצנין מצטל חורת כלי היינו כשמשחמשין צו השמים כלי אכל זה עשוי לנחת פ"י שלא להשתמש צו כלל רק היא מוכה ומעשה עץ משמש שפיר קציעות ע"ס מנעלו מחורת כלי ואינו מעמא נ"ס מדרס ועיין מש"ל וא"ש:

וט"ז למד זכות דמכ"י"ן על שאר פוסקים דליה להו הא דראשי דגזירה מרחללות חלוי צקבלת טומאה רק הר"ם פ"ה דמקוואות ק"ל דלא גזרו צכלים חלושין, רק צכלים הקבועים שהמעין כנ"ר ע"כ דגזרו רצנן להטביל צחוס דילמא אהי צהו ל"די חקלה דפעמים שקובעין אוה"ס צמקוס מולא המים ואין ע"ס כשפ"י"ז ומלחו כל המים העוצרים ע"כ פסולים וכו' ע"ס וכבר כתב הרא"ש צחשונה כלל ל"א דין ג' צנין טלונות והיא הדין שצשוע עימן ק"מ ק"מ והאי גזירה ל"ש הכא ופ"י הטו"ז משום דכל קילון י"ס צו כשפ"י"ז ועוד דקס"ס קילונות העשויות להוליך מים אין להם לצצנין והיינו פשוטי כלי עץ דלא מקבלין טומאה ואינו פוסלין צשאוה"ה וה"ך נכרים לא גריעי מקילון דל"ש צהו גזירה דהיינו ככלי, וצדעת הרא"ש צהי מקוואות ס"י ט"י וצפ"י"ז פ"ה דמקוואות דמחלק צין מטבילין כלי צחוד כלי וצין האי דמעין שהעצירו ע"כ השוקת דצכלי המחוצר למעין או למקוה ע"ס צו מ' קאה אין להטביל צחוכו דילמא אהי להטביל צכלי ע"ס צו מ' קאה צלא חיבור ופ"י הטו"ז לא שיטעה צדין אלא כיון שהשוקת המים כמש"כין דרך עליו חמיד ולפעמים נפסק החיבור של מעין או מקוה ממנו ויעשה הטובה לטבול צו ג"ס צעת ההיא ודאי ל"ש צנכרים וקילון דצשלמא צשוקת אפשר לטבול צו צלא חיבור למעין שאפשר ששאר צו מים משאיכ צנכרים וקילון דהא אין ע"ס חיבור למעין אין ע"ס מים וכ"ס למ"ס צ"י צמסקתו על מ"ס העור וא"ל הרא"ש לא חילק דכונתו דלהרא"ש לא איכפת לן צקבלת טומאה אלא משום פחד לחדד פשיטא שאין חשש צנכרים וכ"י סכתתני ש"ך ניכר לשליצות ע"ס:

ובס"ט תמה עליו דלפי הנחתו מ"ס הרא"ש ואין כשפ"י"ז היינו שלא יהיה צכלי נקצ צכשפ"י"ז וז"ל דאיכ למה נקצ הרא"ש שחא יקצענו צמקוס מולא המים הא צכל מקוס שיקצענו איכא ה"ך גזירה ולפענ"ד היה אפשר לומר עפ"מ"ס הרא"ש פ"ה דמקוואות שהק' אהא דמעין שהעצירו ע"כ השוקת פסול אחאי פסול כיון דמי השוקת מחוצרין למעין דמענה צכ"ס ואי הוי אמרינן דהא דמעין עעהר צכ"ס היינו לטבילת כלים אכל לצד"ס צעי מ' קאה הוי ניחא דאיכא לאוקמא ה"ך דחלמי לצד"ס וכונן שאין מ' קאה ממקוס מולא המים עד החלמי אכל עד הצריכה י"ס מ' קאה וכו' מצוחר דלא מיתכשר ע"י חיבור למעין או למקוה אלא א"ס אפשר לטבול צמעין או צמקוה ולפי"ז א"ס קובעין אותו צמקוס מולא המים דאיכא לטבול צמעין אפי' כלים לא יעשהו המים צצכלי מחמת חיבור למעין אפי' להטביל צו מחטין וליכורות ולכן גזרו שלא יעצ"ל אפי' כלים עיין צר"ס ומ"ס הרא"ש ואין ע"ס כשפ"ה פירוש שאין מועיל ע"ס חיבור כשפ"י"ז וא"ס כי הוא קלת דוחק צלשון: **אבל** עוד הק' עליו מ"ס לדעת הרא"ש דנכרים וקילון ל"ש לגזור עמא יעצ"ל צלא חיבור דהא אינו מחוצר אין כאן מים הא קתני וצלבד שלא יעצ"ל ע"כ ספסל וג"ס ע"ס אין מים א"ס אינו מחוצר ועכ"ה משום דגזרינן אהו חוד כלי וכמ"ס הרא"ש צהי מקוואות ס"י ט"י וצלבד שלא יעצ"ל ע"כ הספסל גזירה אהו חוד כלי וכן כתב צפ"י"ז פ"ה דמקוואות ועיין צ"י מ"ס צדעת הרמזים וצמחש"ק ס"י ק"מ צש"ך סקמ"י לא עמד צזה, ולכן מחוורתא כמ"ס הבי"ח דגזירת הרא"ש לא סייכי אלא צמעצ"ר המעין עליו אכל צכלי צמוכה תמה דגלוי צמקוה ל"ש גזירת הרא"ש או כמ"ס צ"י דל"ש גזירה אלא א"ס כל המים עוצרין עליו ועיין סד"ט: ועוד

ועוד כיל דאפי' לדעת הרמב"ד ורמב"א שרי בהנך כסרים שעומדים עליהם צענה עזילה ולא מקרי מחמת זה מיוחדים למדרס שהני פירשי' צענה דף כיס דיה תיל אשר יסז מדלח כה"צ גבי משכב אשר שכב וגבי מושב אשר יסז וכתיב יסכז יסז משמע ש"כ שכב עליו תמיד ויטע עליו תמיד צמיוחד לשכיבה ולישיבה וע"כ אין הפירוש טיהא מיוחד לשכיבה ולישיבה ולא לדבר אחר שהרי פסק הרמב"ם פ"ז ממשכב ומושב הי"ח היה הכלי משמע לישיבה עם מלאכתו שעושה לה הי"ז מהטעם צמדרס ומה שהק' מוהר"ח ע"ז מהטעם סוף פ"ז דכלים ר"ע מטעם והכמים מטהרים שאינם עשויין אלף טיהו המים מהלכין תחתיהן ופירשו המפרשים וזני אדם יושבים עם אלמח דאם אינם מיוחדים לישיבה לחודא אינו מטעם מדרס וכן פסק הרמב"ם פניה מכלים הלכה ו' הנה הרמב"ם צפיה"מ עם פ"י והצ"ח יסזו עליהם משמע שאינו משמע לישיבה כל אדם רק הצ"ח יושבים עם צאיקראי ישיבה שעי' הדחק וזכ"מ עם כחז מפני שאינם עשויים לכונה ש"ס צו עליהם אלף טילכו המים תחתיהן ואי"כ לא חיסז עליהם לישיבה ואינם מטעמין מדרס ועי"ן עו"ז והר"ש והרע"ב שפ"י וזני אדם יושבין עם כרי שלא יטכפו ממי המרחלוח הילולין ע"ש ודאי לק"מ כיון דלאו להנחה ישיבה עבדו רק שלא יטכפו אינו מטעם מדרס וכמי' קרי' צעם מהר"ש דאם עושה הנכרים כרי טיהו המים נקיים ולא יתערב צהם עפרוריה הקרקע אעי' שצענה עזילה עומדה על הנכרים אפיה כיון דעיקר העשייה לא הי' משום כך לא ירדה עליהם עומחה מדרס וע"כ הפירוש מיוחד לישיבה או לשכיבה שיוכל לישב ולישכב עליו כל זמן שירלה והרי כאן אי"כ לעמוד על הנכרים צכל עח שירלה תמיד אם אינו רולה לכנס צמים ואינו מטעם מדרס צכל:

מיצ פכיג דכלים ואמר ר' יוסי שהטעמין לא יהיה מרכב הזז אלף לחכס יהיה מושב שלא כעשה לרכיבה אלף לעמוד עליו וכזר ציארנו צפיה"מ מה שזכר כאשר עומד על דבר אשר יטעא צמדרס הזז ישימהו מושב וסם צארה רק צדצר אשר יטעא צמדרס דהיינו משכב ומושב ומרכב צמטעמא הזז צעמידהו וכמי' רפ"ז מה' מוי"מ הכיל ואפטר דרי' ק"ל דגס צמיוחד לעמידה מהטעם מדרס וליה הלכתא כוותיה וכמי' הר"מ צפירט העטנה עם ואין הלכה כלי' וכן פסק פכיה מהלכות כלים הלכה כ' דלא כרי' ופטר יס' לומר ככיל, ולפי' שפיר כחז פמי"א דאם אינו גזנה טעם ואינו ראוי לישיבה אינו מטעם מדרס צכל ואי"ש:

ומזה יראה כי לא לחכס שיכל הרע"ב חת ידיו צמטנה צ' פכיג דכלים דיה צקופין שכתז ורגילין לצנה על הטעמין של סוק לראוח צשמוק המלך הלכך עמח מושב ותפס עליו התוקי"מ והזז מטעם משום מושב כשהוא עומד ג"כ כדחנן סוף פ"ז דצ"ס והרז שטינה צלשונו לכחז לצנה צמכס עשה כן ולפמי"ס זה אינו דהחם לא חכין רק דמטעם מושב ומושב ומרכב עומד ככיל אלף צמיוחד לעמידה אינו מהטעם מדרס צכל והרע"ב ק"ל דגס ר"י סובר כן ולהכי טיכה לשונו לכחז לצנה ואי"ש:

ומה דפסיקא ל"י צהשו' אמרי אש הכיל דכל שאינו קבוע רק פעמים מעלין אותו ופעמים מורידין אותו לא הוי כזנין לא כראה מועטים צכל יוס שבושין מקוה מתיבה נקובה כדינה שצמטלה מחורה כלי ועשויה להעלות ולהוריד לפי מעמד המים ע"י כלוכסות של צרזל ושרוי"פנן העשוין לזה ואין פולה פה ומלפ"ף אף דלעכין לעצול צחוכו צניכן קצבו צארץ כמי' צצוי"ע ס"י ר"א ק"ז ועי"ן פית סיון הכיל אות ח"י אעי' כיון שצמטלה שמה ואינה מעטלה משום ואולי גס השרוי"פנן הוי קצבו צמסמרים ומקרי קצבו צארץ אף שמהנדנד למעלה ולמטה הוי כזנין המהנדנד ולא מכנר פ"י"א דכלים דאינו מקבל עומחה וכן הוא צרמב"ם רפ"ט דכלים ורמב"ם צפיה"מ עם כחז נגר הוא עמוד יצריח השער מן הקלה אל הקלה וכן פירוש הרע"ב עם צלשון ראשון ואינו מקבל עומחה משום דהוי כמחזר לקרקע אף שמהכוב מקלה אל הקלה ומה לי אס מהכוב צרחה או ממטה למעלה וע"י חמי"ס יו"ד ס"י כ"ו:

ובתשובת פנים מאירות ח"צ ס"י קל"צ וצחי' סיון מיצ כחז עפי' שטינו פכיג דכלים ספקל שטינעל אחד מראשו עהור וכחז תוקי"מ וצכאי מלחתי מוגה עמח וכו' וכיל שכן יושבין עליו כשהוא מוטה כיטל השכי טהור ופירט הרע"ב דספקל ששכצרו שני ראשו לא חזי לישיבה שהיושב עליו כיושב ע"ז קרקע אס יס צו גזנה טעם עמח שהדף העז טעם חזי לישיבה וע"ש צרי"ש צעם תוספתא וכן פסק הרמב"ם פכ"ו מכלים הי"ז ולפי' מי' הרש"א והמחבר צצוי"ע ולא ע"ז נכרים שראוי למדרכות היינו ש"ס צצוי"ן טעם דאז עמח"ס מדרס אלף אנו עושין נכרים שאין צצוי"ן טעם דאין ראוי"ן לישיבה ול"ש צהו עומחה מדרס צכל וכמי' גס לרש"א שרי ע"ש:

ומעתה יראה חת אשר לפכ"ו ש"ס הרצה עעמים להחיר ולא יחל לצבלל רגלים וגס לא תהא ענה טעם הוא כדי שיהיה לנו עוד סמיכה להחיר דצרי פמי"א וגס יעשו צשולחן נקצ אחד טעם על טעם שהוא כמול"א רמון ומצבל מחורה כלי והוא כדי ללחה ידי הרמב"ם לפירט צ"י דגזרי"ן צפשוטי כלי עץ אטו כלי ש"ס לו ציה קיבול וכן דעה הרא"ש דגזרי"ן אטו חוך כלי וצכ"ג שנקוב כמול"א רמון אפילו חוך כלי ש"ס לו ציה קיבול מותר לעצול ואס מתיחין עליו אצן הוי דרך צנין וגס לאו סתימח מעליחא הוא ואכתי צעל מחורה כלי ומותר לעצול צחוכו וגס שיהיה עוד נקצ כשפטי"כ וזה יהיה פחות כמי מהאי עמח דאז מותר לעצול גס צגיניה כיון שהוא מחזר למעין ממעיני הישועה יפתחו לנו צמהרה, לראוח צשכלול האולס והצריה, צכחח ושונה, עד זקנה ושיבה, ככפשו וכפש ידירו הנאמן הדושי"ה צאהנה רצה:

ופר"מ הציא צהשו' אמרי אש יו"ד ס"י ע"ח תמה עליו דשאני גבי ספקל דעומד לישיבה כל שאין צצובה טעם הרי הוא כיושב ע"ז קרקע אלף הנעשה לעמידה אין לורך לטעם וכהאי דטעמין של סוק שעומדים עליו צקופין צפכיג דכלים מיצ דלפי פשטיה הטעמין צענה שעומדין צקופין על הארץ הם מוכחין אלף דתוי"ט כ' דצכ"א כחז שעומדין על הסוק, הנה כראה מדצרו דהוי ק"ל הא גס לעמידה אס אינו גזנה טעם הוי כעומד ע"ז קרקע לכן החכים דלפי פשטיה משמע שמוכחים על הארץ ואינו אומר ומה צכך שנוכחים על הארץ דילמח הטעמין גזנה טעם דכן דרך לעמוד על מקוס דמשס רואה יוחר ומה שהצי"א מחוי"ט כראה מדצרו שחידושו של החוס' יו"ט צמי' על הסוק ולפעניד חידושו הוא צמי' שעומדין לחפוקי ממי' הרע"ב ורגילין לצנה על הטעמין:

צמרס הק' צלוהס צקיק הכיל:

ואמנם לפעניד לק"מ וז"ל הרמב"ם פ"ח ונה' מוי"מ הי' הזז והזנה וכו' ומטעם משכב ומושב ומרכב מהחחיו וכו' וכן צפ"ו עם כזר ציארנו שהזז וחציריו מטעמין משכב ומושב ומרכב והמשכב והמושב אחד הוא ולמה כחזר צחורה משכב ומושב שהמשכב ראוי לשכיבה והמושב הראוי לישיבה וצ"ן ש"ש על המשכב או ששכב על המושב עמחהו וכו' וכן הוא אומר ר"ש פכיה מכלים כל פשוטי כלי עץ העשוין לישיבה או לשכיבה או לרכיבה מהטעמין צמדרס וכו' מכל אלה צחזר דוקח מה שהוא מיוחד לישיבה או לשכיבה או לרכיבה מטעם מדרס אלף מה שמוחד לעמידה אינו מטעם מדרס צכל דאינו לא משכב ולא מושב ולא מרכב והא דפסק רפ"ז מה' מוי"מ הזז מטעם אס המשכב והמושב והמרכב צמטנה דרכים עומד יושב שוכב כחלה וכטען היינו אס הוא כלי מיוחד לישיבה ולשכיבה ולרכיבה מהטעם משום מדרס הזז גס צעמידהו זשעי"תו וכמו צצי"ר אח"כ כילד וכו' אלף אס אינו מיוחד רק לעמידה ל"ש ציה עומחה מדרס צכל ומי' הר"מ צפיה"מ

תשובה רצ"ה

שליח צ' אויפאל"ז יוס ה' לסי' ואשמיעי' אס דצרי הרס"ג לפ"ק:

מנחם ניון, יראנו צצנין אפריון, לכבוד יד"י הרצני היקר המופלג מויה שמואל כ"י פאכפדערער גצאי דקהל יראים טשאצ"א:

מכתבו מיוס ג' לסי' צלק הגיע עדי צזמנו ולא היה אפשר להטיצ מפני גלי ע"ח שאין עשוין לכהת וענה אין רלוכי להשהות עוד לכן נקיטנח כפשא' צקלרה, ומה שכתז שרלונס לשאז כל המים ואס ישאר מעט אשר אי"כ לשאז יפסכו לחוכה חלצ הרצה עד שישתנה המים למראה חלצ גס זה הכשר טוב אלף איכ"י יודע למה לריכין לזה והרי יוכלין לשאז המקוה צכלי שניקצ צשוליה כל שהוא ואינו פוקל משום שאוצין כחזאר ס"י ר"א קט"מ ואולי שאוצין ע"י פלומפק ואי"כ לעשות כן:

תשובה רצו

שילית צי אויפאלוד די מסעי חרמיס לפיק:

בין המלרים, יזרח אור לישרים, ודי קרנך ירים
אהובי בני רחמי הרב המלוהיג מויה ילחק יעקב
צלוהס ניי:

מכתבך קבלתי וכו' ועדיה אשר נחקשית למה שהביא
צהגהה הגרליו סיי ריא קקיו נשס ריניש צהסונה
טעס למה מעין מעהר צוזחלין ומקוה רוקא צאשצורן משוס
דקטפרס אינו חיבור ולכן מקוה דצעי מי סאה אין הזוחלין
מטהרין אזל מעין מעהר צכיש לכן מעהר גס צוזחלין עיש,
וקיל ממשנה פיא דמקוואות למעלה מהן מעין שמימי מועטין
ושרצו עליהס מים שאובין שווה למקוה לפהר צאשצורן ולמעין
לשעציל צכיש ולרברי ריניש חקשי כיון דמעהר צכיש מעהר
נמי צוזחלין דהא צהא חליא, הנה שרע עם הגריא אין לי
פה לעיין צפניס וצחשו' הריניש חפסחי ולא מלאחי כעח
ואיכני אוהב לשפוט צלי ראיי צפניס כי אחויות מחכימות
ואס חוכל לליין לי סינן צחשו' הריניש יישר כחך ומימ
אכתוב מה שכלפעכיד לפוס ריהעא:

ופשימות יל דהוא רק מעלה דרצנן שאינו מעהר צוזחלין
ועיין צכ' דברי חיים ספרא דמקוואות ולהכי כיון
דרצו שאובין גזרו דאסור לעצול צוזחלין שמה יעצלו גס
צמקוה צוזחלין ושס פסול צוזחלין מן החורה, משאיכ לענין
דמעהר צכיש לא גזרו דסיל כשיעח ראשונים צבצ' סיי ריא
דצבציעה סגי מהיה להעציל צו מחסין ולכורות רק שיהי
כל גופו עולה צהס ואיכ גס אס יעעה דגס מקוה כשר צכיש
לא יצא לידי אסור חורה דלא שכיה שיהי גוף הכלי עולה
צפחות מרביעה, וצבצילת ארס, לא ויצעי' לשיעח הסוצרים
שס דגס לארס לא צעינן מי סאה מהיה רק שיהי כל גופו
עולה צהס ודאי ליכא למיגזר מידי דאפילו יעעה דגס צוקוה
סגי צכיש מימ כיון שידע דצעינן כל גופו עולה צהס זה
צעינן גס צמעין ממילא הוא מקוה כשרה מהיה, אלא אפילו
לשיעח הסוצרים דלעצילת ארס צעינן מי סאה מהיה מימ
כיון דשיערו חכמים דמים שכל גופו של ארס עולה צהס הוא
אמה על אמה צרוס גי אמות והוא שיעור מי סאה איכ לא
שכיה צחס צכיש שיהי כל גופו עולה צפחות מן ארבעים
סאה ואיכ ליכא למיגזר ואיש:

אלא דאפילו כימא דהא דאין מעהרין צוזחלין הוא מהיה
מימ מעהרין צכיש, מימ כיל דלקימ דלכאורה קשה
מיט לא יתצטלו מי מעין צרוצ השאובין, ולמיש הרין צבדרים
כיש עיש דיה ועד כאן שהאיסור דרכו להצטל ולא ההיתר
כימא, אזל לפמיש הפמיג צפחיהה להי' מערובות שגס ההיתר
צטל צרוצ איסור חקשי, אך זה שיצוש דכאן ליט ציעול צרוצ
דהא אדרבה מי מעין מעהרין גס השאובין משוס זריעה ועיין
כעין סכרזא צו צחוס' חולין ליט עיש דיה סלק וכבר הקי' סהיד
סיי רליד הביאו עוי' סיי ריא סקימ מימ דמעין מעהר אס השאובין
לענין לעהר צכיש ולא לענין צוזחלין, וחי' משוס דפסול שאובין
הוא משוס דהוי כחלושין עיי' ארס לכן מהכי צהו זריעה דלהוי
כמחוצרי' אזל לענין לעהר צוזחלין דאף מחוצרין יש שאינו
מעהר צוזחלין לימ ציי זריעה עיש, וציי חרין משוס דשאובין
דרצנן עיש, וכיון דאין השאובין נטהרין לענין צוזחלין שוב מי
דמעין צטל צשאובין לענין צוזחלין ואינו מעהר צוזחלין:

וכי כימא הוא גופא קשיי איכ אמאי מעהר צכיש הא יש
מחוצרין שאין מעהרין צכיש ואיכ לענין זה לא נטהרו
השאובין והדקיל יתצטלו מי מעין צשאובין, דע דזיא דענין
הזריעה הוא דהוי כחלוש ולצסוק חיברו וציעלו שס וצמיס
ליט זריעה רק מים צמים ואז הוי כמחוצר מעיקרו עיין חולין
עיי' וצחוס' שס עיי' דיה לענין וכיון דהשאובין צטלין לגבי
מעין ליט לומר שהמעין יתצטל לגבי שאובין, אזל לגבי צוזחלין
שהוא צעצע המעין אס רצו עליו שאובין מצטלין עצבו ודמי
למיש עעיי' סיי רליט דצביא ליט היתר צהיתר לא צטל משוס
דהוי ככאצד מן העולם היי כאצד עצבו ממנו ואינו צוזחל
מחמת עלונו רק מחמת דיא שגורס לו הזחילה ולכן אינו
מעהר צוזחלין, אזל לענין מעהר צכיש כהי דלא הוכשרו
השאובין לעהר צכיש דלענין זה ליט זריעה מכל מקום כיון
דהמעין לא נחצטל צשאובין מעטס הכיל דהא דמעין טהור
צכיש אינו חלוי צעצע המעין שוב מי המעין מעהרין צכל
מקוס שהן צכיש ועיין דברי חיים שס מה שעמד על דברי
סהיד ולפמיש אחי ספיר:

ואשר שאל עיד השולחן דהיינו טבלא של פן אשר יקוב
על צי שרויפנן למעלה או למטה כמו שיהי מעמד
המים לעמוד עליו צעטח טבילה הנה כצד מלינו צבדולי
אחרונים סיי קליח הרצס טעמים להחיר וצהגסות דרישה שס
כחצ עיכ מי ירוס ראש לחלוק על דצרי הבאוכיס הללו וצפרט
נגד המנהג סכהגו קדמונינו זיל ונמלא שצטילין ועצועלין
דצרי רמי צשויע שלו שהחריך צזה הרצס לאסור עיש, אלא
צצחשו' מהרמיל סיי ליז אף שגס הוא החיר דציעצד מימ
כחצ צצצונין מקוה חרשה אחי מלוה חמיד לחקנס צבצרים
שאין ראויין למדרס כדי שמהא כשיירה חליצא דכיע עיש אזל
צקריט סיי קליח כחצ מימ ירא שמים יולא ידי כולס לכחחילה
אזל דציעצד או צמקוס דאי אפשר כל לדדי היתר סכהצו
האחרונים צרורים וככוכיס צלי שוס פקסוק וכדכוד כלל,
ולפעניד גס מהרמיל לא החמיר לכחחלה רק לפי שלא הי'
לו טעס רק עפי' דצרי מהרימ פאדווח ומהרי' כ'ן אזל לפמיש
אחרונים עוד כמה לדדים להחיר וגס אחי עני חזון הרצביח
צחצובה אחת [סיי הקדוס] להחיר וכיון שיש עוד סכיפין
להחיר אפשר דאפי' לכחחלה אין לחוש כלל צזה ומכשיכ
היכא דאיח צעיא ודאי מותר לכחחילה:

ואני אומר עוד עפימ דליחא סוסיי ריא דאסור לעצול צחמין
לדעה המחצר ועיין צבי' שס משוס גזירת מרחלאות
ושאלתי צימי חורפי לגאון הדור אמאי ליכא האידנא מאן
דחש לזה כלל והס' צי לי לפי צצצמנינו כל המקוואות עומדות
חמת השגחת הרב מרא דאחרת ומהה השגחה ציד ליט גזירת
מרחלאות כלל, ואני צעניי עשיחי סמוכין לדצרינו מהה דאמרי'
צילה דף הי עיש צילה כלל וסורה עדות לציד מקורה עיש,
ואין להקסות הא כל דבר שנאסר צמין לריך מנין אחר
להחירו אפי' צטל הטעס כדאמרינן צילה הי כיון דגס צזמן
הגזירה הי' מותר צמקדש לכהיג לעצול צחמין דאין צצבו
צמקדש דכהיס זריין הס וליט צציהו גזירה דמרחלאות לכן
השחא כווי דליט גזירה זו איל מנין אחר להחירו וכמיש סכרזא
זו לענין מים מגולים ועיין חוס' צילה ויי' ווייד סיי קטיז
וכן אחי אומר צכיד דאיסורו משוס גזירת מרחלאות והאי גזירה
לא סייך האידנא כיון שהוקוואות עומדיס חמת השגחת ציד
איכ כיון דמותר מדריח כו'ש פוסקים אחרונים אין להחמיר
אפילו לכחחילה:

ודמציאה שאלה הרצבי מויה אהרן זאב גלויצער ניי צאמרי
אש יויד סיי עיש להניח אצן רחצה על השולחן
שחצמוד עליו צעטח טבילה לא הי' לריך להציא ממרחק לחמו
כי מציאר כן צבי' קליח צמקומו צעטיז הביאו סדיט סוף
אות סיי שס וכחצ ואף דאין הפסקה אצן מועיל שלא יטמא
מדרכ כמבואר צרמציס פיז מה' משכצ ומושצ מימ כאן דאינו
אלא משוס גזירת מרחלאות יש צזה היכירא שאינו דומה
למרחלאות עיש:

וכשאני לעלמי אחי חוכך צחיקון זה אס אין קלקולו יתר
על חיקונו והוא עפוניש הטור והמחצר סיי ריא
סעיף ס'צ מקוה שיש צו מי סאה מלוואמות וכו' ולא יעצול
צו פעמים זאחי' דשא צראשוכה לא טבל כהגון על סמך
השניה וצצניה שמה חסרו המיס צראשוכה עיש והיכ אחי
אומר דעטיז ספיר כחצ חיקון זה לשיעחו שלא מלא שוס
היתר צלי חיקון זה אזל לפמיש האחרונים הרצס לדדי היתר
צענין זה יש לחוש שלא ירקדקו צשאר לדדי היתר על סמך
חיקון זה שיצברו דזה מהכי שלא יהא צו דין עומאח מדרכ
והרי צאמת לא מהכי כלל ככיל ואפי' לדעה עעיי' אחי כצוד
מה היכירא אית ליה צאצן זה הלא אכתי איכא גזירת
מרחלאות שיטעה שגס צמרחלאות מותר לעצול צמניה עליו
אצן כזה וצאמת לא מהכי מידי:

ואמנם ירקדקו שהשולחן לא יהי' לו רגליס רק טבלא
צלא לצצצין והוא פשוטי כלי עץ וגס לא יהי'
הטבלא עצה טפה כמיש חצובה פמיח סיי קליצ ויהי' הטבלא
נקוב צצכי נקציס האחד טפה על טפה ויכולין להניח אצן
על נקצ זה ועוד נקצ כשפופרת הכוד וזה יהי' פחות חמיד
ואס אפשר שלא יהיה הטבלא מעץ כלל רק מן לעמענד
כאשר ראיתי טבלא קטעה עשוי מזה ואיכה כצידה מה עוב
ללאח ידי כל הדיעות אזל אפשר שאינו יכולין לעשות מן
לעמענד שאינו חזק כיכ לכן גס טבלא של עץ ככיל כשר
צבי שוס פקסוק טבלא הוא ועצא ליהוי כנפסכס וכפס
ידירכס דושו'ע:

עמרס הקי' צלוהס צקימ הכיל:

אבל מעיקרה לקימ דריבש כרין רבו סיל שפירש בשבת כיה ובכדריס מ' הך מחניי הכיל שוה למקוה לטהר באשצורן היינו במקום שלא היי מהלך מתחילתו ושם באמת אינו מטהר בכיש ולמעין להטביל-בו בכיש היינו במקום שהי מהלך מתחילה ושם מטהר גם בזוחלין ואיכ לקימ קושיטך ודויקי: **אבל** מה דקסי' לי הא משכה שלימה שנינו פיה דמקואות היי עומד וריצה והמשיכו שוה למקוה לטהר באשצורן ולמעין להטביל בו בכיש ועיין ברש"י שם ללא כמו שפיי רמ"ד דמיירי בריצה עליו שארצין ואם כן חזי' דמעין העומד אף שמתהר בכיש מימ אינו מטהר בזוחלין ואי כדברי ריב"ש מיל מעין זוחל כיון דמתהר בכיש מטהר נמי בזחילה:

יעוד גוף הדבר תמיה בעיני הא חנן החס פיה מיל העבירו ע"י צריכה והפסיקו הרי הוא כמקוה ע"ש אלמא דכל שפסק מן המעין בטל תורה מעין מיני' ואיכ אי כימא דמעין זוחלין איכו חיבור רק משום דמעין מטהר בכיש תקשי' כיון דאינו חיבור איכ שפסק מן המעין ואמאי מטהר בכיש אע"כ דכל שהיא זוחל בטבעו הוי חיבור ושם מעין עליו אפי' חוץ לבמות המעין ושפיר מטהר בכיש ולהכי מעין העומד אינו מטהר בזוחלין כיון שאינו זוחל בטבעו אינו חיבור ואין שם מעין עליו כלל רק צהיתו עומד דהוי חיבור:

ועוד ק"ל דצחויכ פי' שמיני פסקא אי' תני' אי' מה מעין מטהר בכיש אף מקוה מטהר בכיש מיל אף מעין המעין מטהר בכיש והמקוה צמי' סאה ושבו בפסקא ג' תני' אי' מה מעין מטהר בזוחלין אף מקוה מטהר בזוחלין מיל אף מעין וכו' ואי כדברי ריב"ש הכיל כיון דכבר יליף שאין מקוה בכיש פשיטא דאינו מטהרין בזוחלין דהרי הא זהא חלי' ולמה לריך תו למילף דאינו מטהר בזוחלין ולעי', לכן אם תוכל לזיין לי אי' מקוה כבודו חודיענו אולי מלייין תלא תורה, ומקוה ישראל ד' מושיע צעה לרה, הוא יושיענו צמהרה, ויוליאו מאפילה לאורה, עדי יבנה היכל ואולם והצירה, כפסך וכפש אציק, החותם בצרכה התורה:

עמ"ס הק' בלוחם בקיק הכיל:

תשובה רצ"ז

שליח צ' אופאלו יום ה' לסי' ואכשי קדש שהיון חרסיצ לפיק:

ישליח ד' עזרו מקודש, ברכת ד' מלא בגודש, לירידי הרבני הכגיד מוכתר צמדות, עשר ידות, המויש כמויה לבי הרש כיי צרוין ראהיק דקסי' בטשאצא:

מכתבו מיום ג' שצוה זו קבלתי תמול והכני משיצ צין הפריקים מפני הכבוד וכבר מלתי אמורה שחששו הנקוה כאשר היחה ומקואות של יחיד סבולה ואז תלכו לבטח דרכיכם כוכח ד' בעקבות אבותינו וצויתנו כוחי כפש זליל ומקוה עיי' באר ארטעזי או כארטהאן אינו פי מלך שמור דברי חכזיל אם צבור הדבר כמחוקך שהיא אסורה לך האמתרה ואם לאו אל האמתרה ויען הוא המלכה שיהא אסורה לא אומר זה לא איקור ולא היתר כי מי יודע כמה עיקולו ופסוריו וכמה תיוהא ימלא זה עד אשר יעזרכו ה' ללמוד עוד הפעם מקואות בעיין ובמתיכות ובמנחות והמריציל בתשובה חלק ג' סופי' ע' כחז דלריך לילתא כיומא דאסתכח לעניכיס אלו ומה נעני אכן יחמי דיתמי: **ואני** חושש לפום ריהטא שמקוה עיי' באר ארטעזי אין לו דין מעין כלל לפמיש חוס' פסחים דף קיט ע"ב דיה ציס שטעה שלמה דמשכי צירושלמי תיפתר צשהיו רגלי השוורים שהי' עומד עליו נקוצים כמוליא רמון והיו מחוברין למעין שחמתיהן וכחצו צסם הר"י דעסויה נקט כמוליא רמון ולא קני ליי' כשפופרת הנוד לפי שהשוורים מפסיקין צין הים למעין והיו לי כהורק מכלי אל כלי כיון דמרחקי טובא ולריך סיבואו שם עיס צשפע ע"ש וכאן המעין רחוקה כמה מאות אמה מן המקוה לא הוי חיבור להמקוה ויש לעיין: **וכבר** המחלתי לעסוק בזה בתחילה החורף אצל מן השמים עכצורי בקיבות שוכות ואם בעיני המון יפלא בעיני לא יפלא כי כן מלאנו לחכזיל בתוספתא דמקואות פ"ד גבי קסטלין המחלק מים בצרכיין וכו' הלכה זו עלו עלי' בני אקירא שלש רגלים ציצנה ולרגל השלישי הכשירוהו אפילו נקוצ כמחט וכן בחולין מ"ח ז' ה"י מעשה ועלו עלי' בני עק"י שלש רגלים ליצנה לרגל השלישי התירוה להם וכן צכמה דוכתי: **אבל** אם אלוס עלי' לאמור לכלות מעשיכם על ידי באר כארטהאן ואי אמה דברתי ולא אשנה כי אין דעתי

נוחה בזה ואיכני מקבל עלי אחריות בזה אך אם רלון כל בני הקהלה צמוקכם כולם לעשות מקוה כזו ולקמוך על הוראת רב גדול אחד לא אמחה צידכם ומלינו כזה צטור יוד' ס"י לוי שהצויא צסם מהר"ם שכתב שאציפ שאני מורה כפי' התרומות לאסור איני מומה צידי הנהוגין היתר אצל גם זה רק באופן אשר אמרתי לכם ומימ לא יקרא שמי עליו: **ומ"ש** שגדולי זמנינו מקילין צכגון זה: שפי' השווצות צדצר האחת ימלא צכוצ"ה יוד' ס"י קי"ט בתחילתו ואם הוא כתב כן צזמנו אכן מה נענה אצתרי' וזאת שנית הגדול שצזמנינו הוא הילימ המחדש בתאריה צכל יום תמיד מעשה פרישות וקדושה קדושה צדק הצית הישראל והאדם יראה לעיכיס וד' יראה ללצצ ואי הגבר ראה עני עמו צשופט עצריתיו וד' ירחם עליו וישיצ שופטינו כצראשונה, וכעלה לזיון צרכה כפש החותם צצרכה מעשנ צריכה העליונה ירירו הדושו"ס:

עמ"ס הק' בלוחם בקיק הכיל

תשובה רצ"ח

שליח עשיק לסי' לפכי העדות למשמרת לחות חרסיצ לפיק:

אלפי שלתמים מנצחי מרומים לירידי הרצ המלה"ג מעוז ומגדול כמויה משה ליצ כיי לעצאוויטש: רצ דקהל ספרדים צעיר זענטא:

כבר עצרו זמניס טובה מעת אשר קבלתי מכתבו היקר וכפשו צשאלתו צעסק עשיית מקוה עיי' באר ארטעזי וצקש לידע קושט דברי אמת ששמע שאני עומד צכל חוקף ועוז שלא לעשות צקהלתי מקוה כזו הנה טובה השמועה כי אינו טובה החדשות צכל עניכיס ומכיש צמקוה אשר טהרת כל ישראל תלוי זה ואי צעקצי אצותינו וצצותינו אלך לבטח דרכי:

ובגוף הדבר עשיית מקוה עיי' צער ארטעזי הנעשה עיי' קנים חלולים של מתכות שאין צהם צית קיבול וליש צהם משום שארצין וגם משום הוייתו עיי' שומאה כיון שנטעו לשמש עם הקרקע וכבר כשאלתי בזה מאלכסיס חשו"ס חורכיס מקיק גרויך וכומיתי להם הא לדעת דגיימ צסיון ר"א סמי"ח לריך שהי' נעשה בתחילתו עיד לקצבו צקרקע והשיצו לי דהנך קנים עשוין רק לעשות מהן בארות הללו וכעשו מתחילה עיד לקצעם צקרקע אמכס צצוה העבר ראיית קנים אלו ולבי נוקפי אם איכס עשוין גם להשתמש צהם צחלוש לכן אמרתי אחקור תחילה אלל ידיכיס הרצ הגאון אצדקיך גרויך כיי שיודיעני מהיכן יודע צצירור שחס עשוין רק עיד לקצעם צקרקע:

והנה דגיימ שם לייין לעיין צכוצ"י יוד' ס"י ליד ועייכתי שם והוא כידון אחר לא לענין הכיל ומשמע שם מקוף דציו דרוקא אם תחילת עשייתן לכליס וכבר ידה להם שומאה אז לא מהני מה שקצעם אחיכ צמחוצר לקרקע אצל אם אין תחילת עשייתם לכליס שפיר מהני קציעותם צמחוצר לקרקע:

ולפעניד יש עוד ללדר להקל מהאי דפכיו דכליס משנה ח' ומייתי לה צגמי' ציק דף ס"ו עורות צעה"צ מחשבה מטמאתן ושל עברן אין מחשבה מטמאתן משום דעציד דמימלך ומצין והלוקח יעשה מהן מעלים ועדיין לא נגמרה מלאכתן לכך עיין צרי"א ורי"ש שם וכיכ רש"י ציק ס"ו וכן פסק הרמזיס פכ"ד מכליס היו והיכ צכ"ד דוקא אם הקנים של צרזל הם של צעה"צ ועשאן מתחילה כליס שוב לא מהני מה שקצעם להשתמש עם הקרקע אצל האומן והמחוכי טעושה וקונה למכור אין לחוש שיעשה מתחילה לקצעם צקרקע רק שלוקח יקנס מתחילה לקוצעם להשתמש עם הקרקע, וכיולא צזה מליכו חילוק צין כלי צעה"צ וצין כלי אומן ר"ש י"ז דכליס ועיין רש"י צכ"ד דף מ"א דיה שיעורן כרמוכיס וכן פירש"י צעירוצין ד' ע"ב וצכוכה ויי' ע"א דיש חילוק צין כלי צעה"צ וצין כלי אומן ע"ש:

ועוד יש מקום להקל מהא דסוכה י"ט ע"ב ופסקוהו צשו"ע אריח ס"י תרכ"ט צמחללת שהיא סתמא לסיכוך מעסכין צה אפי' ראי לטכ"צה כל זמן שלא עשאה לטכ"צה והיכ הני קני מתכות אם סתמן לשמש עם הקרקע כשריס אפילו ראי להשתמש צהם צחלוש כיי שלא עשאן צהדיא להשתמש צחלוש, ועיין צחיי"ט פי"א דכליס מיצ דיה שנטעו הצ"א פירוש

פירוש הרמזים נכחי הואיל ועיקר עשייתו להיות דבק בארץ וכו' משמע דאם עיקר עשייתו לקרקע מהני אפי' אם לנתיים רחוקים משמעת צו גם בחלוט :

וסבור הייתי לומר דאפילו לדעת דגיש לא צעיקן סיהי כעשה מחילה לקצטו זקרקע אלא לענין שלא יקבל טומאה קודם חיבורו וכן משמע מלשון הרמזים נכחי שהצאחי לעיל שכתב הואיל ועיקר עשייתו להיות דבק בארץ הנה הוא לא יקבל טומאה ואפילו קודם חיבורו אצל אם כבר מחובר לקרקע אפי' לא כעשה מחילה על דעת כן נמי אינו מקבל טומאה :

אלא טרמיחי לרמזים פיה מכלים הייז רזוג של צהמה טעמאווה לדלת אפי' חיבורו זקרקע ואפילו קצטו זמקמז מקבל טומאה כשהיה עד שיסכה צו מעשה בגופו ע"ש אלא דמיז אפסז רזה רק צעמאו לצהמה שירדה עליו חורה טומאה בחלוט ולא צעמאה קמס וכמו דמשמע מנצי הכיל וסס צהייז אומן טעושה ומכיה זוגין לצהמה ולדלתוח אס רזוג העשוי לדבר שמקבל טומאה הרי הכל מקבל טומאה עד שיפרוש מקלחן לדבר שאינו מקבל טומאה ואס רזוג העשוי לדבר שאינו מקבל טומאה הרי הכל טהור עד שיפרוש מקלחן לדבר המקבל טומאה ע"ש ואיכ בכלי מהכות הכיל אס רזוג עשוין לשמש עס הקרקע אפי' אס מיעוטן כעשו לשמש בחלוט שפיר הוי הויתו ע"י טהרה עד שיפריסם לשמש בחלוט, ואס עשוים לזה ולזה צטווה מקבלים טומאה עד שיפרס זה לכך וזה לכך כמיז הרמזים טס הטיו :

רבן אחקור החילה אחר מקור הדבר איך כודע דבר צבור שקני צרזל אלו כגמרים ונעשים מחילה לשמש עס הקרקע גם כלפעניד שאותן מקולוח הכעשים ע"י צאר ארטעזי אין להס דין מעין כלל לפמיז חוסי פסמים דק קיס ע"ז דיה ציס דהיכא דמחקי טונא לא סגי צקצ כטפופרת חכוד ולריך כמוליא רמון ע"ש וגם באותן צארות רחוק המעין הרצה מלות אמות מן המקוה וציה יתיי טלוס צחילו, עד צכין העקדס ושכלולו, ככפטו וכפט ידירו הדוסיח :

עמס הק' צלוס צקיק הכיל :

תשובה רצ"ט

עילית צ' חויפאלו יוס אי' לסי צלק חרסיצ לפיק :

שוכים לכבוד ידיכים הרצ הגאון אור יקרות וקפאון איז חמודות צמעלות ומדות, כקטיח עויה משה לני כ"י טוקס אצד דקיק גלאסווארדיין יל"ז :

יקרת מכתבו מיום ג' טצוע העבר קצלחי ציוס ה' העבר צעה ערצ ולא סיה אפסז להשיצ עד היום אודות קני צרזל טעוין על ידס צאר ארטעזי מה דיכס לענין מקולוח אס המה כעשו מחילה לשמש עס הקרקע והמקוה הויתו ע"י טהרה והציח דברי ספר גידולי טהרה והמקוה ס' הקסר הזה אין לי ואחרי כותצי לכבוד ידידי רשמיח לי לזכרון צהטובתי [עס הקדום] להרצ זמנעטא דברי רמזים פיה מכלים הייז טהציא חספר גיש ועמה שאלתי אס הקסר הכיל מיד צני כ"י ורמיחי טחיא לטון החוספתא כלורתה ויען לפי דעתי אין הפירוש החוספתא כמו שפי' צבי הכיל לכן אעתיק לטון החוספתא ככהצה וכלטונה :

ודנה צאטרי' ספיק דסוכה צסס רצינו ישעיהו מטרמיח מוצאר צהדיח כדצריי צהטובתי הכיל דלא אזלינן צחר עשייתה רק צחר קנייתה ואפילו דחמיז טחולק עליו משמע טהור רק מדרצנן מטוס גזירה דחמי כיצ לסכוכי צהו וכי קלה טהצין פמיז אויח ס"י חרכיט צמטצי סקיז אלא טצספר הכיל המה עליו מן החוספתא :

וי"ל החוספתא ספיה דטהרות אמרו לאומן עשה לי שני זגין אחת לדלת ואחת לצהמה עשה לי שני מחללות אחת לשכיצה ואחת לחוהלים וכו' הרי אלו טמאים עד טעה שיפריס וריש מטהר עד טעה שיפריס אצל אומן טהור עושה ומכיה זגין לצהמה ולדלתוח ומחללות לשכיצה ומחללות לחוהלים סדיכים ללורות וסדיכים לחוהלים אס רזוג מן הטמא טמא עד שיפריס לטהרה אס רזוג מן הטהור טהור עד שיפריס לטומאה ופי' צספר הכיל דצרישא טמאים מטוס דצדאורייתא אין צרייה וריש סיל יס צרייה או סיל דכל סקצטו זקרקע טהור מהיט ואינו טמא אלא מדרצנן וספיקו לקולא וצקספא פירס דאומן עושה על דעת רזוג הקונים ואס רזוג קוכין

לשכיצה אין חקנה עד שיפרס ויאמר לאומן עשה לי מחללת לסיכוך והאריך צזה :

אבל לטון הרי אלו טמאים עד טעה שיפריס אינו סובל פירושו דמה טעה שיך כאן הלל לפי דצריו אס לא פירס צטעה עשייתו סכיהס טמאים לעולס, ומכיס דקטי' לריש טמטהר עד שיפרס צטעה עשייה והרי אס מפרס צטעה עשייה זה לדלת וזה לצהמה האחד טמא ודחי והסני טהור ודחי ואיכ מה טמטהר צאינו מפרס היינו דסכיהס טהורים ואחמי וכי מטוס צרייה סכיהס טהורים כל זמן שלא צירר או מטוס סדייר לקולא אס האחד ודחי טמא אצרייה צכל מקוס טהאחד ודחי טמא והסני ודחי טהור או האחד ודחי אסור והסני ודחי עוטר וא"י איזהו אפי' דצרבנן אזלינן צטכיהס לחומרא כיון שאי אפסז לטהר או להחיר סכיהס כיון טהאחד ודחי טמא או אסור ועיין ציו"ד ס"י קיץ סכיה וקמיט וצאוריח ס"י חליט וטיו' טס וכן הוא צכמה דוכתי :

וכן צקספא הנה הא דאס רזוג מן הטהור טהור עד שיפריס לטומאה הוא אפי' לא עטאן מחילה לטומאה דהא כל הכלים יורדין לידי טומאתן צמחטצה כדאמרינן צכמה דוכתי וכן פסק הרמזים פיה מכלים הייז ואיכ גם הא דרזוג מן הטמא טמא עד שיפריס לטהרה כמי דכוותיה אפילו לא עטאן מחילה לכך :

ורישון הרמזים פיה מכלים הייז אומן טעושה ומכיה זוגיי לצהמה ולדלתוח אס העשוי לדבר שמקבל טומאה הרי הכל מקבל טומאה עד שיפריס מקלחן לדבר שאינו מקבל טומאה ואס רזוג העשוי לדבר שאינו מקבל טומאה הרי הכל טהור עד שיפריס מקלחן לדבר המקבל טומאה, והנה מלצד מיז צקספא דחוספתא עוד המה לטון עד שיפריס מקלחן מה צעי צמקלחן וכי אס אומן זה עושה כל מלככותו לדבר שמקבל טומאה אינו טמא או עושה כל מלככותו לדבר שאינו מקבל טומאה אינו טהור אמתמה, וגם לטון רזוג העשוי אינו ככון והיה לו לומר אס רזוג הנעשה ועוד יס דלדקדק הרצה ומטעמות לשוכות אלו טען הזוגין טכצז עשוין רזוג לטהרה ומיעוטן לטומאה או להיפך יכול להפריס מקלחן לטהרה או לטומאה, אצל כחחלק לצעל גידולי טהרה גיכ צין יפריס כדאיחא צחוספתא וצרמזים וצין יפרס :

רבן כלפעניד פ"י החוספתא דצקידוטיין כיט פריך אהא דמחטצה אין מוליאח לא מיד מעשה ולא מיד מחטצה צסלמח מיד מעשה לא מפקח דלא אחי דיצור ומצטל מעשה אלא מיד מחטצה מיהא חיסוק ומסני שאכי מחטצה דטומאה דכי מעשה דמי וכדרי' דריש רמי כתיב כי יתן וקרינן כי יתן הא כיכד כי יתן דומיא דכי יתן מה יתן דכיהא ליה אף יתן דכיהא ליה ע"ש ולפי' צאומר לאומן עשה לי שני זוגין אחת לדלת ואחת לצהמה וכדומה דאינו דומה לבי יתן דכי כותן מיס על זרע צידים איח סלא יחא מצורר צטעה כתיבה על איזה עהן הוא כותן לכן צמחטצה סאינו מצוררת איזה זוג יהיה לטומאה דהיינו לצהמה ואיזה לדלת דהיינו לטהרה לא חשיבא מחטצה כמעשה ומחטצה מוליא מירי מחטצה ולכן סיל לחיק טס צחוספתא דסכיהס טמאים חספק עד טעה שיפריס אחד מהס לצהמה ואחד מהס לדלת ואז סל דלת טהור דמחטצה ודחי מוליא מירי מחטצה ספק, דלא הוי כמעשה וריש סיל כיון דלא דמיא לבי יתן סכיהס טהורים ולא כתיח להו טומאה כלל עד טעה שיפריס אחד מהס לצהמה ואחד לדלת ואז סל צהמה טמא :

ורפיז איז גם צקספא אצל אומן טהור עושה ומכיה זגין לצהמה ולדלתוח וכו' אס רזוג מן הטמא טמא דסתמא לטומאה עד שיפריס לטהרה חלק מהס ואז מחטצה מוליא מירי סתמא דגס סתמא לא דמי לגמרי לבי יתן דמצורר לגמרי צטעה כתיבה וכאן איכא עכיס מיעוט לטהרה ולכן מחטצה והסרטה לטהרה מוליא מירי סתמא לטומאה ורק מכאן ולהצא ולא למפרע ולא חליח כלל צצרייה ואס רזוג מן הטהור טהור דסתמא לטהרה עד שיפריס לטומאה וז"פ דיורדין לידי טומאתן צמחטצה :

אלא דיש לעיין דמשמע דחמי שיפריס לטומאה אומן קאי דמחטצתו מומאתן להוליא מרזוג לטהרה ומיז מהאי דפכיו דכלים דעורות סל עצדן אין מחטצה מעמאתן ולא מהני מחטצה אומן מטוס דעומד לימכר והלוקח יעשה מהן מעגלים ועדיין לא נגמרה מלככותו, ואולי יס לחלק דמי קייל דאינו מוליא מירי מחטצה טומאה רק צצינוי מעשה בגופו וכמיז רמזים פיה מכלים הייז וטעויה טס צעורות סל עצדן דאפי' אס מחטצתו יחא מעמאתן אס הלוקח יעשה מיהא מעגלים

מכעלים ועדיין לא נמורה מלאכתו והוא שינוי מעשה בנותן ומוליא מיד מחשבה עזרן לכן לא מהני מחשבתו כלל כיון שעשוי ועומד ליעבר ולצטל מחשבתו ועיין חוסי קידושין כ"ט ע"ג ד"ה מיד מחשבה אבל כאן א"כ מחשבה אומן א"כ יפריש לטומאה אינו ראוי להצטל מחשבתו אפילו יעשה זגין לרלה כיון דליכא שינוי מעשה בנותן ולהכי מהני גס מחשבה אומן :

אבל יומר ככון בעיני דהפירוש עד שיפריש לטהרה היינו עד שימכרם לטהרה והיינו פרישתו לטהרה וזה מוליא מיד קמחא לטומאה ועד שיפריש לטומאה היינו נמי עד שימכרם לטומאה דלזלין נחר קנייתו וכדעת רבנו יעשיה שבאשרי הניל וכמיש בחשבתי להרצ מזענטא וכן ברישא דתוספתא עד שעה שיפריש וישמעט זג זה לרלה וזג זה לבהמה מחללה זו לשכיבה וזו ללואלים ומפיק ממחשבה שאינה מצוררת דליו דומה לבי ימן :

ומעתה דברי הרמב"ם מדוקדקים א"כ רוב העשוי לדבר שמקבל טומאה הרי הכז מקבל טומאה דלזלין שהוא מן הרוב או משום דקמחא לדבר המקבל טומאה עד שיפריש מקלתן לדבר שאינו מקבל טומאה דהיינו מן העשויין בקמח מוכר או משמעם כזה לדבר שאינו מקבל טומאה וזה מוליא מיד קמחא לטומאה וכמיש ואיכ אין מזה סחירה כלל למיש בחשבתי הניל :

ואפשר לומר למיש פני קידושין ק"ג דמשויה עד אחד נאמן לומר חתיכה זו כשירה ואפילו א"כ יש רוב טריפות במקולין ורובא עדיף מחזקה ואפיה נאמן ולא אזלין נחיר ובאיתחזק איסורא אין עי"א נאמן ותידן משום דהתם קוחר החזקה אבל כאן אינו קוחר הרוב אלא שאומר שזה מן המיעוט ע"ש ולפי"א אפשר דדוקא נקט הרמב"ם עד שיפריש מקלתן דא"כ מפרש כולם לדבר שאינו מקבל טומאה לא מהני דזה קוחר רוב העשוי לדבר שמקבל טומאה ואין הפרשה זו יכול להפקיע מן הרוב אבל מקלתן יכול להפריש לדבר שאינו מקבל טומאה דבזה אינו קוחר הרוב רק שהם מן המיעוט :

ומ"ש כבוד מעלתו ולולא דמקפידא הייתי אומר דבכידון ידן ליש כלל הייה ע"י דבר המקבל טומאה כי גס בלי הקנים של מחכות א"כ נקב משעט הקרקע לעומקה עד מקום שמחיל המים ארפעזי היו המים עולים למעלה אלא שלריכין הקנים של מחכות שלא הפול העפר שקב"צ הנקב לחוך הנקב ויסתום אותו איכ הויה המים הוא ע"י הנקב והקנים רק מוכעים שלא יסתום הנקב, ובעיני יפלא איך עלה זאה על דעתו והרי הויה ע"י טהרה אינו צריאה חדשה רק הצאה המים למקום שצובלין זו לריך להיות כופלים מדבר שאינו מקב"צ ואיכ א"כ כופלין במקום שצובלין מהני קנים שמקבלים טומאה אין היתן ע"י טהרה :

ועוד כיון שאיך שיצוהו למקוה רק ע"י קנים אלו יהיה מליזה עעס שיהי ודאי הויה היתן ע"י טומאה א"כ הקנים אלו היו מקבלין טומאה ומה לי א"כ אינו יכול לצוה הנה משום שאין כאן נקב ומה לי שא"י לצוה לפי שנקתם הנקב סוף סוף אין כאן נקב צלל הקנים ואין כאן נקב רק ע"י הקנים והויה המים במקוה על ידיהם והרי אפ"י במקוה שנסדק אחד מכותליו והמים יולאין דרך הסדק לדעת הר"ש פסול א"כ סתמו דבר המקבל טומאה ואפ"י הר"ש אינו חולק רק משום דדוקא הצאה מים לריך להיות ע"י טהרה ולא מניעת המים שלא ילאו אבל הצאה מים דכוותי מודה להר"ש והרי דבר המקבל טומאה אינו מהוה המים אלא קומוין הסדק שהשאר הכותל שלימה ומה לי קומוין פתיחה הכותל ומ"ל פותחין סתימת העפר, וא"כ נחלק בין ההם שכבר נסדק ובין כאן שעדיין לא נקתם וכעין שמחלק בכובייה יוד ס"י קל"ז ז"א דהתם עתיד לצוה רק לאחר זמן ומי יומר דא"כ צלל כאן אין הסתימה עתיד לצוה לאחר זמן אלא א"כ יוליא כלי החפירה [בצאהרע] ולא יסיס מיד הקנים יסתם מיד ייפול קרקע שקב"צ הנקב נקב כרגע ואינו יכול לעמוד בלי הקנים כלל וכל העומד לסתום כסתום רק פתוח ע"י הקנים ולריך להיות הויה ע"י טהרה, ומכ"ש כיון שעיקר עשייתו כך ואין נקב כזה נעשה צלל קנים אלו ודאי ליש לומר שגס בלי קנים אלו ה"י המים עולין והקנים רק מוכעים הסתימה. ומכ"ש לדעת חת"ם יוד ס"י קל"ט שגס המעמיד אותו דבר שצאים המים על ידו למקוה לריך להיות דבר שאינו מקבל טומאה ודאי לריך שלא יהי הקנים צר קבולי טומאה שהרי הם מעמידים הנקב שצולין המים ע"י שלא יסתם :

ול"א עוד אלא דלפסיד אפ"י א"כ נקב זה יכול לעמוד עולמיה צלל הקנים שלא יסתם ויעלו המים למקוה וכעין נקב קנים המקבלים טומאה שיעלו המים דרך הקנים כמי פסול משום דאין הויה ע"י טהרה, ודאי לזה מהא דכחז המדרכי צהלכות כדה ומקוואות רמו השמיז צסס הר"ש ב"ספר יראים לריך ליהרר שלא לצובל וסלא להצטיל בעשיית המקלחים דרך קילוחות של מחכות דרך זחילה כד"ן מעין אלא צאצצורן של מ"י קאה כד"ן מקוה שהסילון של מחכות מקבל טומאה וכו' והמים שצובלים דרך סילון של מחכות ילאו מחורה מים חיים ומד"ן מעין דהתן וכו' מנשי"א וכו' אמר קרא א"כ מעין וצור מקוה מים י"י טהור הויה ע"י טהרה האל ואין חילוק בין חיות מ"י מחאה לחיות דמעין דהא מקרא דכתיב ג"י מעין מביא רחיה הביאו ג"י ס"י ר"א וס"ל דצאצצורן מותר לצובל כשנעשה ע"י דבר המקבל טומאה ולא צע"ן הויה ע"י טהרה רק להיות לו ד"ן מעין לטהר צוחלין ע"ש :

ול"ב חקטי לפי מה שסוכיח הש"ך ס"י ר"א סק"י דמדרכי ס"ל כמהרי"ק שורש קט"ו דאפ"י רבו הצוחלין על הכוטפין אינו מטהר צוחלין אלא במקום שהיו המים יכולין להלוך ממחילתן והיה אפ"י אין כאן כוטפין כלל אלא שהרחיב המקום בחפירה בקרקע שיהי המעין זוחל שם וכמו שפירש הר"ש במשנה ז' פ"א דמקוואות ופ"ה משנה ג' דא"ן המעין מטהר צוחלין אלא במקום שצוחלין מאליהם צצבען וכל במקום שצוחלין ע"י מעשה ודלא כרמב"ם צ"י המשנה פ"ו דמקוואות מ"ה צבוטפין שעשאן צוחלין ופ"ט מהי מקוואות הי"ד ואיכ למה ליה טעמא צמעיות המקלחין דרך קילוחות של מחכות שאין מטהרין צוחלין משום דאין הויה ע"י טהרה תיפוק ל"י משום שהוא במקום שאינו יכול להלוך ממחילתו ואינן צוחלין צצבען רק ע"י הסילוחות ואינו מטהר צוחלין :

אל"א עיכ מ"י"י שהיו צוחלין שם צצבען ממחילתן צלל הסילוחות ואיכ א"כ היו הסילוחות מדבר שאינו מקב"צ היה מעהר צוחלין רק לפי שהם של מחכות ואין הויה ע"י טהרה לכן אינו מטהר צוחלין אע"פ שהיו המים צאים צלל הסילוחות מ"מ עכשיו שצאים ע"י הסילוחות לא מקרי הויה ע"י טהרה, וממנו נשמע דלד"ן דא"כ אין הויה ע"י טהרה אינו מעהר אפ"י צאצצורן איכ אפ"י ה"ו המים יכולין לצוה צלל דבר המקבל טומאה מ"מ עכשיו שצאים ע"י דבר המקב"צ לא הויה הויה ע"י טהרה ופסול לצובל ולהצטיל זו :

וג"כ ממקומו הוא עוכרע שהרי כתב הסוד הצ"ח להמשיך מים למקוה לריך שלא יחא צדבר המקב"צ כגון מ"י גשמים שרובה להמשיכס למקום אחר לא יאחזו ד"ך צידו ויעצרים עליו אלא יכ"ה ד"ך בקרקע ויסור ידו משם צערס יעצרו המים עליו אלמא אע"פ דהמים יכולין לצוה במקוה גס הצהרת ידו מ"מ כשאחזו צידו מקרי הויה ע"י דבר המקב"צ :

וכן משמע צצחים כ"ה ע"צ ג"י נתן ידו או רגלו או עלי ירקוה כד"י שיעצרו מים לחציות פסולים וכו' משום דבעינן הויה ע"י טהרה ואמרי' צגמרא זאה אומרה אויר כלי ככלי דמי ופירש"י מדקחני נתן ידו וכו' פסול דהא אין המים שותחין מידו לכלי צשתיחה אלא צהעברה כשיולאין מידו מקלחין להם על פני רוחצ פי חציות ואפ"ה פסול וכו' ודחי ודלמא צשותה מידו לכלי ולא צאו מן האויר אבל לעולם אויר כלי לאו ככלי דמי וחקטי הא המים היו יכולין לצוה מן האויר בלי שתיחה ואיכ אפ"י צא צשתיחה לא הויה הויה ע"י טומאה אלא עכ"ה אפ"י יכול לצוה בלי דבר המקב"צ וצ"א ע"י דבר המקבל טומאה כמי מקרי הויה ע"י טומאה :

אל"א שיש סחירה לזה מד"ן מפורש צבוטפ"ע ס"י ר"א סק"י ל"ה המכ"ה צצלא חחה הליכור אלא המקוה כד"י שפלו ממנה המים למקוה א"כ יש לה ד"י שפות שראוין לקבל המים פוסלת וא"כ לאו אינה פוסלת זקפה על לדה לידות אפ"י יש לה שפות אינה פוסלת כיון שאינה עומדת צע"ן שראוין לקבל וכגון שהמים ראוין לצוה למקוה וזלמה אצל א"כ אין המים ראוין לצוה למקוה דא"כ המים ראוין לצוה למקוה בלי על פיה פוסלת ומצואר דא"כ המים ראוין לצוה למקוה בלי דבר המקבל טומאה מקרי הויה ע"י טהרה אע"פ שצ"א ע"י דבר המקב"צ ועיין מ"י"ז סקמ"ג וש"ך סקע"ו והוא מפירוש הר"ש משנה צ"י פ"ד דמקוואות :

אמנם קטי' מהכך רחיות שהצאהי א"כ צקמ"יחא י"ל לפמ"ש הש"ך ס"ק ק"ד ל"יש צ קוטי' מעדמי דצקמ"ה כתב לא יאחזו צידו ד"ך כיון שהאדם מקבל טומאה אצל הד"ך הוא פשוטי כלי ע"ן ואינו מקבל טומאה מה"ה הא צצעי"ך י"ד כתב ל"שון הרמב"ם דאפ"י צדבר המקבל טומאה מד"ם אין מזחילין

ע"ד רגומ ציוד ס"י ר"ח סמ"י שהסג על השיך סיק ק' שכתב אבל אם לא הי' המים ראוי לצוא זולתם אפילו לא הי' עליו שם כלי נחלוש אם הוא כלי המקציע פוסל להיותו ע"י טהרה צעיקן וכתב רבי' של' ידע שום ל"ור שלא יהי' עליו שם כלי נחלוש וקבל עומאה וצעינך יפלא איך נעלם מ"ש צשוע שם סע"י מ"ח שפשוטי כלי מחכות שאינו כלי כלל מעולם ומקבל עומאה מה"ח כמזוהר צמטיות וצמטים ה' כלים הי' וספיר משכח לה :

הנה צשוע סמ"ח אינו מזוהר ראשפר קילון של מחכות הוא כלי ש"ש לו בית קבול אבל הדין דין חמה דפשוטי כלי מחכות מקבלין עומאה מה"ח כמזוהר צמטים פ"ח מכלים הי"ט וצפיה שם הלכה הי' והוא משנה ערוכה רפ"ח דכלים וצרייחא צמולין דף כ"ה :

אבל מ"ח לק"מ דהרי החס קחני גולמי כלי עץ עמ"ח ופירש"י ש"ל נגמרה כל מלאכתן רק נגמרה חקיקתן וראוי' להשמישן פשוטיהן עהורין פירש"י שנגמרה מלאכתן ואין להם בית קיבול גולמי כלי מחכות עהורין כיון שלא נגמרה מלאכתן פשוטיהן עמ"ח אם נגמרה מלאכתן מזוהר דגם כלי מחכות אינו טמא אם אין שם כלי נחלוש ופירוש פשוטיהן עמ"ח שהוא כלי שאין לו בית קיבול ואדרבה כלי מחכות קיל דאינו מקבל עומאה עד שנגמרה כל מלאכתו ועיי"ה מ"י כלים פ"ח וצמטים פ"ח מכלים ותמלא שכן הוא וספיר חמה דג"מ אם אין עליו שם כלי נחלוש איך משכח שיקבל עומאה ולק"מ עליו :

וזה כ"ל העטם צדעת הראש"י דכ"ל מחכות הנעשה מחילתו לשנוש עם הקרקע אעפ"י שריין לא חיברו צקרקע אינו מקציע עיין נוצי"ה י"ד ס"י קל"ז כיון דנעשה לשמש עם הקרקע איכ' הוי כגולמי כלי מחכות שלא נגמרה מלאכתן ואינו מקציע ואיכ' גמ"ן רק ע"י הקרקע שהוא מחובר ומחובר אי"ח לגרום לקבלת עומאה :

ועוד אפ"י לפי ענוחך דפשוטי כלי מחכות מקבל"י עומאה ולא מקרי כלי היינו נחלוש אבל אם חיברו צקרקע י"ל דאינו מקציע אלא אם הי' עליו שם כלי נחלוש דא' צנ"י שנעשה מחילתו לשמש עם הקרקע עיין דג"מ ס"י ר"ח סמ"ח וכוז"י הנ"ל אבל בפשוטי כלי מחכות אי"ל נעשה מחילתו לכך וספיר חמה דג"מ כיון דצסע"י מ"י מ"ירי שעכשוי הוא מחובר איכ' אי"ל שלא יהי' שם כלי עליו נחלוש ויקבל עומאה במחובר ועיין נוצ"י הנ"ל וחמ"ס י"ד ס"י קל"ח ויש לי בזה הרבה הרהורי דברים ליישב דעת השיך אך אין הזמן מסכים לצרר וצוה אתן החותמת צברכת שלום ואמה כנפש רבך דו"שה :

עמ"ס הק' צלוהס צקיק הנ"ל :

תשובה ש"א

שליח צ"י אויפאלא יום א' ל"ס ומתדבר מחנה תרכ"ט לפיק :
 יה"י שלום בחי"ך אהובי תלמידי הרצני המופלג החו"צ
 מו"ה יהוד' כ"י הירש :

מכתבך הניעני אודות המקוה שהנ"ס צ"ח מן הכהר ע"י סילון ומחמתין אותה שמוטכין המים ציורה אחיכ' מורדין אותם לתוך המקוה וכשמחמתין אותה ז' ח' פעמים צליק רצו השאובין שנעשו ציורה על הכשרים לפיחשצון מה דינה, לפענדי' ראפ"י לדעת הרמב"ם שהצי"ח השיך ס"י ר"ח סקס"ג דבמים שאובין עד רובו דוקא כשר היינו דוקא אם לא הי' במקוה מחילה רק מ' קאה ואיכ' כשנוטל קאה ונותן קאה נחמר ממים הכשרים מ"י קאה לכן אינו כשר רק עד רובו כד"י שיהי' עכ"פ רוב המקוה ממים כשרים אבל אם הי' במקוה הרבה יותר מ"י קאה עד שגם אם נוטל קאה ונותן קאה הוי רוב מים שבמקוה שאובין רק שעדיין יש צ"ח מ' קאה מן הכשרים שהיו צמחילה שהוא שיעור מקוה שלימה גם הרמב"ם מודה דכשר וכ"ה לשון הרמב"ם פ"ד ממקואות ה"ז מקוה שיש צ"ח מ' קאה מכוונות וכו' ע"ש :

גם יש תקנה אם יש חשש רצו השאובין במקוה לפתוח הסילון שממלאין צו המקוה מן הכהר לפי שעה ולטהרה ע"י השקה למי הכהר ע"ד המזוהר צס"י ר"ח מקעיף כיצ' ואילך ואף שאין הנזחלין מערבין כמזוהר צסעיף ס"י מ"ח כבר כתב השיך שם סיק קכ"ט דמעין מערב אף צמולין וע"ש ס"ב דכהר שאינו פוסק יש לו דין מעין :

ומה שצמרה על נוצי"ה י"ד ס"י קמ"ב שכתב דכלי גדולה יותר מן מ' קאה אף שאינה מקבלת שאר עומאות מ"ח הוא"ל

צו וחירן השיך דהתם לא קאמר אלא דאין צמולין צו שיהי' המים נקראים עליהם שם זמולין לטהר אף צמולין אבל מ"ח כוטפין מקרי ומטהרין באשצורן ע"ש והי"ל לענין אם המים ראויין לצ"ח שלא ע"י דבר המקבל עומאה וצ"ח ע"י דבר המקבל עומאה רכתב הרא"ם שבמדרכי הנ"ל שאינו מטהר צמולין מ"ח אין למדין עמנו לדירן דגם באשצורן לריך הו"ח ע"י טהרה שאינו מטהר צמ"ג באשצורן :

ובן י"ל צמחיתח מה"י דצמ"ס דאף דלענין מ' חמ"ח דצעינן מים חיים לא מקרי צמ"ג הו"ח ע"י טהרה מ"ח יטהר באשצורן מקרי צמ"ג הו"ח ע"י טהרה אבל מלעיטח קס"י :

רב"ן כ"ל דדוקא צה"י דסעיף ל"ה דזקפה על ל"ה לידוח ולא פירש דעמו וכוונתו כד"י שימשיך ע"י מים למקוה וגם אינו משצ"ח ההמשכה ע"י העצלא ולהכי אם המים ראויין לצ"ח למקוה זולתה מקרי הו"ח ע"י טהרה אבל אם ממשיך צמ"ג דצ"ח המקבל עומאה או משצ"ח המשכה ע"י דבר המקבל עומאה אע"פ שהמים ראויין לצ"ח זולתה פוסל משום דצעינן הו"ח ע"י טהרה, וכה"ג ולינו צמ"ג נ"י פ"ד דמקואות לענין פסול שאובין ראפ"י יש לו בית קבול אינו פוסל משום שאובין כיון שלא נעשה לקבלה עיין ר"ש שם ובהגהות רמ"ח ס"י ר"ח סעיף ל"ז וצמ"ה דוכתי :

ובזה יתחקו דברי רש"י צמ"ס כ"ה ע"ז ד"ה הו"ח של מים המטהרים ע"י טהרה ח"ח כשחמה מהוה אותן להיות מקוה או קדוש הוי מהוה אותם ע"י דבר שאינו מקציע ולפ"מ כונתו משום דהתם המים ראויין לצ"ח זולת דבר המקבל עומאה כמ"ל ואם היה שם דבר המקבל עומאה שלא צמ"ג לא היה פוסל לכן התחכם רש"י בלשונו כשחמה מהוה וכו' צמ"ג הוי מהוה אי"ח ע"י דבר שאינו מקציע ואם לא פסול אע"פ שהמים ראויין לצ"ח צ"ח שום דבר המקציע וכפ"ח שכתבנו :

אך אחתי תקטי תחילת דברי המחבר צשוע הו"ח ע"ב ע"ב וכו' כד"י שיפלו ממנה המים למקוה וכן הוא לשון העור ואיכ' הוא צמ"ג המשכה איכ' אח"י אם אין לו ד"י שפות אינו פוסל משום דצעינן הו"ח ע"י טהרה וזה הוא נוסכה שלימה דאינו פוסל צפ"ד דמקואות מ"צ ואף דצמ"ג לא הוזכר בפירוש כד"י שיפלו ממנה מים למקוה מ"ח משמע כן מדנקט צפ"ח זקפה לידוח מכלל דריש"א צ"ח הוכחה לידוח רק שיפלו ממנה מים למקוה, אבל גם ה"ל לא צמ"ג דכיון דאין לה שפות אינו מקבל עומאה מה"ח דהוי פשוטי כלי עץ שאינן מקבלין עומאה אלא מדרבנן ואיכ' אפילו לד"ע דצ"ח המקבל עומאה מדרבנן פוסל משום הו"ח ע"י טהרה עיין שיך שם סקעי"ו וטו"י סקמ"ג מ"ח צמ"ס ראויין לצ"ח זולתו מורו דאינו פוסל אפ"י הו"ס צמ"ג ואיכ' צמ"ג לק"מ וגם המחבר אז"ל לשיטתו צדק הצ"ח דצקפה על ל"ה דפוסל צ"ח המים ראויין לצ"ח זולתו משום דפשוטי כלי עץ מקבלין עומאה מדרבנן וצ"ח ודרישה שכתבו דמ"ירי צ"ח פוסל עומאה מה"ח קאי ליישב דברי הרא"ש ורא"ש מ"ירי צקפה לידוח דהוא שלא צמ"ג המשכה אבל מח"י לא מ"ירי מזה כלל וספיר י"ל צמ"ג דצ"ח לו שפות אינו פוסל משום הו"ח ע"י טהרה כלל כיון דאינו מקבל עומאה מה"ח לטעמם אבל דצ"ח שמקציע מה"ח והוכח שם לכונת המשכה ספיר י"ל דאפילו מים ראויין לצ"ח זולתו כתי פוסל משום הו"ח ע"י טהרה :

ול"פ"ן מ"ש השיך סיק ק"ג ומ"ירו שהוא צעיקן שאין המים ראויין לצ"ח למקוה זולת ע"י המשכה זו כלי שמקבל עומאה וכו' אבל אם המים ראויין לצ"ח זולתו אינו פוסל אלא איכ' נעשה לקבלה כדלעיל סעיף ל"ה אינו מוכרח דשאני התם שלא הוכח שם צמ"ג או שאינו מקבל עומאה רק מדרבנן אבל כאן שמקציע מה"ח והוכח שם צמ"ג המשכה י"ל דפוסל אפ"י המים ראויין לצ"ח זולתו :

וידיד נפש א"ז הרמתן ימשוך אותנו לרלונו צד"ח שאין מקבלין עומאה, ויטהר לצינו לעבדו צמ"ח וצ"ח שלם מתוך הרומה והללמה, ומפ"ד ד"י צידינו יל"ח, עד צ"ח המשיח, כנפשו וכפ"ד יד"ו הדושי"ח צמ"ח :

עמ"ס הק' צלוהס צקיק הנ"ל :

תשובה ש"

שליח צ"י אויפאלו עשיק ויל"ח תרכ"ט לפיק :
 שוכ"ט לאהובי תלמידי הרב החו"צ זך ונקי כמ"ה
 זושא פ"יעדמ"ן כ"י צקיק כירעדי"ח :

הואיל ומקבלת פועלת מדרס עושה שאזין מהיה והקשית משנת
 פ"ז ע"ז המניח כלים תחת הלכור לקבל זהם מי בשמים אחד
 כלים גדולים וכו' ופ"י חוס' ד"ה אחד כלים גדולים כגון כלי
 עץ שהם יתירים על מי קאה וכו' אפ"ה מקרי שאובה ע"ש
 ולדעת נוצ"י רה"י שאובה דל"ה ח"ך וכי להו בהדי י"ח דבר:
אין כאן קושי כלל דנוצ"י קאי בזה שאי המים לתוכן זכונה
 אז כולה שאוב הוי מהיה וכאן מ"ירי בשוכה ד"ש גזרו
 בשוכה אטו מהיה והלכה כמותם ע"ש בגמ' שנת ועיין רמב"ם
 צפ"י המענה פ"ד דמקוואות מ"א ואדרבה מכאן ר"י לנוצ"י
 דבמניח הוי כולו שאוב מהיה דל"ה אפ"ה גזרו שוכה אטו
 מניח וז"ה הכני חוהם בצרכה שלימה רצ"ך הדושי"ת בזה:

עמ"ס הק' בזה"ס בק"ה הני"ל:

תשובה ש"ב

שוכ"מ לכבוד ידידי הרב המא"ה א"ש חמדות מתנהג
 בחסידות מו"ה משה ליב לעזאו"ט ע"כ כ"י אצ"ר
 דק"ק ספרדים צענטעל הע"א:

ראיתי לפולו במכתב אשר ערך לבני הרב כ"י ועתה באתי
 ע"ד הקושיא בכ"ז דף כ' ע"ז מי שאמר הריני כז"ר
 ושמע חזירו ואמר ואני ואני כולם כזירים הותר הראשון הותרו
 כולם וקשה לפ"מ הרמב"ן בגיטין פ"ד א"ה דהאומר לשלומו
 לא וקד"ש לי אשה אסור בכל הנשים שמה קיד"ש אהת מקרבותיה
 ואמאי לא מוקמינן הקרבות בחזקה פנו"י ותי' דחזקה פנויות
 של קרבותיה שאין צרות לר"ן לפנינו אין מועיל לה וכבר
 הק' חוס' גיטין ל"ג אמאי כז"ר שה"י שותה יין וא"ל אל
 השתה לוקה הא הוי החיס ותי' דמוקמינן לחזקה שלא ישאל
 ע"ש וא"כ תקשה ח"ך משכחה שילקה השני הא הוי החיס שמה
 ישאל הראשון ואי דחוקמא לחזקה הא אין חזקתו מועיל לבני:
הן אמה דלמ"ש כוזביק יוד"ק ס"י וי"ו וכן למ"ש החיס אה"ע ח"א
 סיומן י"א זכוכת רמב"ן לק"מ אצל מ"ש לחלק דבא"י
 דרמב"ן ה"י מעיקרא חזקה פנויה רק לעלמה אצל זה"י דכ"ז
 החזקה של השני כההוה רק מחמת הראשון שפיר מהני ל"י
 חזקה הראשון, אין לו פ"י כלל ואם כונתו דכשמתרין בשני
 הלא איקורו זה רק מחמת הראשון ולכן שפיר מהני ל"י
 חזקה הראשון אי"כ הי"כ הרי איקורה של זו זה רק מחמת
 קידושי' קרבותיה ואמאי לא תיהי לה חזקה קרבותיה:
ומ"ה ש"ל ז"ה דהנה יש צ"י מיני חזקה דמעיקרא האחת
 החזקה המזכרת הספק והיינו הי"כ ד"ל חזקה שלא
 נעשה מעשה ולא נשחנה מנה שה"י מעיקרא כגון א"ה אלו
 מסופקים אם נתן לה גט או קידושין מוקמי' לחזקה שלא נתן
 ולא נעשה מעשה זהו החזקה המזכרת הספק אצל א"ה ודאי
 זרק גט והספק א"ה קרוב לו או לה דמוקמינן בחזקה
 אשת אי"ש זה אינו מברר הספק כיון שודאי נעשה מעשה אינו
 מזכיר שה"י קרוב לו בשב"ל שהיתה מעיקרא א"ה או בתי
 ותרי רק דמסקי מניחין הדבר כמו שה"י ועיין הרמב"ם
 צפ"ה"מ כ"ז ס"ג והוי כמו חזקה ממון שאינה חזקה מזכרת
 הספק עיין קונטרס הספיקות למו"ה ז"ל ומעתה א"י אומר
 דוקא חזקה שאינו מזכרת הספק רק שמניחין הדבר כמו
 שה"י אינו מועיל לאחריו רק לעלמו דצ"ד"י שייך שמניחין
 הדבר כמו שה"י אצל לבני אחריני ל"ש הא ועיין ספ"ז
 דכתובות ג' כהני חזקה בזה ה"י אוכלים בקדשי הגזול
 ע"ש אצל חזקה המזכרת הספק כיון שהספק מזכיר מועיל
 גם לאחריו, ולפ"ז בזה"י דרמב"ן אין חזקה פנו"י של קרבות
 חזקה המזכרת הספק דכימא חזקה שלא נעשה מעשה קידושי
 בקרבותיה דכיון דחזקה שליח עושה שליח וקיד"ש אשה אחת
 ונעשה מעשה הקידושין מ"ל בזה"ש זו או בזה"ש אחרת רק
 דמניחין בכל אשה הדבר כמו שה"י שהיתה פנו"י לכן כתב
 רמב"ן שפיר דאינו מועיל לאחריו אצל חזקה שלא ישאל הראשון
 על כזירתו ולא יעשה מעשה הוא חזקה המזכרת הספק שפיר
 מועיל גם לשני וא"ש:

פנו"י ואפ"י בקטנות שיש לספק שמה קיבל בזה אציהן קידושין
 ומה אין א"ה לריבין להחיקן ליכשא מ"ד חזקה פנו"י רק מ"ד
 רוב שהן מרוב נשים שלא נתקדשו לשליח זה כמ"ס חוס'
 בכ"ז י"ז דעדיף מחזקה וכיון שהן עלמן אין לריבין לחזקה
 פנו"י שלהן אין חזקה פנו"י שלהן מועיל לאחריו כיון שהן
 אינן בכלל הספק וכעין סדרת הרשב"א שהצ"ח הפוסקים
 צ"י"ד ס"י ק"י"א דמה שאינו מועיל בכלל הספק אינו מועיל
 לבטל ע"ש אצל בכ"ז שגם הכ"ז הראשון אפטר לר"ן עליו
 גופ"י מ"ד חזקה שלא ישאל על כזירתו אם מתרין זו שלא
 ישתה וכיון דמהני חזקה זו לדידי' גופ"א מהני כמי לכ"ז
 שני ועיין פני' קידושין סוגיא דע"א כאמן באיקורין וא"כ לק"מ:

תשובה ש"ג

ש"ל"ת צ"י אויפאלו צ"י וישלח תרח"ס לפ"ק:

שוכ"מ וישיר לזה"י חכמי הרב המא"ה ח"י כעו"ה
 גרשון שטערן כ"י אצ"ר ק"ק מ' לודאש הע"א:

יקרתך הגיענו בעשיק העזר וד' ישלח לך רפוי"ש ויחזקך
 ויגדלך ויאמלך לחורה ועזרה תמה, ואשר עוררתי
 במכתב הקדום על קושיית הגאון רעק"א בכ"ד ס' דפרי"ך
 והתנן הסבל וכו' והקשה הכ"ל הא בסבל ל"ש גידולין יבטלו
 דהא ע"ז בכ"ש והוי כמו נדרים גידולין גידולין אסורין דאין
 זו צ"עול דהוי דש"ל"מ וה"כ ג"כ ע"ז, הנה לפ"מ חוס' צע"י
 ס"ג ע"ז ד"ה ע"ז דל"ס אין הצעלים צע"י ל"ה ע"ז דש"ל"מ
 ובטל הע"ז לתרומה מעשר ל"ש כמי דכה"תירו כך איקורו
 ע"ש אי"כ ע"ז הע"ז לתרומה מעשר כשאין הצעלים צע"י
 דלא שייכו שני הע"מים ל"ה במשהו ולפ"ז אין קושיא כ"כ
 דמשמע ל"י למק"ש דמחני' דתרומות מ"ירי בכל גווי' ואפ"ה
 גידולי' גידולין אסורים ופרי"ך שפיר:

ואמנם מה ש"ל כגון זהו הוא דק"ל למ"ש הר"ן בחולין
 ק' א"ה דאמרי' החס כיון שנתן ע"ס בחתיכה חעני"כ
 ואוקרת כל החתיכות כולן מפני שהוא מ"ה והק' ל"ל נ"ע
 הא במשהו מ"הסר"א כיון דמצי' לא צ"ע"ל וכו' ל"ל בעמ"א
 דחני"כ הא בל"ה"ה פליעה האי"קור הראשון אוקרת כל החתיכות
 משום מצי', ותי' דצ"ד"ר הנאסר במשהו לא אמרי' חעני"כ וכל
 שאינה ני"ב אינה אוקרת משום מצי' כיון שטעם אחר של
 היתר מעורב זו ע"ש ועיין חוס' שם ואריכות נק"ה"כ ס"י ל"ז
 צע"י סק"ט"ו, ולפ"ז תקשי אמ"ש הר"ן בפירושו לנדרים כ"ז
 ד"ה צ"ד"ר דצ"ר שאין זרעו כלה אפילו גידולי' גידולין אסורין
 משום דכיון דאין זרעו כלה הרי בגידולי' גידולין מעורב בזה
 מן האי"קור הראשון וכדרי' הו"ל דש"ל"מ ואפ"ה צ"ל"ך לא
 צ"ע"ל ע"ש ומה בכך הלא דש"ל"מ דלא צ"ע"ל הוא רק במצי'ם
 וכאן בגידולי' גידולין כיון שגם כה היתר מגידולין הראשונים
 מעורב זו ל"ה מצי' ושפיר צ"ע"ל, ולדעת פירוש הרא"ש שם
 ד"ה גידוליו היתר דהנך לא מתערבי לגמרי יחד אלא כיתוספו
 גידוליו על העיקר ע"ש אפטר לומר דהוי כמתערב יב"ש צ"ב"ש
 דאמרי' תרי משהו עיין עו"י ונקוה"כ הכ"ל אצל דעה רש"י
 ור"ן שם צ"ב"ג"א אינו כן וגם לשון הרא"ש מורה רק דלא
 מתערבי לגמרי ואינו מתפשט צ"ה אצל מ"ה מעורב גם מן
 הגידולין צע"ק וא"כ הוי כה של היתר מעורב זו ויש לעיין
 בזה, אצל לק"מ דבאמת מ"ירי הר"ן דבגידולין ראשונים ה'י
 מן העיקר צ"ד"י כ"ע"י והיתר גופ"א כ"כ וזו גם גידולי' גידולין
 אסורין משום דכיון דמעני"כ אין כה היתר מעורב ושפיר הוי
 מצי' ולא צ"ע"ל דש"ל"מ:

ור"פ"י כ"ל דבר חדש לפי מה דמשמע ל"י מסוגי' דחולין
 ק"ה ולשון הראשונים שם ומלשון הפוסקים ב"מה
 מקומות דהא דאמרי' חעני"כ היינו משום דאפטר לקוחטו אסור
 וחתיכה זו כשארית באיקורה לעולם ונקרא עלי' שם אי"קור
 לכן צע"ק אח"כ לבטל כולה ואמרי' חעני"כ עיין חידושי רשב"א
 שם ועיין חוס' חולין ק' ע"ז ועיין צ"ב"ך ס"י ל"ז קק"י"ד
 ובג"ה ס"י ל"ה ס"ה וש"ך שם, ולפ"ז צע"ל שאין החתיכה
 עלמה שצ"ע"ה מע"ל כשארית באיקורה לעולם שהרי אפטר לסלק
 הא"י להפרי"ט תרומה או אפ"י להפרי"ט עלי' ומק"א ל"ש בזה
 חעני"כ אפ"י אפטר לקוחטו אסור כיון שאין איקורה נשאר
 לעולם, וכיון דל"ש צע"ל חעני"כ ממילא אי"ה לאסור גידולי'
 גידולין משום דש"ל"מ כקושיא הכ"ל דהרי ע"ס היתר של גידולין
 הראשונים מעורב זו ול"ה מצי' אע"כ משום דבל"ה"ה גידולי'
 היתר אינן מעלין את הא"י מע"מ"ס שכתבו הראשונים שם
 צ"ב"ג"א ואפ"י ב"ה"כ פרי"ך שפיר דבתרומה כמי כימא הכי וא"ש:
 ואשר

ואשר כחצת על דברי תוויט פיז דכדריס מיו שכתב ועדיין תקשי לך דעבד מקרי נמי דשילמי כמיש נספגי דחלה ותכן נמשכה ד' פיה תרומות גידולי עבד מותרין יכו' וכחצת ומאי קושיא הא דדבר שזרעו כלה מותר אפילו נכדריס כמיש נמשכה וגמ' ודבר שאין זרעו כלה נאמח מצואר צפיס תרומות דאפילו גידולי גידולין אסורין עכ"ד, יאכי תמה עליך איך היית נאמח הספק הלל קחמי סס צריסא קונס פירות הללו עלי וכו' אסור נחילופיהן וגידוליהן וכו' ינחר הכי קחמי דדבר שזרעו כלה וכו' ופיס הרין דקאי צין אריסא צין אריסא הוי מצואר דכדריס גידולין אסורין אפילו דדבר שזרעו כלה ובשחמי אוכל ושחמי פועס דקחמי בגידולין מותרין זרעו כלה היינו משום כונת הנודר שלא תחויין לאסור עלמו בגידולין עיין צרין סס, אלל דהא קשיא למה שהעלה השי"ך סי' ס' דבהמה שנחפטמה אפילו כל ימי צאיסורי אכילה מותרת להדיוט דלל כרמיא סס משום דליש לאסור גורס אלל צאיסי ואלל צאיסורי אכילה כיון דאינו אוכל האיסור עלמו איכ מה הק' תוויט ונכדריס לטבול, קונס הוה אסור הכאה שפיר גידולי' אסורין ואי משום זה וזה גורס דמותר דדיעבד שפיר מיישב כיו דכדריס הוי רשילמי ואסור אפילו דדיעבד אלל עבד דהוה רק אסור אכילה אפילו צמד גורס שרי דהא אינו אוכל גוף האיסור דדבר שזרעו כלה ואיכ מה צכך שהוא דשילמי וליע:

יסבור הייתי לומר למאי דקיל דעבד אסור צהנחה של כילוי ועיין חוקי' שצח כיו דיה ואין וחוקי' פסקים ליד דיה מחמין דקיל דאסור מהיה ולרמזים פייח מתרומות יריש סוף ומס' תרומות עכ"פ אסור צהנחה של כילוי ודרבנן איכ זורע עבד דדבר שזרעו כלה הרי הוי הנחה של כילוי שפיר אסור צמד גורס דלענין הנחה של כילוי הוי איסיסי איכ אין היחר בגידולי' רק משום זוזיג ושפיר הק' תוויט דהוי דשילמי ואלל מהני צי' זוזיג:

אכל מה אעשה והחוקי' צייז מיט דיה שאס כחצו להדיח ואיח מיט גידולי' אגוז של ערלה מגידולי' עבד ומעיש שהן חולין ואפיי' גידולי' תרומה אלל שגזרו עליהן צייח דבר יתי' דערלה שאסורה צהנחה יש לאסור הגידולין שגמי הנחה יזא אלל צאיסור אכילה אין לאסור הגידולין שאינו אוכל האיסור עלמו עיש ומצואר דעבד מקרי לענין זה רק אסור אכילה ואיכ אפי' צמד גורס שרי ועיין צמהרש"א סס שהוא ייצור א' עס דיצור הקדוש ומצואר דאפי' למיד זוזיג אסור ידולי' של עבד מותרין ומשום דאפי' צמד גורס שרי משום דהוי רק אסור אכילה:

אלא דהיא גופא עמאל צגי אמאי לא חשבינן ליי לענין זה איסיסי כיון דהוי הנחה של כילוי ועבד אסור צהנחה של כילוי וכילוי וכילוי וכילוי דחוקי' יצמות סיו עיז דיה לא ומנחות פיז דיה כדי כחצו דילפינן דעבד אסור צהנחה של כילוי זשום דרדשי' צצנה כיו אה משמרת תרומותי צצתי תרומות זהכחצו מצדד אחת תרומה עהורה ואחת תרומה עמאלה מה תרומה עהורה אין לך צה אלל משעת הרמה ואילך פיי עיקר הנחתה דהיינו אכילה חף תרומה עמאלה אין לך צה עיקר זנחה דהיינו הדלקה אלל משעת הרמה ואילך ומהכא ילפינן דאין מדליקין צעבד עמאל והדר ילפינן עבד עהור עמאל דאצטריט של כילוי ומזה ילפינן נמי דתרומה אסור צהנחה של כילוי לישראל דמשעת הרמה לא הותרו אלל לכהניס ואלל לישראל עיש ועיין מעילה חיי מה עמאל האמור צתרומה פוגס וכהנה ומי שפגס נהנה ודדבר שפוגס צו נהנה ובגימתו והנחתו נאחד וכו' ומעשה כיון דהנחה של כילוי ילפי' דאסור מאכילת תרומה עהורה איכ לא נקרא הנחה של כילוי רק דומיא דאכילה ובעינן פגימתו והנחתו כאי' ומעשה צזורע עבד ותרומה שזרעו כלה פגימתו הוה מיד שזרעו כלה והנחתו הוה אחיכ צן הגידולין ועיין סוכה מ' דקאמר ילאו עליס שהנחתו אחר נייעורן ופירשי' משנעשו גחלים אופין צהס וצתי' הרשציא סס פיי שהנחה הוה כשאוכל הפת עיש ואיכ שפיר לא חשיצו ידולי' עבד ותרומה הנחה של כילוי ואולי יען שזרעו כלה לא חשיצו גיכ דדבר שפוגס נהנה כיו פגס הזרעים וכהנה מן הגידולין וכחצו חוקי' שפיר:

ובזה מיושב קושי' השואל צצית אפריס יו"ד סי' ס"ז על מיי רשציא יצמות קי"ד שהקי' אי אסור דרבנן מותר לקסות לקטן צדיס קשי' מעירובין ליא אין מערבין צעבד דרבנן הא חיי לקטניס ושאל השואל הא הנחה כילוי אסור ואיכ הגדול עבד איסורא אס מאכיל לקטן דיש לו הנחה של כילוי עיש, ולפמיש דלל מקרי הנחה של כילוי אלל דומיא

דאכילה שפוגס וכהנה ומי שפגס נהנה וכו' איכ כאן הקטן שאוכל פוגס וכהנה אלל גדול המאכילו חף שנהנה הוה אינו פוגס לא מקרי הנחה של כילוי אלל הגדול, ואולי כיון שאין לו הנחה הגוף רק הנחה משחשמי לא מקרי גיכ דדבר שפגס נהנה כיו פוגס העבד וכהנה מן המעוה שנשאר לו ואלל מקרי גיכ פגימתו והנחתו כאי' ואפשר גיכ דכל הנחה משחשמי לא לא מקרי הנחה של כילוי דצעי' דומיא דאכילה דוקא שהוא הנחה הגוף ואיש:

ובזה יש לכיוון כונת המדרכי ציצמות ריפ אלמנה שהקי' כיון דהנחה של כילוי אסור איכ ישראל ששכר פרה מכהן אמאי יאכילנה תרומה, ומי' כיון דעיקר הנחה לקינן כספו של כהן מלי' להאכילה עיש, ולמיש נחמל כיון דקינן כספו של כהן פוגס וכהנה וישראל לית ליי רק הנחה משחשמי לא מקרי לגבי ישראל הנחה של כילוי רק לגבי צהמה ושרי כיון דקינן כספו של כהן היא:

אמנם כיל דכיו' לשעת החוקי' דהנחה כילוי אסור מהיה דמדמינן לה לאכילה אלל לדעת הרמזים פייח מתרומות וריש סוף ומס' תרומות דגס הנחה של כילוי אינו אסור רק מדרבנן נראה דכל הנחה של כילוי אסור ואלל צעי' כל הכי דאמרי' צמעילה הניל רק דאסור לבלות עבד ותרומה ללודך ישראל והכי דייק לינחל דריש סס שכ' ומיחו אחת הוה דלכלות צצניל ישראל אסור וכו' עיש, ולפיז איש דברי תוויט דחוקי' צעי' לשיטתיהו דהנחה כילוי אסור מהיה ואיכ ליש בגידולי' עבד ותרומה הנחה של כילוי ככיל' ובאיסור אכילה ליש לאסור גורס אלל תוויט הק' שפיר לדעת רמזים וריש דהנחה כילוי הוה רק מדרבנן איכ שפיר יל דעבד מקרי איסיסי, ואיכ אסור צמד גורס ואי דהוי זוזיג הא הוי דשילמי ואיש:

ולפמיש צמידושי אנשי סס צחולין צסוגי' דריחא מילחא דעמאל דרשילמי הוה משום דרדשי' צחולין מיד ואלל צגי צצר פגול שלא אללתי' מצהמה עהורה צה חכס ושס דדיעבד אינו רק משנת חסידים אלל דרשילמי כיון שיוכל לאכול למחר צלי הורחא חכס דנחצטל האיסור או הורחא דקדרי' לקולל הוי ללכהמילה ואסורו חכמים לכל אדם עיש והארכתי צזה צמקיא [ע"ל סי' חיי וצס'] צגי מחמר שקל קודם דרוס זי' איכ אפשר דקיל להוויט אמאי גידולי' עבד מותרין הא לריך הורחא חכס דבאי' אכילה ליש לאסור גורס והרי הרמיא נס"י סי' הניל פסק צאמח דגס צאיסור אכילה שייך גורס וגס לריך הורחא חכס דכהיג לא מקרי הנחה של כילוי וכצצרתיו הניל ואיכ כיון דהוי דשילמי הוי לנו לאסור כדי שלא ילערך לאכול מדצן שלריך הורחא חכס, או אפשר דקיל כשיטת אויה דנחפטמה כל ימי' צאיסור עכיש אסור ללכהמילה משום מעי אפי' צאיסור אכילה ומי בגידולי' עבד שכל הויחס מן האיי' וכיון דהוי דשילמי הוי ללכהמילה והיי' לנו לאסור משום מריע ואיש:

אבל על מיי תוויט איכ תמה שכתב ואלל קשי' כדמפרש החס הרצ והוה מהירושלמי דעבד רוצו חולין ודשילמי מותרת חכמים היא והואיל' ומעיקרא קודם שזרע הרי רוצו חולין לא החמירו צו עיש ופלא צעיני הלל עבד כולו אסור ואלל רק משום תרומה דפתיך ציי שהרי אסור הוה גס לכהניס ושס צירושלמי קאי לתרין אמאי לא גזרו גידולי' עבד כמו צתרומה דאמרי' צצנה יי' דילמא משהי לה צגי' ואחי' לירי חקלה ועיז משני משום דרוצו חולין היינו דיכול להפריש תרומה ותרומת מעשר ויהי' רוצו חולין ואיכ חולין שרי ומשום ריוח פורחא דתרומה לא משהי לה צגי' עיין צחוקי' שצח סס דיה דילמא זהה אין לו ענין לכאן וליע, וכיל דכוחו לפמיש החויר צעעס דרשילמי לא צעיל היינו משום דהוי כמבטל אי' ללכהמילה ועיין עויז אויה סי' תרכיו צסס לצוש דהא דאין מצטלין אסור ללכהמילה משום דגזרי' שמה יצא להחיר כל האיי' עיש ואיכ שפיר כחצו תוויט דעבדל ליכא למיגזר שמה יצא להחיר כל האיי' משום דרוצו חולין וכמו דלל גזרי' דלמא משהי ליי משום ריוח פורחא דתרומה כמו כן לא גזרי' שמה יצא להחיר כל האיסור משום ריוח פורחא דתרומה ואולי צעבד מצטלין איי' ללכהמילה גיכ ואפילו אחיל דאין מצטלין היינו משום לא פלוג צין עבד לשאר איי' אלל בגידולי' עבד דליש צכל איסורין שפיר אמרי' סבנא זו כיון דצדידי' גופא ליכא למיגזר ואיש:

אלא דאכתי תקשי לשיטת הרין דרשילמי לא צעיל משום דשוה צאי' והיחר והוי כעולין דאין מצטלין זאיז עיין רין כדריס כיצ איכ תקשי קושי' תוויט דעבד הוי דשילמי

תשובה ר"ש עוד להרצ הכיל נר"ו

דשילמי וזויג אסור דבזה ליס ת"י הכיל כמובן, אך זיל דעסעס הרין ליס אלס כשנחערב טעמו או ממסו דומיא דדס הפר ורס השעיר אצל לא בזויג דבדר שזרעו כלס דלס הוי דומיא דרס הפר ועיין רבניא חולין ליס דיה אחר אצ"י שחידש דאפי' לר"י הו דמצינו לא צ"ל היינו דוקא כשמתשו מעורב ולא בטעם לחוד משום דלא הוי דומיא דרס הפר ע"ש וא"כ אפי' אי אמרינן מצינו לא צ"ל או לרבנן אין עולין ומטלין זאי' אפי' בטעם היינו משום דגלי רחמנא טע"כ אצל דבדר שזרעו כלה דליכא לא טעם ולא עיקר לא. וא"כ אין לרוב דהוי דשילמי רק משום דהוי כמבטל אי' לכתחילה ושפיר ט"י חוירע כמיש וא"כ כן, ולפי' ליחא למיש דצתי חוירע מיושב קושית הגאון רעקיא דקוסיי הגאון היה על קושית הגמ' מבטל אחרונה דבדר שאין זרעו כלה וזנה שפיר שייך דשילמי כסדרת הרין כיון שמתעורר האיסור מעורב וליס ת"י חוס' י"ס כלל:

ובמש"ל

היה כ"ל פ"י חדש דבדרי כימ ספיה דנדרים שכתב על קושית הראב"ד בכל הכי גידולין איסורין אפילו זרעו כלה אמאי הא הוי זויג וכחז כימ ובתרומה אפטר משום דהוי דשילמי ולחייב סס הק' הא מקסי' בנדרים כימ דתרומה ליה דשילמי משום דליכא מלוה לליהטולי עלה ע"ש, והגאון צעל שמו דוקא בתשו' הח"ס יוד סיון רכ"ג חמה הא ש"ס ערוך הוא בשבט י"ז ע"ב גידולי תרומה מדרבנן גזרו עלה משום תרומה טמאה ביד כהן ע"ש, וכ"ל משום דקשיא לי אהא דקיי"ל זויג מותר וא"כ נטע אגוז של ערלה מותר בפירות כדאמרי' צע"ז מיט ואמאי לא גזרי' כמי חס דילמא משהי לה עד זמן זריעה ואח"י זהו לירי תקלה כמו בגידולי תרומה, אך י"ל לפמ"ש חוירע דאף לשיעור הפוסק' דאימ אי' הוא רק מדרבנן מ"י: באיסורי הכאה כימ מודים דאין מצטלין מה"מ משום דהביטול גופא הוא הכאה וחל"י הייתי צר מז"ל' בסבדא זו צימי חורפי, ולפי' צאגוז של ערלה כהי דא"כ נטיע מותר משום זויג מימ אסור ליעע לכתחילה מה"מ ובא"י דאורייתא כימ אסור ויטעו כיון דאסור ליעע מה"מ משהי להו עד זמן זריעה וזרע ויעע כיון דאסור ליעע מה"מ לא חיישינן לה"י אצל בגידולי תרומה שהוא רק אי' אכילה ומותר לזרוע משהי ואפי' כימא דאסור מדרבנן משום אימ אי' לכתחילה מימ כבר כתב כימ בה' אישוח דבא"י דרבנן לאו כימ אסור [ע"ל ס"י י"ט] שפיר גזרי' דלמא משהי לה וא"ש: אך אכתי תקשי לשי' חוס' דהכאה של כילוי אסור מה"מ והרי זריעה הכאה של כילוי הוא ואסור מה"מ בתרומה ודלא כחילוק שחילקתי לעיל וא"כ בתרומה כמי תקשי אמאי גזרי' דלמא משהי לה, אך לקימ דהרי מנזאר צסוף חסי' תרומות דא"כ מכלה ללורך כהן מותר גם ישראל ליהנות ממנה ועיין ברמב"ם פ"א מתרומות י"ז וא"כ שפיר מותר לזרוע תרומה טמאה כדי להתייר לזרים כיון שהוא גם ללורך כהן לטעמה מטעמה וא"ש, ולפי' קו' ראב"ד בתרומה הי' כקושיתינו אמאי לא גזרינן צאגוז של ערלה כמו בגידולי תרומה וע"י ט"י כימ כתי' הכיל משום דערלה אימא ותרומה אי' אכילה וכדי שלא תקשי הא תרומה כמי אסור הכאה של כילוי וחי' דהוי דשילמי וכוכחו ש"ס לו מחיין בהכאה של כילוי ללורך כהן ומתילא מותר כמי ללורך ישראל ומיושב"ס שכי הקושיות: וברב"י כימא מלי דיש לדרקק אהא דקאמר גזירה משום תרומה טמאה ביד כהן וכו' אמאי נקט ביד כהן הא משום ריוח פורחא שמתהרין לה לא משהי רק כדי שיהי' מותר לזרים וא"כ יותר יש לחוש משום תרומה טמאה ביד ישראל דכהנים זריזין הם ומשעריין מן הסומא ולא שכיח כולי האי תרומה טמאה משאיכ ביד ישראל וחי' משום דבישראל ליס דלמא משהי לה אלא בנפלו לו מצית אצי אמו כהן דאליה הרי לריך ליחכו לכתן זיל דאכתי תקשי למיך בפסקים ליג דרשינן חתן לו ולא לאורו איכ בתרומה טמאה ליכא מלוה כחיה כלל, ואף דמסקי' החס דוקא דאחמין במחובר שלא היה לה שעת הכושר אצל זה"י לה שעה"כ לא היינו דבחי' לה שעה"כ שפיר קדשי אצל מימ א"ל לקיים מלוה כחיה כהן משום חתן לו ולא לאורו ועיין נוביית יוד ס"י א"י, ומלמי פיו מנחכות עניים ולפמיש כהן דבתרומה טמאה ביד ישראל ליס דילמא משהי לה וזרענה דהא אסור בהנאה של כילוי והזריעה גופא הוא איסור תורה ולהכי נקט ח"ס ביד כהן דבהא שפיר מותר לזרוע משום דהוא ללורך כהן וככ"ל, וד' יאיר עיכינו בתורתו ויע"ב צלצנו אהצתו ויראתו, ויאר פניו אהתנו, ויליחכו בכל מעשי ידינו, כחפץ נפש חמיך הדושי'ת צאהבת: עמרס הק' צלוס צקיק הכיל

מ"ש לייסנ קושית אמאי לא גזרינן בטעם אגוז של ערלה דילמא משהי ואחי לירי תקלה, דליס דילמא משהי רק בתבואה וקטנית ש"ס זמן מיוחד לזריעה כמיש עוד כל ימי הארץ זרע וקליד וכו' ויש חסש דילמא משהי לה עד זמן זריעה אצל כשיעור אילנות אין לו זמן מיוחד דכיהוש דילמא משהי לה עד זמן כשיעור, דע כי צע"כ כותבי עלה במחשבת לפכי חילוק זה אצל הי' מחשבה מצטלת מחשבה ואיכרא יס זמן מיוחד גם לכשיעור אילנות ופוק חזי האיך עושים הנוטעים והמזריכים והמרכיזים ש"ס זמן מיוחד ועונה יפה לזה, ומה שהצאת מן המקרא הנה לשון זרע שייך גם בנוטע אגוז של ערלה ועיין בלשון הרמב"ם פ"א מכלאים היו שכתב וכן מותר לערב זרעי אילנות ולזרענן כאחד וכו' ועיין רמב"ן פ' בראשית בפסוק חדשא הארץ דשא שכתב וממאי שאמר עושה פרי אשר זרעו צו כלמור כי כל האילנות ילמחו מזרעם אעפ"י שהמנהג במקלס ליעע מהס הענף ע"ש וא"כ מה דכתבי זרע קאי גם על זריעה אילנות שהוא צומן זרע כמו שנוטעין גם בזמנינו צימי האצ"ב, אלא דהחילוק הוא דבתבואה וקטנייה כימ לריכין לזרוע בכל שנה בזמן שהוא דכי שקלת ל"י לפירי ליחא לגוואז דהדר מפיק אצל צאילן דכי שקלת ל"י לפירי ליחא לגוואז דהדר מפיק לכן לאו כימ זרעיה אילנות בכל שנה בזמן המיוחד לזה אלא מי שלריך לזרוע זרע בזמן המיוחד לזה, ואין לומר איכ כיון שא"ל לזרוע אילנות בכל שנה משויה לא חיישינן דילמא משהי לה דהרי כתבו חוס' צ"ק קט"ו ע"ב דיה אחי דשאי החס דפעמים שמשעה חותם ציור ואינה זרעה צאוה שנה ש"ס דבר שלא יזרע צע"כ הזרע וימחיין עד שנה אחרת וכו' וא"כ כימ דיש לגזור באילנות שלא יהי' לריך כלל צאוה שנה לזרע אילנות וישנהו עד זמן שיהי' לריך לנטוע האגוזים:

ותדע

לך הנה זה פשוט דבצביל תרומה דרבנן לא היה גזרי' שיהי' גידולי תרומה תרומה משום דילמא משהי להו ואחי זהו לירי תקלה דהוי גזרי' אלא כיון דגזרו על תרומה דא"י גם תרומה דרבנן הי' בכלל הגזירה משום לא פלוג והנה תרומה דא"י אינו אלא בדרגן תירוש ויהר ובתירוש ויהר לא שייך זמן זריעה רק כשיעור דאילנות הם ואימא דבאילנות ליס דילמא משהי להו האיך גזרו תרתי וגם תרומה דרבנן אטו חדא לא הי' להם לגזור גידולי תרומה תרומה רק בדרגן וכיו"ל צו אלא ודאי דגם באילנות שייך דילמא משהי להו ושפיר הקשיתי דגם צאגוז של ערלה נגזרו, ורוב דברים אלו היו במחשבת צע"כ כותבי קוסיי זו אלא שקלרתי וקמחתי על המעיין:

ומה שפקפקת על ט"י צלי דבאיהיכ לא חיישי' דלמא משהי להו וזרעס כיון דאין מצטלין אי' מה"מ אצל בתרומה שהוא רק אי' אכילה שפיר חיישי' והקשית לחד ט"י שכתוב' שבת כימ דשריפת תרומה טמאה הוא מה"מ איכ איך חיישי' שזרע התרומה טמאה ויצטל מלוה שריפה א"כ גזר חכמים הי' מפכי עוברי עבירה שלא יהי' חוטא נשכר וכמיש הרמב"ם פ"ד משמיטה היצ לענין ספיחי שביעית עכ"ד, הרבה תשובות דבדר חדא דלמי לא כתבתי רק דחכמי סובר כן צדעת הרמב"ם והרי הרמב"ם לא הביא כלל הך דינא דתרומה טמאה בשריפה, ומ"ש בפ"יז היא ומדליק אח העמאה היינו שלא יפקידנה כיון דבשעת ציעורו יכול ליהנות ממנה אצל כשזרעה אינה מפקידה ונראה דק"ל כשיעור רש"י בשבת שס דא"ל לשרוף רק שלא יצא לירי תקלה והיה שאר ציעור וכמיש חוס' בשבת שס ולשי' החוס' אפשר דלא כתבו שהוא מה"מ רק למיך זויג אסור וליס כלל לגזור באיהיכ ובתרומה טמאה גזרו שזרע אפי' צא"י, ושכיח לשי' רש"י סוף תמורה שפ"י צהאי דכל הנשרפין לא יקצרו דילמא אחי איכש ואשכח להו ואכיל להו ע"ש כראה דאפי' הנך שמלותן מה"מ בשריפה קבי להו גם בקבוצה מה"מ כמו במשקין במחני' שס דא"ל בשריפה וקצרינן משום דלא הקפידה תורה בשריפה דוקא רק כילוי מן השולס ודוקא בנותר ומחן לא עיכתוק לאוי אלא בשריפה וא"כ כשזרעו אינו מצטל מלוה שריפה כלל:

ונ"ל לשיעור חוס' צ"ל כימ דיה ועל דמשהי ח"ס אינה מרולה לפכי כלצו משום דונלוהה בשריפה כמי י"ל כהי דבשאר כילוי מן העולם לא מקרי מצטל מלוה שריפה מימ מה שהתייר תורה ליהנות צע"כ ציעורו היינו דוקא בשריפה ולא בשאר ציעור ובנתנו לפכי כלצו הרי נהנה ואסור אלא דסוף דברי חוס' שס שכתבו דבתמורה חשיב לחיט ביהדי הנשרפין

הנכרסין וקאמר הנכרסין לא יקרנו לא משמע כן, אבל יש לומר גם כזה רכושם רק להביא רא"י דעיקר מלוחו נכרסיה דאליכ אמאי לא יקרנו הא כיון דנכרסיה מלוחו אין מועלין ואליכ משכח איכס ואכול מה בכך אע"כ דעיקר מלוחו נכרסיה ונכרסיה ליש נכרסיה מלוחו איכ הוחר ליהנוח נכרסיה ניעורו ליהא חלל נכרסיה ככיל אך נמקיח דחימי דליש נכרסיה כלל נכרסיה מלוחו וליש נכרסיה:

אבר מעיקרא לקימ דאחא הכי קאמיכא צאיהיז אין מצטלין איי לכחחילה תסוס דציעול גופא הנאה היא כמיש חוירד ואיכ צאגוז של ערלה ליש דלמא משהי לה ויזע דעה ירויח הא סביס יעזור שיהנה מאיהיז ואס רולה לעזור עזירה זו יהנה מענה צעינא אבל צמיש שפיר חיישינן כהי דאינו רולה לעזור נקיע לעזור איי עשה דאכילת מיש והנאחה עיין רמזים פיז מחרומות היז מימ יזרענה דאינו מצטל מלוח שריפה אלא צעב ואיח ואף שצמבלה צידים מימ ציעול העשה הוא צעב ואיח ועיין חוקי שצונו דף ג' ריש ע"א ודדרר שאין זרעו כלה אינו מצטל מלוח שריפה כלל שהרי עדיין הוא צעולס: **יערוב** והוא העיקר דרוקא אס מצער החרומה עמאה נשאר ציעור חוץ עשריפה מקרי מצטל מלוח שריפה אבל אס זרען דעהרו מעומאחן כדקחני פיט דחרומות מיז ועיין רשיי פסיס ליד לא מקרי כלל מצטל מלוח שריפה שהרי מלוח שריפה הוא רק אס יש לו מיט אבל אין מלוח עליו שיהי לו מיט וכשאי לטהרה שלא תהיה עמאה ולא תהיה לריכה שריפה ואיכ תיי שלי נכון, ומיש אע"כ גזירה חכמים הוא משום עוצרי עזירה שלא יהי חוטא נשכר, תמהני עליך הלא צמאי אמרי העעס משום ואחי צהו לדי תקלה ואחה צורה איסור מלצד, וגיז קושיהך וחי זה האחרון כך עלה נמחשבה לפני תחילה:

רבי קושיי שמן רוקח שצמיס יוד קיי רכיב וקושיי לחימ ספיה דדררים דעיקר העעס צנידולי חרומה דאסורין הוא משום דשילימ ואגיז דאמרי צמאי דליכא מלוח לאחשולי עלה י"ל דהיכא שכבר זרע ועצר על דברי חכמים שאין מצטלין איי לכחחלה מלוח לאחשולי כדי להליזו מעוש ואיי זה והא דאמרי צמאי דהוא מגזירה יח דבר דילמא משהי לה וכו' היינו נחרומה עמאה ציד כהן דליש שאלה לפרשיי ורין נכרסים יע דלא כרמיש מצפי האשריי סס, לא כהירא כלל חדא דלשון הגמרא משום מיט ציד כהן משמע דככל גידולי חרומה גזרו אטו הא, ועוד דאי ככל גידולי חרומה אסור משום דשילימ איכ גידולי גידולין נמי ליחסרו וצהדיא קחני נמשנה חרומות פיט דגידולי גידולין מוחרין ואין לומר דצנידולי גידולין חו ליה דשילימ משום דצניטל גידולין ראשונים חו ליה מצטל איי לכחחילה רק מוסיק לצטל דהיי נחרומה דאוי לכיז אסור להוסיק ולצטל כמצואר ציויד קיי ליש סיה ואפי צאיי דרצנן ריש פלוגתא סס קיי מיט אכן קייל דאכור להוסיק ולצטל ואין לומר דדמי להא דאויח קיי קמי משום דמקלי קלי איסורא מוחר להוסיק ולצטל דהתייח צדדר שזרעו כלה אבל צדדר שאין זרעו כלה אמיל, ועוד כיון דהוי דשילימ חמיר טפי כמיש מגיחא קוסי חרמיז, ובוד כבר כחצ נחיצות צמוימ קיי ריז דצאיי דרצנן אס כבר עצר אין כאן שום איי ועושכ כלל עיש, ועוד דמיש דמלוח לאחשולי עליו כדי להליזו מאיסורי אימ איי לכחחילה הלא גם אס ישל עדיין לא פלט מאיי זה שהרי הוא צעל ועדיין ציעל איסור לכחחילה ואי שיפריש עליו ומקיא ויהי חולין איכ הרי מחוסר שני מעשים שאלה והפרשה ואיכני יודע אס מקרי צכהיז דשילימ ועיין חוקי ציק עיש עיז דיה כל העומד וגם לריך להפריש עליו מצטל דרצנן ומי יימר שיהי לו צעל דרצנן ועוד כיון דצאחה צעל הוא הויל כאלה כולה דאין נשאלין עליו ואפי לאחמיר נשצונוס כיי דנשאלין היינו צמחוסר קרצן או מלקוח אבל כאן דאינו חסר כלום אין לו שאלה וחוסר צפכמים כיי עיז דיה הקדש שהק' הלא הקדש הוי דשילימ עיי שאלה או עיי חילול אף דאחר ציעול ליש שאלה וחילול ככיל מימ קודם ציעול הוי דשילימ ואינו צעל עיש צאחרונים אבל חרומה דקודם ציעול ליה דשילימ אלא דמיא כיון דאחר ציעול הוי דשילימ אינו ציעל וכמיש חוקי חולין קי לענין חרייל זה ודאי איא דאחר ציעול אין כאן על מה לישאל, ואולי דשילימ ליש כלל סצרה לענין חרייל דאס אחר ציעול הוי דשילימ אינו צעל דהא לרשיי כל העעס דאינו צעל הוא משום עד שחאלכו עיי ציעול חאלכו צהיחר צלי ציעול והלא צלי ציעול אין לו מחירין ואיח לציעול שגורס היחר לגרוס איסור שיהי דבר שיס לו מחירין וליש נכרסיה ואין פכאי לזרר:

ומה שהפלאה דרצנן הנאסר מחמה איי עבל ליש חעניכ כיון דליש אפטר לכחחו אסור דהא אפטר לסלק האיי עיי הפרשה איכ נכרסים נמי ליש חעניכ כיון דאפטר לסלק האיי עיי שאלה וכן דשילימ לא כימא חניכ כיון שהחייכס לא השאר צאיסורו לעולם ופמיז יוד קיי ליש צעמיז קקמיז למד מדברי הש"ך נכרסיכ דרשילימ אמריי חעניכ צדיה והנה צי דיניי עיש, לפעמיכ החילוק גדול מעוד צשלמח צעצל אפטר לסלק האיסור אבל עד שופריש היי אסור משום עבל גם אחר הפרשה נשאר איסור עד שהפריש לכן מידשחי דגס קודם הפרשה לא נקרא על ההיחר סס איי רק על האיי שצחוכו ולא אמריי חעניכ כיון דאפטר לכחחו אבל נכרסים אס ישאל על כדורו איי לסלק ולכחחו ולפרוש האיי מן ההיחר רק צאיגלאי מילמח שלא היי כאן איסור מעולס וכן דשילימ גם האיי לא נאסר מעולס רק על זמן ידוע ואיי לכחחו ולהפריד האיי מן ההיחר לכן כיי שהאיי אסור גם ההיחר חעניכ משאיכ עבל שהיי כולו איסור ויכול להפריד האיי מן ההיחר שיהי יחר מכלן ולהצא שפיר אמרתי דהוי כמו אפטר לכחחו וליש ציי חעניכ ובעיין מיש ראשונים דלא מקרי דשילימ משום שאפטר לאכלו עם צער או דלא מקרי חרומה דשילימ יען שמוחר לכהנים כיון דלמי ולמה שניחר לא נאסר מעולס ולמה ולמי שנאסר לא הוחר היז אכי אומר נכרסים ודשילימ ליש דאפטר לכחחו דאס נשאל על כדורו לא היי כאן איי מעולס וכן דשילימ על זמן זה לא הוי כאן איסור מעולס אבל צעצל היי כאן איסור והוחר עיי שפילק אס האיסור שפיר מקרי אפטר לכחחו ואיי:

יעיר אכי אומר סצרא שרה הנה זה צדור דלקולא לא אמריי חעניכ שיהי היחר נחשב לאיי ואיכ פשיעא דצנידולי עבל ליש חעניכ והוי כולו עבל ויכול להפריש מהס על עבל אחר אפי עבל דרצנן דהא לקולא ליש לומר חניכ וכיון דעיכ איא לומר דהיחר נעשה עבל שז לא אמריי ציי חעניכ כלל אפי לחומרא וצו דרוקא דצרי צמכצני הראשון, ומדוס מראשון ינלרנו כאישון ויגזיה קרנינו למעלה עד עולס סלה כנפשך וכפס חמיק הדוש"ח צאהצה:

עמדם הקי צלוהס צקיק הכיל:

תשובה שיה

שילימ צי אויפאלו די לבי ולויחי אס צרכמי חרמיז לפיק:

בימי העומר, יאמר שומר, אחא צוקר, לכבוד יודי הרצני היקר מופלג צחורה מעוער צחפארה צנשיק מופלא צאנשים, מויה עוזר קליין כיי צייסוצ כחמעני:

נעימות ימינו הגיעני צמחו ומחמה עניכס שוכיס לא יכולתי להראות פניס צהלכה עד היום וכפשו צשאלחו ראוונ קיצל עליו צנדר שלא יהי ערצ לשום אדם מחמה כי כמה פעמים כלקה צחקר וגס עחה רולה צקיוס נדרו ואינו מוחר למלוא פחח חרטה ועחה צא חללו שמעון להיוח ערצ צעדו ושמעון זה יש לו עסק צשוחפוח עם ראוונ ועס לוי היינו שחס גי שוחפין צעסק אחד וציקס שמעון ששני השוחפין ראוונ ולוי יהי ערציס צעדו והוא יאן להס כחצ מיוחד שחס לא יפרע המעוה אשר הס ערציס צעדו יכולין לגצוח המעוה מחלק שוחפוח שלו אשר חחת יד לוי וצרשותו שהוא המוליא ומציא צעסק השוחפוח וראוונ חושש שחס לא ישלס שמעון אולי אחד מהנושים צו יקחנו מיד השוחפין עפי דיכא דמלכותא ומי יודע מה ילד יוס, ומעלחו לידר לאיי וליין ציויד קיי רחי ורמיא קוסיי רייז ושיך סס והציא דצרי חוקי שצונוס כיי דיה ליטכא הוא דאיתקל וכו' ואכי אצא אחריו ומלמתי אס דצרי: **בתשובת** הרשציא שהציא ציי קוסיי רייז צאחד שנסצע שלא ילמק שוס שחוק אלא פירוח צפירות מהו ללחוק צצלים והשיצ פירוח סס משוהק לכמה עניכס וכדרים וצצונוס הולכין אחר דעח הנודר והכשצע כמו ששנינו כחס נדרים להחמיר ופירושו להקל ולפיכך שואלין הנודר צמה היי כונחו וכל שיאמר קומכין על פירושו אבל אס אינו יודע למה נחכון הולכין צנדרו להחמיר שסתמן של צניא עכציו אין קוראין צער ודגיס וציליס פירות וכל כיוולא צזה הולכין אחר לשין צניא וכו' עיש מצואר שחס הנודר איי נפרש מה היי כונחו הולכין להחמיר ואיכ היז כיון שראוונ הנודר אינו אומר שלא נחכון צנדרו על כיוולא צזה ואיי למה נחכון הולכין צנדרו להחמיר ואינו רשאי להיוח ערצ אפי צכהיז: ועוד

ועוד כיון דרובו עדין חושש שיוכל לנח ליד הפסד ודאי גם זה הי' בכלל הכרז דומי להא דעביא צ"י סוקיי רי"ז נסח הזה התנופה דהנשבע שלא ישחוק נסוח שחוק השחוק הנקרא בלעזי אפוסטטאיר בכלל ועיקר השבועה הי' כדי להמנע מכל שחוק שמציא ליד הפסד תמון ועיין סו"ז ע"ס סק"ל: **ויורה** מה כראה לפע"ש הריצ"ש ח"צ ס"י ט' הוצא צ"תה יוסף ס"י רי"ח ע"ז ענין לשון הסכמה אחת ול"ד להאי

דחנן עטן והזיע וכו' דהחם הלגישה והטעינה הם שני עניני חלוקין וכיון שיש הוכחה גדולה על מי מהם נהגון הולכין אחריה חלה מפני שכר בלעזו ולא כהן אל לבו לדקדק ולפרש ומימי צהיה לבוש למר והלך אסור בכל לבישה לא שנאמר לא הי' אסור אלא במלבוש לר וכן צהיה טעון פשתן והזיע אסור בכל עטינה לא שנאמר לא הי' אסור אלא במשח גדול שיזיע ממחם כוצדו וכו' ע"ש תמורתו למדנו דבר חדש דאף דאזלינן צהר כונח הכודר ממחם ח"ה ענין כדר ואמרי' שלא נהגון רק לענין זה היינו דוקא צעני ענינים כמו טעינה ולגישה חל בלבוש ענין שכר עליו אמרי' שאסר עלמו בכל אף דלי"ש צ"י הי' אשר ממחמו כדר שהרי לא כדר רק ממחם שהי"ר לו או הזיע ממחמו כוצדו ומימי אמרי' שכר בכל לבישה אף שאינו לר כיון שהוא אוחז ענין לבישה ובכל טעינה אף שאינה כבדה ואינו מויע כיון שהוא ענין טעינה, ולא דמי להא דמוצי' שהביא הסיך רס"י רי"ח שלא יכנס עוד אשתו צספינה לים דהחם שירל והכרם שני ענינים ולפי' הי' כיון דכל עריצות הוא ענין אחד אף שכר ממחם שהי' צא ליד הפסד אסור גם בעריצות שאינו צא ליד הפסד כמו שאסור בלבישה שאינה לר ובטעינה שאינה כבדה ואינו מויע:

ועוד י"ל ר"ח דהצ"י ס"י רי"ח הביא נסח רש"ז על מי שנשבע שלא יעשה י"ן למכור לא ליהודי ולא לארמאי מפני שהעלילו עליו שמכר לישמעאלים ויש לו עכשיו קלה י"ן שהתחיל להקרים ועשאו קודם שנשבע כראה שאסור למכור אעפ"י שלא נשבע אלא שלא יעשה י"ן למכור וזה הי' עשוי משום דאזלינן צהר דעה הנודר שכר ממחם העלילה ובכוחו ששנינו קודם למר וכו' והמחבר בלשונו העהור השמיט לשון זה לא ליהודי ולא לארמאי רק כהצ ומפני כך נשבע שלא יעשה י"ן למכור והי' לו י"ן עשוי וכו' וגם ש"ת הלשון שצ"י הביא מפני שהעלילו עליו שמכר לישמעאלים ולשון זה משמע שנאמת לא מכר אלא שהעלילו עליו שמכר אכל המחבר כהצ מי שהעלילו עליו מפני שמכר י"ן לישמעאלים ולשון זה משמע שמכר באמת י"ן לישמעאלים ומפני זה העלילו עליו, וכראה שבכונה כהצ כן לאשמועינן דין חדש דאעפ"י שלא העלילו אלא מפני שמכר י"ן לישמעאלים והי"א דכשנשבע קחם שלא יעשה י"ן למכור ולא הי' לא ליהודי ולא לארמאי ולכך צהר כונח הנודר לך מענין שמחמתו כדר וכאמר שלא כדר אלא שלא למכור לישמעאלים שע"ז העלילו עליו או לארמאי אכל ליהודי יהא מותר למכור קמ"ל דאפי' צהי"ג אסור למכור גם לישראל כיון שעליית י"ן למכור הוא ענין אחד אסור בכל אף דלי"ש הי' שמחמתו כדר וכדברי ריב"ש הנ"ל: **א"ר** ש"ס לדמות קלה דודאי אלו הי' נשבע שלא ימכור היינו אומרים שבכוחו הי' רק שלא ימכור לישמעאלים כמו הענין שכר מחמתו אכל כיון שנשבע שלא יעשה י"ן למכור והי' צענת עשוי' אינו כיבר אם עשייתו למכור לישמעאלים או ליהודים ולא ארמאים לכן אמרי' שבכוחו הי' שלא יעשה י"ן כלל למכור לשום אדם:

ובזה יש ליישב הטגה סו"ז ס"י רי"ח סק"ג אמאי אסור למכור העשוי כזר הא צענין פיו ולצו שוין וכאן פיו קוחר כונחו שהוא אמר ולא יעשה ע"ש שהאריך ועיין חוס' שבועות כ"ז ע"ז ד"ה גמר וקוה"כ ת"י כיון דאמר שלא יעשה י"ן למכור אי"כ גם דרצור קפ"ד אמכירה ויעשה לאו דוקא וזה דוחק גדול כיון דצענין פסיו לא יסחור כונחו שנאמר אם קוחר שהוא לאו דוקא ולפי' האמור כיחא דמשויה אמר שלא יעשה כד"ה שיהי' צענתו שלא ימכור לא לישמעאלים ולא ליהודים ולא לארמאים:

אבל לפעניד קושים סו"ז לקי"ו דמליכו לשון מעשה שאינו על עש"י צידים אלא לשון חסיפה וקנין כמי"ש רס"י צמוחם פ' ו"ל בפסוק ומאשר לאצניו עשה את כל הכבוד ועירש"י עשה כנס כמו ויעש חיל וכן שמואל ח' קפ"טל כ"ה ומעשיו ככרמל פירש"י מקנהו וקנינו ושפיר שייך לשון שלא יעשה י"ן למכור אף על מה שהי' לו כזר שלא תסחרו וקנינו ועסקו צמכירתו ועיין השו"ת חוות יא"ר ס"י ט"ו דאזלינן צהר כונח הנודר אחי' לפרש הלשון צדך רחוק ואי"כ לא

קשה קוטי' סו"ז גם מלא העשם פסל דהחם יל"פ על עש"י צידים ממע לכן הוי קדימא דוקא עש"י צידים אסור אכל העשוי' כזר מותר לקיים אכל כאן אם נשבע שלא יעשה י"ן למכור ודאי לא הי' כונחו על עש"י צידים דוקא דאי"כ יכול לעשות ע"י אחרים או לקנות העשוי ולמכור וזה הי' לא נהקיימה מחמתו ללא מחשש עלילה ועי"כ כונחו שלא יכניס ויקנה למכור ושפיר יש לפרש כונחו אלא ימכור גם מה שיש לו כזר ואי"ש:

וי"ש צהר עוד פנים לאסור לפע"ש צהשו' חו"י ס"י ט"ו צא' שהלך למרחקים ונחגיג מאור וכדר שכאשר יצא לציחו יהי' אסור לו לילך עד פרסה והשיב דלא אזלינן צהר כונחו שלא כדר רק ממחם עיניו הדרך ואי"כ לא נהגון רק על הילוך רק שמענה צדך כמו ולא על הילוך מיעוט שאינו מיגע כמו צהנך דס"י רי"ח דאזלינן צהר כונחו אפילו כזר משמעוה לשונו משום דאדרבה חזינן שהפריז על מדתו לאסור אף בצרפה וכו' אף שאינו מיגע מימי רלה להליל עלמו אפי' מיגיעה כל דהו כדי שלא יצא ליד יגיעה גדולה ע"ד כז"ר אסור קמור וכו' ע"ש והי"כ כאן כיון שהפריז על מדתו לומר לשום אדם חזינן לדעתה' שכר שלא להיות ערב אפי' לאיש אמיר ונעוה לפי שרולה להליל עלמו אפי' מהפסד צדך רחוק וגם שלא הי' לריך לחלק צין אדם ולצוהו לומר לזה אני ערב ולריך איני ערב לכן אדרבה אמרינן דכונחו ס"י כלשוננו ולצו כפיו שוין שלא יהיה ערב לשום אדם ולכן אסור להיות ערב גם לשותף הזה וכ"ש למי"ש שגם צהר אפסר לנח ליד הפסד:

ור"א ד"ר ממחיה ש"ס צה"י סק"ג אי אזלינן צהר המוצן לפי המעשה אף שאינו מצורר כונחו צדצ"ו אי"כ מה צע"י רי"פ צדצ"ו וי"ו ע"ז יש יד לקידושין וכו' וכו' י"ס צירור כונה גדולה מזו ומה איצ"י ל"י וכן קס"י ע"ס גבי פאה לרקה וצ"ה"כ ע"ש ולפעניד לקי"ו לפע"ש הר"ן ע"ס דף וי"ו ע"א ל"ש"צ הלשון ע"כ לא קאמרי רבנן לא צע"י ידים מוכיחות אלא גבי גע דאין אדם מנרש אשת חבירו וכתב דודאי הידים צעלמן אינן מוכיחות לפי שהלשון אינה מוכיח שהיא הוא מנרשה אלא שהענין מוכיח מלד עלמו שהוא מנרשה משום דאין אדם מנרש אשת חבירו ולפי"כ אף שהלשון אינו מוכיח מהני ע"ש מוצר דהיכא שהענין מוכיח אעפ"י שהלשון אינו מוכיח מהני מטעם יד ולהכי בכל הני דס"י רי"ח דאזלי צהר כונחו והענין שצעצורו כדר היינו משום דאיחרצו ידות כדרי"ס מהני מטעם יד כיון שהענין מוכיח הוי ידים מוכיחות והיכא שהענין מוכיח שאינו רולה לאסור עלמו צדצ"ו ודאי מהני שלא הי' כדר שהרי צע"י פיו ולצו שוין ועיין צ"י"ן כדרי"ס וי"ו ע"ז אהא דע"י אי יש יד לקידושין שכתב כדרי"ס שאני דחמירי דאפי' צדיצורי צעלמא חיי"ו משאי"כ צקידושין סהן לריבין ח"ה מעשה וכו' ואי"כ כ"ש שלא הי' כדר שגם צשתיקה אינו כדר דאזלי צהר כונחו והענין שצעצורו כדר אכל האיצ"י הי' אי יש יד לקידושין ופאה ולרקה וחי אמרי' דאין יד שפיר אינו חל אף דהענין מוכיח על כונחו לא אזלי צהר כונחו שיחולו הקידושין ופאה ולרקה כיון דהוא רק מטעם יד והרי לא אזלי אי לא איחרצו ידות צפ"י ואי"ש: **ורב"ר** לקוטי' מהרי"ל שהביא רמ"א סוק"י רי"ז דמי שכר שלא לקבל פקדון אסור להלוות על המשכון לישראל תמוהים צע"י"ו מאד למי"ש הר"ן כדרי"ס ח' ד"ה והלא דכר כיון שהוא אסור חפלא ליחא לעולם צאעשה וכן כ' ריב"צ"א צפי"צ כדרי"ס ד"ה גרס"י וכן רמז"ן צמוחם פ' מעוה ועיין סור יו"ד ס"י רס"ו נסח רמז"ן ע"ש מוצר כדרי"ס כיון שהוא אסור חפלא לריך להתפיס האיסור על החפץ ולא על הגבירה ואי"כ הי"ה נמי צלא אעשה אפי' צעלל אכל אין הכר חל לאי"כ האיסור נחפס על החפץ ובצ"ל אוכ"ל חל מטעם יד כמי"ש הר"ן נסח הרמז"ן רפי"ק כדרי"ס דכר שהוליא צלשון שבועה חל מטעם כדר ואי"כ כזר שלא יקבל פקדון מה איסור שייך שיחול על החפץ רק על הגבירה ואי"כ אין כאן כדר ועכ"ל דכר לאו דוקא אלא נשבע או שהוא שבועה שהוליא צלשון כדר וחל מטעם יד כרמז"ן הנ"ל ואי"כ איך אפשר לומר שחל נמי לענין שלא ילוה לישראל על המשכון הא לענין שלא ילוה אינו חל דהא הוי מי"ע כמי"ש הרמז"ס רפי"א תמלוה ואין שבועה חל לצטל את המלוה כמוצר ציר"ד ס"י רל"ס ק"ד וחי דחל צכולל מינו דחל על שאר פקדונות ז"א דהא קבלת פקדונות והלוואה אינו ע"ס אחר ולא אמרי' כולל צכה"ג כמי"ש חוס' יצמות לי"צ ע"ז ד"ה איסור ועי"כ לומר דחל שלא יקבל משכון רק שילוח צלא משכון וזה ודאי תימ"א

הימא האיך יהי זה ככלל שלא יקבל מקדוה שכונתו היה שאינו רולה לקבל אחריות שמירה לאחריני אבל נקבלת משכון הרי לטובה עלמו הוא מקבל משכון כדי שיהי בטוח על חובו ועיין חוסי' שצווחת מיד ע"ז דיה במלוה:

סוף דבר הכל נשמע דלפענ"ד אסור לו להיות ערב בצט"ל שותפו ואולי כיון שאחכ"ל לעולם ירחיק אדם עלמו מן הערבות הוי כמו נדר של שחוק בסימן רכ"ח סעי' דאין מחיין אותו כלל אבל עכ"פ כיון שאינו מחמיר על כדור ואינו נשאל עליו ודאי אסור להיות ערב, ובזה אומר שלום וברכה כנפשו וכפס ידירו דו"ש:

עמ"ס הק' נלוהם בק"ק הנ"ל:

תשובה ש"ו

שיליה ז' אויפאלו א' כס תרכ"ד לפ"ק:

אלפי שלומים, מנבתי מרומים, לכבוד ירדי ורז חב"צי הרז הגאון הגדול לריק וכסגז בקס"מ עו"מ נפתלי סופר כ"י האבדק"ק פעשטייני"ר אר"ק תע"א:

בעשי העבר עלינו לטובה סמוך להכנסת כלה ש"ק הגיעני איגרת"א דסופריי מקרב א"ש ולב עמוק נפתלי שבע לזון הכותן אמרי סופרי וכו' אלף תודות לו על אשר נשאו לבו וכדנה רוחו אותו אבל הכוח דעתו כי צעיהיה לא יעשו חוסי' כל פועלי און וארוכה מאר"ש מדה להעלות בכתב דברים כהו"תן:

ואורות הקושי המוזכרת בחת"ס יו"ד ס"ו רכ"ד על דברי הר"ן בנדרים ע"ע ע"ז שהקשה אהא דפריך התם אילימא דאמרה קונס פירות עולם עלי אס ארנח למה לה הפרה לא תרנח ולא ליחסרו פירות עולם עלה והק' הר"ן הא ארי' בנדר"י י"ד קונס ע"כי צטינה היום אס א"סן למחר אל י"סן היום שמה י"סן למחר דנתכאים לא מ"זדהר וה"כ איה לן למ"זמר דילמא רחלה ותמסר מהשתא צפ"י ותי' ד"ו אמרה בהדיא קונס פירות העולם עלי מהיום אס ארנח הינ' אבל כיון שנתלה נדרה צאס א"ן צמטמט שחולל נדרה אלא למחר שבעבור על הנחה וכ"כ הר"ן בצצווחת ד"ק כ"ח ולפ"ז מאי פריך בנדרים ט"ו ארי' מהא דשאה נהנית לי עד הפסק אס הלכי לניה אצ"ך עד החג הלכה לפני הפסק אסורה בהנחתו עד הפסק הלכה לפני הפסק אסורה לא הלכה לא ומאי קושי' בשלמא בהך דרי' אמר בהרי' קונס ע"כי צטינה היום ספיר אסור ל"סן שמה י"סן למחר אבל התם לא אמר קונס שמה נהנית לי מהיום עד הפסק אלא תלה נדרו צאס הלכי עד החג וא"ן צמטמט ש"יחול נדרו אלא למחר שחלך:

אך זה סינוש שהרי הר"ן בצצווחת סס' הק' ע"ז מהא דצצווחת שלא אוכל ז' אס אוכל ז' ואכל"י לאיסורה והדר אכל"י לתנאי' היכי איכא איסורא כלל הא אינו צמטמט שיהי' אסור צו אח"כ יאכל התנאי ראשון אבל אכל איסור ראשון ואח"כ התנאי ואפי' שתי'ן צמ"ד לא עשה א"י כלל ותי' דכי אמרי' הכי הימ דבזר הנמשך קודם התנאי ואחר התנאי כגון האי נדרים דאמרי' דלא כיוונה לאסור אלא פירות שחאכל למחר שתרנח לפי שאפי' הי' דעתה שתי'א מותרת צפירות קודם רחילה מ"מ עדיין יש מקום לנדרה לחול שתי'א אסורה צפירות אחר שתרנח אבל זה שלא נצבע אלא על דבר אחד אס האמור שלא נאסר אלא למחר שיתקיים תנאו כמלא שיהיה אפשר שיתקיים תנאו ולא יחול נדרו כלל דהיינו אס כחכ"ל איסור ראשון הלכך אמדינן ליה לדעת"י שצצווחתו הימ' שכל זמן שיתקיים תנאו ואפי' צטוק יחול נדרו וכו' ע"ס ולפ"י הינ' כיון שאמר והתנה אס הלכי עד החג ולא אסר הנחתו רק עד הפסק איכא אפשר שיתקיים התנאי שחלך אהי"פ עד החג ולא יחול נדרו כלל אס יתחיל האיסור רק אחר ק"ס התנאי וע"כ מעכשיו קאמר אפי' יהי' קיום התנאי קודם פסק:

אל"א אי קשי' הא קשי' הא דפריך סס' אח"כ מפי"א שמה נהנית לי עד החג אס הלכי לניה אצ"ך עד הפסק הלכה לפני הפסק אסורה בהנחתו עד החג ומותרת ל"לך אחי"פ הלכה אסורה לא הלכה לא והרי כאן ספיר י"ל שלא אסרה אלא אחר הליכתה עד הפסק ואיכא ספיר מותרת בהנחתו כל זמן שלא הלכה והוא קושי'א חמורה מאוד:

ולפענ"ד נראה בצנדרקדק בלשון הר"ן שכתב הימ דבזר הנמשך קודם התנאי ואחר התנאי וכו' הכך היצוה קודם

התנאי אס ספ"ת יתרא דעיקר הלוי אס הדבר אס הנדר יכול לחול אחר קיום התנאי והי"ל לומר הימ דבזר הנמשך אחר התנאי, וגם לשון נמשך אינו מדוקדק שהי' לו לומר הימ דבזר שודאי יוכל הנדר לחול אחר התנאי ושל"מ גוף הדבר ל"ך הסבר כיון שאפשר שיקיים התנאי ולא יוכל הנדר לחול מכאן ולהבא לכן גם צמקוס שאפשר לחול אחר קיום התנאי אמרי' שחל למפרע ואמרי' כהי' דאי' למיסקל לשון אס צמכ"א חרי"פ ולומר שכונתו אס יאכל הנאי ראשון יאסור מ"כאן ולהבא ואס יאכל האיסור קודם ואח"כ התנאי יאסר למפרע מ"מ כימא צאמה שלא אסר ע"מ אלא אס יאכל התנאי הראשון יאסר מ"כאן ולהבא כיון דאס כלאחר דמי ואס יאכל האיסור הראשון צאמה לא יאסר כלל ואף דאמרינן בגיטין ע"ז אס שתי לטווח משמע וכו' ע"מ אמרי' סס דוקא צאומר מהיום לא משמע לאחר אבל אס לא אחר מהיום משמע לאחר:

לכ"ן כ"ל כונה אחרת צר"ן דצקידושין ד"ק ס"ג פריך לרי' דאמר כל שבירדו לאו כמחוקר מעשה דמי ולא הוי דשלצ"ל מהנותן פרוטה לאשתו וא"ל הרי אה מקודשת לי לאחר שאגרשך אינה מקודשת ואמאי הא בירדו לגרשה ומשני כהי' דבירדו לגרשה בירדו לקדשה ופירש"י שמה לא התרלה צקידושין והק' המקנה איכא איך יכול לקדשה לאחר ל' יום הא א"ן בירדו לקדשה לאחר שלושים שמה לא התרלה ותי' צפ"י דברי ר"ש דבשלמא צמקדש לאחר ל' יום בירדו לקדשה מעכשיו וימטכו הקידושין גם לאחר ל' יום לכן יכול לקדש גם לאחר ל' יום ולא הוי דשלצ"ל אבל צמקדש אחר שאגרשך אפי' הוי הקידושין חלים על הגירושין מ"מ איא ש"מטכו קידושין החלים מעכשיו אחר גירושין לכן הוי דשלצ"ל ואינה מקודשת ובזה פ"י הירושלמי לאחר ש"חלון יצמך אינה מקודשת לאחר שימות יצמך מקודשת משום דס"ל קידושין חופסין ציצמה ולהכי יכול לקדשה מעכשיו וימטכו הקידושין גם לאחר מיתה היצם ולכן מהני גם אס מקדשה לאחר שימות ולא הוי דשלצ"ל אבל בלאחר ש"חלך איא לקדשה מעכשיו שימטכו הקידושין אחר ש"חלון ש"א"ל חלון עד שיגרש נדרה הלצ"ש אהיע סימן ק"י"ע ולהכי אינה יכול לקדשה לאחר ש"חלון דהוי דשלצ"ל הוצא צמח"ס אהיע ח"צ ס"י ע"ע וקלקוהו ע"ס ובחצווחתו לאהיע הארכתי צזה:

ויר"פ אינו אומר דכך הוא סברת הר"ן דהא דאדם יכול לאסור דבר לאחר זמן על עלמו וכפ"כ על אחרים ומעש"כ לאחר קיום התנאי אף דהוי דשלצ"ל היינו משום דבירדו לאסור מעכשיו ויהי' האי' נמשך גם לאח"ז או לאחר קיום התנאי אבל צלא אוכל ז' אס אוכל ז' כיון שא"א לאסרו מעכשיו ויהי' האיסור נמשך גם לאחר ש"אכל השני דאס יאכלנו מעכשיו לא יאכלנו אחר ש"אכלנו השני ואס יאכלנו אחר ש"אכלנו השני לא יאכלנו מעכשיו א"י לאסרו כלל אחר ש"אכל השני דהוי דשלצ"ל איכא אסרו מעכשיו ולהכי אמרי' שאסרו למפרע אס יאכל השני ועיין צממ"ס פ"ד מצצווחת וכ"מ סס וסע"ה"מ פ"ז מא"צ ותשו' אצ"י מ"לוא"ס ס"י פ"ו ועיין כתובות כ"ט ותוס' סס ד"ה בשלמא ולכן כהז דדוקא בזרר הנמשך קודם התנאי ואחר התנאי הוא דאמרי' דאס כלאחר דמי ולא אסר אלא לאחר קיום התנאי אבל צלא נצבע אלא על ד"א אמרי' ל' לדעת"י שאוקר מעכשיו משום דאי' לאסור רק לאחר קיום התנאי משום דהוי דשלצ"ל וכ"ל ועיין בתוס' נדרים ד"ק ע"ז ע"א ד"ה חני שהקטו והא משועבד לה והיכי מ"ל מדיר לה ותי' צתי' השני כיון שחולה הנדר בזרר שיכולה לקיים ספיר ח"ל הנדר וכו' שהרי לא חלך לניה אצ"י ולא תיאסר ולפ"ז אס אסרה מעכשיו אס חלך לרי' דנתכאים לא מ"זדהר ואסורה בהנחתו מיד א"ן הנדר חל כקושי' חוס' דהא משועבד לה וממילא לפתי"ס א"י לאסור גם לאחר שחלך משום דהוי דשלצ"ל ופריך שפיר לרי' וא"ש:

ושנית כ"ל דקצרת הר"ן דאס אוקר דבר על עלמו צאס אעשה דבר פלוני אינו אסור אלא לאחר קיום התנאי הוא עשמי"ש רש"י בגיטין כ"ה דמט"ה כל תנאי אינה תלו"י בצצורה משום דבירדו לקיימו ודעתו לקיימה ע"ס ולפ"ז צקונס פירות עולם עלי אס ארנח שא"ן דעתה לקיים התנאי דאדרבה מזרזה נפשה שלא תרנח וכן קונס שמה נהנית לי אס הלכי לניה אצ"ך דעתו שלא חלך ולא תקיים התנאי ועיין חת"ס ס"י הנ"ל ועיין חוס' קידושין וטו"ו יו"ד צהקדמה ואפשר כל נדר וצצווחת על תנאי הוא כן שאינו חסן צקיום התנאי וע"ד דאמרי' כל דאי הוי אסמכתא סקיבל קנס על עלמו אס יהי' הדבר הזה ואינו חסן צקיום התנאי רק צצע"לו ולפ"ז א"ן הנדר חל למפרע משום דא"ן צצורה ולכן אמרי' דעתו שכונתו שיחול לאחר קיום תנאי אבל סס בנדרים פריך

פריך על ריי אחר רב ורב קיל דבחולה דעתה אחרים יש
 צריכה כמיש חוקי יומא דף כיו עייז דיה מיש וצקונס טאח
 נהניח לי אס תלכי לביח אציק הוי חולה דעתה אחרים ויש
 צריכה שפיר אמריי דאקורה למפרע ואס אינו כלל אחר ופריך
 שפיר על ריארי, ודי יהיה לנו לחומה, לעסוק צתורה ה'
 תמימה, ולעצדו עבודה תמה, מתוך טרחה נכח וטובה, כנפשו
 ונפש ידירו מחמתו דושיח צאהבה רבה :

עמרת הקי צלוהס. צקיק הכיל :

תשובה שי

שיליח צי אויפאלו גי לסי וישב חרניט לפיק :

ידיד הידידים, פקיד על הפרודים, פירדה טובה
 לא ממנו, ברב כמו ואונו, כבוד אהובי ידידי
 הרב הגאון העומד לנכס כשיח מויה אריה ליב כיי
 ליפשיטן ראש הקהללייא דארטה. ומלפניס אצדקיק
 סאכטו צו והגליל ישיא :

כתבו צא אלי ודצד נבוגע לכלל צקהל יוחר מקיך אכשים
 עם הגליל אשר קמו המיעוט מהס וצחרו איש אחד
 לרב ציד חזקה והרוב לא היו מרובים וקרצו משפטס לפני
 ראשי קהללייא דארטה. דמדיכחכו והס הוליאו לאור משפטס
 ודיכס לצוקר משפט אמת אחרי דרישה ומקירה ובעלו צחירה
 המיעוטא דמיעוטא נכחצו מלא דיצרו אחרי רבים להטות
 ולריכינ לעשות צחירה חדשה והרוב הכראה לעינים צחרו איש
 אחר לרב, וכאשר ראו מיעוט אחר מיעוט אלה לריצויה
 יען ידם על החחוחה כחצו טענה ולא אעתיק דצרי חרף
 רק ויה שיש כפימ לדיכא וזיל אכחכו חיימ כשבעים וכודרים
 צפועל ממש ומקבלים על עלמינו צחייכ צפועל ממש וצחיה
 צפועל ממש כל אחד ואחד על דעת רבים ועיד המיימ גויק
 ועיד הרב רי פלוני [הוא האיש שצחרוהו הס לרב] אשר לא
 יהיה לנו שום היחר צעולם רק עיד הרב הכיל אשר כל זמן
 אשר הרב פלוני [הוא הרב הנצחר מן הרוב צצחירה שניה]
 לא יצא לדיח עם רי פלוני פסול ואסור לנו הוראחו ואכחכו
 אוסרים צקונס וצכל חוקף ואיסר הכיל כל הנאה ששלנו הן
 הנאה הגוף והן הנאה ממון הן ממון שלנו והן חלקינו אשר
 יש לנו צחלק הקהל וכיי הדירות והשויצ וכל דצד אשר אף
 עיי אלף גרמות מביע לו הנאה משלנו [ואפי' סיה ציהכיי
 וציהמיד אס יש לנו כח לאסור עליו עפי' החורה] וכל מענה
 אשר יש לנו חלק צקופת הקהל וכל הנאה שצעולם משלנו
 אסור על רי פלוני צקונס וצכרד עדיי ועדיח עד אשר לא
 יהי' החרה ועד אשר לא יצא לדיח עם הרב פלוני ותמדיי יהי'
 כדרש כחצ קבלה זה להחמיר מוץ צמקוס אשר יפרש רי פלוני
 להקל כי כל הכיל קבלנו על דעמו ועל דעת רבים לחלות
 דעמו של הרב פלוני ועד אשר רי פלוני לא ימחול צלצ
 שלס צדלא אכיס אין לו היחר לכל הכיל אס לא שירד עמו
 ריפ לדיח צצדי' צצצליא וצצליא והשליש יהיה מרולה לשנייה
 כדח של חורה ולא עיי ערמה ותחצולות ויזכה רי פלוני
 דדיח עפי' ספק ציד לאמיתו של חורה אזי כל הכיל צזיל
 ומצועל ואיל שום החרה עוד וכן אס רי פלוני ימחול צדלא
 אכיס כיכ הכל צעל מעלמו צלי שום החרה, אכן אס יהיה
 שום ערמה צעשיות הציד או צפסק ציד אזי הקולר של איסור
 חל על הגורס ועל הרב רי פלוני וכל זמן שרי פלוני לא
 יעשה כל הכיל כל האיסור יהיו צחוקפו כי כל זה אכחכו
 כודרים וכשבעים צפועל ממש וצכל חוקף הכיל צדלא אכיס
 וצפיקול וציעול כל עדי מודעה ומודעה דמודעי וכל העטנות
 ואמחללות יהיו צעלים ומצועלים ואיש מחמתו לא יהיה נאמן
 לומר שלא ידע והצין אשר נכחצ כאן כי הכל קבלנו על
 עלמינו צפועל ממש ושום שכל צלצ וכפש הפיחא כדעת וכדין
 לצל יצואו ידי זרים להסיג צכול עולם ולמען האמת והלדק
 והרמה קרן הסורה ועיד המקוס ועיד חצירינו ואס לא ישמע
 רי פלוני ויצא צחוקה היר אזי האיסור הכיל לא לצדנה חל
 עליו רק אכו אוסרים הנאחיתו ככל הכיל הן עליו והן על כל
 הצא להחזיק ידו צצצנות הן מצכי עדתינו והגליל והן ממקיא
 ככל חוקף הכיל כעשה היום יוס עד הגל ועד המלצה חרניט
 לפיק פס קיק. . . והגליל ועיי צעהיח כאויח הכקוצים
 צשמותס על האצניכאל כסדר זאחיז כל אכשי לדינו עייכ
 ואחיכ השמות כי למקפרס רוצן צכחצ אחד אשר אחד כחצ
 ותחס השמות :

תשובה: הנה מה שמקדשים ומיעהרים על הגנות והעמיד
 דצריהס על דיח כל מי שיש לו מוח צקדקרו מצין
 כי חואכה הס מצקשים להפר חורה כי כאשר היה הרב
 הנצחר מן המיעוט כמוך וכראה לקיק עאלטשווא והזמינו לדין
 צצצליא וצצליא להגאון הישיש דשס כיי רק עיי אס הדית
 עם הרב הנצחר מן הרוב או עם הקהל וצאיה מקוס יהיי
 הדיח לא רלה לשמוע ולא הלך וכאשר קצבו מועד לדיח
 והצוררים של הרב הנצחר צאו שמה המה הגאצדקיק . . . ע.
 והרצני הנביד העפורקים מהריש מק. . . א לא צא הרב
 הנצחר מן המיעוט לא הוא ולא הצוררים שלו וצאמת אין
 לראשון על השכי כלום כי כצר צעלה צחירתו מעיקרא שיהיה
 שלא כדח של חורה וזיל קרי צי רב הוא ומה שטי' הוא
 שיהיי כי נעשה עפי' תקנות קצועות צמדיכה אשר קימו
 וקצלו אצותינו ורצותינו תקדושים זליל ומיי יצא אחרי המלכים
 אה אשר כצר עשוהו וראשי הקהללייא אדונים דצצרים אלו
 עפי' קבלתס ודיכא דמלכותא ועיין רמיא חיימ קוסי גי ועיין
 חשונה הראש כלל ויי קימן כיו שכתב גם צצצד סידוע
 לרבים לרוב צני העיר או לעוצי העיר כיל שמוליאין מיד
 המחזיק צלא ציד וצלא עדים אחרים וכו' ועיין חשו' פכיי
 סי' די ועיין רמיא קוסי די :

ועתה נכח לעיקר הדין לצאר אס יש כח ציד המיעוט
 עשירים איש מקהל רב עם הגליל די יצרכס לאסור
 צקונס חלקס צככיי וממון הקהל ודירות של הקהל וכן צשויצ
 והמוכן לאדם דעת ימכני דעה וצניח להצין ולהשכיל וימכני
 צדרך אמת לראות צאור האמת :

תנן החס צכדריס דף מיי עייז הריני עזיך חרס וכו' הריני
 עליך ואח עלי שנייהס אסורים ושנייהס מותרים צדצד
 של עולי צצל ואסורים צדצד של אוחו העיר וכו' ואיזה דצד
 של אוחו העיר כגון הרחלה והמרחץ וציהכיי והקפרים וכו'
 וכחצ הרמצינ צהלכותיו דלמאי דאמרינ לעיל מיי עייז הרי
 ציהכיי כדמי שאין צו דין חלוקה דמי אס כן מחיי' דלא
 כראציי דלדידי' צחלר שאין צו דין חלוקה מותרים לכנס
 דכל אי צשלו ככנס ואחיח מחיי' כרצנן ולפי' למאי דפקיי'
 לעיל מיי הלכה כראציי ליחא למחיי' ומותרים צדצד של אוחו
 העיר וכן כחצ הרין צפירושו כדריס מיי וכן כחצו ריעצא
 וכמי' שחלכות כדריס צמשכס זו והשיך ציוד' כיי רכיד סקיי
 הציח שכן פסק ישיש ציק פרק שור שגנח אה תפרה סי' ליצ
 וכחצ השיך שכן כראה עיקר צשים עייש ולפי' צכידון דדין
 אין ממש צאיסורס צככיי הקהל :

אלא דקשיא לי עלה דכצר נחקשו ראשונים הכיל אהא
 דפסקינן הלכתא כראציי ה' צצק דף כיא עייז מוקי
 רצניכא פלוגתא דראציי ורצנן ציש צריכה וראציי קיל דיס
 צריכה והרי אכן קייל דצדאוי' אין צריכה וחי' הרמצינ דזה
 ליש צצריכה דעלמא שהוא כחוס צחחילתו ואיח להצצר כלל
 והוא מחצצר צקופו לגמרי אצל כאן כצר נחצצר להס הדצד
 מחחילתו ועיד כן כשחחצפו צדצד שאין צו דין חלוקה שיהא
 כל אחד משחמש צו מדין זכוחו תמיד צמה שלריך להשחמש
 וכאלו הוא קנוי לו צאוחה שעה וצריכה זו מדין קנין הוא
 ואס תאסור עליו כמלא זה מוליא אוחו מחלירו ואין אדם
 אוסר ככסי חצירו על צעליהן ואפי' אסר אחד הנאה חצירו
 על עלמו מותר דלאו מחצריה מההכי אלא מדידי' מדין זכוחו
 וצדנפשיה קעייל עייש ולזה הסכים רשציא צחי' והראש' סס
 צפסקיו עייש ציאור דצריהס דהא דקייל איצ היינו דוקא
 דצדצד שיתצצר לצסוף ומעיקרא לא כודע איך יתצצר אז
 אמרינן אצי' דכחצצר לצכוף לא הוי כמצורר למפרע אצל
 כאן לא יתצצר לעולם יוחר מחחילתו וכן ישאר לעולם כמו
 עיד שקנו מחחילתו וזה אין לו ענין לאיצ דעלמא ולפי' דצריהס
 גם צצית' הככסת ושאר דצרים של צני העיר הוא כן שסופו
 כחחילתו ואינו מחצצר צסופו יוחר ממה שמצורר מעיקרא
 וכשצצו או קנו אוחה היי' על דעת כן שיהיו שוהפינ צה
 לעולם כיון שאין צו דין חלוקה וכל אחד צדידי' קא מחהכי
 מדין זכוחו ולא צדחצריה :

אבר הרין צכדריס מיה טיי דהא דקייל צעלמא איצ היינו
 משוס שאין ראוי שיחול דצד על הכפק וכיון שמחחילתו
 אין אכו יודעינ איך יפול דצד ואיך יתצצר אס יתצצר שיחול
 או יתצצר שלא יחול או שיש ספק אס יחול זה או לזה אס
 יחול האחר או לאחר לכן אפי' מחצצר אחיכ לצד אחד מיימ
 כיון שמעיקרא צעשה שלריך לחול לא היה מצורר אינו חל
 אצל צחלר שאין צו דין חלוקה אין ספק מחחילתו שמה לא
 יזכה כל אחד מהס צכל גוף חלר זה וגם אין ספק שמה
 אפי'

אפי' ירלה לזכות נה לא יזכה רק אנו יודעין שעתיד כל אחד לזכות בכל גוף חלר זה ושיזכה בו כל שעה שירלה ועיד כן נשתתפו ואיך הקינן ספיר יוכל לחול דהא אינו חל על הספק רק על הודאי וכיון שהקינן חל אף שיש ספק על הזמן באיזה זמן יזכה כל אחד בגוף החלר בזה סיל לראציי יש צריכה ובטעה שכל אחד משתמש בו אמרינן הוצרך הדבר למפרע טעל שעה זו קנוי לו קנין הגוף וכלו וכדידיי קח משתמש ולא דמחזירה עיש ולפיז קיל מאי פריך ונדריס מיו והרי ציהכינ דמאי שאין צו כדי חלוקה דמי הא שני ושני דבשלמא חלר שאין צו כדי חלוקה שאין משתמשין צו שיהס זיחד דהא אין צו כדי שימוש רק לאחד ועיין בחומי סיי קניי וקעיא סיג ולחיימ פיז מנדריס היצ ספיר אמרינן דבטעה שכיא משתמש יש לו קנין הגוף וכלו אבל ציהכינ ושאר דברים של צני העיר שהס משתמשים צו כולם זיחד איך אפשר לומר שבטעה משתמש יש לו קנין הגוף וכלו הא איך שיהיה לכיא קנין הגוף וכלו בטעה אחת דאי דמר לאו דמר וכו' וכעיש הרין ריפ השותפין:

צריכה דהא הוא מסלקו מחלק חזירו אבל להשתמש או להכנס צדצר שחזירו שותף צו ודאי ליל צריכה והוא גיכ היפך משצרת הרין ככיל, ולפעניד כראה דצצרת חוס' הוא דהנה חוס' יומא כיו עיש קדיה מיש כחצו והאי דמה היא צאותן הימים סיל לרי יומאן דלא דייקין מינה דיש צריכה משום דלכי מית הוי גיטא דילמא לכי מיית זקוקה ליצס וחוללח ולא מחיצמת וכל זמן שבעלה חי הרי היא כאיח לכל דבריה עיש והקי בנספר עמק המלך צדיכי צריכה העיקר היוד דאיכ תקשה אמאי כל זמן שהבעל חי היא כאיח ודאי הא משעת נתיבה מיספקא לן דילמא הוא שעה הקמוכה למיתה ולעיג דמי אחיכ והוצר שלא היה שעה הקמוכה למיתה הא אין צריכה וכחצ דיש ליישב, והכיל צייסצו דהרי לכמה ראשונים שהציא שס אי אין צריכה אפי' לכי מיית אינו נט כלל דאיח שיחול דצר על הספק ולפיז גם לצצרת חוס' הכיל דחל על הספק שיהיה ספק נט אס מחציר כלד שיהיה נט דהיינו שמת רק דלא הוי ודאי נט משום איצ אבל אס מחציר כלד שלא יחול הדצר דהיינו שמי אחיכ בזה ספיר אמרינן שאינו חל וודאי דדוקא לחול איצ והוי ספק אבל שלא לחול יש צריכה ואיש:

אך אחר הייסוב לקימ דמיו דאמרינן יש צריכה על הזמן שהוצר הדצר למפרע שבאותו זמן שהוא משתמש קנוי לו קנין הגוף כיון שגוף הקנין חל מחילתו על הודאי היצ אמרינן צריכה מהיש גופא על התקום שבמקום שהוא משתמש הוצר הדצר למפרע שקנוי לו קנין הגוף בזמן הזה ועיין לשון חוס' ונדריס מיה לשיעמס דגס לראציי חקור לטעות פירות וכלו כחצו אבל להלך וכלו מותר דאמרינן בכל דוכחא דמהלך היינו חלקו וכן הוא לשון דשציא צמי' לנדריס מיי דיה אלא דכל עידנא דעייז צחלר רואין כאלו תקום דריסת רגלו קנוי לו לצדו וכו' עד להיות קנוי לכיא בפיע בטעה שחדוך צה קף רגל כשיעור דריסתו וכן כחצו לשון זה עלמו באשריי שס ואיש:

ורפיז תקשי לרבנן אמאי בשותפין שצדירו הנחה זה מזה חקורים לכנס צחלר נהי דלית להו צריכה דנימא הוצר הדצר שבטעה פלוכיח קנוי לו לגמרי קנין הגוף מיי כימא הוצר הדצר שבטעה פלוכיח אינה קנויה לחצירו דזהו שלא יחול קנין חצירו בטעה זו ולענין זה ספיר אמרינן צריכה לעיע ככיל ואיכ לאו מדידיה קא מיתחני ומותר, אך זה שיבוש כיון שהחלר הוא שלהס בשותפות ועייז חל הקנין מחילתה כמיש הרין ואין לאחריס עמיה איכ כל זמן שאין לשותף הנכנס קנין הגוף וכלו עכיש יש גם לחצירו קנין הגוף צו וחקור לכנס ועיכ איח לומר שאין לו צו קנין הגוף רק אס תאמר שהוצר שבטעה זו יש קנין הגוף וכלו להכנס ומשתמש וצוה סיל דאין צריכה:

ובזה כימא מה שדקדק עויז יודי סיי רכיד אמאי קאמר והרי ציהכינ דמאי שאין צה כדי חלוקה ולא קאמר שאין צה כדי חלוקה ולהכיל איש דשאין צה כדי חלוקה אין אנו לריכינ לצריכה רק על הזמן אבל בני ציהכינ לריכינ לצריכה על הזמן ועל המקום ולכן קאמר דמאי שאין צה כדי חלוקה דמי דמייש דאמרינן החס צריכה על הזמן לחוד ייל כאן צריכה על הזמן ועל המקום:

ומעתה התימא צחלר השותפין דלא פקע קנינו אבל בממלא מיש שבכלים והולכים כמיש חוס' ויש ספיר אמרינן צריכה שהוצר הדצר שלא חלה קנין חצירו על אותן המיש וממילא מדידיה קא מחתני וזה סצרת חוס' דבממלא מזה הצור הוא מסלקו מחלק חצירו והוצר הדצר שלא חל עייז קנין חצירו ומותר צו אבל להשתמש צדצר שחצירו שותף דלא פקע קנינו ודאי לית ליי צריכה לומר שחל קנין המשתמש לקרות בטעה זו קנין הגוף וכלו ואיש, והא דפריך החס צביאה מאמין שחלקו היינו משום דמחש מוכח דאפי' צכהיג לא אמרינן צריכה דאליכ כימא הוצר הדצר שלא יש אס זה חלק האחר וממילא יורשו האחר צירושה הצא מאיליה ואין יורש אחר ופריך ספיר:

ובחידושי מחיט לנדריס מיה העיר על סצרת הרין מדברי החס צילה עיל צור של יהיד וכו' ושל אכשי אוחו העיר כרגלי אכשי אוחה העיר ופירשיי אלפים לכל רוח חוץ לציצוין וכחצ ציי אריח סיי סליז צסס דשציא ורין דמתני' בשלא עירצ אה מחס אבל כל שעיירצ הוא מוליכין למקום עירצו סצור זה כצור השותפין ויש צריכה וכחצ חוס' ויש ואפשר לי לומר שגס רשי סוצר כן והקי לדכפטיה הא רשיי פיי אהא דתנן שס ליז עיא כלים המיוחדין לאחד מן האחים שבצית הרי אלו כרגלי ושאין מיוחדין הרי אלו כמקום שהולכים ופירשיי למקום שכולן יכולין לילך מותר להוליך אס הכלים אבל אס עירצ אחד מחס לסקוף אלפים ללפון והשאר לא עירצו הוא מעכב ציי מלהוליכס לדרוס אפי' פסיעה אחת מפני חלקו והס מעכבים עיי מלהוליכס ללפון אלא אלפים שהן מותרים צהס ותי' דשאני הכא צמילוי מיש שדרך כיא למלאות ומה שממלא שותפו או עושה צו לרכיו והס הולכים וכלים שייך צהס לומר יש צריכה אבל בכלים שאינס מיוחדין דמשנה גי ליש לומר ייצ שהרי אחר שבטעה צכלי מה שרלה מחזיר אוחו לשותפות עיש הרי הוא להפך מדברי הרין דאפי' צמקום דאמרינן ייצ כשחלקו לגמרי מיה אס כשאר השותפות אין אומרים צריכה על הזמן, ולפעניד אין זה היפך כלל דהרין לא כחצ אלא דאמרינן הוצר הדצר למפרע דבטעה שהוא משתמש הוי וכלו שלו קנין הגוף אבל בטעה שאינו משתמש כולם שווים צו ואיכ ציהשימ שקנו הכלים שביתה ולא שימש שום אחד מחס צהס היה לכולס חלק צהס וקנו הכלים שביתה רק צמקום שכולן יכולין לילך ולכן אס עירצ אחד מחס מעכבין זה על זה ואיש:

ועוד כיל דעיינ קלויח סיי רמיא סיו אות ד' הציא ראה מדברי רין אלו דיש קנין הגוף לשעה והציא הרבה ראשונים דליש קנין הגוף לשעה עיש ועיין בקסרו אצני מילואים סכיה אות כיג מה שהציא צסס הראיה דאיח שיקנה אחד קנין הגוף ואחיי יחזור לצבעלים ראשונים צלי שום קנין דכיון דפסקה פסקה כדאמרינן צביעין פיג ומה שכתב שס עייז ולפיז ספיר ייל דאין כאן סצרות הפוכות וגס רצנן דראציי סיל כצצרת הרין דיותר ייל צריכה על הזמן משכאמר צריכה דזה חלקו המגיע לו משעה ראשונה ולפייה כחצו חוס' ספיר דסיל בממלא מן הצור שהוא מסלקו מחלק חצירו אמרינן צריכה אבל להשתמש או להכנס צדצר שחצירו שותף ודאי ליל צריכה ולא מטעם דהאי צריכה גריע דודאי עדיף משאר צריכה אלא דס ל דאיח קנין הגוף לשעה ואיש:

וישוב הציא מחוס' כדריס מיי דיה רחצה שהקשו דלכאורה משמע דאחיא כרצנן דאמרי אין צריכה ולא אמרינן האי צדידיה קמהלך וכו' וצבילה עיל צמי למימר דמתני' דהכא איח ליי צריכה ולכך מותר צצור של עולי צכל אף דצורא דשותפי' הוא משום דהאי צדידיה קממלא והאי צדידיה קא ממלא ואיכ אמאי חקור צציהכינ ונדריס של אוחה העיר ותי' דיש לחלק צממלא מיש מן הצור צהא סצר תכל דיש

ומאי דקיל עובא לחוס' הכיל יהי' הפירוש איך שיהיה הא דאמרינן צציק כיל עייז צני המדלה מיש מן הצור וכו' לענין חיוב צנוקי הצור דראציי סצירא ליי יש צריכה האי מדדיה קא ממלא וכו' ואזרו לעעמיהו דתנן השותפין שצדירו וכו' ולחוס' מאי לטעמיהו איכא הא אפי' אי בממלא אמרינן צריכה מייח אפשר דבשותפין שצדירו אין צריכה ואפילו אי בשותפין שצדירו יש צריכה כמיש הרין מייח אפשר דבממלא אין צריכה וליע:

וישוב הקי המחיס על הרין מהא דאמרינן צבילה עיל לרחון היכ ראקור הא לרחוץ הויל כאין צו דין חלוקה ואפי' אי איצ מייח צזה יש צריכה לרין כיש החס דאמרינן אפי' בממלא יש צריכה, ולקימ דהא כחצ הרין ריפ השותפין דהא דסיל לראציי דמותר לכנס ולא אמרינן קונמות מפקיע מדיי שיעצוד לפי שיש לו קנין הגוף צחלק חצירו לפי שאיח לומר

לומר שיהא קנין שיעצור שאין נקרה קנין שיעצור מה שהוא עומד כן לעולם בעבירה של כל אחד מהם ע"ש ולפי"ז צמי הסוד שאינו עומד כן לעולם בעבירה של כל אחד מהם דהרי כל אחד יש לו זכות לשלוח ממנו איש אין לו על חלקו של חצירו רק קנין שיעצור ואיך קונתו עסקי מ"ד שיעצור ואסור לרחוק וא"ש :

ותו כהקטנה שם צמיט הרין אין אנו מוספקים שלא יזכה כל אחד מהם בכל גוף חלר זה וכו' פה אפשר שימכור או יתן ויוריש חלקו לאחד רק ד"מ דעה לי הוא או צאי כחו אזל צביהכ"ז קט"י ל"י הא אם יסע מן העיר יפקיד חלקו וכן אם ימות אין ליורשיו חוספות ע"י חלקו ואיך כיון שאפשר שעה שלא יהי' לו חלק כלל לא הוצרך מתחילה שיהיה לו חלק בעשה זו ע"ש שהאריך, ולפי מה שציארנו לעיל כוכה הרין אין כאן קוש"י כלל כיון דמכה הקנין שנעטס צחילתם אין ספק שלא יזכה צו איש הקנין חל על הודאי וספיר חל ואין אנו לריבין לצרייה אחיך רק על הזמן ומה צכך שאפשר שיצוטל ויופק קנינו אחד כך ע"י דבר שנחחד צה מ"מ מעיקרה חל על הודאי :

הגה העמדנו דברי הרין על מוכו ואיך לדעה ראשונים אלו דמותים צדצר של אוחו עיר ממילא גם אחר שאינו מאוחו העיר רק צצני העיר לריבין לו או הוא לריך לצני העיר מותר צה והוא משנה מפורטה היה אחד מן השוק מודר צאחד מהם הנאה וכו' ראצ"י אומר יכול לומר לחוק של צצריך איני ככנס וכו' ופסקוהו כל הראשונים ופוסקים אלא לדעה קלת ראשונים אפי"י שלא ללודך השוחף מותר וכן נראה דעה הרמזים פ"ז מנדדים היו מדלל חילק צה וכן העור יוד ק"י רכ"ז לא חילק צה וצ"י כספת צכונתו ע"ש ולע"ז שם פשיטא ל"י לדעה העור אין חילוק אזל דעה הרבה ראשונים דוקא צהו לריך לשוחף או שוחף לריך לו מותר ולא ללודך עלמו וכן פסק צצוע"י ס"י רכ"ז וכן הסכים השיך קט"ה אזל עכ"ס צצידון דידן שהרוב קצלו את הרצ והס לריבין לו והוא לריך לחס ודאי מותר בכל דבר של צני אוחו העיר :

אבר הרמזים פ"ז מנדדים חלר צצ"י שנים טכאסרה הנאה כל אחד מהן על חצירו וכו' וצה"צ ומורה"ם דצצרים שהן צשוחפות כל ישראל וכו' ואסורים דצצרים שהם צשוחפות כל אצני העיר כגון הרחצה צצעיר והמרחץ וצהכ"י והחניה והספרים וכצו חספו עליו פראשוכים דהוא מוכה שטרא לצני חרי כיון דפסק צצ"ד צחלר שאין צו דין חלוקה כראצ"י דמותר איך הסיך צצצר של אצני אוחו העיר דמותר ומחנ"י דאסרה כצצנן אח"א ועי"ן צלח"מ שם, אכן גם העור יוד ס"י רכ"ד פסק כן דאסורים צצצר שהוא צשוחפות לצני אוחו העיר וגם עליו חיסוד קוש"י זו עי"ן צ"י שם ורי"ז צצמר ארס נח"צ יוד חיה הציא שני הדיעות וכן העצבר ס"י רכ"ד הציא דעה הרמזים צצחם ודעה ראשונים הנ"ל צצס ויש אומרים :

והג"ה צצ"י רכ"ד ח"צ כיון דאפסיקא הלכחא כראצ"י וק"ל נמי הלכה כצחם משנה יחנן הכא צצפירות דאסורים צציהכ"י אלא לריך לחלק ולומר דראצ"י מודה צציהכ"י דכיון שאפשר לחקן ע"י שיקנו חלקם לאחר אסורים עד שימקנו וכי היכי דאמרי' צחלר ש"ש צו דין חלוקה דאציג דק"ל יש צצריה אפי"ה אסור כיון דאפשר לחקן צחלוקה היך דכוותיה צציהכ"י והא דקפריך ר"י והרי צציהכ"י וכו' לא הוי ק"ל חילוק זה וכו' דאי הוי סצירא ל"י חילוק זה לא הוי פריך מ"ד מכל מקום אכן סצירא לן למסקנא לחלק צצכך כי היכי דלא חקשי הלכחא אהלכתא וצזה מיוצב קוש"י הרין מאי קמ"ל מחנ"י הא חנן לה חרי זמני כוחן לאחר משום מחנה והלה מותר צה ד"ל דקמ"ל דאציג דמדיכא לא הי' לריך חיקון צצציהכ"י דלא חל הנדר כיון דאין צו דין חלוקה וכראצ"י אפי"ה כיון דיש לו חיקון לריך לחקן ומעויה האריך הרמזים וכו' וכיון דמותרחן או צציהכ"י הוא לכל אצני העיר לא מחוי הערמה אציג דמשחמש צחוכו לאחר שכתב חלקו כיון שצצים ככנסים צחוכו אף למי שאין לו חלק צחוכו משאיך צחלר של שני שוחפין שאם יקנה חלקו לאחר ואחיך חוזר ומשחמש צחוכו מ"מ כהערמה ע"ש וכזה כצו חוסיו"ע פ"ה דנדדים מ"ה ד"ה וצציהכ"י : **ואנ"י** חמה צצלמא צחלר ש"ש צו דין חלוקה שפיר כצו הרא"ש דאציג דק"ל לראצ"י יש צצריה מ"מ אסורים לכנס משום דאפשר לחקן צחלוקה שהרי שוחף אחד יכול לכוף את חצירו לחלוק כצוחר צחוי"מ ס"י קע"א וכיון צצידו לכנס צציה"ר לא סעכינן אצצריה אזל כאן כיון דמדיכא מוהר לכנס נהי ר"ש חקנה לכחוצ חלקו לנשיא אזל ז"א ציד הנאסר לכוף חצירו שיכתוב חלקו לנשיא ואמאי אסור ועי"ן ע"ז ס"י רכ"ז

דאם אחד מן השוק עורר הנאה מאחד מהם עותר לכנס אפילו צחלר ש"ש צו דין חלוקה למאן דאית לים צצרים מה"ס דאין צידו לכוף אוחס לחלוק ע"ש :

ולכ"ן נראה לדעה"ס דצחמה צצצר של צני אוחו העיר כופין אוחס לכחוצ חלקם לנשיא או לאחר כדי צלא ללכך לקמוך על צצריה והא דגבי חלר שאין צו דין חלוקה אין כופין אוחס לזה כצו חוי"ע צצמסכה הנ"ל ד"ה והכוח צצצאני חסכ שהוא מיוחד להם מע"ש אין חקנה לחת אוחס לנשיא ולהפסיד אה שלחם אזל הכא אין כל הדצרים שללו מיוחדים להם לא יפקידו אם יכתבו חלקם לנשיא שגם אחיך יכולין לינן ולהיכות שהנשיא לא יפקיד עליהם כיון שגם לו אינה מיוחדת שהרי הוא לכל צני העיר ע"ש ומעויה שפיר י"ל דכופין אוחס, והא דלא חני צמחנ"י וכופין אוחן לכחוצ חלקם לנשיא כמו דחני צרים וכופין את הנודר לעכור את חלקו היינו משום דצני למחני לנשיא כדי לאשמועינן פלוגחא אי צנשיא לריך לזכות וצזה ודאי אין כופין ליכתוב לנשיא דוקא דיכול לכחוצ גם לאחר, ואפשר עוד כיון דקחנ"י דמחני כוח צחלקו לנשיא ממילא פשיטא דכופין אוחן כיון דזה נהנה שיוכל לכנס ולהשתמש וזה לא חסר כמע"ש חוי"ע הנ"ל חרי כופין על מדה סדום כדאמרינן צ"צ י"צ ע"צ וצחוי"מ סימן קע"ד : **ועוד** י"ל לפי"ש חוי"ע ד"ה שהכוח ע"ש הרא"ש והרע"ב שם דגבי נשיא חקנו שא"ל לזכות ומסקינן צצצמות ל"י דלמיגדר מילחא מ"י עקרי מ"די דאורייתא אפי"י צקוי"ע הלכך היך צצצר של אוחה העיר שא"א לו שלא יהנה מהם אלא לריך לעקור דירחו מע"ס וזה גיך קשה על האד"ס מאוד לגור צארן אחרת ואיך ישאר צעיר וא"א שיהא נזהר צצדרו אין לך מיגדר מילחא גדול מזה ע"ש ואיך אפשר דזה גופא הוא כפי"חם שצצניהם אסורים צצצר של אוחה העיר עד שיכתבו שניהם חלקם לנשיא ואפי"י כצו האחר חלקו לנשיא אסור וכ"כ ליכנס עד שגם הוא יעשה כן כדי שיוכל חצירו לכנס וכיון שא"א ליזהר היינו כפי"חו וכע"ן שכתב הרין אהא דצני צרים אי פליגי צהדירו וק"ל חפשו"ע מחנ"י ד"מ ז"ל צצדדירו נמי פליגי וח"י צצס ר"י דחס"ס דאציג דמותר חוכס כיון דכודר לא אחיך ואסור שניהם אסורים דאי שרי"ת מודר לא לייח נודר ע"ש ואסרינן להמותר משום האסור והיך אסור המותר משום האסור דכ"י פ"כ ליה צזה ככ"ל :

וגם מדברי חוסיו"ע אלו יש ללמוד דכופין אוחס כיון שהוא למיגדר מילחא דאפי"י מ"די דאורייתא עוקרין צצצצילו אפילו צקוי"ע, וכן נראה מדברי חוס"י י"ע שם ד"ה שצצו שכתב מדורות הראשונים עמדו ראשי ציה אצוה שלחם והכריחו"ס שיכתבו חלקיהם לנשיא ולשון והכריחו"ס משמע שכתבו אוחס בעבירה :

ומעתה צצידון דידן כיון דמדיכא גם לרמזים וק"י עתה מותר ליהנות צצצר של צני העיר רק כיון דאפשר צכוחצ חלקו לאחר לא סמכינן ע"ז פשיטא דכופין אוחס לכחוצ חלקם לשאר צני העיר ואם איך לכופס צצצר אחר יש לכופס שגם הם אסורים בכל דבר של צני העיר עד שיכתבו חלקם לאחרים ואם איך לכופס גם צזה קרוב הדצר לומר דאפי"ה מותר לכנס ולהשתמש כיון דמדיכא שרי רק כיון דאפשר צכוחצ חלקו לאחר לא סמכינן ע"ז אזל חס אי אפשר שרי ואין דכ"ן שאי אפשר מאפשר ועי"ן צלשון הצ"ח צצפירות דצרי הרמזים שכתב כדי לצאר צצקל כוכל לחקן : **ובזה** מתוקן לשון המשנה והכוח חלקו לנשיא ולא קחנ"י מה חקנחא יכתוב חלקו לנשיא אלא דה"פ ואסורים צצצר של אוחה העיר ואיזוהו וכו' כגון הרחצה וכו' והכוח חלקו לנשיא היינו חס אפשר לעשות כן אסורים אזל חס אי אפשר לעשות כן מותר צלא"ה, ופשוט דאין חילוק צזה צין אחד מצני העיר וצין אחד מן השוק צצצני העיר לריבין לו והוא להם כמע"ל וגם פשוט דאין חילוק צזה צין צציהכ"י וצין שאר דצרים של צני אוחו העיר וכמ"ל צ"י צ"י רכ"ד צצס ר"י ועי"ן חוסיו"ע ד"ה וצציהכ"י :

אנ"י שהע"ז ס"י רכ"ד חמה על הצ"ח דאצו צכל מ"די שאין צו דין חלוקה ל"ש לומר שאחד מהם יקנה חלקו דודאי גם צחלר של שוחפין לא מ"מז"י כהערמה דמ"ש חס"י רכ"א ס"ע דאמרינן כוחן מחנה לאחר וכו' ולא חיישינן דמ"מז"י כהערמה וגם הוא עלמו מותר ליהנות אחיך ממנו כיון ש"לאה מרשותו וכו' והנה לפמ"ל צצס חוסיו"ע לק"מ דשאני חלר שאין צו כדי חלוקה שהוא מיוחד להם מע"ש אין להפסיד אוחו לחת חלקו לאחר אלא דקושיחו על הצ"ח דכתב דצס מח"י כהערמה, אזל לפע"ד שניהם לדצר אחד נחכוכו

כתבנו דשאני חלר שאין צו כדי חלוקה שאם יכתוב חלקו לאחר ולא ישמענו צו האחר כלל רק הכותב לצד כדמעיקרא עיחזי כהערתה כמיש הבנה ואם ישמענו צו גם האחר הרי אהה מפסידו אה שלו המיוחד לו כמיש חסויימ אצל בדבר של בני אותה העיר גם אם ישמענו צו לאחר שכתב חלקו לכשיא כמקדם לא עיחזי כהערתה כיון שרבים משתמשין צו אף שאין להם ולא היה להם שום חלק צו מעולם כמוהו ולפיז לקימ מקי רכיח דהתם אה גם הוא עלמו הנהה ממנו לא עיחזי כהערתה דאינו משתמש צו כקודם כחונה דאפו אינו רשאי לאכול ממאי שהוא של המקבל מתנה ועוד דמתה שהמודר הנהה אין הוא הנהה ולא עיחזי מה שהמודר הנהה ממנו כהערתה רק מתנה גמורה ומה שהוא הנהה ממנה לא אכתב לן כלל אצל בחלר שאין צו דין חלוקה אה רק חלוקה לצדו ישמענו צו כמקדם שפיר עיחזי כהערתה ואיש :

ישו"ב הקי מאי משקלא איכא הרי אין לפנינו רק אהם מתני דאוסקת צביהכי ומי נתן לנו כח לחלוק על ר"י והלא ר"י ראה המשנה כמות שהוא והיה לו להרץ דשאני מתני דיש תקנה לכתוב חלקו לאחר, ועוד דאם יש לנו מי על קושיי דר"י איכ נשאר מימרא דרבה דביש צה דין חלוקה מחלוקת והלכה כר"אז"י ואמאי פסקינן צסיי רכיז דביש צה דין חלוקה אסורים עיש ולפעניד לקימ דהם קיל הפירוש בגמרא כך דרבה קאומר מחלוקת ביש צה כדי חלוקה דרננן קיל אין צריה ור"אז"י קיל יש צריה אצל אין צה דין חלוקה דיה מוהר דבכה"ג לכיע יש צריה וכמיש הרין וכיון דר"אז"י ביש צה כדי חלוקה קיל לר"אז"י דממכין אצריה אף דיש תקנה בחלוקה ומהא לא פליגי רננן עליה אלא משום דקיל אין צריה ומשום פריך ר"י שפיריה הרי צביהכי דכמי שאין צו דין חלוקה דמי וכו' ואיכ גם רננן מודו דאמרינן צריה ואי משום דיש תקנה שיכתוב חלקו לכשיא הרי לר"אז"י ביש צו דין חלוקה דיש תקנה בחלוקה ומימ סמכין אצריה ומדר"אז"י כשמ"ג לרננן באין צו דין חלוקה דמודו דיש צריה דממכין אצריה אע"ג דיש תקנה וכה"ג ר"י דמחלוקת אצל יש צה כדי חלוקה דיה אסור אע"ג דיש צריה כיון דאיכא תקנה בחלוקה וכמיש הראיש ואיכ למוסקלא צו צביהכי אע"ג דאין צה דין חלוקה מימ כיון דיש תקנה לכתוב חלקו לכשיא אפי' ר"אז"י מודה דלא סמכין אצריה ושפיר יש מוסקלא ונשאר מוסקלא צו ופסקינן שפיר צסיי רכיז דביש כדי חלוקה אסורים אע"ג דפסקינן כר"אז"י ואיש :

ובהכי ניחא דקדוק טו"ז אימי קאמר והרי צביהכי דכמי שאין צה כדי חלוקה דמי ולא קאמר שאין צו כדי חלוקה ולפימיש נכון דאינו כמו חלר שאין צו כדי חלוקה דהם אין תקנה וצביהכי יש תקנה רק לענין זה הו כאין צו כדי חלוקה דר"אז"י רננן מודה דיש צריה :

וש"י צס ח"י דצביהכי אינו דומה לגמרי לאין צו דין חלוקה דהיינו חלר שאין צו ד' אותה דאפשר קלה בחלוקה עזה ישחלק ומחלק זה וזה ישחלק ומחלק זה ויוכל להחפול בחלקו ואינו דומה ליש צו דין חלוקה שאין דרך לחלקו כיון שרבים ככנסים לשם ולהכי קאמר לשון כמי שאין צו דין חלוקה ואיכ איש דמעיקרא כי אמר דפליגי דוקא ביש צו כדי חלוקה ואיכ צביהכי דלא דמי ליש צה כדי חלוקה מודו רננן דשרי איכ מתני דתני שביהם אסורים כמאן תרמיהו אצל כי מסיק ר"י דפליגי באין צה כדי חלוקה אה כן צביהכי דאינו דומה לאין צה כדי חלוקה גם לר"אז"י אסור ושפיר פסקו כמתני' אצל איכני מנין כונתו צמיש עזה ישחלק ומחלק זה וכו' מה טיבו של סילוק זה הרי צעין דוקא שקנו מידו שכתבו לשוחף כמזכר צחוימ ס"י ל"ז ואיכ היינו כותב חלקו לכשיא דקתני צמתני' :

ואם כונתו שמתלקין הצביהכי לשני חלקים וזה משחלק ומקנה לקהל חלקו בחלי זה של צביהכי והשני משחלק מחלי השני ומקנה לקהל חלקו וממילא יוכל כל אחד להחפול בחלקו של חלי צביהכי שכתב חלקו ממנה חזירו גם זה תמיה הרי אין לשום אחד מהם ר"ן חלק אחד צביהכי ומי נתן להם כח לחלקה לשנים וליעול פי שנים חלק אחד בחלי צו שמקנה לקהל ועוד חלק בחלי השני שמחפול צה בחלקו ואין לזה ציה כלל, ועוד דהא כל הטעם דביש צה דין חלוקה אין צריה היינו כמיש הרין לפי שאיח לומר שמתחילה קנאוה כולה כל אחד לחשמישו דשמה האחד יכופ אה חזירו להחלק ולפיז צביהכי דאין אחד יכול לכופ אה חזירו להסתלק מחלק זה שפיר י"ל שמתחילה קנאוה כולה כל אחד לחשמישו

ואתו חלר שאין צה דין חלוקה איכס יכולין לחלוק צרלונס אלא שאין אחד יכול לכופ לחזירו לחלוק ועיין צחוימ סימן קע"א וקע"ב ומשום אמרינן יש צריה איכ ה"ז דכוותיה, ועוד דר"אז"י היה יכול לכופו שיסתלק מימ כיון שאין הדרך לחלקו כמיש טו"ז הו"י גיכ באין צו דין חלוקה דמתחילה עיש כן קנאוה שמהא גופה קנויה לגמרי לכל אחד לחשמישו צעמח חשמישו ואמרינן צריה אלא ודאי גם כונת טו"ז הוא דודאי מדניא שייך ציה צריה ודומה לחלר שאין צו דין חלוקה דיש צריה כמיש הרין אלא כיון דיש תקנה להסתלק כמיש טו"ז צום דומה ליש צה דין חלוקה דלא סמכין אצריה ועיר שכתב הבנה אלא שמישנ הקושיי מרי צאופן אחר משום קושיות הכיל ואיכ צניד הדרך לקמייהא כמיש לדעת הבנה כיון דמדניא מוחר רק דאסורים צעניל שיש תקנה כופין אוחו לעשות תקנה צו הכל כמישיל לדעת הבנה ולא אכפיל הדברים **ועוד** ניל לפימיש מהרי"ט ח"א ס"י ה' דהא דאמרינן קונמות מפקיעין מידי שיעבוד היינו דוקא דאוסר נכסיו על צעל חוב אי לאו דאלמנה רננן לשיעבודא משום שיש לצדד מקום לחול אי משלק ליה צחויי או צהאי דקונס שאני עושה לפיך צנדריס פ"ו שאם יש לה מעות מוקיא עיש שאין לצעלה רשות צהס יכולה ליתן לו דמי משקל ה' סלעים וכו' אצל אה אמר קונס הנאחתי על צביה אין הנדר חל כלל דהא ודאי משועבד לו ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו והציא רחיות לדבר עיש וכבר הקשימי עליו מהא דהקשו חוס' ור"איש צכתוצות מיט אהא דפריך צריס המדיר וכיון דמשועבד לה היכי מלי מדיר לה וכו' ניחא דקונמות מפקיע מידי שיעבוד וח"י דאלמנה רננן לשיעבודא דאשה גיכ עיש ומאי קושיי אה תתם הדירה מליהנות לו ואסר הנאחתי עליה ואיכ אין מקום לנדר לחול כלל וצכה"ג אין קונמות מפקיע מידי שיעבוד כלל לדעת מהרי"ט הכ"ל, והיה ניחא לי דהרי משני תתם דכעשה כאומר לה לאי מימי צמוצוסיך ולמוסקלא צאוור לה לאי וכו' ושפיר הקשה ליל כולי האי אה כיון די"ל צומר לה לאי וכו' איכ מלא הנדר מקום לחול ושוב אפילו לא אמר ניחא דקונמות מפקיע מידי שיעבוד ולכן הולכרו לתירולס :

אבל הא קשיא לי צסוחפין שדדרו הנאה זה מזה דאסורים לכנס לחלר בחלר שאין צו דין חלוקה כחצ הרין דהיש לפי שיש לו קנין הגוף בחלקו וקנין שיעבוד בחלק חזירו וקנין שיעבוד זה קונמות מפקיע אוחו עיש והרי כאן אינו יכול לסלק שיעבודו צשום דבר ואין מקום לנדר לחול ואיכ לא אמרינן דקונמות מפקיע מידי שיעבוד, אלא דגם אה לא תברא דהרי קי"ל צחוימ ס"י קע"א דבאין צו כדי חלוקה יכול צומר גוד או אגוד ואיכ יש מקום לסלק שיעבודו ומלא הנדר מקום לחול ושוב אמרינן קונמות מפקיע מידי שיעבוד, אצל אה קשיי אמאי אסורים צדבר של אותה העיר הרי צזה ליש דיכא גוד או אגוד ואיכ איי לסלק שיעבודו צשום דבר ואין מקום לנדר לחול כלל ולפיז אין קונמות מפקיע מידי שיעבוד ואמאי אסורי' אפילו לרננן דר"אז"י, וכראה עפמיש הרין צנדריס מיז שהקי מה צני אי פליגי צהדירו חפשוט ליה ממתני' דף מ"ז הרני עליך חרס ואת ע"ז וכו' ואסורים צדבר של אותה העיר אלתא אפי' צהדירו פליגי וח"י הרב ר' יונה ז"ל דהתם היט דאע"ג דמודר איכס כיון דמודר לא איכס ואסור שניהם אסורים דאי שריח מודר לא לייח מודר ומשום לא פלוג רננן עיש והיכ אינו אומר כיון דעל עצמו יכול לאסור חלק חזירו ואיכ הנודר אסור לכן גכ המודר אסור ומשום דאי שריח מודר לא לייח מודר, וצכהי מיירי רמזים פ"ו מצדריס הכיל דקאי על ריפ שנים שאסרה הנאה כיא מהס על חזירו וכן הטור והמחבר ורי"ו הכיל קאי צאומר הרני עליך חרס ואתה עלי כיון דהנודר אסור גם המודר אסור אצל צאוסר על חזירו לחוד ליה דיכא וליח דייכא דאין הנדר חל כלל וכמיש :

ועוד ניל דהנה הטור צחוימ ס"י פל"ז כחצ כלים המיוחדים לאחד מן האחים שצצית הם כרגליי ושאיכס מיוחדים הם כרגליי כולם ואי להוליכס אלא לתקום שכולס יכולין לילך ומלשון זה משמע דאם עירצ אחד מהס לקום אלפים ללשון והשאר לא עירצו הוא מעכב עליהם מלהוליכס לדרוס אפי' פסיעה אחת מפני חלקו והס מעכבים עליו מלהוליכס ללשון אלא אלפים שהן מותרים צהס וכמו שפירשי צצילה ל"ז עיש והקי חוייט פיה דצילה מי דצרי הטור סחרי אהרדי שהרי אחיכ כחצ שס צסיי זה צור של יחיד כרגליי היחיד ושל אותה העיר כרגליי אותה העיר אלפים לכל רוח ואפי' עירצ אחד

אחד

אחד עסק לרוח אחד איי להולכס עמו ועלשון זה עשמע דאפיט קהול איי להולין לעקוס עעירט עיי לא הספידו האחרים צעירונז של זה ואינו מעכב עיי וקסה עייט דלעיל ותי' חתים צמדוע' נדרים ריט הסותפין דלאכי צהאי דלעיל עשפיי' הס אלפים הסותפין אחד יכול לעכב על הצירו ואין הולכין צהס אחר הרוב לכן ספיר יכול לעכב עליהם צעירונז אצל צסותפות על בני העיר דלעולם כופין אה היחודים להיות אחר הרוב וכיון עהרוב אינס רולין לכה ולקנות עניהם לאותו הרוב אין היחיד יכול לאקור עליהם ולא שום אחד עהס על הצירו כיא כרגלי כולם עייט ודבר ד' צפוי אמה: **אלא** דייט להצין איכ אצאי צסותפין עהדירו הנאה זה אה זה אקורים צדבר של אותה העיר עיין צדין נדרים עיי דייט אציט עסבאחי לעיל והא כיון סרוב בני העיר אינס מרוליס הולכין אחר הרוב ואין היחיד יכול לאקור על הצירו, ולריך לוער דבאמה צהדירו אינס אקורים אלא אס רוב בני העיר מרוליס אלא צנדרו אקורים אפילו אין בני העיר מרוליס דאדם יכול לאקור על עלמו גם עה עהא של הצירו :

ישוב הציא מניא עס כחוצ צהגיי צסס רייט קהל עהים להס היצה עהיו מוכחים צו העיסור ואסר אחד עהן חלקו והמיר להס וקסה עייט עניהכיי [ותימא על עניהחו אטו צנרל אנצרל קרעיה ואלוי הריט קיל כדעה יט מי סאווער עכהצ העחצר צפיי רכיך דגס ציהכיי מותר מדינא וסול דעה הרצה ראשונים כעסיל, וגס עייט היינו עלד התקנה זה אינו מצויר צאריח עסביא ציי ואלוי סהירו מדינא דקיל כראשונים הנל רק העניא פיי כן צצרי עהחצר דפסק צפיי רכיך כמנציס דאקור מדינא וכאן פסק דאיי לאקור לכן תיי דכאן עייירי עלד התקנה ופיי דצצרי הרחציר הס רק עלד התקנה] וקיל לעהייט דילעא צעיסור נעי סהיר עלד התקנה ותי' דמצויר צהשוי' הרחיש דצכל תקנה אין להוסיק על לשון התקנה וצתקנה דהכא מצויר רק ציהכיי וספדים אצל על מעשר לא מלינו תקנה וכסאר על סורה הדין דיכול לאקור ולפיי גם צסאר צצריס של בני אותה העיר יכול לאקור חוץ מניהכיי וספדים :

אבר האלי' רנה עס אות כייט כהצ דהא דמתיי הנסיא צתיצה של עעשר כמי עלד התקנה כהיר עייט ולפיי היטה התקנה צכל דבר של בני אותה העיר דאפיי לטיעה הסוצרים דמדינא יכול לאקור מייט עלד התקנה איי לאקור ולפעניך הדין עמו דהיי צהצוה הרחיש כלל ייה דעס כהצ דיני תקנות לא כהצ זה על תקנה זו ולא כזכר עס כלל עתקנה זו רק כהצ זה על תקנות אחרות עייט סיי אי ויי ז' צהצוה סניה ואיי כיל דזה עהיי לאקור ציהכיי וספדים אינו תקנה חדשה כלל :

אלא דייט להקשות למאי דאמרינן כחצוה כייט עייט דאלמוה רצנן לשיעצורא דצעל וכחצו חוקי' ורחיש ושאר ראשונים עס דאלמוה רצנן גם לשיעצורא דאסה ובעיה דאליכ כל אדם יפקיע עמוכו ומעניח עיי קונס ועיין צחוי' סיון קיי' ואיי תקטי עייט הדין צריפ הסותפין דמטייה לחיק אקורים לכנס עשוס דאין לכל אחד רק שיעצור צחלקו של הצירו וקונמות מפקיע מידי שיעצור ואמאי לא כימא דאלמוה רצנן לשיעצוריה דאליכ יאקור כל אחד חלקו על הצירו ויפקיע שיעצורו צחלר שאין צו דין חלוקה, אך זיא דכל אהר יירא לכפשו שאס יאסר הוא על הצירו ויפקיע שיעצורו יאסר גם הצירו עליו ויפקיע שיעצורו וכיי צסותפין אצל צדבר של אותה עיר ספיר אמרי' דאלמוה רצנן לשיעצורא דרוב דאליכ המיעוט יפקיעו כה ושיעצור הרוב עיי קונס כמו צכיר אס ייהי מעשיהם ולכן איי לאקור ציהכיי וספדים וממילא סהיי כל דבר של בני אותה העיר דאיי לאקור מהייט גופא וליט צה לומר דאין להוסיק על לשון התקנה שאין כאן תקנה חדשה רק דאלמוה רצנן לשיעצורא דרוב בני העיר שלא יוכל שום אדם לאקור על שום אדם נגד רלון רוב בני העיר ועוצי העיר כוונ דאלמוה לכל שיעצורי' דצעל ודאסה ודעניח מהייט :

אבר גם לפייט עס מגיח צסס ישיט לחיץ הקושי' דמה שמוכיחן צתיצה כצר אקליה מדעתי' ועוונד להוליאח כפי רלון עוצי הקהל והוי כאינו שלו לאקור עליהם משאיכ צציהכיי עעומד לעד וכל אחד מצקס לזכות לעולם צחלקו וכו' ואיי צדירות הקהל ושויצ מיד שנותנין המעות לקופת הקהל ועומד להוליאח כפי רלון עוצי הקהל הוי כאינו שלהס ואיי לאקור ואפסר דמהייט לא הזכירו צתקנה רק ציהכיי וספדים מעוס דצסאר צצריס מדינא איי לאקור אלא צציהכיי וספדים דייט אקורים מעעס ישיט הולכרו לתקנה וממילא צצצריס הדומים לציהכיי וספדים איי לאקור עלד התקנה וצסאר צצריס איי לאקור מדינא וכן למייט לחייט פיי מחדרי' היצ צדעת הרמציס דוקא ציהכיי וכדומה שמשמחשין כולם יחד צפעס אחת יכולין לאקור עייט וזה לייט צדירות הרצ ושוחט איי צזה גם לרמציס איי לאקור מדינא וציהכיי וציהמייט וספדים אין יכולין לאקור עלד התקנה :

ובשוחר צלאהייט הוא חוכא וכו' השוחט קניו להס והרי פועל יכול לחזור צו אפיי צחלי היוס ואפיי אס הוא צאופן שאינו יכול לחזור כמצויר צפיי שלייט מייט אינו משועצד ליחידים רק לז' עוצי העיר עס רוב בני העיר אצל לו ייהצנא להו כל זה הרי אינו משועצד להס רק שישחוט להס ואלוי יכולין לאקור מה שישחוט להס אצל מאין להס כה לאקור מה שישחוט לאחרים והרי אפיי הצעל איי לאקור מעיי אשתו מה עהוא יותר על מה שמשועצדת ליה כמצויר כיי צבתוצות כייט ועיין צאיהע סיי פייא :

סוף דבר הכל נשמע שכל מה שאקור חיקס צצריס של בני איתו עעיר הוא צעל ומצוטל מכל הליו עעמיס הנל

רבזה כיל לפרט דצרי הרמציס צפיהייט נדרים מיי סכהצ וענין דבר של עולי צכל הדבר קייט צו עותפות לעולי רגלים והוא מה עזכר עהן אציט עהולאח והצנין סלהס עמון כל ישראל ולכל אחד עהן יט להס זכות אין זה כי אס זכות מעט מאוד שאין לאחד עהן שום רשות וכו' עייט ומה סכהצ אין זה כי אס זכות מעט מאוד וכו' לריך ציאור, ומייט הוי אמנא דכונתו למייט רעיי סוכה כיי עייט דייט כל האזרח דלא מטיי סה פרועה לכל חד עייט וכצר רלה רענין צצתשוי' עהרייט חיי סיי' ה' לומר דחלק הנאסר צעל חד צתיי אלא מעוס דצדריס הוי דשילייט אינו צעל וזה כצד דמה עהרייט עס ספיר דהרי עמודר אין צידו למתפל עליה ולא הוי דשילייט עייט ועיין חתים יודר סיי' רכיכ אך ייל העעס משוס דממוכא לא צעיל כדאמרינן ציהס ליה ועיין שייט סייט פיד או צנידון דמהרייט עס משוס דמעצע עסינא ולא צעלה כמיט חוקי' מעילה כיא עייט וצזה כראה דהייכו דוקא צפרועה או צצוה פרועה דהוי עמון אצל צפמות משייט שאין ציד נצקקין לו כמצויר צחוי' סיי' וייט עייט לא מקרי עמון ואינו חשוב ספיר צעל וזה כונת הרמציס, אלא דמהרייט עס דמה דליט כאן ציעול כלל מעעס סכהצ עס וייט לרון הרצה צצצרייט **אבר** לפי האמור כוון מאוד שאין זה כי אס זכות מעט מאוד שאין לאחד מהס שום זכות פיי שאין אחד או יחידים יכולין לעכב על הרוב והרוב יכולין לעכב עליהם דאלזינן צתר הרוב ורוב ישראל ודאי אינס מרוליס לאקור על הצירו שרי לכך עשאוהו שיהיה מייט לעולי רגלים ועיין צראשונים נדרים דף מייט שאין דרך הנשיא לאקור הנאחו על הצירו וכייט רוב ישראל ולהכי מותרים צדבר של עולי צכל ואקורים צצצריס של אותה העיר היינו אס רוב בני העיר מרוליס אצל רוב ישראל איא לעמוד על הדבר אס הס מרוליס ועיין צאריח סיי' קניא ומקתמא אינס מרוליי' ומשויה ספיר מותריי' **ורייט** צכיר סכי' אכשיס אקרו חלקס צצצריס של בני העיר נגד רלון הרוב ועוצי העיר ועיין טשוצה פכיי סיי' ד' דאפיי רוב מעוצי העיר הוי ככולו ודאי אין יכולין לאקור חלקס אפיי על איש אחד דהולכין צזה אחר הרוב :

ועוד יט כאן כוחא דהתיחא לפייט לחייט פיי מחדריס היד לייטצ דעה העור סיי' רכיי דדוקא צסותפין המדידין זה אה זה אמרינן דייט צו דין חלוקה אקורים לכנס לחלר משוס דקונמות מפקיע מידי שיעצור אצל כשמדידי לאחד מן השוק דשיעצור הסותף צמקומו עומד אפילו צייט צו דין חלוקה יכול לומר לחוך של חצרך אבי ככנס ולא לחוך שלך עייט וכייט צנידון דידן דשיעצור הקהל צמקומו עומד : **וגם** משמע ליי מדיני רעיי נדרים מייח דייט והספדים סכהצ קיט עסביהס כחכו צהס מעות עס אכשי אותה העיר דדוקא אותן סכתכו מעות יט צהס כה לאקור למאן דקיל דיכולין לאקור אצל מיי שלא נתן רק סדר עס זמן סדינו כאכשי העיר לכל מילי אין צו כה כלל לאקור והצצרי לריך תלמוד: **ובר** מן כל דין כצד הציא ציי צאריח סיי' קניא וציויד סיי' רכיך צסס אויח דהורה הרחציר וכל חכמי' דרוו שאין אדם יכול לאקור חלקו מניהכיי ולא מן הספדים ואס אסר אין איקורו איקור ופסק כן צשויע אויח סעיי'. אלא שמוניא עס סקליח כהצ היינו עלד התקנה אצל מדינא יכול לאקור כמיט ציויד סיי' רכיך והוא דעה עהחצר עהוא כדעה הרמציס הנל וכצד כצתיי מה עכלעניך צזה :

הניל ואין צום כלל לאסור לא על הרצ הסני שכנח
 עמי רוב ריעות דמיכר ולא על שום אחד מצני העיר והגליל :
א רכבר קנע הסני קי רכיד להלכה כהנך פוקקים דלעמי
 דקיל כרצני אי לאסור בדבר של בני אוחו העיר :
ב דאפילו לרעצים וקיעחו מע לפעטל לדעת ציה ופריז
 קי רכיד אין חיסור מדיכא רק לפי שיש חקנה בלא
 צריכה איכ כופין אוחס לעשות חקנה זו :
ג על פי דעת מהרי"ט חלק אי הניל דהיכא דאי לקלק
 טיעצודו אין הכנר חל כלל אפי' לרמזים אס לא באופן
 שכנחתי לעיל :
ד עפעטל סנרה חמיס צחידוטי כדריס צפור אויח סימן
 טליז ועשיתי סמוכין מפיהם אין יחידים יכולין לאסור
 כנר ללון רוב עובי העיר ורוב בני העיר מדיכא :
ה דאין יכולין לאסור ולהפקיע טיעצוד רוב בני העיר
 מעום דאלעוה רצנן לטיעצודא :
ו דציהיכ וספרים וכדומה אי לאסור מלד התקנה ושאר
 דברים אי לאסור מדיכא שמיר סנוחנים המעות לקופת
 הקהל עומד להוליא עמי טובי העיר כמיס מניא צסס ישיס
 ועוד יס דצדרינו הניל סניסיס טאי לאסור :
זאני אומר קלקלחס טאין צאיסורס מעס תקנחס טאלו היי
 מעס צאיסורס היה מנדין אוחס עד שיטאלו על כדרס
 כדין מפקיע טיעצודו של חצירו צקונס כמיס סמיס קייז
 סקכיד צסס דימ ועיין צרין כחוצוה יעס שכנח כן :
ויש צוה עוד לעורר דהני לדעת הרמזים פי' מנדרים היה
 כופין אח הכודר למכור חלקו באסור על סוחפו וכן
 פסקו הטור והמחנר קיי רכיו ציריד והס אסרו גס על בני
 עדחס והגליל וכיס סכופין אוחס לכחוצ חלקס לאחרים כמיס
 הציה או להסחלק מחלקו כמיס טויז ועיין מעיל צסס טויז
 ואיכ כרחה דגס אס אסור למי סהסוחף לריך לו כני כופין
 אוחו וכן מצואר צירושלמי כדריס פיה היז וחק דצירושלמי
 מלריך דוקא שיהיה כרדן ורגיל צי פעמיס אפסר צירושלמי
 מיירי צאין סוחף לריך לו וגס מחוספחא פי' דכדריס דצני
 רגיל אין רחיה דסס מיירי צעטכיהס כדרו הנאה זה מזה
 או סדירו זה אח זה דצזה אין כופין כמיס רין כדריס מיי
 אזל אס היה אחר מזה רגיל כופין אח הרגיל ועיין צשיך
 יויד סימן רכיו סקייח :

ואמנם צוה שאסרו הנאחס צעלהס לצדס צוה יס לעיין
 אס טייך צוה כדר סהוחר מקלחו צשל בני אוחו
 העיר הוחר כולו ואייה לעת הפנאי אכופף די צוה כאשר יחוכני
 השייח טמו אזל אין כיכ כפימ צוה לפי טעה דיכולין ליטאל
 על כדרס דאי מעום דכדרו על דעת רצים מלצד שיש כמה
 עיקולי ופסורי צוה מפי לטונס הרי מצואר צסי' רכיח סכיח
 דכדר עדי' יס לו סחרה לדבר מלוה ומצואר סס דלעשות
 שלום צין איס לאשטחו או מעום לרכי רצים מקרי דבר מלוה
 וכנח טיך סס סקסיח וסיה לצעל שאר מחלוקת דגדול השלום
 וסס סקסיד וכנח ציי צסס הריצי'ס דלהקיר סצועות וכזקין
 מדרך הרצים אין לך דבר מלוה גדול מזה וחק שכנח רמיח
 סס ואס אוחן הרצים אומרים שלא להחיר לו אפילו ללורך
 מלוה אין מהירין לו ככר הציח סס צהגהת מהרצ'ס צסס
 טויירי כנסיג דאס אין מהירין לא די טאין מלוה אלא עבירה
 מהירין אפילו הרצים מוחין והיכ יס עבירה אס אין מהירין
 להחזיק צמחלוקת ועוד סס צסס חסוצה ריש הניז אס צהחרתה
 יס מלוה לכלל אין שומעין למוחין ועוד סס אס קיוס הסצועה
 גורס קטעה לחצרי החצרה מהירין והוא מעס כידון דידן
 אלא דכיד אין כפימ מזה דהן הן הנודרין והן הן הרצים
 רק אס יס מחוחן המיעוע טרולין ליטאל והסחר מוחין ספיר
 יכולין להחיר להס להכשאלין :

ועוד ניל דכנח הרמזים פיה מנסהדרין ציד סנחלקו וכו'
 הולכין אחר הרוב וזו מע' של תורה סל סכאחר אחרי
 רצים להטות וכו' ואיכ סיכ צכל דבר סהדין הוא דהולכין
 אחר הרוב הוא מע' של תורה לילך אחר הרוב ואיכ הוא
 דבר מלוה להיות המיעוט כשאלים על כדרס כדי לילך אחר
 הרוב, ואי מעום סנכרו עיד חצירו הרצ האחר דלדעת ייח
 סהציח רמיח קיי רכיח סיכ דאפי' הודיעו אין מהירין אלא
 מדעתו ורליו הלל זה דוקא אס כדר עיד צצציל סוס טוצה
 סעטעה לו צצציל הסצועה כמצואר סס ועיין צשיך סס סקייח
 ומיח ומיג מיס עיד ציי צסס הריצי'ס וסקמ'ד וכאן צניד
 כדרו מעלחס צלי סוס טוצה סקצלו צצציל הסצועה ספיר
 מהירין להס וקגי צמה טיודיעו לו סהחירו להס מעום חסדח
 ואין להאריך דצדריס המצוארים [פיין אריכות לעיל קיי ז'] :

ואי מעום סחלו צפירוס טלח יסיס לו היחר צלי סכנח
 הרצ סכנח מן המיעוט, ניל דזה הינו דהנה צחצונת
 חויי סוף סעיו הקי אעמי כדר עיד רצים אין לו סחרה כיון
 סמטיו לכדר טעוה מעיקרע מעילח אף הדיצור סעדי' עסיר
 לעשות דהא אפי' פירש שלא יהיה לו סחרה כני מהני סחרס
 וחיי דרצים זכו בצכודס והוא כנר טונחס עיש ולפי' כנדר
 מעלמו עיד אחד או עיד סנים דקיל צסי' רכיח סכי' דיס
 לו סחרה אפי' צלח דעחס ועיין צשיך סס סקעיח עיכ דסס
 ליס זכו בצכודס ואיכ ספיר יס לו סחרה כקוס' חויי דחכל
 כדר טעוה ועיין קיי רכיח סיד דאס נצצע עיד אחד וכצצע
 טלח יטאל על סצועתו כטאל חחילס על סחחרונה וכו' ואחיכ
 יטאל על הרלסונה ועיין קיי רכיח סכי' סהי' וסי' כטאלין
 חחילה על מה סקצלו טלח יי' להס היחר צלי סכנח הרצ
 הניל ואחיכ כטאלין על עיקר כדרס :

ומצאתי עלמי מחויב עוד להודיע אס לחשך אדס לומר
 דלפי חירון סני סנחוס' כדריס עיי דיה חנן אס
 חלה כדרו צריח סיכולה לקיים ליס דמטוענר לה סהרי לא
 חלך לציה חציה ולא היאסר עיש והיכ חלו כדרס צחנאי
 לעמוד לדיה, אזל ככר הציח מחנה אפרים הלכות סצועות
 קיי ייח דעת נחסימ דוקא אס אפסר לה לקיים סחנאי סצוצה
 וכנח ולא צלער וסחוס' צכחצונת עיח דיה טלח לא סיל
 האי סנרל אלא סהמיח דחה לה מהח דכדריס קיי עי' וי'ס
 לפלפל דצדרינו, ומסס כדחה כמי' מה טעלה דעמתי לחלק
 דחוס' לא כחצו לחלק רק אס קיוס סחנאי חלוי טצצ ואל
 סעטעה ולא אס חלוי צקוי', אזל כרחה צבור דזה דוקא אס
 חולה צחנאי סצידו לקיימו אזל אין צידו לקיימו דמי יי'מר
 דמזדקי ליה צי חלחא כדחארינן קידושין סי' ועכיס דאפסר
 טלח ימלח צבור אשר לצו סעוך עליו ויהי' רלוי לזה ויזדקק ליי'
ועוד דאפי' לענין כדרי' עיכוי נפס ככצ כמי' סי' כדריס
 דחלי' אס הוא מחענה אעי' דאחרים היכס מחעניס
 עיש והיכ צהאי דכדריס סי' ריח אפסר סידע צה טאין לה
 לער מזה וכמות כצעלה ויכולה לקיים סחנאי ולהכי חל הכדר
 אזל לעולם היכ סעוען סאיח לקיים סחנאי סצוצה וכנח
 אין הכדר חל וכמיס נחסימ אזל איל לכל זה צנידון דידן
 כמי'ס צפחה דצרי סחוצתי וכיס סידוע לכל צר דעת דכאן
 ודאי עקרו צוה כי איח לקיים חנחס צסוס אופן כי הרצ
 הנצחר אינו רולה לעמוד לדין ומעטיו מוכיחים טלח צל לא
 הוא ולא צוררים טלו לדיח והרצ הנצחר הי' לו סס צמקוס
 סידוע וצמן סמוצבל צוררים טלו לכן כל דצרי קיימיס
 צעזיהי'ס זה הנראה לפעניד להלכה ולמעטעה וחקותי חזקה
 כל אשר ירחח די כוגע צלצו יאיון ויקסי' וישמע ולא יחזיק
 צמחלוקת והעושה שלום צמרונו יעע צלצס אהצת השלום
 ויעה אליהס כנר שלום ויחצרכו צצרכה המטולשת ואין
 כלי מחזיק צרכה אלא שלום כנפשו וכפש יידרו הנאמן דושיח
 צהצעה הפוחח וחוחס צשלום :

עמס הקי צלוהס צקי' הניל :

תשובה ש"ח

טילית צי אויפאלו די חיימ ייג למצי'ח חרסיח לפיק :
שוכ"ט וצריחות לחלמידי אהוי הרצני המופלג חויס
 מויה יהודי' כיי הירש :

מכתבך קבלתי עיי הצחוי' כיי מעס וצליכ אמלח צקשחק
 לסיס עיכי עליו לעוצה כפי האפסר ויען עמוס
 הטורדות אחי אכחצו צקולר עיד נודר צעה לרה צלשון יידי'ס
 איך ווערדע איינען גאללען זאממער דאנכערקטאג פאסטען
 סדי' טעוצ יטלח לה רפואה שלימה טיין צשיך סימן רכיח
 סי' קיי דאס עיי סהענית מצעל מלימודו יכולין להחירו
 דהוי לדבר מלוה ועיין פיה סס איח עיל צסס רלצ'ח סכנח
 דכרחה שיש חילוק צין מי סנדר צעה לרחו ופירש אס יליהו
 השס הרי הוא נודר כך וכך אין להחיר אזל כשנדר סחס
 צלי סוס סנאי וכו' יכולין להחיר לו איכ יס להסחפק אס
 צלשון הניל מקרי נודר צעת לרה :

וישנוט דלשון גאללען זאממער צלשון צניח הוא מחחר פסח
 עד אחר סוכות וצכדריס הולכין אחר לשון צניח
 כמצואר קיי רעי' ורי' והאי דציי קיי עי' סהצח דחארי'
 סס חלי סיין סמו' וחלי אז קיץ הוא צלשון תורה או לשון
 חמיס ורק צארץ ישראל :

ראם הל יום סי' ג' ע"ס שאין אומרי' המנון א"ל לפתענות כרעם וגם זה פסוק דאם הל י"ז נחמוז ומ"ז גיוס ה' דעולה וא"ל לפעלים גיוס אחר כע"ס באו"ח סי' תקס"ח קי"ח ואפי' עם סג' ולין להחטות בעשי"ה עולה לו אם ליכא יוסר עדי' ימים לפני ר"ה אלא דאז הרי ר"ה גיוס ה' אצל יום ה' סג' כסא לעשור עולה לו כיון שמים אלו קצועים וגם קבלתו קצוע גיוס ה' דוקא עיי"ש במגיל' ועיין מש' שלח"ק ר"ש חס' ר"ה והצ"ן:

ומה טעמיה על רש"י חולין ז' סכ' אלא מעריכין וכו' ודורין לכמהילם לו דהרי עלי הוא דל"ל דהו סרי זו עד דאמר ברישא ערכי עלי וסדר יהיז וכו' והקפ"ה ג' קוס"ת מחולין קל"ט, דע הלעדי כי אין ענין זה לז"ס דס"ס קאי א"ס כנר שריש' מעוה לערך שקבל עליו וכאזר דלז"ס א"ס אחר הרני בערכי או בערך פלוני סוב אינו מחויב באחריות אף שלא בא ליד גזר, וא"ס אחר עליו וכאזר עד שלא בא ליד גזר מחויב באחריות וע"ז מק"י דאפי' לא אחר עלי הי"ז באחריות עד שצ"ח ליד גזר אצל רש"י כאן בא לפרש רק דל"ס בעריכין שלא יקבל נדר החילס על עצמו קודם שיאמר הי"ז לעירוכין כמו בקרבן שיוכל לומר הי"ז עולה בלי שום קבלה ע"פ ועיין רמב"ם פ"י מעירוכין פל"ה ל"א והל"ה דהרי זו לעירוכין אינו כלום א"ס לא נדר החילס והי"ז עצמו בערך ואפי' לפי סיד' בחולין קל"ט דכאזר הרני בערכי א"ס הפריש פ"א וכאזר אינו מחויב באחריות ע"פ סג' בזה שיוכל לומר אחר"כ הי"ז לעירוכין אצל עכ"פ י"ס החילה נדר עליו שיתן סעך ויוכל לפסוע שלא יקיים נדרו ולא יתן עש"כ כה"י זו כנר קיים נדרו וכוונת רש"י עד דאמר ברישא ערכי עלי אינו שאומר זה הלשון רק אפילו אחר הרני בערכי מק"י ערכי עלי שקיבל סעך על עצמו והרי עלי הוא ש"ס עליו חיו"ז לקיים נדרו עכ"פ פ"א עש"כ כה"י אין חיו"ז עליו כלל סזא"ד כנר ש"לס חיו"זו וזה פסוק, ומה שהערת אומ"י אין מנכ"י שהחייבו על ספירת העומר עי"ן פרי"ה קי"ז חס"י י"סו"ים נכו"ים ועי"ן באזכרתה דפוס אמש"כרס דף ז"ן, ובה יבא שלום ינוח על ראשך כנפשך ונפש רצך הכאמן דוסי"ה:

עמ"ס סק' בלו"ס נקי"ה הכ"ל:

תשובה ש"ט

ס"ל"ה ז' חופ"אלו ה' האזינו עשי"ה חרכ"ז לפ"ק:
נמח"ס נכחה וסובה לכבוד אהובי ידידי הרבני החרוץ ושכון ור"ה לו כלבנון חורפ"י עה"ל"י ל"י לנצח ולתהלה הכניד הנעלה כמו"ה משה שמואל כ"י סטע"ן נקי"ה סערענט"ש:

יקרת מכתבו עם נרכת הסנים הגיע לידי וכתתי שמחה בלגי' נצורה דודים ויותר מהמה כי תליית עוד לא חלמן ישראל וי"ס אכס"ס מדיכ"ס קוחר"ס אטר באהנת התורה ישגו חמד וצ"דך לו אפי"ז נרכת התורה וירח"ה ה' כל הי"ים הון ועושר בצי"הו מלא וגדו"ס ימור ד' צעדו החתימה גיוס הקדו"ס להי"ס סו"ים וזרעו גיוס רב"ס, ועתה באתי ער"ת אצל רק בקול"ר אמרי"ס כי יש לי ערדות הרבה ורק מפני הכבוד הדורג ציומ"האנחנו לקחתי מועד לפעשע בצדרי הנעמי"ס: **על** דבר ש"טו"ס אקו"ריס דא"ס החירו נדר של איסור אפי' דריענד לא מהני והס"ך ציו"ד ס"י רכ"ה סקכ"י חמה דאי"כ מאי פרי"ך אצרי"ת"ה דנדר ועוד דילמ"ה אצל"ה לגבי חכ"ס ה"א אפי' דריענד אינו מותר וחי' מעלתו דע"ס של הפוקסי"ס דריענד כמי אינו מותר משום דקיי"ל לרי"ך לפרוט הכנר וא"ס פרט שהוא לנדר אי' איסור לחס"ה להחיר לו ולהכי א"ס החיר לא מהני התרתו דאלי"כ מה הועילו החמי"ס בתקנת"ס אצל קוסי"ה הגמ' הי' למיד א"ל לפרוט וא"ן החכ"ס יודע כלל שהוא לנדר איסור ואז כ"ע מוד"ס שמו"ר דריענד:

דנה ע"ס שא"ס מותר דריענד מה הועילו החמי"ס בתקנת"ס חמה דאח"י דלכתחלה לא יחיר החכ"ס וכדאמרי"ן בגי"מ"ן י"ז אח"י דלכתחלה לא תינשא, ומ"ס דלמיד לרי"ך לפרט אפי' דריענד אינו מותר חמה צו"ר דהרי אמרי"ן ס"ס טעמ"ה משום מילת"ה דאיסור"ה וחי' צו"ר דאיסור"ה אפי' דריענד אינו מותר ל"ל לפרט וכנר העיר בזה הס"ך קי"ז רכ"ה סקכ"י ואחר"כ למיד א"ל לפרוט י"ל דמסו"ה לא הי"ס למילת"ה דאיסור"ה משום דק"ל דצו"ר דא"ל אפי' דריענד

אינו מוסר, ועוד ה"י הכי"ה גדל"ה הכי"ה דנמ"י אפי' לרי"ך לפרט משום מילת"ה ה"י וסוף דצו"ר דא"ל אפי' דריענד אינו מותר משום דלרי"ך לפרוט:

שוב כה"ז ליי"צ נמ"ה סה"רי"ך ליי"צ קוסי"ה חוס' גי"מ"ן ל"ס ע"ז ד"ה ומ"י אומ"י הצי"ה אצרי"ת"ה ולא פרי"ך אצרי"ה גופ"ה משום דצו"ר"ה כיו"ן דנדר גרס"ה וא"ס ידור סכ"ס עכ"ס פסולות ואח"כ י"ל א"ל חכ"ס רמ"י לו ויקח נכ"ס פסולות אז לא יכחו לו לעצור אצל צו"ר"ה דקח"ה נודר ועוד דמיד סנדר עני"ן אותו לעצור פרי"ך ספ"ר וכיחוס דילמ"ה אז"ל לגבי חכ"ס ופרי"ה ל"י וחכ"ס עוקר נדר מעיקרו וא"ך עני"ן"ה אותו לעצור משום הכנר ודח"ס ח"י זה עפ"י דצ"י חסו"י העיו"ח ס"י רכ"ה סכ"ז"ה ג"ס טעמ"ה ה' טעו"ת דנדר שאינו נודר מחמה עצמו של דבר הנדור אלא קנ"ס בעלמ"ה ק"ל משאר דברים וכי"ה נחרט"ה דהשת"ה ור"י מה"ה דפרי"ך באלע"ס דמדרי"ן אות"ס וליחוס דילמ"ה סרי לה חכ"ס והרי חכ"ס ליכ"ה חרטה דמעיקר"ה דאי לא נדר"ה לא הוי גבי כחוצ"ה ח"כ"כ דכח"ג סג"י נחרט"ה דהשת"ה ע"ס ולפי"ז ג"ס נכ"ס הנש"ה נכ"ס"ס צע"ר"ה ליכ"ה חרטה דמעיקר"ה דע"ז אינו כאמן לעשות עצמו רשע למפרע ואינו נחר רק נחרט"ה דהשת"ה כיו"ן שלא נדר מלכו"ו רק מחמה קנ"ס ואינו עוקר הכנר למפרע וא"כ ל"ל כתי"ה הכ"ל ועפ"י חסו"י רב"ז"ה הכ"ל י"ל דדוק"ה היכ"ה דלרי"ך להחיר ע"י חרטה דמעיקר"ה אינו מותר אפי' דריענד צו"ר דאיסור משום דאי"כ ע"ס לו חרטה דמעיקר"ה דאחמ"ע"ר אצל סכ"ה ע"י חרטה דהשת"ה ספ"ר מותר דריענד:

ורמ"ע"ד ע"ס דל"ה יניחו לו לעצור איכ"ה דמשום שלא יניחו אותו לעצור כשישא נכ"ס פסולות ימנע מלישא אות"ס אי"כ ל"ל נדר כלל וע"כ דמשום זה לא ימנע ולכן לרי"ך סידור הנ"ה אי"כ אצרי"ת"ה גופ"ה נמי חק"י מה הועילו נדר דילמ"ה אז"ל לגבי חכ"ס וא"י דכשישא נכ"ס פסולות לא יניחו אותו לעצור ה"ה משום זה לא ימנע מלישא אות"ן ואכ"ן צ"י"י שלא יש"ה אות"ן כלל, וג"ס מ"ס לפי דמ"ו דצו"ר"ה סרי"ך ספ"ר כיו"ן דמיד סנדר עני"ן אותו לעצור דילמ"ה אז"ל לגבי חכ"ס ופרי"ה ל"י וחכ"ס עוקר נדר מעיקרו אין לו הצנ"ה מה נפ"ע עז"ה דעוקר נדר מעיקרו הרי ג"ס א"ס מחיר רק מכ"ה ולחב"ה יכול ל"ל מיד לחכ"ס להחיר נדרו ולא יגרס"ה ויהנה מחמה אחר חרטה:

ומה"מ כמי אין לו צ"ח"ר מה סדח"ה ח"י זה עפ"י דצ"י חסו"י המיו"חסה וכנ"ל דלפ"מ"ס ז"ה דג"ס א"ס אינו מותר רק מ"כ"ה ולחב"ה נמי סיי"ך ח"י הכ"ל כמו א"ס עוקר מעיקרו, וג"ס מ"ס דמשו"ה ליכ"ה חרטה דמעיקר"ה משום דאינו כאמן לעשות עצמו רשע למפרע הרבה חסו"ת נדר נדר דה"ה דה"ה ידע נכפ"י"י ע"ס לו חרטה דמעיקר"ה ושה"ה רשע למפרע והנדר נעקר מעיקרו, ועוד דאינו מסי"ס עצמו בזה רשע כלל צמ"ה ע"ס לו חרטה דמעיקר"ה על הנדר שלא יש"ה נכ"ס פסולות סה"י ג"ס צ"ל נדר יכול הוא שלא לנשא"ה, ועוד דל"ס בזה כלל אין אדם מסי"ס עצמו רשע דרש"י נכחוצות ח"י כה"ז דה"ס משום שא"י להול"ה עצמו מחזקה כשנות וכו"ן הרי אחר"ה ח"י לו חזקה רשע סה"י נשא נכ"ס צע"ר"ה וה"י לרי"ך כס"י"י לגר"ה, ועוד דה"ה דאמרי"ן דאינו נעשה רשע למפרע ע"ס ח"י דוק"ה א"ס ל"ל טעמ"ה עכ"סו מעשה רשע ולמפרע מעשה רשע אחר אצל א"ס דכ"ן על מעשה רשע אחד א"ס עשה עכ"סו או למפרע ספ"ר נעשה רשע למפרע כמ"ס ש"ס סג"י פ"ד, וג"ס ה"ה דאחמ"ע"ר אפטר דה"ה רק לפסול עצמו לעדות ולא צע"ה ועי"ן ע"ס ס"ז פ"ה [עי"ן ציי"ס חו"ה ס"י סכ"ד] אצל כ"ך הול"ל דא"ן כא"ן חרטה דמעיקר"ה כיו"ן סר"ה לעצור ח"י מוכר"ה לנדר סאלי"כ לא ח"י מני"ן אותו לעצור ועכ"פ מזה י"ז"ן מה סכ"ל ציי"סו"ו ש"טו"ת הכ"ל פס"ד רב"ז"ה הכ"ל: **ורבי"ש** קוסי"ה חוס' כ"ל ד"ס להצ"ן כיו"ן דל"ה מה"כ קבל"ה משום דיל"ו חק"ו כדאמרי"ן בצכורות דף מ"ז אי"כ מה מועיל הנדר כמי כחוש שיה"ה י"רו חק"ו ויעבור על הנדר ועי"ן יוד"י ס"י ז' ס"ז וס"י קי"ט ס"ה אצל לק"י לפ"מ"ס ש"מ צ"מ ה"ה אה"ה דאמרי"ה לא אמרי"ה מי"גו דהס"ד אחמ"כ"ה חס"ד על טעו"ת"ה וס"י חק"י נחוס"י אי"כ גז"ל ודאי אומ"י פסול לטעו"ת ח"י ש"מ דגז"ל ודאי כיו"ן דגז"ל ש"ס צ"דו מוכר"ה אינו מסי"ב והרי י"רו חק"ו ג"ס עשה לעצור א"י גז"ל ובעשה שיל"ו חק"ו לעצור איסור ק"ל חסוד נמי לעצור א"י חסוד דהיינו לגז"ל ממון חצ"ו עכ"סו ולי"ס"ע עליו לסקר ועי"ן כחסי"ה סוף ס"מ"ן פ"ז וקל"ה רס"י ל"ז אצל היכ"ה סעדי"ן לא גז"ל פ"ס אחר"ה אלא טעכ"סו א"ו סוט"ס"ן שמה כופ"ר צמ"ון אי' מחיי"ב"י ל"י טעו"ת דהו"ל חרי חומרי"ה צו"ר"ה פרי"ס מכול"ה איסור"ה וא"ן

וְלִמֵּי האמור ילם קלה דברי עברה זקנים קיי פליד אהא דכחז העהזר שלוחו יכול לנטל כחז ויחא דלין שליט יכול לנטל ולכן אין להקל ועכ"פ האשה אין לעשות שליח לנטל בחמץ כי אללם גבי הפרס מעעשה החורס שאין שלוחה כמותה עשוס דכח"צ אשה יק'עמו וסווא מחוסר הנכס, ולפ"ע כראה דק"ל דהא דאשתו יכולה לנטל עשוס מעמס הפקר ואינה יכולה להפקיר ככפי סגבל וחמלו אלא דאכן ססדי דכיחא ל"י פהתי' היא שלוחו לנטל ולהפקיר ואי דהוי מילי ע"פ ק"ל ככונ"י דבשליח ראשון ל"ש מילי אצל לעשות שליח אחר לנטל הא הוי מילי ולא מעסקין לשליח אלא דכבר כחזכו דבניטול כיון דליחא בשאלה הוי גמר הדבר ולא סו מילי, אצל כראס דזה דוקא החרת חכס לא מהני בניטול לפי עסוה דבר איסור אצל הפרה עבל עפיר עסני עשוס דכל הנודרת על דעה בעלה היא נודרת ואס עפיר אדעתא דהכי לא נדרס ולא ציטלה וכל סיכא דטי"ך הקהה טי"ך הפרה ופפיר מהני הפרה גס נדרר איסור ושזב לא הוי גמר סדצר ציטול שלה והוי מילי ואין שליח עושה שליח והיינו דקאחר ועכ"פ האשה אינה יכולה לעשות שליח לנטל בחמץ פירוש של עבל דלין שליח עושה שליח עשוס דהוי מילי כי אללם גבי הפרה מעעשה החורה שאין שלוחה כמותה לנטל חמץ עשוס דכח"צ אשה יק'עמו פ"י ואשה יפירונו דכל היכא דטי"ך קמה טי"ך הפרה ואפ"י נדרר איסור עשוס דמיד בעלה היא נודרת ואיכ מילי לא מעסקין לשליח ואפ"י :

וְהָא שכיב עור צייטצו דברי צ"י שלא יסחור עלמו חוכיד הוא דהא כולם לא כחזו דהמנטל הוא עפקיר או דהניטול הוא הפקר אלא דהניטול הוא מעמס או מהורה או מדין הפקר, לכיל דק"ל כמ"ס מהרי"ק צפורש קמ"ז דהניטול הוא עעושהו כעפר בעלמא והוי דומיא דחזון וצטלו צסוכה ד' ועיוצין ע"ה אלא דק"ל כיון שמצטלו ועושהו כעפר בעלמא שזב הוי כפירורין וכדצ"ר שאין צעה"צ מקפיד עליו צפסחים וי"ו ע"צ ועוחרין עשוס גזל והוי הפקר ממילא ויכול כל אי לזכות צו וזהו שכתבו דניטול מעמס וחורה ודין הפקר אצל לא שהוא מפקיר אלא דכיון שמצטלו ועושהו כעפר נעשה כהפקר ממילא ואפילו לשיטות הסוגרים דהפקר מקרי דעת אחרת מקנה ע"מ ציטול לא מקרי דעת אחרת מקנה, ודוק צדברי חוס' פסחים ד' ע"צ דיה מדאורייתא שכתבו דמאחר שצטלו הוי הפקר וילא מרשותו הרי שלא כחזו דמאחר שצטלו הפקירו אלא כחזו הוי הפקר פירוש ממילא, ולפ"י דברי צ"י ככוכים דאף שכתב דניטול מדין הפקר ע"מ אין לו ענין לנדר כהפקר דהפקר הוא מפקירו צפירוש והוי נדר אצל צניטול אין הוא מפקירו צפירוש רק ע"י ציטולו. עשה הפקר ממילא איכ אין לו ענין לנדר :

וְאִמְנָם דעת רש"י צפסחים ד' דניטול לאו מעמס הפקר אח"כ עלה אלא מגזיה"כ דכתיב תשגיחו ולא כתיב תצטרו והשגחה צלצ היא השגחה, וכראה דק"ל דאף דשויה כעפרא והוי נדרר שאין צעה"צ מקפיד עליו ע"מ לא הוי הפקר כמ"ס נוצ"י אהע"ז סימן ח' דהפקר אינו צחורה רק לרי"ך לחזור ולזכות צו כמו אחר אצל דבר שאינו מקפיד יכול לחזור צו ולהפקיר וא"ל לזכות צו מחדש רק דלין צו משוס גזל ויכול אחר ליעלו שלא צדיעיות צחורת מתנה אצל אס מוחה צו ואקפיד אסור ליעלו ואיכ לא ילא מרשותו עד דחתי לרשות זוכה כמ"ס אבני מילואים ק"י כ"ח אות מ"ט ולהכי לא הוי מהני גבי חמץ מהורה הפקר רק מגזיה"כ דכתיב תשגיחו דמשמע דבא דמצטלו ומשו"י ל"י כעפרא קני והוי השגחה ע"ן מהרי"ק הכ"ל :

וְכִזְבֹּה כ"ל לייטצו דברי רש"י פסחים וי"ו ע"צ שכתב שזדק לרי"ך שיצטל צלצו סמוך לצדיקה מיד ואומר כל חמירא דאיכא צצ"תא דדין ליצטל וכבר תמהו האחרונים דפתח צלצו וסיים צאמירה, ולפי דבריכו י"ל דצדידושי הרמב"ן צ"צ קצ"ו כתב לייטצו מה שהקשו גס חוס' צכ"ז י"א הא"ך מהני תכחי צכז"יות הא כזירות אי"א לקיים ע"י שליח ותכחי צע"ל ומעשה קיים כדאמרינן בהמדיר ע"ד ות"י דדוקא צתכחי צצ"ן ארס לחצירו שאין חצירו יודע מה צלצו ולרי"ך לנדר עמו צשפה נרורה שס צעינן כל דיני תכחי דומיא דתכחי צכי גר וצכי ראובן אצל צנדר שזודר ארס צינו לצ"ן עלמו לא צעינן תכחי כפול ולא שאר דקדוקי תכחים ע"ש ועי"ן צייד סימן רי"ח ק"א צהגיה שכתב [פירוש דאזלינן צחר כונת הנודר] דוקא צנודר צינו לצ"ן עלמו אצל צנודר לחצירו כל שלשון הנדר כולל הולכים אחריו אס לא צאומדנא דמוכח ע"ש ועי"ן צ"י שס דמדמי לה להא דרמב"ן הכ"ל ולפ"י אינו אומר דאס

אנו עתירין הדבר איסור אלא הנדר של פירוח ולכן מותר צדיעצד עשא"כ הכא שהנדר הוא דבר איסור ואנו עתירין לו הנדר לשחוק צקוצ"ה או לעשות איסור צכח"צ אפילו צדיעצד אינו מותר ע"ש ולפ"י אינו מוסיק וסולך דאפילו לרעה המחירין עס צדיעצד היינו דוקא התס דענה עמחירין לו הנדר אכחי לא נעשה ה"י דאעפ"י עמחירין הנדר לשחוק ע"מ אפטר שלא ישחוק ועושה"ה יס מחירין צדיעצד אצל צניטול חמץ שהוא מעמס הפקר והפקר כנדר ענה עמסירין הנדר כנר נעשה האיסור שנעשה סלו ועוצר צצ"י כויס מודיס דאפילו צדיעצד אינו מותר ול"ש הוה"ל ולהכי מהני ציטול :

וְעַיִן אלה הדברים נ"ל דברי צ"י אריח ק"י חלי"ד עעמדת עליהס ש"אחר עשה"ה דברי הר"ן ט"י"א דכיון דציטול עחורה הפקר כגעו זה שליח לא מ"ל לנטלו וכו' כחז וכו' דאע"ז דציטול מדין הפקר כגעו זה עפיר יכול לנטל ע"י שליח מעוס כיון דחמץ אינו צרשותו של ארס וכו' צגילוי דעת"י וכו' קני אי"ז טעמא דההפקר לא מהני שליחות היינו מעוס דהפקר דין נדר יס לו וכו' אצל ציטול שאין לו ענין לנדר עפיר מהני שליחות ע"כ ודצ"ו המוחיס דפתח דציטול מדין הפקר וכיון דהפקר מדין נדר גס ציטול מעמס נדר וא"ך כחז צניטול אין לו ענין לנדר ויפה עמדת צד"ך סי"ס, ולפי האמור נלע"ד דעי"ן מהרי"ט ח"א ק"י קצ"ו דא"א להקדים הקדש ככ"ס ע"י שליח מעוס דהוי מילי ולא מעסקין לשליח דק"ל דגס בשליח ראשון טי"ך מילי לא מעסקין לשליח אצל צנוצ"ה יוד קימן קמ"ז העלה דל"ש מילי לא מעסקין לשליח רק לענין שליח עושה שליח אצל בשליח ראשון ל"ש מילי לא מעסקין לשליח וכ"כ צ"ה מא"ר ק"י קי"ב ומעמדת כראה דה"ט של י"א שהניח הר"ן דכיון דציטול מהורה הפקר כגעו זה שליח לא מ"ל לנטל שהרי אס אומר ארס לחצירו הפקיר אהה ככס"י אין צכך כלום מעוס דק"ל כדעת מהרי"ט דגס בשליח ראשון טי"ך מילי לא מעסקין לשליח וכיון דציטול והפקר הוי רק מילי לא מהני ע"י שליח וצ"ן וסייעתו דק"ל דמהני ע"י שליח ס"ל כדעת נוצ"י וצ"מ דבשליח ראשון ל"ש מילי :

אֵלֶּיךָ דק"ל על י"א הכ"ל דהרי המדרי צגיטין ס"ס האומר התקבל הקשה אי"ך שליח קצלה עושה שליח הא הוי רק מילי ות"י דוקא היכא שאין הדבר נגמר ע"י השליח כגון צכתיבת הנט הוי מילי אצל קצלת הנט הוא גמר הדבר לא חסי"צ מילי ע"ש ולפ"י תקטי הא הפקר הוי גמר הדבר ולא הוי מילי, וכראה כיון דתכלית הפקר הוי ש"זוכה צו אחר ולהרצה שיטות מקרי דעת אחרת מקנה איכ כל זמן שלא זכה צו עוס ארס לא הוי גמר הדבר ולכן הוי מילי, אף לפ"י תקטי גבי ציטול חמץ שאין התכלית שיוכל אחר לזכות צו דהא צל"ה אינו צרשותו כמ"ס הר"ן רק דעשאו הכחז כאלו הוא צרשותו ותכלית הניטול הוא רק לגילוי דעת"י דלא כיחא לי דליהוי זכוחא צגו"י כלל איכ נהי דהוי מהורה הפקר ע"מ הוי גמר מעשה ולא הוי מילי ופפיר מהני ע"י שליח וזו היתה קושי"א ראשונה של צ"י :

אֵךְ י"ל טעם אחר דהפקר לא חסי"צ גמר הדבר לפמ"ש חוס' קידושין דף כ"ט ע"צ ד"ה מירי דמתצנת תרומה חסי"צ כמעשה לפי שא"א להתצטל אצל מתצנת דגבי עומאה לא הוי כמעשה לפי שאפטר להתצטל ע"ש וצחדוטי מהרי"ט עס ולפ"י צהפקר שהוא מעמס נדר ואפטר ליטאל עליו ולהתצטל לא חסי"צ גמר הדבר והוי מילי, ולפ"י צניטול חמץ שא"א ליטאל מעוס נדר של איסור כמש"ל אף דציטול הוי מעמס הפקר הפקר הוי כנדר ע"מ כיון דליחא צשאלה עפיר הוי גמר הדבר ולא הוי מילי ומהני ע"י שליח וזו קושי"א שניה של צ"י ופפיר כחז אצל ציטול שאין לו ענין לנדר פ"י אף דהוא מעמס הפקר והפקר כנדר ע"מ צזה אין לו ענין לנדר שזודר צרלוכו ד"ש לו שאלה אצל ציטול דמלוה ומחוי"ב לעשות ועושה איסור צשאלה והחרה גופא אין לו שאלה כמ"ס והוי גמר הדבר ופפיר מהני צ"י שליחות ולק"מ :

אֵבֶר ע"מ כ"ל לייטצו דעת הי"א דכבר הקשה הר"ן אי"ך מהני ציטול מעמס הפקר הא צעינן הפקר צפני ג' ונס אי"ך מהני ציטול צלצו וכו' וחירץ מעוס דבל"ה אינו צרשותו של ארס לכן קני צגילוי דעת"י ואיכ אין הניטול נגמר עד שיגיע זמן איסור ושזב הוי מילי ולא מהני על ידי שליח, אצל מה שכתבת דמקרי מלתא דלא מ"ל עביד השתא ושליח לא מ"ל עשו אינו כראה דהא מ"ל עביד להפקיר צפה מלא צפני ג' ואס ליכא כאן ג' טומ"י הוא דכאי"ב ל"י ומ"ל עשו שליח לנטל צאופן המועיל גבי ציטול ו"ש להאריך ולצבר זה אף אין הזמן מקכים :

דאס זיטול עהורט הפקר ויכול אחר לזכות זלי לזכות איך
 אס אוער זיטול וליהוי כעפרא דארעא ויכול כל אחר לזכות
 צו הוי דברים שזין אדם לחזירו ואס אפילו אינו גומר זלצו
 בן עיט עסני דברים שזלצו אינן דברים זין אדם לחזירו אזל
 לטיעה רטיי דזיטול אינו הפקר ואין אחר יכול לזכות צו
 שלא זלזכו אלא דעהני אגזסיכ טעניתי איכ הוי רק דברים
 טנינו זלין קונו עפיר הוי דברים שזלצו דברים ואס אינו
 גומר זלצו בן לא עסני כלל, ועעחה יל דסיל לרטיי דודאי
 נעינן זיטול זפה דוקא ולא סני זיטול זלצו ונעעעעע דהא
 אס יעלה אחיכ נעעעעע רגע אחת עהזור ען זיטול זכר
 אחי נעעעעע ומוליאה מידי נעעעעע ועוצר זני ועיין נעעעעע
 ותוייט ריש פסחים אזל כעעעעע זפה לא אחי נעעעעע ועעעעע
 ריבור רק גס אס נעעעעע זפה לריך להיות גומר זלצו דאליכ
 כיון עאינו אומר לשון הפקר רק לשון זיטול ולרטיי אינו
 הפקר איכ דברים שזלצו הוויין דברים וכעעעעע ותיינו טענה
 רטיי לריך זלצו זלצו קעוך לזדיקה מיד דאס אינו גומר
 זלצו לא עהני כאן עאינו אומר לשון הפקר רק ואומר כל
 חמיאל דאיכא זניחא דדין ליטעל ואיט, וזנה טעני חוחס
 זצרכה עהורה, ותעלא כפיך זכוער, ואמרי ישר, ותנניה
 עוף כעטר עד זיאה רגלי אעטר כעפסך וכעט רבך הדוטייט :

עמרוס הקי זלוהס זקיך טכיל

תשובה שי"א עוד להכיל

כתבך זא אלי זזמנו עס פקפוקים על דברי והכני להטייזך
 ועיט על מה טענהני דמטייה לא טייך זעפער חעץ
 הוהיל וחי זעי מיחשל עלה לרעה הרמזים דהפקר הוה
 מעוס נדר מעוס עהור לטונה אחריס ולרעה כיט פיו נעעעעע
 זדעה הרמזים אין עחיין אלא זלזון חזירו וקיל הא זלא
 הורה נמי אין כאן טונה לישראל דהא אקור זענאה, לקיט
 דאחר זמן איקורו ודאי לא טייך הוהיל וחי זעי מיחשל דהא
 היא נדר טל דבר איקור לעצור זני ואפילו זדיעענד אין
 הורה כמיט טייך זיור סימן רכיח טקכיו אלא דכיחא
 דמיחשע זטלו הוהיל וחי זעי מיחשל עלי קודס זמן איקורו
 ואוקמא רחמנא זרשותו לעצור עליו זני ועל זה עפיר
 כענהני דקודס זמן איקורו לא עהני הורה לפי עהור לטונה
 חזירו טעכטיי עדיין יכול לזכות צו דמותר זענאה, ועוד
 דאפילו אחי איקורי יכול עכויס לזכות צו והוי לטונה עכויס
 ואין מחיין אלא זלזונו כעו זענאכדכלר טנדר לו לזדיקה
 וכענאכדכלר עכויס היי, ומיט דעחי טחס שלא היה זמן
 וליט זיי לא טחכס לא חתן להס נעעעעע חכס אזל כאן אס
 יזכה זגוויי עכויס איח זיי לא טחכס נעעעעע חכס זיא דהא
 אפילו זעדיר טחאה נעעעעע חתן זענאכדכלר לא הי עמחן אחר
 וכו' ואומר הוי הן מופקירן וכו' והלה כועל ואוכל אף עאין
 טס אחר טיזכה צו כיט טחס זוכה צו גוי עאין צו מעוס
 לא טחכס ומכייט כיון טגס אחר היי יכול לזכות צו דליכא
 מעוס לא טחכס, וטניח כהי דענאכדכלר לא הי ענין זמן מיט
 גס טאר טונה טייך זיי לא טחכס עיין עיי כ' ורמזים פיי
 מעכויס וייד סימן קכיא :

ומיט דהרי קייל דהפקר לישראל ולא לעכויס הוי הפקר
 ואיכ זלא הפקיר רק לישראל אחתי חקטי כיחא
 הוהיל וכו' אינו כלוס דייל לרמזים לענין חעץ זעפסח זחמה
 לריך להפקיר גס לעכויס כדי שלא יהא טייך הוהיל וכו',
 אזל גוף דין זה דהפקר לישראל ולא לעכויס דהוי הפקר לא
 מלאחי לא זרמזים פיז דכדריס ולא זחויט סי עריג רק
 דהרטייט רפיז דעאה זניחא פלונחא דריי וריל זירושלמי דלריי
 הוי עפקר ולריל לא הוי הפקר ומיט טס מעעעע יוחר
 דקיייל כריל דלא הוי הפקר :

וגם ייל טיט זנה עונה ישראל זמה עהור הפקר טיכול
 לזכות צו אחר הפסקה רק אחת דחיה דהא אפילו זיטלו
 אקור לאחרי הפסקה זאכילה וזענאה וכעעעעע לך עהור ירושלמי
 ומקומו הוה נעלס זמן, והנה הירושלמי הוה פיז דפסחים
 היז והטור סי חמיח זניחו ופסקוהו נעעעעע טס סיח אלא
 דלרעה זעל העיטור עהניח העור טס אינו אקור אלא
 זאכילה ולא זענאה ועיין נוצייק אויח סי ייע ולטיעטו כיון
 עמותר זענאה עפיר הוי טונה ישראל טיכול לזכות צו אהייט
 אזל עוד לנעעעע דבר חדט דהא הא דאקור זירושלמי היינו
 מעעס עעעעע טעעעע לומר עעעעע ולא זעעעע וכו' אס
 זעעעעע עעעעע רוליס לזכות זמן אחר הפסקה אז אקור זענאה

לכיע וכעעעע רין זעפסחים כיח דקנפוהו לאקור גס לאחריי
 אזל אס זכס צו ישראל אחר דלא טייך עעעעע זחמה עותר
 זענאה אחייט וידעתי דלא עעעעע בן עהפוקקים אחרונים
 והדבר לריך הלמוד אזל איכ טוח ודאי טוח לטונה ישראל
 טיכול לזכות צו אחר הפסקה :

ועל מה טענהני עאין להחיר שלא זעניחס עפני הנעסס
 ומפני טחמד עעוצר על נדרו טענה דאדרנה יחלו
 טזכה צו ען דהפקר עיין זעויז אויח רטיי עייג דעטויס
 קעלנוח אקור זעדה עפני ערליח עין ולא אמריין טיחלו
 זאריקות מעוס טחס יקרו אחר הדבר יודע לטס עאינו
 זאריקות ולא יחלו זקעלנוח רק זעכירי יוס ולמדתי מענו
 טני דברים חדא דכטיט דרך אחד לתלות זניחך ודרך אחד
 לתלות זאיקור יט מיט טיחשדוהו זאיקור רק אס יט טני
 דרכיס לתלות זניחך ודרך אחד לתלות זאיקור אז טני
 זניחך וטניח דלא אמריין דחליי זניחך אלא אס זחמה עעעעע
 כהיחך זה עתלוי צו ולפיז כאן אס יקרו אחר טדצור יודע
 להס זענאה לא זכה ען הפקר וליכא רק דרך אחד להיחך
 טענאל על נדרו עפיר יחשדוהו זאיקור :

ומה טענהני דאיכ זחלה נמי איך טייך הוהיל וחי זעי
 מיחשל עלה הא כהייס יחשדוהו עעוצר על נדרו וחי
 דענה יעצור הא אינו מרויח כלוס דהא לריך להפריט חלס
 אחרת זה אינו דיחשדוהו שלא הפריט אחרת, הא ליחא מחרי
 טעמי חדא דאיכ יחשדוהו עאינו עפריט חלס ולא הפריט
 אחרת והרי עהורה אחמינחו על הפרעה חלה כמיט רטיי
 ריש גיטיין דהאמינחו על הפרעה טרונה דאליכ אין לך אדם
 נעעעעע אלא חזירו כמיט חוקי ורעטויס זכמה דוכתי [עיל קוסיי
 רפיז] וטניח זעעעעע זחלה טוהיכ זעעעעע ויכול ליחא לכל כהן
 טירלה ומה להסלכעניס עמו ומי יודע אס לא כהן לאיזה כהן וגס
 זחמה יכול ליחשל עליי ולהפריט חלה אחרת ויחנה זחמה
 לכהן אזל כאן יכול כל אחד לזכות זעפער שלא מרלוכו ואס
 אחד יזא לזכות צו והוה ימחה זידו יחשדוהו :

ועל תירוץ הגי טענהני אחרת טעעלס זמן כונתי וזנה
 כיוונח האמה ואני אמרתי דגס הרמזים עודה דאס
 מפקיר הרי הוה הפקר ואין יכול לחזור צו מדין זמן ואפי'
 חוזר צו יכול כל אחד לזכות צו ומחני זכייחו אלא דהרמזים
 מוסיף דהרי הוה כנדר ואס חוזר צו ומוחה לאי שלא יזכה
 צו עוטה איקור ועוצר על נדרו אלא שלא חקעה איך עוצר
 על זל יחל דצרו הא אינו מחלל דיבורו כלל עהרי נדרו
 והפקירו קייס ועיי זענאחי ראי נענזיר טענה יין דעוצר על
 זל יחל אף טנדרו קייס עהרי כשאר נזיר והטעס כחז זאיח
 כיון עהעורה אקרה נזיר זיין כשחמר הריני נזיר הוי כאלו
 קיבל זנדר שלא יטחה יין מלצד קעלה הנזירות ועייט זאיח
 והזין יוחר היי זעפער כיון עחמה תורה דהפקר יכול
 לזכות צו איכ זעעעע עחמה יטיי זה הפקר הוי כקיבל עליו
 זנדר שלא יעכז זיד מי טיזא לזכות מלצד הולאות זמן
 מרשותו עהוליאחו תורה ולכן כחז הרמזים עאקור לחזור
 אזל עכייט אפילו כשאל כהי דפקע איקור נדר ואינו עוצר
 על זל יחל כשחוזר צו מיט לא מהני חזרתו לענין הפקעה
 זמן עהפקיע תורה זמן עיין היטע ותראה עאין עחמה
 לפקוק ומרוב ערדות אקלר וכל טוצ זמן לא יצלר ללה
 וככז על דבר אחת ולמוד זעחמה כחפן נעעעע רבך החוחס
 זעעעעע וזכרת טיס טלוס :

עמרוס הקי זלוהס זקיך טכיל

תשובה שי"ב

טיליח זי אויפאלו הי לסי יחרו טרכייט לפיק :
ישאו הריס טלוס, לאולר זלוס, חחריף זקי זרק
 עסקון וריח לו כלזכונ מויה יעקב זירושלמי
 כיי זקראקא :

מכתבו הנעים הגיע עדי זזמנו וכעעעע זעעעע זעני
 עוחפייט עקנו להס הרבה מיכי מעי על עוחפוח
 והיי להס חלק עורה זעורה וכעל זיכיהס קעעה ודברי ריבות
 אורות עחורות האלו עד עאקר אחד מהעוחפייט עליו ועל
 חזירו עחורות האלו זלשון זה קונס עחורות האלו ומעוטיהן
 עלי ועליך ורק מעוטיהן היי ללדקה לחלק לעכייט ועוחפוח
 עעני אקור רק הריוח עליו זקונס אזל קרן טלו לא אקור
 על עעעעע ועעה עעעעע אקור עייט רק הריוח וזלה לחלק
 עחורות

סחורות האלו עם שוחטו ונפשו צעאלתו איך דינס זנה וכתי ללל נמים אדירים אם יכול לאקור דבר שלא צח לעולם ובענין צריה ועל זה כנח בעצמנו אחיכ:

תשובה: ראשית דבר יש לחקור אם נדר זה דאורו שאמר קונס סחורות האלו ומעותיהן עלי ועליך הל כלל דהרי קייל צמי רכיש קייל דבאומר שאכי כהנה לך לך הוי כלל ואם הוחר אחד מהם הוחרו כולם וכנה הסיד קקיג דכשיכ ולך צוייו דהוי כלל וכן מצואר צמי קקיג דאפי' לרמזים דנלא ריו הוי כל אחד כדר נפיע מיי צוייו עודה דהוי כלל ולפי' כאן דאמר עלי ועליך צוייו הוי כלל לכיש ואם הוחר חצירו הוחר גם הוא, אלא דכל זה אם הי' נשאל לחכם על מה שאמר על חצירו ומלא לו פתח ולחד דיעה עס אפילו ביתר נחמיה אצל כאן לא נשאל כלל:

אבר אכתי יש לרדן דהרי קייל נדרי שגבות מותרים צלי שאלה לחכם ואם ראה חצורת אכשים אוכלים פירותיו ולא הכירם ואמר הרי הם עליכם כקרבן וכשקרב אליהם ראה שהם אציו או אחיו שלא הי' רולה לאוקרם עליהם אינו נדר אעפ"י שלא פירש כיון שהדבר מוכיח שאין אדם אוסר פירותיו על אציו ואחיו ואפילו כמלאו עמהם זרים שכיון שצטל הנדר אלא אציו ואחיו צטל גם אלא האחרים כמצואר צמי' רליצ קיין שהדבר מוכיח שאין אדם אוסר פירות חצירו על חצירו ולא הי' צלצו לאקור חלק חצירו על חצירו ובעל מקלחו שאין חלק חצירו אקור על חצירו צטל כולו ואין הנדר הל כלל אפילו צלי היתר חכם, אלא דיש להשיב שהרי הרין צנדרים כיה עיז הקסה מיש דנמחתי' דפוחמין צנכוד שגבות שח וכו' צנדרים קיין לריך שאלה לחכם וצנדרים שגבות שח כיה הנדר צטל מאיליו ותי' דשם ידע שיעצרו עליו שגבות וייעו והיי' צלצו נשעה הנדר לאקרם הלכך חייל נדרח ולריך שאלה אצל כאן שלא ידע נשעה הנדר שאציו ציניהם לא הי' צלצו כלל גם נשעה הנדר לאקור אם אציו לכן צטל מאיליו דאין פיו ולצו שווין עיש ואיכ הי' הרי ידע שיש לחצירו חלק צסחורות והיי' צלצו נשעה הנדר לאקרם עליו אלא שלא הי' יודע שאינו יכול לאקרם איכ ליכא עושה צעיקר הנדר וצעי שאלה לחכם דוקא ולא דמי לנדרי שגבות' אמנם אחר העיון יש לחלק צחלוקא דרצנן דצשלמח חסם דחל הנדר צכולל גם על שגבות וייע שפיר לריך שאלה מעום שצת וייע גופא אצל כאן כיון דנאמח לא חייל הנדר על חלק חצירו לחצירו ובעל הנדר מאיליו צחלק חצירו לחצירו איכ צטל כולו וכן מצואר צמי' הראיש עס שכתב ולא דמי למחתי' דסוגג גמור הי' על אציו ולא חל עליו הנדר כלל אצל הכא לו הי' לידע שאי אפשר לשנה צלל שגבות וייע וחל הנדר עליהם כי נדרים חלין על דבר מלוה כדבר הרשות הלכך לריך שאלה עיש:

אך אכתי יש לעיין דהרי רוב ראשונים פסקו כדברי רמב"ם כיה דדוקא צמחליף ומשנה דצריו הוא דאמרינן הוחרו כולם אצל צימעמיד דצריו כולהון אקורים ואציו מותר והכי קייל ציוד קיין רליצ קיין וצמיד הרי לא החליף דצריו ואיכ אף שצטל הנדר צחלק חצירו לגבי חצירו מיי שאר הנדר קיים, אלא לפמי' צוייו קקיג דאפילו לא אמר אחיכ כלום כשראה שצעה דצרי צעעה הנדר אלא שוואח טעוהו מותר צכל ואלי' כאן שחליף לשון הנדר כמו צקעיף שחמי' דשם הוא אמר עכשיו גיכ לאקור על האחרים עיכ צעינן שחליף משאיכ זנה דאינו אומר כלום וכי היכי דמותר לגבי אציו הוחר לכולם דהא אין כאן נדר לגמרי עיש ועיין סיד קקי"ו ומצואר מזה דדוקא צאומר שהי' נודר שאר הנדר והיי' אוסר על האחרים אז צעינן דוקא שהיי' משנה הלשון מכלל לפרע או מפרע לכלל אצל אם הי' מעמיד הלשון על האחרים הם אקורים אצל אם אינו אומר שהיי' נודר על האחרים אמרינן הוחר מקלחו הוחר כולו אפילו אינו אומר כלום ואיכ צמיד נמי אם אינו אומר כלום רק ששוע עושהו שאינו יכול לאקור פירות חצירו על חצירו ובעל הנדר צמקלחו צטל כולו:

איברא דצרי טוי' קשים צעיני מהא דכהנ נמי' עס אצל אקר על עלמו צצר ויין וכשאל לחכם על אחד מהם ונחמרט ממנו לא הדר מגופי' דנדר ומה שנשאל עליו והסודו מותר והשאר לא הוחר אלא עומד צאיסודו כנחמילה כיון שצמעמיד דצריו כן עיש ולפי דברי טוי' נסי דקיל כדעת הרמזין ורין צפירושו נדרים כיו דגם צהוחר מקלחו הי' שאלה לא אמרי' דהוחר כולו אלא צמסנה ומחליף מיי צאיו אומר כלום אמרינן הוחר מקלחו הוחר כולו ואמר כלום ואמאי לא הוחר כולו, מיהו זנה ילל לסמי' הראיש

צפירוש נדרים קיין שסנדר שהוחר מקלחו הוחר כולו אעפ"י שלא מלא פתח על כולו דלא נדר מעיקרא אלא עיד שנתקיים כולו כאלא החרת מקלחו פתח לכולו עיש ולפי' ילל דעיכ לא כנה ספויז אלא צנדרים שגבות דלא צעי שאלה כלל לחכם רק מקלחו צטל מאיליו וכמי' שריעצ"ל דאנן סהרי דלא הוי דעת' כלל על אציו ועל אחיו הלכך אפי' נדר כסח כמאן דאחתי דהויל דצריים צצלצו וצלצו כל אדם שהם נצריים עיש ולכן כשאינו אומר כלום נמי אכן סהרי שהיי' משנה לשון סנדר מכלל לפרע או מפרע לכלל וממילא צטל כולו ואפי' דכתב הרין צנדרים כיו דמי' איתיי' דאיכא איכסי דקפדי הכי ואיכא איכסי דקפדי איכפא עיש מיי צאיו אומר כלום אכן סהרי שהיי' עקפיד על שניהם לדעת טוי' ולא הי' נודר כלל גם על האחרים אצל היכא דיתר מקלחו עיי שאלה ופתח וחרטה נהי דהחרת מקלחו הוי פתח לכולו שלא נדר אלא עיד שנתקיים כולו מיי כשאומר לפני החכם שמתחרט על אחד מהם ואינו אומר שמתחרט על השני הוי כמעמיד דצריו על השני ולא הוחר השני והכי דייקא ליסנא דנמי' שכתב כיון שצמעמיד דצריו כן:

ארא דאכתי קיל מיי' הראיש צפסקין נדרים כיו וליע לרנה אדם סנדר מצי' דצריים צצר ויין שלא הי' לפניו והזכיר שניהם צין צעעה הנדר צין כשצא לפני החכם ומלא חרטה על אחד מהם מיי אמרינן הכא מודה דהוחר כולו כיון דליש כאן החלפה דדוקא צמיד דשייך כולכם וגם זה וזה צהא קאמר רבה דצעי החלפה או דילמא לא אמרינן הוחר כולו אלא היכא שחליף ואין חילוק עיש ולדעת טוי': כיון דליש החלפה ממילא אין כאן צמעמיד ולא נבע מלא אמר כלום ואמאי לא כימא דהוחר כולו ואפילו גם זנה כמש"ל כיון שאינו אומר שמתחרט צשני על סנדר כלל הוי כמעמיד על עיקר הנדר אלא דאם הי' שייך החלפה ושינוי צלצו: הייתי אומר מכתמחא שהיי' משנה הלשון אצל כיון דליש כאן החלפה ושינוי צלצו לכן נכתב הראיש אי הוחר כולו או לא ואיכ דרצנה יש מיכן קלח סייעתא לטוי':

ורפי' צמיד דשייך החלפה דאנן סהרי אלו הי' יודע שאינו יכול לאקור חלק חצירו עליו הי' משנה הלשון ולא הי' אומר קונס סחורות אלו עלי ועליך אלא הי' אומר קונס סחורות אלו עלי וחלקי מקחורות אלו עליך שפיר אמרינן כיון שהוחר מקלחו מאיליו דהיינו חלק חצירו לחצירו הוחר כולו, ויש סייעתא לזה מלשון הראיש שכתב סנדר מציד צצר ויין שלא היו לפניו והזכיר שניהם וכו' וכונחו כמו דאמרי' צצצועות כיג עיז הכא צמוכחים לפניו עסקינן שהייל אומר צצועה שלא אשמה אלו ומדפרט הוי שני צצועות אלא דדמי עס שפרט משום שהיה רולה כל המין עיש והיי' אם אקר רק צצר ויין שלפניו שייך החלפה ושינוי צלצו שהיי' אומר חחילה קונס אלו עלי ועכשיו אומר שהיי' משנה לפרע לומר צצר ויין זה או זה וזה או איכפא שאמר מתחילה צצר ויין ועכשיו אומר אלו אצל צרולה לאקור צצר ויין שאינן לפניו ליש החלפה ואיכ צמיד שפיר שייך החלפה ככיל וייל דהוחר כולו: דין אמח דצנוף הדצרי אכי תמה למה צעינן משנה ומחליף כלל וצשלמח לדעת הראיש צפירושו נדרים קיין הכיל דהא דנדר שהוחר מקלחו הוחר כולו הוחר מעט דמעיקרא לא נדר אלא עיד שנתקיים כולו והוחר החרת מקלחו פתח לכולו שפיר דלא מיצטיא אם הוחר מקלחו עיי שאלה ודאי נמי דלא צעינן פתח וחרטה על מקלחו השני עכ"פ צעינן חרטה על לשון הנדר שהיי' משנה מכלל לפרע או מפרע לכלל אלא אפילו אם הוחר מקלחו מאיליו משום נדרי שגבות נמי שפיר צעינן משנה ומחליף לשון הנדר שהרי לגבי מקלח השני אינו שגבה על גוף הנדר כלל רק על לשון הנדר אצל לפי מה שהציא הרין צנדרים דף קיין דילפינן לה צירושלמי מדכתיב ככל היולא מפיו יעשה דמשמע דוקא צשכולו קיים והוא צירושלמי נדרים פיא היא מה מקיים ריע ככל היולא מפיו יעשה מיכן לנדר צצטליו מקלחו צטלו כולו עיש איכ למה לי משנה ומחליף הא כיון דצטל מקלחו לגבי אציו ואחיו ממילא צטל כולו כיון דאין כולו קיים, אצל אשכחא פתרי דלא אמרינן נדר שהוחר מקלחו הוחר כולו אלא אם הי' צכלל היולא מפיו והוחר מכללו אז הוחר כולו אצל אם לא הי' מעולם צכלל היולא מפיו ליש ככל היולא דהרי כל היולא מפיו קיים אלא שמתקלחו לא ילל מפיו כלל ודבר זה מוחרת הריעצ"ל למדתי צנדרים דף כיו דיה ראה אותן וכו' שכתב דמשויה כי אמר מעיקרא כולכם אקורים ועכשיו אומר אלו הי' יודע שאינו ציניהם הי' כולכם אקורים חוץ מאציו

מחמת אונס שצוה לא מהני אפילו לרמזים וקוצ הראני בני הצחור החרון וסנון מויה זן ליון כ"י שהדבר מצוה גס צבי צדה"צ ק"י קיס צסס הריטציה מ"מ זה בהצטעו צשעת הלוהה דה"י אנוס גס על השצוהה אצל הרין י"ל דמייירי דל"ה היה אנוס על השצוהה וספיר יש מקוס לחול צאופן היחר לרמזים הכ"ל, ועוד דצ"מ מייירי שכשצע למחול אחר הפרעון וצ"ה אין הלוה עושה איסור וחלה השצוהה וספיר הו"י אנוס מחמת השצוהה אצל צכצע לפרוע מצ"ה אס לינו עושה צהיחר יש א"י גס על הלוה וא"כ אין השצוהה חלה ול"ש לומר דאנוס מכח השצוהה, וגס צלאה"כ כחצ ש"מ שאס אומר סעושה צל"צ שלס צלי אנוס שצוהה ספיר מהני ע"ש, אצל כ"י אינו שוה לי לדעה הסימ צרמזים דרוקא מחילה אחר הפרעון מהני ולא צצ"ה סעמיד ליקח וכן דעה שאר ראשונים וכן פסק צשו"ע סימן ק"ס ס"ה :

אבר כ"ל סצרה ישרה דל"ה דמי להאי דרין דשס ליכא שצוהה שגנה כלל שהרי ידע צשעה שצוהה שאסור לחה רצ"ה ומ"מ צכצע וה"י צדעחו גס לקיים שצוהה צא"י ועיין חוסי צילה י"צ ע"צ ד"ה הכא כמי וגס מעמיד דצ"ו ואינו משנה שאלו ה"י יודע שאין השצוהה חלה על הרצ"ה לא ה"י צכצע על הרצ"ה דהרי רשע הוא שלוה צצ"ה ואפטר ר"ה ליצבע לצוה וא"כ אין כאן שצוהה שגנה והשצוהה מלאה מקוס גס על הרצ"ה להיות שצוהה שוה אלא דמל"ר ד"ה אינו שצוהה ציעוי על הרצ"ה לכן על הקרן ספיר חל שצוהה אצל צכ"ד איכא חרתי לצינחא דודא"י נדר שגנה הוא לאסור חלק חצ"ו על חצ"ו ואלו ה"י יודע שהוא כן לא ה"י אסרו דאין צ"דו לקיים כד"ו ואין אדם מול"ה דצ"ו לצעלה וגס אנו סהדי דמשנה דצ"ו הראשונים שאלו ה"י יודע שכן לא ה"י אומר קוכס סחורה אלו עלי ועליך רק קוכס חלקי צסחורות אלו עלי ועליך וא"כ ספיר אמרי"י נדר שצטל מקלחו ומכללו דהיינו חלק חצ"ו שה"י צכלל הנדר צעל כולו וצסי מחנה אפרים ה' שצוהה ס"י ח' המה על דצ"י הרין אלו ולפ"מ צכוכחו לק"מ : **וישוב** מלאחי צשעה"מ פ"י צ מדרים ה"י שהצ"ה צסס ס"י קול יעקב דמיה ע"ג שנסחפק צמי שה"י לפכ"ו שמי צהמות וכד"ו ואחר הרי אלו עולה וכמלאה אחת מהן צעלה מוס או טמאה מ"י אמרינן כיון דעל אותה צהמה לא חל הנדר גס על האחרת אינו חל דהוי"ל נדר שהותר מקלחו הותר כולו או דילמא לא אמרינן נדר שהותר מקלחו הותר כולו אלא כשחל הנדר מעיקרו ושז הותר מקלחו ע"י פחה אמנס אס מעיקרא אין מקוס לחול על מקלחו כלל צכה"ג אפשר דקרי"י צ"י ככל ה"י מפי"ו יעשה, והנה מ"ש דל"ה כ"מא הותר כולו אלא כשחל והותר מקלחו ע"י פחה ודאי ליחאדנדרי שגנוה יוכיח שלא חל על מקלחו מעיקרו ויתר צלא שאלה ואפ"ה אמרי"י צ"י דהותר כולו אלא שצמחר דצ"ו חיקן הדצ"ר דצנדרי שגנוה עכ"פ ה"י מקוס שיחול הנדר אלא ש"ה חל מפני שה"י שוגג אצל כאן אין מקוס לנדר לחול כלל שיה"ה צהמה טמאה או צע"מ עולה :

ובמכתבו הצ"ה חשו"י צבי יעקב שהוצ"ה צשעה"מ פ"ב מדרים צשו"מ שאסר שמיטתו על כל ישראל גס הוא אינו אסור דהוי נדר עעו"מ וס"י צבי יעקב אין אחי וצשעה"מ המלו"י"ן חפסחי ולא מלאחי זה רק שדן שס לענין דשלצ"ל ודמי ל"י צנכחצו צב"ל דמיטתא מהא דחולין מ"ה דאף דאין אדם אומר דשא"ש מ"מ צא"ה ל"י שוחפוח צנו"י אוקר חלקו והאריך קלח צזה ולא כיוון יפה דצנדרי"ס מל"ד נדר שהותר מקלחו הותר כולו אח"ן עליה ח"י מדרשה ירושלמי ח"י מטעם הרא"ש נדרים ס"י כמצי"ל אצל שס צחולין מה צכך שאינו יכול לאסור חלק חצ"ו צמחצצחו לע"י מ"מ חלק שלו יכול לאסור וכאסר חלק חצ"ו מפני שמוצ"ב צשלו וגס לא ה"י רולה לצב"ד ע"י כלל צחלק חצ"ו ודיחוי מעיקרא לא הו"י דיחוי כלל : **ובשערי** שס הקשה דצ"י ריטצ"ה סותרים זא"ו דצ"י לנדרי"ס כחצ כמ"ש הרין צחשו"י הכ"ל דאס צכצע על הקרן ועל הרצ"ה דחייב על הקרן אע"ג דאינו חל על הרצ"ה דל"ש לומר נדר שהותר מקלחו הותר כולו כיון דהוי מחילה לא אמרי"י הכי עיין מחנה אפרים ה"ש ס"י ח' וצכחצוהה כ"ש אה"ה דקאמר הכא אין צ"דה לגרש אי"ע הקשה הריטצ"ה קוש"ת חוסי"ה א"ה צ"דה לומר אינו ניזונת ואי"ע עושה וסירן דכ"ה שיכולה לפטור עלמה אלעשות צלמר כי אומרת אינו ניזונת ואינו עושה אצל ח"י לפדות יד"ה משיעצודא של צעל ל"י מלאכות וכיון דיד"י משועצדין לצעל ל"י מלאכות אפ"י למ"י אין לה כח להקדישן שהרי עיקרן של צעל וא"כ נראה מדצ"ו כיון שלא חל לענין ז' מלאכות צעל כולו ע"ש ולפענ"ד לחלק דוקא אס צכצע על שני דצ"ים צשני חיצות כמו קרן וצצ"ה צזה ק"ל לריטצ"ה דא"פ"י שאין השצוהה

מורו צ"ה דל"ה הותר כולו מטעם דגלי דעה"י עכש"ו סל"ה ה"י אצ"ו צכלל כולס כלל ולא הותר מכללו אצל כשאומר עכש"ו שה"י אומר פלוני ופלוני אסורים ואצ"ה עוחר דמגלי דעה"ה דאצ"ו ה"י צכלל כולכס וכאלו אחר כולכס עשרה הצאים לאכול חאכ"ס הרי סס עליכס קרצן שגומר דעחו על כולס צכלל וכ"י מפי"ק ל"י השחח לאצוה מטעמא דהוי טעות כי אסרי"י צהדיהו הו"י כאלו מפי"ק ל"ה מכלל"ה ולכן הותרו כולס, ויותר מצוחר צמ"ש אחר כך וה"י איכא שמי לשונות דסחרי אהדרי דה"ה צחמילת דצ"ו דהו"י אחר כולכס אסורים עשמע סכולל צאיסור אחד לכל הזרים ושלא היה צדעחו לאסור קרצ"ו כלל ואיכס צכלל האיסור וכה"ה גיכא כי משחרי אצוה צעוה"ה לא חצי"ב נדר שהותר מקלחו כדפ"י לעיל וכ"י סדר אחר חוץ מן אצ"ה עשמע דאצוה צכלל לשון נדרו דמעיקרא חל"ה דהשחח מפי"ק ל"י מיי"י וכה"ג חשי"ב נדר שהותר מכללו וכ"י אצל השחח דנקט צבילוי דעה"ה ליטכא דחוץ מאצ"ה גלי דעה"י דכ"ל איסור אפילו אקנצ"ים עד סיולי"ס צמחר דיצורו הלכך כי אישחרו קרצ"ים מטעם נדר טעות הו"י נדר שהותר מכללו וכ"י ע"ש :

אך כ"י התייח לדעה הריטצ"ה דכראה מדצ"ו סחופס הסוג"ה כפסטי"ה דצשעת הנדר אחר כולכס אסורים ולרצה צאוחר אחר כך שהיה אומר כולכס אסורים חוץ מאצ"ה הו"י מעמיד ולכ"ע אצ"ו מותר וכולס אסורים וצמחלי"ק מכלל לפרע פליגי ולרצה צמחלי"ק מכלל לפרע כו"ע מורו דהותר מקלחו הותר כולו ולא פליגי אלא צאמר מעיקרא כולכס ועכש"ו אומר שה"י אומר כולכס חוץ מאצ"ה וכמצוחר צצ"י הריטצ"ה הכ"ל אצל לדעה הרין ורא"ש ושאר ראשונים דגס צמשנה מפרט לכלל מיקרי מחלי"ק והותר כולו וכ"פ המחצ"ר ס"י רל"צ ס"ה קשה צע"י לומר שאצ"ו ה"י צכלל נדרו והותרה מכללו, ומ"מ נראה גס צזה דהקצ"ה כך הוא דצאוחר מחמילה כולכס אסורים ואח"כ מעמיד דצ"ו שה"י אומר כולכס חוץ מאצ"ה גלי דעה"ה ש"ה היה אצ"ו צמשמעוה הנדר כלל ולהס ולהס לא ה"י פורט דא"ז ה"י נראה שלצ"סוף יזכור אח אצ"ו גס כן כמ"ש הרין ד"ה איח"י"ו ואין דעחו סיה"י אצ"ו צמשמעוה אפילו רגע אחת וא"כ לא הותר מכלל איסור ולהכי לא הותר כולו והאחרים אסורים וכן צמעמיד מפרט לפרט גלי דעה"ה דצכולכס היה אצ"ו יותר צמשמעוה הנדר מוצה וזה וכמ"ש ג"כ הרין ד"ה הכ"ל וכיון שדעחו שלא יהיה אצ"ו צמשמעוה הנדר כלל לא הותר כולו דנחקיים כל ה"יול"ה מפי"ו אצל צמשנה ומחלי"ק צ"ן מכלל לפרט צ"ן מפרט לכלל מגלה דעחו דצמה שאמר צשעת הנדר היה אצ"ו צמשמעוה הלשון יותר וכמ"ש הרין דאיכא איכסי דקפדי שלא יפרט דא"ז הוא צמשמעוה יותר וכיון שהיה צמשמעוה הנדר והשחח מול"ה מן הכלל הו"י נדר שהותר מקלחו מכללו והותר כולו :

אמנם צשעוה הרין ס"י ע"ג כחצ על מ"י שצכצע לפרוע הקרן והרצ"ה דאע"ג דל"ה חלה השצוהה על הרצ"ה מ"מ חייב על הקרן ולא אמרינן הותר מקלחו הותר כולו כמו דאמרינן צפ"ד דנדרי"ס צ"י ראה אוכלים חאכ"ס וכ"י מטעם דל"ש למימר הכי אלא היכא שאינו יודע צשעת הנדר שאצ"ו ציני"ס שהוא היתר וכ"י והרין אוסי"ק דל"ה אמרינן אלא צמשנה דצ"ו הראשונים אצל צמעמיד לא ע"ש וא"כ צכ"ד כמי כיון ק"דע צשעת הנדר סחלק חצ"ו ציני"ס שהוא היתר וגס אינו משנה סוצ לא אמרינן דהותר כולו : **וסבור** הייתי לומר לפמצי"כ הרמז"ס פ"ד ממלוה ה"י"ג הו"ו מקלח הגאונים שהלוה סמחל למלוה הרצ"ה שלקח ממנו או סעמיד ליקח אפ"י סקנו מידו סמחל או נתן מחנה אינו מועיל צו כלום שכל רצ"ה סצעולס מחילה הוא אצל סחורה לא מחלה ואקרה מחילה זו וכ"י יראה לי שאין הוראה זו נכונה אלא מאחר שאומרים למלוה להחזיר לו וידע המלוה [ל"ל הלוה] שדצ"ר איסור עשה ויש לו ליטול ממני אס ר"ה למחול מוחל כדרך שמוחל הגזל ע"י"ש ומשמע מדצ"ו דעל סעמיד ליקח כמי קאי וכן הצ"ו ממנו רצ"ס מהקדמונים ועיין צאשר"י ר"ס איזוה נשך וצש"מ שס והמ"מ שס לא כחצ כן ע"ש ולפ"י אינימא דגס קודם לקיחת הרצ"ה אס המלוה אינו רולה ליטול ממנו וידע הלוה שאסור ליחבו ונותן לו צמחנה מועיל ספיר יש לחלק דהס"י יש מקוס לשצוהה לחול גס על הרצ"ה לחה למלוה צאופן היחר הכ"ל רק שאח"כ אינו עושה כהיחר הכ"ל ואסור לפרוע הרצ"ה וא"כ אין השצוהה נעקרה מעיקרא רק מ"יכן ולהצ"ה והו"י כהפרת צעל דל"ה אמרינן צ"י הותר מקלחו הותר כולו כמצי"כ כל הראשונים וצשו"ע ס"י רכ"ע ס"ב וף"ה סכחצ ש"מ צ"מ ס"ה דאס מוחל

הסבועה חל על הרביע ע"ש חייב על הקרן כיון דרביה סוחר
 ממילא פלגינן דיבורא וחל על הקרן דזה עיקרי ככל היולא
 חסיו חזל אס שניהם דיבור אחד כאמרו קונס שאני עושה
 לפיך אס הדיבור בטל לגבי ז' מלאכות אפילו ממילא אין מחלקין
 הכולה שיחול על שאר מעשה ידיה כיון דהיא לקיים ככל
 היולא עפיו וכעין שמהלק רבנא בהסבועה ס"י אלף רל"ז להלק
 בין האומר אשה פלוני זינחה עמי דפלגינן דיבורא ומסקלין
 היבה עמי ובין האומר אני באחי על אשה פלוני דהיא להלק
 הדיבור ולקלקל אני באחי לא יהי' זו קום מעשמות ע"ש:
אמנם למטיל בכונה הרין בהסבועה אין אנו לריבין לכל זה
 אלא באחי דקרן ורביה ליכא כדר סגנה כלל אלא
 דממילא בטיל על הרביה ולהכי חייל על הקרן אצל בהך דקונס
 היחה סוגנה בטענה הכדר שלא ידעה שאינו חל על ז' מלאכות
 ואלו ידעה אכן סהדי שלא היחה מוליא דרביה לבעלה והיחה
 עשנה הלשון לאסור רק שאר מעשה ידיה וזנה ספיר אחרי'
 הוחר מקלחו הוחר כולו:

ושוב הניח עס דרין כדריס פ"ו דיה מחקיף לה פליג
 על סברה ריעוצא הכיל דהקסה ג"כ קושי' הכיל הא
 צידה לומר איני כיוזנה ואיני עושה ומירין דאפילו כי אמרה
 הכי מחויבה בז' מלאכות וריבין דאמר יפר שמה יגרסנה
 ותהא אסורה לו ע"כ לאו משום שאר מעשה ידיה דזנה
 אפטר לזוהר אלא משום ז' מלאכות דהי אפטר לזוהר וע"ז
 פריך שפיר כיון דהין צידה לאסור עכסיו האיך יכולה
 לאסור לכי מגרסה ואיכתיא דסבירא ל"י כריעוצא הייכול להרץ
 בפטיעות כיון דלא חל אזי מלאכות בטל נמי לשאר מע"י
 דהוחר מקלחו הוחר כולו, ולפענדיג דאינו ראה רק אקדים
 ליישב מה שהקסה בפי קול יעקב ושעיהימ עס א) מכתובות
 ע' המדיר את אשתו מליהכות לו עד ל' יום יעמיד פרנס
 ופרסי' דהין הנחה השמישו כאסר עלי' דהא משועבד לה משמע
 דהנחה השמישו בכלל הכדר אלא דאינו חל משום דמשועבד
 לה ואף תוק' לא פלגינן ארשי' רק מעטס אחר ג' כריעוצא
 הכיל כימא אחר ומקלחו להנחה השמישו הוחר כולו גם לשאר
 הנאות ב) מדגני רבנא כדריס ע"ו דיה ואכ"כ שכתב דהא
 אסרה הנחה השמישה אכ"כ אע"ג דלא חל איסורא על הצעל
 משום דמשועבד ל"י מימ אכולי עלמא חייל ע"ש ואמאי לא
 כימא הוחר מקלחו וכו' ג) מכתובות כ"ט למאי דסיד דקונמות
 אין מפקיעין מידי שיעבוד אמאי לא אדריע דקאמר יפר
 שמה העדיף עליו יחר מן הראוי לו ומה צדך הא כיון דהוחר
 לגבי עיקר מע"י משום דמשועבדה לו הוחר נמי להעדפה
 עיי"ש, ולפענדיג ליישב דעיין מהרי"ט ח"א ס"י ה' ד"ה ומרן
 דיהא דאמרינן קונמות מפקיע מידי שיעבוד היינו דוקא
 באוסר ככסיו על צעל חוב דאכתי מחוסר גוצייאל והס שלו
 ואלו רלה להקדישם יכול ועוד אי צחר הכי כפלו ל"י וזו
 יכול לסלק הצע"ה צהס משויה שפיר חל הכדר דאדס אוסר
 פירוואיו על חזירו וכן האי דקונס שאני עושה לפיך יכולה
 היא לאסור עליו מע"י בקונס שהי' לה מעוה ממק"ח ע"מ
 שאין לבעלה רשות צהס והיחה יכולה ליתן לו דמי משקל
 ה' קלעים ציהודה אצל אס הדירו צע"ה קונס הנלחי עליך
 לא חייל קונס עלי' כלל דהא ודאי משועבד ל"י ואין צידו
 לאסור הנלחו דהין אדס אוסר דשא"ש ואינו צידו דהא ודאי
 צידן יהנה ממנו דמשועבד ל"י הוא ע"ש ולפיז כיל דגס
 אחר דאלמוה רבנן לשיעבודא שאין קונמות מפקיע מידי
 שיעבוד מימ היכא דיכול לסלק שיעבודי' צדצר אחר הכדר
 חל דהרי יש לו מקום לחול אס יסלק שיעבודי' צדצר אחר
 רק אי לאו דאלמוה אפילו אין לסלק שיעבודו ממקו"ח מימ
 כיון דקונמות קדוהיג הוא כיון שהכדר חל חו לא פקע צכדי
 וממילא פקע שיעבוד אצל כיון דחכמים אלמוה לשיעבודא
 הוי רק כקדושה דמיס חל הקדושה אלא דהאי צע"ה
 ועדיף כדאמרינן בפסחים דף ל"א ובעיורבין כ"כ כמו שטורף
 מלקוחות דמי מהני המכירה ומימ צע"ה גובה מהס ופקע
 מכירה הינ פקע הקדש דקדושה דמיס פקעה צכדי והיג
 בקונמות אע"ג דקדוהיג הוא מימ כיון דמשכחה קונס לזמן
 משאיכ בהקדש קדוהיג דלא משכחה לזמן עיין כדריס כ"ט
 שפיר אלמוה רבנן לשיעבודא ואמרינן אף דקונס חל על השיעבוד
 משום דיכול לסלקו צדיא מימ אס אינו מסלקן צדיא אין
 הקונס מפקיע מידי שיעבוד אף דלא פקע צכדי מימ השיעבוד
 מפקיע מן הקונס ופקע הקונס כאלו הוי קונס לזמן אצל
 אצל צשיעבוד שאינו יכול לסלקו צדיא ואין צידו להפטר
 ממנו אין הכדר חל כלל וכמי' מהרי"ט דאפילו אי קונמות

מפקיע מידי שיעבוד מימ צכדי אין הכדר חל כלל, ולפי"ז
 איש צכדי צכדי כ"ט גס לפי סקיד דקונמות אינו מפקיע מידי
 שיעבוד מימ הכדר חל גס על עיקר מע"י רק דצוה אס אינה
 מסלקה שיעבודו צדיא אחי שיעבודו וצטעל ל"י לקונס עיבן
 ולהנח ואחי ומריף וכיון דאינו נעקר מעיקרוא הוי רק כהפחה
 צעל דעיג גי"ז [ולא כהפחה חכס דעוקר מעיקרו] דלא
 אמרינן הוחר כולו ואיכ העדפה שאינה משועבדה ספיר אסור
 עליו ומשויה יפר לריע, ועיין צמהרי"ט ס"י הכיל דגס בהשמיט
 אינה משועבדה לבעל אלא צעונה האמורה צתורה אצל אינה
 משועבדה להזדקק לו בכל טעה שהוא רולה שאינה כצנזיית
 חרצ ע"ש ולפי"ז גס בהשמיט לגבי הצעל יש מקום לכדר לחול
 על השמיט שאינה צעונה האמורה צתורה ולכן חל הכדר רק
 דהשמיט המשועבדה לו אחי וצטעל הקונס מכאן ולהנח ולהכי
 לא אמרינן דהוחר כולו וספיר כתב רבנא דחייל אכויע וגס
 רסי' כתב ספיר דאע"ג דצטעל לגבי השמיט מימ אינו בטל לגבי
 שאר הנאות וא"ש, ומהרי"ט עס כתב כיון דלא חל על עיקר חיוצ
 השמיט לא חל נמי להעדפה ודלא כסביראנו הכיל אצל איכ קיל
 כריעוצא דכתובות הכיל דגס צוה אמרי' הוחר כולו ועיין צע"ה
 עס מה שמחלק אצל הריעוצא ספיר ייל דסיל כמו שכתבתי
 ולקימ, וזנה מיושב גס מה שהקסה בפי' מהנה אפרים קימן
 ח' מהא דקונס שאני עושה לפיך ר"י בן כורי הוחר יפר
 שמה יגרסנה וכו' ואמאי כימא כיון שצדרה צכולל צעודה
 חסחיו ולאחר גירושין כיון שהוחר צעודה חסחיו משום
 דמשועבד ל"י הוחר נמי לאחר גירושין, ולפמי' כימא דגס
 צעודה חסחיו חל כיון דאפטר לסלק השיעבוד אלא דאס
 אינה מסלקה השיעבוד אחי שיעבוד ומפקיע קונס מיבן ולהנח
 לכן ספיר חל לאחר גירושין דהוי רק כהפחה צעל:

אך עוד הקסה עס מכתובות ע' דפריך וכיון דמשועבד לה
 וכו' והחנן קונס שאני עושה לפיך וכו' ומסני אלא
 וכו' נעשה כאומר לה וכו' ופריך ואי איחה לר"ה וכו'
 קונס שאני עושה לפיך וכו' נעשה כמי שאומרת לו איני
 כיוזנה ואיני עושה ומאי קושיא הא אפילו אמרה איני כיוזנה
 ואיני עושה אינה יכולה להפקיע שיעבורה מ' מלאכות וכיון
 דלא חל כדנה צו' מלאכות אשאר מע"י נמי לא חייל ע"ש,
 ולפענדיג לקימ דלמאי דקיל עכסיו דכעשה כאומרת איני
 כיוזנה ואיני עושה אע"ג דלא אמרה דמסחמא דעה צאופן
 סיחול כדנה וכרימ דהין אדס מוליא דצביו לבעלה עיין
 כתובות כ"ח הינ אמרינן נעשה כאלו אמרה חוץ מ' מלאכות
 כיון דכי אוסרת נמי צצע מלאכות אין הכדר חל כלל צודאי
 אמרה צאופן סיחול הכדר, אלא דלפמי' קשיא הא גס צצע
 מלאכות המצוהרים צאהע"ז ס"י פ' ס"ו יש מקום לכדר לחול
 אס מסלק שיעבורה צהכנסת ג' שפחות או ממון כיכ כמבואר
 עס ס"ו וסיח ואיכ הכדר חל רק השיעבוד מצטל הקונס
 מכאן ולהנח ואמאי כתב הריעוצא כיון דצטעל לבעל מלאכות
 צעל כולו, אך ז"ח דהרי עכ"פ אופן המלאכות המצוהרות
 עס צכדי וממס הלענה מעוה שהוה אחת מ' מלאכות המצוהרות
 צמשכה כמבוצה נמי אין צידה להפטר מהן צשום אופן כמבואר
 עס ס"ה ועיין צהגיה עס ס"ח וממי' סק"י וע"ז אין מקום
 לכדר לחול כלל והוחר מעיקרו לכן הוחר כולו:

ז' מלאכות בעל כוונה ולפיכך י"ל דמודה הר"ן לריב"ז דאם סגור הוה מקלחו לגבי שבע מלאכות הוה כולו גס לגבי שאר מעיי אלא שמה תאמר דאפילו צפורט אינה אוקרת אלא אכילה ואיכ גס צ"ל מלאכות י"ס עקום לכדר לחול ככיל ואיכ שפיר חל על שאר מעיי לאחר גירושין ולהכי יפר ולהכי לרי"ך הר"ן לחדש דמשום איסור שאר מעיי בלאהי אין לרי"ך להפטר דאפשר ליזמר אלא הכא באוקרת כל הנאה שלה על צעלה אפי' אותן ז' מלאכות וכו' דצפורט סויה עלי' כהקדש וכל הנאות אסורין ולהכי יפר דבהכי אי"ל ליזמר ועי' פרי"ך שפיר אשה צידה לגרש עלמה דבהכי לא מהכי איני כיוצא ואיני עושה וכיון שכל הנאות אסורין אין עקום לכדר לחול כלל ובאמת אינו חל גס על שאר מעיי וכריב"ז אלא הנ"ל אלא כיון שבצר הולך לומר דבשאר מעיי אפשר ליזמר רק צשבע מלאכות אי"ל ליזמר לומר להוכיח שבאין כל הנאות בכלל לא רק אכילה וצלה הוכחה זו לא הועלתו צחי' הריב"ז אלא ככיל שוב לא הולך לחי' הריב"ז אלא שפיר י"ל דמודה לסברת הריב"ז:

איכ"ר דבגוף דברי הריב"ז יש לעיין קלה אם כונתו כמו שפירש בו שעה"מ דמשום נדר שהוה מקלחו הוה כולו אחינן עלה דמשעמח לשונו שכתב וכיון דמשועבדות ידוי' לבעל לשאר מלאכות אפי' למעיי אין לה כח להקדישו שהרי עיקרן של בעל ומזה נראה דכונתו כיון דאינה יכולה להקדיש מעשה ידיה משום דהוי דשלציל רק באומרת יקדשו ידי לעושיהן וכיון דידיה עיקרן של בעל אינה יכולה להקדיש ידיה ומחילא אין מעיי קדוש משום דצר שלא צא לעולם, אלא דאינו מתקבל על הדעת דכהי' דידה משועבדת לבעל לז' מלאכות מי'מ הס שלה למעיי דיכולה לומר איני כיוצא ואיני עושה ועיין חוסי' גיטין דף ע"ז ד"ה ידה ואפילו תאמר שהם כשותפים צידה מי'מ יכולה לאסור חלקה ועיין נדרים ר"מ השותפין ושפיר יכולה לומר יקדשו ידי לעושיהן למעיי חוץ משבע מלאכות אע"כ דמשעם נדר שהוה מקלחו הוה כולו אחי' עלה וכמו שהבין שעה"מ:

חולין רק משום קנסא יפלו לכדנה ע"ס, ולפעניד שחי חסוי צדצר חדל למאי דאמרינן באמחות ע"ז בכצטי עלתה ששחטן לשמן וזרק דמן שלא לשמן דלרבי הלחם קדוש ואינו קדוש וקאמר רבי קדוש ואינו גמור ואמרי' שם בגמ' לפי מה שמקיים רש"י הגירסא דלאצ"י תפוס פדיונו משום דלא חלה עליו קדושת גמורה ואינו יולא לחולין משום דקדשתו' שמיטה במקלח ואיכ שפיר מלינו קדושת שחליפיו אסורין ואינו יולא לחולין, ושכ"ח הרי משכה שלימה שכינו צבורות י"ד כל שקדש הקדישן אח מומן וכו' ונסדרו פטורין וכו' ואינן יולאין לחולין לגזו וליעבד ולדן וחלצן אסור לאחר פדיון וליקף לה בגמ' ע"ס ע"ז עקרא ואהדרי' לאיקורא קמא ועיין חוסי' צ"ה י"ג סד"ה השוחט ואיכ שפיר מלינו בקדושת שחליפין אסורין ואינו יולא לחולין ושפיר כתב הר"ן דקונס סו"י עלי' כהקדש דהחליפין אסורין וגם הקונס כשאר באיסורו קמא ולקמ' :

ואתרי' אסר האיבעי' לא חיפשטא כתב הר"ן דכיון דאפי' חילופין בגידולין דמי כמי אינו אלא מדרבנן בעלמא צכל איהי' הו"ל ספיקא דרבנן ולקולא ולפי' באוסר אח שלו על חצירו אין החליפין כאסורין, אצל הרמב"ם פיה מנדריס הטי' כתב האוסר פירוטיו על חצירו צין צדצר צין צשנועה הרי בגידוליהן וחילופיהן ספק לפיכך חצירו אסור בגידולי פירות אלו ובחילופיהן ואם פצר וכהנה כהנה וכן כתב המחבר ציו"ד ס' רע"ז ס"ז וכן אם אמר קונס פירות האלו על פלוני אסור בחילופיהן ובגידוליהן וכתב הש"ך סק"ז אסור צכל חופן שכתבאר כמו שאמר על עלמו, אלא דכבר הרהי"מ ע"ס הקטפה על הרמב"ם הא הוי קדיר ולקולא כמי' הר"ן ותי"ך משום דכשאומר פירות אלו עלי' אסור בחילופיהן מדאוי' כדמשמע מדברי הר"ן וחוסי' א"ס כן פירוטיו על חצירו הוי כאומר אלו ע"ס ודצירו תמיהים הא פשיטא ל"י לרמב"ז דעל חצירו אינו יכול לאסור החליפין משום דהוי דשלציל אצל על עלמו יכול לאסור דשלציל ואסור משום כונת הנודר, הן אחת שמלאתי צריב"ז בהלכות נדרים ספ"ז שכתב ומדלא שכי' ל"י דהתם מדאורייתא אצל חנן מיבעיא לן אי הוי חילופין בגידולין מדרבנן שמתעין דהכא מדאוי' נמי איבעי' לן ע"ס אלא דכונתו דמיבעי' ל"י צכל חליפי' איהי' א"ס אסורין מהי'מ אצל הרמב"ם דפקק פ"ח ממי'מ דא"ס מוכר איהי' הדמי' מותרין וכן פסק פ"ג הע"ז וס"ל דחליפי' איהי' מותרין אפילו למחליף עלמו איכ באוסר פירותיו על חצירו ל"ל דאסור מהי'מ רק משום כונת הנודר והרי אין א"ס אסור, על חצירו דשלציל וע"ס בלח"מ :

ורפעינ'ד נראה ואקדים דהפלא"ה בכתובות כ"ט הקטפה למ"ש חוסי' קידושין ס"ג ד"ה וידים והי' דמלי' לשכויי שאני קונמות דקדושת כינהו כדמשכי' צפרק אעפי' כ"ט דקונמות חל על דשלציל איכ מה קבעי' רמב"ז משום דאין א"ס אסור דשלציל על חצירו הא קונמות דהוי קדושת שפיר חל על דשלציל, וכ"ל דסברת חוסי' הוא כן ד"ס להבין הא דאמרינן צכל מקום אין א"ס מקנה דשלציל ונקטו על המקנה וחמאי לא נקטי' על הקונה אין א"ס קונה דשלציל אצל הקצרה כן דהרי אפילו למי'ד א"ס מקנה דשלציל מי'מ עד שלא צא לעולם יכול לחזור צו כדאמרינן יצמות ל"ג וצ"מ ס"ה וכמה דוכתי והיינו משום דאין הקצין חל עד צבא לעולם דכל זמן שאינו צעולם מה יקנה ואיכ כצבא לעולם ממכ"פ א"ס ככנס לרשות המקנה גס אחר שעשו הקצין קודם צבא לעולם צוה ילא אחי' מרשות המקנה לרשות הקונה ועיין אצני מ"לוא"ס ס"י כ"ח סוף א"ח כ"ג דגם צמוון ש"י"ך כיון דפקקה פסקה ואי כצבא לעולם יכנס מיד לרשות הקונה איכ מעולם לא הי' צרשות המקנה ואין להקנות ושפיר נקטו הלשון על המקנה, ומסויה צקונמות דהוי קדושת ולא קדושת דמי'מ ואינו יולא מרשות לרשות רק ע"ס איסור עלה שפיר חל דשלציל וכצבא לעולם ככנס צרשות הנודר וחיל' עלה איסור נדר, אמנס עיין צריב"ס ס"י שני' שכתב לצאר שיעת רש"י דדוקא קדושת מפקיע מידי שיעבוד ולא קדושת דמי'מ משום דצעי' מאלן ולהב"ה הוא גובה ומסויה יכול הלה להקדיש צין קדשי מוצח צין קדושת דמי'מ אלא בקדושת כיון שחל שעה אחת שוב אין לו פדיון איכ עכ"מ פקע השיעבוד אצל בהקדש דמי'מ כיון דפקע הקדושה על ידו אחי' כמי' השיעבוד ומפקיע מידי הקדש ע"ס באריכות מצואר מזה דדוקא לזה יכול להקדיש משום שהם צרשותו עיין רש"י פסחים ל' ד"ה כ"ע אצל א"ס בעלמא אין הקדישו חל כלל על של חצירו לפי שאין לו צהס תפיסת יד כלל ואפי' קדושתו שהוא רק איסור בעלמא אינו חל דאח"כ דשא"ש ועיין קלוי"ה ס"י ק"י

סוף יצר הכל כשע"ד לפעניד נדר של זה שאמר קונס סחורות אלו ומעושיהן עלי' ועליך כדרו בעל לגמרי צלי התרת חכס משום נדרי' שגגות דא"ס הי' יודע שאינו יכול לאסור חלק חצירו על חצירו ודאי לא היה אומר קונס סחורות אלו אלא קונס חלקי סחורות אלו ואכן סהדי על זה וכיון שבאמרו דצבור אחד וגם חלק חצירו הי' צלסון הסדר והוה מעיקרו ספיר אמרי' צזה הוה מקלחו הוה כולו אלא דמסתפינא להקל לפי שלא מלאתי ל"י צזה לא רצו ולא צצר צהדי'א זולת א"ס יכבימו עמי סגי'גדולי' הדור המפורסמים וא"ס דרי' דרינא צהדי'ו להקל: **ואמנס** מטעם אחר ני' דבכ"ד אין הנדר חל לאסור אפילו חלקו על חצירו לפי'מ הר"ן צפירוש נדרים פ"ה ומחא שצעינן שהאוסר הנאת פירות על עלמו יכולין אחרים ליטול אותן צעבי' ואינו יכול לנכב אעפי' שיכול ליטול על כדרו כיון דהסתחא מיהא הא לא אחתפל ע"ס אלא דלדעת רש"ז אימתישיל עלי' חייבים לשלם והר"ן חולק לפי שמשעה שאסרו על עלמו הפקירו וכל שזכה צו אחר קנה כזוכה מן ההפקר ואעפי' שאסור שצו ה"ך ע"י שאלה קצין ממוכו של זה אינו צמיל שאינו מולא שאלה בהפקר ע"ס ואיכ צב"ד מיד שאמר קונס סחורות אלו ומעושיהן עלי' הפקירו ואחרים יכולים ליעלן צעי'כ ואינס שלו איכ שצו כשואר ועליך למי' כלל דהוי כמי' שאוסר פירות חצירו על חצירו דאינו יכול לאסור: **אבר'** גס א"ס כני' דיכול לאסור חלקו צקחורה על חצירו אחתי' י"ס לחקור א"ס יכול לאסור תועות שהם חליפי' הסחורות על חצירו, והנה צנדרים מי' צעי' רמב"ז אחר קונס פירות האלו על פלוני מהו בחילופיהן מי' אמרי' גבי דילי' הואיל וא"ס אסור פירות חצירו ע"ע א"ס אסור דשלציל על עלמו גבי חצירו הואיל ואח"כ פירות חצירו על חצירו אין א"ס אסור דשלציל על חצירו או דלמא א"ס דלמא הא דהתן למן מי' קונס פירות האלו עלי' וכו' אסור בחילופיהן ובגידוליהן אפי' החליפין הוא עלמו אינו אסור אלא משום כונת הנודר דכיון שפרט דצרים הנאסרים עליו שווינחו עלי' כהקדש ומסויה מי'מסר בחילופין ובגידולין כי היכי דחליפי' הקדש ובגידוליו אסורי' וכמי' הר"ן צמתני' נדרים כ"ז ובמידושי' חמי'ס נדרים מי'מ התפלח עליו דאין לומר דסויה כהקדש צדה"צ דהתם החליפין כהתפס' צאי' והקדש יולא לחולין וקונס אין לו פדיון ואינו יולא לחולין ואי כהקדש קדושתו ז"א דהא אמרי' פסחים פ"ט ע"ב דהמוכר עולתו ושלמיו לא עשה ולא כלום והמעוה

קיים וכיון שחוסר למדו הא דקונמות דרשנזיל מהא דקונמות
 מפקיע מידי שיעבוד וכן הוא להדיא בשמיק כחובות כ"ע
 דיה חלל אריא ע"ש וכ"כ כ"ע פ"ג מה' כדרים ה"י מעשה
 א"כ אומר דהא דקונמות חל דרשנזיל אף דאינו יכול לאסור
 פירות חזירו על חזירו אפילו בקונס היינו משום דבפירות
 חזירו אין לו שום חפיסת יד זה ואין אדם אוקר דשא"ש
 אצל דרשנזיל יש לו זה חפיסת יד אס כן זה היינו דוקא
 באוקר פירות דקל בקונס אף שהוא דרשנזיל מ"ע יש לו
 חפיסת יד זהם דהא יכול גם להקנות דקל לפירותיו וכ"ע
 לאסור דקל לפירותיו ולהכי יש לו כח לאסור גם פירות
 לחוד מטעם שכתבתי לעיל אצל אס לא משכחה להקנות
 ולאסור רק דרשנזיל אי"כ אין לו זה שום חפיסת יד אינו
 יכול לאסור דרשנזיל אפילו בקונס אף שהוא רק איסור לחוד
 כמו שאינו יכול לאסור בקונס פירות חזירו, ולהכי הקדמו
 חוס' נקידושין סס וידים איחיהו צעולם והוי כמקדש
 דקל לפירות דמהני אפילו למיד אין אדם מקנה דרשנזיל וכיון
 שכן יש לו זהם חפיסת יד וקנין קלת שהרי יכול גם להקנות
 זכאי ולהכי חל קונמות אפילו דרשנזיל מעט דלא הוי
 כדקל לפירותיו ושפיר כחבו והיה דמלי לשכויי שאני קונמות
 דקדושת הגוף כינהו וא"ש :

ובתשובות

מהרי"מ אלשיך ס"י ז' כהז דמעות לפירותיו
 לא דמי לדרקל לפירותיו וז"ל לדירתו דהחם
 הצ"ח והדקל הם קיימים צעת צא הפירות והדירה לעולם
 ומשום מהני צ"ח לדור ודרקל לפירותיו אצל צמעות כשהפירות
 צא לעולם אין המעות עצמם צעולם כמלאו הפירות צלי
 ממעות וכו' ועוד דגבי דקל לפירותיו וז"ל לדירה הפירות
 יולאין מנוף הדקל והדירה מנוף הצ"ח אצל צמעות אין הפירות
 יולא מנוף המעות שאין הפירות צא אלא ע"י הסתלק מליאות
 המעות מן העולם ל"ש צ"י מעות לפירותיהן ע"ש ועיין רש"י
 גיטין מ"ב ד"ה איצ"ע וריעצ"א קידושין מ"ז ד"ה הא דריה
 ועיין חת"ס חו"מ סימן ק"ח וק"י ולפ"ז גם בפירות לחליפיהן
 כמ"י ש"ך ה"ע דכשהחליפין צעולם אין הפירות צעולם ואין
 החליפין יולאים מנוף הפירות וא"כ אינו יכול להקנות פירות
 לחליפיהן ולא לאסור פירות לחליפיהן וזהו מודו חוס' דאין
 קונס על חליפין שהם דרשנזיל כיון שאין לו זהם שום חפיסת
 יד וצ"ע רמ"ז שפיר :

אמנם

לדעת מהרי"מ מ"ן שהצ"ח הדרישה סימן רמ"ז וז"ל
 קוס"י רמ"ז ועו"ז סימן רמ"ז ושי"ך קוס"י י"ד
 באחד שכ"ד לחת מעשר מן הריוח שה"י צא ממנו וכן נהג
 כמה ימים ואח"כ מעה ידו וכתמרט כראה דיכול לחזור צו
 משום שהריוח לא צא לעולם ואין אדם מקדש דרשנזיל וכו'
 ומיהו אס אמר כס"ף זה כל הריוח הצא ממנו יותן ממנו
 מעשר חל ההקדש כיון שהכסף הוא צעולם וכו' ומצוה
 מדבריו דמעות לפירותיהן הוי כדקל לפירותיו וא"כ הדקל
 מה קמיצ"ע ליה לרמ"ז הא קונמות חל דרשנזיל ולי"ש
 חירון ה"ל משום דלא ש"ך צ"י פירות לחליפיהן דהא לדעת
 מהרי"מ מ"ן שפיר ש"ך פירות לחליפיהן :

ל"ב

כ"ל דהא גופא מיספקא ל"י אי כמהרי"מ אלשיך אי כמהרי"מ
 מ"ן והכי קמיצ"ע ל"י אס הא דכודר אסור בחליפין הוא
 משום דיכול לאסור על עצמו דרשנזיל אצל צמעות הוי חליפין
 דרשנזיל אפי' אומר פירות לחליפיהן וכמהרי"מ אלשיך וא"כ גבי
 חזירו אינו יכול לאסור חליפין דכמה"ג אפילו קונמות אינו חל
 דרשנזיל וכמה"ג או דילמא משום הנודר אסור בחליפין
 אפילו אס גם על עצמו אינו יכול לאסור דרשנזיל אפי' אסור
 בחליפין משום דחליפין כגידולין דמי וכמו בגידולין דמשכחה
 צ"י פירות לגידוליהן דהיי יולאים מנוףן ואיחיהו צעת צא
 גידוליהן לעולם עכ"פ דבר שאין זרעו כלה ובכמה"ג אפילו
 אינו אומר פירות לגידוליהן קונס חל דרשנזיל ואס כן גם
 המודר אסור, ואפשר כמ"י דצ"ל איסור הכאה קמבע"ל דאי
 חילופין מיקרי יולא מנופו כמו בגידולין חליפין איח"ג אסור
 מה"ח ואי חילופין לאו כגידולין דמקרי אינו יולא מנופו
 חליפין מותרין ככל איח"ג, ומיסקיע פ"וש זה מדבר"י הרא"ש
 שכתב בפירושו או דילמא חליפין מותרין מידי דהוי בגידולין
 אפי' דליחיהו צעולם ובגידולין פשיעא כיון דיו"ל מנוף האי
 אין חילוק צ"נו לצ"ן חזירו, אלא דלהרא"ש כי דמי רצא
 דילמא לכתחילה הוא דלא וחי ע"ז ע"ז פ"י הא דמיצ"ע
 ל"ן אי חליפין אסורים היינו אס לכתחילה אסור להחליפין
 ולהיכוח מן הדמים אצל אס החליפין דיעבד דמים מותרים
 והכא דיעבד קאמר אס לוחה צע"ח צא"ס וכפרנים וכוחו
 דמעיקרא ודאי הוי ס"ל מדל"ו קצעי והנודר אסור בחליפין
 אצל

משום דכוחו לאסור גם החליפין ולהכי צ"ע צמוד וכ"ל
 ודמי רצא דילמא צמוד פשיעא ל"י דאין החליפין אסורים
 מה"ח וכמהרי"מ אלשיך או דאפילו צמוד פשיעא ל"י דאין
 החליפין אסורים מה"ח דאין כוח הנודר לאסור חליפין רק
 הוי ככל חליפין איח"ג דאסור להחליף כדי ליהנות ואס החליף
 אסורין למחליף ומותרים לחריני, ומשום למה דק"ד דהחליפין
 אסורין מה"ח שפ"ר ק"ל אח"י צע"ל חז"ן צא"ן וכפרעין הא
 כיון שכתרעין כעשה למפרע חליפין ואסורין מה"ח ולא ה"י
 להם להפרע שחצור היא איסור דל"ו ע"י למפרע אצל למה
 דמיק דרק לכתחילה אסור להחליפין ולהיכוח מן הדמים
 ולשיעט הקוצרים דמכירה אסור מה"ח צא"ח הא לכתחילה
 קאי רק על וליהנות מן הדמים דזה רק לכתחילה מדרבנן
 אצל להחליפין אסור מה"ח אצל אס החליפין דיעבד היינו
 שהחליף החליפין הדמים מותרין למוכר ולא אח"י כיון דהיא
 חצור איסור דרבנן ע"י המוכר ליהנות מחליפין אסור ליקח
 הדמים ואיסורא דעבדה עבדה והכא דיעבד קאמר אס לוחה
 וכ"כ נהניח מן החליפין דאסורים לה רק מדרבנן צע"ל חז"ן
 צא"ס וכפרעין, וזהו מסולק מה שהתפלל חת"ס צמ"ד
 כדרים עמ"ש הרא"ש לקמן צמ"ח"י ל"ז אס החליפין לכתחילה
 אסור המחליף דמיהן מדרבנן אסור כל דמי איח"ג וק"ל הא
 באוקר על עצמו והחליפין צעלמו זה אינו מדרבנן והוא צודאי
 אסור מה"ח מרעה הנודר דאוקר על עצמו דרשנזיל ולפ"ש
 לק"מ דלמסקנא ס"ל דגם הא דנודר אסור אינו משום כוח
 הנודר רק משום דחליפין אסור למחליף עצמו ככל איח"ג
 ודלא כפ"י הר"ן והרא"ש פ"וש לקמן צמ"ח"י כ"פ שיעמו:
אב"ל הרמזים מפרס כפירוש הר"ן דמי רצא ודילמא לכתחילה
 הוא דלא היינו כ"ל האי צע"ל דמחליף לכתחילה אי
 צה"ח צידים החליפין אסורין והכא שא"כ דאין כאן חליפין
 והדר צע"ל למיפצע מהמקדש צע"ל דחליפין לא מיקרי יולא
 מגופו דאליכ ה"י גם חליפין אסורין צש"ח איח"ג מדרבנן
 ודמי ה"כ לכתחילה הוא דלא וכו' דחליפין צש"ח איח"ג ודאי
 מותרין מה"ח אף דהוי כיו"ל מגופו כמהרי"מ מ"ן כיון דע"ז
 ושצ"עיה הוי שני כחוצים הצא"ס כאחד כדאמרינן בקידושין
 כ"ח ורבנן הוא דאסורו למחליף משום קנסא ולא אסור חליפין
 חליפין אצל באוקר פירותיו על חזירו לעולם אימא דחליפין
 אסורים מה"ח משום כוח נודר וקונס חל על דרשנזיל כיון
 דאפשר בפירות לחליפיהן כסצרת מהרי"מ מ"ן וא"כ צנדר הוי
 קדאי ושפיר פסק הרמזים דהוי ספק משום כוח הנודר אצל
 צש"ח איח"ג שפ"ר פסק דחליפין מותרין אפילו למחליף משום
 שאינו דמיהן מ"ל ש"ה איח"ג כמ"ש הראשונים וא"ש :

וב"ה כיחא כמי מה שהקשה הראש"ד סס אח"י גידולין אסורים
 הא הוי זוז"ג דכיון דמשום כוח הנודר הוא לאסור
 גידולין וכ"ל בגידולין הוי זוז"ג אי"כ אסר עצמו צוז"ג ושפיר
 אסורים ומיוצב כמי מה שהקשה הא רמ"ז לא צע"ל רק בחילופין
 משמע דבגידולין פשיעא ל"י ע"י ועיין כ"ע סס ולפ"ש אי"ש
 דבגידולין פשיעא ל"י למיד זוז"ג אסור ודאי מיקרי גידולין
 יולא מגופו אצל למיד זוז"ג מותר דהכי ק"ל אי"כ ל"ל דאסר
 עצמו צוז"ג דהיינו גם צבורס היח"ר ככ"ל שפ"ר הוי ספק אי
 זה מקרי יולא מגופו וס"ל להרמזים דזה חל"י אי חליפין יולא
 מגופו וא"ש, וזה"כ כיחא כמי מה שעתד מל"מ סס על סיום
 דברי הרמזים שכתב ואס עבר ונהנה נהנה ע"ש ולדברינו
 ככ"ל דכיון דחילופין וגידולין אסורים משום כוח הנודר אי"כ
 הוי להו גוף האי"ש ואס החליפין אינו חליפין רק חליפין
 ולשיעט הקוצרים דחליפין אסורין למחליף הכי החליפין אסורין
 אצל הרמזים דפסק דמותר צש"ח איח"ג אפי' למחליף מותרין ולזה
 כתב ואס עבר ונהנה נהנה דמותרים החליפין אפי' למחליף עצמו:

אמנם

הקל"ח ס"י ר"ע אות ד' תמה על מהרי"מ אלשיך ה"ל
 מהא דצ"ע ס"ע ע"ז ר' חמא הוי מוגר זוז"ג פשיעא
 ציומא וכו' ומשמע דמה"ח מעות לפירות, וא"כ תמה על תמיהתו
 הא מסיק התם ולא היא מרא דהרא צע"כ וידע פחתיה זוז"ג
 לא דרי צע"כ וכל יד"ע פחת"י ופירש"י דהך וידע פחת"י
 הוא ע"ס אחר וא"כ אדרבה מוכח כמהרי"מ אלשיך דוקא צמ"ח
 דאיח"ג צע"כ צע"ח חשמישה דהיינו הפירות צזה ש"ך מרא
 לפירות"י וגם הפירות מגופה אצל מעות לא דרי צע"כ ולי"ש
 ואינן צע"ן צע"ח שהפירות צעולם וגם אין הפירות מגופו ל"ש
 מעות לפירותיהן :

וש"ב

הקשה מחוס' גיטין ס"ז ד"ה דמי שהק' כי נמי אחר
 דמי חמרא הוי דרשנזיל כדאמרי" צע"כ וכ"כ דמי שור
 זה עלי עולה ומוקי לה באומר לכשיצאו דמיו יקדשו ופרי"ך והא
 אין אדם מקדש דרשנזיל ותי' דהתם משום דאמר לכשיצאו
 אצל

אצל אחר דמי קור זה עלי עולה לא חשיב דשלגזיל והוי כמו דקל לפירותיו וכו' והי כי אחר דמי חמרא צעי למימר שיהא סיון קנוי לדמיו ע"ש וכי האמר דכי שם אלמלא דיין לדמיו דומה לדקל לפירותיו אעפ"י שאין הדמיו צאים מוגף סיון. ולפענ"ד לקימ דודאי יין לדמיו דמיוס לחילופיהן הוי כדקל לפירותיו שחרי צענה שכותן דמיס עבור סיון עדיין סיון בעולם וככנס זה תחת זה וכן צפירות עבור המעות ואפי"ל אם הוא צהקפה מימ כחמי"ץ מיד צדמיס צעזיל סיון וכתמי"ץ צפירות צעזיל המעות ועי"ן צמתי פי הזהב שכתב מי שמשך חפץ מחצירו והתנה ליתן לו כור חמיס חדמיס חיי"ץ ליתן לו כמו שפסק ועי"ן קלו"ה ס"י רמ"א סיי"ץ אות ע' וגם הוא יולא מנוק סיון והמעות שחרי הוא דמיהן ומחירם והסו"י צתוכו וצגופו ועי"ן צראשוכיס קידושין ח' גבי מנה אין כאן משכון אין כאן וצמתי צמ"ד אי משכון מיקרי הילך אצל מהרי"ם אלשיך מיי"ר צריח מן המעות דזה ודאי אינו יולא מנופו צין אם עושה צו סחורה הרי הריח צסחורה ולא צדמיס צין אם לזה לככרי צצית אין הרצית יולא מוגף המעות וכן אין המעות בעולם צענה שמריח צסחורה וכן הרצית מתמי"ץ צעזיל אבר נער ואין המעות בעולם דמלוה להולאה כיתנה ומסריה שפיר כתב מהרי"ם אלשיך דלא דמי לדקל לפירותיו וא"ש :

אל"ה דלפי"ו הדרה קושית הפלגיה לדוכתא מאי קמבע"ל למצי"ה הא קומות חל דשלגזיל ואי כתיבין הני"ל דהיכא דלי"ש דקל לפירותיו אינו חל דשלגזיל הא כאן שפיר שייך פירות לחליפיהן ככ"ל :

לב"ן כ"ל דלפי"ו לדעת מהרי"ם מי"ן לא שייך כאן פירות לחליפיהן דהרי קי"ל צי"וד ס"י רל"ט קט"ו שאם אחר קונס ככ"ר זו עלי והזר ואחר קונס ככ"ר זו עלי אינו חייב אלא אחד דאין כד"ר חל על כד"ר ועי"ן ש"ך שם סקלי"ץ ולפי"ו אם אחד אומר קונס פירות אלו על פלוני ואין דעתו על חליפיהן דאינו חל על החליפין אפי"ו יכול לאסור על חצירו דשלגזיל כיון דאין פיו ולבו שווין ואח"כ אחר קונס פירות אלו לחליפיהן על פלוני אין הכד"ר השכי חל כיון דאין יכול לאסור גוף הפירות משום דאין כד"ר חל על הכד"ר ואיך יחול עליהם אי לפירותיהן ואין לומר דחל משום כולל דחליפין דהא כל כמה דאינו יכול לחול על גוף הפירות אי לחול על החליפין משום דשלגזיל ואיך תאמר מנו דחל לחליפין חל כמו אגוף הפירות ועי"ן חוס' צצועות כי"ח ד"ה צצועה וכיון דלי"ש פירות לחליפיהן שפיר אינו יכול לאסור החליפין משום דשלגזיל ולפי"ו זה הי"כ כיון דצאוסר הפירות לחוד אין חליפיהן ככללים צאיסור אלא משום דפרע כותכו לאסור הפירות וגם החליפין וכיון דאם אסר הפירות ואח"כ החליפין אינו חל על החליפין משום דשלגזיל ככ"ל אפי"ו אסרן צנת אחת אינו חל דכל שאינו צזאח"ז אפי"ו צנת אחת אינו ועי"ן חוס' רי"ד קידושין כ"א ואין זה דומה להא דקי"ב עליו שכי צזירות צצ"א צנדרי"ס י"ז עי"ן ש"ך י"וד ס"י רל"ט סק"ל. ואמנם לפי"ש האצני מילואיס צתשו"י ע"ז ליישב הא דכתב רש"י צתשו"י ס"י חט"ו דאם אחר צצועה שלא אשתה יין וחזר ואחר הריני צזיר ושתה אינו חיי"ץ אלא אחת משום צל יחל דצצועה ולא דצזירות והקשה הא צזירת הוי כולל תגלחת ועומאה ויין וצשלמא לעני"ן לאו דיין וחומץ סכ"ר לא ישתה דהוי שמות מוחלקיס לא הוי כולל כמי"ש חוספת יצמות לי"ץ ד"ה אי"ו כולל אצל לעני"ן לאו דצל יחל דצזיר הוי כולל דכולל כל הג' מי"ס ות"י דאי"ו צל יחל דצזיר הוי רק משום דחורה אסרה על צזיר יין ותגלחת ועומאה אי"כ כי קי"ב עליו צזירות ככלל צזה גם כד"ר מג' מי"ס אלו אעפ"י שלא קי"ב צנד"ר דצרים אלו וכיון דכצעב תחילה שלא ישתה יין ואינו חל עליו לאו דלא ישתה ככ"ל שוב לא קי"ב עליו אי"ו שתיית יין וליכ"א צל יחל ע"ש ומעתה אף אנו כאחר דאם חליפי אי"ה"כ צעלמא אסורים מרצב"ן עכ"פ למחליף אי"כ כשאומר קונס פירות אלו על פלוני י"ש צכלל אי"ו הפירות גם איסור החליפין משום כד"ר וצזה שפיר חל אע"ג דחליפין הוי דשלגזיל דהוי כפירות לחליפיהן והיינו צע"א דמצי"ה אם אי"ו לאסור חילופיהן על חצירו משום דשלגזיל או דילמא משום דחילופין כגידולין דמי צכלל אי"ה"כ מרצב"ן וממילא אסור כאן מה"מ משום כד"ר. ולפי"ו שפיר פסק הרמ"ם צמ"א דחליפי אי"ה"כ מותרין אפי"ו למחליף משום קדרי לקולא אצל כאן צנדרי"ס הוי האי ספק גופא צדאורייתא פסק לחומרא דהוי ספק והכל כותש"ל ואתי שפיר :

ומעתה צבי"ד דאחר קונס סחורות אלו ומעותיהן עלי ועליך הרי אמרי"ן צצועות כי"ג אע"ג דשתיה צכלל אכילה אם אחר שלא אוכל ושלל אשתה ואכל ושתה חיי"ץ שתיס

משום דכיון דאמר שלא אוכל והדר אחר שלא אשתה גלי אדעת"י דהך אכילה דאמר אכילה גרידחא הוא וסי"ג כיון דאמר ומעותיהן גלי אדעת"י דהמעות אינו צכלל סחורות אלו ואי"כ אפי"ו למערי"ת מי"ן אי"ו לאסור המעות על חצירו ואפי"ו לדעת הרמ"ם החליפין מותרין :

ובפתחי ספרים מלחמי י"ס"ב לדברי הרמ"ם צדצרי הראשונים והנה דעת חוס' ורש"י צכ"ה או מכור לככרי אצל אי"ה"כ אסור מה"מ מדאילטריך צנצילה או מכור לככרי אצל אם עבר ומכר החליפין מותרין מן הסורה משום דהוי ע"ז ושצעי"ת שכי כתוציס הצאים כאחד כדאמרי"ן צקידושין כ"ח וכ"י מרי"ן צפירושו"י שם והרבה מראשונים, וצמו"י ס"י מי הקשה איך כימא מדאילטריך או מכור ש"מ כל לא תאכל צצחורה איסור מכירה צכלל והאיך אפס"ר להעמיס צלא תאכל איסור מכירה ע"כ לומר דצ"ר המצי"א לידי אכילה חיינו שמוכר צכסף ולוקח צדמיס דצ"ר תאכל ואי"כ איך אפס"ר שמהכירה מקרי דצ"ר המצי"א לידי אכילה וחליפיו שלוקח ממנו דצ"ר תאכל והוא קרוב יותר להצי"א לידי אכילה אינו צכלל לא תאכל ולדידי לקי"מ דעי"ן רמ"ם צספר המלות מלי"ת קפ"ז כתב שלא יקשה למה מנה איסור אכילה צצ"ה וצי"שולו שתי מלות ולמה לא מנה איסור הנחת צצ"ה מלוה צצ"ה ע"למה ותי"ן כי איסור הנחה אין ראוי למנוחו מלוה צצ"ה מפי"ו שיהא ואכילה עני"ן אחד כי האכילה מין ממי"כ הנחת ומה שאמרה תורה צדצ"ר שלא יאכל אותו דצ"ר הוא רק דמיון מדמיוני הנחה והכונה שלא יכה צו לא צאכילה ולא צזולמו מן ההלכות והוא אמרו כל מקום שנאמר לא תאכלו לא יאכלו אחד איסור אכילה ואחד אי"ה"כ צמשתע עד שיפרט לך הכתוב כדרך שפרט לך צנצילה צצי"ר צה הכתוב התועלת צה והוא אמרו לג"ר אשר צצעריך תתכנה ואכלה או מכור לככרי ע"ש הרי דאין איסור המכירה צלא תאכל משום שמיצי"א לידי אכילה אלא משום שהיא מין ממי"כ הנחה ולקי"מ אלו ראה חו"י דצרי רמ"ם אלו ודאי לא הוי קשי"א ל"י כלל :

אבר הרי"ן פיק דחולין ד' הצי"א צסם הרמ"ם דלפי"ו לדידי"ו אם עבר והחליפין מותר כיון שאין תופסין דמיהן לפי שלא הי"ו לו רשות להחליפין ואי"ה"כ הם דמיהן וחליפיהן אינו אלא כגזל ציד המוכר וכשהוא כהנה צפ"ס לא מתיי"ן הוא כהנה אלא מגזל צצידו וכו' ועי"ן צרי"ן ספ"ד דקידושין [ומידוש על מי"ו חת"ס שכתב דלרמ"ם אפילו לכחילה מותר להחליף כל אי"ה"כ לפי שאינו דמיהן ומערי"ן מצוא"ר להי"ש דמשו"ה אי"ן דמיהן משום דאין לו רשות למוכ"ן דאסור למוכ"ן וכן מצוא"ר יותר צריעצי"א בהלכות ומ"ש צצנדצ"ל פיק דחולין מצוא"ר כדצרי"ו לא מלחמי שם], ולפי עע"ס זה צצאוסר פירותיו על חצירו והם מותרים לכל העולם דשפיר הוי דמיהן שפיר י"ש לומר דחליפין אסורין מה"מ וז"ל הריעצי"א ומיקסצ"ר דהפי"ו דלי"הו קצ"ר דכי היכי דמיצעי"א ל"י צנדרי"ס הי"ג מצעי"ל צשאר אי"ה"כ דעלמא ולהכי אייתי ל"י מערלה וכה"כ דלי"ה"כ ולא תפסי דמיהן שא"ס מוכ"ן וקיד"ש צדמיהן מקודשת ושכי ל"י דשאי"כ חסם אי"ה"כ דאורייתא ולכ"ע אסורי ולפי"כ אין להם דמיס כלל וכשהחליפין או מוכ"ן אי"ס דמיהן אלא מתנה או מלוה ולפי"כ כשהנה מהן אינו משו"ב כהנה מתיי"ן ואין צכלל איסור הנחתו אלא שלא למכ"ר ולהחליפו לכחילה דהאי שעתא מתהכי מי"כ"ו אצל אם עבר עבר וכ"י מתהכי לאו מי"כ"ו מתהכי וכמו שפי"ו עלה צירושלמי אצל הכ"א צאיסור קונס שהוא אסרן עליו והן מותרין לכל העולם אימא לך דיש לו דמיס והחליפין דידי"ו חליפין גמורים אימא דכל שאסור אסור צחילופיהן וצדמיהן כסם שאסור צגידוליהן וצעי"ן לא איפשתע"א ולחומרא ע"ש וזו היא שיעת הרמ"ם ומי"ס צבי"ס כל הקוי"ו ועי"ן צצעה"מ פ"א חומץ סוף הי"ב וצמידושי חת"ס כתב צצ"ר זו מדכפשי"ו ולא ראה דצרי הריעצי"א ושעה"מ : **ו"ש"ו** כ"ל הגם שצגוף הקונס נחלקו הרמ"ם ורש"י אדעת הרש"י צנדרי"ס מי"ו דשותפין סנד"רו הנחה זה מזה צחל"ר שיש צו דין חלוקה דלעולם אסורים צה ואפילו לאחר חלוקה משום דאין צצירה ואפילו לחלוק אסור דהוי מכור זה לזה ולוקח זה מזה דאסור כדחת"ן כדרי"ס ל"ה שאינו כהנה מי"שאל וכו' ואף דצזה ליכ"א רק צצירור חלקיס שווין ושלו הוא כועל ומעי"ן שכות"ן הוא כועל מי"ו הוא כהנה כשלוקח כל אי חלקו לצ"ה"ו ושאי"ן אחר משתמש עמו צחלקו ע"ש צצריכות וצמתי שם אצל דעת הרמ"ם פ"ז מצדרי"ס הי"ד דאם י"ש צה דין חלוקה הרי אלו אסורים ליכנס צה עד שיחלקו ויכנס כל אי לחלקו וכצבו הרי"ן צפירוש כדרי"ס מי"ו ומתי"ו צפי"ו הלכות דעעמו אע"ג דקי"ל צדאורייתא אין צצירה מי"ו אכן סהדי שעי"מ

הוא ואז מודה הרא"ש דאפי' החליטן אחר אקורים על המודר וכ"ש מה שהביא מדברי לחי"מ דמי' להאי עובדא דמציא כולא לקי"י שכתב ודע כי מ"ש הרמ"א וכו' דמ"ש הרא"ש וכו' הס' כדברי ר"י וכו' וכתב דזה דלא כדברי הר"ן דלהר"ן אפילו החליטן אחר אקור היינו צנודר עלמו שאמר הפירות על"י אצל היבא דאמר הפירות על חז"רו צהדיא כתב הר"ן כדברי ר"י דאם החליטן אחר מותר כמלא דרזינו אית ל"י כהר"ן אצל הרא"ש ודאי דפליג על הר"ן דכתב דאפילו צנודר שאמר פירות על עלמו אינו אלא מדרבנן ודוקא למחליף ע"ש והיינו ממש כדברי ר"י דאם האקור משום כוכה הנודר גם ההליטן אחר אקור לכ"ע ואם האקור משום חליפי' איהי' לכ"ע מותר צהחליטן אחר ואיכ' לדעת הרמב"ם לא מהני החליטן אחר לכולי עלמא וכמו שכתבתי:

וב"ה שהקשה צרמ"א צפ"י רע"ז סי' כחצ צאומר פירות אלו על פלוני אקור צהחליפיהן ולא הגיה רמ"א כלום וכתב הוא דהיינו משום דקונמות הוי קדושי' ואל דלשגזיל וצפ"י רל"ד קע"ף ע"א גבי קונס שא"י עושה על פי' וכו' כתב רמ"א ודוקא שאמרה יקדשו ידי לעושיהן אלמא ס"ל דאין קונמות חל צדלשגזיל לקי"מ דמי' הגיד לו שהרמ"א לא הגיה צפ"י רע"ז משום דס"ל דקונמות חל צדלשגזיל דילמא משום דס"ל דכל חליפי' איהי' אקורים מדרבנן וכדעת חוס' חולין ד' ורא"ש סוף דקידושין והרבה ראשונים:

וג"כ מה שדקדק צ"ש צאהע"ז סימן פ"א קק"ה אמאי לא הגיה רמ"א שם כמו שהגיה צפ"י רל"ד הכ"ל, לפענ"ד יש ליישב צנכל לפמ"ש הש"ך צפ"י רל"ד קקפ"ט כתב צ"י לקמן סי' רל"ט צ"ש הר"ן צ"ש החוס' דהיינו שהזכירה הידים כגון שאמרה קונס מע"י עליך דכעשה כאמרה יקדשו ידי לעושיהן ע"ש ומעתה צאהע"ז שם כך הוא לשון המחבר האשה שאמרה יקדשו ידי לעושיהן או שכתבה שלא יהנה ממעשה ידיו ואיכ' כיון שהזכירה הידים הוי כמו יקדשו ידי לעושיהן שפיר לא הגיה רמ"א כלום אצל צו"ר כתב המחבר קונס שא"י עושה לפי' ולא הזכיר הידים שפיר הגיה רמ"א ודוקא שאמרה יקדשו ידי לעושיהן וזה פשוט וכונן, וגם קושי' שעה"מ פ"ב מנדרים ה"י סוד"ה ועל מה שהק' הר"ן שחמה על הרמב"ם דצפ"ה מנדרים הע"ז לדעת כ"מ כתב דהוי ספק אם קונס חל צדלשגזיל ואמאי פ"ב ה"י גבי מע"י פשיטא ל"י דחל צדלשגזיל, ולפמ"ש לקי"מ דדוקא גבי מעשה ידיו דאפשר ציקדשו ידי לעושיהן להכי פשיטא ל"י כוונ' דחל אפילו צ"ל יקדשו ידי לעושיהן אצל צהחליפין הוי ספק משום דל"ש פירות לחליפיהן כמהר"מ אלשי"ך או משום דאין נדר חל על נדר או משום דצפירות אלו אין כוכה הנודר כלל לאקור חליפין רק הספק הוא אם צקונס פרטי החליטן אקורים מה"מ משום דהוי דמיהן וכמ"ש הר"ע צ"א:

וב"ה שהקשה צבילה ל"ז ע"צ לדעת הר"ן נדרים מ"ז ע"צ דמשויה שותפין שכתבה הנאה זה מזה צחלר ש"ש צו דין חלוקה מותר כל אחד צחלקו לאחר חלוקה משום דאין סהדי דעל מנת כן צשחמפו שלא יוכל אחד מהן לאקרו ע"ל חזירו צענין ששהא נאסרה עליו לאחר חלוקה איכ' לשמואל אמאי חזירה אקורה לאחר חלוקה משום דאין צבירה ולמ"ש צ"א איהי' קמ"ה דרז"ל הר"ן לא נאמרו רק צנדרים ניהא אצל לשאר אחרונים קשיא, שתי משובות צדבר חדא דרז"ל הר"ן לא נאמרו אלא אם יהי' אקור עליו לגמרי לעולם אצל כאן הרי חלקו מותר לו רק שא"י להוליכן כרגליו וגם זה רק ליומ"י צזה לא אמרו הר"ן, ושכ"ח והוא האונה דע"כ לא אמר הר"ן אלא צנאסר מחמת שותפות הקודם לאחר ש"ל מרשות השותף דהיינו לאחר חלוקה אצל א"ן האקור מחמת השותפות לאחר חלוקה רק האקור מחמת קודם חלוקה דשמא קנה שצ"חה ציהש"מ אלל חזירו דאז היה קודם חלוקה צזה מודה הר"ן דאקור, וצזה יצ"ך ד' חילו לאורייתא כפשוטו וכפ"ש אהצ' כאמון לכל לומדי תורה ההואם צצרכה התורה ולומדיה:

עמ"ס הק' צלוהס צקיק הכ"ל

תשובה ש"ג

ש"ל"ת: ככתפקתי קטנה צח י"א שנה ויום אחד שאציה קיבלה קידושיה והשיאה וכדורה כדרי עיניו נפש ולא הפ"ר לה צעלה אם נדריה קיימין כמו צשאר מופלח סמוך לא"ש או לא:

כן צשחמפו שלא יוכל אחד מהן לאקרו על חזירו צענין ששהא נאסרה עליו לאחר חלוקה דא"ה אסר על"י ככפי יד"י ואינו צדין ע"ש והכי נקטינן להלכה צו"ד ק"י רכ"ו וכתב רמ"א וכן אם היו שותפין צדבר המטלטל והוא מצוה צצור חו"מ ק"י ק"פ, אצל צחליפי' הקונס נראה לפי עמ"ס הכ"ל דאפילו לשיטת רש"י כמי' יכולין לחלוק ולהינות מן החליפין אחר חלוקה דהא ודאי אין לאקור משום דהוי כמזכר זה לזה או לוקח זמ"י דהא אינו אלא צירור חלקים שווין ואי משום דכהנה שנוקח כל אחד חלקו לצ"תו זה שייך דוקא צצנדרו הנאה זמ"י שאקור ליהנות מחזירו וכו' ע"י חלוקה צנוטל חלקו לצ"תו הוא כהנה מחזירו אצל ל"ש לומר שחל חלקו שנוטל הוא חלק חזירו דאין צבירה אם כן כהנה מדבר שאקור עליו צמה שלקח חלקו לצ"תו דהאי הנאה אינו מן החפץ אלא מחזירו אלא דנגוף הקונס הרי חלק חזירו אקור צהנאה עליו ושחל היא חלק חזירו דאין צבירה ואקור ליהנות ממנו, אצל צהחליפין כיון דאינו חופק דמיו רק ע"י וצב"ע"ת דהוי שני כח"צים וכן הקדש כיון שצנכנס זה חתה זה דפקע האקור מן ההקדש וחיל על החליפין ואינו אלא כמחליף עם ההדיוט שהחפץ יולא מרשותו של זה לרשותו של זה והמעות או החפץ האחר נהפך ואין כאן החפסת דמי' כלל כמ"ש חוס' חדשים פ"ב דקידושין משנה ע"י ע"ש ואינו אקור רק משום דהוי דמיהן וצשעה שכהנה מן החליפין אז כהנה יין האיהי' ועיין סוכה דף מ' גבי על"ס דהקשה שא"ן הנאחן וציעורן שווה דרש"י הוי הנאחן אחר ציעורן דאין הנאה צשעה שנוקח צזה אלא צשעה שאופה ולרש"י שם אין הנאה אפילו צמה שחמזש"ל אלא לאחר ציעורן כשאר"י צהנה מ"אח"ת פ"ה ומ"אח"ת חבש"ל ע"ש והכי צמוכר איהי' אפי' הוי דמיהן אין הנאה בגמרה צשעת מצירה רק צשעה שכהנה מחליפין והוי ככהנה אז מן האיהי' גופא ילך מן החליפין דארי' דאיסורא לא רביע על החליפין כלל וכיון דהנאה זו מן האיהי' אינו הנאחן הנוף רק הנאחן משחרשי ועיין צשאר"י צע"ז מ"ע סימן ע"י וכו' לא יושחרשי ל"י כלום שהרי החלקים שווין ואפילו הגיע לו חלק חזירו הלא כתן חלקו לחזירו ולא מישחרשי ל"י כלום צאיהי' דהיינו צחלק חזירו שפיר מותר ליהנות ממנו אחר חלוקה אפילו לדעת רש"י הכ"ל והארכתי צזה צמק"א ליישב דמ"ח רש"י צחולין ד' וע"ז נ"ד:

ועוד כ"ל דהא חתן צע"ז מ"ז צמי שחי' ציתו סמוך ל"ע"ז וכו' של ע"ז כידון מחלה על מחלה ופי' צירושלמי שחלי הכותל מותר וכוטל מחלה צעלים וצאצנים וכתב הר"ן שם דדוקא צמכיר וכו' אצל צאינו מכיר כולן אקורות דאין צבירה ומיהו מכתבא דמותר למכור לו חלקו צכל מקום שהוא ע"ש וכן פסק רמ"א צו"ד ק"י קמ"ג ק"א ועיין נדרים מ"ז ושם מ"ח ורמב"ם פ"ז מנדרים וצו"ד ק"י רכ"ו והכ"ל כמי' מותר המודר למכור חלקו צכ"מ שהוא:

היוצא מדבריו ד"ש ל"דד:

- (א) דאין סכר חל לאקור חלקו על חזירו משום נדרי שגנות:
- (ב) משום דכשנאסרו עליו שוב אינו יכול לאקור על חזירו:
- (ג) דצ"ה החליטן מותרין משום דלשגזיל כיון דאמר צהדיא ומצותיהן גבי דעמ"י שאינן צכלל סחורות האלו אפילו לרמב"ם:
- (ד) דלאחר חלוקת החליפין ודאי מותר אפילו לרש"י ואיכ' להחליף ולחלוק צחליפין יש ד' לדדים להקל וא"ן כאן שום צ"ה מ"חמש:
- (ה) ואם רוצה להחמיר עכ"פ יכול למכור חלקו צכל מקום שהוא וצזה ודאי אין כאן שום חשש:

ר"ע צכר ארכו הדברים יותר מדאי הגם שקלרתי צמקום שה"י ל"י להאריך עוד לכן חפסתי מועע חפסתי צדברי פלפלו רק מ"ש צחחילת דבריו דאפילו לרמב"ם דהחליפין אקורים מ"מ חל"י צפלוגמת הרא"ש והר"ן נדרים כ"ז לדעת הרא"ש צמחליף אחר מותר וכן פסק הש"ך ק"י רע"ז קק"א ולדעת הר"ן אקור וכ"כ לחי"מ פ"ה מנדרים הע"ז הוא שלא צדקדוק דהא דלרא"ש מותר צמחליף אחר היינו משום דס"ל דאין האקור משום כוכה הנודר רק משום דכל איהי' חליפין אקורין למחליף עלמו כמזוהר צדבריו שם להדיא ולהר"ן אקור גם צמחליף אחר משום דאיסור החליפין משום כוכה הנודר ואם כן לדעת הרמב"ם דאלי"ב"י כתב מ"ש דס"ל צכל איהי' דחליפין מותרין אפילו למחליף עלמו רק צאקור פירותיו על חזירו פסק דחליפין ספק וע"כ הוא משום כוכה הנודר וכמ"י שכתבנו אצל יה"י החירון מה שיה"י ע"כ משום כוכה הנודר

הנה צדקה דף מ' ע"ב אר"י אמר שמואל בעלם עפר לה מעכ"פ אי דרצנן דרצנן הוא אי דאורייתא קטן אוכל כבלות הוא ואין צ"ד מלווין להפרישו ע"פ והק' מליש סוף הלכות מ"א איך קאמר אי דאורייתא קטן או"ב הוא ואין צ"ד מלווין להפרישו הא כי אמר מופר לך הוי כמאכילה צידים דודאי אסור מהיה עיין בראשונים יצמות ק"צ ועיין צ"י א"יח ס"י עמ"ג ובסו"ט ומג"א ע"ס וכבר קדמו בקושי"ז זו בחידושי רשב"א ביצמות הכלל, ואמרת הכה ז"פ דאין הצעל יכול להפיר רק כדרי עינוי נפש ודברים שצ"ו מהלכות כעצור צדקרים פרק ואלו כדריס ורמזים פ"ב מהלכות כדריס ואלס העיין כדריס ורמזים ע"ס מה הס כדרי עינוי נפש ממל"ס כולס צדקרים שאסרה דבר על עלמה שאין לאחריס שיכנס צו וכן דברים שצ"ו לצינה ע"כ באסרה על עלמה ולא על בעלה דממעבדא ליה עיין רמזים פ' הניל הי"ט וכדריס דף פ"א ולפ"ז כ"ל דאף אי מופלא הסמוך לאיש דאורייתא וכדריס והקדושו מהני היינו דוקא באוסר דבר על אחריס או אפי' באוסר על עלמו לריה דק"ל דהוא כמי לוקה ואפי"ו לרצ כהנא דהוא אינו לוקה מי"מ אי קטן או"ב צ"ד מלווין להפרישו מה"ה אי"כ חזינן דהאיסור חל על הקטן אלא דתורה לא דיברה עמו שלא יאכל שהרי אין לו דעה לקבל מל"ה השס לכן ליתא תורה לצ"ד להפרישו מאיסור דאי אינו חל על הקטן מהיכי תיהי שכפרישכו אצל אי קטן או"ב אין צ"ד מלווין להפרישו ע"כ אין האיסור חל על הקטן דאס חל עליו היינו מלווין להפרישו אלא שהתורה אסרה לנו למספי ליה צידים והוא איסור שחל עלינו כמו לפני עור שאין לו ענין להאיסור שמוכסיל חצירו באיסור עריות או חלב ושבת וכדומה עיין חו"ס' צ"מ דף י" דיה דאמר לישראל ואי באוסר הקטן דבר על עלמו דאין מקום לכדור לחול רק לענין דלא כספי ליה צידים אין הכרז חל כלל דהוא לא אסר רק על עלמו ואס עליו אינו חל איך יחול עלינו שלא כיתן לו צידים וכיון דכל כדרי עינוי נפש ודברים שצ"ו לצינה הס באוסרת על עלמה אינו חל כלל בצטנות ולא משכחה הפרת בעל כלל בצטנות ועיין מ"ל פ"ב מניירות הי"ג לענין א"ס האצ הדיר צו כצ"ר א"ס שייך ציה שאלה ע"פ הי"ב:

אמנם אכתי יש לעיין דהרי משכחה לה כדרי עינוי נפש כשאסרה ככר שלה על עלמה ועל אחריס צדקרים דהכרז חל על אחריס אי מופלא וכו' מה"ה ומתענה צו כגון שהוא פ"ה כק"י או שאין לה לאכול היום ד"א עיין רמזים פ"ב מנדריס הי"ו ובכ"מ ע"ס אמ"ס הא ליתא כיון דאלו אמרה צפירות שאוסרת ככר זה על כל העולם חוץ מעל עלמה ודאי ה"י מותר לה ואי"כ אין לומר שאסור עליה רק כיון שאסרה צתתס הוי כאלו אמרה צפירות שאסרה גם על עלמה וש"ב הדרי אינו חל עליה כיון שאי"ה לו לחול עלי"י רק לענין שאינו לא כיתן לה צידים א"ס לא שכאמר שחל בצולל ובאמת לא מלינו כולל כה"ג, ועוד נראה כיון דק"ל כרי צדקרים דפ"ב מ"פ"ר למתענה ואינו מ"פ"ר לשאינו מתענה אי"כ מה שאסרה על העולם אי"י להפיר ומה שאסרה על עלמה אפי' נאמר שחל לענין דלא כספי לה צידים מי"מ האי אי להפיר כעין ספק מלי"מ דכזירות שהצ"ו לעיל ול"ע צ"ה:

אך הא יש לעיין דאכתי משכחה צהקדישה ככר ומתענה צו דבהא לא מהני א"ס הקדישה חוץ מעל עלמה ואי"כ ספיר חל הקדש לענין אחריס וחל כמי על עלמה לענין דלא כספי לה צידים וספיר מ"פ"ר כיון דהיא מתענה צו ולא שייך חזיון שכחתי שמה שבר"ך לחול עליה הוא רק לענין דלא ליספי לה צידים ולזה אינו חל דהא אין זה חלות בפני עלמו רק כיון שכבר הקדש מומלא אסור לכ"ע כחתיכה איסור, ואולם לענין כראה דלא מהני הפרה כלל צהקדש צחו או אשחו דעיין צ"ש"ך חו"מ ס"י רכ"ה צ"ס חשונה ר' צלל"ל שהק' צ"ס רשב"א למ"ד צעירוכין כ"ג י"ט שאלה צהקדש הא כשמוקרו ל"ד גזבר ודאי אין שאלה אי"כ גם כשלא מוקרו כמי כיו"א אמירה לגבוה כמקירה להדיוט ותי"רן דכשמוקרו לא אחי דיבור ומצטל מעשה אצל כשלא מוקרו אחי דיבור ומצטל דיבור ע"י"ס ועיין צלשון הר"ן כדריס פ"ה א"ס אחד אסר על עלמו פירותיו יכולין אחריס ליעלו צעכ"ה דהוי ההפקר אמ"ס א"ס כשאל על כדרי הוא מתהפק לפי שמשעה שאסרו על עלמו הפקירו וכל שצ"ה צו אחר קנה כזוכה מן ההפקר ואע"פ שאסור צבו הלך ע"י שאלה קנין ממוכו של זה אינו צטל שאינו מול"א שאלה צהפקר וכו' ע"פ ולפ"ז יש לעיין גם צ"י הקדש כהי דתורה אמרה לא יחל דברו הוא אינו מוחל אצל אחריס מוחלין היינו להפקיע האיסור אחי דיבור ומצטל

דיבור אצל להפקיע קנין ממו"ן של הקדש איך יועיל שאל"ס אך זה שצ"ב כיון דח"ס עוקר כדר מעיקרו והוי דיבור שהקדש צו כמאן דליחא וממיל"ל לא היה להקדש קנין ממו"ן ממו"ל ועיין רמז"ן צכ"מ ק"מ חו"ע פ' ע"ה צפוק אי"כ כי ידור כדר וכ"ז צהתרת ח"ס אצל צהפרה צעל דק"י"ל מי"ג ג"י עיין כ"ז כ"א כ"א ע"ב אי"כ כיון שהקדישה הוי אמירה לגבוה כמקירה להדיוט וקנה הקדש ואי"כ אף צצעל יכול להפיר מי"ן ולהצ"א אצל קנין ממו"ן של הקדש כיון שאינו כעקר למפרע צמה יפקע ועיין קלו"מ ס"י ר' באריכות:

וכיון צצרכו כל זה לק"מ קושי"י רשב"א ומלי"מ דה"ס אי מופלא וכו' דאורייתא קטן אוכל כבלות הוא ואין צ"ד מלווין להפרישו אלא דאסור למספי ליה צידים ואי"כ אין כדר דמשכחה ציה הפרה חל כלל מה"ה כמו שצ"רנו, וצ"ה מדוקדק לצ"ן הגמרא ע"ס מעכ"פ אי דרצנן דרצנן הוא אי דאורייתא וכו' ולכאורה איך שייך צ"ה לצ"ן מעכ"פ הלא אי הוא דרצנן ודאי מתור"ן צמה דאמרינן קטן אוכל כבלות אין צ"ד מלווין להפרישו ולמ"ש אי"ש דעל דאורייתא ספיר אמרי"י אף דהוי כספי ליה צידים מי"מ כיון דאין מלווין להפרישו אין הכרז חל אצל אי אמרי"י דמופלא סמלי"א הוא רק מדרצנן ספיר י"ל דגזרו שיחול גם לענין ספי ליה צידים ואי"כ אינו מתור"ן צמה דאין מלווין להפרישו להכי לר"ך לת"ן דאחי קידושין דרצנן ומפקיע כדר"א דרצנן:

רמב"מ און לדברי צרמזים פ"א מנדריס אחר שכח דין מופלא סמלי"א דכדרי כדר והקדושו הקדש כח צה"י צמה דברים אמורים שצ"ה י"צ ענה ויו"ס אחד כדריה קיימין צשלא הי"ה צרשות האצ או צרשות הצעל אצל א"ס הי"ה צרשות האצ אפילו הגדילה והרי היא נערה אציה מפר כל כדריה וכו' והוא פלא למה נק"ט שצ"ה י"צ שנה דוקא ולא נק"ט סת"ס צדי"א שדצרי"ה קיימין וכו' לכלול גם מופלא וכו' דאיירי ציה עד עכשיו אלא הוא הדבר אשר דצ"ו דכדריס שיצ"ן צהפרה אי"כ חל"ן כלל צמסלי"א וכמ"ס להכ"ל לר"ך לפרוט צ"ה י"צ שנה שהיא גדולה, ואל תתמה על מ"ס אצל א"ס הי"ה צרשות האצ אפי' הגדילה והרי היא נערה וכו' דמשמע מ"ס כשהיא מופלא"ה וכו' וקטנה ודאי מפר ולפ"מ"ס הא לא משכחה כלל אצל אחר העי"ן לק"מ דהרי רמזים פ"ב ע"ס פסק שאצ יכול להפיר אפילו כדריס שאין צ"ה עינוי נפש ועיין צכ"מ ולח"מ ע"ס ואי"כ צ"י אצ ספיר משכחה כדרי"י שיצ"ן צהפרה גם צמופלא כגון שאסרה דבר על אחריס דספיר חל ואפי"ה מ"פ"ר אצ אף שאין צ"ה עינוי נפש וצ"ה לש"ו"ו מווקק צצעתים דצתחילה דנק"ט צרשות האצ או צרשות הצעל נק"ט צגדולה דוקא ולא צמופלא ואי"כ דמיירי מאצ לחור"א ספיר כח צ"ה אפי' צגדולה וכ"ס צמופלא:

ועוד מלאתי ר"ה לדברי צר"ן כדריס דפי"ע דיה ר"ח אף המשי"א ועדי"ן היא נערה אשמעינן אפי' הי"ה קטנה כשנשאת יל"ה מרשות אציה צהנהו כישו"אין וכי קחני ועדי"ן היא נערה ה"ה כמי אפי' היא קטנה כיון שנשאת אין לאצ"י רשות צ"ה והאי דנק"ט נערה מש"ס כדרי קטנה אי"כ כל"ס והוא פלא הא משכחה כדרי קטנה דמהני צהגינה לעונת כדריס דהיינו מופלא"ה וכו' ולמה נק"ט ועדי"ן היא נערה אלא ודאי כדכתיבנ"א והר"ן לשיטתו צרי"ש ואלו כדריס שג"ס האצ אי"י להפיר רק כדרי עינוי נפש ואי"כ כדריס שהיא צ"ה צרשות האצ קוד"ס כישו"אין אי"כ חל"ן כלל צקטנה והצ"ן צקול"ר: **ר"ס"ז** ינ"מ דין חדש דצצונה שהוא אסר נפשי"י מן חפלא עיין רש"י ר"ש כדריס ולא משכחה רק שמקבל איסור על עלמו צאמת ל"ש צמופלא הסמוך לאיש כיון שאי"ה לחול רק עלינו דלא ליספו ליה צידים אינו חל כלל ועיין צד"ה מ"י דפסוק דדרשינן מי"ה מופלא צכ"ר כתיב אי"ש כי יפלי"א לכדור כדר וכו', וא"ס כני"ס דברי י"ט ר"ה לדר ממתני"י דכה דף מ"ה ע"ס דנק"ט כדרן כדר והקדשן הקדש ולא אישתמי"ט צ"ס מוק"ס לנקוט וצצונתן שצונה אלא ודאי כמ"ס דצצונה אינו חל כלל:

אמנם לכאורה ל"ע מצרייתא ע"ס מ"י לפי שמלינו שהשו"ה הכתום הקטן כגדול לצ"ון צצונה וכו' עכ"פ חזינן דג"ס צצונה שייך צמופלא אלא ד"א דצ"ס"ד ע"ס ס"ל קטן אופ"ל כבלות צ"ד מלווין להפרישו ואי"כ ספיר חל עליו האי"כ גם צמופלא לענין דמלווין להפרישו כמ"ס לעיל אלא אפי' צמקק"א דדחי דק"ל אין מלווין להפרישו מי"מ ספיר חל עליו שאסור עליו צצצונה לכשיגדיל ועיין צחוס' ע"ס ד"ה כגון שהקדי"ס: **ועיין** צרמזים פ"א מנדריס שכח קטן וכו' וקטנה צ"ה י"א וכו' שכצצו או כדרו וכו' נק"ט ג"כ צצונה י"ל ג"כ דכפ"מ

דכפס לענין שחל עליו כשהגדיל כמיש צנרייחא חולס צמיש
 ספ צהיד אמיס סנכריהס קיימין אס חיללו כדון או כשצטו
 והחליפו אינן לוקין עד שיגדילו ויציאו שמי שערות קשה
 לפרט כן דהא צצטועה לאו דוקא דאין לוקין אלא אפילו
 איקורא ליכא צקטנות דאינו חל כלל וגם לשון והחליפו אינו
 מדוקק דאין כאן חילוף צצועה כלל כיון דאינו חל ואפילו
 אס כדחוק יען דלריה דהוא עלמו לוקה איכ גס צצועה חל
 ואס החליף לוקה וצא לפסוק דלא כריה ולהכי קמט לשון
 זה מיימ מה נענה לדברי כמ עס שכתב אמיש הרמזים דאינו
 לוקין פסוט הוא דהא לאו צני עונסין כינהו והא צצועה
 אינו חל כלל:

אמנם יל דהא דאינו חלל כלל כמי מהיט הוא לפי שאינן
 צני עונסין ואין חל עליהם רק עלינו למספי ליה
 צידים כמיש ואולי יס לסקל צזה תמיהת מלימ עס שכתב אין
 דין זה פשוט דהא ריה קיל דלוקה וכו' אלא שרצינו פסק
 כרז כהנא ולמיש יל דכוכה כמ פסוט הוא יען דרמזים לא
 פסק כריה איכ אינו חל כלל צקטנות דלאו צני עונסין כינהו
 ואפי' איקורא ליכא ואיכ פסוט דאין לוקין כיון שאינו חל כלל:
ועוד יל לחירון ראשון שכתב צצועות דכ' ריה משאיכ
 צצועות דצצועה נמי משכתח לה צאקר חפלא עליה
 כגון שאמר פירות עולם עלי צצועה ואז חלים אפילו על
 דבר מלוה כיון שהוא איקור חפלא והא דאמרינן צנכרים
 דצצועה מייסר כפשיה מן חפלא היינו דצצועה משכתח גס
 צכמי אצל כדריס אינן צאקר חפלא עליה עייש היטב וצדין
 עס ואיכ צצועה נמי משכתח צמופלא לחיל אפי' צקטנות כגון
 שאקר נכסיו על אחרים צצועה והכיח האיקור על החפץ
 דחל על אחרים כמו שחל על דבר מלוה:

ובזה מייסד קושי' תוס' צנכה מיי דיה כגון סהק' אמאי
 לא תוקי שאכל הוא כשהגדיל דזון צצועה עיכ לא
 מיירי אלא צכמיג דאפי' נצצע שלא יאכלו אחרים אין צכך
 כזוס ולמיש איכ דמשכתח שאקר צצועה על אחרים וחל
 וכיחא ליה לצוקמא צכמיג לאשמיעין דמשכתח צצועה צאיקור
 חפלא כדי שדע שאס אקר רק על עלמו צצועה נמי משכתח
 דחל אפי' צקטנות לענין דלא למספי ליה צידים:

אמנם דברי רש"י כתובות מיי דיה צנעוריה סס לכאורה
 נגד זה שכתב אי לא צנעוריה הוי אמייחא כי הכיח
 צקטנה עשעמי הא צקטנה לא משכתח כדרי עיכו נפס ככיל
 ואיך יכול אז להפר אמנס יל דרש"י כתב שפיר דעכ"פ
 אליצא דריה דקיל גס הוא לוקה או אליצא דמיד קטן אוכל
 כצלות ציר מלווין להפרישו שפיר משכתח לה גס צקטנה
 ולהכי קאמר מצנעוריה דאיכ גס אליציהו, אצל אין לתרן
 דרש"י קיל כשיטת הרמזים הכיל דאז מייפר אפילו כדריס
 שאינן עיכו נפס דמימ לפי הכיל אינן חלין כלל צקטנות
 עליה רק על אחרים מהני ואיכ כהי דשייד הפרה אצל איך
 שייך ודי יקלח לה וחי שפרה היחה צקטנות ועברה על
 הכרז צנערות מיי כיון שאינו חל צקטנות אימיחא שא"י
 להפר צנערות איך יכול להפר צקטנות לכשתלא מרשותו ועיין
 כדריס עייט עייט וגס איך יכול להפר עד שלא חל הכרז עיין
 כדריס עיה עייט ודף לי עייט, ואולי יל כגון שדברה ויאקרה
 ככרות עילה על עלמה ועל אחרים צקנס דחל על אחרים
 מיי ועילה לכשתגדל ויהני הפרת אז לענין אחרים וממילא
 כדר שצטל וקלחו צטל כולו ועיין ריין כדריס פיי צני מייפר
 להשתנה והיא לא ידעה ואכלה צנערות וצזה כתיב ודי יקלח
 לה אצל ומחורחא כדשכין משיקרא:

ואדר הדברים האלה כ"ל לייסד צזה דעת הרי"א שכתובות
 מיי עייט וקידושין ג' שפ"י יליאה דכותמי קממעט מה
 כאן נערה אף כאן נערה וצתמי ככותבות מיי דיה יליאה דכותמי
 הקשו עליו דאכתי קשיא ואיחא לדירה וצקידושין הוסיפו
 להקשות עוד דצבל הסוגי' לא משוע כלל שהוא לריך ללמוד
 דביוס נערות מייירי עייש צצרייהס, וכיל דעיין תוס' ככותבות סס
 דיה לענין הפיי שיק' למה לא אמר דלענין אכילת תרומה נפקא
 ליי מרשותי' דצת כהן לישראל אינה אוכלת בתרומה וכו' ות"י
 דיחא ליי למיקט הפרת כדריס שהפסיד כמו שה"י לו צה להפר
 כדרי' דומי' דיליחא אדון שפסיד עייש ועייש צלשון שימ
 שהאז נפסד ציליאה זו שא"י להפר כדריס, ודצריהס תמוהיס
 לכאוי דמה ריוח יס לאז אס יכול להפר כדריס ומה מפסיד
 אס אי' להפר וצתו אקורה צמה שאקרה על עלמה יותר מונה
 שומפסיד צמה שאקרה צתומה ואדרבה צתומה מפסיד יותר
 שהרי צארוקה עדיין אין הצעל מייצ צמוכותיה עיין ככותבות
 מיי עייט וכ"י עייט ומקמאא האז זיין לה אף שאינו מחויב

לזוכה עהימ עכיס כמיש סרלסוכיס גני וחי אשעמי' מעיי' ממוס
 דמיחזנה מייכה ותרומה הוא צזול יותר מחולין אצל צהפיכ
 ליכא עוס הפסד ממון לכאורה:

אמנם כבר עמד צמקנה על דצרי ירושלמי האז זכאי כיחא
 צכקף ושטר האז זכאי צציהה מה כדון ציה הפסד
 וכו' ונראה מדצריו דליש לשון זכאי אלא צצכות ממון ואיכ
 חקטי זכאי צהפיכ מה זכות ממון יס צזה וחירן לפמיש תוס'
 צהחובל פיי רעייז, דרי' קיל דחצלה דפלעה צכניה הוי דאז
 אפי' צמה שחא נפחתה לענין קידושין כיון דאס יס הצ
 מומין הוי פחיתות לענין קידושין מיקרי ממוכא וזוכה צה
 האז לרי' ולקמן דיכ וככותבות דף עייט מצווה כדריס למומין
 ד,תמי המקדש אשה סחס וכנאלאו עליה מומין או כדריס חלא
 שלא צכחובה איכ כי היכי דצמומין אפחתיה מכספא לענין
 קידושין היכ איפחתה מכספא על ידי כדריס וספיר הוי גס
 צהפיכ זכות לאז עיייש ולפיי איש דקאמר צהפיכ מייחא
 נפקא ליה מרשותו שהאז מפסיד ממון צזה כיון דעמה מרצינן
 מיליאה דכותמיה דכקף קידושין לאז ואיכ נפחתה צנכריס
 מכספא לענין קידושין:

אמנם אחר העיון הא ליחא דאכתי איך אמרינן כיון שעיי
 קידושין יליאה מרשותו לענין הפרת כדריס מפסיד
 צזה ממון כיון שפחתה לקידושין הא כבר נחקקה ומה
 הפסד יהיה לו אס לא יוכל להפר כדריה לצדו הלא גס צלא
 כדריס לא יוכל לקדשה שהיא אשח איש ואין לווי דאכתי
 אס צאמת יס עליה כדריס צשעה קצלת קידושין מפסיד צמה
 שמוקדשה עכסיו דאי לא קידשה היה אפשר לו להפר כדריה
 ולהצל יותר צעד הקידושין מרא דזה דוחק דכל קידושין
 שצעולם מיקרי יליאה עשוס זה ועוד אס צצלונו להפר מאן
 ממי צידיה שלא יפר עכסיו ועוד אס שחק ציוס שמוע ולא
 הפר הוי כהקמה וא"י להפר אפילו לא נחקקה ואיכ אינו
 מפסיד צקידושיה כלל:

אך יל דאעפיכ איש דהא מצואר צצמיס פיי מלישוה הי"ח
 דגס צתאלמנה או נחגרשה מן האירוסין חוזרת לרשות
 האז לענין קידושיה ועיין צמימ עס ועיין כדריס דסיח דאס
 מה הארוס כחוקן רשות לאז להפר כדריה אף מה שדברה
 צאירוסין אצל אס קיים הארוס ומה אין האז יכול להפר
 ועייש דעייח אי גירושין הוי כהקמה ועיין ציויד ס"י גליד ק"א
 דאפי' צשחק הארוס אין האז מייפר אחר מייחמו ולהרמזים
 גס צהפיר הארוס ומה אי' האז להפר אס שמוע איכ ועיייש
 צשיך ולפיי שפיר אמרינן דקידושין מיקרי יליאה לענין הפרת
 כדריס לכשתתאלמן או תתגרש ותחזור לרשותו לקידושין יפסיד
 ממון עיי קידושין של עכסיו יען שלא יוכל להפר ויה שדברה
 צאירוסין על אופנים שכתבתי תיהה נפחתה לקידושין ואיש:
ומעתה לפמיש יס לתמוה איך שייך לווי יס ספק ציליאה
 אחרת לאז דהיינו ציליאה דכותמי' הא איכ צקטנה
 ודאי הוי דאז והתס לייש לווינ לענין הפרת כדריס נפקא
 מרשותיה לא מייצעיח לשיטת הר"איש וריין צנכריס הכיל דגס
 האז אי' להפר רק כדרי עיינו נפס איכ למה דקיייל דלא
 כריה צנכה מיי הכיל והוא עלמו אינו לוקה וגס קייל קטן
 אוכל כצלות אין ציר מלווין להפרישו לא משכתח גס צקטנה כדרי
 עיינו נפס ככיל ואינה כלל צרשות האז לענין הפיי ואפי' לדעת
 הרמזים כאלו מפר אפי' כדריס שאינן עיינו נפסמיש צצביל
 כדריס כאלו אינה נפחתה לקידושין ואפי' תאמר שגס צצביל
 כדריס אלו נפחתה מיימ לפי הכיל אינן חלים כלל על עלמה
 רק לענין אחרים צקטנות ומה איכפה ליה לצעל ועיין ככותבות
 דף עייט עייט ואיכ צקטנה עכמי לא הוי יליאה דכותמי' ואיך
 אפשר לווי יליאה דכותמי' קממעט וצזה חידש הרי"א יליאה
 דכותמיה מה כאן נערה אף כאן נערה ולא צענין יליאה
 דכותמיה רק צנערה ולא צקטנה ואס כן קאמר שפיר יליאה
 דכותמיה קממעט כפירש"י ותוס' וצמדושי לקידושין הארכתי:
 עמסס הק' צלוהס:

תשובה ש"ד

שיליה צ' אויפאלו איכס הרניד לפיכ:
 ד' קרנך יריס למעלה ראש ויעלוך על צויתי הללחה
 צני אהוצי ויקרי הרצ המהייג כמויה ילחק יעקב
 כ"י צקיק אצרההאס:

מכתבך הנעים קצבתי צמג הסוכות העצר עלינו לעוצה
 ויען כי אז אין הזמן מוכשר להשיב צכחצ מלא
 מפני

מפני כבוד המועד הקדוש לכן אחרתי עד כה וזרית כמיצ
 ענה, ואודות דברי מליץ פייא מנדריס דאפיצ דמופלא סמוך
 לאיש הקדישו הקדש מיצ אין זו מעילה כמזוחר זכרה דף
 מי עיש ומחשק דחה דבריו מגמי ערוכה פסחים דף כ"ז
 ע"ז דפריך ופלא מעל המסיק וכו' ולדברי מליץ הכיל מלי
 לאוקמא זעלי סקדט סהקדיש מופלא סמוך לאיש דליה זיי
 מעילה ולא נפקי לחולין וכחצה לייטצ דקופי' הגמי' ס"י אהא
 הקאמר החילה הכי סתמא ערנה זעליה זעמחיס הקדש אפי'
 זאלץ לא זעילופירט נחשו' אצמי ס"י ז' זעס מגיש דהא
 דהקדש אפי' זאלץ לא זעילופירט דמו' דקופי' ס"י אהא
 חילול דהקדש סוה מנה שמיללו על סוס פרומה מחולל וזה
 לא מקרי סלריך להוליא הולאות וספיר הוי דעילימ' וחוס'
 מנחות ע"א ע"ז דיה ומחירין ומחורה כ"ז ע"ז דיה לא כחצו
 דדוקא זעעליס יכולין לחלל סוה מנה על סוים אצל אחרים
 לא עיש ומסעיר סוים זאצני סוהס מגילה כ"ז דעעליס הוהיל
 זידס ליהשל על הקדישם אכתי לא נפיק מרסוהס וכדירדו
 דמי מוסיח סודין סוה מנה על סוים משאיכ זאחר ליש זה
 עיש ולפי' למיץ מליץ מיצ מזכירוח סייג דמופלא סמלי'א
 סנדר או הקדיש' אי לישאל דלזה לא רצי' קרא ואיכ איי
 לחלל על סוים ולא הוי הקדישו דעילימ' ולי' כתי' הגמרא
 הקדש אפי' זאלץ לא זעילופירט דל' מיירי זעהקדש מופלא
 סמלי'א ופריך ופירי והלא מעל המסיק:

הנה הוא ספרתה כהא אצל אינו אמת דהוי דלמיל איי
 לישאל כשהוא קטן אצל כשכעשה גדול שפיר יכול
 לישאל עליו ואיכ אכתי לא כפק מרסוהו וספיר יכולים לחלל
 סוה מנה על סוים והוי דעילימ' ועוד כיל דבר חדש לפמיץ
 שיש ס"ו פ"ד דאי' מעילה זעהקדש איכו מלד דין ממון הקדש
 רק מלד תורה איי זעו עיש [עיינן זייט אויח ס"י א' וס'] איכ
 כתי' דאחרי' אי לפדות סוה מנה זעוים היינו מוסס תורה ממון
 זעו אצל תורה איי זעו פקע ואין זו איי מעילה ואיכ היכ זעהקדש
 קטן אפי' ליחא זעאלה מיצ מהני חילול זעוים להפקיע האי'
 וספיר הוי דעילימ' עיי' חילול סוים וליחא לדבריק:

אבל נחמורתי ונחישב לי מה דהוי קשיא לי לפמיץ מי'
 רמזין ז"ז ס' הקפיה דעיהו קלויח רסי' ר' דהס
 הקדש קונה איזו דבר הקדש זעמילה וזיאר קלויח סס
 הטעם מוסס דאינו קדוש ממנה זר ישראל עיש איכ מה
 פריך והרי מעל המסיק דילמא מיירי זעהקדש כמיג זעכה זו
 הקדש ולא הקדיש סוס אדם ואיכ אין זו מעילה אצל לפי
 דרכך כיחא למיץ סוים סס דרך אחר דעעליס כיון זעהקדש
 חל עיי יכולין לחלל זעוים אצל אחר שאין הקדושה חלה עיי
 לא מהני איכ זעהקדש הכיל כיון דאינו חל עיי סוס אדם
 איי לחלל זעוים ולא הוי דעילימ' וזעל ואיכ לא מיירי זעהיג
 ופריך שפיר והלא מעל המסיק:

ואכתי קשיא לי למיד זעמחיס דף מיה דקדשי עכוים אין
 זעס מעילה מאי פריך והלא מעל המסיק לוקמי
 זקדשי עכוים ויש להאריך לפי הכיל אך זה שינוש דהרי
 אחרי' סחס דוקא זקדשי מזבח דעכוים אין זו מעילה אצל
 זקדשי זעהיג דעכוים יש זעס מעילה והרי עליס דהקדש
 קדשי זעהיג כינהו ואיכ גס זקדשי עכוים יש זעס מעילה ואיש:
אבל לפעניד דחיית מהרשק מעיקרא לקימ דבגמי' כרה
 מיו אחרי' יכול יחא חייב על הקדישו קרבן חיל זה
 הדבר איכ דוקא מקרבן מעילה מיעעיי' קרא אצל מעילה אים
 זיי וזעווג מחללל וכן פירטי' סס ולא לקרבן מעילה ולא
 כחצו ולא למעילה ואיכ פריך שפיר והרי מעל המסיק וילא
 לחולין ואוואי ספת אסורה, ואס כפסך לומר דמכל דין מעילה
 מיעטה קרא אף אנו כאמר דגס לאו דמעילה זעמיד נמי אין
 זו ואין זו איי הקדש כלל רק זעווגר זעל יחל וכדקאמר
 כל שיטנו זעפלאח' ישנו זעל יחל וכן זערייחא דכרה לפי
 שומיכו זעהשוה הכחוז קטן כגדול לזדון זעוועה ולאיסור
 ולזל יחל וכו' ואיכ אין זו דין הקדש רק לזעווגר על זל
 יחל וכי מרזבי רמזים פייא מחדריס מיה סכת זעהקדישו
 זכא הגדול וכנהה מן זעהקדש זעהקדישו לוקה מוסס סכריהס
 כדריס מיהס והוא סוהו אחאי לא כחצו מפני זעהקדישו הקדש
 מהיח אעיק מוסס דאין לו דין הקדש כלל רק דין כר
 לזעווגר על זל יחל ועיינן כיו' ספיי מחדריס מיצ זעעה רמזים
 סס דל' כרין כדריס דף ט"ז וסס ליה:

ובהרי כיחא מה זעמד מלימ סס אחאי לא הציא רמזים
 זעס מקוס דעהקדש מופלא אין זו מעילה ולפמיץ
 כיחא כיון דכחצו דהקדישו הוא רק מוסס כר ואין זו דין
 הקדש כלל לא הולרך שזו להציא דאין זו מעילה ואיש, והנה

הא דנצי זעמחיס סס חנוך זעמיקו זעלי הקדש לרבנן
 דברי זעמייחא כרהס דקמזעיל ליי דאפטר הא דטרו רבנן
 זעעלה וכהי' היינו זעס דאפי' זאזוקס כנגדו חסיג כמו
 זעהנה זא מן הגחלים כמיץ חוס' דיה מכלל ואיכ זה סייך
 דוקא זעקוס דגחלים ואפין מוחר אצל זעהקדש זעמקא ליש
 אי אפין אסור או זעהנוך גרוף אי חסיג כאפין ועיינן מהרש"א
 סס וחוס' פסחים עיש דיה ונרפו וחזין כי קלרתי ואיכ עייכ
 לא מיירי זעהקדש מופלא כיון דאין לו דין הקדש רק זעווגר
 זעל יחל ואיכ אין אפין אסור ופריך שפיר וסרי מעל המסיק:
ומה זעיל עוד זייטצו רמזים זעל אהז דעהקדש מופלא
 אין מעילה דסיל דהא דממעטי' הקדש מופלא מועעליס
 מדכתיב זה הדבר היינו מוסס דעיקר חיוז מעילה הוא על
 סהוליא זעעה הקדש לחולין כדאמר' זעעילה חיי אין מעל
 אלא סיכוני זעמוליא מרסוה לרסוה עיינן זעריי' וחוס' סס ואפי'
 לרעה שיש הכיל דאין אנו דנין זעמון הקדש תורה מעון
 רק תורה איסור מיצ האיסור הוא מוסס סהוליא זעעה הקדש
 מרסוה לרסוה וכזר זעמחיי לעיל דברי רמזין זייט עיש דאין
 מעילה אלא זעה זעהקדש קונה ממנה זעאדס מקדיש ואמירוחו
 לזעוה כמסירוחו לזעוה אצל מה זעהקדש קונה זעמין חלר
 אין מעילה זעמייחה עיינן עליו ולפי' התיכז בגדול דבר הקנאה
 הוא אצל זעמוליא דלאו זר הקנאה הוא איי להקנות להקדש
 דזיבורו זעהקדיש רק איסור הקדש הוא דרזיע עלה אצל
 אין הקדש קונה ממנה זיבורו רק כיון זעל עלה איי הקדש
 כל היכא דאיחא זיי' גזא דרממחא איחא כדאמר' חולין קלי'ס
 וכיון דאינו קנין של הקדש ממנה זיבורו הוי כאלו זכה חלר
 להקדש דאין זו מעילה והיינו דקאמר' חיל זה הדבר דוקא
 חס הקדש קונה עיי' זיבורו הוא דמועלין אצל אינו קונה
 עיי' זיבורו אין מועלין ועיינן ספרי' פי' שופטים דריש כל
 דבר רע זעמול' זיבורו עיש אך כרהס דהא דאס אינו נקנה
 להקדש זיבורו אין זו מעילה כרהס דזה חלי' דלרבנן דריי
 זעמחיס מיה דאפי' קדשי זעהיג זעמיי' מחרומה למעט עכוים
 כמיץ חוס' סס דיה דומי' וזעהוהה כתיב זני ישראל והיכ
 זעיי' הקדש מזכיי ישראל ועיינן קלויח ס"י ר' אצל לריי דסיל
 דוקא קדשי' מזבח ילפינן מחרומה אצל זקדשי' זעהיג מועלין
 אפי' זעל עכוים איכ ייל דקדשי' מזבח של עכוים זעהיג הוא
 דאין מועלין מגזיש דחטא חטא מחרומה אצל חס הקדש קונה
 זעמול' והיכ זעהקדש מופלא הכיל מועלין אפי' זקדשי' מזבח,
 ולפי' זה ייל דסוגי' דכרה אולא לרבנן דריי ולהכי ממעטי'
 הקדש מופלא ממעילה אצל רמזים דפסק פיה דמעילה רעיו
 כריי שפיר איכא מעילה אפי' זעהקדש מופלא סמלי'א ואיש,
 כ"ז כחצו זעמזי' ודי' ימחר ויחוס ישועה לנו זעווגר ונפס,

ומלאנו כופש ככפס אביך הכאמן דושיח:
 עמסס הק' זעוהס זעיק הכיל

תשובה שט"ו

שילית ז' אויפאלו עשיק יחרו חרמיו לפיק:
אל הר המזיח, רב שלום וסיר מזמור, כבוד מחותני
 הרב הגאון הגדול ליהודים כולו מחמד'ס ליה כקסיה
 מויה חיים סופר כ"י האצ"ד דקה"י זעירי זודאפנטס:

יקרת מכתבו מיום ז' זעווגר ז' מלא זכרה ד' זדיח הגיעני
 והכני להשיג כיד ד' הטובה עלי, הדג כ"י חירש
 על זערה מלימ פ"ד ממעילה היט זעמחפק אס מועיל זעווגר
 אי לוקין שתיס אי' מוסס לא יחל והז' מוסס לאו דמעילה
 עיש וכי' לחדש דעיכ לא כעמפק מלימ אלא זאוסר פירוחיו
 על עלמו זעקוס זעהס היחר לכיע ולא זעל דזיבורו קנין
 להקדש זל' איי' זעעלס ההפך רק זעל איי' על גופו לכן ייל אף
 זעמול' מיצ עווגר על זל יחל זעוועה דבריו חולין אצל זעהקדש
 זין קדושה זעהיג זין קדושה או קונס כללי זעמיעה דליכא זל
 יחל דהא אינו יכול לזעווגר דבריו חולין דהרי הוא הקדש
 וזקדושת דמיס ילא מרסוה הקדש לרסוה זעווגר וזקדושת
 לקרבן או קונס כללי דהוי גיכ קדושה כדאמר' זעמה דוכתי
 שאני קונמות דקדוהיג כינהו איכ הרי הוא קדוש קדוהיג
 וכל הנהנה מועיל ואינו נעשית דבריו חולין עכ"ה, הנה זה
 שניס רבות קיימתי סנרזו ז' מנפשא' ועוררני לזה מה שראיתי
 זעמחיס [ואיכני זוכר כעה מקומו] שחיי לרעה רמזים פיג
 מחדריס דהפקר ככר ועיינן זיי' חוימ ס"י רעיג איכ היחני
 ליי' שאלה ועיינן קלוהיח ס"י הכיל מה שהאריך לחקור זעריי
 רמזים

הרמזים אלו ומי דאינו יכול לשאול שכבר קיים נדרו והרי הוא הפקר ואיך היכ ליש עזירה כל יחל שכבר נדרו מקוים ועומד ולפי זה הקדש נמי דכוותי כבר קיים נדרו שהרי הוא הקדש ומקוים ועומד הוא ככיל :

אמנם כיו על גוף דברי מלימ אצל משיכ הדינ נמי לחלק בין הקדש וקונס כללי ובין קונס פרטי איכני יודע להולמו והלא גם בקונס פרטי פעל אי וקדוהיג על עלס החפץ לא על גופו וכמיס הרין נכדריס דף ייד ריה הלכך דאפי' נדרר שאינו נדרר אלא לו נלנדר מתפסין זו מהיס עיש ואיכ גם זה כבר קיים נדרו ואיח לעשות דבריו חולין ועיין ברין סס דף ח"י ועיין ברין ספס שנעוה הפדית וכדרי' דף י"א גני לא חולין לא חוכל דמשויה לא קיל לרימ מכלל לאו שומע הן משום נכדריס איקורח דאיח זהו ממונח הוא דהיינו חפלא דמיחסקר עליו והחס נקונס פרטי מייירי שאוקר פירות חזירו על עלטו ואפיס מקרי איקורח דאיח ז"י ממונח ואיכ גם נקונס פרטי פעל איקור וממון על החפץ וכדרו מקוים ועומד ואמאי עובר על כל יחל ונכתובות דף ינש אמרינן שאיני קונמות דקדוהיג ניכחו ופי' רשי' כקדושת מוצח וכו' שהרי אינו הקדש גמור לחפוס פדיונו אלא אקור על אדם אי וכו' דקונס כללי יש לו פדיון ועיין חוס' שנעוה דף כ"ז ע"ז ונרמזים פיד מה' מעילה הכיל, אלמח דאפילו קונס פרטי מקרי קדוהיג ואיכ איכני רוחה שום טעם לחלק זיכיהס אמאי נהקדש וקונס כללי זיכח כל יחל ובקונס פרטי איכח כל יחל :

אכל עיקר הסברה כיל דליחח מהח דנדה דף מ"י דמוקי זרייחח דקחני לפי שמליכו שהשווה הכתוב הקטן כגדול לזרון שנעוה ולא"י ולכל יחל וכו' נהקדיש הוא ואכלו אחרים אלמח דעובר על כל יחל נהקדש ואפילו איכיהח דלאו דוקא הקדיש אלא נדר אצל עכיס נקונס כללי מייירי אלמח דאיכח כל יחל נהקדש וקונס כללי ודוחק לומר דהחס נוני נקונס פרטי מייירי שאוקר פירותיו על אדם אחד דלשון הקדיש הוא ואכלו אחרים לא ונשווע כן ובסיד היו קיל דאכל הוא נמי לוקה ומשווע דהקדיש היינו שעכיס אקרו נקונס לכיע ואין לוונר דהחס שאני כיון דנהקדש מופלא סמוך לאיש זיכח מעילה כדאמרי' החס ועיין זבולמ פ"ח נכדריס משויה איכח כל יחל אצל היכח דאיכח מעילה זיכח כל יחל נקונס כללי דאיכ הקשי איך קאמרה זבזייחח יוכל יהא הייז על הקדישו קרבן חיל וזה הדבר הי"ל כיון דאיכח כל כל יחל עיכ זיכח קרבן מעילה דאי איכח מעילה שז זיכח כל יחל אעכיס דגם נקונס כללי אפי' היכח דאיכח מעילה נמי איכח כל יחל :

ועוד ראוי נווה דאמרי' נכדריס דף ג' ע"ז דאיכח כל יחל נכזירות ואמאי הרי פעל נדיבורו שהוא נזיר ואכל קס ל"י זכל איכל שחה קס ל"י זכל ישהה ואינו יכול לעשות דבריו חולין ומכ"ש לדרה מהרי"ע נחשו"י ח"א ב"י כ"ג דאי' נזיר אינו אלא איקור ולא נהמה דיעבורו אלא איקורו חורה ולא ונהני זהו התפיסה עיש איכ ודאי תקטי איך עובר זה צבל יחל ולדעת רש"י שם נכדריס הי' זה זאנח קושי' הגוני הם ונכ"מ לנאי דשני נצבור עליו נשנים מוכח דאפי' נכהיג איכח כל יחל ולפי' הרין והר"ש שם גם הנוקטן קיל כן אלא דפריך דכל יחל לחוד לא ונשכחת לה הרי מפורש יולא דאפי' פעל נדיבורו וכדרו מקוים ועומד שהוא נזיר ומי איכח כל יחל :

וטעמא דמילתא כיל כיון שאקרה חורה הנזיר זיין והגלהת וטומאה כאשר אמר הריני נזיר הוא כמו שכתר גיכ הריני אבור זיין ותגלחת וטומאה שכל זה נכלל בכלל אמירתו הריני נזיר ואיכ מלמד אי חורה שיש זו איח ז"י כווי איקור כ"ר ונשוחת יין וייעמח למחיס או מגלח מלמד שנעובר על אי חורה דאיח זיה עובר כווי על נדרו ועושה דבריו חולין ואף שהוא כשאר נזיר עכ"פ מ"מ מלד אי' נדר שבו עושה דבריו חולין שאין דיבורו מקוים ומ"מ שפיר כי מהרי"ט דלא מהני ז"י החפסה כיון שיש זו אי' חורה גיכ לא מקרי דבר הנדרר ועיין חוס' שנעוה דף כ' ע"ז דיה דכי ורין שם ועיין חשו' אכני מלואים ס"י ע"ו והינ נהקדש וקונמות כיון דאקרה חורה עליו זאיסור מעילה איכ כשהקדיש או נדר נקונס קיבל עליו איקור מלמד האיסור שאקרה חורה ואיכ נהי דנמה שעובר האיסור שאקרה חורה אינו עושה דבריו חולין כיון דעלס החפץ אקור ועומד הוא וקדוהיג וקנין נצוה מ"מ נמה שמחליף ומשכה דיבורו זאיסור שקיבל עיש נזה עובר על כל יחל ואיש, זחח מה שעלמה נרעיוני

נראים ההקפדה לטובה, וכוסע נכחה וטובה כנפשו הטורה יפה כלצנה וכמהה צרה :

ובשולרי היריעה אליע לפני הדינ כ"י דבר אי אשר לפעניד מלוה ליישצו והוא הפמיג נפתיחה כוללת לאויח לחו"ז כי דהא דאמרי' היכח דאיכח לאקושי לקולח ולחומרח לחומרח מקשי' היינו מספק לריך להחמיר והאריך שם ז"ה והוא נגד קוני' דקדושין סיח דפריך מלי חזית דמקסת להו לאחוח אשה אקסה לנדה ומשני קולח וחומרח לחומרח מקשי' ולהפמיג אכתי קסה אמאי ודאי לא חפסי זהו קדושין הא הוי רק ספק וליהוי קדושי ספק ואין לומר דאוקמח אחזקה פנוי' דנכסיקא דדינח ליש אוקמח אחזקה ועיין נחוס' שהק' דהרבה חומרח לומר דחפסי זה קידושין לאסנה לעלמח ומי' דהרבה חומרח יוחר לומר דהולד ממזר עיי"ש ולהפמיג הי' לנו לומר שהוא ספק מקודשת והולד ספק ממזר אעפ"ה דזו ודאי וכך הוא המדה לקולח ולחומרח לחומרח מקשי' ויוחר מזה אחי חמה דבהד"י כתב חוס' צ"ק דף ג' ד"ה דומי' ואיח וכימח איפכח דהא דמקשי' לחומרח הכימ זאיסורח אצל נממונח לא ואומר ריה דמדה הוא נחורה ליש זאיסור וליש נממונח הרי להדיח דלא כפמיג ולעיג [עיין חשו' מהרי"א ח"ז סימן רפ"ח] הכיד נממונחו הדנוק נחנצו :

עמס הק' זלוהס נקיק הכיל :

תשובה שט"ז

שי"ח ז' חויפאלו יוס ז' מטוח ומקעי הרניח לפ"ק :

יראה זבזין אפריון, על מכוון הר ליון, כנדר אהובי מחותני הרב הגאון וכו' כקש"ת מויה אליעזר זוסמן סופר כ"י אדדקיק פאקש :

יקרת מכחצו הגיעני ועל אשר התעורר ירדי כ"י דאפשר לא מקרי התראה ספק אלא אם יש ספק אם יעבור עזירה כלל אצל אם ודאי או עפ"י רוב יעבור עזירה רק יש ספק אם יגיע לו עונש לא מקרי החיס גם אחי נעניי זה כוונה שנים עמדתו על חילוק זה לחיך קושי' מלימ פטי"ז מכהדרין היד על קושי' חוס' נדה ע"ו עיש אמאי נהקדיש הוא ואכלו אחרים לוקין הא הוי החיס דשמח לא יציא שערות עד ג' וד' שנים וכמלא דאכתי לא הוי ינופלא סמוך לאיש הא לפמיג חוס' יצווח פ' דלנר נעשה סריס למפרע לקי על חלצ שאכל דלא חשיב החיס אעיג דנשעת התראה היה ספק שמח יציא שערות קידם י"ח דהשתח ויהא איגנאי מילתא למפרע שהי' גדול נשעת התראה עיש ואם כן הי' כשנציא שערות מיד כשנעשה זן י"ג שנה ויום אחד הרי איגנאי מילתא למפרע שהי' ינופלא סנול"א נשעת התראה ולא הוי החיס עיש, וילאחי להלק דשם זיצמות אפילו יציא שערות קודם י"ח ואיכ עדיין קטן הוא מ"מ העזירה נעשית נודאי שאכל חלצ ואם קטן אריכ זיד מלווין להפרישו ודאי עשה עזירה ואפילו אי אין מלווין להפרישו מ"מ כפי ל"י זידים אקור מהיח ועכ"פ העזירה ודאי עשה אלא שספק אם היא צר עונשין וכדאמרינן צנסהדרין ג"ה כיון דמזיד הוא חקלה נמי איכח ורהונח הוא דחס עליו וכו' זהו שפיר כתבי חוס' דלא הוי החיס משום איגנאי מלתא למפרע כיון דהספק הוא רק אם יגיע לו עונש אצל נדה כס אם לא יציא שערות ואינו מופלא סנול"א אין הקדישו כלום ואין כאן עזירה ואיכ הספק הוא אם יעבור עזירה כלל שפיר הקשו חוס' דהוי החיס אף דשייך איגנאי מלתא למפרע ול"ש :

ור"ל דמספיקא הייהי אומר דבר חדש דאפילו אינימח דעל קטן אין שום איקור כלל זכל האיסורין מ"מ היד קודם שנעשה זן יג"ש דאינו איש ואין דעהו שליחה אצל כשנעשה זן י"ג שנה אף שלא הציא שערות אז חלין עליו כל האיסורין אלא שאינו צר עונשין שהרי כתב הרא"ש נחשוה ריש כלל ע"ו וכן סריס שהוא קטן עד נשנים שנה הוא אז גדול אם נולדו סיוני סריס ואם לא נולדו זו כיומי סריס הוא קטן עד ל"ו שנה כל אלו הל"מ"ח הם עיש ואמרי' זיומח דף פ' שיעורין של עונשין הלכה למשה מסיני ואיכ לא נאמר דלא הוי גדול אלא לעונשין ולא לאיקור ולפי' ודאי איש מה שכתבתי דשם זיצמות אין כפק אם עושה עזירה דאפילו לא נעשה סריס למפרע עזירה הוא זידו ואין ספק רק על העונש ומשויה כתבו חוס' דלא הוי התראה ספק :

אל"א דלפי' יהי' מוכח מדברי חס' יצמות הכיל מדהולרכו לטעמו דאגבלי' מלחא למפרע וכו' ולא כחצו נפשיטות דלח הוי החיס' משום דהעצירה ודאי יעבור ואין ספק רק אם יגיע לו עונש לכן לא הוי החיס' דדוקא היכא דשייך איגבלי' מילחא למפרע אמרינן האי קברא אצל היכא דליש איגבלי' מילחא למפרע אפילו ודאי שיעבור עזירה רק ספק אם יגיע לו עונש כמי' הוי התראה ספק:

אמנם יל חירוץ אחר על קושי' מלימ הכיל לפמיס מלימ פיד מליסות היו נשיטת רשי' דקטן שקידש אשה ציומא דמיסלס זימני' וכבר הציא שתי שערות ואז איס' שומא רק דמימ קטן הוא נוטס דחסר ל' הערז שמש וקידש לאחר שיגדיל מהני הקידושין ולא הוי דבר שלא צל לנטוס משום דזמן ממילא קלח אצל קודם יומא דמיסלס זימניה דאפילו הציא שתי שערות שומא ניכח' אם קידש לכשיגדיל לא מהני משום דהוי דשלציל דמוחכר מעשה דהיינו הבחא שערות ע"ש וכבר כהנו חס' נמוכה ט"ו ע"ש ד"ה צמאי דלמיד צטלו הוי החיס' נוטס דהוי מחוסר מעשה דכל כמה דלא עשה ונעשה ציטל העשה לא ילקה אצל למיד קיימו לא הוי החיס' דאינו מחוסר מעשה שילקה רק מחוסר מעשה שלא ילקה ויש לנו לומר שיעמוד כמו שהוא עכשיו ע"ש ולפי' צטלמא סס ציצמות אם יעמוד כמות שהוא עכשיו ולא יציא שערות קודם י"ח ילקה ואינו מחוסר מעשה ללקות ואדרבה מחוסר מעשה הבחא שערות קודם י"ח שלא ילקה שפיר כהנו חס' דלא הוי החיס' אצל שכ צנדה דמחוסר ונעשה שילקה ואינו מחוסר מעשה שלא ילקה אם לא יציא שערות שפיר הקטו חס' דהוי התראה ספק ואי' :

אבל מימ כיל דאפי' ודאי יעבור העצירה רק שיש ספק אם ילקה כמי' הוי החיס' אצמיא גמרא אצמיא קברא, דהרי כהנו חס' בכחצות ליג דיה נהני ובכמה דוכהי דלא תקרי החיס' אלא אם גס למוחרה עלמו הוא ספק אצל אם אין ספק למוחרה אעפי' שהוא ספק למהרין לא תקרי החיס' ועיין חס' שצויות לי' ועממא כ"ל עפמי' לחינו פ"צ מככהדרין הי' ומדכלל רצינו מלקות עם מיתה נשמע דמי' דהיה כמי' מלקות דצעינו שיהי' עלמו מלקות וקבל התראה ע"ש ולפי' ונהאי טעמא החיס' לי' התראה משום דאינו מחיר עלמו למיתה ומלקות רחובה שלא יגר' ולא ילקה ועיין חס' חוימ' כ"י כ"ט דמי' שאוכל חסיכה ספק חלב אפי' צמיד מציא אשס חלוי ולכשיודע לו שהוא ודאי חלב נציא חמלה דגס הנוזיד הוא שוגג שסמוך שהוא היה ע"ש וצממ' כחצוה כ"י ע"צ] עי"צ צ"ש אי"ר כ"י א"י] והי' דכוותה' סוונך דעתו שלא יביעה עונש ואינו מחיר עלמו למיתה ונ"קות וכל זה אם הוא ספק גס למוחרה אצל אם אין ספק למוחרה אע"פ שספק למהרין מימ כיון דלדידי אין ספק שפיר מחיר עלמו והוי התראה, ולפי' אפילו ודאי יעבור העצרה אלא שיש ספק צעוק שז' אינו מחיר עלמו לעונש והוי החיס' ולא שוני' התראה :

ואבע"א גמרא שהרי כתב הרמב"ם פ"ז מככהדרין הי' עבר על להלעי' וההרו צו ואיל אל העשה דבר זה שאם תעשנו ולא תקיים עשה שצו חלקה ועבר ולא קיים העשה שצו הרי זה לוקה אעפי' שהחיס' הוא שאם יקיים יפטר החיס' התראה היא ועיין צכסך ונשנה סס וצרין שלהי חולין והרי למיד קיימו ולא קיימו וי"ד טענר הליה ודאי עשה עבירה ואפילו קיים עשה שצו אינו עוקר העצירה למחרת ועיין שביא סינון פ"א אלא שאינו לוקה אם קיים העשה שהעשה ניחן להיות חס' המלקות כמי' רשי' נמוכה ט"ו ע"ש ואם כן אין ספק בעצירה שודאי יעבור עזירה ואין הספק רק בעונש אם ילקה דשומא קיים העשה ואפי' מקרי בהיס' ולמיד לא שמה התראה אינו לוקה הרי לנו מה שצקטנו ותירוצ' שכתבתי לו עולה יפה בעזמי' וה' יעלינו לליון עירו צרכה, ויקוונס עדה מי מנה, כנפשו וכפש' יידרו צאמונה :

עונס הק' צלוס צקיק הכיל :

תשובה שי"ז

שילי' צ' אויפאלו ג' תרומה תרכ"ו לפ"ק :

ישא צרכה מדי' חלמידי אהובי הרצני החריף וצקי, יושב צלהלי סס ועבר, שפתותיו כוטפות מור עובר כמויה יומ' ליפתן מי' העללער צוועלקעוויסן :

מכתבך הגיעני וכפשך צשאלתך על איש יודע ספר אשר צא אליך צכל לילה על שתי שעות ללמוד עמו פרק

משכיות עם חס' יגיע ודף גמרא עם חוספות והוא חלמוד שובין אם לומדים עמו ופעם אחת כחאחר השיעור יוחר מהרגיל ומה לאשחו מאוד וקפלה וכסצעה שלא יצא הוא עוד אליך ללמוד :

תשובה : עיינך שפיר חזו מי' צצויע יוד' ק"י רליו ק"צ דזה צצועה שוא אלא שכתב ואע"פ שלא קבלו אוחס' האחרים צצועה אם קיימו דרגיו משובחים וכחצו הס'ך וטוי' הטעם שלא להרגילו להוליא צצועה לשוא, וגס פסק המחבר צסיג דאס מצציעו על דבר שהוא שלו כגון שלא יכנס לציתו וכיוולא צו לריך ליוחר צצועתו וטוי' קק"ז י"ש צק קושי' הטור על דין זה, אמנס הלא מלינו צכחצות ק"צ ע"צ דחלמידים יולאים לחיה שמים וטלוש שניה שלא צרעות ועיין חס' יוד' ק"י קמי' ואמאי לא מלאו כשותיהס תקנה לזה ליצבע שלא ילכו צעליהס ללמוד חי' שלא היו צעליהס לריכין לחוש לזה משום שאין צצועה חל על דבר מלוה ואפי' אם חל ע"י כולל מימ לי' כחן שלא להרגילס להוליא צצועות שוא חר' משום שאין אומרים לארס חטא צצציל שיצכה חצירך ועוד כאן אדרבה על יד' שלא יחוסו צעליהס לצצועתה ימנעו מליצבע על זה :

הנה הראיה שהצחא נכחצות אינה ראה כלל דהני נשי לא רלו ליצבע ע"י משום לאו דצצועה שוא יאף שלא נכתו רשות לצעליהן לילך ללמוד חורה שאני הא דווליה דילה הוא כמי' רשי' כחצות ק"צ ע"א דיה שאני החס' אצל צצועות שוא עזירה דילה היא :

אבל עירצו צצרים חני רואה צצצירך שהחלחל לומר לחוש לצצועה משום דיכול להצציעו על דבר שהוא שלו וע"כ כונתך נוטס דמוטענד לה והוי דבר שהוא שלה וא"כ מה דחיה ע"י שאין צצועה חלה על דבר מלוה הלא כיון דמוטענד לה שלא לילך אינו דבר מלוה לילך וצאמה סס צכחצוה הא דיולאין שלא צרעות היינו משום דאינו מוטענד לה וכ"ש צצידון דידן וכי מוטענד לה שלא ילא צצילה מפהח ציהו על ג' שעות אהממה :

ועוד דהא אמרינן צצדריס ח' מינו דמי' פטר נפשיה צק"ש שחרי' וערציה ועיין יוד' רכ"י רמי' ושיך צכ ופי' הרא"ש סס דמשויה היילא צצועה עליה דלא הוי חובה אלא רשות ורי' פי' משום דאהיל רק מדרשא שפיר חיללה צצועה עליה ע"ש ועכ"פ ליל דאין צצועה חלה על דבר מלוה :

ועוד כיון שהיא כצצעת ולא מלוה דילה היא שפיר חיללא צצועה דהא טענוא דאין צצועה חל על דבר מלוה כהנו ראשונים צצדריס ע"י משום דלאו כל כמיניה להפקיע עלמו מאלוה שהוא מלווה וכאן היא אינה מלווה :

וישלישים על כילו הרי הא דוהני צצציעו על דבר שהוא שזכחצ הטוי' סס נוטס דהוי נדר שהוליאו צצסון צצועה דוהני וכשיטת הרמב"ם סוכ"י ר"ו והרי נדר שפיר חל ע"ד מלוה כמזכר' כ"י רמי', אלא צצידון דידן שלא ילך לי' עכ"פ נדר שהיא איסור חפלא כלל דאין כאן חפץ שהיאחר עליו וא"כ אפי' מוטענד לה אין כאן מקוס שחחול השצועה כקושי' הטור כיון דלי' חירוץ הטוי' :

ומ"ש דאין אומרים לארס חטא צצציל שיצכה חצירך חני מוספק אם זה שייך צצצ ואל מעשה ואכינו אצל כצ' כחצ' רצצ"א צצצת ד' דצכל מלי' אמרינן חטא צצאיסור' זוטא כדי שיצכה חצירך צצצא הימנה ושאי' צצודה פח שפצע וא"כ הי' הא שהוא ילך ללמוד הוא קל כנוטל צצס הרא"ש ורי' וצצועה השצו ציה צצדי כריהות ומיחות צ"ד צצצועות ושלחי יוגא וכל העולם כולו נצדעזע וכו' וא"כ שפיר אמרי' חטא צצציל שיצכה חצירך אלא דז"א דהכא כמי' היא פשעה שצצצעה חך מימ למיש חוכ' צצצ דף ד' דיה וכי דאס הוא הגורס שיצא חצירו לדי' איסור' שפיר אומרים חטא צצציל שיצכה חצירך א"כ הי' ע"י שיעבור על צצועתה חרגיל צצצועה שוא שפיר אומרים חטא וכו' ולי'תל' לדצצירך :

ומ"ש שאם לא יחוש לצצועתה חמנע מליצבע על דבר זה הנה למיש כ"מ פיה מצצועות דעת הרמב"ם דכצצע שיעשה חצירו או לא יעשה חיוצ זה תלוי ועומד שאם יצרוק פלוגי כחקיימה צצועתו למפרע ואם לא יצרוק כצצטל למפרע מעשה שילאס מפיו וכיון שכן אינו צכלל שוא וכו' ואינו לוקה משום שקר לפי שהוא התראה ספק שאפשר שיצרוק וכו' מצואר דאס מקיים צצועתו לא הוי צצועה חצירו למפרע צצועת שקר וא"כ מי' ואם קיימו דצצרו הרי אלו משובחים הוא דבר גדול שמלילין אותו מצצועת שקר אלא שאין אותן כצקקין לקיים כמי' הרמב"ם סס אצל לא צצציל ליסרה יציאה

יציאת הנבל לצנועה סקר ואחכזיל כתונות עיז נדורת ואינה עקיעם הלל בלא כסות דאמר עד צפון נדרים נכים עמים ואיכ ודאי לריך לחוש שלא יציאה לירי צנועה סקר ותחייכה את הילדים:

ואתירו לדעת רמ"י דהו צנועה טוח עמס עיין נכיש סכיל עיז כחז עסרייק טורס ניב סוכא נדחייצ סיי לניז טאס יודמן האפסרי נעטייה הדנר עמייז טוח לעסוחו וכטיעסס הדנר לא ענר ואעפיי טעהחילס נסעה הסנועה לא סיס צידו עיט ואיכ צדין סיה מעכנה עיי טלא ילך כדי טלא העצור על הסנועה וגס טוח לריך לחוש על צכו ככיל ועיין סיי סקיה:

ועוד דהרי כחז טעמנר ואין חצירו עמייז לעסוחו אלל איכ קיבל סנועהו דסיינו סיאמר אמן או דבר טענינו כענין אמן וכו' או קבלתי עלי סנועה זו וכן כל כיוולא צום עיט והרי קמן סקיבל סנועהו וטמע לדבריה טלא ילך ואיכ עמייז טוח צאיסור סנועה טלא ילך:

אלא דנזה יל כיון סכנר קיבל על עמנו לילך ללמוד הו נדר כדאמריי נדרים ח' האומר לחצירו נככים וכסכה פרק זה וכו' דקננה בעלמא לדבר מלוא מהני אעייט אאינו עזכיר נדר וסנועה עסוס נפיק זו לרקה ואיכ אעייט טכנצע סיה הו סנועה טוח ואינו חל כלל עסוס דהו נכצע לנעל את המלוא ואסילו עקיים סנועהו ואינו הולך ללמוד עיז ענר על סנועה טוח כדאמרינן בסנועה כיש סנועה שאוכל ככר זו סנועה טלא אוכלנה דאפיי לא אכלנה ענר עסוס סנועה טוח עיט נגמי ואיכ פטיעא כיון דגס אס אינו הולך ללמוד ענר עסוס סנועהו טוח מהיכי חיהי סיעצור על נדרו סילך ונודחי עמייז לקיים נדרו לילך ללמוד:

אלא דלכאורה ליע מהאי דסנועהו על דעה הרעצים הנבל דכנצע סיעטה חצירו או טלא יעטה דניכ הו סנועה טוח עסוס שאין צידו ומיז אס חצירו עקיים סנועהו לא הו סנועה סקר למסרע והיכ כיעא נכצע לנעל המלוא וביעל טלא יהיה למסרע סנועה טוח ועכיה לריך לחלק דדוקא נעטציע חצירו כיון טעכיש רמיי לקיים סנועהו לכן אס קיימה צאמה אין כאן סנועה טוח אכל נכצע לנעל את המלוא כיון שאינה רמיי לנעלה אפיי נעלה מיז הו טוח:

ולפי נהי דמסוס לחא טל קבלת סנועה דיליה ליכא מעסוס דהו נכצע לנעל את המלוא מיז מעסוס לחא דסנועה דידה איכא דהיא אינה נכצע לנעל את המלוא דלאו מלוא דילה סיה ולא נדרה ואס אינו הולך ללמוד אין סנועהו למסקר למסרע אולי עוצ סיעצור הו על קבלתו טהו רק מעסוס נפיק זו לרקה ועיין באסריי סס נדרים מעטעצור סיה על סנועה טוח למסרע וכמה פעמים צפוסקיס דקבלת בעלמא לדבר מלוא קיל ונדר או נכצע צפירוש והיכ כיעא יעצור הו איסור קל דקבלת כדי טלא חמטא סיה צאיסור חמור דסנועה:

ועוד כיל דליט כלל נפיק זו לרקה דמהני קבלה לדבר מלוא אלל למלוא גופא דהיינו אס סיה מקבל עליו ללמוד פרק משניות ורף גמרא כלל יוס ואפיי סיי מקבל עליו ללמוד אלל נב אכל זה סילך הו אללך אינו דבר מלוא ואסילו סילמוד אללך, רב ידוע אינו דבר מלוא בעלמא ואלל מהני כלל מעסוס נפיק זו לרקה ואיכ מהני קבלת סנועהו טלא ילך אללך כמעיל ואסור לו לילך אללך:

וקצת ראה לסכנר זו מהא דתנן פיד דסאה ניי סליקע את ספאה ואמר הרי זה לפלוכי עני ריא אומר זכה וחיכא יתכנה לעני הנמלא ראשון וסיל לריח נביעין ייא דסליגי נחוסס לנעימ ותקטי לטיעה רמיי צילה טיל דאס חצירו לא קנה קונה חנגביה איכ יהיה מחויב ליתן לפלוכי עני מעסוס נפיק זו לרקה וכמדומה העיר צום התומים נסיון קיד ולפמיט איט דלתת לעני זה דוקא אינו נכלל נפיק זו לרקה ואיט [עיל סיי סליע]:

לכן לפעניד דאס יכול לפייס את אטמו טחטאל על סנועהו וגס הו יסאל על קבלת סנועהו דהו ככנצע בעלמו מה עוז וראוי לה נטמוע ולהטפייס בזה כדרך נכות ישראל הכסרות ואס לאו יסאל הו על קבלתו סילך אללך ואף דאין עתירין נדר טל דבר איסור כמבואר נסיון רכיה סעייק עיי ואיכ אפסר דגס נדר טל מלוא אין מתירין כדי לנעל המלוא מיז הני מבואר סס נהגיה דאס יט מכסול מתירין לכחלה והיכ מתירין כדי טלא נבוא סיה לירי סנועה טוח ועוד טהו לדבר מלוא מעסוס טלוס בית ואחכזיל חולין קמייא גדול טלוס טנין איט לאטחו טהרי אמרס טורס טמו טל הקציה

סכנתו נקדושה וכו' עיט ועיין ניש סיען עיז קקייא, ומי טעמו טלוס יסיס עלינו נרנה יטלוס כנפעד וכפע נרנ, ירידך דוטמיה:

עמסס הק' נלוסס נקיק הניל:

תשובה שיח

ס'ליה צ' אויפאלו יוס צ' נסר ליי לספירס רכיה לפיק:

בישישים חכמה, מאייר כאור החמה, ספסוחויו סוסקיס נועטות מויר, דורס קל וחומר, הארס הגדול בענקיס, הגלון סאדיר נסיס ופוסקיס, כקסמיה מויה מאיר פערלס כיי אציר נקראל:

נבואי לניתי סקודתו טמרה רוחי וכו' ויט לי מקוס עיון נחוק' סנועה כיד דיה אלל כדנצא סקסו מעוספסחא סנועה שאוכל ואכל אוכלין אסורין וכו' פטור וריט מעייצ והיינו עיכ צאינס סרוחיס מדעחייצ ריש לפי שאין סנועה חלה עליהס עיי כולל אלמא לרנצן אפילו צאינה סרוחה חלה סנועה עיי כולל ולפיה נמי תקטי ליל לפרס דמשכחה הן נדרים המותרים חל אפילו נדרים האסורים חל עיי כולל כשאומר סחס שאוכל ואינו מזכיר סהיי וכו' ומחוספסחא טהנצחי יט ראה לרינציא דאפילו נלא קויע חייל עיי כולל כשאינו מזכיר איסור עיט, ואיני ענין הלל נחוספסחא עייני נכנצע שאוכל סחס אמרינן טנאכילת אוכלין אסורין קיים סנועהו וכמיט האסריי סס דף כיצ דנצנועה שאוכל ואכל עפר פטור דקיים סנועהו כיון דאחטביי טמה אכילה ללאת ידי סנועהו כיון שאכלו כדי לקיים סנועהו אכל אס נכצע טלא אוכל ואכל עפר פטור עיט, מטאצי נגמי מייירי דנימא דחלה סנועה סיהי מחויב לאכול נעלות ואס אינו אוכל נמזיד ילקח מעסוס טענר על סנועה ציעוי ונפונג יחחייצ קרנן סנועה ולענין זה אמרינן דלא חייילא רק לענין לקיים נדרים המותרים כפיה וכן מטמע מלסון ריי נדיצור הקדוס דודאי טצ ואיח כדאיירי הכא לא חייילא דקאמר סנועה שאוכל ולא אכל דדוקא לענין זה אינו חל טאס לא אכל לא מקרי עוצר על הסנועה דודאי גס נצנועה שאוכל ונאכס שאין לו מה יאכל אינו מחויב לאכול עפר דאינו נכלל סנועה שאוכל כמו שאינו נכלל סנועה טלא אוכל ואסיה כשאכלו קיים סנועהו והיכ דכותיה:

ואורי יל למיט נציצא נדרים עיז דמטויה נדר חל על דבר מלוא ולא אמרינן דעדלית מעסוס נדרים עטה וליח הו עיט והרי גס נצנועה איכא עטה זו דמוליא ספסחך וככל היולא מפיו יעטה כמיט רמזים פיה ונדרים סיד ואיכ כיון נדרים אסורים אוכלין ראויין סס אלל דאריי נביע עליהו ואיחויא דכנצעט שאוכל סחס חייילא סנועה אדרים אסורים לענין טאס אכלס קיים סנועהו דחמי עטה דסנועה ודחי לית דכועי, אלל שאני נכוד למיט ציי צאויח סיי ייא אמיט ריי רחועי פסחן פוערי נשל למר וכן נהיפוך דכלאים ציליית מותר ודוקא כשאינו מולא ממינו אכל אס מולא ממינו לא דאפסר לקיים סניהס וכחצ ציי דאפילו אינו מלוי לו ממינו מאחר שאפסר לקיים סניהס אלו סיי מלוי לא דחי לית עיט, איכ היכ כיון שאפסר לקייט אס סיהר מלוי לו לא דחי לית דנבלה וערסה אפילו צאין סיהר מלוי לו אף דברי ציי לריכין פירוש וציאור:

ועוד קיל מיט נכנין נחשו חיל סיי קי וריצט סיי קניע דנכנצע טלא לחלון וטלא לייבס ליט כולל לפי שאיז לנא לירי מלקות טאס יחלון איז לייבס ואס ייבס איז לחלון עיט ואיכ היכ כיון דיכול לקיים סנועהו או צאכילת סיהר או צאכילת איסור ואין הסנועה חלה לאכול סהיהן סהיהר והאי ליש כולל, ודאי אס אומר סנועה שאוכל נעלות וסחיעות אס היינו אומריי נכהיג דחל סנועה נכולל סייך כולל דסנועה חלה על סניהס ומייבו דחל איהיטר חל נמי איסור וכמו סנועה טלא אוכל מלוא טחל על דבר הרשות ועל דבר מלוא טלא יאכל כל הסנה וגס לא יאכל צליל פכה אכל כאן דומה לסנועה טלא אוכל חאכיס וחזר ואמר סנועה טלא אוכל חאכיס או עכניס דליט כולל סהרי אין הסנועה חלה על סניהס רק על אחד מהס או על זה או על זה:

שוב כתייטנתי נמסיל דאכתי ליע דלמא נאכול נדרים אסורים ספיר קיים סנועהו דכיון שאכל כדי לקיים סנועהו גלי נדעתיי דמעיקרא סיי גס נדרים אסורים נכלל הסנייהי וכדאמרינן

וכדאשרינן סבובות כח כיון דאשר סלא אוכל והדר אשר
 סלא אסתם גלי דעמי דהך אכילה דאשר אכילה גרידאח
 סוא אזל באינו אוכל דברים אקורים אין לחיינו מסוס דעובר
 על סבובות דארבעה גלי דעמי דלא כוון בסבובות על
 דברים אקורים וליע, ועוד יכונ בסביבה טובה, נכחה וסביבה,
 לסגידל תורה ונהאדריה, ככפסו וכפס סחוחם באהבת סחורם
 נכדי סאילה תלמיד לרב :

עפרם הק' בלוהם בקיק סכיל :

תשובה שיש עוד להגאון סכיל נרץ

חסור אורו פני נדבריו סיקרים, מאירים כספירים, ונחמלא
 הנית אורה נשמחה תורה עפז ועפנינים יקרה, עיד
 אשר עמד הגאון פהרעיא זליל וחקר לסתה סקוצרים דבסבובות
 סלא אוכל מותר בחיש איכ כסצע סלא יאכל סצעה ימים
 דקוסק עסוס סבובות סוא היכי עסכחה ליי הלא יכול לאכול
 חיש ומי וקיים סבובות ולפנימם הרעצים פיה עסבובות סייכ
 דבכסצע סלא יאכל כלום סצעה ימים לוקה גם חיש לא מלי
 לאכול אזל לעה דקחס העחצר בקי רליז סעיק רי והעטיע
 סלא יאכל כלום ספיר יכול לאכול חיש ומי וקיים סבובות,
 ומי סררי דהא ודאי לא קסה סלא יאכל בכל זי ימים רק
 חיש אחד דאפטר רבזם אי לחיות רק דהקוסי סלא יאכל
 כסיעור נכדי אכילה פרס והנה לסתה סקוצרים דחיש אקור
 נכסצע קחס סלא אוכל סיל אף דהוא לא אקר עלמו רק
 נכזית עיע סחורה אקרה עליו חיש כיון דכסיעור הוא נחלקות
 וסירש דאפי סחנה סילא חיש לא עהכי סחנאי כמו באומר
 סריני נכר חון מיינ דהרי עתכה עמיס נחורה ואקור גם כיון
 סי אס ונתנה סיהא מותר בחיש סוי ונתנה עמיס נחורה
 אמנס העחיינן חיש סבובות סלא אוכל סיל דלא אקרה תורה
 רק עה סאקר על עלמו והוא לא כסצע רק על כזית ולפיז
 חירש כיון דהא רבני כבכאיש אינו מסוס דיותר מכאיש לא
 עקרי אכילה דהא נעומאה גווי מקקי נכריותה דק יי דכל
 סאוכלין מלטרפין לסקול הגווי נכחלי פרס נכאיש ואפי אוכל
 כזית נכיא אלעא דכאיש הוא רק גזאיכ ואיכ בסבובות לסתה
 סכיל דאין תלויי נדין סאר איסורין רק מה סהוא אקור על
 עלמו יל דאקור אפי נכזית יותר מכאיש כיון דמקרי אכילה
 והוא אקר עיע אעפי סאיכו אקור נכאר איסורין :

ולפעניד סראי סמציא עסומאה גווי איכני מצין דהא
 סומאה גווי סוא רק עדרצנן כדמוכה נצנה יי
 סכי אמרי נהדיא ציועא פי עיז עדרצנן וקרא סממכחא
 נעלעא ואיכ אפטר דכזית נכאיש נאכילה איסורין סוא מסוס
 דציותר מזה לא מקרי אכילה ונכמיס עשו סיעור לירוק נסל
 דצריהם כעין סל סורה, וגם אין להציא ראי מהא דכריותה
 יי דסחייח רביעיח יין מלטרק נכאיש אמיע סתה זיה יין
 נפנס אחח ועיין נרטיי חולין קיה סיעור זיה יין ובסלמא
 לרעה סרין חולין ליי דסיעור רביעיח סהוא גי זיתיס חדא
 סוא עס סיעור כזית סאס יקרוש יעמוד על כזית איכ כסעסה
 זיה אינו אלא סליס זיה [עיל סיי קבין] אזל לסתה ראסוכיס
 דכזית ורביעיח אינס חד סיעורא ועיין סיי רמזין עיז סיו דהסיס
 אמריי נכריותה ר' סדס סמאיש אינו מלטרק לבסרן סואיל ואין
 סיעורן סהו ורבריו ליע נגמי איכ מוכה מדעניי נעמיי נכאיש
 דאין סעטס מסוס דלא מקרי אכילה ציותר מכאיש דאי
 דקחס נמי יל דהסעס מסוס סחיי נסחוח מרביעיח נכאיש :
ואדרבה כיל ראי להיסוך מהא דפריך ציועא פי כזית
 נכאיש וכוחננה נכאיש ומסני דקיס להו לרצנן
 דנחכי מיתבא דעחא ונעטי מהכא לא מיתבא דעחא ואיכויחא
 דכזית נכאיש נגמי ולא מסוס דלא מקרי אכילה לא סוי
 פריך מירי וגם מדמסני דכוחננה סעטס מסוס דלא מיתב
 דעחא מנעע דהא דנעינן נכאיש אינו גזאיכ אלא נכוחננה
 מסוס דציותר מכאיש לא מיתבא דעחא ובכזית נכאר איסורין
 מסוס דלא מקרי אכילה :

ועוד אפי לו יסבנא דכאיש נגמי סוא אין ספי דצלי
 נגמי סוא דמלטרק אפי ציותר מכאיש אלא ארבעה
 צלי נגמי סוא דלריך לאכלו ננה אחח דוקא וכדמסמע
 עלי רטיי פסחיס מיד סכחנ נכאיש מלטרק סוי כמו סאכלו
 נכיא וסייז ועיין פריך וכאיש דאי מנעע דאי לאו דאי
 לריך לאכלו נכיא דוקא וכן כחצו סוסי להדיי נכזיר דק ליי
 דסעסח סיל לאציי דעמיכ אינו חייז אאיכ אוכל כזית מן
 סעטס ננה אחח וכי וסכרס סוא סלא יסא טעס סחור מן

סעיקר והעיקר עלמו סיל ססחא סאיכו חייז אאיכ אוכל נכיא
 ענזאר דאי נכאיש לאו דאי לריך לאכול נכיא דוקא ואיכ
 לקצרה סדיג דבסבובות כמו דחיש עוחר עסוס דלא דמי
 לסאר איסורין סיי כזית נכאיש ליש איכ ארבעה אינו חייז
 נבובות אלא כסאוכל כזית נכיא ואיכ ודאי קסה קוי סכיל :
ועוד ננוק סכנרס איכ נכוד סהרי כחנ רטיי נבובות כיל
 דייל סואיל ועפרס חייז קחס נמי חייז סיייל ססכנרע
 אין דעמו על אכילה סל סורה אלא אחר לסון נכיא ובכיש
 נככוון לאקור חח עלמו קעיל דפסרי דקסברי אין דעמו אלא
 על סיעור אכילה ואיכ סא דאשרינן בסבובות סלא אוכל סאיכו
 חייז אלא נכזית סוא מסוס דאשרינן דלא נככוון לעה סכקרא
 אכילה נלסון נכיא אלא לעה סכקרא אכילה נחורה וכיון
 דנככוון לאכילס סל סורה ואכילה סל סורה סוא רק נכאיש
 איכ לא אקר עלמו אלא נכאיש :

ועוד דלפעניד אפי אס עלטרק ציותר נכאיש מיע סייכו
 דוקא נחוד סיעור עיכול אזל אחר סיעור עיכול ודאי
 אינו עלטרק ועיין נכרות כח עיז ובחוס' עס ועמיא סיימן
 קסיד קקיס ובכרות זי עיז ועמיא סיי חסיז קקיצ אימחי
 סוי עיכול לענין איי ואיכ עכיש אס אוכל יותר עסעס עבות
 חיש אינו עלטרק ואולי נאכילה עועסח כמו חיש אפי נסיעור
 רי מילין סוי סוק עיכול ואיכ יכול לאכול נכל סיעור ססית
 עיכול חיש ואינו עלטרק ויכול לחיות ולקיים סבובות :

אבר לפעניד דבאמה יס להנין לריל דסיל חיש עוחר סא
 ספיר קאמר ריי דחיש עכיה אקור עמיס דאליכ איך
 חייז נכסיעור סא חיש סראסון סיי יסחר וסאיכ לא אכל רק
 חיש סהוא ניכ סיסר ולא עסכחה חיוצא כלל ואס חייז סוא
 חידוש יותר ענציה סחייז על סני חיש סיסר וסיינו דקאמר
 ריי סואיל ומזי לאלטרופי מוכה דחיש אקור אף זיא רכנר
 אמרי צירוסלמי פיה דסרועות רמודה ריל נעמיד להסלים
 וסיינו דדוקא באינו אוכל רק חיש סיל לריל דיותר אזל
 אס אכל כסיעור אפי נכאיש ורסו נאמה עורה ריל דאקור
 מסיח וסאיסור מסיחיל עסחילת אכילה חיש ראסון ולהכי
 לוקין, ולפיז לסתה סקוצרים דבסבובות סלא אוכל חיש מותר
 מסיח נמי קסה ככיל לריל ולייל נמי כתיי זס דדוקא אס
 אינו אוכל רק חיש סיל דיותר אזל אס אוכל כסיעור גם
 חיש סראסון אקור ועלטרק לחיוצא עלקות ומעסה סיכא דאיח
 לסבובות לחול על חיש ראסון כלל ממילא גם כסיעור מותר
 כיון סחיש ראסון סיסר גם חיש סני סיסר כקוסיי ריי ולפיז
 בסבובות סלא אוכל זי ימים דאיח לסבובות לחול על חיש כלל
 דאס כסצע סלא אוכל כלום זי ימים אפי חיש סוי סבובות
 סוא דאיח לחיות וכיון דאינו חל לחיות חיש ראסון נאיסור
 סבובות מסוס דסוי סבובות סוא ממילא גם כסיעור אינו חל
 ועותר דכיון סחיש ראסון מותר איח לחייז על סכני וספיר
 סוי סבובות סוא לגמרי ולא ציעוי כלל ואיש :

אך אכתי ליע סא יכול לקיים סבובות סלא יאכל זי ימים
 כדרך אכילה ויכול לחיות ולאכול סלא כדיח וסדיג סיי
 עפיד סרין יומא עיה סקקי נמי דמירי דלאו מנעל סוא אין
 צו מסוס נעילת סקנדל ציוסיכ אכתי איך ילאו צו סכי רצנן
 דכיון דלאו מנעל סוא מסוי סוא ואקור ללאח צו ומי דכי
 אמריי דמירי דלאו מנעל סוי מסוי סכמי נצנה כיון דמנעל
 מותר צו כל מירי דלאו מנעל סואיל מסוי ואקור אזל ציויכ
 ססמנעל אקור ודרכן סל נכיא ללאח נאיות מסיכס לא סוי
 מסוי אלא מנעל לסאי יומא עיס ולפיז סקסי אמאי כל אי
 עותר סלכדיח סא כיון דאיח לאכול כדיח סוי זזה סלכדיח
 כדיח אף זיא דהא יכול לאכול סיסר כדיח או סלא לאכול
 כלל וספיר סוי זס סלכדיח וססיח נאיסורין פריי אזל
 נסלא אוכל זי ימים סאיכו יכול לאכול כלל כדרך אכילה
 וגם איח לו סלא לאכול סוצ גם סלכדיח מקרי כדיח ואקור
 גם סלכדיח, סיסי לי סאשחקד כיוונחי זזה לרעה הגדול
 ואצ נכחמה אזל עייכתי אחיכ נדין נפכיס סקיס וליד לקצ
 סקיעע מסוס דכתי דקטע דרכו ללאח נקצ איכסי אסריני
 לאו אורחייסו נככי אזל ציויכ כיון דכולי אורחיסו נככי
 סנדלי לאו מסוס מסוי ניכחו עיש ואיכ גם כאן בסבובות
 סלא אוכל נמי דלדידיה סוי כדיח מיע כיון דלסחריני סוי
 סלכדיח ספיר סוי סלכדיח ומותר, ועוד כיון דסכני סיסית
 דחיש מותר בסבובות לא אקרה סורה בסבובות אלא מה סהוא
 אוקר על עלמו נמסמעות לסונו איכ כתי דעיי סחוח סבובות
 דאקור עליו כדיח מקרי גם סלכדיח כדיח מיע כיון ססחורה
 לא אקרה עליו כלום אלא מה סהוא אוקר עיע נמסמעות
 לסוכו וסוי נעעח סבובות לא סיי נמסמעות לסוכו רק כדרך
 אכילה

*[פי' ח"ג ס' ז"ד]

אכילס וכהי' דלחמך הלוח הסבועה נעשה גם שלא כד"א כד"א ע"כ כד"כ אכילס זה לא הי' נעשמתו לטובו ועוהר זו: **ובהרי** סוהא דנני הרין המוהיס בעיני דאיכ מה פריך סהס ציועה ען וחני עלם וסווין שאקור ללחא זו ציויכ דילמא קטע אקור ציויכ צין לריע משום דמעל הוא ואקור משום נעילת הסנדל ציויכ צין לרי' דלחו מעל הוא ואקור משום דהוי בעסוי משום דסאך איכסי לאו אורחיהו צהכי כמיש הרין עשא"כ הני רבנן ספיר נפקי צ"י משום כיון דלחו מעל ליה צ"י משום עינוי דיויכ ומסום עשוי נמי ליה צ"י כיון דכולי אורחיהו צהכי כמיש הרין וליעו ומו צנוף הדנר חני חוכך דחס נאמר כיון דאקור כד"א הוי שלכד"א נמי כד"א ואקור איכ כיון דסניהס אסורי' צין כד"א צין שלכד"א וסוב ממילא מקרי שלכד"א מה סהוא שלכד"א והו"ל להיות מותר בשלמא צנידון דרין אין אנו אומרים סהוא מעל לענין עינוי דיויכ וכסאך צהיחירו רק לענין הולאה דיויכ ספיר כחז הרין כיון דאקור צמעל הוי זה דרך מלצוס אצל כאן תקסי ככ"ל:

ומה"ש גופא איכני מנין גיב מ"ש איך מותר מלאכה כללחך יד צענה סא כיון דאקור לעשות מלאכה כדרכו הוי כללח"י כדרכו ותי' דיכול לעשות כדרכו ע"י גוי דהוי רק סנות ולכן צעמיסה צענה דאיא ע"י גוי גם כללח"י חייב וזה נמי סיוה ככ"ל דחס כללח"י כתי חייב כמו כדרכו סוב הוי כללח"י שלא כדרכו ופטור, וקצור סייח' לומר לפמ"ש חוס' צ"י ל"י דיה אף עובר דנעלה עלי' זכר אף דודאי לא כיחא ל"י להפקל סרה אדומה סדמ"י יקרים צעניל דנר מועט ואיכ אמאי פסולה ותי' כיון דחס סה"י כסרה הוי כיחא ל"י לכן פסולה אלמא היכא שפסול הלוי צהכסר והכסר הלוי צפסול אזלינן לחומרא ופסולה הי' דכוותי' אל"א דכ"י לענין פסול פסולה דהוי כמו קדאי' או לענין איקור אזלינן לחומרא אצל לענין חיוצ ודאי תקסי ככ"ל וכן צענועה אס אקור רק מספק ואיקורא צעלמא ספיר יכול לקיים צענועה:

ולכאורה הי' יכל ראי' לדבריו מהא דאמרי' צמנחות ע"כ שאני סחס סהרי דחיה צמיעה אס סהצת וסמ"י קושיא דילמא צענה כללח"י אי כיון דחייב צעלל כדרכו הוי כללח"י כדרכו וסייב ויש לדחות כיון דמהעסק צקדשים פסול כדלמרי' חולין דף י"ב כללח"י נמי פסול, אמנס כראה ראי' מהא דחולין י"ד למה דצעי למימר דאקורה צאכילה ליונא משום דהוי מוקלה ממחה איקור ואמאי הו יכול לשמוע כללח"י יד וחי דהוי איקור דרבנן סא חוס' הקשו צפסחים דף מ"ו נחיר כל מלאכה צענה הו"ל והוסרה לחולה שיט צו סכנה ותי' דליש כלל אצל כללח"י דמותר להרצה שיטוח צאויח ס"י סכיה גם לחולה שאין צו סכנה דסכיה צלל סכנה אצ"ר כימא הו"ל אלא עכ"ה דצטיעה גם כללח"י יד חייב וכמיש דריג, ועור כל מה סהרעישו ראשונים ציומא פיג אס סוחטין לחולה צענה או מאכילין אותו כלה ואמאי לא כשחוט כללח"י דהוי רק איקור דרבנן אלא עכ"ה דחייב מתי' ונא יעמידנו על סהמה ככ"י:

ואמנם לחקירה הכ"ל דאיך מסכחה צענועה שלא אובל ז' ימים צענועה סוה דיכול לאכול צעלכד"א הי' נלפעניד דק"ל להני שיטוח כשיטת רש"י צענועה כיד דלמסקאך גם צאוור שלא אובל סחס חל גם על כל איסורים צכולל ואיכ אס אובל צרי' כ"ש או כצדשה משרלים המוצדלי' עיין מעילה ע"י או שאובל כלאי הכרס וצצ"ח חייב שלכד"א חייב נמי משום צענועה דמוג דהוי אכילה לענין איסורים הכ"ל הוי נמי אכילה לענין צענועה כמיש פלחי ס"י ס"ה דעה הרמזים דמשניה אובל גיה"כ ס' כצ"ה או של עולה חייב סחים מוג דהוי אכילה לענין גיד הוי נמי אכילה לענין כצלה ועולה וכיון דצכה"ג חייב על צענועה גם צכ"ש ושלכד"א נומילא אקר עלמו גם צכ"ש ושלכד"א כמיש צאצני מילואים סהוי ע"י לדעה מהרי"ט דכל איסורי נזיר סס איסורי סורה מימ עובר צצל יחל כיון סהחלה אקרו כל אלו אס כן צאמרו סריני נזיר הוי כאלו פי' שאוקר עלמו צכל אלו ועיין צפיה"מ מנחות קטע דצאוור סריני נזיר מימ שאנגח צצית חוכיו דאין כזירות חל ומימ הוה כאלו כשצב שלא י'סחה יין זמן ידוע ולפיכך חייב צכזירות ע"ש ועיין צרע"ב וסו"ע סס מצוור דצאוור סריני נזיר הוי כאלו נדר צפיו לאקור צאיסורי נזיר והי' כיון דצכה"ג חייב צכ"ש ושלכד"א על צענועה הוי כאלו פי' שאוקר צכ"ש ושלכד"א ואף דצעלמא לא הוי כ"ש ושלכד"א צכלל שלא אובל כאן הוי צכלל שלא אובל וכיון דצאיסורין הכ"ל הוי צכלל שלא אובל הוי נמי צכלל סהצרים צכלל שלא אובל גם כ"ש ושלכד"א כמיש

חוס' צענועה כיד דצכולל דצרים העוהרים הוי גם כלה מקרחה צכלל כצלה וסאכיס ססוערים צכלל סאכיס וסלצ ח"י וסעיז הקיצה צכלל סלצ ואיכ צעלל אובל ז' ימים עובר גם צכ"ש ושלכד"א וספיר ח"י לקיים צענועה והוי צענועה סוה זה הללפעניד אס ייעצ צעני' דריג נ"י:

ובחרושי למכי צענועה כהצתי לייצב קושי' מהרע"א וז"ל עיין כימ פיה מצענועה הי' סס סכחצ דהא דהוי צענועה סוה הוה מסכי טעמים או משום דאין צידו לקיימו או משום דהוי כשצב להמית אס עלמו והוי כשצב לצעל אס העולה דהוי צענועה סוה ואיכ ודהי אי מעעס סאין צידו לקיימו אסאינן עלה ספיר קסה סא צידו לקיימה לאכול ח"ש ואני הוספתי להקסית דיכול לאכול שלא כדרך אכילתן אצל אי אמרינן דהוי צענועה סוה משום דהצענועה לעצור על דיה איכ ספיר הוי צענועה סוה דממכ"פ אס לא יאכל כלום סרי עובר על דיה סל ומי צהס ואס יאכל ח"ש סרי ח"ש צמכ"לתן דף כ"ג דיה דמוקי ואף סכדחה מפני פקכ"פ מימ לא הוהרה וספ"י הוהרה מימ כיון שצענועה גורס לו סכנה סלריך לעצור על דצרי סורה הוי צענועה סוה ועיין גביעין פיה לא כמלל מחנה לעקור דיה וסכחו צעל:

אבל עוד כ"ל דנר חדס דהא דאמרינן צענועה כ"א אצל צמפרש דיה צכ"ש לאו דוקא צמפרש שלא אובל כ"ש אלא אפי' אחר שלא אובל סחס ומפרש דצריו סכונתו הי' על כ"ש נמי חייב סהרי מצוור צרש"י סס כ"א ע"כ דיה סחס דלשון אכילה צלשון צכ"א הוה צכ"ש רק צלשון סורה הוה צכ"א ואיכ אס מפרש דצריו שלא הי' כונתו לאכילה סל סורה רק למה סנקרל אכילה צלשון צכ"א איכ אין מה צבלצ קוטר למה סצפיו ספיר ח"ילל צענועה וכמיש חוס' צענועה כ"ג דיה דילונא וסס כ"ו דיה גמר דהיכא דפיו אינו קוטר ליה צבלצ דצרים צבלצ הוויין דצרים ע"ש והוה אסון סהיה כונתו כך עיין נדרים ח"י ע"כ וויוד ס"י ירח סיא, ולפי' צהך דכשצב שלא אובל ז' ימים צענועה היינו צהמרו צו קודם כשצב הוה דוולקין אסוה משום צענועה היינו צהמרו צו קודם כשצב משום צענועה סוה וכיון סהחירו צו שלא יצבצ שלא אובל ז' ימים משום צענועה סוה וקיבל סהחלה סרי גלי דעסיה דכונתו צעלל אובל על לשון צכ"א דהיינו כ"ש לא על אכילה סל סורה סהוא צכ"א דאיכ אינו צענועה סוה ואיכ ספיר מלקין אסוה ואובל לאלתר דכיון דגלי דעסיה דכונתו על כ"ש ספיר הוי סוה ולא ציטוי וסוהר לאכול לאלתר עכ"ל:

ותי' סאריך דננ"י על דצרי רש"י ציומא דצצרים נפלח"ס, ולפעניד דצרי רש"י ככוכיס כפסוען דרש"י פי' כן על או צססה ואליצא דריע וכחז רצ"י או צססה נליח לאוקמא ומיהו כשחכ"ל לא אכל אלא הי' שאינו מושצב עליו מסכי ועל יד' צענועה שלא אובל סחס כאקר צו והנה עעמא דריע מצוור צרש"י צענועה הכ"ל דסחס חייב ס"יל סהנשצב אין דעמו על אכילה סל סורה אלא אחר לשון צכ"א וצכ"ש נחכוין לאקור אס עלמו ע"ש ומעסה כמו דאמרינן אף דאכילה סל סורה אינו צפחות מצכ"ה מימ הוה נחכוין ללשון צכ"א סקורין אכילה צכ"ש הי' להיפוך אף דאכילה סל סורה כל אכילה כזית הוי אכילה צפיע ואס סחרו צו צכל כזית חייב על כל אחר ואחר וימ צענועה שלא אובל סחס כיון סנחכווין ללשון צכ"א וצלשון צכ"א נקראו גם הרצה יחסים שאובל צפיע אכילה אסחה לא אקר עלמו רק צזה ואין חייב אלא אסחה ואס נפסך לומר דצזה חייב על כאויא וימ צאינו אובל רק כזית אחר צודאי אינו עובר על סהצנועה עד שיאכל כולו ולא צכ"ש דכהי דאקר עלמו צכ"ש היינו אס לא יאכל רק כ"ש אצל אס יאכל כזית לא אקר עלמו צכ"ש רק צכ"ה, ולפעניד דגס לריש דכ"ש למכות מימ צאובל כזית אינו חייב צכ"ש עד שיאכל כזית דכהי דכ"ש הוי אכילה מימ גם כזית לא הוי רק אכילה אסחה ומכ"ש אי עעמא דר"ש משום דאסחצניה כמיש ריעוצ"א צמכות ודאי צאובל כזית ל"ש אסחצניה וכמיש רצ"ו יקר לענין כ"ש צהערוצות, ולפי' זה צאובל כזית כצלה גם על סהצנועה אינו עובר עד שיאכל כל הכזית וסוב אין צענועה ח' על כצלה ולהכי לריך רש"י לומר שלא אכל אלא ח"ש שאינו מושצב וכ"י:

אל"א אי קשיא סא קשיא דרמזים פיה מצענועה הי' כחז צענועה שלא אובל כ"ש מצצילות ועריפות ואכל פחות מצכ"ה חייב צענועה וכ"י וכיון דצמפרש שלא אובל כ"ש מיירי למה נקט ואכל פחות מצכ"ה אצל לפעניד גם זה לקימ דרי' הרמזים פסק סס מקודס דנויע מקרי אובלין סאינס דאויס

ראויים ונקט שאכל כזית ומשמע דוקא כשיעור מקרי אוכלין שאינם ראויים אבל חיש כיון דאינו אלא איסור בעלמא דמהימ כהנו חוס' דהל שצונע עליהו ואינו מושבע ועומד הינו מקרי אוכלין ראויין מהימ והא דקנט הרעצים צמפרט שלא אוכל כיש מכוס היינו כדי לאחמשינן דהל שצונע על חיש אפי' צלי כולל ואיב חיש דנעינן דוקא שאכל פחות מכזית דאי אכל כזית כהי דמשום מושבע ועומד ליכא מימ לא הוי בכלל השצונע משום דהוי אוכלין שאינם ראויים ופטור ולהכי נעינן דוקא שאכל פחות מכזית דלזו הוי אוכלין ראויים :

ורמיש זייט צו קושיה חוס' שצונע דף כיג דה דמוקי מאי פריך ר"י מיט לא אמר כ"ל הא ר"י ק"ל חיש אסור מהימ ובכיש כמי מושבע ועומד, ותיירן הדגניי דפעמא דריי משום חזי לאילטרופי וכאן אס ירפו אחיכ לכזית גיכ אינו חייב משום כזלה דהא שצונע קדמה וליש חזי לאילטרופי ולכן חיש מותר מן התורה היה צפי כדנש למחוק, אלא דלריך ציחור דהא כהי דאין איסור חל על איסור היינו לעונש אבל איסור עשה כדאמרינן ציצמות דף ל"ב כיו לקצרו זין קטעים גמורים ואיב נימא הואיל וחזי לאילטרופי לאיסור חורה לכן לריך כזה לדברי ז"י איבא קיי חרייב דאף היבא דשלבדיא אסור מהימ מימ חיש שלבדיא מותר משום דלא חזילא לעונש והיכ דכוותי :

ובהכי מייט צו דעה מהרש"ל סס צחוס' דכתבו דמלי לאוקמא בשלכדהי דאינו אסור אלא מדרבנן וכחז מהרש"ל וריש פטור משום דק"ל בכל איסורין כיש למלקות והיכ שלכדהי ורצנן וריע דמחייבו שצונע צכיש היכ שלכדהי והקשה מהרש"ל הא חזינן דריי מחמיר פפי צחיש דאסור מהימ ושלכדהי אינו אסור אלא מדרבנן, ולהכיל י"ל דק"ל למהרש"ל דלריי דחיש אסור מהימ גם שלכדהי אסור מהימ וכוונת החוס' דמלי לאוקמא שאכל חיש שלכדהי דאף דשלבדיא אסור מהימ ליש חזילא כיון דאין עונש בשלבדיא כזי הנ"ל ואין חיש אסור אלא מדרבנן כמו לרי"ל דלא ק"ל חזילא וזה מדוויק יותר בלשון חוס' סס ובגמרא דהיינו לגמרי כרי"ל צחיש אלא דחיש היי שלכדיא משאיכ לפי פירוש הפסוק בשלכדהי לחוד אינו כרי"ל דמוקי צחיש :

ועדיין אני כבוד למיש הרין כדריס חיי דצאיסור גצרה על איסור הפלא או אפילו איסור גצרה על איסור גצרה ואיסור הפלא על איסור הפלא אין איסור חל על איסור אבל איסור הפלא חל על איסור גצרה ומשויה כדריס חלין על שצונע עיש אס כן כהי שכתב ריעציה צקידושין ע"ז דמהימ אין יוכיש חל על כזלה משום דכזלה קדים צכויס ויוכיפ צככותצות היינו משום דיויב איי גצרה ואינו חל על כזלה שהוא איסור הפלא אבל כאן כהי דשצונע קדים מימ כיון דהוא רק איסור גצרה שפיר יכול לחול עליו איי כזלה דהוא איסור הפלא ומכיש למיש כזיית איבא קיי קיימה דאיי הפלא הוי כמו איסור מוסיק עיש אלא דבזה י"ל דק"ל לריין דכל איי שצחורה הס רק איי גצרה וכימ מלשונו שכתב והאי לאו דכל יחל איסור גצרה הוא ככל ליש שצחורה ודוקא כדר הוי איי הפלא הן אחת דמלשון ירושלמי שהביא אחיכ לא משמע קלח כן ודוקא קיום מימ מקרי חיוב גצרה אבל ליש הוי איי הפלא אבל הריציש צחשו' קסיי ליש כחז להדיא דכל איסורין שצחורה הוי רק איי גצרה עיש, ובאמת שלריך חזי לעשות לי רב להצין לפי הפיי מהו איי גצרה ולמה כדר איסור הפלא ואס יש צזה להדיג דנש וחלצ חתח לשונו נא יבייכו ואל ימנע צר :

ועוד אחת אדרוס למאי דאמריי יצמות ל"ב היבא דכשא הי ואחיכ כשא מח דהל איי אשת אח על איי אחות אשתו משום דהוי אשת אח איי מוסיק לגבי שאר אחיס איכ כזלה שפיר חל על שצונע אף דשצונע קדמה דמשום שצונע אינו אסור רק להנשבע וכזלה מוסיק איי לגבי כיש ואיכני יודע שום חילוק צזה :

ומזה יש לי לפקפק גם עמיש לייט צו קושיי ראשונים שצונעו כ"ד לריי הן היכי משכחה לה דילמא מייירי מחניי לענין מלקות דלא צעי' איחיי צלאו והן ומי' דחוס' הקי איך לוקין על כדר ושצונע לא הוי החיס שמה ישאל על כדר ומי' דמוקמי' אחזקה דודאי לא ישאל ותיק מהרש"ל צגיטין ל"ב אדרבה צודאי ישאל כדי לפטור מן המלקות ומי' החומים קיי עיג סקיי כיון דאף אס ישאל ויפטור מן המלקות מימ עשה איסור למפרע צמה שאכל קודם שהותר לכן אמרינן שמה לא ישאל וילקס כדי שיכופר לגמרי האיסור שעשה עיש [ועיינתי סס ולא מלחתי סצרה זו צחועיס רק כחז עמיש

חוס' כן כזירות סיפסיד שכר של ימי כזירות שצמר ואולי קייך זה גם כדריי ושצונע דמכחמא כדר או כשנע לאיזם פריסות ועיין החיס חזי קיי עיה ובלאחיכ גוף הסצרה ככונס דכיש עשה איי צמה שאכל קודם שהותר ועיין עיש סיי סיד עיל קיי קיח] ועשה לריי דמוקי מחניי ככולל וככיש ואיב לכיש דלא אוכל חייב צכיש איכ שצונע קדמה לכזלה וחייב משום שצונע ולא משום כזלה דלאחמשיא וכיון דקיייל דאף דלאחמשיא מימ איסורה מיהא איבא משום איי השני כעצור ציצמות הכיל ואיב אס ילקה על השצונע ויפטור מאיי שצונע מימ איסור כזלה עדיין כיון דלא ילקה על הכזלה ואס ישאל על השצונע אז הוא צהיטוך דילקס על הכזלה ויפטור מאיי כזלה ולא ילקה על השצונע והאיי שצונע רוצן עליו ורשיי צצחיס עיד ק"ל דהיבא דלא כודע על איזם שילקס הוי החיס ואיב צמחניי איא ללקות כלל כקושיי' חוס' שמה ישאל על שצונעו מה חומר שודאי לא ישאל להכלל מאיי שצונעו זה ליחא דאס לא ישאל יי' עליו איי כזלה ולא כודע על איזם לאו סיחרו צו ולא משכחה צמחניי' מלקות כלל ודפחיה קיי :

אבר לפמיש יש לדון עליו דאפילו קדמה שצונע לוקה משום כזלה משום דהוי איסור מוסיק וגם לפמיש לעיל צשיטח עד שיאכל כולו ולא קדמה שצונע כלל :

ורפמיש יש לייט צו קושיה החוס' הכיל דלכאוי ק"ל מה פריך והא מושבע ועומד למאי דקיייל מופלא סמוך לאיש דאוי איכ משכחה שכתב שלא אוכל כשהיה מקליא דחייב על שצונעו כסיגדיל כמיש חוס' כדה דף מ"ו ואיכ חל עליו איסור כזלה ואיי שצונע צצה אחת כסיגדיל כדאמרינן ציצמות ליג כגון דאייית צי' שערות צצצח דהויל זרות ושצח צהדרי, וכיל דחוס' רייד צקידושין דיכ הק' כיון דלאחמשיא איך חל צביא כימא כל שאינו צזה אחר זה אפי' צביא אינו ומי' דז"א אלא צצצר שאוקר צפיו אבל צאיי דהל ממילא ליש לומר דלא יחול שום אחד מהם ואיכ הי מיינייהו מפקס עיש ולפי"ז אס איסור אחד יכול לחול צזחמי' שהוא כולל או מוסיק והשני איי לחול צזחמי' דלזו ידעי' הי מיינייהו מפקס שפיר אמרי' אפי' צביא דהכולל או המוסיק חל משום שיסכו צזחמי' והשני אינו חל כיון דאינו צזחמי' אפי' צביא אינו ולפי"ז כיון דשצונע אינו חל על כזלה צזחמי' וכזלה חל על שצונע צזחמי' כיון דהוי איי הפלא על איסור גצרה וכדעת רין הכיל ואפי' לריציש דכזלה כמי רק איי גצרה מימ הוי איי מוסיק לגבי אחרים ככיל וחל על שצונע ולכן גם כשצחיס צביא חל איי כזלה ולא איי שצונע והחינה כשיעור אבל צחיש ככר כחז חכין צחשובה קיימן פיו דאינו אסור אלא משום דאחשציי צאכילתו ואיכ אין האיסור חל אלא למי שאכלו צשעת אכילה ולא לאחרים ולא הוי מוסיק על איי שצונע ושפיר י"ל דמייירי צביא כקושיי' הכיל ומייט קוי חוס' :

וביישוב קושיי' ראשונים דילמא מייירי מחניי לענין מלקות כראה לפעמיד צפשיטות דלמאי דמוקי רישא צסחכ וסיפא צמפרט והוי סיד דכזילות ועריפות מקרי אוכלין שאין ראויין אין העעס משום ארי' דריעיא עליהו לחוד אלא לפי הירושלמי שהביא הריש פיו דחירות דכפשו של אדם חותה צאכילת איי ועיין סמיע רליד סקיד וש"ך יייד קיימן קיימ סקכיי ולהכי חסיב אוכלין שאין ראויין והחינה אי מייירי צצונג אבל אי כימא דמייירי צמויד ולמלקות אפילו כאמר דמויד על השצונע וצונג על הכזלה שוב ליש לומר דכפשו של אדם חותה צאכילת איי כיון דאוכל איי שצונע צמויד ושפיר הוי אוכלין ראויין ולא היי לריך לאוקמא סיפא צמפרט אעיב דק"ל דצצונג איירי ולענין קצנן דצעי' איחא צלאו והן ופריך שפיר הן היכי משכחה לה, וצזה יבא שלום יבוח על ראשו, ולא יגהה שציי אישו, יאריך ימים צצוב וצנעימיים, עד עומד הכהן לאורים וחומים, ככפשו וכפס החומס צצרכה שלימה :

עמ"ס הק' צלוס צקיק הכיל

תשובה ש"ב עוד כהגאון הכיל כרי
התענגתי מ"זו כבודו* מכתבו כזה הודו, דבריו הנחמדים לשמוע צלימודים, אמרי נועם צנעמים מאקקיס ויען כי יש לדון עליהם אפרש סיחתי :
במה סנסחפק צנעצע שלא אוכל ככר זו לאחר שלוסים יום ואחיכ כנענע שלא יאכל ככר זו מעכסיו מה דינו אס [עיי' ח"ג ס"י ל"ה] צהגיע

בשיעור לי יום פקע כדר השכי וחל הראשון או כיעל כיון
 דכדר השכי חל מעכשיו הראשון אינו חל אפי' לאחר לי או כיעל
 כשיגיע לי יום חלו שניהם והביא רא"י מקדושין כ"ט דפליגי רב
 ושמאל במקדש אשה מעכשיו ולאחר לי יום וצ"ל אחר וקדשה
 צה"ל לי יום דק"ל לשמאל כשיגיע לי פקעי קידושי שכי וגמרו
 קידושי ראשון ואפי' לרב דק"ל מקודשה ואינה מקודשה
 לעולם היינו משום דקדושי לא פקע בכדי וכיון דחלו קידושי
 שכי עד לי חלו לעולם אצל כדר דהוי לזמן גיב כיע מורו
 כשהגיע יום לי פקע כדר השכי וחל כדר הראשון :

ואינני ענין רא"י זו הדא דהתם קידושי ראשון הי' מעכשיו
 ולאחר לי ולשמאל הנאה הוי ואיכ כשלא חזו חוץ
 לי חלו קידושי ראשון לעפרע ולא חלו קידושי שכי כלל אפי'
 עד לי ולכן פקעי קידושי שכי אצל כאן דכדר הראשון אינו
 חל לעפרע רק עלי' ואילך ושפיר חל שבועה שניה עד לי
 שפיר י"ל גם כשיגיע לי לא פקעה וראשונה אינה חל, ועוד
 דהתם איך שיהי' מקודשה לטניהם דאיחתיא לבי חרי לא
 חזי' דלא ק"ל כ"י ע"ס אפי' קידושי אשה חופסין בה ועיין
 באריכות הר"ן ע"ס ועי"כ קידושי ראשון פקעי לכן אמרינן
 דפקעי קידושי שכי אצל כאן דאפשר שיהיו עליו אי' שחי
 שבועה כגון שהשכי' כולל שפיר י"ל כשיגיע לי חלו שניהם,
 וגם מ"ש בטעמא דרב איכני ענין חרי בגמ' ע"ס אמרו
 בטעמא דרב משום דמסקתא לי' אי הנאה הוי' חזרה הוי' :
ונם הרא"י שהביא מיעוטה ליצ' נכשא מה ואח"כ נשא חי
 אינו חייב אלא משום אשה אח' בלבד ומשמע אפי' נשא
 חי לאחר אחיו שכבר הותרה לו אשה אחיו ולא נאסרה רק
 כשנשא אחותה ע"מ כיון שהיתה אשה אח' מעיקרא אף שלא
 היה נאסרה לו מ"מ קדמה איסור אשה אח' לאיסור אחות
 אשה ואינו חייב רק משום אשה אח' והי' כ"כ כיון דכדר
 הראשון הי' מחילה אף שהי' לא נא רק לאחר לי לא חל
 שבועה שניה כיון דכדר הראשון קדים :

ור"ל הניכוחי כיון דנשא חי לאחר אחיו איכ' אין כאן אי'
 אשה אח' אלא משום דק"ל המקדש אחות יבמה נפטרה
 יבמה והלכה לה כדאמרי' יבמה ק"מ ועיין חו"מ יבמה ע"ז
 ד"ה ואיכ' אין כאן אי' אשה אח' אלא האמר מקודם שאסורה
 על היבם ומשום אחות אשה ואיך אפשר לומר בזה דאין
 אחות אשה חל על איש הא' אין כאן אי' איש כלל קודם
 שחל איסור אחות אשה ועוד דאיכ' מ"מ ע"ס נשא מה ואח"כ
 נשא חי הניבס יבומי הא' ארצה אין כאן אי' איש כלל רק
 משיכ' דחל איסור אחות אשה ואסורה ליבם וכ"ה דזה באמת
 קושיית הגמ' וכמו שהקשיתי כיון דאיך קדים אין אחות אשה
 חל וראוי' ליבום איכ' לא מעני' מירי אחות אשה מיהלי' חלי
 וקאי פקע אי' איש ואחי' איסור אחות אשה וחיי' וגם הלשון
 מיהלי' חלי ולשון פקע אי' איש לא משמע דמירי' נכשא חי
 לאחר אחיו, ועוד הא' אמרי' לעיל חי דעיקר קרא דעלי'
 לריב' נכשא חי' לאחר אחיו ע"ס :

ואמנם גם הרא"י מוזיר י"ג ע"ז הר"י נזיר כשי"י לי בן
 ונזיר והחיל מוכה אח' שלו ואח"כ נולד לו בן מוכה
 אח' שלו ומוכה של בנו ואח"כ משלים אח' שלו הרי דכדר הראשון
 אף שאינו חל רק אחר לידה בנו מ"מ כיון שכדרו מחילה קודם
 לכדר השכי והי' כיון שהגיע יום לי פקע כדר השכי וחל הראשון
 יש להלק כ"ל דשאי' התם שאי' למנוח שחי' נזירות צביא לכן
 הראשון קדים אצל כאן אפשר שיחולו עליו שחי' שבועה י"ל
 דבאמת חיי' חרווייהו ועיין שבועות כ"ז וצ"ח ע"ס אצל
 בעלה דעתי כגד דעת הרחצה :

ומ"מ מ"ש בזה ליי' שב קושיתי שבועות כ"ג מאי פריך והלא
 מושב' ועומד דילמא מיירי במופלא קמוך לאיש דכשנעשה
 גדול צאים שכי איסורים כאחד ילהי'ל כיון דהשבועה שלא
 יאפל כצלה חל מיד אף שהי' אינו עד שיגיע ליי' שנים
 השבועה קדמה לאיסור כצלה חמה איכ' דאיכ' ודאי קשה קושיתי
 מ"מ והא' מושב' ועומד מהר סיני אצל לפעניד ז"ה דהרי
 אי' כצלה ודאי קדים וחל קודם שיגיע ליי' שנים מהר סיני
 ועיין ריעוצא קידושין ע"ז רק האי' אינו חל עד שיגיע ליי'
 שנים ואיכ' ארצה שבועה כצלה קדים ואי' שנה מה שדקדק
 בנזי"ק אי"ה ס"י ל"ז אמאי קאמר והלא מושב' ועומד מהי'ם
 הוא ואמאי לא קאמר והא' אחתיה ולפ"מ' כיחא דמשום אחתיה
 י"ל כקושיתי לאמה במקלי' ולהכי פריך והרי מושב' ועומד
 מהי'ם ואיכ' שבועת כצלה קדמה לשבועתו ואין שבועה חל על
 שבועה אף ששכי איסורים צאים כאחד :

ומה שחמה על קושיתי הא' מהכי' מיירי לענין קרבן ומופלא
 קמלי' שנסב' ליכא קרבן כמזואר כצלה מ"מ ע"ז לפעניד

הנה רש"י פ"י ע"ס ולא קרבן מעילה וכ"כ מדברי מל"ע פ"יא
 מנדרים ס"ה ומשמע דדוקא מקרבן מעילה מיעמ"י ולא מקרבן
 שבועה והכי משמע ליכא דגמ' יכול יהא חייב על הקדושו
 קרבן ואמאי לא קאמר יכול יהא חייב קרבן דהא ההחיל
 בזדון שבועה אלא ודאי דדוקא מקרבן מעילה מיעמ"י ולא מקרבן
 שבועה ומשמע כל משום דשבועה מקרבן חלו במלקות כמי'ם
 חוקי' שבועות כ"ה ד"ה ולא וכיון דלוקה בזדון שבועה שנסב'
 כשהי' מקלי' א"ס עבר עלי' כשהגדיל צמיד הי' חייב קרבן
 שבועה כשעבר סוגג עלי' כשהגדיל אצל במעילה אין הקרבן
 חלו במלקות או מיהא דמזיד דהא אין מעילה אלא שכי'ם
 וחייב קרבן מעילה על שהוליא מעוה הקדש לחולין והקדש
 צמיד אינו מחלל לכן אף דחייב על הקדושו צמיד מ"מ
 אינו חייב קרבן על השוגג ועיין כריחוח ד' ע"ז ל"ג רש"י
 דאף דאיחתיאע' דם מעעילה מ"מ אי' צ"י לאו דזרות :

וי"ש להסביר עוד כיון דעיקר חיוב מעילה על שהוליא מעוה
 הקדש לחולין וכ"כ ח"י רמב"ן צ"ב ע"ס דאין מעילה
 אלא במה שהקדש קונה מחמת שאדם מקדיש ואמירתו לגבוה
 כמסירתו להדיוט אצל מה שהקדש קונה בקנין חלך אין
 מעילה בזכיהת' ע"ס ולפ"ז במופלא קמלי' נהי' דגלי' קרא דחל
 אי' שבועה וכדר והקדש ע"י דיבורו אצל מ"מ לאו צר הקאה
 להקדש הוא ואיכ' רק אי' הקדש עלה מחמת דיבורו אצל אין
 הקדש קונה מכה זה רק הקנין משום כל היכא דאיחא צ"י
 גזא דהאמלא איחא והוי' כאלו זכה חלך להקדש ולכן אין צו מעילה:
ועמ"ש על מה שחידש הר"ג לשיעור דשבועה ח"ש מותר
 מיהא מלטרף אפי' צ"הר מכו"ח ככ"ש דמ"מ צ"הר
 משיעור עיכול אינו מלטרף כ"כ הד"מ דע"כ אין לירוף חלו
 בעיכול דל"כ הקשי הא' אמרי' ככריחוח ז' כהן עסק בשימן על
 חרומה בן צהו ישראל מענגל צו ואינו חושש כיון דחללי'
 הא' איחתיא ומעמה א"ס אכל חלי ז"ה חרומה כ"כ חללו ופ"ה
 האיסור ממנו ואיכ' לא ילטרף עוד לחי' למלקות דמיל' א"ס
 פ"ה האי' מלך העיכול או מלך החילול עכ"ס אין האי' בעולם
 ולפ"ז יהי' בחרומה ח"ש מותר מיהא כיון דלא חזלי' וצירושלמי
 ר"ש פ"י דחרומות איחא פלוגתא דר"י ור"ל גם בחרומה
 ח"כיה דשיעור עיכול אינו מעלה ואינו מוריד לענין לירוף,
 ומכה זה הק' על חוקי' חולין ע"ז קד"ה כי שכתבו דכולה
 מילתא דרש"י וכו' מי לא עסקין שאכל סמוך לסקיעה חמה
 וקאמר רחמנא דטהור אפי' לאכול בחרומה וכו' ע"ז שציעיו
 ע"ס וק"ל הא' כ"כ מחוללת ועומדת ופ"ה למא"ה :

ואנ"י בענין לא הניכוחי' דמיון זה דאף איכ' לא אמרי'
 דאחר שיעור עיכול אינו מלטרף משום דפקע איסורו
 שהרי בשעה שאכל הי' אי' אלא משום דאין זה דרך לאכול
 חי' מעכשיו ומ"מ אחר שכתעכל ח"ש ראשון ולא מקרי אכילה
 אצל בחרומה שכתחללה נהי' דפקע איסורי' מ"מ בשעת אכילה
 עדיין לא נכתחללה ואכול איסורא וכיון דקודם שיעור עיכול
 אכל עוד ח"ש שפיר מלטרף כיון דדרך אכילה כ"כ, וגם מה
 שהק' על חוקי' חולין איכ' מדין שהרי ע"ס אכל כצלה מחילה
 ואח"כ בחרומה ואיכ' ברב' שצ"ה בחרומה במיעו' שאז עדיין
 לא נכתחללה מיד כונעה כצלה ואז עדיין איסור למא"ה וע"כ
 דעהרה בלועה לא מיעמאה מעומאה שאללה ובגוף הדבר איכ'
 כנוד' למ"ש הראש' בחרות ז' ע"ז דאי' מעומאה לא ילפי'
 איכ' היה עומאה מאיסור ולפ"ז נהי' דלענין איסור גילה חורה
 כיון דחללי' איחתיא מ"מ לענין עומאה אפשר דאיסור לעמאה:
ועוד כ"ל לפ"מ' חוי' כחוצות לי' ע"ז דדוקא התם בכריחוח
 שכתב כגמרה כל הנאחו הוי' מחוללת אצל בלעיקא
 עדיין לא נגמרה כל הנאחו בלעיקא לחוד לא הוי' מחוללת
 ע"ס ופ"טו דהא דקע' דצלעיקא לא נגמרה כל הנאה היינו
 משום דמירי' בלעיקא אצל אחי' דאפי' כ"כ בא' במיעו' ואפי'
 לר"י דחיי' בהנאה גרונה מ"מ גמר הנאה אין כאן עד שיתעכל
 במיעו' ולא נכתחללה עדיין ושפיר חזי' לאילטרופי' ומ"מ איסור
 מהי'ם וגם איסור למא"ה, אלא דרעה רבינו חיים כהן שצ"ה
 יומא פ"ה דכתב צ"ר שצ"ע שז"פ"י של חרומה והקיא' ואכלן
 אחר דשכי' אינו משלם אלא דמי' עלים היינו משום דחרומה
 נכתחללה ע"ס ואיכ' מוכה דק"ל דמיד שצ"ע נכתחללה וליחא
 למ"ש אצל חוי' דחו פירושו ע"ס ואיכ' שפיר י"ל כמ"ס :

ועוד כ"ל לפ"י מה דמשמע מדברי רש"י בכריחוח ע"ס שכתב
 אמתא כיון דצ"ה בהחירא צ"ה וכו' משמע דוקא
 א"ס סך כהן צ"הר אז פקעה קדושה אצל סך או צלעה ז'
 אינה מחוללת כלל ואף שחוי' צ"הר ע"ס כה"ז ואין כראה
 לחלק ב"ן סך צ"ה כהן שכתעס' הדבר צ"הר לצ"הר ז' דש"ה
 אכחי' קאי' וקיימא צ"הר ע"ס מ"מ לפעניד הדבר חמה
 שחרי

תשובה שכ"ב

סליחה זי אויפאלו עסיק ראה הרחיס לפיק :

שלום רב לעלמד ידו לקרב ידידי הרבני החויצ מעובר
בתפארה בעלמחמה של חורה כמויס רלונן
פריעדמאכן כיי מעדיכה גאליליען המתגורר בפרעקסבורג:

מכתבו קבלתי ובעלי דבדק לן נדין סכתב בעגהת מהרביס
ביוד קיי רליה אהא דכתב המחצר והוא מדברי
הרמזים פיה מצבועות היז ואם אמר שלא אוכל כיס מצבילות
ועריפות ואכל פחות מכזית חייב על הצבועה וכו' וכי בהגהות
הכיל דאם אכל שיפור שלם כמי חייב משום כולל מינו דחל
על חיש חל כמי על שיפור שלם ועיש רשיי זיומא עיגומיהו
כשאכל לא אכל אלא חיש היינו לריז לזיל כולל זאי' הבא
עיי עלמו אכל אכן קיייל כרי' עיש וכבוד חורחו השיב עליו
מסבא בשלמא זכולל נבלות ושחוטות גם אי לזיל כולל ואוכל
נבלות ושחוטות חייב עכיס על השחוטות לכן אמרי' מינו דחל
על השחוטות חייב כמי אכלות משאכ חיש ושיפור שלם אם יאכל
בפעם א' חיש ושיפור שלם יאח פטור על חיש גיכ ליש זיי' כולל:
ולפעניד סברא זו לימא דשפיר אמרי' כולל מינו דחל אי
שבועה על חיש שאסור לאכלו חל כמי על שיפור
שלם שאסור לאכלו מלד איסור שבועה ואם אכל בשוגג חייב
קרנן שבועה ואף דלא משכחא פיאבל בפעם אחת חיש ושיפור
שלם ויהחייב על חיש כמו נבלות ושחוטות הא זיא מלד שאז
אינו השבועה חל על חיש אלא משום דאז לא אכל חיש רק
יותר מכשיפור ומה לנו בחיוב של שעה אכילה בפעם אחת
הלא אנו רדין על שעה שכשבע אס השבועה חלה על כשיפור
ושפיר אמרי' דחל זכולל כיון דשבועה חלה על חיש שאסור
לאכלו מחמת השבועה חל כמי אי' שבועה על שיפור שלם:
וראידי לזה מהא דלימא זטושיע יוד קיי רליה סייב שבועה
שלא אוכל פי' וחזר ואמר שבועה שלא אוכל עשר
אין השניה חלה והוא מגמי שבועות כמי אי פי' לא אכל
עשר לא אכל שבועה שלא אוכל פי' אלו שבועה שלא אוכל
עשר גם השניה חלה ואם אוכל פי' אלו ועוד אחד עובר על
שתי השבועות והוא מדברי הראש והיין עס והפעם משום
דמלד שבועה ראשונה אינו נאסר זבי' או עשר דעלמא וספיר
חילא שבועה שניה אכל עשר דעלמא וכחז הראש הלכך אי
אכל פי' אלו ועוד אחד חייב שחיס דמינו דחיילא אעשר
חייב אפי' אלו מידי דהוי אשבועה שלא אוכל חאכיס וחזר
ואמר שבועה שלא אוכל חאכיס ועכניס וכו' עיש זבי' וטוין
סקיע ועיך סקעין והנה עס עכיס מיירי זדברים גדולים
שאי' לאכול ולזבוע עשר זבה אחת דחליב איך קאמר אי
חשע לא אכל עשר לא אכל דילמא נשבע זשבועה ראשונה
שלא יאכל פי' זביא אכל עשר זביא אכל והדר נשבע שלא
יאכל עשר זביא אעכיס מיירי שאי' לאכול עשר זביא וכן
פיישי' עס דכל כמה דלא אכל פי' לא אחי לכלל עשר ולפיז
חקעי זכשבע על פי' אלו והדר על עשר דעלמא אחי חייב
שחיס זאבל פי' אלו ואחד דעלמא משום כולל מינו דחל
על עשר דעלמא חל כמי על פי' אלו הא אי' לו לאכול פי'
אלו ושער דעלמא זפיא דכאמר שיהיה על עשר דעלמא זבי'
כולל כמו נבלות ושחוטות דאפשר לאכול שניהם זביא וחייב
על השחוטות זבי' כולל כחילוקי הכיל אעיכ דלימא לזכרתו
ואפי' זכהיז אמרינן כולל וכמו שכתבתי:

ורכאורדי יש להביא ראייה לזכרתו מהא דאמרינן שבועות
כיון זכשבע על ככר שלא אוכלנה והדר נשבע
שלא אוכל מיחייב חרתי והקשי הא זכשבע שלא אוכל ככר
זו חייב על כל זיזה וכזיה ממנה כמזואר זשויע קיי רליה
קיי ואיך זשלא אוכלנה והדר שלא אוכל חייב משום שניה על
כזיה וכזיה ממנה ולפיז חייב יותר משחיס ואין לומר דהפירוש
דחייב משום שתי שבועות אכל זאמח חייב יותר משחיס דאיכ
הויל למימר חייב משום שחיס ואין לומר דקטפ חייב שחיס
משום היכא דליכא זככר אלא שני זימים ומילמא דפסיקא
נקט דהא אפי' ליכא אלא שני זימים חייב שלש עכיס אחד
משום שבועה ראשונה ושחיס משום שבועה שניה על שני
זימים ואי משום דכשאכל כזיה השכי זכר אכלה כולה ואין
השניה חלה מימ כימא דחל זכולל מינו דחל אכזיה חל כמי
על זית שני זכולל אעיכ כזכרתו כיון דאם אוכל כל הככר
זביא אי' לשנים לחול זככר חייב משום הראשונה ליש זיה
כולל, ואין לומר דנקט מילמא פסיקתא משום היכא דליכא
זכל הככר רק כזיה וחלי דליכא לחייב משום שבועה רק אחד
כיון

או חודם ואם עושה כן הרי הוא עם והוי כשבע לזבל את
העולה דהוי שבועה קוח :

אבל הכיז חירן דבלי נשבע לזבל את העולה כמי הוי
שבועה קוח שאפי' שהוא יכול להעמיד עצמו מלאכול
עד קרוב שיסתכן מי' אז כייפינן לים לאכול עשום קיום
עיי דוחי זכס וכשאוכל אז הרי עובר על שבועתו ולא קיל
כקנה דחין כיון שאינו אוכל יותר אלא שיפור שיכול להיות
פוי קיום שבועה אלא הוא זיטול דיבורו ושבועתו ואיכ נמלא
שכשבע על דבר שאי' לו לקיימו והויל שבועה קוח ולא חלה
עליו ככלפעניד זכזכת דזריהס אסר רבים נחקטו זכס:
ועתה נסוב לדברי כיה מיס דלדברי הרעזין שאין דוחין
את המילה גם כאן אין דוחין את השבועה כיל דיז
לחלק חדא דעס אמרינן דאין דוחין מלות מילה החמורה
שדומה את השבועה זשזיב כך אכל כאן אין אנו אומרים
שיעבור על השבועה זשזיב כך אלא אנו אומרים שהוא שבועה
קוח ואינו חלה כלל ואינו עושה עום איסור זאכילה ועברו
על השבועה, ועוד דהתם כיון שאיכ מחלל זבה זיהיח
דכחה עפני פקיס למה נדחה מלות מילה זשזיב זה אכל
כאן כהי שאוכל איכ זיהיח דפקיס דוחה את שבועתו
מימ כיון שאי' לקיים דיבורו ושבועתו הרי הוליא שבועה
לשוא מפיו ואין השבועה חלה כלל:

אבל זיותר חכי חמה עמיש דלדעת הרמזים והרזיה והרשניא
דעס דוחין את המילה היי דוחין את השבועה ויאכל
מיד חדא דעס דוחין את המילה זכס ואי' וכלן דוחין את
השבועה זקוע ואכול, וסכיה דעס דוחין את המילה זשזיב
חילול זבה אכל כאן לדחות השבועה היום זשזיב שחדה
למחר עיי פקיס מי שמעה לן וכעין סברא זו אמרי' מאז
ומלאחיה איכ זגדולי אמרוניס ליישע שעה הקוצרים דאם
לא קרא קיש של ערביה עד חלות שיקרא אחר חלות כיון
שחייב קיש מהיח אין יכולין חכמים לפטרו והקי' זרינו יונה
ריש זרכות הא חכמים יכולין לפטרו ממיע משום סייג כמו
זשופר ולזכז זכבה משום שמה יעזינו וסדין זבליה לזיש
גזירה משום כחות מילה וכתבתי לחלק דודאי יכולין לפטרו
ממיע כדי שלא יצטל מלות קיש פעם אחת מהיח יצטל
עכסיו ודאי מלות קיש עסקק שלא יצטל פיא ואפילו רבינו
יונה לא קאמר אלא דמוטב לזטל ודאי קיש פיא כדי שלא
לזטל הרבה פעמים אכל כאן מהיכי היחי נדחה שבועתו
הרבה פעמים כדי שלא חדחה פיא מפני פקיס:

ועוד והוא העיקר דעס אין דוחין את המילה כדי שלא יזא
לידי חילול זבה ואם דוחין את המילה אינו זא לידי
חילול זבה אכל כאן זמה שאנו דוחין השבועה ואוכל מיד כדי
שלא יזא פקיס וידחה השבועה וכי זא עיי' שמקיים שבועתו איכ
אדרבה גם איכ זצטלה זלא פקיס ואיכ ודאי מוטב שחאה
נדחיה פיא מפני פקיס משנדרחה חוהה כיס זלי פקוח נפש:
ויצור לו יהינכא ליה זכרתו החינה לענין זכרתו השבועה
ויאכל מיד אכל אכתי אחי מלקין אוחו מיד משום
שבועה קוח כהי שאסור לישבע עיד שחדה איכ מפני
פקיס מימ ודאי לא יעלה על לב אדם לומר דלדעת הרמזים
והרזיה עס דדוחין המילה אס עבר ומל שיהא חייב סקילה
משום זלריכין לחלל זבה איכ שאינו אלא גורס זעלמא לחלל
זבה איכ זיהיח והרי גם זהא דאין מפליגים זכפינה פחות
משלשה ימים קודם השנה זשזבה יי' כחז זעהימ העעם מפני
שאכתי יחלל זבה מפני פקיס וגיי קודם לשנה הוי מקמי
זכחה וכרחה כמחכה לחלל את השנה עיש ועיין זיי' אויח קיי'
רמיח ואפי' גיי קודם שרי יאיכ מוכח דאין זה אלא איסור
דרכן זעלמא והא דדוחין מילה היינו משום שחכמים יכולין
לעקור דבר מהיח זכס ואי' הגם שיש לחלק דהתם זימות
סחול מותר לגרוס חילול זבה משום פקיס אכל לא זשזבה
עלמו מימ דוחק לחלק זכך ואיכ הוא אין מקום לדבריו כלל
כאן לענין שבועה לדין חורה אכל יאי' איך שיהי' גם עס
אינו חייב סקילה והיכ אף זגורים לדחות השבועה מפני פקיס
אין לחייבו מלקוח זשזיב כך:

ורכבן איכני יודע לכווין דבריו רק שכוונתו כיון שעיי חדחה
שבועתו מפני פקיס איכ הוי שבועה שאי' לקיימה
והוי שבועה קוח והרי זה חירון הכימ ואין לו ענין לפלוגתא
הרמזין והרזיה וזיה תכוח דעתו הרמה, וייפי' ד' לנו הכתיבה
והחתימה, עדי יסיה אור הלזכה כאור החמה, וזיתו זכוי
זרמה כנפשו וכפש ידידו דושיע:

עמירס הקי' זלוהס זקיך הכיל

כיון דאין כאן צ"י זיתים זא דכיון דכשאל כל כזית ראשון לא כשאר טוב כזית מקרי אכלה כולה כמו דאמרינן סהם דף כ"ז וא"כ כבר עבר על שצוה הרשונה וא"כ אינו חייב על השניה אע"פ כסדרתו וכ"ל:

אמנם אחר העיון הא ליחא דהא דחייב בשלל אובל על כל כזית וכזית קרבן שצוה צטונג היינו צטונדע לו צינחיס אכל זלל כודע הוי שכי זיתי חלצ בהעלם אחד דאינו חייב אלא אחת כדאמרינן שצונוה י"ח ושפיר אינו חייב אלא שחיס ואי צטונדע לו צינחיס לא פסיקא ליה למחקט דחייב על שצוה ראשונה דמיד שאל כל כזית ונדע לו והפריש קרבן טוב אפי' אכלה כולה אינו חייב על שצוה ראשונה דהויל מיט ואחיש לא מיחייב קרבן וכדאמרינן שצונוה כ"ח שצוה שלל אובל האכיס ועכ"פ וחזר ואמר שצוה שלל אובל האכיס ואכל האכיס והפריש קרבן ואח"כ אכל עכ"פ לחודיהו הויל עכ"פ חיש וכו' ע"י"ש פירש"י ואפי' חוס' אינס חולקים צזה ארש"י רק שמישצ"פ גס גירסת הקדמונים וה"נ כיון שכבר הפריש קרבן על כזית משום שצוה שניה טוב לא מלערף האי כזית צהדי שאר הככר להתחייב משום שצוה ראשונה ואח"כ כבר אינו חייב משום שצוה קמ"ח:

ומה שהקשה עליו מדברי חוס' שצונוה כ"ז ע"ז דיה צכולל שהקשו לרי"י דלוקי כולה צמפרט ורישא צשאינו כולל וכו' ואי כימא מינו דהנ על חיש חל כמי על שיעור שלם צכולל איכ למיש חוס' סם דיה דמוקי דמשויה לא חוקי צמפרט ודיה דאיכ לא מיתוקמא כריע דמשמע הא סהם פטור ולפי' איכ לאוקמא רישא צמפרט וצשאינו כולל דאיכ לא מתוקמא כריע דהא אי מפרט שלל אובל צבילות וטריפות לריע צסחם חוסר עליו צכ"ס וא"כ אפי' אובל כשיעור כמי חייב דהא חל צכולל, ולפיצנדי דלקימ דהא צלאהינן חקשי איכימא דאע"ג דחל על חיש מימ אינו חל על כשיעור צכולל איכ עיכ הפ"י צסיפא ואכל כויט חייב היינו חיש וא"כ אח"י לא קאמר דמשויה לא אחר ר"י כרי"ל משום דמשמע ליה ואכל כויט היינו כשיעור ועיכ דנס ר"י כיחא לפרט ואכל כויט צחיש וא"כ מה הק' חוס' דלוקי רישא צמפרט וצשאינו כולל הא איכ לא מיתוקמא כריע דלדידיה חוסר עלמו צכ"ס ואח"י פטור צרישא צאובל חיש כויט דהא ליל דלשון ואכל כויט משמע כשיעור דכבר הוכחו דלשון ואכל עיכ משמע ליה כמי חיש, ואפי' אס כרחק וכאמר דדוקא אי מוקמינן סיפא צמפרט חיש לרבנן וצקחם לריע דאז הפירוש צסיפא ואכל חיש אז כיחא ליה גס צרישא דהפירוש ואכל חיש אכל אי מוקמינן סיפא צכולל איכ חייב צסיפא אפי' צכשיעור וא"כ צסיפא פירוש ואכל כשיעור וא"כ צרישא כמי פ"י ואכל כשיעור ומשויה מתוקמא שפיר כריע דצאכל כשיעור שפיר פטור לריע מימ ז"א דהא דהא גס אי מפרטינן הסיפא דוקא ואכל חיש מימ צרישא פטור צין צחיש צין צשיעור שלם וא"כ דסיפא חיש ואכל דרישא צין צשיעור שלם צין צחיש ומכשיכ כי מוקמינן סיפא צכולל דחייב לריע צין צשיעור שלם וצין צחיש וא"כ ואכל הסיפא צכל כויט מיירי כיש דואכל דרישא צכל כויט מיירי אפי' צחיש ולא מתוקמא כריע דלדידיה אח"י פטור, ומכשיכ כיון דרישא מיירי צאובלין שאינן רואין דליש ציה לשון אכילה איכ ואכל לאו דוקא איכ לצנין כשיעור כנוי לאו דוקא ואין הפירוש כדרך ושיעור אכילה של תורה:

ועוד דלפניש צמקיא ליישנ קושי' מהרש"א סם צחוס' דיה דמוקי שכתבו דרי"י מלי לאוקמא שלכדהינ דאין אסור אלא מדרבנן כיון חיש לרי"ל יתקי מהרש"א דאיכ היט דריש דפוטור ועיכ כמיש מהרש"ל כיון דסיל כיש למכות היה דמחייב שלכדהינ איכ לרי"י כמי כיון דחיש אסור מהיה היה שלכדהינ וא"כ לא הועילו חוס' צחירולס עיי"ש, וחין לענינו אפטר ליישנ לפמיש צ"י צאויח ס"י תריצ ליישנ דעת ראצ"יה דהא דאובלין שאינן רואין אוקריס מהיה צויכ היינו דוקא צכשיעור אכל חיש דאינו אסור מהיה אלא וטוס הזי לאילטרופי למלקות איכ צאובלין שאינן רואין דלא חזליא למלקות חיש מותר מהיה עיי"ש והיכ כוכח החוס' דלרי"י מלי לאוקמא שלכדהינ וצחיש דאינו אסור אלא מדרבנן כמו חיש לרי"ל דלא סיל האי סגרא דחזליא וכן צזה לרי"י כיון דליש חזליא למלקות מודה לרי"ל דחיש מותר מהיה:

ומה דקיל על מהרש"ל דסדרתו איש כיון דכיש למלקות היה שלכדהינ לשיטה הרמיה שצריעוצ"א מכות י"ז דכיש למכות משום דאחשצ"ה צאכילתו איכ היה שלכדהינ כמי י"ל דאחשצ"ה צאכילתו אכל לפירוש ראשון סם דהלכתא גמירי לה ליש לדמוחם דכ"ש גמירי הלכתא ול"י שלכדהינ ואי

מעמא דכיש משום דאחשצ"ה צאכילתו אס כן קודם שיאכל ואחשצ"ה אין עליו סם. איסור צבילות ושפיר יכולת שצונוה לחול על כיש ומיש דריש דפוטור ועיי"ן מיש פלחי קימין פ"ז אוח ליי דיה ול"ל, ואפי' כאמר דשצוה כיון דהוי רק איסור צב"ה כמי אינו חל עד שעת אכילה מה שלל כ"ל כן דשפיר חל על הנצרה קודם שעת אכילה אלא אפילו כאמר כן מיש טוב הויל איסור צה אחת וצאיסור צ"א, מודה ריש דאחשצ"א ועיכ הא דריש פוטור היינו משום דכיש למכות סלכתא גמירי לה ולפי' מה ענין שלכדהינ לכיש ול"ש:

אמנם מהו אמרתי לחלק דודאי אין דרך צב"א לאכול רק כיש ומיש רק דרך אכילה צב"ה אכל מיש אין דרך לצנוע כזית צפי"א רק שאובל מעט מעט עד שמשלים לכזית צכדי אכילה פרס או שפחות ולפי' זה לריש דאבו דין אחר אכילה אס מחויב מלקות חף שלא אכל צכ"פ רק אותו כיש ומחייבין אותו מלקות חף שאין זה דרך אכילה שפיר אמרי' דהיה שלכדהינ ושלכדהינ חייב אכל צחיש שאסור מהיה אחר אכילתו אין לדון כלל דאין כאן טוס חיוצ רק קודם אכילה דין אס מותר לאכול צזה שפיר אמרינן דאסור מהיה דזה הוי כדרך אכילה הויל וחזליא ולאכול עוד צכדי אכילה פרס וא"כ אסור לאכול אכל שלכדהינ והנחה שפיר י"ל דמותר מהיה דחיש מקרי כדרך אכילה:

ובהכ"י מיושנ קושי' חוס' ציומא עיד ליל טעמא דחי' לאלטרופי ח"ל מכל חלצ ולפמיש כיחא דעל דרשא דכל חלצ חקשי איכ שלכדהינ כמי י'היה אסור מהיה דהא חיש כמי הוי שלכדהינ ולהכי אחר משום חזליא הוי כדהינ: **ור"פ"י** כיון דאין דרך לצנוע כזית צפי"א רק מעט מעט ודאי חקשי כמי דואכל דרישא פ"י שאכל כשיעור מימ לא אכל שיעור צבי"א רק תחילה חיש ואח"כ עוד חיש וא"כ לא מתוקמא רישא כריע דלריע אח"י פטור הא מיד כשאל חיש ראשון חייב על השצוה קודם צבי"א לדי איסור צב"ה כמו צכשנע שלל יאכל עשר שצוה שלל אובל חשע צקימין רליח קייג עיש:

אבר האמת יורה דרכו דודאי לפי המסקנא והאמת דכויט מקרי אובלין ראויין והא דאין שצוה חלה עליהם היינו משום דמוצנע ועומד מחר סיני שפיר ככז בהנחה הכיל דצכשנע שלל אובל חיש כויט חל השצוה כמי אפילו צאובל כשיעור צבי"א משום כולל ומכשיכ כשאובל כשיעור צאח"י דכבר נחייב על השצוה מיד כשאל חיש ראשון אכל השתא קיימינן דצבילות וטריפות מקרי אובלין שאינן ראויין וצקחם אינו אסור עלמו צאינן ראויין איכ לריע דצש"ל אובל סתמא אסור עלמו אפי' צכ"ס ממילא אפי' צמפרט שלל אובל צבילות וטריפות אמרינן דלא אסר עלמו צכשיעור משום דהוי אובלין שאינן ראויין אלא צחיש דהוי אובלין ראויין וחף דחיש אסור מהיה והוי כמי אובלין שאינן ראויין מימ כיון דהוי רק איסורא צעלמא הוי עכ"פ ראויין יותר מכשיעור ושפיר אמרינן דצכשיעור שאינן ראויין כלל לא אסר הפ"ה ועיי"ן שצונוה כ"ז גצי שצוה שלל אובל עפר ושלל אובל חרץ ולפי' זה שפיר הקשו חוס' דלוקי כולה צמפרט וסיפא צכולל דצריס המותרים עם דצריס אסורים וכיון דצדצריס המותרים חף דאוסר עלמו צכ"ס אסור עלמו כמי צכשיעור לכן גס צכויט אסר עלמו כמי צכשיעור חף שאינן ראויין לאכילה ועיי"ן חוס' שצונוה כ"ד קדיה אלא ולהכי חייב אפי' צאכל כשיעור כויט ורישא צשאינו כולל ולהכי אמרינן דלא אסר עלמו צכשיעור משום דהוי אינן ראויין ולהכי פטור וא"ש: **ור"פ"י** איש כמי דצדי רש"י ציומא הכיל שכתב ומיהו כשאל לא אכל אלא חיש שאינו מוצנע עליו חסיני וכו' משום דמיש לא הוי אובלין שאינן ראויין אכל צכשיעור לא אסר עלמו דהוי אובלין שאינן ראויין וכ"ל משום דאוקמא דרי"ל הו"ל צס"ד דכויט הוי אובלין שאינן ראויין אכל לפי האמת דזה מקרי אובלין ראויין שפיר י"ל דאס אסור עלמו צכ"ס אסור כמי צשיעור שלם וטוס כולל:

אמנם צהגהות הכיל דהתם קאי לרשנ"ל דל"ל כולל צאיסור הצא ע"י עלמו יש לי לדון עליו ואקדים ליישנ קושי' חוס' דיה דמוקי שהקשו ולוקמי צמפרט ודיה, וכ"ל דהנה הפמינ צפתיחה להלכות שמיטה חידש דצח"ש צב"ה כמי איחא איסור דשאינו צצוח עיש שהאריך והקשו אהרוביס איכ איך מוקי ר"ל צמפרט חיש לרבנן וצקחם לריע התיכה צטריפות אכל צבילות גס צחיש איכא איסור עשה דשאינו צצוח ואין שצוה חל על איסור עשה כמיש חוס', ולפיצנדי צהקדים ליישנ קושי' חוס' דיה צאיסור שהקשו הא

הא באיקור הגז עיי עלמו נמי אמרינן כולל גבי ים אוכל אכילה אחת וכו' וקחטיז מוקדשים וכן באוכל גהיז של עולם בחולין קיא עיש מה שגדחקו זזה, וכל ליישז דעטס הדבר לחלק בין איקור הגז מחיליו לאיקור הגז עיי עלמו הוא עיר שכתב חוקי יידי צקידושין דף יא זזה דאמרינן כל שאינו גזאחיו אפי' צנה אחת אינו ואמאי אמרינן באין איקור חל על אי' דאיקור ציל חל וחי' דוקא צדבר שבא עיי דיצורו אמרינן שבציה צטל כל דיצורו אזל צדבר הגז ממילא איז לומר צציה שאין כאן שום איקור דעכיה איקור אחד יש וחי עייכיהו מפקה לכן חלו שניהם עייש והינ צשלמח באיקור הגז מחיליו כיון דעייב חל על היחר חל נמי על איקור דאיז למפלג ועיין צרשיי דף כיד עייז דיה מירי דהוי אחיקור עויקף משליכ באיקור הגז עיי עלמו שאומר שבועה שלא אוכל כצלות ושחטות ליש כולל דאפשר שיהיה דיצורו קיים לענין שחטות ויהיה צטל דיצורו לענין צצלות דאפשר למפלג דיצורו ולהכי לא קיל לריז צזה כולל, ולפיז צמוקדשין דקיייל צחמורה דף יא וכיד דהאומר רגלה של זו עולה הוי כולה עולה דפטטא קדושה צכולה ואיז למפלג דיצוריה שפיר אמרינן כולל שאילו באיקור הגז על ידי עלמו ואיש :

רעיון השונה רשציה שהא צרימ חוימ קימן ליד דדוקא צאשחקי זנה עמי פלגינן דיצוריה ומקלקינן היצב עמי אזל צציה זנתי עם אשחק לא פלגינן ריצוריה לפי שאיז לחנוך הדיצור עלמו רק הכונה היולא מן הדיצור עיש ולפיז קיל לחדש דהיז באיקור הגז עיי עלמו דוקא היכא דאפשר למפלג הדיצור כגון צצלות ושחטות דדל היצב צצילות וכשאר רק שחטות צזה לא אמרינן כולל רק דיצור שחטות קיים ודיצור צצלות צטל אזל היכא דצדצור אחד נכללו האי' והיחר דאיז למפלג הדיצור רק הכונה מודה ריז דאמרינן כולל אפי' באיקור הגז עיי עלמו והנה צנזיר כיט קיל לריז דאין שחיטה לעוף מהיח ומימ כתבו חוקי בחולין כי דיש לא דמשכחה צצלות עוף עהור דכתי דלא צני שחיטה נחיה מיהא צני ואם מהה מחיליה הוי צצלה עיש, ולפיז צמפרש שלא אוכל חיש צצלות גם צצלות עוף צכלל ועיי שפיר חל דצעוף ליכא איקור דאיז דהא אין שחיטה לעוף מהיח ואי צצלה ליחא צחיש ומיגו דחל על חיש צצלה דעוף חל נמי על חיש צצלות צחמה אף דאיכא איקור עשה דשאינו צצוח צכולל ואף דהוי איקור הגז על ידי עלמו כיון דאיז למפלג הדיצור רק הכונה שפיר אמרינן כולל ואיש :

אלף דלפיז חקטיז מתי פריך ריי מיט לא אמר כריז האי רי יומנן קיל צנזיר שם יש שחיטה לעוף מהיח ואיז צחיש אין שבועה חל על איקור עשה דאיז דהוי נמי צחיש וליז דפריך אמאי לא אמר כריז ולוקי מתני' כריז צרי דקיל שם אין שחיטה לעוף מהיח כיון דפלוגתא דתנאי הוה אי יש שחיטה לעוף מהיח, ולפיז ייל דהיינו דמשני דמוקים ליה למתני' כריה אפי' כריז דקיל יש שחיטה לעוף מהיח דלדידיה איז לומר כריז כקושיי הניל וממילא דלא קשה קושיי חוקי לוקמח צמפרש ודיה דעכיש לא אחיה כריה דהיינו כריז דקיל יש שחיטה לעוף מהיח [עיינן צייש אוח סיי ריז] :

ומענה גם צנהך כולל דחיש עם שיעור שלם צין צטל אוכל סחה לריע צין צמפרש שלא אוכל חיש לרנצן שבדיצור אי כאמרו חיש ושיעור שלם דאי חיש לא איכיל שיעור שלם לא איכיל כדאמרי' צצצעות כיח אי עי' לא איכיל עשר לא איכיל גם ריז מודה דאפי' באי' הגז עיי עלמו נמי אמרינן כולל אי שייך צזה כולל וממילא דליחא לרצרי הגהות הניל : **ומה** שנקחייע מלשין הרמזים פיה משצעות היז שבועה שלא אוכל כיט מנויע ואכל פחות מכזית חייז צצצועה וכו' וכן הוה לשון השויע סיי רליח ואכל פחות מכזית וכו' ומשמע הא צכזית ושיש פפור דאין שבועה חל על שיש, ולפענדיכ לומר לפמיש החכיץ צחשו' סיי פיו דהא דחיש אקור מהיח היינו משום דאחצציי צשעה אכילה עיש ולפיז נראה דקצרה זו ליש רק באינו אוכל יותר מחיש אזל צאכל כשיעור דלא אחצציי לחיש צאמה מותר מהיח אפי' לריז ומה דקאמר הוהיל וחזי לאלטרופי הפירוש להיפך הוהיל וחזליא לכשיעור ולא לירך ולא אכל רק חיש אחצצוי אחצציי אזל אס צאמה לירך ואכל כזית דלא אחצציי אינו אקור מהיח ודלא כירושלמי פיה דתרומוה דאפי' ריז מודה צעמיד להסלים עיש ולפיז לרצותא נקט הרמזים וקויע דנצנע על חיש ולא אכל יותר מחיש דאפי' דאחצציי לחיש ואקור מהיח מימ חייל שבועה עליה ומכיש צאכל כשיעור דאיגללי מילחא דלא אחצציי ולא היס חיש אקור מהיח משום קויע ודאי חייז משום שבועה :

ובזה יש ליישז גם לשון רשיי ציומח שכתב ומיהו כשאכל לא אכל חלח חיש שאינו מושצע עליו ומיני וכו' הגם צצלשון זה קשה להעמיס דלרצותא נקטח מיהו ייל דכונח רשיי דפי' צכהיג היינו משום דריש פוסר משום דלרדיי' כיט למכות וכיז אס צאמה לא אכל רק חיש משום דאחצציי' אזל צאכל כשיעור דליש אחצציי' מודה ריש דליכא מלקוח על כיט ושפיר חל שבועה עליה ואינו פוסר ריש, אך לפמטיל דאי אמרי' דהיש דריש דפוסר משום דקיל כיט למכות עיי ליל דעעמיי' דריש לאו משום דאחצציי' רק משום דהלכתא גמירי לה ואיכ הא צורכא ומחורחא כמשיל :

אמנם צעיקר קושיי חוקי צעמד עליהם מעלתו להציא ראי' נגד הגהות הניל קיל ליישז צפשיטות דהא דסיד צנמי דנויע מקרי אוכלין שאין ראיון אין הכונה משום אריז דאיקורא רציע עליה דמשויה לא מקרי אינן ראיון אזל הכונה לפמיש צירושלמי הציאו הריש פיו דתרומוה מיג דנפטו של אדם חותה צאכילה אי' וכיז מדצרי כמיט צחוימ סיי רליז סקיד דצמוכר לחצירו עריפה צחזקה כשירה ואכלו משויה עמויז לחזיר לו הדמיס משום דאין אכילה האוכל נחשצ לו הנחה עיש ומשויה מקרי נויט אוכלין שאינן ראיון לפי שפסו של אדם חותה צזה ולהכי צאומר סחס שלא אוכל אין נויט צכלל לסיד משום דשלא אוכל קאמר ואין כונתו על נויט דלאו צר אכילה דהוי אוכלין שאינן ראיון אלא צמפרש נויט כיון דאמר על נויט שלא אוכל ולשון אכילה זה ראייה שאין נפטו חותה צזה פליגי חיק וריש אי חל עליהו שבועה משום דמושצע ועומד הוה לכל מר כדאיז ליה :

וברבי מיושז קושיי חוקי דיה רישא שחמהו מיט קרי ליי צרישא אוכלין שאינן ראיון וצקיפא קרי להו נויט ולפמיש כיחא דרישא צנתס קרוין אוכלין שאינן ראיון דודאי נפטו חותה אזל סיפא צמפרש ליש נפטו חותה ורק משום אריז דאיקורא רציע עליהו קרי להו צצלות וערפות ואיש, ולפיז מיושז קושיי חוקי לוקי רישא נמי צמפרש וצשאינו כולל זיל דאיכ אינו פפור משום אוכלין שאינן ראיון אלא משום דאין אחעיח והדקיל אחאי קרי להו צרישא אוכלין שאינן ראיון כקושיי חוקי הניל וככוין, וצזה יהיי כגון מולאינו כשחיה, וישועהו לא אחרי, צמהרה צימינו צקרוצ, ודי' יבניה קרינו ככוכבי השמיס לרוצ וייטיז לנו צכל עוצ, לא יחסר קורטוצ, כנפטו וכפש ידרו הדושיח :

עומס הקי צלוהס צקיק הניל

תשובה שבי

ציניח חוסע יוס ה' לקדר מעהו יפרח חרמיז לפיק :

אלף שלומיס מנציה מרומיס, לידיניפ הרצ המאהיג, מעוז ומגדול חויז זך ונקי כמיה אליעזר דייטע כיי האצדקיק האנשאוויען יעיש :

כאשר ירע הדרך לנגדי וכו' ועתה צחתי להשתעלם עמו צאהצים על מה שהעיר עיר ירושלמי פיג דצצעות היד לא סוף דצר צצילות ועריפות אלא אפילו עפר ופירש הפני משה אפילו עפר דאין ראוי לאכילה כלל הוה מילל עלי' שבועה צמיגו דחיילא על דצרים הרואיס לאכילה, והתפלל מעלתו כיי דהיכא שהזכיר עפר להדיא חייל אפילו צלא כולל והצין מעלתו דירושלמי מיירי צפי' עפר להדיא וצמראה פניס על הירושלמי הצין דמיירי שאמר שלא אוכל סחס ולכן הקי כיון דמשוי עפר לצצלות ועריפות לחיוצא איכ איך מחרלי' למתני' דצרישא חני פפור וצקיפא חייז וכראה דלא כיחא ליי לפרש צפי' עפר צהדי' משום קוי מעלתו דלזה איז כולל : **ואני** אומר לא כדצרי זה ולא כדצרי זה דניל דאפילו לפי המסקנא צצצעות כיד לפירשיי דנויע מקרי אוכלין ראיון היינו דוקא אס אכלן צמויז אזל אס אכלן צצונג דנפטו של אדם חותה צאכילה איקור מקרי אוכלין שאינן ראיון וכמוצור יידי סיי קייט סייג וצריש פיו דתרומוה מיג צסס הירושלמי יעויע וצקמיט חוימ סיי רליז, ולפיז אס איכ נצלות צצונג ואמר קונס אשחי נהנית ליי אס אכלתי היז אין אשחא אקורה והנה מצורר צצצמים פיי מתרומות דנזיר ששחה יין של חרואה צצונג אינו משלס חומע ועיין צכימ סס כי כיון שאסור ציין אף אס הוה חולין לאו שמייה הוה ציחור דצרו דאף דמלך שגגת איקור חרומה לא שייך נפטו של אדם חותה שלא יחשצ שמייה ולא יתחייז חומע על שגגת אכילה

אכילה תרומה שהרי ע"ז חייבה תורה אצל אס מעורב זו איקור אחר וסגג גם באיקור זה לא מקרי שהייה דלענין איקור האחר אמרינן כפשוטו של אדם חוחה ולא נחשב שתי גם לענין תרומה ועיין בתוספות רעקיא פסחים במעשה דתרומה חזן יעו"ש :

ור"מ כ"ל ד"ש חילוק בין אס אחר קסס שלא אוכל דחיל גם על כבילות ופריפות ככולל ת"מ אינו חייב קרבן שבוטה אלא צה"י תז"ד על כבילות וסגג שבוטה דל"ז שפ"ד כבילה מקרי ראויה לאכילה אצל צסגג צסתייהן פטור דכבילה צסוגג כפשוטו של אדם חוחה ולא מקרי אכילה אצל ככולל מפורש שאמר שבוטה שלא אוכל כבילות ושחוטות כיון שהזכיר כבילות צהדיח ור"ה לאקור עלמו גם כבילות והרי הוא יכול לאקור על עלמו גם מ"די דלאו צר אכילה כגון עפר אמרי' דמקויה פ"י צהדיח כבילות אף דהוא גיב ככלל שלא אוכל קהמא כרי שחול א"י שבוטה על הכבילה אפ"י יהי' סוגג כבילה דל"ז כפשוטו חוחה ולאו אכילה היא אפ"ה חל עליו א"י שבוטה ומחילא כיון דאקרי ע"ש כבילה צסוגג דלאו צר אכילה אמרינן דגם עפר ככלל כיון שר"ה לאקור עלמו צמ"די דלאו צר אכילה ועיין הוס' שבוטה כ"ד ד"ה אלא, וזה כוונה ירושלמי לא סוף דצר כבילות ופריפות היינו ככולל מפורש שלא אוכל כבילות ושחוטות אלא אפ"י עפר הוא ככלל כבילות כשפירש כבילות וזה פ"י פני משה צמ"ד דחילא על דצרים הראוים לאכילה מ"ד עלמותן והיינו כבילות וגם כשאכלן צסוגג דאינו נחשב אכילה חל כתי' על עפר דאינו ראוי לאכילה כלל :

ור"א קשה קוטיה מעלתו דאפ"י צעפר גרידא כתי' ח"ל צפ"י עפר דרבוהא כאן אפ"י לא פ"י עפר, וגם קוטיה מראה פנים לא קשה דמוקמינן ר"ש צסס דל"ז אף דכבילה צמ"ד ככלל אצל כבילה צסוגג ואוכלין שאינן ראוין אינו ככלל וק"פא צמפרש כבילות ואז גם אוכלין שאינן ראוין ככלל, זהו הנלפע"ד צפ"י הירושלמי ומחמה טרדות שוכות פה תהי' צביתה קולמטי והכתי חוחס צצרכה אחבה רבה יד"ו הדושיה :

עמ"ס הק' צלוהס :

תשובה ש"ד

ט"לים ג' חויפאלו א' חולדות חכ"ד לפ"ק :

ישאו הרים שלום לאורכ צלוס, הרב החו"צ יד"ו רב לו צפלפול וצברא, ערוכה ושעורה, כמ"ה יודא כ"י אלטעאן צק"ק מ' טשאטה [אחיכ הגאצ"ד דסס] :

תמ"ר הניעני יקרה מכהצו מנילה עפה צדיה וצמוולאי מנוחה צמתי עיני עליהם ועל של עמה צמתי אשר האריך צדין א"י אמרינן אעלימ צבאיסור צצדה מלצו והחפלא על חמ"ס יוד" ס"י וא"ו סכהצ צבאיסור צצדה מלצו מורה רבא דאי עצ"ד מהכתי כתי"ש חוס' המורה ר"ו ד"ה והשתא מ"ש דהא דלא מהכתי חידוש הנה ולא אמרו רבא אלא מ"ש דאיכא כמה כחוצים מ"חתיים צמהה מ"לות דמה דעצ"ד מהכתי כדע"תיי ט"ס ר"ש המורה וכו' ש"מ צעלמא לא מהכתי ואיכא אין לך צו אלא חידושו כגון הני מ"לות ש"הה הקצ"ה אצל צצדה הוא מ"כ"ו וכו' וצברא זו הוא צצ"ס צצועות כ"ד לענין אין א"י חל על איקור לקושטא דמילתא וכו' והרא"ש צצטובה חיי"ש צחרמי לצור דל"מיתא ש"י והוי כמו איקור שאקרה תורה לא כמו צדה מלצו ע"כ א"י עלה מטעם אחר שאפסר לצטלו עפ"י עלמס ומכאן ולהצא עכ"פ ועפ"י חכס למפרע איכא ק"ל טפ"י וכעין שאמרו צצ"ס שאכ"י חז"ר הוא"ל וא"י צצ"י מ"הש"ל עלה א"י עשה וכו' והי"כ ק"ל ולהכ"י א"י עצ"ד מהכתי ע"ש ותמה איכא מה פ"ך חסס לרבא מחורס מן הרעה על היפה ומחורס מתי"ן על שאינו מ"נו וכן מחרמי כחכים ומתקדים חרומה לצ"כורים ומקדים צצ"מ הא כל הני יסנו צצאלה, ולא עוד אלא אפ"י לאאי דאמרינן צצדריס נ"ע דצחרומה ליכא מ"הה לא"השול"י עלה ת"מ צחרוס מן הרעה על היפה או הקדים חרומה לצ"כורים מ"הה לא"השול"י עלה כ"ד לתקן הא"י וכן כהצ צצטובה רעקיא צסוף קפ"ר חחדוטי"ס ק"מ"ן ג' : **ור"פ** עצ"ד כ"הה קצרה יסרה לחלק דדוקא היכא שאקרי עלמו לעשות דצר צכ"ד או צצוטה ומרס ככ"ד"ן חס"ו הרא"ש טעמו חרס על סטר שלא יהי' כהצ עפ"י קופ"ר צ"ד או ע"י צורריס או ככ"ד"ן חחמ"ס שלא יסחוט צצבול חצ"ו שפ"ד ש"י"ך לומר כיון דאיחא צצאלה ו"ה"ה מעשה זו היחר וקיים ולא יחצטל המעשה ותהא מהכתי לכן גם קוד"ס

סאלה ק"ל ומח"י אצל צכל הני דפ"ך צמחורה הרי ע"י סאלה יחצטל המעשה ולא יהי' חרומה ולא חרס ולא הקדש ל"ש לומר דכל זמן שלא שאל מהכתי מעש"ו מעוס ד"כ"ל ל"שאל ולצטל המעשה, ועוד דאין כאן קלות צמעשה זו לפי ש"כ"ל ל"שאל ולצטל דאין לומר סעש"יהה ק"ל לפי ש"כ"ל שלא לעשותה אצל צכ"ד"ן חרא"ש וחתי"ס שפ"ר אמרינן המעשה זו ק"ל איקורה לפי ש"כ"ל לעשות סיה"ה לעשה זו היחר וכן צכ"ז"ר יכול לעשות סיה"ה מעשה הגילות היחר ע"י סאלה לכן מ"ל"רע מבלה וא"י עשה דמ"ל"רע רחמי עשה ו"ה"ה דכ"ז"ר : **ור"ב** כ"הה כתי מ"ש דמ"הה לא"השול"י עלה דאף כ"י חמ"ל"מ צפ"ו מצצוטה וחומ"י ס"י ע"ג צסס רצ"מא דאפ"לו צכ"ר ע"ד רצ"ס ועצ"ר כ"ר ד"כ"ל"ן להחירו מטוס דה"ו דצר מ"הה לתקן הא"י סכ"ר עצ"ר ע"ש ת"מ היינו דוקא אס ע"י סאלה יתקיים המעשה צהיחר אצל כאן דע"י סאלה יצוטל המעשה לא יתקן הא"י צכך למ"ד עצ"ד לא מהכתי דהא ל"ד"י"י צלא"ה צע"ל המעשה ומ"מ לקי מטוס דעצ"ר אמ"מ"ר דר"חמ"א והי"כ אס י"שאל כתי דעוקר חרומה וחרס והקדש למפרע ת"מ לא יתקן האי"קור דעצ"ר דר"חמ"א וצכ"ר חכ"ל אפס"ר דמ"י"ר"י למ"ד עצ"ד מהכתי או לצחר דמ"ש"י לצכ"ר דצ"ה"י ג"ל קרא דמת"י ופ"י חכ"ל אין א"י אצל למתי דס"ר דתימ"א על"מ ודאי לא יתקן האי"קור צצאלה :

ור"א עוד אלא שאכ"י אומר דאפ"י לאצ"י דאמר אס"ד לא מהכתי אחתי לקי ת"מ היכא שעוקר דעצ"ר למפרע ומצטל עש"יתו ע"י סאלה מורה דלא יתקן העצירה צכך כיון דעצ"ר אמ"מ"ר דר"חמ"א ו"ה"ה חרומה וחרס והקדש קוד"ס סכ"שאל ו"ה"ה ל"ך לעשות מעשה לצטל מעשה הקוד"ס ועי"ן צצ"ס ס"ו פ"ד דע"י אינו כאמן דאיחש"ל מ"ה על"ה אף דחכ"ס עוקר כ"ד מעיקרו ל"ש לומר דלפ"י דצ"ר הע"י לא איחחוק איקורא כלל כיון דקוד"ס השאלה ה"ה אסור ול"ך"י מעשה השאלה אוקי אחזקהו שלא כשאל ע"ש והי"כ כיון דההכ"י מעש"ו קוד"ס סכ"שאל שפ"ר לקי אף שעוקרו למפרע ע"י סאלה ודוקא צכ"ז"ר סכ"שאל על חז"תו כהצו חוס' צגיט"ן דלא לקי כיון דהמעשה קיים צהיחר למפרע אצל אס ק"וס המעשה הוא צבאי"קור רק צמ"צטל המעשה למפרע על י"ד סאלה שפ"ר אהכ"י מעש"ו סיה"ה ל"ך"י סאלה לעוקרו ולקי אפ"י אס כשאל ולא יתקן העצירה צכך : **ור"ש** ח"ה עמ"ש חמ"ס סס צפ"רוש דצ"ר המ"ד"כ"י ו"י"ס"ו דצ"ר רמ"א צצצ"ע שלא למכור דלא מהכתי מ"כ"ה מטוס דה"ו כהפק"ר וס"לק זכוחו לענין זה שאין לו כ"ה זכוח למכור וכן הצ"ן עמ"י ס"מ"ן של"ס סק"י דמ"י להאי דאמרינן צכחוצות כיון דאמר רצ"ן לא ל"זצ"ן א"י זצ"ן לא ה"ו זצ"ה זצ"ה אלא דקס"י ע"י צסס"ס שבוטה שלא ע"ד רצ"ס כיון ד"ש לו היחר ע"י סאלה אין כאן ס"לוק כ"ה ומ"י"ן דצמ"צ"ן ידוע אס מ"כ"ר אוחו חמ"פ"ן ה"ו כ"כ"לו כולו דאין כשאל"ס עליה ושפ"ר מקחו צטל ש"ה"י ס"לק כ"ה מ"נו ע"ש ותמה ע"י וכ"י אנו ד"ן אחר המ"כ"ה הלא אנו ד"ן על קוד"ס המ"כ"ה שלא ס"לק כ"ה כיון דא"י צצ"י מ"הש"ל עליה ו"ש לו כ"ה למכור ואמתי לא מהכתי מ"כ"ה, ועוד דאחר המ"כ"ה צלא טעמא דאכלה כולו כתי לא מהכתי סאלה כמו צכל הקדש דא"י ל"ד גצ"ר דלא מהכתי סאלה יה"ה חטע"ס כמו סצרה ש"ך ח"מ"י ס"י ק"ה"ה או כסצרה כו"י"י מטוס דאינו כאמן על חמ"ר"ה ועוד כ"ה טרחות טרחו אמתי לא מהכתי סאלה צחרומה צ"ד כ"הן ולא ל"שחמ"ס אחד ש"מ"ר חטע"ס מטוס דה"ו כ"כ"לו כ"לו, ועוד א"ך מהכתי סאלה כלל צהקד"ש הא אמ"ה"ה לצ"הה כמ"ס"ה"ה להדיוט ואמתי לא ה"ו כ"כ"לו כולו ומ"ה ל"י מ"כ"ו להדיוט מ"ה ל"י מ"כ"ו ל"שח"ס כיון דמ"כ"ה ה"ו כ"כ"לו כולו :

ור"ג צכ"ך ח"ה צחרי"ת"ה השחצ"ש מאוד דמ"ש חמ"ס דמ"כ"ה ה"ו כ"כ"לו כולו היינו צצצ"ע שלא למכור וכיון סכ"ר מ"כ"ר חפ"ן ידוע כ"ר אין לו על מה ל"שאל שאין כאן ש"ס ש"ור מאיקור הסצוטה וכ"ש דהשתא ק"י"תינן א"י עצ"ד מהכתי, אלא ד"ש לעי"ן כיון דלפ"י האמה מטע"ס זה צטלה המ"כ"ה איכא ש"ו יכול לעצור על הסצוטה אס ימכור עוד הפעם ולא ה"ו כמו אכלה כולו ואמתי כשאל על"ו, אצל כ"ה"ה ל"י צ"ה כיון דאימ"ת"ה סהמ"כ"ה ק"י"ת"ה איכא ה"ו כמו אכלה כולה דאין כשאל"ס והפק"ר כ"ה והמ"כ"ה צט"לה וא"ס כאמר דמ"כ"ה צט"לה ואיכא אינו כמו אכלה כולה ולא י"ל מ"רשותו כקוטי"מ"ו והד"ן ונת"ה שחמ"ה המ"כ"ה ק"י"ת"ה ואיכא ק"וס המ"כ"ה חל"ו צצ"טולה וצ"טולה חל"ו צק"ו"ת"ה ומחילא י"ס ספק צמ"כ"ה אס כ"מ"ה סק"י"ת"ה או כ"מ"ה צצט"לה לכן המ"כ"ה צט"לה וכמ"ש חוס' צ"מ"י ל"י ד"ה אף דא"ס הי"ה כ"ס"ה ה"ו כ"מ"ה ל"ה ולכך אין להכש"ר ע"י"ש אלמ"ה היכא דכ"ר חל"ו צצסוף ופסול חל"ו צהכש"ר

כסכת פקולס לחומרה וחי המכירה בעילם דעוקמינן בחזקה
 מרא קעל ואיש, אבל נסקדש עם נכד דעכרו לעמים סוי
 כעוכרו לפדיוו וכי עייז אין לו על עם ליטאל סרי הוא
 סקדש ונטאל עליו טילאל לחולין ויהי עוסר לזרים והכי נמי
 נחרומה ניד כסן אין לומר דלא מהני טאלה עסוס דסוי
 כאכלה כולה ססרי עדיין היא חרומה ואסורה לזרים ונטאל
 עליה סתחזור לטיבלא ויכול להמירם לזרים עיי טיפריס עמיא :
ומה סקסטה ליל סעמאל דסוי כאכלו כולו טיל כיון סעכרו
 סוי כחרומה וקדסיס דאחי ליד גזר דלא מהני טאלה
 סנס לסנרה סטיך הניל עסוס דלא אחי דיבור וענטל מעשה
 סוה דוקא נעטה מעשה לקיום סקדש דהיינו סנחנו לגזר
 וחיזק סקדש ועסוה קדש נעעטה לכן לא מהני טאלה
 דלא אחי דיבור וענטל מעשה וגם נחרומה אס היה עייך
 עס סנרל זו [דנאטה כחז סטיך עס דנחרומה ליל סנרל
 זו] ניכ היה כן דנחנה לכהן חיזק סענין נעעטה טיסיס
 חרומה ואין דבור יכול לנטלו אבל כאן וכי נעכירה חיזוק
 דיבור נצופה דנימאל לא אחי דיבור וענטל מעשה אדרבה
 נעכירה עטה מעשה לנטל נצופהו ואיך נימאל דלא מהני
 טאלה לנטל סנצופה לפי טעמה גם מעשה לנטלה, ולטעם
 הכוזבי לפי טאינו כאמון על סחרטה היינו לפי טעם עסוס
 חימוד ענין סחזור ען סקדש ורולה להחזיק סמיון לעלמו
 הייטינן סעמסקר נחרטה ועיינן נעכרין כיג אבל כאן לא מיציעי
 אס הלוקה ספן נקיום סמקה וגם סמוכה כיון סטואל על
 נצופהו ספן נקיומו אמאי לא יהיה כאמון ואפי' אין סמוכה
 ספן נקיומו אלא סנכטאל כדי טלא יעבור למפרע עייז כיון
 דעל ידי טאלה נטאר ניד הלוקה אמאי לא יהיה טאלה כל
 סחרטה לחוצהו נעה טאינו חז להמירם, אלא אפי' אס הלוקה
 סחזר ען סמקה נמי כאמון דאפילו אי נימאל דאינו כאמון על
 סחרטה עייז כיון דאפטר נחרטה וסנצופה כיתרת אס סחחרט
 עמילא לא ספק כמו ממכירה וסמכירה קיימה ואין הלוקה יכול
 לחזור וטוב כיון דאין להמוכר עוס נפימ לענין סמכירה
 עמילא כאמון נאטה על סחרטה ועמילא טאלה :

אך מה סמקי כיון דקודם סמכירה יכול ליטאל אין כאן
 טילק כח מכירה וסמכירה עכירה יפה סקטה ואין ניד
 לומר רק דנכירל ליי לחמיס כיון דאפילו לא סמכירה סמכירה
 עייז ענר על נצופהו וסוי כאכלו כולו כניל דלא מהני טאלה
 עמילא כיון דלא מהני טאלה איגללי מלחל למפרע דפקע
 כמו וזכותו למפרע קודם ויכירה ולהכי סמכירה נטלה ואיש
 או סמכירה וספקטה כמו נאים כאחד ולא מהני סמכירה :
אבר מה טאיני סמה על חמיס לפמיס סרין נכנדיס סיה
 דסאוסר סנחל סירות על עלמו יכולים סחרים ליטול
 נעכיה ואינו יכול לעכז אעייס סיכול ליטאל על נדרו כיון
 דסנחח מיהא סל לא איהטיל אלא דדעה סרנטיג דאס נטאל
 הייזין לטלס אבל דעה סרין עס סמעטה סאוסר על עלמו
 ספקירו וכל סזוכה נז אחר קנה כזוכה ען סספקר ואעפי
 סאיסור טבו סלך עיי טאלה קנין ממוכו טל זה אינו נטל
 טאינו מולא טאלה נספקר וכו' עייס ואיכ היכ כיון עעיי
 נצופהו או נדרו טלא למכור ספקיר כמו וזכותו לענין מכירה
 כחי ססאיסור פקע עיי טאלה עייז ספקר כמו וזכותו לא
 נטל עיי טאלה טאין טאלה נספקר וכדנרי סרין ואין סרוק
 דעכרדי קיל כטי' סרין ואיכ לא הק' כלום סח איז מיהטל עלה :
אבר ניל דננרה סרין סוה דיס להנצין סח לרקו דנרי
 נענטיג וכיון דאינו ספקר רק מלר נדרו אס כן אי
 מיהטיל על נדרו פקע ספקירו ונכרה עפמיס נחשו' אצני
 מילואיס סיי עיי עמיס מהרייס סח סיי כיג דאיסורי כזיר
 איכס לא איסור ננרה ולא איסור ספלא רק איסור סורה
 דרעי רנעטל על קדושה כזיר כמו סאסרה כמה איסורים על
 קדושה כסוכה עייס אלא כיון סאסרה סורה איסורים אלו על
 נזיר איכ כסאומר סריכי כזיר סוי כאילו קיבל על עלמו ניכ
 איסורים אלו ננדר ולכן כסענזר אחר מאלו איסורים עונר
 ניכ על נל יחל עייס וסוי כיון סהדין סוה סאס אוסר סנחל
 סירות על עלמו סס ספקר מילאל כסאוסר סנחל סירות על
 עלמו יס גם כן נכלל נדרו סמפקיר נכסיו ולכן כחי דסנדר
 כיתר עיי טאלה עייז ספקרו אינו סקע עיי טאלה וזכה נז
 ען ספקר ואיל לטלס, ולפיז נכנענז או נדר ססס טלא
 למכור יס נכלל זה גם נכסיס טלא קנה עדיין דסו דסנציל
 ונארותן טלא נל לעולם אינו יכול להספקיר כמו וזכותו כמיס
 קלויס סיי רייז אוח ד' וממילא גם נארותן נצאו לעולם אי
 להספקיר ולא מיציעי לטיסח ססונריס דנמקנה דנר ננח
 לעולם עס דנר נציל לא קנה כלום עיינן סמיע סמיון כיג

סקיי ודאי דכאן לא מהני אלא אפי' לטיסח ססונריס דקונס
 עחלה וכמיס נטריס סיי רייס סיד נסגיס דסיד אס נני דינוריס
 אבל כאן סהוה דיבור אחר כיון נענטל עקלחו נטל כולו :
ובזה מייטנז סמירה רמיא דפקס ניויד סמיון ריל נענענז
 טלא למכור עקחו נטל ונחרטי סיי רייס פסק דעקחו
 קייס דניויד כחז נענענז טלא ימכור ספן פלוני וסיינו
 ספן סהוה נרשוחו וסייך ניה ספקר לכן סמכירה נטילה
 עסוס סספקיר כמו וזכותו אבל נחרטי כחז נענענז טלא
 למכור וסיינו אפי' דנר טאינו נרשוחו עדיין ואיכ ליס ניה
 ספקיר כמו וזכותו כניל רק מעטס איסור נצופהו וכיון דאי
 עניד מהני ספיר פסק דעמילא מוכירו ואיש :

יעוד ניל זייטנז סמירה רמיא דזיל סויר וסמנזר עס מקח
 סנעטה נאיסור וכו' ונחקייס נקנין סמקה קייס וכו' וכו'
 אלא ענין סקנו נאחר מדרכו סקנאות סמקה קייס ולטיון
 סמנזר ונחקייס נקנין או נאחר מדרכי סקנאות סמקה קייס
 ועיינן נניי טעמד נזס סנחנז ונחקייס נקנין וסזר ונחנז וקני
 נאחר מדרכי סקנאות וכו' סוה לאספקוי אס לא קנו נאחר
 מדרכי סקנאות אלא סנחנן מעוה דלא קנה אלא לענין מי
 ספרע אס אינו רולה לקייס דנריו איז לקבל מי ספרע עייס
 ולפענדיג דננר מנזאר נחשו' פניס מלירות סח סמיון ליד
 דליס אעלימ אס סמוכר עוטה איסור ולא הלוקה דכיון דהלוקה
 אינו עוטה איסור מהני קנינו, וניל דזס דוקא נכל סקניכייס
 סהקנין מלר סמעטה הלוקה רק כיון סהמוכר מרולה ואינו
 מוחה קונה הלוקה ועיינן ננטיג סיי סרניח סקניג לכן אף
 סהמוכר עוטה איסור כיון טאין הלוקה עוטה איסור מהני
 מעטיו אבל נקנין נכף סהקנין מכה סהמוכר קונה סכף
 קונה הלוקה ספן כיון סהקנין מכה מעטה סמוכר ואיזו
 עניד איסור סמקה נטל וסמרינן אעלימ ולהכי כחז ונחקייס
 נקנין וקני נאחר מדרכי סקנאות לכן סמקה קייס וליס
 אעלימ כיון דהלוקה לא עניד איסור וגם ננציה כיון דאינו
 אלא נציה דננצן דרך מנח ואין אין אי' על הלוקה סנחנן
 נציה רק על סמוכר סמקבל נציה כמיס סחשריי ניי דף
 סיי עייז אבל ניויד מייירי סמכרו נכסף סהקנין מכה מעטה
 סמוכר לכן סמקה נטל מעוס אעלימ כיון דאיזו עניד איסור
 ואין כאן סמירה ואיש :

וגם נמיס חמיס נסנזר דנאיסור נצרה מלכו לא סמרינן
 אעלימ ונכונה סנצנה רמיא דנאיסור טייס לו סיחר
 עיי טאלה מעוס דקיל איסורו ליס אעלימ, ניל כוכה סחרה
 לפמיס נמקיא נמיס סחרוכיס דנשוחט נצנח ליס אעלימ
 מעוס דאיז לחקן ודוקא ננזר סאפטר למקן סייך אעלימ
 דאין סכוכה סאפטר למקן סענירה טעטה דסח סענירה איז
 למקן דסח לקי מעוס דענר אמיררל דסמנחל אלא סכוכה
 דוקא נמקוס טאין סקניה ספן נקייס ספעולה סכלמח ען
 סמעטה כנון נאיכס נגירש טאין סאיסור נמעטה סגירושין
 אלא סמחמ קייס ספעולה סכלמח ען סמעטה סהיח מנורשט
 ממוכו ולטיון סחרה סההיה ססחח לכן סמרינן לא מהני ונזה
 כיתקן סיתקייס רלון סחרה ססחיה ססחח וכן סחרס ען
 סרעה על סיפס וסמיון על טאינו מייז טאין סחרה ספן נפעולה
 סכלמח ען סמעטה סיהיס סרומס ען דרעס ען טאינו מייז
 וסח סמרינן דלא מהני סרי נחקייס ספן ס' סיהיס סרומה
 ען סיפס וממיון וכן נחרטיס כיון סספן ד' טלא יפדה וילא
 רלון' אי סמרינן דלא מהני נחקייס רלון' טאינו סרוי וכן
 נכולהו דמייטי ססס אבל נשוחט נצנח וכי רלון ססס טלא
 יהיה ספעולה סנמטך ען סמעטה ולא סהיה נחמה זו סחוטס
 סרי אין ססס ספן רק סהוה לא יעטה סמעטה נצנח אבל
 קייס ספעולה סנמטך ען סמעטה אינו ננדר רלון ס' וסמעטה
 ענירה טעטה איז למקן ועיינן סויה רייח כחי וסחמיס סוכה
 ליג עייז וספעולה סכלמח ען סמעטה אינו ננדר רלון ס' ואיל
 למקן לכן ספיר מהני [עיינן זייס אריח סיי כיג, קיח קייס ורכיז]
 ולפיז נאיסור נצרה מלכו סמעטה וגם ספעולה סכלמח ען
 סמעטה אינו ננדר רלון סחרה רק סהוה נענענז או נדר טלא
 יעטה סמעטה ליס לומר עניד לא מהני כדי סיתקייס רלון
 ד' דסח קייס ספעולה סכלמח ען סמעטה אינו ננדר רלון ד'
 וספיר מהני ופיז כחז רמיא דאפי' נימאל דנור אעלימ
 טפי נכונחס נחרטס ניכ טאיכס ספליס נקייס ספעולה סכלמח
 ען סמעטה עייז כיון טייס לו סיחר עיי טאלה איכ אין קייס
 ספעולה סכלמח ען סמעטה ננדר רלון ד' סאס יטאל סרי
 ססס מרולה נקייס סמעטה לכן אף סהוה ענר על סחרס עייז
 כיון סענירהו איז למקן נמה דנימאל דלא מהני וקייס ספעולה
 אינו ננדר רלון סחרה לכן סמרינן דמחילי וספון ניה וספון
 נצ

זה ימלא שכנים דברי ויותר אין להאריך כי אכי חסע למחר
איה עס בני החיג מהרי"ל ניי לשצה על כסא רבנות שלו יתן
ד' שיה' לעזיז והללחה והיתה הרומה וגם מעלתו ימלא במטה
ענוחה כנסתו וכפס ידירו דושיה באהבה החורה ולומדיה:

עמרת הק' צלוהס בקיק הכיל :

תשובה שניה

סליה מאדע סיבקר הרכיע לפיק :

המאיר לארץ ולדריס, יגדל כסאו מעל כס הסרים
וירכבוהו על צהי ארץ ויצרכהו מעמי ערץ
לכבוד אדמוי הרב הגאון המפורסם באיים רחוקים האדם
הגדול בענקים הרב החכמים מעטתה בעלמים לדיק המים
צמעלות העולות ציה קל כקסיה מויה אצרהס שמואל
צניחין ניי יהי כבוד ד' חופץ עליו כל הימים עדי יבנה
ציה עולמים אציר ורימ דקיק פרעסבורג העיח :

מרחוק אשתחווה מול הדרה באוכו ניי אחר סווי ציה מן
האקיספה נחתי אל לצי לעיין צהכי מילי מעליותח
שהליע חחה אחד השחיים שיחה כחה של דיה צמקיצה של
חיה רבנים כאשר היינו לצקרו צהיכל כבודו צעיר פעקט
מנה פעלה צרעהי אמתי ארין לפכיו וצקסתי שישים עיכיו
עליהס לטובה :

כהר"ג רחה טעה הסוברים דמהני טצועה עיי שליח עיין
פסקי מהרא"י סיי רכיד וכוצייק יוד סיי סיי קדיה
אלל והכינח יוד סיי קמיז מירושלמי צבאשריי ריע טצועה
סערות אחא דכהיג אין רכין אוחו ופריך ומנה אכטלר ומשכי
הנע עלמך נחתיי טצועה וכי אכטלר נטצע ואיכומח דמהני
טצועה עיי שליח מה מסכי מירושלמי וכי אכטלר נטצע :
הגה למיש צמקיא למיש מניח סיי הליצ קקי צשליח מלוה
אף דשלוהו של ארס כמותו והמלוה של המטלה מיש גם
השליח עושה מלוה ויכול לצרף היכ אפי' צמקוס דיש שליח
לדבר עזירה כמו צמעילה וצניחה והמטלה חייב מיש גם שליח
עושה עזירה וחייב צדיכי שמים עכיש וכמו דאמרי' צקדושין
דף מ"ג דאפי' למיד אשליע מיש חייב מטלה צדיכי שמים
ועיין סוף חוימ סיון ליצ קקיג היכ להיפוך אפי' ישליע
מיש חייב שליח צדיכי שמים ולפי' ספיר קאמר מירושלמי
וכי אכטלר טצועה כי הוא אינו יודע האמה ואס הוא
טצועה סקר גם הוא עובר על איסור טצועה ואס כן אין
אנו מכיחין לו ליטצע צמה שאינו יכול ולעבור על ספק
איסור טצועה ואס תאמר עכיש צאכטלר יודע צדי ישנע כהיג
על ידו אכי אומר אחיכ דבצר כהצ רשציא צהשו' הציאו ציי
חוימ סיי קכיד שאס צא למכות אכטלר ימנה אלל לפי ששאלו
וימנה אכטלר כלומר יתקנו שלא ידונו אוחו מסכי כבודו אלל
שימנה אכטלר ולפיכך אמרו שאיח לחוס לכבודו צזה דפעמים
שילמך לטצועה ולריך ליטצע לפכי ציד וכיון שכן לא תקרו
שימנה אכטלר יעיש ואיכ היכ אכי אומר אף דבאכטלר טוען
צדי יכול ליטצע צשליחות הצעיד אצל כיון דאס אינו יודע
צדי אי ליטצע ככיל לא תקרו שימנה אכטלר :

ועוד כיל כיון דקיל צחוימ סיי פיז סכיג דכל טצועה מן
הרין לריך סיהי' צפני הלה סכנגדו וכחצ סמיע סס
הטעס כדי שיהצי'ס ממכו כיון שהוא יודע האמה כאשר הוא עיש
ועיש צציי מחודס כי צסס הריעציא דאפי' צדיעצד אס נטצע
שלא צפני צעיד לא מהכי טצועהו ולפי' אפי' מהכי טצועה
עיי שליח גם טצועה הדייכיס מיש אס אין המטלה סס צטעה
טצועה השליח לא מהכי רכיון שאינו סס אינו מחצי'ס מטכנגדו
ואיכ ספיר מסכי מירושלמי וכי אכטלר נטצע אס אין המטלה
שהוא כהיג סס וכיון דכל עיקר הקוס' וימנה אכטלר הי' רק
מסכי כבודו של כהיג שלא ילמך לצא לציד וכיון דבנחתי
טצועה עכיש לריך לצא לציד אפי' ישנע האכטלר טוב אין
הועלת באכטלר כלל ואיש :

וגם מצוחר צפי' פיז סיכ האיומים טעושין על הרולה ליטצע
ואומרים סקרו כח וכי ואומרים לו לא על דעהך אנו
מסציעין אותך אלל על דעהיכו ועיד ציד וכי ליס אלל אס
צעיד הנטצע לפכיו אצל אס ישנע עיי שליח ליס זה דשליח
טעומע כל זה אין עליו טוס עונס וחומר טצועה ולא מקרי הוא
נטצע כלל רק המטלה מקרי נטצע והוא אינו יודע ואינו
טומע מזה כלל והרי כל איומים הכיל הוא מדיכא דגמי' ריע
טצועה הדייכיס ועיין חוימ סיי פיז סליד דחוקע כפו לחצירו

לא כפטר מטצועה דמחויצ טצועה העורה אינו כפטר טצועה
קלה [עיל סיי ז'] ועיין חומיס סס וכיון טעמחויצ טצועה חמורס
צאיומים הכיל אינו כפטר טצועה קלס עיי סליח וספיר
קאמר מירושלמי וכי אכטלר נטצע :

ושלישית כיל כמו דאמרי' צקדושין מיש מלוה צו יותר
מנטלוהו היכ צדצר עזירה אפי' ישליע מיש
עזירים צו יותר מנטלוהו ואיכ סכנגדו איל לקצל טצועה הסליח
ססוא קיל רק דוקא שיטצע הצעיד עלצו ססוא חמיר יותר
וספיר קאמר וכי אכטלר נטצע :

ורביעי צקודס כיל הרי קיל מלחא דליחא דרכפטי' לא עלי
להיות שליח ואיכ צטלמח אס הסליח יודע צדי ססוא
כדצרי המטלה ספיר איחא טצועה דכפטי' אס הוא הצעיד
היי יכול ליטצע איכ אף טעהס אינו צעיד ויכול סכנגדו לומר
חח לא עהיעתה לי טצועה כדאמרי' צצו ג' גצי חכוכי עס
טועלים מיש כיון שנטצע צחורה שליחות הוי כאלו נטצע המטלה
דמהימן ליי טצועה ספיר יכול להיות שליח אצל אס האכטלר
א' כלל הרין עס מ' גם אס הוא סיי הצעיד לא הי' יכול
ליטצע צכהיג איכ הוי מלחא דליחא דרכפטי' ולא עלי להיות
שליח וצפסקי מהרא"י וכוצייק קאי לעשות שליח לאקור עליו
איה דבר טצועה ספיר הוי מלחא דליחא דרכפטי' סיוכל
לאקור אוחו דבר גם על עלמו טצועה אס יכלה לכן ספיר
נעשה שליח לאקור חצירו טצועה :

[חסוי' זו נפסקה צאמלעה ולא נטלחה ליד הגאון בעכתיס ז'ליל]

אחר הרבה טכיס עייכתי עוהי'ס צזה ואומר אכי צמחכית של
כתיס עירצוב דצרים אכי רואה כאן דצפסקי מהרא"י
וחשו' כוצייק מיירי מטצועה דלהצא לקצל טצועה לעשות או
שלא לעשות דבר זה וצזה כהצו דמהני עיי שליח אצל טצועה
דלשעבר כיש מודיס דלימי עיי שליח אומיכא צה חרי וחלה עעמי:
קרא לפמטיכ חוקי' רייד צפי' האיש מקדס יס מקסין איכ
לכל דבר מלוה יועיל השליח ויאמר ארס לחצירו טצ
צקוכה עבורי הנח ספילין עבורי ומי' טמלוה סחיצו סמקוס
לעשות צגוסו האיך יפטור הוא עיי שלוחו והוא לא יעשה
כלוס צורחי צקדושין וגירושין מהכי כי הוא המגרס ולא השליח
שכוחצ צגט אכא פלוכי פטריה פלוכי' וכן האמה נמי למי
היא מקודשת כי אס לו והיא אשתו וכן צפסקי הוא אוכלו
ועל סמו ישחט ויזרק הדס אצל צקוכה וכי' אצל אס ישצ
צה לא קיים הוא כלוס וכי' עיש ציאור דצרי' לפיי' שהצין
קלויח סיי ספיצ דוקא צמעשה סנמשך ממנה פעולה אחר
עשייתה כגון צנירושין סנמשך מן המעשה חכלית שהיא מבורשת
מצעלה או צקדושין שהיא קרוי' לצעלה והיא איח וכן צחרומה
הפירות מחוקקים וצפסקי שאפשר לצוק הדס ולאוכלו והפעולה
הנלמח מן המעשה הוא למשל צזה שייך שליחות אצל צקוכה
וחפילין אחר שיוכל מקוכה וחולץ ספילין לא נמשך טוס פעולה
אחיכ ממנה למשל וצטעה מעשה אין המטלה עושה כלוס
ליס ציה שליחות ומעיט כהצ קלויח סס דגס צמילה ליס
שליחות דאחר מעשה המילה לא כשאר טוס דבר לאצ עיש
והיכ טצועה צטלמח טצועה דלהצא כשאר אחר הטצועה דבר
למשלח שאקור צדצר שאקר על עלמו עיי שליח שייך שליחות
אצל טצועה דלשעבר אחר דיבור הטצועה לא כשאר טוס
דבר למטלה וצטעה טצועה אין המטלה עושה כלוס ליס ציי
שליחות פוק ועיין ציי' והמלח כועס לנפסך :

ושנית לפמטי'ס צהשו' ציה אפרים חוימ סיי סיי לייטש דעה
אויז דבמילה אין האצ יכול לעשות שליח מטוס דלא
מהכי שליחות אלל צמלחא דחי עביר שליח צלי שליחות מטלה
לא מהכי מידי כגון גירושין וקדושין וחרומה ופסקי אצל מילה
גם אס מל אחר צלי שליחות האצ מהכי המילה צזה לא מהכי
שליחות דליהוי כאלו עשה האצ בעלמו עיש והיכ צטלמח
טצועה דלהצא אס אוקר על חצירו טצועה צלי שליחות
לא מהכי מידי ספיר כי מהרא"י וכוצי' דמהכי על ידי שליח
אצל טצועה דלשעבר גם צלי שליחות חצירו הוי טצועה
לכן לימ עיי שליח :

ועוד צה סלטי' ואקדים מיש צמקיא לייטש קושיה חוקי'
חולין ייג קדיה ותיצעי סהקי' אמאי לא מהכי צחרומה
חסיו גדול עומד עיש כמו צגט וכחצתי דיש לחלק צין דבר
דצעי כוכה לדבר דצעין דעה ורלון והנה קייל פיהוי קטנה
אוכס הוא דלכון שלמדו אותה אחרים ופיהו אותה לרלות לא
מקרי רלון ואיכ איס דצגט לא צעיין רלון ודעה הכוחצ סיהבו
מעשויו ואס כותב הנע לשמה אפי' רולה שלא יהכי כחיצחו
מיח מהכי מעשויו לכן ספיר מהכי גדול עעני' ומלמד אותן
לכיון

לכוון לשפוט אצל בתרומה דבטינן דטון ודעה ואם אומר היו תרומה ורולה שלא יסכי אמיטו והפרטתו בטלו מעשיו ליע גדול עמיג ומלמד אורו לרלות דפיטו קטן אונס הוא ואין לטון לכן אין תרומתו חרומה ואיש :

ומענה יל דבר חדש זכוכת חוס' רייד דליש שליחות אלא דבזר שאין סעעסע מפסי אלא מרלונו ורעהו ואם עוסק מעשה גירושין וקדושין והפרטת תרומה ורולה שלא יסכי מעשיו מעשיו בטלים וכן בשחימת ספקה אם רולה שלא יסכי מעשיו ורלונו גם אם רולה שהשליח יעשה מעשה זה מעשי וכן בשליח קבלה אף שמהגרשה בעמיה עמי דבטינן דעתה וכל שאינה יכולה לשמור את גיטה אינה מהגרשה עמוס דהוי מעלמה וחוזרת עיין חוס' גמין דף ק"ז ע"ב דיה וכל זמן כנסי שטיח זה אינה מגורשה מהימ עיין גמין דף ע"ח והוספות עס לכן יכולין לעשות שליח אצל זיטינה סוכה והנחת הפילין ואכילה מלם ולזיטה זילית ונעילה לולז אפי' למיד מלוח לריכות כוכה מיע אם אחרים מלמדן אוחו לכוון שהי דלח צני רלונו ואפי' אם הוא רולה שלא יסכי מעשיו אין מעשיו בטלים דהא הוא מידי דמעילא שלזוט זילית והפילין מוכחין על ראשו ויועז צוכה והוא מלוח אפי' הוא אינו רולה סיה' מלוח ומכטיב למיש הרבה אחרונים דאפילו למיד מליכ סיינו רק דבלי כוכה לא קיים כל המלוח כתיקונה ולריך לעשות עוד הפעם כדי מלוח כוכה אצל חלי מלוח דהיינו מעשה המלוח קיים בלי כוכה ואיכ מעשיו קיימין גם בלי רלונו וכיון שאין לרלונו כח צמעשה ההוא למי שלוחות מה שהוא דולה שאחר יעשה מעשה ההוא צעבורו ולכן אי לעשות שליח לעשות מלוח צעבורו :

ובזה יוננו דברי חוס' כחוצות עיד דיה תנאי סכי דהופיל שהמעשה כיכ זידו שיכול לקיימו עי שליח סברא הוא סיהא כמו כן זידו לטווייה זיי תנאה אצל חליה שאין זידו לקיימה עיי שליח ליה זידו כמי למרמי זיי תנאה וכו' ובפסי גמין עיה תנה על דבריהם דאיפכא מקפחנא עיש ולפעמיכ איש דזיכול לקיים עיי שליח עיכ המעשה תלוי ברלונו לכן יכול גם למרמי זיי תנאה אצל זאיח לקיים עיי שליח היינו מעוס דאין תלוי המעשה ברלונו לכן אי לצטלה גם עיי תנאי ואיש: **ומזה** יש לפסוק ספיקו של הכיל קיי' אי' אם כונת חליה הוא כוכה מלוח או כוכה קטין ולפעמיכ מוכה דהא כוכה מלוח דאי כוכה קטין איכ הא צעיקן דעמס ורלונו ואמאי איא לקיומי חליה עיי שליח ועיין קלו"ח ס"י עריה סכיה : **ור"ס** זשלמח צצבעה דלהבא אם אומר צבעה שלא אוכל ורולה שלא יסכי צבעתו הסצבעה בטלה דבטינן פיו ולצו שוין ועיין נדרים כ"ז וחוס' צבעות כ"ז איכ המעשה תלוי ברלונו שפיר מלי משוי שליח אצל זאכטלר שהוא צבעה דלצבער גם אם ישבע שלא אכלתי סיוס וברלונו שלא יהיה צבעה מיע עובר מעוס צבעה שקר והוי צבעה ואין הדבר תלוי צעשהו ורלונו שפיר אי לישבע עיי שליח :

ותמה אי על הגאון מהרי"ט לאכרא שצכוזייה סימן קע"ז שהציא ראי' למחראי וכו"ז מעצבעות ליד דקאמר אדגמר לה מעעילה וכו' ואי אמר דאין צעעין עיי שליח איכ איכא עוד חדא דדמי צבעות פקרון לצבעות עדות דאינו עיי שליח משאיכ יסכו עיי שליח דגמרינן חטא חטא מתרומה אעביה דצבעות מהכי עיי שליח עיש ולפעמיש דצבעות דלצבער מורו מחראי וכו"ז דליחא עיי שליח אכתי דקיל גם לדידהו דהא צבעות העדות ופקרון הויין צבעות דלצבער וליחא עיי שליח ובצבעות העדות איכ תמה יותר דהא גם לריש ח"י"ב אפי' צמועצב מפסי אחרים ולא ענה אמן כמזוחר בצבעות עס מעוס דכתיב ושמענה קול אלה ואיכ צמועצב מפסי אחרים ודאי איא עיי שליח דתמועה הוי מידי דמעילא וליש ציה שליחות כמיש הראיש צפירושיו לנדרים עיז ואיכ גם נצבע מפיי עלמו איא עיי שליח לרצנן דקיל צצבעות ליש דון מינה ואוקי זאחרת אויך ריל דצבעות העדות יסכו עיי שליח ולמי: **ור"ן** קושייתו לפעמיד לקיי דידע הגמי דעכין שליחות אין לו ענין כלל לגבי האי דליהוי מזיד כסונג ואין זה פרכא ובפרט לפמיש פני צקדושין מיג דאף דקיל אין היקש למחלה מיע דבזר שהוא מלד הקצרה צגירושין ולא צקדושין ליש לומר אין היקש למחלה [עיין פני קדושין צקויא חות אי' ובכחונות דמיד ופסחים דמי צחודיה קריא ועיין זייס אויח ס"י ליש קמוכין לקצרה זו ועיין עוד ראי' צגמי מכות ימ ונחוס' דיה ואפי' צכור ודיה אי ליק לעיל] היג מה שסוה מלד הקצרה דצבעות הפקדון ועדות מהכי שליחות ככיל ולא

מקרא ילפינן לה וסברא זו ליש לעכין סונג צמוזר לא חטיבא פרכא ואחי שפיר :

חמישיתו חוס' עליו דכיל דבזר חדש ליש צ קושיית חוס' רייד דליש שליחות אלא דבזר שאיח למעלה

ולשליח לעשות רק אחד עמס כמו צגירושין שאם אחד עגרש אין הסכי יכול לגרש ואיח סימולי גירושי סכיס דאין גם אחד גם וגם צביא אינו חל רק אחד וכן צקדושין איח לחול רק קדושין אחד וכן בתרומה איח לחול רק תרומה אחד מהס דבזר הפירות מחוקקים ואינס מצל וכן בשחימת הפסח אין שוחט אחר שוחט וגם צביא אי לעשות דרשטינן צחולין כיס חזנה שלא יהיו סכיס שוחטין זנה אחד וכן כתיבה סגס ולעשה הפוסקים דבטינן שליחות איח לחול רק כתיבה אחד עמס דאי לגרשה צצכי גמין מעוס ספר אחד אחר רחמנא ולא צ' וגי ספרים כמיש חוס' סוטה דף ח"א וכבר האריכו אחרונים זאשה שלריכין לתה לה פני גמין לכן מהכי שליחות שמקר כמו לשליח ושלוחו כמותו אצל דבזר שסכיס יכולין לעשות כגון יטינה סוכה והנחת הפילין ואכילת מלה ולזיטה שליח גם אם השליח יועז צוכה ומיחא הפילין וצמעטף זילית ואוכל מלה צעבורו גם המעלה יכול לעשות מלוח אלו ליש שמקר לו כמו ושלוחו כמותו לכן לא מהכי זיי שליחות ואולי אפשר להעמיס כן צכוכה חוס' רייד. ולפי"ז זשלמח צצבעה דלהבא דאיח לצבעות סכיה לחול דאין צבעה חל על צבעה ואף דאמרינן צצבעות כ"ז דאם כשאל על הראשונה חילא סכי' מיע צביא איח להס לחול לכן שפיר מלי משוי שליח אצל צצבעה דלצבער דסכיהם יכולין לישבע ליש שמקר כמו לשליח וליש זיי שליחות ככיל ועיין צבעות דף כ"ג ע"ב דמחלק כן תחס מיחייב אכללא וכו' :

יששיתם חה האהנה יל עוד לפמיש חוס' זיי עיה דיה זשלמח וכמי ציי ייח צמס הרצני שאיח לזכות לחצירו צחורה שליחות אלאכ נעשה שלוחו של צעל הממון עיש איכ אפשר לומר דירושלמי קיל כריה אי ציק קיו דכצבע ואיכ צאי עדים פטור שזאמר ולקה צעליו ולא ישלם כיון שקבלו הצעלים צצבעה סוב אינו מעלס ממון ואיכ צצבעה האכטלר יזכה משלחו צממון ממילא לריך להיות האכטלר גם שלוחו של הלה סכנגרו שהוא צעל הממון והוא אינו מקבל צצבעה האכטלר דלא מהימון ל"י צצבעה ואי דצצבעה של משלחו הוא כריה פטור דכ"ז אם השליח אינו יודע שהוא שקר אצל אם יודע שצצבע לשקר ודאי אין שליחות והוי ככתן שאמר לכהן קדש לך אשה גרושה דאפילו אי ישלמיש חייב השליח ולא המעלה וכיון דלא מהימון שפיר יוכל לומר שחא השליח ישבע צמוזר לשקר ולא מהימון ל"י ושפיר קאמר ואכטלר צצבעה ואפי' לדידן דלא קיי"ל כריה אי מיע כיון דעיי הסצבעה יחזיק צממון כ"ז שלא יצואו עדים ושחא לא יצואו עדים כלל ויחזיק צממון לעולם וצלא הסצבעה ה"י לריך לשלם לריך השליח הכצבע להיות שליח של צעל הממון וי"ל ככיל : **מידו** זלאהיכ לקיי קושיה כתיס לפי דברי חוס' גמין הכיל דאפשר צעשה צממנה אכטלר גם על הסצבעה סבור משלחו סהדין עמו צצירור ועשאו שליח לישבע זאמח לפי דעהו וקודם שצצבע השליח כזכר צעמיצ סהדין עס סכנגרו וצטל השליחות דקיי"ל מעילה כיא כזכר צעמיצ ולא כזכר שליח שליח מעל ואיכ ישבע האכטלר צשקר ואיכ איח לו לישבע איכ משלחו עס ובכתיב ה"י הקושי' וימנה האכטלר שלא ילמדך כתיב זכא לציד שפיר מעשי ואכטלר צצבעה :

ועוד דהרי מהיח יכול לצטל השליחות שלא צפני השליח כמזוחר צגמין ריש השולח ואפשר אפי' צינו לצין עלמו עיין גמין ל"ב צחודיה וריכ ואיכ הממנה אכטלר אם הוא צצבעה שקר ודאי יצטלנו כדי שלא יצא לידי צצבעה שקר ועיין מהרש"א גמין ל"ג צחודיה ואפטינה ולא ה"י צצבעה האכטלר כאלו צצבע הוא ואיכ איח לשליח לישבע איכ המעלה עומד עס צעשה צצבעה ואיכ כיג שלא יהי' צציד אין לסמוך על צצבעה האכטלר ושפיר קאמר ירושלמי ואכטלר צצבעה : **ור"ן** הרב הגדול מהרי"י כ"י לייצב למיש הראיש צגמין דף י"א דחוסס לצביח צמקוס שחב לאחרים לא קנה אפי' עשאו שליח מעוס דלאו כל כמיני' לשוי שליח לחוב לאחרים איש היג לאו כל כמיני' לשוי שליח לישבע כיון שחב לאחרים דכפרעינן מכל העולם כדאמרינן צצבעות. וזה לא יל דהרי אם השליח לא ישבע ישבע המעלה וגיכ נפרעינן מכל העולם ועיין פני צ"ז דף יויד דלעשה סקוצרים למיד מגביה מליחם לחצירו לא קנה חצירו קנה המגביה ליש חז לאחרים כיון דצין כך וצין כך יש להס חוב זה עיש והיכ דכות"

דכוה"י, ועוד כהנו סדנא אחרונים לעיר קנה סבירו מעוס
 זנו דזכי לנפשיה ספירוט כי טבלאיה יכול לחזו להס לא
 ונקרי חז לאחרים בטלוחו וסיג בלאים יוכל ליעבד בעסקי:
אבל מיט בני ליעבד דאסלדיע אס כעבד לסקר וליה כאלו
 כעבד סעטלנא ופנטל זנה דבזרים יסרים נכון ומי
 לא אפערנו בני לויח חן זריח דאכחי הקטי לריע בטעווע
 דיליף טעווע הסקדון מעעילה דמזיד לאו כעונג טכן מעילס
 צכל כהנס נקצוע חומעס ואסס איכ ילפי' כמי מעעילס דעטעווע
 הסקדון יסלדיע כמו בני מעילס כדאמרינן נקדוסינ' מיז:
אך עס שחידס למחי דאמרי' בזכרים כיצ סנודר כאלו ננס
 נמה והובל הלכה זייד סיפון ריז איכ כדר וטעווע
 זיפוי חיא עיי' סליח דאסלדיע דאפילו זאיסור דרעבן אינ
 סלדיע כמיס עליע פיע מעולה, כיל דליחא דעסרייק נחשו'
 סיי' כיצ עסק אינ' מעטכחה לה דכדר עיז רביס אינ' לו סהרס
 סא לזכר עלוס מעינין וקיייל קונעווע מלוה לאחסולי עלס
 וסעקיינו נקרא רעע או חומעס ותינן סא דיע איסור נכדריס
 ומלוה ליטאל אינו אלא עכה ספק כדי סלא יסיה מעטול
 לפסיו כמיס סרענסיס סוף ה' כדריס דסרגיל נכדריס סופו
 זא לירי זל יחל ואס ינא חלי' ויאער סלא יכסל זס נכדרי
 לא סיי' מלוה בטאלה עיכ לא חסינא להסיר נעטילה עדירי,
 וסנה סא דאסלדיע סיינו רק נעטליח נר חיונא כמיס רמיא
 נחריע רסי' קפיצ דסוי כאלו סא עטח ענינה אדעמי'
 דכעסי' אצל אס אינו נר חיונא יסלדיע דליע דרי סרז וכו'
 וספי' אי נזחייכ סא עיי' אס סעליח אינו עוסס ענינה יסלדיע
 ואיכ נכדר וטעווע זיפוי דליכא ענינע נעלעוועו רק סלא
 יכסל כמיס מערייק וכיון דעליח ודאי לא יכסל סהרי לא
 קצל על עלמו כדר וטעוועס רק על סעטלנא חו לא עניד סא
 איסור ככל וסוי כמו אינו נר חיונא וספיר יסלדיע וחי מעוס
 סינא מעטול למעטלנא כנר כהנו חוקי' זינע ייזר עיז דעטוס
 לפיע לא עקרי נר חיונא וגס אס סיי' סליח נקצל על עלמו
 ויאער חלי' סודאי סלא יכסל אינ' איסור וסרי אסח ודאי לא
 יכסל וספיר סייך זנס סליחומ, ואלה סדנריס סייחי מוסיק'
 על סראטוסיס, פסיק זי' אויפאלו עסיק סופסיס סרמיז לפסיק:
 עמרס הק' זלוהס נסיק סכיל:

תשובה כ"ז

סליח זי' אויפאלו זי' לסי' ואנטי קודס סרסיא לפסיק
יצו די' אס סנרכה לראש בני אסוני סרז סמלוסי
 וכו' מוסי יודא לני כיי סאזדקיק סאלנאטוויסין:
מכתבך קנלתי וכו' ועס סעמעה נעטעווע כיד דקאער
 טעווע דליח ליי' סאלה לא קחתי ופריך וסרי הקדס
 וסקסי למיע חוקי' נכריחוח דייג עיז דיה ארעב דאחר כעטחמו
 וזוקרו דמן כהלכתן עוב ליחא נעטלה אמחי לא מעסי דקדס
 ליחא נעטלה דעטכנר כעטחו וזוקרו דמן כהלכתן סיירי כיון
 טעכסיו סא כותר, ולדידי לקיע לפעייס חוקי' זינעווע ליג
 עיז דיה איז יוקי דזאיסור קל על סמור לא אמרינן כולל
 ולפי' טעווע וסקדס אינן חלין על סלז מעוס דקיל איסוריהו
 סיטנן נעטלה אף דעטחא איי' ליטאל עליהס עיע סוי איי' קל
 על סמור דאינו חל זכולל ואעיי' דכהנו חוקי' נעטעווע סס דיה
 מינו דחלז סוי איי' קל לפי ססותר מעללו סיינו לפי סנרת
 סעקסס דאכחי לא ידע סחאי דתידי דליחא נעטלה אצל למה
 דעחנן עידי דליחא נעטלה לא קחתי סוי חלז איסור סמור
 אף דסותר מעללו כנר טעווע וסקדס דליחיהו נעטלה:
ומה דעטיחא לך אף דסוני' דעטעווע לא חזלי כדעתי חוקי'
 זכריחוח עיע סנרת סמוס' אינ' לספק נה ולדידי מיספסא
 לי עונא סהרי לעיד נעטעווע כיי' אכלה כולה אינ' כסאלון עלי'
 מעטכחה גס בני טעווע דליחא נעטלה כגון סאור טעווע סלא
 אוכל סמריס אלו וסלז זס וכנר אכל סתעריס ועכסיו גס סחלז
 זאיכ ליחא נעטלה אלא דאנן קיייל כמימיר סס דאפי' אכלה
 כולה כסאל עליה אי נעונג מחוסר קרנן אי נעזיד מחוסר
 מלקוח ואיכ סטחא כמי' איחא נעטלה כיון דאכל נעונג ומחוסר
 קרנן ולפי' אפטר דגס סקדס אפילו כעטחו וזוקרו דמן
 כהלכתן וגס כנר אכל סותר נעונג עיע כיון דעחוקי קרנן
 מעוס סקדס אפטר דעטאל עליו ועיין סויז אויסי סיי' סריעס:
זבתום דיה וסרי הקדס כהנו סא נעיינן סויס סמיל סא
 אוקימנא נככור כדעסי ליעיל ואין' לו סירוס, וכיל
 דעונאר נעעילה ו' עיז דלין מעילה נקדסיס קליס רק זאימורין
 לאחר זריקה דעיס וסרי קיייל נעמכוח כיה כרעא דלין סקדס

סחוח מכזיח ועיין כריחוח כיי' דסא דחייז אסס מעילוח נכותר
 אף דליהיג סא ולינו סויס דסאי כיי' חזי לננוה סאס עלה
 לא ירד כמיס רסי' סס וזכור סא קדסיס קליס וספיר סקסו
 חוקי' דעעיל סא אוקימנא נככור ואין' מעילה חל זאימורין נעמוח
 מעסימור כזיח דסא לייע דראוי לננוס סאס עלה לא ירד דסא
 אינ' סקטרה נעמוח מכזיח:

ומי כיל ליעבד קוס' חוקי' עפעיעס ריטציא עיי' דעסויה אינ'
 יוסיכ חל על כזילה מעוס דאיסור ככלה קדיס ליויכ
 דנכלה נכזיח ויוסיכ סימורו נככותנח עיעס וייל דסיינו דעסכי
 טעווע דחיייל אסחוח מעסימור לא קחתי דסא אס כעבד על
 סחוח מעסימור איסור טעווע קדיס לאחריי' וספטר דאינו
 חייז ככל מעוס סאחריס ועיי' מעסי סא נעיינן סויס ואס ליה
 זיה כזיח אינו סויס דליהיכ סא וליע זיה עלס לא ירד
 כיון דלין סקטרה סחוח מכזיח וליכ נככור כמי כהי דאינו
 חל על סחוח מכזיח סיינו מסיס דנעיינן סויס וליכ סיא סיא
 ואף דזכריחוח ייד אמרי' דחוטב יויכ ססוה נככותנח ולינו
 זכזיח מעוס דזיח סעליעה מחזיק זי' זיחיס וסוי' דחא אכלה
 אפטר דריא לא סיל כן רק מינו דסוי' כזיח סימור לאינך
 איסוריס סוי' כמי סימור לענין יויכ וסייז נכזיח מעסיכ כיי'
 דעטעס אינו סימור ככל וליעס מינו וגס על סימור סרוסס
 ססוה סימור דסוי' מעון לייע מינו לסימור דאכלה ססוה סימור
 לכמות וגדלות וסימור סרוסס אינו חלוי נכמות וגדלות רק
 זאיכות וסויה:

ורא דפריך נעטעווע כיי' וסרי סקדס וסקי' חוקי' דילעא
 מעמי' סיק סיינן עלינו עדינר ועניא קרנן על דינורו
 זלא סוס מעטח וכו' אצל סקדס מניח קרנן על עס סאכל
 טעטח מעטח עיעס וסעוה סרי עונאר נעעילה דמי' דגס כהנה
 מן סקדס מניח קרנן מעילה וכן נכמה דוכחי ועיין נעעניס
 פילא מעעילה וסרי כהנ סרליה זכיווך דעסויה אינ' ליקין
 על סכחא מעוס דסכחא אינ' נר מעטח וליכ גס נעקדס מניח
 קרנן זלי' סוס מעטח וליע:

וישם נחוקי' דיה אצל הק' סימא דחמיר קונס וסקדס ולינו
 גופא לא אסיר אלא מעוס דסוי' כסקדס וסקדס נעיי'
 סויס עיעס ויעס להעמורר סא כהנו חוקי' כריחוח ייד דיה ואסס
 דדוקא נקדוועת דעיס לריך סויס אצל נקדוועת איל סויס
 עיעס וקונעווע קדוועת סא כדאמרי' כחונות כיי' וספיר לא נעיי'
 סויס כמו סאר קדוועת ולינו מעיר וליע [עיי' זייס חויח סיי' עי']:
ומה סעקסיס טעווע כיי' עיז דארי' אוכל ולא אוכל סקר
 וסזרעתיס מעכא לא סענעו נעמי' לסקר אצל מלא ססא
 לטענר סא דערנינן ורסי' פסחיס סיג עיז ספי' סמור
 מעלקות דלא ססא וסא כנר גמרא סכיל לקיע דכחי דזסרס
 סא מלא סענעו אצל מעלקות לא סיד דליחוי' מלא סענעו
 רק נעטעווע ערנינן מעלקות מלא ינקה די' וזאכלתי לא אכלתי
 מעטח לטוח סחי סעעיס ועיי' פריך סס כיל ומיע דאוכל
 ולא אכל כמי' כילף דליכא מעלקות ועסי' נעיי' רנחה סורה
 וכו' וזס כוכה רסי' סמור מעלקות דלא ססא סיי' דזנה לא
 ילפינן מעלקות מלא ססא וליע:

ומי ליעבד דעתי סרענסיס פיה מעדריס דסמורר אינו לוקס
 אס עונר נמה סחזירו אסר עליו וסקי' סרינן נכדריס
 עיי' מערה עיי' לפי סעלינו סססוה סכחונ' אס סקטנן לגדול
 לזרון טעווע לאיסור וזל יחל ועפטר סתס לאיסור זל יחל
 קאמר וכגון ססקריסו סא וסכלו אסריס ססאחריס לוקין וכחנח
 דחוקי' גיעין דליג סקי' צכל כדר איך לוקס סא סוי' ססיס
 דילעא יטאל על כדרו וסוי' דעוקמינן אסוקס ורסי' כחונות
 דעיי' ורענין גיעין סיד כיי' דחוקס על זס אינו מעעיל לחזירו
 וסיע דרעניס דסמורר אינו לוקס מעוס ססיס דילעא יטאל
 חזירו וסוקס ליכא מעסיכ נכדה דמיירי נעופלל סמוך לליעס
 דכחז מליע סיג מעזירות דאינו יוכל ליטאל על כדרו ולא סוי'
 ססיס ספיר לוקין וסארכה נדעתי סרענסיס דכאן סיל ססיס
 לא סעיה ססרחה עיעס אחרוניס, איניי' מעיז עיי' כיי' סא
 לחדודי נעלעא רק נאחי לעורכך עמיס נעס מליע ולא
 מעלחי רק דאי' ליטאל על כדר חזיו אצל אפטר דיכול ליטאל
 על כדר עלמו ואס אפי' נאמר סאי' ליטאל גס על כדר עלמו
 דדוקא לנדרו רביא קרא ולא ליטאל עיעס סיינו דוקא נעודו
 מופלא אצל כסיגדיל ודאי יוכל ליטאל דלא יסא עדיף כדר
 מופלא סמוך לליעס מערר גדול וספיר סוי' ססיס סמא יטאל
 כסיגדיל ודוקא נכדר חזיו לידר העליע סאי' ליטאל אפילו
 נגדלותו לפי ססוה כדר על אסריס עיעס וסמלא כדכריי' וזנה
 ינא סוכיס ינוח על ראשך כעפסך וכעס אינך דעסיח זאסנעס:
 עמרס הק' זלוהס נסיק סכיל:
 סעווע

תשובה שכ"ז

שוכים להבי' המופלג, מלא פלג, החרוץ בהי' סרגא כ"ז כ"י :

מה שהקשה ביצמות ה' ע"ז יכול יהא כבוד אז ואם דוחה סנה תיל איש אמו ואזניו היראו ואם שנתוחי השמורו ומעטע דעתיקרא סיד דאזניו חינו חייב אס לוח לבנו לחלל סנה ואמאי הא אי לאו טעמא דדברי רב ודברי הלמוד דברי עי' טועמין היינו אומרים דיסלדיע אבל כאן דחייב לשמוע בליווי אזניו ליט' היט' ואיכ' מהני שליחות ומחייב שולחו ואמאי יפטור האז, וכעין זה מקטין בשם העולם, ולקצ' דאפילו לשמאי הזקן בקידושין מיג דיסלדיע ומחייב שולחו היינו אס השליח עושה עבירה הוי כאלו המשלחו עשה עבירה זו ומייב אבל כאן השליח לא עשה עבירה אלא מלוח שמקיים כבוד אויאי כאמר כאלו עשה האז מלוח זו ודאי פטור : ועוד דלענין חילול סנה ליט' שליחות כמיש בית מאיר סיי' ה' דמיג גופו של משלח כח עיש והוי כמלוח שבגוף דליט' ציי' שליחות ואפטור לומר דמשויה כחנה תורה דין זה גבי סנה משום דבשאר מלוח לא משכחה לה דהא האז חייב בקושיא הכיל, ועוד דליט' ישלדיע אלא אס המשלח הי' עושה מעשה זו עלמה טעושה השליח הי' חייב וכאן ממניס אס הי' המשלח עושה מעשה זו בעלמה טעושה השליח לחלל סנה כדי לקיים כבוד הי' גס הוא פטור ואס היה מחלל סנה שלא לכבוד אזניו הרי לא הי' עושה מעשה זו עלמה טעושה השליח וליט' בזה שליחות, ועוד וכי דוקא בלוחו האז מייבי הלך רק אס יודע שהאז לריך לבטל לו היוס מחיוז לכבודו וקדיח סדוחה סנה בלי ליווי אז כלל ועיין ציוד סיי' ר"מ : ועוד דליט' שליחות רק בדבר המוטל עליו לעשות ועושה שליח מחתיו כמיש חוס' גיטין כיצ' דיה והא דמהימ' ליט' שליחות בכתובה הגט משום דוכחז לא אצטל קאי עיש וכן בדבר עבירה שאסור לו לעשות כגון שאסור לקדש גרושה ועושה שליח מחתיו לקדש או שרולה להקיף אדם ועושה שליח מחתיו אבל אס מלוח לבנו לשמשו אין הזן ככנס מחתיו לשמש מחת אזניו ואזניו לא עשאו שליח לשמש מחת אזניו דאזניו איז לשמש עלמו והוא דבר שמוטל על הזן ליט' בזה שליחות ועין כי הדברים פשוטים כיכ עיכ אקלר, וכיט' אמרו לא יצלי, כפשט החוחס בצרכה הסורה :

עמ"ס הק' בלוחס :

תשובה שכ"ח

שליח אור ליום צ' לסי' עלות זקנה אחד חרין לפיק :

הגנ' כועה ככהר שלום לאולר בלום כופך ספיר ויהלום ידידי הרצ' הגדול בחורה מעוטר בחפארה כמורה שלום יוכג כ"י אהדקיק ווערצאן :

נועם מכתבו הגיעני ובו הביא מנהג בלונה, בהלכה ואגדה בלונה, וזאת תורת העולה למיש המפורסם [עיין ספורנו פ' תולדות] דמשויה לוח ילחק אזניו לבנו עשיו לעשות לו מטעמים כדי שקיים מלוח כיבוד אז ויקבל ברכתו בשכר קיוס מלוח זו איכ' תקשי למאי דקיייל באזיח סיי' שכיה סטי' דחולה שאמדהו הרופאים שלריך גרונרת אחד ורלו עשרה והציאו לו כיה גרונרת כולם פטורים שיש להס שכר עוב מלח ד' אפילו אצריח בראשונה, והוא מנמ' מנחות סיד הלמח דאעפיי' שלא הועילו לחולה כלום מימ' יש להס שכר בעולם, איכ' בעשיו כמי' אעפיי' שלא הועיל לאזניו כלום הוא צל בשכרו על שקיים מלוח כיבוד אז, ואיל' כיון שלא עשה לסיס לא מקרי עשה מלוח דהא במנחות סיד גבי פלוגתא דרבה ורבה אי אזלינן בחר מחשבתו או בחר מעשיו קייל כרצה דאזלינן בחר מעשיו כמיש הרמזים סיד משגגות הטיו עיש: תחילה אני אומר דהאי דמנחות סיד אין ענין לכאן והתם היט' דהרי קייל בכריחות ייט' דמעטק פטור בכל איסורין רק בחלצים בעריות חייב שכן כהנה ויש חרי גוויי מעטק א) כגון שמחכווין לעשות מעשה זו בגוף זה רק ככבוד שהוא מעשה היטר כגון מחכווין לחתוך את המחוצר, ב) מחכווין לחתוך מחוצר זה וחחק מחוצר אחר עיש בחוס' דיה לטון ובחוס' שבוטות ייט' דיה פרט למחעטק דעושה כמעטק לא חסיצ מעשה ועיין במקומה דיני בדיקה וביטול והינן אס פרט מלודה להעלות חינוק ולא העלה חינוק רק דגיס פטור דהוי כמחכווין לחתוך חלוש זה וחחק מחוצר

אחר דלל מחכווין כלל לעשות המעשה טעם הומעטה צפרס מלודה להעלות דגיס והעלה דגיס וחינוק מעטק הוא אלל העלוח של העללח חינוק ולכן סיל לרצא דחייב דאזלינן בחר מחשבתו דמעטק בעלוח לא חסיצ מעשה מלוח ולא קיים מלוח כמיש חוס' ריה כיה עיש דאפילו אי מלוח אין לריכות כוונה וחוקע לסייר ילא מיג מעטק לא ילא משום דחוקע לסייר עכיש מחכווין לעשות מעשה שכסר למלוח אלא שאינו מחכווין למלוח אבל מעטק אינו מחווין כלל לעשות מעשה שכסר למלוח ועיין חולין י"ג דיה ענין דלרצנן דרינ' ליט' אס אינו מחווין לחתיכה סימניס אפילו בחולין שמיטחו פקולה משום דהוי מעטק בעלמח שאינו מחווין לעשות מעשה שכסר לשחיטה ומיג לא בני שיכווין למלוח שחיטה, אלא דאכן קיייל כריכ דמעטק אפילו כה"ג כשר בחולין ורק בקדשים פסול ורבה סיל דאזלינן בחר מעשה דדוקא בעלוח שאין לה תכלית אחר רק צנה עשייתה הוא דמעטק לא ילא אבל מלוח שיש לה תכלית אחר עשייתה כגון פור' אפילו מעטק צנה בעילתו והיי' לו צניס אחיכ קיים מלוח פור' וכמיש טויח צריה סס והינן כיון שהעללח חינוק יש לו תכלית אחר המעשה שיהי' נפש מישראל אפילו מעטק קיים מלוח וחי צנה כיון שקיים נפש מישראל זה ציחור פלוגמיהו דרצא ורבה סס ומחוק הדברים מצואר לכל מנין שאין זה ענין לכידון דידן :

ועתה נכח לייט' קושיחו דאמרינן בשנה ס"ג מאי ולחושבי' שמו אייר אחי אפילו חישב לעשות מלוח וכאכס ולא עשאה מעלה עליו הכחוז כאלו עשאה עיש ועיין דע"ז ותוייט' ריש פסחים שהקשו ליל בדיקה הא מהיח צביטול בעלמח כגיי, והיי' דחיישי' שמה ימלא גלוסקא יפיפי' וימלך על ציטולו ומחשבה מצטלת מחשבה הלכך צודק כדי לצערו מן העולם וכיון שטעם מעשה אין מחשבה מצטלת מעשה עיש, ולפי"ז אכי אומר אף דאחכזיל בשמאלה עושר וכבוד למשמאיליס זה ועושים שלא לשמה כמי' יש לו שכר עושר וכבוד היינו דוקא בעושה מעשה מלוח צפועל דלא אחי מחשבה שלא לשמה ומצטל מעשה, אבל צהאי דחישב לעשות מלוח דמעלה עליו הכחוז כאלו עשאה הוא דוקא בעושה לשמה אבל בעושה שלא לשמה כיון דליכא רק מחשבה של מלוח דהא כאכס ולא עשה אחי מחשבה שלא לשמה ומצטל מחשבה המלוח ואין לו שום שכר, ולפי"ז איש צהך דרלו יוד צניח והציחו יוד בגרונרת צניח או אפילו צנחזיח ואפילו קדם והצריח צראשונה שיש להס שכר טוב דהא כולם חסנו לעשות מלוח רק שאלנסו ולא עשו מעלה עליהס הכחוז כאלו עשו והתינח לקבל שכר מהשייח היודע מחשבות וקמי' שמיח גלי' טעשו לשיט', אבל בעשיו כהי' שחישב לעשות מלוח כיבוד אז אבל כאן שכאכס ולא עשה שכר אכיל' ילחק אזניו מכל צטרס צל וליכא רק מחשבה לכן אס עשה שלא לשמה אחי מחשבה ומצטל מחשבה ואינו ראוי לבכרה כי האדם יראה לעיניס וזה שדייק צשויע ויש להס שכר טוב מלח ד' והאי מלח ד' מיותר פשיטא והלא כל שכר מלוח הוא מלח ד' ואלל ממלחן אלא שצא למחך דלא חקשי כיון שהוא רק מחשבה איכ' דילמח הוי שלא לשמה ואחי מחשבה ומצטל מחשבה ולזה הי' כיון שהוא מלח ד' היודע מחשבות והוא יודע שהיה לשמה ואלקיס יראה ללצב :

ועוד כ"ל דלכאורה קשה למיש הש"ך בחומ' סיי' כיה סק"ג צפיי' הירושלמי דקידושין פ' האומר ר"י אומר אונסא כמה דלא עבד דהפי' הוא כן דליח רק אונס דמנחא פטרי' אבל אונס דמנחא חייבי' לא אמרינן שיחייב חצירו משום אונסא דאיך עיש וכן פירשו ח"מ וביט' רס"י ליח ואס כן תקשי אמאי חישב לעשות מלוח וכאכס ולא עשאה מעלה עליו הכחוז כאלו עשאה והא אונסא כמלח דלא עבד ואין השייח חייב לשלם שכר משום אונסא דיד' דאונס דמנחא חייבי' לא אמרינן, וכיל' עפמיש רמזין בחומש ריש וארא ופי' בחוקותי צפסקו ונחתי משכני צתוכס דלכן לא כתיב בחורה שכר עוה"צ רק שכר עוה"ז משום דשכר עוה"צ הוא דבר אחר עס המלוח צמצע הילירה והשכר כמשך ממילא מעלס המלוח ועוכס מעלס העבירה, אבל שכר ועוכס עוה"ז אינו צמצע המלוח והעבירה ולא כמשך מהס אלא הכל דרך נס עיש צמחק לטונו, וכיכ רבינו צחיי' הזקן ולפי"ז אחי אומר דחישב לעשות מלוח ולא עשאה שפיר יש לו שכר עוה"צ דאין זה רמנחא חייבי' דהא אס עשאה אין השי' חייב בשכרו אלא שכרו צל לו ממילא מעלס המלוח ומשויה כשכאכס ולא עשאה רמנחא פטרי' מלהפסיד שכרו אבל שכר עוה"ז שחייב השייח לחת' לו צדך כס שאינו דבר

א' עם המלוא אלה דבר כפרד באמת אין לו דלוקס רחמנא חייצ'י לא אמרינן [עיי'ן צייט אריח קי' ו' וט'כיה] ולפי' צדק דיויד צביא צלוימ סביח ספיר כחצ ויש להם סכר טוב מאח ד' היינו סכר עוסי' עשהו טובה אחיח, אבל סכר עוסי' הוא רק ערצ ומועיל לא טוב אחי' ולהכי דיין סכר טוב, והלא כל סכר טוב, ודי הי' לומר יש להם סכר מאח ד' אלא עבא לומר שי' להם דוקא סכר עוסי', אבל עשוי סציקס סכר עוסי' כיון שחאכס ולא עשה מלוא אונס רחמנא חייצ'י לא אמרינן ואין לו צרכה:

ר' ז' ויאמר הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פנמיס, ומניס אה צבורתי לקח, הוא סכר עוסי' עשהו צבורות כמי' רשי' צפוק הנה אחי הולך למות עי', והנה עשה לקח צרכתי, היינו צרכה עוסי' ואי' מה איכפת לך הא חסדה לעשות מלוא וכלאקט ולא עשית ומעלה הכחצו כאלו עשה, לכן ויאמר הלא אללה לי צרכה, ופרטי' לשון הפרשה כמו ואללה, כי סכר עוסי' אינו עלם א' עם המלוא ואם כן אונס רחמנא חייצ'י לא אמרינן וכייל, וזה ויאמר עשוי אל אציו כיון סצרכתי צצרכה עוסי' אי' צצרכה עוסי' עשהו אה עם המלוא כשאר לך, וזה הצרכה אה, הצרכה עשהו אה עם המלוא לך אצ'י כשאר לך צרכתי גם אצ'י, צצרכה עוסי' עשהו ראוי גם צחצצ לעשות מלוא וכו', וצזה פסע טלפיו כחזיר ללוד ולרמות אה אציו אבל באמת לא חפץ צצרכה על עוסי', רק וישא עשוי קולו ויבך כי ירא פן יצרכהו צצרכה עוסי':

ר' ז' ויקרא חני דורס צ'י אחרי מות ושמרתם את מקותי ואת משפטי ושמרתם לשון רבים סכל עשרה שרלו להציה נרונת הם שומרים מקי ומשפטי ד' יש להם סכר טוב, אי' עי' רק אקר יעשה אהם הארס אהר ומי צהם ולא שימות צהם, סצצריא צראטונה כי חישצ לעשות מלוא וכאכס ולא עשהו עעלה עליו הכחצו כאלו עשהו ואי' עשהו הי' קלא לשמה ואחי מחסצה ומצטל מחסצה לזה הי' אצ'י ד', הרואה ללצצ אך עדיין תקטי הא אונס רחמנא חייצ'י ליא, לזה תירץ תרגום אונקלוס ויחי צהון צחי' עלמא, דאחי סכר עוסי' עיי'ן פרטי' עס, וצזה לי' אונס רחמנא חייצ'י ליא כמי' [עיל קי' דשי']:

אבל באמת מעיקרא לקי' דלאו מקום סלא קיים מלוא כי' צוד אצ נוטע ממנו הצרכה אלא לפי שאין לו תועלת צצרכה כמי' רשי' צ'י הן גצרי שמהיו לך, ומה שקנה עבד קנה רצו עי' והוא ממיר עס, אלא דקיל עלה הא אפשר לתת לו עי' שאין לרצו רשות צה כדאיתא צקידושין כי' עי', אך יא דהא מקיין עס צאוור עי' שאין לרצו רשות צה דקני עבד וקני רצ'י וכי אמר עי' לאו כלום הוא, אבל הא קטי' דריצצ'י עס הק' כיון סהתנה שאס יקנה רצו יחי' המהנה צטלה אי' כיון סכחצטל התכאי צטלה המהנה, ותירץ דהוי מחנה עי' סכחצ צחורה ותכאו צטל ועי' ועיי'ן חוק' כחצוצה כיו דיה הרי זה סתמהו אחי' מחנה עמי' צחורה תכאי צטל הא התנה צ'י' שאס יצצטל יצטל המעשה, וחי' דמקצרה לא הי' עוס תכאי מצטל המעשה דלא אחי דיצור ומצטל המעשה, אלא דילפינן מחנאי צני גד וצני ראצון תכאי מצטל המעשה וצעינן דומי' דחמס שאינו מחנה עמי' צחורה עי', ומה הוליד פכי' עס דצנדריס וצצצועות דהוי רק דיצור ואחי דיצור ומצטל דיצור ואיל' למי'ן מחנאי צני גד באמת לא צעינן דיני תכאים, ולפי' כאן דמה סנעשה יעקב אדון לעשוי הי' רק עי' דיצור צרכה יחק ומקצרה אחי דיצור ומצטל דיצור ולא צעי' דיני תכאים ספיר הי' יכול לתת לעשוי עי' שאין לרצו רשות צו וחי דהוי מחנה עמי' צחורה תכאי צטל הא כאן לא צעינן דיני תכאים, אף לקי' דאמרינן צחורה ג' לא תיחננו מי'ר מקום דצדיצוריה עבד מעשה ועיי'ן מי'ר פי' צ'י מסכירות הי' וריצצ'י קדושין כי' דהיכא דדיצור או מחסצה מועיל כמעשה הוי גם מחסצה ודצור כמעשה [עי' חוק' חולין מי' דיה וכן] והי' כיון דצבורו על יחק אהכי כמעשה ולא אחי דצור ומצטלו ולרי' דיני תכאים ושצ לי' עי' שאין לרצו רשות צו וזה ויאמר מי איפוא וכו' ואצצרכהו גם צרוך הי' סתמהו מפרטי' אי' יתכן שאמר מי איפוא וכלטער על סכתן לו הצרכה ותוכיד אהר צרוך הי' ולצצרינו אהר כך, ואצצרכהו ודיצורי פעל כמעשה צצרוך דרצו גם צרוך יהיה ומסויה מלטער שאין חקנה לתת לו עי' שאין לרצו רשות צו דהוי מחנה עמי' צחורה וכייל, אלא דריצצ'י עס כחצ דעי' שאין לרצו רשות צו אינו תכאי כיון שאינו מחנה צעשה ואי' אלא מילתא דמעילא רק סירוא הוי ורי' קיל דאי' לטייר רק לכוון ולא

לעבד המקבל ורצו. קיל דגם לעבד מחני סירוא, חס סעטן עשוי, והנה עשה לקח צצרכתי ויאמר הלא אללה לי צרכה ופרטי' לשון הפרשה וכו' פי' סיכול לתת עי' שאין לרצו רשות צו כי אינו תכאי רק סירוא ואחי' ויאמר עשוי אל אציו הצרכה אהת היא לך אצ'י, כמו סיכול לטייר לעלמו כן צצרכתי גם אחי אצ'י, מהכי סירור גם לו:

וי' לפרס צזה מיר ולכה איפוא מה חעשה צני צרס לך פתך אפוי' דצבר העלה הריצצ'י, עס מהאי דצרכתי דצאוור עי' שאין לרצו רשות אלא מה סתמה כותן ונושא לתוך פ'ך מהכי כיון דהאי סעמחא ליחא צעולס דלצ'י צ'י אדון וזה שאמר לו ולך איפוא מה חעשה צני שאי' לתת לו רק מה סכותן לתוך פ'ו וזה צרס לך פתך אפוי', אבל למי' חוקי' קידושין כי' עי' דיה מירי דאף דמחסצה הוי כמעשה מי'ר סיכא דאפשר להצצטל אינו כמעשה ועיי'ן צחי' מהרי"ט עס אי' הי' כיון שאס יעצרו ישראל על הצורה אפשר צצרכה יחק להצצטל לא הוי דיצור כמעשה ושצ לא צעי' דיני תכאים ושפיר יכול ליתן לעשוי עי' שאין לרצו רשות צו ככיל, וזה סחידעס יחק אצינו, ועי' יחק ויאמר אליו חנה ממני ארץ וכו' ואף כי אה אחיך תצצור, ואי' מה שקנה עבד קנה רצו מי'ר מהכי עי' שאין לרצו רשות צו ואין צזה מקום מחנה עמי' צחורה, מקום דאחי דיצור ומצטל דיצור ולא הוי דיצור כמעשה מקום וחי' כאשר תירד שאפשר להצצטל עי' עצירה הצורה ומילא ופרקת עלו מעל לוואריך, מהכי עי' סלא יהא לרצו רשות צו דלא ימוא מה שקנה עבד קנה רצו, הארצתי עי' דרוס כי רלונו על ארס זהו כצורו והוא מוחצ לה ואחי מפרק לה צרוך זה לעשות לי'ס ופרמיס ויערצ לו כעולת מחיס: **וס' ו' דית הך ויש להם סכר טוב מאח ד' סכחצ המחצר צצויע ליחא צצמרח ולא צצמציס פי' מצנה הי' וידוע דמחצר מציא לשון הרמציס ומדוע סינה טעמו כאן, וכיל צצצכרדק עור דצגמרח ורמציס איחא אפילו צזה אחר זה ואפילו קרס והצריא צראטונה והמחצר השמי' הך ואפילו צצחמי', וכרואה דהצריאו צצציא אף שאיל אלא לחמה מי'ר כולס קיימו מי'ר דחי' צהם דאחו' אס מפקח הגל צצציל ספק מי ספק מה ואחי' מלאוהו מה ולא הועיל כלום לא עבד מלוא והרי כך הוא מלוא הצורה סצצציל ספק מחויב לחלל צצח אפילו צצחי' לא אזלינן צצקפי' מי'ר כמי' חוק' יומא פיה דיה ולפקח דחצי' ומי צהם ולא שימות צהם סלא יוכל לצ' צצוס עכין לידי מי'תה ישראל עי', וכולס הוי חייצ'י לרוץ ולהצ'י וכל הזרי' לחלל צצח צצצ'י עי' צו סכחצ הי' משוצח כצצצור קי' סכחצ קיי' אבל אס הציוו צצחמי' וכצ' קרס והצריא צראטונה ולא הוי כאן פכי' כלל צצעה סצצציו אלא שהס טעו וצצרו עי' עדיין פכי' אי' באמת לא עשו מלוא ומי'ר פטורים מקום דהוי צצצ'י דפצור כצצצור צצקפי' עי' וסוכה מי'ר וצצח קלי' ואעי' דאפשר עי' אחרים כמי' חוק' סוכה הכיל דיה מהו דתימא, אלא דאי' תקטי הא אי' פלוגתא צצקפי' עי' דצצצ'י ולא עשה מלוא אי' פצור או לא וצצלמא רצה צצמחות קיד ייל דקיל כמיד פצור אבל רמציס דספק צצרק צ' דצצגות כמיד דחיי' קטי' ועיי'ן צצריכות למי' עס:**

וצרי'ך לומר ולחלק כמי' ללי' צצקפי' דוקא צצחלף לו צצצפור על כותר דלי' כיתן לידחות פסק דחיי' צלא עשה מלוא אבל צצצציו צצחמי' דיתן צצח לרשות ספיר פצור אפילו לא עשה מלוא, וכיון דגמרח ורמציס מי'רי גם צצחמי' דלא עשו מלוא לכן לא כחצו ויש להם סכר אבל המחצר צצויע לא צצריח לי' חילוק ללי' הכיל וקיל דרצה צצמי' קיל כמיד לא עשה מלוא גי' פצור ואכן קיי'ל דחיי' לכן סעמי' דין דצצחמי' ולא מי'רי אלא צצצי' וס' באמת קיימו מלוא ככיל ולכן כחצ ויש להם סכר טוב מאח ד', והכותן סכר טוב יתן לנו כי' לא יחקר קורטוצו, כנפס ידירו דוסים:

עמ'רס הק' צלוהס צצק קייל

תשובה שב'ט

סילי' צ' אויפאלו עטי'ק ואחחנן חרקי' לפי'ק:
שוכי'ט להצצ'י האצרך המופלא ומופלג צחורה, לפי'ת ספארה, עויה אלימלך פיערדלאכרער כי' צצצריגא פירונד [כעה האצצ'י דעס]:
כתבו צא אלי ועס עסקי' אהא דילפינן חולין יא דאזלינן צצחי' עעכה אציו ואעו ודילמא לאו אצוה וכו' הא י'ט

יש לאוקמה קרא נכחי סתנן אקר נהנחה ספן שלו על עלמו ועל כל העולם אם זה אציו ואח"כ הוליא הנן זה הספן נצנה ערהי לנהיר והכה את אציו ולא זה אציו פטור על הולאה נצנה דהא אקור נהנחה ועצואר נצנה דק עיה דאס הוליא דנר שאקנהי פטור ולהכי כתב רחמנא דחייב מיתה על מכה אציו וא"כ חייב מיתה מעמיס אם אציו הוא ואינו מחייב משום נצנה חייב משום הכאה ואי לאו אציו אין הספן נאקור וחייב משום הולאה נצנה:

האמת שאין דעתי נוחה נקוט"י כאלו ומיע לא אשיב פניו ריקס ולא מיצטיח לדעת רש"י נצנח"ס ע"ה גני פגול נוחר וטחא סבלנ' זנ"ז ואכלנ' פטור משום דליא שלא יצנה מין על הצירו ויצעלנו והוי התרחת ספק דכי נחרין ציה לא ידעינן משום מה נחרי ציה ולריך להחרות צו משום האיפור הלכך כי נחרי ציה משום פגול הוי הת"ס ד'למא לאו צדידיה מיהו חיוצא וכן נבחר ואעיג דנחמקנא ודאי אחד מינייהו עבר נצעה התראה מיהא ספק הוא בכל אחד אם יעבור עליו אם לא והת"ס לאו התראה הוא איכ גס כאן הוי הת"ס דנצעה התראה הוי ספק אם יעבור על הולאה נצנה או יעבור על הכאה אצ:

אל"א חפ"י לדעה חוק' סס ד"ה לא מקרי הת"ס י"ל דהיינו דוקא אם נמעשה אחת עובר אחד משני איקורים ולא ידעינן הי משני איקורים דספיר נחרין צ"י לא האכל דהתחייב או משום פגול או משום נוחר אצל נצני מעמיס כגון הכאה אצ והולאה נצנה מודו חוק' דאפ"י עשאן נצני הוי הת"ס דנצעה התראה אינו ידוע מליזה מעשה יפרט ויהא פטור ועיין חוק' כתובות ליא ד"ה רב אשי ומכסיכ דאין מיתתן טוה דמחלל נצנה נסקילה ומכה אציו נחנק כמבואר ברמב"ם פט"ו מסנהדרין ולרי"א נכתובות דף ל"ג דמותרה לרבר חמור לא מותרה לרבר קל וכחצו חוק' סס דגזיה"כ הוא דנעינן שיהיר עלמו למיתה לאותה מיתה צין קלה צין חמורה ע"ש איכ כאן שמקופק אם יתחייב סקילה חמורה משום הולאה נצנה או חנק הקל משום הכאה אצ ואינו מחיר עלמו לנשום מיתה צוודאי וא"כ אין כאן קבלת התראה ודאי ואינו חייב מיתה כלל וספיר י"ל דרי מרי נחולין דיליף רוב מן מכה אציו סיל כריא נכתובות דמותרה לחמור אינו מותרה לקל וא"ש:

ועוד נראה דדוקא עלי אשה נצנה עיה דאקורים נהנחה מקרי אציו כשר להלניע ואין מלניעין כמורה לפי שאקורן איקור עולם ואין הית' לאיקור ולריך לאצור ולנצנר מן העולם עיין רש"י סס אצל מה שאקנהי משום שאקור נבדר ספיר הוי כשר להלניע דהא איתא בשאלה ויחזור להחירו וגם מלוא לאיחשולי עליה כדאמרינן נכדריס כיט ואפ"י נדר נרביס יש לו הורה כמבואר צויד ס"י רביה סביג ואפ"י עיד רביס יש לו הורה מדעמס ולדעת מלוא חפ"י סלא מדעמס כמבואר כריא וספיר הוי כשר להלניע ולק"מ: **ומ"ש** ליישב פירש"י נצנה ק"צ דפ"י יש אוכל אכילה אחת וכו' זית אחד ותמהו עליו דהא לענין נצנה כגורגרת נעינן וחי' דלכאורה קשה אמאי אינו חייב נכ"ש כימא דאחשניה כסנרת הריטציא לר"ש וחי' דאחזוקי איכסי נרשיעי לא מחזקינן דודאי לא אחשניה אצל כאן נכזיה דבלאו איקור נצנה עשה אי' שאכל חלב ונותר טוב איתרע חזקתן ואמרי' דאחשניה ואעיג דנצונג ליט אחשניה מ"מ י"ל דהזיד בלאו וסגג נכרה כדאמרינן נצנה ס"ט:

הרבה הסודות נבדר מה שהקי' דכימא אחשניה כסנרת הריטציא לר"ש אינו קוט"י כלל דהא לא קייל כריס ומה שה"י דאחזוקי איכסי נרשיעי לא מחזקינן הא ר"ש סיל כ"ש למלקוח וא"כ נהתרו צו מייני ואין רשיעא גדול מזה עיין חולין מ"א ומ"ש כיון שכבר עשה אי' טוב ילא מחזקתו איכ כיון דקי"ל ח"ש אקור מהי"ה דרקיל אמאי לא כימא נכ"ש דאחשניה דילא מחזקתו ורשע הוא שאכל ח"ש שאקור מהי"ה: **ועוד** דרשנ"א ספיר כתב דבא על הכדה שהו חמור חסוד על הקל דעשה נעילתו נעילה זכות אצל חסוד על הקל אינו חסוד על החמור דהיינו נצנה שהו איקור סקילה מיהא"כ חלב ונותר ואיכ דליכא אלא כרה כמבואר ס"י קי"ט ואפ"י חמור נעיני העולם אינו חסוד מקל נעיני העולם מיהא נצנה י"ל דיו"כ חמור נעיני העולם כמי"ש חוק' חולין קי"א ע"כ ד"ה הזיד וא"כ חסוד מיי"כ לנצנה אצל אחתי קטי"י הא מבואר סס דאס חסוד על מין אחד סל אי' אינו חסוד על מין אחר סל אי' וא"כ אינו חסוד ממין אי' אכילה על אי' הולאה נצנה:

אבל נאמה גס הקוט"י גס החיון אינו דנכריהות י"ד סס קאמר נצני זית"ס לא קטיירי ופריך והקחני יויכ וצו"כ כותנה הוא דמחייב וכותנה אית ציה סכי זית"ס ועסני דאכל כוליא נחלצה או דמליא נחמרי ופירש"י דאכילה חלב חייב ג' הטאות ואסס וגורס נמי להשלמת אכילה כותנה וכו' והינ גורס להשלמת הולאה גרונרה נצנה וא"כ לא קשה עת שמתהו על רש"י וגס החיון אינו דמיכ אינו עסוס דאחשניה דאיכ מי"ש מיי"כ כימא משום דאחשנ"י ואין לרובי להאריך נזה כי נכר הלכו צו ניוטות. ונזה הנכי מוחס נצרכת התורה: עמ"ס הק' נלוהס נקי' הכ"ל:

תשובה ש"ד

ש"ל"ת צ' ארפאלו א' וארא חרוין לפ"ק:

שוכ"ט להרצני המופלג וכו' מויה מנחס מענדל כ"י פעל אח"י דומי"ן צק' אטאכיא נגאל"יניען:

מכתבו קבלתי ומה ששאל פ"י דברי מהרש"א קידושין ליא ע"כ ד"ה כנר מה הסרש"י צין דברי חוק' לרצני מהרש"א ואין כאן רק שינוי לטון, לפענ"ד הוא כך דנרף לי"ב סס פלגי אי כיבוד משל צן או משל אצ וקאמר סס למיד משל אצ יש צו חקרין כיס נציטול מלאכה וע"ש נמהרש"א נחוס' ד"ה אורו מבואר דלמיד משל צן לריך לחזור על הפתחים לזון אציו ואמו עכ"פ אס אין לאצ ואין לנצן אצל למיד משל אצ א"ל לחזור על הפתחים כדי לזון אציו ואמו אצל לריך לנצטל ממלאכה כדי לקיים מלוא כיבוד משל אצ א"כ שאח"כ לא י"י לנצן וי"י לריך לחזור על הפתחים נצטיל עלמו וזה כונת חוק' שצכבוד השי"ה הוא רק ממה שחנכך כלומר אס יש לו ממון חייב ואס לאו פטור והיינו דומ"י דמשל הנן רק דאינו חייב נכבוד המקום משלו רק אס יש לו אצל אינו מחייב לחזור על הפתחים ונכ"כבוד אצ ואס חייב לפרכס משל הנן צין ש"ש לו ממון וצין שאין לו דהיכא דלי"ל חייב לחזור על הפתחים לזון את אציו ואמו משל הנן:

אבל המהרש"א כתב דמחונכך נשמע דלא ציקס אלא אס נתן לך הקציה סן לו וכנר אורה דהיינו כדאמרינן משלו סן לו דהיינו דומ"י משל אצ אצל אס עיי"כ י"י לריך לחזור על הפתחים נצטיל עלמו אינו מחויב נכבוד השס אצל נכ"כבוד א"י א"כ א"כ א"כ לך סתן להס פירוש אס ע"י כיבוד לא י"י לו וילטרך לחזור על הפתחים נצטיל עלמו נמי חייב נכ"כבוד וזה כונת מהרש"א שכתב דהיינו סלריך לחזור על הפתחים פ"י נצטיל עלמו וא"ש, זה הכ"ל נכונת חוק' ומהרש"א ומי שדעתו נחנה מדעתו יפרש נדרך מרווח יורה, ומ"ש נאגרת נצנה ל"י ע"כ איכ"י משי"ב כלל ומלוא לסמוע דברי חכמים מהרש"ל שכתב והמצינ' צין ומכלל הן אהה שומע לאו דמי שאינו מצינ' לא צין ומה לו לנציי ימים אלל אגדה כלך אלל הוויות דאצ"י ונבא, ונזה הנכי חוחס נצרכת התורה:

עמ"ס הק' נלוהס נקי' הכ"ל:

תשובה ש"א לרב גדול אחד כ"י:

ש"ל"ת ג' מטות תרמ"ה לפ"ק:

אודות דברי צית מאיר נחשונה ללעות הצית סיאן א' שהוכיח דאין סומכין נדיני תורה על אליהו הנביא חפ"י לנצרי ספק התלוי נמליחות דאליכ איך מוכה תפרה אדומה ועגלה עריפה דאזלינן נחיר דילמא עפ"י נביא נעשה שאמר שאינו עריפה ומעלחו הוכיח דנפקק התלוי נמליחות ספיר סומכין על נביא אפילו לדיני תורה ונפקחים דף ליד ע"כ דקאמר א"כ"כ פסול טומאה הוי משום הכי נעי עיבור לורה שמוא יצא אליהו ויטהרנה [נזה קדמו נהגהות מהרש"ל חולין ה'] ומגישין מי"ב ע"כ דקאמר אס יצא אליהו ויטהרנה ויאמר נצד מיינייהו דעבד הוא קנין כספו קנינ"כ ציה ומיינמות דף מ"א ע"כ דקאמר אס יצא אליהו ויאמר דהא קיד"ש נת חלילה ויבוס הוא מבואר דסעכינן אכניא נפקק נמליחות:

תשובה: עיין נמלי"מ פ"ט מאי"סות היו ד"ה ודע והג"ה שהתעורר נענין זה ולפענ"ד לנלק דסס נפקחים אפסר לידע גס סלא נכנזאה סלא נגע נחס טומאה וכן ניצמות אפסר לידע גס סלא נכנזאה איזה מהן קיד"ש ור"י נגיטין

ועוד כיל כוכס אחרת צמנזים עיין רמ"א י"ד ס"י פ"ג ס"ה ואפי" נשאר דגים אין להחמיר לפספס ולצדוק וכו' וכחז הש"ך סק"א דלחזוקי איסורא לא מחזיקין אפי" היבא דליכא לצדורי וליד לרס"י א' דלמצי רוב מחזיקין בשחיטה אין לצמוד לכתחילה על החזקה במקום דיכולין לצדורי דהבא אין אבו מחזיקין הדגים מכח חזקה אלא מחזיקין עסיכי חמי יבא כאן איסור עיי"ש מצוה דהא דלדיק רוב או חזקה סייוו רק במקום שיש צמח לקפוק ולא צמח לדיק לצדורי אצל במקום שאין צמח להסתפק אלא לרוב חזקה ואפילו איבא לצדורי מצדדין:

ובמק"א עשי"ת סמוכין לצדורי זו דהרי כחצו חוס' פסקים דף י" דיה ספק צ"ח דלרצנן אפי" ס"ס לא מהני צסקק עומאה צרה"י ואיכ גס רוב לא מהני דסיס עדיף מרוב כמיס רשצ"א צהשורה ואיכ לא משכחה טהרה צרה"י צהיסח הדעת דהרי אפשר שנמחא וחזקה ורוב וסיס לא מהני לעשר וצמחא אין היסח הדעת פוסל רק צקדשים ומצדדין עיין פסקים ל"ד הנ"ל אלא ודאי כיון דליכא צמח להסתפק אין כאן חשש כלל וא"ל לרוב וחזקה כלל:

ולפי"ז אין כוכס הרמנזים כלל מטעם רוב וחזקה סמוכין על הנצי"א או על עדים רק כוכחו דאפי" אי לא אזלינן צחיר וחזקה כלל מיצ סמוכין עליהם כיון דאין כאן צמח להסתפק כי עסיכי חמי שיהי נצי"א שקר או שיעידו העדים צסקר וזה עכחז הו"ל ואדם גדול וחכס וראוי לכנראה מעמידין אותו על חזקתו כי אין צמח להסתפק וסיס צבכך כלטויכו והוא יתור לשון אצל כוכחו כמו שכחז פס אפי" וצדצרים האלו וכיולא צהן כאמר הנסתרות וכו' וגמאר כי האדם יראה לעינים וד' יראה ללצז ואי מטוס רוב וחזקה הל"א אפי" צשני כימי עדים המכחיטות זא"ז מעמידין אותם צחזקה כשרות ואיך שייך צזה הנסתרות לדי' וד' יראה ללצז הל"א כגלות לנו ולצצנינו והאדם יראה לעינים שמכחיטות זא"ז אצל כוכחו כאן ואע"פ שאפשר שהעידו צסקר, וד' יודע כן מיצ הו"ל וכשרים הם אללניו ואין לנו צמח להסתפק מעמידין אותן על כשרותן ואחזוקי איסורא לא מחזיקין כי הוא דבר שא"א לצן אדם לעמוד עליו רק היודע כשרות ולא יתחנה חורה למלאכי השרת כדאמרינן קידושין כ"ד וכ"ד וזה כתתו צבכך כלטויכו לעשות כפי מה שצ"כולת האדם אצל רוב וחזקה הוא צדצר צצ"כולת האדם לעמוד עליו רק עכשיו אינו עומד עליו אז אזלינן צחיר וחזקה, וממילא ליחא למיש דאפי" לא אזלינן צחיר מיצ סמוכין על נצי"א שהיא כשירה כיון דליכא צמח להסתפק עליו שהוא נצי"א שקר יודעתי צבכ' צערי חורה לא הצ"ן דברי רמנזים כן אצל לפעמיד כוכחו כמי"ט: **ור"א"ד** לזה שהרי צכחוצות כיה ע"צ פריך עדות חזקה היא ופירש"י צתמיה וכי עדות חזקה קרי ליה ואינימא רכל כאמנות שני עדים היא רק מטוס חזקה כשרות לא הוי פריך מידי דשפיר קרי לעדים חזקה אלא עכ"ח דכוכס הרמנזים הוא רק כמי"ט מטוס דאין כאן צמח להסתפק:

ובזה כיל מי"ט חוס' חולין י"א ע"צ ד"ה כגון ועוד הוי מלי למידק דלימח מטוס דאזלינן צחיר וחזקה דהעמד האם צחזקה לדיקה וכחז מהרש"א לפוס מלי דס"ד השתא היה דהוי מלי לרמיי הכי אצל למאי דמסיק אין אפטרופוס לעריות ל"ל דליכא חזקה להעמיד האם צחזקה לדיקה דאימח כמי דכאנסה האם אי לאו מטוס דאזלינן צחיר וכו' והוא צמח פלא על קושי" חוס' איך שייך חזקה לדיקה שמה כאנסה האם, ומאי אמרתי דהא דאמרינן אפי" צאצ"ו ואמו צחזושין צצית אקורין אפי" אין אפטרופוס לעריות היינו דוקא לצנות צלון שגס היא מרולית אצל אם היא אנוסה שפיר יש אפטרופוס לעריות צכה"ג צאצ"ו ואמו צחזושין צצית אקורים וכמי"ט חוס' כחוצות ע' דאונקא קלא אית לה עיי"ש וראיה לדבר דהרי צצצויה אמרינן כחוצות כיג דחצרתה כאמנות להעיד עליה שלא כעלה ואיך יכולה להעיד הא אין אפטרופוס לעריות אלא ודאי כיון דהתם החשש רק שמה כעלה צאונק שפיר יכולה להעיד ויש אפטרופוס לעריות צכה"ג ואף דיל שחני צצויה דאקילו צה רצנן מיצ לא משמע כן פס צרש"י וגס לי"ט אקילו רק צדצר שהוא מלד גוה"כ ולא צדצר שהוא מלד הסצנר כמו אין אפטרופוס לעריות ועיי" כחוצות י"ג ע"צ ופכ"י פס, ולפי"ז כך הוא קושי" חוס' דילמח מיירי כגון שהיו אצ"ו ואמו צחזושין צצית אקורים ועוד הוי מלי למידק מטוס דהעמד האם צחזקה לדיקה ואיכ לא יספק תירוצ הגמ' אין אפטרופוס לעריות דוי"ל זנות צלון אין חשש מטוס חזקה לדיקה ועל חו"ר חשש מטוס דהוי

צניטין אפשר לידע איזה וולד כהנה ואיזה של שפחה רק עכשיו אינו שאין אדם יודע רק אל"י עפי" כנראה צזה שפיר אמרינן צצסקק צמליחוס סומכין על נצי"א אצל צפי" וע"צ אי לא אזלינן צחיר אי"א לידע שהיא כשרה רק עפי" נצי"א צזה אין סומכין על נצי"א אפי" הספק צמליחוס דאיכ כל סדין חורה יהיה סמוך רק על נצי"א והא לא אמרינן: **ואשר** כחז להרן דאמירה הנצי"א אין עושה ודאי דכל הנצי"אים רואין צאיסקלרי"א שאינה שאירה ורק צצחיר דידעינן רוב סמכין גס על הנצי"א דעפי" רוב שפיר חוי אצל אי לא אזלינן צחיר רוב לא הוי סמכין על הנצי"א, אהובי היה פחו כמיס לדצר צנצי"א ד' וחוי"ש לומר כן שיש טוס ספק צכל דצרי נצי"אים והס רק מלד הרוב אצל אבו עממיים צאמנות עלימה שכל דצרי נצי"אים אמה צלי טוס ספק ומיעוט כלל ועיין מי"ט הרמנזים פ"י מיסוהיה היג אצל הנצי"א כל דצרי קיימין שני כי לא יסול מצדד ד' ארלה ודצרי ד' צבר שאין צו הצן כלל וכו' עד הנצי"א יודיע לכס דצרי אמה עיי"ש, מכ"ז מצוה דאין ספק ופקפוק וגמנוס כלל צדצרי הנצי"א ואינו רק מכח רוב ועיין צמנזים פ"י מיסוהיה היו הצדל שיש צין נצי"א משה לשאר נצי"אים וצחוד דצרי כחז ששאר נצי"אים רואים מה שהם רואים צמשל וחידה וכו' משה רצ"ו וכו' אלא רואה הדצרי על צוריו צלא חידה וצלא משל וכו' ונראה שזה פירוש אפסקלרי"א המאירה ואפסקלרי"א שאינה מאירה אצל לא שיהיה טוס ספק צדצרי הנצי"א אס שפיר חוי ועיי"ש היג הדצרים שחודעי"ל לנצי"א צמראה הנצוה דרך משל חודעי"ש לו ומיד יחקק צלצו פחרון העשיל צמראה הנצוה יודע מה הוא וכו': **ותדע** לך דאס כאמר דצרי שאר נצי"אים הם רק מכח רוב איכ אמאי לא יפיינן רוב מדכחצה החורה דעובר על דצרי הנצי"א חייב מיתה ציי"ש ועיין רמנזים פ"ט פס היג ואמאי דילמח הוא מהמיעוט ולא חוי שפיר אלא עיכ דצדריהס ודאי אמה צלי טוס ספק ולא מטעם רוב צלצד שוב ראימי שצשמר מראיה זו עפי" ח"י הר"ן דהא דקאמר מכיל רוב קאי אצריה דנשחטה צחזקה היחיר עומדת והיינו מטוס רוב ערפות ולכן ניחא ל"י למי"ץ מטוס דילמח ערפה ועדיין לא הו"ל לרי מרי דלי"ץ ממכה אצ"ו ואמו דאין הילפותח מטוס דילמח ערפה ועוד כיון דגס מפי"א וע"ע לא עוכה רוב אלא מטוס דקמיכה צל הנצי"א הוא מטעם רוב איכ ל"ל כולי האי ליל"ץ מיד מנצי"א:

עוד כחז עפמי"ט הרמנזים ספ"ז מיסוהיה דהא דקומכין על הנצי"א ולא מיפיינן שמה נצי"א שקר היינו מטוס שראוי לכנראה מעמידין אותו על חזקתו כמו שכלטויכו לחחוד אס דדין עפי" צ' עדים כשרים אע"פ שאפשר שהעידו צסקר הו"ל וכשרים הם אללניו מעמידין אותן על כשרותן עיי"ש וכבר כחז פכ"י צניטין י"ז דחזקה כשרות הוא מטעם רוב דרוב ישראל כשרים הן עיי"ש איכ אי לא אזלינן צחיר אין לסמוך על נצי"א שאינו ערפה דילמח נצי"א שקר הוא:

וצ"ל לדצרי ח"ף דהוי חרי רוצי רוב צהמות כשרות רוב נצי"אים שאינם נצי"א שקר מכוונין האמה עפי" רוב ואיכ חששא דשמה מיצ הוא ערפה הוי מיעוט דמיעוטה מיצ אי לא אזלינן צחיר ג"ז לא מהני, אצל לפעמיד כיה דמי"ט פכ"י צמח דוכתי דחזקה כשרות עדיף ושאר חזקה מטוס דהוא חזקה דאח"א מכח רוב דרוב ישראל כשרים ורוב עדיף מחזקה מיצ זה רק דהוי כמי חזקה דאח"א מכח רוב אצל מי"ט פס צניטין דהוי רק חזקה מכח רוב דצלאיה חזקה כשרות מה ע"כ דילמח מצטן אמה לעולם לא היתה צחזקה כשרות עיי"ש לא זכיתי להצ"ן דצרי ודאי איכא חזקה כמו כשכולדה לא עברה ענינה כמו כן עדיין לא עברה עברה צחזיר [ומי"ט כל דצרי צצניטין פס שרירין וקיימין דגס אס זינתה כשהיא פנויה עברה ענינה וסוב ליכא חזקה ויש לחוש גיכ שזינתה כשהיא אי"א] וראיה לדבר דהרי כחז הצ"י צצדה"צ ס"י קיי"ט צסס אי"א דאפי" מי שהמיר אינו חשוד למפרע שאס שחט או ייקר חלצ ואח"כ המיר צחותו יוס הכל כשר ועיין צ"ה וטוי"ז ס"י הנ"ל וש"ך ופרי"ה ס"י א' וש"ש ש"ג פ"ד וכן קיי"ל צחוי"ט ס"י ל"ד ס"ה דעד זומס אינו כפסל אלא מטעה שהעיד שקר צצ"ד ולא למפרע עיי"ש ואינימח דחזקה כשרות הוא רק מלד רוב איכ נימח כיון דחיי"טין ש"לא מרוב שוב ל"ל גס למפרע שהוא מהרוב ועיין חצו"ש ס"י כ"ע אלא ודאי דמלצד הרוב איפא חזקה דמעיקרא שלא עבר עברה ואוקמח אחזקה דמעיקרא עד טעה שידעינן שצברה עברה ולפי"ז גס אי לא ידעינן רוב שפיר מוקמינן נצי"א אצחזקה שלא עבר עברה וכיבא צסקר וליחא למי"ט:

דהיו חנוסים וזכהו צאונס ליש אין אפטרופוס לעריות ולקמ
קוסי מהרטיא :

ובהכי יוצן שהעמידו חוקי דבריהם על כגון שהיו חזיו
ולאו חנוסים וכו' ולא העמידו דבריהם על ר' ערי
גופא דיליך דאזלינן צהיר עסוס דילמא לאו אצוה והאיך
עוכה רוצ דילמא עסוס חזקה דלדקה ולפמיש איש דשכ ייל
כקוסי מהרטיא האכתי חייטין סמא נבעלה צאונס אצל
צחנוסים דליכא חשס אונס ככיל הקשו ספיר דפל רלון
אין חשס עסוס חזקה לדקה וככיל :

ובהכי כיחא גיכ עה סעמד מהרטיא אמאי מקשו חוקי לעיל
דיה אחיא מעדים זומיין סמא עסוס חזקה ולא קטיא
לחו אמכה חזיו דילמא עסוס חזקה לדקה ולהכיל כיחא דבלא
חנוסים ליש חזקה לדקה סמא נבעלה צאונס וכקוסי מהרטיא :
אבר לפי דרכיו כיל צכונס החוקי לפמיש חוקי קוטה
כיח עיה דיה איכו דסחירה עיי קינוי קוטה הוי
כספק מנע סרן שהרי צלא קינוי לא היה עוס ספק צסחירה
גידא דלא נחשדו על העריות הלכך הקינוי גורס הספק וכו'
עייש מצואר דעסוס דלא נחשדו על העריות אפי' צסחירה
צלא קינוי מקרי ליכא צמה להספק ואחזוקי ריעותא לא
מחזקינן ולפי' כיל דאין כונס חוקי העמד האס על חזקה
לדקה כמו כל חזקה דמעיקרא דאיכ לא קטה כלל דדילמא
קיל לרי מרי דלא כראציי אלא קייל חזקה מקרא ואיכ אי
אזלינן צהיר חזקה כיש צהיר כמיש חוקי לעיל דיה מנא
ולדעה פכיי דחזקה כשרות הוא חזקה דלמיה מנא רוצ וודאי
לקימ דאי לא אזלינן צהיר ליכא חזקה לדקה אלא כונס דעסוס
העמד האס צחזקה לדקה דלא נחשדה על העריות איכ ליכא
צמאי להספק ולהכי לא חייטין דילמא לאו אצוה אצל
לעולם לא אזלינן צהיר וחזקה ולפי זה לא קטה קוטיה
מהרטיא סמא נבעלה צאונס דעל אונס וודאי ליכא צמאי
להספק ולקיש :

ואמנם כן ה"י כיל לתרן עפיימ סאחכזיל צרכות ז' עיז
אף כן דוד כיון שאמר לו הקציה הכני מקיס וכו'
היה עלצ אמר סמא עבד או ממזר הוא דלא חייס עלי כיון
דחזא דאצטלוס הוא סמא מעריה אמר ממזר וצקיה הגרבא
אמר סתס צרא דרחיס על אצא עייש ולפי' צמכה חזיו
דלא חייס על אצא ספיר יש לספיקי ודילמא לאו חזיו ועיכ הא
דקעלינן ליה עסוס דאזלינן צהיר ולפי' מיוסצ קוסי מהריץ
האלצערשטארד איך צח כהן צטרפה דלמא לאו אציה ואי
עסוס רוצ הא צין מיתה למיתה לא אזלינן צהיר להחמיר
כמיש חוקי צחיס עיה ולפמיש כיחא דשס לא חייטין כלל
דילמא לאו אצוה עסוס דליכא צמאי להספק ולא לריכין
לטעס דרוצ כלל ואיש, ורי יצנה ערי ליון וירחינו צצנין
אפריון, ויריס קריננו למעלה עד עולם סלה, ונעלה צמקילה
ועל ראשינו גולה, כנפשו ונפש ידירו הדוטיה :

תשובה של"ב עוד להרב הכיל

מה סנא לדון ולהשיג על הכלל סכחצתי דבספק מליאות
היכא שאפשר לידע צסוס פעס שלא עפיי כניא אף
סעכסיו לא ידעינן רק עפיי כניא סמכינן עליה אצל דבצר
שאיש לידע רק עפיי כניא צכהיג אין סומכין עליו ועיי
השיב מיצמות ליה אס יצא אליו ויאמר דהא דאיעברא אפולי
אפלה וכו' ידע ידירי דצצרחי כך דבספק החלוי צצצרא
הוא מעשה ציד והוראה וצוה אין סומכין על כניא דלא
צסמיס היא והחורה כיחנה לנו עפיי סצרה סכל אנושי כמיש
דרשות הרין אצל ספק צמליאות אינו מעשה ציד והוראה רק
צגדר עדות יצוה ליש לא צסמיס היא רק צמקוס סלריך
עדי ראיייה דוקא כמו צדיכי כפשות ודאי אין סומכין עליו
אצל צמקוס דקני צדיעה צלא ראיייה כמו צדיע עיין צצועות
ליצ צוה וודאי סומכין על הכניא דמה לי שידע צכנזאה או
צאומדכא כהאי דצצועות וספיר סומכין על עדות הכניא אצל
כיי היכא דיש מליאות להעיד גס שלא צכנזאה רק עכסיו
איא להעיד אלא צכנזאה אצל צבצר שאיש לקיים דין חורה
צסוס אופן רק על פי עדות כניא הא לא אמרינן שהחורה
ססמוך דיכיס על הכס וצכנזאה וכמיש רמזין צמוש צכמה
דוכתי [עיל סיי קמיצ] וכמו צפייא שאיש לקיים דין פיא רק עפיי
כניא אצל צחולץ למעוצרה וכו' דין חולץ למעוצרה כחיצ צחורה
הלא לא כחיצ רק דאס אין לה צניס זקוקה לחלילה וליצוס ואס
יש לה צניס אינה זקוקה ודין זה אין לריך לכניא רק עכסיו
אירע חולץ למעוצרה צוה ספיר סמכינן על הכניא ועדותו

אף שאיש' לפסיק דין זה צסוס פעס רק עפיי עדות כניא
ואיש ועיין ציימ סס ספלפל צנמרא ז' :

ובהכי מיוסצ קוטיה פכיס יפוח פי' סופמיס צפסוק איכה
כדע אה הדצר הלא אפסר לידע עיי סני כניא אמה
סמעידים עליו ספוא כניא סקר עייש ולפמיש כיון דדין זה
לא עסכחה רק עפיי כניא לא סמכינן על עדותו ועוד דצדכיס
דלא צדיעה צלי ראייה אין סומכין על עדות כניא ככיל :
ועוד כיל לפמיש חריץ ציצעות עיל עיז בני ואישעמורכא
כיון דלאו אמילתא דעמוכא ולאו אמילתא דאיסורא
קא מסידי גילוי מילתא צעלמא הוא וכיון דאיתחזק כן
ספיר סמכינן אחיכ אפי' לדיכי כפסוח איכ היצ הא דסמכינן
על כניא דאומר דהא דאיעברי אפולי מפלה היינו רק גילוי
מילתא וכיון דאיתחזק ספוא ככל ספיר סמכינן אחיכ אפילו
לענין חלילה ודיח :

ובהכי מיוסצ קוסי' חוקי יויכ יומא עיה מהא דהענן היה מניד
איזה צן צצעה לראשון וכו' הא אין סומכין על הכס
וכניא צדיח ולפמיש הגדת הענן ה"י רק גילוי מילתא סלא
לדיכא וכיון דאיתחזק כן עהכי אחיכ אפי' לדיכי כפשות, אף
מה שהק' סס מעצנה ליד ליש דשס מוכח דרשציי למעשה
עשה כן וליל כחירונו סס :

ומה שהניא מירושלמי שהניא חוקי עיי מיה דיה כל מקוס
שאחה מולא הר וגצעה דביהמיק צכנה עפיי כניא
ומוכח דכאמן לצבר אפי' ספק שאין צכח אנושי לעמוד עליו
והספלל על פני משה ספירע דכניא חסיר מחוצר לצבזה הא
אין סומכין על הכניא כגד דיה, לא כוון יפה דהרי זה רק
עקירת הליה לפי שעה והודה דמחוצר אסור לצבזה מהיה רק
צפרע זה לוחו ד' שמוחר וצוה ספיר סומכין עליו כמיש
הרמזים פיע מיקוהיס היצ ולדקו דברי פימ ומכיש שיכול
לצבר ספק צמליאות לפי שעה ועיין מיש חסיס ייד סיי' רליג
לקדוש זקני צצס רצו צפירוש היירושלמי שהיה רק צירור :
ועוד לפמיש חסיס סיי' רליג צפיי הפסוק ככל אשר אי
מראה אומך וכו' וכן העשו לדורות עפיימ שאחי מראה
לך עיי כניא עייש איכ כך היה דיה מעיקרא דריכא צצנין
ציהמיק יהיה עפיי מה סיאמר הכניא ולקיש :

ובלאה"נ מיש שהוא דצר שאין צכח אנושי לעמוד עליו
הוא דצר צדוי ונלצ וכי לא היה אפשר שיחיה
אדם אלף שנים ויעיד שהיה סס עמק קודס סזכה אהעיס
צאין או צשאר אופן שלא עבדו סס עיי רק שלא ה"י עדות
כזה וצוה ספיר סומכין על הכניא לפי מיש אצל עריפות
צצפכיס אינו צחק אנושי לידע אס לא עפיי כניא :
ועוד דהסס גס האי דכל מקוס שאחה מולא הר וגצעה דע
שיש סס עיי גיכ לא היה עפיי עריס שהעידו לפי דיה
רק עפיי כנזאה וספיר מהכי כניא לצבר סמקוס זה לא עבדו
וכנזאה אסור וכנזאה סרי אצל צמקוס שאסור עפיי דיה ספיר
ייל דאין סומכין על כניא לצבר ספק מליאות היכא דליכא
לצבר רק עפיי כנזאה ואיש :

ומיש משיך סקיה סקיי' ופלתי סיי' פיז אוח ד' ידע כי
מאחרונים אין צוה ראיי' כלל והוא ודאי רק מלילה
ועיין ציימ סס סריל גס צמאי כן אצל הדצר לריך חכס ומצין
מדעתו להצחין איזה מלילה ואיזה דוקא למיש צציוון הא'
ודאי אין ראייה מעס וגס אזלי צכח אנושי לעמוד אס כקחע
כל האיי צמזשאים עפיי חכמה הכימיאה :

ועל מיש דחזקה כשרות ולדקות הוא ככל חזקה דמעיקרא
וכיכ מהרשד'ים צמשי' חחויע רסיי' סיי' ודלא ככני' גיעין
יי' שהוא מנא רוצ ישראל כסריס כחצ דפכיי הוכיח זה מעכי
כיתי עדיס המכחיסיס זאיז דכל אחת צאה צפני עלמה ומעידה
ומוליאין ממון על פיהס וכחצו חוקי' הא דלא אמרינן אוקי
ממון אחזקה היינו מעסוס דאוקי עדיס צחזקה כשרות ואי הוי
רק חזקה דמעיקרא אמאי יפה כחה מחזקה ממון ועיי' הק'
גס אס חזקה כשרות מעסוס רוצ קשי' הא אין סולכין צממון
אחר הרוצ ועוד איך מהכי כלל עדיס להוליא ממון הא אין
סולכין צממון צחיר רק לזה ייל דאין לנו צמה להספק ואחזוקי
ריעוהא לא מחזקינן וכמיש אינו צכונס רמזים ציקוהיס אצל
צצ' כיתי עדיס קשי' אלו חורף דבריו, ידע דצב' כיתי עדיס נמי
אס כל אחת צאה צפיע ומעידה כיון דעכיח אנו לריכין לומר
שאין אנו דכין על השניה דאליכ ליש חזקה כשרות כלל דודאי
אחד פסולה כמו צכני צצילין צצאו לסאול צצייא ואיכ הוי
כאלו כה השניה לא היה צעולס ואין כאן צמה להספק וספיר
כסריס להעיד ולהוליא ממון כמו שכיחא ככל עדיס אצל אס
הוא מנא חזקה קעייחא ספיר הק' פכיי, ועוד לפעניד כונס
הפכיי

הפניי לסוכיח דלאו משום חזקה קמייחא נלחוד הוא אלא דאיכא כמי חזקה מכח רוב ישראל כשרים ואיכא הוי רובא וחזקה ועדיף מחזקה עמון ועס בגיטין אפילו היתה פנויי כשזינתה איחרע רוב ישראל בחזקה כשרות ואיחרע ממילא כמי חזקה קמייחא ואיכא לקימ:

אבל לפעניד נראה סברא ישרה דאף שחוקי כחצו כן ציז דף ליא עיז דיה וריז אך אין כונת החוקי דמוקמינן להו לחזקה כשרות חזקה לדקות אבל כונתם חזקה כשרות לעדות והרי מעיקרא היה להם חזקה שהם כשרים לעדות ולהוליא עמון על פיהם ואיכא ליט לומר שחזקה עמון מנגדה שהרי חזקה אומרת שאין כאן חזקה עמון ועדיף ממאי דקיי"ל בחזית ק"י עיה קיט צאי"ל אס פרעתיך דחייב ולא אזלינן בחר חזקה עמון משום דחזקה חייב מעיד שאין כאן חזקה עמון עייש וזה סברא עמוקה וברורה:

ובזה מיושב מה שהק' קלויח סימן ל"ד קק"ה צמיש ממאי ואפילו פסול מהיה אין לפסלו אלא צודאי אבל לא מספק כגון שהעיד צביד ואיכא צאו עדים עליו סעצר עבירה ואין יודעין אס עבר קודם שהעיד או איכא מוקמינן בדרא לחזקה וכו' וקשה הא הויל מרי לריעותא חזקה עמון והרי הרשיע לפניד כמו צמקה סאמרד דכאן ליט חירון שכתב צמיש שיג פיד עיש, ולפמיש איש דצמקה שאני דחזקה עמא הוי חזקה כמו חזקה מקוה וחזקה מקוה יש יעושה אבל חזקה עדים הוא שיש להם כח להוליא עמון מחזקה כמיש ואיכא אין לדון מלד חזקה עמון כלל רק מלד הרי הרשיע לפניד ומוקמינן להו לחזקה דמעיקרא עד השתא שהיה להם כח לדעת חזקה עמון והבן בקולר:

ובזה מיושב כמי דענת מהרי"ק שורש קמ"ג שנוחייב צשריון משום חזקה האשה שלא כפטר רחמה וחזקה כפל שאין איכא מוקמינן אחר עמד עליו צכ"ל ק"י שיה הא אין הולכין צממון צחיר ומכיש צחר חזקה דכאן היה חזקה חייב פדיון אס מלד זכר וספק אס כפטר דלא אזלינן צחר חזקה עמון כמו צאינו יודע אס פרעתיך משאיכא צכידון דלי"ל ק"י קכ"ה דהספק אס היא צח כהן או לוי דהוי הספק אס כחייב רחמה והוי כא"י אס הלוייתי שפיר כתב דאזלינן צחר חזקה עמון ואיש:

ומיש דמהרי"ק ק"ל כפכ"י ס"פ המדיר דאף דאין מוליאין עמון ע"י רוב מימ צחזקה קמייחא מוליאין דחזקה עדיף מרוב והא דרובא וחזקה רובא עדיף היינו נשום דהיכא דרוב קוחר לחזקה אין כאן חזקה כלל דרוב מעיד דאין כאן חזקה וחזקה אינו מעיד שאין כאן רוב יפה כתב, אבל מה שהציא ר"ח לפכ"י מהסודות הראשם שהציא הטוחימ קכ"י ליה ומחוקי ציז קניד קדיה ועוד אינה ראייה דשם לאו בחזקה קמייחא מיירי אלא מחזקה דרוב חזקה הציא סימכים וחזקות כאלו צודאי עדיפי מרוב כמיש אחרונים גבי חזקה אין אדם פורע חוק זמנו וחזקה אין עדים מוחימין על השער דגוליאין עמון על פי חזקות אלו אף למאן דאמר אין הולכין צממון צחר רוב:

ועוד י"ל לפמיש הרמזים צפתיחה ובספר המלות ליה רפיז דיש לאו לקבל עדות רשע משום אל תשח רשע עד יודע מיש הפלגיה כפיס דכתובות דהיכא דהחזקנו הרוב לענין שאר דברים מהכי גס להוליא עמון ומעשה צשכי כתי עדים כיון דלענין שהוא מותר לציד לקבל עדותן שפיר מוקמינן להו בחזקה כשרות דלענין זה ליט חזקה עמון וכפימ צקצלת עדותן לענין הפס לא מפיקין מיניה ואס כן מהכי ממילא כמי לענין עמון ולקימ:

ובזה יוצן דבש וחלצ תחת לשון הגמ' עס דהנה צמעיד עדות שקר יש צו פסול משום דהוא רשע וגס חיישינן למשקר כיון דהוא רשע דחמס והנה אס לא היי רשע דחמס ליכא חשש משקר כלל כמיש כמי צכנהדרין רק משום דאסור לקבל עדותן אין אנו לריכין לדברי הפלגיה כלל רק כיון דמוקמינן להו בחזקה כשרות ומותר לקבל עדותן סוב ליט חזקה עמון דליכא חשש משקרין כלל ולכן אמר ר"ה זו צאה צפיט ומעידה שמוחר לקבל עדות מהן משום חזקה כשרות וכיון שהחזקנו חזקה כשרות מהכי כמי לענין להוליא עמון וריח השיצ ודאי אי ליה רק פסול רשע ולא חשש משקר היה כיחא דמותר לקבל עדותן אבל כיון דהוא רשע דחמס וחשש משקר צהדי סהדי שיקרא ליל לקבל עדותן כלל כיון שיש חשש משקר ואיכא אין אנו מקבלין עדותן כלל וליט לומר שהחזקנו חזקה כשרות ואיש:

ומה שחמה על פכ"י ס"פ המדיר שכתב דוקא היכא דמוחק טוען צרי אין הולכין צממון אחר הרוב כמו צאיסור דמהכי צרי כגד רוב וחזקה עייש מחוקי ציז ליז דאמריי כי אזלינן צחיר צאיסורא אבל צמוכא לא אלא דלאו רוב דמהכי צאי לא מהכי צמוון, לא עיין יפה דפכ"י לא כתב רק היכא דליכא דררא דמוכא שיש ספק לציד בלא טענותיהם אז אזלינן צממון צחיר היכא דכתב טוען שמה אבל היכא שאין ספק לציד בלא טענותיהם אין הולכין צממון צחיר אפי' המוחזק טוען שמה משום חזקה עמון וכנהיג אמרינן צגמ' דצאיסור אזלי צחיר היכא דליכא צרי כגדו ולא צממון משום חזקה עמון: **ואשר** דקדק אחרי מיש דחזקה לדקה שכתב חוקי גבי מכה אציו ואמו כונתם דאין כאן צמאי להסתפק כמיש ש"ך י"ד ק"י פ"ג וכהוק' סוטה כיה וק"ל הלא צעולה ופיא ופסקא ואחריי דליף מיירייהו החס רוב גיב ליכא צמאי להסתפק הדבר פשוט דשם יש צמאי להסתפק צכולהו דודאי איכא מיעוט טריפוה צעולם גס שנעשו טריפות אחר סנולדו וזה מחויב צטבע אבל כאן וכי ודאי יש מיעוט נשים צעולם כשי ישראל שנצטלות לאחריים ומזנות תחת צעליהן רק רוב ודאי אינן מזנות ומיעוט אפשר מזנות אבל אין המיעוט ודאי לכן שפיר כתבתי דאין צמה להסתפק:

ומה דק"ל איכא איך ילפינן חזקה מנגע דילמא אדכפיק ואחי צלי ליה שיעורא הא אין צמה להסתפק שנתחבר עיין צרמזים פט"ו וטעמיה לרעת היי סכנת דנגעי צגדים וצחים אינו ומנהגו של עולם אלא אוח ופלא צישראל לזהוירם מלהיר שהנוספר להיר משתנות קירוח ציחו אס חור צו יטחר הציח וכו' ואיכא צודאי יש להסתפק שחור צהצובה ונתחבר הנגע דכל ישראל כשרים וחזרינן צחשו' ובלאהי דבר שאינו צונתהו של עולם רק צדרך כסי' לא יחמוד ושפיר יש צמאי להסתפק, ודי יטחר לצציו לעצרו צאמת ויפתח לצציו צחרוהו לכווין הלכה לאמיחה ככפשו ונפש ידירו דרושיה:

עמ"ס הק' צלוהס צקיק הכ"ל:

תשובה שד"ג

שליח צ' אויפאלו אי לסי' שופטים חרניג לפיק:

מיש צענין הפסד מרובה שכתב פי"ה ק"י ליא אוח צ' וצצוי צכולת למתנה כלל ליח ד"צ הציאו הגהות מהרצ"פ צוי"ד ק"י רמ"צ בהנהגת אויה כדאי לקמוך עליו צזה והכל לפי ראות עיני המורה וצחשו' חתים שדח כרגא צכל הפימ דזה שייך רק לצעל בהנחה אבל אחריים למה יקנו לכתחילה ולא לין הסי' [עיין אויח עס קס"י ס"ה] ולפעניד למה שהציא פי"ה י"ד ק"י ש"פ דרבר האצד אפי' לאחריים מותר האצל לעשות ולפיכך מותר לרופא לילך חוק ז' היי אס הוא הפימ לישראל אחד מותר לכל ישראל אפי' לכתחילה:

ובהנהגות מהר"ח צחולין מיט עיז דקאמר ואי דאורייתא ואח אמת החורה חסה על עמון של ישראל דמה מצוחר כמיש ש"ך י"ד ק"י רמ"צ בהנהגת אויה דצאי חורה לא מקלינן בהפסד מרובה ועיין צשיך עס ד"ה עוד ועיין חולין ע"ז ותמה הכ"ל דזה קוחר גמרא ר"ה כ"ז ע"א ויומא ע"ל ע"א דמצוחר דאפי' דאורייתא אמרי' החורה חסה וכו' עיש ומחלק עפי' הנוצור צאיח תרכיו דצמיט אי"ל לצצו כל הוכו כדי לקיימה אבל צליח לריך לצצו כל הוכו קודם שיצבור ולכן צליח לא מקלינן דאורייתא בהפסימ אבל עס ציומא וצריה קאי צמיט שפיר אמרינן אפי' דאורייתא תורה חסה עיש והחילוק צין מיט לליח כתב פמי"ג ק"י תרכיו צאשל אצנהס משום דצמיט הוי סצואל העשה אבל צליח הוי קויע:

ובני הרב הגדול מהרי"י כ"י הקשטי מסנהדרין כ"ו דהחירו לחרוש ולצווע צצציעיה צהיז דרצנן משצבו האנסין והרי אפי' צאי' דרצנן הציא פי"ה י"ד קניז אוח ד' צשס חשצות חויי ק"י קפי"ג ורצ"ז היח ק"י קמיה דליך לצצו כל הוכו קודם שיצבור ואפי' מקלינן צאיסור דרצנן בהפימ הנה מהא דכנהדרין לא קסי' כלל דדוקא ציחיד סלריך לצצו כל הוכו כדי שלא יעצור איסור דרצנן משום דאיסודי צמוקמו עומד שהוא איסור דרצנן אבל עס צכנהדרין החירו רצנן איסור חריטה וצריעה צצציעיה צהיז דרצנן משצבו האנסין לכיע והס אמרו עוט איסור וטוט שרי ואין כאן איסודי דהס תקנו שלא יהיה איסור כלל ולקימ:

אבל הא קסי' איך מקלינן צאי' דרצנן בהפסימ וכ"ל דגס האי לקימ עפמיש חוקי ריש געין דע"א כאמן צאיסורין להחיר

אותן העקומות שהמזנים ממלאים מקום אצותם אם כן לאו כמינוי קדושה חשיב להו עיני צחתיק, והוא קשה לכאורה איך מוכח מזה דלא חשיב מינוי קדושה וכי אין רשאיין לעכות זכו מחתיו, ולפי הכלל איש דאש כמינוי קדושה חשיב להו לא היי להם לכהוג כן כדי להורות שאינו זירוסה וכמו שעשו הנשיאים שלפני הלל:

רבי דזה גיב סגרת הכלבו שהציה הרעיה זייד קסמי רעיה שכתב וצמקום שיש מנסג לקבל רב על זמן קלוב או שמנהג לצחור צמי שיללו הרשות צידס והוא חמור אש דתחיק הוא שהבן ממלא מקום אציו איך ינהגו שלא כדעת וכי עייז ישמחה הרין אמנס פשר הדצר לרעיה הוא כך שהני שחיתק שס צמי יב חידש דכחר רבנות צמי חזיל היי רק מינוי קדושה ולא ירש זכו אצל עכסיו שהרצנים משועבדים לקהל לעשות לרכיהם בשכר היו כמינוי מלכות שצנו קודם כוו שהורישו הנשיאים שאחר הלל לצניהם הנשיאות יען דהו פתיך צהו גיב זכר למלכות ציה רור עיש ולפני איש דאש הענהג הוא שומנים הננים החת אצותיהם על כסא רבנות איב עכיה עיקר המינוי לעשות לרכיהם ולא מינוי קדושה דאש היי מינוי קדושה לא היי ראוי למנות צניהם כדי להורות שכתר חורה אינה זירוסה וכמשיל צפיי דצרי עימ איב מדיכא חנן יורש אצל אש שמנהג לצחור צמי שירלו אז ורדי עיקר כונתם צמינוי הרב מינוי קדושה שאינה זירוסה ולעשות לרכיהם הוא רק מפל לכן מדיכא אין חנן יורש רבנות האז ואיש דצרי הכלבו: **ומהר"ם** כיל דפשיטא להו לחזיל דקני צממלא מקומו זיראח אף דאינו ממלא צחצמה אף דצחויכ פי אחרי דריש סתמא מואשר ימלא וכו' שרריך שימלא מקום אציו משום דאי כימא שרריך שימלא גם צחצמה איב כשהקציה פוסק לו גדולה ולצניו עד סוף כל הדורות כצגמרא הכיל עכיה פוסק גם שיהי גדולים צחצמה דאליה איכס ראויס, והלא אדרבה אין מלוין תיה ללאת מצניהם תיה איו דקני צממלא זיראח, ולכן לא ידעתי מה שהרעיש הרב הכיל צמחצכו הצ' על הפניי צחצמות הכיל דקני צממלא מקומו צחצמה לחוד הלל כן יולא מפורש מפי הרמנים זיל צה' כלי מקדש הכיל דקני שימלא מקום אצותיו צחצמה או זיראח עיש, אמנס לפמש לכאורה דצרי הרמנים נופא חמיהם דילמא דוקא זיראח לחוד קני חמת הוכחה שכתצתי ולא צחצמה לחוד ולעיק, וליל כיון דמוכח מוכח הכיל דלא צעיקן שימלא לגמרי אמריי מסצרה דמנו דקני זיראח לחוד כן קני צחצמה לחוד:

עוד פלא צעיקי על צעל אמרי אש הכיל לפי הסדר צגמרא דקידושין דליצ דנשיא שמחל על כבודו אין כבודו מחול איב תקשי קושיה צעל עימ מדוע לא הורישו הנשיאים שלפני הלל נשיאחם לצניהם ואי שצניהם נופא מחלו הא אין נשיא יכול למחול על כבודו ואין לומר דזה דוקא אחר שכתמנה אצל למחול המינוי מחול, זיא דאי כחר חורה זירוסה איב הנשיאות צא לו ממילא זירוסה ומיד כצמה אציו הוא נשיא ואין יכול למחול, ומה שכל ליישב דצרי דהא דאמרינן שס בקידושין דרב שמחל על כבודו כבודו מחול, משום דחורה דילי הוא ואיב כי אמריי נכשיא דאי למחול היינו משום שאין הכבוד שלו אלא של ישראל ואיי למחול כבוד רבים שעיניהו או כבוד מלכות שמים אשר צקצבו ועיין מהרש"א שס צחיה ומקנה שס ולפני צכשיאות שצא לו זירוסה ומחל כל הנשיאות לגדול ממנו צרלון קהל עדת ישראל ודאי מהני ואיב אפשר שצני הנשיאים שקודם הלל מחלו נשיאותם צרלון הלבו:

ובזה היי אפשר ליישב קלה מה שהקי החתים צקי יב שס מרש מקי ריה דקאחר לא לריכא דאימנו עליהו מאדר ומלך צן מלך הוא וכו' אלמא דאפילו מלך צן מלך צעי מכין ולהכיל כיחא דכל זמן דלא אימנו עליהו והסכמיו שיהי מלך אכתי יכול למחול ירושתו אצל כי אימנו עליהו כיון שהמלכות שלו זירוסה איי למחול כיון דמלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול: **אמנם** קושטא דמלמא קאמיכא דכיל דיכול למחול מלכותו וכשיאותו אפילו צלא רלון ישראל לא מיצעי לפמש הריעציה בקידושין שס דמשויה צמלך אין כבודו מחול שני שום תשים וכו' שחאח אימתו עלינו ואש מחול כבודו לא חיי אימתו עלינו וזה לא שייך אש אינו רולה לקבל כלל מלכות ושררות, אלא אפי' למיש רשיי צחצמות יי דיה שום וכו' ישראל הוצירו שישומו עליהם שימות הרבה כלומר שחאח אימתו עליהם הלכך אין כבודו מחול שלפניך ריבה החנו שיות הרבה ואיב כיון דאריציו דשום תשים ילפינן שאיי למחול כבודו אפי' לפי ששם מכיש כיון שיושם העלכות איי למחול לגמרי, מיי לפיש שהסצרי העקנה בקידושין שס כוכה רשי

להתיר יותר מלאיסור וראיתי צאחר ען הראשונים העמס דהו כמו אפוקי מעוכא ועיין שייך יחד סיי קכז סקיצ ועיין חוס' ציק כיו עיב דיה קעיל איך הולכין צחר רוב דיינים צעמון הא אין הולכין צעמון צחיר והיי משום דמייעוס מצטלין דעתם כן פירש גם פסוק כוכה זצריהם ותומים צקתי אוח קכז פירש משום שהרוב מוליחין ממון ולהס אין ספק וגם איב כתצתי כן צחצמי אחת [צייש חוימ] וכיו שייך צדייכים שהיו צצנין ציחד אצל צרוב פוסקים נגד מייעוס פוסקים אש יחד פוסק כרוב ליש זה ועיין שאילה יעצין חיא סיי קכז לכן בהפסימ ספיר מקליכן כדעת יחד משום סדיר לקולא ולי משום רוב כיון דהוי כאפוקי מעוכא לא אזלינן צחיר אצל צאיסור דאורייתא אפי' לא אזלינן צחיר מיימ גם קדאיו לחומרא אצל לעצור על ודאי איי דרצבן ספיר לריך לצצו כל הוכו ואיש:

מיהו כיו לפספולא אצל גוף סתירה הנהגה מהרליח אינו סתירה זקנים דייל דהן צאיסור חורה וכן צמיע ליש החורה חפה אצל רק צמיע חיוצת שאס אינה מקיימה הוא צוצר בעשה וכקרא עבריין אצל שס צריה וציומא מייני צמלוה דרשות שאס עשאה הוא מלוה אצל אש אינו עושה לא עבר בעשה צזה ספיר אמרינן החורה חפה על אמונס של ישראל ורממא יחוס וירחס עלינו צמהרה, ויהי לנו שמתה ואורה, אור חורה, עדיי שוכלל אולס והצירה כפפש החותם צצרכת החורה:

עמנס הק' צלוהס צקיק הכיל:

תשובה שרד

צעהיי פה עאדע העיח

צמרא טנא למר אחוני ידיכים הרהיג ליה המופלב צחריפות וצקיות מויה שמעון ליכטעכצערג סליטייא אצן יקרה צקלהתנו המפוארה:

אחרשית צאחיר ראיתי מיש להרב המאוהיג פלוני כיי כי ילא להלדיק אש הלדיק דמעיקרא רבו מרן צעל חתיס זייע ואלמתי דצצריו טעס זקנים ומה שצקס חוויד צענין ירושת רבנות לא אשיב פניו ריקס ואכתוב לו מה שעלה צרעיוכי צכרון זה:

ראיתי להרב המאוהיג כיי שהציה צשם צעל אמרי אש לרחות ראית צעל עשרה מאמיות מדלא קמו צני הנשיאים שלפני הלל חמת אצותיהם מוכח דכחר חורה אינו זירוסה, ודחה האמרי אש כי הצנים עלמס לא רלו לישב על כסא אציהם כאשר כמלא גדול מהס, הנה סקי הכיל אינו חתי ואני חמה אש כן צפסיטות הויל לדחויי דצני הנשיאים לא מילאו מקום אצותם לא צחורה ולא זיראח ואכן צעיקן שימלא עכיש צחדא כמיש הרמנים צפיד מהי כלי המקדש היכ וצפיא ממלכים היז ועיין לשון קרצן אהרן צחויכ פרשת אחרי יכול אעפיי שאינו ממלא מקומו שאינו ראוי כמו אציו וממלא מקום אציו חקר כי לא יכול להשלים כל מה שהיי ממלא אציו וכן צפי לו שאינו ממלא מקום כי אינו ראוי לגדולה כמו שהיי אציו ראוי וכו' עד ימלא חמיו ולא היי מקומו חקר שזיא אלא כאשר יתי שלס ממלא ומשלים כל הכלרך ועיין פניי צחצמות קיב גבי יהורס אלא עייב דלא כיחא ליי צזה מדאמרינן צצמים קיצ ומגילה יי כשהקציה פוסק גדולה לאדס פוסק לצניו ולצני צניו עד סוף כל הדורות, ואיכמא דכחר חורה כמי צכלל גדולה הוא איך יתכן שלא היי לשום נשיא שלפני הלל צן ממלא מקום אציו צכשיאח ועיין חתיס אויח סיי יי מה שפירש צגמי הכיל, וכן איב אומר שלא יתכן שלא היי אחר מצני הנשיאים הכיל גדול צחורה כהגדול שצחכתי דורו מטעס הכיל כיון שהקציה פוסק גדולה לצניו צודאי פוסק צאופן שלא היי לריכים למחול חמת שיש גדולים מהס איי שכתר חורה אינו צכלל שאר פסיקה גדולה לפסוק גם לצניו שיהי ראויין ואדרבה אמרינן צכדריס דפיא מפני מה אין תיה מלוין ללאת מצניהם תיה [וזה לכאורה ראי' גדולה שאין כחר חורה צכלל שאר שררה וגדולה דאיב הגמרא דמגילה הכיל סותר לגמרא דכדריס הכיל] ואיב ספיר אפשר דצני הנשיאים לא היי ראויין לגדולה אצותם, ואפילו היי ראויים לא מינו אותם כדי להורות שכתר חורה אינו זירוסה וכדרך שאחזיל שס צכדריי שלא יאמרו חורה ירושה היא וראית עשרה מאמיות ככוכה:

ובזה יס להמתיק יותר מיש מעלתו צצבר חתיס הכיל צפיי דצרי רשציה צחצונה סי לפי שאנו רואין מתנהג

רש"י דנשאלא זכרו אף שלריך שחטא אינעו עליו מימי אינו מחויב פס"י לו רב ובשעה שהרב עומד לו רב עשאיך צעלך שמויב להיות לו עלך שחטא אינעו עליו ובשעה שמוחל דהו כחין לו עלך הלא מצטל מלוח שיעת עלך לכן אין כבודו מחול. לפי צמחל כל המלכות לאחר הלא ישומו עליהם עלך אחר לכן בזה ודאי כבודו מחול, ואולי גם בזה מצטל מלוח שיעת עלך כיון דאם הוא מקבל הוא עלך מיד מלך ירושתו ואינו לריך עשיחה כדאמרינן בהוריות דף י"א וכריחות ה' ורמזים פ"א עה"ל עלכ"ס וע"י שמוחל ולריכ"א למכות אחר לריכ"א להמתין עד שמתין אותו ע"פ ציד של ע"א וכצ"א ומוסחן אותו וצ"ן כך וצ"ן כך מצטלין מלוח שיעת עלך וליע :

ומ"ם נכטיא דאיכס מחויבים להעמיד נכטיא ישראל כרעה ודאי דיכול למחול כל הנכסיות אף צמיד רקדושין דנכטיא שמוחל על כבודו אין כבודו מחול ולדקו אמריי איש של מרן ז"ל : **שוב** כתב הרב הכיל לרחות קושיה חת"ס בהשועה הכיל מיומא ע"ב דמלריך קרא לכה"ג שצבו קס תחתיו וקשה מא צמפרי מוצא צילקוט שמועני רמז תתקע"ו דרש"י מדכתיב צמלך בקרב כל ישראל לרבות כל המכויים צישראל וליל קרא מיוחד צכה"ג ות"י הכיל דצן כה"ג מצן מלך לא ילפינן כיון דצן מלך אינו עעון משיחה וצן כה"ג עעון משיחה כדאמרינן צכריחות ה' ובהוריות י"א, וע"י כתב מעלתו דבר סכלי דחיל"י דמנן חת"ס מהכא כיון דגלי רחמנא דצן כה"ג צעי משיחה איכ כילף צן מלך מיכ"ס ואלא מאי דיש חילוק צ"ן מיכ"ס קדושה לשאר מיכ"ס :

ולפעניד אף שדבר חכמה אחר מימי אס לדין יש הסובה דהרי משיחה כה"גה וא מקרא כתובה בחורה כמה פעמים צפ"י לו וירוק משמן המשחה על ראש אהרן וימשח אותו וכו' וצפ"י אמור ואכפן הגדול מאחיו אשר יולק על ראשו שמן המשחה וכו' ועוד כהנה ומהשיחה מלך איכה אלא מדברי קבלה עיין רמזים פ"א ממלכים ה"ז מדכתיב ויקח שמואל את פך השמן וכו' ודברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן כדאמריי צפ"ס צכמה דוכתי עיין חגיגה ד"י ע"ב וכדה כיג ע"א וצ"ק צ' וכן להיפך [עיין צפ"י צ"ן שמועה כלל ליה ועייה"ס תוס' צ"מ פ"א ע"ב דיה מוח] ועוד צירושלמי שקלים פ"ג שופרות ילפינן מקרא צהדיח דצן מלך אינו עעון משיחה מימי קוס משחה כי זה הוא זה עעון משיחה ואין צבו עעון משיחה עי"ש ויש לרחות צדוחק :

אמנם צמה פס"ס מעלתו פ"א ח"כ הא דזכה רחמנא לצן כה"ג למלא תחת אצ"ו לאו מעטס ירושה הוא כפלאחי דעיין רש"י נדרים דליד דיה ח"ל פשיטא דמוסיה צלומר קובס ציתך שא"כ ככנס מה או שמוכרן לאחר מותר משום דנפק מרשות המדיר שהוא האז קודם שצא לרשות המודר שהוא הפ"ס דאין הירש יורשו אלא לאחר מיתה דכבר נפק מרשות המודר ולא מן המוריש צא לו נחלה אלא שהתורה זכחה לו, מצואר מדבריו דאפילו צירושח ממון יש רגע כמימרא שפקע כח האז ואיכה עדיין ליורשיו דמשויה מקרי נפק מרשות המדיר קודם שצא לרשות המודר רק שא"כ זכחה התורה ליורשיו ע"ש צדבריו המתוקים [עייה"ט צ"ל החינוך ר"ש מלוח ה' דמשמע קלח כהיפוך מזה] ועיין צ"מ נדרים דמיצ דיה אס מה וא"כ כל מה שזכחה תורה לצן משום שה"י לאז זכ"י צו מקרי ירושה דהא גם ירושה ממון כך הוא, אצל כך ה"י למעלתו לומר אינו יש חילוק צ"ן מיכ"ס קדושה לשאר מיכ"ס ואין ללמוד זמ"י :

ובה"כ איש מה שחמה מעלתו על רמיע צע"מ שכתב שכחר תורה הפקר הוא מימי אס אחד זכה צכחר תורה למה לא יירש צבו אחיו הלא גם צשאר דבר הפקר אס אחד זכה צהפקר מי יוליאו מצבו אחיו, ולפמי"ס לקימ דגס ממון ירושה הוא הפקר רגע אחת אחימ האז דפקע רשותי ועדיין אינו צרכות יורש"ס רק שמיד צברגע כמימרא מוצה הקציה הירושח ליורש"ס עשאיכ צכחר תורה אין הקציה מוצה לאדם ולריך לזכות צעלמו וא"כ כשמה האז כשאר כחר תורה הפקר ולקמן אכחצו עוד י"שוב על קושייתו אי"ה :

אמנם לדעתו דברי הרב כ"י צלא"ה איכס עולים לרחות דברי ענן ז"ל דלכאורה ק"ל צגמרא דכהצבות והוריות הכיל דיליך מדכתיב והכחן המשיח וכו' דאפילו עצ"ו ההוא דמשיח הו"י כה"ג וא"י לא משיח לא הו"י כה"ג, כיון דצאצח גילתס ההורה דצן כה"ג ממלא מקוס אצ"ו וא"כ כה"י כמי דגילתס סתורס דאפיה צעי משיחה עי"נו רק שלא כימא דיש לו צלא עשיחה דין כהן משוח צעמן העשחה אצל עכ"ל דליה כה"ג

כלל עד דמשח והלא משחה שלמה שמינו צעגילה דף פ"י אין צ"ן כהן משוח צעמן העשחה למרובה צגדים אלא פר הצח על כל העלות וכן פסק הרמזים פ"ד עכ"ל המקדש הי"ד ואס כאמר דצאצח הא דקאמר ו"י לא עשיח ליה כה"ג עי"נו רק לעכ"ן פר הצח על כל העלות אצל לשאר עי"לי הו"י כה"ג גם צלא משיחה פשיטא דליחא לדברי הרב הכיל דשפיר כילף כה"ג ממלך שצבו יורש גדולתו ו"י משום דכה"ג צעי עשיחה הא לא צעי משיחה לכל דיני כה"ג, רק לנכ"ל :

אבר האמה יורה דרכו דכן הוא האמה דאי לא עשיח ליה כה"ג אצל לא דמעטינן ל"י מהאי קרא אלא דאפ"י צמלך שודאי יורש גדולתו מאצ"ו מימי איכס חלים עליו כל מלוח המלך עד שמינו אותו כמצואר גממרא ר"ש ריה הכיל ל"ל דאימנו עז"הו מאדר ועלך צן מלך הוא וכמו שפעלה מנן חת"ס ז"ל ואפשר יכול למחול ג"כ כל המלכות ולפטור עצמו ממלוח המלך ג"כ עד שיעמידו אותו ועיין צלשון הרמזים פ"ד מכלי המקדש ה"כ סכ' כשימות המלך וכו' מעמידו תחתיו צבו וכו' ולע"ק ממי"ס צפ"א ממלכים ה"ג אין מעמידין עלך צתחילה אלא צצ"ד של ע"א וכו' דמשמע כצצבו יורש מלכותו אי"ל לכל זה ואפשר דכולי האי לא צעי אצל אימנו עליהו צעי ועיין רש"י ר"ש ריה דיה דאימנו עליהו כמנו וגמרו וגמרו הסרים למותו וכן צכה"ג ממות יאשיהו ואילך שנגבו צמן המשחה אף שירש גדולת אצ"ו מימי לא ה"י כה"ג עד שה"י מרצ"ן אותו צצגדי כהונה גדולה עיין רמזים פ"ד מכלי המקדש ה"י צ וע"י ואפשר גם כן שה"י יכול למחול גדולתו ולפטור עצמו ממלוח כהונה גדולה לגמרי וגם ה"י פטור עד שמרצ"ן אותו צצגדי כהונה גדולה אלא שישראל מחויבים להעמיד צן המלך וצן כה"ג צגדולת אציהס וממילא כיון דרצ"י קרא משיחה לצן כה"ג כ"ז שה"י צמן המשחה וה"י מחכ"ן הכהנים צמשיחה אי לא משיח עי"נו כ"ז שלא העמידו אותו צגדולתו ליה כה"ג וזה צבור צכוכה הגמ' כריחות הכיל וא"כ ליחא לדברי רב הכיל כ"י סכ' דאין אכו יכולים ללמוד צן כה"ג מצן מלך משום דהאי צעי משיחה והאי לא צעי משיחה אלא דצן מלך י"ת ממילא, והא ליחא דצן מלך צעי העמדה כצן כה"ג רק דהאי כי דיניו והאי כדיניו :

ורא"ה צבורה לדברי דאפילו לא נעשה הו"י כה"ג ויורש גדולת אצ"ו שהרי צחויכ פ"י אחרי פיה פ"ח דרש מואשר ימלא את ידו לכחן תחת אצ"ו מלמד שצנן קודם לכל אדם והוא החויכ שהצ"א רש"י ציומא ע"ב ועיין צחויכ פ"ס אין ל"י אלא משוח צעמן המשחה מרובה צגדים מנין ח"ל ואשר ימלא את ידו וכו' הצ"או רש"י צמומס צפסוק הכיל ופירש רש"י והס כל הכה"ג שעמדו מיאשיהו ואילך וכו' ועיין צרמז"ן ע"ה"ס פ"ס שאפילו צצמן צמן המשחה כהן אחר שמתקינן לכהן גדול ציו"כ כדאיחא ר"ש יומא ג"כ לא כמשח וה"י רק מרובה צצגדים וצהדיח אחז"ל הוריות י"ג משוח צעמן המשחה ומרובה צגדים איזה מהס קודם ע"ש [ועיין רמיע מפלאו ס"י ק"צ ועיין תוס' נזיר מ"ז וצ"א הוריות הכיל ואורה מ"סור נזיר פ"ס] מצואר מדבריו דהאי קרא מיירי צמרובה צגדים ואפיה מרצ"ן דצבו ממלא מקומו אע"ג דלא נעשה ועכ"ח כוכה הגמ' צכריחות כמש"ל ולפ"י צלא"ה כחש שקפס הלונת הרב כ"י על החת"ס ז"ל שהרי הוא הקשה ל"ל צכה"ג קרא דיומא והיינו קרא דלכחן תחת אצ"ו דמיירי צמרובה צצגדים וא"כ איך יתרוץ הוא כיון דצעי משיחה אין ללמוד ממלך דלא צעי משיחה הא צמרובה צגדים דלא כמשח אי"י :

ומ"ה פעלה צדעתי לכאורה לייצב קושיה חת"ס הכיל דשפיר אילטריך קרא גצ"י כה"ג כיון דהא דררשינן צספרי לכל המיכויים שצישראל שצבו קודם לכל אדם היינו מקרא דצברק צישראל דכה"ג גצ"י מלך אי"כ הוא דוקא צמינוי שעושה שליחותי דישראל דומיא דמלך ושאר המיכויין צצירושלמי דמייתי תוס' סענה דף מ"א דיה אותו שוערי הרב"ס וגצ"א לרקה וסופרי הדייכ"ן וכו' אצל הכ"י כה"י שלוחי רחמנא כיכה עי"ן נדרים דליה וקידושין דף כ"ג ויומא י"ע לא קרי צהו צצברק צישראל ולהכי אלטרריך קרא מיוחד לכה"ג, אלא דג"י ליחא דאיכ לשפ"ס מדאלטרריך קרא גצ"י כה"ג דכה"י שלוחי דשמ"א כיכה, אעכ"ח כצצרת רש"י חת"ס דאין ללמוד כה"ג ממלך משום דהו"י מיכ"י קדושה :

עוד כתב הרב הכיל דהאי דרש"א לאו עיתורא דקרא הוא אלא ממשעומוח והר"י דכחויכ יש ג' לימודים צכה"ג שצבו קס תחתיו, וע"י יפה הציב מעלתו דער דריש ליה מהאי קרא ומר עה"י קרא ומוקי לקראי אחריכא לדרשה אחרת צצ"צמות ס"ד ומכוחה כ"א :

ולמענין כחש עוד דג' דרשות מלך לריכי דהנה האי דקשא דמזניו יעשה אוחה הוא קרא צפי' לו והסכן המשיח תחתיו מזניו יעשה אוחה יעש צחוי' פי' לו והאי קרא ודאי לריך לכדדרשין בנערה כריחות ה' וסוריות הניל שאפילו תחתיו מזניו צפי' משיחה אלא דקי' להיפך כיון דכחש האי קרא המעשה תחתיו מזניו ליל קרא דפי' אחרי דלכהן תחת אציו, ואכי' אומר לריכה רבה דהאי קרא סכהן המשיח קיל לרימ' במגילת עי' ובהוריות יצ' דמייירי כמי' צמרונה בגדים מריציו דהמשיח ואכן קיל' כסחם מעטה דמגילה עס דמרונה בגדים אינו מציח' פר הבא על כל המלות וכמי' סרומים פי' מכלי מקדש ואיכ' דלא מייירי האי קרא רק צמטוח צמון המשיחה ולא צמרונה בגדים [כאן חסרי' איזה שורות ומחוך כך דצרי' הניל כהווייתן צלחי' מוצקים להמענין] והנה פליגי עס רימ' ורי' צחירע פסול צכסיג ומיכו אחר תחתיו לרי' עני כל מלות כהונה גדולה עליו ולרי' אינו ראוי לא לכהניג ולא לכהן הדיוט ועי' צחוס' ואכי' מוספק צנן כהן זה צין לרימ' דין לרי' אס' מה אציו מה דינו של הצנן יורש גדולה אציו כצן כהניג או לא ומוקדרא גיל דאינו ממלא מקום אציו ולא אוכל להחליט כעת, וכבר הצלחי לעיל דצרי' רוצין צנימוקי חושש סכהן שמתקינן לכהניג צחירע צו פסול לא כנעשה ובהכי מייירי קרא לכהן תחת אציו ולפי'ז' אי' אומר מומי' אס' גם צן כהן שעבר יורש גדולה אציו אלטריך קרא דלכהן תחת אציו לזה דמקרא דתחתיו מזניו דמייירי צכהן משוח ליה ידעינן ואי' כימא דזה צחמה אינו ממלא מקום אציו איכ' חזינן דצנהרצה צבגדי כהניג אינו זוכה לצניו עד סוף כל הדורות איכ' הוי' אפילו צכהן הממשש דוקא אס' כנעשה זוכה לצניו אחריו דצכהי מייירי קרא והכהן המעשה תחתיו מזניו יעשה אצל מרונה בגדים אינו זוכה לצניו אחריו אפילו צכהן גדול הממשש כמו שאין כהן שעבר זוכה צריציו בגדים להכי אלטריך קרא דלכהן תחת אציו דגם זה זוכה לצניו דהא האי קרא צמרונה בגדים מייירי כמי' צעס רש'י ורומצין, ודרשא דחוי' פי' שמיני פי' דוצניס לא היו להס' הא אלו היו להס' צניס היו קודמים לאלעזר ואיחמר כיל' דאילטריך דהנה כסתפקתי אף דאמרינן דצן כהניג קודם לכל אדם וני' היינו מעטס ירשה ולא מלינו יורש מחייס, ולפי'ז' אס' חירע פסול צכהניג ומתקינן כהן אחר תחתיו וני' כימא דגם צזה הצן קודם או לא וניל' לפשוט דהנה צפסוק וצניס לא היו להס' [צמדצ' גי' מסייס ויכהן אלעזר ואיחמר על פני אהרן אציהס ופירש'י זיל' עס צנימוקי חומש על פני צחיו ועיין רומצין פי' כי תלא צפסוק לא יוכל לצקר והרומצין צמדצ' עס צפסוק על פני כי' על דצרי' רש'י ואין הענין להגיד שכהנו צחיי' אציהס כי' כל איש מזני' אהרן הכהנים יכהן צחיי' אציו רק צעצור שאמר הכהנים המושחים שחיו גם הם ככהנים גדולים נמשחים כמוהו צחיו ולא יעשה כן לדורות עי'ס, ודצרי' כפלא'ס הלא קודם שמתו כדצ' ואציהו כנעשהו גם אלעזר ואיחמר :

אבל לפעניד כוון רש'י ככיל' יען שמתו כדצ' ואציהו כהנו הם צכהונה גדולה אס' לא הי' אהרן יכול לשמש צחיו ועי' דרש צחוי' הא אלו הי' להס' צניס היו קודמין לאלעזר ואיחמר והיו יורשין גדולה אציהס לשמש צמקוס כהניג אס' אין הכהניג יכול לשמש כי' מקדימין הצבור כדאמרינן כחוצות קיג צגי' יתורס, וזה סקייס צחוי' ככל הקודם צנחלה היא קודם צכצוד ואיכ' שפיר אלטריך דרשה דוצניס לא היו להס' דאפילו צחיו אס' לריך לפי' שעה למנות אחר צמקומו צנו קודם: **ומה** כחש דפטיע' ליי' למרשצ'יא צחשו' סיי' ט' והציחו הרמי'א לפסק הלכה צחוי' סיי' ניג צצין שהצקין ולריך קיוע צצנו קודם לכל אדם אפילו צחיו דלא שייך ירשה מקרא דצניס לא היו להס' דמייירי אפילו צחיי' אצז, וזה כחש דעת הכי' צפי' מכלי המקדש היכ' ופי'א מה' מלכיס הי' שהציח האי' דרשה דחוי' וצניס לא היו להס' וגוי' יען צצה' כלי המקדש כחצ' הרומצ'ס כשימות המלך או הכהניג וגם צה' מלכיס דקרק וכחצ' שכל הקודם צנחלה קודם לירשה פמלוכה וכן כי' איכ' ירשה לצנו וכו' לכן הציח האי' דרשה דחוי' דאפילו צחיי' אצז צנו קודם אפי' דלי'ש ירשה, והא דנקט הרומצ'ס צחמה דוקא ירשה וכשימות היינו משוס דמייירי ממלך וצחיו שחינו של קדושה, והא לא ילפינן מכהניג דהוי' מייכו של קדושה וכחילוק של מרן הסחסי' זיל' :

ומה שהציח הרצ' כיי' רח'י' לדצרי' ערלה הציח הרומצ'ס צפי' מה' כלי מקדש היכ' דמייירי גם מכהן גדול רק הקרא דכחי' צגי' מלך, אינו רח'י' שהרי כחצ' הרומצ'ס עס והיה

לכל סררה וכו' וזה ילפינן רק מקרא דעלך דכחי' צקצ' ישראל וכספרי הנל ואי' הוי' מיי' קרא דכחי' צכסיג הוי' צכל מייכו' קדושה כמי' צנו קודם דילפינן מכסיג וצחמה אינו אלא צצרה שאינו של קדושה כמו מלך :

ועל מה שפלוו דצצרי' רשצ'יא צחשו' הניל לא אצריך להראות פניס לכל ד' אצל כחש נכון מי'ס מעלחו צצכח הסחסי' זיל' דצצרי' רשצ'יא וכצ' תכחי' יקודתי' צזה לעיל, אך מה שכלפעניד דצצרי' הרשצ'יא הוא כך דהנה דקדקתי צלשון החוי' צגי' מקומות שדרש עצן כהניג יורש גדולה אצז נקט לשון קדימה צפי' לו תחתיו מזניו יעשה אוחה מלמד שיהא צן קודם לכל אדם צצעולס וכן צפי' שמיני פי'א וצניס לא היו להס' שאלו היו להס' צניס היו קודמין וכו' וכן צפי' אצרי' לכהן תחת אציו מלמד עצן קודם לכל אדם וכו' וכן הוא לשון הרשצ'יא צחשו' הניל שאס' הי' הצן רחוי' הוא קודם לכל אדם, ולכאורה לא הצנחתי פירוש צלשון קדימה וכבר כתב הרשצ'יס צלשון חדיר קודם לכל אצל אינו דומה אצז שאינו חדיר, וכך הי' להס' לומר מלמד שצנו עומד תחתיו ועיין צלשון ספרי שהוצ' צילקוט שמעוני פי' שופטים צגי' מלך: **ובתחלה** עלה צמחשצה לפני לומר אס' הצן אינו רול' לקבל על עלמו המלכות או השררות או כהונה גדולה יכול למחול וכמי' אס' הוא רק קודם לכל אדם למנות אוחו אצל אינו עומד תחתיו כירשה גמורה שהרי יכול למחול לכן נקטו לשון קדימה, אצל הדרכ' צי' לפי צר'יחי' למרשצ'יא צחיי' קידושין דלי' צהקי' אהא דמסקינן תס' אפילו למיד כשי' שחל על צצודו צצודו מחול מלך שחל על צצודו אין צצודו מחול הא מהאי דיכ' דרי' לדוק דמיי' עס כימא כמי' דהוי' מחילת המלך מחילה מקי' ומצוד המקוס, וצגי' הטעמיס שהצחתי לעיל לא יחיי' צק קושי'ו דלעטס הרי' צ'יא דמשי'ה לא מהני מחילת המלך משוס דלריך צתהא אימתו עליו ואס' ימחול צצודו לא כיר' ממכו זה שייך גם צגי' צצוד המקוס ועיין מי'ס רמי'א צחוי' סיי' א' צעס הרומצ'ס צחוי' ועיין צילקוט שמעוני פי' צחקתי עהי'ס והסתלכתי צחוככס ואפי' מהני מחילת המקוס, ומכ'ס לעטס רש'י שהצחתי משוס דמלוה עליו צכל פעה להיות לנו מלך וצשעה שמוחל על צצודו הוי' כאין לו מלך ומצטל מניה זו ולכן לא מהני מחילתו ודאי תקשי איכ' חיד מהני מחילת צצוד המקוס והס' מלהצכיר שיהי' חיו רגע אחת כמי' שאין לו חלקי' חיו ושוי' די' לצגדי חמיד כחי' ועיכ' ליל כחי' המרשצ'יא דהקצ'ה כולו עלעא דילי' הוא ומלכותא דילי' ומלי' מחל ליקרי' כדאמר'י לעיל צכשי'א ורצ' אצל מלך צויד מלכותא דארעא לא הוי' אלא כעין מלכותא דיקיע ומשמ'יא מוקמי' ליי' ולא דילי' הוא כדכחי' כי' לרי' המלוכה ואין מלך צויד יכול למחול צצוד מלכות שמי'ס עי'ס, ולפי'ז' כיל' דהיה אלוס רול' למחול כל המלוכה אינו רש'י כיון דהי'ש זכו לו גדולת אצותיו וכשהקצ'ה פסק גדולה לאצוהיו פסק לצניהס אצרי'ס אי' למחול צצוד מלכות שמי'ס ודלא צמצי' דצרלון הצצור יכול למחול דאין הצצוד שלהס' אלא צצוד המקוס וממיל'א דהיה צצן כהניג ושאר שררה אס' כאמר דזכו לו משמי'א לירש גדולת אצותיו כיון דמשמי'א אוקמי' ליי' אי' למחול :

אך ראה זה מלחתי צמדכ'י בגי'ן פי' הצקין רמז' תיא וזיל' הלריך לעכיכיו אלעז' הא דקאמר כהן קורא ראשון היינו מניה לישראל להקרות לכהן ראשון אצל אי' קאמר כהן אינו מוחל על צצודו צצודו מחול כמו הרצ' שחל על צצודו צצודו מחול דאוריית'א דילי' הוא כ'ש כהן שהכהונה ניתנה לו ולזרעו עד עולס צצרי' מלח עולס דכחי' והיתה לו ולזרעו אצרי' צרי' כהונת עולס וכן צפי' קרא כי' כהונתכס אלמ'א שהכהונה שלהס' היא ולא דמי' למלך ישראל שאין יכול למחול על צצודו דכחי'א כי' לרי' המלוכה הממליך מלכ'ס ולו המלוכה ולהכי כחי' שוס תסיס עליך מלך שריצה הכחוצ שימת הרצה לומר שאין צצודו מחול עכיל' מצוחר מדצרי' דכהן יכול למחול על צצודו והוא קותר לכאורה למי'ס :

אמנם אחר העיון אין עזה סחירה ככל לדצרי' דדוקא לענין הדיניס ששויס צגי' כהניג וכהן הדיוט כגד ישראל צזה הכהונה שלהס' ויכול'ס למחול כגון לענין לקרות ראשון צחורה דעס כחי' כהונתכס צכיוני שלכס ולהכי כחי' כהונתכס לשון רצ'ס דוקא כהונה שכולס שוויס צזה הוא שלהס' והרא'י' שכלל עס גם כהניס סדיועי'ס עכן כחי' צפי' קרא פי'ה ואח'ה וצניך אחך תשאו אח' עון כהונתכס ועס פסוק ז' ואח'ה וצניך אחך תשמרו אח' כהונתכס וצגי' צרי' מלח עולס עס פסוק יי' אפילו הצנחתי צכלל עכן כחי' צרי'ש'א דקרא כחתי לך ולצניך ולצנחתיך אחך לחק עולס וכן צפי' :

צפ"פ פנחס והיחה לו ולזרעו אחריו זריח כסוכה עולם זכהן הדיוט משתעי קרא, אבל כהיג זכהים שהוא מינוי שררות ומעון משיחה אפי' תחתיו מצניו כדלמרי' זכריותו והוריות הכל הוא כעלך צעם ואי' למחול כבודו דמשמיה מוקמי לי' ואין כהונה גדולה שלו רק כהונה אדיומית וזל רצונו הרמזים צפיה מכלי המקדש היג והייצ כהיג לכהוג כבוד זעלמו ולא יקל זעלמו עם שאר העם וכו' ועיין עס צפ"ד היג גזי כהנים אדיומים כהז ולריך כל אדם מישראל לכהוג צעם כבוד הרבה ולהקדים אותם וכו' לפתוח תורה ראשון וכו' ההזדל מצורח דזהדיומים כהז צפ"פאל מחויז לכהוג צעם כבוד אבל הוא אי' לכהוג כבוד זעלמו ויכול למחול אבל גזי כהיג כהז צמחויז לכהוג כבוד זעלמו מזה כראה שאינו יכול למחול וככיל [עיין שוימ מהדריד ח"א סימן לי"א]:

וקצת ראה לדברי מדפריך זכנהדרין ח"א אמתני' דקחני כיג מעיד ומעידין אותו והתני' והתעלמה פעמים שחמה מתעלם וכו' ולמה לא משני דמתני' מיירי זמחל על כבודו ואשמעינן דיכול למחול אעביה דקיל לגמי דכהי דזקן ואינו לפי כבודו מותר להתעלם אבל אינו מחויב היינו משום דתורה דילי' הוא אבל כהיג דמשמיה מוקמי לי' לא מהני מחילה: **ואחר** הדברים האלה פלא זעני על הגאון אחרי אש שכי' לדחות דברי עימ שהנשיאים קודם הלל מחלי נשיאותם לגדולים מהם זתורה ולפעניך דברי עימ ככורים דאף זחמה קייל נשיא שמחל על כבודו כבודו מחול כמיש הרמזים פיו מתיח היו היינו משום דזחמה כתר תורה אינו זירושא והורה דילי' היא יכול למחול כרז שמחל על כבודו אבל מימ הוכיח זעל עימ שפיר דאיכתיא דכתר תורה נמי זירושא ואיכ ליס לומר תורה דילי' שהרי משמיה מוקמי לי' איכ לא הי' זני הנשיאים יכולין למחול ולמה לא הורישו כתרם לזניהם והלא עאי דכתר תורה אינו זירושא, וארצה לפי הכל' יס הוכחה גדולה דכתר תורה אינו זירושא יהא דקיל נשיא שמחל על כבודו כבודו מחול:

ועוד אפי' חמה עליו מלכד דאינו מתקבל על הלז כלל שכל זני הנשיאים שקודם הלל לא הי' צעם אי' שהי' גדול מכל זני דורו אלא אפי' לו הייצנא לי' כן אבל מדוע מהלל ואילך לא אימתני כן שימחלו זני נשיאים נשיאותם לגדול מהם זתורה, ואם נאמר דקיל גיכ כמיש זעני דמטייה לא מחלו מהלל ואילך שמוס דהורדוק וזניו חטפו להם למכות שאינה הוגנת לכן התקינו זיד שיהא כתר תורה משלים לכתר מלכות והי' לריך להיות מציח דוד, מימ תקשי זכתובות קיב דאמר זבי אעפי' ששמעון זני חכס גמליאל זני נשיא והא הם היו שוים ממלכות בית דוד ולמה לא מחל ריג הנשיאות לריש שהי' גדול ממנו זתורה כללי של דבר לריך אינו לעשות לי רז להזין דבריו הקדושים וספרו אינו תחי':

הגה הראשונות זלו כיון שהעלנו דבן כהיג אינו יכול למחול כהונה גדולה גם קודם זכתמנה לריכין אנו לשים לז לדברי חייכ שנקט לשון זנו קודם, ולפעיד כראה פשוט דאמרינן זכתמות דכיא וכן הוא זתויכ פי' לו ריש פיה כהיג שמה ולא מינוי אחר תחתיו מנין שמהא מתחתו קריצה משל יורשיו חיל הכהן המשיה תחתיו מצניו יעשה אותה עיש זגמי' דכיז וזכמזים פיג ממעידין ומוספין הכיז מצואר מזה שלא היו מחויזין למכות כהיג מיד שמה הכהיג שהי' [עיין מכות י"א ע"ז נגמר דינו זלא כיג ופירש"י עס] ולפיז כראה דזה כונה תחויכ דודאי אין ישראל מחויזים למכות עליהם כהיג כלל ויכולים להתחין עד שזענת ימים קודם יויכ שזמפרישים כהיג וכו' כדאיחא זריש יומא שכל עזורה יויכ אינה כשנה אלא זו כדאמרינן זהוריות ייז וזיומא ליז וכן פסק הרמזים פ"א מעזורה יויכ היז, ולפי זה הי' יכול למקט ממלד זכנו עומד תחתיו דאז היו קדיא דמחויזים למכותו מיד להכי כקט זנו קודם לכל אדם דהיינו אס רולים למכות כהיג הוא קודם אבל הזרירה זידם שלא למכות כלל עד ז' ימים קודם יויכ שלריכין לו:

ובזה הי' אפשר ליישז קושיח חתים מהא דריה דקאמר דאימנו עלי' מארד ומלך זן מלך הוא אלמא דאפילו מלך זן מלך זני מנין, ולהכיל ודאי אס רולים להעמיד מלך לריכין להעמיד זן אבל כיון שהזרירה זידם שלא למכות מלך כלל לכן אף דמלך זן מלך הוא ואימנו עלי' מארד לא מענין אלא מניסן, אלא דהא זורכא שהרי זעלך מלכה למכות להם מלך כדאמרינן זכנהדרין דיכ ופקו הרמזים פ"א ממלכיי ואיכ זכל רגע שאין ממנין אס זן המלך עוזרים על מיז זו ועיין זעיל זעם סעקנה קידושין דליז ואף זכתה הרמזים

עס היז הכיח זן קטן זעמרין לו העלכות עד סיגדל כז עעשה יהודע ליואש [ריש ז' כיז] היינו משום שהמלכה כן הוא אבל אס אין ממנין זן מלך סראוי למלכה ודאי עוזרין מלכה עשה של שום תשים ולהכי נמי גזי מלך דריש זכמפרי למען יאריך ימים על ממלכתו הוא וזניו שחא עה זנו עומד תחתיו ולא נקט הלשון דקקט זתויכ זנו קודם לכל אדם יען זכמלך מחויזין להעמיד זנו מיד זלי איחור עיין ילקוט שמשוטי פי' שופטים רעז זחמקמי:

אמנם יס ליישז זזה קושיח שכי' של חתים למה לא ליפנין כהיג זכנו קס תחתיו ממלך, ולמיש לקיז דשאכי מלך ושאר מינוין שהזיח חוקי' קוסה דמיא דיה אותו צעם ירושלמי שמחויזים למכות אותם שפיר שייך זיי ירושה דמיד שמה אהז יורש הזן ומחויזים ישראל להעמידו אבל זכהיג כיון דאס רולים אין ממנין כהיג כלל ליס זיי ירושה לומר שחא רולים למכות הוא קודם להכי קמיל קרא דגס זנו של כהיג מעלל מקומו:

ויש לפסק קלח כיון שעכ"ס קודם יויכ מחויזים למכות כהיג ככיל שפיר שייך זיי ירושה זכמפרי דלברי זכמציא שהזחיה לעיל זכל ירושה אינו זח מרשות מוריש לרשות הירוש רק שפקע רשות המוריש רגע אחת ואחייכ זכרהו רחמנא לירוש ואיכ מה לי הפסק רשות רגע אחת או שנה, ומימ כיל דלענין כתר תורה הן זנשיאות והן זככנות כיון דאינס מחויזים כלל למכות אחד על כפא זכנות הנהוג איכ אפילו אמר זכנו קודם לכל אדם מימ היינו רק זכרולים למכות ומעילא ליס זיי ירושה כלל כמיש ואין ללמוד כלל ממלך וכהיג:

ואולי יס לכוון כן זככות הרשציא זחשו' שטמר עליה החתים למה חלה זמנהג הלא דיה כן הוא, ותו מיס חליח זדעה הלכוד כיון שזופין אותם למכות הזן ותו מיס זכותא דכהיג דקאמר אפילו כהיג, ולפעיש איס כיון דאינס מחויזים להעמיד חזן לכאורה ליס זיי ירושה ככיל לכן כהז הרשציא יען שרואה ממנהג אותן המקומות הזכים מימתנים מדעה הלכוד חזכים החת אצותיהם וגס זה הי' אציו ואזי אציו חזכים איכ נוהגים שלא יהיו זלא חזן רק יענו חזן ואס כן היו כמחויזים לקבל חזן וחזר הדין זככל המיניוין שממלח מקום אציו זתורה ירושה ועיז כהז דאפילו זכהיג שאינס מחויזים למכות מיד כהיג זכשאר מינוין ככיל ומימ יורש גדולה אצותיו ומכיש הלא:

ולרי דקשתפחלא הייתי אומר דבר חוש דזחמה פלא זעניו זכככות כיז דעברי' לריג מנשיאות זככזיל דלערה לרי' ואיכתיא דכתר תורה ונשיאות ירושה וכופין אה הלכוד זמחילה למכות אותם אפילו יס גדולים מהם זתורה רק שזממלאים מקום אצותם זיראה ומכיש אס כזר מינו אותם שאין להורידם מגדולתם דמעלין זקודם ולא מורידין ועיין זכריזים סי' עריא דיה שכיח וזממיא יוד סי' דמיה ואיכ איך היו יכולין להוריד לריג מנשיאותו שריש מאצותיו וזכמלמא אס הם מקבלין אותי מדעתם יס לומר דאדעתא דהכי קזוהו דאי חזו זיי עממא להוריד אותו יורידוהו מגדולתו אבל אס ירושה הוא ולא חלי' זכרונס קשיא ואפילו לדעה זעל עיש וממרסדים זחשו' שהזיח המניא סי' כיג סקליג דכתר תורה אינו זירושא מימ קשה דהרי כהז עס עיש זעלמו דמהלל ואילך כיון שהי' כתר תורה משלים לכתר מלכות הי' הנשיאות זירושא כמלכות ועיין רש"י שבת דמיו דיה הלל ושמעון דריג הזקן הי' זנו של הלל, וריג דלערי' לרי' זכככות הכל הוא זן זנו של ריג הזקן ואיכ היה אז הנשיאות זירושא ואיך יכלו להעזירו:

רבן כיל דודאי זכל המנויין ואפילו זמלך אס אין ישראל או הלכוד מרולים עמו אין כופין אותן למכות ועיין הוריות דף ייג זקרב ישראל ולא כשהוא מחלוקה ורש"י עס ורמזים פ"ק דכריתות ופכיי פיק דריה אלא דהוי קדיא אפי' אס הלכוד מרולין עמו אינן יכולין למכותו אס איכא דעדיף מיני' זתורה או זיראה להכי קמיל קרא גזי מלך הוא וזניו שחא מה עומד זנו תחתיו אס הלכוד מרולין עמו אפי' איכא דעדיף מיני' וזה שדייק מלמד שזכו קודם לכל אדם אף שאחר עדיף מיני' ומימ אינו יורש גדולתו זחזקה יד נגד רלון הלכוד, ומימט כיל גיכ דפשיטא לי' להרשציא זחשו' הכל וכן לריזים סי' הכל דאפילו איכא דעדיף מיני' מימ הזן קודם והוא פלא לכאורה דלמא לא גילהה התורה שזכו קס תחתיו אלא זכשקולים ולא היכא דאיכא דעדיף מיני' דאז אין כופין אה הלכוד להעמידו, ולפעיש איס כיון דזכרלון הלכוד מיירי איכ זכשקולים או האחר קטן עמנו ליל קלא קצרה

סבירא הוא שבנו קם תחתיו ואלא מאן ניקוס אי דבעדיק מיני גילתה חורה שמיא הבן קודם, ולפי איש כיון דמדעה הלבור אוקמוהו לריב אדעתא דהכי אוקמוהו שאם לא יאח ארוכה להם יורידוהו ועיין חוסי' מגילה ע' ע"ב ד"ה ולא לכהן הדיוט :

וכדמות ראוי לדין זה שהרי אמרינן ברכות דף כ"ה אין מעמידין אוחן ועיין לשון הרמב"ם פ"ד מבלי המקדש היב כשימות המלך וכו' מעמידין תחתיו זכו וכמו שהוכיח חת"ס מסוגיא דריש ר"ה ואיכ' איך קאמר סהם אין מעמידין פרכס וכו' איכ' נמלכין בלבור הנא יש פרכס שמעמידין אוחו בלא המלכה בלבור כגון שירש הגדולה מאצותיו והכי הו"ל אין מעמידין פרכס בתחילה וכו' כלשון הרמב"ם פ"א ממלכים ה"ג אין מעמידין מלך בתחילה אלא עפ"י ציד של עיאל, אע"כ ככ"ל דאפילו בן פרכס לריך ליתמך בלבור :

וא"ל תשיבני מדברי הרמב"ם שם היו שכתב הניה בן קטן משמין לו המלכה עד שיגדיל ואי אינו יורש גדולה אצ"ו אלא בלרון הלבור למה ממתינים לו עד שיגדיל, לק"מ לענין כיון דחזינן דחורה נחנה קדימה לבנו אם הלבור מרולין אפילו איכא דעדיף מיני סבירא הוא דודאי גם בזה נחנה לו החורה קדימה שאם הלבור מרולין ישמרו המלכה עד שיגדיל ולא יתנו מלך עד אז כמו בעשה יהודע ליואש ואדרבה אינימא שהבן יורש אפילו בלא בלרון הלבור חקשי מה קמ"ל הרמב"ם בזה ולמה לו להציא ראוי מיואש פשיטא וכו' קטן אינו יורש עי"ן חוסי' כחוצות דף י"א קדימה מעבילין :

ולפי"ן דברי רשב"א ככונים דודאי מדיח אף שבנו קודם לכל אדם מימ כיון שאין הלבור חפלים צו אין למנותו אלא כיון שרואה ממנהג אוחן המקומות הבנים ממתינים מדעה הלבור הזנים תחת אצותיהם איכ' הוי בלבור חפלים צו [כיון שגם לא ה"י רק קלה מעריין ורוב הלבור הוי מרזלים עמו רק המיעוט חשבו שלריכין לבקש עדיף מיני] עיי"ש ברשב"א בסנים השאלה וחזר הדין לכל המינויין שאם הלבור מרולין עמו הוא קודם אפילו איכא דעדיף מיניה : **ובזה** יתישבנו דברי הכלבו שהציא הרמ"א ביו"ד קוס"י רמ"ה דאם המנהג בלבור צמי שירלי הרשעה בידם והוא פלא איך יתהו נגד ד"ה שצן יורש גדולתו, ולפמי"ש יתפרש לשון הרמ"א כמין חומר מי שהוחזק לרב צעיר וכו' אין להיכידו מגדולתו אע"פ שצא לשם אחר גדול ממנו (ריב"ש כ"י רע"א) אפילו זכו וצן זכו לעולם קודמים לאחרים וכו' (רמב"ם ה' מלכים) וזה הכל במקום שהמנהג שהבן יורש איכ' אין לדון על בלרון הלבור רק יען דאיכא עדיף מיני לזה הבן קודם, ובמקום שיש מנהג לקבל רב על זמן קלוב או שהמנהג בלבור צמי שירלו הרשעה בידם (כלבו) כי נגד בלרון הלבור אין כאן ירושה ולא קדימה כלל כמי"ש :

ומעתה מיישב קושיא חת"ס מהא דאימנו עליהו בחדר ומלך בן מלך הוא דהא לפמי"ש אפילו מלך בן מלך אין למנותו אלא בלרון הלבור ואין לו קדימה אלא במעלה בלבור שאין לריכין למנות האי דעדיף מיניה וספיר לא מיכין ליה אלא מיכין אפילו אימנו עליהו בחדר דאינו מלך כלל עד שימנו אוחו בלרון הלבור ומימ יש רבוחא בבן מלך דבאדם אחר ודאי לא מהכי מה דאימנו עליהו ומרולין צו דילמא אשכחי עדיף מיני אלא אפילו בבן מלך דלא משגיחין בעדיף מיני אפיה לא מיכין ל"י אלא מיכין :

וכדא ככונים דברי הרמב"ם שם צפיא ממלכים היט שבי מלכי בית דוד הם העומדים לעולם שכי' וכו' אצל אס יעמד מלך משאר ישראל חפסק המלכות מציתו שהרי נאמר וכו' והראש"ד השיב עליו כי זה קוטר למה שאמר למעלה ולא המלכות בלבור וכו' וה"י הכימ דלעיל קאמר כת שהוא ירושה לבניו שאין ציד ממנין אחר תחתיו וכאן נהג דהקצ"ה מעמיד מלכי ציד לעולם אצל מלך משאר ישראל לא ככה לו צריח שיעמידנו לעולם עכ"ל, ודבריו המהימים למה ימ כחצ הרמב"ם זה ולא צממים הוא ואין כימ לדיאל, אמנם למי"ש איש דהנה לכאורה קשה עוד על דברי הכימ המגמ"א דצח"ס ק"צ ומגילה י"ג הנ"ל דכשהקצ"ה פוסק בגולה לאדם פוסק לבניו ולבני צניו עד סוף כל הדורות ועיין חת"ס הנ"ל שפ"י שפוסק לאדם עכ"פ שה"י ראיון לגדולה אצותיהם ואיכ' ספיר הציג הרמב"ם ממה שכתב למעלה דכל השטרות צירושא ואיל שהקצ"ה לא כרת לו צריח ואיכ' לא ה"י ראוי הא מוכח מהנ"ל שפוסק להם הקצ"ה שה"י ראוי, אצל לפמי"ש איש

דודאי כרת צריח שה"י ראוי ומימ גם צראים אינן מחויבין הלבור למנותם אלא חלי' בלרון הלבור ולמעלה לא כחצ שכל המינויין ירושה רק שהבן קודם למלאות מקום אצ"ו אפילו איכא דעדיף מיני רק למלכי בית דוד כרת צריח שיהן בלבו הלבור לחפון צהם אס ה"י ראיון ולא למלך משאר ישראל אפילו ה"י ראוי מימ לא כרת לו צריח שה"י מרובה ללבור, ולפי"ז מוכח מיכין דאפילו מינוי שהוא צירושא אינו רק בלרון הלבור וזה צא הרמב"ם להשמיענו דהא זאת לא שמענו עוד ממנו בכל מה שכתב למעלה :

ואחרי כל הדברים האלה אין מדברי ריב"ש אשר נשערי הרב הגי' הנ"ל ראוי כלל שמחויבים הלבור למנות הבן תחת אצ"ו על כפא הרבנות והמעייין שם ברבי"ש בשאלה ובתשובה יראה כי הלבור ה"י מרובה עם מוהר"ר יוחנן בהרב ר' מחתי' והרא"י שכבר ישב אל"ס על כפא רבנות תחת אצ"ו אלא שמהר"ם לוי ר"ה להורידו ולמנות מהר"ר ישע"י תחתיו יען שה"י גדול מוהר"ר יוחנן וע"ז שפיר כ"י הריב"ש כיון שמרובה ללבור אפילו ה"י תחילת המינוי ה"י מהר"ר יוחנן קודם למלאות מקום אצ"ו אפילו ה"י מוהר"ר ישע"י גדול ממנו בנחמה כיון שמלא מקום אצותיו ציראה, וכן בעובדא דמצי"ע שם כפי"י מה שהציא הרב הכז' כי המצי"ע אינו חמ"י ה"י רוב הקהל מרולים בהבן רק קלה ממרעמים מלשון זה נראה שה"י גם הם מרולים עם הבן רק יען שה"י עדיף מיני' ה"י חושבים שיותר ראוי להשיב על כפא הרבנות הא דעדיף מיני' וע"ז שפיר כ"י המצי"ע שאע"פ שהקהל לא ה"י ממתינים אוחו וכו' ולא ה"י כותבים הסכמה הם מחויבים לקבלו מלך הדין שהוא יורש שריות אצ"ו בלי הסכמתם [היינו הסכמתם הנכזר שם למעלה אצל ודאי שלריכין להיות מרולים עמו כמי"ש] כמו שהוא הדין כמבואר וכו', ובדברינו אלו יש לבלק גם מעל הריב"ש ומצי"ע קושיא חת"ס ליל קרא מיוחד לבקש שבנו קם תחתיו ח"ל דילפינן ממלך צקרב כל ישראל לרבות כל המינויין שציראה, דניל דס"ל לריב"ש ולמצי"ע דצמינוי של קדושה ככה"ג וכדומה אינו יורש למלאות מקום אצ"ו שלא בלרון הלבור כמי"ש אלא בלרון הלבור הוא קודם אצל במלך וכדומה הוא יורש אפילו שלא בלרון הלבור יחכי דייק ליטכא דגבי מלך נקט חספ"י מלמד שאם מת זכו עומד תחתיו וצכה"ג נקט צחוי"ב מלמד שהבן קודם לכל אדם וככ"ל אין ללמוד כלל כה"ג ממלך כיון דאין דינס שיה דבן מלך ממלא מקום אצ"ו אפ"י שלא בלרון הלבור וכה"ג דוקא מלרון הלבור :

ודא דעברוהו לריב אף דאז ה"י כתר חורה משלים לכחר מלכות ואיכ' יורש גדולת אצ"ו אפילו נגד בלרון הלבור י"ל כיון דעיקרו הוי מימ כחר חורה רק דפתח"ד ב"י גם כחר מלכות איכ' אינו יורש שלא מלרון הלבור וכן הא דאין ממנין פרכס על הלבור איכ' נמלכין בלבור תחילה שהצח"י היינו כמי' דוקא צמינו של קדושה כמו מינוי של בללאל למלאכת המשכן אצל שאר שררה יורש אפילו בלא דעה הלבור וככ"ל ולפי"ז אין אנו לריכין לדחוק בדברי רמ"א סימן רמ"ה דקאי דוקא אהחזיק עלמו בשררה ולא ארצות אלא ד"ל דקאי כמי' ארצות וצנו קודם דקאמר היינו מדעה הלבור וכמי"ש :

איברא מדברי בעל ע"מ ומהרש"ם צחשו' כראה להדיא למעייין בדבריהם הקדושים שמחלקין בין כחר חורה לשאר מינוי אפילו של קדושה וז"ל ע"מ הני מילי בכתר כהונה וכתר מלכות וכל דדמי ל"י וכו' אצל גבי כשיא ואצ"ד כיון שכתר חורה מוכח צקנן זויות הרולה ליטול יצא ויעול וכן מלשון מהרש"ם שם ס"י פ"ה שכתב כי המרביץ חורה וכו' לריך שיה"י פקיע צריח וכו' עד שלבי אומר ל"י שלא דיבר הרב צענין תיח דהרי כתיב לרק לרק חרדוף הלך אחר ציד יפה ואמרן המעמיד דיין על הלבור וכו' וע"ז לרקו דחז"ל ציומא [ע"ז] שאמרו ג' זירי"ם הם וכחר חורה אינה ירושה אלא כל הרולה ליטול וכו' מזה נראה שהם קאי דוקא בכתר חורה ולא אשאר מינוי קדושה, ולפימ"ש ל"ל דאע"ג דגבי כהונה ושאר מינוי קדושה גיב אין הבן קודם אלא מדעה הלבור מימ כחר חורה כיון שעיקרו להגדיל חורה ולהאדריה אין לו קדימה אפילו מדעה הלבור נגד גדול ממנו, וממילא לא קשה מה שחמה מעלתו נתי שכתר חורה הפקר אצל גם אס זוכה בהפקר יורש הבן ולמי"ש דאפילו כימא שירוש כחר חורה היינו רק כשאר מינוי קדושה דוקא בלרון הלבור יש לו קדימה נגד דעדיף מיני' איכ' אין לו דמיון כלל לשאר הפקר שזוכה האצ דיורש הבן ממילא משאיכ' כאן דאכתי תלוי ברעת אחים אין

דין קדימה נגד עדיף מיני' אצל אין כופין את הלבוז אלא
 זמיתת האז מדין ירושה:
 (א) אם הבן רולה למחול על כבודו לדעת מהרשיא בחי' אפי'
 למחול כבוד מלכות שמים אשר בקרבו לא מיצעי' זמיוני
 שאינו על קדושה שכופין את הלבוז ודאי אפי' למחול אלא אפי'
 זמיוני קדושה שיש לו רק דין קדימה אם הלבוז מרולין עמו
 אינו רשאי למחול כבוד שמים ולטעם רשאי' כחובות או לטעם
 רישוי' זקני' דין אין רולה למחול על כבודו יכול למחול:
 וא"ר ירע זמיוני אם דברי אינם מקודרים כראוי כי העון
 מרדתי לא נחתי לעיני' היעז קודם כוחי ועיני' וכתבי'
 זאים כאחד, חיד ידירו הנאמן החותם בצרכת המורה
 ולומדי' לשעה:
 ממרס הקי' צלוהס צקיק הנכיל:

תשובה של"ה עוד להרב הנכיל

ע"ד מעלתו ליישצ קושיית חמיס ליל קרא זכה"ג דבנו קס
 מחמיו הלא ילפינן ממלך לכל סדרות ועינין שבישראל
 שהבן יורש גדולת אביו ע"ש וע"ז אמר מעלתו ע"פי דברי
 חוס' יומא י"ב דיה כה"ג סכחז דכה"ג מחמנה ומסתלק צפה
 איכ הי' הויא שאין הבן יורש גדולת אביו כיון שאפילו אביו
 מסתלק צפה להכי לריך קרא דבנו קס מחמיו וממילא ידעינן
 כמי מ"כ"ש שאין האב מסתלק צפה והא דכתבו חוס' שמסתלק
 צפה לפי האמת הוא רק צהן שבער, ולפענ"ד הא ליחא
 דצירושלמי פ"ד דסנהדרין דף וי"ו ח"ד אליוז כה"ג שחטא
 מלקין אותו ואין מעצירין אותו מגדולתו ח"ד מנא כתיב כי
 כזר עמן משחת אלקיו עליו ח"ד ר' כביכול מה אני בקדושת
 ח"ד אהרן בקדושתו ועיין צרמזים פ"ד מכלי המקדש הכ"ג
 וכיון דמהאי קרא ידעינן דאין כה"ג הממשש מסתלק לעולם
 שפיר יש ללמוד ממלך שבנו קס מחמיו וליכא הויא כלל ללמוד
 כהן הממשש מכהן שבער [ואף דמקרא דירושלמי לא ידעינן
 רק כהן משיח שאין מעצירין אותו אצל לא צמרוצה בגדים
 דהא עמן משחת כתיב וא"כ אחי אלטריך קרא צמרוצה בגדים
 שבנו קס מחמיו לסברת מעלתו מי' זה אינו דאכתי תקטי'
 למאן דר"ש צמ"כ שבנו קס מחמיו מפסוק והכהן המשיח
 מחמיו מצ"ו יעשה אותו דמיי' ג"כ צהן משיח ליל קרא
 לילך ממלך ואי משום דהי' הויא שחא עלמו מסתלק צפה
 הא כהן משיח ודאי אינו מסתלק צפה ככ"ל]:

שנית רחמי שכוונתי האמת דהא דמסתלק צפה כתבו חוס'
 מסב"ר דכפטייהו ולא כמו שאמר מעלתו דצירושלמי
 דרש לה מקרא ועיינתי בפנים צירושלמי יומא פ"א הי' ומגילה
 פ"א ס"ח וז"ל וכיפר הכהן אשר ימשח אותו מה חיל לפי שכל
 הפרשה אמורה צאהרן אין לי אלא אהרן עלמו ומכין לרבות
 כהן אחר חיל אשר ימשח אותו אין לי אלא המשיח צמון
 המשחה מרובה בגדים מכין חיל ואשר ימלא את ידו ומכין
 לרבות כהן אחר המחמנה ופי' צק"ש כגון זה דתנן צמחיתין
 שמחקינן מחמיו שלא כמשח ושלא כמרוצה צגנדים חיל וכפר
 הכהן צמה הוא מחכפר רבנין דקסרין צס"ר ח"י"א צר יוסף צפה
 ח"ד זעירא דהא אמרה שמועיס זקנים צפה [פי' קיש וא"ל
 לסמוך ידיו עליו] עכ"ל הירושלמי עזוב להדיא דלא יליף
 מקרא אלא שמועה צפה אצל לא שמסתלק צפה רק רבותינו
 בעלי חוס' חידשו זאת מסב"ר דכפטייהו כיון שלא כתמנה רק
 צפה מסתלק צפה וא"ר דיבור ומצטל דיבור, והנה הא דאמר
 צירושלמי צמה הוא מחכפר וכו' צפה כחצ צק"ש וה"פ כהן
 שמחקינן מחמיו צמה הוא מחמנה והדין עמו דדוקא כהן
 שמחקינן מחמנה צפה אצל כהן הממשש מצוחר צרמזים פ"ד
 מכלי מקדש הי"ב וי"ג דאינו מחמנה צפה רק מצרין אותו
 צגנדים זי"ן ימים זח"ז וצמון עמן המשחה מוסיחין אותו ג"כ
 זי"ן ימים זח"ז ועכ"פ רצוי' או משיחה פ"א מעכצ אפילו
 צדיעבד ע"ש והוא מג"ו ערוכה יומא ד"ה ע"ש צחוס' ד"ה
 חיתקס וצ"מ צרמזים הנכיל צס"ר ספרי וא"כ פטישא כיון
 דאינו מחמנה צפה דאינו מסתלק צפה והדר ספרי מ"ל למילך
 ממלך שבנו קס מחמיו כקושיית חמיס:

ובר"א ל' לעני' דברי מעיקרא דרינא פירכא ודאי אם
 כותמים לאדם מתנה לזמן מיד אחר הזמן חוזר
 לצעליו ואפי' קנין חדש ח"ל הצעלים הראשונים [וכן הסכימו
 גדולי האחרונים דז' ההפרש צין המחנה לזמן ומחנה עמ"ל
 דצמחנה עמ"ל לריכין צעלים הראשונים קנין חדש ולא צמחנה
 לזמן] אצל אם כותמים לאדם מתנה גמורה וחלוטה הרי הוא
 שלו ומורישו לצ"ו וא"כ מה ענין כהן שבער שמחקינן מחמ'
 כה"ג

אין לומר דמסני זכות האז לצן אפילו לקדימה אי לאו דבלי
 קרא וכיון דיש חילוק צין כתר תורה לכתר כהונה דכתר תורה
 הוא הפקר ואין ללמוד עמו לשאר ירושה ודאי לא דמי ככ"ל:
ובר"א כמי כראה דלא דמי לאס זוכה האז צשאר הפקר
 דצמחנה דברי מהרש"ם עס חמוהיס שהציא ח"י'
 דכתר תורה הפקר מיועל ע"צ ג' זירים הן וכו' על מצח
 זכה אהרן וכעלו על שלמן זכה דוד וכעלו על אהרן עדיין
 עוכה הוא כל סרוכה ליקח יצא ויקח ועס הפי' מי סרוכה
 ללמוד יכול לקנות שלמות המורה אצל לא לכהוג סררה על
 הלבוז שהרי זה לא חלי' ברלוכו אם רולה ליקח יצא ויקח
 עעלמו וחלילה להשתרר על הלבוז צרצנות נגד רלוכס ועיין
 חומ"ס ס"י ח' וחמי"ס חומ"ס ס"י י"ט, אלא כראה דק"ל למהרש"ם
 דהוא הוא דצבלמח כתר מלכות שאינו לריך לעלאות מקוס
 אצותיו צמורה וכמי"ס הרעצים פ"א ממלכים אע"פ שאינו ממלא
 מקוס אצותיו צמורה מעמידין אותו ומלמדין אותו וכו' ע"ש
 וכן צכה"ג כעצוחר צרמזים פ"ה מכלי מקדש הי' דכל המעלות
 עמנו כחמיס צכה"ג הוא רק לעלוה לכחילה אצל דציעבד
 אם כהרצה מי' כהרצה וציומח דמי' ואומרים לו אישי כה"ג
 שחא סכחח או שחא לא למדת וכו' וא"כ סררותו אינו חלי'
 רק ציומסי כהונה שפיר י"ל דהאז זוכה לצ"ו עד סוף כל
 הדורות אצל כתר תורה שמוכח הפקר מי סרוכה לקנות חמנה
 וצ"כ יוכל לקנות ואיכה ירושה מאז לצן ואין ח"ה מליון
 וכו' כצנדרים דפי"א ואס לא יעסוק צמורה ולא יהא ח"ה
 אינו יכול לכהוג כלל סדרות המורה ח"ך זוכה האז לצן דצדר
 עמחוסר מעשה הלימוד עדיין ולא דמי לשאר ירושה שאינו
 עמוסר מעשה וצא ממילא ולזה כוון כמי בעל ע"ש לפענ"ד:
ונבר"ה תי' מראות מה שהציא הרב הנכיל דעכ"פ שהרצנים
 מקצלים שכר מהלבוז אין דינס כצמון הש"ס כי
 לא לוחה חורה ע"ז, והוא פלא הלא ילפינן הכל ממלך ועיין
 צרמזים פ"ד ממלכים כל ההכנסות שהי' למלך מן העס ומחילה
 דברי פ"ה ס"י יש למלך ליתן מס על העס ללכ"ו וכו' וכי
 יש שכר גדול מזה אפי"ה יורש הבן, וגם צכה"ג דרשין צמנה
 דוכתי צסי"ס והכהן הגדול מחמיו שאס אין לו משלו גדלוה
 משל אחיו ועיין צרמזים פ"ה מכלי מקדש ח"א וא"ל שזה
 אינו אלא למלוה מי' ח"ך יורש הגדולה וי"ה מלוה על אחיו
 הכתמים להעשירו אם אין לו משלו וכן יש לו זכות ליעול
 חלק צראש עיין רמזים עס הי"ב:

שבת וראיתי כי הלכה כר' שמעון צ"ג מעלתו כ"י גם
 צרא"י אחרונה ממדרש פ' פנחס צפסוק יפקוד וכו',
 ומה שהציא הרב הנכיל ממשל חילוקס פנחס עס מלך צו"ד
 שלא הי' לו צן ראוי למלכות וכו' לק"מ דודאי אלו היו צני
 משע ראויין לגדולתו ודאי לא הי' הקציה מקפה שכר צחיר
 ד' כאלון ציחו מערע"ה אלא כך כוכח רצ"ו חמי"ס שמועה הי'
 סבר שכתר תורה צירושע כשאר סררה וא"כ לא צעי' מעלא
 מקוס אצותיו צמורה רק ציראה וציראה הי' הוי ממלאים
 מקומו לכן ציקס שישעו מקומו ולולי כן לא הי' צצקס כן
 אצל הקציה שהצי' לו צניך יעצו להס ולא עסקו צמורה וכו'
 יע"ש צמחמוחא וצחיר וכתר תורה אינה צירושע רק למי צגדול
 צמורה ושי"ך ליהושע וכמי"ס מרן ז"ל וכיון דצמחנה אינו
 צירושע שפיר כחצ חילוקס שלא הי' ראוי כיון שלא פ"ו
 גדולים צמורה כיהושע אצל אס הי' צירושע ודאי הוי
 רלוין אף שאינס גדולים צמורה כיון שממלאים מקוס אצותם
 ציראה וזה צרור:

- העולה** מכל מה שכתבתי לדינא יש צזה וי"ו דיכים:
- א** מלך וכדומה מינוי שאינה של קדושה הבן יורש סררות
 האז נגד רלוון הלבוז:
- ב** דזה דוקא צמיוני וסררות אשר מחויבים להעמיד כנון
 מלך וצכל רגע שאינס מעמידין עושיס עברה אצל צמיוני
 שאינס חייבים למנות לי"ס ירושה כלל:
- ג** צמיוני על קדושה אין כופין את הלבוז להעמיד הבן
 צמקוס אצ אצל צרלוון הלבוז הבן קודם אפילו איכא
 דעדיף מיני':
- ד** וכתר תורה לדעת הריצ"ס ומצ"ס ג"כ הדין כשאר מינוי
 קדושה ככ"ל ולדעת מהרש"ם וע"מ ליכא צכתר תורה
 קדימה כלל אפילו צרלוון הלבוז רק ראוי להעמיד מי סגדול
 יוחר מן הבן צמורה:
- ה** דאפילו צח"י האז דליכא חורת ירושה מי' אס האז
 אינו יכול לעמוד צמימחוסו הבן קודם לכל ארס וצזה
 אפטר דאפילו צמלך וכדומה הוא רק צרלוון הלבוז יש להבן

כשיג שנותנים לו גדולה במחילה רק לזמן לכהן המשמש שנותנים לו גדולה במחילה גמורה וחלוטה ודאי הוא שלו לעולם ואינם יכולים להעבירו לא צפה ולא צמעה רק דאי לא גלי קרא צמלך שמינוי ושררות איתא זירושא ליה ידעין דשררות איתא זירושא כלל אצל כיון דגלי קרא דכל המינוין המה זירושא ספיר הקשה החתים דכילף כהיג ממלך כיון שהגדולה לחלוטין ולא ככהן שצבר לזמן, והחוקי זיומא וצמילה לא קטיא להו כלל על שמעצמין אותו משררתו וכבודו מהעבס שכתבתי כיון שמהחילה לא ניסן לו משררות רק לזמן אלא דקטיא להו איך פקעה ממנו קדושה כהיג שיהא מותר לשמש זדי אי לאו מעמא דמעלין בקדש וכו' הא קדושה הגוף צמלמא לא פקעה זכדי ואינה לזמן ועי' חיי' כיון דכתמנה צפה מעתלק ניכ צפה ופקעה ממנו קדושה כהיג, וליד לשאר קדושה הגוף דלא פקעה זכדי מעוס דאעירא לבזוה כמסירה להדיוט: **ויש** לי קלה ליע צמח' יומא הכיל שכתבו ומסכרמא שהרבר חלוי צמלך ובחמיו הכהנים ומייתי מיצמות דינאי מלכא חוקמ' ליוסיע בן גמלא זכהני דרצני והלא עס צמח' קאשר מיכהו אין כמענה לא חריי קעיר קחזינא הכא וכו' עיי' צרשי מיכהו אין כלומר מלך מיכהו אצל אחיו הכהנים וסכהדרינא לא מיכהו מצואר מכל זה שהוא כמענה שלא כדין ולא חיי' רחוי דק המלך מיכהו צחוקה צמל הממון שנתן ואיך מאי רחוי מייתי חוקי מעס שיהי' חלוי צמלון המלך עסי' דין תורה ולע:

עמס הקי צלוהס צקיק הכיל:

תשובה שרי

בעזה"י: עיד השאלה שכתבתי באיש אחד שהי' לו איזה צקסם והלך אל רב ואמר לו סימן מכל זהב לאזונג פרוטה אחת לרמזנהיג וכן הי' עושה אם מותר ליקח "מן הפרוטות האלו ליתן לאמו שהיא אלמנה עניה וחולנית ואין לה הכנסה אחרת רק מה שבניה כותנים לה אם לא, כיל פשוט דיכול להחיר כדרי דמצואר זיויד סימן רכיח קמיה דכורר צעה לרה אין להחיר אלא ללורך מלוה וכן הסכים הש"ך עס סקקין ואיך חף דמצואר זיויד סימן רכיח סיג דיוסדין ארץ ישראל קודמין ליוסדי חויל מ"מ כתב הש"ך עס סקקו דעניי עירו קודמין לעניי עיר אחרת אפילו עיר אחרת של ארץ ישראל מצואר עס דעניי קרוביו קודמין לעניי עירו ומכיש אמו עיין סימן ר"מ סיה דאית ז"י כמי מעוס מלות כיצור אם ואיך הוי היתר לדבר מלוה וספיר מחירין אפילו נודר צעה לרה, ומכיש לפימ שהציא עס הפיח אוח ע"ל ע"ס חילוק בין מי שכדר צעה לרה ופירש אם יליהו השס הרי הוא נודר כך וכך אין להחיר אצל כשכדר סתם זלי שום חכאי בין יליהו השס או לא יליהו יכולין להחירו עיי'ט, ובניד כראה שלא הוליא כדר מפיו כלל רק מלך שנהג מנהג של מלוה עיין סימן רייד ודאי יש לו התרה ואפילו לדעת הרמזים פי' מעירוכין היי' דזכדרי הקדש אינו כיתר בלא פתח ולא צחרטה מ"מ כזר כתב צמחנה אפרים הלי' לדקה סיי' ה' רוח דוקא אם רולה להפקיע המלוה לגמרי אצל אם דעתו לעשות המלוה ספיר מחירין צחרטה ע"ס ואיך זכיד כמי יכול להחיר צחרטה על דעת שפירש גס מיכן ולהבא עכל זהב לאזונג לדקה פרוטה אחת ויתנהו לאמו ולא לרמזין אחסם כי' "אם אין ידו משנה לתת לאמו בלא זה אצל אם ידו משנה בלאחסי כחז רמיא סיי' רמיא סיה דחבא מאירה למי שמפרנס אביו ממעות לדקה שלו וכשיכ שאין כאן מלוה ואיך כדר צעה לרה אין מחירין ולדעת הש"ך סימן רכיח סקקיה אפילו דריעבד לא מהני התרה ואיך אין היתר אלא כשכדר סתם וכרלביח הכיל סימן ג' שהוצא צפיח עס ככלעיד להלכה ולמעשה, צעהיח ז' אויפאלו ג' צמלח תרסיא לפי':

עמס הקי צלוהס צקיק הכיל:

תשובה שרי

סילית ז' אויפאלו ז' תלוה סרסי' לפי':

שוכים לירידי הרצני הכניד כמויה מנחס מענדל כיי ווייס צמטוטשא:

חשתי ולא התמהמתי להשיב זכר ששאלה אשר עס צפני זכני הכי החויץ כיה משה נחוס כיי ומעשה שהיה

כך היה, היהודים דעס עשו צמל שמהיה ההכנסה למוצת סמאטאריוס של חולי ריאה החדש ועיי' כמעוררו הגוים לעשות צמל למוצת זכין זיהכניס ליהודים וכזר שלחו האיילאלאדונגנן ויש לחוש אם לא יקבלו מהם מעוס איצת הגוים וסכאחס אם מותר לקבל מהם ואם מותר להוליא המעות ללורך זיהכיי: **דגה** גוף המעשה רע וזר עלי' מאוד לעשות צמל ללורך דברים טובים ולא יסמע צעדה ישראל יש צמל קריצה דביע אשר להרצה שימות חסור מהיה ועל אציוזיהו דביע יסרג ואל יעבור ואפי' מערובה כסיס ואכסיס יעיין צפויע אויח סוף הלכות ויי' שהציד חייבים להעמיד שופרים שלא יתקבלו וכשיכ לעצור איקורים חמורים שדינס זיהרג ואל יעבור אצל צעוהיר המעורבו זגוים וילמדו מעשיהם ואין כח צירינו להקים הדת על חילה וכזר נעשה מעשה והי' ירחם על פליעת עמו צמחנה:

רכן אני כותב מלך עיקר הדין מצואר צאויח סימן קניצ סעיף כ"א צהגיה חסור לעשות מחמתן זוה או מחיר כלז דבר של מלוה כגון זיהכיי או סיה ודוקא מהמתן עלמה אצל אם נתנו לה מעות צמחנה מותר לקנות בהן דביע ע"ש ואם זה צמחנה גמור מכשיכ זכידון דידן דשרי לקנות מן המעות דבר מלוה:

ושנית מעוס קבלת לדקה מן העכוים זה לשון השו"ע יויד סיי' רכיח סעיף ז' מלך או שר עכוים ששלח ממון לישראל ללדקה אין מחירין אותו מעוס שלום מלכות אלא נוטלין ממנו ויכתן לעניי עכוים צמח כדי שלא יסמע העלך הגיה וייא דיעשה בהן מה שלום לו המושל וכל זה דוקא כשנותנים מעות ללדקה אצל אם מנדצין דבר זציהכיי מקבלין מהם ועיין זיויד סימן רכיח סעיף ג' וסעיף ד' ועיין צאויח סיי' קניד סעיף י"א ועיין צמפרשי שויע עס, הנה כי כן כראה לי זכיד אם אי אפשר למיהר עובדא ויש לחוש לאיצת מותרים לקבל המעות מהם ולהוליא ללורך זכין זיהכניס עיין זיויד סיי' קניח ומי' ככון שלא יקנו צמעות זה איזה דבר מקוייס שיהיה נקרא שמו על המעות חלו רק יוליאו צמערובה ממון של יהודים לא על דבר ידוע [ועיין זייש אויח סימן ס"א]:

אבר כל זה מעיקר הדין אצל מצואר ומאוס הדבר צעיני די' ואכסיס והייחס נקיים מדי' ומישראל כתיב לכן אם אפשר לצטל הרצני החיוז מוטל לצעלו וחולי אם תאמרו לעכוים כי אללינו מערובה אכסיס וכסיס הוא עזירה גדולה ויד ליד לא ינקה רע וכל המרלה מעות לאשה מידו לידה כדי ליהנות ממנה לא ינקה מדינא של גיהנום ואין מעות הזה ראוי לדבר שבקדושה לא יהיה איצה כלל וראוי וכוון לעשות כן וד' יהיה עמסם ותהיו בכל דרכיכם מעשילי' ככפסחם וכפס ידידכם החותם צצרכה שלימה וכוחצ צמחא אם יסכים צהיתר הרצ שלכס דהוא הגאזיר מקלוי'ועצונג כ"י:

עמס הקי צלוהס צקיק הכיל:

תשובה שרי

סילית ז' אויפאלו ה' לסדר ויצרך אחסם חרני' לפי':

יבנה המקדש, וישלח עזרו מקודש, ותשא כוס יסועות מהאל למושעות, אהובי תלמידי הרצני החויצ, זך הרעיון, ומטיב הגיון מויה לזי כ"י:

מכתבך מצצוע העבר צא לירי ציוס שיק העברה ולא הי' אפשר להשיב עד היום וכפסך צמלחך אודות ככרי שהיה חולה ושלח מעות להתפלל עבורו והמעות יחלקו לעניי ישראל אם מותר, לענין אי מותר להתפלל עבורו הנה שולח לועה מה תשובה אחת שכתבתי להרה"ל מראלפערטא זענין זה [ע"ל סיי' רכיח] והעליתי דמותר להתפלל עבורו ומה ששאלת מה לעשות עם המעות, הנה הדין פשוט צמחא סיי' רכיח דיעשה צחס מה שלום לו המושל ודוקא צמלח צחסם ללדקה יכול לחלק לעניי אומות העולם לריכא מעוס גניצת דעה כמי'ט טוי' סקיי' דצמה שנותן לעכוים אין כאן גניצת דעה דאיינא כמי' ידעי' שישאל רגילי'ס לפרנסם כדאמר זביעיין סיא מפרנסין עניי ככרים עס עניי ישראל ולאו דוקא עס עניי ישראל אלא אפי' עניי ככרים לחוד כמי'ט ש"ך יויד סיי' רכיח סקיי' צמס הרין ואיך ליכא גניצת דעה כמי'ט חוקי' זיי' ס' דיה יתי'צ ומה שאינו נותן לישראל הוא צצב ואיח ואין צזה אי' גניצת דעה אצל אם לוח צפירוש לתת לעניי ישראל הוי כאומר שלא לתת

לחה לעניי אהייע ואם מחלקו גם לעניי אהייע הוי גניצה דעה בקויע ואקור :

ומה שחמה טויוקא דהלמוד ערוך אינו כן בעובדא דרבא דף י' רק בעובדא דר"י דף ח' קיל לרשיי וחוסי' דלא חיישינן לניצוש קלירה משום דמוכרח ליהנו לפדיון שבוים דישראל משום גניצה דעה דבריו המוהים דהא לאו משום פדיון שבוים שיהא חסונה לא חש לניצוש קלירה רק משום ששלחה ליהוי למלוא רצה ומלוא רצה הוא רק פדיון שבוים דישראל ואיכ כשמסנה מדעה המשלח הוי גניצה דעה והאי אס אומר בפירוש לעניי ישראל אפי' צמעה לדרקה אס משנה מדעה המשלח הוי גניצה דעה ליתן לעניי אהייע לכן לא חייש על ניצוש קלירה :

אבר לפעניד ליכא צידון דידן משום ניצוש קלירה כלל דצדיקסה ק"י רכ"ד הק' דהחילה כתב דאקור לקבל לדקה מן העכוים צפרהסיא אזל צלכעה מותר ואחיכ כתב דאקור משום ניצוש קלירה ואיכ אפי' צלכעה אקור וכחצתי צהסונה אחת [צ"ס אחויח ק"י סי'א] דלקימ דליש ניצוש קלירה רק צמלך ושר שהוא כדי שחמשך מלכותו ולהאריך הגלות כמו אחיא דרצור מלכא צרבא ור"י אזל צמקבל לדקה מגוי הדיוט יחידי אינו כמשך מלכותו צרכו ואין כאן אריכות גלות וליש ניצוש קלירה כלל ודויק צלשון המחצר דהחילה קטע ליטול לדקה מן העכוים ובסיצ קטע מלך או שר ששלח ממון וכו': **אל"ה** דלפיז מה תקטי חוקי' צ"ב ח' דיה יחיצ מהאי פייעא דעירובין וי"ו אהאי דר"י הא עס לא היה מלך ושר ולא הולרכו לחלק זין לדקה לעניי וזין נדצה לציטיכ וכרחא דרמזים פ"י ממלכים ה"י כתב צ"י [פ"י גר חושב עיין כימ] שרולה לעשות מלוא וכו' נתן לדקה מקצלין ממנו ויראה לי שכותים אחרו לעניי ישראל הואיל והוא כיוון מישראל ומלוא עליהם להחיות אזל העכוים שכתן לדקה מקצלין ממנו ונחתינן אהיה לעניי עכוים משמע מדבריו דמשויה אקור גם צככי הדיוט יחידי משום דלדקה חיל ממות וגדול מה שהעני עושה עס צעהיז וכו' והרי דינס דלא מעלים כמבואר צסי' קניח ולכן אקור לקבל ממנו לדקה שצזה ממה אחרו וחוכן אחרו כמו שאקור לקבל ממלך ושר עעיז חמשך מלכותו ולהכי גבר חושב מותר דהא מלווין להחיותו ולהעלותו והקשו חוקי' שפיר: **ול"ס"ז** י"ס לייש צידון דהריסה שמחלק דיחיד המקבל כיון שהוא נהנה מותר אזל בצאי שאין לו הכאה אקור לגרום זכות לעכוים צצביל הכאה אחרים וטויו' הק' האריך נהיר לו להאריך הגלות צצביל הנאחרו וצהנהות ציע ממה מייוד ק"י קניח ק"א דאקור לרפאותו אפי' צככר, ולפעניד לפמיש צהסונה [הכיל] דדוקא להעלותו ולרפאותו צידים אקור אזל לכצז לו העללה מותר לקימ קושי' ציע דהיי לכצז לו חיות ע"י זכות הלדקה מותר ואין כאן איקור רק משום לא החכם וטפיר כתב דהריסה כיון שהוא נהנה ועושה להכאה עלמו ליכא משום לא החכם ואריכה הגלות ליכא ע"י לדקה דככרי הדיוט כמיש אזל הגצאי שאין לו הכאה רק שחסייע ירי הככרי לעשות מלוא להכאה אחרים עניי ויהיה לו זכות אקור משום לא החכם ואיש :

ול"ס"ז צ"ד כיון דעכיה מקצלין ממנו המעה משום איצה שפיר מותר לחלקו לעניי ישראל דליש ניצוש קלירה ואריכה גלות צבוי הדיוט וכיון דמותר לכצז לו חיות כמש"ל ליכא גם משום לא החכם כיון דאינו עושה לעושה הככרי רק כדי שלא יעשה איקור גניצה דעה :

אבר מיש לייש קושי' דרישה עפי' גמ' ציק טויו ע"ז כיון דחסד לאומים חתא צ"ב י' ע"ז הקציה מכשילן צצביא שאינס מהוגנים ואין לו זכות אזל צשלחה לר"י ורצא לחלק מומין להם עניי מהוגנים, הוא עושה דהרי אמרינן צציק עס שחכשילן וכו' כדי שלא יקבלו שכר והאי אפי' אס רצא ור"י מחלקין מכשילן צצביא אדם שאינס מהוגנים כדי שלא יקבל הגוי שכר והס אדרצה לא היו רולים ליתן למהוגנים מטעם זה שלא יהיה זכות לככרי רק צעכיה נהנו לעניי ישראל משום גניצה דעה ואמאי יכשילן צצביא אדם שאינס מהוגנים ואיכ עקרה אי' דניצוש קלירה, אזל גוף הדבר אינו אמה שהקציה מכשיל הנותן לדקה צצביא שאינן מהוגנים אס הוא רשע רק ימיה קילל כך אה צני דורו ורשי' צ"ב ט' ע"ז פ"י דיק אה אנשי ענתות היה מקלל שהיו מצקשין כפשו :

ומה שחמה על הטור ק"י רכ"ד איך הוליא מהא דסנהדרין כ"ז דצלכעה מותר לקבל לדקה מן הגוי דלמא צלכעה נמי אקור והא דאמרינן חס אזל צלכעה לא היינו דאינו פקול לעדות, לקימ דאי אקור צלכעה פקול נמי לעדות אפי'

הוא רק איקור דצכז כיון שהוא משום חימוד ממון כמבואר צחוי' ק"י ל"ד ק"ב אלא ודאי דאינו אקור אלא צפרהסיא משום דמצינן נפשי וציינן ק"י הכיל קמי' דמקבל לדקה צפרהסיא מן העכוים פקול לעדות משום דמצינן ואין מקפידין על הצושה ועיין סמעי סקנייה ולא משום דמצינן איקורא משום חימוד ממון: **ומ"ט** דצכ"ד כיון דמקשינן צ"ב ט' ע"ז דצויה אס נותן צצביל סיחיה צני הוי העללה להס איכ אס הישראל מקבל ממנו עובר על לפי' שחי חסודות צדצר חדא כיון צבוק מעשה לדקה הוא מלוא וסרתיא דמשויה סיך צ"י ניצוש קלירה שמשך מלכותו צצביל זה אלא דצצביל מחשבתן הרעה חתא הוא להס והרי למחשבה רעה זו אין הישראל מסייע לו ואינו נותן מכשול לפניו ומכ"ש דאפי' אינו מקבל נמי צכר ה"י לו מחשבה רעה זו להחביל צו והעללה הוא לו וצמה שמקבל ממנו אינו מוסיף חטא רק מלוא ומה לפי' י"ס צזה :

ועוד דאפי' נותן לדקה לגוי שמקבל ממנו נמי עושה חטא זה להחביל ואיכ לא הוי כחרי עברי דהרמ"א וליכא לפי' ועוד דלפמיש חוקי' עס צפסיח' ח' ע"ז ור"י ד' דמשויה צלוהי' הוי העללה היינו צכסיג שאס לא הצא לו הטובה שהוא מלפס הוהא ומחמרט על הלדקה שפעס ע"ש איכ צשעט הישראל מקבל ממנו עדיין אין כאן חטא כלל ואין כאן לפי' רק אחיכ כשהוא ומחמרט חוטא וצזה אין הישראל נותן מכשול וכל זה פשוט :

ובני הרצני החוי' מויה יודא ל"ב כ"י אחר לייש עפי' דברי חוקי' אלו קושי' מהרש"א צח"א צ"ב י' ע"ז איך אפשר דישראל מותר ליתן לדקה צצביל סיחיה צני ונכרי אקור מי איכא יודי דלככרי אקור ולישראל שרי ע"ז דכסיג דשני לישראל אס אינו חותא שרי גם צככרי וצאופס דאקור צככרי שרואה גם דישראל אקור ויפה כה צני וכוכן מאוד :

ול"פעניד כראה עוד לפמיש חוקי' סנהדרין כ"ט ד"ה ליכא דצדצר שהוא מלוא לישראל ליש מאיש ולפי' דישראל דהוי מלוא להחיות צכו דאפי' גר חושב מלוא להחיות שפיר שרי אזל צבוי דאין מלוא להחיות אה צכו שפיר אקור וצזה הכני חותס צצרכה שלום רצך הנאמן דוסיח :

עמס הק' צלוהס צציק הכיל

תשובה שר"ט

ש"ל"ה צ' אויפאלו ג' צמדצר צ"ס צעומר חרניה לפיק :

חיים וצרכה למשמרת. לבנן אדרת, יודי וחצ"ב, איש כלצצי אצן הזוהר כעלס השעים לצוהר, הרב הגדול צפורס, ארי צצחצורה, כסיח מויה אצרכס ל"ב כ"י ויהל :

חטור לעתותי ערב כהצו צא אלי צמושכלו אשר ילא לדון צהא דמיחייב לדקה צאמיה אס הוא דוקא כצכדר לעני ידוע אז מיחייב צאמיה ויליף ליה דהטור צחוי' ק"י רע"ג כתב אזל אס אחר ליה הולך לפלוני מנה זה שאני נותן לו לא הוי כצכי ויכול לחזור צו כל זמן שלא הגיע ליד המקבל ואס המקבל עני איי לחזור צו דאמירתו לגבות כעסירתו להדיוט וכתב צ"י ומיש רצינו ואס המקבל עני וכו' אין דברי צצינו מכוונים שלא אמרו אמירתו לגבות וכו' אלא לגבי הקדש וכו' אזל עני הדיוט מיקרי ועוד וכו' ומימי י"ס לצביא קלת ראה לדין זה מדגרכינן עור ענגה דויה האי דתקע לחצרי' וכו' ארי' ככר זכו עניי' ואע"ג דליכא עניי' הכא אכן יד עניי' אפן ותמה קלוי' דמציא ראה לסקור דכר נחקשו ראשונים דכיון דכורר לעניי' איי לחזור איכ לפע הלריך לומר אכן יד עניי' אכן עיין ריף ומלחמות וה"י משום דלא היר צידו להכי הולרך לומר אכן יד עניי' אכן דהויל מעמד שלשחן ואיכ אדרצה משס משמע דאי לאו יד עניי' הוי איחיה צחורה וכהי דכתבו לייש משום דאינו צידו אזל ראי' ליכא, וכתב פרי' דלדעהו ניהא דיש לייש קושי' חוקי' וראשונים הכיל שהקשו צלא יד עניי' נמי מיחייב לדקה צאמיה כדאמרינן צריה וי"ו צפיך זו לדקה וצבו החירולים אזל הוא כתב דצפיך זו לדקה היינו דוקא אס כדר לדקה לעני ידוע אזל זה שאמר ניהציה לעניי' ולא פרוס שוס אדם למי יתן הוי ממון שאין לו חוצעים ויכול לחזור וליש כאן צפיך זו לדקה, וזה היה ראי' צ"י מדקסי' קושי' ראשונים ועכ"ה כחירולו כיון שאמר לעניי' סחס ולא פרוס משאיכ כאן שפרע לפלוני עני איי לחזור :

והנה נחירולו בזה אינו מיושג רק דליכא סחיה עסא אזל אכתי אינו מיושג איך יש רחיה עסחא נהי דהסח לא פרט מיע דילמא גס צפרט יכול לחזור אזל בגוף דבריו דליש צפיק זו לדקה רק צנודר לפני ידוע ולא צנודר לפני כחם לפספיד איפכא עסחצחא דהא האי דרשנין צפיק זו לדקה הוא לאו דוקא לדקה אלא היה לכל דבר מלוא וכתיב הרין צנודרין ח' דיה עליו להסכים וכו' וחרתי קעיל חדא דצקבלה צעלמא לדבר מלוא מהניא וכו' דומיא דעאי דאעריי דצקבלה לחוד מהניא ללדקה כדכתיב צפיק זו לדקה ופיה לכל דבר מלוא וכו' עיש צנודר מדבריו דהא דילפינן מן צפיק זו לדקה היינו דעסי קבלה צמיריה צעלמא לדברצמורה ולפי צעלמא לגוף כתיבת הלדקה שהוא מלוא שפיר ילפינן מצפיק דעסי קבלה צמיריה צעלמא אזל לענין שהיי צייב ליחוו לעני ידוע שפרט צמיריהו דזה אינו מלוא ואפשר שיש מלוא יותר ליחוו לעניים אחרים אין לנו למילך כלל מצפיק:

ויש להביא ראיה לנכחא זו מהא דהנן פיד דפיאה עיש מי שלקט את הפיאה ואמר היז לאיש פלוני עני רחיא זכה לו והכיאי יתכנה לעני הנמלא ראשון ואמרינן בגמרא יא דפליג בהוספא לצמיח צמקום שחז לאחרים וצמיח מ' אמרינן ולימא מר מעני לעני מחלוקת ופירש חוס' ויחלקו בהוספא לצמיח וכו' וחקשי לרב ששה צבילה טיל דאס חזירו לא קנה המגביה קנה עיש צרטי' וחוס' דיה הכא איכ היי לחכמים דלא קנה איש פלוני המלקט קנה ואיכ אמאי יתכנו לעני הנמלא ראשון הא לריך ליחוו לעני שאמר מעסו צפיק זו לדקה והוי עליו ככר ועיין בהומיס סיי קיה, אזל לפימיע כיחא דליש צפיק זו לדקה רק בגוף הלדקה שהוא מלוא אזל לענין ליחוו לעני ידוע ליש צפיק זו לדקה דאין מלוא זו יותר מצאחר ואיש:

ואמנם לו יהינכא דגס צנודר לדקה לפני ידוע נמי מהני ליה שמחויב ליחוו לו דוקא מעסו צפיק זו לדקה אזל עכיס מיש דליש צפיק אלא צנודר לעני ידוע ולא צנודר לעניים קחם ודאי תמיה דאיכ איך אמריי צריה ו' ולדקה מייחייב עלה לאלתר מיע דהא קיימי עניים ואמרינן צמר הכי אזל הכא לא דהא שכיחי עניים ומאי קיימי עניים ושכיחי עניים סייך צאדס ידוע וכו' לריך דוקא לדור פה צמקום הנודר דכיחא שהוא קיים ושכיחי אלא ודאי סייך צפיק צנודר לעניים קחם ועניים קחם ודאי קיימי ושכיחי ועיין צראשוכים שס וחסיס יו"ד סימן רמ"ב:

ודברי צ"א אחיין כפסעון דהרי קייל ציוד סיי רכימ דמשבא ליד גבאי אסור לשכוחו וכן קייל צפיי רכימ סיי דבבא ליד גבאי אי להשאל עליו ועיין חוימ סיי קכיה וצממיע סוסיק כיה וצפיק סקכיו דאס הוילאו מידו ונחשו ליד אחר אף שאינו גבאי לדקה קצוע נמי הוי כבא ליד גבאי ואיי לישאל עליו ולא לשכוחו עיש והוא מילתא דמסחצר דהרי כ' השיך סיי רכימ דהא דהאי ליד גבאי לא מהני שאלה היינו מעיס דלא אחי דיבור ומצטל מעשה עיש ואיכ מיל אחי ליד גבאי קצוע או ליד אחר שאינו גבאי קצוע דכיון דעשה מעשה להוילאו מידו כדי להגיעו ליד הקדש או עניים לא אחי דיבור ומצטל מעשה, ולפי דיון של הסור אמת דאס אחר לאחד הולך תכה לפלוני זה שאני נותן לו דאס המקבל עני אי לחזור צו ואפי' עיי שאלה מעסו דהוי כבא ליד גבאי ואף דצמחנה קיייל דהולך לאו כזכי היינו חס מעסו זכיה ושליוח אחאינן עלה אמרינן דהולך לאו כזכי ולא הוי שלוחו של צעל הממון וצוכיה לריך להיות שלוחו של צעל הממון וכתיב חוס' צימ עיא עיב דיה צעלמא אזל כאן דמכח אחי ליד גבאי אחאינן עלה ואמירתו לבבנה כמסירתו להדיוס כיון שעשה מעשה לא אחי דיבור ומצטל מעשה, או מעסו דאכן יד עניים אכן ודמי להא דאמרינן צימ י' שאני פועל דידו כיד צעמיז וסס לוי יד עבד כיד רבו דמאי ואיל שלוחו של צעל הממון ואיכ לא איכפת לן צמה דהולך לאו כזכי ואינו שלוחו של צעל הממון: **אך** מיל אחי קצרה דילמא הא דהאי ליד גבאי אי לשכוחה ולא לישאל היינו נמי מעסו זכיה ושליוח דבבאי זוכה להקדש ועניים אלא דיש רחיה דאינו מעסו זכיה ושליוח מהא דציק דיק קושיה חוס' וראשוכים צלא יד עניים מיל מעסו צפיק זו לדקה ויל כתיכולס כיון שאינו צידו איי להקדיש רק עיי עניים אכן מהני צמורה צעמד שלשתן ועיין צחוס' שס והרי קייל צמימ סיי קכיו סיי דאס לא עשאו המקבל עליה אלא שאמר ראובן לשמעון צפיק לוי תכה שיש לי צידך תכה ללוי שיוכה צו ליהודא יכול לחזור צו ועיי מעסו דיד עניים אכן אינו צמורה זכיה וכתיב השיך שס

סקסאי וליד למיש הסור ציוד סיי רכימ סיי דמי סיה לו חוב ציד אחד ואמר חוב שיש לי צידך יהא ללדקה אס אחר כן צפיק צמיח וצפיק הגבאי או אדס חוב צעמיר זכה צו וכו' מדין צעמד שלשתן דהסח יד סגבאי וכו' הוי כיד עניים עלמס וכו' וזכו צו מדין מעיש ולא צמורה זכיה עיש וכיון דאינו צמורה זכיה אינו עזיק מה דהולך לאו כזכי בעניים ושפיר כחצ ציי רחיה לדינו של הסור מהא דציק אלא צדקדק וכחצ רחיה קלח מעסו דיל דאחר אינו כגבאי וציד ואדס חובו וכמו שכתבתי בהומיס סיי קכיה אוח ח' ופסק על סצרה קמיע ושך עיש ואיש:

ובסי כדחה עיש קלויה סיי רמיז לייש צ קושיה צבי הויל לעיקט אחר לעניים ותי קלויה דצחאן כהי דאי לחזור ימא מהני שאלה אזל מעסו הולך כזכי הכא בעני כיון דחייב ליחן מעסו כדר הויל כמו חוב וצחוב אמרינן הולך כזכי וכצחור צקימן קכיה, ולפימיע זה אינו דאי אמרינן צמחנה הולך לאו כזכי אין השליח יכול לזכות בצביל המקבל מעסו דלריך להיות שלוחו של צעל הממון וכיון דהולך לאו כזכי אינו שלוחו של צעל הממון אזל צחוב כהי דהולך לאו כזכי ואין הזוכה שלוחו של לוח מיי יוכל לזכות צו למלוא לפי שאין הלוה צעל הממון רק העלוה אזל צמחנה לעני אף שמחויב ליחן מעסו כדר עיי הנותן הוא צעל הממון וכיון דהולך לאו כזכי ואינו שלוחו של הנותן איי לזכות לעני מעסו דבעינן שיהיה שלוחו של צעל הממון ויש לעיין ולהאריך בזה הרבה ועיין בהומיס סיי קיה, ומאסס הפנאי לא אאריך יותר והיה בזה שלום וברכה וחיים וכיש ממנו לא יצטר כפסו וכפס ידירו דושימ צאהנה:

עמרס הקי צלוהס צציק הכיל

תשובה ש"מ

שיליה צי אויפאלו די לו תיא חרכיז לפיק:

בימי הפורים ה' קרנך יריס חובי חתני הרב הגדול מעוז ומגדול כמויה יוסף חיים נ"י רב דקיק מ' טעלעגד:

על דבר שאלתך צנן הנולד לאיש אחד צצבת העבר לעת ערב סמוך לצהשימ והוא אחר שהיי אז האלצ צעכס אוהר וכפי הנראה הוא יותר מחלי שמה השואה קודם לאת הסוככים אס לעולו צצבת או להמתין עד יוס א' ועיכך שפיר חזו ציוד רסיו וצאוריה קכיא וסליא:

תשובה הנה דעתי העני נוטה לעולו צצבת הכה דעה המחצר צפיי רסיא סיי צ דחילתה ציהשימ היא כמו רצע שעה קודם הלילה וציו"ד סיי רסיו סיי כחצ ואי אילי"ד צמולאי שצח משתקע החמה עבדי לחומרל כדרצה ופירש השיך סקיי"ד דמהלך ג' חלקי וייל קודם הלילה הוא צין השמשות ונימול לטי ולא צצבת ומשצע דקודם לזה יוס הוא וכיעול צצבת וכן הסכים להלכה מגיי סיי שליא סקיי"ד ולמעשה דאס כולד צצבת רצע שעה קודם הלילה מלין אוחו צצבת וכן הסכים איך שס ופמיג וכיי מדברי מהשימה שס וכיש צכיא כלל קמיש אוח ויי וזיל צרכיי סימן שליא אוח ז' צנולד ציהשימ וכו' כל סכרחה שמש אפי' מעסו אפילו צראש צרצר הגבנה יותר שיש צעיר מוכין מאוחו יוס וכו' עייש:

ומה שכתבתי אס להאמינן לאיש הזה כיון שלא ידע שיש צפיק לדינא הוי מילתא דלא רמיא וכו' ועוד שהוא מומר כמעט לכה"ת ואינו כאמון ומיש דמסתמא צין ימא לליליא לא עעי איכסי אינך לריך למסתמא דצהדיא אמרינן צפסחים י"ב צין ימא ללילה לא עעי איכסי ומיש דצין ערב לצהשימ עעי כראמר רבא לשמעיי אחרן דלא קייל צשיעורי דרכנן צצבת דף ליה אפטר כן הוא אזל מעסו אין רחיי אלא דעמי קלח זמן ועיין רין צילה דף לי אזל אין רחיי דעמי כולי האי ועוד דכבר כחצו חוס' פסחים יא דיה אחד דכשאומר קודם הכן ואחר הכן לא עעי אזל כשאמריס צעוה פועין צין קודם הכן לאחר הכן היכ כשאומר ציוס יל צעעה שהי ציהשימ אזל כשאומר על כלי צעוה ליש לומר צעעה:

ומה שכתבתי דהוי מילתא דלא רמיא אינו כן דכתיב דלא ידע שיש צפיק צין קודם צהשימ לאחר צהשימ אזל הי רמיא עלי' וידע שיש צפיק צין אס כולד צעיש לכולד צצבת והוא לא ידע חילוק זמנים רק על כלי השעות והוי רמיא עלי' ועוד דלפספיד לא אמריי מילתא דלא רמיא לאו אדעהא אלא

אלא להרץ דיבורו שלא יחזק כפרן כמו בשבועות דף ל"ד
אבל אם הוא אומר בזכרון שידע ורעיה עליו ספיר שמכין
עליו וכעת אין פנאי לזכר וכבר כתבתי השבוע ארוכה בזה
[על סיי' מ"א ומ"ב] ומגורר בעתיק קשה ועל לקלר :

ולכאורה הי' נראה דאפילו הוא ספק אם הוא יוס או
ביהשמו נמי טרי לעולו בשבוע מכה סיס ספק הי'
עדיין יוס ואחיל ביהשמו טעם בהשמו הוא יוס ושפיר יכול
להסתפק וגם לא הוי פס ארוך חד לידע היטע דיכי סיס
ודגומי' צייד קיטן קצו כתב דבענין זה לא מהני סיס דהוי
דשלימ' דאפשר לעול לעמר ודבריו המוהים לאש מכוה סיס
חייב לעולו היום שהוא יוס השמיני לא הוי דשלימ' לעולו
לעמר דהא מצטל מלות וציוס השמיני ימול, אלא דלדקו דבריו
צוהר צנידון יד"י דהסיס הוא טעם היום זמנו ואחיל זמנו
טעם היום חול דעכ"פ אין כאן סיס לחייבו היום זמנו הוא
תמוה כיון דיש סיס שמוהר היום ויש ספק טעם זמנו היום
ומייב לעולו היום איכ' אין כאן דשלימ' כניל, ועכ"פ צייד סהסיס
הוא לחייבו לעולו היום ודאי ליש דשלימ' כמיס :

אלא שמלחמי לאיר סיי' שליא שהניח בשם רד"ז דאף ספק
נולד חוץ רבע טעה או קודם בעיש מלין ציוס אי'
ולא אמרינן דמלין ציוס וייו מסיס וכחז פמיג סס הטעם
דחוקמא אחזקה וקודם ביהשמו עדיין היטה מעוצרה עיש וכטיב
כאן דהחזקה הוא רק כגד ספק אחד כמיס החוויר סיי' קיי'
סקק"ז דהא ספק הוי' אס בהשמו הוא יוס או לילה הוא ספיקא
דדינא וליש ציי' חזקה כמיס מלימ' פיצ' ממומלח לרעת היא :
אבל וימי כיל דאיס הזה כאמן שהיי' רק האלז זעכס אומר
דהא דלאו אמילתא דמומלח ולא אמילתא דאיסורא
קמסחיד גילוי מילתא בעלמא הוא מהי ילדה וכמיס הייף
צימות טיל גבי ואשחמודעכא ועיין יוד"ק סיי' קסיצ קיד וש"ך
רסיו סקייט, ועוד דהא כחז רמיא יוד"ק סיי' קסיז וכל הפסולי
עדות כשרים לענין אסורים אס לא שחמד על אהור דבר
ועיין ש"ך סס ואף דפסקינן בסימן צי' דמומר לחלל שבת
צפרהסיא הוי' מומר לכהיה מימ' כחז בליקוטי חתיס סיי' פ"ג
דאינו מסוד לכל תורה מה שאינו מאהור מין אלא דבסי'
קייט, סיי' לא משמע כן [ע"ל סיי' ט"ז] ויש ליישב דהחם מיידי
בשחמא אמרינן דחשוד לכהיה וחתיס מיידי צה"י דלא חשוד
והייב צייד הרי' בענין מילה אינו חשוד, ועוד דאפילו חשוד לאויר
כאמן צטל אחרים כמזוהר סיי' קייט היכא דאין לו הכאה עיש :
ומה שנתחפקה אס אין לו דין יכראל שהמיר וגם אשמו מומרה
שאין מלין אהור שבת כמזוהר ציי' רסיו סיי' צ"ב ועיין
טויז סקיי' וש"ך סס סקט"י כלפניד דשפיר דמי לעולו בשבת
דהא כל העעס כחזו שפיך וטויז סס מפני שחוקהו ילא
לתרבות רעה ויחזיריהו לחועבה שנהס וכי' צשאציו ואמו ילאו מדה
ישראל והמירו צדה אחרת ונטמעו בין הגוים אבל לא כשהס צדה
ישראל ולא המירו אעפ"י שילאו מן הכלל ודיכס כעכויס, ור"י
מדברי המרדכי פ' איכ' סימן שליה שכתב ר"י פסק דמומר להלוות
צרבית דכיון דעובד עיז מין הוא ואמרינן פרק אין מעמידין
המיוני' והמקורות מורדין ולא מעלין ועיפ' הגזול בהרא קייט
גבי מסור דקיו הוא ומה גיפו מותר ממונו לא כטיב ואפ"י
מאן דליל קיו גבי מסור דסבר דילמא כפק מיני' זרעא מעלי'
היינו דוקא גבי מסור איכ' אפילו מין לעיז דמינו מעומע
צין עכויס אבל המומרים וצוודי עיז צוהיז המעומעעס צין
העכויס וליש למימר צהור דילמא כפק מיכהון זרעא מעלי'
וכי' עיש הרי' מזוהר להדיא דאפילו מין לעיז כל זמן שלא
ילא מן הכלל אפשר דכפיק מיני' זרעא מעליא ושפיר מלין אהור
בשבת זה הכלפניד לעולו היתוק בשבת והי' ימול אס לציונו
לאהנס אהור ולעבדו בלצב שלס מחוך הרחצה ושחמה ככפסך
וכפס מחוכך דושימ' צאהבה :

עמס סק' צוהס צקיק הכיל :

תשובה שמיא

שלימ' צי' אויפאלו צי' צה חרין :

שוכ"ט להצחור המוימ' מלא פלג השנון כה' שמואל
כיי' שטאטעל צקיק מ' לאפאט :

קבלתי וכו' והכני להשיב לצב בנים לעירי הלאן לתורה ולתעודת
מיס ליישב קושיה חתיס אויח' סיי' פ' שחקשה למיש
חוק' זכמיס כיו דיה מנין דילפינן מציוס יחירא דרס כפסל
צחמילת שקיעת החמה אעיז דלענין שאר דברים שמלות ציוס

מקרי יוס עד סוף שקיעה עיש איכ' איך ילפינן בשבת קליצ
עיל מן וציוס השמיני ציוס אפילו בשבת דילמא ציוס לא
היי' אלא להקדים זמנו שלא ימול אפילו צחול עאוחר לחמילת
שקיעה החמה עיש, ועיז כחז להרץ דביצמות עיש ילפינן
דמילת שלא צומנה אינה אלא ציוס מדכה"צ וציוס ויזי יחירא
ואיכ' איכיעא דציוס אחי' שלריך לעול קודם תחילת שקיעה
החמה תקטי ויזי יחירא ליל דמילה שלא צומנה אינה אלא
ציוס הי' דכבר שומעין דאפילו אחר תחילת שקיעה החמה
ציוס הי' אינו על וחי' מילה שלא צומנה הוי צלילה אחי' לא
ימול ציוס הי' אחר תחילת שקיעה עיכ' :

שרש תשובות בדבר, דהא דאכתי תקטי לעיד החס דלא
דריס ויזי יחירא מכיל דמילה דוחה שבת מן ציוס
דילמא ציוס אחי' דלריך להקדים קודם תחילת שקיעה, ושכ"ח
כחזו חוק' סס דיה מיס מימ' שפיר דריס מויזו דציוס לרצוי
כל הני דאיכס כימולים אלא ציוס עיש וכל הכי היינו דקחסי' צ
סס צצרייחא חוץ ממשוד וכולד כשהוא מהול וגר סכהגיי'
כשהוא מהול וקטן שעבר זמנו ומי' שיש לו שחי' ערלות עיש
ואיכ' אפילו ציוס אחי' להקדים קודם שקיעה וידעי' מזה דקטן
שעבר זמנו אינו כימול אלא ציוס מימ' אילטריך ויזי יחירא
לשאר דאינן כימולי' אלא ציוס, ועוד מעיקרא דדינא פירכא
דכהי' דררטינן ציוס להקדים קודם תחילת שקיעה החמה מימ' לא
ידעינן מזה רק דאחר זמן זה שוב לא מקרי מילה צומנה
בשמיני' אבל אכתי אפשר דיכול לעול צחי' אחי' זה כמילה
שלא צומנה ואפילו צלילה דמילה שלא צומנה הוי צלילה
ואילטריך ויזי יחירא דגם מילה שלא צומנה אינה אלא ציוס :
אבל לפעניד כראה סברא ישרה דהרי בפסחים עיז ילפינן
מזמועדו דפסח ותמיד דוחה שבת ומזוהר ציומא כ'
דהכל הלוי צדבר שזמנו קצוע דוחה שבת ועיין חוק' פסחים
ע' עיז וחוק' יומא ז' דיה כיון וצומניס פיד מציחא מקדש
היש וריג' מה דררטינן במילה ציוס אפילו בשבת היפ' כיון
דכתיב ציוס הויל' זמנו קצוע וכל שזמנו קצוע דוחה שבת
וכן מזוהר צרשי' שבת כיד קועיז דמהיש מילה שלא צומנה
אינה דוחה שבת לפי שאין זמנה קצוע עיש, ולפיז ודאי אי'
דרטינן ציוס ואפילו בשבת אז יש לנו שכי' אופניס במילה
צומנה בשמיני' והוא זמנו קצוע דאס אינו מל בשמיני' שוב
לא יקיים מלות מילה צומנה לעולם אינו אכתי איכא טוד
מילה שלא צומנה שאין זמנו קצוע ואינו דוחה שבת אבל אי'
לא דרטינן ציוס אפילו בשבת איכ' אין כאן מילה צומנה
כלל אלא שמלות מילה מתחלת ציוס השמיני' ומשכח לעולם
ואין זמנה קצוע כלל דאי הי' זמנה קצוע היטה דוחה שבת
ואין כאן חילוק דין והפרש כלל צין מילה בשמיני' לאחר
שמיני' ואפ"ה אמרה תורה דלריך להקדים בשמיני' קודם תחילת
שקיעה ואיכ' כיש דאינה צלילה ואיכ' ליל קרא כלל צן שמונה
ימיס דמילה אינה צלילה הא אפילו ציוס אחר תחילת שקיעה אינו
זמן מילה אעכ"פ ציוס אחי' אפילו בשבת ואז יש מילה צומנה
ושלא צומנה וליכא קרא דאין מילה אחר תחילת שקיעה ואז לריך
קרא צתרווייהו דאינו אלא ציוס ואיש :

ומיש ליישב שיטה אויז צייד סיי' רסיד וש"ך חוימ' שפיצ
דלא מהני שליחות במילה כזר כחוצה צשמי על ספר
מחנה חייס חיא סיי' עיז צתוספת ציאור ומלחמי אחיכ' בהשונה
צית אפרים חוימ' סיי' סיי' וידרשנו משס, והצדל שצין סברא
זו לצברת חוק' רייד הוא דקצרת חוק' רייד הוא שאס אינו
מוכח מחוך מעשיו מי הוא המשלח ליש שליחות שהרי יכול
לישב בקוכה או להניח תפילין צשציל ראוון כמו צשציל
שמעון אבל תרומה אי' להפריש רק צשציל משלח זה שהכרי
שלו וכן לגרש צשציל צעל האשה וכן לקדש צשציל המקדש
שהרי הקידושין הוא שאומר הרי אה מקודשת לפלוני וקצרתיו
הכיל היא דהיכא דאין השליח לריך לעשות צשציל המשלח
רק צשציל עלמו ליש שליחות ולאו כל אחפין שוויין :

ורקושיא שהביא על שיטה הכיל משבת קליצ דפריך ואי'
איכא אחר ליעבד אחר הא כיון דאין שליחות, האז
מצטל מלה דילי' לפעניד לפתיס מחהשיק סיי' חמיד סקיי' דאחר
יוס הי' אין חיוב מילה יתר על האז לעול מהיה מאיש אחר
דהא דאז חייב לעול אה צכו ילפינן קידושינ' כיט מן וימול
אצרהס אה ילחק צכו וסס הי' ציוס הי' עיש, ומה שקיהה
סס עלה לקימ' דגם אחיכ' חייב האז לעול מהיה כמו אחר
אבל לא חיוב מיוחד איכ' הרי אמרינן בשבת סס קליצ דמילה
דוחה לרעת צין צומנה צין שלא צומנה ואיכ' פריך שפיר
על שלא צומנה ואי' איכא אחר ליעבד אחר דשלא צומנה
ליש כלל מלות האז :

וענין לחדש דבר לפימט קריח סיי ספיצ נטעמח דאין שליחות צמילה והסגני דברי חוקי רייך הכיל דוקא נטעמח סכעמך נענה אחר עטייתה פעולה למעלה כגון צנירוסין סאסחו עגורסת מענו וצקידוסין ספיח קבוי לו ויהי איה וצחורסת ספירוטיו מחוקנים סייך שליחות אצל נכוכה וחסילין אחר חליחס ואחר יליה נכוכה לא נכעך נענה סוס דבר למעלה וצטענת נעמח אין הנעלה נעשה כלום ליט שליחות ולהכי צמילה כמי אחר העילה לא כשאר דבר לאז דמה סהילר כימול איכו סייך לאז רק להילר לכן ליט ציי שליחות עיט, ויט להקסות למאי דאמרינן ציצעות ריט הערל וכן פסק הרמב"ם פ"ט עק"פ היע דמילת צניו מעכבו נעמח וסחיעת ואכילה פסק עיט ואיכ ספיר סייך מה שהנ כשאר כימול אחר המילה להאז סמחירו לשחוט ולאכול פסק וכיון סנמחך דבר למעלה ספיר סייך ציי שליחות, ולי אהינ צזנן סביהמיק קיים סנעמך דבר למעלה צמח מודו אויז וסיך דיכול למעלה שליח צמילה, אצל הס קאי צומחין דאין דבר נעמך למעלה ספיר כחצו דצמילה אי נעשה שליח כצורה קלויח הכיל, ולפי החס צצנה דקאי אקרא דמוקי האי קרא צחומר אצי הצן לקון צורה צנו מכוון פריך ספיר ווי איכא אחר ליצבר אחר צזנן סביהמיק קיים דאז ספיר מהכי שליחות צמילה ככיל ואחי ספיר :

ומה שהקי על מלימ פ"י מטומאה לרעה סכחצ דאס אחר עושה בצליחות האז עוצר משום קליח צורה כיון דאז מכווין לקליח צנו אס כן עכיה קוסיח הגמח ליצבר אחר ציי שליחות אז ואיכ מאי קוסיח הא יצטל האז מלוח דיילי, לקימ ושקי העיד צסס המלימ דהוא לא קאמר רק אס האז עומד סס צצעה שהאחר מל ומכוון לקון צורה צנו אז האז עוצר משום קליח צורה אצל אס איכו עומד סס אף סעושה בצליחות האז אין כאן משום קליח צורה כיון שהמל איכו מכווין לזה והאז איכו מכווין צצעה קליח ונמחור מלסון רטיי סכחצ ולא ליקו אז להס, וכוונתו עממיט רצציח חולין ייז עיז דמשיה חטיי כסרים לכחוצ אח הגט צגדול עעיג לפי סכחיצה הגט צני שליחות ועיין חויי עירובין י"ג] ומה שהס כוחצים הוי כאלו כחצ העל ומה סהגדול עעיג מכווין לשמה הוי כאלו כיוון העל לשמה ואיכ הוי כאלו אי כוחצ ונכווין לשמה עיט, והיכ אס האז עומד סס צצעה סמל האחר כיון דיט שליחות הוי כאלו האז מל ואס האז מכווין לקון צורה צנו הוי כאלו האז מל ומכווין ולכן עוצר משום קליח צורה אצל אס האז איכו סס צצעה מילה אף שהוא שלוח מיי כיון שאיכו מכווין צצעה סקולץ איכו עוצר וספיר יכול למול בצליחות ומקיים האז מלוח מילה דיילי ואיט :

ומיט לייצצ קוסיח הכיל משום דחוקי סס קליצ דיה האי הקי כילוף מילה צלרעת דעדלית ועשה, וחירין דשאני מילה סככרתו עליי ייג צריחות, ולפי החינה מלוח מילה גופה אצל מלוח האז לא ככרתו עליה ייג צריחות איכו דוחה לחיט, הגס שהציא כן צסס האחרונים הוא רק לחדודי צעלוח ואיכו אחת ועיין ציי יוד סיי ריט סכחצ ודייק רצינו לכחוצ שיט צה לך כרת ולא כחצ שיט צה כרת משום דאיכו מהחייצ כרת עד סיגדיל ולא ימול עיט ואפייה כחצ העור וגדולה הוא משאר מיט וקאי עמיט מלוח וכו' שימול אח צנו אלמח אעיג דצמלות האז ליה צה כרת מימ כיון שיט לך כרת צמילה כשיגדיל גס מלוח האז גדולה משאר מיט היכ מיט שהיא גדולה מפסק עיין ציי סס לפי סככרתו עליה ייג צריחות כמי אפילו מלוח אז שלא ככרתו עליה ייג צריחות גדולה לפי שיט צה לך ייג צריחות ולפי העולה על זכרוני ראייה כן להדיח צחוקי ומקומו כעלס ממני לפי שעה ועיין חוקי מגילה כי דיה דכתיב ורשציח שבת קליצ דיה מיט] אצל האמת כן הוא, ויותר אין הזמן מסכים להאריך ודי אורך ימיס צימיה יציענו, וציטעונו יראנו, ונפלחות מתורתו יציעו עינינו, כנפשו ונפש סחוחס צצרכת החורה :

עמרת הקי צלוחס צקימ הכיל :

תשובה שמ"ב

שליח ציי אויפאלו די השא סחיר לפיק :
כנהר שלום, לציג הרצ הגדול צחורה, ועמל צחורה, חויצ זך הרעיון, ומטיי הגיון, כמיה אשר אכטיז הלוי כיי יונגרייז רצ דקהל יראיס צדיאנדיאט :

מכתבך הגיע עדי צזמנו אצל לא זמנו סל זה כזמנו סל זה ועיניס רציס אשר סביצ סחו עלי מעכוני עד היום מצוח צחצוה על שאלחך צאסה סמלו צנה הרחסון ומח נמחמ מילה ומלו צנה ססני וחיס ימיה גס עחה ועד עולס ומלו צנה הסליטי ומח נמחמ מילה ועכסיו ילדה צן רציעי וכפעך צשאלחך אס לריך להמתין עד סיגדיל ויחחוק כמו למולו כדיון מי סמחו אחיו נמחמ מילה המצוחר צייד סיי רסיג סעיצ :
תשובה : זו לא סמענו כיולא צזו סמענו צייד סיי קפיז קיא לענין רואה דס נמחמ סעמיט סכחצ המחצר אס צכל גי פעמיט לרופין רחיה דס ופי' הסייך סקגי כזומר צלי הפסק סעמיט סל היחר צינחיס וכן הוא לסון הרמב"ם פכיה מאיכות הים אס אריע זה פעס אחר פעס שלסה פעמיט סמוכות זו לזו הרי זו אסורה ליצצ עם צעלה וכו' ומצוחר דלא נחחוקה צרוחה דס נמחמ אלא צרוחה נמחמ פעס אחר פעס סמוכות ורלופות אצל צאינס סמוכות לא הוי חזקה והיכ כיון דלא איחחוק חרי זימני לרופין זאחיז לא מקרי חזקה סימוחו צניה נמחמ מילה :

אלא דדברי שיך חמוהיס אללי דאס יש סעמיט סל היחר צינחיס מאי אריח משום דאינס לרופין הרי אפילו איחחוקה צלרופין וגי אלצעות ושימשה אחיכ צאיסור ולא רחיה נמחמ סעמיט כמי מותרת דעשמיט זה שלא רחיה צו עדיך מצדיקה ספופרת וכמיט רמיא סיי הכיל קוסיי וצשלמח צדברי רמציס יש לפרט דענין דוקא סמוכות אצל אס היה צינחיס סעמיט שאינו סל היחר ולא סל איסור וכגון שלא צדקה עלמה אחר סעמיטיה סהיי צינחיס לא סוחזקה צרוחה דס מיח אצל על הסייך סכחצ סעמיט סל היחר קסיי ככיל :
דן אמת דלפעמיט החוריד סס אוח צי דאס צדקה עלמה צי פעמיט סמוך להעמיט ורחיה ואחיכ שימשה כמה פעמיט צלא צדיקה כלל ואחיכ צדקה עלמה סיכף אחר סעמיט פיא ומלחה דס דהוי כגיפ לרופין וסוחזקה צרוחה דס מיח גס צממציס איח לפרט ככיל, ואולי יש לחלק דחוריד לא כחצ רק אס רוב מני ראיית מיח היו לרופין מלטרפת ראי' גי נמחמ סעמיט אעיפ סהוא מופלג אצל אס כל גי ראיית מיח מופלגיס זו מוז וצינחיס שימשה צלא צדיקה לא סוחזקה צרוחה דס נמחמ סעמיט לרמציס כיון שאינן סמוכות וכדלמריי צכדה עיל דצחזאי ריט ירחא ופי' צינחא וסחי צריט ירחא ופי' צינחא וסחחא חזאי צה' צינחא וצריט ירחא לא חזאי איכו קוצעת וסח צימי כידעה כיון דהרוב מקציעות וסח היה צימי כידעה ממעין סחוח אצל צחזאי ריט ירחא וריט ירחא וכיה צינחא וצריט ירחא קצעה וסח צריט ירחא כיון דהרוב סני ראיית היה ממעין סחוח ואיכ ספיר יל צממציס ככיל אצל על הסייך קסיי ככיל :

ועכ"פ צניד שהשכי מי וודאי הוי כמו ציחח היחר צינחיס ולא סוחזקה צמחו צניה נמחמ מילה ואין לחלק ולומר דוקא חסס צני סמוכות משום דרואה דס מיח צחורת וסח אחאינן עלה וקייל וסח דרצנן וכיט וסח עעי' מעשה לכיע הוי רק דרצנן ומכיס יותר צרוחה מיח דקייל דרוב נסיס אינן רואה נמחמ סעמיט משאיכ צמילה סהוא ספק סכנח נפשות לא צעינן סמוכות וגדולה מוז כחצו רמצינ ורשציח ציצמות ריט פי הערל צסס ריח דאפי' מה לו אח אחד או אפילו רק ראה אחריס סמחו נמחמ מילה ולא מל עלמו נמחמ סחד כהי דמדינח מותר ולריך למול עלמו מימ לא מקרי מומר לערלות עייט דזיא דהא צציק ליז עיז מדמה שור המועד דהוא דאורייתח לווסחות אעיג דהסס לא איחחוק רק צגי פעמיט כרשציג כדלמרינן ציצמות קיז עיז וצמילה הוי חזקה צחרי זימני כרצי כמו צנישוואין וכמיט הרייף והראיט ציצמות סס מימ חזינן דלענין איחחוק דאורייתח ודרצנן שוין כל חד כריכא ווסחות ושור המועד צניט וכשוואין ומילה צכני פעמיט :
והכי כמי מפסחצח דאס אינס לרופין לא מקרי דאיחחוק סמחו אחיו נמחמ מילה שהרי הרייף והראיט ציצמות קיז עיז למדו דצמילה צחרי זימני הוי חזקה ונישוואין ועיין כמי סס ומיט דצחרווייהו מילה וכשוואין ספק סכנח נפשות אלא והרי צנישוואין לא משכחח לה דאיחחוקה צקעלכית אלא צמחו סני צעליס לרופין זאחיז דאי לא מה ססני איך כיסת לשליטי ואס ימח סחחוק לקעלכית צאין לרופין ואי צשגרשה ססני ולא מה אס כן אין ספק דשמח אס לא היה מנגשה הוי מיית וספיר מקרי לרופין לרעה חוריד סהצחאי לעיל ואיכ דיו לצח מן הדיון להיות ככדון דצמילה כמי לא איחחוק אלא צלרופין, ואפי' אס כחלק כמיט לעיל דחוריד לא קאמר אלא צחס הרוב חרי מנו הלמח הוי לרופיס צחחילה ואי :

ואיך ספיר משכחה אין לרופין בנסואין בנרטה הסני ככיל
 זממ הא לא משכחה בניסואין שהסני יעקור את הרשטון
 דנמה סנרטה הסני ולא עת לא נעקר סקינה סנצבורה את
 האחד אי עשום עולה אי עשום מצינה ואולי אם לא נרטה גם
 הוא היה עת אזל בעילה אם הסני חי הרי נעקר סקינה
 סנצבורה את הרשטון עשום דרפי דעא ומה עממה מילה
 דהרי הסני חי ועיך דלא רפי דעא למות עממה מילה כיס
 מיוסחה עקנעה פיא או אפי' ז' פעמים סנעקר בפעם אחת
 ולא ראה זנוקה זה כמזואר בנדה סיד וזיו"ד סיי קפיט:
גם מרקדוק לשון הגמרא משמע כן דרפי לרופין דקאמר
 מלה בנה ראשון ומה שני ומה ואמאי לא קאמר שמלה
 סני בניה ומה ועיין חתים יו"ד סיי רמיה אזל לפמיש איש
 דאי הוי אחר הכי הויא דרפי' נמהו שני בניה אין לרופין
 נמי הוחזקה קמיל דוקא שני ומה דהוי לרופין אזל אם אין
 לרופין לא הוחזקה:

ובהכי מיוסז מה סהקי' בחתים הניל על דברי תוס' ומהרש"א
 חולין ז"ז ע"ז דתוס' פ"י דריכ ק"ל בברי זמני הוי
 חזקה מדאיל המתיני והקי' מהרש"א דילמא הא דאיל המתיני
 עשום שהיה ארום כדאמר' בנדה קל"ד האי יוקא דקומק
 וכו' דתיכא איך נחן וכו' ותיכ' דאם כן לעה הזכיר כלל
 שמלה בנה ראשון ושני ומה ולי' דאדרבה לאשמעינן דברי
 זמני לא הוי חזקה ולהכי אם לא היה ארום היה מלו ז"א
 כיון דבהאי יוקא לא נפימ מירי לא הויל להזכיר דעתו ז'
 בניה אלא עביה דאבתי לא קים לן שלא למויל יוקא דקומק
 אלא עשום דמתו ז' בניה כזר שהיו גיכ אדומים איל המתיני
 דברי זמני הוי חזקה ואחר סנבלע זו דמו אחר למויל אותו
 דלא הוחזקו אלא באדומין ועשום שלא נבלע זהם עד"יין לח
 והקי' חתים דילמא לעולם אחי לאשמעינן דברי זמני מה
 הוי חזקה ולהכי אם לא היה ארום היה מלו כמיש מהרש"א
 או אפי' ארום סומך על הכמותו ומלו אחר סנבלע זו דמו
 אזל בהוחזק ג' פעמים לא היה סומך עיז למויל אחר שנפל
 זו דמו ואי עשום דכיון דאין נפימ בהאי יוקא ולא היה
 לו להזכיר דמתו ז' בניה כמיש מהרש"א זה אינו דילמא
 עשום דרלה לסודיעני אחאי קראה נחן הנצלי על שמו לכן
 אחר שמתו ז' בניה והיתה יראה וחדרה מן הג' שימות לכן
 קראה על שמו עייש ולפמיש איש דאי עשום הכי הוי סגי
 לומר שמתו ז' בניה ומדקאמר ראשון ומה שני ומה לאשמעינן
 דרפי לרופין שני דברי זמני הוי חזקה ואיש:

ובנוכ"י תכינא יו"ד סיי קסיה בהגהה מהרש"ל חמה על
 מהרש"א דלא כזכר בגמ' שהיו גם סני הראשונים
 אדומים ולפעניד' מדקאמר שלישי הביאחו לפני ולא קאמר
 באח לפני ולמה הביאה את התיכוק אלא ודאי עשום דראשונים
 היו גיכ אדומים לכן זה ספיר גיכ ארום הביאחו לפני לראות
 אם אין האדומיות גורם:

אבל מסוף דברי מהרש"א סכתז ואחר סנבלע זו הדם
 אחר למויל אותו דלא הוחזקו אלא באדומים ועשום
 דלא נבלע עד"יין הדם זהם מוח נראה דק"ל אי אבתי לא
 קים לן דאין מלין התיכוק סומק אלא דלוח להמתין עשום דברי
 זמני הוי חזקה איך איך מלו אחיכ ותיכ' עשום דלא הוחזקה
 אלא באדומים והוא חמה הלא המתנים ספיא ממילה והנמי
 בינמות סיד והמחבר סיי רס"ג כהנז בכל שמתו אחיו עממה
 מילה שמתחיים עד שיתחזק כמו אפי' לא הוחזק באדומים
 ומאי קסי ליה עד שהולך לתרן דלא הוחזקו אלא באדומים
 ואין לומר דק"ל עשום דאמרינן בנדה קל"ז חללתו כותכים
 לו כל ז' להצרותו והכי פסקין זיו"ד סיי רס"ז בכל חולי
 סנבל הגוף והאי מלו עיז סנבלע זו דמו ועיז תיכ' עשום
 דלא הוחזקה אלא באדומים ועשום דלא נבלע זו הדם עד"יין
 ז"א חדא דהיכן כזכר שעל אותו מיד כסנבלע זו דמו אולי
 באמת המתין לו אחיכ ז' ימים מעליע והכי משמע ברמזים
 ספיא ממילה דרפי' לא הוחזק בברי אחים נמי אין מלין אותו
 מיד דנחסי' גבי כזכ עיכים כהנז שיתחמו עיכיו וירפאו מלין
 אותו מיד ובתי' בארום וירוק כהנז אין מלין אותו מיד סיפול
 זו דם וכן עד סנבלע זו דמו וכו' ולא כהנז מיד ומוד שכי'
 מפני עזה חולה הוא ולריך לסתור דרפדים אלו הרבה משמע
 דהוא כשאר חולי סנבל הגוף דכותכים לו ז' ימים מעליע
 משעה שהצריח והכי משעה סנבלע זו דמו ושכית כיון דאבתי
 לא קים לן דינוקא סומק אין מלין והוי ק"ל דאין זה חולי
 עה עהי שלא הוחזק אלא באדומים:

שוב ראיתי בתוס' חולין ד' ע"ז דיה שמתו אחיו עממה
 מילה סנימולו כשהן גדולים ומהו דאי בשמיני דילמא

עשום דלא נבלע זהם הדם כדאמר בנדה קל"ד איך אפי' נמי
 וכגון שהלילו בהן וראו. סנבלע בהן דמן מזואר מדברי תוס'
 אלו דכתיבולו אחיו בגדלות ומהו עממה מילה טוב אין מלין
 אותו לעולם ואפי' מלו אוחס נמי והלילו זהם ודאי סנבלע
 זהם דמס גיכ אין מלין אחיהם לעולם רק בלא הסנימו בהסחכלות
 היטב סנבלע זהם דמס ועלו אוחס נמי ומהו עממה מילה
 אז ממתיכים לאחיהם עד שיגדל ויתחזק כמו ואז מלין אותו
 דמלין עשום דרפי דעא לא נפל בהו דמס נמי או לא נבלע
 בהו הדם נמי ועיין תשובה מהרי"א יו"ד סיי רמיה ולפי'
 קיל למהרש"א אי הרי זמני הוי חזקה איך עלו אחיכ הא
 אין מלין לעולם ותיכ' דהא דאין מלין לעולם היינו דוקא
 בהלילו זו היטב באותן שמתו סנבלע זהם דמן אזל בלא
 הלילו ספיר מלין אחיהם כשיתחזק כמו וכיש כאן דלא איתחזק
 אלא באדומים ודאי ואיכ כשאינס אדומים טוב ספיר מלין ואיש:
ומעתה לקימו מה סהקי' השואל בהשובת חתים יו"ד סיי רמיה
 דאי מלין אותו לכשיחזקו כמו איכ לא משכחה ערל
 שמתו אחיו עממה מילה אלא איכ מהו סניהם עממה מילה
 בגדלותה וזה לא שכיחא ואיך תיקום ויכו' קרא דחזקאל ערל
 לצ וערל בשר לא יבא אל מקדשי לשדתיכו בכהיז ולפמיש
 בשם התוס' ספיר משכחה נמתו אחיו עממה מילה נמי רק
 שהלילו זהם וודאי סנבלע זהם דמס:

ובחתים עס הוכיח דמלין כשיחזקו ויתחזקו כמו כרי שלא
 תקשה מה שעמד בנז"י ח"ז יו"ד סיי קסיה דלשון
 הגמ' בינמות סיד שלישי לא חמול וכן כהנז ורי"ף והרא"ש
 עס משמע שלא חמול לעולם והוא מדברי רשב"א ימות ע'
 אהא דתנן הלא הערל וכל העומאים לא יאכלו בתרומה כשיהן
 ועבדיהן יאכלו ופירש"י הערל שמתו אחיו עממה מילה והקי'
 הרשב"א הא צעיא הוא בגמ' אי מילה שלא בזמנה מעבבא
 ומפשוטו ממתני' דמעבבא דהא נמי שלא בזמנה הוא ותי' דוקא
 סוך ח' הוי שלא בזמנה אזל ערל סכנגדו בריח זר מיהל
 הוי בזמנה והא דחוללתו חמה אינו מעבב הכימ לנעלים אזל
 ערל עלמו אסור בתרומה וראיה מסומסוס דהוא גופו אסור
 בתרומה וכסיו ועבדיו אוכלין והקי' מינמות סיי דאמרינן כל
 האוכל מאכיל שאינו אוכל אינו מאכיל ופריך והרי ערל וכל
 העומאים שאינן אוכלין ומאכילין ומשני הם פועיהו הוא
 דכאיז להו כלומר עומדין הם לאכול ולמויל לכשיצריחו ואי
 נמתו אחיו עממה מילה לעולם לאו זר מיהל הוא ותיכ' דאי
 דאף הוא לכשיחזקו ויבלע זו דמו או שיתחלפו סימניו ימול
 כמעשה דר"ז וכו' עיש ואסיד איכא עום ערל בעולם דלאו
 זר מיהל הוא כלל הדקיל עכ"י. ולתוס' הניל איכני יודע
 מה קיל לעולם בהלילו זהם וודאי סנבלע זהם דמס אין
 אחיהם כימולין לעולם אזל מתני' עייני' בערל שמתו אחיו
 עממה מילה ולא הלילו והסנימו סנבלע זהם דמס ובה
 ספיר כימולין לכשיגדלו ויתחזקו ועומדים הם לאכול אז ולכן
 מאכילין ועיין תשובה מהרי"א סיי רמיה. ומכשיכ מיש אחיכ
 דרפי' להפסקים ברס"י קנ"ז עיין ש"ך ועיין עס דאם רולה
 למסור נפש על מלוה קלה רשאי וקדוש יאמר לו מיש איכימא
 דאיכא סכנה לעולם לעול אפי' אם ימסור נפש וימול עלמו
 מיש הרי ימות והוא ערל או מה ואיך יקרא אוכל ודאי חמה
 בעיני חדא דאפשר שימול ויחיה ואוכל דרק ספק נפשות הוא
 כמיש הרי"ף והרא"ש עס, וזאת שכית הרי לשון הרמב"ם פ"א
 ממילה אשה שמלה בנה ומה עממה מילה שהכשילה את כמו
 וכו' וכן הוא לשון הסור והשו"ע סיי רס"ג מלשון זה מזואר
 דרפי' לא מה מיד עממה מילה אלא שהכשיל כמו וכראה
 שהמילה שהכשילה את כמו כמיש הש"ך סיי רס"ג ומתכוה
 והולך עד שמת נמי מקרי מהו אחיו עממה מילה אפי' שחי
 אחיכ יצ חורש ואפשר אפי' יותר כיון שמתכוה והולך עממה
 המילה ועיין תוס' עיז ויי' דיה אלא ושפיר יכול לאכול בתרומה
 ושפיר מקרי אוכל:

אמנם רמ עס פירש הא דערל שלא אל עממה סחד מילה
 וכו' אזל היכא דמתו אחיו עממה מילה ומדינא לא
 מהיל היז אוכל דערלה שלא בזמנה הוא ואינה מעבבת והא
 דטומסוס אוכל עשום שאפשר לו עכסיו ליקרע וזר מיהל הוא
 הוא וקסן שחללתו חמה כיון שאם לא חללתו זר מיהל הוא
 לאו ערלות שלא בזמנו הוא כן הוא בחדושי הרשב"א עס
 והקי' רשב"א דאם כן דטומסוס זר מיהל הוא יעבב לאדון
 מלעשות פסח ובגמ' עוכח דאינו מעבב ועוד דערל שמתו
 אחיו עממה מילה דילמא עכסיו יצריח ויבלע זו דמו ויתחייב
 לעול וכו' עייש שהאריך, ולפעניד' לקימ דכך סברה ר"ת
 בעלמא עמו אחיו עממה מילה אסור לעול עדינא דק"ל
 כשיע"ה

לענין מילה הולכין בפקנים אחר הרוב דייל דיוקא הצריח ואין פום שינוי כיכר צו אין גם אחד מה מחמת מילה פשוט דליותה תורה למול צה' והטבע משועבד לתורה ואיכ ספיר סמך ריב דודאי גם הראשונים היו יוקין או אדומים דאס אין צהס שינוי חדשה אין גם אחד עת מחמת מילה דטבע משועבד לתורה :

ומעתה נראה דמיש רמזים ונמי וסופיע דכטיגדיל ויתחוק כמו מלין הוא מפקרה דהא אין גם אחד מה מחמת מילה אלא כיון דהחזק צטכי אחין דרפי דעיהו ליט דטבע משועבד לתורה אין מלין אוחו צטמיני אכל כטיגדיל ויתחוק כמו אמרינן לעלי דליתחוק איתחוק ולמלי דלא איתחוק לא איתחוק ואיכ וודאי לא ימות מחמת מילה דאפי' מיעוט ליכא דמתים מחמת מילה דטבע משועבד לתורה רק היכא דהחזק צרפי דמא ואס כן בגדלות דלא החזק צרפי דמיהו ספיר מלין אוחו :

והיא דמלינו מיעוט מחיס מחמת מילה אף שהס צריאים ואין צהס פום שינוי והלילו צהס שצנלע צהס דמס אפטר שהיא עיי גרמת המהל שליכו אוחין ואפי' הוא אוחין מימ אפטר שאיע לו קלקול או דלמא לא מייז כראוי או הירוה בלבלתו וכיולא צו מן העקרס חילוכיים שהזיקו לתינוק עיי חצורה המילה אכל מחמת המילה עלתה אין גם אחד מהצריאים שעה ולפי' עס צימות סיד דקחני מלה בנה ראשון ועת היינו שהיא עלתה מלה דאשה כשירה למול כעצור רפי קסיד ולהכי נקט שליטי לא חמול דמשמע לעולם כי היא חסירה למול השליטי לעולם אפי' כטיגדיל ויתחוק כמו דילמא חסריון צדירה שלא מלה כהוגן אכל אכן ספיר מהלינו ליה כטיגדיל ויתחוק כוחו, והסיד צטי' קטיג סקי' שכחצ כלומר שנחנה למול אה בנה אין כוחו מבוחרת ולפמי' אפטר דבא לומר עמי' צטויע דמעתיכים לו עד טיגדיל ויתחוק כמו וסיל כמי' דהיא לא חמול לעולם וכן פיי שנחנה למול וספיר מלין אוחו כשיתחוק כמו :

הדרין לקמייחא דלא מקרי חזקה שמתו אחיו מחמת מילה אלא בלופין אכל אכתי יס לעיין דהרי אמרינן ציק ליי ראה שור נגח שור לא נגח שור נגח שור לא נגח שור נגח שור לא נגח נעשה מועד לסירוגין לשוורים וכן פסק רמזים פיו מנזקי' ממון היט וכמו דהס איתחזק לסירוגין צגי' דצטור המועד קיל כצצ'ג כדאמרינן צימות סיד הי' צמילה דדינו כנישואין דקיל כרצ' דצתי זמני הוי חזקה ייל דצתי זמני הוי מחו אחיו מחמת מילה לסירוגין כיון דראשון ושלטי' מחו מחמת מילה וצתי לא מה [עיין מחיס אהיע חיר סימן קלין]:

מידו השתא הכא צצן זה שכולד אחר שמה זה שלפניו וודאי מותר למולו דהא פירש"י הוס דיה לסירוגין אס יגח רלופין אינו משלס אלא חלי' כזק על אחריו וכן כחצו חוק' עס דיה שור ולא נגח צתרא דנקט כדי שאס יגח לאלהר משלס כי' מצורר דאס נגח עוד שור אי' אחר סנגח גבי' ולא היה מקודס שור ולא נגח דהיינו שנים רלופין אינו משלס על האחריו רק חלי' כזק דאינו מועד רק לסירוגין ולא לרלופין, ועיין סי' עס והי' לא החזק רק לסירוגין ולא לרלופין ומותר וחוי' למול התינוק שאכו דנין עליו וודאי היה לרי' למולו צטמיני ומי' יפה עשה שמספק ליה להמתין וכצ' עבר זמנו אך שיהוי מלה לא משהינו והיו זריזין מקדימין למולו צמוקדס האפסרי ומי' יפה לאוי' צפוב וצנעמיס ואהס שלוס וציתך שלוס כנפטך ונפט דודך דשי' צאהבה :

תשובה שמי' עוד להרצ הכיל

הנני לעורר באוחו תינוק ששאלת שמתו אחיו מחמת מילה צסירוגין יס לחקור אס נמהל תינוק זה ויארין ימים וצנים אס חלד אחי' צן ואפי' חלד בנות קודס לנן ומיחה נפטס או להיפך חוי' דצנות לא מעלין ולא צורדי' צענין זה כמי' צחצובה מהרי"א יוד קיי' רמי' אס רשאי' ל מולו כיון שחוזק שמתו אחיו מחמת מילה לסירוגין :

וערה דעתי לכאורה דין זה תלוי בצלוחתא דרב ושמאל צנדה דף סיד אי' ראה ראשונה מלצרפה לוסה הדילוג ולשמאל כאן נמי אין מיחה צן הראשון מלצרף לחזיק צמתו אחיו מחמת מילה לסירוגין עד שהשכה צסירוגין, אך ראיתי צחוסי' עס שהקטו מציק הניל דנגיחא ראשונה מלצרף וכחצו ויש לחלק צין סירוגין דימי' לסירוגין דשוורים ואיכ אפטר דגס כאן דומה לסירוגין דשוורים ואיכ מיחה הראשון

כטיסה הפוסקים שהציה הסיד רפי' קניז דאס מוסר נפט צעקוס דסדין יעצור ואל יהרג עתחיי' צנפטו לכן מי'קרי מילה שלא צומכה אכל צומפטוס נהי שאינו מחוי' לקרוב ולמול אכל מותר לעשות כן לכן מי'קרי ערלה צומכט שאחור לאכול צחצומה אכל להארוך אינו מעכצ מפסח דעיכו' הארוך ילפינו מהמול לו כל זכר ואז יקצ' לעשותו והיינו צצחוי' למול ואינו על אכל צמופטוס אף שאפטר לקרוב כיון שאינו מחוי' טוב אינו מעכצו ומחללתו חמה נמי לקיי' כיון דצטעה שכולד הי' זמנו קצוע סימולוהו צה' אף שאחיי' חללתו חמה פומח הוא דכאי' ליי וספיר מקרי ערלה צומכה כיון דצעה אחת היה קצוע לו שיהא כימול צה' אכל מחו אחיו מחמת מילה לא הי' לו צמנה הכוסר להיות כימול צה' ספיר הוי שלא צומכה כמו חוך חיי' :
אמנם צמדושי' הרמזין עס כחצ צטס ריה צוסיל וכן צקטן שאחצו חונה כיון שאס חללתו צר עימח'י הוא לאו ערלות שלא צומכה הוא ואיכ מוכח דצמתו אחיו מחמת מילה אפי' חזינן שניתחזק כמו וכנלע צו כמי' לא צר עימח'י הוא דאין מלין אוחו לעולם ולכן אינו מעכצ דהוי ערלה שלא צומכה וכסיד דכוצי' אכל מדלא איתחמי' צטוס מקוס דעתו כן כראה דחזיל צטיעה חוק' חולין דף ד' הני' דנחיליו צו שכללע צו דמו אין מלין לעולם ובהכי מיירי ריה אלא דאכתי ליע' מח' דנפקא לאוקמא עכתי' צראה אחרי' שמתו מחמת מילה או אח אחד מה מחמת מילה לוקי שמתו שכי אחיו אלא שלא הלילו צהס דאז כימול כשיתחזק ומקרי ערלה צומכה ואינו אוכל וליע' :

אבל לפעניד נראה לייטצ קוטי' נוצי' דלישנא שליטי לא חמול לעולם משמע ואקדיס מה שהקי' השואל צחחיס הכיל מכליי' לרי' דילמא שכי צניס הראשונים לא היו אדומים וירוקין ואפי'ה מחו מחמת מילה ולי' משוס דרוב צניס אדומס מחיס מחמת מילה הא אין הולכין צפקני' אחר הרוב, וטוב הקי' אגוף מלות מילה כיון דעכיס איכא מיעוטא דמתו מחמת מילה איך לוח שקציה למול צה' הא אין הולכין צפקני' אשהיר ועכיי' גוהי' הוא צמלות מילה דהולכין צפקני' אחר הרוב ולפטנדי' לייטצ צצתי דרכים דרך אחד למי' חוק' יומא פיה דיה ולפקח דהיע דאין הולכין צפקני' אחר הרוב משוס דכתי' ומי' צהס ולא סימחה צהס שלא יוכל לבא צטוס ענין לידי מיחה ישראל ציאור דצריהס לפעניד דחורה אמרה ומי' צהס ולא סימחה צהס שלא יוכל לבוא צטוס ענין עיי דיני החורה לידי מיחה ודיני החורה יגרמו לו רק חיות ולא יגרמו לו מיחה ועיין נוצי'ה אהיע קיי' מי' ומחיס יוד קוסי' ייע דצצ'י לא אצלינן צחי' ורק לישראל כאמר דאצלינן צחי' ואיכ גם הא דאצלינן צחי' הוא מדיני תורה ואיכ גם עיי' כאמר ולא סימחה צהס עיי' רוב שהוא מדיני תורה, אכל ניל דזה דוקא צי' וודאי מיעוט והמיעוט הוא צעולם דאז מפקרה לא אצלינן צחי' רק חידוש הוא שמידעה תורה ואינו נוהג צצני' אכל אס ליכא ודאי מיעוט וגם המיעוט אינו צעולם כלל כמו מיעוט שמתים מחמת מילה שאינו ודאי ואין המיעוט צעולם צזה מפקרה אצלינן צחי' ואפי' צצני' ואפטר צכה' צכצ צחסי' קיי' עי' דגס צצני' אצלינן צחי' כיון שצבר צדייכים אין המיעוט צעולם וכמי' המרדני' פיק דחולין רמז תקלי' דמייט ליט קצוע צדייכים כיון שהדיבור לא הוי קצוע עיש ואין סחירה צצצרי' ועיין מהרמ"ש אחי' סיי' קמי' [ואפטר עוד דצבר דייכים אפי' צצני' הולכין אחי' משוס דמלד הסצרה אהמה עס הרוב וכמו דאמרי' צפסולי' עדות הלך אחי' דיעוח] ולפי' הא דאצלינן צחי' שאין מחיס מחמת מילה אינו מדיני החורה רק מפקרה ונהוג גס צצני' ליט ציה ולא סימחה צהס וספיר אצלינן צחי':
והדרך השני עפיי' דליתא צירושלמי' פיק דצחצובה סה' צי' אי' אצין אקרא לאלקיס עליין לאל גומר עלי' צח גי' שכים ויוס אחד וממלכיס ציד לעצרו הצחוליס חוזרין וכוי' ופי' סי' חוזרין לאחר שכצלה שאף הסצע מפקמת עליהס עיי' גצרחה יתעלה וכן הוא צירושלמי' סכהדרין פיק הי' ועיין ירושלמי' דקרי' פיי' סוף היט דהטבע משועבד לתורה ולפי' אף דאמרינן צגיטין כיי' עיי' כי' עלילך הורגנו כל היום זו מילה שניתנה צטמיני ופירש"י דזמניה דמי' היינו שהטבע הוא כך אכל כיון בליותה תורה למול צטמיני טוב הטבע משועבד לתורה ואין גם אחד שמה מחמת זה, אלא צמתו אחיו מחמת מילה היינו משוס דרפי דמיהו כדאמרינן צימות סיד ובזה ליט שהטבע משועבד לתורה שהרי לא ליותה תורה למול צה' ינוקא דרפי דמיהו או אדום וירוק ואס כן לא סיעצדה תורה טצע זו לתורה ואמרינן ציה ומי' צהס ולא סימחה צהס, ולפי' אינו מוכח מהא דלוחה תורה למול צה'

פראשון עלטרף להחזיק במתו אחיו עממה מילה לסינוני, וגם זאת דיש לחלק בין ווסת הדילוג ובין סינוני ועיי' בירד קיי קסיט קיה וקיי וכי דיעות זוסת הדילוג אי ראה ראסוכה מלטרף ובסייז כהז המחזר ווסת הסינוני ראה ראסוכה ען המנין לדברי הכל ועיי' טויז וסיך עס :

אמנם מדקדוק לשון הגמי מלה נכה ראשון ומת שני ומת ולא נקט שמתו שני נכיה משמע דלסינוני לא הומוקה נמתו נכיה מחמת מילה וכמשיל וסעמח כיל דהא במילה הטעם נמתו אחיו עממה מילה דאין מלין אותו משום דאיכא משפחה דרפיא דמא כדאמרינן יצמות סיד והרי כיון דמלו הסני ומי חזינן ללא רפו דמא ואין לומר דרפי דמא לסינוני דהרי קייל דאפי' אחיות מחזקות עיין יצמות עס ובסייע קיי קסיז ואיכתיא דאפשר דרפי דמא זמנן אחד ולא זמנן אחר כיס דאיא להחזיק נכיה גופין :

ועוד דמשמע דאחיות מחזקות דומיא דכני נכיה נאשה אחת וזה ודאי קשה הדבר לומר דאם אחת מאחיות מלה נכה ומת ואחיתה אחת מלה נכה ומי וסוז מלה אחותה אחת ומת וסוז מלה אחת ולא מת שיהיה הוחזק לסינוני ענן אחותה אחת לא ימולו ואחייב ען אחות אחת ימולו ואיכ דכוותיה גם נאשה אין מחזיקין לסינוני ועדיין הדבר לריך תלמוד וטלוס תכין :

עמס הקי נלוהס נקיק הכיל :

תשובה רש"מ

קילית צי אויפאלו תרמי לסיק :

ביומא דמחוכה, טלוס וצרכה, ללהוני מחוכי וחציני הרז הגאון הגדול, מעוז ומגדול, לדיק תמיס ראש נשמיס, כקסימ מויה יודא מודיין כ"י :

מכתבו היקר וספרו הנחמד פרי העץ אשר שלח לי ומתה ציכורי קשירי חיחיון קבלתי בעטו עט קופר וצרכתי נצכת להכנין ועל פרי העץ אחי אומר, צרוך הגבר, חוצר חצר, יודא גבר נאחיו דצברים מתוקים מכוללים כצרכים, וגם נצכתי נצכת המלה ופקודתו שמה רוחי לדבר על לב האנשים הנקובים נשמותי ואני זאת בריתי אותם להגיד להם אח פרשת גדולתו, על ישראל הדעתו והנטייתו לשלוח מתתו, אבל איכנו יודע אם שמרו הנשמות, וזה הכני מותם בהצאת חודה ומחלות לחלות פני אל בעד אריכות ימיו וסכותיו נכעימיס כנפש ידידו ואהבו הדישית כל הימים, ומאשר יקרו דבריו נעיני נכדו ומלאתי בהם טעם זקנים, אמרתי לנשטעט דבריו ותלמיס מפניכיס :

מה שהאריך צפי וישלח דבעוכס שהיא נשינוי נעב גם הללה ראויה להיות נשינוי נעב כעין זה אמרתי לייס קושיא אשר ראיתי בספר חרס שעני לרק יוד קיי קסיט על נוצייק אהיע קיי יוד שחידש דבייזוס ליש חטס קעלכית משום דשומר מלה לא ידע דבר רע [עיין בחרטו הראייתו יתהרלנכית קיי ליו הביאו כחיל סימן אי] וקיל איכ בערל שמתו אחיו מחמת מילה אחי אין מלין אותו משום חטס סכנה כימא שומר מלה לא ידע דבר רע והאריך זה :

ורכס אחד תיי דמתו אחיו מחמת מילה שאני שהרי הוחזק גימ דשמיית המלה לא הגין עליהם אבל לא כהירא לי כיון דאמריי שומר מלה וכו' כימא דודאי לאו מחמת מילה מתו ואפי' נספק כפל אמרינן נצכת קליז דדוקא נפיהק ומת פליגי אי חי הוא או מת אבל נלא פיהק תליא המיתה דריא ועיין ציק דף ייא עייז ומנחות לייז ובכורות מיע וסוקי עס ועיין באהיע קיי קיי :

אמנם לפענדיכ דאיכ תקסי גם על הלכה רוחת צישראל דפקוח כנס דוחה נצכת וכל המלוות ואמאי כימא שומר מלה וכו' ויקיים המלה ולא ידע דבר רע ואי משום דכתוב ומי נהס איכ כילוף עייני דלא סמכינן אחי דשומר מלה וכו', לככיל למדע דודאי הא דשומר מלה אינו נעבעו על עולם כמיס רענין בחומס פי לך וריס ואראופי אס בחוקותי סכל הנצכות נשכר שמירה המלוות הס נקיס ואיכס נעבע ואיכ לא סמכינן על סצרה זו אללא נמקוס שאין הסכנה נעבע כגון נקעלכית שאינו נעבע שימותו אנשים דקיל כמיד יצמות סיד מול גורס ועיין כימ פכיא מאי הלכה ליש ואהיע קיי סי ואולי אפי' למיד מעין גורס אינו נעבע צדק הרפואה רק צדק סגוליי ולכן נזה שפיר מהני סצרה דשומר מלה

אף שאינו נעבע כיון סגס הסכנה אינו נעבע אבל נפקיס שהסכנה הוא נעבע לא סמכינן אצנרל דשומר מלה שאינו נעבע שהחובה לא חסעוך דיכיס על הנס כמיס רענין עס פי בחוקותי [עיל קיי קמיז] ואדרבה מחויב לקייס ומי נהס והיכ בערל שמתו אחיו מחמת מילה דהסכנה הוא נעבע כדאמרינן ביצמות דף הכיל איכא משפחה דרפי דמא ואיכא משפחה דקמיס דמא ועיין ציס סימן סי קסיז לכן לא מהני ציס סצרה דשומר מלה שאינו נעבע :

וסמוכינן מלאתי לדברי צמתיס נפיהיע צימח דף סי סכחז ואין הלכה כצמתיס נזה וכו' כי זה אינו מועיל אלל צדק סגולה וחמתיס סוצרים כי אין עוצרין על המלוות אלל נרפואה נלכד ריל צדצרים המרפאין נעבע והוא דבר חמיית הולילו הדעת והכסיון הקרוב לאמת אבל להמרפאות דצברים שהס מרפאס נקבולמן אקור וכו' עייש הרי שחלק לגבי פקכיס בין דצרים המרפאס נעבע או דבר המרפא שאינו נעבע והוא קיוע לדצרינו, ולפמיס פרימ יס להכביע עוד דמסויה צדבר שאינו מרפא נעבע רק נקבולה אקור דכיון דרולה לטעוך על דבר שאינו נעבע סוז אמרינן אדרבה יסמור מלה ד' ויסמוך על שומר מלה אף שאינו נעבע כיון סגס בעצירת המלה סמוך על דבר שאינו נעבע: **ובזה** הנה מקוס אחי לפרס מקרא סכחז צפי אחרי וסערתס אח חוקותי וכו' אשר יעשה אותם האדם ומי נהס ונחיא ויחי צהון צחיי עלמא כי חכזיל דרסו מהאי קרא ומי נהס ולא שימות נהס דפקכיס דוחה כל המלוות ומידע אוכלוס דזה דוקא אס החולה והרפואה הוא נעבע ונמכהגו של עולם וזה ויחי צהון צחיי עלמא אבל אס אינו נמכהגו של עולם ליש ומי נהס ואדרבה אמרינן שומר מלה לא ידע דבר רע וכצמתיס הכיל וכמיס וספק הלכה כחמתיס צימח הכיל [ועיין לעיל סימן סכחז] :

ובזה יס לפרס מדרס תמיה שומר מלה לא ידע דבר רע זה אסתר שהיתה עסוקה במלות ציעור חמץ ועת משפט ידע לב חכס זה מרדכי סכאמר ומרדכי ידע אח כל אשר נעשה כי הרמזין פי אמור כהז נפקוק חמץ תאפיקה כי איקור חמץ מפני שירמזו אל מהיד כי נקרא חמץ וכו' מלשון מעול וחמץ כי יגזל מהס טעמס וכו' ונעבור שהקצרות לרלון לשס הנכבד לא יצואו מן הדברים אשר להס היד החזקה לשכות הטבעיס וכו' מצואר דחמץ מורה על סינוי נעב והנה אסתר לא רלחה ללכה אל אחשורוש ואמרה מעיקרא צלוכס ועכסיו נרלון כי סצרה גזירתו היא חוץ לנעב להסניד ולהרוב אומה שלימה או להרוב אשתו נצביל אוהבו וכיון שאין הסכנה נעבע אקור לעשות הללה נעצירה משום פקכיס וליס ומי נהס רק אדרבה שומר מלה וכו' אבל מרדכי ידע אח כל אשר נעשה כי כצר הרב וסתי נצביל אוהבו ומלך עיפס היה כמחכזיל והגזירה הוא נעבע וכמשל בעל החל עס בעל החריץ סאחכזיל ואיכ ליש שומר מלה וסייך ומי נהס ומותרת להבעל לאחשורוש נרלון אף דהוא גילוי עריות מימ פקכיס דוחה דאסתר קרקע עולם הימה וזה שומר מלה לא ידע דבר רע זה אסתר שהיתה עסוקה במלות ולא רלחה להבעל נרלון לאחשורוש כי חצנה שהוא רק ציעור חמץ לנצל סכנה שאינו נעבע רק נשינוי כחמץ כמיס רענין הכיל ולזה מהני שומר מלה וליס ומי נהס ולכ חכס יודע עת ומשפט שהסכנה הוא חמת העת והזמן ומשפט הדין נעבע זה מרדכי דכתוב ומרדכי ידע אח כל אשר נעשה ככיל ואיכ ליש שומר מלה ולכן פסק דמותרת להבעל לו משום ומי נהס :

תשובה ש"מ עוד להגאון הכיל כרי

בספרו פי צא צדבר הלכה הקי לפימ שנסתפק גוייד כלל כיצ למיד לנאצימ אין לוקין אס הלוא הזה כיתק לעשה וביטל העשה צידיס מי כימא כיון דעיקר הלוא הלוי צביטול העשה הוי כללא שיש צו מעשה ולוקין איכ מאי פריך בתמורה ד' וריי האי והנותר ממנו עד צוקר נאש חטרופו למאי אהי האי אילטריך שאס ציטל העשה צידיס יתחייב מלקוח והאריך נפלול :

ואני תמה הלל חוקי עס הקשו דאילטריך להורות לנו דין שריפה ומי דמן הסמוכות פריך למאי הלכה כתציה הכא סמוך לללו אי לאו לנחוקי אחי ליכתציה נמקוס אחר ולכאורה יס להצין הא כתצו חוקי עס דיה וכל דאפילו לאציי דקיל ללא הוי ללו הכיתוק לעשה אללא נסמוך העשה ללא ומקייס העשה צידיה מימ היינו דוקא ציכול לקייס העשה קודס

קודם הלאו כמו זמנעטר סם אזל זגזילה דאיי לקיים העשה קודם עזירה הלאו הוי כחק גמור איכ גזי כותר נמי אי לקיים העשה קודם עזירה הלאו דאין כאן עשה כלל קודם עזירה הלאו והוי כחק גמור ואיכ אי נמי לכתוקי לאוי קאחי נמי יכול לכתביה זמקוס אחר ועיכ דזה אינו קושי" לכתביה דוקא זמקוס אחר לכן הים כיל דבר חדש דהא דאמרינן זלנהלעי דלוקין זלא קיימו או זביטלו היינו דוקא זלא סגין העשה ללאו אזל זמקין העשה ללאו אין לוקין כלל אפי' זביטלו ומכסיכ זלא קיימו דלחכי כיהקן הכתוב לעשה לומר שאין זמקוס זלאו זה וכמו זממורה אי לאו דלא אחי חד עשה ועקר חרי לאוין לא הוי לוקין חף דאין זידו לחקן הלאו כלל ועיין יומא ליו ותוס' חולין פ"ה ד"ה הנח ודוקא זאונס ש"ך קיימו ולא קיימו וביטלו ולא זיטלו חף שהעשה סמך זלאו מ"מ הא הוי לאו שקדמו עשה שהעשה כתוב קודם הלאו וזביטלו חקן חף דהעשה כתיב אחר הלאו מ"מ משכחה קיום העשה זלי עזירה הלאו כגון שכתלה ע"מ לשלח דלאו זיכא עשה הוא דאיכא כדאמרינן חולין דף קמ"א ועיין מקריה קוסי" חיל אזל זכותר דהעשה כתיב אחר הלאו וסמוך ליה וגם לא משכחה קיום העשה קודם עזירה הלאו שפיר ייל דכתוקי הכתוב לגמרי ממלקות והכי דייקא ליטכא זא הכתוב ליתן עשה אחר לית לומר שאין לוקין עליו ואיכ אי לכתוקי לאוי קאחי הולרך לכתוב כאן כדי שלא ילקה אפי' זלא קיימו ואפי' זביטלו ואיכ ולפיז מיוטב קוסי" פריע דאיא לומר זככתז כאן שאס זיטל העשה זידים יחסיי זמלקות דאדרבה כיון שכתבז כאן אין לוקין אפי' זיטלו ואיכ קשה ודאי שלא הים לו לכתוב כאן כדי שילקה זביטל העשה: **ואורי** יש לחלק דוקא לאו דגזילה הוי כחק גמור חף דאין העשה סמוך משום דאיא לקיים מעשה השבה קודם שגזל אזל זכותר כהי דמלוח שריפה אי לקיים קודם עזירה הלאו אזל מעשה שריפה זעלמא יכול לקיים קודם עזירה לית לכן לא הוי כחק גמור אלא זממוך העשה ללאו ולקיימ מה שהקשיתי:

אבל זחמה איכני זגין לא ספיקו של גוויד ולא קוסי" משלחו הא אמרינן זמכות דף ע"ז דלא משכחה זביטלו רק זביטלו חקן ואונס שגירש והכי חרתי לאו שיש זה מעשה זיכחו ואיכ אין מקוס לזפק זה דלא משכחה זיטלו כלל זלאו שאין זו מעשה וחף כי כמלא זאחרונים הרבה קוסי" על גמרא זו דמשכחה זביטלו מ"מ לריכין אנו זממן קוסי" שלחם ואין כח לדמות גמרא זפורשת ואולי אפטר לומר דריי לא אמר דלא משכחה זביטלו אלא זנהי חרתי רק זלאו שיש זו מעשה אזל זלאו שאין זו מעשה משכחה הרבה להכליע דשייך זכו זביטלו אלא דלפיז לא ידק מה שהקי גוויד שס הא איכא כותר וחמן דהכי לשאזימ כינהו ונהי דחמן אפטר זמעשה שקנה חמן זפסח מ"מ לא חשיב ליה כיון דאפטר גם זלא מעשה ואס נאמר דמשוייה לא חשיב לאו שאין זו מעשה משום דאין זו נפימ דזלליה אין לוקין איכ נפסוט דאפי' זביטל העשה אין לוקין וכתיב גוויד סם ואיכ ליתא לדברי פריע כ"י:

והעולה על רוחי להלדריק דזריו ככיל דריי לא קאי רק זלאו שיש זו מעשה כשילוח חקן ואונס שגירש לסיד וטאה לפי המסקנא אזל לאו שאין זו מעשה לא קחשיב משום דאין זו נפימ דסייל לאו שאין זו מעשה אין לוקין ומ"מ לא נפסוט ספיקא דגוויד דריי זעי למימר דזפני חרתי משכחה זפלוגחא דקיימי ולא קיימי וזביטלו ולא זביטלו וכמו דאמרינן אחיכ ואשכחה לה זקיימו ולא קיימו וזביטלו ולא זיטלו אזל זלאו שאין זו מעשה הרי הפלוגחא להיפוך דלמידי קיימו לא לקי כלל ולמידי זיטלו לקי זביטל העשה ואיכ: **ובגוויד** סם חק' מחוס' שזועות ג' שהקשו ומלנן דהטעם תסום דאין זו מעשה דילמא הטעם זמסום דהחלח ספק וחירן דמשוייע דפטר אפי' נשבע על הככר וזרקו לים והחרו זו זשעת זריקה וקשה הא איכ הוי נמי לאו שיש זו מעשה ועכיכ כיון דעיקר הלאו הוא זמה שאינו אוכל הככר חו לא הוי מעשה וסיכ דכותיה עיי"ש, ולפענדיי לחלק זעלמא חסם אפטר לעבור הלאו זלי מעשה זריקה שלא יאכלנו כל היום אזל זלאו הכליע ואין זו מעשה איא לעבור על הלאו זלי מעשה זיטל העשה וכתיב רש"י זמכות פ"ו ע"ז שגמר הלאו זביטל העשה חלוי שפיר ייל דאקרי יש זו מעשה וכתיב הוא עלמו סם לענין דאי:

ונבהלתי מלאות מ"ש סם זכותר שהחרו זו קודם אור היום והשליך לים דלא הוי מעשה כיון דהאי

שעתא לא' מטי זמן חיובא עדיין ולא חל עליי עזירה הלאו ומכי מטי זמניה זבז ואל תעשה הוא עשאיכ כאן דהותר ואחיכ זיטל העשה זידים דהללו נגמר זביטול והוי יס זו מעשה וגם אחיכ לחלק ילא זין כותר שסשליך קודם אור היום זגין זידון דמלימ ס"ג זביחא מקדש הכיח והוא שלא דכותר שהשליך לים קודם אור היום הרי הוא כמזוער ואינו עובר זבל חותירו זבל רק עושה איקור שזמפקיד קדשים זידים והוי כמו ששרפו קודם אור היום דליכא זל חותירו כלל גם אחר זעלה ע"ה שהרי לא הותר ול"ד לחוס' שזועות הכיל זגם אחר זריקה עובר על השזועה שלא אכל הככר היום רק שהוא אוכס שככר אינו זעולס אזל כאן ל"כא עזירה זל חותירו כלל דהרי גם זחמן הוי כמזוער זמטייל ל"ס עיין רס"י חמיה אפי' זעיכיה ועיין פסחים כ"ה ואפילו לריי דאין זיעור חמן אלא שריפה היינו לענין קיום מלוח חשזיחו אזל פשיטא דאינו עובר זביי אחר זמטייל לים והיכ אינו עובר זבל חותירו ול"ע:

ומרי דברי זחוס' שזועות הכיל ראיחי לעורר זמ"ש סם ומיהו הא נמי חשיב החלח ספק למיד זיטלו ולא זיטלו דחשיב החלח ספק אפי' שיבר ככפיה זפי"ז דמכות דף ע"ז ובגהנות רעיא חמה זעלמא חסם זשעת זביחא ככפיה אינו עזירה הלאו אלא זיטול העשה ויחסיי זמלקות למפרע על שעה לקיחה שאז לריך להחרות זו וזשעת לקיחה הוי החי"ס שחא לא יסבור ככפיה אזל הכא דעזירה הלאו היא זשעה זעובר על השזועה וכיון דאנו דנין לחייבו זשעלחו לים לדוכו זלאו שיש זו מעשה דזעהלה זו עובר על שזועת שאינו אוכלו איכ ההחרה היא עתה כשמטייל לים ולא הוי החי"ס עיי"ש והוא שלא דאזיל זכר איפכא דקוסי" חוס' הים מניל דמשום לשאזימ דילמא זמסום החי"ס ומיין זזרק הככר לים דהוי החלח ודאי ומ"מ הוי לאו שאזימ ואיפכא קשה כיון דלא הוי החי"ס משום שזוער זזריקתו איכ יש זו מעשה וזה חק' גוויד הכיל ושפיר קא אפרק לה אזל מה שהזין הוא דחוס' חירן דזה מקרי יש זו מעשה אין לו זיאור כלל איך חירן קוסי"חם זזה ול"ע ומלוח ליישזו:

אבל מ"מ גוף הקושיא קשה דהחס זשעת הלקיחה הוי החי"ס שחא לא יסבור ככפיה אזל כאן הוי החלח ודאי כיון שזרקו לים ודאי לא יאכלנו ומה ענין זליז וסבור הייתי לומר דסייל לחוס' דודאי זשעה שזרקו לים לא עבר עדיין על הלאו שהרי יס שהות עדיין לאכול כל היום ואינו עובר זלאו עד רגע אחרונה של היום וזה הים דעה גוויד סם דמשוייה לא מקרי יש זו מעשה משום דזשעה שזרקו עדיין לא עבר על הלאו עד רגע אחרונה של היום ואז עובר זשז ואל מעשה אלא דאפייה לא הוי החי"ס כיון שזרקו לים ודאי לא יאכלנו והוי החלח ודאי ועי"ז הקשו הא למיד זיטלו ולא זיטלו הוי החי"ס אפילו שיבר ככפיה והחרו זו זשעת שזירה משום דהחרה זשעת עזירה הלאו זעיין ואיכ היכ מה שהחרו זו קודם זריקה לא הוי החלח זשעת עזירה הלאו שהוא זנגע אחרונה של היום ולי שזמחירן זו אחיכ זכוקף היום הא הוי החי"ס כתיב רש"י זדך כ"א סם שאין המחירה יכול לכווין שיעבור היום חכ"ד של החלח, אזל לא כהירא לי דאחר שזרקו לים זלי טעם דהחיס נמי ל"ש החלח דהא חנוס הוא ואי לחקן ועוד דחוס' כתבו זמחילה והחרו זו זשעת זריקה והייל לחוס' להקשות הא לא הוי החלח זשעת עזירה הלאו כדמוכח למיד זביטלו ולא זעלו דחשיב החי"ס אפי' שיבר ככפיה ועכיכ דלא מהכי החלח זשעת שזירה משום דזעיין החלח זשעת עזירה הלאו אזל מ"ש ומיהו הא נמי חשיב החיס אין לו מוזן:

לכן זבי אומר לי כוונה אחרת דדברי חוס' ואקדים דחמיה זעיני מ"ש חוס' למיד זביטלו ולא זביטלו דחשיב החלח ספק אפי' שיבר ככפיה זפי"ז דמכות ע"ז דכראה מדברי"ס דשיבר ככפיה מקרי זביטלו והרי להדיא אמרינן חולין קמ"א ע"א כל כעה דלא שחטה לא עזריה ללאו עיי"ש ושם ע"ז האי דגזיכחו לגבה וכו' אייל ז"ל רבי לה גדפיח ושלחה וכו' זוכח דלא מקרי זביטלו אלא זשחטה, אזל לפענדיי הוא עפי"ש חוס' זכות ע"ז ד"ה זמאי דלמידי קיימי לא הוי החיס דמוקמינן אחזקה שלא יקיים אזל למיד זביטלו הוי החיס שחא לא יצטל דהוי מחוסר מעשה זביטול ע"ש ולפיז כונת חוס' דשבע על הככר וזרקו לים והחרו זו זשעת זריקה שזרקו זאופן שזדיין יכול לייטלו ולהוליא זמסם דהחיס לא הוי דהרי זכר זיטלו ומחוסר מעשה הולאה שלא יהיה זביטלו ואס כן מוקמינן אחזקה שלא יזילאו והוי החלח ודאי: אלא

אלה דלפי' איך אמרינן נמכות ט"ו דלמיד נעלו לא משכחה נעילתו סקן התרחת ודאי הא משכחה נעילתו ככפיה קודם שלקה האם על הנכים והוי התרחת ודאי אף שאפשר לרפאותה ולשלחה ע"מ מוקיעין אחזקה שלא ירפאה כיון דמחוקר מעשה אע"כ לריך לומר כיון דלמיד נעילתו לא נגמר נעירת הלוא עד שביטול העשה אם כן כל זמן שאפשר שלא יהיה ביטול העשה אפי' ע"י מעשה עדיין לא נגמר נעירת הלוא והוי החיס וכמיש רש"י אם וא"כ היכ כיון דעדיין לא נגמר נעירת הלוא עד רגע אחרונה של יום כיון שיוכל להוליא הככר מן היס אף דהוי מחוקר מעשה ע"מ הוי החיס וזה כונת חוקי ומיהו הא כמי חסיז החיס למיד נעילתו ולא נעילתו דחסיז החיס אפילו שצד ככפיה אצל צורק צאופן שא"י להוליא נלאיה ליש ציה התרחת דעכשיו אינו נעירת הלוא עד רגע אחרונה של יום ואחר שזרקו אכוס הוא וכמיש'ל ולפי זה לקי' קוש'י הכיל :

וביישוב קוש'י אחרונים לרז דמי דמי'ל זמנים כי'ע ע"ז דלאו שאין זו מעשה אין לוקין תקשי קוש'יה הגמרא האי והכותר למאי אחא ואי כהירון הגמ' דאחי שלא לשרפו ציוע' הא לריא לא לריך קרא ע"ז דהא יו"ט עשה וליה כדאמר בשבת כיה כיל דהו' פסחים כ"ט כחזו דמעשה חוץ ודעמו לבערו אינו עובר ושגיא ס"י פ"א האריך בהרבה קוש'יות ומקו"ח קוש'י תיל תירץ דודאי בכל לאו הכליע אסור לעבור אפי' ע"מ לקיים העשה א"כ אצל בלאו שקדמו עשה ספיר י"ל דאם עובר ע"מ לקיים העשה אין כאן איסור כלל עיי"ש טעמו וכימוקו ותי' לי שחליית קיימתי מסביר דכפשי' ולפי' ק"ל מי'פ ורי' האי וכו' וכו' הא אילטרין להורות דין שריפה כקוש'י חוס' ואי כתי' ס'י דלכתניה במקום אחר דלמא אי הוי כחייז במק"ח הוי' דפי' הקרא והכותר ממנו עד צוקר באש חשרופו דהאי עד צוקר קאי אלמטה עד צוקר באש חשרופו כדי שלא יצא לירי כוחר והוי לאו שקדמו עשה וא"כ צמותיר ע"מ לשרפו אין אי' כלל ולהכי כחייז צחר לא חותירו שיהיה כלי'ע ולא לאו שקדמו עשה כדי לאשמועינן דאסור להותיר אפי' ע"מ לשרוף אח"כ ואין לומר דגם אי הוי כחייז במק"ח אין לטעות דהוי לאו שקדמו עשה לשרוף קודם שיצא לירי כוחר דהא הוא יו"ט ואין ערליה ועשה ואי דגם שריפה כוחר עשה וליה זה לא מהכי לדחות כמיש'ל רש"י צ"מ לי' ועיין ש"מ אם ז"א דכאן דקבוע ליה זמן קודם שיעבור על צל חותירו ליש זה דגזתי' הוא לשרוף אז והוי כמו הכי דכתיב צהו צמועדו ואף דפסחים ה' מוכח דאך ציום הראשון הוא נעיוע' משום דציוע' אסור לשרוף ולא אמרי' כיון דזמנו קבוע ציוע' שרי היינו דמה"ח אמרינן דבאמת לא קבעה החורה הזמן ציוע' רק מעיוע' אצל כאן אי הוי ע"מ לריך לשרוף קודם שצא לירי כוחר איא רק ציוע' וספיר י'ס מקום טעות אי ככתניה במק"ח, אומם לקי' דר"י שצחוק' פסחים לא הוכיח זה רק לפי אוקימתא דרי' אם אצל אחר אמוראים אם דמוקי להו צמילי אחרי ליל האי סברא כלל אלא אפי' בלאו שקדמו עשה ועובר הלאו ע"מ לקיים העשה כמי איכא איסורא ופריך שפיר להכי אמוראי ורי' האי והכותר למאי אחי אצל ריא לשיטתו לקי' כקוש'י הכיל וא"ש ומעין פתיחה סמוך לחתימה, כזכה לעסוק צחורה ה' חתימה, ולעברו עבודה חמה, עדי יצכה עיר ד' שמה, ירדו ואוהבו הכלמן הדושי' :

עומם הק' צלוהם צק"ק הכיל

תשובה שמו'

שליח צ' אויפאלו אסרו ח' דפסק חרכי' לפי' :

בימי הקספירה, עמיה ישריה כהורא, ירדי הרבני החריף וסבון, וריח לו כלצבון, שמו יבין מויה משה שמואל כ"י שטענן צק"ק סערעכטש :

נועם מכתבו צא עדי צייג ניפן העעליש והיימי טרוד צמילי דפסחא והכי כמי צמאי קזכיי' פכו את הצית ואין מקום מנוחה ואחרי כן מנעתי פרי עמי מפני כבוד המועד יו"ט וחג הקדוש כי אין הדברים להלכה ולמעשה והיום חתיה ראשית מלאכתי להשי' ללחוצי דבר מפני הכבוד אין כבוד אלא חורה :

ברבר שליחות צמילה שרעה הסיך צחוי' ס"י שפי' שלמד מדברי הראש' פ' כיקוי הדס דאין האז יכול לעשות שליח צמילה וכן הוא דעת ארי' הציאו דמי ירד ס"י רס"ד

ורמי' אם ותצט' ציור קוסי' כיה חמיה ע"ז הא קיל צכסיה שלוחו של אדם כמותו וכתב מעלתו דלא מהכי שליחות אלא צמקום שאם לא יוכל לעשות שליח לא יתקיים המעשה ע"י אחרים ולא ע"י עצמו כמו בפסקא אם ראה קרי וצבל צע"ש שא"י לכנס בשעת שחיטה לעזרה ולעבד מותר לאכול או שהוא מולה קלה בשעת שחיטה לכן יכול לעשות שליח כדי שלא יחצטל ען המולה וכן צמירושין אם הוא אכוס שא"י לגרם בעלמו ואי אדם דר עס נחש צכפ"פס יחצטל המולה לכן הרשה לו תורה לעשות שליח אצל צמילה וכיקוי גם אם הוא לא ימול ויכסה הלא כל ישראל חייבין למול ולככות ואפשר להחקיים ע"י אחרים לכן לא מהכי ציה שליחות וצמדיו' כמי שא"י להחקיים ע"י אחרים שפיר מהכי ציה שליחות :

ורשעני'ד אין סברא זו מתקבלת דהא צמילה וכיקוי כמי אם א"י לעשות שליח הוא מחצטל מעולה דליה ומה צכך שאחר מקיים מלה ואם נכתה לו תורה קדומה צמולה אמאי לא יהיה לו קדומה ג"כ לעשות שליח והרי בפסקא כמי אחרים מקיימין מלה פסקא אלא שהוא מחצטל מנחה וכיה עכ"פ בפסח' יחצטל המולה מש"כ צמילה וכיקוי אחרים יכולים לקיימם צבן זה ודס זה הא בפסקא כמי אחרים יכולין לקיים בפסקא זה דהרי מושכין ידיהם ממנו עד שיסחוט ויכולין למנוח עליו עד שיסחוט ע"ן פסחים פ' ע"א, מיהו צזה י' לחלק דצטלמא בפסקא יכולין אחרים וגם הוא לקיים מלה פסקא לכן אכפה לן צצמולו אצל צמילה וכיקוי אם יקיים הוא לא יקיימו אחרים ואם הוא לא יקיים אחרים יקיימוהו לא אכפה לן אם הוא יחצטל ממלותו וכע"ן סברא זו כתבו חוס' צצנת קלי'א דיה וסווין אצל הוא דוחק שהרי חזינן שהוא קודם צמולה זו לכל אדם וצמלותו חפץ החורה מאוד ואמאי לא איכפת לן אם הוא יחצטל ממלותו :

ועוד בפסקא כמי אם הוא אכוס צאופן שאינו יכול לעשות פסקא אם אי' לעשות ע"י שליח אינו מחצטל ממלותו שהרי כדמה לפסקא שכי ועיין צרמזים פ"ה מק"פ ואם הוא רק אכוס קלה הרי לא יחצטל ממלותו ויאכוס עצמו שלא יעבור מי' ש"ש צה כרה וצמירושין ודאי סברתו דחוקה דמה צכך אם יחצטל ולא יגרש יחצטל דהא קשין גירושין כמזואר צאהיע רש"י קי"ט וצטלתי גיטין :

ומכ"ש מי'ש לייש' צזה דעה הרמזים רס"ד מתרומות שכתב עושה אדם שליח להפריש לו תרומות ומעשרות שכלומר כן חרימו גם אחס לרצות שלוהכס וכו' והקשו עליו הא צגמי' מקינן דשליחות צחרומה ילפינן מפסקא וגירושין וגם אחס לריך למעוטי ככרי אף דליתי' צחרומה דכפשי' אינו כעשה שליח דבעינן מה אחס צני צרי' וכו' ולר"ש דכרי ליתא צחרומה דכפשי' לריך גם אחס דעושה שליח צחרומה משום דמי'ל אחס ולא שותפין וכו' והוי' אחס ולא שלוהכס כמי קמ"ל אצל הרמזים דפסקא כר"ש דכרי ליתא צחרומה דכפשי' ומסק דשותפין ואפטירופסין חורמין איכ שפיר ילפינן שליחות צחרומה מפסקא וגירושין ולמה כחז דילפינן מנס אחס עיין שעה"מ ובעלמות יוסף וכתב מעלתו דלפי סברתו הכיל הא צכדרי' ליו איצעי' לן צחור' מעלנו על של חצירו אי מהכי בלא דעה צעלים משום דזכות הוא לו אי לא מהכי עיי"ש וא"כ לפי הלך דמהכי איך אפשר לילך תרומה מפסחא וגט הא התם אי' להעשות ע"י אחר ולהכי עושה שליח אצל צחרומה אפשר ע"י אחר ואין לומר דצחרומה הא דאפשר ע"י אחר הוא משום דזכין לאדם שלא צפניו וזכיה מטעם שליחות דהא כחזו ראשונים צקידושין דף מ"צ צחא דרי גידל דזכיה לאו מטעם שליחות וע"כ לומר דקוגיא דקידושין קאי ללך האי צעי' צכדרי' הכיל דלא מהכי אצל הרמזים דפסקא פ"ד מתרומות הי' דמהכי אי' ליכא למילך מפסקא וגט וספיר כחז דילפינן מנס אחס :

ורשעני'ד ז"א דצחרומה לא משכחה כלל ע"י אחרים דהפי' זכיה מטעם שליחות היינו משום דצדצר שהוא זכות לו אכן סהדי דכיחא ליה דליהוי האי שלוהיה וכמי'ש חוק' צכחוצות י"א וא"כ אם אין שליחות אין זכיה והראשונים שכתבו דזכיה לאו מטעם שליחות היינו צצדצר שהוא זכות גילתה חורה שאחר יכול לעשות צצצילו צלי דעהו אצל אפשר צצדצר שאינו זכות אפי' עשאו שליח לא מהכי ועיין קלוי'ה סימן רמ"ג אות ח' ותצין אצל עכ"פ גם צזכיה הוא עושה צצציל הצעלים והמולה הוא לצעלים רק עוסי' סלו כמי'ש רמזים פ"ד מתרומות הי' לפי שהתרומה הוא ממנו אצל המולה הוא של הצעלים והא דאמרינן צכדרי' או דילעא מולה דליה הוא וכיחא ליה למיעבדיה היינו ציעשכפ צעלמו דמולה

דמלוא צו יותר מבשלוחו או שיעסקה בעמונו דכיחא ליה לאיכס למיעבד מלוא בעמונו ואיכ לא מעכחה בתחמה שאחר יעשה המלוא רק הוא כמו פסק וגם וספיר איכא למילף עלימות בתרומה מפסק וגם, ועוד דלפי סברתו אחאי אי לעשות שליח בתרומה כיון שאם הוא אנוס אין אחרים יכולין לעשות משלו ואי סיכולין לתרום משל עצמו בשופטני עסקינן שיחרום משלו על של חזירו וכמו שהוכיח הראשם בניטין יד דהא דאמרינן ציצעות פיה עמוס דזירו לתקוני עיכ מעיס צעלים ולא מעמס מינו דאזו בשופטני עסקינן וכו' ע"ס, ויותר היה לו לומר דתרומה ליכא למילף מפסק וגם עמוס דקס אס יא: וס ילא יוכל לעשות ע" שליח ימבעל המלוא אבל בתרומה לא מעכחה כיכ שלא יוכל לעשות בעלמו שהרי ניטלה בעמשה:

ואשר אחי אחזה לי ביישוב קוסי" דיע והצוי"ש דלי"ש שלימות חלא בעקום שאמרה חורה דהעמשה לא מהני אחיכ הצעלים עושין כמו בגירושין וקידושין ותרומה זזה גילתה חורה שגם אם שלוחו עושה מהני המעשה או במקום שהמילה תורה חיוב עליו לעשות המלוא כמו שהעמשה פסק גילתה חורה סיובל לפסור עלמו מחיובו ע"י שליח אבל צמלה וכיסוי מלד חיוב מלוא שכתבה לעול על לוארו כמי"ש רס"י ריה כיח אין חיוב על האז ועל השוחט יותר מעל כל ישראל חלא רלה המורה לזכות את האז והא השוחט שאם הם רולים לעשות מלוא זו אין אחר רשאי לעשותה איכ התיכה כל זמן שהא צנוט רולה לעשותה אבל אם הוא בעלמו אינו רולה לעשותה סוב הרי הוא רק ככל ישראל ואין לו זכות יותר ואיך יהיה יכול לעשות שליח שיהי' כאלו שעשה הלא מיד שהוא בעלמו אינו עושה אין לו זכות במלוא זו יותר מכל ישראל לכן לא מהני צ"י שליחות וזה מדויק בדברי הראשם שכתב אבל אם אין האז רולה למולו כל ישראל חייבין למולו ואיך יעשה הוא שליח כיון שפקע להיות עליו סם צעלים ולכן דביבור שאמר האז למול לא זכה במלוא פ"י לא האז ולא המוהל לחייב לאחר אם קדמו ואי"ש:

אמנם קלוי"ה סם הק' סתירה רמיא דפסק בדברי הראשם דאם האז ליה לאחד למול בנו וקדמו אחר פטור והרי הראשם פסק דיש שליחות צמילה, וכיל דלכאורה קשה כיון דאם אין האז מל כל ישראל מחייבים למולו איכ איך יכול לעשות שליח כלל הא הוי כמו חופס לבעיה במקום שחב לאחרים דלא מהני שליחות אך י"י דזה הוי כמו מגביה מליאה לחזירו דקנה חזירו עמוס מינו דזכי לנפשיה זכה כמו לחזירו והיכ כיון סיובל למולו בצביל עלמו שגם הוא הייב למולו יכול למולו גם בצביל האז בתורה שליחות והתיכה אם וזו השליח באמת מהני השליחות אך דחב לאחרים עמוס דבעשה עמו מינו סיובל למולו בצביל עלמו יכול למולו בצביל אצו אבל אם קדמו אחר שפיר פטור שהרי לא היה יכול למולו בצביל עלמו וגם בצביל מה שחטף ממנו מה סיובל למולו בצביל אצו וממילא פטור נמי על שהיה יכול למולו בצביל אצו דהראשון לא נעשה שליח כלל כיון דהוי חייב לאחרים הואיל ולי"ש מינו דזכי לנפשיה ועיין חוס' צ"מ ויד' סד"ה ר"כ ואי"ש:

ושנית כיל דיש להצין אחאי צהי"ע ממנו מלוא לריך לשלם יי זהובים הא אמרינן בצרכות וי"ו וכמה דוכתי חישב אדם לעשות מלוא ואכנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאלו עשאה ואיכ לא הפסידו כלום זמה שחטף ממנו המלוא אך עיין צ"ח ח"ס סוכה ליא דהפירוש דכותבים לו שכר כאלו עשאה והרי קי"ל דמלוא לאו ליהנות ניתנו ולא עי"מ לקבל פסם רק לעול על לוארם ואיכ אף שלא הפסידו שכר המלוא עי"מ הפסידו גוף המלוא:

וכנה יובנו דברי מהרש"ל שכתב דוקא צחטף ממנו מלוא דאורייתא לריך לשלם עשרה זהו' ולא צחטף ממנו מלוא דרבנן ובקלוי"ה ס"י שפי"ז ס"א כתב שא"י טעם לחלק ולפמי"ש כהן דהא דעת הרז"ה צרי"ה דף כיח דמלוא דרבנן ליהנות ניתנו ואיכ לא הפסידו כלום כיון דנאכנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאלו עשאה:

אבל יותר כהן לפמי"ש מביא ס"י הלי"ב סק"ו בעושה שליח לצדוק אחאי מצדך השליח הא המלוא של משלח והיך דעי"מ השליח מלוא קעציר דומיא דמילה שהמלוא על אצו הצן ומי"מ אם אחר מל אותו מצדך עי"ש מצוה דאף דהמלוא של משלח עי"מ עשיית המלוא צנוטו הוא נמי מלוא ומצדך עליה, וכיל דמהי"מ מלוא צו יותר מבשלימו עמוס דכשעושה בעלמו י"ס לו גם סכי"ה המלוא ועשיית המלוא צנוטו, ולפי"ז אי"ש דמשלם

עשרה זמ"ו דכתי' דיש לו שכר כאלו עשה עי"מ חסר לו עשיית המלוא צנוטו והתיכה אם האז בעלמו רולה למולו אבל אם האז עשה שליח למולו שפיר אינו מעלם לאז דלא הפסידו כלום עפ"י נאכנס ולא עשאה כי קושיין ואי עמוס שהפסידו עשיית המלוא צנוטו הא צלח"ס לא היה עשאה צנוטו וכנה השליח אינו מחוייב כיון שלא זכס בעלמו כמי"ש האשריי ואי"ש [ועיין צ"ש אחי"ה ס"מון סכי"ה, ולעיל ס"מון סכי"ה]: **וביישוב** דברי רמב"ם רפ"ד דתרומה הניל כיל פשוט לפמי"ש רס"י בקידושין דף ע"א דיה לכדרי"י שכתב להכי כתב גם לרצוי"י שליח עמוס דצ"י לאקושי למשלחו למיעור דצנכ"י פסול עי"ש הכונה מצוה דלי"ש למדרש מה אהם צ"י צרי"ה אף שלוחם צ"י צרי"ה רק אם דורשין מחילול גם לרצוי"י שליח שיהיה כזכר כאן שליח להקישו למשלחו ולהכי אף דהוי ידעינן שליחות בתרומה מפסק וגם לריך למכתב גם בתרומה לרצוי"י שליח כרי לדרוש מה אהם צ"י צרי"ה והיינו כמי כוונה הרמב"ם לפי שרלה לכחוב סם צהלכה א' ואין עושין שליח עכו"ם שנאמר גם אהם מש אהם צ"י צרי"ה אף שלוחם צ"י צרי"ה הולך להקדים כחוב כאן שליחות בתרומה ס"י כן חרימו גם אהם לרצות שלוחם אף דאפשר למילף חרומה מפסק וגם ותמהני על האחרונים שלא עשו לצס לרצוי"י רס"י חלו:

אל"א דהא גופא קס"י שגם זה דאין עושין שליח עכו"ם בתרומה לא לריך קרא כיון דליחא בתרומה דנפשיה כקושי" הגמ' דהא הרמב"ם פסק פ"ד מחרומות הע"ו כרי"ש דככרי שחרם אין תרומתו תרומה וכבר עמדו זזה האחרונים ע"י ושע"מ"ה, אבל גם הא לקי"מ דלא ללמד עליהם ילא דבתרומה מסבירא ידעינן דאין הנכרי נעשה שליח עמוס דליחא בתרומה דנפשיה חלא ללמד בעלמא ילא היכא דליחא דנפשיה שאין הנכרי נעשה שליח והכי דייק לטון הרמב"ם דצמחילה כתב עושה אדם שליח להפריש לו תרומות ומעשרות ואחיב כתב ואין עושין שליח עכו"ם ולא כתב להפריש תרומות ומעשרות עי"ש:

אל"א דלכאורה לא מלינו צהכך דכתב שליחות גירושין וקידושין ופסקה ותרומה שיהא ככרי איהיה דנפשיה ודוחק דקאי קרא על מה דילפינן מינייהו בעלמא שליחות דשייך דנפשיה כגון צקנינים ועיין חוס' שבעות י"ב דיה אש"ס ושם כי"ב דיה שכ"ה, אמנם י"ל בקד"ש"ם גופא מלינו דככרי איחא דנפשיה שהרי נדרים נודרים ונדבות כישראל כדילפינן צחולין י"ג ע"ב והוי"א שכתב נעשה שליח להקדים צמח"ה של ישראל קמיל קרא דאינו נעשה שליח עמוס דאינו צן צרי"ה: **אך** חקשי איכ אחאי לא משני בגמ' הכי וכלעמיד דלכאורה הא ליחא דהרי כתב מהרי"ע צהשו"י ס"י קצ"ו דאפילו ישראל אינו נעשה שליח להקדים עמוס דהוי מילי ולא מיימקן לשליח ותרומה שאני דמחשבה תרומה חסובה מעשה דכתי' וכחשב לכס תרומתם, אף צמח"ה ה' שלוחין סק"י הא גבי הקדש נמי חסוב מחשבה כמעשה מדכתיב כל נדבי לב עי"ש וכחצתי צהשונה [עיין צ"ש אחי"ה ס"י שכי"ו דיה ומה שכי"ל] עפ"י דברי חוס' קידושין כי"ט ומהרי"ע סם דחילוק הוא כן דמחשבה הקדש אינו כמעשה דאם מקדים צמחשבה ודיבור אפשר להתבטל ע"י שאלה וכשעשה מעשה שכתבה ליד גזבר בקדושת צדק הצית או בקדושת הגוף שהציאו לעזרה שזהו הכלית ההקדש סוב ליחא צשאלה כמי"ש ש"ך חוי"מ ס"י רי"ה סק"ה וחוס' חולין כי"ב ע"ב דיה והצי"ה ופירש"ה הקודש ריש זמחים אבל בתרומה כתי דמחשבה ודיבור אפשר להתבטל צשאלה מי"מ גם אם מפריש צמעשה נמי איחיה צשאלה איכ הוי שפיר מחשבה כמעשה ולא מייציעא לרי"א ממי"ן שבפירוש הראשם נדרים כי"ט דאפי"י צמרומה ציד כהן איח"י צשאלה וודאי גם מעשה דתרומה איחיה צשאלה חלא אפי"י לדעת הסוברים דציד כהן ליחא צשאלה מי"מ הכתיבה ליד כהן מלוא אחריחא הוא כמו צביארת"י סם צאורך אבל הפרשה צמעשה איחיה צשאלה ולכן בתרומה הוי כמעשה ומיימקן לשליח אבל בהקדש דמעשה ליחא צשאלה ודיבור איחיה צשאלה לא הוי כמעשה והוי רק מילי ולא מיימקן לשליח ואחיין כהונן דצרי מהרי"ע: **ועיין** צפ"ר מהיק הניל ריש זמחים דהא דאם הציאו לעזרה אי"י לישראל עליה תליא צפלוגתא דרי"י ורי"ש צמעילה י"ט צמוצי"ה מעות הקדש ולקח מהן קיני זבים וכו' כיון שהוליא מעל דברי ריש ופירש"י כיון שהציאו לעזרה ילא ידי חובתו ידי אחריות ומעל רי"א עד שיזרק הדם ולפי"ז לרי"ש כיון דמחשבה צמח"ה לעזרה כפטר מחשבות וכבר קנאו הקדש סוב אי"י לישראל עליו אבל לרי"י שפיר יכול לישראל עליו עי"ש ולפי"ז לרי"ש שפיר י"ל כדברי מהרי"ע וליק קושי"י מחיא כני"ל

אח הקטן צידים צטונג חיל וזה הדבר ואיכ לא מעטענין
מקרבן אלא צהאכילו אחריס לקטן צטונג אזל צאכלו אחריס
עלמן צטונג קרבן מעילה נמי איכא כיון דהקדשו הקדש
מהיה וספיר לא כתב הרמב"ם דאין צו מעילה :

וְלַפִּי הדקיל ליעא דלריך קרא צחרומה דאפי' מופלא הוא
צר עלימות צחרומה כיון דאיכא גי קראי דאסור ליספי ליה צידים
וכי' דצימות עס איכא גי קראי דאסור ליספי ליה צידים
ומלריך להו לריכי דאי אטענין שקלים ומסו דאיסורן צמסו
וכו' ולפי' לריש דקיל צכל הצורה כ"ש למכות ליחא להאי
לריכותא ואיכ הוי שני כחוצין וכו' ואין מלמדין ואיכ צשאר
איסורין כמו נדר וצצועה והקדש אפי' ספי ליה צידים מותר
ועיין צבי אריה סי' שמי' ואיכ ליל דצרייחא מיירי צאכל
הקטן גופא ולאותן המזוהרים כמי' ועי' דקאי רק צאכלו
אחריס דאין צו מעילה ולפי' סוגי' דקידושין דצעי' לטנויי
גס אלביא דריש דקאמר ולריש דפטר וכו' לא עלי לטנויי
דאיטריך צחרומה דמופלא הוא צר עלימות דריש לטיטתו
כיון דליה ציה מעילה צהקדשו גס צחרומה אינו צר עלימות
כתי' ה"ל אזל להלכתא דלא קייל כ"ש למכות ואיכא לריכותא
ואיכ צכל איסור אסור ליכפי ליה צידים ספיר י"ל דאיה ציי
מעילה ואיכ צחרומה מופלא נמי צר עלימות ספיר כי הרמב"ם
עלימות צחרומה מנס אחס כי קושין הכל' וד' יהיה לנו
לחומה, וכאי' כאור פני חמה, כפשו ופשו ידירו כאמרו
דוסי' צאהצ:

עמס הק' צוהס צקק הכל :

תשובה שמ"ז

בעדי' : צתיכ סכולד מהול והטיפו ממנו דס צרי' ואיכ

מחצת שמו כחציה ונמשך הערלה למעלה ולא נראה
כל העטרה אפי' אחר הקישוי ליד צטוי' יוד סי' רס"ד סק"ט
שלריך למולו כדן מהיה אף שאין הערלה צתולדה כיון שלא
כימול צשום פעס צראוי מהיה וצנולד רק מהול קלת ואיכ
כמשך פטיעא שלריך למולו מהיה עיש וצצניא סי' ניה חולק
עליו דכל כהי' איל למולו מהיה כלל אלא דינו כשאר משוך
לאחר סכימול דאינו אלא מדרבנן הלכ' להא מילתא נמי דינו
ככימול וצגילוי מיעוט עטרה נמי סגי ואיל למולו עיי' :
וְלַפִּי נראה דצצצת דף קליה אמרינן ערלתו ודאי דוחס
את הצצת ולא ספק וכו' עד ולא אצדרוגניס וכו'
ולא כולד כשהוא מהול וכו' וכצו חוס' עס דכולה אסמכתא
אלא עיקר האי קרא אחי לאצדרוגניס וכולד כשהוא מהול ומיהו
לאו מחד קרא כפקא וכו' אלא תרי קראי כתיבי וכו' עיש
ועיין צאצרי' עס צעס צהי' דפוסק דכולד כשהוא מהול איל
להטיף ממנו דס צריה והק' עליו דאי' ליל ערלתו ולא כולד
כשהוא מהול דוחה צצת כיון דאי' להטיף ממנו דס צריה
אחי ידחה צצת עיש וכיל דקיל כטוי' הכל' דצמשך אחיכ
ערלתו לריך למולו מהיה ועי' גלי קרא דדוקא ערלתו מן
התולדה דוחה צצת ולא כולד כשהוא מהול ואיכ נמשכה
ערלתו ואי' :

בזוה' יש ליישב מה שחמה שגי' ע"ד טוי' מיצמות ע"א דפריך
הש"ס זכריו דאיתתו צצעת אכילה ולינתהו צצעת
עשייה המיל והשתא אי סיד דכל כהי' לריך למולו מהיה
צצמשך העור כיון דלא כימול עדין צשום פניס כראוי ספיר
מסכת זכריו דאיתתו צצעת אכילה ולינתתיהו צצעת עשייה
כגון שכולד מהול ונמשך העור צין עשייה לאכילה עיש ועיין
השבות מהרי"א יוד סי' רכ"ז, וכיל דמגי' סי' תמיד סק"א
כתצ דעשה דהצציתו חמיר עפי שכל צעתא עובר עליו משאיכ
צמילה ואיכך וחמה מחהטיק עס הא גס צמילה אפי' שלא
צצמכה כל צעתא עובר עליו וחידש כיון דלפינן צקידושין
כיע דאצ חייב למול את צנו מן וימל אצרהס את ילחק צנו
צן צמוכה ימים איכ אין חיוב על האצ רק ציוס ח' אזל אחיכ
אינו מחויב רק מדרבנן רק הצן כסיגדיל כל צעתא עובר אף
דלשון רמי' צירי' סי' רס"א וחוס' קידושין עס קשיייה
דמשמע דגס אחר צמוכה הוי מיע מהיה על האצ והציד עיש
וכצצתי צצצוה אחת [עיין ציי' ציי' אריה סי' שס"ט וקיע ולעיל
סי' טי' ולקמן סי' ט"ז] דלקי' דהרי הא צציד חייבין למולו
ליספין צקידושין עס מדכתיב המול לכס כל זכר ושס לא כתיב
יוס ח' לכן ספיר גס אחר ח' חיוב על הציד ועל כל ישראל
ואצ צכלל למולו מהיה אזל לאו מלוה דאצ הוא צפרעות כמו
ציוס ח' שהוא עליו מלוה צפרעות וזה כוכ' מגי' דמלות
הצציות

ככי' ואיכ אי' להקדיש אפי' עיי עליה ישראל אזל לרי' דגס
צסקדש אפי' עשה מעשה צהציוהו לעזרה איהיה צשאלה איכ
אין חילוק צין חרומה להקדש וגס מחצתה סקדש סקדש
כמעשה וספיר יכול לעשה עליה להקדיש דלא כמהרי"ם,
ומעשה איש דצנתי פריך ולריש וריש לטיטתו לא עלי לטנויי
ככי' דלריך קרא דכתי' אינו נעשה עליה להקדיש דהא לריש
אפי' ישראל אינו נעשה עליה להקדיש וכדעת מהרי"ם אזל
הרמב"ם דפסק פיו מעילה הי"צ כרי' עיש ואיכ עליה ישראל
יכול להקדיש ספיר פריך קרא דאין ככי' נעשה עליה להקדיש
אף דאיהיה צדכפטי' כתצ ספיר הכל ככי' ואיש ככו' :

ועוד כל ליישב דעת הרמב"ם דרטי' ציע ע"א עיש כתצ קטן
ליה ליי' עלימות דכי כתיב עלימות צגדול כתיב צראוי
לחרוס סיהא הקדשו הקדש ודיצורו חל דגצי הקדשות וכדריס
איש כתיב וגצי חרומה מלח כל איש אשר ידצנו לצו וכו'
עיש ולפי' למאי דאמרינן צכדה ע"א דמופלא הסמוך לאיש
סקדשו הקדש וחרומתו חרומה וכן פסק הרמב"ם פ"א מדריס
וסיד מחרומות סיה איכ מקלי' ספיר עושה ונעשה עליה ועיין
קלי'ה סוק"י קפ"ה ולפי' תקטי' מאי קאמר אלא לא לכחוצ
דחמכא צחרומה ותי' מהכך הא אי' ילפינן מהכך מופלא קלי'א
אינו עושה ונעשה עליה רק גדול גמור ולהכי אילטריך גס
אחס צחרומה דאפי' מקלי'א יטבו צחרות עלימות ואפי' אי לא
ילפינן מיני' צעלמ' עכ"פ צחרומה גופא אפי' מופלא קלי'א
חרוס צשלימות, ולריך לומר דסוגי' דקידושין קאי אלביא דרי'
צכדה עס דקיל אין חרומתו חרומה ואפי' אי מופלא קלי'א
דאוי מיע להקל לתקן עצל לא אחרצי להיות כגדול כמי' חוס'
עס דיה אאי' עיש ולפי' הרמב"ם דפסק צה' חרומה
הכל כרי' יוסי דחרומתן חרומה ספיר כתצ עלימות צחרומה
עגס אחס צגופא כרי' סכלמוד דאפי' מופלא הסמוך לאיש יטבו
צשלימות דחרומה ואיש :

אבל יומר ניל דמלי' פ"א דכדריס כחפסק צמופלא שהקדיש
וכהנה גדול מהקדשו אס חייב קרבן מעילה וספי'ם
לי' מהא דאמרינן צכדה מ"ל פ"א שהשוה הכחוצ הקטן כגדול
לזון לאיסור ולצל יח' יכול יהא חייב על הקדשו קרבן חיל
זה הדבר ופירטי' לאיסור ולצו יח' אמת סיהא איסורו אי'
וכדרי' צכל יח' ולא לקרבן מעילה וכו' מצואר דאין מועלין
צו עיש ועיין חוס' פכחיס לי' דיה אף דכיע סל גזיש
דחטא חטא מעילה מחרומה אלא דלענין מיהא צהי' צמעילה סיל
לחמייס דחזיר צמעילה צאהרה מעסו דכתיב צחרומה ומחו צו
ודרשינן צו ולא צמעילה עיש ועיין עס צחוס' דיה ומיכה דדוקא
אכילה דהקדש ילפינן מאכילה דחרומה אזל צשאר כהנה ליכא
מעילה צמיהא אלא צאכילה עיש ולפי' הי' להיפוך ילפינן אכילה
דחרומה מאכילה דהקדש צגזיש דחטא חטא כמו דליכא מעילה
צאכילה הקדש קטן הי' ליכא צאכילה חרומה שחרס קטן דין
אכילה חרומה צטונג לחייב קרבן וחומס ולפי' כיון דאין חרומה
מופלא לגמרי צחרומה גדול סוב אצרי' דאין מופלא נעשה עליה
גס צחרומה ופריך ספיר לא לכחוצ רחמכא צחרומה וכתי' מהכך:
א"ל דהמלי' עס חמה למה לא צי'ר הרמב"ם דין זה צשום
מקוס, וכיל מקוס דצכדה עס מעיקרא צעי' לסייעי
מהאי צרייחא לפי שמינו שהשוה הכחוצ וכו' לרי' דהקטן
גופא לוקה ודחי ליי' אימ' לאיסור צל יח' ופריך מחכ"פ אי'
מופלא וכו' דאוי ואיכא איסורא לקטן מילקא נמי לי'קי כמי' חוס'
עס דיה אי' וחי' לאו דאוי איסורא נמי ליכא וועכי
לאוהן המזוהרים עליו ופריך שיע קטן אינו ציד מלווין להפרישו
ומשכי הציע כגון שהקדיש הוא ואכלו אחריס והק' מלי' פ"א
ממי' הכי' מאי פריך שיע דמלווין להפרישו דילמ' הפירוש
לאותן המזוהרים עליו דלא ליספי ליה צידים דאסור לכיע
כמצואר ציצמות קיי' וחי' למיש הרין עס צעס הרצצ"א דאי'
צאיסור דאוי מלווין להפרישו ספי ליה צידים אסור אפי' צאי'
דצנן אזל אי' צאיסור דאוי אין מלווין להפרישו אי' צאיסור
דצנן אפי' ספי ליה צידים מותר ולפי' למאי דאשכי לאותן
המזוהרין עליו היינו דמופלא לאו דאוי ואיכ אי' ספי ליי' צידים
אסור צאיסור דצנן שיע דמלווין להפרישו דצצנן עיש ולפי'
סל צצצצ"ם דלמסקנא דחסיק כגון שהקדיש הוא ואכלו אחריס
דמופלא דאוי מיירי הצרייחא צין צאכל הקטן עלצו צין צאכלו
אחריס ומיע צקטן עלמו אינו לוקה דאפי' איסור ליכא עליו
רק לאותן המזוהרים עליו ואף דאין מלווין להפרישו מיע
ליספי ליי' צידים אסור כיון שהוא איסור דאוי והי' דצרייחא
שהשוה הכחוצ הקטן כגדול לזון שצוה צאכלו אחריס ולא'
צאכל הקטן עלמו למזוהרין עליו דלא ליספי ליה צידים ולצל
יח' צאכלו אחריס יכול יהא חייב על הקדשו קרבן צהאכילו

סעצתו מלום דילי' הוא וכל סעצתו עובר עליו מעשיכ מלות חילה מה שהוא מלום דילי' אינו רק ציוס ח' ואינו עובר כל סעצתו ועם סעצתו חמיכ כל סעצתו לאו מלום דילי' הוא ואיכ: **והנה** אמרי' סצת קליה עיז דעה סדוהה סצת כימול לסמוכה ועם שאינו דוחה סצת אינו כימול לסמוכה וסא צבא חליא ואיכ צכידון דטויז כחי דלריך לימול מהיט עימ אינו כימול לסמוכה כיון דחינו דוחה סצת מקרא דערלחו וכיון דחינו כימול לחי' סוב אין חיוב על סאז יוחר ומסחר ישראל ואיכ לא נקרא עילת זכריו ואינו מעכבו מאכילת סמח כמו שאינו מעכבו כל ישראל מעשיית ואכילת סמח אס יס צעולס ישראל שאינו כימול כיון דלאו מלום דילי' הוא דוקא ושפיר ליכא לאוקמח צכחיג וככוו [עיין לקמח ס' ש"כ]:

י"ט סיוע לעיט מהא דאמרינן ציב קחי' דטומוטוס סנקרע וכמלא זכר אינו כימול לסמוכה דאמר קרא אשכ כי חזריע וילדה זכר וציוס הסמיני ימול עד סיהא זכר משעה לידה עיט והיכ אינו כימול לחי' אלא אס הוא ערל מלידה אצל צערל אחיכ כיהו דכימול מהיט עימ אינו כימול לחי' אלא דמיז דגמי' דמוקי ליה צטומוטוס סנקרע ועכיה או דלית ליי דרסח דרי' סזבי ציב הכיל או דלית ליה סצרה הכיל אצל עכיס המקסן פריך שפיר דחיה ליה דרי' סזבי וכסצרה הכיל ועיין כוצייה יוד ס' קסיג:

ושנית כ"ל צייסוב דצרי טויז לפמיט האשריי סוק מויק עמיט הריז דקטן סמת אציו וחוך שלוסיס כעשה צן ייג דחייב להחאצל כמו צשמע שמועה קרובה דגבל והקי' עיז דלא דמי דהסס בצרה צר חיובא ויומח הוא דקגריס אצל הכא בצרה לאו צר חיובא ואיכ כימח כיון דצשעה מיהיה לא היה רחי' להחאצל יעבור עולמיה וחיכין דאין דיחוי אלא מלות והצ"ח רחיה מחולין פיז ועוד מיצמות ליב דקאחר זר סשימט צצנת הוי איסור צת אחת כגון דחייי' שחי סערות צצנת דחיל' זרות וצצנה צהדי הדדי ואעיז דצתחילת סצת קטן היה לא אמרינן הואיל ואידיחי אירחי וכחז עיז הרחיש דהא דאמרינן אין דיחוי אלא מלות היינו רק עיז החפץ שארס לריך לעשות צו מלוח כדחה אז אמרינן אין דיחוי כי אין החפץ מחויב לעשות צו מלוח ועיין חוקי' סבועות כיה דיה מה אצל הארס מחויב לעשות המלוח לכן אף סכדחית ממנו עמה לכשתראה לעשותה יעשנה כי הארס לא כדחה מלעשותה אצל אס היה הארס דחוי צשעת חיוב המלוח כדחית ממנו לעולם ואין לה סתלומין אפי' לכשיראה לעשותה כיון דצשעת חיוב נפטר ממנה ומה שהציח רחיה מאיחיי סערות צצנת איכה רחיה דאין סוק הסתלומין לתחילתו והוי כמו סמח אליצא דרבי צפסחיס ליב כי סוק סצת פגע צחיוב וחייז לסמור סצת עיט, ציחור סוק דצרי' דליט סתלומין אלא צצבר שאס עושה פיא איל' לעשות עוד ספעס רק אס לא עשה צתחילתו עושה אחיכ אז אמרינן שהחיוב הוא צתחילתו ומה שעושה אחיכ הוא סתלומין לתחילתו ועיין חוקי' סצת קליח דיה ושווין סכחצו דמסצר דמילה אס עבר זמנה לא צטלה מלוחה שאוחה מילה עלמה שהוא מיחייב צשמיני הוא עושה צחשיעי שאס הי' מל צחי' לא היה חוזר ומל צחי' אצל סוכה ליליה ומזוזה צכל יומח מיחייב צכס אפי' קיימה היום חייז לקיימס למחר הלכך כעעבר היום ולא קיימס ונלוח היום לא יקייס עוד לעולם עיט והיכ צצנת אס לא סמר צתחילתו אפי' משמר צקופו צטלה מלוחו דגס אס משמר צתחילה לריך לסמור אחיכ וכל רגע ורגע הוא מלוח צפיע ואין כל סצנת סתלומין לתחילתו ולהכי אף סכדחה בצרה צתחילת סצת אינו כדחה אחיכ, מצוחר מזה דדוקא הואיל וסמירת סצת הוא צכל רגע משויה לא הוי סוק סתלומין לתחילתו אצל מלוחה אחרת שאינו מחויב לעשותה רק פיא ציוס אפי' ציוס אי' נמי אמרינן דעיקר חיובו צתחילת היום ושאר היום הוא רק סתלומין לתחילתו ואס אדחי בצרה צתחילת היום אידחי לגמרי לדעת הרחיש הכיל ועיין צויד ס' שמיא סיז וצטויז עיז וסימון סליו וטויז סקיז ועיין מביא רסי' עיז ולפיז צמילה נמי אס אדחי בצרה צתחילת יוס הי' אדחי לגמרי:

והנה הטויז צעלמו הק' איך אפשר סכולד מהול וכמשך ערלמו סיהיה מחויב למולו מהיט הא אדחי ליה וחי' דאין דיחוי אלא מלות עיט ולפיז כ"ל דזה דוקא סיהיה ציד וכל ישראל מחויבים למולו או הוא עלמו כסיגדיל דצחפץ אין דיחוי אלא מלות וציד וכל ישראל מחויבין למול כל צר ישראל ואס עמה כדחה מהס לכשתראה לעשותה יעשוה ונס צודחי יס אי' צעולס סלריכין למולו ועיין ריטציח קידושין עיז ורחיש יומח פיג וצ"ח אריח סימון סכיה אצל לגבי מלוח אז

ציוס ססמיני סהוא מלוח עיוחדת לו ואס אינו מחויב צתחילת יוס ססמיני אין כאן חיוב יוסר רק סתלומין וכיון דאז אדחי ליה מקרי אדחי בצרה דעיקר חיוב מלוח זו סוב לא יבא עליו לעולם לקייס היום מלות וציוס ססמיני יעול דאז וכיון דאידיחי צשעת עיקר חיובו אידחי לגמרי מלות סאז וכיון דציחרכו לפיז דהיכא דליכא מלות סאז צייחוד לא מקרי מילה זכריו ואינו מעכבו מפסח איכ לא מלי לאוקמח סכעשכס ערלמו צין עשייה לאכילה דצכחיג אינו מעכבו מן אכילת סמח כלל ואיכ:

אבל צהכך אוקמחא דגמי' ליט סצרה זו דלא אידחי סאז כלל צתחילת יוס סמיני דחיובא רמיח עליה אלא שהוא חנוס ממחה חולי' הסיוק ועיין טויז יוד ס' שמיא סקיה ואס היו מלו היו מקייס מלות מילה ועיין כתיס אריח קביא אצל אס לא היה לו ערלה צתחילת יוס סמיני אין כאן חיוב כלל והספח דס צרית לא מהני כלל לענין זה לדעת הטויז:

אליא דיט לעיין למיד דמוקי לה צטומוטוס סנקרע דגיכ לא רמיח חיובא עליה כמיט חוקי' ריש הערל שאינו מחויב לקרוע ולמול ואיכ כימח דאדחי לה אצל גס הא לא סצרה חדא דעכיס אס קרע ומל ספיר מהני ועוד לא מיציעא לדעת הרחיש סוק מויק דגבי כיסוי הואיל וצידו לגלות לא הוי דיחוי היכ לא הוי דיחוי כיון דצידו לקרוע ולמול אלא אפילו לדעת חוקי' סוכה ליב דגבי כיסוי מקרי דיחוי כיון סיינו מחויב לגלות היינו לענין דיחוי חפץ אצל דיחוי בצרה ודחי' לא מקרי היכ שהוא צידו:

עוד הק' שביח אטויז מיצמות דף עיז דקאמר אלא דכיע משוך דרצנן וכו' ואמאי לא מוקי ליה צמשוך דאורייתא וצכולד מהול ואחיכ כעשה משוך ואעיז דצבר חני ליה כולד מהול היינו צלא כמשך ולענין העפה דס צרית וחי' גווי כולד מהול עיט ולפענדיכ סצרה יסרה דאפי' למיד סס דדריס וציוס ססמיני דגס מילה סלא צזמנה איכה אלא ציוס היינו דוקא צמילה סלא צזמנה סהוא סתלומין למילה דיוס ח' וכיון דמילה דסמיני איכה אלא ציוס גס סתלומין אינו אלא ציוס אצל צכולד מהול ומעשכה ערלמו לא מיצביח לפמשיל דחינו דוחה סצת ואינו כימול לחי' איכ אפי' כמעשכה חוך ח' נמי אין לה סייכות למילה דסמיני ואיכ לכיע הוי אפי' צלילה דליט לרצוי מויזו דציוס ססמיני אלא למילה סהוא סתלומי סמיני אלא אפי' כימח דצכמעשכה חוך ח' לטויז דוחה סצת וכימול לסמיני עימ כיון דמשוך דצרייתא צמשוך אחר ח' נמי מיירי וכיון דלא הוי משוך צחי' איכ אינו סתלומי סמיני וכימול גס צלילה מהיט ככיל ואפי' מדרצנן נמי כימול צלילה דכיון דלריך למולו מהיט וכסר אפי' צלילה לא עשו חכמים חקנה כלל לפסול צלילה ולהכי מוקי לה צמשוך דרצנן וכיון דרצנן סקנו לעולו כעין דאורייתא סקנו ציוס דוקא וכמו ספירשי' סס ואיט דצרי טויז:

עמס הק' צלוהס צקימ הכיל:

תשובה שמיח

שילית מאדע אי' לבי וירח הזכיר לפיק

דוב ערצ כר המערב באון ישראל ראס גולת אריאל כקשית מויה דוב צעריט מייזלש כ"י אציד ורימ דקימ ווארסח:

מכתב קדשו הגיעני אודות הכסר יינות דאזלח מכאן להסס סקודתו ישמור רוחי וכו' ועיד קושי' חמורה דחיהאמחא משמי' דבצרה רצה הדריג ציצמות עיז דפריך אלא זכריו דחיהניהו צשעת אכילה וליחניהו צשעת עשייה היכי משכחת לה לאו דחיתיליד צין עשייה לאכילה שיע ערלות סלא צזמנו הוי ערלות עייט והקי' הדריג למאי דאמרינן צירושלמי פראדמי היה לילי סמיני מה אה עבר ליה ממה דהכי לילי סמיני כככסך דליר להסעסר דהא אחר לילי סמיני כסמיני עייט איכ שפיר משכחת לה סיוס סמיני ללידתו הוא ציוס אי' סל סמח ואיכ צשעת עשייה צעיפ סהוא יוס ז' לא מעכבא דערלות סלא צזמנה לא מעכבא אצל צשעת אכילה סהוא צלילה וסוה ליל סמיני סהוא כסמיני שפיר מעכבא:

ואשר אכני אחזה לי צזה הוא דצפסחיס עיח פליגי אי אכילה ספסחיס מעכבא או לא ומסיק דאפי' למיד לא מעכבא היינו דוקא אי' סמח לא חזי אצל בצרה דחי' לאכילה צעינן ואי' סחטו על חולה וזקן הוי סלא לאוכלין ופסול עייט ועיין פסחיס סיעט עיז דאפי' למיד סוחטין וזרקין על סמח

טעם קרן או על טעם מה נצטעע סגנון חזק ואלו הזאת דאכילה פסחים לא מעכבא כהנו חוקי' קס דיה אכילה פי' נכחא קיי' זכרו לזכרון וחינו מחקן לא מעכבא אכל נטמא גמור דהיינו טעם חוד' ז' שאין זכרון לחקן מעכבה דהו דומיא דהולה וזקן עייש ואיכ' הי' אס חל יוס' ח' ללידתו צויע' אי' של פסח ומעוכב צלילה מאכילה פסחים כיון דליל שמיי' כשמיי' ואין זכרון לחקן עלמו סיהיה חזי לאכילה דעל חוד' ח' וצלילה פסול ועיין ביו"ד סי' רס"ב ופי' קס ועיין פי' קיי' נ"ב ואיכ' נכחא לביע' אכילה פסחים מעכבא ולפי' ממילא הוא מעוכב גם מעשייה ולא מעכבה איתכיהו נטמא אכילה וליתכיהו נטמא עשייה אלא אי' ערלה שלא נזמנה לא מעכבא ואפי' באיחיליד ציני וציני ואיכ' :

ובר מן ר"ן קמ"א לקי"מ דהירושלמי קאי' למאן דקיל לילה לאו מחוסר זמן ועיין זכחים י"ב וכו' ח"י משמע דיש פלוגתא בזה ועיין חגיגה ע"י ע"ב כי קאמר ר"י למיד' לילה מחוסר זמן מנזחר דיש מיד' דלילה מחוסר זמן ודלח' כהנא דבי ר"י זכחים י"ב וצירושלמי הנ"ל דליל שמיי' ככנסים לדיר' להעשר ועיין יומא כ"ט ע"ב ומכחות ק' דמטי' אקושי' דר' זירא קסבר לילה אין מחוסר זמן מוכח דר"י דפריך ק"ל לילה מחוסר זמן ואיכ' לר"י לית ליה דינא דירושלמי וליל ח' אינו כח' ואי' ערלה שלא נזמנה לא מעכבא גם צלילה שמיי' לא מעכבא ולפי' הכא ציצתות דערא דקושי' הוא ר"י ואי' לשתמו פריך פסיר [ההמשך חסר] :

תשובה שמי'

טעם צ' אויפאלו ד' נהר בחוקותי הרמיה קרנינו לפיק' :
ברכות שדים ורחס, לזן חכס, צני אהובי הרז
המארה"ג כמריה ילחק יעקב כ"י רב דקיק כסימ' :

מכתבך קצתהי נטמאה ומה שאינו כוגע ביערות דצמחצ ליון טעמים המלוינים בהלכה אשיב לך בנספר מיוחד וכאן לא באחי רק בצביל דבר נכחא לך דגיה על קושי' חמורה מהגאון המנוח מו"ה צעריש מ"י זעלס ז"ל ציצתות ע"א דפריך אלא זכרו דאיתכיהו נטמא אכילה וליתכיהו נטמא עשייה היכי משכחה לה לא דאיתכיליד זין עשייה לאכילה ש"מ ערלות שלא נזמנו הוי ערלות עייש והקי' למאי דאמרינן צירושלמי פראד"מ הלכה ה' ליל שמיי' מה אס ענד' ליה ממה דחיי ליל שמיי' ככנס לדיר' להעשר הדא אמר לילי שמיי' כשמיי' עייש איכ' שפיר משכחה לה סיוס ח' ללידתו הוא ציוס אי' של פסח ואיכ' נטמא עשייה נטמא פסח יוס' ז' לא מעכבא דערלות שלא נזמנה לא מעכבא אכל נטמא אכילה פסח צלילה והוא ליל ח' שהוא כח' שפיר מעכבא :

ועל זה כחצת לחלק דהירושלמי קאי' לענין אכילה חרומה וזוה שפיר אמרינן דלילה לאו מחוסר זמן והוי כיוס שלאחריו כיון דמשכחה ציוס שלאחריו שהערלות מעכבו ואלאכול נטרומה אכל לענין אכילה פסח דלא משכחה דערלות של יוס' ח' מעכבו מאכילה פסח דמלות אכילתו אינו אלא צלילה ליש לומר דליל ח' הוי כח' ונגרר ועפל ליוס שלאחריו לעכבו מאכילה פסח כיון דלא משכחה עייכבו זה ציוס שלאחריו עכ"ד :
יפה כחצת אהובי צני כי הוא חילוקא דרצנן וטמא לצי נטמא הישר ומי' י' לפקפק כיון דגס צלילה מעוכב מלאכול נטרומה מכה דליל ח' כח' דלילה נגרר נטר חיוס שלאחריו איכ' ממילא מעוכב כמי' מאכילה פסח דהרי הא דערל אקור נטרומה ילפינן צריש הערל גס צריש מפסח ואיך יתכן סיהיה צלילה אקור נטרומה ומוחר נטמא, ואעי' דאמרינן ציצתות גס ופסחים ל"ו דדוקא ערלות דגופו מעכבו מאכילה חרומה אכל מילת' זכרו ועצדו אף דמעכבו מאכילה פסח אינו מעכבו מאכילה חרומה ואיכ' אינו מעוכב כלל צליל פסח מאכילה חרומה עחמת מילת' זכרו ועצדו כדי סיהיה מעוכב מכה זה גס מפסח מי' כיון דהצנן או הענד הערל עלמו הוא מעוכב צליל פסח לקוכו נטמא של חרומה משום דליל ח' כח' ממילא מעוכב האז או האדון כמי' מאכילה פסח משום דליל ח' כח' לענין חרומה וכמס'ל נטמא אף דלענין פסח ליש ליל שמיי' כשמיי' כמו נטמא :

ועוד דאפשר דהא דילפינן מצו דמילת' זכרו ועצדו אינו מעכבו נטרומה היינו לפי המסקנא דרצא ציצתות ע"א דקאמר והקצרה וכו' ומחלק זין ערלות נטמא פסח דמעכב אפי' שלא נזמנה וזין ערלות דלאו צגופיה דאינו מעכב שלא נזמנו ועיין חדושי' הרמב"ן ע"ש דרש"י כמי' לענין חרומה דדוקא

ערלות נטמא מעכבו נטרומה אכל מילת' זכרו ועצדו פסח ערלות דלאו צגופיה אינו מעכבו נטרומה אכל לקיד דר' זירא דמדמי ערלות דנטמא לערלות דלאו צגופיה דהיינו מילת' זכרו ועצדו אין הכי כמו דמילת' זכרו ועצדו מעכבו כמי' נטרומה ולא דרש"ן דרש"א זו ואיכ' האז או האדון גופא אקור נטרומה צליל פסח ואיך יתכן סיהיה מוחר נטמא ככלל :
מידו צוה י"ל דעכ"ה לאו הא נהא הליא דאפי' לרצא דמחלק זין ערלות נטמא לערלות דלאו צגופיה היינו רק לענין ערלות שלא נזמנה והיי' דנטמא ערלות נטמא אף דעדיין אינו עמו"ב למול מי' ערל הוא אכל ערלות שאינו צגופו דאינו מעכבו אלא משום דמלות וחויב עליו למול ואינו שלל נזמנו דאכתי אינו עמו"ב למול אינו מעכבו אכל נזמנו דמחויב למול לעולם אימא לך דאין חילוק זין ערלות נטמא לערלות דלאו צגופו לענין אכילה חרומה ואפי' דרש"ן זו דמילת' זכרו ועצדו אינו מעכבו מאכילה חרומה איכ' הי' לקיד דר' זירא דמדמי נטרומה שלא נזמנו ערלות צגופו לערלות דלאו צגופו כמי' דרש"ן הא דרש"א אכל קמיתא קטי' :
אך ראי' דצדדיך נטמא פסח ח' לאו חש"ב טפל לענין ערלות לענין מלות אכילה פסח ח' לא חש"ב טפל לענין ערלות וזוה מחוקן קלת מה שפקפקי דכתי' דגס עכשיו הלילה הולך אחר היום לענין חרומה הי' לענין אכילה פסח כיון דחלוקים לענין מלות אכילה פסח שאינו אלא צלילה ובקדשים אין הלילה הולך אחר היום ומטויה גס לענין ערלות חלוקים הלילה מהיום גבי מלות אכילה פסח ועדיין ליע' ומה שחילתי ע"ז הכני להעתיק לך, [עכ"י הקדום] וזוה הכני חוסס אצ"ך הנאמן :

עמ"ס הק' צלוהס צקיק הנ"ל :

תשובה שי'

שירית : שלמה שמו, מההלך נחומו, ושלמה משכחו, מחזיר גירסתיו, ידידי הרב המלומד, מעוז ומגדלי חייב נגמרא וקצרה, מעובר נטמארה, כצויה שלמה כ"ן כ"י ראזעכנערג אנדקיק טאשנאד :

דבריו הגיעני לכונן וגם השונת הגאון ידיכי' מדעש כ"י ע"ד קושי'ו לרעה הריעצ"א שהציא כמי' ציצתות ע"ב דמאן דלא צני' למימחל ציומא דעיבא ואינו רולה לקמוך על שומר פחאים ד' הרשות זידו אס כן מי' ציצתות ע"א אלא זכרו דאיתכיהו נטמא אכילה וליתכיהו נטמא עשייה הי'כא משכחה לה וכו' ולריעצ"א הנ"ל שפיר משכחה סיהיה ציומא דעיבא נטמא עשייה ואיכ' נטמארה העצ' נטמא אכילה ושפיר מקרי ליתכיהו נטמא עשייה ואיתכיהו נטמא אכילה :
ולפי' ענין על הריעצ"א לקי"מ דדוקא כשאינו נטמא ליומול נטמא עשייה מפכי אסכנה כגון נחלתו חמה או כאיז ליה עיכא או שאיז לו למול נטמא עשייה שאינו ואמו חבושים צצת האקורים או שהוביא לאסו חוץ לפרוזדור והגוף צצתן האס זה מקרי ליתכיהו נטמא עשייה ויכול לעשות פסח אכל ציומא דעיבא שהרשות זידו ליומול אלא עייש רשות זידו שלא ליומול זה לא מקרי ליתכיהו נטמא עשייה רק איתכיהו ושפיר מעכבו גס מעשייה וכן נטמארה אין כאן חויב מילת' כלל כמו ערלה שלא נזמנה דאינו מחויב לקרוע ולמול כמי' חוקי' ציצתות ע"י דיה הערל עייש ולקי"מ :

אבל לא ידענא למה העמיד דבריו על הריעצ"א הלא הלמוד ערוך הוא גס עייש ארי' הלכך יומא דעיבא וכו' לא מהלינן ביה וקס הפירוש דאקור ליומול משום סכנה וליש חירון הנ"ל אלא דאחיכ' אמרינן נגמ' והאריכא דרשו זה רבי' שומר פחאים ד' ומוחר למול והוי אמי' כיון דמוחר מחויב למול וחדש הריעצ"א דמי' הרשות זידו שלא למול ועכ"פ קשה הא שפיר איטעריך קרא לרצוה זכרו דאיתכיהו נטמא אכילה וליתכיהו נטמא עשייה דמשכחה לה ציומא דעיבא דאקור ליומול מדיכא קודם דרשו ביה רבי' :

אמנם לפעכ"ד דהרי מנזחר צירושלמי פראד"מ הלכה ה' דנאחזו חמה דאין מל'ן אוחו אקור נטרומה משום ערלות כמו נטמא אחי' חממת מילה צריש הערל וקודם נטמא ימי' מוחר נטרומה דאין ערלה אלא מיוס השמיי' ולהלן עייש דפטיעא ליה לירושלמי דערלה שלא נזמנה לא הוי ערלה ועיין נחומ' ר"פ הערל כהנו כמי' כן והציאו ירושלמי הנ"ל מנזחר דאעי' דערלה שלא נזמנה לא הוי ערלה מי' ערלה נזמנה אף דאכוס ואי' למול מפכי נחלתו חמה הוי ערלה ולפי' חקטי' אף אמרינן דמשכחה ליתכיהו נטמא עשייה ואיתכיהו

ואיחנהו נשעה אכילה בחללתי חמה או כאיז ליה עינא או סאר אונקין דאמרינן עס נבמי' הלא כיון דאמרינן דאיחניהו נשעה אכילה ע"כ מייירי נמי' או אחיכ דהוי ערלה בזמנה ואיכ איך מקרי ליחניהו נשעה עשייה הא ערלה בזמנה אפי' אנוס שלא לימול הוי ערלה ככיל ואיכ מעוכב ניכ מעשייה :

אבר האמה יורה דרכו דקצרה הירושלמי הוא כך דנשלאח בזמנה הרי חיוב עליו למול אלא שפסח אנוס ואי' לקיים חיובו ואיכ הוא ערל דאונקא כמאן דעבד דמי' לא אמרינן דהוי כאלו ניטל הערלה אבל קודם ח' אין כאן חיוב כלל למול ולחחוד הערלה והוי כנוולד מהול וכמי שאין לו ערלה דמותר בחרומה כדאמרינן ביצמות ע"כ ועיין ברמזים ס"ז דחרומות הי"א, ועוד דערלה שלא בזמנה אס' מל לא עשה ולא כלום ואדרבה ציטל מי' ועיין רס"י רס"ז וש"א קי"טן כ"ז לכן לא מקרי ערלה אבל ערלה בזמנה נהי שאיכו רשאי לימול מפני הסכנה מי' כיון דהוי בר מילה במק"א ואס' עבר ומל הוי מילה מעליחא שפיר מקרי ערלה ועיין בחומ' ר"ע הערל צ"ה :

ולפי' התיכה נערלה נבנופו דמיירי הירושלמי להאכיל לקטן חלב חמה של חרומה או לסקוכו שמן של חרומה שפיר אמרינן דאף דאנוס שלא למול מי' ערל הוא מעעמיס הכיל ואקור בחרומה אבל כאן מייירי מערלות דלאו בגופיה רק מילת זכריו ואיכ אין האז מעוכב מפסק צבטיל שהוא ערל רק צבטיל שלא קיים מלוח מילה דמי' עליה וכיון דאי' ואיכו רשאי לקיים נשעה עשייה מפני הסכנה ולא רמיא חיובא שפיר איכו מעוכב מעשייה הפסק :

ועיין חרומי הרמזין עס סכחז הא דבני רחבי' ערלות שלא בזמנה נערלות דגופיה מיבעיא ל' וצ"ע קס"ד למפסע ל' וכו' וכיון דמילת זכריו וענדיו מעכבת שלא בזמנה כ"ש דגופי' ואמר רבא ותקצרה דערלות דלאו בגופי' ושלא בזמנה מעכבת המול לכס כל זכר אחר רחמנא ואס' לאו בר מילה ואפי' ל' חמי' לא מצעיל' אלא דגופי' מעוס דכתיב כל ערל סתמא אבל צזכריו וענדיו לא ע"ש כוכחו כמי' דערלה דלאו בגופי' מעכבו מפסק מעוס דכתיב המול ומלוה ומיוצא רמיא עליה וכיון דלא רמיא חיובא עלי' איכו מעכבו אבל נערלה דגופי' מעכבו מעוס שהוא ערל ואפי' איכו מחויב למול מי' הוא ערל אלא דמסקא ל' לריח אס' גם שלא בזמנה מקרי ערל מהי' נערלה דגופי' או דוקא בזמנה ואי' לימול מפני הסכנה וכמ"ל אבל נערלה דלאו בגופיה אפילו בזמנה פשיטא ליה אפילו אי' לימול מפני הסכנה לא הוי ערלה כיון דלא רמיא חיובא עליה וככ"ל :

ומענהו כ"ז לפי מקקא דרבא דמחלק בין ערלות דגופי' לערלות דלאו בגופיה אבל כ"ז דבני' למפסע מערלות דלאו בגופי' דביכ הוי ערלות אפי' שלא בזמנה ומדמי' ערלות דגופי' לערלות דלאו בגופי' ע"כ ק"ל דגם ערלות דלאו בגופי' איכו מעכבו מעוס חיובא דמי' עלי' לחוד רק כל זמן שי' לו זן או עבד ערל מעכבו כמו אס' הוא עלמו ערל ואיכ ליכא למימר דמשכחא איחניהו נשעה אכילה וליחניהו נשעה עשייה ציומא דעי'א ונחפזרו העצים דהרשות שלא לימול מפני הסכנה דזה מקרי איחנהו נשעה עשייה כיון שהוא ערל אף דלא רמיא חיובא עלי' מעכבו מעשייה כמו מאכילת חרומה וכקושי' הכיל דלדידי' ל"ש תירון הכיל כיון דלדידי' אין חילוק בין ערלה סגופיה לערלה דלאו בגופיה ומהי' כמי' ל"ש לדידיה כל תירוטי הגמרא וא"ש כפתור ופרח :

ורדידי הגאבדקיק דעעס ח"י מעוס דק"ל למי' כובייק אה"ע ס"י דבייבוס ל"ש חשש קטלניה מעוס דשומר מלוה לא ידע דבר רע איכ נמתו אחיו מחמת מילה אמאי אין מלין אותו מעוס חשש סכנה נישא שומר מלוה לא ידע דבר רע וכיחא ל' עפ"מי' הרמזים פ"א ממילה חמי' דאין מלין אותו עד שיגדיל ויתחזק כמו וכיכ נשועי' קי"טן רס"ג ס"ז וכיון שאפסר למולו אחיכ ל"ש שומר מלוה ולפי' הכא דמיירי לענין הקצנה ק"פ דאי' לדחותו צודאי' יגן מלוה פסק שמי' ע"י זה עיי'ש [עמש"ל ס"י דשי"א] :

ורנהו סוף דבריו כולו מוקפה אחת דכוחתי כיון שיכול למול מחמת שמירת מלוה פסק אפי' ציומא דעי'א איכ אס' לא מל מעכבו גם נשעה עשייה ומקרי איחנהו נשעה עשייה והוא שלא נגמרא ומקצרה דלדבריו גם בחללתי חמה וכאי' ל' עינא כיומא הכי דמחמת שמירת מלוה פסק שאי' לדחותו עליון אותו ושומר מלוה לא ידע דבר רע ואיכ אס' לא מל לא הוי מעוכב נשעה עשייה ואיך מפני הנמי' דמשכחא לה בחללתי חמה או כאיז ל' עינא, ומקצרה דהרי' אדרבה כיון

דמלוה מילה שיכול לעשות אחיכ נדחה מפני הסכנה דל"ש שומר מלוה כמי' הוא עלמו איכ שפיר יכול לעשות פסק אפי' לא מל דערלה שלא נבנופו איכו מעכבו זה כמבואר נמי' ואיכ איך נישא שיגן עליו מלוה פסק ויכול למול צבטיל זה הלא בין ימול בין לא מקיים מלוה פסק :

ועוד שהרי אחכזיל נקועה כ"א ע"א חורה בין צעידכא דעסיק זה בין צעידכא דלא עסיק זה אגוני ומללי מלוה צעידכא דעסיק זה אגוני ומללי צעידכא דלא עסיק זה איכה מניכה ומללי וכאן כיון דהסכנה מחמת המילה והיא איכה מניכה כיון שאפסר לעשותה אחיכ רק מלוה הפסקי' מנין והלא מלוה פסק נשעה המילה הוא צעידכא דלא עסיק צ"י צמלות פסק ועיין רש"י סוכה מי' דמשויה בזרינן בהזאה שמי' יעצורכו כיון דנשעת הזאה אכתי איכו מחויב נפסק והי' נשעה המילה אכתי איכו מחויב נפסק ואין לומר דקודם שימות יעשה פסק ויגן עליו דאיכ בכל דוכתי כיומא שקודם שימות יעשה מלוה שזמנה עוברת וחגן עליו אע"כ נשעה נשעה מעשה סגורס הסכנה לריך לעשות מלוה שיגן עליו מן הסכנה וזה פשוט :

ובגוף הקושי' דנימא שומר מלוה וכו' איך חמה ומי' לא קסי' ליה על הלכה רווחת בישראל דפקי' דוחה טבת וכל המלות ואמאי לא נישא שומר מלוה וכו' ויקיים המלוה ואי' מעוס דכתיב וחי זהם איכ כילוף מיניה דלא אמרינן שומר מלוה, אבל הדבר ברור צעיני דעי' לא חידש כוב"י קצרה זו אלא בדבר שאין הסכנה נצטע כגון צקטלכית שאיכו נצטע שימותו אכסי' דלא קיל' כמיד ביצמות ס"ד דמעין גורס רק כמיד מול גורס עיין צי"מ פכ"א מא"צ הלי' ובאי' ס"י ע' ואולי אפי' למיד מעין גורס איכו נצטע ולזה שפיר מהני קצרה דשומר מלוה צבי' איכו נצטע אבל בפקי' שהסכנה הוא נצטע לא מהני האי קצרה דשומר מלוה שאיכו נצטע כמי' הרעצין בחורה כמה פעמים שהחורה לא חסמוך דיכיס על הכס ועיין רמזין פ' בחוקותי ואדרבה מחויב לקיים וחי זהם והי' נערל שמתו אחיו מחמת מילה הסכנה הוא נצטע כדאמרינן ביצמות הכיל' איכא משפחה דרפי' דמא' ואיכא משפחה דקמי' דמא' עיי'ש ועיין צ"ש ס"י ע' סק"ז מבואר חילוק זה ואיכ לא מהני צ"ה קצרה דשומר מלוה וא"ש : **וזה** לטון הרמזים נפי' ציומא פי' ואין הלכה כרמזי' צ"ה וכו' כי זה איכו מועיל' אלא דרך קבולה וחכמים סוגרים כי אין עוצרין על המלות אלא צרפואה בלבד ר"ל בדברים המרפאים נצטע והוא דבר אמיתי הול'או הדפת והנסיין הקרוב לאמה אבל להחריפהו דבדברים שהם מרפאין צקטלתי' אקור כי כחם חלוש איכו מלך הדעת וכיכוי' רחוק והוא ענה חלושה וכו' מבואר חילוק בני' פק"פ בין דבר שהוא נצטע לדבר שאיכו נצטע ומחורח משה למדתי לחלק ככ"ל : **ושנית** איך אומר קצרה ישרה דנשלאח צקטלכית למאי דקיי"ל מול גורס היינו שימותו אכסי' ולר"ש נחשבה היינו כדי שלא יהיה לה פרכסה וחסיה בלעז עיין צ"ש רס"י ע' וכובייק אה"ע ס"י ע' ואיכ אס' צועל אותה ארס מלה פעמים שלא ל"ש אישות אין צו חשש סכנה ואיכ ציבס אין הציאה גורס הסכנה רק שכאמר מעוס שהיא ציאה מלוה וקנאה ציאה זו זה יברוס הסכנה ע"י אמרינן שומר מלוה וכו' שמן שנייה העולה אין רע יורד אבל בפקי' או בערל שמתו אחיו מחמת מילה אין הסכנה צ"א מן המלוה ואפי' היה נכרי מל אותו היה מקובל רק שכאמר שכיון שהוא מלוה יפא ויסקל הסכנה זה לא אמרינן ול"ש צ"ה שומר מלוה ועיין שבעות ע"י ע"ז דאקור להחריפהו צדי' אס' כבר י' מכה אבל להגן שלא יבא חולי' שרי עיי'ש ובזה מובן יותר חילוק הכיל' ולק"א :

ועוד כ"ל דצמחת דברי' כוב"י תמוהים כיון דהוא סכנה ופקי' דוחה כל המלות ואיכ אין כאן מלוה לייבס ואיך שייך שומר מלוה אדרבה עובר מלוה וחי זהם, אמנם כ"ל דזה הלי' צביעות שהצי' צ"י אה"ע ס"י סכ"ה אי' אמרינן טבת הותרה אלל פק"פ או הודחה דודאי' אי' אמרינן הותרה איכ הי' במלוה אין כאן מלוה כלל ואפי' עבר על וחי זהם וקיים המלוה לא עשה ולא כלום אפי' למיד דל"ל מהצ"ע או דמהצ"ע הוא רק מדרבנן או שאר חילוקים דל"ש צ"ה מהצ"ע ואכ"מ להאריך צ"ה כיון דהותרה וליכא מלוה כלל ולפי' ודאי' ל"ש שומר מלוה אבל אי' אמרינן רק הודחה איכ גם צי"מ מלוה מיהא איכא רק סכדחית מפני' פק"פ ואס' עבר ועשה מלוה עלתה לו נמקוס דל"ש מעוס מהצ"ע שעבר על וחי זהם או אפסר שאס' עבר על וחי זהם וקיים מי' ל"ש מהצ"ע דאמרינן

דאמרינן להיפוך מה אולגא כמיש צקוף נובייק ואיכ שפיר ייל שומר מלוה, והנס זיפ דאפי' לדעה הראיש סבדי' וחיימ אהיש ס' ט' דקטלניח אפי' אס ניסה חלא ואפי' אינימא שאקורה ליינס ולא אמרינן שומר מלוה מימ אינה פטורה מחילנה וייצוס דכימא כל שאינה עולה לייצוס אינה עולה לחילנה כדאמרינן ביצמותה מיד וכיד חדא כמיש חוס' ריש יצמותה גבי כרה דדוקא גבי איסור שהוא על היצוס טפי משאר אכשיס אמרינן הכי אצל צאיסור שהוא לכיע לא אמרינן כן עיש ועוד דכיון דקידושין חופסין צקטלניח ולריכה גט דאינה מאיסורי ציאה ועריות רק איסור שפיכת דמים וכמיש נמי צעס הריטציא ביצמותה סיד איכ גס זיקה יצמין חופס זה ואס ייצמה צאיסור קטלניח קנאה וכן מצוחר צאחרוכיס דקטלניח זקוקה ליינס ואיכ ליכא למימר צזה הותרה ואין כאן מלוה כלל דאיכ לא היתה זקוקה ליינס והוי רק הודחה ושפיר כחז כובדי דמותר לייצמה אפי' לכהחילה משום שומר מלוה וככיל אצל בערל שמתו אחיו אממה מינה ושאר סכנה צאמה אמרינן הותרה וליש ציה שומר מלוה דאין כאן מלוה כלל וכמויש :

ועוד ייל סבדא אחא דלא אמרינן שומר מלוה לא ידע דבר רע חלא דבדר שהוא צאיקראי אצל דבדר שהוא מלוי חמיר ליש זה דהרי סבר מלוה צעוהי' הוא כס כמיש רמזין צחומס צפ' צחוקתי וכמה דוכתי [עיל ס' קמיצ ושס כסמן] ולאו צכל יומא מתרחיש ניסא כדאמרינן מגילה ז' ע"ב עיש :

ומה שכי' עוד סבדא דלא אמרינן שומר מלוה חלא דנוג זה שמקיים המלוה לא יזק עיי המלוה אצל כאן צמילה הרי הסכנה נוגע לחינוך הכימול והחינוך אינו שומר מלוה כי קטן הוא ואינו צר חיובא ואפי' צהגיע לחינוך אין חיוב עליו אפי' מדרבנן רק אצוי מייצ לחככו מדרבנן ואיכ רק האצ או המוהל שומרי מלוה ואיך כימא משום שהס שומרי מלוה החינוך לא ידע דבר רע משאיכ בייצוס כחז כובדי שפיר דהיינס שומר מלוה יייצוס ולא ידע דבר רע שימותה ואף דאמרינן צפסקיס ח' דשלוחי מלוה אינן כיזיקין אפי' צממוכס ומכטיכ שלא יארע לאצ ואס היזק צצנס זיא דהא אמרינן ההס היכא דסכיח היזיקא שאני והכא צמתו אחיו אממה מילה כסכיח היזיקא דמי ורק משום שומר מלוה אחאינן עלה שפיר ייל ככיל :

ולישמחו דשמחת מלוה מילה דאצ הצן אין חירוולו עולה יפה שאינו מגין משום שאפשר למול אחיכ והלא גס אס ימולו אחיכ מימ ציעל גייע של וציוס השמימי ימול דחי שנה החמורה ומה שהציא מדברי הרמזים אין ראה דבבר כחז חמיס יוד ס' רמיה דלא אמרינן רק חלל שנה אחד כדי שיצמור צצחות הרצה ולא צצציל שאר מלוה [עיי צייס אריח ס' ז'] והיינס אס לא היה אפשר שיהי' כימול לעולם צלי סכנה לא היה פקיפ דוחה מלוה מילה לגמרי כיון שעכיפ מלוה מילה לא יקיים לעולם וממילא היינו מלין אוחו צשמימי כדינו אצל כיון שאפשר שיהי' כימול אחיכ כל ימי חייו שוב דומין עכשיו המילה משום פקיפ עיש ואיכ אף שהאצ ודאי יצטל מייע של וציוס השמימי ולא יקיים לעולם מימ צצציל זה אין מסכנין החינוך ומה אכפה צמלוה האצ ומועצ לו שיקיים הוא מלוה מילה כל ימי חייו ואפי' צלי קרא דפקקיפ דוחה שנה וכל המלוה לא הוי סיד שמוחר לכסן אדס אחר כדי שלא יעבור הוא על המלוה והאחר יחלל צצחות הרצה ואין אומרים לאדס חטא צצציל שיזכה חצירך אצל אינימא דמלוה האצ מגין על הצן הכימול ודאי ליל שאינו מגין צצציל שיכול לקיים מלוה זו אחיכ דהא מלוה של ציוס השמימי ודאי מצטל ואינו יכול לקיים אחיכ :

ועוד לפמיש האגיא ס' חמיר סקי'א דעשה דהשציחו חמיר טפי שכל שעתא עובר עליו משאיכ צמילה ואיכך והמה מחמיש טס הא גס צמילה אפי' שלא צמנה כל שעתא עובר עליו וחידש כיון דליפנין צקידושין כיט דאצ חייצ למול אח צכו מן ומל אצרהס אח ילחק צכו צן שמוכח ימים איכ אין חיוב על האצ רק ציוס ח' אצל אחיכ אינו מחויב רק מדרבנן רק הצן כשיגדיל כל שעתא עובר אף דלשון רמיא ציויד ס' רסיא וחוס' קדושין טס קפיחיה דמשמע דגס אחר ח' הוי מייע מחיה על האצ והצידי עיייש, ולפעניד לקימ דהרי הא דצידי חייצין לעולו ילפינן צקידושין טס מדרבני צ המול לכס כל זכר וטס לא כחיצ יוס ח' לכן שפיר גס אחר ח' חיוב על הצידי ועל כל ישראל ואצ צכלל למולו מהיה אצל לאו מלוה דאצ הוא צפרטות כמו ציוס ח' שהוא עליו מלוה צפרטות וזה כוכח מגיא דמלוה השציחו מלוה דיניה הוא וכל שעתיה עובר עליו משאיכ מלוה מילה מה שהוא

מלוה דיניה אינו רק ציוס ח' ואינו עובר כל שעתא ומה שעוברין אחיכ כל שעתא לאו מלוה דיניה הוא ואיט, ולפי' הינ כיון דמלוה דיניה צעל לגמרי אחר ח' לא שייך למימר שיכול לעשות אחיכ ואינימא דמלוה האצ מגין על החינוך שפיר הוי שומר מלוה :

ובמה סכתצתי כמיש צ לי קושי' חמורה שהציא צספר אהל דוד ציצמותה טכ למאי דאמרינן צצצנה קליה דיולא דופן אינו כימול לשמוכה חלא כימול מיד עיייש צגמי ורטיי איכ שפיר משכחה ערלה צצמנה גבי זכריו דהיחכיהו צצעה אכילה וליחכיהו צצעה עשייה כנון דאיחיליד צין עשייה לאכילה ציולא דופן דכימול מיד ושפיר הוי ערלות צצמנה עיייש, ולפמיש איש דיולא דופן כיון דאינו כימול לשמוכה וליש מליקף מוימל אצרהס ככיל אין חיוב על האצ למולו יוחר מכל ישראל ואיכ לא נקרא מילה זכריו ואינו מעכצו מאכילה פסקה כמו שאינו מעכצו כל ישראל מעשייה ואכילה פסקה אס יש צעולם ישראל שאינו כימול כיון דלאו מלוה דיניה הוא דוקא ואיש :

אלא דקשיא לי ענה איכ צכל הכי שייוי דמשיי צגמי' שחללה חמה וכאיצ ליה מינא וכדמועה עכיח ליל שהיה צן שמוכה צענד פסקה דאי צפכה אפי' ציוס ראשון דפסקה אכתי הוי צליה שלפניו ערלות שלא צצמנה למיד לילה מחוסר זמן או ממחה שאר חירוליס סכתצנו צפתח דברינו וכיון דהוא צן שמוכה צעיפ ממילא צצעה אכילה צליה הוא אחר ח' ואיכ לפמיש דאז שוב אין מלוה על האצ יוחר מכל ישראל וממילא לא הוי מילה זכריו ואיכ אינו מעכצו כלל מאכילה פסקה לפמיש, אף כי' דלקימ דודאי אס היה חיוב מילה על האצ ציימוד ציוס ח' ולא קייה מלוהו אף דאחר ח' אין עליו חיוב יוחר משאר ישראל מימ כל זמן שלא כימול והוא ערל מעכצו מפסקה כיון שציעל מלוהו ועדיין צעילתו כיכרת ושפיר מקרי מילה זכריו כיון שהיה עליו פיא חיוב יוחר משאר ישראל ולפי' צכל הכי אוקומחא מיירי צצין עשייה לאכילה עוד צעיפ ציוס קודם שקיעת החמה פסקה המכיעה והיה ראוי למול ציוס ח' ולא מל לכן שפיר מעוכצו מאכילה פסקה אצל ציולא דופן הכיל שמעולם לא היה חיוב על האצ יוחר מכל ישראל שפיר כחצתי דלא מקרי מילה זכריו ואינו מעכצו מפסקה: **ובספר** אהל דוד טס ציצמותה הק' מאי פריך רבא איך אפשר דערלות שלא צצמנה יעכצו מן אכילה פסקה הא המול לו כל זכר אחר רחמנא ואז יקרב לעשותו והאי לא צר מהילא הוא חלא לדעה רמיא ס' רסיצ עבר ומל תוך ח' וציוס ילא חלא שעובר על מייע דציוס השמימי ימול ואיכ מן הדין חייצ למול כדי לעשות פסקה דעשה דפסקה דאיה צה כרה דמי עשה דציוס השמימי ימול כמיש חוס' צצמיס ליצ עייצ דיה לעכין ואיכ אס לא מל שפיר מעכצו עיש ולפעניד לפי דברי חידושי רמזין שהצחתי לעיל דסי' לרבא דאפי' אי ערלה שלא צצמנה מעכצא היינו רק צערלה דגופא כיון דמימ ערל הוא אצל צערלה דלאו צגופיה אינו מעכצו כיון דהשיכוב הוא רק משום שמחויב לעשות מלוה מילה ואינו עושה אצל שלא צצמנה כיון דאינו מחויב למולו אינו מעכצו איכ לקימ דכתי דאס מל תוך ח' כשר מימ כיון דעכיפ אינו מחויב למולו שוב אינו מעכצו כלל צעשייה ואכילה הפסקה ואיכ ליש למימר דעשה דפסקה דמי עשה דציוס השמימי ימול דהרי צכל אופן גס אס אינו מל יכול לעשות פסקה ואין עשה דציוס השמימי שממחין עד ח' מעכצו כלל מפסקה ויכול לקייש וליש שידחה ופריך רבא שפיר :

וגם לפמיש' דהיכא דאין מלוה מילה מוטל על האצ יוחר משאר ישראל לא מקרי מילה זכריו ואינו מעכצו מפסקה צלאיה לקימ דתוך ח' כהי דהמילה כשר מימ כיון דליכא עדיין מלוה וציוס השמימי ימול אין חילוק צין אצ לאחר מלד מלוה מילה רק שיהי' חיוב עליו מלד מלוה פסקה וכיון שאין חיוב על האצ מלד מלוה מילה אינו מעכצו כלל ואי' למול כלל מלד מלוה פסקה וכמיש צצמון :

אבל צלאהי' כי' דלקימ דהא דעשה דפסקה דמי שאר מלוה עשה היינו משום שהוא צכרת וכאן צאיחיליד צין עשייה לאכילה דבבר עשה חלא שמוחר אכילה איכ לא מיצעיא למיד צפסקיס עיה אכילה פסקיס לא מיצעכא ודאי לא דמי עשה דמילה צשמימי חלא אפי' למיד ההס אכילה פסקיס מעכצא היינו דאס לא אכל לריך לעשות פסקה שני אצל כרה ליכא אפי' לא עשה צשני אחיכ ומכטיכ אס עשה צשני עיין פסקיס ליג דהאי ומדל לעשות הפסקה וככרתה כחיצ על חדילה עשייה איכא כרה ולא על חדילה אכילה וכן כי קרבן ד' לא הקריב

תשובה שניא

שליח צי' אויפאלו ה' בראשית הרומה קרן לסיק:
רוב צרכות והללחות לראש צני יקרי הרצ המאוהב
מויה ילחק יעקב כ"י:

מכתבך השני גיב קבלתי וכו' וענן הייתי טרוד לא השנתי
עד הנה ועתה באתי עמי' למרץ דעת הרמזים
צפי' עשגנות סיח דנקט צפני תינקות ומל שניהם צשנה
ותמה כי' ליל מל שניהם, וכחצת דכרייתות ייס פריך תיפוק
ל"י דפטור דהוי מחעסק ומשני כיון דמקלקל צחצורה חייב
מחעסק כמי חייב אצל הרמזים דפסק תקלקל צחצורה פטור
מעילא צמל רק אחד פטור משום מחעסק ומעויה נקט מל
שניהם דאז אינו פטור רק משום ענה צדצר מלוה עכ"ד,
כהנתי צדצריך כי היא עלת חכמה:

אבר דע כי לא נקרא מחעסק אלא צמחכווין לבוף זה של
איסור ועלה צידו גוף אחר של איסור כגון כחכווין
לחמוך מחובר זה ועלה צידו מחובר אחר או כחכווין ללשחו
כדה ועלה צידו אחרת, או אפילו צמחכווין לבוף זה אצל
כחכווין למעשה אחרת כגון להגביה או לחמוך תלוש וה"י
מחובר דחתיכו. תלוש וחתיכת מחובר הם שני מעשים כפרידים
דזה עוקר דבר מגידולו וזה חותך בעלמא עיין כ"ז צכרייתות
י"ע סס צרש"י וחוס' ועיין חוס' צבועות י"ע ד"ה פטע אצל
כחכווין לצעול גוף זה דהיינו אשחו כסבור שאינה כדה והיא
כדה אף שהי' לו שם עוד אשה שהיא אשחו ואינה כדה לא מקרי
מחעסק רק שוגג, והי' צתינקות אס הי' השוגג שנתכווין
למול גוף זה של שנת וכחחלף לו ומל גוף אחר דהיינו
התינוק של ע"ש או של אחר שנת ודאי נקרא מחעסק, אצל
אס כחכווין למול גוף זה של ע"ש או שלאחר השנת רק שהי'
סבור שגוף זה כולד צשנת פשיטא דלא מקרי מחעסק כיון
דכתקיימה מחשבתו בגוף ומעשה שנתכווין להם וזה צרו,
ולפי' צגמי' שפיר פריך כיון דריא מחייב צכל גווי' ואפילו
כחחלף לו גוף צגוף וגם ר"י לא פטור רק משום ענדרי'
ובזה ודאי הו"ל מחעסק אצל הרמזים אבתי לא היה ליל
שמל שניהם דגם צמל רק אחד שפיר לא הוי מחעסק באס
הי' מתכווין לבוף זה ולא מפטור רק משום ענדרי' וליחא למיש:
איכרא י"ע סתייה לזה צחוס' פסחים דף ע"ג ד"ה לדברי
שחוטט זנח זה וקבור שהוא אחר לא אחי כרי' דלדידי'
מחעסק פטור וכו' והנה ע"כ אין כוונת חוס' דהוי מחעסק
משום שנתכווין לשחוטט זנח אחר דהיינו הפסח ועלה צידו
זנח שאינו ראוי לפסח דאיכ' איך מוכח דלא אחי כרי' דליחא
לא מיירי צכהי' רק צנתכווין לשחוטט גוף זה שאינו ראוי
וקבור שהוא כשר לפסח, ועוד דע"כ לא איירי צכהי' דאיכ'
גם סיפא צראוי מיירי הכי דנתכווין לשחוטט גוף זה ועלה
צידו גוף אחר ואיכ' הו"ל מחעסק צקדשים דפטול דלא
כחכווין לצניחת ושחיטת סימנים אלו ועיין חוס' חולין י"ג
וחוס' זבחים מ"ז ד"ה מתיין וכיון שפטול הרי לא עשה מלוה
ואנחי פוטר ר"י הא מוקמינן מתני' כריש ולדידי' לא פטר
ר"י אלא צעושה מלוה ועיין חוס' פסחים ע"ג ד"ה לרי' אינו
מיירי צנתכווין לשחוטט גוף זה וקבור שהוא פסח והי' זנח
אחר ואפ"ה כחצו חוס' דהוי מחעסק:

אמנם כיל צברא ישרה דודאי אפילו כחכווין לבוף זה רק
שקבור על גוף זה שהוא גוף אחר מקרי מחעסק
כמיש חוס' צבועות הכיל דאס כחכווין לצלוע חתיכה זו
וכקבור שהוא שומן והרי היא חלב מקרי מחעסק כיון שהי'
סבור שהוא גוף אחר ע"ש והי' צקבור על זנח אחר שהוא
פסח אף שנתכווין לשחוטט אותו גוף מי' כיון שקבור על
אוחו גוף שהוא גוף אחר שפיר מקרי מחעסק דפסק ושאר
זבחים שני גופים הם צענין קדושה שלהם אצל התינוק צן מ'
ימים ותינוק צן זימן ימים איכ' שני גופים רק אס הם שני
גופים צאמת דהיינו שני תינקות אחד צן מ' ואחד צן זימן
אצל אס כחכווין על גוף של ע"ש או שלאחר שנת ומשצ
שכולד צשנת ל"ש לימר שהוא גוף אחר מחאי שנתכווין הוא
כיון שנתכווין לבוף זה שפיר לא הוי מחעסק וכניל:

ובזה מיושג מה ששמעתי מקשין לדעת הרמזים פ"ח משנת
הי' דמוצל חייב משום מפרק איכ' איך אמרינן שנת
קל"ו מלין אותו מחכ"פ וכו' ואיל' מחחך צצצר הוא לרמזים
כתי' דמשום כטילת כשמה ליכא מי' איכא משום מפרק דשייך
גם צדצר שאינו צעמי', ולמיש כיחא כיון דמכווין למול איכ'
מחכווין

הקריב צמועדו הקרבה היינו זריקה ולא אכילה וכיון דלית
צי' כרה לא רחי ע"ע דאכילה צשמתי ואיש [עיין צייס חו"מ
ק"י קי"ט ופסיט ועיל ק"י שמי' שמי' וסמיט צענין זה]:
ולסימא דעלמא ע"ש דברי מחהסיק הכיל דכיון דהא דלא
חייב למול אס צנו ען וימל אצרכס אח ילחק צנו
צן שמוכת ימים ילפינן ל"י אין חייב על האז רק ציוס שמיני
אחרתי לפרט עדרש ילקוט וימל אצרכס אח ילחק צנו צן
שמוכת ימים כאשר ליה אותו אלוקים והיכן דיצר וצן שמוכת
יעים ימול לכס כל זכר וכו' המול ימול וכו' וכיל דחוס'
קדושין כ"ט הקשו ל"ל אותו ולא אותה דאשה פטורה לעול
צנה תיל דהוי מי' שחזמן צמחא ותירלו דמיוס ה' ואלך
מעויב חמיר וע"י הק' למיד מילה שלא צמחא דוקא ציוס אחתי
הוי חזמן צמחא, וכיל דשעשהי' פייצ מעכויס הק' למיד מילה
צככרי כשר איך דחיא מילה שנת הא אפטר למיעצד ע"י ככרי
ואחרתי צימי' חרפי' דאז אין האז עקיים המלוה דלין שליחות
לככרי ומלות האז דוחה שנת והנה דעת מחהסיק הכיל דמלות
האז אינו רק צעמי' דינפינן ען וימל אצרכס ולא אחיכ
והסצנתי דאחיכ חייב רק כשאר ישראל ואיכ מלות האז אינו
חזמן צמחא דחינו צא חזמן לזמן ושפיר לריך קרא דאשה
פטורה מזה, ויש להציה ראיה למחסיק דאמרינן יומא דף כ'
כקוט האי כלל צידך כל שחמו קצוע דוחה אח השנת וכו'
וכל שאין זמנו קצוע אינו דוחה לא אח השנת וכו' ואי מלות
האז גם אחר שמוכת אחתי דמי שנת וזה וימל אצרכס אח
ילחק צנו צן שמוכת ימים שמלות אצ רק צמי' ולכן כאשר ליה
אוחו אלוקים לריך קרא אותו ולא אותה וראיה לזה והיכן
דיצר וצן שמוכת ימים ימול לכס וכו' דמזה ילפינן דדמי שנת
כמיש חוס' שנת קליצ מגילה כ' ויצמות ע"צ דוביוס השמיני
ימול לריך ציוס ולא צלילה:

ועוד כיל צפירוש הודי' הכיל ואקדיס משונח חמיס יודי' ק"י
רמיש מי' שס דמדרש רבה שהצי' רש"י סיפ לך דאח
צצר אחי לרצות פריעה פליג אהא דאמרינן צינמות ע"א ע"צ
לא כיחנה פריעה לאאעיה ע"ש לא ראה חוס' עס צמקומו
ד"ה לא שנתו דאף שלא נלעוה על הפריעה מי' פטע מילמו
כמו שקיים כה"ט כולה עד שלא כיחנה ע"ש:
ומיש עס דקיייל כש"ס שלנו דלא כיחנה פריעה לאאעיה
אינו מוכרח דלגירסא שנייה דרש"י עס וגירסא ר"ח
אחי קרא דיושיע לליילן המעכצין אח המילה איכ שפיר י"ל
דכיחנה פריעה לאצרכס והאי שוב לליילן המעכצין אחי ועיין
חוס' יוש"ע סיפ דארי':

ומה שנתקשה עס על הראש' דמצריך להכניסו צין מילה
לפריעה וסוי עוצר לעשייתן ואיך שייך על פריעה
צריחו של אי' הא לא כלשווה על פריעה כיל ודאי לפירוש
רמזים צנתקנה סיפ דארי' מל ולא פטע כאלו לא מל שחור'
צשנת על ליילן המעכצין פריעה כמו על ליילן המעכצין מילה
קשה ככיל אצל צמחי' שמי' חווי' עס דקמיל אף דאצרכס
לא כלשווה על פריעה והוי סיד דאף דלא פטע קיים עכ"פ
עלות מילה כאצרכס קמיל שכך היחה הלכה שאס לא פטע
הוי כאלו לא מל צמחי' ע"י"ש איכ כל זמן שלא פטע גם
עלות מיחוד לא קיים ולא הכניסו עדיין צצריחו של אי'
וצפריעה מקיים ומתקן המילה שקודם ואיכ צפריעה מכניסו
צצריחו של אצרכס דהיינו שמתקן מילה שקודמת שהוא צריחו
של אצרכס אציו:

ולפי' קשי' לי להך גירסא דכיחנה פריעה לאי' והרי אצרכס
גופא לאו צר פריעה היה כמיש רש"י סיפ לך צשס
מדי' שכבר צמחעך ואיך מל אח ילחק הלא אינו צן צריח
פריעה כדאמרינן צע"ז כ"ז לענין ככרי ואשה דאיכס צכלל
ואתה אח צריחי' שחמור, אף לקיי' דקיייל כמי' עס מהמוז
ימול ואשה כשרה למול דכמחן דמהיל' דמי' והכא כמי' כיון
דכחמחכה ערלחו כמחן דכפרע דמי' ושפיר פטע אח ילחק
יהנה חוס' צע"ז עס הק' אי אשה פאולה לימול ל"ל אותו
ולא אותה אצל למיד כמחן דמהיל' אי' שזה וימל אצרכס אח
ילחק צנו צן שמוכת ימים, וכדי שלא תקשי' הא אינו צר
פריעה לזה ח"י כאשר ליה אותו אלוקים ולא אותה ומדאלטריך
קרא ע"כ דאמרינן כמחן דמהיל' והיכן דיצר דכמחן דמהיל'
וצן שמוכת ימים ימול לכסכל זכר וכו' המול ימול, דמיני'
ילפינן דאשה כשרה למול והיינו משום דכמחן דמהיל' דמי'
והי' ימול אח לצציו לאהבה אח שמו להחחלך צחמו ויחיה
עלינו כועמו ויפרוס עלינו סוכת שלומו ככפשו וכפש' ידידו
החוחס צאהבה דושי':

עמרס הק' צלוהס צקיק הכיל:

וראיה לדברינו מצדיחה ליצוא ע"ז דקחני טומטוס אינו אוכל בחרוונה וכו' משוך ונולד כשהוא מהול הרי אלו אוכלין אכדורונינוס אוכל בחרוונה ואינו אוכל בקדשים וכו' ומדקחני גבי אכדורונינוס ואינו אוכל בקדשים כן גבי נולד כשהוא מהול משמע דנולד כשהוא מהול אוכל אפילו בקדשים, ואפילו באכדורונינוס כחז הרמזים פ"י ממעתיק היט יראה לי שאוכל בקדשים קלים ע"ש, וא"כ נולד כשהוא מהול דעדיף מיני כ"ל אף דלחרמזים לריך להטיף ממנו דם זריח מימי ודאי אוכל בקדשים קלים עכ"ל, וה"ל נימול חוץ ח' אף דלריך להטיף דם זריח מימי כשר לאכול בחרוונה וקדשים קלים עכ"ל ז"ל הטפה דם זריח וממילא הוי תיקון גמור כמו זמילה זמנה רק דלדעת שגיח לא עשה מלה מימי הוי מחקן ככ"ל וא"ש:

ועיין בצעמי שנה סו"פ האורג ס"ב וצמד' הגדה [צ"ר פמ"ו] מלאחי טעם לדברי ר"י דחשיב ל"י תיקון גבירא זמילה בכזורה בחלכה בראשיתה ראיתי אבותיכם מה חלכה זו אין זה פסולה אלא העוקץ בלבד כך האבות לא ה"י בהם פסול אלא הערלה בלבד, מצואר שהתיקון הוא הקרת הערלה שדומה לעוקץ החלכה ולא הטפה דם זריח והוא כמיש:

ומיש דמזל חוץ ח' לא מקרי מקלקל כיון דלדעת הש"ך קיים מלה מילה אי א"ל להטיף דם זריח אף מימי לא הוי כחקנה דלריך למול זחי וכיון שזיעל מלה כחקנה אף שעשה מלה מימי לא מקרי מצד"מ ועשה מלה כיון שזיעל ג"כ מלה אין מעלה זמה שעשה ג"כ מלה לפטרו למאן דמחייב זלל עשה מלה, הוא ישר בנסבא, וה' יחנך בני רוח חכמה וזינה, מפיו דעת וחזונה, ותלליח ותשכיל בחרוונה ד' חמימה, ותעסקו בה לשמה, כנפש אצ"ק המלפה לראותך במהרה, נחמה ושלום, והיית כגן רוה, החותם בצרכה משולשת:

עורס הקי זלוהס ציקה הכיל

תשובה שג"ב

צעזיה חוסט ז' תשא תרמיא לפיק:

בארר ראשון, יכלרה ד' כאישון, לכבוד אהובי ידיכ"פ הרב המאופה חוי"ז זך ונקי, רוקח מעשי רוקח, ודודאיו נוחני' ריה, כשיח מויה אליעזר כ"י דייטש האצדריק האכשאוויטץ והגליל:

ברך לקחתי ממנו וצרך אשיב ד' יצרכהו ויאיר פניו אהו ויריס קרנו בכבוד כבוד חכמים יבחנו ויגדיל חורה ויאדירוהכני להשיב אשר יחן ד' צפי על פלפולו הנעים לי מאוד אבל רק בקיבור כי ערדתי עלומים:

מ"ש לחרץ קושיה מהרש"ק שצחשונה מהרי"א יוד ס"י רמיה דק"ל לפוסקים דמל שלאחר שנה בשנה לריך לחזור ולהטיף ממנו דם זריח איכ ליל קרא לרי"י בשנה ק"ו למשרי מילה בשנה משום דהוי תיקון גבירא תייל דאינימא דחילל שנה הוי מילתא דאיך לא תעביד ואעלימי והי"ל מקלקל ולא קעביד איסורא לתפרע כלל, והי"ן דאפילו נימא דלא מהני מימי שוב אינו חסר רק הטפה דם זריח שפיר הי"ל מחקן וכ"כ צפיה יוד ס"י רס"ז זשם הגאון רעקא, ולפענ"ד י"ש לעיין זזה לפמיש הש"ך צפי' רס"ז דאפילו לקוצרים דלריך להטיף דם זריח מימי הטפה דם זריח אינו דוחה שנה דהטפה דם זריח אינו כמו עיקר מלה מילה ע"ש וא"כ אדרבה אינימא עביד לא מהני זיעל מלה מילה שא"י לקיימה עוד כהוגן רק בהטפה דם זריח והוי מקלקל גמור דלא הוי תיקון מלה רק זיעול מלה, ואפ"י אס כאמר דמימי כיון שאס לא הוי מלו וה"י מטיף ממנו דם זריח עדיין ה"י ערל איכ הוי כתיחוח הערלה תיקון קלח מימי לדעת ר"ח צחוס' שנה דק ק"ו עס צעי דוקא התיקון צעעה הקלקול וכאן צעעה הקלקול אין תיקון שהרי אין תועלת בתיקונו עד אחר הטפה דם זריח:

אמנם יש להלדיק עפ"י דברי צעמי שנה עס באורג שכתב וצמד' הגדה [צ"ר פמ"ו] מלאחי טעם לדברי ר"י דחשיב ל"י תיקון גבירא זמילה בכזורה בחלכה ראיתי אבותיכם מה חלכה זו אין זה פסול אלא עוקלה בלבד כך האבות לא היו זה פסול אלא הערלה בלבד, מצואר דעיקר תיקון גבירא הוא כתיחוח הערלה ואס אינו ערל אפילו לא קיים מלה מילה מימי הי"ל מחקן אלא דלפי' ימימי דין חדש דהטפה דם זריח מוחר בשנה אפילו זמילה שלא בזמנה לרי"י דליש זזה תיקון גבירא וממילא הי"ל מקלקל ודלא כש"ך צפי' רס"ז הכ"ל, ויש ליישב

מחכווין לפרק מגוף ח' וכיון דהוא רק כמחך צבש העת הי"ל כשני גופים דחי ומח ודאי שני גופים הם ואף שכתבווין לגוף זה מימי כיון שהוא גוף אחר ממה שה"י סבור הי"ל מחעסק וכדשמיא ומותר ועיין חוס' שנה ע"ה ד"ה מחעסק ול"ע, אך יש לעיין אף דהס כשני גופים מימי כיון דאין האיסור חלו בגוף אס הוא גוף זה או זה לא מקרי מחעסק, ולא דמי לזעב חלב וכסבור שומן שהאיסור בגוף אס הוא חלב, מיהו בלתי א"י תוקס לקושיא זו דז"ל הרמזים עס וכן החובל זחי ע"ש לו עור חייב משום מפרק משמע דוקא חובל זחי יש צו משום מפרק ולא חובל צבש המה ואע"ב דשי"ך מפרק גס צדנר שאינו צעיה אבל חובל משום מפרק ליש רק זחי ולקיימי, ועוד שכתב הרמזים עס והוא שיה"י לריך לרס היולא מן החזרה וזמילה א"ל לרס היולא מן החזרה וא"י כאן משום מפרק:

ומה שהקשיח לדעת הרמזים דמקלקל בחזרה פטור ע"כ הא דלריך קרא למשרי מילה בשנה הוא משום דמחקן כדלמרינן בשנה ק"ו וא"כ זמל של ע"ש בשנה ל"ל טעמא דמצד"מ ח"ל דהי"ל מקלקל, אין הבנה לזה דאחר ח' הוא מחקן גמור כמו זחי דהרי נימול כמלוחו, ואולי טעום סופר כפל צדנריך וקושיהך למה חייב זמל של אחר השנה לרשציא אליבא דרי"ע ולרי"מ אליבא דרי"א ולרי"י אליבא דרי"מ ל"ל טעמא דמצד"מ ח"ל כיון דנימול חוץ ח' שלא כמלוחו לא תיקון מילה והי"ל מקלקל וכ"כ מפלפולך שאח"כ וכבר עמד בזה שאג"ח ס"י כ"ז, אבל קושיחו הוא רק לפי שיעתו דאפ"י לפוסקים דנימול חוץ ח' א"ל להטיף ממנו דם זריח מימי לא קיים מלה מילה רק זיעל המלה ע"ש נופס מגדיו, אבל לפי הבנה הש"ך ס"י רס"ז לקיי לא מיצ"ע"י לקוצרים דא"ל להטיף דם זריח דהוי מחקן דקיים מלה מילה גמורה אלא אפילו לקוצרים דלריך להטיף דם זריח מימי ש"ך עס אין הטפה דם זריח דוחה שנה דאין זה מלה מילה גמורה דכבר קיים חלק מן המלה וא"כ מחקן הוא שתיקיים חלק מן מלה מילה וכל קרוצי מילה מילה הוא וכדלמרינן שזעום י"ז ע"ב כל קרוצי עבודה עבודה היא וכע"ן זה כתב שגיח עס:

אמנם לפענ"ד גס לשיטתו לקיי לפמיש חידושי רשציא שנה ק"ו תיקון מילה הוא מה שמחקנו לחרוונה ולקדשים ואכילה פסחים ע"ש, וא"כ לא מיצ"ע"י לשיטת הפוסקים דנימול חוץ ח' א"ל להטיף ממנו דם זריח ודאי אף דלא עשה זזה שום מלה לדעת שאג"ח מימי אינו ערל ומותר לאכול חרוונה וקדשים ופסק והוי מחקן גמור כמו זמילה זמנה, וראיה לזה מגמ' יצמות ע"א דמלריך ריע קרא דחושב ושכיר ללמד דנולד כשהוא מהול אינו אוכל בפסק ואמרינן עס וקסבר לריך להטיף ממנו דם זריח מוכח דאי א"ל להטיף ממנו דם זריח ודאי אוכל, אלא אפילו לשיטת הפוסקים דלריך להטיף דם זריח מימי כ"ל כיון דעל הטפה דם זריח אין מחללין את השנה וכמיש הש"ך ס"י רס"ז והוא נוצע מגמ' שנה קליה ועייה"ע באשר"י עס איכ הטפה דם זריח אינו רק מלה אבל אינו חייב כרת אס אינו מטיף דם זריח כשיגדיל דהא לא כתיב רק וערל זכר וכו' וזה אינו ערל, וזה היפך ממה שכתב דלמיד לריך שיעיף יש חיוב כרת אס אינו מטיף כשיגדיל ולמיד א"ל להטיף מימי יש מלה להטיף דאיכ ודאי ה"ו מחללין שנה למיד לריך להטיף דהוי כערל גמור אע"כ מדא"ן מחללין את השנה אינו כערל גמור וליכא כרת, ולפי' כ"ל דאפילו לשיטת הפוסקים דנימול חוץ ח' לריך להטיף דם זריח מימי גס קודם הטפה מותר לאכול בחרוונה וקדשים ופסק ומשום דאינו ערל ודוקא ערל אסור באכילה חרוונה וקדשים ולא מי שאינו ערל אף שיש עליו חיוב מלה להטיף דם זריח מימי אינו מעכבו מלאכול בחרוונה וקדשים ואף דלרי"ע צימות ע"א הכ"ל כיון דלריך להטיף דם זריח אסור בפסק מימי הרי לא קי"ל כוותי' ועיין לחי"מ פ"ע מקי"פ ה"ז ואפ"י לרי"ע כראה דדוקא פסק דאיכא קרא דאסור לאכול ולא חרוונה ושאר קדשים דליכא קרא ולריד"י לא ילפינן חרוונה מגיש דפסק רק בגופי' כתיב בחרוונה אסורה לערל עיין ר"פ הערל וא"כ שפיר יש תיקון זמל חוץ ח' שמחקנו לאכילה חרוונה ושאר קדשים ולא הוי מקלקל וא"ש:

וא"ל חתמה ע"ז שהרי פסק הרמזים פ"א ממילה הי"ז דקטן סנוולד כשהוא מהול לריך להטיף ממנו דם זריח ומימי פסק צפ"י מחרוונה הי"א דנולד מהול אוכל בחרוונה, אף אחת אל חתמה אס נימול חוץ ח' לריך להטיף ממנו דם זריח ומימי אהני ליה מינה חוץ שמיני להכשירו לאכול בחרוונה וקדשים:

לייטן זנה קושיה הריט שנאשרי פארדיע אי ימול חוך ח' לריך הטפה דס זריה איכ נקדס ועל של טנה נעיש נעי כיתן טנה לרחות להטפה דס זריה ולהכיל איס דבהטפה דס זריה אין כאן דיהוי טנה דהוי עלקל:

אך נעיש הקושיה מעיקרא לקימו ועיין נעניא סימן כיב טהעלה זמל חוך ח' דלא קיים מלוח מילה אלא שאין כאן אחיב עה לעול ואין חועלה זעהטפה דס זריה עייט, עיקר מלוח מילה כעטל זעט הש"ך דמשיה אינו דוחה טנה, וכיל דאפילו לרעה טעם הש"ך דזמל חוך ח' קיים זנה מלוח מילה זממ אס מל זענה זעמנו איכימא דלא מהכי משום עלמית זודאי לא קיים מלוח מילה כלל רק שאין כאן ערלה דאי נינעא דקיים טוב הוי מחקן וז"פ:

ורש"י כיל סברא ישרה דהא דאמרינן עלימ היינו כדי שיתקיים רלון התורה שלא יהי מעשה זה אצל אס זמאי דכימא לא עהכי יחזטל זיכ רלון התורה טוב אמרינן דמהכי, [עיל סי' סכ"ד] ואיכ היכ אס כינעא עליע ואין כאן מילה וזנה שיעיף דס זריה אינו מקיים מלוח מילה ככיל וטוב איכימא לא מהכי זיכ יחזטל רלון התורה דהיינו מלוח מילה וטוב אמרי דמהכי והוי מחקן ושפיר אילטריך קרא למשרי מילה לרי' ויש להסגיר יוחר דמחכ"פ הויא דאסור ליתול זענה או משום חילול טנה או משום זיטול מלוח מילה ולהכי לריך קרא למשרי מילה זענה ואיט:

ובאמת יס לי מקום ספק אס כפלה סכין ומל אס התיכוק אס אינה מילה כסירה ואפילו הטפה דס זריה

איז ואף דזככרי פסול כזואר נסי' קסיד היינו מהמול ימול וככרי עיל מקרי אפילו זכימול כזואר זע"ז כי אצל זכימול זמילא שפיר דמי דאינו ערל הסכין, ודאי לעיד דאשה פסולה מואתה אס זריתי שחמור לריך למול מי שהוא זככל קיום מלוח מילה ודאי פסול זכימול זמילא אצל למיד דאשה כסרה דליף מן המול ימול ואימא כאן דמהילא דמיא הפירוש שאינה ערלה ורק מי שהוא ערל פסול למול ואיכ שפיר יל דכימול זמילא כשר ואיל להטיף דס זריה, ולפי' לא שייך זמילה כלל עביד לא מהכי כיון דגס כימול זמילא כשר וכתיב חוס' זחמורה ד' דיה רזא לענין לורס און זבור ולקיימ:

אבר זלחאי קושי' מעיקרא ליתא דהא איכינאל דמורה למול זענה משום עלימ והוי עלקל איכ לריך להטיף

עמנו דס זריה דכך זענה קושי' לפוסקים דמל חוך ח' לריך להטיף דס זריה אצל אי שרי מילה זענה מן זכיום השמיני הלא איז להטיף אחיכ דס זריה ואיכ שפיר לריך קרא למשרי מילה זענה כדי שלא יהי לריך להטיף זמנו אחיכ דס זריה:

ותירוין השני שכי כימ לריך קרא דאיכא זמנו למולו זענה יפה כחז וכן עלה זמחשנה לפני זעהקפה ראשונה זקושיא הכיל, ואמנס מיט לחרץ זנה קושיה שלום ירושלים

לרעה לחס שמים דמקלקלן פטורים אצל אסורי' מהיט איכ איך מוכח לריט דמקלקל זחזורה חייב דילמא פטור ולריך קרא למשרי איסור דאורייתא ותירץ דאפילו אי מקלקל אסור מהיט זממ היכא דאילטריך עוד להטיף דס זריה לא מהכי מעטיו כלל וליז קרא, אין לזה פי' כלל כיון דאפילו מקלקל גמור שאין זו חיקון כלל אסור מהיט מדוע לא יהיה אסור זנה אף שלריך להטיף זמנו דס זריה ומכיש שיש כאן חיקון קלה עכיש שאחר הטפה דס זריה לא יהיה לריך לכרזה הערלה וכמטיל זכסי' הכיל מדמי ליי' לחיש וכאן נמי הוי חיש מחיקון המילה ואס כוונתו שאין כאן מלאכה כלל, זיא דהמלאכה הויא כמילת זמנה דהיינו הולאות דס כמיט חוס' כחזונה זכוביא דמפקד פקיד והוי שפיר מלאכה אלא דהוי קלקול וכיון דמקלקל גמור נמי אסור מהיט שפיר לריך קרא למשרי והקשה שפיר:

ומיש עוד דלמשרי איסור גרידא ליל קרא דעדלית דאין כאן עולית ולא כרה כן עלה זדעתי זיכ, אלא דאיכ אפילו מילה שלא זזמנה נמי היטה מותרת זענה מהיט ואס כן מיל דמקלקל זחזורה חייב דילמא רק איסור חורה ואלטריך קרא למשרי זזמנה דנדע לאסור שלא זזמנה ואין עשה דוחה איסור זה דשאני איסורי דענה דמשרי וכדאמרינן זינמות וייו לענין לאוי דענה:

ומה סכיל זייטוב קושיה שלום ירושלים הכיל ולחדש זרז דגס לרעה לחס שמים דמקלקל אסור מהיט היינו דוקא זמלאכה שייכול לעטיתה גס זמחקן והיא זככלל מלאכה זמטכן אף זעמקרה עשה אותה זקלקול ופטור משום דלא הוי מלאכה

זמחשנה אז אסור מהיט משום דעכיש הוי זככלל מלאכה ועיין פני טנה מיו עיז זחוס' דיה דכל טרולה לחדש לריט דפטור זמטלליג היינו זמקילה זחטתא משום דקרא כל העושה זו מלאכה יומה כמכנה למלאכה זמטכן זבעינן מלאכה זמחשנה אצל זמנו לאו איכא משום דליט כל מלאכה נאמר זכסיני קודם מלאכה זמטכן עיש אצל חזבל זמזעיר לריט דלא זמטכחה לה רק זקלקול לריט איכ אי לאו קרא דמילה והזענה זח כהן לא הוי זככלל מלאכה כלל ועיין חידושי רש"י וזענין טנה קיו זנה מודה לחס שמים דאפילו איסורי דאורייתא אין כאן וכעין זה כחז חוס' זיומא פיא דיה כל דאף דרביעית דס זכא זמשי מהיט זמטרף זמנו זענין קרא מיוחד לרביעית דס זכא זמני מהיט שלא היי זככל אחד זמס כשיטור עיש והיי דוקא זמלאכה דמטכחה זח חיוז דסקילה זחטתא זמחקן או זמקלקל הוי זיכ איסור חורה אצל זחזבל זמזעיר דלא זמטכחה ליה חיוזא משום דממיר הוי מקלקל גס איי חורה זיכ אין זו ולקיימ:

ומה דקיל זכא דפריך זענה קליה זאדשמואל לא עבר וכו' הו לטמואל דסי' זמטלליג חייב זמקלקל זחזורה פטור ואיכ מותר למולו זענה זמכיש דאי הוי ערלה כזושה איכ מילתו דוחה טנה ואי לא הוי ערלה כזושה אין חיקון זמילתו והוי מקלקל ופטור אף דאסור זמזענין זכיש זממ אחי ספק עשה דאורייתא ודמי ודאי דרזכנן כן כראה זכוונתו אף שלא פירש, ולפעניד לקיימ דדוקא לענין ספק נפל זענה קלי' אמרינן דמהלי' זמכיש אס ח' הוי שפיר קא זמיל' ואס לאו זמחק זככר

ואין כאן מלאכה כלל אצל כאן כיון דהוי מלאכה כמילת זמנה רק דכימא דהוי מקלקל אס אינו זמחויב למולו דאין כאן חיקון מלוח, זיא דהרי אס לא ימולו היום זמחויב למולו למחר זמפק וכיון זמחויב להטיף זמנו דס זריה זמפק שפיר הוי מלאכה זמחשנה ואין לפטורו זמח זמקלקל, ומכיש לניש זמחידושי רש"י זענה קיו דיש חיקון זמילה זמלזד קיום המלוח זמחקנו זחזומה וקדשים ואכילה פסחים אלא דזה הוי זמטלליג ולפי' זעשואל דמטלליג חייב שפיר הוי זמחקן מהיט זאיכ גס זמפק ערלה כזושה כיון דמפק אסור זככל זה ועיי הטפה דס זריה מותר זנה שפיר הוי זמחקן אפילו אס זמחמ אינו ערלה כיון דמיי עיי המלאכה זמחקן ועשה זוככר לזה ופריך שפיר:

ומיכן זחזנה למטיל דהטפה דס זריה לא מקרי מלאכה זחיקון רק קלקול דאיכ לא הוי פריך מידי זאדשמואל לא עבר דהרי הטפה דס זריה הוי ודאי רק קלקול אפילו לריך להטיף:

וגם פלא זעניי על דברי הש"ך זכסי' רכיש זעהנתי לעיל דהטפה דס זריה אינו דוחה טנה דהרי זכוביא זו זכיאז דאס ודאי ערלה כזושה הוי דוחה טנה זמפיי שאינו מל רק זמטיף דס זריה וליע, וזנה יכא שלום יכוח על ראשו זכככשו זככש ידירו דושיט:

זימס הק' זלוהס זקיק הכיל:

תשובה שני

שוכ"ט לכבוד ידכ"פ זחזומי הרז הגאון וכו' זקש"ט מויה זוסמאן סופר זיי זאדריק האלחש זמניא:

דבריו הכעתימס המקולאים זפז הגיעו עדי זימי הפורים זעברו וכו' זאשר זכיא קושיא זעס זחסי' איך יליף זענה קיו דמקלקל זחזורה חייב מדאילטריך קרא למשרי מילה זענה דילמא אילטריך קרא למילה זכרעה זענה קליג דאז הוי זמחקן זאילטריך קרא למשרי' זענה, קושי' זי הקשה זיכ זככר ישויעי אויח סי' ט"ך אוח ח' עיש, [עין זייט אויח סי' קי"ז וקייח זמשי] הנה זעהקפה ראשונה זחמכתי לייטע עפימ דאמרינן זזמחיס ליי' ליוול דסיל זיאה זמקלח שמהי זיאה זמורע זחל ח' שלו זעיש וראה קרי זו זיום זוטל זמכיש ידיו לזכוונת דהואיל והותר לזרעהו והותר נמי לקרי' ועיין זעויא זמילה גי' דיה ולחחותו שזוכי דאפילו זקילתא לחמיתתא נמי אמרינן הואיל זאישתרי זאשתרי, [עיל סי' קעניח] ולפי' זמילה זכרעה זענה לא אילטריך למשרי' דכיון דכתיב זכר אפי' זמקום זנה יקון איכ זיש זו לרעה גס זלא קרא דיעינן דמותר זענה הואיל והותר לזרעהו והותר לזכנהו זאף זעהוס' זינמות ח' דיה זכא זכנו זחזיון זבי דדוקא זעס אחד אמרינן הואיל ולא זכסי שעות זכנון זעה אחי זחחות זשהו, זמנו זכר זוכיח זעויא זעס דקחמא דזערא זינמות לא קיל האי חילוקא, ואיכ היכ אף לרעה זענה זכסי שעות איכיל הויא

הואיל ואשתי אשתי ועיני צנחנים שם פלוגתא דאזני ורנא
 חי גני הותרה אמרינן הואיל או גני הודחה ויצוהר לפנינו
 אייה צמילה בלרעה אי הותרה או הודחה ואיש לבאורה:
אך צמחה יש לרחות כיו דהרי אמרינן צינחות חי מי לא
 מודה עולא דאש ראה קרי צליל חי שאינו עכבים ידיו
 לצנחנות שלא ילא לטעה שהוא ראוי לקרנן עיש והכי עדיין
 יש להקשות דילמא אילטרין קרא להינוק שכולד צו לרעה
 צנחה דלא ילא לטעה שהותר לרעתו, והכא פריש תי דליכא
 לאוקמא קרא צהכי דאיכ ליל קרא צטר להמיר אילה בלרעה
 טא כבר ידעינן עקרא דציוס דלא מחוקמא אלא צמילה
 בלרעה, ולפמיש גזי אינו דאי מהסס הוא הואיל והותר
 לצנחתו הותר כתי לרעתו מחמירתא לקילתא ושני אסורין
 צאים עכים צמיה, אבל מילה בלרעה דעלמא אימא דאסור
 ולהכי אילטרין קרא למשריי, ואמנס בלחיה יש להסיב על
 תירולו דודאי אי לא הוי כתיב צטר להמיר מילה בלרעה לא הוי
 מוקמינן קרא דציוס צכהיג ולהמיר גס מילה בלרעה אלא
 הוא דמקלקל בחצורה חייב רק הסתא דכתיב צטר להמיר
 מילה בלרעה ספיר קסה מיל דמקלקל בחצורה חייב דילמא
 לריך קרא צכהיג דהוי מתקן בגון מילה בלרעה צנחה:

ואמנם בגוף הקושיא כלעיד למיש הרשב"א בחידושו שנת קרי
 וזיל וכיון שכן מילה צנחה ען הסתא מותרת שהרי
 יש צו חלה וקלוקל אלא הציבוק ותיקון המילה שהוא עושה
 המולה אינו תיקון בגוף הדבר אלא שהוא מולה ותיקון מולה
 אין מחשבנו לו אפיי שהוא מתקנו לתרומה ולקדשים ולאכילה
 פסחים אין אותו תיקון בגוף המילה אלא אלא אחרים ומלאכה
 שאלליג הוא וכו' עייש מצוהר דגס מה שמכשירו לתרומה
 ולקדשים ולאכילה פסח עיי מילה כתיב לא מקרי תיקון רק
 מלאכה שאלליג ולריש פטור עליה ואיכ גס בקולן בהרתו שמתערו
 כתיב לא מקרי תיקון רק מלאכה שאלליג ולריש פטור עליה ואיכ
 גס כי מוקמא קרא צמילה בלרעה צנחה כתי מוכח דמקלקל
 בחצורה חייב לריש ולקמי:

וביתר ציבור ניל דהא דכתבו התוס' וראשונים דלריש תיקון
 מולה לא חשיב מתקן היינו משום דלא מקרי מתקן
 אלא צמתקן מלאכה שיש בה תיקון לגוף והוא תיקון גס
 לככריי אבל מה שאינו תיקון גס לככריי כגון לטהרו מלרעהו
 ולהכשירו בתרומה וקדשים שזה אינו תיקון רק לישראל והוא
 רק תיקון לכפש לא מקרי מתקן גבי מלאכה שנת ועיין בזכיי
 פ"ג מחומי היח וכו"פ ס"י י"ד א"ה ג' ואין כאן מתקן
 כלל גבי מילה בלרעה ואיש:

אך ניל דקושיית הגאונים לא היי דמילה בלרעה הוי מתקן
 משום שמתערו, אבל קושייתם היי מלד שמרפאו מחולי
 הלרעה והוא תיקון הגוף ושפיר הוי מתקן, ולפי' ודאי דליחא
 לחיי מחוחי כיי דהרי כתב התוס' שצעות ג' דיה בקולן
 דאין אסור קליט צהרת רק צדי מלאכה נכעים, והא דאמריי
 שנת קליט חינה נכעים עמאים נכעים מהורים מה איכיל,
 איירי כתיב דאי מלאכה וקרי מהורים צעמד צעיניו צזה וצזה
 או כהה לפי שאינו מוחלט וכו' ועיין רש"י שנת שם דיה
 נכעים ואיכ אילא לאוקמא קרא דציוס צמילה בלרעה שאינן
 מנכעים שאסורים בקליטה ואפיייה הוי מתקן שמרפאו מלרעתו
 ואכתי ייל דמילה בלרעה צאותן ד' מלאכה שאסורים בקליטה
 אסור ולהכי אילטרין להמיר צטר ואפילו צמקוס צהרת יקון:
ומי גס צזה אחי אומר דלקיי דמבואר בראשונים ובתוספתא
 ציבור צמיינן בחידושי שנת קיו דלא מקרי מתקן
 אלא אס התיקון הוא צעלס ובגוף המלאכה, אבל אס גוף
 ועלס המלאכה הוא קלקול אף שעיי צה תיקון מיי תיקון
 ההוא אינו מלאכה והוי מלאכה שאלליג, דגוף המלאכה הוא
 קלקול, ולפי' בחצורה דעלס ובגוף המלאכה הוא הולאה הדס
 דהדס הוא הנפש וכשנוטל מתלחו כוטל מקלח כשמה וחייב
 עשוס כינ ובמיש תוס' כתובות הי דיה דס, והולאה הדס שהוא
 המלאכה הוא קלקול גמור ואף שיש צמילה בלרעה צמקון שמתוך
 לרעתו הלא חתיבת לרעה אינו מלאכה ולכהיפ הוי משאלליג
 וניל קרא למשריה אי לאו דמקלקל בחצורה חייב ואיש:

אלא אי קשיא הא קשיא ואקדים לך דברי תוס' כתובות
 שם שהציאו רא"י דכתיבת כשמה אינו משום הכחשה
 שמחלישו וכוטל קלח כשמהו משנת קליג דאמרינן האי אומנא
 דלא מיינן סכנתא הוא ומעברין ליי וכו' ואי הוי משום החלשה
 ליכא חילול שנת דהוי מלאכה שאלליג דאי להחליש התינוק
 ותמה פניי אמאי לא הוכיחו מדאלטרין קרא למשרי מילה
 צנחה ועכיה דיש אסור חצורה מהיה ואי כתיבת כשמה הוי
 שמחלישו הא הוי משאלליג עיש צחריכות וכבר קדמו בקושיא

כעין זו צמיע שם, ותיי דהא דאילטרין קרא צמילה אינו
 עשוס הולאה הדס אלא להמיר חליטת צטר דחייב עשוס חולש
 כדאמרינן צנחה ליד גבי לפורן שלא פירש וכו', וצינחות
 סיי סכיה חמה איכ איך ילפינן מדאלטרין קרא למשרי מילס
 צנחה דמקלקל בחצורה חייב דילמא פטור אלא דחולש חייב
 צמקלקל ומילס הויא דאסורה צנחה עשוס חולש עייש:

וגי' דסנה כתב המהרש"ל בכתובות שם דיה אחיל צמיינן
 גירסתו ואחיל מקלקל הוא צמקוק רש"י עשוס דקיל
 דמקלקל צנחה לכיע פטור רק צמוצל ומצעי חייב לריש ועיי
 חירן רש"ל דכל קלקול צמיינן צאדס צין הוא לגבי פתח
 צמיינן עשוס צכין צין הוא לגבי מוליא דס צמיינן עשוס חצורה
 לעולם קלקול חייב לריש ופטור לריי ועממי דריש דמחייב
 קלקול בחצורה עשוס דסתס חצורה הוא קלקול מלד אי ואפיי
 חייביי רחמנא, ועעס זה כתיב שייך אפילו צפחה גבי אדס
 שהוא לעולם קלקול עיש, ודבריו מחוסרים ציבור ולריכין צמלין:
ולפענרי דתוס' שנת קיו דיה מדאלטרין הקסו ליל למייק
 עמילה כילק כולה מילחא מהצנחה צת כהן,
 דהצנחה איכא כתיבת כשמה וחובל כתיב לא חייב אלא עשוס

כינ ותיי דלענין מקלקל בחצורה ליכא למייק מהצנחה דהתס
 התיקון צה צעמת הקלקול אבל לענין מקלקל בהצנחה יליק ספיר
 דאחר הצנחה צה התיקון כדפיי, איכ אי לאו דילפינן עמילה
 דמקלקל בחצורה חייב הויא דרליחה דוחה צנחה דלאו מלאכה
 הוא והצנחה למודא הוא דאימעתא עשוס דמקלקל בהצנחה
 חייב, ודבריהם כפלאים לכאורה ודקארי לה מה קארי להו
 צקושייתם ותיי האי האריך אפשר למייק מהצנחה צת כהן
 דמקלקל בחצורה חייב, דילמא פטור ודאסרה תורה הצנחה
 צת כהן עשוס ההצנחה הוא דמקלקל בהצנחה חייב וכחירוולס
 הסכי, ומתחלה מאי קסברי אבל יוצנו הדברים, דהך עילתא
 דמקלקל בחצורה חייב וכן מקלקל בהצנחה ייל משני פניס
 א) דלא שני לן צין קלקול שהוא אלא חצורה והצנחה שפאר
 קלקול, ואס קלקול זה הוא צפאר מלאכה פטור רק חמייב תלוי
 במלאכה חצורה והצנחה שאין הקלקול פטור צת וגס קלקול
 אחר חוץ מקלקול חצורה והצנחה כתיב אין פטור למלאכות
 אלו, ב) יש לומר להיפוך דאין חילוק צין מלאכות חובל
 ומצעי לשאר מלאכות, וקלקול שפוטור צפאר מלאכות פוטור
 גס בהס, אלא שזה הקלקול שהוא צמוצל ומצעי אינו פוטור
 ואפילו צפאר מלאכות אינו פוטור קלקול הזה, ולפי' תוס'
 צקושיא ותיירן האי סיל כפן השני וקסה ספיר דמהצנחה
 צת כהן מוכח דגס קלקול של כתיבת כשמה וחובל אינו
 פוטור דאי פוטור איכ למה אסרה תורה הצנחה צת כהן הלא
 הצנחה הוא רק לכיי ואיכ קלקול של חובל וכיי פוטור וכמיש
 תוס' אחיכ צדיה מיל ותוס' צתיי הסני סיל כפן הרשטון
 ולכך ספיר כהצו דליל מהצנחה צת כהן דילל למלאכה הצנחה
 אינו מוזיק שוס קלקול, אבל למלאכה חובל וכיי מוזיק כל
 קלקול ושפיר אסרתו תורה עשוס מלאכה הצנחה:

ולפי' איש דקיל לרש"ל כפן השני שכתבנו דאין חובל חובל
 ומצעי תלוי במלאכות אלו אלא צהקלקול שהקלקול
 שיש צמוצל ומצעי אינו פוטור, ועיין ברמב"ם פ"ח משנת הי'
 ותיי דמקלקל בחצורה צמהמה פטור רק מקלקל בחצורה צאדס
 חייב וכיי מלשון רש"י שנת קיו דיה חוץ מוחבל ספיי צאדס
 ואיכ עכיה מה שאינו פוטור קלקול צמוצל הוא חלוי צמה
 שהקלקול הוא צאדס דהרי צמהמה פוטור אחרו קלקול צעלמו.
 וספיר כתב מהרש"ל דסיל להאי גירסא דכל קלקול שהוא צאדס
 אינו פוטור שוס מלאכה מלד מקלקל לריש וחייב כמו חובל
 ומצעי, וממילא מיושב לככון קושיית ישויע דספיר ילפינן
 מדאלטרין קרא למשרי מילה צנחה דקלקול שהוא צאדס
 אינו פוטור וחייב צין עשוס חולש צין עשוס כינ וזה פירוש
 מקלקל בחצורה שהוא מקלקל צאדס חייב ואיש, ולפי' כיון
 דילל צמילה איכא חובל עשוס חולש הדקיל מיל דמקלקל
 בחצורה חייב דילמא צמילה בלרעה צנחה שפאר מתקן ואי
 כתיירן סיל דאין התיקון בגוף המלאכה שהוא הולאה הדס
 זיא דמלאכה חולש ספיר הוי התיקון בגוף המלאכה דחוץ
 הערלה עס הלרעה:

ואמנם לולא דברי סיי היי ניל דליש צזה מלאכה חולש
 כלל דהרי אמרו צנחה עיד חולש חייב עשוס גוזז
 ובזיזה ליש רק צדבר שאינו גופו ממש כגון עער ולפורן וליי
 ספירשו צנחה ליד או חותך יצלה צעירובין קיי שהוא חולש
 דבר שהוא משונה וחלוק מצאר גופו זה מקרי צעוקר דבר
 מגידולו אבל חולש צטר מצטר אינו חולדה דגוזז ואינו עוקר
 דבר מגידולו אלא שחולק דבר אחד לצניס ועיין כיי רש"י
 שנת

צאיכא לרעה דאיכא דחיית שנת לא הוי אלא דחיה אצל
 אי מקלקל בחצורה חייב ואי אפשר לקיים קרא וציוס אפילו
 בשנת רק עיי דחיית שנת מקרי הותרה, ועיין ישועה יעקב
 אויח ס"י סליא אוח ג', ועיין חידושי רעבין שנת קליג
 דללישכא צהרא דררטיין לעשות אצל אהם עושה צביז טעל
 רגלו איכ אפילו לרצר הרשות מותר צאינו מתכווין אפילו
 צפיר, ועכ"ה הא דכתיב צטר אעפ"י שיש סם צהרת ימול
 היינו אפילו צמתכווין ואומר לקון צהרת צנו מתכווין ע"ש,
 וכיון שכן ע"כ מילה צלרעת לא הורחה אלא הותרה, וממילא
 כיון דצחר קרא כתיב וציוס השמיני ימול צטר ערלתו איא
 לומר דמקלקל בחצורה פטור וימול דקאי אציוס הורחה ולא
 הותרה ועל צטר הותרה ולא הורחה, דאטו צככיכא חריפא
 פסקיין לקרא דלענין זה נפרש ימול הורחה ולענין זה הותרה.
 אי דצנת ג"כ הותרה ושפיר מוכח דמקלקל בחצורה חייב והבין:
ויורה י"ל דצבר הקסה צחידושי רוצין סם אי אפילו צצבר
 הרשות מותר צפיר אמאי אסור צמתכווין, וי"ל דהנה

צחדושי רצצ"א סם הקסה ל"יך מה ענין זה לרשאיי הא
 מתכווין לקלילה ואינו דומה רק למשאלליג דאסור צצאר איסורין,
 יתירן דאי כחצ רחמנא השמר צנגע לרעה שלא חקון היכ
 אלא השמר צנגע לרעה כחצ רחמנא כלומר שלא יעברנו אלא
 צבוראה כהן, ולכן הור דלמריין דכיון שכן אסור לקון
 צהרת שטעהר הור צקלילתו והלכך כשזה קולץ לסם מילה הו"ל
 דשאיי אלא עהרה ע"ש, מצוחר דאיסור קלילה צהרת אינו
 מלך מעשה הקלילה רק משום הנאה עהרה, וכצ כחצ הרין
 פגיה צקוביח דריחא מילתא דלענין הנאה דשאיי מותר אפי'
 צפיר והציח ראיח ממוכרי כסות ע"ש, וציחרתי דצריו צמקיא,
 ולפי' איש כיון דגם כאן משום הנאה עהרה היא מותר אפי'
 צפיר אצל צמתכווין להנאה זו אסור, ולפי' צקולץ צהרתו
 צצנת נמי ליכא איסור שנת אלא צמתכווין לטהרו אצל
 צאינו מתכווין לטהרו אף דהוי פיר אין כאן איסור שנת
 דהנאה עהרה הוי כצא ממילא, והנה הקסה השעמיח פייצ
 מעכוים למיד מילה צעכוים כסירה אמאי דחי שנת כימהלי'
 עיי נכרי ואפילו למיד פסולה מהלי' עיי קטן, וצחמיס יו"ד
 ס"י סכיח חירן דכחי דהתינוק כיחול אצל האצ לא קיים
 המלה דוציוס השמיני ימול עיי שליחות נכרי וקטן ע"ש,
 ולפי' איש דליכא למימר מקלקל בחצורה פטור וקרא מיירי
 צמילה צלרעת צצנת דמתכ"פ אי צאינו מתכווין לקון צהרתו,
 שוב אין כאן איסור שנת אף דהוי פיר כמש"ל, ואי צמתכווין
 לקון שוב ודאי האצ לא קיים מע דוציוס השמיני דהא הוי
 מלחצ"ע דאפשר שלא יתכווין לעצירה לקון צהרת וכיון שאינו
 מקיים מלה זו שוב אפשר עיי וקטן וצכתיג לא הותרה הורה
 ועכ"ה מוכח דמקלקל בחצורה חייב וא"ש:

ואמנם י"ל דקושיא לקימו דצליה יש להקשות עוד אפילו
 צלא צהרת משכחה מתקן צמלחכה י"ל שהוא הדם
 בגון צלריך להוליא ממנו הדם לרפואה ועיין צאריח ס"י סכיח
 סמיח וצמגיח סם סקכיג והור פלא לכאורה, אצל האמת
 יורה דרכו דהכל ליק ולא מירי, דלשיטת רש"י צצנת קיז
 סם לא משכחה חוצל ומצעיר שיהי מתקן וכל ש"ס צו חיקון
 מקרי משאלליג ולא מקרי לליג אלא צצחשץ צקלקול דוקא
 וכו' וכתיב מביני עמך סם צדעת רש"י עיין עליה, וכיז סם
 להדיח מדצרי חידושי הרמב"ן שכתב דחוצל צחצרו מלחר
 שהוא מתכווין לאותו קלקול ולא לרצר אחר ומלינו סקלקול
 צחוצל חייב מלליג מקרי שהרי הור לריך לקלקול והתורה
 עשאחו מקלקל כמתקן צחצורה וצמילה עצמה לא חייבה אותו
 הורה אלא מפני הקלקול וכו' ע"ש, וצדעת צעמיח סם כל
 שהוא לסלק הנזק מעליו מקרי מלחכה שאלליג ע"ש צאריכות,
 ואיכ כשמל לרפואה להוליא הדם או צמילה צלרעת צין
 סקולץ הלרעת לרפואה צין להסיר הטומאה הוי רק לדחות
 הנזק מעליו והוי מלחכה שאלליג ופטור לריש אי לאו דמקלקל
 בחצורה חייב ולקימו:

ולרעת החוס' שנת דף ליד דיה ריש דסיל אפילו לדחות
 הנזק הוי מלליג ע"ש וכיז מחדושי רמב"ן שנת קיז
 אלא משאלליג הוי אס אין הלורך כעין הלורך שהי צמשכן ואיכ
 אפשר דצמל לרפואה או לטהר הוי כעין הלורך שהי צמשכן ע"ש
 צחוס', מיז י"ל דלקימו דצבר כחצ חוס' סם דצמקלקלי' לא
 חשיב מלליג אלא מד דהוי לגופו ולגופה ע"ש, וכיונכה דכיון
 שהוא מקלקל מלך אי לא די צחיקון שהוא רק לגופו ולרכו של
 העושה רק לריך גם לגופה שיהי גוף המלחכה מיחנקת צכך
 גם לשאר אכסיוס ואליה מקרי משאלליג ואיכ צמילה שהוא
 מקלקל בחצורה מלך אי עיין צחי' רמב"ן אי מקלקל בחצורה
 פטור

שנת מי דיה רחצה ורואיה לזה מדצרי הרמב"ם פ"ע משנת היז
 שכתב הגוזז אח הלטר או שיער צין מן הצהמה צין מן החיה
 צין מן החי צין מן המה וכו' חייב ועיין טו"ז קוס"י שליו
 וצמגיח ס"י חקכיז סקכיח ואיכ איכומא דסייך חלישה צחוחך
 צטר מן הצטר איכ אסור לחוחך חתיכה צטר גם עצמה
 ממה וזה אי אפשר שהרי צהדיח סכינו שנת קניו מתכנין אח
 הדילועין לפני הצהמה ואח הצצילה לפני הכלצים וכו' וממילא
 לקימו קושיא הכ"ל:

ואם כנים הדצרים איש קושיא חמורה שהקסה צספר יריעות
 טלמה יו"ד ס"י כיז לשיטת הפוסקים כרי"ל דריחה כחאן
 דמחא צדיקולא אמאי ליא צצנת עיה דשוחט חייב כמי משום
 חולש ע"ש, ולפמיש כיחא דצחתיכה צטר מצטר ליכא משום
 חולש, [מיהו צלליה יש ליישצ עפיימ שאמרו צחולין קביז
 דצבר וצטר העודלדלין צצמה ועצורין כחוט השערה איכס
 מעמאין עומאח צצילה דהוי כמתכווין אצל מעמאין עומאח
 אוכלין דלענין זה הוי כחלושין ואמריין סם ונסייע ליי לרצ
 וכו' חאכיס שלמקו צאיציהן מעמאין עוונאח אוכלין והחולש
 מהס צצנת חייב העאח דלעיג דלענין עומאח אוכלין חשיצי
 כחלושין לענין שנת חשיצי כמתכווין ע"ש, והיכ י"ל דלעיג
 דלענין טריפות חשיצי כמתמי צדיקולא אצל לענין שנת חשיצי
 כמתכווין ואינו חייב משום חולש ועיין חוס' חולין צ' דיה
 וצמוקדשין ועס פ"ד דיה צעי העמדה והערכה]:

אל"ה דלפי דצרינו דליש צזה מלחכה חולש הרי חורה וכיעורה
 קושיא פכ"י אמאי לא הוכיחו חוס' כחצות דכיכ ליה
 מה שחלשנו מדאלטריך קרא למחרי מילה צצנת, אצל לפעכ"ד
 אי משום הא לא ארי', ואפשר לומר דצמח מדאלטריך קרא
 למחרי מילה צצנת ילפינן רעיקר המלה הור להחליש התינוק
 ועל דרך אגדה יש טעמים לזה, אצל אין אנו לריכין צזה
 לדצרי אגדה רק דגילה קרא ושפיר הוי משלליג וכחמיס חוס'
 דחיקון מלה הוי משלליג ע"ש, וצמח אי לא הוי כתיב וציוס
 למחרי מילה צצנת הייתי אומר דאין חכלית המלה להחליש
 התינוק והוי משאלליג ושרי' צצנת קמי' מדאלטריך קרא
 למחרי צצנת צומכה דחכלית המלה להחלשת התינוק והוי
 משלליג וממילא ידענא דלא שרי אלא צצומכה מצוהיכ אצל
 שלא צומכה אסור דהוי מלחכה שלליג:

ואין לומר הא זה דמילה שלא צומכה אסורה צצנת מקרא
 מלא הור לצדו ולא מילה שלא צומכה וכדצבא צצנת
 כיד, דויא דלא מיצעי' לחוס' סם דיה ולא דליג דאחיא מקיז
 דרצא ליל האי קיז כלל רק דאחי למיסר כל מלה שאין צומכה
 קצוב היום, ודאי ה' אפשר לומר דגם מילה שלא צומכה
 מותר צצנת דהוי משאלליג, וקרא דלצדו אלטריך לשאר מלות
 שאין צומכס קצוב היום, אלא אפילו לרש"י דגריס דאחיא מקיז
 נמי היפ אלא דקקט כן לרצותא אעפיי דאחיא מקיז מיז
 צמעטיין ליי מלצדו אצל מיז גם אי כיחא דמילה שלא צומכה
 מותר משום מלחכה שאלליג מיז אילטריך קרא דלצדו למעועי
 שאר מלות שאין צומכס קצוב היום דאין דוחין יו"ט וכחמיס רש"י
 סם להדיח דמהחס ילפינן דמלה שאין צומכה קצוב ויכול
 לעשותה למחר אינה דוחה יו"ט ע"ש:

ומה"ט פלא צע"כ שראיתי צספר חתן סופר שהציח קושיא
 צעס הגאון מהרי" אסחד ז"ל אמאי לא ילפינן
 דמקלקל בחצורה חייב מדאסרה הורה מילה שלא צומכה
 צצנת, ולפמיש קושיא מעיקרא ליחא דלא מלינו שאסרה הורה
 כלל מילה שלציו צצנת ויו"ט דקרא דלצדו לא על מילה
 לצדה כאמר אלא על כל מלה שאין צומכה קצוב, וממילא אס
 מילה הוי מלחכה אסורה גיכ שלא צומכה מהיט אצל מיז
 אפשר לומר דמקלקל בחצורה פטור ומילה אינה מלחכה כלל
 ושכינן צצנת אפילו שלא צומכה וקרא דלצדו אלטריך לשאר
 מלות שאין צומכס קצוב היום וי"צ לדעת:

ומה שניל עוד צייסוב קושיא חמיס וישוע"י צדך חידוד
 חליית, דצחידושי רצצ"א צככות כ' דיה טצ ואיח
 הקסה והא דחי מה מלה לאו דכחן וכזיר וחי"ך דהיח לאו
 ציעול ליח הור דלא כאמר לאו דעומאח מעולס גצי מה מלה
 ע"ש צ'אור דצרי לפעכ"ד וכמדומה סכצר העירו האחרונים
 צזה, דרוקא היכא דאפשר לקיים המיע צשום פעס צלי עצירה
 ליח רק עכשיו כודמן שאיח לקיים צלי עצירה ליח אז מקרי
 דחיה אצל האי קרא דכחן וכזיר שמתעמאין למח מלה איח
 לקיים צשום פעס צלי עצירה לאו דעומאח צכתיג מקרי
 הותרה לא דחיה, ולפי' י"ל דאי מקלקל בחצורה פטור וליה
 מתקן אלא צאיכא לרעת אס כן ממילא יש לקיים וציוס
 אפילו צצנת צלי דחיית שנת צדליכא לרעה ממילא גם

פטור ואינו חייב חלל מלך התיקון לא מקרי לריכה לגופה חלל כשהמלכה מתקנת לכל העולם ובמלך לרפואה או לטהרה ליכא תיקון רק לדידי' והוי לריכה לגופו ולא לגופה והוי משאלניג ופטור לריש' איז דמקלקל בחצורה חייב ומקלקל בחצורה כמתקן בשאר מלאכות והאי שפיר משלניג והוכיח ריש' שפיר מראשטריך לתשרי מילה בשבת דמקלקל בחצורה חייב ועיין שעה"ש פ"ג מ"ו"ט ה"ד ד"ה א"ך ואיש ואכ"מ להאריך עוד יותר ידידו ד"ו"ט, מחמתו הסוחר טובתו כל הימים:

עמרם הק' בלוחם צדיק הכיל:

עליו עשה דוהסיצ ואין עשה דוחה עשה דמס' אולמא ואפי' לדעת כוב"י דאי עבר, ועשה ליט' מהצ"ע דאמרינן מה אולמא להיפך היינו אם איז לקיים טוב עשה אחרת אצל בגזל גם אחר שי"א בלולג יש עליו עשה דוהסיצ ליט' מה אולמא ועוד היכא דאיז ליה לולג אז קרבן אחר ליט' עבדלי' דאפשר לקיים שניהם וספיר הוי מהצ"ע, ומיט' בזהו ברירה לייט' קושי' חוס' עירובין צבוגי' דליו גם איז אמרתי כן בילדוטי צהי'וטי כבר ארצבר ועיין קלו"ח ס"י ס"א וד' יתן הטוב כמסך וכפס' חמ"ך דושי"א:

עמרם הק' בלוחם צדיק הכיל:

תשובה שני'

שילית צ' אויפאלו ג' לט' נח תרכ"ו לפ"ק:

שוכ"מ לחכמי תלמידי אהובי הרב העאוו"ג חו"צ כמותי גרשון כ"י שטענן אצדקי' מ. לודאש:

תשובה שני'

שילית מאדע יוס' א' דמנוכה תרל"ז לפ"ק:

ברכת שלום ואמה לאהובי מחותני הרב הגאון וכו' כשי"א מו"ה יושיע צרוך כ"י אצדקי' טעטשטבוין:

נועם מכתבו ממול הגיעני וחשתי להשיב מפני הכבוד אצל מחמה עכיעות טובות אמלא כפי קיבור ומה שהביא פרי"מ מדברי הקדוש אור החיים ז"ע צפ' טשא קשה עלי לפלפל בזה כי ע"ד אגדה וכבר כתב הרשב"א במגילה ע"ו דאין מחיטבין צדברי אגדה ועיין כוב"י יו"ד ס"י קס"א, אצל גם החת"ס צו"ד סימן רמ"ה פלפל בזה לדינא דלמ"ד ציומא פיה דפקוקיפ דוחה שבת מושמרו חלל שבת אחת כדי שיטמור שבתות הרבה אין פקוקיפ דוחה שבת רק כדי לטמור שבתות הרבה דוקא ולא כדי לטמור ולעשות ולקיים מלות אחרות הרבה ע"ש, ואכ"כ לא ידעתי אפילו ר"ח קושי'א על קדוש ה' האוי"ח אם אומר פירוש בפקוק אליבא דמ"ד דלי"ך מושמרו ולדידי' באמת אין מחללין אם לא יגיע לטמור שבת והא דלא משמע כן מש"ס ופוסקים היינו משום דאנן ילפינן באמת מוחי בזה או משאר דרשות ומחללין אפילו לא יגיע לטמור שבת ועיין בחוס' יומא פיה דיה ולפקח ומה שפ"י בו הח"ס בחצורה הכיל:

ומה שכל עוד בזה דעיין צו"ד רס"י קנ"ז שתי דיעות אם רולה להחמיר על עלמו למקור נפש דעת המחבר דמותר והש"ך הביא שם דעת הפוסקים דמחייב בנפשו אם מוסר נפשו במקום שאינו מחויב ע"ש והכה נראה דלמאן דיליך פקוקיפ דוחה שבת מושמרו ומשום חלל שבת אחת כדי שיטמור שבתות הרבה וודאי אינו רשאי למקור נפש להחמיר על עלמו שלא לחלל שבת אחת ושלא לטמור אח"כ שבתות הרבה כי הוא חומרא דאחי לדי קולא אמנס' אם בודאי לא יגיע לטמור שבת אחת עוד טוב מותר אליבא דכ"ע להחמיר ע"ע למקור נפש ועיין באו"ח"א שם שפירש ושמרו צ"י וגו' שמחויב לטמור אח' ישראל יותר מן השבת כדי שיטמור שבתות הרבה ופי' זה שאינו רשאי להחמיר ולמקור נפש וע"ז כתב שאם לא יקום ולא יגיע עוד לשבת לטמורו הגם שיועיל רפואה לטענות לא יחלל עליו השבת פ"י אינו מחויב לחלל ורשאי להחמיר אצל אם ירעה לחלל מותר משום ומי בזה ואפי' לחיי טעה וכדאמרינן ציומא פיה ל"ל דאפילו לחיי טעה:

ובזה יש ליישב דעת הרמב"ם ספ"א דמילה שכתב אין מלין חלל ולד שאין בו שום חולי שסכנת נפשות דוחה את הכל ואפשר למול אחר זה ואיז להחזיר נפש אחר מיישראל לעולם ועמד עליו חת"ס צ"י הכיל מכל"י להרמב"ם להמלי' טעם זה ומאי לריך לטעם זה הרי פקוקיפ דוחה כל החירה כולה ולבערדי' ואקדים דעת הרמב"ם צפ"ה מיקוה"ה ה"ד דמי שכתב בו יעבור ולא ייהרג וכה"כ ולא עבר הר"מ מחייב בנפשו וכל טעם הרמב"ם כ"ל דאינו רשאי להחמיר כי מי נתן לו רשות לבעל כל החורה ולקיים מילה זו ומוטב לחלל שבת אחת כדי לטמור שבתות הרבה חלל דבגמי' יומא נאדו מהך דרשה כמו מובלתי דרשות משום דהתינח וודאי פקוקיפ ספק מכל' ולהכי איבעריך ומי בזה על ספק פקוקיפ כפרש"י שם ולפי' צמוקס נפש' ליהרג בודאי כשאר הך דרשה דאין לו רשות למקור נפש דמוטב לבעל מילה אחת מלבעל כה"מ כולה וא"ש: **אמנם** כ"ל דהא דלא ילפינן ספק פקוקיפ מהך דרשה דחלל שבת וכו' היינו דוקא אם עובר עכשיו על ל"ה או מבעל מיט' אשר מילה זו על עכשיו לא יקיים עוד לעולם וכל יומא מילה באפי' כפשי' שפיר אמרינן כיון דלאו שעובר עכשיו או עשה שמבעל עכשיו איז לתקן עוד לעולם ויש ספק אם קיום החורה חלוי בזה כי אפשר שיחיה גם אם יקיים מילה

אחרי הודיע משלומינו וכו' והכני למצוקשך לעיין בספרך ילקוט הגרשוני בזהו מילה הנחת קושי' על מ"ה מלוח צ' שהעלה דמל חוך ח' אין צו שום איסור שמפקיע עלמו ממלוח מילה צ' דהוי רק כמי שאין לו חוץ שאינו חל עליו מלוח צ"עור אי"כ מכלן שמוחר להמלין עד ח' למול בשבת ימול בחוך ח' כדי שלא ילעוך לחלל שבת וקרא דביום ואפי' בשבת איירי בנאכס' ולא מל קודם:

ולפעני' לא מיעבי'א לדעת רמב"ן שהביא הר"ן בשבת קליד דאי אישחפיך חמיצי' דלאחר מילה דאפי' מהלין שאין למלוח אלא שעתה ואין דוחין את המילה מפני שכלערך אח"כ לדחות את השבת דבחר הכי פקוקיפ הוא דדחי ליה ולא מכשירי מילה וכו' ווראי לקי' דמה אכפת לן השתא בחוך ח' אין אנו מלין ולכשיגיע שבת צ' מילה הוא דרחי ליה וכ"ש שאנן בחוך ח' בשב' ואיז אנו ואין לומר דשאני החס' דשרי משום מלוח דהכא כמי איכא מלוח למול צ' ועוד דאפי' צדבר הרשות שריא בכה"ג כמיט' הרז"ה ספ"ק דשבת גזי' אין מפליגי' בפקינה אלא אפי' לדעת ר"ה ורשב"א שם דתדחה המילה כדי שלא יצא לדי חילול שבת היינו משום שעכ"פ אפשר לקיים מלוח מילה אח"כ וכמיט' רמב"ם ספ"א ממילה ואפשר למול אחר זמן וכו' אצל למול חוך ח' שאינו מקיים מלוח מילה כלל ודאי איז לפטור עלמו ממלוח מילה כדי שלא יחלל שבת דביום ח' מלוח מילה הוא דדחי ליה והש"ך צ"י רס"ז לא הק' אלא אי אמרינן דמל חוך ח' כשר וקיים מלוח מילה אלא דלא קיים מילה צ' אצל אי אמרינן דלא קיים מלוח מילה כלל אלא דהוי כמי שאין לו צן למול כלל ודאי רשאי להמלין על שבת כדי לקיים מלוח מילה דמילה הוא דדחי ליה ואינו מחויב לבעל מלוח מילה כדי שלא תדחה מילה את השבת וקו"ח הדברים ומה אם בלאחר השבת דמקיים מלוח מילה מימ' אינו מוחין ודחי שבת כ"ש קודם ח' שאינו מקיים מלוח כלל שא"ל לפטור עלמו ממלוח מילה כדי שלא תדחה מילה את השבת, ואין לומר דשאני אחר השבת שאינו מוחה המילה משום חציבה מלוח בשעתה דהא אמרינן במנחות ע"כ דלא אמרינן האי סברא אלא משום דכבר דחתה השחיטה את השבת עיי"ש:

ועוד דלפעני' אפי' הא דעדלית אינו דוקא בעשה דמיא עליה ואם אינו מקיימה עובר בעשה אלא אפי' בעשה דלא רמיא עליה כלל או שיכול לפטור עלמו הימנה רק שאם עושה אותה מקיים מיט' כמי דחי ל"ה והרי כלאים בלילית דיכול לפטור עלמו ממלוח שיבצש בנד' בלא ד' ככפות ועיין חוס' כחצות מ' דיה כגון ואפי' עדלית וכן מלוח יבוס דחי איסור אשת אח' איניג דיכול לפטור עלמו ממלוח זו בחילול ועיין יבמות כ"א וחוס' שם ד' וכן מלוח אינו מחויב לטהר עלמו ואפי' גילוח מלוח דחי לאו דלא תקיפו אלא ודאי שגם אם יכול לפי' ע"ז עלמו וכן המלוח שלא יקיימה וקיים הל"ה מיט' כיון שבקיימה מקיים מיט' דחי ל"ה ולא אמרינן אלא היכא שאפשר לקיים שניהם דהיינו סיקיים מיט' וגם מלי' לא דחי אצל היכא שלא יקיים מיט' בקיום הל"ה אף שלא יעבור על המיט' ושפיר דחי והי"כ אם ימול חוך ח' לא יקיים מלוח מילה אף שלא יעבור עלי' מיט' שפיר דחי ולקיי: **באות** צעירנא כחצת למיט' צחי' אצן העוזר דמוכה בשבת קליצ דרבה לא קיל דבעי' צעירנא ואצויה פריך שפיר בנפח"ס מי' לרבה לשיעורו אי"כ רבה ל"ל מהצ"ע משום דעדלית כמיט' ציר אליה ס"י ז' הוא תמוה דהרי בגזל יש

מכתבו הנכעים צריה הגיעני סצוע זו ולא היי סכאי להשיב עד היום ואשר חקר לדעת אם מפקיר עצדו דקיל צסוע יוד קיי רסיז סעיף סיד דילא לחרות ולריך גע שחרור אימח עוצר הארון צעסה דלעולם צהס העצודו אס צעסה שמפקירו או צעסה סכותצ גע שחרור ודעת מעלחו דצעעה הפקר עוצר צעסה וכיחא ליה לייטצ צזה קושית מהרי" סצחטוי נוצייק אחיע סיי עיו לחיי סני סצחוס' ציו די עיצ דיה דאזר ראי אין סליח לרצר עזירה אין חלין הקידושין והמעשה צטל איכ צגיטין ייא עיצ דאזר חן גע זח לאשתי ושטר שחרור זה לעצדי דקיל לחכמים דצשחרורי עצדים אין יכול לחזור ואחאי הא קייל המשחרר עצדו עוצר צעסה ואיכ אשלדעי ולהכיל כיחא ליה דמיירי סצבר הפקירו ולריך גע שחרור ואיכ על העשה כצר עצר משעה שהפקירו ואיכ ליכא סוס עזירה צשחרור וליש אשלדעי ואין לחרות דעיכ לא מיירי צכהיג דאיכ איך קאמר ריז דחוצ הוא לעצד מפני שפסלו מתרומה ומפקירו ומשפחה עיין גיטין דף יז והא כצר פסול מתרומה משעה שהפקירו כמיש ראצים פיע מתרומות דין ה' דמעוכצ גע שחרור אקור צתרומה [ונכחא דגייכ אקור צשפחה ועיין צחוס' גיטין מ' עיא סדיה אוחו] זיא רצבר כחצ חוס' חולין ט"ל וגיעין מיצ דמפקיר עצדו מותר צתרומה וצשפחה והראצים פסק לחומרא ומפקק כחאן הלכתא כמיש כיז מיט דתרומות היו עכ"ד :

ובאמת היה יכול לומר עדיף מזה דהא דפקק הרמזים דמעוכצ גע שחרור אקור צתרומה היינו צחליו עבד וחליו צן חורין וכדומה אצל צמעוכצ גע שחרור עיי הפקר אוכל צתרומה כמו שמוחר צשפחה וכמיש חוס' גיטין מיצ עיצ דיה מעוכצ צתירון צ' עייש אי מעוכצ גע שחרור שיולא צלשאי איצרים ולריך גע שחרור כמיש ראצים פיה מעצדים הי"ד זה אקור צתרומה וצשפחה ולא צנופקירו :

ובגוף הדבר ללפעניד דמפקיר עצדו אינו עוצר כלל צעסה דלעולם צהס העצודו וכשמשחררו אחיכ עוצר דהא אין הפירוש לעולם צהס העצודו שלא יביח העצד רגע אחת וצעודה דאדרבה כחצ הרמזים סוף הלכות עצדים דמדת חסידות שלא יצודר עמלו על עצדו ועוד שתי אקור לעשות עמו מלאכה צצצח ויויע כדאמרינן יצמות מיח דאפי' עבד ערל אקור לעשות עמו מלאכה צצצח וקרא דויכפצ צן אחת ועבד מהול מקרא דלמען יכוח עצדיך ועבד ערל מצואר צחוכ' יצמות שס דמותר צמלאכת עמלו עיש סודיה זה בר חושצ רק צמלאכת ישראל אקור כמו צהמתו דישראל מלוה על צציתת צהמה ועיין פנים יפות על החומש צפסוק הכיל דלשון ויכפצ שעושה מלאכה לעמלו ככפשו ורלונו ולא צהמת שיעבוד לרצו ואיכ גס עבד מהול שחייצ צכל המלות שאשה חייצת ולריך לשצות צצצח גס ממלאכת עמלו מיז גס אס לא היה מחוייב צצצח והיה מותר צמלאכת עמלו לא היה מחוייב לעבוד לארון,אלא הפירוש לעולם צהס העצודו משיס דצעבד ישראל אקור לעבוד צפרך ועיין צראצים פיה מ' עבדים היו איזהו עצודת סרך זו עצודה שאין לה קלצה ועבודה שאין לריך לה אלא חתיה מחשבתו להעצידו צלצד שלא יצטל וצעבד כעעני מותר לעבוד צפרך כמיש ראצים פיע מ' עבדים היח ואיכ אקור לשחררו כיון שעיין יחא אקור לעבוד עמו צפרך ועיין לשון הראיה צספר החינוך מלוה שמיז סנעצוד צעבד כעעני לעולם כלומר שלא נשתחרר אוחו לעולם ושלל ילא לחירות וכו' ועיין אריכות פניי גיעין ליח אפילו לשמואל דקיל מפקיר עצדו ילא לחירות ואיל גע שיחרור מיז יכול אחר לזכות צעבד אס לא קדם העבד וזכה צעמלו אצל עכיס למאי דקיל לריך גע שחרור וודאי יכול אחר לזכות צו ועיין צחוס' שס ט"ל דיה וכי וסעמא דאצא שאלו צקעטים דחשיצ רשות רצן עליהס כיון שאין להס יד לזכות צעלמס ולפיז לא מיצעי צעבד קען כשמפקירו דאינו יכול לזכות צעמלו ויכול אחר לזכות צו ודאי אינו עוצר כשמפקירו על לעולם צהס העצודו וכשמשחררו עוצר דגס עבד קען יכול לשחרר כיון דשחרור הוא צעכיח כמו דקעטה מתגרסת צעכיח מהיס מהיח ומיז יכול השליח לזכות לו דאפילו כשמשחרר גדול צעכיח כחצ רצציא קידושין כיצ דיה ולענין דיכול אחר לזכות לו עייש צעעס הדבר אלא אפי' צמפקיר עבד גדול סיכול לזכות צעמלו וכיחא לעבד סיזכה צו אחר דעבדא צהפקירא כיחא ליה ואס כן כשמשחררו עוצר על לעולם צהס העצודו :

ועוד ניל לפמיש הרינן צגיטין ליח אהא דקאמר מלוה שאני וקאי אי עשה גמור הוא היי דחיא עשה צצחוריה משוס

מלוה זו ייל דספק סקויים אינו דוחה אצל צמילה אוחס מלוה גופא סצצטל עכסיו יחזור ויחוקן ועיין חוס' סצח קליא דיה וסוויין צפיי דמילה אס עבד זמנה לא צמלה איכ צמילס ספיר ילפינן דספק סקויים כמי דוחה מילה מהך דרשא דחלל סצח אחה כדי לצמור סצחוח הרצה וכל סחורה, וכיון דגס ספק אספר ללמוד מהך דרשא ממילא גס צספק צקויים אינו רשאי להחמיר על עמלו ולמול דחיי לירי קולא סן יצטל עיי זה כל סחורה וזה כונח הרמזים שאין חלין פירוש אינו רשאי להחמיר ולמול אלא ולד שאין צו סוס חולי ססכנת כפסות דוחה הכל ופי' סכנה הוא רק קרוב למיחה וספק סקויים עיין צערוך ערך חזר וערך סכן אמנס כהי דרוחה ואינו חייב למול מיז עמלו דאינו רשאי למול עיי כחצ ואספר למול אחיז ואי אספר להחמיר כפס וכו' פי' דכאן ילפינן גס ספק סקויים משוס מועצ חלל סצח אחה וכו' וכייל :

ומה שניל עוד צכונח הרמזים דציומא שס יליך ריא ומה מילה שחא אחר מרמיח איצרים סצאדס דוחה סצח קיו לכל גוסו וכו' ופירשי' ומה מילה שחא חיקון אחר מאיצריו סל אדס דוחה אה השצח לפי שחייצין עליו כרת לחחר זמן כך סנויה צחוספתח דצצח וזיל החוספתח פיעז דצצח ראיא מילה דוחין עליו אה השצח מפני מה מפני שחייצין עליו כרת לחמיז וכו' וריע חולק עיש ולפיז יס להצין איך פקויים דוחה מילה והלא גס מילה הוא פקויים אמנס צס' החוספתח יויכ שס הקסה אדריא איכ גס ספק מילה דחה סצח דהא לפי האמה ילפינן מוחי צהס דגס ספק פקויים דוחה סצח והרי מילה הוא גייכ ספק פקויים וחי' דריא מודה דספק מילה אינה דוחה סצח ורמיחו הוא כך דאס לא ימול צצצח אינו וודאי סיהיי חייב כרת לחמיז דאספר למולו אחר סצח ואסיה דוחה סצח משוס ספק פקויים שחא לא ימול לחמיז ויהיה חייב כרת איכ כל ספק פקויים דוחה סצח משאיכ ספק מילה היו סיס דפקויים ואינו דוחה וחכמים דחו דאפילו סיס דפקויים כמי דוחה סצח עיש ולפיז איש דפקויים דוחה מילה דפקויים הוא ודאי פקויים ומילה הוא רק ספק פקויים [ויש לעיין איכ ספק פקויים לא דחה מילה אך דריא דצצ ואל חעשה עדיף משאיכ אלו היה מילה ודאי פקויים לא היה פקויים דוחה אוחו משיסדשויה עדיף כיון דעכיפ ימות כפס אישראל מועצ להרויח מלוה משאיכ אס מילה הוא ספק פקויים גס ספק פקויים דוחה אוחו שחא ממה שלא ימול לא ימות דימחלנו לחמיז ואס ימהלנו ימות אף דאיכא גס ספק להיפוך שוחיה עדיף ואין לומר דירויח מלוה אס ימול דמלוה כחה מפני ספק פקויים וזה פשוט] ולפיז איש דאף דמיכ דוחה כל חתורה מיז צמילה סדיא דלא דמי כי קוש' הייל ולהכי הרמזים הרי הוא צכותן עעס שאספר למול לחמיז וכתירון הכיל ומייטצ קוש' חמיס :

עוד כפל צליציא לייטצ דעת הרמזים הכיל צאופן סכחציה עפמיש הרמזים צפיה מיסויה דהיכא דהדין יעבור ואל יחרג אינו רשאי להחמיר על עמלו ואס מה ולא עבד היז מחייב צכפשו וכיל דזה דוקא צודאי פקניס אצל צספק סכנה רשאי להכניס עמלו כדי שלא יצבור כיון שהעצירה ודאי והסכנה ספק ועיין פיה סיי הכיל צסס עלי ארזיס אחיע סיי טיי קקי' וצספר ספארת ישראל על משניות פיה דצרכות מיג ועיין עירובין כיא, אמנס כחא דדוקא להכניס עמלו לצספק סכנה צצציל מלוה דיליה רשאי להחמיר אצל להכניס ההיכוס לצספק סכנה צצציל מלוה דיליה אינו רשאי להחמיר ואי משוס מלוה ההיכוס סיהיה ימול אספר גס אחיז משאיכ מלוה דיליה הוא דוקא צצצחה ועיין צמחיש סיי תמיד והארכתי צזה צמקיא [צייש אויח ססיע] וזה כונח הרמזים אין חלין פירוש סאינו רשאי למול אלא אס אין צו סוס חולי דליכא אפילו ספק פקניס ועיין כחן עעס אחאי אינו רשאי להחמיר משוס שאספר למול אחר זמן ואיכ אינו מלוה ההיכוס ואי להחמיר כפס אחה מישראל וצזה אומר סלוס ירדו מחמתו הדושיה צאחבה :

עמרס הק' צלוהס צקיק הכיל :

תשובה שני

שליח צי אויפאלו עשיק לסי' משהו יפרח חסיז' לפיק :
 ידוי שלוס צחילו לאורייתא, עבא חדא סלפלתח חריפתח הרצ הגדול צחורה, משיצ מלחמה הסערה, לפיכח ספארה, כמיה סלוס אצרהס כיי אטלאס רצ דקיק רלצג גדול והגליל :

*[ח"ג] ס' ל"ח

משום האי מלוא וחי'ן שלא אמרה תורה לעולם נסם העבודו אלא משום שלא יתן להם עמלתי חנם וכיון דאיכא מלוא לאו משום חניכה דידהו כעבד וכו' ע"ש ומה שהק' ע"ז מביא ס"י ל' סק"ל כבר נאמרו בזה הרבה תירוולים וגם אני אמרתי בזה תירוולים טובים בחידושי' לעס' ע"ז ולפי' אני אומר דגם בנפקיה עבדו כיון שהוא מפקירו לכ"ע זין לעניים זין לעשירים שיוכלו לזכות בו אין כאן חניכה לעבד רק שהוא אינו חפץ בו ועבדא נהום כריסיה לא שוויה וכו' אינו עובר בעשה דלעולם נסם העבודו ואיכ' כשמשחררו עובר :

דרא"ה לדבר דמפקיר עבדו ליכא עשה דלעולם נסם העבודו דכבר נתקפו אחרונים איך מהני שחרור כלל נימא כל מלוא דאמר רחמנא לא העבוד אע"פ והיכלו דגלי קרא או חופסיה לא ניתן לה, ואני רגיל לומר דהרי סם בחמורה ד' קאמר והאי דלקי משום דעבר אמימרא דרחמנא ולהכי טעמות דגם באיסור עשה אע"פ כמי קש' כיון דלא מהני איכ' אין כאן ענינה כלל ולא עבר כלל ועי'ן חידושי' ראב"ן ורשב"א יבמות ק"ג ע"ב ופ"ח ר"ה כ"ח וז"ל כמי משום דעבר אמימרא דרחמנא ולפי' כ"ל סברא ישרה דדוקא במקום דגם אי לא מהני עשה אותו מעשה עלמו כמו אם מהני טייך עבר אמימרא דרחמנא אבל בעקום דאי לא מהני לא עשה כלל אותו מעשה שבושה אם מהני ל"ל כלל אע"פ דאיכ' לא משכחה להאי ענינה כלל דאם לא מהני לא עשה אותו מעשה כלל שבושה במקום דמהני ואיכ' בזה אמרינן בעביה אי עבד מהני :

ולפי'ן ששחרור עבד דאמרינן גבי' ע"ז ע"ב אמר רבא יד עבד קא קש' ליה למי' דשטר ע"י עלמו יד עבד כיד רבו דמי אלא גיעו וידו באים כאחד ועי'ן קלוה"מ ס"י ר' ואי במקום דמהני נותן השטר שחרור ליד העבד אבל אי לימ' הרי עדין יד עבד כיד רבו דמי ולא נתן הרב שטר שחרור ליד עבד אלא תירו' אחת לידו אחת ול"ש לומר שעבר אמימרא דרחמנא אלא עביה כשאמרה חורה דעובר בעשה כשמשחרר ע"כ לריך לומר דעבד מהני השחרור ואיכ' כיו' כשנותן לו גט שחרור אבל בנפקירו דלא גלי קרא וגם לי' תירו' הכיל דהא כיון שהפקירו לי' יד עבד כיד רבו ואי נימא דמפקירו עובר בעשה איכ' לא היה מהני הפקר כלל דכל מקום דאי' לא העבוד אע"פ : **אמנם** ביישוב קוש' מהרי"ל ע"פ דרכו ז"ל דריך דברי כוזבי' ס"י ע"ז שחיר' כי השליח אינו שליח הארון האשחרר שעובר בעשה רק שליח העבד להיות זוכה לו שלא בפניו וזכיה מטעם שליחותו והעבד אינו עשה ענינה ול"ש אין שלד"ע אלא דבקלוה"מ ס"י קפ"ב קיהה עלה מחוס' זימ' ע"א ד"ה בשלמא שכתבו על קושיאם סם וי"ל דאפילו שיוכל לזכות לחזירו במלואה הכא אין קבלתו מן הכב"ר זוכה לישראל חזירו דכ"י אם היה הכב"ר מפקיר מעותיו היה יכול לזכות לחזירו השתא מיהת שהכב"ר אין מפקירן אלא בא לזכות מעותיו ללוה ע"ז אין לו כח לזכות שאיכ' היה הישראל שמקבל שלוחו של כב"ר לזכות במעותיו לישראל ואין שליחותו לכב"ר וכו' ומצאנו דכל היכא שאין הנותן מפקיר הדבר שנותן הו"ל שלוחו של הנותן לזכות לחזירו וכו' ואיכ' הי' כיון דאשחרר עבדו עובר בעשה והו"ל שלוחו של הרב לזכות לעבדו ואשלד"ע ע"ש ולפי' שפיר י"ל כמי' שהפקירו קודם השחרור וש"ז אין הארון צעל ממון ועי'ן כמי' זימ' י"א נסם הרב"ז ונחמ"מ ס"י ק"ה וא"ל להיות שליח הארון רק שליח העבד ול"ש אשלד"ע כמי' כוזבי' וא"ש :

אבר לפענדי' לייש' דהרי הא דאמרינן אשלד"ע משום דברי הרב ודברי הלמוד דברי מי שומעין ופירש"י וראשונים בכמה דוכתי משום שיוכל המשלח לומר כסבור הייתי שלא ישמע לי כיון שהוא בר חיובא או ללישכא דאי בעי עבד אי בעי לא עבד אמרינן אדעתיה דנפשיה עבד ולא ע"ד משלח ועי'ן הי"ב כ"ז זימ' י' וקדושין מ"ג ובראשונים סם ועי'ן חו"ע ס"י קפ"ב וצ"ע ס"י ר"ז סק"ד וס"י שמי' סק"ו וס"י שפ"ח סק"ט ועי'ן ש"ך סם ס"י ל"ב סק"ג והארכתי בזה במקרא ולפי' זהאי דתן שחרור זה לעבד דלמסקנא הטעם דאומר חנו כאומר זכו דמי וכח' הרין דאין זה כשאר חפסם שהרי הארון עשאו שליח לזכות בו וכו' ומקורו מיד ליד ע"ש בחוס' איכ' הרי הוא עושה שליחותו מיד ול"ש כסבור הייתי שלא ישמע שהרי שומע אלו חוכ"ד וגם לי' אדעתיה דנפשי' עבד שהרי אי' לעשות אדעתיה דנפשיה בזה כ"ע מורים דישלד"ע עכ"פ לפי'ן שיהא המעשה קיים ולק"מ ועי'ן כעין סברא זו בתשובה בית אפרים או"ח קוס"א ל"ו לענין לפי' דקא"י בחי' עבדי דהכ"ה ע"ש וללישכא דבר חיובא וכח' חוס' זימ' י' ד"ה

דאמר רבאן עקרי בר חיובא הו"ל ואם עקדשה לעלמו חייב בלתי' לי'ם כאן דשליח בר חיובא דהא אי' לשחררו לעלמו דאין אדם משחרר עבד חזירו כמו דאמרינן צדכ"ס ד"ז דאין אדם מנגר' אשת חזירו וגם ללישכא דאי בעי עבד הכא ודאי עבד דע"ד שמקרו הארון ליד הזוכה זוכה בו להעבד ופס"ר ישלד"ע י"ש להאריך בזה הנחה :

ומה צ"ע ע"ז ע"ז לפרש לו דברי רש"י גיטין כ"ג בפסיקות גלי' טום חידוש לא ידענא כלל מה פירו' לריך ודברי רש"י כפסו"ט דמשני הי' קאמר מזידין חייבין הא שוגגין פטורין ע"פ חיקון העולם והוי ק"ל לרש"י אע"פ ל"ל דחיקון העולם קאי דאיוקא דמזידין חייבין לי'שכי דקאי ארישא דהכי שוגגין פטורין וע"ז חיר' רש"י דמהכ"י לא מני שוגגין פטורין בהדיא ברישא ולהכי הולך לומר דקאי דאיוקא דמזידין חייבין ואי כמי' מני שוגגין פטורין ברישא בהדיא חיקון העולם לא ארישא קאי אלא אע"פ דסליק מי"י ולכך הולך לומר דקאי דאיוקא ופס"ר ויען אני סרוד מאוד לכן הכוח דעתו בזה דברי החו"ס בצרכה התורה ולומדיה :

עמ"ס הק' בלוחם צ"ק הכ"ל

תשובה שני

ט"ל"ה ז' אויפאלו ז' הדברים חרו"ן לפי' :

שוכן שמים, יראכו צבין לין וירושלים, ירדי הדב"ז החו"ס, וריח לו כלצנון מויה סרגא נ"י :

מכתבו קבלתי ואשר ההעורר על קושי' פכ"י מאי קע"ל רב גבי' לי' המפקיר עבדו י"ל לחירות פשיטא דלענין ממון מהני הפקר, ולפענדי' למאי דקיי"ל בהוי' ס"י ע"ג דהפקר צע"כ ש"פסקי' לכל ואיכ' אי איכא שיוכל כגון דאמר ה"ז הפקר חוץ מפלוני לא הוי הפקר ועי'ן ברי' רפ"ז דפאה דצע"כ דניסוק כולא מרשותו ועי'ן גיטין מ"ב, וכיון ש"ש לארון על עבדו סני קנינ' קני' ממון וקני' איסור ועי'ן חס"י א"ע ס"י י"ז, ולפי' סד"א כיון דאפילו מהני הפקר לענין ממון מ"מ לריך גט שחרור ואיכ' עדין כשאר קני' איסור גבי' ארון ולא כפי' כול' מרשותי' איכ' לא מהני הפקר כלל אפילו לענין ממון קא"ל כיון דקני' ממון כפי' כול' מרשות הארון שפיר מהני הפקר וא"ש :

ובה"ד שותא נפל מילתא בליבאי דב"ר עשרה יוחסין ד"ע ע"ב אמרי' דא"ל הכי אמר שמואל כל דאמר אדב"ה שמואלאי מלכא קאחייבא עבדא הוא, והק' הריש"א הא שמואל ס"ל המפקיר עבדו י"ל לחירות וא"ל גט שחרור והוי' זן חורין גמור והרי כח"אשו מהס' אדוני' והפקירו' ע"ש וכ"ל ליישב ד"ס להצין לפי' שהעלה פכ"י הכיל דלשמואל דמפקיר עבדו גט אחר יכול לזכות בו והא ד"ל לחירות היינו צדקס העבד זוכה בעלמו ע"ש, ואיכ' לשמי' הקלוה"מ ס"י ר' ס"ב דדוקא גט שחרור שהס' בעביה אמרינן גטו וידו באים כאחד או גטא וחל"ה כ"כא אבל בשטר מהנה דליחא בעביה לא אמרי' חל"הו ומתנתו באכ"א ואיכ' בנפקיר דאין העבד זוכה בעלמו בעביה איך אפשר כלל לזכות בעלמו הא לי' ידו וזכיהו ז"א' כאחד, אמכ' זה שיבוש דהא דצע"כ למימר גטו וידו באים כאחד היינו משום דאליכ' יד עבד קש"י ל"י הא ידו כיד רבו כדאמרינן גיטין ר"פ הזורק, אבל כאן דהפקירו רבו וכבר י"ל מרשותו ואין ידו כיד רבו חו' לא מלכ"כין למימר ידו וזכיהו כ"כא וא"ש, וכ"ז בנפקיר דכבר י"ל מרשותו בעלי' מקמי' דאחי' לרשות זוכה אבל צ"אוש כבר נודע מה שחידש הכהני' ס"י ק"ה דלא י"ל מרשותו בעלים עד דאחי' לרשות זוכה יע"ש, ש"ז אין העבד יכול לזכות בעלמו כיון דידו כיד רבו ול"ש ידו וזכיהו כ"כא כיון דליחא בעביה וכקושי' הכיל והא דמדמי' צני' דג"ל ע"ז האי דאמר כח"אשתי' מפלוני עבדי להאי דמפקיר אין הכונה שבאמת רק כח"אש' אלא שהפקירו צלשו' זה ש"אמר כח"אשתי' מפלוני עבדי וקא"ל דהא הוי' לשון הפקר ולזה נתכוין רש"י שכי' כח"אשתי' לשון הפקר הוא וא"ש : **ומה** שהביא קושי' נסם מהרי"ם ופרי"ה זימ' ח"י' צדק"ו וס"י ח"י' חוס' מאי ארון די' לו להיות כמדוכו, וה"י כדאיתא בירושלמי דפעמים אין לו אלא כר אחד אם סוכב עליו בעלמו אינו עקיים כי ש"ז לו עמך וכו' לריך למסור לעבדו והיינו ארון לעלמו ע"ש, והרי אמרינן זימ' ס"ב וחי' אחיך עמך חייך קודמין ולפענדי' לק"מ דאין הפירו' דנרש' עמך שהש"ב והחיות לריך

עיקר דינו דריה הוא רק אם כברי לכברי נעשה שליח וכיון דהוכיח מניח עס להלכה דלא כמ"צ וכברי לכברי נמי לא נעשה שליח איכ ספיר לא מייחי הרי"ף הך דינא דריה מטוס דתקשי קושי' חוס' הכיל דליל כתיבולינו הכיל ואיש :

רמ"ש בדברי חרדיה מטבילין שכתבו וליה ליי ממון מהיה כגון סירש אח אמו דמה צעי חוס' צום, הנה לא ראה שכבר עמד צום המהרש"א עס, ולפעניד צוכחם דלכאורה יש לרקק אחאי לא כתבו דמטכחם בר קטן מן החורה צבר שכתביירו צכיו וצכותיו עמו ולמה כתבו דוקא צמטורת וכי וע"ז כתבו מטוס דקושעל דמילחא הכי הוי דצכה"צ איירי קרא דלזיה לא מטכחם ליי ממון מן החורה וזה פשוט. וצום יצא שלם יכוח על ראשו ככפשו וכפשי ידירו דשו"פ צאהבה :

עמ"ס הק' צלוהס :

תשובה שנ"ט

שילית וזאת ליהודא, לחורה ולתעורה, להיה מחוחכי סרצ המופלג מלא פלג, הויש שמו יכון, מויה יודא סופר כ"י רצ צקיק יעמרינב יעאל :

מכתבו קצלתי דריה צסויא דבר קטן כחוצות ייא ואשיצוה כרבע לצל ימלא מקוס ללון כי איכני משיצ לו :

א ראשון תחילה הביא קושי'א ממר אציו מחו' רצ חציו הגלון כ"י עיד רצניא שצשמיק צכחוצות עס סהקשה צהא דארריה מטבילין אותו עיד צ"ד ורלי מטמע דהוי בר לכל מילי ואוכלין מטחיעתו וכשר לסליחות הגע וכתיבתו דהא ריה סתמא קאמר ומחכי' נמי מוכחא דמקצא לה צקענות אלא כחוצה לא יהציון לה עד שהגדיל והרי כשו"אין אפור מהיה מטוס לא סתמחן צהס ואיכמא דהגדילו יכולין למחוח איכ למחר מוחה וכעשה גוי למפרע ומלא איא יולאה צלא גע וישראל אוכל כצלות למפרע וצועל ככרית דרך מחכות, ומ' כיון דהוא עלמו כוהג צגירוחו כישראל חזקה כמכהגו כוהג וסוד לא ימחה ע"ש, והיינו דמוקמינן אותו צחוקתו גם על להצא, והק' אציו הגכ"י ע"ז מטסי גיעין דכ"ח דמיק קצא שמה מן לא מיישינן שמה ינות מיישינן ע"ש, אלא דליא חזקה להצא עכה"ק, והנה לקמו דרוקא הסם שלא חזקה להצא שודלי ינות פ"א אצל כאן אפטר שלא ימחה לעולם שפיר אמרינן גם חזקה להצא כמ"צ העו"י יוד ס' סל"ז לענין השחא הוא דמה ע"ש [ומי' סרין כהה דל"ז ע"צ], וכלעניד להצא ר"חיה לסצרא זו מטסי כרה דס"ז דקאמר ר"ש אחר תהור אחר מטעשה תהור אצל אמרו חכמים אפור לעשות כן שמה צחא לידי ספק כרה ופי' הרמזים פ"ו מה' איצ והעור ס' קפיג דחשמיש קאי דמהיה החשמיש מחר רק חכמים אפרו, וק' אחאי מחר החשמיש מהיה הא הוי ספק כרה וכדל"ז מהיה לחימרא וכמ"צ הכ"ז פ"ט מטומחא מן ה"צ וא"כ יאפר החשמיש מהיה ולי' מטוס דמוקמינן לה אחוקקה שלא חראה, אמנס תקשי הא הוי חזקה להצא שלא חראה וחסתור, אלא עכ"ח כיון דאינו ודלי' שחראה וחסתור אמרינן חזקה גם להצא ואיש וליק קושי'א מחוחכי מר אציו כ"י :

אמנם דעת רש"י וחוס' וסמ"ג ומרדכי דחשמיש אפור מהיה מטוס דגם צכה"ג ליא חזקה להצא, והך אצל אפרו חכמים קאי מטבילה, וא"כ לירדהו דריק מר אציו כ"י לדוכחי' על ט"ו הרש"א וקושי'א הרש"א עדיין עומדת צמקומה וביב ל"ל דר' יוסף פליג דרריה, וי"ל צום דברי הרי"ף ציצמות פי' סחולץ דמ"ז שהצ"א מילחא דריה דבר קטן מטבילין אותו עיד צ"ד דצכות הוא לו וצ"ח לאדם שלא צכניו ואין חצין לו אלא צכניו והא דקיי"ל עכ"ס צהפקירא כיהא ל"י ה"מ גדול דעעיס עמאל דאיסורא אצל קטן צכות הוא לו, ולא הביא הא דר' יוסף דאמר אס הגדילו יכולין למחוח יע"ש, וכאצ סמציין ז"ל ולא ידעתי למה א"כ הוא מפרש דברי ר"י צבר שכתביירו צכיו וצכותיו עמו, אצל לריה דאמר בר קטן מטבילין אותו עיד צ"ד אינו יכול למחוח, שא"כ מה כח צ"ד יפה, ואינו מתחורר ועיין צרין כחוצות עס, ולהכיל איש למיש סמרדכי דדעת הרי"ף כרש"י וחוס' דאצל אפרו חכמים מטבילה קאי אס כן כיון דפסק כריה ליחא דלרי' וספיר לא הצ"א הא דר"י ואיש :

רמ"ה שללעניד עוד ליישצ דברי הרי"ף הכיל דעיין שו"ע יוד ס' קסיח ס"ג אס מל ומצל שלא צכני ג' יש צ' דעות אס מעכצ צדיענד וכחצ ססיך קקיש דצקצלת המלוח אס לא

לריך להיות צטוח דליכ אינו מוכח דחיי קודמין ואס מטף חציו מטנו ומח הוא חייב חציו צדיני שמים כמ"ש סמיק עס אלא דרצה כדרשה דצן פטורא שדין שוה לצכיהס אלא דרשה הוא מדכתיב עמד ואס הוא מן ח' אחיו מ' עמו כיון סמח אצל גצ' עמד עברי כיון שאדון מ' אף שאינו שוה צצוה לעמד שפיר מקרי מטונ לו עמו וזה האמת לפעניד וצום חכוח יעחו כעת ידירו דרושי' :

עמ"ס הק' צלוהס צקיק הכיל :

תשובה שנה

ש"ל"ה אי"ח שצועות חרי"ז לפיק :

שו"ב"ס לכבוד ידידי הרבני המופלג, מלא פלג חרוץ ושכון כמחיה אליעזר גיכו כ"י צקראלע :

עתה צחתי עיד חורה על מה ספקק על דברי צמיש לייצב דקרוק סעמיק ופכ"י צכחוצות ייא אהא דקאמר ריה דבר קטן מטבילין אותו עיד צ"ד דלמה לא נקע צוחא עפי דאפילו מלין אותו עיד צ"ד אצי' דאיכא קלה חוצה דהא איח ל"י לערא גנופא, ואמ"כ דהנה חוס' עס דיה מטבילין הקטו סח זכיה מטעס שליחות ואין שליחות לקטן כדאמרין צאינ דף ע"א ואס כן אה"ך זכין לקטן ועוד דאכתי ככרי הוא ואמרינן עס דקטן דחתי לכלל שליחות איח ל"י זכיה מדכצן ככרי דלא חתי לכלל שליחות אפילו זכיה מדכצן ל"י ונהס צקושי' הרש"א סתלו דה"כ זכין לו מדכצן לקטן אמנס קושי' השניה תירלו צרוחקוליכ דהנה המל"מ פ"ו דגירושין ומני' ס' תמיח צצ"א דעת מ"צ דאצי' דככרי לאו צר שליחות ה"ד איכאו לדין ואכן לדידהו דומעטינן מה אהס צ"צ וכי' אצל ככרי לככרי נעשה שליח דלא שייך מיעוטא דאחס גם אחס ע"ש ומעשה אינו אימר שזה סצרת הפוסקים דמחלקי' צין כחגייר אציו עמו וצין הצ"א לקטן לצ"ד להחגייר דצכתיגיר עמו אי' למחוח וצלא כחגייר עמו יוכל למחוח דצכתיגיר עמו נעשה אהצ שליחות דככרי לככרי נעשה שליח וצפי'א נעשים ישראלים אצל צלא כחגייר עמו אי' להיות שלוחו ולפי"ז מחורץ קושי' חוס' דיי"ל דהכא עיירי שצכצד כימול וא"י רק ענילה שפיר מטבילין אותו עיד צ"ד דכיון דאינו הביחחו להחגייר ונחגיירה עמו נעשה שלוחו דככרי לככרי נעשה שליח, והנה צגיטין כ"צ ע"צ אמרינן דאין העמד נעשה שליח לקצל גע אשה מיד צעלה לפי שאינו חתור גיטין וקידושין ומילחא דליהא צדנפטי' שליח לא מלי הוי ולפי"ז סתיכ טענין הענילה שפיר הוי האס שלוחו אצל צענין המילה י"ל דצחמת אין מלין אותו עיד צ"ד כקושי' חוס' דאכתי ככרי הוא ואי דאמו נעשה שלוחו הלא לימח דצכפשה ואינה נעשית שליח דלאו צח (היתירא) מילה היא ושפיר לא נקע מלין :

וע"ז ספקק ידידי כ"י דהרי הוא פלוגתא צע"ז כ"י ע"א אס אשה כסרה למול או לא ולמ"ד דכסרה למול שפיר הוי מילחא דליחא צדכפשה, ולפעניד י"ל דזה רק אס יש לה צעל אז היא צח מילה מ"ד הצעל דומי' דלפורה הסם צגמי' אצל צאין לה צעל או שהא ככרי שפיר י"ל דאינה צח מילה וכמ"ש מני' ס' קפ"ז כעין זה לענין צריח צצהני' ועוד דתמילה הוא ממעשה הגירות והיא עורכה ככרית גמורה וא"י להיות שלוחו צום מטש"כ צאצ אפטר למול אותו צצ"א וסמ"ד הס סוויין ודויק :

ובזה י"ל פירש"י אהא דריה שפי' אס אין לו אצ ואמו הביחחו להחגייר שחקשו צו האחרונים דמח"כ אס מחגיירת גם אמו עמו איכ הרי אמרינן לקטן דבר שכתבייר צכיו וצכותיו עמו ומ"ל אצ או אס לענין זה ואס אינה מחגיירת עמו איכ למה נקע רש"י כלל ואמו הביחחו להחגייר ולפי' האמור איש דספיר כחצ רש"י ואמו הביחחו להחגייר דאי צאצ הלא צדידיה גם המילה איחא צדכפשה ונעשה שליח גם למול אותו וסדק"ל אחאי לא נקיש ריה דמלין אותו עיד צ"ד ואיש :

רמ"ש מעלחו דלפי דברי חקשי דאיכ למה לי דעת צ"ד אינו ספקוק כלל דהפירוש הוא כפשוטו דלריך צ"ד כמו צשאר ענילה בר :

ור"פ דרכיו יישוצ לדעת הרי"ף פ' סחולץ סהשמיס הא דריה דבר קטן מטבילין אותו עיד צ"ד ונחקשו צו הרש"א חכ"י לא הצ"א, ולפי' האמור איש דכיון דכל

קדושין עס וזכאי אזל סעטחא דרי יוסף ולכן דמה דרי מהלכה זכה סוגיא דקוטה דליז סעציוו חוס' בקידושין עס דלא כחערנו צעציל הגרים ואיכ אינס קעים כספחה כלל וליה חז לאחריכי וספיר וטעצילין אותו עיד ציד כריה וליחא לדרי ולכן לא הביא הא דרי ואיט:

ועל רצעים אטיצנה לייטצ דברי הרי"ף הכיל דהנה החוס' הקי הא אין שליחות לקטן וזכיה מעטס שליחות, ועוד הא אין שליחות לכרי, ותי' צתי' השכי דהיכא דהוא זכות גמור וליכא אפילו קלת חובה יש לקטן זכיה מהי' ותי' דהוי ככרי כיון דבאחור זכיה נעשה ישראל ספיר מהכי זכיה עיש והיינו מטוס דזכייחו ויהודייחו צאים כאחד, וקיל לפמי' הקלוהיא סי' ר' דלא אמרינן גמור וידו צאים כאחד רק צנט ושחרור מטוס דהוי זעכיה אזל צמחנה דהוא רק מדעתו לא אמרינן מחתו וחלירו צאים כאחד ואיכ היכ כיון דגירות אינו זעכיה ליש לוונר צאים כאחד ואיכ לכאורה, אמנס כראה דמזה סיוע למי' הרמזים פיה ועצדים ישראל שחקק עכוס' קטן או מלא חינוק עכוס' והעצילו לשם גר הי' גר וכו' וכי' כיון דזה פיי' אמה דלריה גר קטן מעצילין אותו עיד ציד ואוי' ציט לו אז סכתה הרמזים עס צפיט הי' שיכול למכור צכיו וצכותיו לעבד כנעני' אי' לגיירו זעכיה ולתפקיע זכות האז ומה ע כמי' אי' לגייר גדול זעכיה לפי שיכול למכור עמנו כמזוחר צמזים עס ואי' לתפקיע זכותו ונס ליה זכות גמור ועיין לחי' עס ועיין צמזים פיו ממלכים הי' ועיין רצבי' קדושין כי' דיה ולענין סכתה דזכותה גמור שאין צו עוס לד חובה זכין לעבד אפי' עומד ולווח שאינו רולה, והקי' מהא דלרי' גר קטן שהעצילוהו עיד ציד הגדילו יכולין למחות אעי' דהוי זכות גמור, ותי' דשאי' עבד כיון דאלו איתי' קמן כופין ליי' לקצולי זעכיה כי ליחא כחן כמי' מזכין ליה זעכיה מסאי' גירות דליחא זעכיה ספיר יכול למחות עיש, ולפי' לדעת הרמזים הכיל דגס גירות קטן הוי זעכיה וזה פיי' דברי ריה גר קטן מעצילין אותו עיד ציד עיכ כשהגדיל אינו יכול למחות כיון דהוי זכות גמור והא דלרי' הגדילו יכולין למחות היינו למאי דלריה דאין מעצילין אותו עיד ציד דליה זכות גמור רק דמחתי' מייכי צגר סכתהיי' צכיו וצכותיו עמו ועי' קאי' ריי' ואומר דהגדילו יכולין למחות או אפילו מעצילין אותו עיד ציד דהוי זכות גמור יכול למחות כיון דליח ליי' אז שיכול למכרו אינו יכול לגיירו זעכיה, אזל הרי"ף שהביא להא דריה פיי' צו כמזים הכיל וצאין לו אז ספיר לא הביא הא דרי' דבאמת אינו יכול למחות ככלעכיד כחן ואיט:

(ג) הקשה מעלתו כי עיד חוס' דיה מעצילין וכו' הכיל סכתה והא דאמרינן צרי' צן סורר סיח וכו' מעטחת לה גר קטן מהי' צמעוצרת סכתהיי' כדאמרינן צפי' הערל וכו' ותמה למאי דמסקינן החס עוצר לאו ירך אמו רק כיון דהיינו רציתי' ליה חליפה הדקיל איך הוי גר מהי' הא אין זכין לקטן רק מדרצנן, והוא קושית הפלאיה עיש צבוגיין ולפעכיד כראה דשאי' הכא דמגו דזכתה לכפשה להיות גירות זכחה כמי' לצנה להיות גר וכמו דאמרינן צשכים שהגביהו מליחא צי' דיה דאף דמגביה מליחא לא קנה מי' הכא קנה מטוס מגו דזכי לכפשי' זכי כמי' לצברי' וכן צשוהפין שגכנו אף דאין שלרי' מי' חייבין מטוס מגו ועוד כמו דאמרינן צי' דיי' עי' דאף דאשכרי'ע אזל חלר דבעיכ מוחי' צה ישלדי' היכ כיון דהעובר זעכיה נעצל שהוא המשלח יש לו זכיה מהי' ואיט:

ומה סלפעיד עוד צייטצ קושי' הכיל דהנה השטיק הקשה אי לא הוי גר אלא מדרצנן איכ אותן העומדים על הר סיני שהיו עס כוה קטי' סככסו תחת כנפי השכיכה והעצילוס ועלוס, ותי' דאלו זרע אצרהס כצ' כלעוה על המילה ולהכניסם מקטנחה צצריחו ואין זה אלא גמר גירות עיי'ט, מצוחר כיון שהיי' קלת יהודים צלא זה ספיר מהכי להו מהי' ועיין כחוצות מיד דגירות שהי' הורחה ולידתה שלא בקדושה וזכחה הי' צחנק, הי'ה הורחה שלא בקדושה ולידתה בקדושה הי' צסקילה ועיש צגמי' וחוס' והרי' מצוחר דלידתה בקדושה הוי קלת דיכה כישראל ולהכי ספיר יכולין לזכות מהי' שהיי' גר גמור מהי' כיון שלידתו בקדושה ואיט:

ועוד כלעכיד דהנה צחתי' יוד' סי' טיי' הקשה השואל עמי' הרמזים פיי' ממלכים הי' ולעולם אין עונשין עהן לא קטן ולא חרש ולא סוטה לפי שאינן צני' מלות, וקשה הא צפיט הי' כחצ' שלא נכתו השיעורי' אלא לישראל לצד וכצ' כי' הראי'ש צחשו' דזמן גדלות לצת ייצ' ולצן ייצ' סנה והצחה שגרות ושיעורו הכל צכלל שיעורין סכאמרו הלי' [ועיין]

לא קיבל צפני' גי' אפילו צדיעבד מעכצ עיש צאריכות ועיין שטיק כחוצות צבוגיין דיה כיון שהגדיל וכו' ולפי' קשי' לי איך אפשר להטביל גר קטן עיד ציד ליהוה דינו כישראל גמור כי' שלא מיחה צגדלות הא צקעוה איה סיקבל עליו עול מלות כיון שאינו צר דעת וקבלת עול מלות הרי מעכצ צגרות ולי'ע לכאורה, וכנעני' דהנה החוס' צבוגיין דיה מעצילין אחר שהעלו דליה גירות רק מדרצנן מטוס דמהי' אין שליחות לקטן הקי' מסכהדרין דסי' דמוכה דמסכתה גר קטן מהי', ותי' דמסכתה לה צמעוצרת סכתהיי' כדאמרינן ציצמות דעיה ככריה מעוצרת סכתהיי' צנה איל' עצילה וכו' והקשה הפלאיה הא צפינן מילה ואיכ עצילה, והיי' כיון דלאו צר מילה הוא צשעת עיצור הויל כגר סכתהך ערלחו דלא צפינן מילה ודי צעצילה לחוד עיש, ועיין חוס' יצמות דמהי' עי' דיה דרי', והיי' דוקא היכא דאפשר קבלת עול מלות אז הוא עונכצ אפילו אס אינו צפני' גי' אזל צקטן דאי' צקבלת מלות סגי צמילה ועצילה ולא צפינן קבלת עול מלות כלל וכסנעשה גדול צמחה לריך לקבל עול מלות ומשו'ה הגדילו יכולין למחות ואינו מקבל עול מלות וחוזר לטורו, ועיין שטיק צכי' דאינס גרים גמורים עד שמודיעין אוהס מחן שכתו ועונשן של מלות כשהגדילו, והקשה כיון שהגדיל שעה אחת גירות גמור אחר שהגדילו ומודיעין להס עונשן וסכתן של מלות סוב אינן יכולין למחות וכו' עיי'ט, אמנס יש לחקק דצשלמח צגר סכתהך ערלחו דליכא מה למו' כלל ולהכי מילה אינה מעכבת, אזל כחן למיד קטן אורי' ציד מלווין להפרישו וצי'רתי' צחידוטי' סמחוי' צכל המלות ואסור צכל איסורין אלא שהוא פטור מעונשין לפי שאינו צר דעת שלימה ואיכ יש כחן לקבל עול מלות אלא שהוא אינו צר דעת ולא ונהי' קבלתו ספיר ייל' דלא הוי גר גמור צלי' קבלת עול מלות ומשו'ה ארי' הגדילו יכולין למחות ואס אינס מקבלין עול מלות הויין גוים למפרע [ולהכיל כיחא מה שהעורר הרצבי' הכיל כיון דהוי גר גמור אחי' יוכל למחות כמובן] אמנס למיד קטן אורי' אין ציד מלווין להפרישו אין על הקטן חיוב מלות ואיסור כלל ואיכ איל' קבלת עול מלות כלל והוי כישראל גמור ואיכ הגדילו אין יכולין למחות, ולפי' לריה דסיל' צנדה דמי' הקדי'ש ואכל לוקה כראה דסיל' גס צשאר איסורין עכיס ציד מלווין להפרישו ועיי'ט צחוס' דיה אי' וכו' וצמהרי' לוצלין עס דאלי'כ מ'כיל דהקישא הוא למלקות דילמח רק לאיסורא צעלמח ומשו'ה לריה לשיעחו ספיר קאמר ריי' הגדילו יכולין למחות אזל למאי דקיי'ל להלכתה דקטן אורי' אין ציד מלווין להפרישו ליחא לדרי' ולהכי לא הביאו הרי"ף ואיט:

(ב) הביא קושי' צסס דודו הרהי' הלדיק הנוכה מהרי"ט מעטחאלשאי' זיל' סהקי' דאיך גר קטן מעצילין אותו עיד ציד צחורות זכיה ושלחות עיין חוס' עס דיה מעצילין הרי אמרינן בקידושין עיין קעים גרים לישראל כספחה ואיכ הוי חופס לצעיה צמקוס סחצ לאחרי' ולי'ע שליחות לזכות לזה ולחוב לזה, אמנס גס זה לקי' דהרי רשי' זיל' פיי' עס הטעס דלכן קעים כספחה לפי שאינס צקישין צמלות ומצי'ין פורעניות, ועוד סמלמדים אח' ישראל ממעסיה עיש, ולפי' יש לומר דוקא צגדול סמחגייר דעעים טעמח דאיסורא קשה כספחה אזל קטן לריה זכות גמור הוא לו והוא צקי' צמלות ועושה מעש'ט אינו קשה כספחה ואינו חצ לאחרי' וספיר מהכי שליחות, וצחתי' כיחא דדחי' עמו אפילו הס לא נכתויו רק וצכותיו עמו, ליל' סכתהיי' עמו אפילו עמו אפילו דמחי' דדחי' ועיין שטיק עס דיה גר קטן, ולהכיל איה דלמחי' דדחי' לריה מטוס דהאי כמי' צהפקירא כיחא ליה איכ חקשי' דאיסורא מטוס דהאי כמי' צהפקירא כיחא ליה איכ חקשי' אפילו כיחא ליי' צמחי' דעביד אצוהי' מי'ו איך אפשר לזכות לו צמקוס דחצ לאחרי' כיון דגס צקטן טיי' צהפקירא כיחא ליי' סוב קשה כספחה כקושי' דודו זיל', ולהכי קאמר צגר סכתהיי' צכיו וצכותיו עמו ומגו דזכי לכפשי' זכי כמי' לצברי' אפילו צמקוס סחצ לאחרי' כדאמרינן צציי' דיה עיש ואיט:

ונס צזה יש לייטצ דברי הרי"ף הכיל דלא הביא הך דרי' דהגדילו יכולין למחות, דלפי' הכיל ייל' דהא דלרי' הגדילו יכולין למחות היינו דוקא צעל דעת ציד כיון דלא מהכי רק מטעס דאינו חצ לאחרי' מטוס דמורגל ציהודית מקטכותו וכיון דחיינן דמוחה צגדלות סוב יתי' קשה כספחה וחצ לאחרי' ולא מהכי השליחות וצפל הגירות ומשו'ה סיל' ליי' דהגדילו יכולין למחות, ולפי' ייל' דרי"ף סיל' דלהכי קעים גרים כספחה היינו לפי סכל ישראל ערצים צציי' סמי' צחמוס'

[ועיין בתשובה מהרי"ל סי' כ"א ובאנן עזרא עמ"ס ויקרא כ' ע"א] וכיון שאין שיעורין לציט מיט יפטר הקטן, ומירן דכונת הרמזים שקטן פטור היינו זקטן כיכ שאינו צד דעת דזו אנוס הוא אזל זשכלו שלם רק שלא הגיע לשנים ולא סביא סימני גדלות בישראל יש לו דין קטן אזל צדיק דלא כאמרו שיעורין דינו כגדול ע"ש ועיין חת"ס יו"ד סי' קפ"ד, ולפי' קשיא לי מה הקשה חוסי' הא אין שליחות לקטן הא כתבו חוסי' כיון דזכות הוא לו אכן סהדי דעבד ליי שליח וכיון דלא זעין דעתו מה צדק דאין שליחות לקטן הא צדכרי לא שייך דין קטנות כיון דלא כאמרו שיעורין לציט רק משום שאינו צד דעת ובאין כיון דלא זעין דעתו ספיר צד נעש"י שלוח"י שלו וז"ע לכאורה, ולכן כ"ל דשני הקושיות הם באמת קושיא אחת מכח ונכפ"ה דהא על קושיא דאין שליחות לככרי י"ל כיון דע"י זכיה נעשה ישראל יש לו שליחות כמו שהירן חוסי' באמת חלא דקשה ממניס אס אחת מהטעם כישראל הרי הוא קטן דכאמרו להם שיעורין גדלות ואס אחת מהטעם לככרי ואינו מצינן הקטנות איכ אין שליחות לככרי וע"י חירלו דקטן אייה ליי זכיה מדרבנן ואיכ ספיר אנו מחשבין אותו כישראל כיון דחתי לכלל שליחות או משום דע"י זכיה נעשה ישראל הו"ל כישראל, חלא דהא ק"ל למה דדחי הש"ס הצ"ע דגר שכתביירו צ"ו ובכ"הו עמו אח"י לריך לעמא משום דכיה לא להו צמאי דעבד אצוהו ועיין ש"מק צבוגיין הא לפמיס המגיא סי' תמ"ח דככרי לככרי נעשה שליח ע"ש איכ ספיר י"ל דגר קטן אין מעבלין אותו ע"ד צ"ד משום דאין שליחות ממניס אי דינו כככרי הא אין שליחות לככרי ואי דינו כישראל הרי הוא קטן והא דאיה ליי זכ"י מדרבנן לא מהני, אזל שכתביירו צ"ו ובכ"הו עמו ספיר ינהני שליחות דאצוהו דרייכין להו כככריס ולא שייך דקטן הוא ואי משום דאיכ הא אין שליחות לככרי ז"א דהא ככרי לככרי נעשה שליח וז"ע לכאורה, אמנס באמת לקימ דהרי קיי"ל איכ ללמלס ואיכ האחד נעבד קודם לחצירו והוי ישראל וככרי לישראל אינו עושה שליח ולא נעשה שליח משויה ל"ל דכיהא להו צמה דעבד אצוהו וא"ש ולפי' צמציבנה שכתביירה אפילו אי עובר לאו ירך אמו ספיר הוי גר מהיה דככרי לככרי נעשה שליח וכיון דדינו כככרי ואין הספד צקטנות ולא שייך איכ ללמלס דהרי מלמלס ועונד הוא דעבלי"ת אמו עולה לו, אמנס לכאורה ז"א דהא צנה עדיין אינו גר גמור דהא לריך ע"ד מילה ואיכ הוי ישראל לככרי ואינו נעשה שליח אזל ז"א כיון דאיכ למולו הוי כישראל גמור צלי מילה כמיש הפלאיה הצמחי לעיל ע"ש, וזה ספיימו חוסי' והוי גר מהיה דישראל גמור הוא והנך חצוה דישראל גמור הוא אין להם פ"י כלל דמה כמינת טעם הוא זה ולהכיל איש דהא דהוי גר גמור מהיה היינו משום דישראל גמור הוא מ"ד צעבילת אמו אף צלי מילה :

והמישיחו חוסי' עליו לייטצ דברי הרי"ף הכיל שלא הציה הא דר"י דצהגדילו יכולין למחות והוא דבש"מק צבוגיין דקדק אח"י קצו הגיורס שכתביירה ולא הנכריה שכתביירו ותי' דלמאי דר"י הגדילו יכולין למחות כיחא דהיינו שהיתה גיורת צקטנותה שכתביירה ובש"מק צבוגיין, ת"י צ' למיש חוסי' דמשויה מעבלין ע"ד צ"ד אף דאין שליחות לככרי מ"מ כיון דצח להגנייר חייבי ליי כישראל ספיר קחני הגיורת שכתביירה שקודם הגירות חשבין לה כגיורת ע"ש, ולפי' היינו דקאמרי ליינא חייבי ליי וכו' מ"י א"י אלו דאעבלינהו ע"ד צ"ד מדקתמי הגיורת וכו' ודחי לא צבר שכתביירו צ"ו ובכ"הו עמו ואיכ קשיא למה קצו הגיורת וע"י ח"י ר"י הגדילו יכולין למחות, אזל הרי"ף דפקס כריה ויחא לשון הגיורת אין אנו לריכין לר"י לכן לא הביאו וא"ש :

ועוד י"ל צבגנון הכיל דהרי אמרינן ציבמות ע"ה ככריה מעוברת שכתביירה צנה אי"ל עבילה והוי ס"ל משום דעובר ירך אמו ודחי משום דהולד נעבד וליכא חליה דשאכי עובר משום דהיינו רביתי' וכרהה דאי טעמא משום עובר ירך אמו אי"ל מילה לשם גרות ולא קבלת עול מלות בנקבה אזל אי הטעם משום דליכא חליה כתי דצנה נעבד מ"מ לריך מילה לשם גירות והצן עס הצת לריכין קבלת מלות ומשום כה"י קצו הגיורת צמעי אס שכתביירה אחיכ ואין אנו לריכין לר"י חלא ר"י ס"ל עובר ירך אמו ומשויה קאמר הגדילו יכולין למחות אזל למאי דקיי"ל עובר לאו ירך אמו י"ל ככ"ל ולא מוכח כר"י ולכן השמיטו הרי"ף וא"ש :

ד מה שדקדק ע"ד הש"ס דקאמר גר קטן מעבלין אותו ע"ד צ"ד אח"י לא קצו מלין כזר עמד צנה הש"מק צבוגיין ולצדכרי לייטצ דלכאורה יש להצין למיש הרשביא צבוליין ד"ע

דמשויה מהני צנו שכוחו חשו"ק בגדול עומד ע"ג עשום דכתיבת הגע צני שליחות ואיכ הוי כאלו כ"י הצעל וגדול עומד ע"ג הוי שליח הצעל לכווין לשמה והוי כאלו כיוון הצעל והוי המעשה והכונה מאדם אחד אזל צמחיטת חוליין אי צני כונה לשחיטה לא מהני גדול עציג ומכווין כיון דשחיטת חוליין לא צני שליחות איכ הוי מעשה השחיטה של חשו"ק ואיכ הגדול מכווין ואין כאן כונה השוחט ולימ ע"ש, ולפי' חקטי איך מלין אותו ע"ד צ"ד הא איכ לעשות שליח למול אחר מחחייו והוא מלוה שצבוג בר להיות כיוו"ל ואיכ מה מהני כונה צ"ד לשם גירות על מעשה שצבוג אחר, אמנס ז"א דלא זעין כונה הכימולרק כונה המל וכמיש חוסי' צ"ד דיל ד"ה אף דלא זעין כיחוחא דבעלים וכונחם רק כיחוחא דעושה ע"ש ועיין קלוה"ה סי' ספ"ב וספיר מהני כונה צ"ד המלין אותו, אף עדיין חקטי צעבילה שהוא עובל עמלו ואיך מהני כונה צ"ד לשם גירות ול"ל דגם כאן הוא רק נעבד אזל צ"ד הם המעבלין כמו בכלים דשייך לשון מעבלין וקני צכונת המעביל ועיין צשיס חוליין דל"א ע"ג כונה דהצרתה כונה מעליהא הוא, ולפי' איש דמלין פשיטא דמלין ע"ד צ"ד רק רצוחא אשמעינן דאפילו מעבלין וכני"ל ולהכי נקט לישכא דמעבלין ולא נקט עובל ע"ד צ"ד. הארכתי קלה כדי לעשות לו קורה רוח בפלפולא ושאר דבריו שכי' הוא דרך ב"דשו צו צ"ס ואין להאריך, מחוהנו החותם בצרכה התורה ולומדיה :

עמ"ס הק' צלוהס צקיק הכ"ל :

תשובה ש"ס

שליח צ"י אויפאלו אי' ואר"ה חרו"ן לפ"ק :

שוב"ט להמפלג וכו' מו"ה מנחם מענדל כ"י פע"ל :

מכתבו קבלתי והגם שאין הפנאי מסכים להשיב מ"מ אמרתי אולי רולה לידע האמת צהא דקיי"ל דעבילת גר לריך מקוה הכשר לעבילת כדה כמיש רמזים פ"ג מא"צ הי"ג וש"ך יו"ד סי' רס"ח וגם לריך להיות צלי חליה כמיש צ"ו . וש"ך סס ע"ש וקש"י ליה מהא דצימות מיה דקאמר האי דהוי קרי ליה צר ארמאה אריצי' מי לא עבד לקירויי ימה אהני ליה הו דעביל לקירויי לענין גרות הא עבילת צעל קרי קני צמי' סאה מ"ס שאובין כמיש מביא סי' פ"ח סק"א ועבילת גר לריך מקוה הכשר לעבילת כדה ועוד דעבילת צעל קרי מהני אפי' צחליה כמיש שעי"ת או"ח סי' פ"ח ועיין פ"ח דמקואות מ"א ובכ"הו ע"ש וע"ש ועבילת גר לריך להיות חליה :

הנה מחליה ודאי לקימ דמהיה אינו הולץ חלא צבוצו ומקפיד עליו עי"ן עו"מ יו"ד סימן קל"ח סק"ד ובזה י"ל דלא מהני אפי' צעבילת צעל קרי ורק מיטעו ומקפיד או רוצו ואינו מקפיד דאפילו צעבילת כדה אינו הולץ רק מדרבנן צנה כתב מאמר מרדכי שצשיטת דאינו פוסל צעבילת צעל קרי ואיכ כי עבד לקריי הוי גר מהיה ורק מדרבנן לא הוי גר וספיר קאמר מי לא עבד לקריי ואיך קרי לי צר ארמאה והא מהיה גר הוא :

אבר גם משאובין לקימ ולא מיציעא למיש מ"מ פ"ג מא"צ הי"ג שיש צדעת הרי"ף ורמזים דהק' מי לא עבד היכא אפשר למות שלא כתביירו כדא"ו והרי כוהנים צכל המלות כישראלים גמורים ועובלים טעומאחן ועבילה דקצו לאו דוקא ע"ש איכ אפי' עובל לקריי צשאובין וגם צחליה מ"מ הוא ראייה כיון שנוהב צדכרי ישראל שכתבייר כדא"ו, חלא אפי' לדעת מ"י רמזין ציבמות שס דעבילה לשם קריי גופא עולה לו לעבילת גרות מ"מ הרי אפשר שלא עבד לקריי מטונס כמיש רמזין סס ואיכ לריכין לידע צביור שצבד לקריי וכמיש עו"מ סי' רס"ח סק"ה ואיכ ספיר מיירי צידענו צביור שצבד לקריי דמקוה כשרה לכדה צלי חליה וספיר מהני גם לגירות רק דאשמעינן דאפי' לא עבד לשם הגירות רק לקריי מהני משום דדת יסדות הוא כמו שפירש"י סס :

אמנם מעיקרא דריכא סיבוס הוא דהא דקני לעבד קרי צעבילת שאובין או צחליה היינו לחפלה וד"ה וכמיש רמזים והריש סס רפ"ח דמקואות אזל לענין טעומא וספיר לריך מקוה כשרה כדה וצלי חליה ואיכ הא דאמר צמ"ח גכ מי לא עבד לקריי היינו לטעומא וספיר דזה ספיר מהני גכ לעבילת גירות, וצנה הכ"י חותם בצרכה התורה ולומדיה :

עמ"ס הק' צלוהס צקיק הכ"ל :

תשובה שס"א

שוכים לחמי אהובי הרצני החויב כמוהו משה כ"י:

מכתבך מיום ז' שבוע זו קבלתי ולא הי' לי פנאי להשיב עד היום ואזנא היום עיד שאלתך באיש יהודי חדר זה כמה שנים עם גויה כדרך איש ואשתו וכבר היטה מחזרת להחגיגו מאז ומקדם אזל לא עלתה צידה עמחה שטי' נגד חוקי המלך והמדינה יריה וגם ילדה לו בן זכר והכיחור אוחו למול כי לא הי' אז שם רצ ומורה וגם אחרי ציאה הרצ שמה ילדה בן ולא הכיחו הרצ למולו ומעת אשר ניתן רשות מטעם המלך ושירי המדינה להחגיגו מחזרת המיד להחגיגו ומחשבתה כיכרה מחוק מעשי' שבוכחה לשמים כי הכנה ציאה באיזה הכל הוא כדח יהודית וגם כבר נתקשרו בקשר כישואין כפי חוקי המדינה בעריכתליכע ליווילעהע:

הנה דין זה מצוהר צרמנים פיג מאיקורי ציאה הייד דכשבא להחגיגו צודקין אחריו שחא בגלל ממוין וכו' ואם אשה היא צודקין שחא עיני' נחנה בצחור מצחורי ישראל אם לא כמלא להם עילה וכו' ופסקוהו המחצר בשיע יוד ק"י רסיח סייצ והוא ממני' יצמות כ"ד עיצ ודף עיו דלא קבלו גרים צימי דוד ושלמה אלא שעלה בדעתך דנכ"ד כיון שדר עמו כבר בלי גירות וגם מקושרים עפי' חוקי המדינה שוב ליש לומר שמהגיירה צעציל עעיני' נחנה צו דומי להא דאמרינן ביצמות שם עיו מידי הוא טעמא אלא לשלחן מלכים הא לא לריכה ל"י אזל יש חשט דרלוכה לעשות נחת רוח לצעלה, והנה גם ז"ס דאם לזה נחכוונה דאין מקבלין אותה כמיש הרמזים שם שכל החוזר מן העכו"ם צעציל דבר מהבלי העולם אינו מגידי דלק וכן צהטי' כהצ והדבר ידוע שלא חזרו אלא צעציל דבר וכו' ומשמע צעציל איזה דבר שיהי' אם אינו לשיש וכן הוא לשון הגימ' יצמות פי' החולץ ס"י ק"ט דמי שבא לפניו להחגיגו וידוע לנו שצעציל הועלה דבר הם עושים אין לקבלם ומשמע כל איזה הועלה שיהי' ועוד אולי חוששת לעלמה דעכסיו ילכו תקפו אזל אם יבא צימים יתבצר שכלו על ילכו ישוב וכיחם ויגרשנה מציחם:

ואין לדקדק מדברי הגימ' הנ"ל דוקא צידוע לנו שמשום הועלה עושים הוא דאין מקבלין אזל מספק מקבלין דמרחיזה שהביא שם מוכח דאפילו מספק אין מקבלין וכמיש שם אח"כ ציחה הי' עסופו לעשות לשיש אזל אם אינו ציחה מספק אין מקבלין ולפי' ליל משיכ החילה צידוע לנו שצעציל הועלה דבר הם עושים היינו רק צידוע לנו דבר הועלה שיש לחלוט צו כמו צימי דוד ושלמה דאז אין מקבלין אותן אפי' אומרים שאין עושים לחועלת משאיכ צשאין החועלת ידוע וגם אחר צדיקה לא כמלא עילה שיש לחלוט צה שלחועלת הזה הוא מחגיגו אין חוששין שחא יש עילה שאינו ידוע לנו אזל כל שנואל עילה שיש להסתפק שחא מפני הועלה זה הם מחגיגים אין מקבלין אותם וצא וראה מי' הרמזים שם הל' ח"י ומפני זה אמרו חכמים קשה להם גרים לישראל כנגד לרעה שרובן חוזרים צעציל דבר ומטעין את ישראל וקשה הדבר לפרוש מהם אחר שנתגיירו לא ולמד וכו' ועיין הוס' קידושין ע' עיצ דיה קשים מצוהר שרובן עושין לחועלת וגם דצומר קיי"ל צפי' קייט סי"א אם צעיר אחת מאמין צאלילים וצעיר אחרת ככנס צצית ישראל ואומר שהוא יהודי אינו עושה יין כסף והטעם כהצ צ"י שם צעס ר"י כי העכו"ם מילתא דמסתבר שהוא שקר כשהוא אומר שמתגיין צה הוא עושה להנאלת ילדיה ואינו מאמין צלצו וכשהוא אומר לנו שהוא ישראל אומר צלצו שלם שאמונתו אינוכה הוא וטובה ואמיתיה עיש מי' היינו דוקא צישראל מומר אזל גוי שבא להחגיגו רובן עושין צעציל הועלת ואיכ צכ"ד שהעילה ידוע לנו שיש לחלוט צעציל הועלת מחגיגה אין לקבלה:

ולכאורה עלה צדעתי דאפילו למה דפקי' דצדיעבד אם גיירום הדיעות מהני הגירות כצוהר צרמנים ומחצר הכיל והוא עגמי' דיצמות כ"ד שם מי' צכ"ד אפילו צדיעבד לא הי' גירות והוא עפי' שכתב כחוקי' ציצמות שם דכיון דתחגיירו וקבלו עליהם חוקה הוא דאגז אונסיהו ומנו וקבלו עיש ואיכ אפשר דדוקא צהועלת גדול כשלחן מלכים וכדומה אמרינן אגז אונסיהו גמרו וקבלו אזל צכ"ד שגם צגיותה דר עמה וגם קשורים צחצלי חוקי המדינה ולית לה הועלת גדול צגירותה רק הועלת מועע ככיל לא אחר' דאגז אונסה גמרה וקבלה ואפילו צדיעבד לא הי' גירות, אלא דז"א דהרי כתב הקמיע ס"י ריה צמוכר מחמה אונס דמהני מכיחמו

דקטו צעויע אונס גדול וכסיכ אונס קטן דמהני מכיחמו ואחריו דגער ומקי דאליכ לא הי' עושה מפני אונס קטן והי' דכוותי', אזל מי' לכחלה ודאי אין מקבלין אותה כעט"ל: ותמה אינו עליך שכתבת שאפילו צעניני' אויה היא מתנהגת צמוך ציחה צדה יהודית, חדא מי מעיד על זה והיא אינה כאלמנה דגויה היא ועוד מה אפילו והלא צשאר דברים היא מכשלת אותה שכבעלה לו ועיין צרצצין צחועש פי' צראטיה צפסוק מה זאה עטיה מכלן ווכל ללמוד מוכס למחסיאין אדם צדצר וכו' ומצבים פי' צ מה' איצ הי' כהצ ישראל הצא על עכו"ם וכו' כיון שבא על העכו"ם צזרון הי' צו נהרנה מפני שבא לישראל תקלה על ידי' כנהמה ודבר זה מפורש צחורה שכלומר וכו' ואיכ אפילו צדה צני' נח אינה נהגת, ואילו היטה יד ישראל תקיפה הי' אפשר לחלוט גירותה צזה כדי שחפטור מן המיתה כדאמרינן צנסהרין עי' עיצ בן נח צצדיק חה השם ולח"כ כחגיגו פטור הואיל וכשחנה דיכו כשחנה מיתתו וכ"פ הרמזים פי' ממלכים הי' וצישראל אין דינו צמיתה לפי שבא לישראל אחר תקלה עיי' כדמוכח צנסהרין כי'ה דקטנה צת ג' שנים ויום אחד אם צה על"י אחד מכל העניות מומחין ע"י והיא פטורה:

וגם מי' שראוי להזדקק לגיירה כדי שלא יעבור תמיד על צשני' הרי אין אומרים לאדם חטא צעציל ציזכה צצדיק כדאמרינן צצנה ד' אלא צאם עושה איסור חמור עיי' וכאן הא אינו פוצר איסור צשני' על ידי' רק על ידי' ילכו הרע וגמי רק צלא פשע כמיש כ"ז חוס' שם וצעיובין ליצ וצכ"ד וכאן הרי הוא פושע וצורר ועוצר צמוזר, ואפשר נמי כיון שהוא חסוד על צשני' שהוא חמור צעיני' הצריות חסוד לקל ממנו צעיני' הצריות ועיין ש"ך ס"י קייט סקייצ וצגייתה ליכא איסור כדה מדאורייתא כמיש חוס' כדה ליצ דיה ר' מאיר הוא מהא דכדה ליצ ושנה פי' ולכשחגיגו יעצרו על איסור כדה דאורייתא שהוא צכרת ועיין צרמנים פי' צ מאי' הי' והיו והיו: ועוד אינו חוכך צזה מהא דאמרינן צצכורות לי' עיצ עכו"ם שבא לקבל דיה חוץ מדבר אחד אין מקבלין אוחו ר' יוסי ציר יהודא אומר אפילו דקדוק אחד מדברי סופרים ופסק כן רמזים פי' ד מה' איצ הי' ועיין מי' שם וצצויה צדור פרוץ עוצרים כמה צצירות ושנו צא ונעשה להם כהיתר כמו נשים הולכות רבוע ראש צצוק ולילך צצתי ערטיאות וריקוד ומחולות אכשים וכשים יוד ליד לא יקנה יכדומה הרצה וקשה להאמין שאיש ישר עפי' חוקי המדינה צכישואין ואפשר שנים וצחה נתקשר עמה עפי' חוקי המדינה צכישואין ואפשר הוסיף צזה חטא על פשע דאולי זה מיקרי דרך חתנות עיין רמזים פי' מאי' ועדיין לא שב מטעוהו כי אפילו לא יקבלו אותה להחגיגו ידור עמה כאיש עם אשתו שיכיה אותה לקבל צאמה כל הכיל ושאר דקדוקים מדברי סופרים ואיכ אין כאן גירות כלל:

ומלכ"ד כ"ז הרי חנן ציצמות כ"ד עיצ הנטען על השפחה וכשתחרה או על הנכרית ונחגיגה הריו לא יכנס וכ"פ הרמזים פי' מנירושין הייד וצצויע אהעיו ס"י י"א סיה ואיכ אם חגיגו איסור לכנסה ואף דאם כנס אין מוליאין מידו היינו אם כנסה כדומי' אזל זה עדיין לא נחגיגה ולא כנסה כדומי' ואם אינה מקבלת שלא תיכשא לו הרי אינה מקבלת דקדוק מדי' ואין מקבלין אותה להחגיגו כלל וכל זה לריך להיות צאמה צלי רמיה:

אל"א דלכאורה עלה צדעתי כיון דהא דאסור לכנס היינו משום הפך ממך עקשות פה וכו' כדאמרינן שם צגמי' ופירשי' דאחי לחזוקי קלא קמא ואיכ זה דוקא צחסוד ואינו וודאי שבא על"י אזל צכ"ד שדר עמה כאיש עם אשתו וודאי צה על"י כמה פעמים ועיין רש"י וחוס' כחצוזה ע' גבי מפני מה צא חקריו איכ אין לחוש צמה שיחזיקו הקול כיון שקול אחת הוא, ויש סמך לצכרה צו מדברי הרמ"ש שם שכתב צנטען על הפכויה יש דעות חלוקות וכו' ויש אומרים דמלוח ליכנס כדאשכחן צאונס וכו' ואינו אומר דכהי' דמיצחה תורה לכנסה אחר שכתמה הי' צודאי אזל קול צעלמא אין להחזיק הקול ולפגום שניהם עיש הרי מצוהר לצכרה הכיל שוב מלמתי צפי' דרישה ארי אהיע קוס"י י"א צכ"כ, [עיין צצויה חוט השני סימן י"ח]:

אבל מלמתי צחידוטי הרמזין שם הביא חוספתא פי' דיצמות סיה ישראל הצא על שפחה על הנכרית אעפי' שחורה שפחה וכשתחרה נכרית ונחגיגה הרי זה לא יכנס וכו' מדקמתי גבי אי'א נטען וגבי שפחה הצא ש"מ דוקא קתני שבא על"י צעדים וכו' ומשום לוח שפחים דיה ודידי' אסור

אסור שלא יאמרו לשום זכות נחגיגה זו ולקום זכות נחגיגה
זו ע"פ סרי עזר דגס צוודאי אסור לכנס ולזה הפכים
גם נתי' רעניא עס :

ראורי יסמקט סמחמקט לומר הכי קייל צאצמעיז סיי ייא
הניל נטעטן ען סככריס דלא יכנס וחס כנס לא
יוליאה גרעה אסורס לחזור לו אחיכ היי לו צכיס מענה וסיכ
הרי יס לו צכיס מענה ומותר לכנסה אפי' לכתחילה דזס סייצוס
דרוקא צעבר וכנס אחר סכתגיירס והיי' לו צכיס מענה
ציסודית אחר סכתגיירס דתן צכיו מיוחסים אחריו וסס יסרלליס
גמוריס צזס סוה דלעריכן דמותרת לחזור אצל צכיס סילרס
לו צגיוחס אינס צכיו כדלעריכן צינעות ייז וכיז ואין צנך
הנולד ען סככרית קרוי צנך אלא ננה וכעיס רעניס פייצ
מאיז היי ועיין לסונו סזסנ פיא מייצוס היד סכתנ והנח
ען סעכריס עכויס וכאלו אינס והכי חנן צקידוסין סיו פייצ
דסולר כמותס וכיי' רעניס פייז מליצ היד וצטויס אהעייז
ס' סיה וודאי אסור לכנס צעניל סככיס ולהכי קעט דין
זס דוקא צגרעה דזז מעכחה סהיי' לו צכיס מענה צגיירס
והס יסרלליס גמוריס אצל סככיס סהיי' לו מענה צגיירס סס
פגויס גמוריס וחס צכייס לכנס חחה ככפי סככינה להיות
יסודיס לריכין לסחגייר כשאר גריס צעילה וצנילה וחס פכחי
מילה צכיו כיון שלא היי' לסס גירוח לריך ציכור חס אין
לריך להפייץ מעס דס צריח, אך לא כשאלתי על זס רק עליי'
וצזה כלפיער מכל הליון טעמי הניל שאין לקבל אוחה לסחגייר
ואפילו גיירס הדיוט אסור לכנסה :

אחרי כותבי טעו הרחי צני הרצ הגדול מויה ילחק יעקב
כיי חסוי' סרמניס צכפר פאר הדור סיי קליצ טכשאל
צצחור טקנה ספחה יפה הולר ויוצנה צציתו והניח גדולה
אכן אטח אציו ושלט צכוחי' דריס עמו ויהי כגיח סהקוטעו
עמו והלטינו עליו אלל סשופט טיט צציתו ספחה גויה ומחיד
עמה והישר צעיכיו יעשה והשופט שלה אחרי' והסבינה סהיא
יסודית ואייס וגיזס עליי' וכשאר צעעכותה סהיא יסודית
וסצוה והציאה הנה וסאלו חס חייציס הציד להוליה מציחו
עסוס והייחס נקייס או דילמח כיון שדי' נסיס הניל דריס
עס איל' להוליה ונס כשגזרו חכמיס על ייחוד סכויי' חס זס
סייך גס צגויי' והסיצ כי וודאי מדיח לריך לגרעה מעס
ואפילו צגיירס וכוי' ומחויציס ציד לסתהלל צכל עוז לגרע
האטח הזחת או סיסחרכה ויסאנה וחק כי הנעטן על ספחה
וכסחכרה אינו יכול ליסאנה לכתחילה אכן כשער פסקנו
צצכריס כאלו סיגרע ויסח [ליל טיסחור ויסח] ופסקנו כך
מפני תקנת סעניס ואמתי מוטב שיאכל רוטב ולא סומן עלמו
וסוכתי על אמרס זיל עח לעשות לדי' הפירו חורחך ויכול
ליסאנה ואיכ אפשר צכניד כתי מותר לכנסה מהיע אצל מדלח
סציאו הטור והמחבר ופוסקים אחרוניס דין זס טיי' דלא סמייע
להו ולא סצייר' להו [עיין חומי' צקחכ כגיב שלא לטעון קיס
לי כדיעה שלא הוצח צצויע ועיין חסוי' מייס חייס סיי' ייח
ס' אפיי' לסיס איח ללרף דיעה שלא הוצח צצויע] :

ועוד יניל דהחס חס מעחכרה וכשאה הוה אוכל רק רוטב
ולח סומן עלמו אצל צכניד חס אינה מקבלת שלא
סנשא לו הרי אינה מקבלת דקרוק מדיס ואפשר שאין גירוחה
גירוח אפילו צדיעצד והרי היי' גויה כמו סהיתה ואכתי אורח
סומן עלמו, ועוד דהחס הוה עלמו מעחכרה ונושאה ועדיך
סיעשה איסור קל מעיעשה איסור חמור אצל צכניד דגיירות
לריך ציד אין אומריס לחדס חטח צצייור קל כדי שלא יעשה
חצירו איסור חמור היכי דפצע וכמסיל ומכל סכן כשגס
חצירו יעשה עכיס איסור קל ואינו מליבו רק ען החמור :
וכר צעליש דצנידון סרמניס הרי טענה צכני סהיא
יסודית ואפשר סהיי' כן ולפי טעחייח צכני סרמניס
פיי' מנירוסין היי' דנקט רק נעטן מעפחה וככרית מעשה
דסיל כסייעה הפוסקים דצנעטן ען סככיה מותר לכנסה ואיכ
הוי רק ספיקא דרצנן ולקולח דהיינו חס היי' יסודית ומותר
לכנסה או ספחה ואסור לכנסה אצל קודס סחור הוה ספק
דלורייתח דאיסור ספחה הוה ען סחורה ועיין צכונניס פייצ
מאיסורי ציאה היי' והריחמ עס ופיח מלישות היד ולכן
סולרך לסחכרה וסמך על מה ססמך אצל הכח הוי וודאי
כעטן על סככרית, וגס לפיי' דמטוע מדצרי רלשוכיס עס
צינעות כיי' חמור חס צח ודאי עליי' צגיירס מנעטן וכחשד
ואיכ צהאי רמניס היי' רק כעטן וצכניד ודאי צח עליי' צגיירס,
וככחי איש מה דקסיי' איך ליה סרמניס לסחכרה חס הוה
עלמו פסק פיי' מעצדיס היי' דמחכרי עצדו עובר צעשה
ואף סכתנ עס דלדצנ מלוה מותר לסחכרו אפילו למלוה

על דצניסס מיע הכח עה עלום איכח ולא דמי להח דגיטין
ליח חליס ספחה וחליי' ציח דכופין חס רנה לסחכרה עסוס
דנסנו צס מענה ספקר ואומריס לחדס חטח צעניל סייצנה
חצייך וכעייכ צעניל סייצנה הוה עלמו דחחס סחכי כעויצ
סחסי' פייצנין ליצ דייס ולא כיון דאסורה לעצד ולכן חורין
והיי' לסועס אחר סזכות איח שלא תיכשל צכיי' ודמי לחונסין
אצל כאן עס עלום איכח יגרענס עניחו, אצל לפייצ איש
דעס היחה ספק ספחה ספק יסודית ולרעניס ספיקא דלורייתח
ען סחורס לקולח רק מדרצנן לחומרל ולכך סעך סרמניס
על מה ססמך להחירה לסחכרה ואפשר עטויה סעמייז סטור
והמחבר דין זס עסוס דסיל דספיקא דלורייתח עהיה לחומרל :
ויש לחדע עוד דצנידון סרמניס חס מעחכרה וכשאה ליכח
לזוח ספחיס כולי' חסי לפייצ סחסי' סכסכרין ליז
וסוטה ז' ואטריי' סוף הלי' כדה וציי' יוד סיי' קליצ דמטויה
מותר להסימד עס אסחו כדה עסוס טיט לה היחר לאחר
זמן ואיכ עס נמי כיון סצידו לסחכרה וסחכרה וכשחס לא
יחזיק הקול לומר כיון סכחימד עמה צח עליי' צגיירס דלרענה
יאצרו כיון ססחכרה והיי' צידו ספחה מותרת לו לאחר זמן
חוקיי' חנפסיי' ולא צח עליי' וזה ליט צכניד דודאי צח עליי'
וגס אין צידו ססחגייר דמי יימר דמזדקקי ליי' צי הלחח :
ובשויע אסעיז סיי' קעייז סיה הציח סני דיעוח צנעטן על
הפכויי' ייא שלא לכנס וכוי' וייח עמלוה לכנס
וכתב סרמני' ססנרל רלשוכה עיקר וצמקוס טיט לחוש סהיא
חלח לתרצות רעה מותר לכנסה אין לפשוע מעס לניד להח
דהחס העעס עסוס דסעמייזן צזה אסנרל אחרונה וכן הוה
להדיח צמחייק סורע קכיי' עמטס סוליה רחיל דין זס וכי'
עס עוד סכייפ'ס להחיר אצל גס לחייסור אין לפשוע מעס
מדלריך מערייק לטעמח דמחכי' אסנרל ריי' וריח וסמני'
דסחכי' חסס דיש רק חשע סחלח לתרצות רעה אצל הכח
צכניד וודאי ידור עמה צליסור כשגייז, לכן לפעניד אין להזדקק
להס לגיירס ולכנסה אחיכ צחופה וקידוסיין, וגס סרמניס
לא כהצ רק עח לעשות הי' הפירו חורחך אצל לא כל עח
וצדור פרוץ מרובה עח לעשות הי' קימו חורחך ככפסך ונפט
אחיק הנלמן דשוטיי' :

עמרס הקי' צלוסס צקיק הניל :

תשובה שסיב

סיליח צ' איפאלח יוס ג' צדריח חמוז לס' חסי' עס סרמני' לפיק:

האלף לו סלומיסי, מנצחי' מרומיסי, לכבוד אהובי' ידידי
הרצ הגלון, זך רעעיין, ומטיצ הגיון, כסיח
עויה יעעי' כיי' זילצנרעטיין אהציד דקחל ירליס
צוואיעלעטן יעיא :

מכתבו הנעים וקונטרסו מטיצ דצר על קונטרס חקור
דצר הניע לידי ויען סיה לי מיוחס צצצוה העצרה
אשר מנעני מסימח עין עליו איחתי עד כה צחטובתי ומיש כי
כנהל מרלוח יחמין לי כי אככי כדה אזני אף מעמוע זכות
מעטיס כעעטיס חחה סחמוית ודי' ירחס על פליעט עמו
צית יסרלח צמחה :

ועיד סעינן צענל חקור דצר רולה להחיר סככרי' או ככרית
סנחו צכרית מייס-עעה עס צכני עמינו וצליס אחיכ
להחגייר וזהכשח עפיד חוהיק לקבלס לגריס הנה זס סכחיס
כשאלתי צנידון כזה והסצתי לחייסור [צכיי' הקדוס] ועל מעחכרתי
אעמוד וכעח לח צחתי רק לעורר צמה סכתעוררתי צעברי צין
צחתי הקונטרסיס חקור דצר וקונטרס הנכצד מטיצ דצר :
וראשית דצר אצחר קלה דעה רשיי' וחידישי' רמני' אף
סחס דצריס פטוטיס מיי' ומלח צחס צעל חקור
דצר סחובנה לקלה דצריי', וסנה צמסנה יצמות כיד עיי' פירסיי'
לא יסאנה מוסס לעז שלא יאמרו אמת סיה הקול רלשוכן
ולסון זס מעמע דחס ודאי צח עליי' טיט עדיס עיי' ואמת
הוה הקול מותר לכנס דצנה לא חייטיין למח סמלעייזין עליו
כיון דמה סמלעייזין עליו הוה אמת אלא חס הוה כעטן וססוד צלכד
ואפשר סהוה סקר צזה חייטיין שלא יחן יד להלעייז עליו, אצל
גמיי' דיה דאמר פירסיי' רק דחתי לחחזוקי קלח קמח ולא כתב
סיחמרו אמת סיה הקול רלשוכן וצזה יס לפייצ דאפיי' צודאי
צח עליי' ואמת הוה הקול רלשוכן כתי אסור לכנס דחס לא
יכייס יחצטל ויסחכח הדצר ולא יצברו צו להיר ולא ילעייז
עליו אצל חס יכייסנה יהיה זכר לדצר וילעייזו עליו על מעשה
הרשע

סיימ פסק כלימ עינן ולפענדי דלדעת רפ"י דסלעז הוא
 סידברו צו שצא עליה צעודם ספחה וגוים וודאי ליש סאי
 לעז צהא דריח דעל אי ילעיוז אס עליו טענר עזירס צעודו
 נכרי סלא בלאים דחא ויחר גוים דחא ז' עולת סחינן עקייפין
 כדאערינן סנהדרין כ"ח וצק ליה ועזי ז' ואס עליה סלא
 אפי' ניסח לאחר סא כחז רעיא צאסיי סיי ז' סייא דאס
 אסס לחודס העירה דחא אסורה ללעלס יסחאל וכו' ואף
 שהציה יס עקילין עינ ריח סיל כחאערינן ועינ חייט סס
 סקייב וצ"ס סקיל צעס עהרייק דהוי כאלו סיו עדים טזינחס
 ואיכ אפי' ניסח לאחר יס לעז זס טזינחס צעודה עטועדת
 ולא ניחוסף לעז צעה טזינחס לו ולכן סחיר ריח לכנסה
 אפי' לכחילה אלא דקסי' לרעה רעזין ורעציה דסלעז סול
 סנחגייר לטס זכוח וסאי לעז שייך גס כאן דסי' דכשחדס
 חמילה וכיסח לו עינ אחר שחזרה סיא צהטובס כחגייר גס
 סול לטוס אסו:

אבל עינ ניל דלקיט דרוקא צטענן טעוענין עליו דצרי
 לעז ומדצרים צו מורוח בלצנה והדנר מפורסס וכגלס
 לעין כל אסור לכנוס מטוס לעז שילעיוז עליו סנחגייר לטוס
 זכוח לרעזין או סיחזיקו קלא קמא לרשי' וכן צחוספחא
 אנטען דרישא קאי דקחני הנטען מליא וכו' סנעטן ען אשס
 וכו' עכוס וענר סנא על צח יסחאל אשס שחזר סעכוס
 וכחגייר ענר ונטחחרר סיו לא יכנוס ואס כנס לא יוליא
 ואנטען דרישא קאי טעענו עליה סנא עליה עכוס וענר
 וסינח חוספחא אס לטוניה מטוס דנרישא דוקא צטענן כנס
 לא יוליא אצל צעדים אפי' כנס יוליא אצל צסיפא אפי' צח
 וודאי נמי כנס לא יוליא וכמיט רעזין ועוד דצסיפא ליש
 כטען על הענר גווי כעסיל וגס ענר צהסקירא כיהא ליש
 והא דלא קנט כמענה אפסר מטוס דאין האיסור עליה סלא
 סנשא לו אלא עליו וכמיט לקמן אצל עכיס סיה הדנר גלוי
 ומפורסס ויש חסס לעז אס יכנוס לרשי' כדאיה ליי ולרעזין
 כדאיה ליה, אצל צהאי דריח לא מיצעי' לפי לטון חוס'
 כחוצה ג' סנא יסחאל סהמירה דח וצח עליה נכרי לקיימה
 לאוחו נכרי כסנחגייר וכן לטון סרליש סס צח יסחאל סהמירה
 דח וכצעלה לכוחי וטוב חזרה וכחגייר סכוחי עמה וכן לטון
 סשויע ס' קעינא סיימ איח טזינחס עם סכוחי וגרסס צעלס
 וכחגייר סכוחי וכו' וודאי י"ל סהיה הדנר צקסר ולא צגלוי
 ולא סיה לעז כלל קודם סנישוואין אלא אפי' לפי לטון חוס'
 דיומא פיצ וחוי' סס וכיסחא לכוחי או וכסאה סכוחי נמי
 אפסר סהיה צקסר ולא סיה צגלוי ימפורסס לישראלים ולא
 לעזו עליהם ואיכ ליכא חשס לעז גס אס יכנוס סהרי איכס
 יודעים סלועזים צלעז מלומה וספיר סחיר ריח לכנוס כיון
 דקיל דציחא נכרי סוי כציחא צהמה ואיש :

ב שוב הרעיש על המהרש"א שצחוק' דיה איס ולפענדי
 דצרי מהרש"א כפסען דחוס' כחצו אהי' דאיה גיורת
 גמורה אס ודאי מחגיירה לטס איס ולא אמרינן כסצנה נמי'
 דכיון סנחגיירו וקצלו עליהם חזקה דאגז אוכסיסו גמרי
 וקצלו כיהא דהא צמחני' סהיא אומרה סנחגיירה צאמה ולא
 לטס אישה רק דאנן חיישינן טמא מחגיירה לטס אישה כיון
 סנעטן עליה ולהכי איש דלכחילה לא יכנוס מטוס דקספ
 גיורה סיא דטמא כחגיירה לטס איס ודיענר אין סלוליא
 דאין להחמיר מטוס חטשא זו אצל סחמא דאמרה כולס גרים
 סס דאפילו כחגיירה לטס איס נמי סוי גיורה גמורה כסצנה
 נמי סיל אפילו לכחילה נמי ועל זס סיה קיל למחרשיא
 לפעיס חוס' דיה גיורה דפריך מטוס דמשמע לא יכנוס סול
 אצל אחר שרי לכנוס לכחילה איכ אמאי מקסי' מצרייחא
 חקסי' ליה עחני' גופא דקאמר לא יכנוס סול לכחילה מטוס
 דהוי ספק גיורה איכ אמאי אחר שרי לכנוס וכמיט מהרמ"ל
 וחירי' דהא לא קסי' ליי למקשן מטוס דאפסר לטווי' דספק
 גיורה סיא רק אס חטשא לזס הנטען ולכך לא יכנוס לכחילה
 אצל אס לא חטשא לא גיורה גמורה סיא ואין ספק כלל
 סנחגיירה צעציל הנטען ולכן אחר שרי לכנסה לכחילה
 כדדייק סעקשה גופא עסיקרא סא גיורה מיהא סוי וכעיט
 חוס' לעיל אצל מצרייחא פריך ספיר דאין גרים מטעמ
 דציי ציי אין גרים ואף לאחר לא חטשא סילא דיש חסס
 דנחגיירה לטס איס ידוע סנחנה עיניה צו דקחני דומיא דלטוס
 ענדי שלמה דאיכס גרים לגצי כיט ועיין צמחרמ"ל איכ מוכח
 עהאי צרייחא דליחא לטצנא זו דאס לא חטשא לו סוי גיורה
 גמורה ואין ספק כלל סנחגיירה צעציל הנטען או צעציל אוחו
 איס סנחנה עיניה צו וטוב סקי' מהרש"א אמאי לא פירס
 חוס' דרייק סא גיורה סיה סוי עהא דקחני ואס כנס אין
 מוליחין

הרשע טענה ולכחילה אסור לכנוס וליתן יד סיסיו הנציוס
 מדצרים צו דנר מנוכה אפי' סול אמה וכן סול ססטיס
 דקרא סל סקל ענד עיין פירסי צעציל סס ועיין רעזין
 חוטט ס' סלה כי מוליא דצס סול צסקר ועניא דצס סול
 סאומר אמה ועיין סיט כחוצה כיט כי זס ספוק סול צסקר
 עשלי דרי' אסי סיה רגיל לער צכל דנר סהול מנוכס וכו'
 ולכן כעמציא סגמי' סא דריא פירסי' כן דחאי לחחזוקי קלא
 קמא אפי' סול אמה עיט מנוכס סול ואינו ראוי שיטעס
 דנר סיגרוס להלעי' עליו צזה :

אמנם צחידוסי רעזין ליצמות סציה צלטון זס פירסי' זיל
 דחאי לחחזוקי לקלא קמא וסיז אמרינן לקטן צרכנה
 לא מפסינן והנס דרעה רפ"י אין לפרס צריכה לא מפסינן
 כיון טעפיי דיה דר עמה צסיחך אף סהעולס מרכיכס סהול
 צחיסור צעציל זס לא מפסינן דהא לרשי' אין העולס מרכיכס כלל
 צנטען על ספסחה וכסחחררה ועל סככריח וכחגיירה סהנישוואין
 סן צחיסור דהא אפי' לפי דצריהם סנא עליה צעודס ספחה
 וככריח אין טוס אחסור צנישוואין רק סמלעיזין עליו טענר
 ענינה קודם נישוואין ועיכ ספירוש צרכנה לא מפסינן סחולין
 ססקול והריכוון סול סקר ועיז הקסה רעזין סא צעדים מפסינן
 כיון סהקול אמה והא סיפא דמחני' חוקי רצ צעדים רישא
 צלא עדים וסיפא צעדים איכ ליפלוג ולהכי צדידס ועוד סקי'
 מחוספחא דעפורט דאפי' ודאי צח עליה אפי' אס כנס לא
 יוליא ולכן פירט מחני' אפי' איכא עדים סנא עליה אלא
 דללעז שילעיוז עליהם צמה טענר כנר ענינה לא חיישינן
 כלל סלא יכנוס אפי' לעז על סנישוואין ומטעיס סל עכסי'
 אלא ומטוס לזוח ספחס סיה ודידה אסור סלא יאמרו לטוס
 זכוח נחגיירה זו ולטוס זכוח נשאה זס כדפריסי' וועיז קאמר
 והא דאמרינן לקמן צרכנה לא מפסינן צעלמא לפירסי' סיי'
 סהקול סקר ואס סול אמה ודאי מפסינן צעדים לפי סנח
 רעזין סיל צרשי' אצל לפי פירושו קסי' סא סרכנס אמה
 וחירי' דסי' קאמר מטוס רכון קול לעז שאין צו אי' גמור
 לא מפסינן סלכך צציי חכס וכו' עיט והי' צנטען על ספסחה
 או על סככריח כיון דאפי' לפי לעז העולס סלטוס זכוח
 נחגיירה אין צו אחסור גמור דקיי"ל כולס גרים סס אלא שאיכס
 אגרי' דרק כמיט רעזיס סיגז מלי' סמיו וצעציל זס לא מפסינן:
ובעל חסור דנר חזיל צח איפכא דלרשי' צנא עליה ודאי
 יכנוס אפי' לכחילה דכן הציכו סרמזין ורעציה
 וריעציה צרשי' והול כלפי לייא סהס סצינו דלרשי' צנא
 עליה וודאי אפי' כנס יוליא, ומה סנעטן על סחמי' סול
 משענה קנה רלון דזיל נמי' לא יסאנה מטוס לעז סלא יאמרו
 איגללי מליחא למפרע סאמה סיה סקול סרלישן וכחצי סקר
 מוד וכו' סרי ספירס הלעז כפירסי' וכחצו ואס כנס לא יוליא
 דצרכנה לא מפסינן אמה מחוחי צעלה דכחצי דרכיה דרבי
 נועס וכו' וללו דוקא צרכנה אלא אפי' צח על ספסחה ועל
 סעכוס צודאי וצחוספחא קחני לה סכי צהדיא וכו' ועל
 סא דכנס לא יוליא קאי דאפי' צח עליה ודאי כנס לא יוליא
 ויחי' טעמא אחיכ עיט כנס לא יוליא אצל עכיס לא יכנוס
 לכחילה גס לפי מה ספירס כפירסי' :

וגוף קוסי' רעזין על רשי' עהא דלקמן יס לייטצ צנקל
 דכונח רשי' כיון דיוצנה סחחיו צחיחך ורק מטוס לעז
 סמדצרים צס מורוח בלצנה לא יכנוס אצל משייה לא מוליחין
 אמה מצמלה זס סייך אפי' ודאי צח עליה כיון סגס צזה
 יוטצה סחחיו צחיחך ומיי' ספיר מיי' זס לקמן שאסר וצציה
 גע אף דסס מרכיכס טיוצנה סחחיו צחיסור עיט כיון סנאמה
 יוטצה סחחיו צחיחך אפי' לפי דצריהם וכמיט חוס' סס צדק
 כיה עיט דיה אי' אלא סהס טועיס ומלעיזין וצעציל זס לא
 מפסינן אמה מצעלה :

ועתה כטובה וכראה על מה ארכיו סטעצו :
א סציה קוסי' חוס' יויכ יומא פיצ על ריח טס סצחוס'
 דיה עה רולח סחחיר לצח יסחאל סהמירה דחא וכסאה
 לכוחי וחזרה צחטובה וסכוחי כחגייר לקיימה וצחוס' כחוצה
 ג' איחא וצח עליה נכרי וליחא סאי וכסאה לכוחי וצחוי' סס
 ציומא איחא צכוחי אחר סנא על צח יסחאל סחח צעלה
 וגירסה וכסחערה וכסאה סכוחי וחזרו וכחגיירו טזינהס והחיר
 רי' לכוחי סנחגייר ליסאנה וסקי' צסקר סיל נהי דקיל דליש
 צציהא נכרי אחר ללעל ואחר ללעל מטוס דהוי כציחא צהמה
 עיט סא הנטען על ספסחה וכסחחררה או על סגריה וכחגיירה
 אסור לכנוס ומצורר צחוספחא פיד דיצמות דסי' עכוס וענר
 סנא על צח יסחאל אשס שחזר סגוי וכחגייר ענר וכסחחרר
 סיו לא יכנוס וכיט הנחצר צאסיי סיי י"ל סיי ינסי' קסי' ח

מוליחין מידו ובצרייתא קחני דאינן גרים ות"י עקום דאיכא לביעור נמי דצרייתא דקתני אינן גרים עקום דספק הוא דמתא נחגיירה לטעם אישיות והי"ט דאיכא גרים וודאיין רק גירי ספק והסתא בעלמא ולכן ככס אין מוליחין מידו בשביל חסמא זו אבל מהא דלאחר שרי במתני' לכתחילה פריך ספיר כניל :

והא ודאי אין לתקשות דאיכא ע"פ איש אפי' לכתחילה נמי דילמא תא דאמרינן כולם גרים הם הוא רק לפי שהנטען או מי שנחגיירה בשבילו אסור לכנוס לכתחילה דז"א דדומיא דעבדי שלמה אמרינן דכולם גרים ועותרים לקבל שררות לכתחילה הי' מותרת למי שנחגיירה בשבילו לכתחילה דאנב אוכסיהו גמרו וקבלו כקצרת הנמי' ואיכני יודע שום קושי' על המהרש"א :

שוב שפתי עיני עוד הפעם על דברי חקור דבר ודאי' שטיק קושי' דאיך מוכח מצרייתא מדקתני דועיא דעבדי שלמה דלא כקצרת המקשן דילמא לעולם בספק גירות אסורה לכי' אבל בלשום איש אין כאן ספק גירות כלל רק ע"י שניסה למי שנחגיירה בשבילו אבל אם אינו ניסה לו אין כאן ספק כלל, וגם זה אינו קושי' דדומיא דעבדי שלמה קתני דאע"פ שאינו מקבל שררות אחיכ' מי' הוא ספק גרות כיון שיש לנו עילה ידוע לחלות זו שמחגייר בשבילה ועיין ברמזים פ"ג מ"א' הי' בנטען הוא ספק גירות לפי שיש לנו עילה לחלות שנחגיירה בשביל הנטען אע"פ שאינה ניסה לו וכ"ש שאין הדבר כמי' שחקור דבר דכונת מהרש"א שאם אינה ניסה להנטען אין כאן צוה להסתפק כלל אלא אדרבה כיון שיש עילה יש ספק רק אם אינה ניסה לו מהצטל הספק וזה וודאי מוכח מדומיא דעבדי שלמה שאף אם אינו מקבל שררות ואינו חוזר לטורו מי' לא הוא גר הי' אף שאינו ניסה לנטען ואינה חוזרת לטורה הוא ספק גירות ואסורה לכי' כמו בלשום עבדי שלמה ועיין במהרמ"ל :

ופר"מ דקונטרסו מיישג דברי מהרש"א ג"כ על דרך זה דכונת מהרש"א דאפי' צ"ל ניסה לנטען נמי יש ספק שמה נחגיירה בשבילו אלא דמי' מותרת לאחר דעי"ז נחזר שלא נחגיירה בשביל הנטען ולהכי לא קשה אמחני' מי' הוא הי' אחר אבל מצרייתא פריך ספיר דקתני איכא גרים ע"כ הטעם כיון דבשעת הגירות יש ספק אפי' נחזר אחיכ' שנחגיירה לשי' לא מהני כיון דבשעת הגירות הם ספק הוא כודאי אינה גירות :

ואנ"י תמה הלא נ"ל ליישג דברי מהרש"א ואיך יפרנס דברי מהרש"א אחיכ' שהי' אחי' לא פי' החוס' דקושי' הגמרא היה דגירות מיהא הוא מהא דואס ככס אין מוליחין וחירץ משום ד"ל הא דקתני איכא גרים היינו מקפיק ומש"ה צככס אין מוליחין מקפיק ולפמי' כי' דצרייתא משמע דאס יש ספק בשעת הגירות הוא כודאי לא נחגייר איכ' צככס אחי' אין מוליחין :

ואמנם גם נוף סברתו דאס יש ספק בשעת הגירות הוא כודאי לא נחגייר איכני יודע מנליה הא וסבור הייתי לומר לפמי' צ"כ סי' ל' סק"ט דצכת אחד של עדים אס יש להם ספק אס קרוב לו או לה אין חשש קידושין דהוי כאלו קידש צ"ל עדים, והי' כיון דקבלה מלוח מעכבת אפי' דדיעבד אס אינו צפני ג' עיין ש"ך סי' רס"ח סק"ט איכ' אס יש ספק בשעת הגירות הוי כאלו קבלה המלות שלא צפני ג' ואינו גירות כלל, אלא דכבר הק' גדולי' אחרונים על הגי' מהא דביטין ע"ה מחלה על מחלה מגורשה ומגורשה ואנחי כיון דיש ספק לעדים הוי כמגרש צ"ל עדים ואיכ' ודאי אינה מגורשה וח"י כמי' חוס' צ"ק ע' לענין חלי דבר דאס ראו כל מה שתייכולין לראות באותו שעה ליה חלי דבר הי' אס יודעין צבירור צ"ל ספק מה שהיה באותו שעה מחלה על מחלה אע"פ שהוא ספק גירושין לא הוי כגט צ"ל עדים אבל אס מקופקים אס קרוב לו אז הרי מקופקים צמה שהיה באותו שעה קיל להג"א דהוי כקידושין צ"ל עדים, וצ"ה מיושב קושי' חוס' שס צגיטין ע"ה ד"ה והא שהקשו ולישני כגון דלא ידעין הי' מינייהו קדים ולכך הוי ספיקא ולהכי' א"ש דבשלמא אי אפשר ללמ"ס מחלה על מחלה איכ' העדים יודעים מה שהיה באותו שעה והוי ספיר ספק גירושין אבל אס לא ידעי הי' מינייהו קדים איכ' מקופקים צמה שהיה באותו שעה שוב הוי כגט צ"ל עדים והוי וודאי אינה מגורשה, ולפי' הי' אס הצ"ד יודעים כל מה שהיה בשעת הגירות אע"פ שיש ספק אס נחגייר לשי' ומהני הגירות או אינו נחגייר לשי' ולא עשה הגירות הוי רק ספק גירות ולא וודאי אינו גירות :

וגם מדברי חידושי רמזין ורשב"א לא עשמע כן דפירשו הא גירות מיהא הוי ערקתני חס ככס לא יוליא דאסיד ספק גירות הוי אע"פ שככס יוליא דלוקמה אחזקה וגויה היא עד שיוודע לך צמה נחגיירה ולדבריו למה לי הי' דלוקמא אחזקה ת"ל כיון דיש ספק בשעת הגירות הוי וודאי אינו גירות :

ג והוא"ל ואתא לידן אימא ציה מילתא דק"ל למיש רשב"א במשמרת הבית דליש גבי רוב מלווין אלל שחיטה מוחחין לומר קמוך מיעוטא לחזקה כיון שנעשה מעשה לסלק החזקה רק הספק אס נעשה כהוגן ורוב מעיד שנעשה כהוגן איכ' הי' כיון שנעשה מעשה לסלק חזקה הגויה והספק אס נעשה כהוגן ליש אוקמא אחזקה, ואפשר לומר דבספק אי' כהי' דליכא חזקה שלא נעשה מעשה אבל אחי' אוקמא אחזקה הדין אבל סמלי' לא אמרינן בחזקה הדין דחזקה והמיעוט לריכין להעיד שלא נשחטה וחזקה הדין אינו מעיד כלום רה שמתיחין הדבר כמו שהיה עד שיצורר בטולו כמי' רמזים צפיה"מ דכ"ז סי' :

מידא אחי' ק"ל הא כאן איכא ס"ס שמה לא נחגיירה לטעם הנטען ואח"ל דלשם הנטען נחגיירה דילמא אנב אוכסא גמרה וקיבלה ואף דסי' לא מהני נגד חזקה היינו בחזקה שלא נעשה מעשה אבל נגד חזקה הדין דמהני רוב ולא אמרינן סמלי' כי' דמהני ס"ס דעדיף מרוב ועיין בש"ך דיני ס"ס אות כ"ז נמי יש לפרש כן, ואפשר דזה מקרי שס אונס חד דשני הספיקות הם אס הגירות אמה, ויש לפקפק דספק שמה לא נחגיירה לטעם הנטען עדיף דאז היא גר לרק משאיכ' אס בשביל הנטען סברה וקיבלה אינה גר לרק וכמי' רמזים פ"ג מ"א' והיכא שספק אחי' מתיר יותר מן השני לא מקרי שס אונס חד כמי' ש"ך צ"ד סי', ואולי משום דא"י להתהפך ולומר ספק שמה בשביל הנטען אנב אוכסא סברה וקבלה ואח"ל לא סברה וקיבלה שוב לא הוכל לומר שום ספק שהוא גמרה, אך גם ע"ז יש לפקפק אולי לריך להחמיל בספק אס נחגיירה כלל בשביל הנטען ואז לא צעיקן יכול להתהפך כמי' ש"ך דיני ס"ס צ"כ הרמ"ע :

ומה דק"ל עוד לפמי' רשב"א בקידושין סי' שהקשה אהא דאמרינן בכתובות כ"ז צניסה לאחד מעידיה ולומרת צרי ניסה לא חלא והא חרי ותרי ספדי' ומהי' אוקמא אחזקה ות"י דטוען צרי נגד חזקה לאמן לגבי עלמו דדיעבד וכי' חוס' יצמות ל"ג ע"כ דיה מלי חזיה ומהרש"א שס פי' בחוס' ד"ה והצ"ל [ע"ל סי' צ'] איכ' הי' כי' מוכח מהא דככס אין מוליחין דגירות מיהא הוי דאי ספק גירות אפי' ככס יוליא דלוקמא אחזקה גי'ת, הא מחני' בנטען מיירי ואפשר שה' אומרים צרי שלא הי' צניסה שום קריבות דעה ואיכ' שניהם טוענים צרי ומהימני לגבי נפשיהו דדיעבד דאין מוליחין מידו ולכתחילה לא יכנוס אף שטוענין צרי כדאמרינן החס בכתובות גבי חרי ותרי אבל לעולם לאחרים הוי ספק גירות ואוקמא בחזקה גי'ת, ומכא זה ק"ל גם על פירוש חוס' דדייק דגירות מיהא הוי דמשמע לא יכנוס הוא אבל אחר שרי לכנוס לכתחילה דילמא אדרבה אחר וודאי אסור לכנוס ואפי' ככס מוליחין משום דהוי ספק גירות ואוקמא אחזקה גי'ת אלא אפי' הוא שטוען צרי נגד החזקה נמי אסור לכנוס לכתחילה אלא ואס ככס אין מוליחין מידו משום דשניהם טוענין צרי נגד החזקה ולי' ליישג ואכ"מ למערה חפלינו :

רשוב הביא צ"כ הרב הגדול מיהא פנחס לימעטצוים נ"י דלא מלי למימר דקושי' הגמ' הא גירות מיהא הוי מוכח דדיעבד אין מוליחין ובצרייתא קתני איכא גרים דמשמע שאיכא גרים כלל, זה אינו דצרייתא מיירי באמרה צפירוש שלשום איש זה מתגיירת אבל צמתני' רק ספק איכא משום נעען, איכני יודע אס הוא קושי' מה פריך הגמ' מצרייתא אחתני' ויפה דחה צ"ל חקור דבר דלשון עד שיחגיירו כצומן הזה משמע דאפי' לא אמרו צפירוש שמחגיירין לטעם ד"ה רק שיש עילה לחלות שמחגייר לטעם ד"ה ג"כ איכא גרים, אבל לפי המדומה אינה קושי' רק למה לחרץ קושי' שנייה של מהרש"א והוא חלי דבר דאיכ' גם מהא דלאחר שרי ג"כ לא קשי' מצרייתא מהי' גופא דצרייתא מיירי באמרה צפירוש ובמתני' רק ספק משום נעען :

ועוד דלישגא דצרייתא הי' דרי' נחמיה לא היה אומר צפירוש דאיכא גרים אלא צהני חלה גירי אריות וצירי חלומות וצירי מוי'א שמחגיירין מחמה יראה ופחד ומכלל זה למד הנ"ל דצרייתא דכמו דאס יש עילה שמחגייר מחמה יראה ק"ל לרי' דאיכא גרים הי' בלשום איש או אשה לטעם שולחן מלכים לטעם

לפס ענדי שלמה שים עילה שמחגייר בשביל האזה וכבוד וסדרה נמי איכס גרים ואסיד דעייירי במפרט שלפס זה מחגייר מלי קמיל פשיטא דאס מפרט שאינו מחגייר בשביל שרולה לקבל דה ישראל אלל בשביל דבר מהצלי העולם שאינו בר מיל מחמה יראה מיל מחמה אהנה אלל וודאי זאיכו מפרט מייירי אלל שים עילה והוי קדיל מחמה יראה הוי עילה עפי לחלות זו מחמה אהנה והרוחה קמיל דגס מחמה אהנה איכס גרים ולמדן זה עזא :

ד) הניא קושיי' זכס חסונה עדות זיהוסף אמאי פריך זלשון ורמיכהו כיון דרזכנן פליגי אריי' שייך לומר זלשון מהני' דלא כרי' כחמיה, ולפענדי כלאה כיון דאמרינן בנסהדרין פיו סהס ומחני' רימ' סהס חוספתא ר' כחמיה וכו' וכולהו אליבא דריע ופירש"י ממה שלמדוס מריע אמרוס עיט ומחני' הוא סהס ומסנה רימ' אליבא דריע וריי' אליבא דריע שפיר שייך זלשון ורמיכהו ריע אדריע :

אל"א דלפ"ז לא יתכן מה דמסכי הא איתמר עלה וכו' דהא זזה לא מיתרלא רומיא דריע אדריע חבל לפענדי אין הפירוט הא איתמר עלה וכו' דהלכה כעיד דפליגי על ר' כחמיה דאיכ ליש עלה שהרי על האי ברייתא לא איתמר ויותר היה שייך זלשון עלה אי הוי אמר אין הלכה כריי', ועוד היכן מלא מיד דפליגי על רי' והי' למימר הלכה מכלל דאיכא מיד דפליגי עליה כדרך השיט' זכל מקוס וחי מקוס דמחני' דהכא פליגי עלי' הא זה גופא היה קושיי' הגמ' איך ברייתא דריע פליגי מחמני' דהכא זמיה שאמר דהלכה כמחני' אינו מחוץ כלל דגס אס אין הלכה כמחני' אלל כריי' כמי' אין חידוש אס תנאי פליגי אהדדי ואס היה מוכרי שס תנא דפליגי אריי' היה ניחא עפי דמחני' קיל כהאי תנא חבל כיון שאינו מוכיר שמו רק כדברי האומר אין שום יישוב זזה דהרי חזינן דתנא דמחני' פליגי, לכן כיל דהאי הא איתמר עלה הוא ככל הא איתמר עלה שזחלמוד שלפי מיעוט ידיעה אינו לחלוק רק לפרט המשנה או הברייתא דמקשי מינה שלא תקשה מינה והי' זח לפרט דברי ר' כחמיה דקאמר איכס גרים אין הפירוט שאיכס גרים כלל דאיכ ליל עד שיחגיירו כזמון הזה פשיטא ומאי קמיל דמי' שמחגייר לשיט' הוי בר והוי קני' זאמרו איכס גרים אלל הפיי' שאיכס אנרי לרק לא דוחין אותם ולא מקרבין אותם עד שתראה אחריהם חבל דיכס כישראל ופיי' חזר ועבר עכוס' הרי הוא כישראל מומר שקידושיו קידושין רק דחוששין לו עד שיחזאר לרקחו וכמיט' כיו' הרמזים פייג מאיז והיינו דקאמר עד שיחגיירו כזמיה והיינו שיחגיירו עוד פעם שכיית וזזה יחזאר לרקחה ולפ"ז שפיר אחיא מחני' כריי' דלאחר שריא לכנוס לכתחילה והנעטען אס ככס לא יוליא כיון שגירות היא :

ובהכי איש מה שלא הבנתי דקאמר איכס גרים עד שיחגיירו כזמיה ואיך אפשר זה הא לא מייירי זאומרים זפירוט שמחגיירים לזס דיל' כמשיל רק שים עילה גלויה לחלות שזשזילה מחגיירין וכיו' שהפילה לא זעלה יש חשש זה ואי' להחגייר כזמון הזה זבאיט ואשה משכחה זקל חבל שארא קשיי' איך לפמיט דער שיחגיירו הפיי' שיחגיירו שכיית אחרי גירות הראשון שכבר השיגו מזוקסס עיי' הגירות כיון שדיכס כגרים וכישראל או שלא השיגו מזוקסס זגירותם סוף סוף אין להם זגירות השכיית שום עילה להחגייר רק שיהיו גרים גמורים וגרי לרק שפיר הוי גירותם כזמיה, ולזה כתבונו חוס' קמאי הכדפס זגליון שים ווילנא שהניא ברייתא דרי' כחמיה זלשון שהוא זגמ' עד לזסוף הניא איכס גרים עד שיחגיירו שכיית ותו לא עיט כחכווין למיש ופיי' לפי המסקנא דאיתמר עלה ואיש :

ובער מקור דבר נסתייע מדברי חוס' קמאי חלו שפירט דאיכס גרים כלל וכלל לא עד שהם מחגיירים פעם שכיית כשאר נכריס הזאים להחגייר והא ודאי ליתא שהרי זחכיפה אחת מי'זור כהזו ואעיז דכותים אליבא דמיד גרי אריות הם עכוס' גמורים הם הם לא כחגיירו לגמרי דכחתיב אח ד' היו יראים ואלל אלהיטם היו עונדים חבל הכא שכתגיירו לגמרי הלכה כולס גרים הם ריי' זיל ואס כדברי הרב הכיל מאי קיל הא הכא נמי הכי קאמר שאיכס גרים כלל והם פעכוס' גמורים וגס מה האי' סקיים חבל הכא שכתגיירו לגמרי הלכה כולס גרים אדריי' הא האי' מיד כולס גרים הוא מיד דפליגי אדרי' כחמיה אלל כדפרישית שפירוטו הוא אדריי' לפי זעסקנא ואיש הכל זעזיה :

דהיינו דקאמר הא איתמר עלה אדריי' הלכה מלך הדין כולס גרים הם אלל שאין מקרבין אותם כמיט'

הרמזים וחולי חיל לקיים זו מיע של ואהבהם אח הגר עיין זרמזים פיו מדיעות סיד :

ד) הניא קושיי' הנהו רשיט' שזשזים ווילנא וכן הק' זכסר פסקים ריעא לדעה רמזין ורשזיא לדעות שפתים הוא שיאמרו שלפס זכות כחגיירה איכ מה יכנה זכה דשפתה וכשתחריה דליט' היע, וזכההוה הכיל חירץ חולי עייירי זשפתה שלו או שכתן כסף זעדה לזכריה וקקור דבר החפלא עיז עס לזוח שפתים איכא זזה הא ככר יש לה דין יהודית ומייבנה זכל זלות שזשזים חייבות כעזלם לזס גירות זשעת לקיחה והא דעבר ושפתה לריכין זעילה שכיית לאחר שחרור מזואר זיוד קיי' רסיז קיי' דהוא רק לזס זן חורין ולא לזס יהדות ודברים חלו פותר אין להם דמה זכך זלריכה זעילה רק לזס זן חורין יהיה לזוח שפתים שלא זעלה לזס זן חורין רק לזס זכות ועדיין איסור שפתה עליה :

וידידנו הגאזדקי' גרוי' ניי' כהז לו דזרמזים פייג מאיז הייז משמע דזעילה זו הוא גער הגירות והאי' הניא זזה ג' דיעות וזחקור דבר חמה עיז דהא עכיס קזלה מלות לא לריך כמיט' הרמזים ומשחרר זעיכ כמזואר זיוד קיי' הכיל קיי' ואיכ איזה לזוח שפתים איכא זזה, גס זה אין לו פחרון והרואה זמי' יראה לדעה רמזים לריך זעילה זו זפני' ג' זכוס ויש חולקין דאל' ג' ורמזין סיל דלכתחילה זעי' ג' וזדיעבר אין ג' מעכז ויש מן המפרטים זיל סזורים שכל ששחררו רבו לעיט' שלא זעל אס קידש זח ישראל קידושיו קידושין דזעילה לא מעכז ומזואר דלג' דיעות ראשונות הטזילה מעכז ואסור זזיה ודינו כעבר ואיכ מה זכך שיכול לשחררו זעיכ חבל איי' להעזילו זעיכ ושפיר איכא לזוח שפתים שזעל לזס זכות ולא לזס זיה ולא לזס גמר גירות ועדיין דינו כעבר ואס שפתה כשפתה :

אבר קושעא דמילתא קאמינא דמעיקרא אין כאן קושיי' כלל דהם חסזו לדעה רמזין ורשזיא הלזוח הוא שיאמרו שלפס זכות כחגיירה ואיכה גירות גמורה חבל אינו כן דהא הלכה כולס גרים הם זעעיני' הדיועות אינו לעז כלל רק הזיד לא קרבו אותם כמו שזכרה מדברי הרמזים פייג מאיז ולא דקו זכנן זחאי מילתא לזשון חידושי' הרמזין סכי' ומשום לזוח שפתים דידה וירדיה אסור שלא יאמרו לזס זכות כחגיירה זו ולזס זכות כשאה זה וכדאי זזיון ועקשות פה ולזוח שפתים שזשזיה לזס זכות והיא דזכטען על הפכויה איכא האי' לזוח שפתים שזשזיה לזס זכות אי' לזוח משום דמלות לזוככה עיין זחוס' וראיש ואיכ לקי' משפתה וכשתחריה דליכא מלות לזוככה כהי' דליכא לזוח שפתים שכתגיירה לזס זכות מיי' איכא לזוח שפתים שזשזיה לזס זכות :

ובזה הי' ככון מה שדקדק זקונט' חיד על לזשון החוספתא דקחני' לעיט' שזזר העכוס' וכחגייר וכן אחיכ לעיט' שזזרה השפתה וכשתחריה פיי' לעיט' שזזר מדרכו לזעולה זזכות רק וכחגייר וכן השפתה לעיט' שזזרה זח מלהזעל זזכות יותר מיי' הי' לא יכוס' משום לזוח שפתים שיאמרו לזס זכות כחגייר ולזס זכות כשאה :

ומה שדקדק למה שיכתה לזשון המשנה דקע הכטען וזחוספתא קע לזשון הזא כזר כזחתי לעיל דזעכוס' ועבר ליש לזשון הכטען וזחוספתא קע זרישא עכוס' ועבר הזא על זח ישראל דליט' זיה הכטען לכן קעט גס זסיפא הזא ישראל הזא על השפתה ועל הככרות והא דלא קעט זרישא זעענה משום דזכלל זעטען הוא גס דרך אברים עיין יזמות כיה ומעשה חידודין שאין האשה נהכיית עיין סנהדרין קיי' עיז לכן לא קעט זדידה הכטענה, ובהכי' מייזש גס לזשון הרמזים פיי' מגירוטין היי' דכתז הכטען על השפתה וכו' ואחיכ כהז עכוס' ועבר הזא על זח ישראל לעיט' שזזר העכוס' וכו' זלשון החוספתא ולפמיט' איש כמו זחוס' :

אל"א דחתי' זה אחתי' תקטי' על המוקטן דפריך איי' לכתחלה נמי ומשמע דמעיקרא ניחא ליי' דמטוס חשט ספק גירות לא ישא לכתחילה ותקטי' זשפתה וכשתחריה מה ספק גרות שזחרור שייך עס חבל גס זזה אינו יודע מה קושיי' הל' וזח הרמזים פיי' מאיז היע העבר הכלקח מן העכוס' וכו' אלל אומרים לו לזוכך שזכנס לכלל עברי' ישראל והיי' מן הכשרים או לא אס רלה מודיעין לו עיקרי דהא וכו' כמו צמודיעין אח הגר ומזעזילין אותו ככר וכו' ואס לא רלה לקבל ומגלגלי' עליו כל ייז מודש ומוכרו לעכוס' וכו' ועיין יזמות מיי' איכ זכטען על השפתה נמי יש חשט ספק גירות שזח מעיקרא לא קיזלה עליה להיות מחכירי' שפתה ישראל אלל לזס זכות ומרנה שפתה מרנה זימה כיון שזיכתה עס

זה ואם לא יתחם עקבלת היה עוזרם לגוי לכן קיבלה עליה להיות טפחה ומיענד לים כיח כפטים ומעחרר לם ושפיר לכחחלה לא יכנוק ואיש :

ומה טנקתיי ערצני הפריסה קוסיי וסיח ספירש דברי זהאי טסניח הסור דגר שחזר לקורו יינו יייכ וכו' דריל דאקרינו יינו לעפרע אפי' עה טענה קודם שחזר לקורו דאי ימכאן ולהנח פטיעח דלא עדיף מישראל עומר עיש סז יל זכעטן על הככריה ונהגייה דגירות עיהלי חלי וקחי אס כיפת לאחר ולא חזרה לקורה הוי גיורה לעפרע החילוק פשוט דפריסה חידש דאפי' דזישראל טעמיר אינו חסוד לעפרע דמוקיעין אוחו זחוקה כסרוה כמיש זיי זכדהיט סי' קייט עיש זנור טקורו רע ועיין עיש רעצים פיש מאיז החיי ותוס' קידושין פי' חושטין לו לעפרע אבל להיפוך אס אנו עקופקים שלא כהגייר כלל שלם שיהיה הוכחה מדלח חזר לקורו טהיה גר לעפרע אינו רחיה דדילמא עכסיו נכנס זה רוח טהרם ועוד דהחס לא מחזיקין ליה זודאי חזר לקורו לעפרע רק ספק ולכן יינו יייכ אבל להחזיקה זודאי גיורה לעפרע לא טעענו :

ומי' חוס' יצעות כיז דים לא זהאי דאחא לקעיה דהלל וכו' בטוח היה הלל דסופו לעשות לטיש היינו בטענה הגירות יתגייר לטיש וכמו שהיה העעשה זאמה ותמה אי על מהרעיל שהציח דוגמא מדברי תוס' אלו אהא דאחר יכנוק עקום דאפי' אחיל דמעיקרא לא כהגיירה לטיש מיימ זקופה כשקטאח לאחר ואינה טורה לקורה טהחא מהגיירה לטיש וליע ועה טקטו חוס' עוד טס עהאי דמנחות מיד איניי ענין כלל דהחס אה גופו שהיה רולה להכשא להאי חלמוד היה לטיש זשניל חסידהו ופריטחו :

וישוב כהז זרף רייז דלריי אה דפקקין דאיל גרות לעבד ושפחה טנקטחחרו מטוס טכזר כהגיירו זשעה לקיחה ליחא ולא מייעיא לדעת הפוסקים שהציח השטיך זייד סי' קכיד טקז דמלין וטובלין אוחו זעכיה דודאי לא מהני לריי אלא אפי' למה דקיייל דמעפל עמו זי'ח וחיכ מוכרו לככרי אין זה גרות לטיש דכיחא ליה להטאר זביה דאוכיו הראשון והאריך זזה הנה לא אטפל זייע דכיחא ליה להטאר זבים אדוכיו דמחיל אה אבל גוף הדבר לפי דעתי הוא להיפוך לא מייעיא לטיעות דמלין ומטובלין אוחו זעכיה וודאי הוי גירות כמי לריי דכן דין גרות שלו כמו יסיח טנהיירה זעכיה לדעת חוס' קדושין כיח עיש וכן דעת חוס' רייד טס ועיין זרמתי' פי' מאלכים היז דכהז דאינה מהגיירה זעכיה וכהז כי דכלמד מדין עבד אלא אפי' למה דקיייל דאין עלין וטובלין אוחו זעכיה רק מרלונו אין כאן גירות לטוס דאין רק לטיש דהא קיייל דהס טחנה מהחילה טלקחו עיש שלא לגיירו או זמדינות טאקור לגייר טוס עכויס דהוי כאלו טהנה כמיש רמיא סי' קס"י מותר לקיימו כל זמן טירלה ואיכ אס רולה לכנס לכלל ערדי ישראל ויהיה מן הכסרים כמיש שפיר הוי גירות גמור לטיש אפי' לריי כחמיה :

(א) הציח דברי רמזים פי' מאלכים היז וכן זועל אשה זגייתה אס חקטו ילרו אבל לא יעבלנה וילך לו אלא זעכיה לחוך זיחו טני וכו' ואקור לזעול אוחה זי'ח טנייה עד טישאכה ופירש הוא הרמזים דמלוח עליו לישאכה אס חסרלה להחגייר כמו דכתיב זעאכס זה ישראל ולו טהיה לאשה ואס כן זשעה מלחמה כטיכ שלא זשעה מלחמה, יפה כהז מעלחו דישח זע הדבר ולא יאחר דהפי' זרמזים שלא יעבלנה זחוך המחכה אלא מחכיה לחוך זיחו וטס יעזול אוחה וכן כהז הריטציח זקידושין דף כיח וגם הרמזים זיל זעמלי טנרז זו דזיחה ראשונה מותרת קודם גירות והוא משרש שלא יחלנה זעלחמה שלא יבא עליה זחוך המחכה מטוס והיה מחכיך קדוש אלא יכניסה למקום פנוי ואחר כך יעזול :

ומלכד זה טענה רנה איכא זמילחא דהרי זנה על הגויה דרך גנות אינו אקור מהיה אלא זייד טל טס גזרו עליו כדאיחא טנהדרין פי' ועי' ליו עיש וכזיש רמזים פי' עאיז היז וכשזעול זשעהקיה דאורייהא הוא וקנאים פוגעין זו והוא זכרת כמו דאערינו כיח טהס ופקוהו הרמזים טס ועיין רשניא וריעניא קידושין כיח טכיל ומטייה לא יחלנה זמלחמה טהוא פרהסיא וזה לא טתירס טורה כלל רק זביחו זלכעה טתירה טורה איקור טגזרו זייד טל טס ואולי לזה נכתוון הראיה זספר החינוך פי' הלל טכהז ומיש שלא יחלנה זמלחמה אלא ייחדנה לו לזיה שלא טהא טבור טהחירטה טורה זכל ערין ופירש זפרקוס עיש :

והמשל שהציח מלכס ומפחה זה ישראל אינו רועם לזעטל דאפי' זנה ישראל אין דין זה כושג אלא זנהולס כדכתיב קרז ועיין זרמזים פי' עכערה וגיורה טנהגיירה ענה גי' טכיס ועעלה אין לה כהזנה אלא ענה כדקחני זכחזות ייח וכטז הרעצים פי'ח מליטוח היז ומפני עה טקכו חכמים לאלו כהזנה עהא ואפי' טהן זחולוח הוהיל וחזקה טכטואס טחזעול וחזקה טספחם והככריה והטזויה טחזעול וכו' ואיכ אפי' זס ישראל כהז טאיכה זחולוח אין מלוח לישאכה :

ועוד דרש זמחזועח פי' הלל מה כתיב אחיו כי יהיה לאיש זן קורר ועורה כל עאל דכטיב יפה חואר כפיק מיכיס זן קורר ועורה טכן כתיב זרוד וכו' ילח ממכו אכטלוס זביקט להרנו וטכז עס עטרה פלגטיו וכו' ועיי' כהרנו כמה רזנות מישראל וכו' וחטז טס עוד כעה רעות זכאו עיי' ואיך יעלה על דעה שיהיה מלוח לישאכה טילח ממכו זן קורר ועורה טנורס כל הרעות טזעולס, כללו טל דזר דכריו אלו זטליס ועזועלי' לא ישמע עיש אייש ואיל' לטפל זשאר דכריו טזוכיס עי' : **אך** עה דקיל לריי דלכס דזר אחר לא הוי גירות חקטי מייפה חואר דמהני גירות ואכי אומר ולטעמך חקטי לכיע אה זעכיה לכיע לא הוי גירות וחקטי מייפה דמהני גירות זעכיה לדעת חוס' זקידושין כיח דמהגיירה זעכיה אלא עכיה דעיפה חואר לא ילפינו יהיה מליזה עעס טהיי' : (ז) כהז דהס נחקטרו זליווילעעה וגם אס לא כהגיירו יודרו יחד ליש טעהגייר לטס איש או אשה יראה כזוד מעלחו דעתי זעהק טשוזחי [טקדוטה] והכני מוקיף כעה עיש זמי' יחרו זמי' דלכסיס חחילה דחליכ הן זעזעלות אס טהורה ועל טהכס מכל אדם כאמר טשוו טהו אה לזכו ולדיקח כזו טדרה עס הגוי וקרוז לודאי טעזורה כל טהורה כולה אינה עפחה אוחו להחגייר לטיש אס רוליה לישע החחיוגס אס לא יתגייר ועוזר עיי' מחהנה ומיחה קייל כרנח זסנהדרין סי' עיש דפטור ופירש"י טס מחהנה אדם ולא חטנה זלכו לחלקות ואיך כאמר טחס מהגייר להנהה אטחו וודאי מגייר עלמו לטיש ולא זשניל העלי עולס ורמזים כהז טרוזן חוזרין זשניל דזר ומטעין אה ישראל :

ודרמ"א שהציח מיצאות עיי' מחי' ריי ויחחן טלמה אה זת פרעה מלך מלרים ומטני גיורי זיירה ופירך והא לא קבלו גרים לא זימי דוד ולא זימי זלמה ומטני מידי הוא טעמח אלא מטוס טולמן מלכים אה לא לריכה וקשה אה זשניל איש ואשה כמי אין מקבלין גרים, וזה אינו קוסי' כלל זביד שגיירה זפכיהס לא מלחו עילה זו טעלמה רולה לישח אוחה וסס לא הגידו זחה לזייד ולהכי פריך מטולמן מלכים דזו היה עילס עפורטמת דמטייה לא קבלו גרים אלא דהוא קיל אס כהגיירה חחילה ואחיכ כחחן זה איך מתיחסה אחר פרעה וגם לישכא דגיורי גיירה טשמע דטלמה זיירה וזעה הוכיח טהזיחה לזיחו קודם טנהגיירה ולא עשה איקור זזה כעטיכ טוי' דעדיין לא גזרו על זשניז וגם זלכעה היה וגם אס לא כהגיירה היה זכיהה רק לעשות רלונו כהגיירה וזה לא מקרי מטוס איטוח, הנה לא הציח קרז כדכתיב ויחחן טלמה אה פרעה מלך מלרים ויחא אה זת פרעה ואחיכ וזיחה הרי טחיומן היה קודם טהזיחה לזיחו ועה טעיחקה אחר פרעה הפירוש אוחה טשיחה קודם לכן זת פרעה כעשה חיוון אחיכ עיי' שגיירה חולי יאחר טנס פרעה כהגייר דחליכ איך טייך ויחחן אה פרעס ולטון גיורי גיירה קרי זלח עפיק הי' ולא יחא זשעע דטלמה זיירה רק היה זיירה אה עלמה :

ורמ"ה טכיה מטוס דקיל כהי דנה מלך אכל להכשא לטלמה הוא טידוך טוב דלחו זכל יועח מחרמיש ומה מחרן דלא לריכה אלא עכיה דשניל מעט כזוד יוחר לא עקרי לטוס זזר כקברחו, ואכי אומר אס המלך טהכס וחדרי כטלמס עשה שלא כהוגן כמיש הרמזים לפי פטונו [זולת מיש יודעי חין] כדי להחחן עס פרעס וודאי גס פרעה מלך גדול היה והיה מזדען לו טידוך לזחו וטפיר מטני דלא לריכה, כהזחי זחה יען יש לי לער זמה טעילה על לז אדם לקבוע על דברים כאלו הלכה לדורות :

(ח) ועיש דהס הוא גוי והיא ישראלית לית דין לריך זושט כיון דעפי' דית טכיס ישראלים ועפי' חוקי העדיכה כככריס יחטבו דיש להחיר הגירות כדי להליל טכיס שלא יעטעו זין הגויס, ולפי דעתי לריך יישוב דרעה טרנה זבור חכמים ועושב זקנים אס הדבר כדאי לזכות אלו טכיס ולחזו לכל ישראל אשר קשים גרים כספחה ופירש"י זקידושין פי' לפי טאיכס זקיאין זמלות ועזיאס פורעניות ועוד טמלמדיס אה ישראל ממעטיהס, ועוד דררי אה דאין מקבלין גירותס הוא

הוא מחסם שאינם מחגיגים באמת רק לפנים ואיכא חס
 יתגייס ים חסם זה שיטעמו סבנים זין הגוים וקויה ישראל
 מיעדאל פוסים כן צעוסיז צדור פרוץ סלזם ישראל עגור לא כים:
ושוב כחז דגס צסוח ישראל וסיח ככרית דסולד כמחוס
 כעצור בקירוסין קיו ובאסיז קי' די' סיכ כמי ים
 להחיר סגרות עפני חקנת הסבים כי עס יעסס סלז עם סבנים
 חרי זכיס טבעיים היו לו ואיך יעזס וילך לו וסביח עסוט
 צעקחיס פיז, ואכי אוער חס עפני כעילת דלח צפני סבנים
 יחיר ים לחוס קסייה פחה פחה לעצריכיס ועסוט חין
 רליה קסייה מחורס לו עפי' דיח דלליכ וורחי היה מנרסס
 חזל כחן סקסור סעבז עסועבז לחורה חין החורה עסועבז
 לסעז עיין יוסלמי נרדיס פיז סוף היה לחל גומר עלי
 ירוסלמי פיז דכח:בות סוף סיז ופיז דקסודרין היז:

ושוב כחז דיס חיקון גדול זגירות הזכיס והזיח דברי ריח
 סצחוס' קידושין סיח דיס צנך ולסון סרעזיס פיח
 פייעוס ופיז עחיז היז סהזיח רמיח צהייע קי' פיז ופיז
 עס סכחז דלעעליוחא חינו צנו ולגריעווחא קקחא צנו עעקיר
 חס צנו לסיות עכויס [ולסון זה סל מויז סח חיתח צעלעח
 סעעזייע זו מוליד זן לעיז לא מלחחי עקומו חיו רק צעז
 כיו לעכין צח ישראל לא חילד חס סעכויס עפכו סמילרת
 זן לעיז ועיז דזה כלמד עגמי יצעות קי' לסיות לך לללקיס
 ולזרעך אחריך לא רחמי עס שוס דבר מזה רק דעסיק הכי
 קחיל לא חיקבז כוחית וספחה דלח ליזל זרעך צחרה]. ואכי
 חס נוכל לגייר הזכיס ולהכניס חחה ככפי הסכינה כחון
 עכיס חומר חיקור זה דמוליד זן לעיז חס לא כגייר חס
 לא חחלה סתיגי ירו הזכיס והאמת השיז ידירכו הגלזיד
 דגרוויד כיי כי עם גירות הזכיס לא יחוקן העזירה סעצר
 צעעה זיחה וחז רחמחא חפקריה לזרעייה וחוח זן הככרית
 וכגוי דעלמח סחין מלוח לגייעה:

ומה סהזיח צעל חקור דבר רחיה כגד זה עחח דחמורה הי'
 דפריך מחוכס סגירט מחזיר וחינו לוקס לרצח דחמר
 לא מהני ולקי עמיס דעבר אחימרח דרמחמא לילקי ולא פריך
 כיון דעבר אחמי מחזיר ולאזיי כיחח ליה דלח לקי מעוס
 דחחזיר ותיקן ואעיג דאכתי לא ידע עחח דכל יתיו צעמוד
 והחזיר קחי, חינו כלום דחמס תכלית הלוח חוה סחיו רשחי
 לפסור עלמה משיעצודה ועיין רעצזיח סצח קליז ורעצזיח גיטין
 עיה דמסויה גנז כתיכה צעכיח חוי כתיכה לפי סחין חנו יכולין
 לחייצו צעכיח ולהכי צלחוס אחריכין דלח מהכי ואיי לפטור
 עלמו משיעצוד ואכי כתיקיס רכון החורה חאפילו לאזיי כיון
 דאחריכין לא מהכי אחתי מעועבז צכעיז גס לאזיי לא מהכי
 כמיז רחזין ורעצזיח זימות קיג גזי חללה צכדל סל עיז
 וחי' לנו לומר סחינו גירוסין כלל והצח עליה חייז עסוס
 חיל חלח מעוס דחקט גירוסין לעיחת כמיז חוס' סס וגוף
 הגירוסין חינו עזירה כלל דחח צלכונה עוחר לגרסה רק
 העזירה חוה לעשות לה חוז צעכיח חס לא חהכי מעשיו
 לא חוי עזירה כלל רק לרצח עבר אחימרח דרמחמא חזל
 כחן הזיחה גופח חוה עזירה חף עעוכו גדול וכצד מנכסוח
 חס מוליד וליז כלל לומר דלח חהכי מעשיו דחרי צעל ככרית
 והוליד זן לעיז חס מגיירין חוחס פכיס חרשות צח לכחן:
ולכאורה עלה צדעחי להזיח רחי' דלח מהכי גירות לצכיס
 לחקן העעות עחח דחגיגה ע' דריס חיוהו
 מעווח לא יוכל לחקן זה הצח על הערוה והוליד ממנה חומר
 וחי רח על הכיחית חוה צכלל עריות כמיז רמיח סי' פיז
 ואכי יס ערוה סצח עליה והוליד ממנה סיכול לחקן צגרות
 הזכיס חלח עכיח דלח חוי חיקן צזה, סוז אחרתי דלכאורה
 יס רחי' להיפך מדקחמר והוליד ממנה חומר דחיבת חומר
 חוה ספה יחר חלח דצח לחפוקי צצח על הכוחית סחוח צכלל
 עריות והוליד ממנה דהולד חינו חומר יוכל לחקן צגירות
 הזכיס [עיין צ"צ פיח עיז צחוס' דיח חחס] חלח חחן ספין
 ומחן חסוז לפסוק דייכיס על דקדוק קלוס:

שוב חסזוכנתי דהכל סיצוס דרמיח לא כחז דחוח צכלל
 עריות חלח צפרחסיח שריו דקבאחיס פוגעים צו חזל
 צלכעה חפי' דרך חחכוח דליכח חלח לחו צעלמח כמיז רמיזיס
 רפיז מחיקורי זיחה חינו כלל צכלל עריות:

ומה סהזיח חרז הגדול מויה פנחס כיי דליכח שוס מלוה
 להכניס צנו הכולד מן הככרית חחה ככפי השכינה
 מדברי הרמזיס פיח ממלכיס סכחז כחעצרה חזיחה רחטוכה
 חרי הולד גר וחיו צנו לדבר מן הדברים עפני סחוח מן
 העכויס חלח ציד מטעיליס חוחו על דעחס וכתז עמיח חוה
 כדחיתח פיז דכחזוכה יח וכו' וחח כמי הכי חוה דחין

סולד זה זן ישראל כלל וכו' חלמח סחין חיוז על סח'
 לגיירו וסחריך צזה, ולפמכיד דכוח סרעזיס עס כחעצריס
 מציחיס רחטוכה וחחר כל העעסיס נסחה סכחגייעס חרי הולד
 גר ולא כחז סחוח גוי עסוס דככרית מעוצרת סכחגייעס צנה
 חלי' סזיילס כדחמריכין יצעות עיח וחח דכחז וחיו צנו לכל
 דבר וכו' חלח ציד מטעילין חוחו על דעחס סיינו לח
 מיציעח למיד עוצר לחו ירך חחו וסח דעעוצרת סכחגייעס
 דכנה חלי' סזיילס סיינו רק דלח חוי חליילס וורחי לריך ציד
 לכווין סיעלס סעזיילס גס לולד לסס גירות חלח חפי' ח'
 עוצר ירך חחו נמי לריכין לכווין סיהח סזיילס זו עולס לסס
 גירות חחס והעוצר, ועח ססקריס דחינו צנו לכל דבר וכו'
 סיינו עסוס ספסק פיז מענדיס היז דגוי מוכר צניו וצנחתי
 לעבר כעני עיז חיכ חס היה צנו לח היה ציד יכוליס
 לגיירו עיד ציד ולחוז לחז לספסידו זכות מחירה חזל מעוס
 סחינו צנו רסחין לגיירו ועיז חזיח חמיז חח דכחזוכה
 ופירסי' חס חין לו חז דחס יס לו חז חין ציד יכולין
 להטעילו עיד ציד ולהספיד זכות חחז:

ורשיב דחיס עפי לפמיז דגיח קי' רכיח דחח דככרית
 מעוצרת סכחגייעה צנה חלי' סזיילס חוה דוקח חס
 ידעו ציד סחוח מעוצרת חזל חס לא ידעו חליח צחשלי
 דכרבי והיינו עסוס סלריכין לכווין גס לגירות סולד ומכסכ
 למיז דגיז עס קודס לזה דנגר קסון כיון סחין כחן קצלה
 מלווח והטעילה חח עיקר לכיע לריך לסיות פכפי גי' וזיזיס
 ומיז דחס חזיד חיי סחוח מעוצרת חליח צחשלי דכרבי חפסר
 דכוחה דחליח חס חוה כשחר זכיות כמיז חוס' צכחזוכה
 יח חז לריכין לידע דוקח חזל חס חינו כשחר זכיות דחין
 חזיד זוכין צעצרו חלח חוה זוכה צעלמו כמיז חוס' קנחדרין
 סיח חלי' ציד לידע סחוח מעוצרת וצזה כחחלק כל ספלפול
 עס ודברי דגיח לא העתיק כלורחס:

ושוב ריל דחס מגייר הזכיס מן סככריות קייס פויר ולמד
 קויה ממיז הרמזיס פמיז מחיכות חוי היו לו זכיס
 צגיותו וכחגייר חוה חס חרי זה קייס מלוה זו ומח צגיותו סחינו
 מלווח על פויר כדחמריכין סכחדרין כיע עיז כיע כסחוח ישראל
 ויז לו זכיס מככרית, ולפי דעחי קויה פריכח חוה חס ככחוק
 מוצח מעעצד דחח כל מלוה פויר חינו צידי חרס חלח צידי
 סמיס וחוח חינו עושה רק ספק חכסר מלוה וגמרה אחיכ
 צידי סמיס רק כיון דרמחמא לא חפקריה לזרעייה וחוח הגורס
 לסיות זן וצח צעולס קייס פויר ואכי כסחיו לו זכיס צגיותו
 דגוי יס לו חייס זכיס כדחמריכין זימות סיז חיכ לא חפקרי'
 רמחמא לזרעי' סל ככרי צמעי ככרית וחכי הגורס לסיות זן
 וצח צעולס שפיר קייס פויר ולכן לדעח חרעה פוסקיס חפי'
 לא כחגיירו צניו רק חוה נמי קייס פויר ועיין ציס סי' ח'
 סקייז חלח דהרמזיס נקט כחגייר חוה חס וכחז סחינו וככון
 חוה סחליכ חיי מחויז ליסח חשה כדי לסיות לו זכיס ישראליס
 ולא יחחר ריי דצכיס עכויס די לו וכוחה עפמיח חחינוך
 משרטי מלווח כדי סיהי' העולס מיוטז סהסס ציה סחן
 זייטצו דכחחיז לח חוהו צרחה לסצח ילרה חוהי מלוה
 גדולה צעקיכה מתקיימין כל העלות סעעולס עיז ואכי
 לריך לגרוס סיהח זכר ונקיבה צעולס סיקיימו העלווח וכן
 לסון חסור צחיח סי' ריע לא יכווין להנחחו חלח כחרס
 ספורע חויו סחוח חייז צעוכחה ולקייס מלוה צורחו וסיחיו
 לו זכיס עוסקיס צחורה ומקיימו מלווח זישראל ולכן חינו די
 לו חס לא כחגיירו גס חס חזל זישראל חזח על סככרית
 דרמחמא חפקריה לזרעייה וכחנה לה סהס גויס כמוח חיכס
 צחיס צגרתחו כלל ולא קייס פויר ועיין קידושין סיט:

ומיז עס לחלק זין זכיס מן סככרית וזין זכיס מן ספפחה
 דמון ספפחס חפי' כזכיס טעעיים חין כחעזיס ולהכי
 חררי' גמי' דעבר חין לו חייס ולא חררי' חין לו יחוס וככרי דחס
 על צניו מתייל מיוחס חררו צעעז מקרי סכח דזימות סיז
 חמריכין צהיותו ככרי חית לחו חייס כחגיירו ליח לחו חייס עיז:
וייען כי חרכו הדברים יחר מדי לא סמתי לצני ליחר הדברים
 וצחוך סגרותיו רחתי' כמח דברים מחוירין וחס יס
 צחיזה מקוס לפקפק לא חחריך סוז יחר כי לריכח כיל סגס
 צליווילעעז חקורה עסוס כעטן על סככרית וגס חיכס רחויס
 לקצלס לגריס כמיז צהעחקות חסוצחי [הקודמה] וכל דבר
 סחוח צכלל וילח לסעון סוען סחוח כעכיכיו עוז ללח לחחמיר
 ולא להקל וצפרע צדור פרוץ כוז ודי יגדור פלוחיו וצחמחיס,
 וכצלה סחוחיו צמוז וצנעימחיס עדי יסלח עשיו חוהך חמיס
 כפסשו וכפס ידירו דוסיח צחחנה:

עמחס סקי' צלווח צקי' סכיל
 סימן

תשובה שס"ג

שוכים לנכי אהובי הרבני החריף ובקי וכו' מו"ה
בן ליון כ"י :

כתבך זה אלי ושמחתי בשלומכם וזדמת כחיי ענה אצל
נחמה טרדוה פונות אמלא כפי קולך, ומה ששאלת
מה עדי צפירוש דברי הגמ' גיטין ס' ע"א מהו לכחז
מגילה לחינוק להחלמד זה וכו' א"ל אין כוחצין ומה טעם
לפי שאין כוחצין והוא פלא דמה תשובה הוא זו אצל מליכו
כיוצ הרבה נשים עיין טבת כ"א עירובין ל"ז ונדה ס' ומויק
כ"ז ובבבא עיין צערוך ערך לפי, אצל כאן כ"ל ע"ד פשוט
דהרי לחיק סס צברייתא אין כוחצין מגילה לחינוק להחלמד
זה ואם דעתו להשלים עליו לחומש מותר וק"ל כחיק כמיש
הרמזים פ"ז מסי' הי"ד ועיין כ"ג סס וכ"פ המחבר ב"י
ק"מ רפ"ג ס"ב וא"כ לפ"ז אין איסור לכחז ומגילה לחינוק
רק באין כוחצין לחיוב להשלימה לחומש והיינו דקאמר אין
כוחצין ומ"ע לפי שאין כוחצין ור"ל לפי שאין כוחצין לחיוב
להשלימה לחומש דהא אס כוחצין ומשלימו לחיוב לחומש ששה"י
הורה ה' חתימה באמת שרי וא"ש :

וע"ד קושי" העולם על הריטב"א סוכה מ"ג שכתב דמילה
לא בזרו שמה יעבירו משום דמילה יוס' ש' שלו ודאי
וכו' והקשו עליו משנה קל"ו הא לא עשה ספיקא הו' וכו'
מהליכן אהו ממכ"פ וכו' ואכתי תקשי כיון דספיקא הוא
נגזור שמה יעבירו, כבר הארכתי בזה בכמה תשובות [ע"י נ"ש
א"ח ס' רפ"ז וש"ד] ומובחר בעתיקי קשה ושם העליתי דקו'
הגמ' בשנה סס מיהל היכי מהליכן ה"י רק על אחרים ולא על
האב ומיילא מיושב קו' ה"ל כמיש סס וכמה נפל מילתא בלבאי
להוכיח זה, דכבר הקשו חו"ל"ן י"ז ד"ה ודלמא מאי פריך
הא לא עשה ספיקא הו' ואמאי לא כ"זל דמי וולרוה שהן בני
קיימא ועיין חו"ס' כ"ה מ"ד ע"ד ד"ה דקיי"ל דכפלים הו' מיעוט
המלוי ודבר ההוה ע"ש ואכתי קשה הלשון ספיקא הו' ונראה
לפ"מ שם שתיק צ"מ וי"ז ע"ד דרוב הו' רק ספק אלא שהחורה
הח"ה ספק זה ולפ"ז י"ל דל"מ דחיי"ט למיעוט חיי"ט
מה"ט למיעוט הי"כ דאפשר ועיין חו"ס' יצומה קיי"ט וחולין
י"ז ודפ' וחו"ס' בזכורה כ"י ע"ד דקלה לא משמע כן ופריך
ספיר הא לא עשה ספיקא הו' דאף דרוב וולרוה בני קיימא
מי"מ רוב הו' רק ספיקא וא"כ חיי"ט למיעוט מה"ט הי"כ
דאפשר וא"כ מיהל היכי מהליכן, אך דאכתי תקשי הא כאן
הו' לא אפשר דהא מצט"ל מ"ה ב' דאין האב נקיים אלא
ב' עיין מהש"ק ס' חמ"ד ועמ"ש בתשובתי ה"ל ול"ל כמי
דקושי' הגמרא הוא רק על אחרים וא"כ ספיר משני מהליכן
ממכ"פ ולא בזריכן שמה יעבירו וכמשי"ט, וזוה הכני חו"ס'
בזכרה שלום וכ"ע א"צך הכאמן דושי"ט :

תשובה שס"ד

ש"לית: בתשובה יד אלי' ס"י פ"ה כתב נסיה שנמלא זו
טעות ואכתי נשכח מהו הטעות וא"ל לצו"א על הטעות
וכתעב ס"ה זה בספרי תורה אחרים דצ"ל ברוב ע"ש ועיין
חמ"ס יו"ד ס"י רע"ז ולפענדינ' סברא ישרה דמה שכתב הר"ן
בנדרים כ"ט ע"ד ד"ה וע"כ דהיחיד לא צ"ל ש"א"סור דרכו
להצט"ל ולא היחיד היינו משום דהו"ה אפשר להצט"ל ולא
העדר ושם איסור הוא הו"ה ויש שנות איסורים נפרדים
ושפיר צ"ל שם איסור אצל סס היחיד אינו הו"ה רק העדר
שא"כ איסור והעדר אי"ל להצט"ל ולפ"ז פסול אינו הו"ה רק
העדר שא"כ בהכשר והעדר אי"ל להצט"ל :

ויותר תמוה צע"י דממכ"פ אס הטעות הוא נחמ"ט ודאי
ל"ש צ"עול לצ"ל מה שחשך וא"כ צעול"א אלא אפי'
הטעות ביחידות מי"מ הרי כתב הר"ן בנדרים כ"ז דלמה דקיי"ל
מי"מ צ"ל ועולין אין מצט"ל זה א"ח זה אין הפירוש צ"עול
שהעל"ס נחמ"ט אלא שסס איסור נחמ"ט וא"כ ביחידות
כיון דאין על"ס א"ח או ח"נה צ"ל וא"כ יחידות נסיה א"צ
אפשר להכשיר הק"ה :

ועוד יוחר חידוש מה שהצ"ח סס נשם ספר הלכות קטנות
ס"י ס"ז דאס שכתב לקדש השם דלא צ"ל ומשמע סס
דמשום חורה דצ"ל חסוב דאינו צ"ל א"ח על"ה ע"ש ולפע"ס
בלא"ה ל"ש ז"ה צ"עול דמה דלא כחקד"ש השם ודאי הוא
העדר ובהעדר ל"ש צ"עול, וזוה י"ס עוד טעם דל"ש צ"עול
דאי"ל להיות צ"ל לנצי המצט"ל אלא אס המצט"ל עוד עמד

טעמו זו גם נשעה הצ"עול אצל נקדושה השם אין ע"ס
צינוי כי"כ נשאר שמות המצט"ל נשם הנט"ל רק גז"כ
הוא ש"ל"ך לקדש השם קודם כתיבתו לשם נקדושה השם והרי
נשעה צ"עול כבר בלחה כוונתו ומתקנתו ונ"ש כאן צ"עול
כלל הלענ"ד כחצ"י :

עמ"ס הק' בלו"ס צ"ק ה"ל :

תשובה שס"ה

ש"לית א"י לפרך ולכל צ"י ה"י אור צנו"ס צוח"ס חכ"ח לפק"ק
צ' או"פאלו הע"א :

דנ"ג כועה ככהר שלום לאהובי חח"י הרב המאו"ה חו"ס
כמו"ה ג"שון טעע"ן כ"י אצדק"ק מ' לודא"ש :

אדות אשר חקרה אס אשה כשירה לכחז ס"ה ודעה מניח מ"ה
חרי"ג דפסולת ואח"כ על"ה מ"ש הרמזים במ"ע ח"י
מ"ה כתיבה ס"ה וכחז צ"ק מ"ע דמ"ה ח"י אין נ"ס
חייבות זה ובש"ג"א ס"י ל"ה חמה מ"ל הא ע"ש וכחז מניח
דכיון דנ"ס פסולת לכחז ס"ה דא"כ נקש"ה וכל מילתא
דא"הו לא מ"י ע"ד ש"ל"ה לא מ"י משוי לכן אין חייבות
במ"ה זו ע"ש :

הנה גוף דברי מניח אין כרא"ן ל"י כלל ולא מיע"י למה
ש"ד"ד ש"ג"א סס דא"ף דילפינ' מהפילין דכל ש"כ"ה
נכשירה אינה בכתיבה היינו רק בדבר שא"כ מחויבים זה
אצל בכתיבה ס"ה אס מחויבות במ"ה שפ"ר י"ס"ן בכתיבה
והא דקח"י צברייתא דפסול היינו משום שא"כ תורה כתיבה
ס"ה ע"ש א"כ הוא זוכה מערכה על הדורש דפטורות לפי
שא"כ בכתיבה כלפי ל"י"א כ"מ"ה שחייבות וי"הו י"ס"ן בכתיבה,
אלא אפי' למ"ש הר"ן גיטין מ"ה וכל הני הוא"ל וליחתיבה נקש"ה
ליחתיבה כמי בכתיבה הפילין ומ"ה דמשמע"י זהו קראו"כ"ש ב"ס"ה
ד"ה קדושי ע"פ מ"י"הו ע"ש דמשמע אפי' מחויבות בכתיבה ס"ה
מ"י"פסולת לכחז משום דקדושי ע"פ וח"מ"ע ע"ש וגם למה שהעלה
ש"ג"א סס דילפינ' ממזוזה דא"ע"פ ש"ס"י חייבות במזוזה מ"מ
פסולת לכחז הי"כ ב"ס"ה א"ע"פ שח"מ"י"הו במ"ע זו מ"מ
פסולת לכחז ע"ש וי"מ ד"ן מ"ה ומ"ה כמו דמזוזה א"ע"פ
שפסולת לכחז וי"מ חייבות במזוזה הי"כ ב"ס"ה א"ע"פ
שפסולת לכחז מ"מ חייבות זה :

אבל בר מן דין וא"ף לר"ן ה"ל מ"מ מ"ש כיון שהיא פסולה
לכחז כל מ"י דא"הו לא מ"י ע"ד ש"ל"ה לא מ"י
משוי לא נהיר"א ל"י כלל דכתיבה ס"ה לא צ"י שליחות דוכחז
לכ"ס או וכחז לו לא אצ"ע"ל ק"א אלא אס"פ וכמ"ש חו"ס'
גיטין כ"א ד"ה והא דכתיבה הג"ע לא צ"י שליחות דוכחז
לא אצ"ע"ל ק"א ע"ש ור"ה ל"ה מ"ס"ה דר"ן כ"א דא"כ"ן א"ע"פ
שהכ"הו לו אצ"הו ל"ד"ס ס"ה מ"ה לכחז מש"ל"ו ש"כ"מ"ר וע"ה
כתבו לכ"ס וא"ס א"ח"א דל"ך לכחז דוקא צע"מ"ו או ע"י
ש"ל"ה פ"ע"א דלא ק"י"ס מ"ה כלל ב"ה שהכ"הו לו אצ"הו
ומ"י קמ"ל ר"ב ומ"י א"ע"פ דק"מ"ר א"ע"פ דא"ל לכחז צע"מ"ו
ול"א ע"י שלוחו רק ס"ג באחרים כוחצין לו מש"ל"ו והו"א
דכ"ס"פ"ל לו צ"רושה הו' כמש"ל"ו קמ"ל דמ"ה מ"ה לכחז מש"ל"ו
דוקא וגם לשון מ"ה לכחז משמע רק למ"ה ולא לע"כ"ו
דיו"ל"א צ"ל אצ"הו וגם לשון מש"ל"ו משמע דא"ן המ"ה אפי'
לכחז"ה אלא שיה"ה מש"ל"ו ולא שיכחזו צע"מ"ו או צ"ל"יח"הו
דא"כ"י הו"ל"ז מ"ה לכחז צע"מ"ו וכן במנחות ל"י דק"מ"ר
הלוקח ס"ה מן השוק כחוטף על"ס מן השוק ומ"ל דלא ק"י"ס
מ"ה כלל א"ע"פ דצ"ק"ה ס"ה מש"ל"ו ק"י"ס מ"ה כתיבה ס"ה
אלא דהו' כחוטף מ"ה וכן מה ש"מ"ר סס כתבו מע"ה על"ו
הכתבו כל"ו ק"ב מ"ה"ס משמע דהו"ר רק מ"ה מן המזוזה :
ובן משמע יוחר מלשון הרמזים ר"ש הלכות ס"ה מ"ע וכו'
לכחז ס"ה לע"מ"ו ולא א"כ"י כחז א"ע"פ
שהכ"הו וכו' מ"ה לכחז מש"ל"ו וא"ס כחזו צ"דו הרי וכו'
וא"ס א"י לכחז אחרים כוחצין לו ומדכחז אחרים כוחצין לו
ול"א כתב שלוחו כחז משמע דלא צ"י שליחות וגם מדכחז
וא"ס כחזו צ"דו משמע ש"ה אינו עיקר המ"ה מ"ל"א כתב
יכחזו צ"דו וא"ס א"י אחרים כוחצין לו וגם מדכחז ח"ל"ה
מ"ה לכחז מש"ל"ו משמע ש"ה עיקר המ"ה וי"ס"ר משמע כן
מל"ס"ו במ"ע ח"י שכתב וא"ס א"ל לו לכחזו דל"ך ש"ק"הו
או י"ס"כ"ו ע"י שיכחזו לו והוא א"ר"ו כחזו לכ"ס וכו' מ"ה
דג"ס א"ס קו"נהו מק"י"ס כחזו לכ"ס ולא צ"י שליחות כלל וכל
מע"י"ן בל"ך י"ח"ה ש"ן הוא לכן דבריו אי"ס מחו"ר"ן לפענ"ד:
ובג"ן

ובגוף הדין סרי צנור ציור ק"י רפ"א סיג דס"א סכחנו אשה פסולה ובס"ך קצ"ה הניח צמס הדריטק סכח סמרי הרי"ף ור"א"ש והסור כלה דרוקא גבי הפילין פסולין עגד ואשה וקטן ולא צ"ה וכתב הס"ך שאינו מוכר ומי יכניס ראשו ז"ן הריס גדולים מיע לפעמיד היה כראה דנסיס וודאי כסרוה לכתוב סיה סהרי זה צרור שאס כתב בעלמו סיה וקיים מיע של כתיבה סיה וכאזרה סיה מן סעולס כגון סנקרע או כסרפס דפטור ממיע זו כמיס בני יונה ס" עיר מיע מיע סיהיה לו סיה כדי ללמוד ממנו סהרי לידע סהרא"ש עיקר סמלוה סיה מסוס ולמדה חכ"י ולכן סהריה עיר סיוז יוחר נסאר ספרים סלומודים מסס כמיס סמחנר ס"י עיר ס"ז ועיין ס"ך וסו"י סס וסאגיא ס"י ל"ז וכמיס כספר בני יונה ס"י עיר אוח צ" חף דלא דרשינן סעמח דקרא מיע סכא ספרס סעמח דקרא ולמדה חכ"י וכדלמדינן סנהדרין כיה דכתיב אפי" ר"י דריש סעמח דקרא ולא כמיס כספר חסד לאזרהס יוד ס"י פיר דהיינו דוקא לריש דריש סעמח דקרא ע"ס ואפי" לע"ס סגיא ס"י ל"ז דנצביל סלימוד אינו אלא מלוה דרבנן לכתוב סיה היינו דוקא צימי אמוראים סלא סיו צקיאין צחסירות ויחרות אצל צימי סהכאים סהיו צקיאין ודאי מלוה לכתוב מהיה צבציל סלימוד אפי" כנר כתב בעלמו וכאזר מן סעולס ככיל ואיכ צסיה זה סכותב צבציל סלימוד ודאי אשה כסרה לכתוב חף סאיה צקסירה דאפי" סהיו לו אצותיו סגי צזה וכיון סגס כתיבה צבציל סלימוד סוח צכלל מיע של ככתב סיה ליל סיה צסאר כתיבה סיה ועדיף מסיקס"א דכתיבה לקסירה ועיין ר"ן ר"ש קדושין דהיקס"א דהיות להדרי עדיף מסיקס"א דה"י ליליאה וכ"ס כאן דסיה נלמד רק מהפילין וספיר כסרה לכתוב סיה :

ומה סתמחה על מ"ה סכ"ל צמיס סרמנסי פ"א מולכיס סיה אין מעמידין אשה צמלכות סכ"ל עליך מלך ולא מלכה וחי' מדכתיב וכתיב לו חס מענה סהורה ואשה אי' לכתוב בעלמה ולא ע"י סליחה ועיין כימ פ"ז עסיה ס"ז סאפי" סהיו לו אצותיו או ס"י לו ק' ספרים צעה ס"שצ על כסא מלכות מלוה לכתוב סיה יוחר לסמו וכ"ס מלסון דבינו וכו' ועיין סוספתח פיר מסקנהדרין וכתיב לו סהסא כחוצה לסמו, סנה מלצר סכתנסי סאין דברי מ"ה כר"א"ס לי מיע גס לדצרו לקימ דללו אמרה סורה מי סאין לו סכי סיה אין ממנין אוחו מלך או מעצירין אוחו ממלכותו סיה כדקאמרת דאשה סאין לה סכי סיה אין מעמידין אוחה אצל סהסא דאמרה סורה וה"י כסכתו וכו' וכתיב לו סוח מסמנה סחילה למלך וא"ס סוח מלך אז מלוה רמיא עלי' וכתיב לו חס מענה סהורה סוח אינו כותב לו סני סורות ציטל מיע זו אצל אכתי מלך סוח ואיכ ספיר קד"א דמעמידין אשה למלכה ואי דלא ס"י לה סכי סיה סח אינה מלוה כלל וכתיב סהיה לה דמי וכדלמדינן אסתח כוחן דהיילי דמיא ולא לוותה סורה סיהיה למלך סכי סיה אלא כסמעמידין איש להכי אילטרך מלך ולא מלכה יא"ס :

ועוד ניל סהרי מסייס סרמנסי סס כל משימות סצירסרל אין ממנין צהס אלא איש. ולפי"ז לקימ דאי מוכתיב לה לא ידעינן סאר סאין מעמידין אשה למלכות אצל אכתי לא ידעינן סאר משימות סאין ממנין צהס אלא איש ולהכי אילטרך סוס ססיס עליך מלך ולא מלכס להקיס סאר משימות למלך סאין ממנין אלא איש, וד' מלכינו, סוח יוסיענו וצרחינו יסמיענו צסורות סוצות וירס קרנינו יסכנו ויצרכנו כנפסך וכפס חמיך דרופית צאסרה :

תשובה שס"ו עוד להרצ סכ"ל :

סליחה צ" אויפאלו ד' לס' צלח סרכי' לפיק :

כתבך צא אילי וסנה אכתי על מעמרתה א"מור דכתיבה סיה לא צעי סליחות ומה ספלפלה עמיס דוכתבו לכס לא קאי אצנלים רק אסופר כמיס סוס' גיסיין כיצ גבי וכתיב לה גט וכתיבה דרבה פוסקיס סיל דצעינן סליחות צכתיבה גט, דעתי צני ידעתי ולא סכתי ראה מוס' דע"כ לא קאי אצנל והיכ כתיב ע"כ לא קאי אצנלים אלא סכתי ראה דליו מוכר דכתבו קאי אצנלים אלא י"ל דקאי אסופר ומעה אפילו לפוסקיס עס דצעינן סליחות סיינו מסוס דעסמע לסו סחס דוכתיב קאי אצנל כמו וכתן וכולי קרא צבעל מיירי אצל כתיבו לכס י"ל ע"י אחרים סופרים

רק סיה"י מעלסס, ועוד אכתיב צזס לקמן וכדעסמע מכל סהליחות סכתנסי צכתיבי סקדוס :

ומה סהנחה מפיה ס"י עיר סהני' אחרונים דק"ל דצעי סליחות, דנר זה צמחוקת סנויה צאחרונים ועמקוס סכא ענחה מינוך להוכיח דרעה סרענסי דצעינן סליחות מסס מעמע לי להיפוך כמיס צכתיבי סקדוס, ומה סדקדק מ"ה אחאי כתיב חס אי' לכתוב אחרים כותבין לו ולמה לא כתיב חס אי' לכתוב יקנה, אינו דקדוק' כלל דסח קונה סיו כחוטף מלוה מן ססוק ו"ס מקוס למעיד לחוק סאלו צח לו ספורה ליה עוסה כמיס כמי' סהני' סר"ז ס"י עיר :

וי"ש ראה דל"ל לכתוב בעלמו דוקא מהא דלמדינן סולין דק ס"י סיה לריך סילמוד ג' דריס כתיב וכו' ופירסי' כתיב לכתוב סידע לחסוס סמו אלו יסצ צדין או לעדות ואחאי לא פירס כדי סידע לכתוב סיה לעלמו ואף דיכול לכתוב ע"י סליח מיע מלוה צו יוחר מצסליחו כדלמדינן קידושין מ"ה אע"כ דאין סמלוה סיכתוב מעלו וסריח צו וא"ס מחדר אחר סופר ועסריחו צו סוי ספיר מלוה צו, ועוד דלמדי דוקא סיה לריך ללמוד כתיב סח כל אדס לריך ללמוד כתיב כדי סיכתוב סיה לעלמו בעלמו סהרי כל יסרלל סייצין צמיע זו אלא ודאי דל"ל לכתוב בעלמו :

ויותר ראה מהא דגיסיין סיו סאפילו אחר לציד סגדול סצירוסלים סכו גט לאסתי סילמוד ויכתבו ויחכו וכו' סרמנסי צפיהיע אין מן סכמע צציד סגדול לא סיו צקיא"ס צכתיבה לפי ססתכתי צציד סיהיו סכמיס ולא סיהיו סופרים ע"ס, ואיכ"מא דמיע לכתוב סיה בעלמו איך יסכן סציד סגדול לא סיו צקיא"ס צכתיבה סיוכלו לכתוב סיה לעלמו וכ"ס סלא ימלל צהס אי' סיוכל לכתוב דסח אחר כותב וססאר חותמיס כדקתיב סס צמחתי' ולחוס ע"כ כולס יודעינן דהרי סיה לריך ללמוד כתיב סידע לחסוס סמו כצסיס סולין סכ"ל :

ועוד ראה לפמיס חוס' רי"ד צקידושין מ"ז דדוקא צגירושין וקידושין וסרומה ופסח סייך סליחות לפי סהסליח מוכח וע"כ עוסה למשלח זה ולא לא"ס אחר סהרי כותב צגט אלא פלוני סוטריח לפלוניח, וכן צקידושין מקדסה לפלוני וכן צסרומה כותן ססרומה מפירות מסשלח וכן סוחס וזרק דסס לסמו, אצל ציסיצה סוכה וסנחה ספילין אינו מוכח שעוסה צבציל מעלח זה כיון סחוא אינו עוסה כלוס דילמח יסצ צכוכה ומתיח ספילין צבציל אחר ליס סליחות ע"ס כי זה ספסוע צכוכותו, ומה סתמה קלוסיח ס"י קפיצ דאיכ ל"ל קרא דלשלדעי סיל כיון דאין מסשלח עוסה כלוס אינו מוכח דעוסה צבצילו דילמח צבציל אחר, לפעמיד לקימ דדוקא צדנר סחיצו סורה לעסות לא מהכי סליחות אאיכ מוכח שעוסה צבציל מסשלח, אצל א"ס אינו מוכח אין מסשלח כפטר צמה סחוא רולה לפטור צעסיית ססליח, אצל צדנר עצירה סחוא לחוצתו ספיר מסחי"ב כיון סחוא רולה סיה"י עסיית ססליח צבצילו ומוכח שעוסה עצורו כיון סחוא רולה צזה ואינו עוסה לאחרים סאיכס רוליס צזה צדנר עצירה ועיין צחוס' צצח ע"ו דיה סמול"ח דאי חלצ סמחא לגציה מהכי רלונו לסתייה לחיובח צפחות אצל אי חלצ סמחא לסתייה לא מהכי רלונו לגציה לפטורה צפחות ע"ס, והיכ דכוותיה, וזה סדייק חוס' רי"ד צמחילת דצרו ססמלוה סחיצו סמקוס לעסות צגופו סאיך יפטר סוח ע"י סלוחו וסוח לא יעסה כלוס צודלי צגירושין וכו' סמוכ סעוסה צבצילו מהכי אע"כ סחיצו סהורה לעסות צגופו אצל סיכא סאינו מוכח לא מהכי לפטור עלמו מחיובו אצל צדנר עצירה ספיר סוי מהכי לחוצתו אפילו אינו מוכח אי לאו דגלי קרא, ונסיכי כיהא מה ססעמיד דצרו אמה דקאמר סאכי סחס דלשלדעי יס מקשין איכ לכל דנר מלוה יועיל ססליח וכו' ואחאי לא סעמיד דצרו לעיל אמה דילפינן סליחות מנירושין וסרומה ופסח, אצל לפמיס איש דסס פסיסח כחילוק סכ"ל דליס סליחות אלא חס מוכח שעוסה צבציל מסשלח אצל אסח דלריך קרא דלשלדעי ספיר קסיח ל"י קוסיח קלו"ח וסולרך לחרן כחיורן סכ"ל, ולפי"ז איכ"מא דמלות כתיבה סיה סיה סיכתוב סח עלמו לא סוי מהכי צ"י סליחות דסח אינו מוכח כלל צבציל מי סחוא עוסה וכתיב ומי סוח מסשלח אע"כ דל"ל כלל סיכתוב בעלמו אלא סיה"י מסלו וסהריס כותבין לו גס צני סליחות וא"ס :

ומה סכתנח מדצני רמיא ס"י עיר סכתנח אצל חס לקחו כך ולא סגיה צו דנר סוי כחוטף מלוה מן ססוק ואינו יולא צזה, כ"ל דלחו מסוס דצעינן סיכתוב בעלמו אלא מדכתיב לכס סמעינן דצעינן סיכתוב מסלו ועיין צסוונה צ"א יוד ס"י ס"ז א"ס יולאין צל סוחפין ומדכתיב כתיבו לכס צעינן סצסעה

שצטענה כתיבה ישי' לכס מעלכס ולכן אינו יולא אס לקחו כך לפי שצטענה כתיבה לא הי' מעלנו, אבל אס הגיה בזה חס אחס שפיר יולא צו לפי שאסור להסתות ספר שאינו מונה וגם סיה שחסר אוח אחס לא מקרי סיה ולכן כשמוניה הרי אז כסלס סיה מעלנו ולכן יולא צו ולהכי כחס הרמזים ריש הלכות סיה ואס כחסו צידי: הרי הוא כאלו קבלה מהר סיני והוא ענגי מנחות לי לפי שאס אחר כוחו אפי' מקנה לצעלים הקלף והדיו והקולמוס כמו שפוטסם בכתיבת הגט מינו הרי לכמה פוסקים קיייל דאומן קונה צטנה כלי עיין סמיט וסיך חוימ סיי' שיו ואיכ לא הוי צטענה כתיבה כולו מעלנו לכן עוצ לכחוס צידו ומימ אס איי לכחוס אחריס כותצין לו לפי שאס אינו מקלקל הוא עושה עיד הצעלים והכל של הצעלים ואין לאומן צו אלס קנין סיעצוד כמיס נתיצות סיי' הנצל ושפיר הוי מעלנו צטענה כתיבה:

וברהבי כיחא מיס דגני גט דרטינן וכחס לה לשמה ואמאי לא דרטינן גיכ כחסו לכס לשמה דהא משמע צטקנהדרין כיחא וצומצים פיא מסיס היצ דרוקא סיה של מלך צעיי' שיכחוס לשס המלך ולא סיה של הדיוט, ולפמיס איס דצקסיה דרטינן לכס מעלכס לכן לא ילפינן דרטינן לשמה אבל צעט דאין הגט מעלה ואדרבה לריך להיות משל צעל כדאמרינן צגיטיין כי' לכן דרטינן לה לשמה או כלך לדרך זה דצקסיה כיון שהוא משל צעלים סחמח לשמו כדאמרי' צריס זכמים דכל הזכמים כיון שהס משל צעלים סחמח לשס צעלים אבל צגט שאינו משל האשה רק משל הצעל סחמח לאו לשמה לכן לריך קרא לה לשמה, וצוה כיחא דכתיב לה לשמה דוק אף דרטינן גס לשמו ולסס גירושין משוס דהגט משל צעל ודאי מקסחמח עניד לשמו אבל לשמה לריך קרא דלה לשמה:

אלי דאיכ חקסי אמאי גני מלך דרטינן צטקנהדרין סס וכחס לו אס משכס החורה לו לשמו, אי דוקא היכא דכתיב צלסון יחיד שייך למידרס לו לשמו וזה לשמה דהיינו מיוחד לו או לה כמו דרטינן ציק פי' החובל כספו המיוחד לו אבל הכא דכתיב צלסון רבים כחסו לכס אף דלכס על כחסו קאי לכל ישראל מימ ליס למידרס לכס לשמכס של כאויא, אלא דזיא לדרך אי' סכחצתי ייל דגני מלך כיון דכתיב אס משכס החורה הזאח סכחוס לו שני חורות אי' לשס הדיוט ואי' לשס מלך ואיכ אחקסי להדדי וכסס דסל' הדיוט לריך להיות משל צעלים מדכתיב לכס היכ של מלך ואיכ לו קרא יחירא ודרטינן לו לשמו ולדרך השכי סכחצתי נהי דידעינן כיון שהוא מעלנו סחמח לשמו היינו לשס צעלים אבל אחתי לא ידעינן דרטינן סיהכווין לשס ודרטינן לו לשמו לשס המלך וכמיס הרמזים סס ואיסי:

וברה ספקסח על הי' ראשון סכחצתי על קוסייך צומצים פיא ממלכיס סכוונחך הי' דקיייל כמיד צטקנהדרין מיה דרטינן קרא כדכתיב כמיס רמזים פייד מקסנהדרין דנקטעה יד העידס פעור ואיכ צאשה איחא לקייס קרא כדכתיב וכחס לו אס משכס החורה פטיטל דאין מעמידין אשה במלכות ולייל מלך ולא מלכה, דע סכך עלה צמחצנה לפני סכוונחך דרטינן קרא כדכתיב לכן כחסתי אלו אמרה חורה מי שאין לו שני סיה אין ממנין יחוסו מלך כדקאונרה וכוונתי הי' דליס צגינן קרא כדכתיב אלס מיס צאוחה מליה ואס הי' כתיב חתנה מלך סיהי' לו או שיכחוס לו שני סיה הי' לריך קרא כדכתיב שאין אנו מעמידין אלס מי שמלוה עליו להיות לו שני סיה אבל קרא דכתיב וכחס לו אינו פרט מונחה העמדה המלך שהוא עלינו אלס מלוה של המלך ולא שלנו, ועוד שהוא רק אחר סכצב הועמד למלכות ואיך שייך צוה צגינן קרא כדכתיב הרי לא כתיב קרא כלל צענין מלוה העמדה מלך שלנו וזה אחס ולייב:

ועיד רמזתי סס צמיס דאשה כיון שאיכה מחויבת כמו שהיי' לה דמי כדאמרינן צעיי' כיז איסתחא כמאן דמחילי דמיחא ושפיר מחקייס קרא כדכתיב וכוונתי הי' שזה דומה למה דאמרינן צטקנהדרין סס הגדמי' מעיקרא כסריס ופרסי' דזו הוא יד שלס ולמיס חוקי' כחוצות מיד עיא דיה אין דצרוצ ככריס הוי שעריך שערי ציד ולא שערי העיר, אלס שמה האחרון הדרכא צי לפי סרליחתי צחשו' חווי' סיי' קסיז שהאריך הרבה צענין צגינן קרא כדכתיב [עיין צייט אויח סוקסי' סיג] והעלה דוקא אס כשאר הזרוע עכיס אז שייך לומר היינו שני ספרי חורה דידה אבל מיס ראשון ככוון:

ואמנם עלה צידי עוד חסונה אחרת למיס חווי' סס דמשייה כזיר ממורט איל להציא חער כיון דחורת הכזיר דכתיב צקרא יליף לן דאפילו אין לו סער ממילא ידעינן

דכסה לא צגינן קרא כדכתיב ממילא איל העצרת חער כלל עיס והרי כחס הרמזים רפיג ממלכיס צעה סיטע המלך על כסא מלכותו כוחו לו סיה לעלמו יחר על הספר שהכירו לו אצותיו וכו' ועיין צכתי סס שאעפיי שהדיוט אינו יולא צעל אצותיו מימ מלך סכחוס סיה שני מדין מלך יולא צקסיה סלריך מדין הדיוט צעל אצותיו והאי ילפינן צטקנהדרין כיחא מוכחס לו סיה לשמו שלא יגנחה צעל אצותיו עיס והרי קרא כדכתיב וכחס לו משכס החורה מלמד סכחוס לו שני חורות משמע סלריך לכחוס שני חורות ועיין צומצים פיא מסיס היג ואיכ גלי קרא דצוה לא צגינן קרא כדכתיב ושפיר הויח דלא צגינן קרא כדכתיב כלל ואפילו אשה שפוטרה ממיע דכתיבת סיה ממנין במלכות ולהכי לריך קרא מלך ולא מלכה:

אמנם כעס כיל דאין מקוס לקוסייך כלל דאס האי דרשא דספרי מלך ולא מלכה אינו מייחורה רק משוס דרטינן קרא כדכתיב ודאי לא קסה דנקט רישא דקרא כדכתיב ולא נקט סיפא דקרא ואס הוא מייחורה דקרא גיכ ליק על הספרי לייל האי ייחורה סיפוק ליי' משוס דרטינן קרא כדכתיב דקסס ספרי ריש כמו דאמרינן צטקנהדרין פיז וריס הא סיל צטקנהדרין מיה אין לו צוהן יד וכו' כוחו על שמאלו דלא צעי קרא כדכתיב ומאן דאייל צגינן קרא כדכתיב עיכ מלריך האי ייחורה לדרשא אחריתא ורמזים דרשא דספרי נקט כדרכו ואין כונחו על הייחור רק משוס דרטינן קרא כדכתיב ורישא דקרא נקט ככיל דהא למיד צגינן קרא כדכתיב ודאי מלריך האי ייחורה, ואס נפשיך לומר דאפילו אי צגינן קרא כדכתיב מימ לא שמעינן מלך ולא מלכה רק מייחורה דבלאיה הויח מלך והיה מלכה וקאמר מלך משוס דכתיב כולה צלסון זכר נאמרה איכ אף אנו נאמר דשפיר הויח דמעמידין אשה במלכות אף דרטינן קרא כדכתיב דהא קרא לא כתיב רק צמלך וכחס לו אבל צמלכה לא כתיב קרא כלל ולא צגינן כלל שהכחוס שני סיה ואפיה יכולה להיות מלכה ולהכי לריך דרשא דספרי מלך ולא מלכה ואיסי, וצוה יצא שלוס וצרכה חייס עד העולם כנפס חמיך הדוסיח צאהבה:

תשובה שסי' עוד להכיל

נועם מכתבך צא אילי צומנו ולא היה פכאי להסיב עיד צדצר אי כתיבה סיה צעי שליחות או לא והצאחי ראיית מחלוני טי' ומפייהמ גיטיין סיו דלא צעי שליחות ודחית אוחס עפיד ישונח משה סוף פי' עקצ שחידש דלא אמרינן מלוה צו אלא צשליח צכנס אבל צשליח צככר לא אמרינן מלוה צו וכו' והיכ אס אחר כוחו לו סיה צככר ליס מלוה צו, ומה שהסיב עליו צסי' ילקוט הרועיס אוח מי' מקידושין מיח דמלוה לקדש צו יוחר ומצלווחו והרי שליח קידושין הוא צככר למיט קלויה סיי' שיו סיד צסס סיג דשליח לשחוט הוי צככר משוס הצרכה דשויה עטרה זהובים וצקידושין שליח מצרך צרכה איירוסין כמיס הרמזים צוה קידושין יפה דחית דיסחח משה לא כחס אלס אס המשלח כוחן סכר מכיסו שמראה צצצו הממון חציבות המלוה אבל כאן אדרבה מצוה גס הצרכה סעושה הכל עיי שליח וצוה דחיה נמי מיס צסי' הכיל לייסצ צוה קושי' נוציי' איך מהכי שליח צקידושין הא הוי חופס לצעיה צמקוס שחס לאחריס ותי' הכיל דשליח קידושין הוי צככר משוס הצרכה ומהכי כמיס הסיד סיי' קיה ודחית דעעס דמחכי כחס החומיס משוס דהוי כפועל דידו כיד צעהיב וזה ליס רק כשנוחן סכר מכיסו אבל עיי סכר צרכה אינו כפועל:

והנה צוה שוחא דידך לא ידענא מיט לא הוי צצציל סכר צרכה ידו כיד צעהיב כמו דהוי שיס צצציל זה לרעת סיג, והנלפעניד צוה דיס להצין אמאי הוי שיס צצציל סכר הצרכה הלס אין המשלח כוחו לו כלוס שהרי מדינא הוא לריך לצרך ורמחנא זיכה לו צככר זה ואמאי הוי שיס ולייל דגס אס אחר כוחו לו סכר שיסמור חפן של ראובן נמי הוי שיס מדין עבד כנעני כצקידושין זי' ואיכ אף דרמחנא כוחו לו זכוח הצרכה נמי הוי שיס אבל פועל דידו כיד צעהיב היינו כיד מי סנוחן לו סכר ואס ראובן כוחו לו סכר ללקוט מליאות לשמעון לא הוי ידו כיד צעהיב כשמעון רק כיד ראובן וכיון שהוא זוכה במליאה לשמעון שפיר הוי חופס לצעיה והיכ כיון דרמחנא זיכה לו צככר צרכה אין ידו כיד משלח ושפיר קסה דהוי חופס לצעיה:

ועוד כיל דזה הוא מערכה על הדרוס לפמיס הסיד סימן ספסי סקיי דמשייה אינו מעלס צכיסוי כי זהובים עטרה

עשרה על המלוה ועשרה על הזכרה כיון דא"ל לזכרה בלא מלוה אינו משלם על המלוה ע"ש וא"כ א"ל לומר דעושים מהני הקידושין משום דהוא שליח בשכר הזכרה דהקושיא הוא דלא ליהני הקידושין ואין כאן מלוה וממילא אין כאן זכרה והוא שליח בזכרה ולא מהני הקידושין:

אבר בגוף הדבר נראה דמיא לא חקר דהוי ט"ש בשביל שכר הזכרה אלא למיד מלוה ליהנות מיחכו אבל לעמי דקיי"ל מללה"י ודאי לא הוי ט"ש בשכר זכר הזכרה וטוב לא הוי שליח בשכר וליחא למיש בסי' הכ"ל ותדע דאלי"כ מה פליגי רבם ור"י בשו"ע אצירה א"ס הוי ט"ש משום פרוטה דר"י ח"ל משום עשרה זהובי' דשכר מלוה גופא דהא מוזאר בחומ"מ ס"י טפ"ז דשכר מלוה בלא זכרה כמי' הוא עשרה זה"ו ועיין חוס' צ"ק ל"א ע"ז ד"ה וחי"ב אע"כ כיון דמללה"י ולא הוי בחי' ט"ש ועיין שו"ע ס"ט דר"י וזכר העיר צ"ח קל"ה ס"מ ק"מ ע"י הכ"ל:

אמנם כ"ל דא"ל לדברי י"טמה משה אין הדברים אמורים אלא במלוה שאין מוטלת עליו בעל"פ וראשונה לטעם בעל"פ מלך המלוה כגון בקידושין שאין המלוה שיעשה מעשה הקידושין רק המלוה שיקנה אותה תחילה בפני עדים קודם שיטאנה כעצוה דרמב"ם פ"א מאיסות וה"ל דל"ך לטעם בעל"פ אינו מלך המלוה אלא מלך הקנין שאינו קונה אותה אלא אם מתקדשה בעל"פ או ע"י שליחו סוף סוף הוא קונה אותה קודם שיטאנה בזה אמרינן כיון שאין מעשה הקידושין בעל"פ המלוה אלא טע"ז ב"ה המלוה שהיא קנויה לו ומעשה הקידושין הוא רק הכשר מלוה ומי' אמרינן זו מלוה זו יותר מצטלומו שהוא על"פ יכשיר המלוה משהשליח יכשיר כמו שצ"ח צ"ח ט"ל טעמיה יעשה סוכה ויקנה השליח מצטלומו בזה שפיר י"ל דשליח בשכר שפיר דמי' דא"ס עושה ההכשר צממונו ג"כ מראה חיבה המלוה כמו א"ס מעריה בגופו אבל בעל"פ כתיבה ס"ה שהעיקר המלוה הוא סכמי' ולדעת ז"ל יונה הוצא בפ"ה ס"י ע"ר א"ה ג' אפי' נאצד אח"כ ח"ל אחרת ע"י"ש אי"כ איכ"מ דעיקר המלוה הוא בצעלים וצ"י שליחות ג"ס י"טמה משה מודה דמלוה זו יותר מצטלומו אפי' בשליח בשכר כיון דהמלוה בעל"פ וראשונה הוא בגופו וזה ברור לפע"כ:

אבר גוף דברי י"טמה מצמיח הגדולה איכ"ס מחורים אל"י כלל חדא לפי"ש מ"ג"א ס"י ה"כ סק"ו דהא דשליח מצד ה"יכו משום דג"ס השליח עושה מלוה ע"ש וא"כ כשהשליח עושה בעל"פ המלוה יש להם שכר טוב בעל"פ ג"ס חלק המלוה ע"ש לשליח בעשי"הו וא"כ השליח עושה בשכר מלוה זו יותר מצטלומו כדי שיהי' לו ג"ס חלק המלוה ע"ש לשליח בעשי"הו:

ועוד ממקומו הוא מוכרע דבחי' אמוראי דמ"ה גמ' שבה ק"י"ט דמרחו בעל"פ לכבוד שבה יש כמה דברים שא"ל לכבוד השנה בעל"פ בשכר רק בגופו אי"כ ג"ס הא"י דר"ב ספ"ה מחי"ך רישא ור"ב מל"ה סי' ב"ה הכבוד הוא רק משום טעמה בגופו ולא בשביל שכר וז"ל עו"ה"ה ס"י ר"ן וא"ך א"ס יש לו כמה עבדים לשמשו יסתדל בעל"פ להכין טוב דבר לל"כ"י שבה כדי לכבודו כד"ה"ה פ' כ"כ ק"י"ט ר"ה פ"ק ס"ל"ק וה"י עבדים לשמשו בשכר הם ואפי"ה מלוה זו יותר וכן ק"י"ט ט"ש ומה"ס ילמד כל אחד ולא יאמר לא אפגום בכבודי כי זה כבודו שמכר השנה כל זה מורה שהמלוה בגופו דוקא להעריה על"פ ולפגום כבודו לכבוד ד' וא"ס יש אדם שגופו חביב עליו מממונו ודאי מלוה זו בעל"פ ובכבודו מצטליח בשכר לכ"ך ילכו לכבוד המלוה וא"ס יש אדם שממונו חביב עליו מגופו יפזר ממונו לשאל מלוה כגון לעניים ויעשה המלוה בגופו וכן מוזאר יותר מרמב"ם פ"ל משנה ה"ו אע"פ שהיה אדם חסוד צי"ח וכו' חייב לעשות דברים שהן לל"כ"י שבה בגופו שזהו כבודו וכו' ע"ש ומציא ש"ס הא דר"ב מל"ה סי' ב"ה אי"כ ג"ס הא דאמרינן בקידושין מ"ה מלוה זו יותר מצטלומו כי הא דר"ס מחי"ך רישא ר"ב מל"ה סי' ב"ה אפי' בשליח בשכר הוא כמו הא דר"ב ור"ס ועוד כמו דל"כ"י ב"ה אי"כ"ה נמי אי"ה זה משום דאק"ו לקד"ם אשה עד שיראה הי"כו אפי' שליח בשכר הי"כ מ"ה דקח"י ס"פ"א וצטלומו משום מלוה זה יותר מצטלומו הוא ש"חמה בשכר הי"כ ל"י"ק הוא אפי' שליח בשכר:

ומה שצי"ח ר"ה מפסחים ד' דאמר א"כ"י לא מצינ"ה באחר"ה דלא יה"י אג"ה ונדקי דכ"ה"ה ל"ה לאי"כ לק"י"מ מלוה בגופו"י א"ל אפי' באחר"ה דיה"י אג"ה ונדקי דכ"ה"ה ל"י לאי"כ לק"י"מ מלוה צממוניה ד"ס ר"ב"ה יתר

שיעשה מלוה בחקרין כ"ס עלמרוה בעל"פ ולפע"כ ע"ס ר"ה להיפוך דהוא סבר דהפ"י נגמ' דעושים י"ס סבר"ה יותר דכ"ה"ה ל"ה לצי"בד מלוה בגופו יותר מצממונו ע"ס דק"ל עליו בגופו יותר מצממונו וא"כ אומר דהפ"י צ"סי"ך דעושים י"ס סבר"ה יותר דכ"ה"ה ל"ה לצי"בד מלוה בגופו מצממונו משום דבגופו הוא מלוה ר"ב וגדולה ודאי כ"ה"ה ל"ה אצל צממונו דאי"כו מלוה כ"כ הוי"ה דלא ר"ה ל"י בחקרין כ"כ על ע"ג שאין לו מלוה כ"כ ק"י"ל דאפי' צממוניה כמי' כ"ה"ה ל"ה זה שכתב ר"ס"י דאי"כ אד"ה"ה חקרין כ"ס בשביל דבר שאינו מלוה כ"כ וא"כ אד"ה"ה עוב"ה ע"ס דמלוה בגופו עדי"ך מצממונו וא"כ מלוה זו יותר מצטלומו אפי"ו בשכר:

ואי"נ"י יודע למה לא הביא הח"כ ר"פ לו צי"ח ל"ך הכחוד לז"ו במקום ש"ס חקרין כ"ס טוב ר"ה"י בקרנן אה"ן ע"ס דיעו"ה חלוקות מה חקרין כ"ס יש ע"ס ודעת רמב"ן שהחקרין כ"ס ב"פ הב"ה זה קרנן אה"ן וצ"י"ו ד"ס חקרין כ"ס לכה"ס וא"כ אין ר"ה"ה ע"ס ד"ס ער"ה בגופו וחקרין כ"ס ודעת המזרחי דח"כ לאו דוקא אלא כל ש"ס לו ע"ס דבר כמו צממ"ה העולה וכו' הוי כח"כ ול"ך ז"רו וא"כ ודאי אין ר"ה"ה ע"ס ודעת ג"ה"ה ש"ס ח"כ לכה"ן שצ"ל ממלאכה וא"כ בכל מלוה שפ"ה"ה בגופו נמי אי"כ ח"כ דאד"ה"ה וה"י צ"ל משווקין ועי"ן מ"ג"א ס"י תרע"א סק"י"ז ודעת ק"ה"ה ש"ס ח"כ לכה"ן בחקר"ה עולה שאין לו רק העור וי"ל להקרי"ב במקום עולה קרנן אחר ש"ס לו זכ"ה צצ"ר"ס ע"ש וא"כ ג"כ אין ר"ה"ה ע"ס שצ"ן כ"ך וצ"ן כ"ך עושה מלוה בגופו וצ"ו יש ח"כ וצ"ו אין ח"כ וא"ו ודאי א"ה"ה ש"ס ח"כ כצ"ה עליו יותר אצל לעולם יש ר"ב"ה"ה יותר כשעושה מלוה בגופו וממילא יש צ"ה נמי ח"כ שצ"ל משווקים ומכש"פ"ה שצ"ה"ה בשכר:

ומ"י לפי"ש ערוך ל"כ דכתיבה ס"ה צ"י ל"ס צעלים לא ק"ה מה שהקשיתי לחוס' ר"י"ד כתיבה ס"ה שליחות לא מהני שליח כיון דאי"כו כי"כ מי הוא המשל"ה הוא פשיע"ה אצל ח"י ב"ה"ה"ה ב"ה"ה"ה הקד"ס מ"ל"ה"ה צעמ"ה דלא צ"י ל"מה וע"ל משמ"ה"ה ח"י עומד ואי"כו חוזר מפני ספר ערוך ל"כ ונ"ה"ן דברי מדברי:

ומ"י לפי"ש צ"ס צ"ה דמדכתיב כה"ו ל"ס צע"ן שצ"ה"ה הכתיבה יהיה שלו זו מש"י ולא מש"ל צ"ה אפ"ר"ס וצ"ה חקר רק א"ס יול"ה צ"ל שותפין ומ"ש דלפ"י"ז שפיר כי"כ בשליחות ל"ס מי כותב הס"ה כמו צממו"ה שחור"ס מפ"ה"ה המשל"ה החילוק פשוט ומז"ה"ה דמחומ"ה כיון דחור"ס מפ"ה"ה הצעלים צ"י שליחות לא מהני מעש"י כלל וכי"כ השליחות וכן בפ"ה כ"ה"ה חוס' ר"י"ד שפיר דכי"כ השליחות דא"ס שחמו שלא ל"ס צעלים פסול כמז"ה"ה ר"ס זכ"ה"ה אצל כתיבה ס"ה א"ס כה"ו ל"ס אחר הס"ה כשר רק שלא על"ו לצעלים ל"ס חוב"ה כתיבה ס"ה שפיר לא כי"כ השליחות ולא מהני שליחות וי"ה כיונתי ועוד דכ"ה"ה עליו מש"י ל"די"ן אי לא שיהיה שלו בשעת כתיבה עוב"ה נכ"ה קו"י"י לחוס' ר"י"ד דלא צע"ן שליחות וא"י צע"ן שיהי' שלו משעת כתיבה אין ר"ה"ה מרמ"ה דצע"ן שליחות אצל ח"ל ל"ה דחילוק שכתבתי הוא א"ה וי"כ"י, וצ"ה צ"ך אומר לעומ"ך חמ"ך דו"ש"ה בא"ה"ה:

עמ"ס הק' בל"ה"ה צ"ק הכ"ל:

תשובה שם"ה

ש"ל"ה צ"י ח"י"פ"ה"ה ע"י"ק ח"ל חמ"י"ה ל"פ"ק

בצאת השנה יפרחו כשופנה, ראשי קהל עדה יסורון חצ"ל"ה חס"ר"ן, א"ס לפי ערכו ב"ה"כ"ר ויחרון, האקרו"ע דק"ק קר"ה"כ"ה ונ"ה"ס כבוד אה"ו"י חמ"ה"י חר"ב"י חמ"י"ה, אור חר"ב"ק"י, כ"ן שרע"ה י"ה, אחר"ה ל"ר"פ"ה, כק"ה"ה מו"ה ח"י"ס יוק"פ ד"ו כה"ה העל"ל"כ כ"י:

מכתבכם מ"ס צ"י שצ"ה זו הגיעי וכו' וא"ש"ר צ"ק"ה"ה ל"הודיע חוות דעת"י בקהל ש"ס לה"ס יריעות ח"ס"ה לע"ך ש"ס"ה ח"ס"ה שכתב לה"ס סופ"ר והמה מונה"ס והסופ"ר צ"ק ח"י"ס ל"כ"ל ישר"ל א"ס מותר למכ"ר היריעות ולעשות צממות אי"ה דבר מלוה והצי"ח דברי ח"ל א"ה"ה מוצ"ה צ"ה"ה י"ד ס"י ע"ר א"ה"ה:

הנה בחסודת ר"י"ב"ס ס"י רפ"ה פ"ק ד"ה"ה ש"ס צ"ו טע"ה אין צ"ו קדו"ה ס"ה והיה כחומ"ס"ס וז"י"ן טובי העיר צממ"ה א"כ"י העיר מותר"ס למוכ"ר ולחמ"ה"ה שלא להעלות דמ"ו והצי"ו להל"כ"ה חמ"ה"ה ח"ה"ה ס"י רפ"ז ס"ה"ה א"ל

דעם עיירי עיחיד העוכר סיה שלו דיע לו דין אי עם סיה של לצור כעמוכרים זעיה צמעמד אנשי העיר וכן קבע להלכה העמבר צאיה סיי קניג סיי דסיה סכמלא צו טעוה דינו כחומשים : **ובנובי** קמח יו"ד סיי עיל וחמיה יו"ד סיי רעיע הקשו איכ שפקעה קדושהו כל זמן שיש צו הטעוה איכ כעמוזין ומחמקים אוהו איך יתקדשו לעפרע כל הטעוה וכלל הסיה צלי סוס מעסה צנופו עיש וצחמיה הוסיף עוד דאיכ סוס סיה לא תתקדש עד סנגמר כולו ואיך יתקדש לעפרע ולפעניד אין זה חידוש כיכ דמילנו כזה צחולין דף סיע לענין צכור דאינו קדוש עד סילא רוצו דרך רחם ואס ילא רוצו קדוש לעפרע ולכן מותר לחתך אצר אצר ומסליך לכלצים ואס מחתך ועניה יקצר עייע :

סיהו אפטר לחלק צין צכור דעמילא קדוש לקסיה דלריך להתקדש עיי דיצור וכוונה הכותב, אצל הלך מילנו צריע כל הגט צכניה הגט דענין לעמה כשר אס כותב לחיזה סתלא צפתח תחילה למיד יש צריכה והוי לעמה לעפרע ואף סכחצו חוקי עס דיה לחיזה דאפילו למיד יש צריכה פקול מעוס דענין סיהא מצורר לעמה צענה כתיבה, היד העס מעוס דכתיב וכתב לה וכתיב חוקי עס אצל לא צעלמא : **ובניד** נראה דאפילו למיד אין צריכה כתיבה לעמיה רעיי עס דכיה דצחמלי ליש צריכה הואיל וצידו ודעוה לקיימו והיי צידו לתקן ולגמור הסיה ודעוה לתקן ולגמור לכן ספיר חילא קדושה לעפרע אפילו למיד אין צריכה, וכתיב מילנו לענין דיחוי צקצנות צצחמיה ליד כל צצידו ליה דיחוי אלמא אף דנראה ונדהה וצענה דיחוי פקול להקצנה ואס כשר צדיחוי עומד צפסולו מיה אס מחתך דיחוי כיון סהוא צידו חוזר להכשירו והיי דכוונה, וכלה דמיש חוקי עס דיה כל דצכסוה הרוח ונתגלה חשיב דיחוי כיון שאין מלוה לצטל דיחוי, הכוונה דעני צידו וצדעוה וכרטיי הניל ואס אין מלוה לצטל דיחוי כתי דהוי צידו אצל ליה צדעוה וליע :

ועוד כיל דיכול לקדש השמות וכלל הסיה מעכשיו וגם לאחר שיפסל ויחנקו אף דצענה שפסל פקעה קדושה ועיין נדרים כיה פלאן חוצה וקודשה ועיין רין גיעין פיג דיכול לההנוה שאס חשמי לראובן הויי איא עד טעה קידושי ראובן וגם אחיכ וצענה קידושין סהיי מנורשה ועיין אימ סיי כיה סוף אות כג :

ואמנם מיה דבר ה' אמה צפי הגאון חמיה עס דמיש הריציש דסיה עיש צו טעוה אינו אלל כחומש היינו דוקא לענין מה דקיייל דזיין עוצי העיר צמעמד אנשי העיר יכולים למכור ציהכיכ וכל השמישי קדושה ולהחנות ולהוריד המעוה וקדושהו אצל צסיה כיון סלא ניחן למכור כלל כיון דליל עילוי כלל ומכיון סלא ניחן למכור אינו מועיל זעיה אף אס כמלא צו פקול ואינו אלל כחומשים סכמכריי להעלות צדמי סיה שלס ומכיון סכוחכיי למכירה עוצ כמכרין עיי זעיה ומחוקן לשנות דמיהס אפילו למשהי ציה סכרל אצל לא להורידס מתקדשה עלמס לעטוה עהס מוזהה עיש :

וייש לעיין קלה הא סיה כשר כתי משכחה למכור צהיחר לישא אשה וללמוד חורה כמצואר ציו"ד סיי עיר ואשיע סיי אי ואפילו סל לצור משכחה לה להשיא חומיה דמיו או להספיק חלמידים ועיין צחיי וציש עס והויה מריציש סהציה ציי אריח סיי קניג וכיון סכיתכיי למכירה עוצ זעיה כמכר עיי זעיה ויחכו להוריד דמיהן אפילו למשהי סכרל, וליל דעכיש צליכא יחומיה וחלמידים לא משכחה צהיחר אצל צפסול חמיד משכחה צהיחר לעילוי סיה כשר :

ובמרי סיי חסיה היצ הקשה הלך לדעה הראיש סהציה העור ושויע יו"ד סיי עיר גס חומשים אקור למכור וכי גרוע סיה עיש צו טעוה חומשים עיש, ולעניד לקיח דהא דאקור למכור חומשים היינו מעוס מלוה לימוד צצהס ואס יש לו סכי חומשים שווים ודאי מותר למכור אי עהס וליד לקיח כשר שאפילו יש לו כמה אקור למכור כמיש האחרונים מעוס צזיון סיה כיון דעלוה להיות לו סיה כל כמה דמיש ציי הוי הידור מלוה אצל חומשים אין מלוה כלל סיהיו לו חומשים רק מעוס מלוה לימוד וכי צחומשים אצל צסיה פקול כיון דלענין קדושה עלמו יש צו כל קדושה סיה אפילו לריציש וכמעטיל צעס חמיה וכצד כחצו מו"ז סיי עיר סקיד וסיך סקיה דעכשיו אין לומדין צסיה סלא לזולל צצכור החורה צחמס וכיון דליה ציי מעוס מלוה לימוד וצלד קדושה סיה מותר למכור ספיר מותר למכור עיי זעיה או יחיד צטלו ואיש :

ובזה ניחא צחויע סיי רמיח סייא צחומר ככפי לפלוני וכוי גס הספרים צכלל אצל סיה יש צו ספק ופיי סמיע העעס כיון דאקור למכרו עיש, ולדעה הראיש דגס ספרים אקור למכור תקשי אמלי ספרים צכלל וכצד הרגישו צזה האחרונים, ולפמיש ניחא דעס קלי צמחנה סכיע צחינו אלל לחימ דפטור מלוה לימוד וצחמיה חפטי איכ אין אקור צמכירה שאר ספרים אצל צסיה דאקור המכירה מעוס צזיון גס צזה איכא צזיון ולהכי אין סיה צכלל :

ומדי כיל ללמוד זכות על שאין העולם נזהרים למכור ספרים לעטוה צמעוה מה סירלו אשר עמד עיי צספר צלמי הצילו צרכיי סיי עיר, ולפמיש כיון דעיקר איי המכירה צהס אינו מלד עלס המכירה רק מעוס ציטול הלימוד איכ מיי שאי ללמוד צהס אין עושה איי צמכירה ומיי שיודע ללמוד ואינו לומד גס אס הספרים אללו עוצר אקור צזה ואינו מוסיף אקור צמכירה ומיי שיודע ללמוד ולומד צספרים אחרים או צספרים שאולים ניכ אין אקור צמכירה וכיון שאין אקור צמכירה יכול להוריד דמיהס מתקדשתן כניל ומכל עכן מיי שמוכר מחמה דחקו ואס לא ימכור אזי הדחק מצטלו מן הלימוד ודאי סרי דהוי כמו ללמוד חורה דסרי ומעעס זה כחצ צכיי צני יונה סיי עיר דלדעה הראיש אין מלוה כלל צכניה סיה דלריך המעוה על שאר ספרים ללמוד צהס וללמוד חורה אפילו למכור סיה עיש :

ונחיי מה דקמן הנה צכיי אצל אצרה אריח סיי סכיע כחצ צענין למכור סיה צבורל וליחר סאה ניחמו סיה צלי ספירות וכמלא דאין לו קדושה סיה כלל וכצד ריציש הצילו הציי דכל סיה עיש צו טעוה אין לו קדושה סיה ויכול למכרו עיש וקיי כתי הוא מהא דריציש דהא סיה עיש צו טעוה צחומש אי כשר לקרות צחומש אחר כמיש רמיח צחויח סיי קמיג סיד ואפיה אין לו לענין מכירה קדושה סיה ומכיש כשאין היריעוה ספורים יחד פקול לקרות צו דאפילו אס יריעה אי אינה ספורה עמו אפיי היא מונחה עמו אין קורין צו וכמצואר ציו"ד סיי רעיה סיד ודאי אין לו קדושה סיה לענין אקור מכירה ומכיש צכיד דליכא יריעות כחוצים כלל רק כשליש סיה דאפיי היי ספורים יחד ומונהים פקול לקרות צו ואפשר סיה סכר אות אי וכוי ומכיש כשאין ספורים ודאי אין צו קדושה סיה ומותר למכור לזעיה צמעמד אנשי העיר ולהחנות צענה מכירה להוריד דמיהס מתקדשתן ואפיי למשהי ציי סכרל ועיין פמיג אריח סיי קניג צאשל אצרהס סיק כג צאריכות :

ומה דקיל לחומי נכוי איך שייך לומר שאין צהס קדושה הלא כמה אזכרות יש צהס וכחצ צקדושה אס לא סכאחר כיון דכתיב חמימה היינו סיה שלימה או איירי שהיריעוה איכס מונהים כדמשמע מדצרי צרכיי יוסף עס, ואני חמה על חמימהו הלא חומשים וכצאיהם וכחוצים דמותר למוכרם ולהעלות דמיהס וכיון דיש לד היחר צמכירה מעילא יכולין להחנות להוריד דמיהן כניל והיי כתי שהס קדושים אצל סיה שלס הוא קדוש יוחר :

אבל האמה יורה דכרו דמעיקרל לקיח כמעטיל צעס חמיה דודאי לענין קדושה היריעוה עלמס הס קדושים כקדושת סיה ואינו רשאי להורידס לקדושה קלה אצל לענין אקור מכירה וקדושת דמיהן אינה אלל צביס שלימה דליכא לעילויי אחרילא אצל כשאין ספורים יחד דינן רק כחומשים וכסיה סכמלא צו טעוה לריציש דמכירה מותרת עיי זעיה צמעמד אנשי העיר ויכולים להחנות אפיי למשהי ציי סכרל ואיש : **ומה** שהמליח דרשא חדשה דאין צו קדושה סיה אלל כשהוא שלס מדכתיב חמימה, אינו כיל דאס יש קדושה סיה ציריעה אחת הלא היא חמימה דלא מחקר צמילתא וכדאמרינן גיעין סיי לחלק צין סיה סחקר צו יריעה אחת דאין קורין צו מעוס דמחקר צמילתיי אצל צחומשים אפשר דקורין דלא מחקר צמילתיי עיש וגס אייל לזה דצגיטין עס למיד חחומה ניחנה ילפינן מדכתיב לקוח אח סיה הזאת ואפיי למיד עס מגילה מגילה ניחנה מייע מוקי האי קרל לצחר דאדבק אצל כיש מודים דכל זמן דלא אדבק לא מקרי סיה זעיה, לכן לפעניד יכולין זעיה צמעמד אנשי העיר למכור היריעוה ולהחנות להוריד המעוה מתקדשתן לעה סירלו :

והואיל ואכו עסקין צחוחו ענין אזכיר מה סניל לייצב קושיה מו"ז אריח סיי חקפיה סקיי דעס צניל לייצב סכר לפקוע דייק הציי מדקאמר דאין צו סיתון צככה דאיקורל ליכא וציו"ד סיי עיר דאחר צמוכר סיה דאינו רואה צו סיי צככה דייק ציי מדאחר דאינו רואה צו סיי צככה אקור הוא למכור

לעבור וכל קצרה ישרה סנה נסיה מצואר צריצ'ט ס"י רפיס דגס נמחנה אסור וכן מצואר נממע ס"י רפיס סמנחנו לעיל ואפילו למה שלידדו קלם אחרונים דעוחר ליתנו נמחנה, מיצ כיל דה"ד דרך כבוד וע"ד שאמרו צירושלמי יומא פרק זא לו ע"י סמס צניא גדולים התורה מעמלה נהס עיי"ש וכמיס נמיס ס"י כיה סקיד לענין מלוח עילה ע"י אחר עיי"ש ועיין סוסס יצ אצל לספקיר סיה ודאי אסור ואיכ גס נמכיה אין סוס כדנוד אסור נצטיל קבלה סמעה דלמס לא יקבל מפות נצטיל חפץ סלו אלא נצטיל סמוליא סקיה מנשותו דרך ציון שאין לו חפץ זה ונמכירה סחפץ יומר נמעות מצניס ואינו דרך כבוד ואיכ אינימא דאין אסור נמכיר סיה אמאי אינו רואה ס"י זכרה נמעות סלא סמעה ודאי אפילו מדה חסידות אינו סלא לקבלו ועיכ דאיכא אסור נמכיר ציון סיה וכיון סמעות זא לו צאי עיכ אינו רואה ס"י זכרה, וגס אינו יכול למקט דאסור לקבל סמעה דהא נקבלה סמעות נאמח אין אסור אצל סאיסור הולאה סיה ונזיונו וספיר דייק צ"י מדאמר אינו רואה ס"י זכרה עכלל דאיכא איסורא:

אבר ננוטל סכר לחקוע או להספלל סנה לחקוע ולהספלל נחנס ודאי אין אסור רק מלוח קעציר רק חסע אסור הוה קבלה סמעות ספיר דייק צ"י דאס אימא דאיכא איסורא נקבלה סמעות הויל למיקט דאסור לקבל סכר אי דליכא איסורא ואפיס כיהא דאינו רואה ס"י זכרה דאינו ראוי סיה"י לו סכר מעשיית סמלוח כחקיעה וספלה ואי"ס, וזנה יחדס ה' עלינו סנה עונה ומחוקה כנפסכס ונפס ידירכס הדושו"ס:

עמרס הק' נלוהס נקיק הניל:

תשובה שס"ט

שוכ"ט לידירי הרצני הנניד מויה מטה כ"י נמרחן נארטפעלד י"פ"א:

מכתבו קבלתי ויען אני ערוד מאוד חקלר עיד אסר טאל כי לקח אכסכיא על שלשים יום אס מחויצ לקצוע מוזה ולצרך עליו, סנה הדין פשוט ומצואר ציו"ד ס"י רפיס סכ"צ דסוכר זיה צמול פטור ממזונה לי יום ונפנדק אפסר דאפילו לאחר שלשים יום פטור ומה סכחצ נחיא כלל ע"י סכ"צ דאס רלה לקצוע נמוך לי יום ולצרך לא הפסיד אפסר דהיינו דוקא דעמחו לדור סס גס אחר שלשים יום אצל נאין דעחו לדור סס שלשים יום אפסר דאס מצרך הפסיד ועיין ניל ופיס ס"י רפיו אוה ע"י ולא אחלעס הדצר נחפ"י צלי עיון נפניס:

תשובה ש"ע

סיליה מאדע יום ה' לסי' אלה הדצניס חרמיל לפיק: **יראה** ננחמה נעיר ד' שמה, ידירי ט"צ האצרך סחיוצ כמויה נזוויל כהכא כ"י נקיק סיגוט:

יען כי יעו הדרך לנגדי לא יכולתי להסיצ לך אודות מי סקצע מוזה קודס סחלה הדלה דאיכא צ' דיעות נצויע ס"י רפיו סמ"י ע"י איך לנהוג נצרכה כשיחלה אחיכ הדלה דהסיך כחצ נצקקיה ואס איכא לחלוחה מיד 'קצעה נלא זכרה או יצרך מחחילה גס על אחרת ויהא דעחו גס על זו וכשיחלה זה הדלה יעלכה ויחזור ויקצעה נלא זכרה וכ"י ע"ס ואחה חמה מודע לא יצרך כסנוטלה וקצועה אחר סליית הדלה גס לדיעה אי נצצויע סס כיון סלא צירך מחחילה כסקצעה קודס סליית הדלה מעוס ספק דעה י"א: **דגה** דצצירי הסיך גופא היה ניל להגיה ולמחוק וי"ו מחיבט וכשיחלה ואז נכון הדצר דחחילה כחצ ואס איכא לחלוחה מיד יקצעה נלא זכרה ואחיכ כחצ ואס יצרך מחחילה גס על אחרת ויהא דעחו גס ע"י כשיחלה זה הדלה יעלכה ויחזור ויקצעה נלא זכרה דילמא האמה כדיעה אי וכצר נפטרה נצרכה ראסונה כמו נליית צאויס ס"י ח' סייך ונחפילין ס"י כיה סייצ ואיכ אס לא צירך כלל כסקצע נלא סליית הדלה וכסחלה הדלה ונוטלה נאמח לריך לצרך, אמנס הגאון מליסא נסידור סלו לא הצינ כונה הסיך כן רק גס נלא צירך מחחילה כלל על אחרת גס כן איכא לצרך כסקצועה אחר קציעות דלוחו ועיין ח"א כלל ס"ו סיס וסוה חמוה מודע לא יצרך:

ואשר אכתי אחזה לי אקדים סני הקדעות א"י דניל אף סכחצ סרמיס נסוכה דמ"ו דכסנחעטץ נליית או סחחיל לאכול נסוכה נלי זכרה מצרך אחיכ לפי סממלוח נמסכת כל זמן; סהוא מעוטף וכל זמן סיוטצ נסוכה וה"ו עוצר לעסיתן ע"ס ועיין צאויס סימן חרמיל נצו"ו ועניא ע"ס נמוזוס אס קצע מוזה ולא צירך אינו מצרך אחיכ וטעמא כיל מעוס דהמס נוסח סצרכס להסעטץ נליית נהספעל ספירוסו סהסמולה נעסיה נהספעל והיינו להיזח עמוף נליית וסייך ספיר סצרכה כל זמן סהוא מעוטף אף סכצר עצר מעסה סעיסוף וכן נסוכה סנוסח ליטצ נסוכה וסייך כל זמן סיוטצ משאיכ מוזה סצצרך לקצוע מוזה והוא על מעסה הקציעות ואיכ אחר סכצר קצועה ועוטרס ליס לצרך לקצוע מוזה אף סהיא מלוח נמסכת להיזח קצועה ועומדה, ורואה מדצרי מניא ס"י י"ע סכחצ דאס קצע מוזה קודס סדר נציה כסככנס לדור נחוכו מצרך אקצ"י לדור נציה ס"ס צו מוזה ועיין נספסר סערי דעה על יוד ס"י רפיס עכ"פ מצואר דליס זכרה לקצוע מוזה אחר סכצר קצועה ועומדה ועי"י צרכי יוסף או"ח ס"י הניל:

איברא יס לחלק נצנרס דוקא נצידון סל סמניא דלא חל עליו חובצ מוזה כסקצועה קודס סדר זה ולא חל עליו זכרה לקצוע מוזה מעולס נעעה סעסה מעסה הקציעות דאז היה פטור ממזונה ומי לא נחשצ סעסה ולא מן סעסוי"י כמו נקצועה קודס קציעות דלוחו לדעה י"א יען סלא היה מחוסר מעסה נגופו כמיס רמיא נהגיה צאויס ס"י חרכ"ו ס"צ לכן אחיכ כסנחמי"צ נעעה סהיא קצועה ועומדה דלא עציר מעסה ליס לצרך לקצוע מוזה אצל אס מחחילה כסקצועה היה חל עליו חיוב זכרה לקצוע מוזה סקצועה צמיוצ סוב נחשצ מעסה כל זמן סמעסה זו קיימה ומצרך לקצוע מוזה כל זמן משך סמלוח וכע"ן זה כחצו סוס' נצצויעות ס"ז ד"ה או לענין לציטה כלאיס כיון דחחילת הלציטה היה ע"י מעסה סוב נחשצ גס סההייה למעסה עיי"ש ומי כיל עיקר כמיס דדוקא נליית מצרך אחיכ כיון סעדיין עוסק נמלוח סהרי הוה מעוטף נליית או נחפילין הוה מוכחר נחפילין אצל נמוזה איכא לצרך אחיכ סהרי הוה אינו עוסק נמלוח כלל ולא קצעו חכמיס זכרה אלא נעעה סהוא עוסק נמלוח ועיין חילוק זה נצרכ"י או"ח ס"י י"ע:

ומה"ש כיל דגס זכרה לדור נציה ס"ס צו מוזה אינו מצרך דדוקא כשצא לדור נציה כחצ מניא לצרך זכרה סהרי אז הוה עוסק נמלוח סככנס לדור צו והוה מחיבו נמוזה דמוזה חובצ הדר הוה [ע"י נחשו' רע"א ח"ד סוס"י ס"י] אצל דצר צו כצר וקצועה שאינו עוסק אחיכ כלל נמלוח אין לצרך סוס זכרה, ומכ"ס סכצר כחצ נס' סע"ד הניל גנס סמניא נצידון ידירי רק צדרך אפסר קאמר דאין אנו לצרות מלצינו מעצע זכרה סלא קצעו חכמיס:

ואקדים עוד דניל לחדס דצר הגס דהוה דצר פשוט דאס נפל ממזונה מעלמה לארץ ורולה לקצועה מחדס סלריך לצרך ואס סקירה לצודקה דעמחו לחזור ולקצועה כסחפק נספסר לטון לימודיס צאויס אס יצרך ועיין צרכ"י ופיס יוד ס"י רפיס והוה חמה עליו מיס מליית וספילין, ולפמיס לעיל כיהא דנצלמא נליית וספילין גס כשהוה מעוטף ועומד סייך זכרה סהרי עוסק נמלוח רק סנפטור נצרכה סעוסה נעעה סלצט סמלית והכיה חפילין וכיון סנעוד הנצרה חלה היה דעחו לפטור מה סיחזור וימעטף ויכ"ס ספיר איכא לצרך עשאיכ נמוזה סאחר סקצועה ועומדה אינו עוסק נמלוח וליס זכרה כמע"ל ואיכ הנצרה סעעה נעעה קציעות כצר אזרח לה ואיכ איך ספטור מצרכה ע"י סעעה דעחו סיפטור זכרה קציעות הרלסון הקציעות סל עכשו ועיין צאויס ס"י ר"ו נמניא סוסקי"ז ויס להאריך נראיות ואין סזון מסכיס:

אמנם כיל דאס נמיר הקיר המוזה נלי סוס לורך ארעמא לחזור ולקצועה אינו מצרך אחיכ והוה עפמיס חוס' נציעין כיה ונכמה דוכחא דאע"נ דהיכא דקני קנין גמור צ"אוס וסינוי סס קודס סעעה סמלוח לא הוה מלחציע מימ לענין זכרה יס להחמייר יומר ואין להזכיר ס"ס עליו וכצר חמהו אחרונים דאיכ גס כסנוטל לולצ אשר קנה צ"אוס וסינוי סס לא יצרך ולא מסמע כן נעוס דוכחא, ולעניד נראה לחלק נצנרס 'סרה עפ"י חידוסי רסצ"א כרדים ס"ו צאומר הכחח ססמיטץ עלי סהקסס הוה מלוח נמלות עוכה ומללחסי וכ"י וסיך כיון דמלות עוכה אינו מוטל אגבדל לחזור אחריה רק צ"ס לו אסה ועסועבד לה מחויצ נעונה וצאוור סכחח ססמיטץ עלי דפקע סעיפצוד מחמה נדרו הוה כאין לו

לו אסם ואין כאן מלוא העמיינותו וסוב הקטה דאכתי איכא מלות פורי דזה חיוב מוטל אנברא לחזור אחרים וגם אס איכו מולא מע חיוב המלוא מוטל עליו רק דאכוס הוא ואיכ שייך מללסיג, והירן אפטר באחריתי עיש זס זיאר עומק כוונתו לפעניד, הנס כי כן אחי אומר בעלמא מלות חלס שאינו מוטל אנברא לחזור אחרים ואס אין לו עיקה אין עליו חיוב מלוא כלל ואיכ עתה אף שיש לו עיקה שגזל חמים וקנאס בעינני מעשה וייאוש ומחיר להסריס חלה מעי כיון סעי עזירס שגזל כחייב בעלמא זו איכ איך יזכיר שיש ויאמר ולכו וכו' כי מי ליום אותו על זה ומי זיקס זאת מירו הלל רלון סתורה סיי יותר אס לא היי זא לכלל מלוא זו ולא היי גזול כלל, אזל זלולב וכדומה גס אס אין לו לולב כלל מלוא הוא בעלמא לולב אלא ססוא אכוס ואיי לקיימה וכל הסנה יכול לומר סלוסו הסיי בעלמא בזמנה רק סחכמיס תקנו לברך בעשנה עסייה המלוא וכיון סעקייס ענה מלוא לולב דלא היי מלסביע אחר סקנה ספיר יכול לברך ואין לומר סהיי ניחא לססי יותר אס לא היי לו לולב זה דגס אס לא היי לו כלל כמי שייך ספיר ולכו והיי מלווה ועוטר ומחויב בעלמא לולב ועיין באוים סימן מיי סייח וסויז יוד סימן א' סקייז:

ורסיין יס לחדס דזחפילין כיון דמלואס כל היוס וכל רגע סעקירס מעליו זלי לורך מצטל מעי איכ כסמקיר מעליו החפילין בעיר זלי לורך ודעתו להניחס אחיכ ואסי אין דעתו להניחס אחיכ מימ איכו עברך אחרים באותו יוס על סנהסס, והטעם כי לולי סעשה עזירה זחקרתס סעציל מעי לא היי זא לכלל חיוב זרכה זחכחחס איכ אין זה עברך אלא עכאן כי מי זיקס זאת מירו לזא לכלל חיוב זרכה זו והלא סוב היי שלא היי מוללס ולא היי מצטל מעי זו ומי לוטו על זה ודוקא כסחוללס לכנס לזיחסיס שלא עשה עזירה זחלילחס או זיוס אחר סכזר מפסקי לילות מעיסיס או זחזיוז ממקומס זסוגג שייך לברך אזל לא זחוללס זמזיד זלי לורך ככיל משאיכ זלייח שאינו מחויב לזכוש גנד זח די כנסתו אפילו עקירס זמזיד שייך לברך אחיכ כיון שלא עבר עזירה זחקרתס ויס להאריך זזה זטוסיע אויח סימן ח' וסימן כ'ס:

ורסיין מוזנה כמי זכל רגע אחר סדר זכיה סלוסיס יוס וכוטלה ממקומה עזירה הוא זידו סעציל מעי דמוזנה ואיכ אס כוטלה שלא ללורך וקצעה אחיכ איכו עברך מעשס הכיל, ומעשה לדעת ספוסקייס סנס קודס קזיעות דלחות מחויב זמוזנה אס כוטלה אחיכ זמזיד אחר קזיעות דלחות וחזור וקוצעה אחיכ איל לברך סהרי עיי עזירה זא לירי חיוב זרכה זו דגס אס לא זירך מחילה כסקוצעה מימ לא היי עליו חיוב זרכה אחיכ זחמטך המלוא כמעיל ואיכ אף סמקירה מספק שמושס לדעת יס מי סאומר מימ כיון דלדעה א' איל לברך זכסיג אף שלא זירך כסקוצעה מחילה איכו עברך מספק וספיר כחז ססיך דאיכו עברך לא זחחילה ולא זסוק דהיינו לא זקזיעות הרשון ולא זקזיעות הסני ואיש זכזה סנוח דעתך, כנספך וכפס שיש ידירך דרוסיח:

תשובה שע"א עוד להכיל

שילית מאדע עשיק לסי ואהבך וברכך והרניך חרפיל לפיך:

יקרת מכתבך הגיפני שזוע זו ויען סרדות רבות סביב שחו עלי לא היי זירי די סכז עד היוס והיוס סמחי עיני ולזי על דברך ורליחי כי סמואל דוחס וימין מקרבה מלמד ירו לקרז ואלבעותיו למלחמת חורה והכני להסיב כיד היי סעובה עלי והוא ינחי זמעגלי דק למען סמו:

סתח דברך יעייר כי ניל יותר להגיה זסיך סיי רפיו סקכיה או זמקוס ואס יברך מחילה וכן הוא זכאסיע והגהות רפיא והגהתי למחוק וייז מן וכסיחלה כיל דוחק זלסון ססיך והנה קסה לפלפל זזה אזל אחי על מסמחתי אמורה זסגהתי ואסחלכה זרכזה זלסון ססיך אזל על הגהות או הנס סכן הוא זכאסיע קסה לי קלה הלל דזר זה לברך על אחרת אין זידו דליעול זיריס מוזנה ממקומה אדעשה לחזור ולקצוע אותה הלל איל לברך כמו זלייח זסיי ח' וזחפילין זסיי כיה ואס יס לו פתח סלריך לקצוע זח מוזנה למה הלה דבר זכחירחו אס ירלה יקצע זו זכל זרכה הלל ודאי עוב יותר לברך על אותו סקוצע זחיוב ודאי ולפטור אה זו זעלמא למטה כחז כסיחלה זח הדלה יקצענה זלא זרכה אס אין לו לקצוע אחרת ואיח לו להמחין זחליית הדלה עד

סיסיי לו לקצוע מוזנה או יברך על אחרת וכו' אס אפטר לו לסמחין זחליית סדלה עד סיהיי לו אחרת, אזל לעיל עיכ לריך לקצוע מוזנה מספק ואיח לו להמחין עד סיהיי לו לקצוע אחרת ולומר דכונתו יקצענה זלא זרכה, אס אין לו לקצוע אחרת, או יברך מחילה וכו' אס יס לו ודאי אין לסוכו סובל זה והיס ליל ואס יס לו לקצוע גס אחרת יברך וכו' הא חדא, וזאת סכית דאס עלה סובה קמיל ססיך היי לו לומר כסיצרך מחילה על אחרת ויהא דעתו לפטור גס אה זו שלא יכוין לפטורה רק עד שיטלנה ויקצענה סכית ואז היי יכול לברך כסיקצענה סכית כמימס ומגיח סיי מיי סקייב לענין זרכה סתורה, אזל לירידי ניחא דמייירי זאי עזיר סברך על אחרת והיי דעתו לפטור אה זו לנערי לכן איכו עברך זקזיעות הזי כמו זלייח, ויס לפלפל זזה אזל לא על הלוחיס לזדו ימי' הארס:

ורסיין דכוונתי זעיש דהאחרונים חתמו על חוקי גיטין כיה דאיכ גס זלולב גזול סקכאו זייאוש וסינוי סס לא יברך ולא סעמע כן זסוס דוכחא הוא הוא על קוסיח מהרסיח ומהריס מלובלין ומגיח סימן חרעיש מהנהו אוונכרי יפה כחזה ויתר הדברים זדברי מגיח אלו יזארו לקמן:

אבר מיס לפלפל על החילוק סכחזתי זין חלה ללולב הנה איכו מחוץ לחזור ולסנות דברך אזל החילוק זכור וקלחתי קלה זמוזנ, הנה דעת חוקי דכיון סקכאו מחילה זיאוש וסינוי סס לא היי מלסביע אף סכז לו מחילה זעזירה מימ כיון סזעשת קיוס המלוא אין הלולב זעזירה אללו ספיר יולא זו ומקייס מלוא לולב והנה מעצע זרכה הוא סמברך די על סלווה ומייבו זמלוא לולב לא על סכתן לו לולב לקייס מלוא לולב ואיכ החילוק זמזיר כמימס דזלולב חיוב המלוא עליו אפילו אין לו לולב רק סהוא אכוס ואיי לקייס ואיכ חיוב מלוא לולב לא זא לו זעזירה כלל רק קיומו זא לו זעזירה וספיר יכול לברך דאיכו מזכיר שיש על קיומו סכז לו זעזירה רק על חיובו סכז לו זחיהר אלא סחכמיס סקנו לברך על חיובו זעשת קיוס המלוא והיי הוא מקייס עתה המלוא דלענין קיוס המלוא לא מקרי מהזיע כיון דזעשת קיוס המלוא איכו זעזירה זידו אזל זחלה שאין חיוב מוטל אנברא לחזור אחר עיקה להפריס חלה אלא אס יס לו עיבה מחויב להפריס ואיכ כיה עתה סקכאו זעזירה מעשה מחויב זמלוא זו ומקיימה ולא היי מלסביע כיון סזעשת קיוס המלוא איכו זעזירה זידו אזל זכרנה שאינו על קיוס המלוא רק על חיוב המלוא איך יזכיר שיש על חיוב המלוא הלל חיוב המלוא זא עליו זעזירה עיי סעשה עזירה וקכאו זעזירי מעשה להיות שלו וספיר כחזתי דלא קרז זאיז:

וער דרך זה יס לחלק עור דזעלמא זלולב עברך על סלוה די לכל ישראל לקייס מלוא לולב והיי כולס חייבים זמלוא זו עתה ואס הוא איכה מקיימה אלא עיי עזירה אחרים מקיימיי אותה כחקנה ואינו מזכיר שיש על העזירה דוקא רק סחמיס סקנו סיצרך ויהן סכז זה דוקא זעשת סהוא עושה המלוא והיי הוא עושה עתה המלוא סהרי לענין קיוס המלוא לא היי מלסביע, אזל איכו יכול לברך על סכל יסרכל מחויבים להפריס חלה דמי יימר שיש לסוס זר ישראל עתה עיקה סמחויבת זחלה וכיון שאיכה מלוה המוטלת אקרקפתח דגברא איכס מחויבים זמלוא זו ואיכ איכו עברך אלא על חיוב שלו והיי חיוב שלו זעזירה הוא אף סעמה זעשת זרכה איכו זעזירה זידו כיון סעכיפ מחילה זעזירה זא לידו איכו ראוה להזכיר שיש עליו ועיי רמחתי לעיין זסויז יוד סיי א' סהוא כעין סכזא זו הנס שאינו דומה לנמרי:

ועוד זח שלסיי דזלולב סהוא מוטל אקרקפתח דגברא לקייס מלוא לולב ואינו קסור סחיוב זלולב זה דוקא ויכול לקייס המלוא או זזה או זאחר ספיר יכול לברך דאיכו מזכיר שיש על העזירה רק על חיוב המוטל עליו ומחויב המוטל עליו אפטר לקייס גס שלא זעזירה זלולב אחר רק עתה מקייס זלולב סכז לידו זעזירה וכיון סעכיפ מקייס עתה המלוא דלענין קיוס המלוא לא היי מהזיע ספיר עברך על חיוב המוטל עליו זעשת קיוס המלוא, אזל זחלה על כל עיקה ועיקה שיש לו הוא מלוא זעיע ואיכ מלוה זו להפריס מעיקה שגזל איח לקיימה רק זעזירה דהא מחילה זעזירה זא לידו ספיר כחזו חוקי דאין להזכיר שיש על העזירה, סמח אחר גס זלולב אס אין לו לולב אחר היי איי לקייס חיוב המוטל עליו רק זעזירה והיי מזכיר שיש על העזירה, אף אחי אומר לך דכזר כחזו אחרונים דזאין לו לולב אחר יולא גזול אפילו לפני ייאוש משוס עדליח וכל הרעס רק זיש לו לולב אחר וספיר

ושפיר יל כניא, אבל קושטא קאמיא דלא ניל דצריהס והארכתי זזה צמקא, אבל גם הקושיא לא קשה בעיני כיון שהוא מצרך על חיוב המוטל עליו וזה אפשר שלא בעצירה אף שעה אי לקיים החיוב רק בעצירה לא מקרי מצרכי טעם על העצירה ואל כיו כוונתי בעצמתי הראשון אלא שקצתתי: **ומה** שהנחה דברי השויע קיי תרמיט וקיי תמיד ודברי עו"ש אריא קיי כיה סקייז דאעפיי שקאלו קנין גמור קודם העלוא תימ לא יצרך והוא דלא כמיש דדוקא גבי חלה אינו מצרך אבל שצאר מלות שמה חובה גבירא מצרך, הכה מדברי עו"ש אין ראיא דלמי לא כחצתי רק נשיטת הסוכרים דאחר שקאלו ליכא מלהציע רק לענין צרכה מחמירין ועיז כחצתי דזה דוקא לענין צרכת חלה וכדומה שאינו מחויב לחזור אחריה אבל צלילצ וכדומה שפיר מצרך אבל לדעת ר"ה דק"ל גם לענין מהציע דאפילו קאלו קודם המלוא צלי קיוע מלוא הוי מהציע ודאי אינו מצרך כיון דלא עשה מלוא כלל והעו"ש צסי" כיה ליינ על מיש צסי" יאל ושם מצוהר דעתו דהכריע כרית הכיל ואינו יולא כלל צליית והפילין כאלו רק אם אין לו אחרים יולא צהם ומחויב להניחם ולצבסם ללא ידי הראשונים דאחר שקנאם לא הוי מהציע אבל עכ"פ אינו מצרך משום דבאמת הלכה כרית ואינו יולא צהם כלל דוק שם והשכח אבל באמת לדעת ר"י דלא הוי מהציע שפיר יל דמצרך גיכ וכמיש רק גבי חלה סיל דאינו מצרך:

ול"פ"ז גם דברי שויע תרמיט ורמיא תמיד י"ל כן דאף דהם הכריעו כדעת ר"י דאם קאלו יולא צו וליכא משום מהציע ומשמע אפילו יש לו אחר ללא צו תימ א"ל ליקח אחר תימ לענין צרכה מחמירי" כדעת ר"ה שלא לצרך וכמיש המניא צבמה דוכתי דלענין צרכה לצטלה מחמירי" טפי מלענין ללא ידי מלוא, ואולי אף דצרכה לצטלה הוי דרבנן וכמיש צסס חוס' ומניא קיי רמיז תימ הענין הזכרת ט"ס חמור ועיין סוף יומא דלאו דלא השא חמור כמו כריתות ומיתות ציד או משום דהוי קוס ועשה אף שהוא דרבנן חמור יותר משב ואיח צדיח ואיכ אין מזה סתירה לדבריכו:

אבל האמת יורה דרכו דדברי שויע צסי" תרמיט נוצע מחמיש צצ" דברי הרין צפי' לולצ הגזול ומדבריו משמע דלא משום דחס לדברי ר"ה סיל דאינו מצרך רק דק"ל לגמרי כר"י ואפיה אינו מצרך משום דהזכרת ט"ס חמיר דאף שהרין לא כחצ כן רק גבי חלה לתרן קושיטו תימ למד גבי צשויע מזה גם לענין לולצ דאינו מצרך והוא סתירה למיש:

ומעתה כך הוא הולעת הדברים דמניא בקושיא שלא היה סובר דטעם המחצר שאינו מצרך משום דלמד מדין חלה שכתב הרין וכמיש לצבוק ועיז קשי" ל"י מאוונכרי ואלא מאי מוכח דלולצ לא דמי לחלה וכחילוק שכתבתי ולהכי לא קשה ל"י למניא אהרין כלל ומשום דלא דמי לולצ לחלה, רק על המחצר דמדמי להו קשי" ל"י ועיז טי' דבאמת אין כוונת המחצר דאם אפילו לא הוי מהציע אחר הקנין תימ אין מצרך משום שמזכיר ט"ס דזה ליש רק בחלה ולא צלולצ וכדברינו אלא כוונתו משום דלענין צרכה לצטלה חושש לדברי ר"ה דגם אחר הקנין הוי מלהציע וכמיש מקודם ואז ליק מאוונכרי דהחס צשינוי השס וי"אוש עדיף טפי דאפילו ר"ה מודה דוקא אחר קנין אחד הוי מהציע ולא אחר שני קנינים וכמיש מהרשיא שם צבוכה צרשי" וכיון דאין לחוש גם לרית משום מהציע שפיר מצרך ועיז רמז ועיין צרשי" ועיין צמחיש שם, ולפי' אדרבה מוכח מדברי מניא דק"ל כחילוק שכתבתי צין חלה ללולצ דצלולצ שפיר מצרך אי לא הוי מהציע דאי כימא דק"ל דגם גבי לולצ אינו מצרך אפילו אי לא הוי מהציע משום הזכרת ט"ס אלא דק"ל לחלק דוקא צקנין אי אינו מצרך אבל צשני קנינים מצרך איכ מאי מייחי מדברי מהרשיא שהרי חילוק זה לא הוזכר צרשיא לענין צרכה והזכרת ט"ס רק לענין מהציע ואי כמיש צדברי מניא ומוכח דק"ל כצבתי: **אמנם** יש לדחות דכוונת מניא דכמיש רשיא לחלק לענין מלוא הנצא בעצירה לדעת ר"ה דאף דאחר קנין אחד הוי מהציע תימ אחר שני קנינים לא הוי מהציע כן מחלק הוא לדעת ר"י לענין צרכה דלדעתו אחר קנין לא הוי מהציע ולצרך אסור תימ דוקא צקנין אי ולא צשני קנינים:

אבל איכא לך ראיא צבוכה גמ' וחוס' מפורש דעיכ סיל לחלק צין חלה ללולצ וכוונתו כמיש דאי אין חילוק איכ גם בחלה אחר שני קנינים שפיר מצרך הלא מפורש אחרו צציק דף ליד הרי שגזל סאה של חמיס טחנה לשה ואפאת והפריש ממנה חלה כילד מצרך וכו' והרי יש כאן ג' קנינים צשינוי מעשה עחיכה ועיין ציק דף סיה לענין אהנן

לישה ואפיה ואפיה אינו מצרך ועיין צחוס' שם שהקשו למס כקט ואפאת הלא מעשה בלגול חייב צחלה ומי' דקמיל דאעפיי מעשה כל השינוים הללו הוי מנאך, ואפילו לחירון השכי דנקט הכי משום דהיכא דאין תחילתו עיסקה אינו מחויב צחלה עד לאחר אפיה תימ מוכח דגם אחר ג' קנינים אינו מצרך ודוחק לחלק צין אס הנ' קנינים הם מקוב אי שינוי מעשה וצין אס השכי קנינים הם שני קנינים י"אוש ושינוי מעשה או שינוי שם דמיש הלא סכיק צא' מן הקנינים הללו יכול לקנות אלא ודאי דלענין צרכה והזכרת ט"ס אין לחלק צין קנין אחד לשני קנינים ומעממים שכתבתי, אלא דזה ליש רק גבי חלה וכדומה שאינו חובה גבירא ולא צלולצ ודכוותי" שהם חובה גבירא וכמיש רק לענין מהציע מחלק מניא וכרשיא וכוונתו כמו שפירשתי וזו ראיא שאין עליה תשובה, ומעתה מיש צצחנס טרמתי ליישב דעת הגאון מליכא לפי שהוא פסק צמקריח קיי תמיד כמניא צסי" תרמיט ואיכ עיכ לא סיל כחילוק שכתבתי, ולפמיש אדרבה מדפסק כמניא עיכ סיל כצבתי הכיל ואחיה הראיח לדעת כי אינו עמל ומקבל שכר: **ומה** שהקשיט על דברי הלא יש תקנה דיוליח כל כלי תשמישו וילא מהצית ואיכ יסיר המזוזה ולא יעשה עצירה דמזוזה חובה דהר הוא ושפיר יכול לצרך לפי טעם שכתבתי אי אומר דאם מפנה כליו ויולא דאעפיי להחזירם מיד חייב צמזוזה אף דמזוזה חובה דהר דכן הוא דרך דירה ולפעמים מפנה כליו מהצית ויולא לפנות הצית ועיין מה שאכתוב לקמן אייח עיד חוס' מחמת ועיין צאויח קיי תרמיט לענין סוכה דבעינן שצבו כעין תדורו ומימ אכילה עראי ופירות מותר חוץ לסוכה וכן הפילה צביהיכ ולימוד אס אין דעתו ללולה וכן לענין גרמי' אס ה"י יולא מהצית יולא מסוכה ועיין קיי תרימ שם וצכל זה מקרי דר צסוכה כיון דכן דרך דירה והי"כ דכוותי", ותעד לך דאליכ צכל אופן תקשי אשיך למא לא יפנה כליו ואלא ושפיר יוכל לצרך כשיקבענה צשניה אפילו לדיעה אי שצשויע שם כיון שהי' שעה פטור צניחים ועיין רשי' סוכה דף מ"ו דיה כל זמן אלא ודאי דלא נפטר צזה מחיוב מזוזה דעדיין נקרא דר צו כיון שדעתו להחזיר מיד וצפיה סימן רליא איה ג' הביא צסס הגאון רעיא נגד זה והטיב עליו שם צניץ ועוד יש תשובות צדבר ואכתי ומימ כיל עיקר כמיש:

ומה שפלפלת כיון שנוטלה מספק אין עצירה צידו יוכל לצרך והארכת דיוכל לצרך מכה סיס איכני מכניס עלמי צזה דאלו היה הש"ך מכריע כן לריכא היה מקום לדצריך אבל הש"ך כחצ ללא ידי שניהם ועיז שפיר כחצתי דללאח דיעה ראשונה אינו יכול לצרך דלדירה ליכא כפק שמה הדין כ"יח:

ומה שהנחה שנהגות ישויעיק הפס על עו"ש יוד קיי אי' סקייז מרשי' גיעין מיז עיז דיה מדאורייתא, גם אכני צלמדי חסי' גיעין עמדתי עיז, אבל לקימ דצברת רשי' שם הוא כך דצבלמא ציבורי' לא עבלי פירות וכל הפירות מותרים ואפי' הצבורים כיו שלא הקדישן ועיין צרמיס פ"ב מצבורים הייע ועיכ המלוא רמיא על הגבירא אס יש לו שדה ועושה פירות לחזור אחר המלוא להקדיש ציבורים ולהציאם ולכן גם כשהפירות של כברי לריך לחזור וליקח כדי להציא ציבורים אבל צמעשר ותרומה ודאי דחל על הגבירא חיוב הפרשה אבל לא משום שמחויב לחזור לעשות תרומה ומעשר אלא דתרומה ומעשר ממילא הוא צתוכוכל זמן שאינו מופרש ומודל כל הפירות מצולי' ואסורי' צאכילה ואס אינו רולה ליהנות מהפירות רק להקריבם או להפקירם רשאי או ליחנס כולם לכהן שכיון שאינו רולה צפירות חולין שצהס א"ל להפריש ולהעשר והתרומה אהפריד מחולין שצהס ומי שרולה צחולין שצהס לריך להפריש ולהעשר מהס התרומה ולכן כשהפירות של כברי שאין לו צחולין שצהס כלום א"ל ליקח ולהפריד המעשר והתרומה וזה שדייק רשי' אלא אוכלין או מוכרן דקא משתרשי ל"י, פירוש היכא שרולה לאוכלן או למוכרן אפילו לכברי דאין לריך להפריש משום איסור עבל תימ לריך להפריש כיון שרולה צפירות חולין ליהנות מהס מוטל עליו חיוב הפרשת מעשר ותרומה, כיון דקא משתרשי ל"י צפירות חולין והוא צעלי' של הפירות מוטל עליו חיוב להפריש חלק הכהן והלוי אבל אינו מחויב להכניס עלמו ליהנות ולהיות צעלי' של הפירות וליקח אותן אבל כשרולה ליהנות מהס ולהיות צעלי' של הפירות ודאי מוטל עליו חיוב הפרשה עוד קודם שאוכלן ומוכרם, וזה שדייק העו"ש שמלוא הפרשה חיוב עליו אפילו אס אינו ראוי לאכול מן התצוזה עדיין אלא שרולה לאכול אחיכ אז מוטל עליו חיוב

שארות בית שערם חיו"ד ותשובות

חיוז הפרטה מיד ורש"י מיידי שאיכו רולה לאכלס כלל אז
אין עליו חיוז הפרטה וזה ברור :

ומ"ש על דברי פמ"א שהביא פמ"ג אר"ח קיען קל"ו באש"ל
אברהם יפה כחצת והוא פלא גדול עליו שהבין דעל
בהמ"ז קאי והוא נגד משמעות קילור פסקי הרה"ט ר"ס הגדול
קע"א ונראה דלשון הפריש ממנה חלה כי"ל מצד דעמ"ע
דאחר שהפריש מצדך והלא כל המלות מצדך עליהם עובר
לעשייתן והכי הו"ל למימר וצ"ל להפריש חלה כי"ל מצדך וכו'
ולכן פירש דעל בהמ"ז קאי, אבל כ"ל ספרת נאם ודבר
חדש בזה ואקדים ב' הולמות: א) די"ל דאם הפריש חלה
ולא ב"כ קודם הפרטה מצדך אח"כ עד שלא נחנה לכהן
או בשעת נחנה לכהן שעוסק במלוא דאח"כ מקרי זמן משך
המלוא ועי"ן בראשם סוכה דמ"ז דהכליה הפרטה הוא נחנה
לכהן דאין הצרכה על איסור עז"ל רק על מלוא הפרטה וכמ"ס
טו"ז יו"ד ק"א ה"ל לענין חרומה. ב) סברה חוס' ר"פ לולב
הגזול דה"ל דאין המלוא צ"ל ע"י העבירה לא מקרי מהב"ע
ועי"ן פנ"י ט"ס מ"ט על מחוק סיו"ל צ"שאל יול"א בגזול. ג)
דאמרינן בנדריס ל"ו דחורס משלו על של חזירו א"ל דע"ה
בעל"ס דרכות הוא לו אבל משל חזירו על של חזירו ל"כ
דעת בעל"ס, ולפ"ז י"ל דודאי כשצ"ל להפריש חלה שפיר יכול
לצדק ולא מקרי מזכיר ש"ס על העבירה דהרי ה"י יכול לצ"ל
לידי חיוז צרכה זו בלי עבירה אפילו לא ה"י גזלו ה"י יכול
להפריש משלו חלה על של חזירו ולצדק לכן גם עתה א"כ
שהוא בעבירה מצדך דהרי אין חיוז הצרכה צ"ל ע"י העבירה
ועי"ן מבי"א ס"י ח"ל"צ סק"ו ודגמ"ז ט"ס אבל כשכבר הפריש
מעיקה זו חלה וצ"ל לצדק זה לא ה"י אפטר שלל בעבירה
דא"כ מפריש משל חזירו על של חזירו צ"ל דעחו לא מהני
וא"כ חיוז הצרכה צ"ל ע"י העבירה ולכן נקרא מנא"ך ולהכי
נקט הגמ"י והפריש ממנה חלה היינו ו"ן העיקה הגזולה גופא
ולא והפריש על"י חלה ד"ל מוקי"א וא"כ שפיר נקט כי"ל
מצדך אחר הפרטה :

ובזה י"ל קושיא חוס' ב"ק ט"ס שהצ"ח לעיל לנה נקט
ואפ"ה הא חיוז חלה משעת גלגול, ולפ"ז א"ש דכבר
הביא רמ"א ביו"ד ס"י ט"ח דה"ל דהעיקה מחלקלת יכולין
להפריש משל בעל העיקה על של בעל העיקה צ"ל רשותו
דזכות הוא לו ועי"ן בטו"ז וט"ז צ"ס ת"ה וא"כ בהפריש
מן העיקה לא פסיקא ל"י דהוא מנא"ך דהרי ה"י אפשר לצ"ל
לחיוז צרכה זו ולהפריש בלי עבירה אפילו מהעיקה גופא
א"ס מחלקלת אבל באפ"ה דל"ש קלקול והפריש ממנה ככ"ל
ודאי ה"י מנא"ך כיון דא"כ בלי עבירה :

ומ"ש בחפ"ל"ן שא"ס הניחם אפילו רגע א' ציוס שוב אינו
מחויב להניחם רק א"ס מניחם עושה מלוא והארכת
בזה הכה בחוס' סוכה מ"ה ע"ז ד"ה אחד מצו"ר להיפוך ש"כ
וה"ט דסוכה דאי מ"הרמ"י ל"י סעודה לא אפשר למיכל חוץ
לסוכה אעפ"י שכבר אכל צו ציוס צכוכה וכן בחפ"ל"ן כל
היום מלוחן שיה"י מונחים בראשו ובזרעו ומשמע דלא אפשר
צ"ל זה כמו צכוכה דא"כ למיכל חוץ לצכוכה אבל לולב אין
עיקר מלוחן אלא פ"א ציוס כדאמר מדאגב"ה נפיק ביה
ומדכתבו בלולב שאין עיקר מלוחן אלא פ"א ציוס משמע
דעיקר מלוחן לא ה"י אבל מלוחן מ"ה"ה ה"י כל היום ובאכ"ש
ציוס וממילא משמע דחפ"ל"ן עיקר מלוחן שיה"י מונחים כל
היום וכל רגע שמלקן בלי לורך עבירה הוא צידו וכמו"ס
במכתבי הקדום :

וה"ל ראי"ה לזה מנ"י מנחות ל"ז ועד מתי מניחין עד שחשקע
החמה רי"א עד שחכלה רגל מן השוק וחכ"א עד זמן
שינה ובדאי כ"א הפ"י לשיעורא ש"כ"ך שיה"י מונחים כל
הזמן הזה דאין לומר דאי לא מנח מנח לה וכדאמרינן ברי"ש
פ' צ"מ ל"א דאי לא אדל"ק מדל"ק שהרי קתני אח"כ ומודים
חכמים לר"י שא"ס חל"ן וכו' ושקעה חמה שוב אינו מוזר
ומניחין וע"כ שיעור שאמרו חכמים עד שחשקע חמה אינו
לענין מחילת הנחה רק לענין שיה"י מונחים עד זמן שינה
וא"כ לר"י וח"ק מתי כן הוא ש"ל מונחים כל הזמן הזה, ועוד
דלדעת חוס' ט"ס ד"ה רי"א ר"י וחכמים ס"ל לילה זמן חפ"ל"ן
רק דמיישינן שמ"א י"שן בהם וצ"ד ר"י דהקפ"ה ע"י מדרבנן
ע"י"ש ובדאי דעכ"פ ל"כ דא"ס ומחויב להניח חפ"ל"ן בכל
יום ולא סגי בלא"ה להניח בלילה וא"כ בדברי חכמים ודאי
אין הפירוש דאי לא מנח בכל היום מנח להו בלילה עד
זמן שינה דודאי צ"על מ"ע דחפ"ל"ן ציוס ההוא אלא דל"כ
שה"י מונחים כל היום עד זמן שינה וא"כ בח"ק ור"י מתי

הפירוש כן הוא ומוכח דצ"י שיה"י מונחים כל היום, וסב"ל
מתי הוא דודאי במלוא ש"ס צ"ה עשה או דיבור כיון שגמר
המעשה ודיבור פ"א ציוס ככ"ר עשה המלוא, ואפ"י הוא מלוא
לעשות כמה פעמים אבל אינו חיוז עליו אבל מלוא שא"ן צו
מעשה רק שבעשה על גופו ולא נחנה צו חורה שיעור ל"ש
לומר שבעשה חד"א ככ"ר נחקיי"ה המלוא, וכן מורים דברי
הרא"ז סוף ה' צרכות שהצ"ח וה"י מלוחן מעשה הנחה
חפ"ל"ן שצנפ"ו ודאי סגי בפ"א ציוס אבל מלוחן שיה"י חפ"ל"ן
מונחים על גופו ודאי ל"כ כל היום ועי"ן קלו"ה"ה ס"י פק"ה :
ומ"ה שהפלאח על הש"ך ביו"ד ס"י רמ"ז סק"ט"ו שכ"ח דשינה
עראי הוא מדה חסידות דמד"כ"א מותר כמו שכ"ח צ"ח
בא"י ס"י ה"כ"א ס"ג, וקט"א ל"ך ה"ל מקור דה"ן מהכי ל"פי
ד"י ר"ב צרכות כ"ה דה"י ג"ו וה"י גרסי וכמו"ס צ"י ט"ס וש"ס
ע"כ בשינה קצ"ע מיידי דבשינה עראי אין מפיח"י כמ"ש רש"י
בסוכה כ"ו סד"ה רצ"א, וא"כ חמה על"ך למה העמדת קושי"ך
על הש"ך ולא על המחבר דפסק אין ישנים בביהמ"ד והלא
מהכי ל"פי מוכח דשרי אפילו שינה קצ"ע, אבל לק"מ דאין
כו"ח רש"י בסוכה דשינה עראי אינו גורם הפחה דודאי גם
שינה עראי גורם הפחה כמו שינה קצ"ע וכמ"ס רש"י בצרכות
ט"ס שד"ך הישינים להפ"ה אבל אינו מפיח ודאי וכמ"ס חוס'
בסוכה ט"ס דשינה גופא אינה אלא גזירה שמ"א יפ"ה, ולפ"ז
ביחיד שפיר מותר ל"שן שינה עראי בחפ"ל"ן דבני"ס פורח"א
לא אח"י ל"די הפחה, היינו דלא מיישינן צ"מ קל"ר כזה ש"ה
אחי ל"די הפחה אבל בשינה קצ"ע זמן ארוך מיישינן שמ"א
צ"מ מרובה יארע שיפ"ה, וכ"ז ביחיד אבל כה"י ל"פי דה"י
ר"י"ס וכו"א ישן שינה עראי בזה אחר זה גם בשינה עראי
ידהו מיישינן שיפ"ה א' מה"ס דהוא זמן ארוך ואפילו ה"ו
ישנים בפ"א י"ל דזמן קל"ר צרכים ה"ו כזמן ארוך ד"מ"ד
ומיישינן שיפ"ה א' מה"ס כיון דד"ך ישנים להפ"ה אפ"י שינה
עראי גזירה הפחה והא"ך השאר גרסי וע"כ דרי"ח ר"ע שא"ן
לו עיקר מותר ללמוד ולעולם בשינה עראי מיידי מוכח מ"ה
דשינה עראי מותר בביהמ"ד אבל לעולם שינה קצ"ע אסור וא"ש :
ומ"ש ביישוב קושי"ה מ"ג"א מאוונכ"י דשא"י החס' שא"כו
מצדך על הדרס רק על הלולב והלולב אינו גזול,
יפה כחצת וכבר קדמו"ך רב"ן ב"ס' כפ"ה אבל מ"ש בשיטת
רש"י הוצ"א ברמ"א ס"י חר"כ"א דהצרכה לא קאי רק אלולב
ואי"ך ב' מ"כ"ס הוא רק הכשר מלוחן כמו חפ"ל"ן ורלו"עו"ה
לא כן הוא אבל כ"ך אמרו חכמים בצכוכה ל"י ע"ז דמשו"ה
מצרכין אלולב הוא"ל וצמ"ו גזרה מכולס וע"ש וגם ל"ש בזה
הכשר מלוחן כמו שרמ"ז מ"ספר המלות (וכעת הספר אינו
ח"י) ד"ש הכשר מלוחן אלא למשל שהחורה אחרת מלוחן
עולה ואח"כ ביאר א"ך י"ה"י זה העולה או מלוחן לרון ואח"כ
ביארה החורה בא"י"ה ד"כ"ס יד"כו אבל כא"ן וכ"י האחרון והד"ס
וערבה עושים בהם דבר בצכוכה חמרים הלא ק"ל א"ל אג"ד
אלא למלוחן משום כ"ו כרצ"ן דר"י ועי"ן ס"י חר"כ"א ק"א ואפ"י
לר"י דל"ך אג"ד עכ"פ האחרון אינו צ"אג"ד ול"ד לרלו"עו"ה
דחפ"ל"ן ד"ש ביארה חורה דעו"טפוח שאמרה"י לא מקרי
עו"טפוח רק בצלו"עו"ה אבל כא"ן וכ"י כפוח חמרים לא מקרי
כפוח חמרים בלי שא"ר מ"כ"ס אלא כל ה"י מ"כ"ס הם מלוחן
אח"כ כמו ד' פרשיות של חפ"ל"ן ומצדך על לולב שהוא גזרה
במ"י"ו כמ"ס מנ"י ה"ל :

אב"ר עיקרן של דברים כ"ך הוא הכה הלולב צפ"ע נקרא
לולב וגם הג' מ"כ"ס שי"ח נקרא לולב ועי"ן ברש"י
ר"פ לולב הגזול וצכפ"ה ט"ס וכמ"ס רש"י ורמ"ז במו"ט דכל
ז' אומות נקרא"ים ככע"י ו"ש בהם אומה א' שנקרא"ה צ"ס
פרטי ככע"י וכדאמרי"י בצכוכה ל"א מעיקרא מתי לאס"ה הושענ"א
קרו ל"ה ופרש"י ע"ש שרבי"ן לאב"דו להושענ"א בהג' כן כל
ה"י מ"כ"ס נקרא"ים לולב ע"ש שכו"טלס עם הלולב בהג' וגם
י"ש להם ט"ו אחרון הד"ס ערבה ולחכי כשכו"טלס צ"ח
מצדך על כולס על כט"ל"ח לולב, אמ"ס א"ס כו"טלס צפ"ע ס"ל
לא"י"ה ורצ"ד ק"מ"ן חר"כ"א דא"ז שא"ר מ"כ"ס אינם נקרא"ים
לולב ומצדך על כ"א צפ"ע ורצ"ד ורמ"ז סב"ד דגם אז
נקרא"ים לולב ופוט"רן צרכה הלולב א"ס דעחו עליהם :

וע"ל קושי"ה מ"ג"א ס"י חר"כ"א סק"ה מ"ש דא"ס ס"ן
הקיעו"ת מיושב למעמוד דא"ל לצדך כיון דה"י חד"א
מלוחן וצ"ד מ"כ"ס שבלולב פסק רמ"א דב"ס ל"ך לצדך עי"ן
במ"ג"א ס"י ר"ז סק"ו ובמה"ש"ס מוצ"ר חילוק צ"ן א"ס פירות
הכל של מ"ן צרכה א' פרי ע"ן או פני האדמה אז א"ס צ"ך
על מ"ן אחד פוטר אחרים אפילו אינן לפ"י בשעת צרכה
אבל י"ן א"כ שפוטר שא"ר משק"ן מ"י כיון שא"י"ן מ"ן צרכה

זו לרי"ך שיהיו המסקין לפניו בטעם זרעה והינן חקיעות שופר הכל מין זרעה אחת ומלואה אי פוטרי אפילו קח אצל די מינים שנלווה אס מנרך על כל אחד נפיע אינו מנרך על כטילת לולב רק על כטילת ערבה או הדס ואחריו ואיכ אינו מין זרעה אחת אלא שאס נוטלם ביחד זרעה על כטילת לולב פוערן כמו נפיעו שאר משקין לכן נסה לרי"ך לנרך אף שהם מלואה אחת:

ומה שנתקשה האריך יצרך על כיה נפיע מראש פניו זכוכות שאין לנרך זרעה שלא הוזכרה בגמ' והנחת דברי עו"ז אריה ק"י מ"ו סק"ז וכנהיג יו"ד ק"י שיה ואחרונים אהיע סוק"י ס"א, כ"ל דלקימ דעיכ לא אמר הראש אלא דעל מלוא או הנאה או תקרה שלא מלינו בגמ' שחקנו חז"ל לנרך עליה אין לנו לצדות מלבינו לנרך עליו דודאי הם נחו צקוד ה' ליריחו שאין לנרך ע"ז אצל במקום שחקנו חז"ל לנרך על מלוא זו כמו דר' ייניס רק שחקנו לשון הזרעה על הלולב וזנה יפסור כל הדי מינים שפיר אונרין הריכא דל פערן בעל כטילת לולב ומנרך על כל מין נפיע כיון דחז"ל חקנו זרעה עליהם ומחקים הלשון כראוי למין זה ערבה או אחריו או הדס וזה פשוט:

תשובה שע"ב עוד להניל

עתה נאחי נשניל דנר שנתחדש נמיש מניא ק"י י"ט דאס קבע מוזזה קודם שדר בחוכו כשכנסם לדור בחוכו מנרך חקניו לדור זניה שיש צו מוזזה ונפטר שערי דיעה יו"ד ק"י רפ"ט כחצ דאין לנו לצדות מלבינו מטבע זרעה שלא קנעו חכמים כאשר רמזתי במכתבי הקדום, [ע"ל ק"י ש"ע] וכחצת דמשויה לא חקנו מטבע זרעה לדור זניה שיש צו מוזזה משום דשערי חליכות עירות מדינות חייבות במוזזה ולא דוקא בית הווא, הוא תמנה והלא היו יכולין לנחור לשון כולל כולם לדור במקום שיש צו מוזזה וכדומה, ומיש יען דבית חנן ועלים ונקי חייבים במוזזה ביו"ד ק"י רפ"ו ובאלו לי"ש לשון דירה, לא ידעתי מניל הא דנאלו לי"ש לשון דירה ואלו לא היה שייך זהם לשון דירה לא היו חייבים במוזזה דהרי מוזזה חובת הדר היא אחז"ל ועיב שייך זהם לשון דירה, ואפילו לי"ש זהם לשון דירה ה"י להם לקציע מטבע לשון אחר להשתמש במקום שיש צו מוזזה וכדומה:

אבל מה שניל זנה הוא כמיש נמחצני הראשון נשם זרעי יוסף דבלי"ת מנרך שפיר להחטעף כיון שהוא עוסק אז במלוא אצל במוזזה נשעת דירחו אין הוא עוסק במלוא כלל לי"ש חקן לדור זניה שיש צו מוזזה, ויש להקציר יותר דנאמת אינו מחויב לדור זניה שיש צו מוזזה דהרי יכול לעשות הדלתות אופן שפעירי' נמוזזה והאריך יצרך ולונו לדור זניה שיש צו מוזזה אלא דבלי"ת אף שהוא חובת גברא מ"מ עכש"י צעידן ריחחא על שלא הביא עלמו לירי חיוז כיון שאס יביא עלמו לירי חיוז ה"י עוסק במלוא ושפיר מנרך להחטעף אצל במוזזה אינו מחויב להביא עלמו לירי חיוז מוזזה כלל רק לקציע מוזזה שאז עוסק במלוא ומנרך ע"ז אצל להביא עלמו לירי חיוז לדור אינו מחויב כלל כיון שגם אז אינו עוסק במלוא:

ומה שהקשים על חוקי' מנחות דף מ"ד שכתבו חובת הדר שאס יכלה לא ידור צו אלא ישחמש צו לחנן וקס ולא מיחייב והלא בית החנן מחויב במוזזה, לקימ דדוקא כשהוא דר זניה אז גם בית החנן שאלל הביה מחויב במוזזה דכן הוא דרך דירה אצל אס אינו דר שם כלל ועושה כל הבית בית החנן שפיר כהצו חוקי' שפטור ממוזזה וכמו דאמרינן ביומא י"א ע"ז גזי זיהכינן הא דיש זה ציה דירה אז גם פחה זיהכינן חייבת במוזזה הא דלי"ת זה ציה דירה אז זיהכינן פטורה ממוזזה ועיש בחוקי' דיה שאין ויען כי באמ"ת כתיבתי הולכתי ליסע מניתי ליישוב אי והייתי שם ימים אחדים לכן כחאחר הדבר והמאחרים כשרים, ודי קרנך ומזלך ימים צננין אפריון, וגדול יה"י כבוד הביה האחרון, עדי יבנה תיבס מראשון, כנפשך וכפש ש"צ ידירך הרושיה:

עזרם הקי' נלוהם זקיק הניל:

תשובה שע"ג

לאהובי הלמידי הרבני החריף וטנון, וריח לו כלבטון כמויה ליפמאן כ"י העללנר צטארסא:

מכתבך קנלתי ועיד חסוי חסוי המוצא בחתיים אריה ק"י קי' שנסחפסאס חייב צטילוח הקן חפ"י אינו רולה ליקח לא האס ולא הזכרים או דילמא דוקא אס רולה ליקח הזכרים הזכירה חורה לא חיקח האס על הזכרים אצל אס אינו רולה לא נאס ולא צננים יכחם צמקומוס וחתיים הסכים ללד השכי עיש ופלא צעייך למה דאמרינן כחובות מ' דמשויה עשה דולו חסיה לאשה אינו רוחה ל"ת משום דאי אמרס לא צעינא מ' איכא לעשה כלל איכא מה פריך צמולין קמיא מה אולמא דהאי עשה מהאי עשה הא ודאי עשה דמלכורע עדיף מעשה דשילוח הקן דהא עשה דשילוח הקן אי אמר לא צעינא ליקח הזכרים אי"ל לשלח כלל:

הנה לפימ שפירשיי שם בכתובות דמלמדים אוחה לומר אינו רולה ועיין צשמ"ק שם דכייפינן לה לומר אינו רולה ואז ודאי כיחא לה משום דמלוא לשמוע דברי חכמים עיש איכא זה ודאי לי"ש כאן דמלמדים אוחו שלא יקח לא האס ולא הזכרים דאיכא אינו מקיים העשה דטהרת מלורע וכיש דקשה טפי קושיות הגמרא מה אולמא דהאי עשה מהאי עשה ואיך קיד שיקח האס עם הזכרים כדי לקיים מ"ע דטהרת מלורע משום דמלוא שלוח הקן אי צעי אינו לוקח לא האס ולא הזכרים דאיכא אדרבה מלמדים אוחו שלא יקח לא האס ולא הזכרים, וגם למה שפירש חוקי' שם דיה אי בחירון הב' כיון דצדירה ליכא עשה אין לה לעבור בלאו משום עשה דידיה וזה פירוש אי אמרה לא צעינא דצדירה ליכא עשה עיש וזה לי"ש כאן דהוא עלמו המצטל עשה דטהרת מלורע מקיים עשה דשילוח הקן ושפיר פריך מה אולמא דהאי עשה דטהרת מלורע מהאי עשה דשילוח הקן ואיך קדיא דחדשה עשה דטהרת מלורע עשה דשילוח הקן:

אל"א אי קש"י הא קש"י למה שפ"י הרשב"א ורין שם ושאר ראשונים שנשמו שם כיון דאי אמרה לא צעינא ליחא לעשה כלל עשה זו קיל ואינו רוחה לי"ת ונשמו הוסקי' דהוי כמו עשה שאינו שווה בכל עיש חוקי' מכות ע"ז ע"א ואיכא קש"י דשפיר אולמא עשה דטהרת מלורע מעשה דשילוח הקן דקיל דאי צעי אינו לוקח כלל לא האס ולא הזכרים, וגם זנה יש לדמות דקילוחא דעשה אינו פועל אלא שלא לדמות הלי"ת נקויע אצל לא חעשה אחרת ידחה אותה נקויע אדרבה אמרינן שב ואיח עדיף אצל סיכויא דחיקא לא משנינן: **אבל** כ"ל סברה ישרה לחלק דהתם אי אמרה לא צעינא ומוחלת על כישואין חפ"י כושאה אינו עושה שום מלוא והיינו דאמרינן אי אמרה לא צעינא מי איחיה לעשה כלל אצל כאן כהי דאס אינו לוקח לא האס ולא הזכרים אינו עובר בעשה אצל אס לוקח הזכרים ומשלח האס שפיר מקיים מ"ע שפיר הוי כמו שאר מ"ע ופריך שפיר מה אולמא:

ובהכ"י מיושב מה שהקשו ראשונים שם הסדרין בלי"ת דעבלי"ת הא אי צעי פטר נכש"י צעליה של לומר או בעלי"ת שאינו צח ל"ית עיין ש"מ ולפמי"ש כיחא דמימ אס לייבש ע"ת צח ל"ית עם ל"ית מלוא קעציד ושפיר עבלי"ת ואיש:

ובזה י"ל גם קוש"י חוקי' שם בכתובות ל"ל קרא דכיווד אצ אינו רוחה שבת הא אי אונר לא צעינא לכיווד מי איחא לעשה כלל ולפמי"ש לקימ דנהי דאס האצ מוחל פטור מכיווד מימ אס תכבדו מלוא קעציד [עיין בתשו"י דרצ"ז ח"א ס"י תקכ"ד מ"בא צפיה ק"י ר"ה סקע"ז] ושפיר סיד דדמי שבת ואלו"י זה כיוונת חוקי' שם צתי' הא' דההס מ"מ מ"ד כשלוה אצ הוי עשה לעשות מלואו ודצרייה אינס מוצנים הא ה"י מיד בשאמרה צעינא הוי מ"ע ולו חסיה לאשה ולפי האמור כיחא דהכא חפ"י אמרה ואינורת אחיכ לא צעינא אין כאן שום מלוא חפ"י נושאה כניל אצל ההס מיד כשלוה האצ ובלי"ת דעתו שחפן צדצר זה חפ"י אונר אחיכ לא צעינא צעיד על כבודו הוי עשה לעשות מלואו ואס עושה מלוא קעציד ושפיר הויא דדמי שבת ולהכי לרי"ך קרא דלא דמי ואיש: **ועוד** כ"ל כיוונת חוקי' דנשלמא שם בכתובות מיד כשמחאנס נערה יש עליו מלוא ולו חסיה לאשה ואס היא אונרת לא צעינא יכולה לפטורו ממוזזה זו אף ששעה מעשה המחייבו במלוא זו אז העשה קיל ואין רוחה לי"ת אצל ככיווד אצ אין מקום למ"ע זו אלא כשלוה האצ ומיד כשלוה הוי עשה לעשות מלואו ולי"ש לומר אי אמר לא צעינא ליכא לעשה דהרי אי אמר לא צעינא אין מקום לעשה כלל:

וגם זנה מיושב קושיהך דלדעת חו"י אין מקום לעשה דשילוח האס אלא צאס רולה ליקח הזכרים ולי"ש לומר אי אמר לא צעינא ליקח הזכרים יכול לפטור עלמו מ"ע זו דהא אס אינו רולה ליקח הזכרים אין כאן מקום למ"ע זו כלל כמו שאין

שארות בית שער חיר' ותשובות

שאין מקום למלוא מילה אם אין לו בן או למלוא חפילין של יד אם אין לו ידיים עיין אויח ק"י כ"ז הכי יעלה על דעה אדם בעולם דחפילין של יד מקרי עשה שאינו עושה זכל לפי שמי שאין לו יד כלל פטור ממנה הלא אין מקום למלוא זו רק על היד וכל מי שיש לו יד חייב והיא אין מקום למלוא זו רק צמי שרולה ליקח הנכים וכל מי שרולה ליקח הנכים חייב במלוא ואין זה שום קולא וספיר פריך מאי אונמא :

ומה שניל עוד לחלק דהתם היפ אי אמרה לא צענא מי איכא לעשה כלל וכיון שאם היא אינה רולית פטור היכ אם החורה אינה מרולה משום הליח פטור דעשה זו קיל ולא יהיה כח הדיוע חמור וכה גזיה אצל צטילות הקן גס לוקח הנכים אין אדם יכול לפטרו משילוח לכן גס גזיה מעייע דהתרת מלורע איי לפטרו ופריך שפיר מה אונמא : **ועוד** לפתים צית אפרים אויח קימן הי דהא דעדליח אף דליח חמור היינו משום דמעיקרא לא נאמרה הלית צמקוס עשה ולכן היכא שיש חלות ללית אין עדליח עייש צאריכות גדול ולפיז היפ אי אמרה לא צענא מי איחיה לעשה כלל ואיכ יש חלות ללית צאמרה לא צענא ושוב אין עדליח דחמיר ואיכ לענין עשה דומה עשה שפיר פריך מאי אונמא, ועוד דהתם אין לומר דעשה דהתרת מלורע יש לה חלות בשלא יקח לא האם ולא הנכים שהרי ארצה אזודאי לא יקיים עשה דהתרת מלורע וכיון שאין לה חלות רק עיי דמייח עשה דשילוח הקן אינה חלה כלל וספיר פריך מה אונמא : **כ"ז** כחצתי לעשות לך קורת רוח בפלפולא דאוי אצל צאמח אין החמלה לקושייתך דהתם שפיר אמרינן אי אמרה לא צענא מי איחתי לעשה כלל ואיכ אינו רשאי לעבור על לית השתחא נמי דאמרה צענא לא יעבור על לית משום דעשה זו קיל אצל סס צמולין מה תאמר אי צעני אינו לוקח לא האם ולא הנכים ומצטל מיע דהתרת מלורע משויה יעול האם עם הנכים ויקיים מיע דהתרת מלורע כלפי לייא דלא אמריי אלא דגס אי אמרה צענא הוי כאלו אמרה לא צענא אצל לא שיאמר כיון דאי אמר לא צענא הוי הדין כך משויה אי אמר צענא יהיה הדין להיפוך הפוך זה והפוך זה וחצין דכן הוא, וצוה הכני מוחס צנכרת החורה וללח ורכב על דבר אמת כי עוב צמרה וכל סמורה ככפשך וכפסר רבך דזשויש :

עמסם הק' צלוהם צקיק הכיל :

תשובה שיע'ד

שי"תה צ' אויפאלנו עשיק וישלח כ"י עיח למכניה לפיק :

שוכ"ה לאצוני תלמידה רבצני החויש, שמו יכון כשיח מויה אצרהם קג"ל לעוויח צקיק ליסקח חתן הגאצנד דשם :

מכתבך השכי קבלתי ויען הו' לי מיהוש גדול וגם הייתי מוערד צכונה ענינים אחרתי עד הכה להשיצך, ועמה צאתי להשיצ צלוה אהבה אצל רק צקצור על אשר הקשית צקידושין כ"ז דילפיי ען כל לפור טהורה לרבות המשולח ליל קרא מיל דאמרינן צמולין קייז אין לך דבר שבעשית מלוחו ומיעולין צו איכ היכ ניר ששלוחוהו נעשית מלוחו ופקע סס הקדש מיני ומיהיח לאסרו, והנה מדעת רש"י סס דיה משעת שציעה כרחה דלרי דקיל דשמועה אינה נאסרה אלא משעת שחיעה הנושולח מותרת לגנורי ואפילו קודם שילוח ועיין צמקנה סס וספיר אילעריך קרא דוותרת אפיי קודם שבעשית מלוחו דהיינו קודם שילוח, ולריל דקיל משעת לקיחה וגם המשולח אסורה, וודם שילוח, ייל דקיל לאמת דקרא רק אקמכתא צעלמא וכמיש רש"י סס עייז אליצא דרצא, אלא דלרצא קשיח דנוטעם דלא אמרה חורה שלח לחקלה אין ראיח להחיר רק משעת שילוח ומשעת שילוח חפילי משום דבעשית מלוחו, ולשיעת החוס' סס ד"ה משעת שחיעה דגס לריי אסורה המשולח משעת שחיעה עד השי"וח ודאי קשיח קושייתך :

והגיל צוה לחודדי דהנה החוס' סס ד"ה וזה הקשו מניל איחיי צשמועה לחזקי' דקיל לא תאכלנו לא משמע איחיי, ועיין צמקנה סס דגס לריא קשה כיון דגבי עופות עמאים כחייב וצוה גילה קרא צהדיח דלא תאכלנו הוי רק איסור אכילה, ותי' חוס' דגמיר משולח משמועה מה שמועה אסורה אף משולח אסורה ואי' המשולח הנאה היא דמחיים

ליש אכילה ע"ש, וכ"ז צחר דגלי קרא דמשולח מותרת אחר שילוח ועיכ אסורה מחיים, אצל אי לאו קרא הויח אדרבה להיפוך כיון דאיסור שחיעה הוי רק אכילה גס משולח אינה אסורה רק צאכילה וזה ליש מחיים, ועכ"ח דאסורה לאמר שילוח אס שחיעה והיינו צמכירה להכי אלעריך קרא ואיש : **ומה** שניל עוד אקדים דצתשו' אצני מילואים ק"י ייע עמד על מה שסקשו חוס' צע"ז דמיג דגבי חמץ קיל צמכמים מפרר וזורה לרוח הא נעשה זצל ומגדל למחיס הלא האי דכשרפים אפרן מותר ונקצרין אפרן אסור היינו משום דכשרפין איחעצד מלוחו ולא צנקצרין וכמיש חוס' קופ חמורה ואיכ הכא דצמפרי וכו' נמי נעשה מלוחו שוב מותר אחיכ ע"ש, ולפענדיכ צכרא יטרה ואקדים קוגיא דע"ז קיז עייז דפריך וליקצרינהו צענייהו מי לא חתן וכו', והקשיחי מיע צשלמא צייכ אף דשכרו אסור מיע אין מלוח לקצרו רק דלא ליתי לדי חקלה ואסבהיכ גס לאמר קצורה משויה לריך למיקליכהו קודם קצורה שלא יעלנו אדם, אצל אצן שצקקל צה וכו' המלוחו צקצורה וכיון שקצרו צכל נעשה מלוחו שוב שרי צהנאה דאין לך דבר שנעשה מלוחו ומועלין צה ומה צכך שיעלנו אדם ול"ע :

אבר האמת יורה דרכו דאין כאן קושיא כלל דצשלמא צכשרפין שפיר אמרינן דאפרו מותר דכבר איחעצד מלוחו ששכרף ומה שנהנה ען האפר אחתי נשאר כשרף אצל כאן כהי דמלוחו צקצורה אצל המלוח שיקצרו ולא ילא מידי קצירה איכ צמה שקצרו עדיין לא נעשה מלוחו, רק צמה ששאר קצור חמיד ואם אדם יקחה מוס ויבנה איכ אינו נשאר קצור ואסור וז"צ ואמתי :

ול"פ היכ צמחן אמת שמקיים חשניהו צמה שמופרי זורה לרוח דצוה משניהו מן העולם ואינו כהנה ממנו, אצל ליש לומר צבר נעשה מלוחו שהמלוח הוא שיהא נשאר מפורר וזרו לרוח שיהא מושצת מן העולם ולא יבנה והקשו חוס' שפיר כיון שנעשה זצל ומגדל למחיס אינו נשאר מושצת ואחתי לא נעשה מלוחו ואסור צהנאה :

ומעתה הגענו ליישוב קושייתך דגס כאן כחצנה החורה וישלח ע"ש השדה אצל המלוח הוא שיהא נשאר משולח ע"ש השדה ואיכ אי לאו דגלי קרא דמותר לאמר שילוח הויח דאסור ול"ש לומר צבר נעשה מלוחו ואחתי אסבהיכ דצעינן שיהא נשאר משולח ונע"ז ע"ש השדה ולא שיקחנו משם וישחטנו ויאכלנו :

ומה שהקשית צמולין קייז דקאמר משום דהוי עגלה ערופה ותהיז צ' צמולין וכו' ופריך ללא למיר הלמדן ונאכל ואמתי לא משכי דכאן הוי ג' צמולין ולכ"ע אין מלמדן כדאמרינן צקידושין ל"ו דגס צלפור שמועה גלי קרא דאסור לאמר שנעשה מלוחו, הנה לריי דקיי"ל כווחיי דמשעת שחיעה נאסר ובדפסק הרמב"ם פייח מה' עומאח לרעה אין תחלה לקושיא כלל דצתהיז ועיע האי' שהי' ערס שאיחעצד מלוחו נשאר גס אחיכ, אצל כאן קודם שנעשה המלוח לא נאסר כלל רק אחר שנעשה המלוח נאסר ואין לזה ענין כלל להא דנעשה מלוחו ומועלין צו ואין כאן קושיא אלא לרי"ל דמשעת קיחה נאסר וממילא דלקימ דציי הגמי' לצטוי גס לריי :

אמנם איחיי דגס לרי"ל לקימ צהקדס מיע צמקיא ציישוב דצרי העור אויח הי' תמיה שכתב דלרי' דאין ציעור חמץ אלא שריפה אפרן מותר אצל לרצנן הוא ען הנקצרין ואפרן אסור, וצמקויח סס הקשה הא לרצנן אף מפרה, אצל גס צצריפה מקיים חשניהו ואיכ כשפורפו איחעצד מלוחו ואפרן מותר ע"ש, ולפענדיכ דצאנת הדבר תמוה אפילו לריי אמתי אפרו מותר הלא העעם דכשרפין אפרו מותר משום דאין לך דבר שבעשית מלוחו ומועלין וזה שייך דוקא היכא דאיחיי קשור צהמלוח כמו צהקדש דעד שנעשה צו מלוחו מקרי קדשי ד' ומשויה אסבהיכ ואחר שנעשה מלוחו לאו קדשי ד' קרינן צ' כיון דצבר נעשה לורד גצוה וממילא מותר צהנאה וכמו שפרש"י צמולין קייז, וכן צכשרפין אשר איחיי קשור צשריפתן כמו כה"כ דכתיב פן תקדש חוקד אש וכן ערלה דאיחיקש לכהיכ כצוצאר צרשי' וחוס' שלהי חמורה ואיכ מלוח שריפה הוא משום איסויח שצהן שייך שפיר לומר כיון דאיחעצד מלוחו צשריפה פקע איחיי אצל צמחן אין שייכות לציעורו עם איחיי צצו שהרי גס לרייהיז דחמץ מותר צהנאה כל ז' מיע מחויצ הוא לצערו משום מיע דחשצתו וצ"י וכן לריי צמחן אח"ז נמי אסבהיכ מהיח מיע חשצתו ליכא אח"ז ואינו מחויצ לצערו ואיכ אין שייכות למלוח ציעור עם איחיי שלו ואיך כימא כיון דנעשה מלוח ציעור צשריפה פקע איחיי שלו :

אח"כ

אמנם זנה ייל דר"י יליף חמץ צטריפה מנותר איכ לא מיצט"י לפי מה שהן החילה חמץ אסור באכילה ובהנאה וכו' איכ ודאי קטור מלוח טריפה באיח"א אלא אפי' לפי שדן בסוף דין אחר וכתב החוס' דיה חזר להשתחא לאל לאיסור אכילה והנאה מיע אף דא"ל זה לדין זבין אז אכל כיון דמנותר יליף וצנותר מלוח טריפה קטור באיח"א אף חמץ כן וכיון שקיים מלוח טריפה צמחן סוב מותר בהנאה וכ"ז לר"י אכל וצנען דלא ילפי' מנותר אף דגם צטריפה מקיים מלוח ציבור מ"מ כיון דאין מלוח ציבור הלוי באיח"א סוב אף שקיים מלוח ציבור מ"מ כשאר איח"א ואי"ש דברי הסור :

ומה סביל זנה עוד דבר חדש דוראי למיד קיימו א"ל לקיים העשה אלא הפיד שמתרין זו לקיים העשה אלא דבלאו שקדמו עשה כגון שילוח הקן שגם קודם שעבר הלוא דלא טקח האם על הצנים יוכל לקיים עשה דשלח השלח אה האם ובטעמיהו זו לא טקח האם על הצנים כבר נכלל בהתראה זו שישלח האם ולא יקח רק הצנים ואי"א א"ל אינו מקיים העשה חכ"ד של עזרת הלוא כבר לא קיים העשה חכ"ד שהתרו זו לקיים העשה לכן לוקה וכן באונס שגירש שכתב החוס' צמכות ט"ו ד"ה הכיח"א דלא מקרי קיימו אלא דוקא כשעמקיים העשה אחר שעבר הלוא חכ"ד הוא כמי לאו שקדמו עשה ולו חת"י לאשה וכשמתרין זו לא יוכל לשלחה כל ימיו כבר נכלל זו התראה שיחזירנה א"ל אינו מקיים העשה חכ"ד של עזרת הלוא אינו מקיים ג"כ חכ"ד של התראה לקיים העשה ושפ"ר לוקה למיד קיימו אלא צטאר לאו הכליע מורה רש"י וחוס' דא"ל לקיים חכ"ד של עזרת הלוא גם למיד קיימו רק בחוכ"ד שמתרין זו לקיים העשה אכל לענין ז"י צקוקה חמץ צפסח אפילו הוי לאו שקדמו עשה וכמו שלי"ד השבי"א ס"י פ"ב רק דס"ל זללו שקדמו עשה ג"כ אין לוקין עכ"פ צמתרין זו שלא יעבור עז"י לא נכלל זו עדיין התראה על הצניות לצערו מן העולם צטריפה או מפרזורה לרוח ודאי אע"ג דאינו מקיים העשה חכ"ד של עזרת הלוא אלא אח"כ כשמתרין זו לקיים הצניות חכ"ד של התראה ודאי אינו לוקה ולקיימו ומ"מ צפשיטות לקיימו דתרי להרצה שיטות צס"י מ"מ א"ל הגוי א"ל יכופהו לשלם א"ל נגנז או כאצד כמי עובר צצ"י וא"ל כן א"ל קנה חמץ מנ"י והוא א"ל וכופהו ליטאר צמקמו ושלח יחזור חכ"ד ודאי לוקה וא"ל מקיים העשה חכ"ד אינו לוקה :

ומעתה יל לחדש הנה לר"ל דלפורי מלורע כאקרין מעשה קימה הוא מדילפינן מע"ע כמזוחר צגמ' אף מלד איסור זה הוי אמרינן דח"י שחיעה ומכשרא להו וילפינן מזה לא תאכלו דגבי עופות עמאים דאסור גם אחר שחיעה אכל זה איסור חדש לא שנסאר האיסור הראשון והוי אמרי' אפילו דמותר בהנאה רק דילפינן משולחה משחוטת ואי"כ שחוטת ומשולחה כחוס' שהצטלו לעיל ועיין צעקנה, ואי"כ אי"ש ודאי ע"ע והמיד שצטארין באיסור הראשון אחר שנטעשה מלוחו הוי ז' כהוצין, אכל לפורי מלורע דצמחת פקע אי' הראשון אחר שנטעשה מלוחו רק שכתחדש איסור אחר חדש לי"ש לומר דאיח"א מצד מלוחו ומעלין דהוי אחר חלוח איסור החדש אין כאן שום נעשה מלוחו ושפ"ר לא קאחר דהוי ג' כהוצין ואי"ש, ויתר הדברים אשר פלפלת בצמחה כהנתי עמ"ס, וד' יה"י עמך וילתיח צמורה וצירחת שמים כנפשא וכפש רצך הדושי"ת :

עמ"ס הק' צלוה"ס :

תשובה שעה

ח"ים וצרכה למשמרת עד העולם לכבוד ידיכ"פ מחותני הרב הגאון לדיק כצ"ר כקשי"ת מו"ה זוסמאן אליעזר כ"י סופר אצדקיק האל"ש יע"א :

וייש לחדש עוד דהנה דעת ר"י צחוס' פסחים כ"ט ע"ב דמשה חמץ ודעתו לצערו אינו עובר צלוחו שה"י צצ"י מעוס דהוי ניחק לעשה ולכך אינו עובר כשמצערו לצקוף וצטבי"א ס"י פ"א תמה עליו דאי"כ צכל להכליע כגון גזל ומשכון ופיאה ואונס שגירש א"ל עישה ע"מ לקיים העשה וכי מותר לעשות כן לכהחילה עי"ש שהאר"י צזה, ולפענדי"כ דצמחת דעת רש"י פסחים ד' מדכתיב השציתו ולא כתיב הצערו השצתה צלז הוא השצתה והסצ"ר צמהר"י"ק שורש קמ"ב שבושהו כעפרא צעלמ"א כדמשמע לשון השצתה והוי דונו"א דחצן וצטלו קובה ד' ועירוצין ע"מ ע"ש, ולפ"ז חקט"י למה לא מהני ציעול אח"י איסורו צשלמ"א א"ל הוא מעעס הפקר אינו צרשותו להפקיר אכל למה לא יועיל מה שבושהו כעפרא ומצטלו כמו חצן וצטלו, וכר"ה דהעעס משוס דציעול זה הוא צלז ועיין צהרע"ב י"ט פסחים וצחוי"ט ש"ס שמה ימלא גלוקת"א יפה ודעתו על"י לאכלה ומחשבה מולי"א מ"די מחשבה של הציעול ועובר צצ"י והנה רש"י צגמ' לא פירש כן רק דהחשש שחתי' השצתה צעיקו והס על"י לצורפה ומשהה אפילו רגע אחד וכמ"ל עובר וכו' אכל מצטעלה אינו עובר דלא כתיב אלא השציתו וזה להיפוך מדברי הרע"ב דס"ל למאור עייניו רש"י ז"ל דציעול מהני אפילו חוזר אח"כ צמחשצתו, וכ"ל דצצרת רש"י דצמחת אינימ"א דחזרה צמחשצתה מצטל מחשבת הציעול אי"כ גם צלי גלוקת"א יפ"י"י לא יועיל הציעול דאי"ו מחשבת האדם קיים חמיד של אופן אי' וא"ל טולה צמחשצתו רק שחוזר מהציעול כבר עקר מחשבת הציעול ועיין צצרת מחיקה צחתי"ס אהצ"י ח"ר ס"י ד' צס"ס הגאון מהרמ"פ ז"ל צפיר"ט דברי ר"ן ר"ש האומר צביטין שמה חזרה צה ע"ש, אלא דפ"ט"ס כך דצחית חמץ אינו צרשותו של אדם רק עשאו הכחוב כאלו הוא צרשותו וא"ל מצטלו קודם זמן איסורו לא איקמ"א רחמנ"א צרשותו וממיל"א הוא צטל ואינו טלו וזה הוי מעשה ועיין חידושי' רמב"ן גיטין דף מ"א דשחרו רצו ראשון כיון דמה"ס נפק מרשותו הוי היזק ניכר ועיין צאשר"י צסוג"א דצבולה ואי"כ אף א"ל חוזר אח"כ מציעולו לא מהני דלא אח"י מחשבה ומצטל מעשה, וכ"ז קידם זמן איסורו אכל אח"י אי' דכבר אוקמ"א רחמנ"א צרשותו לענין צ"י ואי"כ זהו מעשה שהוא קנין טלו לענין צ"י ולא אח"י מחשבת הציעול ומולי"א מ"די מעשה הקנין דאוקמ"א רחמנ"א צרשותו, אמ"ס התינח א"ל אינו מצערו לצקוף והוי רק מחשבה לחוד, אכל כשמצערו הוי כמחשבתו כיכרת מחוך מעשיו, וצמה שחשצ מעיקר"א לצערו כבר קיים א"ל צמחשצתו זהו מלוח עשה דהצניותו כיון שעשאו צדעתו כעפר וכקושי"א הכ"ל למח"א ועיין חוס' שצעות י"ז ד"ה או כיון דחחילת הלצ"שה ע"י מעשה מקרי סכל גם אח"כ לאו ש"ס צו מעשה והי"ל להיפוך א"ל אצער לצקוף ע"י מעשה גם מחשבה דמעיקר"א מקרי מעשה ואינו עובר וזה כיונח

אחרשית הן הראכי צני מחכו הרב כ"י חצותו הערוך הלוי כאשר פקד עז"ו להרלות לי ור"י ח"י שהצ"א קושי"א כפלאה צס"ס ספר קהלה יעקב אוח חוכ"ד על רש"י חולין קמ"א ד"ה קיימו שפירש כשהתרו זו לא טקח ולקחה ושלחה בחכ"ד של התראה פעור וכו' אי"כ ע"י סקכה חמץ צפסח וחכ"ד חוזר ממק"א אינו עובר אי"כ א"ל גם לאו שניחק לעשה לריך חכ"ד לקיים העשה אין חילוק צין זה לכל לאוין צצמורה שחדין כן, והנה ספר הכ"ל אין אח"י אכל מחירולו עפ"י קלוה"א ס"י רכ"ה ואצ"מ ס"י כ"ז דלכן חכ"ד מצטל קנין יען שלריך לומר לך חזק וקני ואחי דיבור ומצטל דיבור וממיל"א צטל המעשה אכל נגד המעשה שלקח א"ל וצנים לא מהני דיבור לצטל חכ"ד אכל לאו שניחק לעשה מהני כר"ה מדברי דהקושי"א ה"י על לקח האם עם הצנים דלמ"ל לאו הלצ"ע חכ"ד ה"א צלא"ה יכול לחזור צו, ולפענ"ד אי"כ הקושי"א לא ה"י לריך לכל מה שכתב דעד כאן לא אמרינן דחוכ"ד מהני חזרה אלא צמקוס ש"ס חוזר צטל העעשה למפרע אכל צלקח האם על הצנים וכי א"ל חוזר חכ"ד ומשלח האם האם עוקר הלקיחה למפרע הוא עושה עמה מעשה חדש שמשלח האם ועיין ציק ל"ו אכל עכ"פ מחחילה ה"י אללו האם עם הצנים וגם א"ל צלי דעתו ורלוכו ועשייתו צל לידו ה"י המעשה הזה קיים אלא שלא עשה עזירה וכמו"ש חוס' ממורה ד' דצבורס אוזן צבור ל"ל עצ"ד לא מהני מעוס דגם א"ל כעשה מחיל"א הוי מוס ע"ש ודוק זה צבור :

אבר לפענ"ד הקושי"א ה"י על קונה חמץ צפסח דהוי לאו ש"ס צו מעשה וכצ"ו ראשונים דאין לוקין מעוס דהוי להכליע דהצניותו וע"י קשה למיד קיימו ה"א לריך לקיים העשה דהצניותו חכ"ד דעת רש"י ואי"כ חכ"ד צלא"ה אינו לוקה שפ"ר יכול לחזור מהקנין חכ"ד וע"י לא חירץ מעלמו כלום כמובן; **אמנם** כ"ל דלקיימו דודאי א"ל יכול לחזור מהקנין חכ"ד אין כאן עזרת הלוא כלל עד אחר כדי דיבור ועיין צצצעות לי"צ ואי"כ אף שלריך לקיים העשה חכ"ד של עזרת הלוא מ"מ יוכל לקיים אחר כדי דיבור של גוף הקנין דעד אחר כדי דיבור של מעשה הקנין לא כנמר עזירה הלוא ושוב חכ"ד של עזרת הלוא לריך לקיים העשה אכל אי לא היה להכליע ה"י לוקה א"ל חוזר חכ"ד של מעשה הקנין וז"פ ומצו"א ועיין צראשוכ"ס צצעות הכ"ל :

ר"י דעמסס חמץ ודעחו לבערו אינו עובר באוחו שה"י
 מעוס דצ"י ניחם לעשה דהשניחו ככ"ל ולכך אינו עובר באוחו
 שה"י כשמעברו לבסוף מעוס דקודם עברה הלאו כבר קיים
 מעס דהשניחו ככ"ל וזה ליסם בשאר"י להכליע וספיר אסור
 לכמה"ל אפילו עימ לקיים העשה ולקיע קוסייה הסג"ח :
ולפ"ז איס קוסייה קהלח יעקב דצ"י כיון שהוא כליע אין
 לוקין אפילו אינו מקיים העשה חכ"ד דדילמא עשה
 ע"ע לבערו וכבר הוא מקיים העשה חכ"ד ככ"ל ואפי"י אוער
 שאינו עשה ע"ע לבערו אינו נאמן ללקוח דלאמע"י וכ"ז
 כיון שנליע אצל לא הי' נליע הי' לוקה אם אינו חוזר
 מעקמו חכ"ד ואי"ס :

הערני חתני כ"י דנע"ש מיוסב מה שהקשה בהגהות מ"מ
 פ"א מחמץ על רש"י פסחים ל"ה דצ"י נליע פירש"י
 דהכי קאמר לא יראה ואם נראה חשבתיכו לעולם הוא צעמוד
 והשנה כל ימי העוה"ד, והנה הכ"ל דע"כ לריכין לומר דהאי
 עמוד והשנה היינו לבערו מן הניה דזמן איסורו אי' לבעל
 והא רש"י גופא פסחים דף הכ"ל פירש דהשנה האמורה
 בחורה הוא צביטול ואין לביעור עיקר מה"ה כמזוהר סימן
 ה"א ע"כ, ולפ"מ אי"ס דגם בזמן איסורו מהני הביטול אם
 מצערו לבסוף והביטול פועל שקיים חשבתיכו למפרע ולא עבר
 ככל משא"כ צ"י הביטול הי' רק מתקנו אח"כ, וכל י"ס"ס עין
 נקורה על דברי ולהשיב דעחו דעה חורה, ודי יופיע עלינו
 נהרה, עד יבנה בית הבחירה, כנפשו ונפש מחותנו אהבו
 מאז הדי"ש חורחו :

עמ"ס הק' צלוס :

תשובה ש"ע

שילית צ"י אויפאלו ג' שלח חרסיד לפיק
שו"ב לחסו"י חתני הרב המאוה"ב מו"ה יוסף ח"ס
 כ"י אהר"ק מ' טעלעגד :

ע"י אשר שאלה אם מותר למכור לעכו"ם פירות שני ערלה
 לבי' שנים מאחר שלא באו לעולם, הנה דל"ה פסק השו"ע
 ס"י ר"ל"ד קט"ו דמותר ומה שדחה טו"ז סקכ"ג אי"כ למה צ"י
 צ"ק"ג החכו בחמילה דוקא בחמילה הסוחפות אח"י לא מהני
 גם אח"כ כ"י שלא גדלו הפירות והניח דין זה צ"י כבר
 י"טצו הי"ט צנקה"י :

ולפ"ע"ד נראה לפ"מ צ"ה"ג הטעם צ"ס הרשב"א כיון
 דאין אדם מקנה דטל"ל לא מכר לו אלא מקום
 למיחתן וע"י ערלה מותרים ע"ש וא"כ צ"ה"ג א"ס לא החכו
 בחמילה הרי מקום למיחתן הוא גם של העכו"ם ולי"ס הי"ט
 דעבר לו מקום למיחתן ולהכי צ"י עי"ן החכו בחמילה :
וברכ"י יוסף סימן הכ"ל אות ז' הביא ספק אם גם בשאר
 אי"ס שרי חכמים למוכרם קודם שיצאו לעולם
 ולפ"מ נראה דה"כ דלי"ס הי"ט ש"מכר לו מקום למיחתן ודאי
 אסור דכשבא לעולם הנה צ"ה"ג המקנה ומרשותו בא"ס
 לרשות הקונה וא"כ המקנה כהנה מאי"ס אצל כאן כיון
 ש"מקום למיחתן של הקונה הוא וצ"ה"ג הקונה גדלו וכשבאו
 לעולם לא באו לרשות המקנה ולכן שרי והארכתי בזה צ"ה"ג
 אחר ועל כל פנים נראה שגם הרב מהר"ש לרור וברכ"י יוסף
 מסכימים לפסק השו"ע :

וזה שנתקפה אם יותר עוב שהעכו"ם יעבור כל הכרם
 ויטול כל הפירות או עוב יותר שימכור לו הפירות
 צ"ה"ג ויטול לו שכר העבודה. לפ"ע"ד פ"ט ט"ט יותר
 שהגוי יעבור הכרם ויטול הפירות דאי"כ תרתי לבי"ה"א
 חדא ע"ס הכ"ל וסניח דין המזוהר ש"ס ס"ד מותר לומר
 לעכו"ם צ"ה"ג ערלה עבוד כרמי וט"ט פירותיה וכן לי כמ"ך
 שעברו עליה שני ערלה וט"ט ערלה וט"ט פירותיה וכ"ס כש"ן
 הישראל כותל כלום ועי"ן טו"ז סקכ"ז וס"ך קק"ל, ועין א"י
 טרור מאד חקל"ה, וכ"ס מכ"ס לא יב"ל חמ"ך דושי"ה :

עמ"ס הק' צלוס צנקה"י :

תשובה ש"ע

שילית צ"י אויפאלו א"י יתרו תמה"ר ישועה לפיק :
שו"ב ורפואה שלימה לצמחתי ידי"ס הרב הגאון
 המהולל בהשקפה, ש"ה חכמות צ"ה"ג, כקש"ח
 מו"ה אליעזר זוסמאן סופר כ"י וכל"ס :

חמ"ד קצתה יקרה מכחצו ואודות אם דבר סכאסר מומסקה
 ישראל הוא אפי"י צ"ה"ג שהיה לו עשה הכוסר ודעה
 מעלתו דאפי"י הי' לו עשה הכוסר כאסר והראה מקום לנליע
 ס"ג מאיסורי מצ"ה הי' וחמ"ס א"י ס"י ק"פ, הנה צ"ה"ג
 הדבר כבר הסבחי לו דעה"י [ע"ל ס"י פ"ט ו"י] ודברי ח"מ
 וחמ"ס הוא"ל ואח"י לידיו לא אפטרס צ"ה"ג לוי"ה :

וזה"ל מ"ש מלי"ג ש"ס בחולין ק"כ מ"ו"ן צ"ה"ג והוא בחולין
 ק"מ וכן מ"ש ש"ס וכן צ"ה"ג שהחליטו צ"י וכו' לא
 נזכר בחו"ס בחולין ק"מ אצל מה שחמה דצ"י כה"צ דף קט"ז
 מוכח דכל שאסור להדיוט אסור לגבוה אף שהיה לו שפ"כ
 עי"ס ולא מלאחי ש"ס הוכחה רק מדאמרינן ז"ח אומרת כה"כ
 עיקרן כאסר והיחה לה"ס שפ"כ קודם השרפה והרי חו"ס
 ש"ס ד"ה והיחה ק"ל ממכחות וי"ד דאמרינן דכה"כ לא היה
 לה"ס שפ"כ ותי"ך דין שפ"כ ממכו נסכים דנע"ן מומסקה
 ישראל ואוחו לא הי' לו שפ"כ וכו' ע"ש ולכן כונח מלי"ג
 נעלמה ממני ולר"ך א"י לעשות לי רב להצ"ן דבריו, ש"ב
 נחישנתי שאפטר שכו"ן למ"ש חו"ס חולין קט"ו ע"א ד"ה
 מדאסר בחי"ו"ן ש"ני בחו"ס מכחות דאפי"י צ"ה"ג לו שפ"כ
 אסור מע"ס מומסקה ישראל אצל הוא דוקא צ"ה"ג ד"ן זה
 מוכח דהא י"ל בחי"ו"ן הראשון וגם היה לומר וכן כחצו
 חו"ס חולין קט"ו ולי"ע :

ובחתי"ס הכ"ל הק' הגאון מוהרי"ה דייטשמא"ן על חו"ס
 חולין ק"מ ד"ה למעו"י שכתבו ולי"ע צ"ה"ג
 ויהי"כ אם עבר והקדישה והקריבה אם הוא קרבן כשר כיון
 דלשריפה קיימא והק' הכ"ל ח"ל כיון דאי"כ הוא לא מקרי
 קרבנו כי היכי דאחריו של ערלה לא מקרי לכ"ס עי"ס,
 ולפ"ע"ד פ"ט לפ"מ צ"ה"ג רמ"ן גי"ט"ן כ"ה דלעול"ה אפילו
 צ"י ע"ס דמהצ"ע אינה מלפ"ה צ"ן נודעה וצ"ן לא נודעה
 כיון דייאוש כ"י לא קני ודבר שאינו שלו הקדיש לא קרינן
 צ"ה"ג קרבנו אלא כמו שא"ן לה בעלים הוא וכו' והק' אי"כ
 לר"י דק"ל ייאוש כ"י לא קני למה ליה עמ"א דמהצ"ע צ"ה"ג
 לול"ה הגזול וחי' דזה דוקא צ"ה"ג ש"ס נשחט שלא לש"ס
 בעלים פסולה וכיון דאינו קרבנו וא"ן לו בעלים פסול אצל
 בשאר קרבנות ש"ס נשחט שלא לש"ס בעלים כשר אלא שלא
 עלו לבעלים לש"ס חובה כמזוהר ר"ש ז"ח"ס נה"י דל"ה מקרי
 קרבנו אח"י הו"ל כ"י ששחטו שלא לש"ס בעלים דכשרים
 אלא שלא עלו לבעלים לש"ס חובה ואח"י מסוי ליה לפ"ס
 ש"ס על"ה ירד אע"כ מע"ס מהצ"ע ע"ש וא"כ לק"מ דחו"ס
 חקרו בשאר קרבנות אם הקרבן כשר אף דאינו קרבנו מ"מ
 לא הוי רק כשחטו שלא לש"ס בעלים דכשר אצל ודאי פ"ט"א
 ליה לחו"ס דאינו עולה לש"ס בעלים מע"ס דהוי אי"כ ואינו
 קרבנו ולק"מ :

ובחתי"ס ש"ס חמה עוד אי"ך חל גוף ההקדש הא צע"ן מה
 צ"ה"ג צ"ה"ג וכו' ואי"כ אינו צ"ה"ג וכן הק'
 ש"ס אצ"ה"א פסחים מ"ה למה לי ק"ל מן המא"ס למע"ס
 ערלה ח"ל דאי"י להקדיש מע"ס דהוי אי"כ ואינו שלו ע"ש,
 ולפ"ע"ד מכ"ן ר"ה"ג לר"י ר"י"ג ס"י ס"כ"ג דל"ה דרשינן
 מה צ"ה"ג צ"ה"ג רק לעי"ן קדושת דמי"ס דמול"ה מרשות
 לרשות והוי כמכרו להדיוט כדאמרינן צ"ק ע"ו מה לי מכרו
 לשמים מה לי מכרו להדיוט ולכן אי' להקדיש דבר שאינו
 שלו אצל צ"ה"ג הגוף שפ"י יכול להקדיש דשאי"ס דאינו
 רק מי"ה עליו ש"ס איסור ולא מי"ה"א למ"ד אין אדם אסור
 דשאי"ס צ"ה"ג כל דהו ודאי דיכול לאסור מע"ס דאמרי"ה
 לגבוה כמקרי"ה להדיוט וס"י כמע"ס אלא אפי"י אי צ"י מע"ס
 רבה כ"י יכול לאסור מה"ס דהוי מע"ס רבה ועי"ן צ"ה"ג
 חולין מ' דכ"ס"ך אף דלע"ן שלו"י הוי אינו כי"כ מ"מ לעי"ן
 איסור הוי מע"ס רבה ועי"ן צ"ה"ג ס"י ק"י: סק"ב וא"כ
 שפ"י יכול להקדיש אי"ס קדוה"ג אף שאינו שלו ולק"מ :
ומ"כ"י לפ"מ רמ"ן צ"ה"ג צ"ה"ג דשי"ב ש"ס
 צ"ה"ג לא מהני קודם ייאוש מע"ס דבעלים
 מעכ"ס אצל לאחר ייאוש דלי"כ בעלים מעכ"ס שפ"י מהני
 עי"ס אי"כ נראה דה"ה לעי"ן אין אדם אסר דשאי"ס כ"י
 אם אין כאן בעלים מעכ"ס שפ"י יכול לאסור וכלשון הגמ'
 חולין מ"א וע"י כ"ס לאו כל הי"ע"ך שחאסור יי"כ לאוכ"י
 וא"כ צ"ה"ג כ"י דאינו שלו מ"מ כיון דלי"כ בעלים מעכ"ס
 שפ"י יכול להקדיש קדוה"ג רק קדושת דמי"ס אי' להקדיש
 כמו שאינו יכול למכור מע"ס שאינו שלו וככ"ל :

ומ"כ"י אין ר"ה"ה מזה דיכול ליאסר של הספר דה"ס כ"ע
 מעכ"ס וכדאמרינן צ"י יו"ד דמג"ב מלי"ה לחצ"ו
 הוי חופ"ס לצ"ה"ג צ"ה"ג שח"ז לחרי"ס ועי"ן ש"מ"ך ש"ס אצל
 צ"ה"ג

בכידון דרעצין לים זה דאף לאחר ייאוש אין שום אדם יכול לקחו וכתיב חוקי צדק קים דים כל עייש וכן באהיג אין מעכז וספיר יכול לאסור אף שאינו שלו :

והא ודאי לא קסיי' אידך חל איסור הקדש על איי עיסיג הא אין איסור חל על איי זיא דכתיב דאחעיא לחייב שתיס מעוס עיסיג ומעוס הקדש מימ הקדש הוא שיהי' כשר להקריבו ויש בו איסור מעילה רק שאינו חייב שתיס ועיין רמזים בפירוט המעשה כתיבת יב :

ועוד דהוי איסור מוסף דעיי שהוקדש ניתוסף איי שאסור לשוחטו בחוץ מעוס שחוטיו חוץ והא דלא אמרי' בכתיבת חיל דהוי איסור מוסף מהיג היינו מעוס דשם עיירי דחל איסור הקדש על חלז ועל חלז לחוד לים שניהוסף איסור לשוחטו בחוץ רק על כל זמנה ואיכ' לטעור לומר מוסף וכולל מבו דחל הקדש על זמנה לענין שחוטיו חוץ חיל כמי אהלז והוי מוסף גיב לכן קאמר יוחר דהוי מוסף איהיג אצל צעיהיג טעם איסור על כל זמנה שפיר הוי הקדש איי מוסף לענין שחוטיו חוץ ואיש והכני חותם בשלום וברכה מחמתו הכלמן הדושיה באהבה :

תשובה שע"ה עוד להגאון הכיל כרי

אחר"ש אנו עדיה מיט והסיג עלי עמיט לייטג קושיי חתיס אויח סיי קיפ עפיי דברי ריזים סיי שניט כפי מה שהצין קלויח סיי קייז דבריו דקדוהיג יכול להקדיש אף שאינו שלו וכחז דנוף דבריו אפילו על דבר שאינו צרכו שיוכל להקדיש קדוהיג קשין להולמן כמו שעמד צעעיה סיי עייז ובספר מקנה ח"א כלל י"ד פ"ג אמה שגם אכי הייתי נהדנזו דבריו קלויח זמקיא וזכן הבאתי דברי רמזין במלחמות צדיק והסברתי דודאי במקום שהז' לאהיניג ויש לאחרים הפיקת יד זו מעכ"ן עליו מלהקדיש דלא עדיק מאין אדם אוסר דשאיש אצל צעיר הנדחת דאין עליו שום מעכז שפיר יכול להקדיש קדוהיג דאינו מוליא דבר מרשות לבשות רק מניה עליו סם איסור ובכהיג כיע מודו אהדשאיש : **וגדולה** מזו כחז הראיש צפירושו לכדריס ליד עייז שאס היי' ככר של הקדש רחוקה ממנו הרבה ואין אדם סמוך לה שיוכל לזכות אלא הוא ואמר לכשאזכה בככר זה מהיה הקדש דחל עליו הקדש איש שצטעה שהקדישו לא היה שלו ולא צרכו מימ כיון שאין אחר מעכז עליו יכול להקדישו עיייש :

וסבור הייתי לומר דמראיש אין ראיה דהתם כיון שאין אחר יכול לזכות בו קודם ממנו ככר הוא שלו ובכשוחו צלל שום קנין כמו שהארכתי צבוגי' דאדיחא דכל דבר שאין שום אדם זולתו יוכל ליקח ממילא הוא שלו צלי שום קנין וגם פרימי כיי' בספרו חידש סברא זו אצל באמה לא דמי דהתם לעולם לא יוכל אדם אחר ליקח לכן ממילא הוא שלו אצל כאן אס ילך מעס ולא יעשה קנין יוכל אחר לזכות בו ממילא אינו שלו עד שיעשה בו קנין המועיל וכן משמע לשון הראיש שכתב ואמר לכשאזכה בככר זה וכו' דלריך לזכות בו דוקא אלא שאס זוכה בו מועיל האמירה שאמר קודם הזכיה : **אבל** מימ אין ראיה מדברי הראיש דהתם לא חל ההקדש עד שזוכה בה והוא שלו ובכשוחו אלא דמהני מה שהקדיש קודם שזכה דלא הוי דשלציל הואיל וצידו לזכות זה כמזוחר למעיין דבריו סם אצל שיוכל להקדיש ויחול ההקדש על דשאיש ולא צרכו אפיי' אין אחרים מעכזין אין לנו : **ובזה** איש מה שכתבתי דבריו הראיש מהא דחולין קליע דפריך הכי מוקדשין היד והא משכחה לה צכהאיג דכחז הראיש דשפיר יכול להקדיש ואפיה לא הוי מזומן דהא קודם ההקדש לא היה שלו ושויג באחרונים שכתבשו צזה והניחו צליע ולפמיס לקימ דכיון דגם לדעה הראיש אין ההקדש חל עד אחר שזכה בו צקנין המועיל אס כן עייכ הגנהינהו לאפמוסיס קודם חלות ההקדש והדר הדרינהו איכ אפיי' בחולין כמי לא מיחייב כדפריך התם ואיש :

ומה שהסיג עמיט כיון דאמירה לגזוה כמסירה להדיוט הוי כמעשה ויכול לאסור דשאיש דזה דוקא אס חל ההקדש הוי אמירה כמסירה אצל כאן אנו דכין אס חל אמירה, אי אומר כיון דאס יחול האמירה יהיה כמעשה ועיין ראיש ורין כסוצות פיו גצי לצעיה יחצי ליה וכו' ויהיה נקרא אפילו מעשה הניכר ועיין מיי רמזין גיעין מיא איכ המעשה ואיסורי דהיינו קדוהיג צליס כאחד וכתיב ראשונים בהקדישו אחר ייאוש דמהני הקדש מעוס דהוי ייאוש ושינוי רשות ואף דקודם

שהקדיש ליכא שינוי רשות ואינו שלו מימ קנינו והקדישו צליס כאחד והיג דכוותיה הקדישו והעעשה צליס כאחד : **ועוד** דכיל דלא לחס נקטו צכל מקום אמירתו כמסירתו להדיוט והרי הקדש חל גם צמחשבה כדילפינן צצצוצות כיו עייז ואיכ אמאי לא נקטו רבותא יוחר מעשצחו כמסירה להדיוט, לכן כיל דבאמת אס מקדיש צמחשבה לא נחשז מעשה כמו מסירה להדיוט אף דכל היכא דליחא ציה גזא דרמחמא איהיה מימ הוא לא עשה ולעשה רק באמירה לגזוה כיון דצדריצורי' אהעציד מעשה מעעס עקימת שפחיו הוי מעשה אהליכן עלה דהוי כמסירה להדיוט ועייסיג חוקי ציע לי' עייז דיה ריי' מזוחר זה צאורך וכיון דעקימת שפחיו הוי מעעס שפיר אחינא דיכול לאסור דשאיש עיי מעשה :

ואין להסיג עמיט השייך צחוימ סיי רכיה דמשייה הקדש שצא ליד גצאי לא מהני שאלה מעוס דלא אחי דיצור ועצטל מעשה אצל כל זמן דלא אחי ליד גצאי אף דאמירתו לגזוה כמסירתו להדיוט מימ הוי רק דיצור ואחי דיצור ומצטל דיצור עייט ולפמיט הא עקימת שפחיו הוי מעשה דזיא דכתיב דמקרי מעשה מימ גם השאלה הוא מעשה כזה עקימת שפחיו ואחי מעשה דיצור ומצטל מעשה דיצור אצל לא מעשה צידיס : **אך** יש לעיין כיון דיכול להקדיש צמחשבה איכ אפיי' הקדש באמירה כמי לא היחשז עקימת שפחיו מעשה כדאמרי' צכסהדרין סיה דעקימת שפחיו דמנדף נה הוי מעשה הואיל וישנו צלז צבעדיס זוממינן הואיל וישנו צליייה עיייש ועיין חוקי קידושין כיע עייז דיה מירי :

ומיש על מיט דאיסור הקדש חל על איי עיר הנדחת דהוי איי מוסף שאסור לשוחטו בחוץ שפלא צעיינו דזה אס ככר חל הקדש אסור לשחוט בחוץ אצל כאן אנו דכין אס חל הקדש ואס אינו חל מוחר לשחוט בחוץ צמחכיה אינו השגה כלל דזה אכי קאי אס דכין שיוכל להקדיש רק מלד אין אהעיא כיאא לענין מה יחול איסור הקדש שגם אס הוא הקדש אינו כאקר יוחר ממה שהיה קודם ועייז שפיר כחצתי דמוסיף איי צחלות ההקדש שאסור לשחוט בחוץ ואפיי' צאיסור הצא עיי עלמו כמי אמרינן כולל צצצוצות כיד וכייס מוסף דעדיק כדאמרינן סם עייז, אצל מה שיש להשיג הוא דהרי אמרינן צצצציס קייז דמה שאינו ראוי לפתח אוהל מועד אין הייצינ עליו מעוס שחוטיו חוץ איכ מחמילה אנו לריכין לומר שחל עליו הקדש לענין שיהא כשר להקרנה ואז שייך ציה איסור שחוטיו חוץ אצל כל זמן שאפיי' חל הקדש אינו כשר להקרנה אין לומר שיחול ההדש גם לענין להכשירו להקריב מעוס דמוסיף איי לשחוט בחוץ דהא אי אמרה דאינו כשר להקריב אינו מוסף איסור שחוטיו חוץ ואולי כן היה כונחו ויליע צזה וכעת הכני ערוד והכני יידו מחו' הדושיה באהבה :

עמ"ס הקי' צלוהס צדיק הכיל :

תשובה שע"ט

שילית צי אויפאלו איי נוימ הרכיה לפיק :

בין המלכים די קרנך יריס, אהוצי חהני רכז הגדול חויצ כמריה יוסף לצי כופר כיי רצ צדיק שאמשאן :

אחרי הודיע משלומינו וכי אכי הולך אייה ציוס גי הצעיל לפעליקסצאד אודוה המיחיש שיש לי צידי ואכי מוערר מאוד והיום הוכרתי עייז להשלים חשוצה צענין חמור לכן אשיג לך צקלרה עיד ששאלת אס מוחר ליקח אילן מורכז מככרי ולנטוע צחוך כרמו ועיניך שפיר חזו צשויע יויד סוקיי רליה וצרמציס פיא מכלאיה היז ולפוס ריהטא כראה לך סתירה מניה וציה ויוחר לא היי לי אפטר לקרות צכחצך כי נאצד מחמי' ולא מלחסי, הנה צלי ספק דכונחך דקיל כיון דכחז אסור לקייס המורכז כלאיש איך כחז עיד מוחר ליקח ענף מהמורכז ולנטעו צמקוס אחר : **דהנה** לפמיט הכימ סם צהלי כלאיש היז דהא דכי הרעציס סם ואסור לישראל להניח לעכוים שירכיב לו אילנות כלאיש אינו מפני שהעכוים מלווה על הרכבה האילן דהאי ירושלמי פיק דכלאיש אחיא כריא דאמר צפי' די מיתוח דציכ הוצהרו אף על הרכבה אילן ורצינו פיע ממלכיס פסק דלא כוותיה אצל צעמיה מהאי דפיק הפועלים שכתבתי לעיל וסובר רצינו דנקעינן צה לחומרא וכו' והיינו מעוס איסור אמירה לעכוים עיייש אין כאן סתירה דכתיב דאסור לקייס המורכז כלאיש היינו דוקא מורכז צאיסור שהרכיבו ישראל והא

והא דמותר ליקח ענף מהמורכב היינו צהורכב צהיחר כגון שהרכיבו עכוים :

אבל לפיכך הכי עולמו צפוי ממלכים היו דאע"ג דליח הלכתא כריא דאיכ הויל חי מלוח צי סכחרג עליהן ואכן זי אשכחן אבל על שמוכה מלוח כהרג לא אשכחן מימ כיון דמחולל מפרש מלימיה אלמא דקיל דאקוריס הס בכלאים אע"פ שאין נהרגין עליהם ולכן כחצ הרמזים עם מפי הקצלה סצניכ אקוריס צהרצעה צהמה וצהרכצה חילן צלצד ואין נהרגים עליהם ע"פ וכן פירש המליצ עם צהי כלאים דהא דאקור להכיח אינו משום אומרה לעכוים רק משום לפיע דגוי אקור צהרכצה חילן ע"פ ודברי כימ צהי כלאים הכיל חמוהים שקותר דעה עלמו וגם שהרמזים צהי מלכים הכיל כחצ להדיא דצני אקור צהרכצה חילן ואיכ ליחא לחירוץ הכיל : **ועדיין** אפשר לומר דהא דכחצ הרמזים פיא מכלאים היג דאקור לקיים כלאים היינו דוקא אס הוא עלמו זרע צאיסור כיון דחמילתו היה צמעשה איסור נחצב תקימ אכיכ כמעשה כמיס חוס' סצוועות י"ז דיה או אבל צזרע ככרי פלאים חין איסור על ישראל צקימו ועיין מלימ פיג מציהא מקדש סוף הכיל וחצין וספיר י"ל דהא דמותר ליקח ענף מהמורכב ולנעטו צמקום אחר היינו צהרכיבו גוי דליח ציה משום מקיים ולפי"ז היה מותר ליקח חילן המורכב מן הגוי ולנעטו צכרמו :

אבל האמה יורה דרכו דודאי גוף החילן המורכב אקור לקיים אבל ענפים החדשים שמוליא חילן זה המורכב מותר ליקח ולנעטו וז"ל הרא"ש צהי כלאים אע"פ שלוקין על הרכצה חילן ועל קיומו אפי"ה הפרי מותר וכן מותר ליקח ייחור מן החילן המורכב ולנעטו צארץ דחין לך צכלאים שיאקור הפרי והעץ אלא כהיכ דחנן כלאים פיה וכו' כלאי זרעים אקורים לצרוע ולקיים ומותרים צאכילה וכ"ש צנהאח ע"פ הרי לך מצואר כמיס :

אמנם משגון ירושלמי שהציא ציי על דין זה חני גוי שהרכיבו אגוז ע"ג פרסק אע"פ שאין ישראל רשאי לעשות כן נועל ממנו ייחור והולך ונוטע צמקיא משמע קלה כמיס חמילה דקיל דגוי אינו צהרכצה חילן ולהכי חין צו משום כלאים צמקיים ולהכי מותר ליקח ייחור דאליכ למח נקט גוי שהרכיבו וגם לשון אע"פ שישראל אקור לצשות כן משמע דגוי שרי רק ישראל אקור :

אל"א דאי לומר כן שהרי הכימ פיא דכלאים היי כחצ דירושלמי פסק כריא ולדידי צני כהרג אפילו על הרכצה חילן וע"כ ל"ל דנקט גוי שהרכיבו משום דלא צעי למיקטע ישראל שהרכיבו צאיסור דחין ישראל עושה אבל אכתי לשון אע"פ שישראל אקור לעשות כן קשה דהו"ל למימר שאקור לעשות כן דהא גם גוי אקור לעשות כן ואע"פ שהרכיבו צאיסור מימ הפרי והייחור מותרים, ועוד ל"ל להציא הירושלמי וכן ל"ן צכימ ואמאי לא הציא מחני דכלאים שהציא הרא"ש ובזה יש לדחוק משום דירושלמי נקט צהדיא נועל ממנו ייחור והילך ונוטע אבל צלשון הירושלמי גופא יש לדקדק כיון דאחי רק לאשמעינן דהפרי והייחור מותר צנהאח למח נקט והולך ונוטע צמקום אחר הו"ל למיקטע שאר הנאות הרצה : **ל"כ** כ"ל ד"ס צזה עוד כוונה אחרת דחוס' חגיגה צי ע"פ דיה לישא הקשו ישא צח מיכ"י וליח"ל ד חירות ליטחמט צלד חירות ולד עזרות צלד עזרות דומיא דפרדה סחצעה חין מרציעין עליה וכו' אלא מיכה ומי דהחם לא קפיד קרא אלא צכלאים דחרי מיכ"ס והא ליכא אבל הכא וכו' ומעטס דשרי הרצעה שרי גם לרכוז על הפרדה וכו' מצואר דקטי' להו ח"ך מותר לרכוז על הפרדה כיון דפרדה גופא הוא משני מיכ"ס הרי עוצר על לאו לא חמרוס צשור וממור ומי' מה סחירין ולפי"ז כאן כמי הקשה כיון דייחור זה צא מחילן המורכב איכ הוא מורכב משני מיכ"ס ואיך רשאי לנעטן צמקום אחר חרי צכטיעה זו גופא מרכיבו כלאים ול"ל כמי כתי' החוס' והיינו דקמיל הירושלמי נועל ממנו ונוטע צמקיא אע"פ שישראל אקור לעשות כן להרכיבו כלאים והיא דאקור כקוטי' הכיל קמיל דמותר כתי' הכיל וא"ש ולפי"ז יפה עשה כימ וצ"י שהציא ירושלמי דממחני דכלאים לא כשמע דין זה והיא אע"פ דמותר צשאר הנאות מימ לנעטו צמקום אחר אקור לכן הציא ירושלמי דמותר וכיון הוא :

סיומא דפסקא ליטול גוף חילן המורכב ולנעטו צמקום אחר אקור משום מקיים כלאים צמעשה ועיין צכימ פיא מכלאים היג דיה ואסור לאדם לקיים אבל ליטול ייחור מדם שחוליא חילן זה המורכב ולנעטו צמקיא מותר, ובזה שלום

לך ושלום אהלך, ואני חפץ כל בגולך, כנפסך ונפס חמיך דוטימ צאהצה :

עמס הקי צלוהס צקיק הכיל :

תשובה ש"פ

ע"ד השאלה שלקח חילכות עיי ככרי לנעטו צכרמו וקרוצ הדצר שהס מורכבים אס לריך לשחול ולצבר אס הס מורכבים צמינו או שלא צמינו ועיין יו"ד ס"י לליד ורליה וחטוי חמיס יו"ד ס"י רפיח, לפעמיך יש לחקל ד"ע ס"ס שחא איכס מורכבים כלל ואחיל שהס מורכבים שחא מורכבים צמיכס ואחיל שהס מורכבים צאינו מיכס שחא חין זה עיקר חילן המורכב רק ענף מן המורכב דמותר לנעטו צמקיא כמצואר סוקטי רליה משום דייחור החדש הוי רק פירי ופירות המורכב מותרים וע"פ אס לריך לצבר אפי' דעמס הסוצרים דגס צסיס אס אפשר לצבר לריך לצבר מימ צנידון דידן אינו יודע ח"ך אפשר לצבר אס לא עיי ככרי והרי ככריס איכס נאחמיס צאיסורין לא להחיר ולא לאקור ואי עיי ככרי ומסליח הלא זה חין צידו סיהיה הנכרי ומסליח כמו שאין צידו לסיות שוגב ועיין מניא ס"י ח' סקייא וגם עיי שאלה לא מקרי ומסליח וכ"ז פשוט ומצואר ויותר חין הפכאי מסכיס כעמ לצבר ולהאריך :

ומה שהקשה ציי י"ע ע"א דפריך זרעים ח"ל משום מחרישה ומשני צמפולת יד וכחצ דליע למאי דמטיק דמחא צאי קאי איכ מה משני צמפולת יד הא אמרינן צצנה ע"צ דצאי זרעי צרישא והדר כרצי וגם המחרישה שניה מקרי חרישה ע"פ והיה הב"י מיירי מחרישה שנייה ועכל"ל כן דאליה חיקטי אחאי קחני מעיקרא זרעי והדר מחרישה הא מוכרצ כרצי צרישא והדר זרעי ח"ו מיירי מחרישה שניה אחי הקי זרעים ח"ל משום מחרישה הא מיירי מחרישה שנייה דהוא לאחר זריעה וקמ"ל דגם מחרישה שנייה נזיק אלו דצרי, צכרוב דצריס אחי רואה כאן דפתח ח"כ מה משני צמפולת יד וסייס, איכ אחי הקי זרעים ח"ל משום מחרישה ואינו יודע אחי קטי' ל"י ואי קטיא ליה מה משני צמפולת יד הא צאי לריך לחרוס אחר הזריעה לכבוה הזרעים כמיס רטי צצנה סס ואכתי חקשה ח"ל משום מחרישה שניה ז"א דכמו צזרעו צלי מחרישה ראשונה שחופר צמרה ואינו מעמיק צמחק המחרישה וכפירטי' סס היג כן אחר הזריעה חופר צמרה ואינו מעמיק וכו' ומכנה ואי ק"ל אחי פריך זרעים ח"ל משום מחרישה הא מיירי מחרישה שניה דהוא לאחר זריעה גם זה אינו כלום דאכתי קטי' ח"ל משום מחרישה ראשונה קודם צזורעין ואפי' לא זרע מחיקין אוחו כמו ספירטי', ועוד דהא דפריך מחרישה וח"ל משום זרעים פירטי' שסחס מורטיין סופן לנרוע והא קחני זרעים ואיכ הכא נמי הכי פריך אפי' אי מחרישה הפיי מחרישה שניה לאחר זריעה מימ חקטי זרעים ח"ל משום מחרישה שסחס זורעין סופן לחרוס והא קחני מחרישה, כללו של דצר צחפזו כחצ כן וכן לא יעשה ומחון מחון ד' משה יז"ז שו"ן מנאי החוהס צצרכה :

עמס הקי צלוהס צקיק הכיל :

תשובה שפ"א

ברכת מיס ושלום לאולר צלוס, נופך ספיר ויהלוס, ידידי הרצ הגדול צמורה, חויצ צגמי וצצנח כמו"ס אצרהס לצי יונג כ"י :

היום ילחמי להסיצ על מה סנחקשה צרמזים פיי מכלאים היג סכחצ כיון סנחחצבר למר ופסחיס לד חיצור צעולס היז כלאים מהיח כילד וכו' ומנין שכל איסורין אלו של חורה שהרי הולרך הכחצ להחיר כלאים צליח וכו' והליחיה הס רק קשורי' צלצד וכו' ולפי הצנת כימ וצ"י ס"י ש' ציו"ד סוצר הרמזים דשוע או חפר או קשר כיא אקור מחיח ורק סו"י לחוד אינו אקור אלא אס ארצ כ"א חקור מחיח ורק סו"י הרמזים פיא מליחיה היז ויהי' ח' מחי' חוטיין חוט חכלת והז' לצניס וצכימ הציא מה שהסיצ לחכמי לוביל שיס לצווח חוט ח' מקלתו חכלת ומקלתו וכו' איכ היי צליחיה סו"י של כלאים איכ מניל לרמזים דקטירה לחוד אקור דילמח כמו דסו"י לחוד אינו אקור כך קטירה לחוד אינו אקור והא דחילסריך קרא למיטרי כלאים צליחיה היינו משום שהי' סו"י ומחירה,

צבד לא לריך קרא לעשרי כלאים זליית והרי זה כעפסיל קופה לאחוריו סכחצ הסור סיי סיל דמותר מהיה או כחולס שעטנז צקרס" צבגדו דמותר ועיין תמיד שהביא ציי סיען ט' דיה חיבר :

ובזה מיוסב גם קוסית מעלתו דאיכמא דקסירה לחוד אינו חסור דאינו חיבור כמו טווי לחוד רק טווי צהדי קסירה חסור איכ לא כחאקרו משום כלאים רק הליית דאיה צהו חרתי טווי וקסירה אזל הצבד זליית זיה אלא קסירה אינו כאקר איכ שוב מותר ללבוש ככיל וליכ קרא לעשרי כלאים זליית ואיש :

ומה שכל עוד סצרה ישרה ציטוב קוסיתו דודאי אי חרתי דלא סגי צחיבור אלא צעיי סגי חיבורים אז לריבים הסני חיבורים להיות צמקום אי דוקא צעייכ הוא חיבור יותר שוב אזל אס מחובר צמקיא צחיבור אי וצמקום אחר צחיבור סגי לא מהכי כיון דחד חיבור לא מהכי רשאי הרי אין צשום מקום רק חד חיבור והגע צעלמך לטעם רשאי כדה סיל דצעיי סיהי מחובר עיי שוב טווי וכוז למר זוטרא והוא צמקום אי רק שוב וצמקום סגי רק טווי וצמקום גי רק כוז ודאי לא הוי שעטנז וכן אי קסירה לא הוי חיבור גם אס קשר צעיי מקומות ליה חיבור רק לריכי סיהי סגי מיני חיבורים צמקום אחד ואיכ כיון שהטווייה חוט שהכלת עם הלצן לרמזים לא סיי רק סגי הראשני צחאלע דפיו סיי לריך להיות חלוי הכלת וחלוי לצן ואיכ צמקום סמקורים ציחד לא סיי קסירה ואפי' ללשון סגי צצרטיי מנחות טיל סהיי הקסירה סמוך לכנף ומכיש לפי אי סהיי הקשר אחר הגדיל וצמקום הקסירה לא כטווי יחד ואיכ אי קסירה לחוד לא מהכי גם צהדי טווי לא סיי מהכי צטוי כוז ואין כאן כלאים וספיר הוכיח הרמזים דעיכ קסירה לחודא מסני ומכיש אס כאמר דהא דקשר עליון דאורייתא היינו רק חד קשר ולא סגי קשרי זעיי והא דהוי חיבור צחכיפה אחת היינו משום שהוא על ספה הצבד ועיין צמגיח סיי ייא סקייג ומחיש סס איכ אפטר דזה הוי קשר רק לענין הליית לגבי צבד אזל סגי חוסי הליית איכס מחוברים עיי ועיין צדרישה סיי ט' סכחצ דרוקא החוט עליו עם הצבד סחחצ צו החוט וקשר על ספתו חשיב חיבור אזל אס חיבר צבד למר עם צבד פשחים עיי סחחצ חוט ציניהם וקשר על ראש הצבד לא מקרי חיבור ועיין טווי סס סקיד ואיכ סיהי כמי דשני חוסי הליית איכס מחוברים עיי ומכיש למיש חוס' מנחות ליה דיה כדי שהקשר הוא מן הד' אל הד' ואיכ אי קסירה לחוד וטווי לחוד לא מהכי רק צהדי איכ אין כאן כלאים כלל דלגבי צבד ליכא רק קסירה ולא טווי כמשיל ולגבי זליית ליכא רק טווי ולא קסירה אפי' דקסירה לחוד מהכי וספיר הוי כלאים לגבי הצבד :

אבר מחורחא דמעיקרא לקימ והסה אס כמאל דרמזים קוצר כפי' ריש צצחוס' כדה סיל דגס למר זוטרא לא צעיי אלא סיהא שוב טווי וכוז כיא לצדו ואס מחברס אחיכ ציחד צעתי חכיפות הוי חיבור וכיש אריג איכ הא דהביא רמזים ראיי מכלאים זליית דלא צעיי שוב טווי וכוז כיא לצדו דחויי הליית לא סיי שוב טווי וכוז לא לצדו ולא עם הטלית רק קטורים ודאי ראיי גמורה והא דקגי צקסירה או הפירה לחוד יחדיו נפקא ואיכ אין מקום לקושייתו דילעא שאכי סחס סהיי טווי וקסירה סהיי הקסירה אינו לא שוב ולא כוז וליכא רק טווי לצד ואפי' חסור ולזה דמהכי קסירה לחבר אל ראיי זליית דאפילו למר זוטרא קסירה מחבר, אלא אפילו סיל כסיטה רשאי סס דלמר זוטרא צעיי דוקא שוב טווי וכוז הלמר והפסתי יחד מיש איש דגס לרשאי כהי דמר זוטרא צעיי הכי סלטה צצביל החיבור מיש מודה רשאי דצעיי גיכ סני גי מחורו דצעיי לריח ולפי' הביא הרמזים ראיי מכלאים זליית דלא צעיי כל הגי צצביל החיבור ולו יחיכא כקוי מעלתו דצעיי צי חיבורים טווי וקסירה מיש מוכח דלא צעיי הכי חלחא חיבורים שוב וטווי וצזור ואיכ עיכ קרא כדריח או שוב או טווי או כוז וממילא גם אלד סיעס ססני סגי צחד לכן כל הכי דלעיל חסורי' מהיה אעפיי שאיכן שוב טווי וכוז לא ציחד ולא כיא לצדו רק או שוב או טווי או כוז, וצפשיפות ספי ייל דודאי מקרא דיחדיו ילפי' דקסירה לחוד מהכי צלי טווי וכן ספירה או חיבור אי אחר וכמיש הרמזים סס סוף היג למר ופסתי יחדיו מיש כיון סנחאחד כאקר אלא אי הוי דרשיי שעטנז כמר זוטרא דצעיי כל חלחא ציחד לרשאי עיכ לא דרשיי יחדיו ככיל ולכן הוכיח הרמזים מכלאים זליית דלא צעיי הכי חלחא ואס כן עיכ ספי' או כוז אפי' וצזור דרשינן יחדיו דאפילו צקסירה לחוד סגי ואיש :

וקסירה, ולפעניך לקימ דהרי חרתי צמנחות טיל דחויי למר פוסרין צצל פסחן וצל פסחן צצל למר ועיין צרמזים פיג זליית סיה וסיו וכיש סס סכחצ דהא דחוסר הרמזים לעשות חוסי למר צבליית סל פסחן היינו צעושה רק לצן לצד כיון דאפטר לקיים סחיתן כדליל לא אחי עשה ודחי ליה אזל צעושה חכלת כיון דמימ הוא שעטנז סרי לעשות גם הלצן סל למר מצואר דליית סל למר כשרים צצל פסחן אלא דחוסר משום כלאים אזל אס סיי אפטר לעשות זליית סל למר צצל פסחן צחויפן סלא סיי כלאים סרי לעשות סל למר ומעשה אס אפטר לעשות חכלת צבליית סל פשחים סלא סיי כלאים ודאי חסור לעשות כלאים דהא אפטר לקיים סניהם ולפי' איכמא דקסירה לחוד ליכא משום כלאים איך סרי רחמנא כלאים זליית הא יכול לטווח חוט אי מקלחו חכלת ומקלחו לצן סל למר ולא סיי סווי כלאים וקסירה לחוד אינו חוסר אי דקסירה לחוד חוסר ואיכ גם צכהיג סיה כלאים וסרי רחמנא זליית וטווי צחמה אינו חוסר וסרי לטווח חלוי חכלת וחלי לצן סל פשחים ואיש, וצה דדחה כמי מיש חחיס אחיח סיי אי דרמזים הוכיח דטווי לחוד אינו חוסר רחל לא כן איך הוכיח רבה צמנחות טיל דקשר עליון דאורייתא דאי דרצנן אמאי איצטרריך קרא למישרי קדין זליית וכו' דילמא לעולם דרצנן ואיצטרריך קרא למישרי טווי זעיס ולפעמי' זיא דאי לא הוי כלאים רק משיס טווי לא הוי סרי קרא דהא אפטר לקיים סניהם שיטוה חוט סל חכלת עם מקלח לצן סל למר אלא ודאי דכלא טווי סיה כלאים משום דקשר עליון דאורייתא וממילא סס כמי טווי כיון דאשחתי כלאים אישחתי וכמיש כיס הכיל, ועיין חוס' כחוצות מ' דיה כנון סהקי' איך הותר כלאים זליית הא אפטר לקיי' סילצנ' טלית סל למר ותי' דזה לא חשיב אפטר וצמי' סס מצואר דהחורה לא חסרה ללבוש טלית סל פשחים סיכא סיס לו טלית סל פסחן איכא ליקיים זליית צלא כלאים עיש כוונתם מצוארת דלא חסרה חורה ללבוש טלית צלא זליית רק כשלבוש טלית צה דיכ חייצ לעשות צו זליית וכמויש המרדכי הביאו מביא סיי יג סקייח ואיכ כשלבוש טלית פשחים זיש לומר שיכול לקיי' סלא ילצנטי אזל זליית אס אפטר לעשות חכלת צצל פשחים צלא כלאים ודאי לא סרי צכלאים :

ועוד פלא צבייני על חחיס הלל מצואר צגמי ורסאטוים דאין איסור צלצישת כלאים אלא דרך חימוס סכחנה מלצישתו ועיין צילה טווי וצרמזים פי' הכיל סייצ וצהייט כחצ אין חסור משום כלאים אלא צגדים סחס דרך חימוס ובו ואיכ אי קשר עליון לאו דאורייתא אין הליית מחוברים צבד דהחוסך חכיפה אחת אינו חיבור ואיכ הצבד אינו כאקר משום כלאים רק הליית חסורי' משום כלאים עיי סווי ומה אי' יס צזה וכי זה לצישת דרך חימוס או מחמס אחת ואפי' סיי מחמס אחת או סיי אינו מכוון להכחח חימוס מותר כוז מכוו סס צהעיי דרשאימ ועוד דהליית עושה כחצ למר ומלוו לאו ליהנות ניתנו ולשיטה הרבה ראטוני אפי' מהכי צהדי מלוו סרי אלא ודאי דקשר עליון דאורייתא והצבד כאקר משום כלאים וספיר חסור אי לאו דסרי רחמנא כלאים זליית משום עשה דוחה ליה, וגדולה מזו כי צכוציית יויד סיי קפיו דאך דמצואר צירוטלמי סהביא הראיש צהלי כלאים קוסיי יויד סחס סיי צבד גדול מקלחו יס צו כלאים ומוכח צארץ ומקלחו אין צו כלאים לא יחכקה צלד ססני עיש מיש צבד סל למר גמלים ויס צלד אי כלאים סנחחבר סס חוט למר רחלים צחוט סל פשחים ייל אס לך זה מוכח צארץ מותר להחכקות צלד ססני דדוקא צהאי דירוטלמי סלמר ופסחים חוסרים זאי' כעשה כולו כנוף אי סל חוסר אזל למר גמלים אינו כאקר אס אינו מחכקה צלד סיס צו כלאים סרי דאין הצבד כאקר ואיכ מכיש סכא סהליית סס שעטנז ואינו לצוש צחס רק צבד דאין כאן איסור ואפילו לעה סהעלה סס דלדעת הרמזים סהביא צשויע סיי ליע סיה סאפי' אין חוט למר כוגע צצל פשחים רק עור צחאלע סמחברו אפי' הוי כלאים מהיה איכ סקצרה סכל הצבד כעשה גוף אי סל אי' אזל לדעת הראיש סהוא דעה אי סס צשויע ייל שאינו חסור אלא מקום חיבור הלמר והפסחן ולא שאר סבגד וייל דאפי' לשיטה הראיש כיון סהלמר מחובר צפסחן שוב כל הצבד כאקר עיש מיש כיו סחס יען דהוי חיבור והוי כצבד אי ספיר חרתי' כיון דצלד אי יס צו כלאים סהוא אי' כאקר כולו אזל כאן אי קשר עליון לאו דאורייתא ואינו חיבור פשיטא שאין הצבד כאקר משום סהליית סס כלאים דהא סס סני דצרים כפרדים וכיון שאינו לצוש זליית רק

ובמיש

יש ליישן מה שהק' זיי קימן ס' וחוי"ט פ"ט דכלאים מ"ח אהתי' דהתם דפחה צטווי וקיים צטוע טווי וכו' עיי"ט, ונחוס' יצווח ס' קדיה ואכתי הקסו לריה דקיל כוז סייכו סזור איכ איך קחני צמחני' הכיל אין אקור פקוס כלאים אלא טווי וארוב סני לא חלצט סעטכו דצר שהוא טוע טווי וכו' אלמא דכוז סייכו אריג ועיין צטוויט סכיל, עוד הקסה סס נצ"י על נוסחא ערציה סכחצ הרעצים וזה אללי מאלר צלחי אהתי אלא שכ"ח מסס כלאים של תורה ומה סכזכר נצ"י כרה איכו לסון התלמוד וכו' והק' זיי איכ איך כחצ צמיצורו סרפן וטווח אומן כ"ח וארג נגד מטווי זס ס"ז כלאים דעטמע דצעי' טווח וארג וקודס לכך סרפן עיי"ט סאליך נזה, ועל עיי"ט זיי דרעה הרעצים דטווי לחוד איכו אקור מהיה אלל ארג לחוד אקור מהיה אכי מהה איכ למע כחצ הרעצים וטווח אוחס כ"ח לא הויל למימר רק ארגס כ"ח, ועוד קסה ל"ל דכחצ רחמנא טווי כלל כיון דאיכו לא פעלה ולא מוריד דטווי לחוד לא מהני וצהדי אריג לא צעי' טווי, לכך ליל לפע"ט דרעצים קיל כרס"י דלמר זוטרה צעי' טוע טווי וכו' ציחד צצציל המיצור סיה"י מחוצר צאלו ה"י היצורים וגס צעי' טוע טווי וכו' מהיע דצעי' לריה או בגזיהכ או מטוס דצלא"ה לאו נגד מקרי ועיין באשר"י ס' כלאים ס"י ס' דלס איכו טוע טווי וכו' ה"י נגדים גרועים ול"י אפי' צחד עיכיהו סני או טוע או טווי או כוז אלא דיס חילוק ציניהס דטוע לחוד דכתיב צהדיא נקרה ה"י כלאים צלא סוס דצר אחר דזה פועל סני דצריס דה"י מיצור ומקרי נגד כמו לצדים וכן כוז לחוד דכתיב נמי צהדי' אלל טווי דלא כתיב צהדי' רק נוסריקון כמי"ט זיי איכו פועל רק סיה"י מקרי נגד אלל איכו מיצור רק אס מחצרים אחיכ ע"י קסירה או ספירה או אריגה ה"י כלאים אלל אס ארגס צלא טווי' אף דה"י מיצור איכו כלאים ועיין באשר"י סכ"ל דמשכחה טוע צלא טווי וכו', וטווי צלא טע וכו', וגס כוז צלא טוע וטווי עיי"ט, וה"י מעכחה אריגה צלא טוע וצלא טווי ולא כוז ד"ל כ"ח דכוז סייכו סזור ולא אריג ואיכ אס ארג צלא טווי איכה כלאים דאיכו לא טוע ולא טווי ולא כוז, ולפ"ז אי"ט דכחצ רחמנא טווי דטווי מהני סיה"י כלאים ע"י מיצור אחר אריגה וספירה וקסירה, וכיחא כמי"ט מ"ט הרעצים וטווח אומן כ"ח וארג נגד דחרווי"הו צעי' טווי' ואריגה, וזה פ"י המעכחה ואין אקור מטוס כלאים אלא טווי וארוב אלל טווי ולא ארוב איכו אקור מטוס דאיכו מיצור וארוב צלא טווי כמי איכו אקור אף דה"י מיצור סכ"ח לא חלצט סעטכו דצר שהוא טוע טווי וכו' ואו או קחני כדד' אפי' ואיכ אריג עאיכו לא טוע ולא טווי ולא כוז איכו כאסר ומיוסצ קושיה זיי וחוי"ט וקושי"י חוס' יצווח דה"י דקחני טוע טווי וכו' איכו לאקור אריג אלא אדרגה להחיר אריג לחוד אחיכ צטווי ואי"ט הכל, ומעשה דיכו של הרעצים מצוחר צעטכה ומתקומו הוא מוכרע :

אמנם

הטו"ז ס"י ס' סק"ח ס"י דגס הרעצים ק"ל דטווי ה"י מיצור אלא דכל זמן שלל כארג אין סס נגד עליו ואיכו אקור עד סכארג ועטויה צעי' הרעצים וארבו עיי"ט ואין להקשות ע"ז מהא דק"י מ"ח סעיף א' דגז"ר' סמא סכרך כ"ח על צטרו ומוכח דלס ככרך כ"ח על צטרו ה"י אקור מהיה אפי' דאיכו נגד דכבר כחצ רש"י צצילה י"ד ע"ז ד"ה סמא וי"ט כ"ח גדולים וגס' כגון של דלופקרי' סקורי' קויע ומחממה צמקומה ועוצר מטוס לא חלצט סעטכו אי כמי כ"ח צעלמא כיון דעיקר הצגד מהכחו ומחממו מלמטה הו"ל הא לצ"ה דאי"ה צה סכאה עיי"ט וזה ל"ט נצ"י טווי אלא דה"י קושי' כיון דאריג צלא טווי כמי אקור וטווי צלא אריג אין א"י למע קקס הרעצים טווי כלל הלא אין כ"ח עאי' אקור טווי' ול"ט, וקצור הייחי לוחר דקיל לרעצים דדוקא חוס' א' של ססתן צצגד למר או איפכא אקור מהיה ולא צע"ל כיון דהערצות אוקרתן היחר צהיחר לא צע"ל ועיין צצ"ך וצטו"י ס"י ל"ט אלל צמוטי' אלו סהס כלאים וסס א"י עליהס אס כארגו צצגד למר ופסחתי' ה"י א"י צהיחר וצטלים צרוז ולא מ"צעי' צאיכו כיכריס וודאי צצ"ל' אלא אפי' כיכריס צצלים נצ"י נגד כמו צלך סכסידקי עריצה צעקחיס מ"ה וצטר נצ"י עור צמולין קכ"ד וכמו עליה של צגד וככפי' של עור צאוי"ח ס"י י"ד ועיין טו"ז סס דדוקא צע"ל אריג צעי' איכו כיכר דלס כיכר אין להס סוס מיצור זה לזה וסיה"י המיעוט צצ"ל נצ"י הרוב דכ"ח תעמע לצדו אלל כאן דהרוב והמיעוט צצ"ל עשמי"י סימוט א' ויחד אפי' כיכר צצ"ל המיעוט נצ"י הרוב וסארכתי צזה צמק"ח ליי"ט קושי"י הר"ן סוכה ס' אה"י דמשני

סמס צצחצטן הא כיכר הא"י ועיין מ"ט הרעצים פ"י מכלאים ס"ז נצ"י עורות כצ"י וכ"ח סס, ולפ"ז הרעצים דיכא אצמעי"ן דלס טווח אוחס כ"ח אז דוקא אס כארג נגד מטווי זס ס"ז כלאי' אלל אס כחערצ צצגד למר או פסחיס איכו אקור ככ"ל : **אך** זס דצר חרש מאוד ורחוק צעי"י וגס צהא דעורות כצ"י מהה עליו הרצצ"ד וטו"ז ס"י ל"ט כחצ דצט"ל נצ"י העור דה"י כמין אחר וכו"י י"ד ס"י קפ"ו כחצ כיון דהכ"י"ן לא יס"ו לעולם טוע או טווי : או כוז צצ"ל אפי' צצ"ל פסחיס עיי"ט, אלל עכ"ס כ"ל דלס ארג טווי זה צצגד של למר נצ"לים איכו אקור וצט"ל הוא ואף סכחצ הרעצים נפי' הכ"ל הי"ט העושה נגד כולו למר נצ"לים וכו' וארג צו חוס של למר ע"ל זה וחוס של פסתן ע"ל זה ה"י אקור מטוס כלאים עיי"ט הייכו דוקא ה"ס כיון דמיצורן אוקרן לא נצ"לי אלל סכא סה"י אקוריס מקודס צצלים או עכ"ס איכו אקור אס מחכסס צלד סאחר סאין צו כלאים והכלאים מוכח"י צא"ך וזה דלא ככוז"י ס"י הכ"ל סהצחתי לפ"ל ולכן כחצ הרעצים וארג נגד מטווי זה לאפוקי נגד מלמר נצ"לים סכחערצ צו מטווי זה סמוחר ועדיין ל"יך עיין וסדנ"י ל"יך הלמוד, אחרי כוחצ"י כתיי"ט צה"י דהטו"ז כסמר מ"ה דמשויה נקס הרעצים טווי לפ"י סרו"ה לפסוק דקני צחד טוע או טווי או כוז ומפ"ט סחילה טוע ואחיכ טווי ואחיכ כוז עיי"ט צצ"י ואיכ ספ"ר נקס טווי אף דאין כ"ח צטווי כדי לפ"ט הי"ח סעטכו כסדר טוע טווי וכו' :

ובגוף

סקושי' שהקסה הרצצ"ד עמי"ט הרעצים עורות הכצ"י' סהרי צצ"ל צעי"טו"ן הא לנר צעסחיס איכו צצ"ל עיי"ט, כלפ"כ"ד סנה מהיה א"כו אקור אחיכ הוא טוע או טווי או כוז אלא מדרצנן סכל אקור אפי' איכו לא טוע ולא טווי ולא כוז מ"ט כ"ל דלא אקור חכמיס אלא דצר צאפ"ט לנא ל"ד טוע או טווי או כוז אלל הלמר סלא כחלצט מעור סחל"יס סאי"ח לנא לכלל זה וה"י ק"ל צצצח ע"ד ע"ז דהטווח למר סעי"ב צהמה צצצח פטור מטוס דאין דרך טווי' צכך וצע"סכך חכמה יחירה הי"טה עיי"ט ואיכ סיה מע"ג העור כל זמן שלל נגז' דמי"ט ואיכ לא אקור חכמיס כלל והרעצים לא חס"ט אלא מטוס כ"ח של למר סכחלצ"ו מן העור סראוי' להיות טוע טווי וכו' ואקוריס מדרצנן וצ"ה כחצ ספ"ר סהרי צצ"ל"ן צמי"טו"ן ואין הכוונה צמוטי' פסתן אלא צמי"י למר המחוצרי' דהמחוצרים ה"י כלמר נצ"לים דהוא מין שלי"טי דצה ספ"ר צצ"ל כמצוחר סס צהלכה הקורמת ומוסכס להלכה ואי"ט : **ושנית** כ"ל ואקדיס מ"ט הרעצים סס ה"י נצ"י למר רחלים סכחערצ צלמר נצ"לים סלס רוב מן הגמלים מוחר לערצן עס פסתן וקיים ואין חוששין לכ"ח של למר העערצות צהס מפני סאי"ן חוטי' למר ופי' סכ"ח דאלו ה"י חוטי' חצי"י ולא צצ"ל ועיין כוז"י ס"י הכ"ל סהמה וכ"י חוטי' ה"י דצר צצמכ"ן או חח"כה סראוי' להחכב"ד, ולפע"כ"ד כראה לפמי"ט סמרכ"י הצי"חו הרמי"ח צו"ד ס"י ק"צ דאף דרש"לי"מ לא צצ"ל מ"ט אס האיסור עיקר צי"חו לעולם ע"י הערצות אפ"לו דש"לי"מ צצ"ל עיי"ט ולפ"ז כ"ל דה"י דאחרי' דלמר צעסחיס או איפכא לא צצ"ל הייכו דוקא אס ה"י טוע או טווי או כוז קודס סהערצות אלל אס כחערצ קודס סה"י טוע טווי וכו' אף אס אחיכ עושהו טוע טווי וכו' ה"י דצר האוכרו צא צהערצות וספי' צצ"ל ועיין צצ"ן נדרים כ"צ סמראה דש"לי"מ להיחר צהיחר זה כונה הרעצים סלס ה"י חוטי' כיון דלרעצים צטווי לחוד קני איכ כצה ה"י דצר האוקרו קודס סהערצות ולא מהני צ"טול היחר סהיחר אלל כיון שלל ה"י חוטי' רק כמי' ואיכ צא דצר האוקרו צהערצות ספ"ר צצ"ל אף דה"י היחר צהיחר ולפ"ז ה"י כ"ל דין חרש דודאי א"י כחערצ למר ופסחיס ואחיכ סע אוחס או טווס או סזרס ודאי אקורי' אף סאחד רצה על חצירו ואיכו צצ"ל אף סהאי"י צא לעולם צהערצות וכמי"ט הרעצים סטרפס וכו' ועיין צצ"ה"י פ"ט דכלאים מ"ח פ"י סרפס כחסס הייכו מטוס דכך הוא דרך עיקר איקורס טוע או טווי או כוז ציחד לרעה הרעצים דק"ל כרס"י אלל צע"ל מיכ"י מיצור אף איכ"ח דלא כמ"ט דצעי' צהו טווי רק דאפי' צלא טוע ולא טווי ולא כוז כמי אוקר מ"ט אס כחערצו קודס סחי"צ"ן איכ עיקר הא"י דהייכו המיצור צא לעולם ע"י סערצות צצ"ל הוא כיון דאין עיקר איקורס צכך ואיכ אי"ט מה סתקסתי' לע"ל למע קקס הרעצים וטווח אוחס הא אריגה לחוד אוקר ולפמי"ט אי"ט כיון דקאי בערסן ה"י צצ"ל"ן א"י לאו מטוס טווי דעיקר איקורן צכך, ולפ"ז עורות הכצ"ים קודס סמוחר סיטור האוקר צכלאים סמוחר צכ"י ס' ס"ז ככר כ"ח כ"ח ס"י סוכה ס' אה"י דמשני

איכ החיצור זה לעולם ע"י הערבות וספיר צטיל וכן כסתופר קמח קמח צטיל קודם שגח לכלל איקור ואיט :

ועוד כיל דבר חדש דכל זמן שלא נגזז מן העור לא נקרא למר כלל רק אחר שנהלש נקרא למר ואיכ בלא טעם שכתבתי לעיל כמי אין איקור בנימין המחוצרים דאיכו נקרא למר כלל ואין חשש רק צמלופים והם צמלופים צמחוניים דהוי כמין שלישי וכמשיל, וראוי לדברי מהא דתנן בצבורה כיה שגר בכור בעל מום וכו' והקי' הוי"ט למה נקט שער הא בלאן למר איקרי כדקחתי סם צסוף העשנה למר המדולדל בצבור ע"ש ולפמי"ש אי"ש דעם נחלש מן העור רק מקוצר בלמר המחוצר נקרא למר אבל כל זמן שמחוצר צעור נקרא שער ולא למר, ויש עוד קל"ח ראי' מירושלמי שהביא הרע"צ רפיע דכלאים דיליף דלמר קחם הוא למר רחלים מרחמי' מלכים צ' ג' ומאה אלף אי"ש למר וכתב הוי"ט ע"ס דדרשה גמורה היא דהא איכא לעטעי שלמר נפן או למר אחר שלח והוי' למכתב בלמס' אל"ח ודאי דקחם למר של רחנים ע"ש והוי' כיומא דגם צמחוצר למר מקרי' איכ איך יעשו דלמר נפן או למר אחר שלח איכ הוי' למכתב ולמר כיון שהי' שלוח אחר אל"ח ודאי הי' רק שלוח' האילוס בלמנן איכ דצמחוצר לא מקרי' למר רק בחלוש ואיכ אפי" הוי' מאותן האילוס הוי' שלוח אחר ואפי"ה כח"צ למר בלא וי"ו וספיר איכא למיעטעי שהי' למר נפן ומי' כח"צ קחם למר מוכח דלמר סחם הוי' למר רחלים :

ובזה כיל לפרש הא דכתיב וכל הנשים אשר נשא לנן אוחנה בחכמה פיו את העינים וחמרי' צענה ליט וגדולה חכמה שכלמרה צעליוכות וכו' עד פיו את העינים וחכמה צעם ר"ט שטוף צע"ים וטווי' מן העינים ותמה מהרש"א נח"א ע"ס מה שועלת הי' בחכמה זו ע"ש ולפענדי' דזיריעות החחוכות שהי' של חכמת ושל חכמתן ושל חולעה שני שהוא למר ועי"ן צמחוצ' צפיהי' רפיע דכלאים לא הי' רשאים לטווח הלמר מן הרחלים דצמחוצר צעור לא נקרא למר ככיל ואחז"ל בצרכות ליח דלריך לומר המוליא לאשמע"י טעמא והלכתא ח"ק דמוליא לכיע ספיר דמי ולפי"ז אם לא הי' טווי' מן העינים לא היה כיכר שצחכלת אין עושים כן משום הדין ולכן טווי' מן העינים ולא מן הרחלים כדי לאשמע"יין דין הכיל דלא מקרי' למר צמחוצר, וזה גדולה חכמה שכלמרה צעליוכות יומר ממה שכלמרה צחחוכות דאלו צחחוכות כח"צ וכל אשה חכמה לב צידי' טווי' ולא מן הרחלים משום חכמה לב דאקור מדינא ככיל אך לא הי' כיכר החכמה דילמא משום דלא ידעי' צחחוכות זה אבל ע"י ואלו צעליוכות כתיב וכל הנשים אשר נשא לנן אוחנה בחכמה טווי' את העינים וכו' עד וטווי' מן העינים בזה הי' כיכר חכמתן צחחוכות מדינא אין עושים כן עושים חכמה גדולה צעליוכות מן מה שכלמרה צחחוכות וזה וכל הנשים אשר נשא לנן אוחנה צחכמה, שעפ"י דין לא טווי' מן הרחלים אשמע"יין דיכא ע"י טווי' מן העינים ועי"ן צע"י שנה כשא לנן יחירות חכמה משמע. שפ"י טווי' את העינים הי' לבס ידיו שחידשו צחחוכות וכשא אוחס ודי' יגדלנו וינשאנו כל ימי עולם, וכראה שכלול היכל ואולם, כנפשו וכפש הדורש שלומו ומצוהו כל הימים :

עמ"ס הק' בלוחם צקיק הכיל :

תשובה שפ"ב

ברין אם מהני צביעה בבגד שאכד בו כלאים דאורייתא ועי"ן שרע יוד' ס"י ש"ב דעת רמ"א וטו"ז שם :

הנה הראשונים הקשו בזה דבגד שאכד בו כלאים דלא מוכחו לכחי' דליצטיל צרובא והשואל שצחחוכות רעבי' ס"י רכ"ט ת"י האי דבגד שאכד בו כלאים מיירי בבגד לנן שיש לו חקנה בלביעה דעמרא וכיחכא לא סליק צמד גונא ואפשר לבדוק ולהכיר האיקור ולכן לא מהני ציטול וקצרה כו' כי השי' פ"ט מ"א"ב הלי' ע"ש ונח"י חת"ס ע"ז סיה תמה דלא מלינו חילוק בין לנן ללצווע דלעולם יש היכר ע"י לביעה ואיכ מה הקשו תוקי' וראי"ש דליצטיל צרוב ות"י דסיל דהיחר לביעה לא מוכחי' אל"ח בכלאים דרצנן אל"ח דאורייתא לא אמרינן ודאי נחר דמ"א רמ"א ציוד' ס"י ש"ב מיהו רע"י צנדה דק ס"א פירש דודאי נחר ומי' הק' צסוף חמורה קוש"י הוק' וראי"ש ות"י כתיובלס ומכיל' דיש חילוק בין בגד לנן ללצווע ע"ש בצרנו' :

ולמענדי' לפי' דמשמע לי עלטון רע"י צנדה הכיל הסיכר ע"י לביעה איכו שיהיה כיכר אחר הלביעה

סלמער משוכס בלצווע ומראי'הו מן הפסחים אל"ח שחסיכר צענה לביעה שספסחן קסה לקבל הלצווע יוחר מן הלמר ואיכ הלמר מקבל הלצווע קודם הפסחים אבל אחר הלביעה אין הפרש ציניהם ולכן עהכי חקנה לביעה רק בצגד לנן אבל בצגד לצווע כיון דגם הפסחים כנר קיצל הלצווע כמו הלמר שוב אפי" ילביעהו ללצווע אחר קולט ומה הפסחן כמו הלמר ואחר הלביעה הלא עראיתן טווח ואיכ רע"י לטעמו ספיר הקסה בצגד לצווע לטעל צרובא ביון דאי"ח להכיר :

אבל לפי' דמשמע לי מלשון הרמב"ם פ"י מכלאים הכ"ז שכתב לוצעו שאין הלמר והפסחים עולין בלצווע אחד ומיד הוא כיכר לו וכן לשון העור ס"י ש"ב ילביענו ויהיה כיכר ויקיננו שאין הלמר והפסחים עולין בלצווע אחד משמע שמוסכים צמחאיתם ולצעם גם אחר הלביעה ומפרשים הא דקאמר עמרא וכיחכא בהרדי לא סליק להו לביעה דפירוש בהרדי שאין טווי' צמחאיתם ולא כפירש"י שאין קולטין צעור אחד ככיל איכ ספיר גם בצגד לצווע יש להכיר וספיר קטי"א איך יצועל צרוב הא אפשר להכיר ולי' דלא מהני רק בכלאים דרצנן אל"ח דאורייתא לא אמרינן וודאי נחר :

אל"א דאכתי קטי"י לי אי מיירי בצגד לנן מה קיל ליצטיל צרוב הא אפשר לצרר ע"י לביעה וכהי' דלא מהני מה שמכיר הפסחים וטווחו לכלאים דאורייתא מי' כיון דכלאים דרצנן מהני איכ עכ"פ לריך ללוצעו כדי ספיר החוט שיהא נראה לו משוכה בלצווע ולתקן מה דאפשר ועכ"פ קושיטתם רק בצגד לצווע וכנר הסירו רק דלא מהני בכלאים דאורייתא או שלא הכירו כלל דטווח אי"ח לצרר בלביעה וספיר קשם ליצטיל צרובא וכראה שזה היה כונת השואל צחחוכות רעבי' אל"ח לעולם דמורה גם בצגד למר לצווע ארוס למשל וכאכד צו חוט פסחן לצווע ארוס דאפשר להכיר ומהני בכלאים דרצנן או אפי" נכאכד בצגד לנן ולצווע ככרי דאפשר ללצווע עוד ולהכיר צענה לביעה איזה יקלוט הלצווע החדש מחילה ואולי קיל דוקא אם לוצעין הלמר ופסחן בהרדי לא סליק להו לביעה כי"א אבל אם לצעו כי"א בפני עלמו בלצווע אחד ואיכ נחענד אי"ח להכיר, אך למיש כוציק יוד' ס"י מי' וס"י כ"ז דלא אמרינן צסי"ס אפשר לצרורי מצרינן אל"ח צאיכא לצרר שני הספיקות אבל אם אי"ח לצרר רק ספק אחד ויהיה אקור מספק אי"ל לצרר ע"ש איכ הי' ספיר הקשו אפי" בצגד לנן ליצטיל צרוב ואי דאפשר לצרר ע"י לביעה ז"א דהסינח אם יוכר חוט אחד וטווחו אל"ח שגח לא יוכר כלל ואיכ אינו ודאי שצורר צוה אי"ל לצרר ועוד דאפי" אם יצורר אכתי' לריך לסמוך על סרוב כיון דלי"מ בכלאים דאורייתא איכ הקשו דקסמוך ח"כ"פ על הרוב ויש לעי"ן צוה :

אמנם לפענדי' דבלצווע וכיכר החוט לכיע מהני אפי" בכלאים דאורייתא והנה הטו"ז ס"י ש"ב תמה על רמ"א שכתב דבי"א בכלאים דרצנן אל"ח בכלאים דאורייתא אין הולכין להקל בצפיקן והוא ונהטור והלא הטור לא קאי רק לחלוקה שניה שכתב או ינתק חוט אחד וכו' דצוה שייך לשון חולין אבל לא לחלוקה ראשונה בהיחר לביעה דצוה לי"ש לשון חולין, ולפענדי' נראה להלדיק דברי רמ"א רק אקדים ליישב קוש"י טו"ז ע"ס דהא צנמי' מדמה דדיקה זו למחני' דבדק עד שמגיע לסלע והחס' ויירי צכ"ז' מן המה שיש צנל ואפי"ה מהני הצדיקה אפי" לטווחא דאורייתא איכ הי' מהני בכלאים דאורייתא לקי' דודאי מלד הצדיקה גם צמחני' לא הוי רק ספק אימור פורצ כוטלה ואפי"ה טהור אפי" צמווחא דאורייתא משום דקספק טווחא צרה"י טהור וודאי אל"ח בכלאים דאורייתא כיון דהוי רק ספק הרי סדאי' לחומרא כק"י ראצ"ד על הרמב"ם בה' כלאים ולכן לא מהני בכלאי' דאורייתא הטור ילביענו ויהא כיכר ויסירו שאין הלמר והפסחים עולין בלצווע אחד או ינתק חוט אחד עמנו וכו' צדי"א בכלאים דרצנן וכו' והקי' צ"י הא צנמי' משמע דוקא דדיענד אי נחקי' אל"ח לכתחלה אקור לנתקו וצטור משמע דמתק לכתחלה ועי"ן צטו"ז ע"ס סק"א ולי' נראה לחלק דצנמי' קאי בלא לצווע לכן אקור לכתחילה לנתק חוט אחד אפי" בכלאים דרצנן דאין עושין סדי' צידי"ס אל"ח הטור קאי בלצווע שכתב החילה ילביענו ויהיה כיכר ויסירו וכו' וע"ז כח"צ או אם אינו כיכר ע"י לביעה כיון דכלאים מותר בכלאים דרצנן משום ספק שגח נחר מי' לא יסמוך ע"ז רק ינתק חוט אי' עמנו אפי" לכתחילה והוא וכ"פ מחמירי' צסי" קי"ט צחחוכות יב"ש ציב"ט להשל"ך אחד או ליתן לעכ"ס עיי"ש, וע"ז כח"צ לחלוקה שניה צדי"א בכלאים דרצנן אל"ח כלאים דאורייתא אין חולין להקל בצפיקן ולכן אין לנתק חוט אחד ויהי' ס"ס חדא

היום לא יומר לעולם אבל כאן נהי דיכול לערנו עם שאר מינים
 אבל אז לא יערנו עם פסחן ואם יערנו עם פסחן לא יערנו עם
 שאר מינים וספיר אמרי' עד שאחם יערנו עם פסחן באי' הערנו
 עם שאר מינים נהיחר ודומה מעם לפה שאפאם עם הללי
 שאם יאכלוהו נכוחה לא יאכלוהו נזל כוחה ותוי דשילימ
 לדעה הרייף, ועוד דסרי קושי' עם הוא לדעה סרין נדרכים
 כיצ דעם הרייף הוא מעוס דשוה באיקור והיחר יחר מעשר
 דשילימ עם עכסיו יש לו היחר ועשויה אפילו נמצאשע
 לא צטיל וקצרה הלליה לא שייך רק אם העעם מעוס עד
 שאחם תאכלוהו וכו':

אבר לפענדינ לחלק דדוקא נפת שאפאה עם הללי שאיל
 להיתירו עוס דצר אחר דהא יכול לאכול פה לחודא
 עיש נלשון הרייף שכתב כיון דשריא נלחוד נזל כוחה
 מקרי דשילימ אבל למר רחלים ולמר גמלים שערפן זמי' שאי
 ליהנות מהם אלא עיי דיא שיעווס ויארנס עם שאר מינים
 שאינם של פסחן לא מקרי דשילימ וכמיש מהרשיל פכיה סי'
 פיו הונצ צטיך סי' קיב סקיה דהיכא דאין ההיחר נא עמילא
 לא מקרי דשילימ עיכ והיכ כיון שצריך להיתירו עוד דיא לא
 מקרי דשילימ:

ייש להסביר יחר לשעיש חוס' כחוצות מי' דיה כגון שהקשו
 בכלאים צליליה הא אפשר לקיים שניהם שיעשה צליליה
 של למר חוטינ של למר ותירלו דנעלית של פסחן איא לקייש
 וכו' וזה אין לנו לומר שיהא אקור לנצוב עליה של פסחן
 מעוס דאפשר נשל למר דאין זה חסוב אפשר עיש מצולח
 דכיון שהוא לריך וחפץ נכליה של פסחן לא חסוב אפשר
 לקייש נשל למר והיכ כיון שהוא לריך וחפץ נשל פסחן לא
 חסוב דשילימ מעוס דאפשר נשאר מינים אבל נפת שאפאה
 עם הללי הרי הוא רולה לאכול הפה אלא שרולה לאכול גם
 כוחה ספיר הוי דשילימ דאמרי' שלא יאכל כוחה עם פה זה ואיש:
ובהכי מיושב כמי מה שהק' עם וגם נחשובה סי' כיז
 עמיש השיך סי' ליט סקביז אחר שהניא דברי תויח
 נחלב שכלל למים ונחנעל נשעים דייא דאפי' לכהחילה מותר
 ליהן המים לקדרה של נשר כיון דנצר נחנעל והק' השיך
 פשיטא דהא כל איקור נעל נשעים ותמה נחשובה רעקיא
 סי' ריז מאי פשיטותא הא לדעה הרייף הכיל אקור מעוס
 דהוי דשילימ, ולפמיש ייל דסיל לשיך דאף תויח לא ההיר
 לכהחילה לתח לחוכו נשר אלא נמים שכנר הרתיחו נצטל
 זו ועיין חשו' ליל סי' פי' ונמכמי' עם אות מי' ואין דרך
 להרחיח מים אם לא נצטל נהם עוס דצר כמיש ציי סי' ליג
 ואיכ כיון שאי' ליהנות נמים למוד אלא נצטל זו דיא ולא
 נשר לא מקרי דשילימ אפילו לרייף וככיל:

ובהא דלמר רחלים שכתבנו נרוב למר גמלים כיל עוד קצרה
 ישרה עפויש נחויח כלל מי' אות ויין אהא דדשילימ
 אינו נעל דוקא נמינו אבל נשאינו נעל' מעוס דכשנחנעב
 נמינו עדיין שמו עליו אבל נשאינו אין האיסיק שמו עליו
 רק נקרא על שם דצר שנחנעב זו עיש ולפי' יש לחדש דאפי'
 לדעה הרייף דהיכא דיש לי' היחר גם עכסיו אפי' נשאינו
 נא נעל היינו דוקא אם עם העלם של היחר אינו מורה על
 היחרו כמו פה שאפאה עם הללי דעם העלם פה אינו נורה
 שהוא היחר נחלב דאפשר יש זו שומן כיכ שאינו נחנעב
 נשעים או חמאה כיכ שאינו נעל נסי' אלא חמאה הוא שהוא
 היחר אבל שמו העלנוני אינו מורה עיי' אבל למר רחלים
 שנחנעב נרוב למר גמלים שהוא נמצאשע ונקרא למר גמלים
 ואיכ עם עלם של ההיחר מורה על היחרו נפסחן נזה מורה
 הרייף דאפי' יש לו היחר עכסיו כמי' נעל וליה דשילימ:

ואורי' זה כונת הרנוצים פיי מכלאים הי' למר רחלים וכו'
 ואם היה הרוב מן הגמלים נותר לערנו עם הפסחן
 מפני שזרחה הכל לזרחה למר גמלים ואין הוששין לניחוחה למר
 הנוערנרות נהם מפני שאינן חוטינ למר וכסב כיון פירוש
 מפני שאינן חוטינ לא חסוב וצטיל, ולפמיש אי' לזה רק מפני
 שהכל לזרחה למר גמלים ואיכ למר גמלים נקרי וזל חוטינ למר
 סתמם ואיכ שום מירה על היחרים ולהכי נעל וליה דשילימ:
יש לחדש עוד דכונת הרנוצים דכאן לא מחרתה ציטול נרוב
 אחאינן עלה אלא דאין כאן אי' כלל דלא אסרה תורה
 רק למר ופסחים ולמר סתם הוא למר רחלים ולא למר עיש
 לו עם לוי' למר גמלים למר ארנבים וכדומה כמיש דרעיב
 רפיט דכלאים ואיכ פיון שזרחה הכל לזרחה למר גמלים אין
 כאן איקור כלל מפני שאינן חוטינ למר סתם רק למר גמלים
 מקרי ויש לו עם לוי' ואיכ ליש נזה דין דשילימ לא נעיל
 כלל ועיין כעין קצרה זו נחשו' רעקיא סי' ריז לענין צביח
 ואיש.

חדא כיון שצדק עי' לצינה אימר כנר נחר ואחיל עלא נחר
 שמה זם החוט שנחק עכסיו הוא על כלאים חדא דאין עושין
 סיק נידים ועוד דלא מהני סיק כ'ון עלא נודעו עכי הספיקות
 ציחד ועיז כהנ צי' כראה מדנריו דגם להיכי נלנעו קאי
 פירוש נלנעו ואינו כיכר ואעיש נצנע' לא אמרו מעם זה אלא
 להיכי דנחקי' נעמע לי' דעעם זה עולה גם להיכי דנצעי':
ולפי' מוכח דעה הטור דנלנעו ואינו כיכר לא מהני בכלאים
 דאורייתא ולפי' הרמיה דקאי על לשון המחבר שהוא
 לשון הרמנים ואם לא כיכר הי' מותר שמה נעמע והלך לו
 שהי צדק ולא מלאו כהנ ספיר נדיא נכלאים דרננן אבל
 נכלאים דאוי' אין הולכין להקל נספיקן טור ואיש אבל נלנעו
 וכיכר מודה רמיה דמהני אף נכלאים דאורייתא:

ומה סביל צייסוב דעה הרמנים הכיל שכתב ואם לא כיכר
 הי' מותר שמה נעמע והלך לו שהי צדק ולא מלאו
 וכנר ציחרנו נהלכות ציחות אקורות שכל איקור ספיקות
 מדיק ולפיכך הקילו נספק והק' הרצידה הא כל ספיקא דאוי'
 לחומרה וכל דקשה קושי' חוס' ורחשוכים ליצטיל נרוב ואי
 כתיבולס דכל עיקרו אין אוקרין אלא עיי עירוב שהי שניהם
 היחר לכך אוקר עירובו ולא נעלי קשה מצביח עיין חוס'
 עיי סיה עיי ואי כמי' דדרך ציטול אסרה תורה קשה קושי'
 חווי' רפיא דסקלים כילף מצביח דגם כהיג נעל ולכן סובר
 הרמנים כתיבול השואל נחשובה הרשביא הכיל דאינו נעל
 מעוס דאפשר להכיר איקור עיי לצינא דהם נענו וכיכר לו
 וסוממו מהני אפי' נכלאים דאורייתא ומנילא דהם נענו ולא
 כיכר נעל נרוב ומותר אלא דעדיין קשה קושי' וליה הכיל
 מה מהני ציטול נרוב הא הוי כעומאח משא דאינו נעל אלא
 דחוס' נכורות עם כהנר דהא דלעומאח משא אינו נעל הוא
 רק מדרננן ואיכ הוא סדי' שמה נעמע והלך לו שהי צדק
 ולא מלאו וסדי' נקולא:

אלא דיש להשיב עיי לפמיש דשביא נחוי' חולין י' דאפי'
 אי קדאוי מהיח לחומרה מי' אם הספק ללד איקור
 נא ציקרה הוי מהיח נקולא עיש ועיין נשיש שי' פיר איכ
 נהי דסדי' נקולא היינו נספק נחולדה אבל כאן דלד ספק
 של היחר נא ציקרה שנסנוט והלך לו יומא סדי' לחומרה
 אמנס זיא דהרי רננין נסהימ שורש אי' הק' לרמנים דכל
 איקור דרננן הוא מהיח נלאו דלא אקור איכ אחאי סדי'
 נקולא ותיכץ נעל זהר הרקיע ונגלה אסתר כיון דגם קדאוי
 מהיח נקולא רק מדרננן לחומרה איכ כך ההנו דנצריהם שיהיה
 ספיקא נקולא ואיכ אפי' ספק נמקרה כמי' החנו דנצריהם
 שיהיה נקולא וזה שאמר וכנר ציחרנו וכו' שכל אי' ספיקות
 מדיק ולפיכך הקילו נספק. כלוור צדי' ועכיה מעוס שכך
 החנו דנצריהם ואיכ אי' שאפילו ספק נמקרה החנו כן
 שיהיה נקולא ואיש:

היוצא לנו מזה דנלנעו וכיכר החוט מהני אפילו נכלאים
 דאורייתא ואפי' לדעה רמיה שהחמיר נכלאים דאוי'
 וכמיש, ונציהם צי' אויפאלו חרכיב לפיק:

עומם הק' נלוהם נקיק הכיל:

תשובה שפ"ג

שילית צי' אויפאלו ה' ויגש זאת חנוכה הרסיב לפיק:
העושה נפלאות יעשה לטובה אות לידיה הרב הגדול
 נחורה מעוטד נעיבור סופרים וחכמים הולך
 תמים כמיהה משה שמואל כיי שטערן:

ברי' ספק כנר קבל קארטט וממי' וכו' וישם הצטמחיו להשיב
 גם נריח לעת הפכאי לכן עמה נחאי לקיים הצטמחי
 ומיש על קושי' רעקיא פיש דכלאים אות ליה למיש הרייף
 נחולין פניה דהא דפת שאפאה עם הללי אקור לאכלו נכוחה
 היע נעוס דהוי כדשילימ דהא יכול לאכלו נזל כוחה עיש
 איכ אחאי קחני עם נכלאים מי' למר גמלים ולמר רחלים
 שערפן זמי' אם רוב מן הגמלים נותר ופי' הרעיב לערב
 עמהם פסחן לפי שצ'ר רחלים נחנעל נרוב של גמלים ואחאי
 הא יכול לערנו עם שאר מינים שאינם פסחן ותיכץ יידי
 למיש לליה דלענין טעול איש דשילימ מעוס דיכול לעלעטו
 סיום ומחר והינ נלמר הכיל [פיין צייש אייה סי' רס"א]:
ואני' תמה עליו והרי נסתים לא עלהה לו חדא דעם העעם
 דנשלהא לענין אכילה דאם יאכלנו היום לא יאכל
 נותר איכ אכילה זו שאוכל היום באיקור יאכל נותר בהיחר
 אבל נעלעטו שיכול לעלעטו היום ומחר איכ אותו טעול של

עיי הזן כשיגדל ואי איתא דהאז יכול לעשות שליח לפדות אה זכו לא היה לריך לזה שאפשר לעשות עיי אחרים דהיינו עיי הזן כשיגדל דהאז גם עכשיו אפשר להעשות עיי אחרים דהיינו עיי שליח, וגם מדכחז עמס על הפודה עלצו דענרק זלמיר מעום וכשיגדל אז איא להעשות אלא עיי עלצו אי לעשות שליח ואיכ היז אז הפודה אי לעשות שליח דמיש ועויו עלצו מציא דברי רינים אלו בסקיח וליע:

ואיש, ויען אזי טרוד מאוד תמי זזה סביחה קולמסי וסלום זאללו עד כי ינח טילו, כנפטו וכפט ירדו דוסיח:
עמס הקי זלוסם זקימ הכיל:

תשובה שפד

שליח זי אויפאלו אי לסי זבחה אל הפהכיס סמי לסיק:

צפרא ענח לכהן שדעמו יפה אהובי גיסי רעבי הנניד כהן מיוחס עויה משה נחמן כחכא כיי הפללער זקימ קראחכא:

וטרין קייאל וסיך קייאל הקטו אלו קייל זכל תורה סלוחו של אדם כמותו ועם נסתח פדיון הזן דאיי לעשות שליח עיי, וחסיס יויד סי רלים תיך דרי קייל דעילחא דליחא זדנפטסי לא עלי להיות שליח ואי אין אדם יכול להיות שליח עכיס לפדות אה סגדול דהא הוא עילחא דליחא זדנפטסי וכיון דאעריקן זקידושין כיס הפדה היפרס כל שאינו זחיסדה היז זחפדה ומסכא ילפינן דאין אדם מלווה למיפק זנפטסי היז אמריקן כעס שאין שליחות זחפדה כך אין שליחות זחיסדה וגם האז אי לעשות שליח לפדות אה זכו זנקומה, זבעיני יפלח כסי דמקסיקן היפרדה לחפדה מיי שליחות אלן דכר שמיה ולרזכרו תקסי אה אמריקן זכחזובה עיד דאיתקוס סוויות להדרי איכ כיחל כמו דקידוסי זיחה אינו זשליחות היז קידוסי כסף ושער זבחדיא קחיי זקידושין מיל חלמס מחקדסה זה זושלוחה:

תמול קראחי לטבה עונג זמכחזו ופקר שאל כמה כהרים איז מלוה לחם זפדיון הזן איכני יודע מה זז שאלה עיין זחסיס יויד סי רפיט דיעבור פדיון הזן הוא חמשה לויס וטליס לויס כסף לרוך וכשיעור סזה סי זעערים לוחכ- ליגער והוסיסו עליהם אחד אז זי לוואלליגער ולפי שיעור זז לריך סייה גס זקראחנען ועיין שאומרים שאין הקראחנען כסף טוב ולמרחיח עין אינס גדולים כלוואלליגער טוב לתח כיל אז כיז קראחנען עד טילא ספק עלצו, טוב שקלתי כיד קראחנען וחס זהס עסה לויס ושמונה עשיריות לויס דל מעטו חומשא לחוסת המעורז זו כשאר חמשה לויס וחמס עשיריות זקירוז ואיכ יס זכיר קראחנען מעט יותר וטליס כסף לרוך ואיכ שיעור הפדיון הוא כיד קראחנען וראוי להוסיק עוד אחד סייה כיה [עיין חסיס מיי סי ליי]:

ובנזיר כיי קיל לרב אדא זר אהבה דלח תקיפו אחד המקיף ואי הניקף זמשמע ואיחקט מקיף לניקף וכו' ואיכ כמי כיחל כי סיכל דניקף ליחל זשליחות היז מקיף ליחל זשליחות ואיכ איך יפרנס סוגי דביי יי עייז איס דאמר לאשה אקיסו לי קטן וכו' להך ליסנח דאמר כל סיכל דשליח לאו זר חיוזח מייחייז סולחו סיכיליון דלאו זני חיוזח כיחל מייחייז סולחו והאז כיון דניקף ליחל זשליחות גס מקיף אינו זשליחות כלל ועיין חוס' זבוועה גי דיה ועל סכדחקו להוכיח דהך סוגי דלח כרי אדא ולהכיל מוכח זפשיטות להדיא דהא דלח כרי אדא איז דלענין שליחות לא איחקט להדרי וסי דכוחיי: **וגם** גוף דכרוי ממוהיס דפשיטא ליי דגדול סכזר נפדה אז שאינו זכור אינו נעשה שליח לגדול הלריך לפדות עלמו כיון דליחא זדנפטסי אף דעדיין אפשר שיסח זחולה ויהיה לו זן זכור פטר רחס סייהם לריך לפדות ולפיז אין איס יכול להיות שליח קבלה לגיוסין דהא ליחל זדנפטסי לקבל גט וכן אשה אינה יכולה להיות שליח סולכה גט מעוס דליחא זדנפטסי לחת גט והרי זכחת אינציא לן זגייין קייז עייז איס לקבלה ואשה להולכה מהיט. עייס זחוס' דיה איס ואיפטיטא דאיז נעשה שליח קבלה ואשה להולכה זשולמח זליס יל דגס קבלה איחיה זדנפטסי סכן אה מקבל גט זכחו הקטנה אזל זאשה להולכה קשיא אה ליחל זדנפטסי ועיכא כיון שהיא זחורה גייין לקבלה מיקרי איחיה זדנפטסי גס לקבלה והייז כיון דהא זחורה פדיון זכור זיט לו זן זכור נעשה כמי שליח לזכור גדול לפדות אוהו:

והנה לנשות לו מעעמיס כאשר אהז זדבר אגדה מעניכא שאמרתי לפרס המדרש ויהן אזרחה אה כל אשר לו ליחק זבמדרש מה נתן לו רייז זז זכורה וליפ עס ראזון זכורי אהה כמי וראשיה אוני יחר טאה ויתר עז זכורי ליל איז אינו לא מרחקך ולא מקרזך אלא הרכי חולס חוחך זרפיון עד ענח משה וקיצו זכאמר יחי ראזון ואל ימות וייל כי לזכור יס חקרון סכולד זיוני נעורים זעודה סאה גדול והוא מעוהד לחטוח אזל יס לו מעלה אס כוזב ילרו וזה ראזון זכורי אהה וכו' ועייכ יחר טאה אה תקייס תהורה אזל גס ויתר עז וכח לריך לך לזבוט היזר לכן לא רחקו ולא קרבו עד שקרזו משה יחי עיד הרולה להמיה אה עלמו ימיה אה עלמו וכו' וזה ואני סכה לקחתי אה הלויס תחת כל זכור וכו' זבמדרש סכה זשמחה סכה זכרלון כי לזכור יס עלצנה זעבורת הי' שחא נגר זבעו ולויס הכלויס אל די עובדים זשמחה, וזה זבנדי' זבורהו של רייז כחוז כחונה אור זבהס זכורים משמחטין כי שליח פיי כחונה עור גוף גס מעוהד לחאורה וזה הכזור אס כוזבו והוא כונס המרגוס לזוסיין דיקר ועיי חורוהו של רייז נעשה מעור אור כי כזור היז לו אף שחא זעל חאורה מיי כזש היזר זבהס זכורים משמחטין כי גס לחס הוא לזכור ככיל וזה ואני נחתי לך טכס אחד על אחיך זז הזכורה ולזבוטו של אדסיי כי יוקף אף שיהי זן זקונים אזל היז יפה מרחא ומעוהד אל החאורה ועיין מה שפיי יעיד על זן ייז עומד זכל חומה, וייחוס זה היז לאזרהס כי היז זן תרח אזל ילחק היז זן אזרחה וכולד סוב ונתן אזרחה זכוחו ליחק עיין מה שפיי זקייני מהרי"ל מפרחג על אלקי אזרחה וכו' וזה זכורה נתן לו ייחוס של זכורי:

תשובה שפיה

שליח זי אויפאלו די ויגט תרוין לפיק:

ביומי חנוכה חייס שלום זכרחה, לזכור ידידי רבי המאוהיב, מעוז ונגדול, חייז, זך ונקי, כשיח מויה כחכאל כהן כיי אדריק אויוואחש:

והנה זזה עפמיש רשזיח זחולין ייז זסס רבו דעמייח זכחיזח הגט עעיג לפי שהקוסר שליח לזעל והוי כאלו הזעל כותב והעומד עייז ומכווין לטמה הוא גיכ שליח הזעל והוי כאלו הזעל מכווין ואיכ הוי כאלו איס אחד כותב ומכווין לטמה משאיכ זשחייטה דלח זעי שליחות ואיכ אפיי עשאו שליח לא הוי כאלו המשלח שוחט לכן לא מהני עעיג דזייקן מעשה וכונה מאחד וכאן שוחט אינו מכווין והמכווין אינו שוחט עייז וזוזאר דהיבא דלח זעיין שליחות אפיי עשאו שליח לא הוי כאלו עשה המשלח, ועיין זריזיש סי' קליא זכחז דזשאר מחכות כהונה אין כהן עישה כלום רק זזוכה זוחמות משולמן זבזה אזל זפדיון הזן לעפי שאינו עושה מלוה יכו' מיי זכה זנן וכוחו לאז זפדיונו וכו' ועיין קידושין כיס ריי סזר מלוה הכחונה זחורה ככחיזח זשער דווי וכו' ואזיל כהן וטריף ליי להי משועזדים וכו' עייז זרשיי וחוכי דיה ואזיל עכיס זוזאר דהי קלייס של פדיון הזן הוי כמלוה על האז ועיי נחיתסם לכהן כוחן סבהן הזן לאז זזוכה זו כהן כעין זעייח קונה משכווין:

אחדשית סכני למזקסו אשר שאל מומי זבזכור סכולד לחא ייחה אזוי כדח ויה לעשות זפדיון הזן, ואסיז אמרי לו כאשר ימכי חזוקן לאדס דעה ויהיז שלא חכשל זדבר הלכה:

בהנהגת רמיא יויד סי עיה כיי כהז ואין האז יכול לפדות עיי שליח וגס אין זיד פודין אוחו זלא האז והוא מחשזנה הריניס סי קליא וכחז עייז סקייח דה דעס השולל שס זריזיש ולדד רמיא מזה דכיון דלח סחר הריניס דזר זה סימ דכיחל ליה זכך, ואני תיה הל' גס מחשזנה הריניס שס מוכח להדיא כן שהי כי טעס לדעה המזניס דלח הפירה זכו הזכור מזרק זעל לפי שאפשר להעשות מלוה זז

ורפיץ ממניפ אה האז שולח הי קלעיס לכהן זפדיון זנו עיי שליח ממחון שלו אין זזה דין שליחות כלל רק האז הוא הפודה ואפיי זלחו זיד גוי שאינו זר שליחות דהא אפיי אזייר לכהן טלי הפדיון מעיי קרקב מחסי תקפו כהן זחורה פדיון הזן מהני כדמשמע זחוס' זייז וייז דיה והא ועיין חשזנה נחלה יעקב סי' ד' ואס שלח שליח לפדות זמחון סשליח הלא אה פורע חובו זלי יריעתו דהיינו שהכסן נוקל חממש קלעיס זפדיון זנו זל זה כנוי פדוי ועכיס מהני מדין

דמלוח דיליה הוי סכנא, וזנה נדחה כמי עה שהניא מחוס כחוצות סכתבו דהוי חוצה קלה עשוס שמה ילכה לפחות או להעדף ולא כחצו עשוס דמלוח דיליה הוא דשאני חרומה דלאו מלוח דרמיא עליה הוא :

שוב כחז דכאן מזכין מעשות לקטן ופודין אוחו במעות שלו איכ הוי מלוח דיליה והאריך זנה ובעיני יפלא כיון ספודין אוחו במעות שלו ודלי הוי קלה חוצה לפחות מעוכו כיון סכנר זכה בהמעון ואפי' נימא סעזכין לו המעון עימ לפדותו ואיל לא יזכה בו מימ הרי קייל זכין לאדם שלא בפניו ואין חזין לו אלא בפניו ואיכ לזכות לו במעון שהוא זכות זכין לו אצל הסכא שהוא חוב לא מהני וכדומה ראי' סכנר זו בספרן של לדיקים מרבינו משולם עיטמנין זקוקיל ואם אין עזכין לו המעון שוב לאו מלוח דיליה הוא, וכל מה שהניא הש"ך ראי' מהא דמדינא תורמין זין להאכיל זין להניח אינו ראי' דשם שפיר מלוח דיליה ואין זו הפסד מעון דלא עלינו סיקיימו מלוח נתינה לכהן רק, לחקן איסור עבל:

שוב האריך להניא ראי' מקידושין מיז דניד יכול לזכות לקטן אפי' בדבר שיש בו חוצה קלה ומעיד על חוב כחוצות הכלל גבי גר קטן מעזילין אוחו עיד זיד שהקטן הא זכיה מעטס שליחות ואין שליחות לקטן ועניש דהיכא דאיכא חוצה קלה אין זכין לו רק בגר קטן הוי זכות גמור הא זיד שאני דזכין לו אפי' אין זכין לקטן מהיה ואפי' איכא חוצה קלה עיש ובהתיס יודי ס"י רליה ההפלא מי מינס זיד על קטני אהיע והאריך זנה, ואינו יודע מה ק"ל הא אם ידיו תקיפא אכן יש לנו כח זיד יפה גס על אהיע ובהדיא כחז הרענים פיי ממלכים היא מייזין זיד של ישראל לעשות שופטים לאלו הגרים החושבים לדון להם עפיי המשפטים האלו וכו' אם ראו זיד שיעמידו שופטיהן מהן מעמידו ואם ראו שיעמידו להם מישראל העמידין ועיי' רמב"ן פ' וישלח בספוק ויענו בני יעקב :

שוב רליה חתיס סס להוכיח דכח זיד יפה אפי' זכיה להיות שלומו של כל אדם אפי' בעימא מדאמר' יקריב אוחו מלמד שכופין אוחו יכול אפי' בעימא תיל לרלונו וקשה איך אפשר לומר בעימא הא שחיטה קדשים לריך שליחות והוא לוח לא בעימא ומי ישחוט קרבנו אלא עכ"ל דלריך שיחמר רליה אנו ואיכ לרלונו ליל אלא עכ"ל דאי אמרי' אפי' בעימא זיד נעשין שלומו אפי' בעימא עיש, וממהני אפי' אי אמרינן דשחיטה קדשים לריך שליחות היינו דמלוח על העולים לשחוט ואם שחט אחר זלי דעה בעלים לא קיימו בעלים מלוח אצל אין הקרבן נפסל בכך ושפיר סדיא שיסחוט קרבנו בלא שליחות ובאמת לא יקיים מלוח שחיטה ומיע חיהו ליה כפרה כיון שהקרבן כשר :

וראי' ליה מדברי הרין נדרים לוי סכהב דנשלמא זמירד כהי דסלומו דידן ניכהו פיגולן פגול דכיון שמפגל זמירד אינו עושה שליחותו אלא אדעתיה דנפשיה קעניד וקייל דאדם אוסר דבר שאינו שלו עיש מעשה וכו' ואינימא דנמקוס שלריך שליחות ועושה זלי שליחות הקרבן פגול איך הוי פיגולן פגול הא קייל זנחים כיח עיש כהללחא כשר כך הרללחא פגול ועיי' זנחים כיח עיש אלא עכ"ל דאף אם עושה זלי שליחות אין הקרבן נפסל אלא שהעולים חסרו מלוח וליני:

אבר מה דקשיא טובא איך אפשר שהניד יפרוהו בעורו קטן משום זכין לאדם שלא בפניו הא קטן לאו בר חיובא הוא והייל כללו פדאוהו האז קודם שלושיס יוס דאינו פדוי וכבר עמד זנה בס' מביע הביאו הש"ך סוכ"ק י"א ועיין חתיס ס"י רליה ולא ידעתי מה היה לכבוד מעלתו כ"י שהאריך זנה מדכפשי וכו' קדמוהו רבנן קשישאי, ולפעניד דש"ך יודי ס"י קייל סקכ"ז הניא נשם עע"ז דקטן כיון שעדיין לא הגיע לחוצה שחיטה מהיה אינו בר זביחה ושחיטתו פסולה וש"ך דחה דקטן מלוח על השחיטה שהרי אסור לו לאכול בלא שחיטה ופי' פמיג משום דספי ליה זידים אסור ועיין חתיס ס"י אוח מיע הניא מקנהדרין ניה כיון דמירד הוא הקלה נמי איכא ורממכא הוא דחם עליה וכו' אלמא דבר מלוח הוא הוא וכן בשוטה מוכח בנדרים לוי דנה כפרה הוא והניא זכס השוטה מהייל דחגש ושיטה זני מלוח ופקחין מוזהרין עליהם וזיל דאי הוי כנהמה יחשב שחיטתו אפי' אחרים עומד על גבו ככחיטת גוי וקוף וכו' עיש וקרבן בעיני דזוה המיכ שהניא זיי זאהיע ס"י אי סכהב על זן חרש ושופה לא ידענא אוחי לא קיים פויר וכי נרע מבר שנהגייר דק"ל כדמי דאמר קיים והאי נמי אי משום שנה ילכה איכא שנה ויכול לישא אשה ולהוליד בנים

מדן ענד כנעני עיין קידושין ז' וכיון דאין לריך שליחות אפי' עשאו עליה נמי לא הוי שלומו ולא קיים האז מלוחו ושפיר כחז רמיא דאין האז יכול לפדות עיי עליה :

ולפי' דוקא האז אי לעסיה שליח לפדות זנו אצל הכהן שפיר יכול לעסוה שליח לזכות לו בדמי הסדיון וזנה מיוסב סקוסי' שהקטן אחרונים דאינימא דלא מהני מהיז עיי שליח איכ איך מהני זכותן עיש להחזיר כמזוחר בס"י פיס קיה רבנו פדוי הא הוי חכאי שאיח לקיים העעשה עיי שליח עיין נחלה יעקב סכ"ל ולפי האמור כיחא כיון דאפשר לקיים עיי שליח הכהן שפיר מהני חכאי, ועכשיכ דליש עפי למיט חוקי' נימ עיח עיז דיה נשלמא דלריך להיות גס שלומו של זעל המעון ואיכ שליח קבלה של הכהן הוי נמי שליח האז ושפיר אפשר לקיימי עיי שליח ולכן מהני חכאי ואיש :

ובזה מיוסב נמי מה שהקטן הס"ך נסקיחא מדברי הרין בפסקים דכחז להדיא שיכול לפדות עיי שליח דרין סס לא כחז רק דעזכרינן זעל כיון שאפשר להעשות עיי אחרים וזה פירוש עיי שליח אצל לא מדן שליחות וכי שליח שאין בו דין שליחות לא מקרי שליח ולקיע :

ובער לידה לדרך פסק דכחז שמה אביו הוד' ל' יש זיד זיד לפדותו ועיין הקטן מנדרים לוי דאמרין כחוס משלו על של אחרים או דילמא מלוח דיליה הוא וכיחא ליה למענדי' וכהי דמסקינן דהרומחו חרומה היינו עשוס דזכות יוחר מחוצה אצל עכ"ל איכא חוצה קלה והרי כחצו חוב כחוצות י"א דדבר שיש בו חוצה קלה אין זכין לקטן ואין לו שליחות ודוקא לגדול זכין אם הזכות עדיף מן החוב עיש ולפעניד כלה דהש"ך נקוהיכ הוכיח דהך סכנר מלוח דילי' לאו סכנר הוא כלל דאיכ זכר קטן דמעזילין אוחו עיד זיד איך כחזו חוקי' דזכות גמור הוא ההם נמי כיחא דאיכא קלה חוצה שרולה לנייר עלמו ולעשות מלוח זו זעלמו וזכרון יוסף יודי ס"י כיו הקי' כיון דהגדילו יכולין למחות איכ הרי יכול למחות ולחזר ולנייר עלמו ולעשות המלוח זעלמו והיי עפיי דברי הרין סס דדוקא אם הגדיל וראינהו קעה אחד נוהג דנה יהדות אי למחות אצל אם לא ראינוס נוהג דנה יהודית יכול למחות ואיכ התינה אם מוחה זעזיל דכיחא ליי דהפקירא אצל אם מוחה זעזיל לנייר עלמו והוא חפץ ונוהג דנה יהדות ממילא אי למחות עיש וכיז גר קטן אצל כאן פשיטא דאם פדוי אוחו נקטוהו אף דהוא זכיה גמור מימ מעטס זכין לאדם שלא בפניו אחינן עלה דקטן כשלא בפניו דמי והרי אם זכין לאדם שלא בפניו אם שמע ועומה זעל דבר ועיין רש"י קידושין כיז דיה ולענין דאפי' זכות גמור שאין בו שום לך חוצה יכול למחות רק בענד שיכול לשחררו זעזיחא מתפקח אם יכול למחות בזכות גמור ואיכ כשיגדיל הקטן יכול למחות בפדיונו כיו לפדות עלמו ולקיים המלוח זעלמו ואיכ אין בו שום לך חוצה ושפיר יכולין זיד לפדותו משום זכין לאדם שלא בפניו ואיש :

מיהו לשעני' אין ראייה הש"ך ככונה דאפי' נימא פיס מלוח על נויס שיחגיירו מינו אין המלוח מעשה הניחות רק שיהיה יהודי והרי גס אם הניירין אוחו נקטוהו הרי הוא יהודי גס זנדלומו וליש מלוח דיליה הוא משאיכ הפרשה חרומה ופדיון שמעשה הפרשה ופדיון הוא המלוח שפיר י"ל מלוח דידה וכיחא ליה למיעזדיה :

ואמשר עוד לוונר לשמיט חתיס יודי ס"י שייז דנוי קטן שחא זר דנה כהנר אם עובר על מלוח זיכ דסיפור גדלות הוא מכלל סיפורין הלכה לנשה מסיני כמיש הרליש נחצובה ריש כלל עיז ולא נאחרו סיפורין לזיכ כמיש רמזים פיס ממלכים היע עיש ואיכ י"ל דחוקי' לא סיל כרשי דאמו הניאחו להחגייר רק דמיירי נגוי קטן בר דעה ואיכ זעורו גוי הייל כנדול ואיכ זכא להחגייר הרי עושה המלוח זעלמו ויש לעיין זנה הרבה [עיל ס"י סכ"ז] :

והש"ך נקטיח השיג כיון דקייל בחורס משלו על של חזירו חרומתו חרומה עיכ דהאי סכנר דמלוח דילי' הוא לאו סכנר הוא כלל עיש זאריכות, והאחרונים הקטן משפטים די דאמרין כיחא ליי לאיכש לקיימי מלוח זממוני' ואיניי יודע מאי קושי' דהחם לא אמרינן פיס אלא לענין דלא הוי מקח מעטס דאינו חוצה לקיים מלוח זממוני' אצל אינו מוכח משס דהוי חוצה שלא לקיים מלוח זממוני' ולקיע : **אבר** לפעניד להלק דדוקא בהרומה דלאו מלוח דרמיא עליה הוא כמיש רשי בניטין מיז עיז דיה מדאורייתא ועיין עיז יודי ס"י אי סקטיז זנה אמרינן דמלוח דילי' לאו סכנר הוא אצל פהיז דהוא מלוח דרמיא עליו שפיר י"ל

בן חכם ואי משום דריא עד סיכלו נשמות שבגוף האי כמי
 נשמה ים לו זכר מלוא הוא ופקמין. מוזהרין עליו וכו' ככיל
 מבוחר מזה דבר מלוא הוא זכר חיונה אלא דבעלות ליה
 אקור למספי ליה זידים וצמיע ליש ספי ליה זידים, והא
 דאמרינן בחגיגה ז' הוילי ופטורין מכל המלות היינו כמי
 משום דחס רחמנא עליהו כבגמרא סנהדרין הכיל או כמי
 טויה צריה כמי שרמו עליו מעלתו כיון דהוי רק עתעסק
 בעלמא והמעסק לא ילא עיש וכיון שכן ספיר מהכי מה
 שפודין אוחו צ"ד דספיר הוי בזמן היוצא :

ועוד כיל כיון יחתיב חפדה וקרינן חפדה איכ גס זה הוא
 מלוא סיהיה חפדה וצוה טיהיה חפדה שפיר ייל דהוי
 בר חיוצא גס בקטוחו דהיי זה נמשך גס לזמן גדלותו שהוא
 פדוי וכיון שהוא בר חיוצא חפדה הוי כמי בר חיוצא חפדה
 וספיר פודין אוחו צ"ד משום דזכות הוא לו ואיש :

ויותר כיל לפמיש הריציש צסי קליא וגס שאס היה לו
 לפדוה עלמו וצנו קייל דהוא קודם לצנו דאלמא עיקר
 המלות בעלמו אלא שבקטוחו אי אפטר עיש אמנס מלאחי
 נספר החינוך סוף מליה שליכ שכתוב ופיי דרומה שהאז חייב
 לעולם לפדוה צנו ואפי' אחר שהגדיל הן המלות מוטלת
 על האז וכמייה וכל צבור אדם צנניך חפדה שהטיל המלות
 על האז עיש ולכאורה הם מולקין מהיפך להיפך :

אבל לפעמידי אין כאן מחלוקת דמדכתיב חפדה וקרינן
 חפדה כמיש רשיי בקידושין כמי למדנו שיש צוה
 שחי מלות האחה שיהי חפדה כמו שיש מלות צמילה סיהיה
 כימול ואפי' לא היה מלוא על הצ"ד ליוולו ומלו אוחו ניש
 כימול הוא וכן בפדיון הן אף שאין צ"ד מלווין לפדוהו ופדוהו
 פדוי הוא וסכיה יש מלוא על האז לפדוהו ולפי' מיש צחיכוך
 דאפי' הגדיל מלוא על האז לפדוהו הוא אמה שמלוא זו איכה
 מוטלת רק על האז ולא על הן ולא על הצ"ד רק על הן
 מלוא סיהיה חפדה ולכן אס לא פדאו האז או שמה לריך
 לפדוה עלמו אצל לא משום שלריך לעשות מעשה הפדיון
 רק כדי סיהיה חפדה ואין חילוק בין פודה עלמו ובין פדאוהו
 אחרים נחקייס מלוא זו רומה לשע העומד להריגה ואילן
 העומד לקליה ציק ליש עיי דכל מי שהויגו וקוללו מקיים
 המלוא חייב שאינו מחויב זה אלא שהבעלים מחויבים וקודמין
 צמלוא סיהיה השור נהרג והאילן נקלץ וצוה כתב הריציש
 שציקר המלות בעלמו סיהיה חפדה אלא שבקטוחו איא והיינו
 דאמרינן בקידושין כיט הוא קודם לצנו מיט מלוא דגופיה
 שדיף פי' מלוא שהוא בגופא שהוא פדוי עדיף מעשה פדיון
 צנו ובעלה מחלוקת, ולפי' לא קשה איך פודין אוחו בקטוחו
 הא אינו בר חיוצא זיא דדוקא צמלוא שהוא לריך לעשות
 אינו בר חיוצא אצל צמלוא שלריך להעשות צו ספיר הוי
 בר חיוצא סיהיה פדוי כמו סיהיה כימול ואיש :

ומעתה מיושב קושי טויו איך זכין לקטן הא הוי חוצה
 קלת משום מלוא דיליה הוא וכיחא ליה לעצמיה
 דדוקא גני חומה שמעשה הפרשה הוא מלוא שייך היע דכיחא
 ליי למעצמיה אצל כאן דהמלוא הוא רק עליו סיהיה פדוי
 והרי הוא פדוי גס בשהו גדול ומקיים מלוא המוטלת עליו
 שפיר פודין אוחו צ"ד ואפי' הוי חוצה קלת גיכ יכולין לפדוהו
 דכל אדם יכול לפדוהו אלא שאינו מחויב רק אס לא היה
 זכיה לא היה צ"ד נזקקין לפדוהו אצל כיון שזכות הוא נזקקין
 צ"ד לזה וכמיש חוס' סנהדרין סיח עיי סדיה קטן דהא
 דהטבילין גר קטן אינו מטעם שליחות רק הוא זוכה בעלמו
 אלא שאס היה חוצהו לא היה לצ"ד להחמלע להכניס גופו
 צדצר שיש לו חוצה והיכ דכוחיה ואיש :

ולפי' האמור מיושב דעה רמיא דאין האז יכול לפדוה עי
 שליח לפמיש חסונה ציא סיי סיו צחוימ דליש שליחות
 אלא אס המעשה לא מהכי צלי שליחות ועיכ עושה צעזיל
 הצעלים אצל היכא דהמעשה מהכי צלי שליחות ואינו מוכח
 שטובה צעזיל הצעלים לא מהכי שליחות איכ היכ כיון דמהכי
 הפדיון צלי שליחות ואינו מוכח שטובה צעזיל האז לא
 קיים האז מלואו עיי שליח, ולהכי גס צ"ד אין פודין אוחו
 צלי האז כדי שלא יבטלו אוחו מעצמו, וכיז צשהאז חי אצל
 צמח האז חוק לי כראה דמודה דיכולין צ"ד לפדוהו ולהכניס
 עלמס צוה דזכות הוא לו דשמח לא יפדה עלמו כשיגדיל
 שלא ידע שהוא צבור :

ולפי' דצרינו יחכנו מאוד דצרי חנוציס שעמד עליהם צריציש
 סיי קליא דצאח הפודה צנו מצרך בעל לפי שמעשה
 הפדיון אפטר להעשות עיי אחרים ופודה עלמו מצרך לפדוה
 לפי שהפודה עלמו אין המלות אלא סיהיה חפדה והוא נעשה

צו וזה איא עיי אחרים לכן מצרך צלמיה, ואיש כמי מה
 שצמד דאז מצרך על פדיון הן לפי שמלוא האז אינו אלא
 לפדוה הן ולא סיהי חפדה דזה אינו מלוא האז אלא מלוא
 הן לכן מצרך צרכה מצורכה אצל פודה עלמו מצרך לפדוה
 כיון שהמלות הוא רק סיהיה חפדה הנכור פדוי, ועיין חסונה יד
 אליה סיי כיח האריך לסוכיה דאיי לפדוה עיי שליח וצמיש
 יש להטיב על הצנה מדצרי ועיין חסוי מהרי"א יוד סיי רביה
 ועיין חסוי מהרעיש סיי דיש ושיז ועיש שהאריכו צעזיל זה :
סוף דבר הכלל שמעם גס דעתי נועה שהצ"ד יכול לפדוהו צממון
 על היחוס או יזכו לו צממון וכמיש חסיס סיי רליה :
ומה שפלפל מעלתו אס אשה חייבה צפדיון צנה אס מת
 האז והציא דצרי חסונה מהרי"א חויז סיי יאל חספר
 הזה אין אחי ולא ראיחיו מעולם אצל הא דיכולה לפדוהו כראה
 לפעמידי כיון עפי' דצריס הכלאמריס לעיל ומיי למעשה יש
 להטיב צדצ"ד, ודי ילאינו מהורחו כפלאות, עדי יחוש ישיעוה
 הכינאות כנפס ידירו דוביח צאהבה :

עומד הקי צוהס צקיק הכיל :

חשובה שפי'

שליח צ"ד אויפאלו מולחי יוחסיפ שנה סחירו יוסר לפיק :

וסוכה חסי' ללל יומס, לירידי מחוי הנורומס הרב
 הגדול צחורה, אגן יקרה, מעטר צהפלה
 חויצ, זך וכקי כמויה משה סמואל כיי שטערן :

מכתבו הגיעני וצדיח כתיב ענה על מה שפסק השיך
 צייד סיי סיה סקייא שהאז יכול לפדוה אס צנו
 עיי שליח דלא כרמיא שס צסס ריציס והעיר מעבלו דצקלויח
 סיי ספיצ כחצ לייצב דעה השיך שלמד ערצרי הרליש פרק
 כיסוי הדס דאין האז יכול לעשות שליח צמילה וכן הוא דעה
 חויז הגילו דיי יוד סיי רסיד ודימ שס והצויש צייד סיי
 כיח צקופו חמכו עיי הא קייל צנהית שלוחו של אדם כוחו
 וחי' קליח שס עפי' דצרי חוס' ריי' שהקי לכל דצר עלוה
 יועיל שליח ויאמר אדם לחצריו שצ צכוכה עזורי הנח הפילין
 עזורי וחי' ולאו מילתא הוא שהעלוה שמייצו המקום לעשות
 צבופו האיך יפטר הוא עיי שלוחו והוא לא יעשה כלום צודאי
 בקידושין וגיירושין מהכי כי הוא המגרס ולא השליח שכותב
 צבע אלא פלוני פטרית פלוניח וכן כמי האשה למי היא
 מקודשתה כי אס לו והיא אצחו וכן נפסק הוא אוכל ועל
 שמו יחסע ויזקק הדס אצל צכוכה היכ יכול לומר לשלוחו
 עשה לי סוכה והלא יושב זה אצל אס ישב זה חצירו לא
 קיים הוא כלום וכן לולצ וכן ליליה וכל המלוא עיש ולפי'
 היכ צמילה וכיסוי דס לא מהכי שליחות דאס מל או כיפה
 שלוחו לא קיים הוא כלום אלו דצרי קלויח וכפצ מעלתו
 דלפי' צפדיון הן אס השליח פודה לא עשה האז כלום
 ואמאי כתב השיך דמהכי שליחות :

ולפעניד חימה על דצרי הלל השליח פודה צממונו של
 האז וספיר עשה האז המלוא שכתן דחי הפדיון
 וגס כיכר שהשליח עושה המלוא צעזיל האז שצרי פודה
 צממון של האז :

ואמנם יחכנו דצרי לפיי שנתקשה צחסיס יוד סיי רלי'
 מה שליחות שייך צפדיון הן וצבלמא צקידושין
 מלצד הנעה המעוה לאשה לריך שיאמר דיצור הקידושין
 וצעינן סיהיה אמירת השבליה כאמירת המשלח וצנו אפי' עלי
 גיטך ועל גצי קרקע לא מהכי וחי לאו דיד שליח כיד בעל
 אינה עגורשה אצל הכא לא יחא אלא מניה מעותיו על הקוף
 ומשלחו לכהן ומודיעו לו שהוא שולח צפדיון צנו ילא ידי
 חוצקו מהיס ואליל דצר רק שידע הכהן שצצציל פדיון נוהן
 לו ואיכ מה לי הוא מה לי שלוחו וזה פניס רצות אצר גס
 אחי מעדתי צזה וחי' דמייירי שהשליח נוהן צמון של עלמו
 ואינו נוזכה צממונו לאז אלא רולה לפדוה צנו של פלוני
 צממון עלמו צשליחות פלוני ויהיה האז יייה פדיון מניעס
 שלוחו כוחו וכמי שמפריש מהציחא עלמו על כיוו של פלוני
 וכו' עיש ועיין פיה סיי סיה סקטיז ולפי' שפיר חמה מעלתו
 דאיכ אין האז עושה כלום שהרי אינו כוחן המעוה ולמה פסק
 השיך דמהכי שליחות לפי דצרי קלויח צרעה השיך כיי צפיצ :
אבל מיי לקימ דכראה צבור לא מייציע אס השליח פודה
 צממון עלמו וודאי לריך שיאמר שהוא כוחו צפדיון
 הן או הצכור של פלוני עיין יוד כיי סיה סיי וכדפסקין
 צאויח

צאויא סיי חליד צטליח העצמל חמץ על אחרים דלריך לומר חמלו על פלוני יסיה צטיל אלא אפי' אס פורס צמעון אהז דייל כיון סהוא מעוכו מעילא זכו כפרס צו עי' נראה לפעיש חוס' רייד קידושין עי' דצקידושין אפי' מוסר חסן לשליח לקדש צו אשה אין עליה עושה עליה דהוי רק עילי כיון שאס נאצד חספן יכול לקדשה לו עשלו וכו' עיש ואיכ סי' כיון שהשליח יכול ליתן מעון אחר צפדיון זכו מעילא אינו כחפס צפדיון זכו עד שיאמר שנותנו צפדיון זכו על פלוני והרי כהצ חוס' רייד דעשויה צקידושין וגיורשין מעסי שליחות אף שהעשלה אינו עושה כלום לפי שכיכר צמעס השליחות שצושה צצטיל העשלה שכותב צגג אלא פלוני פטרית פלונית וכן צקידושין אוער הרי אה מקודשת לפלוני וכן צפסקה שוחט וזורק על שמו עיש ואיכ הי' צפדיון ה'ן כיון שאוער שנותן צצטיל פדיון צן פלוני איכ כיכר צמעשה שליחות שיעושה צצטיל מעלה ופסיר עהני שליח אצל צעילה וכיטוי דס אין כפי' צן על עי' עיעהל או דס על עי' מעקה ואינו כיכר צמעשה שליחות שיעושה צצטיל מעלה לכן לא עהני עי' שליח וקצרה קלויח ככונה ואין כאן קהייה צצטיל :

איכרא גוף חירון חמיס הכיל העום שכהצ דעיירי שפודה השליח צמעון על עלצו דצנה סייך שליחות כמו צמעשים מעזוחתו על כריו על פלוני ועי' שצע כזאת שאס אחר מעויצ לתה ממון לחצירו ממעוכו שיעושה שליח שיתן מעוכו תחתיו וצמעשים מעזוחתו על כריו על חצירו אין עכין השליחות על שכותן חכריו שגס הצעלים אין מעויצים להפריש מעזוחתס דוקא אלא השליחות הוא על קריאה עס תרומה צין אס מפריש מעזוחת המעלה וצין אס מפריש מעזוחת שליח ואפי' אינו מוכה למעלה ותורס מעלו על על חצירו צכדריס לים היינו צלי דעה צעלים ומסוס זכיס ולהכי צעיין דוקא מעזוחת השליח דאס הוא מעל מעלה אין כאן זכות אצל שיתן ממוכו צצטיל חיוב ממון חצירו צרות שליחות לא שמעכו מעולם רק מדין עבד כעעכי צקידושין ז' הילך מנה והתקדשי לפלוני מקודשת מדין עבד כעעכי וכהצ ריעצי' עס דלריך שאוחו פלוני יאמר לה הרי אה מקודשת לי צכסף שכהן לך פלוני שמתקדש לי ולא אמרינן הלא אלה דכתיבה אחר צצטילו חסיבא ככתיבה עיש והי' כתיבה אחר צצטילו צפדיון ה'ן חסיבא ככתיבה מדין עבד כעעכי ואס כשהוא עלצו כוחן ליש ציה שליחות כקושי' חמיס איכ גס כשאחר כוחן דמהכי מדין עבד כעעכי נמי ליש ציה שליחות ועיין כעין קצרה זו צמלימ פיה ממלוה ריש הייד צרציה עי' שליח כיון שהממון על העשלה אף ששולח הרציה עי' מיי הוי כעושה הוא המעשה וליש ציה אשלרע :

אמנם לפעניד מעיקרא לקיע דפריח צתשו' מים חיים סיי די העלה דצמתנות כהונה ופדיון ה'ן אס הכהן אינו רולה לקבלס כתיבה צעכיח שמה כתיבה עיש ואף דלא אמרינן כתיבה צעכיח שמה כתיבה אלא אס מעויצ לקבלס והכא אין הכהן מעויצ לקבלס דהא יכול ליהנס לכהן אחר עי' כיון דרובת הלאה לצעלים ליהנס לאיזה כהן שירלו אוחו הכהן שצורר לו ראשון ליתן לו הוי כמעויצ לקבלס וכתיבה צעכיח שמה כתיבה עיש ואיכ שפיר סייך צין דין שליחות שיהיה לו כה האצ האשלה שיוכל ליתנו לכהן צעכיח על כהן: **וינתר** מזה נראה לפמיש רעציל גיעין כי דאף דעודר צככסי גר וכצבור עלו הן לא קנה מעוס דליכא כוונה קונה לקנין אצל ציש דעה אחרת מקנה קונה צלי כוונה הקונה וכן כהצ נמי ציש מיל גצי רצ עכ' צעס הראציד ועיין קלויח סיי' עריה סכיה ולפי' צנותן לכהן ואינו רולה לקבל דליכא הנה קונה שפיר צעיין דליהוי שליחו על אצ שיהיה שליח המקנה כי היכי דליהוי כונה מקנס כיון דליכא כוחת קונה ועיין צרין כחוצות ליש שכהצ ועהל שמעין שאין השליח יכול לקנות לעצמו אפי' צאותן הדמים שסרשהו הצעלים לעכרו לפי שכיון שהוא שליח הרי הוא כיד צעלים ולפיכך אי' להקנות לעצמו שאין מוכר אלא הולאה הדצר ערשוכ לרשות וזה לא ילא מרשותו שהרי צמקוס צעלים עומד עיש מצואר דהשליח הוא העקנה והוי דעה אחרת מקנה דהוי צלי כונה קונה ושפיר סייך ציה תורה שליחות ואיש :

ועוד ניל צייצוב קושי' חמיס על סגנון הכיל לפעיש עיס חיים סיי' די הכיל דלשיטה רוב ראשונים דדעת אחרת מקנס יש לקנות זכיה מהיה יי'ח אס כותן מתנות כהונה לכהן קמן עיש ועיין יד אפרים יוד סיי' קי' איכ צפודה צכו עכהן קמן שפיר לריך שליחות כרי שיהיה השליח דעה אחרת מקנה ככיל :

אלא שאני חוכך צום צפדיון ה'ן אס יכול לפדות עכהן קמן לפעיש הריציש סימן קליח סמיס שחקכו צרכס לכסן כמעקצל ס' קלעים צפדיון ה'ן אעיש שאין סכהן עושה עלוה [ועיש נוסח הצרכה והמעס שאין אלו נוהגין כן לפי שלא סוזכרה צרכס זו צנגערא] וכהצ שהמעס מעוס שהכסן זכס צצן ונחתו לאצ צפדיונו עיש והרי אמרינן צכוכה עי' עי' דקמן אקכווי לא עקני ואיכ אי' להקנות סגן לאציו ולי' : **ובהכי** יש לייסצ המיחה הש'ך סימן פיה על הריציש אעאי אין עושין שליח צפדיון ה'ן והוא לפעיש חוס' ציע דף עי' עי' דיה צשלעא דאס אחר זוכה לחצירו לריך להיות ש'וחו של המקנה ואס העקנה ככרי ואינו צר שליחות אי' לצכות להקונה עיש ולפי' סי' כיון צצפדיון שנותן השליח לכהן זוכה צצן לאציו לריך להיות שליח על הכהן העקנה ואין סכהן יכול לעשות שליח צום דהוי חצ לאחרים דסיינו לכהנים אחרים דאס לא יועיל הפדיון שמה ימלך האצ ויפדס עכהן אחר צשלעא אהצ כיון שכהנה לו רשות לתת לכל כהן שירלה לא עקרי חצ לאחרים כמו הליה אס אחר זכה צחפץ זה לפלוני כעצואר צחוי' סיי' קיה סי' אצל הכהן שפיר מקרי חצ לאחרים ולכן לא עהני שליח ואיש :

ועוד ניל לייסצ המיחה צדברי הש'ך לפמיש צחטובה אמת [עיל סיי' שביה וסי' יז] צהצכת קלויח צדברי חוס' רייד דדוקא צמעשה שמתק עמעו פעולה אחר עשייתה כמו צגיורשין שבעשך אחר מעשה כתיבה הגב שיהוא מגורשת מצעלה עי' מעשה כתיבה או צקידושין שהוא קבוי לצעלה והיא אי' וכן תרומס הפירות מעוקים וכן צפסקה שאפסיר לזרוק דרס ולאכלו והפעולה כמעשך מן המעשה הוא לעשלה צזה סייך שליחות אצל צכוכה והפילין אחר ציולא מקוכה וחולץ הפילין לא כמעשך שוס פעולה אחיכ ממנה למעלה וצעשה מעשה אין העשלה עושה כלום ליש ציה שליחות ולפי' צעילה נמי כיון דאס כיעול פעס אחת כדיון אף שכהכסה אחיכ אי' למולו פעס שניה כמיס טרי' סיי' רסיד קקיש עיש וכן צכיקוי דס אס כקסו וכהגלה פ'ור עלכסות דאמרינן צחולין סי' ואיכ אי' שוס פעולה להיות כמעשך מעעשה פעילה והכיקוי רק צעשה מעשה שעל ומכסה ואז אין המעלה עושה כלום לכן כהצ קלויח דלא עהני ציה שליחות אצל צפדיון ה'ן עיש פעולה כמעשך מעעשה הפדיון שצכו פדוי והאצ זוכה צצכו כמיס ריצי' הכיל שפיר כהצ הש'ך דמהכי ציה שליחות :

ועוד צה שלטיה לפמיש עס צחטובה הי'ח דהצכת קלויח צחוס' רייד הוא דליש שליחות אלא צדבר שאין המעשה עועיל צלי דעה ורלון המעלה ואז שפיר יכול לעשות שליח שהרי המעלה יש לו חלק צמעשה זו דהיינו דעהו ורלונו אצל צדבר שאי' לצבל המעשה והיא קיימה צלי רלון המעלה כמו ישיבת סוכה שאי' לצבל הישיבה וכן אי' לצבל הנהח הפילין על יד וראש צזה לא מהכי שליחות שהרי המעלה אינו עושה כלום ואין לו חלק צמלוה זו צדעהו ורלונו ולהכי צעילה וכיקוי דס נמי לא מהכי שליחות דאין האצ עושה כלום דגס אס אין רלונו צמילה עי' המינוק כימול והרס מכוסה ולכן כהצ קלויח דדעה הש'ך דלא מהכי ציה שליחות אצל צפדיון ה'ן אס האצ אינו רולה שיהיה צכו פדוי אינו פדוי וכיון דעעיין רלונו שפיר כהצ הש'ך דעהכי ציה גיכ שליחות ואיש וצה ילא צרכות יכיה על ראשו ככפס ידירו הדושי' צאהצה :

עמס הק' צלוהס צקיק הכיל :

תשובה שפי'

שירית: סוכטיס לידידי סרצכי עווי' הוטיק עלא עחיק כסי' ערי' פכחס ארי' הכהן ניי' צעדיעק :

יקרת עכהצו הגיעני וכפעו צשאלחו צצן צכור שחל יוס ליש צצצת אס לעשות הפדיון צלי' מוטיק או להמתין עד יוס אי' לעשות הפדיון ציוס אי' אחר חלוה, הנה ראה דברי הש'ך סיי' פיה סקיי' ועיין ספר שערי דעה עס [ועיין מעין זה עני' סיי' שלי' סקיי' וסי' הקסי' סקיי' ודגי' עס וכו' ציה סיי' קפי' ורי' עעדין צכידור עלו וצרכי יוסף יוד סימן פיה וצטויה ארי' דציע צלצכי זכרון ליוד אוח יז ותשובה מהרי' סיק יוד סימן ע' צ:] :

ועיין תשובה מהרי"א יוד סיי' רס' צשהי' צעס תכיה צנתח דאחר לי יוס כל יוס ויוס עוצר צעשה דתפדה, ועדצכי חוס' שהצי' עני' סיי' תקסי' מוכח לסי' כיון שעצר

סעבר זמנו יכול לדמותו יותר ע"ש, וניל קלה רא"י דהנה מילה שלא בזמנה או פדיון הנזן שלא בזמנו הוא רק הסלומין של עיקר זמן חיונו עיין חוסי' בשבט דף קלא ד"ה ושווין שכתבו דבעילה אם עבר זמנה לא נטלה טאוהה עילה עלמה סביבה בשעיני עישה בפי' שאם על זח' לא הי' חוזר ומל בנ"י ע"ש. והמריכו בחגיגה פ' מי שלא חג צוים ראשון של חג חוגג והולך צוים האחרון של חג עשעע דלין להקדים אלל כיון שהוא הסלומין יכול לאחר גיכ ואין קפידא ובעילה שאכי דאקור לעמוד ערל והארכתי בזה בעקיא [עיין צ"ט חלוי' סק"ט] דהיינו ע"ש חיוז להיום כיעול מלכד המלה לעול אלל בפדיון אין מלוה להיות נכדה רק לפדות והיינו לעשות מעשה פדיון [ע"ל ס"י שפיה] וזה כוונת מגיל שכתב דאקור לעמוד ערל, גם הארכתי בזה על דברת מגיל בתי' פסק לחלק בין עשה דחשביתו לעילה ודוקי, [עיין צ"ט חלוי' ס"י סק"ט וק"מ ק"ע וקפ"ד], וע"מ העלם שם בתשובת מהרי"א ס"ה"ה הפדיון ציוס מעוס פרקומי כיכא ע"ש: ור"י נראה למה ע"ס למנהג לפדות ציוס דבטור ס"י ש"ה הביא תיקון הגאונים לקדושי מנהגא דפדיוני והביא שם נסוף ומבדק הכהן את הנזן וכו' וכיכ האליה בחיכוך פ' קרח מלוה שליב והוא כעין נשיאות כפיס וקיימיל דלין נשיאות כפיס בלינה דליהקס לשיכות עה שירות ציוס אף נשיאות כפיס ציוס ועיין אשכ"ז יומא דף פ"ז ופרי"ח או"ח ס"י קכ"ט ובכ"ז יוסף שם לכן עושין הפדיון ציוס דוקא, ובדו"ה הי' יסובון לבלרון, ויפרי' כהן: וכחכנת השרון כנפשו וכפס יידרו הדושי':

עמ"ס הק' בלוס נקיק הכיל:

תשובה שפ"ח

שיליה צ' אויפאלו עשיק לסי' הרומה חרוין לפיק:

שו"ב לאהובי אחי הרב המאוהב כמו"ה יוסף לבי סופר כ"י נקיק שאמשאן:

נועם מפחד קבלתי המול לעה ערצ ומה סנוגע לפלפולא בעלתא אין לי פנאי כעה אלל מה ששאלת איך דעתי ומכמה למעשה באחד חלות הלינה ואיכ כלו כ"ט יוס י"ז קרוז לדי' שעות אחר חלות הלינה ואיכ כלו כ"ט יוס י"ז שעות והשליב חלקי עשה בעשיק אימה לעשות פדיון הנזן: **דג"ה** השיך צויד ס"י ש"ה סוף סקיי"ע הביא דעה הב"ח פדיון אותו בע"ש דכבר הוא מנן חודש ולמעלה וכראה שהשיך הסכים עמו ומגיל ס"י שליב סקיע מולק וסיל דלא מהני הפדיון קודם יוס ל"א וכן הסכים בשט"ו חכ"ץ ס"י קי"ד ובאמה שכן משמע מלשון הרמב"ם פ"א מצרכים הי"ז ומלשון הטור והמחבר ס"י ש"ה ע"ש:

ומה שאני מספק לדעה מגיל וחכ"ץ למ"ס נספר יראים ס"י שניג מהא דבדה ת"ז ע"ז דקאמר שבזן ושבנה כולן מעליע דגס לעיני פדיון הנזן בעיני חודש מעליע ולדעתם חודש מלא בעיני של ל' יוס אי' בעיני גיכ שלושים מעליע ולפי' גם ציוס ליא הי' לריך לדקדק אם כבר נשלמו שלושים מעליע דאם כולד ציוס סמוך ללינה לא שלמו מעליע דשלושים יוס עד יוס שלושים ואחד ולא ראיתי מדקדקין בזה: **ולפעני"ד** מה שהביא השיך סקיי"ז דוהגין לפדות ציוס הוא מה"ע דכסנוולד לעה ערצ גם ציוס ליא לא שלמו

כ"ע יוס י"ז שעות השליב עד היום ובקין ציוס הארכים אפשר שלא שלמו עד ח"י עשה עשירית ולכן כהגו גיכ בעושין הפדיון נקעודה להרי"ס ולא חששו להיות זריזין עקדימין אלפרא: **ואמנם** גם לדעה הב"ח מ"ש השיך על דברי הב"ח ד"ס לחלק בין הגיע הנזן ציוס וי"ז בהשכמה לנזן חודש שהוא כ"ט י"ז השליב וכו' דבהשכמה לאו דוקא דהיה כל יוס ר"י וכו' ובאמה בניה לא כתב לשון בהשכמה אלל עשה צ' או ג' על היום, ולפעני"ד דהוא דוקא מעוס דהב"ח גיכ סיל דלין לעשות פדיון בלא סעודה וכמ"ס שה"ד ס"י קכ"ט ומ"ש השיך סקיי"ז ואפשר לומר דמעוס סעודה לאו דאם מקדימין לפדות ציוס ל' חידוש בעיני השתא מאחרי' מעוס סעודה כמ"ס שה"ד שם ואי לאו מעוס סעודה היה יכול לפדות בע"ש סחול הפדיון בשבט ע"ש כ"ס דמקדימין בצביל זה וליע, ועיין במגיל ס"י רמ"ע קק"ה דפדיון הנזן סעבר זמנו אקור לעשותו בע"ש מעוס סעודה ועיין שם סק"ז דלפ"י בזמנו מלוה להחמיל קודם עשה עשירית כיכ הב"ח ועיי"ש ש"ס שליה ולכן גם בשלמו כ"ט י"ז השליב בע"ש סיל לבי

כיון שאין זה עיקר זמנו שחיי לכתחילה מורה הב"ח דמעמינן עד יוס ליא לכן דוקא אם שלמו עשה צ' או ג' על היום שאפשר להחמיל הסעודה קודם עשה עשירית אז עושין הפדיון בערצ ענה אלל כל היום לא דבלי סעודה אין עושין וגם סעודה אין עושין אז מפני שאינו עיקר זמנו אלל בביד כיון דלא שלמועד קרוז לקוף עשה חמישי' אחר חלות היום סמוך להכנסת ענה ולז' ודאי ליא לעשות סעודה ודאי אין פודין בע"ש:

ואמנם אם לעשות הפדיון בעוש"ק או ציוס א' כבר הארכו בזה אחרונים וגם אני כהבתי בזה בתשובה אחת [הקודמת] ופעליתי לפדות ציוס אלל בזנך כצורך חיי"כ"י זכרוך כוזב לך כי היה הפדיון בליל מולטיק אך אמרת כי בנזן אחותך הבכור היה הפדיון בניה אביך הגאון ז"ל ציוס א' בחלות היום ובאמה היה חידוש בעיני שאין מדקדקים בזה שאם שלמו כ"ט י"ז השליב ציוס ל' לפדות ע"ד בליל ליא או עכ"פ ציוס ליא בנזוק דזריזין מקדימין אלפרא עיין פסקים ד' וכ"ס דשיהוי מלוה לא מעמינן כדאמרינן יצמות סיל ואין מחמילן את המלוה ולפעני"ל איש, ואפשר נוער עוד כיון דכתיב ופדויו ענן חודש ספרה ואמרינן במגיל' הי' ימים אחת מונה למדעים ואי אחת מונה שעות למדעים ואיכ לכיין פדיון אין שום מעלה לשעות אלל לימים וציוס שליך לפדותו אין נפי"א אם מקדים או מאחר רק שלא ישנה יוס יואר ועיין כעין זה בחוסי' סעוועה י"ז ד"ה ע"א:

בר"א של דבר לא יעשה הפדיון בע"ש רק בעוש"ק או ציוס א' ואין כיכ קפידא בזה ו"ס דיעות סוכות באחרונים ואודות שיפור דמי הפדיון הוא כ' לוואלליגער ומה"ס כתב להוסיף אחר שיהיה כ"א לוואלליגער ובכסף שלבו סוב ליקח כ"א או כ"ז קראכען ומה ש"סוה בשביל הלורה והמענה אין לחשוב שזה כסף דהוי כמו סעוועה ואין פודין בעשעוה, [ע"ל ס"י שפ"ד] חמ"ד דושי"ת בלחנה:

עמ"ס הק' בלוס נקיק הכיל:

תשובה שפ"ט

שיליה מאדע יוס הי' ראה חרלי"ז לפיק:

יתענג על רוב שלום וזכרה וחייס ירדי הרב הגדול בחורה וזמעשים, חכס חרשים וכזון לחשים, הוותיק, מלא עתיק, כשי"ת מו"ה יעקב עשה כ"י אביד דקיק ס' קראכנא:

נועם מכחצו מעשיק סעבר הגיעני ואשר שאל אודות הבכור שהומס ציד כהן אם מותר למשכנו לנכני ולהלות עליו וכבר נשא ונתן בזה עם חמי' הרב החו"ב מו"ה חיד"ה הכהן כ"י ועיי"כס שפיר חזו ברע"א צויד ס"י ש"ז דמותר למכרו לערכים והיא מהנסות מרדכי ספיי"א דיבמות: חסובת מהרי"ל ס"י מ"ז ש"ס הפרכס וש"ס במהרי"ל הביא שמהרי"ח חולק וכן בחידושי אכ"ש ש"ס ציצווח הביא דעה ההולקים וגם הי"ש"ש בחולין חולק ואוסר כאשר הביא כ"ז השיך ש"ס ובישי"ש הוסיף לאקור אפי' היא כבר ודאי למכרו לגוי ואינו מותר רק להאכילו דרך ז'מנן והביאו השיך סק"ז:

ודג"ה בהגה"מ ומהרי"ל ש"ס כתוב מהגו סוב והגון למכרו לערכים מחיים ובהשכמה חתים יוד ס"י ש"ג חמה הלל הגוי יעשהו כבלה ולריך קבורה יעי"ש ולעדיד דמזוזר בצכוות ס"י דמיד פודין קדשים להאכילו לכלבים דרי"ס הזבח ואכלת אין לך בהם היחר אלל מעשה: ציחה ואילך ולהכי אקור גיזס וחלב אלל ע"ד דס"ל אין פודין דרשי הזבח ולא גיזס צטר ולא חלב ואכלת ולא לכלביד ולא דרי"ס שאין לך בהם היחר אכילה אלל מעשה ציחה ואיכ כהי היכא דנעשה כבלה או עריפה ציד ישראל אקור גם לכלבים ולנכרים מעוס ואכלת ולא לכלביד שלא החירה חורה לכלבים ולנכרים אלל היכא שמוחר לישראל כמ"ס חוסי' זכמים דף ע"א ע"ז ד"ה ובעריפה ובכמה דוכתא ועיין או"ז הלכות בכורות ס"מ תקכ"ד באריכות ע"מ אין בזה איקור מיוחד להאכיל לנכרי ולכלבים מעוס בזיון קדשים דזה רק מדרבנן רק שאקור להאכילם מעוס שאקור בסכאה כמו סעוועה אקור כמזוזר זכמים ק"ד ואיכ כסעעכו מחיים שעדיין לא הוי כבלה ואפשר שהגוי ימחו לשחוט ע"י ישראל אז ספיר מותר בהכאה ומותר למכרו ואם הגוי יעשנו כבלה אחיכ ויאחר בהכאה אין כאן שום איקור דהרי לא לאקור לגוי והישראל כהנה בשעה שהיה מותר ליהנות:

לאכילה לישראל ועיין באשרי חולין דף ל"ד בשם הראב"ד דעה"ע לא שייך לעכין כיקור חזקה איסור וכאמ"ן ע"א לפי שהבשר לא נאסר מפולס עיי"ש ועיין ביו"ד ס"י קכ"ז בט"ו סק"ו ובנקה"כ ע"ס :

ורא"ה לנסרה ראשונה מפסק שרוע נס"י ס"ו סעי"ף וי"ן דחלצו ודמו וגידו וקרנים כמכרים במקולין וכו' חלמ"א אש"י דחלצו וגידו ודמו אקורים באכילה לישראל מ"מ כיון שהבשר עותר לישראל ממילא חלצו וגידו ודמו מותר במכירה לככ"ר, אמנם אין ראיה מזה דעד"ן י"ל דהיכא דאסור באכילה לישראל אסור ג"כ למכרו או להאכילו לעכו"ם מזה"כ דואכלת ולא לכלב"ך משום ציון קדשים הגם דלפי האמה איסור ציון קדשים הוא רק מדרבנן כמבואר בכה"מ דוכתי ועי"ן ב"ש פ"ד דחולין ס"י ד' מ"ו י"ל ג"כ שהוא מה"מ והא דמותר למכור חלב ודס וגיד היינו לישראל ליהנות בו ולא לאכול לעכו"ם :

אבר אחר העיון הא זורכ"א דהרי צמקוס שאסור משום ואכלת ולא יכלב"ך אסור בכל הנאות ואפילו העור טעון קבוצה כמבואר בשרוע ס"י ס"ז ס"ב צמל"א טריפה והוא עמ"י זכחים קיד וא"כ אי קיד דגם צמקוס שהיה"ה זביחה הבשר לישראל ע"מ חלב וגיד ודס שאסור לישראל אסור להאכילו לעכו"ם משום ואכלת ולא לכלב"ך איכ"ה היה אסור בכל הנאות אלא עכ"מ כיון שהה"ה שהחיה חלק ממנו לישראל גם החלק ממנו שאסור לישראל מותר להאכילו לככ"ר וכ"כ :

ובזה ישנתי בשו"ת אחת [עיין ס"י הקדום] דברי הגהות מרדכי ספ"א דיבמות ומהרי"ל בשו"ת ס"י מ"ב בשם הפרכס שכתבו עוז והגון למכרו לעכו"ם מה"מ וכו' והתפלא צמח"ס יו"ד ס"י ס"ג הל"א הגוי יעשהו ככלה וודאי ול"ך קבוצה יעיי"ש ולפ"מ לק"ו דאין איסור בזה שמאכיל לעכו"ם או לכלב"ך ו"לד ע"ס אכילה העכו"ם או הכלב"ך נ"ד שאלת דאסור לגרוס אכילה גוי מדרבנן עכ"פ ועי"ן מל"ו פ"א דמעילה הי"ט דאסור להאכילו ולמכרו לעכו"ם משום דאסור"ה ומכירה וכתיבה בכלל ש"ה הנאות ועי"ן מ"י רש"י"א נדרים דף מ"ז ע"ב ואפ"י עורו אסור בהנאה אלא דצמקוס שמו"ה באכילה לישראל ומה"ה בכל הנאות אלא היכא דאסור לישראל כהנה החורה ואכלת ולא לכלב"ך שאסור בכל הנאות והנה בצבורות מ"ו אגרי"ן חזנה ולא גיזה ע"ש הל"א ואכלת ולא לכלב"ך מכ"ן שאין פוד"ן אח"ה הקדשים להאכילן לכלב"ם איכ"ה דאמרי חזנה ואכלת אין לך בה"ס הי"ה אכילה הל"א משעה זביחה ואילך אלא פוד"ן אח"ה הקדשים להאכילן לכלב"ם ופרש"י מהכ"ה מפיק גיזה וחלצו דאסור וצ"ב אור"ה דקרא ולא דריש ואכלת לאפוקי כלב"ם עיי"ש ומבואר דל"ה אין צו הי"ה אלא מזביחה ואילך אלא לתיק דל"ך קרא צ"ב ולא חלב ע"כ ס"ל ד"ש צו הי"ה אכילה קידס זביחה והוי ס"ד דחלב שרי ול"ך קרא צ"ב ולא הל"א וא"כ דכתב קרא חזנה ולא גיזה צ"ב ולא חלב מ"מ מותר בהנאה ונה"מ חוץ מגיזה ועבודה ומותר ליהנות בהנאה מכירה לעכו"ם ונה"מ ולפ"י כשמכרו לעכו"ם מה"מ מה צ"ב שעכו"ם יעשהו ככלה אח"ה וה"ה אסור"ה ה"י א"ז לא כהנה ונו"ו שכ"ב הוא של עכו"ם וצ"ע"ה שנהנה ממנו ומכ"ר וה"י ה"י מותר בהנאה וא"י שהעכו"ם כהנה מאי"ה וכו' כיתנה חורה לעכו"ם ומ"י אסור עליו פסוקה"ק שמו"ה בהנאה הג"ע צ"למ"ך וכ"י אסור למכור חמ"ן לעכו"ם קודם פסק משום שעכו"ם יהנה ממנו צ"כ צ"ע"ה שה"ה אסור בהנאה הא וודאי לי"תא ועי"ן פק"ה"ס כ"א ובא"ה ס"י חמ"ג וה"י ל"ש וא"ש קו"מ חמ"ס :

אמנם יש להשיב על ראיה הנ"ל דדוקא חלב ודס וגיד שגם צמקוס חולין כשרה אסור לישראל ולא קאי כלל על זה ואכלת ונמילת כמי לא מועטי"ן ביה ואכלת ולא לכלב"ך שיה"ה אסור לעכו"ם אלא צמקוס אחרים דשי"ך ביה ואכלת צמקוס שמנקרין אותו ספ"ר י"ל דצמקוס שאין מנקרין אותו ואינו ראוי לאכילה לישראל אסור גם להאכילו לעכו"ם משום ואכלת ולא לכלב"ך, ולא מלבי א"י אומר סב"א זו אלא הד"ב אפור"ש י"ל אפי"ה אסור זרוע צ"ה צבורות ס"י חני"ד וז"ל ע"ב אחר שמי"ש קו"מ"י ר"א דצבורות לי"ב מח"ר ר"ע צבור צ"ע"ה אפי"ה לגוי וצ"כ"ס כ"ג משמע דאוסר אפי"ה צמל"א טריפה ש"ר לעכו"ם ומ"י דבכ"ש שמו"ה לישראל אי"ה ק"ש ל"ב וא"י ומותר גם לעכו"ם אלא צ"ע"ה דל"א חז"י לישראל לא אי"ה ק"ש ור"ס לעכו"ם והא"ר"ך ע"ס וכ"מ ומח"ך כ"ך נסתפק הח"ב שמו"ה על חלצו של צבור א"ס מותר להאכילו לעכו"ם כי ש"מ כמו כן אסור להאכיל חלצו לעכו"ם ולא מקטי"ן ל"ב וא"י כיון שאינו נאכל לישראל או דילמ"א אפי"ה ל"ב דאסרי להאכיל

אל"א הא קט"ה לי הא"ך מותר למכרו לעכו"ם עה"מ ס"א אסור בגיזה ועבודה כמבואר בסי' ס"ה וסעכו"ם ודאי יעבוד צו וא"כ אסור לגרוס עבודה בקדשים ועי"ן צמ"ק י"ב וצ"ן ע"ס ועל"מ פ"א מה"י מעילה הי"ט ועי"ן משו"ת מהרי"ל ס"י י"ד בלשון הסו"ה משמע שאין למכור צבור לרועה עכו"ם לרעה צמ"ך ש"ה צמ"ה מחמת חס"ה הרב"ע והוי ג"כ עבודה בקדשים וצמח"ס ס"י ס"ג החעורר צ"ה דמבואר בשרוע ס"י ס"ג דמותר למכור צבור לשומר גוי עיי"ש מ"ש, ולעכ"ד צמ"ד"ק לשון רמ"א מותר ליתן צבור לגוי כדי לגדלו וכו' עבואר דמותר רק כל זמן שה"ה קטן ואין צו חס"ה עבודה והרב"ע רק חס"ה שיעשה צו ע"ס ול"ה לא חיי"ט"ן שלא י"ל"ה להפסיד שכ"ו עי"ן צמ"ך ע"ס ומהרי"ל מ"י"י כשהוא גדול ע"ס צו חס"ה הרב"ע ועבודה ואסור טע"ס הכ"ל וא"ש : **הג"מ** שמה נראה דלרעות לצדו מותר למכור דאין חס"ה הרב"ע ולא חיי"ט"ן שיעשה צו עבודה אחרת היינו דוקא צמ"ה שנתפס עליו כג"כ כשעובד צו אלא בגוי הלוקח ורובא לר"ה זכ"י ודאי קשה א"ך מותר למכור לו הא גורס עבודה בקדשים ולכ"ה א"ש לח"ה דדוקא צמ"ה צמ"ה של ישראל שייך ביה ג"כ עבודה או ג"כ מוס אלא במכירה לככ"ר שהצמ"ה של ככ"ר אין צ"ה איסור ועי"ן חו"מ גי"ט"ן מ"ז ד"ה אמר יתוס' ע"ז כ"ה ד"ה הא מ"מ דוחק לח"ה צ"כ, ונראה דמשי"ה ש"ה רמ"א בשרוע לשון הגה"מ ומהרי"ל וכ"מ ע"ז למכרו קודם שח"ה והיינו הגוי ישחטנו צמ"ו ואין כאן חס"ה עבודה בקדשים וצמח"ס כת"ב למכרו אחר שח"ה בלא צ"ה ה"ה וע"ז י"ס לפק"ה כיון שכת"ב צמ"ה ישראל כיון שכ"ב ח"ה עליו חוצה צ"ה אסור בהנאה צ"י צ"ה כמו שאסור באכילה צ"י צ"ה להמחמ"ים צמ"ה ה"ה אפי"ה צ"ע"ה והש"ך קאי במכרו מה"מ דלא ח"ה עליו חוצה צ"ה ועי"ן צמ"ך ס"י ח"י סק"ה ולכן ע"ז ית"ר למכרו מה"מ והגוי ישחטנו צמ"ו :

תבנ"א לדיכ"א דמותר להנות עליו צ"ה א"ש לא יפרע לככ"ר עד זמן פלוני יהיה הצבור שלו אלא אסור למכרו להככ"ר רק ישחטנו צמ"ו לישראל ולא יצדוק ה"ה וכו"מ החמ"ס ו"ל דל"ה לא ח"ה הכ"י גאו"ס ש"מ ינכ"ר הגוי צמקולין וצ"ה והוי ג"כ ציון קדשים מוס"ה דה"ה רק איסור דרבנן ואין כאן מ"חוס :

שוב נח"שנתי אש"ר כ"ה דמכירה מותרת צ"ה ח"ה מ"ו להשכין אסור דילמ"א ימות או יפר"ך והנו"ס צ"ה לק"ה וכמ"ל פ"ע חז"ו צ"ה"כ ועי"ן צמ"ה ס"י חמ"א סק"ג וש"מ ימות ויפר"ך חיי"ט"ן לכן כיון שג"ף הי"ה המכירה צמ"ה צמ"ה ס"ו"י ומה ש"ה החמ"ס להעמי"ם צמ"ה מטיקט"ן ה"ה י"ה סק"ה להעמי"ם כן צ"ה וק"ו ית"ר שכתבו"ן דאפי"ה וודאי כשרה אסור למכרו משום ציון קדשים כדעת י"ש וא"כ מותר רק ד"ך זימ"ן לכן ה"ו דלא לוס"ף על"ה להח"ר במכירה כ"ל ולא להשכין, וצ"ה ח"ה צמ"ה צמ"ה יד"ו הכ"מ, אחר ח"ה סמ"ה ר"ה"י צמ"ה צמ"ה יוס"ף ס"י ס"ז דמ"ק ש"ה"ן ע"ס רמ"א דמותר למכור עיי"ש צ"ה"ך ומ"מ לי"ט"ן איסור להשכין כ"ל כמ"ל :

עמ"ס ה"ך בלוח"ס צ"ה ח"ה :

תשובה ש"צ

ש"ה"ת מ"דע"ה יוס"ג שופ"ט"ס חל"ז לפ"ק : **י"ד** אור לי"ט"ר, ע"י יוכ"ן ב"ה ד' צ"ה ח"ה, לה"ה"י י"ד נפ"י הר"ב המ"ה הגדול צ"ה וצמ"ה"ה, מ"ה"י מ"ה, צמ"ק כק"ש מ"ה חכ"ה יוס"ף ל"ה כ"י טיי"ט"ל צ"ה אצ"ק טע"ס :

א"ר הצ"ה צ"ה לגלות א"זו למע"ן ה"ס אח"ה דצ"ה חורה צ"ב אש"ר ש"ל חו"ד אודות צבור שכת"ב צמ"ו וכסת"פ פ"מ צמקוס שאין מנקר"ם חלק אחרים ואסור באכילה לישראל א"ס מותר למכרו לעכו"ם משום ואכלת ולא לכלב"ך : **ה"ה** מ"ה"ה פ"ע א"ל"י דמותר למכרו לעכו"ם דלא דרש"ן ואכלת ולא לכלב"ך אלא צמקוס שהח"ה לא הוכ"ר כל"ס לישראל כגון צמל"א טריפה אלא צמקוס שהח"ה הח"ה באכילה לישראל חלק הפ"ס גם חלק אחרים הח"ר צמ"ה לככ"ר ולא שייך ביה ואכלת ולא לכלב"ך, ועוד כיון שצ"ה גם חלק אחרים מותר לישראל רק שא"י יכול לסלק הא"סור מש"ס ספ"ר קרי"ן ביה ואכלת דה"י הצ"ה ר"ה

צטרו לעכורים הכא יתירו דאינו צר אכילה כלל כיון שגם צנטעם חולין כפרם אינו צר אכילה לישראל הכי מפורש יולא כקצרה סכיל :

אלא דמתעוררו עס ים ללמוד סיחי סכתו ושאל לריצט זיל וטעני לו דודאי לריע מותר להאכיל הלבו לעכורים כמו צטרו וכיון שגם צנטעם סיה מותר לעכורים מכלאי וזיל אי לאו עימוטא כדאמר לעיל צפיצ אי עס לני וזיל הלבו לעכורים מותר אף פסקהעיק הלבו מותר חיל אך חלק [ולשון זה הלבו לעכורים מותר ליתא עס צנע' ולריך פירוש ואכיע] ואפי' לניה דצרייתא כיל צעותר עטעם שאינו צר אכילה לישראל וכו' סרי שלא הולרך קצרה זו דאינו צר אכילה לישראל רק לניה דצרייתא אזל לריע הלבו מותר לעכורים צלי סך קצרה אלא אפי' סיה צר אכילה לישראל צעקום אחר ועכסיו אסור לישראל עיע סיה מותר לעכורים כיון שצטרו מותר לישראל איתקם לני וזיל ולהכי גם החלק שאסור לישראל מותר להאכיל לעכורים ואיכ צניד צחלק אחורים נמי דכוותי' זס צנור :

ועוד כיל ראיס צנורה לקצרה סכיה סכתו לעיל והנה מלך הגיד צעלמו שאסור לישראל ודאי מותר לעכור לעכורים כמו הלבו אפילו לניה דצרייתא וכיס לריע וכעיש האוין הכיל אלא דנימא דצעקום שאין ענקרין גם הצטר אסור צמחמו לישראל ויהיה אסור גם לגוי וכחצתי כיון שהצטר מלך עלמו מותר לישראל ליש ציה ואכלת ולא לכלניך וראי' לזס עמוס' זכמים עיא עיצ דיה וצטרפה הקי' ריא כיון דלא ידיעא מה עועלה כאן רעיה דלעילא איא עמוס ספק טריסם ולכותיס ולכלניס איא דאין פודין קרטיס להאכילן לכלניס ומחיס נמי לא אפשר ליסנות דפסקהעיק אסורים צניזה וענודה וכו' ומירץ צתי' הסני דכי אמרין אין פודין את הקדשים להאכילן לכלניס הכימ היכא דלא חזי אלא לכלניס כגון קדשים שמתו או כפרטו אזל הכי אסורים צמחמו טרפות חולין סכתעצרו צהס אזל קרטיס גופיהו אס סיה מכיון דחזי לדידה סרי להאכילן לכלניס ולכותיס עייש צעוחר אף דעכסיו אסורים לישראל צמחמו סענודות סריפה מיע כיון שאין הקדשים צעלמוחו אסורים לישראל לא קרינן ציה ואכלת ולא לכלניך והיכ כיון שהצטר צעלמוחו מותר לישראל ואינו אסור רק צמחמו הגיד סנתוכו והגיד ח וודאי מותר למכרו ולהאכילו לעכורים ככיל והוי רק כצמחמו צמחמו סריפה של חולין לא סייך ציה ואכלת ולא לכלניך ומותר למכור חלק אחורים לעכורים צלי ניקור צצבור סנשחט צמוצו והוא כפר כמו חלק הפכים להמחיריס למכור צלא זיענן זה הכראה לפעמיד צענין ס וצזה אחמוס צצרכה עשולסת ידירו סכאמן דרוטיה :

עמסס הקי' צלוהס צניק הכיל :

תשובה שצ"א

סיליה צ' אויפאלו הי' פקודי חרעיע לפיק :
שוכים לאהוי הרצ העלוהיג ידיו לו רצ צחוקי חורצ
כמורה יוסף לני צופר כיי אצדקיק דערעטעקסע :

יקרת מכתבו צא לירי מעול ונפטו צשאלתו צכהן סכולד לו צבור צמחמו סהורה והועס והותר לו לשהטו עפי' דין רק הוא אציון וחוטם סעא יעלא סרפס וטעין קצורה דעורו עס צצטרו אסור צהכאה כעצור ציויד סיי' סיי' ורעיא עס סחיר לעכור לעכורים קודס סחיה אף סייך מציא צסס עסרסיל דאסור למכרו מחיס וחסיס יויד סיי' סייג הוכיה דאפילו צהפיצ אסור לישע' דליש' צזה ספסימ דאין לצעלים צו כלוס והכהן עקבל עתכתו עיד כן סאס יעלא סריפה יקצרו עיש, ורלס מעלמו לומר דזה דוקא צצבור סכולד לישראל ונחמו לכהן אזל כהן סכולד לו צבור מפרחו ספיר סייך ציי' ספסימ :
לפעניד לא כראה כן דהא אמחני' דהנן פיא דעיע' הצבור עוכרין אותו חמים הי' וציע' הי' ושהוט ועקדשין צו את האסס אריכ אי' אצא צר אצנה צמחמו ז' עיצ ליש' אלא צמנן הזס הואיל וזיה לני' לכהן זכיה צגווייהו אזל צמנן סניהעיק קייס כיון דחס להקצרה הוא דקאי אין עוכרין אותו חמים הי' ופירסי' דליכא לכהן זכיה צגווייהו אלא עסקפרת איפורין ואילך, והקסו צחוקי' הא אמרני' צציק כיי סור וסור פסקהעיק סכגחו אציי' אחר חלי' כזק וצוקי' לה צמועד אזל סור של פסקהעיק ספור אלוהא לאו רעהו קרינא ציי' וקאחר חחס כמי דסור של דריוט סכגח סור של פסקהעיק

חייצ אלעא עטעע דקרינא ציי' רעסו וליל דקעייתא עיירי צצבור דלא עלי' פריק וצרייתא צשאר קרטיס דפריק לסו צמוצן וסחס צזסי' חייירי וכו' ואפיס קאחר חחס דלאו עמוכא סוח ואיכ קסס דסכא קאחר דעמוכא סוח צזסי' וליל דסכא אחיא כריסע' דקיל קרטיס קליס עמון צעלים סוח אלא דצמחמו כסונס דחזיון לסקרנע צזסי' מורס דכסניס עסולחן צנוס קצרו כדאמרינן ציק י'ג ועיין צחוק' עס ולסכי צזסי' דלא חזיל לסקרנע סוי עמון כהן זסאי' דסחס כרצנן עיש וכיכ חוק' ציק י'ג דיה וחס איחא דעילמח דריכ לא מיחוקעא אלא כריסע' ועלונחא דאציי' ורצא כרצנן וכחמו דאפי' צעיע סוי דוקא עמיס לרצנן עמון צצבור עמוס דאסור צניזס וענודס זס עוכרה דסא צצור פסקהעיק עיירי ועיין חוק' ציק י'ג עיצ דיה סור, ולסייעתס ליל דודאי אציי' ורצא לא פליגי אכחס עחני' דעס' עעיש לוער דעחני' ריוסע' ואינסו סצרו כרצנן אלא דאף דעמון צצבור סוח עיע' ים לכהן זכות צגווייהו ססחורס זיכס לו לאכלו צמוצו וכן צצבור חס יכול להקריצו ולאכלו וזכות זה יכול למכור וכלפי' עס דעעטר צמחמו אי' למכור כדילפינן צצבורות לני' מקראי', קאחר דצצבור יכול למכור כדילפינן נמי חחס ועיין חוק' קדושינן כיי דיה סעקדס וסכי' עס :

ומעתה לסיפת חמוס' כיון דאפילו צבור צעיע סוי עמון צצורה וכסניס ענודה קציי' פסיפא דליש' הפסד ערובא ספרי לא זיכה לו צנוס רק עיד כן סאס יעלא סריפה יקצרו, אלא אפילו לרעח סרעציס פיא מצבורות היי' והעחצר צקיען סיי' סעייף ויי' ספסקו להא דריכ צמחמו זיין ואיכ קיל דצזסי' עמון כהן סוח ולקוטיה חוק' עסא דציק כיי יל דקיל כעיש צאסיפת זקניס ציק י'ג דסחס עיירי קודס סצא ליד כהן דלא סוי לא דכהן לפי' שלא זכה צו עדיין ולא לישראל לפי' ססופו ליכהן לכהן ולכך לא חסיצ של רעסו אזל צצא ליד כהן עמוני' סוי עיש, או כעיש סרהיע סייצ מצוקי' עמון הייע דלא עיירי כלל צצבור רק צשאר פסקהעיק קודס סנפדו, והא דקאמר חחס סור של דריוט סכגח סור של פסקהעיק חייצ היינו אחר סנפדו עיש ואיכ צצבור צזסי' עמוני' סוח ואיכ ספיר יל דצצבור סכולד לכסן גופי' ספיר מקרי הפסד, וכיע עלשון רשי' ציק י'ג דיה אה האסס דעמונן סוח דצעליו של צבור היינו כהן דעשולד הצבור שלו סוח :
ומ"מ כיל דליש' צזה הפסד והוא עעמיס סרעציס פיא מצבורות היי' סכל חייצין צצבור צמחמו סהורה כהניס לויס וישראליס ואעיש סצבור לכהן אס כולד לו צבור מקריצ דמו וכו' אזל צבור אדס וכו' כהניס ולויס ספוריס וכו' מצור סיש חילוק אלו היי' כהן ספור מצבור צמחמו סהורה היס סייך צו הפסד אזל כיון ססוח חייצ צו ועס ססוח שלו סוח רק כמו כהן אחר סהורה נחכה לו צמחמו כהונה רק ססוח קודס וזכה כיון שגם לישראל עונת סכאה שלו סנוחכה לכל כהן סיללה וחס הצעלי' כהן מחזיקי' לעלמו צמחמו מוחנו כהונה לא צחורה צעלים ואיכ עיד כן מחזיקו לעלמו סאף אס יערף יקצרו וליש' צזה הפסד :

וגם מיש דאפילו לרעח ישיש דאסור לעכור עמוס דצמחמו צחיה צחוקת איסור עומדה היינו דוקא לענין הצטר ולא לענין סעור, כמדומה סוח סבור דהישע' עעסס מחזיקין מאיסור לאיסור אחיי' עלה דצמחמו צחיה צחוקת אי' אצמחיה עומדה לכן כהצ דזה ליש' לענין סעור דלא קיימא עעולס צחוקת אי' אצמחיה, אזל לא כן סוח דאיכ גם לענין מכירה הצטר ליש' מחזיקין מאיי' לאיסור ספרי אצמחיה אינו אצמחיה ומותר לעכרו רק צאכילה אסור ואיך כחזיק עזה על איסור סרפה לענין לאסרו צהכאה מכירה, ועיכ לוער אי' מחרתי או כיון דמחזיקין מאיסור אצמחיה לאיסור סרפה לענין אכילה ואסור צאכילה מוילא אצמחיה עלך ולא לכלניך וזה סייך כמי לענין סעור כיון דמחזיקין אותו לררפה מוילא סעור אסור צהכאה עלך ולא לכלניך אזל סחמח דישע' לאו עדין מחזיקין מאיי' לאיי' אחיי' עלה רק כהצ דצמחמו צחוקת איסור סרפה עומדה עמוס סריפות דריאה דקיייל אס נאצרה סריאה צלא צדיקה סרפה לכן כל זמן שלא צדקס אסור למכור וכיון דאס היא סרפה גם סעור אסור למכור סייך חזקה איסור זה גם לענין סעור :

ומה סהציא מדברי הרמניס פיא מצבורות היי' דאס נשחט צמומו יהנו כהניס צעורו, איכני יודע כוונתו כיון סהציי' סכריע דלא כוותי' רק כרעח רשי' וראיש' דעורו אסור וקצע כן להלכה צשויע סיי' סיי', ואפילו לרעח סרעציס אכי מקוסף האידנא דליכא מועחא וניהר עיי' גי' צני' סככסח אס עורו

עורו מותר לכספים, ומה סגניאנו לטעם זה טוח לטון הנמרח זכאים קיד ואף ריש לא אמרה אלא בשהחירו עומחה אצל לא החירו עומחה לא וכן הוא לטון הרעצים עם וסוף שכשחט עם עומחה אלא שגריע אפסר לפרט דנכשחט שלא עם עומחה קכסי' ליי דהכל אסנהיג כעצור צסי' שיי והיה שלא עפסי' גי בני הכנסת, אצל נגמרא קסה לפרט כן שחרי כחזו חוקי' עם אצל לא החירו עומחה לא משמע דוקא משום טריפות סח לאיה לא והיינו דלא כריע דקנים וכו' ואיכ אפסר לומר דהחירו עומחה דוקא נטיין ולא סגי בני הכנסת אף כי איכני יודע טעם לחלק שיע הלשון משמע כן :

ובעיקר הדין הנני שולח לטעם פה שיהי חסודות בדברים אלו אשר כחצתי זה שנים רבות [עיל סיי' שפיע ושל] ומהוכס יראה שדעתי נוטה שטוב למכור לנכרי מחיים וישחטנו בפני ישראל מיד ולא יצדוק הריאה וזהו המצורח שנדרשים לפענידי, ואם שחטו ישראל והוא כשר מותר למכור חלק אחריי לנכרים עיר שמוחר למכור חלק הפנים כמזכור צויד סיי' שיי סעיף ויי ולא עיר המצורח עם שמוכרין חלבו ודמו וגידי, ויען כי הזמן קלר התי' זהה שגיחה קולמסי ודי' יפרוק סוכה שלומו עלינו כנפשו ונפש ידידו דושיח :

עמס הקי' צלויה צקיק הכיל :

תשובה שצ"ב

סילית צי' איפאלו יוס צי' לסי' את הצרכה אשר תשמעו הרמיהל :

ברכת העלה לראש ירדי הרבני מויה יעקב לבי כ"י צקיק ע. לודאש יעיא :

קבלתי מכתבו על דבר הצבור נהמה טהורה שכקדק אזנו והיינו הנשם הצולט ען הראש כעין קרן אס מותר לטחטו על זה צמדינה כעצור צויד סיי' שיי וכחז שיש קבלה מהגאון המנוח מויה יחזקאל פאכעטה זליל שהיה אציד דמדינה עם כי הלרימה לריך להיות נעומק תחמית הארון למטה עמס וגם עמחני הרצ הנחשיג אציד עם קבלתי שאלה זו ודעתו נוטה דכל שכקדק צעלס קסה ולא צאליה רכה הוי מוס צכל הארון והציא קלח סמוכים לזה ויצור לקמן אייה : **בשויע** יוד סיי' שיי סיי' וכילד לריעה הארון שנפגמה צחקרון ען החנוך ולא העור שנפגמה הארון וכו' וכחז הטויע סקיד צפרטה מלורע פירסי' גדר האמלעי שנאזון ריל הוא הגבוה שנאמלע הארון שהוא עשו כעין גדר בפני קנצ הארון ונכסקיה כחז ולא העור שנפגמה הארון ששם הדר צריא והיינו צאליה רכה שנאזון שכקראח עור כך כחז רשי' עיי' והמונצן הפסוט צדצרי טויע דסיל דגדר האמלעי שנאזון הוא עם שהיא צאזון האדם צחלק הארון שהוא ללד הפנים צליטה צולטת פוכה ללד העורף והוא גדר בפני קנצ הארון : **וכבר** תמה עליו נספר הפארת ישראל צמיא פיו דצבורות דרק צאדס הוא בן אצל צנהמה אין גדר צאמלע ארון ומה שיש לנהמה צחמחית עומק הארון כעין מחילה קטנה הלא כיון דעומד צעומק לא עדיף ממחילה אמלעי שנחוטס דהיל' כמוס שנכסר כדאמרינן צצבורות טיל ייא ועיין צכ"מ מויה מציח מק"ש סיו, ולפמי' חוקי' ציק ליה עיי' דיה מחיז כחזו דאין לריך שיהיה הקלקול צגלוי אלא שהאזר שיש צו קלקול יהיה צגלוי עיי' ולדצריהם יש לייצב קושי' זו, אצל עדותו כאלמה מלוד כי הייתי צצית המפצמים וצדקתי כמה אזנים של צהמות ורמיחי שהוא כן וגם אותה צליטה שהיא צעומק איכה גדר ומחילה צפני קנצ הארון צכל צנהמה וליע :

ראני תמה עוד הלא צצבורות ליי קהני נפגמה אזנו ען החקחוס ולחד גירסא ען החקחוס ועיין צחוסיי' עם ופירושו עלמות הרכים עיין צפיהי' לרמציס פכחיס דף פיד ויש ממיין זה הרצה צנהמה עיין פכחיס עם צרשי' ורעי' וחוסיי' ואיכ ממיכס אס יש צאזון עור עלמות רכים לצד ממקוס זה שכקרא חנוך לדעה הטויע איכ תקסי מניל לראבוניס צאמה שרק פגיעה צעלס רך זה מקרי מוס ולא צשאר עלס רך שנאזון ואף צרשי' ריש על אלו מומין פירש החקחוס חנוך הארון וכו' וכי' הטור סיי' שיש ען החקחוס פיי' החנוך ולכן כחז המחצר עם שנפגמה צחקרון ען החנוך וכו' ככיל מיי' על כולם תקסי מניל סח ועיכ לדעה טויע דסיל שאין צאזון עלס רך זולת זה החנוך ולפי' קסי' לי הלא לפי מה דמשמע מדצרי הטור שכתב ען החקחוס פיי' החנוך כו' את דעה

שקרא צלשון עטנה סהוס נקרא צלשון תורס חנוך דלזיכ סיה לו לומר ען החקחוס והיינו החנוך וכן עוכה יוחר מדצרי חוקי' צבורות ליי ען החקחוס לטון חנוך הוא כמו ראשי' ככפיס וחקחוסיי' צפי' כיל ועיכ אין כוכח דחקחוס פירושו גדר אמלעי של ארון כמו שהצין טויע צחנוך דליכ לא איש עם שהציא עפי' כיל אמעיה דחנוך פירושו עלס רך כמו חקחוס וכן משמע קלח לטון רשי' שפיי' החקחוס חנוך הארון שקורין סכדרין והוא מה שאנו קורין צלשוניו קכארפיל וכמי' הפארת ישראל עם והיינו עלס רך ועיי' רשי' פי' הלוח פקסה כיט פטוק כי חנוך הוא החקחוס האמלעי שנחוך הארון שקורין סכרוס ואיכ איכני מנין מיי' רשי' צפי' מלורע חנוך גדר אמלעי שנאזון ולשון חנוך לא נודע לי והפותריס קורין לו עכדריס עיי' וכיון דליכא צאזון עלס רך אחר רק גדר אמלעי זה וחנוך פירושו עלס רך דהיינו סכדרוס איכ ספיר נודע מהו לטון חנוך על גדר אמלעי שנאזון ואמאי כחז רשי' ולשון חנוך לא נודע לי :

ועוד קשיא לי עובא מה דתציא צצבורות מ' עיי' ארון הגדי ה'תה כפולה אמרו חכמים צומן שהוא עלס אחד מוס צומן שאין צו עלס אינו מוס וכוסהא אחרת ואס אינו עלס אחד ופירסי' שיש לו שתי אזנים מלד אחד ארון צחנוך ארון צזונן שהוא עלס אחד שאין להס אלא חנוך אחד שככל חנוך העליון לחוכו ונחמזר למטה הרי זה מוס ואס איכה עלס אחד שהחוכיס מוצדלים למעלה אינו מוס ועעמא לא איתפריש לי ולא דמי לצעלת חמשה רגלים דהאי ארון צחנוך ארון אינו כראה כיכ וצגוי' עם אזניו כפילות צחקחסי' אחת הי' מוס צשתי חקחוסיות אינו מוס עיי' ואיכיעא כדעה טויע דלא ויקרי חנוך וחקחוס צאזון אלא גדר אמלעי זה איכ עאי דומקא לרשי' לפרט שאין להס אלא חנוך אחד שככל חנוך העליון לחוכו ונחמזר למטה הלא יש לפרט כפסוטו שיש לגדי שתי אזנים ואין צחמחית עומק הארון רק כעין מחילה קטנה אחת אינו ככל הצליטה שהוא כעין קרן דהיינו הארון מקרי חקחוס וחנוך וכמו שכצאר לקנן אייה ואיכ אי אפסר צאזנו כפולה סלא יהיה לו רק חקחוס וחנוך אחד צאזופן זה שככל חנוך העליון לחוכו ונחמזר למטה ועוד קריח ומה ארון צחנוך ארון אס אינו עלס אחד אינו מוס מוס דאינו כראה כיכ אף סכראה קלח מיי' מחילה קטנה שצומדת צעומק הארון שאיכה כראה צכל שאינו מוס אס כפגמה כחגירה לפורן :

ומכ"ש לדעה הרמזים פיו מציח מקדס הי' כחז מיי' שהיה אזנו כפולה לטחיס אפי' הגדי שדרך אזנו להיות כועות וכפולות וצלצד שיהיה לו כני' כחוסין אצל אס אין לה אלא חקחוס אחד והרי הוא כנוף שככל כשר והוא להיפך מפירסי' ועיין כימ עם וחוי' צמסכה ככיל ועיין צפיהי' שכתב עיין עלס הוא גוף אחד וגולס כמו סכעל גולס רך וכפלו גזור ממה שכלמר והעלס השמים לטוור עיי' ועיין צחוסיי' ואיכיעא כדעה הטויע דחקחוס הוא רק ומחילה קטנה שצעומק הארון איך הוי גוף אחד וגולס אחד עיי' שליכא רק מחילה אחד וגם להיפך קסה איך עיי' שני חקחוסיס הוי שני גופין הלא הוא ארון צחנוך ארון וכפריסי' ואין להס רק חלל אחד ושתי המחילות הס רק צחנוך ארון הפנימי ואיך מחוי' זה לאזון החילון העליון גוף צפני עלמו :

אב"ר האמה יורה דרכו כראה לעפנידי דאין זה כוכת טויע אצל כוכתו עפמי' הרמזים צפיהי' פיי' דכגעיס מוסכה ט' וזיל ואלס חנוך ארון הוא אשר נרכס לך עתה וזה שגסם ילא [כא"י מוקף צולט] על שמה הארון ממה שיימשך לפכים כאשר יגע צו האדם ימלאהו חזק דומה לעלס ומחין הוא צטר רך מקיף צכצי' הארון כולה והפנימי הוא חוך הארון ולזה הגסם אשר מחוץ יהיה הכלית הארון הקעורה וזה חנוך הארון אשר על איזה חלק שידומן ממנו או על כולו יזה השמן והדס והוא אמרס חנוך ארון זה גדר האמלעי וכו' עיי' ועיין צחוסיי' רפיו דצבורות, וצהויכ פי' מלורע פרכסח גי' פיג הציאו הרי' פיי' דכגעיס ככיל ונתן על חוך יכול על חוך ודאי הי' על חוך אי על חוך יכול על גובה של ארון טיל חוך חך הא כילד זה גדר האמלעי וכחז קרבן אהרן עם יכול על חוך ודאי יש להס גי' חלקיס האחד מחוץ לה יש לה צטר רך מקיף צכצי' הארון כולה והפנימי אשר הוא חוך הארון ובאמלע אלו השכים ילא על שמה הארון חקחוס שכאשר יגע צו האדם ימלאהו חזק דומה לעלס ולזה אמר דאלו אמר קרא על חוך הארון היה משמע שיהי' צחקוס הפנימי מהחנוך שהיא חוך הארון עמס טיל חוך לא ידעתי פירוש מילה חוך האף מורה על החילון אי על חוך כלומר אלו :

ואלו חזר על כוך בלי הייחתי אומר שהוא בגובה הארון והלא שבשר סרך החילון שהוא עקיף חוך כוך שהמלה מורכבת וירלה שיהיה שבצמיכה מה יקרא חילון וזה סגדר האמלטי שבצמיכה החילון יקרא חוך ובצמיכה הפנימי יקרא כוך שהוא החילון ואיך הכונה לזה החלק מהארון שהוא פנימי נערך מה וחילון נדרך מה וזהו גדר האמלטי עיי"ש:

מרביריהם לעדנו שכל הארון החילוני שהוא ג:ס חזק דומם לעלם מקרי חוך והמחוס חוך ען הנבשר המקיף זס החוך והמחוס מבחוץ ומקרי גיב גדר האמלטי ועיין בצעצעים פיה ממחוקרי כפרה היא כחז גיב חיזהו חוך ארון זה גדר האמלטי והוא עפי פירושו פי"ד דנגעים הכיל:

רבזה הצין דהרובס אונקלוס נפרשה מלרע על חוך ארון על רוס אודנא ויונהן בן עזיאל הרובס על גדיא מילטי דלודנא דעין חוויט פי"ד דנגעים הכיל כחז על חויב הכיל סזביא הרשע שחזיל ידעו שהחוך הוא עס מורכב ען חוך וכך והי' ידוע אללס מליזה לשון שהגובה נקרא כוך והרי אונקלוס הרגמו רוס וכו' עיי"ש ואיך שניהם לדבר אחד נחכונו לדרשא דחויב ועל רוס אודנא היינו גדיא מילטי דלודנא והין כאן מחלוקת:

ומעתה באדם שפיעא דאס נפגס או נסדק אצו: ככל מקום שהוא חזק דומה לעלם דמקרי חוך והמחוס דהיינו ככל הארון חוך מנשר המקיף דהוי מוס ופסול לעבודה ולפי' צנהמה כמי הוי מוס ככל הארון נמקום שהוא קשה וסוי כעלם רך ומענה שלימה שכינו בצבורות מי מוהין אלו בין קבועין בין עובדין פוסלין באדם ויתר עליהם וכו' ופירטי מוהין אלו האמורים בצבור פוסלין לכהן לעבודה עיש מנזאר דגס צנהמה פסול מה שפסול באדם חוך מה שחשיב עס דיחר עליהם באדם והנה לא חשיב עס דיחר באדם דהי מוס ככל אצו וצנהמה אינו מוס אלא צמילה קטנה שצמומק הארון וגם הרמזים פיה מציאת מקדש כמזכנה מוהין המיוחדין באדם לא מנה זה ואדרבה מנה צפי' מי שצנהמה קחוס אצו צמוהין הפוסלין באדם וצנהמה ובהריא כחז עס צהי' ה' בארון וכו' מי שצפגס כחוס אצו כדי שהגור נלפורן צפגס אצל העור המוקף למחוס הארון אין צו מוס וכו' והוא מכוון ללשון שכתב צפי' דנגעים הכיל אלמא דגס צנהמה דוקא בעור המקיף לארון אין צו מוס אצל בארון עלמו הוי מוס ככל הארון:

ולפי' יולא לנו דככל הארון אס נפגס או נסדק החסחוס הוי מוס רק נפגס או נסדק העור לא הוי מוס רק לדידן לא קני צכדי חגירה לפורן לפי שאינו מוס מוצהק היכא דלא מיככר שפיר כמנזאר צקי' עיש אלא שרליתי לרמזים זיל צפירוש המענה רפיו דצבורות שכתב נפגמה רל כנון שנחך ממנה מגוף החסחוס לא מן קלה העליון שהוא דומה לעור ונקרא צגס חסחוס עיי"ש מנזאר דצקלה עליון על ארון שהוא רך כעור אין המוס פוסל צו:

ובהרי איש ליטחא דמחני' דקחני מן החסחוס אצל לא העור דהאי אצל לא העור הוא ליטחא יתירא כיון דקחני מן החסחוס פטיטא דלא ען העור דעור אינו חסחוס ולהכיל כיחא דפי' אצל לא החסחוס שהוא דומה לעור, ולדעת לזה כתבוהין רפי' זיל שפי' והאי עור היינו אליה רכה על ארון והמוצן הפשוט דקאי על אליה רכה שצמחתי ארון האדם וזה תמוה דהרי צנהמה חייבי ולפמי' כונת רפי' כרמזים דאליה רכה מן הקלה העליון שדומה לעור אינו מוס ובא ליישב דקדוק הכיל ייתורא דאצל לא מן העור:

ועיין צמוסיוס דיה אצל לא ען העור פי' הרב היינו אליה שצמט שהוא העור שצמחתי הארון ולשון הסור קי' עיש שצמט הארון אצל מלשון הרמזים שהעמקתי לעיל הוא כל המקיף וכן לשונו וכו' ולפיכך חני תמה על הכי' שכתבא מדכיו שצמטוה המדות וכו' ולפמי' כולס לדבר אחד נחכונו ולדקו דברי הכי':

אמר עשה שלא נפלאת הוא ולא נחוקה הוא שמי' עוי' צכונת רפי' גדר האמלטי שבארון רל הוא הגובה שבאמלטי ארון שהוא עשוי כעין גדר צפני נקצ הארון גיב כונחו כדעה רמזים פי"ד דנגעים הכיל וכקרצן אהרן שקולאין לכל הארון שהוא כעלם רך גדר אמלטי ומעיה הציא צסקיד והיינו באליה רכה שבארון שנקראת יד וככיל, ומענה לקי' קוסי' הפלחה ישראל וגם מה שהקטיתי מסוגי' דצבורות מי' כמוצן ואיש כמי' לשון רפי' צפי' מלרע שצמדתי עליו לעיל דודאי פירוש חוך כמו הפותחים שקורין לו סכרוס דקורין קנארטי' שהוא עלם רך ומי' אינו מוכח מזה שהוא גדר

אמלטי דילמא חוך הארון שהוא גיב עלם רך אלא ירעינן שהוא גדר אמלטי מדרשה דחויב חוך וכך ועי' כחז רפי' שפיר ולשון חוך לא כודע לי בקוסי' קי'א שאינו יודע איך מילת כוך מורה על החילון או הגובה ועיין חוסי' צפי"ד דנגעים הכיל ואי':

ומציאתי און לי צכונת דקידושי' כי' עי' דאמרינן דיא הערלע להציא מרלע הגדול וכו' ועיי"ש צריצבי' ופירוש מרלע גדול היינו שהוא עב וגם הוא עושם נקצ גדול כעלוא כרטיכא ולפיכך היה יודן אומר שאין רולעין אלא צמילת שאלו בגובה של ארון הרי נעשה צעל מוס צכהנים וכו' ועיין צערוך סוף ערך מל אין רולעין אלא צמילת פירוש הרך שבארון אוחו שלמטה הרי מנזאר דרק אוחו הרך שלמטה נקרא מילת ואס כללע צמקוס אחר צגובה של ארון הוי מוס צכהנים ומילת ה'יה צנהמה שהרי הוא ען המוהין הסווין באדם וצנהמה וכעטי' ועיי"ש צקטי' דיה אלא צמילת אליה של ארון צצטר ולא צחוך ועיין פני משה על הירושלמי המילה הזה אליה רכה על הארון הוא דנלע ולא צחוך שלא יחא כהן ויפסל שאס העצד כהן אס ירלע צמקוס יעשה צעל מוס ויפסל מכל זה שצמט דאליה רכה שלמטה דוקא נקרא מילת ושאר כל הארון נקרא קחוס וחוך והוי מוס:

ויותר מנזאר צרמזים פי' מעצדים היט שכתב ונוקצ אה אצו היענית בגופה של ארון וכו' וכחז הכי' ומיש בגופה של ארון פי' צחוך ולא צצטר וזה מחלוקת צפי' דקידושי' ופסק כחכמים ומנזאר דגופה של ארון מקרי חוך חוך מן האליה רכה לא רק קחוס הצולע מלר הפנים ופוסל ללר אחר ומענה אין צו ספק כלל דהוי מוס צפגס ונסדק ככל הארון צמקוס הקשה וכעטי':

יעוד כיל רליה צכורה הגמי' צכורות ליה דרפי' מותר להטייל מוס צכור קודם שילא לאויר עולס אחר רכז גדיא באודניה אימלא צפשוותא ופירטי' גדי אצו ארכות וקודם שילא כל ראשו כראיס אצו ויכול להטייל צו מוס וכו' ואי הלרימה לריך להיות צצומק החמה הארון הלא אינו יכול להטייל מוס עד שילא חמתי ארון ואז ככר ילא רוב הראש ואקור להטייל מוס ומה לי צמה שאצו ארכות אי' אין הלרימה לריך להיות רק צגס הצולע:

מיהו למיש חוס' עס שארון הגדי גדולות אין לחוש שמה ילא רוב הראש וחזר דרך אצוים ללא צמיעו הראש יש לדחות דגס חמתי הארון אפטר לעשות צו מוס כשילא מיעוט הראש רק דהויא לחוש כיון שארון צחון שמה ילא רוב הראש וחזר קמיל כיון שאצו גדולות אפטר שילאו צמיעו הראש וליע':

ומה שהציא חמני הרב כיי' ראי' מדהציאו חוס' רפי' דצבורות מקרא דעמוס גדל ארון מחורגס חסחוס דאצו וש פיי' מלודת ליון חסחוס והוא הקשה שבארון אינו ראי' דהא דחסחוס פירוש קשה אינו לריך להציא ממרחק לחמו כי כן פירש הרמזים צפיהי' פסחים פיד עס שהס עלמות רכיס והכי קוניא דעלמא אצל עדיין אין מזה רליה איזה נקרא קלה שבארון דילמא רק אוחה צמילה קטנה שצמומק הארון והרי אחה רואה שהקלה העליון שבארון אף שנקרא צגס חסחוס מי' אין מוס פוסל צו לפי שדומה לעור וכרמזים הכיל ואיך דילמא כל הארון דינו כן, ומכשי' מה שהציא מקונקורדאליוס שורש גדל שכתב גדל ארון פירושו הקשה ען הארון דמי' להאי עורבא דמציא כורא לקוניא דהרי כתב עס גיב או הרך ממנה וכו':

ומה שצורר על חוס' פסחים פיד עיש דיה הוהיל שכתבו דצגדי ופלה נשאר חסחוס רך לעולס פשוט דמי' הוא רק עלם רך רק דמי' מהאכלי וצכור גדול מתקטין עד דלא מהאכלי אצל גידין שסופן לתקשות אפי' צגדי ופלה מתקטין עד דלא מהאכלי:

סוף דבר הכל כצמט כי הוראת הרב נקדושה צכור יפה הורה הסובה לשואלו וקצלה יעלחו מלן יימר שהוא עשוי לקבלה וכעשו מימי' שאובין ממעיבי הישיעה [עיין צשויע ההכיא סיה פסח והסוי' השיצ משה יוד קיפן כיי' והסובה מהרייל קיי' מי' וקי' ופסקי מהרא"י קיי' רמי'] אצל מי' לחמתי הרב כיי' הכני אומר כי לעיר לימי' עמה פעס אחרת יביה זהיר צרוחו שלא להורות באיסור חמור כזה קדטים צחון צבר שאינו מפורש צפוסקים ואינו כחון לצעה ען סימלך צגדול חמילה ואל צינחך אל השען כתיב ויהיה מתן צדין ובהוראה, ויעשה פרי הצוה, ויהיה ה' עמו ועל וכל זה להלכה אצל למעשה עדיין לריך ייסוד העמ' אס לא עיסקימו

איסקימו עמדי עוד שני רצני גדולי הדור שיחי' לא הייט וטלוס על דיימי ישראל ירדו החומס בצרכה המורה ולומדיה: עמדם הקי' בלוסם בקיק הכיל:

תשובה שצ'נ

בצמח' צי' אויפאלו חי' לסי' הלח' המעשה לפיק:

מי' כעוסו מורה, ער המורה, הכמחו פניו האירם, כאלז בנצורה נכור במורה ארעיו הרב הגאון האמיתי כמזיה מאיר פעללם כי האצדיק קראל ימי כבוד די חופץ עליו כל הימים, לבנות שנותיו צמוצ ונכעמיס, רימן לנו רמעים, לנכרו בצרכה השקים דשקים ורענניס, אחייני:

בתורתו של רצי מאיר כחוצ חוסקויה אור האינו לנגד עיני אשר הטיצ בכידון נכור בהמה סהורה סכסדק אזנו והיינו הגבס הזולס מן הראש ואס כי בגוף הדין זכתי לכוון לדעתו הגדולה שמתר לשחטו צמדינה אמנס דרצניו הנעמיים אמתי להליע לפניו מה שיש לי לדון לעמן אשמע דברי פי חכס מן וואסיק לקח:

והנה עייס דרטי ורטיצ פירשו הנוך און גבי מטרע גדר אלעלי ואין ספק כי הזאה לריך להיות בתוך האון אל מה סבולס מחוך לאון צין מעלם צין עסה אינו נקרא הנוך וכן כחצ הרעציס פיג מעצדים היט וקוצ אה אזנו בגופו של און ומה סבולס לחוך אינו נקרא גופו של און וטעמו דילפיטן גזיס און און מעלורע דכהיצ הנוך דעשמע חוך וכוך כפי' הווייט סס בנגעיס, המוה צעיני דדמי להאי עורבא דמציא כורא לקיכיה דהרי מנוך ילפיטן דאינו בתוך האון רק בגובה האון או בחילוכייה האון סבולס לחוך וכמו שהצחתי בהשו' [הקודמה] מקרצן אהרן והווייט והרנוס אונקלוק ועוד דתוך האון היינו דקצט שהוה נכנס בתוך הראש ואיז ללייר כלל שיחי' העצד כולט סס וצפרט למייס הרמציס פיג מעצדים היט ומגיסו וכי' אל הדלת או אל המזוזה כשהס עומדים צצנין וכי' וקוצ אה אזנו הימניה בגופה של און צמלע של מחכה עד שיגיע לדלת סכאמר וכהתו צאזנו ודלת ואס קוצ חוך האון עד שמגיע לדלת הכי הוה קוצ ראשו לא רק אזנו, ועיין כתיב סס סכחצ בגופה של און פירש צהנוך ולא צצטר וזה צפיק דקידושין ופסק כחכמים והנה סס נחלקו אס רולעין צמילה ולרצניו כל מה סבולס מן לאון נקרא מילה דאין רולעין לחכמים והרי רטיי פי' אלל צמילה אליה של און צצטר ולא צהנוך וערוך פי' רק סבאון וכן פי' שני משה צירושלמי סס מילה אליה רכה של און עייס ובהדיא אמרו פיק דכהצוה דף ה' עפטי מה און כולה קשה והאליה רכה ופרטי צטר סבסיק האון אלעא דשאר האון קשה ואינו צפי' מילה ומה שאינו מילה רולעין גם לחכמים: ונ' עייס סטעמו משוס דילפיטן גזיס און און מעלורע הוה סלח דהרי דקידושין כיא סס אמרינן טעמא דחכמים משוס דאין עצד עברי כהן כולה דעעשה צעל מוס ולא משוס גזיס ורק הוה דכלע צימין ילפיטן מגזיס דקידושין דף טו טיי'ס, ומייס ומה סבולס לחוך אינו נקרא גופו של און איברא מה סבולס לחוך און מקרי וציה יד של כלי סבולס לחוך ואוחזין צו הכלי מקרי און עיין עירובין כיא עייס צא בלעמ וטעה לה אזנים ופרטי סס ועיין פיר דכלים [ופסיכה וריע סס ושנה דעיה סופיט ורטיי סס וחולין כיה ורטיי דיה און וצכורות ליח ורטיי דיה אזנו] וכמה דוכתי מקרי ידות הכלים סבולסיין לחוך אזני הכלים והוה לשון מושאל עאון הצעלי חיים סבולסיין לחוך לכן דרציו ליט צזה:

ומה' שהציא רטיי צכורות ליז פי' החכוס הנוך האון וכן חוס' כחצו לשון הנוך הוה משמע דהנוך והחכוס מדח הוה וכמו דהנוך צעינן גדר אלעלי שהוה חוך וכוך היט לעינן עומין הנה דרצני חוס' איז לפרש כן כעייס צהסוצתי דאיז איך כחצו כמו ראשי כנסיס והחכסין דפרק כילר לולין פיר הלח סס פי' חכסין כל עלמות רכין לא גדר אלעלי סבאון עיייס צרטיי וחוס' וריע צפירוש המענה אלל ספי' צהוס' כמי' צהסוצתי דפשיטח להו דבלטון הקודס מקרי עלס דף קבארפיל הנוך ועיי' כחצו סבלטון משכה וגמרא מקרי זה חכוס והציאו שפיר ראה מפכיל וגם צרטיי יס לפרש כן רק דייל דסל לרטיי דרוקא הנוך האון שהוה גדר אלעלי הוה עלס דף ומקרי חכוס ולא שאר בליטה האון דדינו רק כעור כמו שמה האון לרמציס צפי' המעכה ואינו נקרא

חכוס כלל או אפיס דעקרי חכוס אינו מוס צו כעייס הרעציס סוצ ראיסי סכן המלה הרגניי צקוף דרציו: אבל עייס הרגניי על מה שהציאו חוס' עוד קרא דעמוס וצדל האון מהרגניין חכוס דכוחס עפי' דריק סס צפי' כי שארי אינו אוכל רק סצטר אלל סקשה אינו אוכל והרועה צציא זה הסכאר לצעליו יעייס וכיון דמהרגניין סס צדל האון סקטס עוכח דפי' חכוס הוה עלס דף שהוה קשה נגד הצטר יפס פירטי, [עיין צפסקי מהרא"י ובהגיה יוד רטיי כי] ולרדיק אין אנו לריכין לסוליא מילה צדל מגזירחו ספירושו מופרש ומצדל והיינו ססחוס מוצדל מהצטר ועיין צקוקור דאכסיא סורס צדל סכחצ צדל און ספירושו הקשה מן האון או חך מענה או אשר יוצדל מענה ולמיס פירושו רק אשר יוצדל מענה והמחרגס הרגס חכוס לפי ענין לא המלה:

וסמך' לרצניו מלאתי מהא דאמרינן צענין ליח האי עכויס דמריך רישא שרי לעיכל עיני' אפי' מריס אוני' וכן צחולין ליז עייס גדי סללחו צחלצו אקור לאכול אפי' מלאש אינו ואמאי נקט צכל עקוס מלאש האון ולא נקט מאוכיה ומאזנו אלל עשוס דכל האון הוה חכוס ואיז ראו לאכילה רק מראשו וכעייס צפי' המענה בנגעיס צפיר דהיל הקלה סעליון שהוה רועה לעור ואייס:

ומה' שהציא ראה עקידושין כיא עפי' ערוך ערך מל גס אחי כחצתי ראה זו ומה סדחה עפי' דרצני חוס' צכורות ליז עייס ריה כאן סכחצו דעצד עצני כהן אקור לעסוה אפי' מוס עוצר סלח יפסל אפי' לפי עמה ואיז ייל דכיון דרולעין בגובה אין עצד עצני כהן כולט עשוס דעעשה צעל מוס עוצר אלל אחי עכיל דהוי מוס קצוב ליסחט עליו צכור צמדינה, הנה חוס' לא כחצו כן רק צחיוץ הסליטי וצפטי חיוליס הרשטויס לא סיל כן וגם זה רק לרצני דסיל רולעין צמחט וקשה קוטיי הגמי' סס צצכורות ליז ולריך לתרץ כאן ליסחט כאן ליפסל אלל לרצני דקיייל כווחיה כרפסק הרמציס פיג מעצדים היט איז רולעין צמלע גדול כדאמרי' דקידושין סס ופי' הרעציא סס היינו שהוה עז וגם והוה קצב גדול כעלוח כרטיכא עיייס ולדיריה לא קשה קוטיי הגמי' ואין אינו לריכין כלל לחי' הגמי' וממילה הוה כפסוטו דמילהא דגס עצד עצני כהן אקור לעסוה צו מוס עוצר דפפיר קרינן ציי' וצב אל משפחהו אחר סיעבור המוס וכן משמע מלשון רטיי סס דקידושין וצמציס הכיל היח אלל עכיה דלמעלה מעקוס זה מקרי מוס קצוב:

ועוד' דלפי' ליז דצמילה אפי' מוס עוצר כמי' לא הוה דחליכ מכיל לרצנן דאין רולעין צמילה הוה גס סס עצד עצני כהן נעשה צעל מוס עוצר ולא קרינן ציה וצב אלמספחהו ואיז רטיי ודאי לא סיל כחיוץ חוס' זה שרי פי' דקידושין אלל צמילה אליה של און צצטר ולא צהנוך וצכורות ליז פי' אלל לא מן העור דהדר צריח ולא הוה מוצח והאי עור היינו אליה רכה של און עוצר דכיל דגס סס הוה עיס עוצר ובהדיא אמרו צגמי' איח מוס עוצר כמי' אלמה חנן ולא מן העור ועיין צרייט אלגזי צפסרו דף פ' עייס דלחיוץ הכיל של חוס' עכיה לא גרטינן זה צגמי' אלל כיל דלח הוה מוס כלל אלל לרטיי הוה מוס עוצר ואיז מכיל לרצנן דאין רולעין צמילה מעכיה משוס דלח סיל לרטיי כחיוץ זה של חוס' ומשמע דרטיי סיל כמי' כפירוש הערוך ואיז ליהא לרחה הכיל: ומייס' הרגניי דלרעה רטיי ורעייס ספירשו גבי מלורע חוך גדר אלעלי וחכוס דצכורות פירשו שהוה הנוך ליז דפירוש אלל לא מן העור כל מה סבאון צין למעלה וצין למטה עור מקרי ואינו מוס ותמה על חוס' וייס סכחצ על הרעייס משמע שהיח העור סבתחית האון, אחכי לא כן עצדי כאשר כחצתי בהסוצתי רק גס דרצני רטיי ורעייס מכוויס עס דרצני הרמציס צפטייט פיר דנגעיס ודרצני קיא אלל על חוס' וייס המה שפיר וגם אחי חמחתי עליו בהסוצתי:

אבל' מה שחירן דסיל דגדר סבאולע הוה מוס קצוב ליסחט צמדינה וצחחית און לא הוה מוס כלל וסוחטין צמקדס וצמה סלמעלה מזה הוה מוס עוצר ואינו כחמט לא צמקדס ולא צמדינה צזה אחי אינו מיוצב מה שהקטיתי צהסוצתי דזה שייך רק צאדס וכאן עיירי צבהמה וגם יפה דמה דאיז אמאי לא חסצין צדף מיל צהדי הכי דאין שוחטין לא צמקדס ולא צמדינה וייס לפסק דמוס עוצר לא לריך לעהכי דפשיטח דאין שוחטין צמקדס ולא צמדינה כדאמרינן דף ליז סנרז הוה וכי' וצכל הכי דחתי אשמעינן חידוש כדאמרינן סס צגמי' עיייס, ומייס סדרצני הרעציס פי' עציח מקדס היצ הס נגד מייס דכל הקשה מקרי חכוס וסוחטין עליו

עליו כבר כוונתי מדעתי לזה בתשובתי ושוב כוון מדעתי דכפטיי
 כן ברעצים מיט אכני עפי דברי רעצים צפייד דנגעיס
 צפיהיע ועפי דברי קרבן אהרן ועכיס לדינא אכננו שוויס
 ואפי צום סיקימו עוד סני גדולי הדור וברוך שכוונתי
 לדעת הגדול צכעה דברים והוספתי חלייה מעס לטעה :
ואסנמ מיט הדנגני צקוף דבריו דאס נבר הקחוס אפי
 אינו צבר האמלטי מיט כיון דעטיל מוס צזמן הזה
 אינו אלא דרבנן כעזאר צעיז יג יכול לעשות צו מוס אחר
 קצוע כיון דגס הטלה מוס קצוע צבעל מוס עוצר הוא גיכ
 דרבנן הוי חרי דרבנן ולא גזרו, איננו מצין הלא הדין נפקק
 צשויע קיי צייג קיה דאסור מדרבנן להטיל מוס קצוע צבעיע
 עוצר והשויע צזמן הזה איירי אלמא דאפי צחרי דרבנן גזרו
 אלא שאין לדיך לזה רק אף דאינו רולה לטמוך עיז דהוי
 מוס קצוע לענין לטחט צעדינה דהוא איסור כרה מהיח מיט
 לענין להטיל צו מוס קצוע שהוא רק איסור דרבנן צזמן
 הזה קומך לומר דהוי מוס קצוע כיון דאפי הוי רק מוס
 עוצר נמי הוי חרי דרבנן ואפי אי הוי ספק אס הוא מוס
 קצוע או אינו מוס כלל נמי לא הוי רק סדיר צזמן הזה ספיר
 יש לטמוך דהוי מוס קצוע, ודי סנותיו יאריך צעוצ וצנעימיס
 וכחול ירצה ימיס, כנפשו וכפס המחכה לתשובתו הרעעה :

עמס הקי צלוהס צקי ק הכיל

תשובה שציד

טיליה צי אויפאלו יוס אי לסי והארכה ימיס חרמיה לפיק:
כצאת השנה יפרח כשושנה, חותכי האהוב והחציב,
 בעלי עשב רביצ, הרצ הגדול צחורה, מעוט
 צהפארה, מיוחד צחצורה, כקטיה נוויה חייס יוקף
 דוב כהנא כיי ויהל :

מכתבו היקר מיוס הי שצוע העצרה קבלתי צעטיק ושעחתי
 צשלומו, יתן הי שמה צמעוכו, וחלייה גס מחתכו
 לא צעיר, ועדיה צכידון צבור סלרס אינו הכני מעתיק לו
 אחר השצתי חסונה אי צענין זה [עיל קיי שלי צולני] וצפי מה
 ספירשתי צכוכה טויו יוד קיי סיט מיוטצ מה שעמד פרימ אחאי
 לא הציא טויו מרטיי פי חלוה לפי דעס כי רטיי חוך הוא הקחוס
 האומלעי צחחוך האוזן שקורין סכרויס ופשיטא דיע לפרס
 כפירוטויו שס שהוא הנעס החזק כמו עלס רק שהוא צאלמע
 צין הצטר הך המקויו וצין חוך האוזן סנקרל הקחוס
 קכארפי כי לא כוצר שס לטון גדר אצל צפרטה מלורע פי
 חוך גדר אמלעי צחאוזן והיה אפטר לטעוה דקאי דוקא
 על חוהה מחילה קטנה שהיא מוטכצ על קצ האוזן וזה ליט
 צנהמה כקוטיי הפארה ישראל ואיך כחצ העחצר מן הסחוך
 לזה חירץ שנס כאן ריל הוא הגצוה סחאלמע האוזן שהוא
 עטויו כעין גדר צפני קצ האוזן והיינו צגוצה ולא מוטכצ
 וכפירוטויו שס :

וגם מה שחמה למה נטר רטיי צמיט ולטון חוך לא נודע
 לי עד פי מלורע ולא כחצ כן צפי חלוה איט למיט
 דקוטיי רטיי היה רק כקוטיי קיא איך מילה כוך מורה על
 הגוצה או החילון דלנעד מזה שהוא גדר אמלעי דילמא חוך
 האוזן ואיכ כיון דררעה חויכ הוא צפי מלורע נטר רטיי עד כאן:
ולסמיט גס דעה הגאון שהציא אצן עזרל פי חלוה סחחוך
 הוא הך הדבק צעיגול האוזן וחמה פרימ שהוא
 נגד הגמי וחויכ לכל הפירוטיס ולפי פירוטויו גס הוא כחכוון
 לזה וגס הרעציס פי סחוק עלמות רכיס ולכן כחצ הרצ הדבק
 צעיגול האוזן לאפוקי הצטר הך ספציב הקחוס שאינו דבק
 צעיגול האוזן רק צגדר המקיף עיגול האוזן וגס לאפוקי
 הקחוס סחחוך האוזן ואיט :

ומה שעמד על דברי רטיי ריט על אלו מומין סכחצ והאי
 עוד היינו אליה רכה של אוזן דעשמע שהוא העור
 סנהחתיס האוזן וכמיט חוקייע סס וכדאמרינן כחוצוה הי
 מפני מה אוזן כולה קשה ואליה רכה ופירטיי צטר צכקוף
 האוזן עיט מעמע מזה דוקא שס לא הוי מוס כצר כחצתי
 צחטיי סדצרי חווייע חעוהיס דהרי צצחמה מיירי וצצחמה
 לא נמלא כזה צחחתיס האוזן רק צאדס וצגמי כחוצוה צאדס
 מיירי אצל פירוט אליה וצכ וצמיט קונקורדנליאס ערך אלה
 ומפני שהוצצ סוף גוף הצחמה יקרא ראטיה דבר וחחילמו
 ראש וסוף ואחתיס דבר וצכ או אליה וכן ראיתי צאחד
 מתפרטיס הראשונים ואיכנו יודע כעה מקומו [עיין רעצין

*[פי טיג קיי ציין]

עסיח ריט פי עקצ] ולכן פירט רטיי צכחוצוה צטר סצקוף
 האוזן וצקוף הוא פירוט של אליה ואיכ מה ספירטיי כאן היינו
 אליה רכה וכו' פי אליה שפה האוזן וכן לטון הסור כיי
 סיט ורעציס צפי העשכה שהצחתי :
ואשר סחפלא על חוקייע עריט שמונה סרליס וחולין דף
 קכי צעשמע דלא כקרא עוד רק מה שאפטר להפריד
 ולסבריל מן סצטר וסחליה הוא צטר צכקוף האוזן וזה אינו
 כקרא עוד עייכתי שס ולא עלחתי רמז לזה ומה דאמרינן שס
 אין עוד חלוק מצטר וכו' הפירוט שאינו חלוק דריכו, אצל
 מיט חמה הוא שאין חחליה כקרא עוד צעלמוהו אף לזס
 כחכווין רטיי צמיט וסאי עוד וכו' שהוא שפה יתר כאטר
 חמה פרימ רק כוכחו דהאי עוד אין פירוטו עוד מעט רק
 היינו אליה רכה של אוזן וכן פירשתי צכקפה ראסונה ולזה
 חוקיף טויו סנקרלח עוד, ומה סדקדק צחמנה דאצל לא
 מן העור הוא ייחור לטון פשיטא דעור אינו הקחוס יראס
 צחצוהי סנס אחי עמדתי צזה וייסצתי עפי דברי הרעציס
 צפיהיע ויתר הדצניס אשר כחצ ימלא ראיוה וחצוהו צגוף
 החצוה ולינלא גס דרמויר הרצ הגאון מקראלע כיי והרצ
 הגאציד מצוטערמין כיי הככיס כמו שצחצתי והיה צזה
 שלום חחכו כצנו :

עמס הקי צלוהס צקי ק הכיל

תשובה שציה

טיליה צי אויפאלו אי לסי חצוה חמהיר ישועה לפיק:
יצוה די סקרו, ויוקיף שניח ידו, לנרך אחכס צצרכה
 סדיס ורחס אחוצי מחני הרצ המאיהיג מויה
 גרשון שטענן כיי :

ישמחתם אחתו צקויל משלה ידיכס כי חלייה שלום לכס
 יצניע די אחתו שוצע שחחוח ללחוח זרע ולהאריך
 ימיס צמוצ וצנעימיס, ועיד הצבור צחמה עהונה שחומס
 וצעל הצבור כהן ודעה הצויו צכיי סיג סקיה דחשדינן לכהן
 שיחמר לעכוס להטיל צו מוס כיל דעצויו קאי רק אס הטיל
 צו עכויס השוער מוס צעלמו דכחצ רמיא דמוחר ולא אמרינן
 דכוון להחירו ועיז כחצ טויו דאס צעל הצבור כהן אסור
 מעוס דיעריס לומר לעכוס שיטעה צו מוס דהרי מהא דרטיי
 סייד יליף לה וסס מיירי צעטה דבר שיראה כמעריס אצל
 כאן דהשוער אחר צמקליה שהכלציס ערפו חה טעה ועייב
 כעטה צו מוס דהוי כנפל צו מוס מחליו כזה גס טויו מודה
 דאפי צעל הצבור כהן מוחר דהוי כאלו העידו שצעלמו כפל
 צו סצהגהה רמיא דטיי סייד וצכ יפה כחצה שאס כצר
 כשמע הצטר מוחר לאחריס כמיט השיך קיי סיג סקי צ ועיין
 צחמניד צפסיד קיי ליט סקיי צ שהסכיס לזה :

אבל מה סכחצה דצכידון זה שמסרו לשומר ציהיק והוא
 סכיר הקהלה ואינו כושל סכר שמיהה מכהן ואין
 לכהן לעפל צו כלל גס טויו מודה דלא חסיד שיחמר לגוי
 להטיל צו מוס לא כיל חרל דאינו מוטכר לקהל לשמור צבור
 השעט שלהס וזה גופא טויה וטיפול לצקט עקהל ושומר ציהיק
 שלהס לרעוה צכרו ומה נפמי אס הוא עלמו מעלס לשומר
 או אחריס משלמין צעצורו ואף שאין החשלומין צעצור זה
 דוקא מיט גס זה הוא צצציל החשלומין עוטה מה שהוא להכחח
 הקהל ועיין קיי סיג סקי צ וצטיך בקיה ואדרבה כיון שאינו
 מקבל חשלומין צייחוד צצציל זה יש לחוש יוחר שיטעה
 השומר צו מוס צמזיד כדי שיפטר מערחו וטיפולו משאיכ
 אס מקבל סכר על זה ויקבל סכר אס יגדלו עוד ליכא חשט
 זה ועיין צטיך שס סקיי :

תשובה שצין עוד להרצ הכיל

ואשר שאלה אס גוי מקליה כחמן סכפל מוס צצכור מעלמו
 ודעהך דכחמן כיון דאפי עטאו צידיס כדי להחירו
 אין אסור לשחטו רק מדרבנן כעזאר צטיך קיי סיג סקי צ
 ומעוס קנאס וצאיסור דרבנן כחמן מקליה כדאמרינן ציק
 קייד ואף לפעיט השיך קיי קליז סקיי צ דצחחחוק איסורא
 אין גוי כחמן מקליה אפי צאיסור דרבנן וצכיי סיט קיי
 שאינו דאיכא נמי טעמי דעכויס אכיקוהא קפדי ועיין קיי סיח
 צטיך סקליד ודלא ככראה מדצרי מניא קיי הקיי צ סקיי צ
 דאפי צחחחוק איסור נמי מקליה כחמן דרבנן מיט כאן לא
 מקרי

עקרי איחזוק איסורא סהרי היה לו חזקה הימר לכשיפול
צו מוס והרי העור לפניו וכן כחז מהרעיש יוד קיי ספיז
והציא משהיה כלל ליצ :

ר'פעניד יש לפסק נזה דבאמת הקסי אחי לריבין לעדות
כלל שפול צו מוס מעלמו הלל אפי' עטאו בצמיד
כמי מוחר לשחמו משהי רוק מדרבנן אסור ואיכ אס אנו
מקופקין אס נעשה מעלמו או זידים יעאל ספיקא דרבנן
לקולא ועיין סיי סייז סייז בהניא ספק אס כוון להחירו אס
לא אזלינן לקולא ועכיה ליל דיוחר מליי שיעשה צו מוס זידים
משיבול מוס בעלמו ובכל מקיס חולין בעלוי יוחר ואיכ לא
דמי להאי דהויה דסס שפיר אמרינן אף שיהיה החחיכה
מוחזקת דס מיי היה לה חזקה הימר לאכלו עיי עליה
וללייה וספק אס כחדש עעשה האוסרה סמלגה בכלי ראשון
או לא רק סמלגה בכלי שני וכמיש רעציה יצומו ליא זכעין
זה דרך אפסר סמלגה בכלי שני כמו בכלי ראשון אבל כאן
לא היה לה חזקה הימר לכשיהיה צו מוס רק לכשיפול צו
מוס ואנו מקופקים אס כפל או נעשה צו מוס ומליי יוחר
סעעשה משפול ספיר יל דאינו כגד חזקה איסור עיין עלוי
כי קלרתי :

ויותר כיל דליש כאן חזקה איסור לפי מה שהצינו אחרונים
דרבני ריש סייז דמקואוה דהיכא דהיה אסור משהיה
ועכשיו וודאי מוחר משהיה אפי' אס כשאר איסור דרבנן ליט
חזקה איסור כיון שוודאי ילא מחזקו ראשונה שהיה אסור
משהיה עייש [עיל סיי ריל] ואיכ היק קודם ספול צו מוס היה
אסור משהיה לשחמו זמדינה ועכשיו שיש צו מוס אפי' נעשה
זידים מוחר לשחמו וודאי משהיה רק יש ספק אס נעשה
זידים ואסור לשחמו מדרבנן לא מקרי איחזיק איסורא ושפיר
כאתן גוי מקליה ספול מעלמו :

ומה שצורכה על פריה שחולק על הסף צפי' קיס וסיל
דצטוס איסור דרבנן אין גוי מקליה כאמון מהשונה
הרין סיי כיה אין זידי ספר פריה לעיין צו עעמו וכימוקו עמו :

תשובה שצ"ז עוד להרב הכיל

אודת צבור שהווס וואר משלשה בני הכנסה שהחירוהו
היה הנעל צבור וקיל צפי' סייז דאין החכס רואה
צבור לעלמו, הנה צבור כחז פיה סס דהאידנא דאיכא הלחא
לא חשידי וכמיש בהשונה מויי סיי קכיא עייש, ומה שכתבתי
צריש סייז דננעים שהציא טויז סיי סייז סקיד דבאיחזוק
איסור אין חכס מוכה לעלמו איכ לשיעה הסוברים מחזיקין
מאיסור לאיסור ומשהי כחז טויז באציה חגיגה ד' ספק
טריפה משהיה לחומרא אפי' לרמזים מוס דמחזיקין מאיסור
אבתהיה לאיסור טריפה עייש ולפי' אין חכס יוכל להורות
לעלמו בספק טריפה והלא בהדיא ולינו בחולין מיד דמוחר
להורות לעלמו בספק טריפה מדינא, ולפעניד כיון דהא דאינו
מורה לעלמו הוא מוס ששרא כמזוחר צריש וכיון דלמרינן
דוקא בתיחזוק איסורא איכא ששרא ולא באינו איחזוק איסורא
איכ צעינן דתיחזוק איסורא בעיני העולם אבל הא דמחזיקין
מאיסור לאיסור כהי דתיחזוק איסור לדיכא אבל בעיני העולם
אינו מוחזק זה לאיסור והרי יש פלוגתא צוה בין האשכוסים
וכבר כחז חוקי צימ טיי דהיכא דאיכא פלוגתא ליט לומר
אדם יודע ואיכ ליכא ששרא ושפיר מוחר להורות לעלמו
מדינא, ודי יחכינו ויזככנו יאר פכיו אהנו בכל הצרכות
האמורות. צהורה כפסך וכפס חמיק הדושיט :

עמס הק' צלוהס צקיק הכיל :

תשובה שצ"ח

שיליה עשיק לסדר ראה הרמיה צי הויבאלו העיח :

שוכים לאהובי ידידי הרב העלוהיג מוכחר בנימוסין
מעלה עשה ציוחסין כהויה אשר שמואל
פאנעטה כיי אצדקיק הידללמאש :

סכתנו חנעיס הגיעני בעטווצמנו ולא יכולתי להסיצ מפני
הכבר כי כרדה ידי מפני מיושג ועמה כי חלייה
הוקל הלחז הנני להסיצ מפני הכבוד כאשר יחונינו החונן
לאדם דעת וצניח, ודי יתן לי מפיו דעה והצונח, שלא אכסל
צדכר הלכה :

נששו היפה לסאול הגיע צכור בהמה ססורה סכשמה ידו
דהיינו האצר סכנגדו צרגל נקרא ארכונה וילא ממקומו
ולא יחזור ואס יצריח מיט לא ירפא מלייעהו כיי ישאר ספח
ויהי' כיכר מקוס הצרכים כיי אינו כשאר יד וכחז פרימ
דצמטנה צכורות כענה צין מומין המוצחקים נקטע סיד וכשעט
ודאי אינו דומה לנקטע דהא צפי' סייז מצוחר דכשעט אצר
ממקומו אינו אסור עטוס אצמשהי וכחז רעציה דהיה ציה
חיחה וכו' אמנס כחז הרמיה צפי' שיש דיש לסמוך על הסור
אף צשאר מועין וכו' והסור דענה סחול וכסול דמחני' משמע
דוקא כשעטה סירך ממקומו אבל שאר שמוטה לא וגס יש לדייק
כן מדאשרי' דכשבר הרגל או היד הוי מוס אבל כשעט לא עכיד :

תשובה : שאלה חכס חלי חסונה ולפעניד יש להוכיח דאפי'
כשבר עלס ידו דקחני להדיא צמטנה צכורות מ'
דהוי מוס מיי מוס מוצחק לא הוי להחיר עלוי צזמן הזה
מדשינה ההכל צלשונו צמטנה צכורות ליו וקחני צמויין
המוצחקין סכיחין עפי' שלשה בני הכנסה שלא עפי' מומחה
ושנקטעה ידו ושנסצרה רגלו ולא קחני ושנקטעה ושנסצרה
ידו או רגלו שיי דוקא קחני נקטעה ידו ושצירה רגל הוי
מוס מוצחק אבל צצירה יד לא הוי מוס מוצחק, אלא דלפי'
קחני על הסור יוד צפי' שיש דענה או כשכבר עלס היד
וכו' צין המומין וסייס צנפק סקימן כל אלו המומין מוצחקין
הס להחיר על ידיהס אפי' צזמן הזה איכ למח שינה ההכל
צלשונו, ואולי אפסר לומר צשנדקדק דבדף ליו קחני
ושנסצרה רגלו ולא קחני עלס רגלו ובדף מ' קחני כשבר
עלס ידו עלס רגלו לכן כיל דבדף ליו מייירי שלא כשבר
העלס ידו כשבר צהוך הפרק צאינן דליכא טריפה מוסס
לומח הגידין עיין ציויד סיי כיה וכיו וכשניחק ממקומו ועדיין
מטורה צגידין נקרא כשעט ועיין סיי סייז צשיך אבל כשאינו
מטורה כלל אפי' צהוך הפרק נקרי צצירה וזה ציד לא מקרי
מוס מוצחק אבל אס כשבר העלס חוץ מן הפרק סיל לצור
דאפילו ציד הוי מוס מוצחק וליע :

אבל דקחני צמחני' שחול כשמטה יריכו ולא קחני כמי
שמוטה יד דאיירי ציה צרישא דצעל חמס רגלים או
סאין לו אלא שלשה מייירי ציד כדמוקמינן ליי צגמי דצרגל
טרפה כמי הוי וצחר הכי צכשבר קחני צין ציד צין צרגל
שימ דשמוטה ציד לא הוי מוס וכן יש להוכיח מדברי הטור
צפי' שיש כמיש גס פרימ כיי וככיל :

ויותר יש להציא ראי' מדברי הרמזים פיז מציאה מקדש
היש שכתב ששה צידים וצרגלים ואלו הן הפכתומי
סכשמה יריכו והוא שרוע האמור צהויה מי שחמה מיריכותיו
גצוה ונצרתה מי כשכבר עלס ידו והוא שיהי' כיכר מי
כשכבר עלס רגלו והוא שיהי' כיכר אעיפ שאינו כיכר כשהוא
עומד אס כיכר כשיהלך היז מוס ניי שרגליו מוצלמות ונחמה
עלמו וצרייתן וכו' ומדחשיצ כשבר עלס ידו וכשבר עלס רגלו
צחרתי דבלאיה ליכא ששה איכ אי כיהא דכשמה ידו כמי
הוי מוס איכ כשמה יריכו וכשמה ידו כמי חשיצי צחרתי
ואיכ פשו להו משטה והויל צענה צידיכ וצרגלים אלא עכיה
דכשמה ידו לא הוי מוס אלא דיש לרחוח לפמיש הכימ סס
צדעה הרמזים דצרגל אעיפ שאינו כיכר כשהוא עומד רק
כשהוא מהלך כמי הוי מוס אבל ציד לא הוי כשבר מוס אלא
כשכבר כיכר כשהוא עומד עייש ולכן כיון שחלוקין צדיניהס
חשוב צחרתי אבל לעולם כשמה ידו הוי מוס כמו כשמה
רגלו ועיימ צחד חשוו כיון ששווין צדיניהס :

אך מיי יש ראה כיון דעכיס חזיקן דצרגל מקרי יוחר מוס
מצידי דצרגל לא צעינן כיכר כשעווד וציד צעינן כיכר
כשעומד איכ אין ללמוד שמוטה יד דהוי מוס מן שמוטה
רגל, וגס יולא לכו דציד אפי' כשכבר עלס ידו לא הוי מוס
כשכיכר רק כשהוא מהלך אלא צעינן כיכר כשהוא עומד
ומכשיכ צמוטה אפי' כאמר דהוי מוס מיי לא סני ציה שהוא
ספח וכיכר כשהוא מהלך רק צעינן דוקא כיכר כשהוא עומד :
ועוד כיל להציא ראייה דאפי' צרגל דוקא כשמה יריכו
צמקוס צוקא דאפמא עיין רשי' ומוס' צכורות דף מ'
הוי מוס אבל כשמה למטה מזה לא הוי מוס דהרי אהא
דקחני החס צעל ה' רגלים או שאין לו אלא גי אמרינן
צגמי ליט אלא שחסר ויחר ציד אבל צרגל טריפה כמי הוי
דכל יתר כעסול דמי וסרי לרעה רמזין יחר רגל למטה מצוקא
דאפמא ומלוהיג כשר ולרעה רעציה צחיהיג אפי' צמקוס לוהיג
אס אפסר ליטול הימרת צלי קלקול לוהיג כשר עיין כיו צציי
יוד קיי מיי ואיכ מיי מוקי לה דוקא ציד הלל גס צרגל
מלי לאוקמא וכגון שהיה הימרה צמקוס שאינו עשה טריפה
אלא

אלא ודאי דכתיב שהיא לעמה מצוקא דאטמא מוס נמי לא
 מקרי עכ"פ זיתיה וא"כ היא נכשטתה דוקא כשטתה יריכו
 בצוקא דאטמא הוי מוס וסוף שרוע האמור בתורה כע"פ
 הרמב"ם אבל שמועה לעמה מזה לא הוי מוס כלל אפילו
 דרגל ומכשיב ציד :

ומה שנתקשה מעלתו איך מה הוא פסק דקרא דא"ל פסוק
 עאלוהו דמנע בצבורות הסחול והכסול והכסדר והכפנס
 והצנולס דאיהא צנרייחא דהרי סרמנסי צפ"ו מצאיה מקדש
 הכיל מנה כל הני ומנה גם פסח וע"כ דכל שאינו הולך ישר
 צנבליו רק מדלב וקופץ הוי פסח ועיין רש"י צמועם פ' בא
 נפסוק פסח הוא לד' ומזרחי וסם אפרים סם איכ אין חילוק
 בין כולד כך או כעשה אחיב ע"י שמועה וצבור נמי כחי
 פסח, לא כן הוא אהובי אבל יע"ן צמרחי פ' אמור נפסוק
 שרוע ופירש"י שאחא מצינריו גדולה מצדחה עינו אחת
 גדולה ועינו אחת קטנה או סוקו אחד ארוכה מצדחה וז"ל
 המזרחי כי שרוע מלשון יוחר ויש לתמוה שצפרק על אלו מומין
 שכיני עינו אחת גדולה ולא קמחי לה גבי שרוע ושרוע מפרש
 צמחתי שכתרצבתי יריכו ש"מ אין שרוע אלא צנבל וא"ה
 כשסוקו אחד ארוכה מצדחה היינו פסח דפסח הוי בין חוגר
 צמחי רגליו בין חוגר צנבלו אחת צמחי י"ל שהפסח הוא
 כשרנבלו אחת קטועה או קלרה משיעור הרנבל והאחרת היא
 כמנהג אבל מי שכתרצבתי יריכו יוחר משיעור הרנבל אין זה
 פסח אלא שרוע עיי"ש הרי ציאר המזרחי מהו פסח שרנבלו
 אחת קטועה או קלרה משיעור הראוי להיות ולקיום :

וי"ש ללמוד מדבריו דאפי' אם שתי הרגלים שוות ואינן
 קטועות רק שהן קלרות משיעור הראוי להיות לפי צדין
 גופו נמי מקרי פסח והוי פסח צמחי רגליו אף שהולך ישר
 נמי הוי מוס וצנדרון דידן אין כפי"מ מזה רק להחליט דמקום
 אחרי, ואף שרש"י פירש בצבורות מי ע"כ צלבו"ן א"י רגליו
 מצולמות נמי רגליו קלרות אין זה דומה לפסח הכיל דפסח
 היינו שקלר צאורך הרנבל אבל סם הפ"י שכתב הרגלים קלרים
 צרוחז עיי"ש היע"ב ומכ"ס ללשון השכי שפ"י רגליו מצולמות
 נפוח ופ"י זה הניח ג"כ כ"מ פ"ו מצאיה מקדש ה"ו ודאי
 אין לו שום דמיון כלל וא"ש :

ומה שנתקבץ מה חילוק יש בין נסצר העלם לנפנס העלם
 סם דף מ' ע"כ והאריך בזה הדבר פשוט דכשנר היינו
 בלא חקרונ ונפנס היינו ש"ס חקרונ בעלם ועיין ברש"י ל"ז
 ע"א ד"ה פנימה אינה בלא חקרונ אבל סדק משמע נמי בלא
 חקרונ ועיין צמור ס"י ש"ס שכתב או שכתב עלם היד או
 הרנבל אפי' אינו חקר כלום ועיין צמור"י פ"ו דצבורות מ"י
 ד"ה ונפנס עלם ידו כל עלם צנבליו שחרץ צו חריץ ה"ו
 מוס והוא צלל חרוץ האמור בתורה יעיי"ש עוד ד"ה עינו
 שכתב והא דפנימה ופסיקה עלם כללינהו הרמב"ם צפ"ו מצאיה
 מקדש צמ"ס כל עלם צנבליו שחרץ צו חריץ ועיין כ"מ סם
 מצואר כמ"ס דנצצר היינו בלי חקרונ ונפנס היינו צמריץ
 והקרונ, ואולי יש עוד חילוק דנצצר בלא חקרונ היינו דנצצר
 אחיב ונפנס בחקרונ אפי' כצ"ח כך צמריץ נמי הוי מוס :
ורמ"ע נ"ד כראה עוד לדון דבדב הכה צמור"י צבורות ליח
 ע"כ ד"ה וקיימך צוקא כתבו צמד חירון דכל מוס

שאינו מהרפא מאיליו אלא ע"י רפואה ונקרי מוס קצוע והציאו
 ראיות לזה ודחו כל הראיות אמנם בחירון הראשון סם נראה
 דק"ל דאפי' אינו מהרפא מאיליו אלא ע"י רפואה מ"מ מקרי
 מוס עובר, וצמ"ס ומהרמ"ש יו"ד ס"י ספ"ז נתקשה איך
 אפשר דצצר יד או רגל מקרי מוס קצוע הא מלינו לפעמים
 דעולה רפואה לעכחן כמו שכתב מהרי"ק שורש ליח ופסקו
 צמ"ס יו"ד ס"י כ"ה דאם נקשר צצר על צצר יחדיו יודבקו
 אפי' היה צמקום שעושה אותה טריפה אפי' כשר ונראה
 דצכה"ג אינו לולע שבלוכן עיי"ש, ולדעת חוס' הכיל דאם
 אינו מהרפא מאיליו הוי מוס קצוע אפי' מהרפא ע"י רפואה
 לקמי ד"ל שאינו נקשר שעשיי מאיליו רק ע"י רפואה ותחבולת
 מעשה אנוש ושפיר מקרי מוס קצוע, מיהו בלא"ה יש לדחות
 דמה דחשבינן ליה מוס קצוע היינו צמחא אס כצר נקשר
 ואינו שעשיי והוא לולע :

וי"ש לי להציה ראיה דזה מקרי מוס קצוע מהא דאמרינן
 בצבורות ל"ג ע"כ דרמי קצר כל מוס לא יהיה צו ופירש"י
 וקרי ביה לא יהיה צו שלא יסיל מוס ומדהויל למיכתב מוס
 וכתיב כל מוס לרבות אפי' צמ"ח שלא יסיל צו מוס אחר
 עיי"ש ואי כ"מ דמוס שאינו מהרפא אלא ע"י רפואה מקרי
 מוס עובר ואין הצבור נשחט עליו צמדינה איכ אמאי לריך
 להוליא הקרא מנפטיה לקרות לא יהי ולריך כל לרבות שלא

יסיל מוס צנבל מוס נקרי יסיס כפסטיה דתורה ליוטה שאס
 יש צו מוס שאינו מהרפא מאיליו רק ע"י רפואה שמהוי"ב
 לרפואתו שלא יהיה צו מוס ומעילא ידעינן כיון שא"כ יש צו
 מוס שאינו מהרפא מאיליו מחויב לרפואתו כ"ס א"ס יש צו
 מוס עובר מאיליו שאינו רשאי להסיל צו מוס קצוע ול"ל
 כל לרצו"י וצמ"ס לרנבן דדרכינן תמיס יהיה לללון דמותר
 להחיר מוס צנבל מוס איכ כשיכ דלינו מחויב לרפואתו וע"כ
 הא דאסור להסיל מוס צמח"ס מוס דקרינן לא יהי' ומעילא
 לריך נמי קרא דכל לגרמא כדאמרינן החס אבל ל"מ קשי'
 כ"ל א"כ דזו מקרי מוס קצוע וכשחט עליו צמדינה ושא"ר
 קדשים נסדין ע"י וא"כ איח לומר שיהיה מחויב לרפואתו
 ולכן לריבין לקרות לא יהיה ולמרש כל :

אבל י"ל להציה ראיה להיפך דזה מקרי מוס עובר מהא
 דאמרינן צימח דף ס"ד דר"ב יליף דע"מ אין נדחין
 מצמ"ע עובר עיי"ש ועיין צמור"י ד"ה החס שהקטו לריי דק"ל
 דיחוי מעיקרא הוי דיחוי וצמ"ח נידחין מ"ש מהחוסר זמן ותיכלו
 דשאני מחוסר זמן שאינו מחוסר מעשה צנבו"ן לא חסוב כדחה
 אבל הכא לריך להציה שנים אחרים ולהגביל עליהם הוי כמחוסר
 מעשה עיי"ש ולפ"ז אי כ"מ דצמ"ע עובר היינו דוקא צמ"ע
 איך יליף ר"ב סם מצמ"ע עובר דילמא שאני צמ"ע עובר שאינו
 מחוסר מעשה צנבו"ן לכן לא מקרי דיחוי אבל סם צמ"י
 שצמ"יס דהוי כמחוסר מעשה כמ"ש חוס' הכיל צמח"ה לא הוי
 דיחוי ומכשיב דקשה עפ"י לריי דודאי איח ליה חילוק זה
 כמ"ש חוס' אמאי לריך לכו"י מיעט רחמנא בהס ואמאי לא
 משני ד"ש חילוק בין מחוסר מעשה לאינו מחוסר מעשה אלא
 ודאי דאפי' באינו עובר אלא ע"י רפואה נמי מקרי מוס עובר
 וא"כ גם צמוס עובר א"מ דמחוסר מעשה מ"מ לא הוי דיחוי
 ומצויה לא היה מלי לחלק צכך וצפ"ר יליף ר"ב מיינה וריי
 ל"ל מיעט רחמנא בהס שוב מלאחי צרי"ש אלגזי נספרו דף
 פ"א שהעיר קלח בזה עיי"ש היע"ב ועיין חוס' צמח"ס י"ב
 ע"כ סד"ה וצ"מ :

וראיתי צרי"ע אלגזי סם שהוכיח דצמ"ע ע"י רפואה מקרי
 מוס עובר מוס דצמ"פ פ' ראה נפסוק בכל אות
 נפסך יליף דפסוקהמ"ק אין נכחתינן על מוס עובר צמ"ס
 דשעריץ שעריך מצבור וצבור יליף לה מן פרטי דעיור ופסח
 וק"ל ה"ו קרא ל"ל דהא פסוקהמ"ק יליף בצבורות ל"ז מאשר
 לא יקריבו וכו' עיי"ש אלא ודאי דאי אחד קרא הויא דוקא
 מוס עובר מאיליו ומצויה לריך עוד קרא דאפי' עובר רק
 ע"י רפואה מקרי נמי מוס עובר עיי"ש, ולפענ"ד אין ראיה
 זו מוכרחה דהרי לשינו"י א קמח צמ"י בצבורות ל"ז ילפינן צבור
 דאינו נשחט על מוס עובר צקויח מפסוקהמ"ק דכתיב בהן אשר
 לא יקריבו אבל צבור גופא ליכא קרא דליכא למילף מפרטי
 דעיור ופסח וכמו שאכתוב צמ"ס א"ה ולהאי שינו"י ע"כ
 ליחא לדשא דבפרי וליכא אלא חד קרא וא"כ אין לנו אלא
 צמוס עובר מאיליו ולא ע"י רפואה :

ד"ן אחת שחוס' סם ד"ה השתא הקטו איכ פסח ועיור מה
 אהכי ל"י ות"י דאי לא כתיב פסח ועיור הוי מצדין; מכל
 מוס רע מוס עובר והויא דהאי לאפוקי נוקיח ולא ממעטינן
 נמי ממוס רע מומין שצמ"ס עיי"ש וצמ"ס א"ה הפלל דאיכ
 היינו חירון צמח"ה אבל לפענ"ד חוס' נשמרו מזה צמ"ס ולא
 ממעטינן נמי וכו' דלחירון צמ"ס דקאמר איכ פסח ועיור ל"ל
 ס"ל דאי נמי לא הוי כתיב פסח ועיור הוי ממעטינן ממוס
 רע מומין שצמ"ס וא"כ עכ"מ פסח ועיור למעט מוס עובר
 וא"ל לקויח אבל בחירון קמח ס"ל דממוס רע לא הוי ממעטינן
 מומין אי לאו דכתיב עיור ופסח ועיין מהרש"א סם ד"ה מה
 הפסח וא"כ עיור ופסח שפיר אהכי למעט מומין שצמ"ס וא"כ
 בלי קויח לא הוי ידעינן מעיור ופסח למעט מוס עובר רק
 השתא דאיכא קויח נהי דאי לא הוי כתיב עיור ופסח הויא
 דכל מצדי כל מומין לאפוקי מקויח מ"מ השתא דכתיב עיור
 ופסח ועכ"מ מוס רע ממעט עכ"פ מומין שצמ"ס וא"כ כל
 אינו מצדי הכל דהא עכ"מ אינו מצדי מומין שצמ"ס שוב
 ילפינן מקויח למעט מוס עובר ולא אמרינן דכל מצדי סבל
 לאפוקי מקויח דהא ע"כ אינו מצדי הכל דהא אינו מצדי
 מומין שצמ"ס וא"ש, וא"כ עכ"פ לחירון קמח לא ממעטינן
 מוס עובר מפסח ועיור רק מקויח וא"כ ליכא רק חד קרא
 דאשר לא יקריבו ושפיר י"ל דמוס שאינו עובר רק על ידי
 רפואה מקרי מוס קצוע :

ועוד דגוף דצדי ספרי סם המוה"ס דקמחי חמילה צמה
 הכתוב מדבר וכו' הא אינו מדבר אלא בצמ"ס וצמ"ס
 שפירו יכול יסרו מכל מוס עובר ח"ל רק ע"כ הרי דמ"ק
 ממעט

מעטע מוס עוצר ואח"כ זאלהס פסקא יליך זגזיש דעפערין זצכור דליכו נשחט על מוס עוצר ורחי קרא לילי, עיהו זנס סיה אפטר לומר דעקרא קמא לא עוכה אלא דליכו נפדה על מוס עוצר כדי להכימו עמוס דאחר טיעבור מומו חוזר לקדושתו הרשונה דאפי' נמוס עוצר עיי רפואה ודאפי' קל דהוי כעמוס קצוב וצכור נשחט עליו עיי אס לא נשחט ונחפא קל לרייט אלגזי עס דחוזר לקדושתו ראשונה אזל לפחות עיי פדיון צעוד מומו עליו אכתי הויא דמומח ולהכי יליך זצכור דליכו נשחט צעורו עליו נמוס עוצר והכי דייקא לישנא דקנט החילה יפרו ואח"כ נשחט, אלא דלפי' זנס קוש"י רייט אלגזי לקי' דהכי קרא דאטר לא הקריבו נמי צפדיון מייירי כדכתיב והעמיד והעריך איכ נמי יס להרץ ככיל דאף דילפי' זצכור דאפי' אינו נשחט ומכטיב דליכו נפדה להכי עיי רפואה לריך קרא דליכו נפדה להכי אפי' נמוס עוצר עיי רפואה אזל אכתי הא דליכו נשחט צעור עיי רפואה מניל :

ואין להקשות חיי קרא דליכו נפדה להכי לילי וחי דאחד צעור מאליו והשכי צעור עיי רפואה הא צעור הא צעור מאליו חיי דילפי' זצכור דאפי' אינו נשחט דילי לפעמי' הרעצים נפלא מליקורי מוצה סיי ומי' לפדות קדשים שכולר זהס מוס וכו' ואיכ אי אחד קרא אפטר לומר דגלי קרא רק דליכו עלוס לפדות אזל נשחט מיהו הוי לפדות ולריך קרא שני דאקור לפדות, ואולי יס לרמות עוד דאי מגזיש מצכור הויא דרק קדשים קלים כצכור אינס נשחטין על מוס עוצר אזל קדשי קדשים נשחטין אפי' נמוס עוצר קמיל קרא דאטר לא יקריבו דאפי' קדשי קדשים אינס נשחטין על מוס עוצר ומיין צפרי עס :

ושוב הניא ראי' דהוי מוס קצוב מהא דקחני זנצחים קייצ עייז דלריש צעיי עוצר שהקריבו צחין הוא זליח והדר חני כן צחורים שלא הניע זמנן ונצמי דף קייז עניד לריכותא ואס איחא דצעור עיי רפואה נמי מקרי מוס עוצר איכ גס זה צכלל דצרי ריש איכ אמאי לא קאמר דאי חני חורים הויא ממוס דזמן מעילא קאחי מקרי רחי לפתח איהי' אזל מוס עוצר עיי מעשה רפואה כיון דמחוקר מעשה לא מקרי רחי לפתח איהי' קמיל דנס זנה איכא ליה אעיב דזה מקרי מוס קצוב וצאמה אינו צכלל דצרי ריש עייז שחאריך הרבה זנז, ולפעניד יס לחלק זנה דיש לתעוה דהא החילוק בין עוצר מעילא לעוצר עיי רפואה ממוס דצעור עיי רפואה מחוקר מעשה והלא אס הדין דצעור עיי רפואה אינו נשחט וכפדה פטיטא שיש עליו מליה לרפואתו ולהקריבו וכיון שמליה עליו לרפואתו לא מקרי מחוקר מעשה כלל רק כנא מעילא כדלמרינן נכדריס כיט דקונמות הוי דצרי שיש לו מחינן ממוס דמליה לאיחטולי עליו הוי כהיח' זנא מעילא ועיין צפרי' יוד סיי קייצ סקיה וכבר סטיג עליו נצמחי' כלל קיל אוח ח' ועיין צמנחות קיא עייז דלא אמרינן עוצר לפדות כפדוי' אלא היכא דמליה לפדות דהוי כנא מעילא ואינו מחוקר מעשה ואיכ מתיכי יחתי כימא דמוס עוצר על ידי רפואה לא מקרי מוס עוצר כיון דליכו מחוקר מעשה, אף זיל דהיי קיייל צמנחות ליד כריש דמומח להטיל מוס קצוב צצעיי עוצר ועיין חוקי דף ליג דיה צעיי ומכטיב דליכו מחויב לרפואת צעיי עוצר עיי רפואה ושפיר הוי מחוקר מעשה ועיין יוד סיי טייג סיה :

אלא צמלחתי לרעצים נפלא מליקורי מוצה סיה שכתב העיל מוס צקדשים ונא אחר והטיל זה מוס אחר השכי אינו לוקה ומשתע הא איקורא דאורייתא איכא ועיין אריכות לחי' צהי' גבי מעיל מוס זנה' ומה שחירן חמיס יוד סיי טייז והוא נכד סוגי' דצכורות ליג דמוכח דעיה' אפי' איקור ליכא, לכן כיל כמו שחלק רייט אלגזי צפסרו דף עי'א לענין חוצנה דנכפל זו מוס צידי טמיס לא מקרי חוצנה אזל אס נפל זו מוס עיי צריה מקרי חוצנה עייז היכ אכי אומר דנכפל זו מוס צייט אפי' מוס עוצר מותר להטיל זו מוס קצוב וזהכי אזלא סוגיא דצכורות שאלחו דס וכן צעיי צנפל זו מוס צייט אזל הרמזים עייירי בהטיל זו מוס עיי צריה תחילה אס הוא מוס עוצר יס איקור חורה לפשות זו מוס קצוב רק שאינו לוקה ואי' :

ולפי' יס חילוק דאס נעשה מוס עוצר שלריך רפואה צידי ארס או שאר צריה כיון דאקור להטיל זו מוס קצוב אס זה מקרי מוס עוצר מהי' מעילא מליה נמי לרפואתו ואינו מחוקר מעשה והוי רק מוס עוצר אזל אס נפל צייט כיון דמומח להטיל זו מוס קצוב אפי' הוי מוס עוצר עיי אין מליה לרפואתו והוי מחוקר מעשה ומקרי מוס קצוב אמכס

כיו צכור דהמלוס רק עייז גופא ואס לא יקריב זס לא יקריב אחר תחמי' שפיר ייל דמליה לרפואתו כדי להקריבו ועקרי מוס עוצר אזל נשאר קדשים שאס לא יקריב זה יקריב אחר תחמי' ליס דמליה לרפואתו כדי להקריבו ושפיר הוי מחוקר מעשה וסוי מוס קצוב ולפי' אף דעוכה מעס דעקרי מוס קצוב עיי חין ראי' מזה לצכור רק יס לחלק ככיל :

ושוב הניא ראי' דדינו כמוס קצוב שדלריך קרא זנצחים עייז וציומא קיד מוס זנס הוא דלא ירלו הא עבר מומס ירלו ותיל דאצרה חורה דצכור אינו נשחט וקדשים אינו נפדין על מוס עוצר ואי כימא דנס צעור מומס פסולים לעולם להקריבה אמאי אינו נשחט וכפדה דלא דמי לשאר פסולי הקריבה דיעו עד טייסחאצו ואין נפדין זנא מוס דהכא זנא הפסול מחמת מוס אלא ודאי קרא לריך נמוס עוצר עיי רפואה דרינו כמוס קצוב וצאמה נשחט וכפדה עיי ודאי קרא דמוס זנס למימר דאס נחפא קודם טעמחו ופדחו כשר להקריבה, לפענדי' לפעמי' חוקי' זנצחים עייז דיה הא אעיב דדכטינן צצכורות ליז צכלל ופרט דמוס עוצר מליה וכוונתם כיון דליכו נשחט נמוס עוצר עכיה כשר צעור מומן דאליכ אמאי אינו נשחט וכקוש"י רייט אלגזי וכן העינים הוא דצצריהס ותירלו דמוס עוצר דמוקדסין אלטריך דהויא כיון דכרחה שוב אינו כראה עייז וכל צכוכה תירולס דודאי צצכור דמעילא קדוש אס החורה לא פסלה לעולם מחמת מוס עוצר סיהיה נקרא צעיי רק מלד דין דיחוי זה ליס רק נקדושת הגוף שזל מחמת דיבורו ומעשיו וכיון שדחה ופקע דיבורו ומעשיו חו חין לו צמה לחול ועיין צאצני מילואיס סיי כיח סקרי' וס' ליל סקרי' אזל צצכור דמעילא קדוש ייל דאחר שצבר מומו חוזר לקדושתו מעילא כיון שיהו פטר רחם אזל נשאר קדשים שהס קדושת פה שפיר הויא אף דאין כפדין נמוס עוצר ואס עבר מומס אינס פסולים מעמוס צעל מוס מי' פסולים מעמוס דיחוי כמו כל הדחויס ואי' :

ולפי' לא קשה מה שח' הניל על חירון זה הא גס נשאר קדשים איכא קרא למעט מוס עוצר דזיל דעפיר מיעטי' קרא כיון דליכו פסול לעולם ממוס צעיי רק אחר שצבר מומו פסול כמו כל הדחויס מהקריבה איכ דינו כמו שאר פסולי הקריבה שאין נפדין זנא מוס וכמי' חוקי' יומא קיד דיה החס דלילה לא מקרי דיחוי כיון דלא חזיל להקריבה שוס קצוב עייז היכ פסולי לעולם לא הוי ממוס מוס דהיי גס אס כדחה צצביל שאר פסול הקריבה שאינו נפדה צצבילו נמי פסול לעולם ואי' :

ועוד לפמי' הוא צלמו דאפי' אי מוס עוצר עיי רפואה מקרי מוס קצוב וכשחט וכפדה צצבילו מי' אס עשו לו רפואה וכחפא והקדישו מחדש כשר להקריבו עייז ולמי' דדיחוי הוא כיון דפקע קדושת הקריבה שוב לא חיי' איכ אפטר אס מקדישו אחיכ קודם שפדה מחדש כשר להקריבו והדבר לריך חלמוד ציומא קיד הניל [עייין צייט איה סיי טייכ] איכ שפיר אפטר לומר דצעיי עוצר אינו רחי להקריבה לעולם זלי הקדש חדש ומי' אמרה חורה דליכו נפדה רק לריך להקדישו מחדש כשיעבור מומו ולריך קרא דמוס זנס דיכול להקריבו כשצבר מומו על סמך הקדש הרשון :

וכי' זה לפסולא אזל קושטא דמילחא כראה דעת החוקי' דצעור עיי רפואה מקרי מוס עוצר וכן כתבו צפטי' וט צצכורות ליד קריה אי לימא איכ חסיב כמו מוס עוצר שיש לו רפואה עייז ואיכ צעמטה דכידון רידן דידוע דרופא אומן יכול להחזירה ואפי' כבר נקשר צאופן שזולע יכול לשמטה ולהחזירה כהוגן שלא יהיה לו'ע איכ הוי מוס עוצר עיי רפואה ואין הצכור נשחט עליו עד טיפול זו מוס קצוב מוצהק, ואף דנשמטה יריכו הוי מוס קצוב צצכורות מ' לקיי' לא מיצעי'א לטיטת חוקי' עס דיה שנסמטה דפירושו דנשמטה כן מתחילה צרייחו וזה ודאי חין לו רפואה אלא אפי' לטיטת רסי' דמייירי נשמטה אחיכ מי' ייל דבוקא דאטעא דשף מדוכתי' חין לו רפואה אזל שאר שמוטה יס לו רפואה שלא יהא ניכר המוס כלל והיי הרמזים צפ' מצי'א מקדש כתב דנשמטה יריכו הוא שרוע האמור צחורה ואיכ החורה העירה עליו שיהו מוס קצוב :

ובפתחי' ספרים ראי' דחמי' וי' סיי טייז אהא דאמרי' צעיי יג עייז דמעיל מוס צקדשים צהי' גרע מעטיל מוס צצעיי ממוס דלא חזי לא לגופיה ולא לדמיס והיי אמרינן צעירוצין מי' דהאומר הכי כזיר ציוס שצן דוד זא אקור לשחות יין ממוס דהיוס אס צקולו חשמו' ואיכ הרי חזו כל שעתיה לגופיה, ואיני יודע מה קשי' ליה הלל אמרי'

אמנם מלאהי בעלים דפוס פיורדל דף קמ"א סכתה אך אם הוא בעקום שסמכתה הוא זין סקוחים לסקכות הסמלטים בעקירת הסמכתה סמוקין לקונס די זום ואז אל לעבור לו סחדר ע"ס וסס קאי לענין איסור דאורייתא סלא יעבור בעסקה זכ"י ומ"ע מהכי עכס סקוחים אלמא דסל דהוי קנין מסיח ומסכי אפי' לענין דאורייתא ועמילא דמסכי נמי לענין לספקיע קדושה זכור:

ובכ"ל זס כ"ל דאיא ללמוד עזס לענין זכור לפמ"ש ר"ע אלגאזי וסוה בעמרו דף ז' ע"ז ד"ס איצ"ל דאפי' דהכיח בהוסמחא פ"ז דזכופ"ה זממח העדנר והסקד"ס ונר עמח ואין לו יורשין פטורין ען סזכורס דסיינו דוקא כל עמן ססס ספקר ואין להס בעלים פטורין ואין קדושין בעמרו רחס ואס זכס זכרי ען הספקר פטורים לעולס אפי' עכרו או כחכו אחיכ הנכרי לישראל אלל אס זכס זו ישראל ען הספקר מעמס עזכס זו ישראל חל עליו קדושה זכור דקדושה פטר רחס מיחלל חלי וקאי עד סייסס לו בעלים וכיון עזכס זו ישראל חל עליו קדושה זכור וכו' ע"ס, ולפי"ז י"ל דגס סליח ס"ל דקנין סמועמחא הוי רק מדרבנן ועל"ד ספקר ז"ד אחאינן עלה ולא מסכי רק לספקיר ולספקיע מרשות מקנא אלל לא להקנות ולהכניס זרשות סקונס ולפי"ז בעלמא זממ"ן דקיי"ל סלך אי אהה רוחס אלל אהס רוחס אה סאינו סלך וזממ"ן סל ספקר אינו עובר זכ"י פפיר מסכי קנין סוהו מכהג סקוחים סוהו קנין דרבנן עמוס ספקר ז"ד י"ל מרשות ישראל ואינו עובר זכ"י אף סהגוי לא קנהו אלל לגזי זכור אס לא קנהו הגוי והוי רק ספקר ס"לא מרשות ישראל כסחזור ישראל וזכה זו הוי הוה קדוש זכורס וא"כ לא מהני סמועמחא ומכהג סקוחים כלל ודלא ככנסה יחזקאל סכ"ל ויחידאי סוה ז"ד ז"ר זס וסארכחי זזה זמק"א ל"סז קוסי' מניא על ע"ז מצבורוה [עיין ז"י"ס אויח סימן קניח]:

ואמנם אפי' לדעה כנסה יחזקאל דקנין סמועמחא מהכי לענין זכור ע"ע כ"ל דזכירון דידן סוה קדוש ורדאי זכורה חדא סכזר כחז סליח חכ"ל גס זממ"ן ולכ"ך לידע זכירור סמועמחא כן ואז פועיל ונקנה חממ"ן לגוי ע"ס וכאן סדנר מקופק ביותר אס סמכהג כן זין סקוחים לקנות זממירע בעלמא זלי כחיכה דעים לערבון ואפי' אס סוה רגיל ע"מ אינו עכהג וכסי"כ סאין דיכי דערכאות כך עפ"י חוקי המדינה וכ"ס זכרי אסר העיד הכחז עליהס אסר פיהס ד"נר סוה וכ"ס סלא כזכר זמאלחו סהיה פיסוק דמים דאפי' זקנין גמור נמי לא מהכי כלום כדאמרינן ז"כ פיה ע"ז והכי קיי"ל בעומ"ע חומ"ע ס"י ר' ס"ז ועיין ע"ז ע"א וי"ד סימן קלי"ז וא"כ אין כאן מכירה וקנין כלל:

אבל גס על"ד זס אפי' ידעינן זכירור סמועמחא סקוחים לקיים העקה זכ"י זכור בעלמא ונ"ס היה פיסוק דמים העלתי זממירע אחת [עיין ז"י"ס סוי"ע ה' מוי"ע] דלא מהכי להיח קנין עפ"י דין תורה אפי' מדרבנן ואפי' לענין עמון וכסי"כ לענין איסור והא דאמרינן ז"מ ע"ד פ"א סימ"עמחא קניס וכו' וזממירע דהסיגי למק"ל מע"ס קני והכי ססקינן זממירע ס"י ר"א היינו דוקא זממירע ולא זממירע בעלמא והזממירע סדנר רחיות לזה ע"ס ועיין ססוי' הר"א"ש כלל י"ז דין ג' סכתה חדא דמממירע היינו דוקא זממירע מעמ"ס כדפ"ס"י ז"ל סרוסמין על סחזיות ור"ח ז"ל פ"י פאמ"ח כמו סרגילין סקוחים חיקע כפו זכף סזירור וזהו גער העקה וקורין לו זלשון אסכ"ז יא"ויף ואוחו מעמ"ס סמועמ"ן הוי בעקום סודר אלל דיבור בעלמא לא אפי' אי כהוג עכהג גרוע סוה ולא אזלינן זממירע ע"ס ועזמירע להדיא כע"ס דקנין סימ"עמחא לא מהכי זכ"י זכור בעלמא וסוף דבר דהול"ד סכול"ד סוה זכור גמור ודאי, י"דו דוב"ע:

תשובה ת' עוד להר"ב הכ"ל

שוב חוסף סכית ידו אודות סכזור סעכרו לגוי זלי סוס קנין כסף או עסיכה רק דיבור בעלמא [עפ"י סקדוס] אס אינו עוחר אמירה לגוי להסיל זו מוס והסמור על סמועמ"ן זכ"י י"ד ס"י קל"ז סמחיר לסמיל מוס זכור זממ"ן סוה סוהו רק איסור מדרבנן ע"י אמירה לגוי ס"מיל זו מוס דהוי נמי רק איסור דרבנן והוי סבות רשות זמקום ס"ס היחיריס זל"א"ה: **ד"ה** מלשון סמור קמ"י ס"י"ג סכתה אסור להסיל מוס זכור זכור ואסור אפי' לגרוס לו מוס כגון ליתן דבילה ע"ז אזנו וכו' וכיו"ל זזה או סאומר לגוי להסיל זו מוס וכו' וכן סוה לסון סמחזר ס"ס עזס מעמ"ע דאמירה לגוי סוה זכ"ל גורס

לעני' זממירע כ"ע דקדמיס ססיס ע"ד סלא כפגס סמועמ"ן זממירע כפגס סמועמ"ן סקוליס מעוס דכדחו וא"כ ס"כ כיון דליכא זיסמ"ע סוי דיחוי אפי' אס יכנס זיומא ואף דסכא סוי דיחוי מעיקר"ה ולא סו דיחוי עכ"ס אפי' לר"י סיכא סזירור להקן וכע"ס חוס' ס"ס ד"ס ע"ד וה"כ זירור לסמוע זקול ד' וכע"ס חוס' זממירע י"ז סכ"ל זירור לעמ"ס סמועמ"ן מקרי זירור ז"ל דכ"י דבעל סקנ"ן זירור לסוז ע"ע אין זירור ס"סי"זו כל ישראל [עיין ז"י"ס אויח ס"י קני"ד] ואולי אפי' למ"ד זממירע אין כדחין זס דוקא אס זממירע סדיחוי חז לדעי קנ"ן סמוקד"ס זממירע דלא סקעס קדושהו לכן אחיכ כסוהו עלמו רחוי לסקדנ"ה חוזו להכסירו ועיין סמועמ"ן י"א גזי סקד"ס זכר לדמיו זממירע אלל סיכא דגס לדעי לא חזי כ"ע מורו דגס זממירע כדחין, וד' יקנ"ז כד"י ישראל, וכר"ח זכ"י אריאל, ככפסו וכפס ירירור מחוחכו סדוסי"ח עמ"ס חק' זלוהס זקיק חכ"ל:

תשובה שצ"ט

ס"ליח ז"י אויפאלו ז' פנחס סח"י לפ"ק.

שוכ"ט לידידי הר"ב סמופלג חריף וזקי כמ"ס סלמס קליין כ"י ר"ב זקיק קערעמ"ס:

מכתבו מ"וס ה' חוקת סגי"ע לידי זממירע אלל כזממירע סמועמ"ן ארכוס וגס ה"י לי מעינות סרצה ולא יכולתי לסעי"ז ע"ד סיוס וכפסו זממירעו זלי"ס אחר מע"ס ססיח לו פ"ס מצנחה ור"ח לעוכה לעכ"ס כדי לפוט"ס מצנחה אף לא היה מעוה לעכ"ס לחה אלגאזע ואמר לבעל ספרס סרלונו לקנות אף מעוה אלגאזע ימ"ן לו לעה מלוא וז"י לז"י יל"ד ספ"ה זכור ולי"ד מעלחו להקל אף דאין כאן לא כסף ולא מע"ס"כ עפ"י סמועמ"ן כנסה יחזקאל סמז"ח פ"ה זירור ס"י ס"ך אוח ד' סכתה דקנין לו-סלאק לז"ד זלי סוס אוי"ק-גז"כ כסף נמי מהכי זמקום סמועמ"ן זין סמגריס לקנות זו כע"ס זממירע ס"י ר"א ס"ז והא דהקנו זכור ססקינן י"ס"ס זכסף וע"ס"כ מע"ס דהסוו עדותיהס דין דמהכי זכ"ל עקום מע"ס"כ לו-סלאק לא מהכי זכ"ל המדינות אלל זממירעו חלו קונה זלי ספק וכה"ר"ח סהחירו זכ"ר זכור סממ"ר זלו-סלאק זלי סוס כסף וכו' ע"ס וה"כ מכירה וקנין זכ"י זכ"ר רגיל סרצה זין סמגריס וזממירעונו גוזין זממירעוה עפ"י קנין כזה, וסוז כחז דממירעוה מע"ס"כ ס"י ל"ז סמז"ח מניא ס"י סמ"ח סק"ג נמי ס"ל דקנין סוהו מכהג סקוחים מהכי להספקיע איסור חמ"ן אלל סכתה סמועמ"ן סס חולק על מע"ע: **תשובה:** אגז סימ"ע חז זס דמניא סס לא ססיג על סמועמ"ן רק זממירע דס"ל דאזלינן זממירעוה דיכיהס אלל זממירע דמ"ח מהכי מעהג סקוחים לא פליג ואדרב"ה מעמ"ע דמורה ל"ס למ"ז זממירע, והמע"ס לחלק כ"ל עמ"ס חסי"ס י"ד ס"י ס"י"ד דממירעוה סוי קנין דאורייתא וה"י"נו עכהג סממ"ן סקוחים ועדיף מקנין דרבנן דהס סקוחים ז"ל מחלו זרלונוס אלל אנוסיס זממירעוה דרבנן מעמ"ס ספקר ז"ד ואלו כה ז"ד ז"ד אלל להספקיר ולא להקנות אלל עה סממירעונו סקוחים זרלונוס כל תנאי זממירעונו קיים מע"ס ע"ס וה"כ אכי אומר אף סדיכיהס לא מהכי היינו עפ"י סממירעונו לא קנלו מרלונוס אלל אנוסיס זממירעוה אלל מעהג סקוחים ססוה מרלונוס ספ"י י"ל דמהכי ולזה מעמ"ע דמורה מניא דמהכי: **איברא** זממירע ס"י ר"א כחז דממירעוה רק קנין דרבנן דס"ל קנין דרבנן ודאי לא גרע מעכהג סממ"ן סקוחים ואפי"ה לא סמז"י"ן אוחו רק לקנין דרבנן לענין קידושין ע"ס וזה כר"ח סוהו דעה סמועמ"ן כח"ל סממירעונו קוסי' ל"ז דקנין מל"ד מעהג סממירעונו סקוחים לא מהכי לענין מכירה דבר אי' מע"ס דלא עדיף מקנין דרבנן דלא מהכי לענין לסק"ל זממירעוה דאורייתא:

ולפי"ז אין ראי' מדכ"י ע"ז חכ"ל כלל דס"ל דמהכי קנין סמועמחא להספקיע זממירעוה ד"ל דהיה נמי ס"ל דממירעוה ומכהג סממ"ן סקוחים סוה רק קנין דרבנן ולא מהכי להספקיע קדושה זכור סוהו איסור תורס רק דהוה ע"י"י סס לענין לאסור סיי"ס לזממירעונו מע"ס חמ"ן סממירעונו סממירעונו סוה רק איסור דרבנן דר"ע קנכ"א קניס ולענין זס מהכי קנין דרבנן אף דמהכי עכ"ר זכ"י ע"ע לא קנכו חכמיס לאסרו אחר ספ"ס כיון סממירעונו סמועמ"ן זממירעונו מע"ס וזס אמרו וסס קנמירעונו וסס דא"ס מ"כ זקנין דמ"ח מדרבנן וסס לא נקנ"ס"ה:

גורם לו עוס ואיך אמירה לגוי אקור עמים דחא ילפי' צילם
 כיון עיז ובכורח ליג דגרעה אקור מדכהיג כל עוס עיט :
אבר ערציי סרליט ציג לי נראה דאמירס לנכרי אינו בכלל
 גרעה עוס סכהג צקס סרלניד דסך צעיל דחסיט
 לא אפטיעא ואלזלין לקולא ואלעיג דעסקין דעטיל עוס
 נקדטיס דעי ככרי נמי אקור ואלפי' צוסיו טאינו אקור אלח
 עדרכנן כדליחא צככורח סי כל ספולי סעוקדטין ליס החס
 עסוס חומרא קדטיס סול ולא געריקן מיכיס וליניעא דאמירס
 לגוי בכלל גרעה עוס סול עס קטי' ליס סח אמירין צככורח
 ליג דריע יליק עכל עוס דאקור לסטיל עוס צצעיג ורכנן
 קיל דעוחר לסטיל עוס צצעיג עסיג ולייחר לסו סחי כל
 לגרעה עוס דאקור וסרליט עס צככורח סקק כרצנן דעוחר
 לסטיל עוס צצעיג ואלפי' צצעיג עוצר עוחר לסטיל עוס
 קצוע איכ גרעה אקור עסיג ולייג עטיל עוס נקדטיס עי
 גוי ספיר אקור עסוס גרעה עוס אלג צעלעא כמו צחסיט
 ספיר טרי אמירה לנכרי איג דרעה סרליט אמירס לגוי לאו
 צכלל גרעה עוס סול כיון דחי צעי עמיד וחי צעי לא עמיד
 וחי עמיד דרעהא דפטיס עמיד ועיין לסון גמי עמחות כיו
 עיז עין סלג יגרוס לו עי אמירס סלג ייגה צלך וכו'
 עטעג דגורס עי אמירס כמו אמירס לגוי נמי עקרי גרעה עוס:
וראיתי צעסרעטס יוד קיי סייד טריל דזה צאעה חירן
 סרליט עסוס חומרא קדטיס סול סול אלג כל
 עעיין יססוס צלך טאין לסון סרליט סובל עי זה דליכ
 סויל לוער סחס עסוס גרעה עוס, לכן קיל דפטי' סול כך
 חחס עסוס חומרא קדטיס וצחסיט יוד קיי עי עמד עליו
 עה חומרא קדטיס יס כאל עיט ולטמיט איט דהיינו חומרא
 סהמירס צו חודה דאפי' גרעה עוס אקור לכן סהמירס צו
 חכמיס לאקור אמירס לנכרי עסוס דעיחזא כנרעה וכעין
 סכהצו חוקי' רפיק דפטיס סחלי חען לפי סהמירס צו
 סורה לעצור צעי וצי סהמירס חכמיס לצדוק ולצעי וכו':
ויש דלוחו דלעולס קיל לרליט דאמירס לגוי עקרי גרעה
 עוס אלח דאמירס לגוי לגרוס לו עוס דהיינו להציג
 דצילה וצלך וייניחה על אוזן סכור נמי אקור וזה סוי גורס
 דגורס עסיג ועוחר ועיין סצבועה ליג עולד גרעה עוס ועיכ
 דאקור עסוס אמירס לנכרי ועי' ספיר קיל סח עוחר אמירס
 לנכרי צעאר איסירין וחי' עסוס חומרא קדטיס דאקור
 חורה גורס סהמירס חכמיס לאקור נמי גורס דגורס:
ויטי דעטיל עוס נקדטיס צהיז סול רק מדרכנן כוצע
 ענמי דעיז יג עיז דעטני רצח דעטנייה מקדיס צהעג
 צזעהיז כועל דלח צפניה וסול עהה עחליה וחינו רעלי
 להכטייר סרוסייה ען סרלכוצה לעטה כמו כושא וכוחן צוק
 סל עיז ולקח צהעג עטני סכרעה כעטיל עוס נקדטיס ופירך
 נראה עוס מעליה סול ועטני חכיג צזען סצהעיג קייס דחיז
 להקרבנה סחחא דלח חזי להקרבנה ליל צה ופירך וליהוי כעטיל
 עוס צצעיג דעיג דלח חזי להקרבנה אקור ועטני צעיג נחי
 דלח חזי לגופי' דרעיס חזי לאפוקי סחא דלח דרמי חזי ולא
 לגופייה חזי ורעה רטי' עס דאפי' צחס ליכא צהיז איסור
 ספלה עוס רק עדרצנן וכן סול רעה סרליט ציג לי סכיל
 וכיג רעה חוקי' צככורח ליג דיה צכור וסוקי' עמחות כיו עיג
 דיה אלח וצחסיט יוד קיי עיז ספלה סח אמירין צעירובין
 עיג סאוער סכרי כזיר ציוס סצן דוד צח אקור לסחוח יין
 כל יעוה סחול דילעא סחי היוס סח נקולו סעטעו ועיין
 ברעציס סיר מציירות סייג ולייג חרי חזי כל סעטיה וסעטיה
 לגופייה ועוד סח קיל מקריצין אעפי' טאין ציה ורק סכילה
 צכור ועעטר צעצח סליג עיין מכות ייס וסוקי' דיה וחי סכר
 ומגי' סי' חקסי' סקיג ולייג סח יסחדל רעוה צהיז אלל
 סעלכות לצכוח מצח כוכל להקריג עכיס קרבנות לצכור דדחי
 עועלח וחי להקרבנה :

וראיתי לקיג לסמיט חוקי' צעיג עס דנקדטי מצח חירי
 וצוהיז אינו חייג עסוס סחומי חון עחחר טחינו
 רחוי לספח אולה מועד עידי דחוי אטלעיס סעסחען צחון
 קודס סחיחות דלחות סהיכל דפער למיד ציומא סגי עמוקר
 סחיטה כחמוקר מעטה דמי עיט ולייג לעכין סעלה עוס כיון
 דעמוקר מעטה סחיטה רחוי להקרבנה דהיינו צכין מצח או
 ציחא צן דוד וחינו צידו לצכוח מצח אלח ציד סחלך וגס
 ציחא צן דוד אינו צידו ואלפי' היוס סח נקולו סעטעו אינו
 צידו סכל יסמעו עקרי ספיר לא חזי להקרבנה כמו דנקרי
 לא חזי לספח אולה וספיר עוחר לסטיל צו עוס עסיג ואלפי'
 לעה סחוכי' סהרייט אלגזי צכסרו דק סיח דרעה סרליט
 דאקור להטיל עוס קצוע צצעיג כוצר דלח כרעה סרליט

צככורח סכיל טחי סחס דיתרעא עטילח ועמוקר זמן לאו
 כחמוקר מעטה דעי ואלפי' לא יסרעא עטילח אלח לריך לעסוח
 לו רעוה עיג סעיס צידיס וכל סצידו לאו כחמוקר מעטה
 דעי אלח כחמוקר מעטה וליין צידו ספיר עקרי לא חזי
 לסקרבס ולייג [עיין ציג אריה סיגון קעיד]:

אבר סרעציס פיל מליסוקי מצח סיו כחג סעטיל עוס
 נקדטיס כגון סקינע אה עינו או קטע ידו לוקס סחי
 כחציר נקרבן כל עוס לא יסיג צו עפי סעטעו לעדנו סזו
 אצרכס סלח יחן צו עוס וחינו לוקה אלח צזען צעיסעיג
 קייס ספיר סיס לחוי לקרבן וספלו אלג צזעסיג אפיג סעצר
 על ליג אינו לוקס ועוצור דצדרי סגס צזעסיג עוצר על
 ליג, וצלחע חעס עליו סחי ועוצור צעיג סכיל דאפי' חי
 עטיל עוס צצעיג אקור עיג צזעסיג סרי ועכטיכ דרעה
 סרעציס ספסק עס סחי סעטיל עוס נקדטיס וצח אחר וסעטיל
 צה עוס אחר סכרי אינו לוקה ועעטע דאפי' איסור חורס
 חין צו דפסק כרצנן דריע צככורח ליג דכל עוס לגרעה
 אקור ולא לעטיל עוס צצעיג ולייג ליכא קרל לאיסור וכיג
 צזעסיג דליכא ליג, ועוד דלייג סדקיל אעלי קחער רצח כרעס
 כעטיל עוס כיון דעסיג עוצר צליה עוס עעס סול עיג:
וראיתי כחלה לייט צכוח אכפין וחקריס דחניח צחוספחח
 דפטיס סיו ועייהי צפטיס ליד ודק עיג ופיג
 עיג זה סכלל כל ספוקלו צגוסו סרפך מיד צרס וצצעליס
 חעוצר לורחו וילח לציח סרטיס עוצור דפוקל צגוסו סוי
 ספוקל יוחר ען דלי גורס לו ליספל וחי צעיג סחול ספוקל
 צגוסו סול ספוקל יוחר מן צזעהיז ספיר ייל דלך דעוחר
 להטיל עוס צצעיג עיג צזעהיז טאין ספוקלו צגוסו אקור:
ועתה כח לעקוס יסוה דרעציס פיה עעירוכין סחי כחצ
 טאין עקדיטין ולא עעירוכין ולא עחריעין צזעהיז
 עס עקדס כחמחינו לחזן אה צדקו וכו' וסיינו סח
 דעייהי צעיג ייג ועדכעג לחזן אה צדקו עוצור דקיל דנקדטי
 דעהיז חירי ולא נקדטי מצח ולפי' חקטי' סח דאער רצח
 עטני סכרעה כעטיל עוס נקדטיס סח לאו דעטלה עוס אינו
 רק נקדטי מצח ולא נקדטי דעהיז ולייג דעדרצנן אקור גס
 נקדטי דרעציר דגזרינן אטו קדטי מצח ועיין ייט אלגזי
 צכסרו דק סיז עיג ולפי' קיל לחדס דער דרעציס סיה עעירוכין
 סלכה סי כחצ דענקדטיס צהעג סחורה חעמיגה לצדעיג אפיג
 סעצר על עטה עה סעטעס עטיו וסלס קרוטה עליה וספיר
 כסחיח חעמיגה ועעריך אוחה סכחן צדעיג וסדעיס יפלו
 לצדעיג וליין ספורה אוחה סודס אלח עיג להקריבה לעצח
 לעה סחיח רחוי סכל דער סרליט לעצח אינו יולח עידי
 מצח לעולס :

וראיתי כל דרוקא כסחיח רחוי להקרבנה דלייג ולייג עידי
 מצח גזרינן גס צעור סחיח קדטי דעהיז דהיינו
 קודס סדייה עיין רייט אלגזי דק סכיל דאקור להטיל צה עוס
 דעחלעא נקדטי מצח אלג צזעהיז דלח חזי להקרבנה איכ
 חיל לסדוטה לעצח לא עחלעא נקדטי מצח דליין להס עוס
 סיווי ורעיון ספיר עוחר להטיל צה עוס, אך לעיד דאקור
 להטיל עוס צצעיג סוג יס דעיון ציכיהס דעכיחיס יס להס
 סדיון ויעטו כמו סעוחר להטיל נקדטי צדעיג עיג להס סדיון
 סיכ עוחר נקדטי מצח צעיג עיג להס סדיון ולהכי אקור
 להטיל עוס נקדטי צדעיג אטו קדטי מצח:

וראיתי סיג צמי' סוה צזען סעיחעיג קייס דחי להקרבנה
 ועיכ ספיריה לעצח ספיר יס לגזור אטו קדטי מצח
 ססחא דלח חזי להקרבנה ליג לן צה ולייג חחי לגזור ככיל
 ופירך ולייג עטיל עוס צצעיג וכו' וספיר סייד לעיגזר
 עסוס עיג דעיון ציכיהס עיג להס סדיון ועטני סחא לא
 דרמי חזי ולא לגופייה חזי וליין להס סדיון לצעיג דרמי ולייג
 חין דעיון ציכיהס ולא גזרינן קדטי צדעיג אטו קדטי מצח
 אלג נקדטי מצח גופייה ספיר ייל אעיג דעטיל עוס צצעיג
 ספוקלו צגוסו ליכא ליג אלג סח צזען זה סאין ספוקלו צגוסו
 ספיר איכא ליג כעטיל עוס אלח סחינו לוקהודצרי סרעציס איט:
ויאמר סחי דצככורח גי אמירין עיג כלו סיוחא דרי מרי
 עסוס דעפיק להו מקדושהייה ופירך וסרליט עוחר
 לחדס להטיל עוס צככור קודס סילח לחירי סעולס ועטני
 סחס מקדושה מצח קח עפיק להו מקדושה כהן לא עפיק
 ליג סחא אפי' מקדושה כהן קח עפיק ליג עיג ולפי' למיד
 דאקור להטיל עוס צצעיג סחי דלך סככר מעוס רלסון
 כפיק מקדושה מצח עיג צזען עפיק ליג מקדושה כקדס
 דחיס יס צו עור עוס עפיק קדטיס ועיין סויז סוקי' עיג
 ולפי' למיד עטיל עוס צצעיג אקור עסוס עפיק קדטיס
 ספיר

ספיר קאמר צעט דזעהיז טרי כיון דלא לדעי חזי ולא לנפטי חזי איכ אין כאן הפסד הקדש ושרי אצל למה דקמיל כרצונ דרימ דמטיל מוס בצעמ שרי ולא אכפת לן צעה דמפקע מקדושה עמון גבוה ספיר יל דזעהיז שאין פקולו גבושו איכא ליה צעה דמפקע ליה מקדושה. מוצה עי פקול הנוק וצמטיל מוס בצעמ ליכא ליה כיון דכבר נפקע קדושה מוצה עי פקול גבושו:

ובהכי מתישנה קושי' חוס' זכורות ליג דיה צעמ מעיקרו סהקסו לימא דלזכור אילטריך שים צו קדושה הנוק אפי' בעל מוס מעיקרו ואין לו פדיון פי' שאיל פדיון והוי כמו פקולי המוקדשין לאחר פדיון ולפמיש כיחא דלמיד ממיל מוס בצעמ אסור ממסו דמפקיד קדשים לא מעמעין רק פקושהיק לאחר פדיון דחו ליכא הפסד קדשים אצל זכור צעמ מעיקרו אף דמפקע מן קדושה מוצה אסור להטיל צו עוד מוס עסוס דמפקע ליי מקדושה כהן:

אלא אי קשי' הא קשי' דממכיס אי סייך לאו דכל מוס לא יהיה צו זומהיז שאין צהמיק קייס אמאי אינו לוקה ואי לא סייך איך כהצ טעבר זליה, וכיל דליחא צהריכ פי' אמור תמים יהיה לרלון מיע מלימ מכין היל וכל מוס לא יהי' צו כפל מן הגג וכסתבר יכול יהא עובר עליו היל וכל מוס לא יהיה צו אל חתן צו מוס ופי' קרצן אהרן דלא יהי' משמע ממילא לא יהיה ואיכ יכול אני לונגר שאם כפל וקרה לו המוס שיהי' עובר על ליה זו טכאמר שהוא אזורה שישמרוהו צאוסן שלא יהי' צו מוס היל וכל מוס לא יהיה דייק זה מאומרו לא יהיה דמה שיקרה מעלמו אינו דבר מההוה ולזה לא יפול צו הויל לעימר וצאומרו לא יהיה משמע שלא יהוה צידים עייש מצואר מזה דפטטא דקרא כל מוס לא יהיה פירוש פלריך לשמרו שלא יקרה צו מוס אלא מדהויל לעיכתצ לא יפול צו וכתיב לא יהיה כי היכי דיימא קרי ציה לא יהיה כמיש רשי' זכורות ליג שלא יטיל צו מוס צידים ומדאילטריך' קרא למיסקר מוס צידים שים דלא צעי סימור דאסיד צעי סימור קרא למיסקר צידים ליל היל דליכא סימור:

אלא דקיל לפמיש הראיה צחינוך פי' צהר עלוה דסיס צקוסו דכל לאו שאפטסר לעבור עליו מצלי מעשה אעיס טעבר עליו צמעשה אינו חייב מלקות דלאו שאין צו מעשה מקרי עיש ועיין במלימ פיד ממלוה היו איכ ממיל להוליח קרא ממשמעותיה דלא יהיה דצעי סימור דילמא קרא צמעשותיה דצעי סימור ועיין מלימ פיא מחמץ היז והא דלא כתיב לא יפול רק לא יהי' כדי שכוכל לקרות לא יהי' היינו מוסס דאליה הוי לאו שאין צו מעשה ואפי' מטיל צו מוס דעמיד מעשה אינו לוקה ולהכי כתיב לא יהיה וקרינן ציה לא יהיה שאם מטיל מוס צמעשה הוא לאו מיוחד בפני עלמו ללקות:

עליו אם עובר צמעשה, אך זיל דקחם חויכ הוא רצי יודא כדאמרינן סנהדרין פיו כהם סיפרא רצי יהודה ורי הא סיל צפסחים פיע דאין לוקין על לא הוהירו מוסס דהוי לאו הכיחק לעשה ולא מוסס לשאצמ דסיל לשאצמ לוקין ועיכ מדאילטריך לא יהיה מוכח דלא צעי סימור, ולפי' למאי דקמיל לשאצמ אין' לוקין עליו צאמה לא מפקינן קרא ממשמעותיה דצעי סימור ואיכ הא דמעמעין מחמים יהיה לרלון דהיכא דאינו ראוי להקרבה כמו צמון הזה אין צו מוסס מטיל מוס היינו רק לענין מלקות אצל מיע לאו דסימור יש צו וספיר כהצ הרמזים דעובר זליה אצל אינו לוקה מוסס דהוי לשאצמ וכי' זומהיז אצל מטיל מוס בצעמ אין צו מוסס לאו דסימור דהא אינו משומר ועומד הוא ודברי הרמזים ככונים:

ואעי"ם שהרמזים פיא מחמץ כהצ דקונה חמץ צפסח או חמלו לוקה לפי טעמה צו מעשה עיש אעיס שאפטסר לעבור צלי מעשה יש לחלק דציי צרוצ פעמים לא משכחה צלי מעשה דהיינו שחמלו או קנאו אלא טעמה המעשם צהיתר קודם הפסח וזה סיל דאם עשה המעשה צהיתר ועובר אחיכ צלי מעשה אינו לוקה ואם עשה המעשה צאיסור לוקה ועיין חוס' שצעות י"ז דיה או ומלימ פיג מציאה מקדש סיה כיא אצל אם עיקר הללו עפי' רוצ הוא צלי מעשה כלל יל דמורה לחינוך דאפי' עבר צמעשה אינו לוקה ולפי מה שאכתוב לקמן י"ל עוד דמשום סימור הוי התראה ספק כמיש רשי' שצעות כיא דיה חמים גבי שצועה שלא אוכל ואפי' מטיל צו מוס הוי החיס כמו שלידרו חוס' שצעות ד' דיה אצל אלא דחויכ הוא רי' דקיל טעיה התראה ספיר סייך מדאילטריך אצל לרמזים דליש התראה ליש מדאילטריך כמיש לענין לשאצמ ספיר הוי ליה על סימור:

אמנם לפי קיל לפי מה שהצינו רבים מדברי הרמזים צפסמ שורש טכי דעל כל מה דחתיא מריצויא ליכא חיוב מלקות ועיין חוס' פסחים מיד דיה לענין דרי' לא דריש כל למלקות רק לאיסור איכ ליל קרא דכל מוס לגרמא חיטוק ליה דגרמא אסור דהא צעי סימור ואי למלקות כמעטם מעשה לגרום מוס הא אין לוקין על ריציאה דכל, מיהו זה יש ליישב עפמיש המיע רפיצ ממיא צדעה הרמזים דהיכא דידעינן אסור צלי קויח עוכסין מן הדין עיש והינ כיון דידעינן אסור לאו שאצמ צלי ייחורא דכל ספיר לוקין על ייחורא וריצוי דכל:

אבל הא קשי' איך אפטסר ללקות צהציה דצילה והכיח על אזנו כדי שיצא כלצ ויאכלנה הא צמענה הנחה הוי חמיס טמא לא יעשה צו הכלצ מוס ואי דמתרין צו צעמה טעושה הכלצ מוס הא אז לא עמיד הבורס מיד ואין צו מעשה ואנן צעינן התראה צעמה טעובר על הללו צמעשה ועיין רשי' מכות ט"ז ע"צ דצעינן התראה צעמה טעובר על אזורהו ולי' דהא דצעינן כל לרצות גרמא הוא צאמה רק למיד חמיס טעה התראה ולמלקות ועיין צמכות ט"ז דליכא חנא דסיל טעה התראה דהיינו רי' אצל למיד ליש התראה לא לרכינן להאי דרשא ולא דריש כל ועיין חוס' זכורות ליד דיה אחד:

ובהכי כיחא דרמזים צפיה מאיסורי מוצה לא הציא כלל הא דיש לאו צגרמא מוס לקדשים רק צפיצ מצכורות הציא צגרם מוס לזכור שאינו כשחט עליו וכבר עמד עיז צמהרמיש יוד סיי' סייד ולפמיש איש כיון דהרמזים פסק צפיה מצצעות חיי' דאין לוקין על חמיס אלא איכ לאו צצו מפורש צהורה עיש איכ אין לוקין על גרמא מוס דמריצין מכל ואינו מפורש צהורה וכיון שכבר כהצ דיש לאו צמטיל מוס צומהיז ועיכ משום דצעי סימור ככיל הו לא הולרך להציא דיש לאו צגרמא דפטימא דעובר זליה כיון דלא עמרו ואיש:

ובהז יש ליישב גם דעה הרמיצ זכורות סיה מי' פסק דמטיל מוס בצעמ עובר זליה וחנה עליו חוסיויע טס דהא צפיסא דתכן כל שהוא דרעהו מפרש דלאחויי גרמא כדאמרינן טס צגמי' והרי גרמא כפקא לן מכל לרצנן דפליגי ארימ דמוקי לכל על מטיל מוס לצעמ וכיון דפסק דמטיל מוס בצעמ עובר זליה ליכא קרא לגרמא עיש ולפמיש כיחא דהא דלריך קרא לגרמא היינו דוקא אי חמיס טעה התראה אצל למה דקמיל ליש התראה איל קרא לגרמא ככיל ואייתר כל למאן דריש כל למטיל מוס בצעמ ואיש:

סיומא דפסקא צכידון השאלה דהולך הנולד הוא צכור גמור ודאי ואסור לומר לבוי אפי' לגרום לו מוס רק לריך לכהוג צו קדושה צכור כמו צכל הצכורות צזהיז, וד' יקדשנו צמלוהיו ויטהר לצינו לעברו צאמה, עדי יצנה ירושלים עיר האמה, וזהו חתן החותמת צצרכת שלום ואמה, ידידו דטויע:

עמדם הק' צלוהם צקי' הכיל

תשובה ת"א

שיליה צי' אויפאלו גי' לו חריס לפיק
שוכ"ם ושמיש וד' קרנך יריס, צכי אהובי הרצ המלוהיג וכי' כמויה יודא לצי כיי האצדקי' האלאשאוריטן וכצי' לשלוס יפקרו:

לעת לקחתי מעט פכאי להסיצך על שאלתך צענין צכור צהוך עולס עמון ערדתי ותוכן השאלה צפרה מצכרת שכתנה לבוי לטפל צה ולגדלה ומה ששהים שווה יוחר מן מי' זוז יחלקו ציניהם וגם הולך יהיה למחלה אם מחיוב למוכרה כדין צכסף ומשיכה כדי לפוטרה מצכורה:

תשובה: הנה הלכה פסוקה צייד סיי' טיך סייג המקבל צהמה מן העכויס להיות מטפל צה והוולדות ציניהם או עכויס שקיבל מישראל כזה הרי אלו פטורים מהצכורה טכאמר פטר רחס צכני ישראל עד שיהיה הכל מישראל והוא מדברי הרמזים פיד מצכורות היג וכהצ כימ טס שהוא מגמי' ריש צכורות צי' עיז דפליגי ריי וחכמים וידוע דהלכה כחכמים אלא דקשי' לך דאיך קונה הגוי חלק צעובר הא הוי דשלציל וכמיש המחבר סיו' ואם יקנה לעכויס חלק צעובר אין הקנין חל לפי שהוא דשלציל וכיחא לך דנעשה כאומר לו קנה צהמה לוולדותיה דקני כמו צמקנה אילן לפירותיו או פרה וטפחה לעוברת כעצור צחוימ' סיי' ריע וכמיש השייך סיי' טיך הכיל סקיס צסס

וְלַפְּסִי כראש דאס מחייב עלמו לפועל בחפץ עיקר סיעבודא דפועל על החפץ רק דיכול לסלקו נעשות והנס מצוחר בחריצ ס"י ק' ס"ו דאף דאין אדם מקנה דלגביל מיא יכול לחייב עלמו דלגביל מיא ומעשה גנוי המקבל נסמס מישראל לטפל צפ ריטול חלק זולדות אף שהולדות הוי דלגביל מיא יכול הישראל לחייב עלמו להח לו הולדות נסכר פעולתו ואף דעדיה יכול הישראל לסלקו בחפץ אחר לא גרע עשהמה ארכונא דקיי"ל נסיעתן ס"ד ק"ה דפטור מן סכורה דחסיצ יד ככרי באעלע ואפי"נ דיכול לסלק גנוי נעשות מיא כיון שעיקר סיעבוד הגוי על סכמותו פטור מן הסכורה נסוס דכל כנה דלא סלקיה ידו סייכא נעשות וכמי"ס קס"א נספסחים וי"ז ע"ש :

וְאֵינִי אומר לא מיצני לליטכא נחרא נספסחים עס דנעשה ארכונא פטורה מצורה מצורה וסכי קיי"ל ככיל וודאי גס נכידון דידן פטורה אלא אפי"נ לליק רבנא דנעשה ארכונא חייבה מצורה מיא הרי הקשו חוק עס דיה החס מציע ע"י ותי" דעס נציע שהיתה הנעשה מעיקרא של ככרי אמרינן כיון דאי צעי זוזי ולא משכח שקיל נעשה לא נפקה מרשותיה אכל כשהנעשה של ישראל ועלי מקלק לים מככרי צזוזי לא נכנס לרשותו ולפי"נ כאן נעקבל ככרי שהנעשה הוא נרשות גוי נעשה צבא הולד לעולם ספיר י"ל אף דעלי לסלק ליה צזוזי מיא כיון דאי לא משכח זוזי שקיל הולד ספיר מקרי יד ככרי באעלע ופטור מן הסכורה :

וְאֵפְשָׁר נמי דכיון שהנעשה נרשות הככרי נעשה צבא לעולם ועיקר סיעבודיה על הנעשה והוא חפס ומחזק נה דקניה ליה רשותיה וא"י לסלקו כלל נעשות ועיין בחריצ ס"י ר"ט ס"ד דאפילו נעקנה דלגביל אס קדים הלוקח והסס אין מוליחין מידו אלא דזה לא מהכי לפטור מצורה דהא נעשס מחילה אחינן עלה כמי"ס הס"ד עס סקיה והרי גס מחילה לא מהכי דלגביל כמי"ס רמ"א סוף סעיף הכיל ומיד צבא הולד לעולם ופטור אה הרחס נחייב מצורה אכל נכידון דידן צביאחו לעולם הוא של הככרי כמו שפסק עמו ספיר מקרי יד ככרי באעלע וכן נעשה קלה עלשון הראש נציע ס"ג סכתא אכל נגוף החפץ איא לו לקנות אלא נעשיכה או שיהיה נרשות הפועל נעשה עשייה המלאכה ע"ש והרי גס כאן הוא נרשות הככרי נעשה עשייה המלאכה שהרי עדיין מטפל נה אלא שאין ראה כיצ מדברי הראש דהתס החפץ הי נעולם נעשה שהחנה עמו וכאן נעשה שהחנה היא דלגביל אכל מיא כיון שלא חזר מחכאו עד צבא לעולם ונעשה צבא לעולם היא נרשות הפועל נעשה עשייה מלאכה ספיר י"ל דלא עלי מקלק ליה צזוזי כיו דעיקר סיעבודא דככרי על הולד ואיכ ודאי פטור מצורה ועיין סעי"ס ס"י ר"ט סק"א ובאשר"י גיטין ע"ג :

וְעוֹד כ"ל סכתא ישרה לפמי"ס חוק' ע"ז ע"א דיה ר"א הביאו הס"ד ס"י ס"ד סק"ז וא"ל שיהן העכרים נעשות שורה הראש או הריאה אלא סגי סיקנס צפרוטה ואפי"ס עשוה יוחר כפלים אפי"ה אין לחוש נסוס ניטול עקב דאכן סהדי שהישראל גמור ומקרי לעכרים כדי להפטר מן הסכורה ולפי"נ כ"ל דאפי"נ כאמר היכא דעלי לסלק ליה צזוזי אינו פטור מצורה היינו דוקא אס נתן ישראל להקבל גוי רק דרך משל ונתן ולא כדי לפטור מן הסכורה אלא שאנו דנין אמיכ אס פטורה צזה אמרינן כיון דעלי לסלק צזוזי לא מקרי יד ככרי באעלע אכל אס ישראל נסכר למקבל גוי רק כדי לפטורה מן הסכורה אכן סהדי דלא יסלק ליה צזוזי וגמר ומחייב נעשיה להח לו חלק נגוף הולדות כדי להפטר מצורה ושוב ספיר הוי יד ככרי באעלע ופטור מן הסכורה :

אֲבָל מה שאני נכוך בכל מי"ס הוא לפמי"ס הרין נציע ס"ג ומדעמקינן והא מחקרא משיכה שמעינן שהסוכר אה הפועל ופסק עמו להח לו כור חמים זה או נגד זה אס רלה לחזור חוזר ויהי"צ ליה מירי אחרינא דהא מחקרא משיכה וכו' ואפטר נמי דאפי"נ פסק עמו חמים סתם אינו חייב להח לו חמים אלא כותן לו סכרו נעשות ואפי"ס שכיכו צ"מ ק"י"ח הסוכר אה הפועל נעשות עמו נחצן או נקש וא"ל טול מה נעשיית נסכרך אין שומעינן לו דאלמא חייב ליתן לו נעשה כמו שהחנה עמו ולא שוויין החס הוא דסתם שכירות נעשה הוא שכל הסוכרים ע"ד כן סוכרים פועליהן : נעשות הן מהחייבין ואין לירך לזה החכמי אכל כשפסק עמו חמים כיון שאין סתם שכירות נעשים אלא צבא לרון עליו מפני שהחנה עמו נכך לא קנה שהרי לא משך אכל מיא כראש נחייב ליתן לו דמיו שאפי"ס נגוף הדבר לא קנה מיא הרי מהחייב הסוכר נשוייו חסוס

נעס מהחייב ומי"ס סכתא נכ"י עי"י סאמר נפירוש סא"יכו נקנס לו חס או שלא נסך גנוי חס רק סקנכ לו הולד נקנין חליפין וכדועס וכמי"ס דני"ס עס אלא סכתא דמחרי"א לא סעך ע"ז רק נלידוף קולום אחרות ע"ס :

וְאֵינִי נצניי כ"ל דגוי המקבל נעשה לטפל נה ספיר קנה סעודר אף דהוי דלגביל צלי קני נעשה לעצמה וסוח עפי" עס דהנן ציע קיי"ח סעוכר אה הפועל נעשות עמו נקס והנן וא"ל הן סכרי וא"ל טול מה נעשיית נסכרך אין שומעינן לו ופי"ס"א אפי"נ דככל דוכתי איה לים טווס כסף כסף סכא גני טועל צל חלון סכרו כתיב מה דלחתי נסדיה נעשעט וסכי קיי"ל בחריצ ס"י סלי"ז ס"ג ועצוחר דסכר פעולה אין לריך קנין אלא קנס מה דלחתי נסדיה סכר פעולתו ולפי"נ אף דאין אדם נקנס דלגביל ס"ד נצבר סלריך קנין אכל סכר פעולה סא"ל קנין רק נפעולתו קונה מה דלחתי נסדיה ספיר קונה אפי"נ דלגביל נעשה גוי המקבל נעשה לטפל נה נצביל חלק שיהיה לו זולדות ספיר קונס הולדות אף שהס דלגביל כיון שהוא סכר פעולה ועשוי"ס לא כחצו סרענ"ס וספור וסמכתא צזה דנעשה כאומר נעשה לזולדותיה ולא מפרי"ס הגמי נסוס דנזה לא לרכינן כלל להיס דנעשה וכו' : **אֲבָל** י"ס סתירה לזס מדברי הראש נציע ס"ג סהקסה אה דפריך החס והא מחקרא משיכה ק"ל אה סכר פעולה לא נציע קנין דפועל נעשות עס נעמי"צ קנס סכרו נציה דבר סכותיים עליו סכר הוא ואמאי לא נקנה לו סטלס צביאס מכאן כ"ל לרקדק דסאומר לפועל נעשה עמי מלאכה זו ואהן לך חפץ זה נסכרך יכול ליתן לו דמי החפץ נסכרו וודאי נחייב לו החפץ או הדמים אכל נגוף החפץ איא לו לקנות אלא נעשיכה או שיהיה נרשות הפועל נעשה עשייה המלאכה ע"ש נפורס יולא עפי הראש דאין פועל קונה חפץ נסכר פעולתו רק נעשיכה ואיכ דלגביל אינו קונה נמידי דנציע משיכה או שאר קנין [ע"י"ן מחייב הי דלגביל ונכחסי"מ צביאורים אוח ז'] :

וְכֵרִי שלא תקשה על הראש נעשנה דצ"מ קיי"ח הכיל כ"ל לחלק דרוקא אס פסק עמו להח לו נעשה נסכרו או דקתס פועל סכרו נעשות אי"י לדחותו להח לו חפץ נסוס דאי לאו דרצי קר"א טוה כסף כסף הויא צכל מקוס דטוה כסף אינו כסף רק דרצי קר"א טוה כסף כסף ועיין דרין רפי"ק דקדושינן ולהכי נפועל דסכרו כתיב אמרינן דטוה כסף אינו כסף אכל נספק עמו על חפץ ססוח טוה כסף ספיר יכול להח לו דמי החפץ שהוא כסף וכן נעשעט קלה נס"ד ס"י סלי"ז סק"ד סכתא אפי"נ אין לו נעמי"צ רק זס לריך נטרוח ולנכור ולנשחדל לו נעשות מזומכים ועיין צראשונים שהנציא הס"ד עס. או דס"ל כדעה המרדכי נעס מוהרי"ס שהנציא ס"ד עס סק"צ דרוקא נחצן וקס אי"י נומר טול מה נעשיית נסכרך אכל נציעדי דלכילה כגון חמים ונעשורים שומעינן לו ע"ש :

אֲמַנָּה מלאחי נצמי ציע דף ע"ה ע"ב אה דלחרי"י החס ומאי נצמי שהוא כמות שהיא כדא"ל וכו' עד לי"סנס קא נציע"א להו וכחצ נציי דיה תכ"א לריך אמי לי"סנס זמן מרובה ומדסי"ס כוחיס לי שלא יסחירו יותר מדאי שמעינן דהאי נענה דלי"סנן נענה היא וכחצ ר"ה ז"ל שאפי"ס שהי"סנס שוויין יותר חייב ליתן לו מדסי"ס כמו שפסק ודכוומיה נענלעלין סמי נעמך חפץ מחצירו והתכ"ה ליתן לו כור חמים מדסי"ס חייב ליתן לו כמו שפסק ע"ש ומצוחר מזה שיכול לחייב עלמו נחפץ ודלא כהראש הכיל ועיין קל"י"ח ס"י ר"ג אוח ג' ואוח ד' וס"י רמ"א אוח ע' וכבר הארכתי צזה נעשונה [צ"י"ס אוח ס"י קניה] :

אֵךְ כעה כ"ל דנעלה מחלוקת והוא דאף שיכול לחייב עלמו נחפץ מיא כיון שלא קנה גוף החפץ רק שיש חיוב על גופו של סוכר להח לו החפץ יכול לסלקו דדמי"ס דכסף וודאי הוא כטווח כסף וכמי"ס דנעשה הראש אלא שאס קנה גוף החפץ מי נטועל ממנו נעכי"ח אפי"נ דדמי"ס הוי נעסן אכל כל זמן שלא קנה גוף החפץ רק נכחחייב לו נחפץ אינו נעסן אס כותן לו כסף נחחיו אכל חפץ אחר וודאי אי"י להח נחפץ זה אלא או חפץ זה או דמי"ס והיינו דברי נמי"ס שלריך ליתן לו כור חמים מדסי"ס ולא חפץ אחר אכל מודה שיכול לסלקו דדמי"ס והראש נמי לא כחצ רק שיכול ליתן לו דמי החפץ נסכרו אכל לא חפץ אחר והכי דייק לי"סכא דהראש סכתא וודאי נחחייב לו החפץ או הדמים אכל נגוף החפץ איא לו לקנות אלא נעשיכה וכו' נעשעט ע"ש עליו חיוב להח לו החפץ :

משום שסיווינו בכלל עלמו הוא והרי הוא לענין זה כשאר כל הסוכרים שפסקו דמים ע"ש הרי מפורש יולא מדברי הר"ן שא"י לחייב גופו כלל לתת לו חפץ דהא כתב יחז' ליה מירי אחריתי וגם מדקיל מהא דנצ' והולך להרץ דסתם אין לורך להכאי ולפי' ליש' לומר דעיקר שיעבודא דככרי על הולד: **אמנם** גם הא לא תצדא דהא יש להצין כהי דמעוה אינן קויות היינו לענין שאין סלוקה קונה גוף החפץ בקבלת עוכר המעוה אבל אחי אחאי לא יוכל המוכר לטעמד גופו לתת לו חפץ ידוע ע"י המעוה וליל דמעוה אינו פועל קנין ושיעבוד כלל אלא היכא שטיעבדה חורה למיד שיעבודא דאוי ולמיד שיעבודא לאו דאורייתא אי' לטעמד עלמו ע"י מעוה כלל ואין עליו אלא מלוה לפרוע חובו ולפי' תקטי' צעבר פעולה דודאי דהפעולה ודאי פועל קנין וחייב' לשלם לו דמים וכמיש' הר"ן בעלמו איכ' אחאי אינו פועל כמי חייב עליו לתת לו חפץ כמו שהחנה, אלא דז"א כיון דקחם שכר פעולה הוא מעוה אי' הוי החפץ שהחנה רק חליפי המעוה וכיון דמעוה אינו קונה ואינו מחייב ומטעמד איל' לתת לו החפץ וכל זה צעבר פועל אבל צעקבל צהמה ליטפל בה סתם שכרו הוא חלק בזולתו מורה הר"ן דחייב לתת לו הולדה אלא דיכול לסקוקו צוזי' וכמיש'ל צדעה הראש' איכ' הדרן לקמייתא כמיש' לרעה הראש' דשפיר פטור מן הצכורה מטעמים הכיל':

וזאת שניה כיל' דגוי שקיבל צהמה מישראל ליטפל בה והולדות ציניהם שפיר קנה הגוי זולד אף דהוי דשלציל משום דנעשה כאומר לו קני צהמה לוולדותיה ואי משום דמהראי' לא סעך ע"י רק צלירוף קולות אחרות כיל' לחלק דצנרא זו דנעשה כאומר לו היינו משום שרולה להקנות לו הולדות אכן סהדי שרולה צאופן המועיל ואם אינו מועיל צני קני צהמה לוולדותיה הוא רולה צכך וכעין שכתב הראש' פ"ק דקידושין דף י"ג בהשאל' לו טענה לקדש צו דאנן סהדי דאמר צלצו ליחכו לו צאותו לשון המועיל ואם אינו מועיל לשון שאלה יהיה צמתנה ע"מ להחזיר ע"ש צאורך ועיין צכש"י ציע ליד ועיין כחוצות ניה כיון דאין אדם מוליא דצניו לצמלה נעשה כאיל' יקדשו יריך לעושיהן ושם צעודא דמהראי' אדרבה הישראל לא רלה ליתן לו הולדות רק דמיהן רק הגוי אחר שאינו מטפל רק אם יש לו הולדות צצכרו וכיון שהמקנה לא רלה ליתן הולדות אין רא"י שהי' כונתו שאם אין מועיל קנין צוולדות משום דשלציל מקנה לו צהמה לוולדות דנימא נעשה כאיל' וכו' ולכן הל"ך שם גם קולות אחרות אבל אם ישראל הנותן רולה ליתן לו חלק צולדות ודאי אמרינן דנעשה כאומר לו קני צהמה לוולדותיה גם צלי לירוף קולות אחרות דכונתו היה צאופן המועיל ושפיר פטורה מצכורה:

ועוד כחלה לחלק דשם צעודא דמהראי' לא נחמו לגוי כדי לפטור מן הצכורה רק צדרך עסק צעלמא ואין הוכחה כיכ שרולה צאופן המועיל דהיינו קני צהמה לוולדות' ולהכי הל"ך גם קולות אחרות אבל אם נחמו לגוי כדי לפטור מצכורה שהוא מלוה צזשי' כצוצאר צסי' ש"ך ודאי אמרינן דכונתו צאופן המועיל דהיינו קני פרה לוולדות' ונעשה כאיל' אף צלי קולות אחרות ועיין מיש' לעיל צשם חוס' ע"י ע"ז: **ועוד** כיל' דיש' כחון גם קולא אחרת דהרי כתב הרמב"ן צהשעוה המיוחסת ס"י רביה דאפי' אם ירדה משיכה צנכרי קונה ולא צכסף מימ' כיון צצדיניהם קונים צכסף אף אנו קונים מהם צכסף דלא גרע מסיחומתא דקניה וזה קונה מהימ' כדאמרינן ציק קני' ע"א ישראל ונכרי צצאו לפניך לדון וכו' אמור לו כך דינכס וזה דאוי הוא כיון שקצעו להם כך ועיין כיו סוף פ"ט ממלכים והא דאמרינן צריפ דצכורות צדיניהם שפסקה להם תורה ולא אמרינן צדיניהם שקצעו להם היינו משום שידעו דצאחריהו לא היה דיניהם כך ע"ש ועיין חמ"ס יוד' ס"י שייח' ולפי' כיון צצדיניהם אם קיבל גוי צהמה מישראל ליטפל בה והולדות ציניהם קנה הגוי הולדות ואי' לסקל צוזי' שפיר פטור מצכורה:

ואם צענה שמתר הפרה לגוי ליטפל בה צכר היה הפרה מעוברת יש לנו עוד היסור דלא הוי דשלציל כלל דאעי' דקיל' צסי' ריע סיד דצאמר מה שחלד פרת' מבור או נחון לך לא אחר כלום אפי' יהיה הפרה מעוברת מימ' ככר הקשה קלויח' סם מתמורה כיד וכיה דיכול להקדיש העובר אף דליש' פרה לעוברת והרי כמו שאין אדם מקנה דשלציל כך אינו מקדיש דשלציל ואיכ' מוכח דעובר מיקרי צא לעולם ע"ש צאריכות אבל דצ' ד' אמה צפי נחשימ' סם אות צ' דודאי אם הקנה לו מה שחלד פרתו דהיינו אחר לידה הוי דשלציל כיון דעדיין לא נולד ונחוסר מעשה לידה והיה דאי' להקדיש

אחר לידה אבל כשעקדיש' העובר עכסיו ספיר חל קדושה על העובר ומקרי צא לעולם וכאלו הקדים ככר או סמחול על צהמה מלמה דחל הקדש והי' יכול לסקנות לו עובר עכסיו ואם חמות או ת' שחמו צנהמה יהיה צצר העובר של סקונה ע"ש ותיתי לי שקיימתי כל הכיל' עצנרא דכפשא' ולפי' גם צגוי סעקבל ליטפל צגם אם ממה או נשחמה הצהמה קודם צכולד הולד יש' לו חלק צצצר הולד ספיר הוי צא לעולם וקונה גם קודם צכולד וכצכולד חלקו של גוי הוא צכולד ספיר הוי יד' נכרי צאמלע ופטור מן הצכורה:

דיוצא מדצרינו דאין לזוז מפסמות פסק הסו"ע ס"י ש"ך סיג ואינו דומע להא דמהראי' דשם הישראל לא רלה להיות לנכרי חלק צולדות רק לתת דמים צצכרו לכן ליש' כל כך נעשה כאיל', ויש' ללרף גיכ' ע"ש דאפי' צלא נעשה כאיל' יכול לחייב עלמו צדשלציל ופטור מצכורה כמו צהמה ארכונא ועדיף ע"מה מטעמים שכתבתי, ומכ"ש היכא דמכרו לנכרי כדי לפטור מצכורה דיוחר ש"ך טעם זה וגם טעם דנעשה כאיל' וליד' להא דמהראי' כמיש' ויש' ללרף גיכ' דעה רמזין צמיוחסת דאזלינן נחר דיניהם מהימ', ואם עקרה לגוי כשהיא מעוברת יש' ללרף גיכ' דעה קלויח' ונחשימ' דלא הוי דשלציל ושפיר פטורה מצכורה, ועל הל"ן מעמי' כיל' צכידון דידן דפטורה מצכורה:

ועל דגני לפולך אין פכאי להאריך רק להעיר מה שעלה צדעתי צעצרי צין צצרי צצריך ומה שהצנח קושי' הפלגיה צכחוצות י"א וצהלכות קידושין ס"י מ' למיש' העצבר ס"י ריע דמוכר עובר צהמה מעוברת לא קנה משום דהוי דשלציל איך יפרנס משנה שלימה דצ"מ ק' המחליף פרה צחמור וכו' זה אומר משלקחתי ילדה יחלוקו הרי דקונה העובר וכצנח דשאני החס דצתסם הוי צנהמה לעוברת כמיש' דגמי יוד' ס"י ש"ך, אינך לריך לזה דשם הא צאמת ונכר לו הפרה ומצוצר צחוימ' ס"י ריכ' ס"י רצמכר לו פרה מעוברת הולד צכלל ולרעה י"א שהציא רמיא שם אפי' לא איל' פרה מעוברת אכי מוכר לך כמי' הולד צכלל אם היא מעוברת ע"ש:

אבל לא הועלת צזה דקושי' הפלגיה צנוי על הא דעובר לאו ירך אמו ואיכ' קשי' ליה היא נופא אחאי מהכי צהמה לעוברת וגם אחאי יהיה עובר צכלל, ומה שציל צזה דאפי' אם עובר לאו ירך אמו מימ' כל זמן שהעובר לריך לאם מהכי צהמה לעוברת כי הוא נמכר צכלל הצהמה וכדאמרינן צכחוצות כ"א לענין מחובר לקרקע דאעי' דעומד לגזוז כגזוז דמי והוי מטלטלין מימ' צצריכי דיקלח' הוי כקרקע ועיין צעוועת מיג' וצרינן סם ועיין רמזים פיה' מטוען וצחוימ' ס"י ליה סיג' וצטי' סם:

ועוד אפשר לומר לפמיש' הסמי' עכסיו ס"י ריע סקיע דמשויה הוי עובר עפי' דשלציל פטירות חכוסין לפי צעובר אינו צעין ופי' צו הפלגיה כחוצות י"א לפי שהוא מכוסה ולפי' ייל' דכשמוכר לו גם הכיסוי דהיינו הצהמה לא מקרי כלל עובר דשלציל וכעין כצנר' זו צחוס' חולין ע"ז ד"ה אחר רצא דאעי' דעומתא צלועה אינה מטמאה ועברה צלועה אינה מיחטמא וניו' אם שניהם צלועים יחד שפיר מטמא ומיחטמאה עיי"ש:

אבל מיש' דהאי דהמחליף מיירי שאיל' שיקנה הולד לצסיה' צעולם דמהכי לרעה המדכי שהציא רמיא צסי' ריע מלצד דאכתי תקטי' לרעה היס' חולקים שהציא רמיא סם, אי אפשר לומר כן דאיכ' שמכר לו הולד להדיא לכשיוולד איכ' גם אם כצ' היה כולד אז צענה מכירה מהי המכירה ואין פוען המוכר עד שלא נכרתי ילדה וגם אינו מיוצב רק מצכור דשם לא מהכי לכסיהיה צעולם דאז כצ' קדוש הוא מרחם אבל מהאי דסי' ריע דלא איירי צצכור אינו מיוצב וכמיש': **ובי"ש** לייצב עפי' חוס' צצ' ע"י דיה וצדרצ' כהנא דיכול לסקל עלמו מדשלציל ועיין ראש' צימ' ע' דחלר מהלכת הוא צעיא דלא איפשטא ולענין מכירה אינו קונה מסק דמוקעינן צצחקה ארא קמא אבל צהפקר קנה מספק ומשויה צהאי דהמחליף כהי דאי' להקנות העובר משום דהוי דשלציל מימ' כסתלק מנינו והוי הפקר וכיון שמכר לו הפרה וקנה אותה קונה הולד ע"י הפרה שהיא חלר מהלכת משאיכ' צהאי דסימון ריע או צצכור שאינו מקנה לו הפרה אף שובחללן מן העובר והוא הפקר אינו זוכה צעובר וחרת' חלר שאין חלר שלו:

הרבה חסונת צצצ' חדא דחוס' לא כצנו רק סיכול לסקל עלמו מדשלציל אבל לא להפקיר דאפי' דצ' שאינו צכשווה הוכיח קלויח' ס"י רי"א דאי' להפקיר כמו שא"י להקדיש ועוד

שאמר וכו' עיין טו'ז יו'ד ס"י מ"ח סק"מ, וזליקומי חתים ח"ז ס"י פ"ג העלה דמועד לחלל שנה צפרהקיא נהי דהוי מועד לכהנים מיע אינו חסוד לכהיה ע"ש ודבריו תמוהים דלא מעמע כן בסיומן קייט ס"ז ועיין ס"ך ע"ס סקט"ו, ול"ל דהיינו דוקא צתס הוא חסוד לכהיה אצל א"ס חוסק טעחזיק צטאר מלוח נאטן כמו כוחים טנאמכיס צאחזיק עיין חולין ד' וסי' כיון טצא לשאל על הסכור הויל צאחזיק צמלוח זו ונאטן, [ע"ל ס"י ע"ז] וד' ירמי' לנו כנפט הכותב צחסוי:

עמ"ס הק' צלוהס

תשובה ר"ג לר"ב גדול א"י תמה"ח כ"י

צי"ח ב' חופאלו יוס ה' י"ג חסרי תמה"ר ישועה לפ"ק:

יקרתי קצנתי ועל מה טשאלת טנחערב ככר של צעה"צ טלא הפריש מנמו חלה צטאר ככרות טהופרט מהס חלה א"ס לר"ך להפריש חלה מכולס דככרות של צעה"צ חסיצי ולא צמלי כמזוחר צסיומן ק"י ועיין ס"ך ע"ס ס"ק וי"י, או לא, וכחצת דא"ס כחערב צעודו צלק קודס טנחמו לתנור דאז לא חסיצי וצמלי אי"כ אפילו נאטו אחי"כ מותרים כיון דנולד האיפור צתערבות צמל הוא וכמ"ט המרדכי פ"ק דצבת גבי גיגית לענין דשילמי והצי"ו רמי"א צויד סיומן ק"צ ס"ד אלא דנחטפתת א"ס זה דוקא גבי דשילמי ולא צטאר דברים שאין מתצטלין, ויד"רו הרצ"י חסרון מוהרי"ט כ"י הגיד כי צתצות חווי" סוק"י קל"ג העלה כן ג"ס לענין צעי"ח דחסיצי ולא צמלי:

תשובה: אמת כי צתצות חווי" סיומן הני"ל כחצ צא"צ א"ס כחערבה הא"ס וחאי"כ טחט צנה מותר אחי"כ לשחוט מן התערבות דרשילמי טשיטא דלא הוי כמ"ט רמי"א צהדי"א צכה"ג והוא מאריה [כוונתו לרמי"א סיומן ק"צ טהוא מאריה ומרדכי ועיין צכוצי"ט יו'ד סיומן ח' וצחשו"י רצ"א סיומן חרכי"ג] אלא אפילו חסיצות דצעי"ח לא מהכי אחר דצטעה טנחערב לא ה"י צו טוס אי"י ע"ש ולפענר"י כצרא ישרה לחלק דמרדכי ואריה כל"ל כיה אוח כ"י מ"י"י מניגות טהיתה מלאה עכ"ס צעוטי"ו וה"י צו הרבה יין ללול קודס טנה א"ך טיולא יין ג"ס צצבת דהוי נולד מיע מהכי ציעול כיון טעיקר צי"ח האיפור לעולם הוא צתערבות טהו תערבות לח צלח טנחצטל צטשים והוי כאלו אינו וכאצד מן העולם וחמטים חממיו דרשילמי דלא צמיל צנה אמרינן א"ס לא ה"י לו מעולם טס איפור וכמ"ט ראשונים צניע צניע דאינו חל עליו טס איפור על טעס קלוט אצל צטאר דברים שאין מתצטלין צתערבות יבש ציבש טכ"א עומד צפי"ט טפיר י"ל ג"ס כשה"ל האיפור צתערבות אינו מתצטל כיון טהאיפור עומד צפי"ט וא"ו אחי"כ חלי"י ויאזור כי זהו טפיר חל עליו טס איפור לכן ג"ס כשאין יודעין איזוהו הוא כיון טעומד צפי"ט טפיר חל עליו טס איפור ואינו מתצטל ומהיע כחצו צוצי"ט יו'ד כ"י מ"ה וחט"ס אויח כ"י קי"ט ויו"ד כ"י טיי"ט דציבש ציבש לכי"ט אין מתצטלין איפור מה"ט כיון טעומד האי"י צפי"ט [כיון טח"ק צ"ק דכ"ט ע"צ]:

וְכַדָּרְיָא כחצ צוצי" חניכ"א יו'ד כ"י כ"ד לייבצ דעה חכמי אשכנז טהצי"א מלי"מ פ"א מוטטב ומוטב הי"ד דקיל צהא דאיבע"י לן צחולין טעים צעובר טהו"ל אצ"ר החלצ מתצטל חלצו דא"ס יש צעובר טעים נגד אוחו אצ"ר החלצ מתצטל צכ"י והקשה מלי"מ כיון דהיתר עיקר צי"חו לעולם עיית לא מהכי ציעול ומי"ן צוצי" דהיינו דוקא ציעול צרוב לא מהכי אצל ציעול צכ"י מהכי ע"ש, וציטעות יעקב יו'ד סיומן י"ד חסי"ג על צוצי" דהא דמבטא"ח צמל צכ"י היינו רק העעס אצל לענין ציעול גוף ועל"ס וכמות האיפור עי"כ מעעס ציעול צרוב חמ"ן עלה וכיון דצעיקר צי"חו לעולם עי"י חערבות ליש ציעול צרוב ממיל"א נטאר צאיפורו אפילו צטשים דהעעס צמל מטוס הגוף טאינו צמל ע"ש, ועיין ציד אפרים יו'ד ס"י י"ד ולדעת"י ז"א דכיון טצמל טעמו אפילו ה"י האיפור צעין מותר מטוס דע"ן צעלמ"א הוא ולא אסרה חורה ודוקא גבי גיה"ט אמרינן צחולין למיד אין צגידין צנויט ע"ן הוא והחורה אסרתו אצל צטאר איפורין לא אסרה חורה ע"ן צעלמ"א וכיון טצמל טעמו וכאצד ממיל"א על"ס האיפור הוא ע"ן צעלמ"א ומותר אפילו צעי"כ ומכ"ט צתערבות ואי"כ חדי"ן ע"ס צוצי" :

וְעוֹר כ"ל למדש דרדאי לדעת ר"ן צנדרים כי"ז דרשילמי העעס מטוס דהוי כהיתר צהיתר אז טפיר אמרינן דרשילמי אינו צמיל אצל לדעת רש"י והכי סוגיא דעלמ"א דהעעס

ועוד דהרי מקמי חוס' טס צצי"ט דקילוק לא מהכי רק לענין טיע"ח ציד מי טהן עכט"ו ולא טיוכס צו אמד מחדש ע"ש, ועוד מ"ן ייער דנחטלק מענו ול"ד להאי דצי"ט ד"ך כ"ד ע"צ ככרי מ"י מ"י זוזי לידיה איסחלק ליה דע"ס דין חורה כ"ך הוא דנחטלק וכמ"ט רצ"ט טס ע"ש, וג"ס ע"ש דפרה קוכה לו מעעס חל"ך זוי"א דהא חלכו ומחכתו צאים כאחד לא אמרינן וכמ"ט חסי"ך סיומן ר"צ סק"ג, ועוד דצעי"ן חל"ך טעטומד לדעתו כמזוחר צכ"י ר"צ וצח"ך הפרס אינו טעומד לדעתו, ועוד הרי כחצ חר"ן ציע י"א דחל"ך כידו אריכ"א דמי טח"ך ע"ה טצא לידו צמ"ר העטחמרה הוא נוחמו וזה ליש צעעי"י צהטע ול"ט צה דין חל"ך כל"ל ועיין חוס' טנה ה' ע"צ דיה אגוז דצעי"ן דומה ליד"ס:

ומ"ש צענין הפקר אי מהכי לענין צכור הארכתי צנה צתצונה אחת [ציי"ט אויח ס"י קכ"ה] ולא אכפיל הדננים וע"ה טתעהת על מהר"א"י טהצי"א ר"איה מרי"ט חתפקיד מה ר"איה מט"ס הא טס צאמת קנה הפרה ועמיל"א חכפל טלו אצל מכל"ן ד"כול להקנות הפרה לעוברת, ולפענ"ד לקיי"מ דע"י דמהכי פרה לעוברת לפטור מצכורה אי"ל ר"איה דהוא גמ"ח מפורטת צצכורות צ"י ע"צ רק הצי"א ר"איה דאע"פ טלו אחר כן אמרינן דנעטת כ"א"ל וע"י טפיר הצי"א ר"איה מהתפקיד דאמרינן כמי נעטת כ"א"ל:

ומ"ה טהארכת א"ס קנה חלקו א"ס טווח הא"ס יותר מ"י זחוצ"ס אי הוי כדקל לפירוט"ו דטח"א יוקר"ח לא מקרי אחי מנופה והצ"ח מה"א דכי"פ ציע ליה ודח"ת יפה דח"ת אצל דצ"ר פטוט דיוקר"ח מקרי יול"א מנופה ועיין צתצונה מהרי"ט אלט"יך דמטויה מטות לפירוט"ו לא הוי כדקל לפירוט"ו מטוס דקטחירו"ח צ"א לעולם אין המעות צעולם נחל"או הפירות צלי מטעות, ועוד דאין הריוח יול"א מנוף המעות טאין הריוח צ"א אלא ע"י חטחלק מליחות המעות מן העולם ע"ש והארכתי צדנריו צתצונה וכן צענד טנכרו צצו לקנ"ס צגיטין מ"צ צטעה טהקנ"ס צעולם אין הענד צעולם טהרי מה הוא ואין חקנ"ס צ"א אלא ע"י חטחלק מליחות הענד מן העולם ומטויה נקרא אינו יול"א מנופו אצל יוקר"ח צטעה דאי"ך ג"ס גוף הפרה צעולם והיוקר הוא ממליחות הפרה טפיר הוי יול"א מנופו ודמי לדקל לפירוט"ו:

ומ"י מענין אטמכת"א לא כיוכת יפה דאטמכת"א הוי א"ס חולה קנינו צדצ"ר אחר כגון אי אוביר י"ל אעביד אטל"ס אלפ"א זוזי או א"ס חקד"ס יוכ"ך ליוכתי אצל כא"ן אינו חולה קנינו צדצ"ר אחר רק יש טפק א"ס יב"א דצ"ר חקנה לעולם אין זה ענין לאטמכת"א כל"ל והגע צעלמ"ך אשה חמוכתת כחוצתה צטונת טכ"ה יש טפק טח"א חמות היא קודס וכל הש"ט מלא ד"כולה למכור ואין מטוס אטמכת"א כיון דלא חלטה צדצ"ר אחר, ועוד דכ"א"ן טכ"ר טרחת טיובלו הוא כוט"ל והוי כמו א"ס אוביר ולא אעביד אטל"ס צמיעב"א דג"ח ציה מטוס אטמכת"א דלא הוי גוזמ"א כיון טהפסידו כמ"ט הר"שונים והי"כ כא"ן לא הוי גוזמ"א כיון טצ"א צטכרו: **ומ"ו** טהצ"ח מרייע אלגזי ד"ך צ"י ע"צ דיה איצ"ר דהא דצחמת הפקר טפורת מן הצכורה היינו דוקא א"ס לא זכה צה ישראל אחי"כ אצל א"ס זכה צה ישראל חל עליו קדושת צכור, גוף דבריו ה"ס חידוש ואין פכ"א לצ"ר כעת אצל מיע ג"ס הוא לא אחר"ה אלא צצחמת הפקר דאינו פוער אלא דאינו מחוי"ב צצכורה ולהכי אי זכה צה ישראל קדוש למפרע אצל טוחפות גוי דפוער מצכורה וודאי חולה רק צטעה טפוער הרח"ס א"ס יש לגוי אז חלק צ"ח או צולד פוער מצכורה עולמית א"ס אין לו אז חלק אע"פ טהיה לו חלק מקוד"ס ודאי אינו פוער מחיי"ב צצכורה ולחכ"ס הארכת צנה, וצ"ח יצו"ו צכרות ינחו על ראש"ך כנפט"ך וכפ"ך אצ"ך נחמ"ן דוש"ט צאה"בה:

עמ"ס הק' צלוהס צק"ק חכ"ל

תשובה ת"ב

לר"ב הגדול מטעלמ"ק כ"י:

אודות הצכור אשר נטאל פטוט כמ"ט דישאלל כחמ"ן אפי"י טפק צכור כמזוחר צסיומן טיי"ד ס"י וכי"ט צודאי צכור טל"ר"ך ליתנו לכת"ן עיין ס"ך ע"ס סק"י וג"ס לוי לר"ך ליתנו לכת"ן כמ"ט ס"ך ע"ס סק"א וא"י דמחלל טנה צפרהקיא חסוד לכהיה יפה כחצ דהפ"ס שאמר הוא הפ"ס טהתיר דאפי"י כה"ן כחמ"ן כמזוחר ס"י טיי"ד ס"י ואפי"י צנוי כחמ"ן אכ"ח הפ"ס

המעט משום עד שהאכלנו באיסור אז אמרינן דשיליג' איי' המעט בעל הוא לגבי הישר המרובה רק דאמרי' כיון שלמחר יוכל לאכלו בלא ציטול לא יאכלנו היום בציטול אבל מי מעט הוא דאינו דבר המרובה בפני עצמו שלא יחשב לגבי הרוב ומעריה אם עס האיסור אינו בא רק בהערוכות אמרי' דאינו חל כיון שהוא בעל אבל בדברים שאין מהצטילין מהמה שחיבותם באמת אינם בעלים לגבי הרוב כיון שהם המרובים בפני עצמם וכיון שאינם בעלים באמת יכול האיסור לחול אפילו בהערוכות ואינם בעלים והכל איסור :

ור"ל דנחמתינא הייתי אומר דאפילו מרדכי ואריה מודים גם בדשיליג' אפילו בא האיסור אחר המערוכות איסור ולא חדשו דברייהם רק בגיבית שהוא איסור כולד שהיין היולא בשבת הוא דבר חרם שכולד בשבת מן המעבדים ועיי' כהנו שאין כאן דבר חרם כלל כיון שכולד בהערוכות שאר יין ובטל זו ולא הי' לו עס יין בפני עצמו אלא אין כאן כולד חרם רק יסן ומעריה מותר אבל בשאר דברים לא שייך האי סברא דכאן אין אלו אוכלים בחירה ציטול איסור אלא כיון שבעל אין אף דבר שיגרם שיבא עס האיסור לעולם והוא ציטול הישר לולי שהאחרונים לא הניחו כן והדבר לריך חלמוד, [עיי' פמ"ג במש"ז ס"י סעי' קק"ג וצ"ל ק"ב סק"ב] : **ומכ"ל** מקום גם לדעת חווי' אין דמיוך עולה יפה דעס שפיר אמרינן דאחר המערוכות אינו יכול לחול עליו עס איסור חרם, אבל בניד הי' חל עליו עס איסור עבול לחלה קודם שכתערב אלא שכתערב שפיר יל דאחר שאלמה וכעשה דבר חשיב ופקע הציטול חוזר לא"י היסן דחוזר וכיעור [ע"ל סימן מ"י] :

אבר אינך לריך לכל זה והדין מנזאר צויד ס"י ק"א ס"ג דתכנגולת בנולמה בעילה דלא מקרי חתיכה הראוי להחכבד ואעפ"י שאחר שכתערבה הסירו הכולה מימ כיון דבתחילה המערוכות כתערב אינו חוזר וכיעור עיי' ס"ג עס סק"ה והי' אם כתערב בלא וכתערב בתחילה המערוכות אף שאלמה וכעשה דבר חשיב אינו חוזר וכיעור והדין דין אמת והכל מתוקן לטעורה :

ואמנם לפענדיק דבר חרם דנכ"ד אפילו כתערב אחר אפיייה כונו בעל דהרי מנזאר בסימן ק"א ס"ג דאין דין מהר"ל אחיכ אסורה מהמה עלמה כגון כבלה ובניה אבל אם כאקרה מהמה שקבלה טעם מאיסור ולא הי' זה ס' לבעלו אפילו למי שקוצר חכי אין לה דין מהר"ל וכתב הש"ך סק"ד הטעם בשם הפוסקים כיון דמימ האיסור הכבלה זה אינו חשיב ראוי להחכבד ע"ש ולפ"ז אומר אני גם בכך הטעם לחלה כיון שאין האיסור מהמה עלמו רק מהמה חלה דפת"ך ז"י וחלה דפת"ך ז"י אינו ככר שלם רק חתיכה שנתה לא מקרי דבר חשיב ובטל שפיר ואף דבעל כולו עס אי' של איסור ולוקח על כל כוזה ממנו מימ גם עס בפי' ק"א חלה לתרבה שיטות ראשונים דעשיכ מהית ולוקחין על כל כוזה ממנו ואפילו אין לוקחין היינו מטעם דילפינן מניעולין מדין והוי רק עשה או מטעם דאין מזהירין ועוכסין מהיד ועיי' זכ"ן מוליך קוביא דזרוע בשילה אבל מימ יש איסור מהית בכל כוזה אפילו למיד ח"ש מותר מהית ואפילו למיד ח"ש איסור מהית מימ איסור תורה דכזית חמור דעל ח"ש חייב שנועה כדאמרינן פיג דשנועה ולא על איסור עשה כמימ חוס' עס ועיי' חוס' שבת ל"א דיה כגון ואיכ הוי כמי כגופו של איסור ומימ לא מקרי מהר"ל כיון דאינו איסור אלא מהמה איסור דפת"ך ז"י והי' אף דבעל הוי גופו של איסור מימ כיון דאינו איסור רק מהמה חלה דפת"ך ז"י לא מקרי דבר חשיב ושפיר בעל ועיי' חוס' פסקים ל"ה דיה אח"י :

ואם נפסך לומר דבעל מקרי יותר איסור מהמה עלמו ומקרי דבר חשיב מימ כיל דהיינו דוקא בעבול לחלה דאורייתא אבל בחלה חויל דקיל אוכל והולך ואיכ מפריש איכ אין עס איסור על כל הככר דיכול לאכלו ולשייר חתיכה אחת ולהפריש ממנה חלה ואותה חתיכה אינו דבר חשיב ושפיר בעל וזה צרור לפענדיק :

ועוד כיל דאם הפריש חלה ממכר אחד דרוב אין לדון על אותו ככר הוי ככפל אחד מהם ל"ס המלה דמותר לאכלו עמים עמים כמנזאר בסימן ק"י ס"ז ועיי' ס"ך עס זכ"י ס"ק אות כ"ג ואף דזה דוקא בנפלה בשוגג ולא בהסילה במזיד וכאן שמתפריש חלה צידים אסור, ז"ל כיון שאינו מפריש כדי להחיות המערוכות רק כדי להחיות אותו ככר כמו שהיא הדין דלריך להפריש מהם חלה הוי כמו כפלה בשוגג כיון דאין כוונתו לבעל ועיי' צמור אויח ס"י ח"ג ופריז עס סק"ב :

אלא דקטי' לי עיי' מנזמים ע"ד בחניה של חרומה שנתלה צקי' הציות והציות קהומות אינו צפילה ועסיק סהס דוקא כפתחה ממילא בעיל ולא פוחה צידים אף דע"כ פוחה לשחוח ממנו בלי כוונה ציטול לקלק חשיבותו ואפי' אינו בעל בפוחה צידים, אבל אחר העיון כיל דאין ראייה עסס דהחס מעריה אינו בעיל בפוחה צידים אף דע"כ פוחה לשחוח דאיכ הציות קהומות דאינן צפילות לא עשכחה לה וכע"ש רש"י עס צד"ה גומע ע"ש אבל בעלמא שפיר יל אם עוסס צידים דבר שהוא מוכרח לעשותו צלי חכלית וכוונה ציטול איסור רק אפילו יהי' כשאר באיסור ואין כוונתו להחיות שפיר דמי' כאלו נעשה ממילא ועוד יש לי בזה דברים אבל הוא אריכות והזמן צונד צי כעס :

איכרא כל זה מלד דבר חשיב אבל הלל אמרינן בעיי' עיי' דבעל צמינו במשהו וכן פסק הרמב"ם פט"ו ממ"א הלכס ה' והמעט או מטעם דכתיבתי כך איסורו כדאמרי' בגמרא עס לו כונו שהביאו חוס' עס בשם ירושלמי מטעם דהוי דשיליג' דיכול לתקנו דהמה אחת פושרת את הכרי ועסס זה כתבוהו הרמב"ם הכיל ואיכ הי' צפול לחלה הוי דשיליג' וכתיבתי כך איסורו דאין לחלה שיעור מהית והל דבעה"ז מפריש אחד מביד וכחוס' א' מן מימ אינו אלא מדרבנן וגם הל דבעינן שיעור כתיבה אינו לקלק איסור בעל רק לקיים מלוח כתיבה ועיי' נובייה יוד ס"י ר"א ומליע פ"ו מהמכות עכ"ל הי' ומכ"ש חלה האור בחויל דאין לו שיעור והוי דשיליג' ולא צפיל ויפה פסקה שלריכין להפריש חלה מכל ככר כמנזאר צמ"י שז"ד ס"ג ע"ש והס' אינן כתיבים בני כתיבים הם :

ואודות האופה שמחלל שבת ואוכל כבילות הדבר פשוט דחשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו כמנזאר צמ"י ק"ע ואינו כאמון בעל אחרים היכא שיש לו הכאה להעיד להם ואסור לאסוף יללו בלי שומר ישראל כשר, ובה אמלל כפי קולך יבך הד"ש ומצדכך בשמימי :

עמ"ס הק' צלוהס צקי' הכיל

תשובה ת"ד

שיליג' מחדע אי' חרומה חלליה לפיק

ישפות ד' אח סלומו, ויצרכו מנבחי מרומ, ויהי' עליו כועמו, ללדיק מהחלך בחומה, העומד לכס עמו, בישראל גדול שמו, ידיכ"פ הרב הגאון, אור יקרות וקפאון, כקטיה מ"ה עשה כ"י סיק האצדקי' חוס' :

אחרי דרך מנזאר השלום להדריג כ"י וכו' ובטולי היריעה הכני לעוררו דבצרי חוס' עיי' פ"ו ע"ד דיה מי דמי וכו' שכתב חרע דהא לא אסרינן מכירה שדה לכרי מהי' כי היכי דאסרינן בהמה גסה עיי"ש וחמיה בעיני דהא עכ"ה אין כונה חוס' מטעם שצ"ח שדהו בשבת דהא אין אדם מלווה על שצ"ח שדהו בשבת כדמוכח מקוב"י דעיי' כ"א ע"ד ועכ"ה דכוונה חוס' מטעם שצ"ח שדהו בשצביעה וזה הימל הא שצביעה אינו כוהב רק צ"י כמי' הרמב"ם פ"ד משע"ה וצ"א בל"ה מכירה שדהו איסור מהית מטעם חיייה קרקע ומטעם דמפקע לה ממעשרות כמנזאר לקמן דף כ"א :

וסבור הייתי לומר דקוטי' חוס' היה צגר חוטב דמותר לחת חכיות בקרקע ועיי' צמ"ה ספ"י מה' עכ"ל אבל אכתי הקטי' הא בל"ה איסור מטעם דמפקע לה ממעשרות ואין לומר דהויל לאסור גם מהי' דהא כתב חוס' יומא דכ"ע ע"ד דיה הוא דהיכא בל"ה איסור מהית לא הקנו רבנן ע"ש ול"ע, וכל לשום עיכיו הצדולחים על דברים אלה ולהשיב בהשבת שלימה להמחכה למשבתו הרמה, בזה כחמה, ירדו החלונן הדוסייה וחוסס בצרכה [עיי' חשו' מהרמב"ם ס"י עכ"ע] :

עמ"ס הק' צלוהס :

תשובה ת"ה עוד להגאון הכ"ל כ"ו

שיליג', מחדע יוס' ג' לסי' להעלות כר המיד חלליה לפיק : **קראתי** בכל לצ מכתבו הנעים ושמתתי בשלומי ושלום תורתו אשר עס עינו לעונה על דברי ומימינו אות דעה לו חסונה שלימה בדבריו המלאים זיו עוד יכונ צשיבה דטן ועענו, שקע ושאלנו, בגילה וכו', עד בית ד' נראש

בראש שריס יכונו, ואמנם יש לי לדון על דבריו אמרתי הגם כי איננו סלכס למעטק על כל זמ לעטן סחמח אליע דברי לפני הרצ כי וצקסחי יסיז אמרים לי כיד ס' ספוס :

רדגה סדיז ססיז עמיס דקוסי' חוס' סחז זנג חוסז דליס עסוס חנייס קרקע היז לנו לחסור מכירה סדה עסוס סכירות וסאלה ועיז כחז דסרי כחז סרעזיס פי מסי סמיסס ויוזל סיס דנג חוסז אינו כוסג רק זומן סיוזל כוסג ולרסיז זניטין לי גס זצית סני לז היז יוזל כוסג עכיד הנה חלייה לז כעלס מעני דבר זה ולכן לייחתי זמכחזי [קיי הקוס] לעיין זכיע ספי מסי עכוס חסר זל סס על מיס הרחזיז חיה עסווה לו זיסיזח הרצ עעמו לומר סלעפי סלין מקזלין גר חוסז זומן סלין היוזל כוסג חס קיזל עליו סזע מלוז למז ימכעו אומו מיסיזח הרצ חז ליכז למיחס ען ימסילו ולדעס רזינו כל דלחיק סלס מעלמו קיזל עליו סזע מלוז סלין מוכסיס אומו מיסיזח הרצ ולז זל לומר חלז סלין מקזלין אומו עיס וליכ ספיר סייד גר חוסז גס זומן סלין היוזל כוסג לענין דליס זזה חיסור חנייה קרקע זקיזל מעלמו זי מלוז וספיר יזל כפירוסי זחוס', ומכיס לדעס הרחזיז זעסנוס סייד מסי חיסורי זיהה היז סכחז דלענין כזה דיכיס קיל גר חוסז כסלין יוזל כוסג יוסר מצומן סיוזל כוסג וחסד מהס סזומן סלין היוזל כוסג יוסז חפילו זעיר עלמה סלין קדוסח הרצ עליה כסיהיה יעיסיס ודלי יזל כפירוסי הניל דקוסי' חוס' על גר חוסז :

אמנם זנוק הדבר סהזיז דעס רסי זל הניל לז ידעחי כוונחו הלז חוס' סס דיה זומן חולקיס עיז וסזירח לכו דלמסקחא דעירוכי' דק ליז היז יוזל כוסג זומן זית סני וסלן לפרס דברי חוס' עסקינן דקוסי' קלי דהיה לנו לחסור מכירה לגר חוסז דליס זיה הני עעמז דלקמן ואיך דחז זה עפי דעס רסי זמה סהחוס' חולקיס עליו זפירוט וזולי כוונחו עסוס דקוסי' חוס' היז על רסי ורסי לטיטחו לקי' חס קוסיה חוס' הוז כפירוסי :

אבר לפי פירוס הדיג יוסר חמוה ספי' קוסי' חוס' למז חסרו זעיז דק כ' דזסדוח חכז עסוס חנייה קרקע ועסוס דמסקע ממעסר ולז הזכירו עסוס דמסקע מסזיעיח והרי לטיטע רסי זניטין הניל גס סזיעיח זומן זית סני הוז רק דרזנן ועעסר מהיח וליכ ניחז ליה לומר דמסקע ממעסר סהוז מהיח מסליכ סזיעיח סהוז רק דרזנן לז חייסינן לי עסקע ליה מסזיעיח, וזיומר לפי מה סחקרתי זמקוס חסר דכל חיסור ומלוה דרזנן הוז רק חגזרז כיון דכל כז סלחס הוז רק מלז חסור חז מועסיח עפי הדבר חז מוסערחס חז מסערתי חזל חין כז זיד חכמיס לעסוח חיסור חפלז לעסוח מחסן היסר חיסור חכ גס כחן סזיעיח חין להס כז לעסוח חוצח קרקע סהחז מחוייזח סזיעיח רק על גזרז סמחויז לנהוג סזיעיח וליכ זמה סמסקיע הקרקע חין זו חיסור ויס להאריך זזה ולז כחזתי רק להערה זעלמח :

אליא דינל להלדיק דבריו דמזור זירוטלמי זניטין סס חמר ריה קסייה וכו' כמחן דחמר מעסרות מדזריהס זכיי כמיר מעסרות מהיח והלל מחקין על דבר חורה וכו' ועייס זפני משה ועכיס לריה סיל להלל דגס מעסר חינו כוסג זצית סני רק מדרזנן וכיון דסובי' דעיז קלי לריה ופריך מהלל ספיר הקסו חוס', כעז דחמר מפקע לה ממעסר חק סהוז דרזנן היז היז יכול לומר מפקע לה מסזיעיח : **אך** קוסמח דמילחח קלמינח מכוטלו מכוטלו כיכר סחוסז סנטיחי מדרך הפסוט חזל לז כן דרכי וגס חני אמרתי ספירוט הפסוט חזה חזל לז היז כיל מחרי וסלח סעמי :

א דלי חיסור מכירה הוי עסוס דמסקע ליה מסזיעיח ליס לחסור סכירות חסו מכירה דסרי היז רחוי להסכיר עד סכח ססמיסה ולז ימעה להסיר מכירה דלדעס חוחק סלז סחרס לו ליסכור חלז עד סמיסה חיה ליה הכירז זכאיסור עכירה וכדלמרינן חלי סזרז זילה מי וכמה דוכתי וזסכירות גוסז ליכז חיסור לז מיזעיר לדעס חוס' סס זעיז כיל דלי חין קינן לז מקרי סמקעה כיון דסכירות לז קניח חלז חפי' לי ניחז דגס למיר חין קינן מקרי סמקעה מי להסכירו עד סזיעיח מוסר ען דדין ונזירה חסו מכירה ליס ככיל מסליכר מעסר סהוז זכל סנה ספיר גזרינן סכירות חסו מכירה ולעסוח גזירס חרעה סלס כחיר להסכיר עד סזיעיח יסכיר גס סזיעיח זה לז מלינו זנמי ומכסיכ דלהניל גס סזיעיח מחמר עדיכז רק דיס לגזור חסו מכירה וליכ זסלר סכיס הוי גזירה לגזירה ולז גזרינן :

ב וכי לטון זס דמסקע לה מעעסר דוקח סוז וסלז סכוסס דמסקע מכל חוצות ומלוז סחלויות זלרץ וסלז זניטין דק מיז זפלוגחז דיס קנין ואין קנין קעס כמי חלי ליסכח להמקיע מיר מעסר וסכוסס על כל מלוז סחלויות זלרץ דסרי סקיל וסרי חסס חמכחי' דמיירי זכזכוריס ועיין חוקיריס סס ולטון הרעזיס מלז מחומוז היז עכויס סקנה קרקע זליז לז סמקיעוה ען העלוז וכו' חלז עסוס דסוי פלוגחז דיס קנין חליז זקרח דכחיז זמעסר קעס מעסר וסיס לכל חוצס קרקע וליכ כחן זעיז מהיח קעס מפקע לז ממעסר וסיס לחיכך ועיין היסז חוס' ריה ד' סדיה ועעסרות, וזיל הרעזיס זפירס העסכס זעיז והסניח סמזל מן ספרסח חרועה ומעסרות קעס גס חרועה וליכ חין יקסח חוס' עיז למס קעס מעסרות ולז קעס סזיעיח חלז חכוסס גס על סזיעיח : **ג** מעקומו הוז מוכרע סהחוס' חק' מלי פריך והרי סדה והז לז סייד זח סללה וכסיוני וכו' מזורז דמלך מכירה מוסר מדינח ולינו חסור רק חטו סללה וכסיוני חס היז סייד וכן זדין דזמוכר לישראל מיירי ולינו מפקיע מסזיעיח ועל לפני עור כזר מסכי זנמי ועיז כחזו דעס פי' דליס זסדה סללה וכסיוני דחז לז חסרינן מכירס סדה לככרי מהלי טעמח היינו מכירה חטו סללה וכסיוני כעז דלסקרינן זעהה גכה ועיין זמהרסיז וליכ חין חפסר לפרס כוונח חוס' חזז דלקען דהיל למימר דמסקי ליה מסזיעיח והלז לקען חרעה מחמרינן זמכירה טפי מסכירות וליכ חין נימח טעמח דמכירה חטו סכירות :

ועוד דקוסיחינו זמקומה והלז טוז לומר זמכירה חנייה קרקע והמקעמ מעסר סהוז מהיח ונזירה חטו סללה וכסיוני הוי רק דרזנן ולי נימח דקוסי' חוס' היז דודלי כחן זמוכר לישראל לז סייד הפקעה כמשיל דריי מחוייז זסזיעיח דמי למוכר לככרי למיר חין קנין סכחזו חוס' לקמן חלז מקרי הפקעה כיון סמחויז זמעסר חק סלינו מעסר חכ חין חיסור זמכירה לישראל רק חטו סללה וכסיוני מסליכ זמוכר לככרי חסור מדינח מלד הפקעה דליכ חין הוכיחו מזה דליס זסדה סללה וכסיוני דגס חס לז סייד כמי קסח קוסי' זו כעז חס סייד סללה וכסיוני חלז ודלי חין זה כוונח חוס' חלז כמויס :

אמנם חק סלין זה קוסי' חוס' מיז קסי' ככיל ועוד קסי' טונז חמלי לז חמרינן לקען דסכירות חסור מדינח עסוס סזיחח סדהו זסזיעיח לכן מכל זה רחיה למסיל דזכלל מפקע ממעסר הוי כל חוצח. קרקע גס סזיעיח ולז קסח קוסי' ח' וסכירות זסזיעיח ודלי חסור מדינח ועעמו דלקמן לריך לזלר סני סזוע וכמשיל :

ומה סהקי' דיגנ לטיטע רסי דיוזל וסזיעיח לז היז כוסג זצית סני חלי מלי מייתי הנמי מסזיעיח חרסיס דרזין סרה לעכויס וכו' חז סלחי סזיעיח דהוז רק דרזנן וכרחה לי דחוס' סס זניטין חסר סהעלו דיוזל וסמיסה כנג זצית סני חלי מלי זעי זקמוך ח' הלל לזריה חיקון חז לחזיי זומן זית סני לז העולה חקנחו רק זסזיעיח זזהיז סהוז דרזנן ועכיה לזרי עלמח חיקון וכדחקו סס דלחו לזריה ממש חלז לדור סקמוך חסר חסרזן חז דזעיר חיה לזרז ולז לחזיי עייס ולפיז יס לומר דמודה רסי דיוזל וסזיעיח כוסג זצית סני מכה רחיה סהזילו חוס' חלז דרסיי זל לחרץ קוסי' חוס' לחזיי דקלמז זסזיעיח זזהיז חלי חין חפסר לומר לזריה חיקון לזח כחז דייל לחזיי גס זומן זית סני לז כהג סמיסה ויוזל וספיר יזל לזריה חיקון חזל למסקחא דלזריה עלמח חיקון ספיר יזל דלז חיקון רק על חסרזן חזל זומן זית סני לז חיקון דהוז מהיח סזיעיח ופריך כחן ספיר חלז דלטון לזריה עלמח כמי חיקון עסמז דלזריה לודלי חיקון :

שנית כיל לפמיס חוס' דיה חיסור דוקח סרה סלין גיילין זח לעסוח מללכח חלינן דלזמיטה זכניה חזל סווריס סרוזן למללכח חין מוכרינן ולפיז חז דמזיח ומכח היסר חלי רולה להזיח רחיה על עיקר דדין דהיכז דיס לחלוז זסמיסה חלי' מפקע דזח פסימח ליה מסזרז רק רולה להזיח רחיה דיס לחלוז זסרה דלזמיטה זכנה ולז חמרינן רובן למללכס כעז זסווריס ועיז הזיח ספיר רחיה גס מסזיעיח דרזנן דלזו היז רונן למללכח וודלי היז חסור חפי' זסזיעיח דרזנן ועיז דחי רזח כחי דיס לחלוז זסמיטה מיז דדין חינו חמח דסס הוז רק עסוס לפיע וזספק חס יזכור חפי' ספק לפיע ליכז וכעז סהוסכר היסזיז עייס מסליכ כחן דלדס מלוז חסור מפקע ועיז פריך חזיי ספיר דעסמז חלו היז מלוז

עלווה נצטייעת אפי"ש פשוט דרעכען הייס אקור וכו' ווארעט
 עדוקדק צום לעטן סעצ' דסרר חני וכל סיכא דארט עלווס
 אקור ווארעט פאר וכו' וואו פאר יאר ולמה לא פריך פאר
 זארי פאר ולפיל אפי"ש דאז הייס אפי"ש ווארעט פאר
 דעקע אריינ ונאעם אריינ לקיע דאזי צעציעת דרעכען
 ולפיל קאמיר וכל היכא וכו' להורות דאזי אריינ דאפי"ש
 נצטייעת דרעכען אקור אפי"ש עלווס ופריך פאר וכו' ופיין
 נרטי דייס ונאעם היינאר קלח לא עפעע כן אלא דעכטי רטי
 לרייך הגה ויס להגיה דאיכא למיחלי צעמיטע:

אבר צאמט לא ידענא מעיקרא עאי קא קטי' ליי דעציעת
 דרעכען וכו' מריה לעכריס אוא אפי" דאורייתא ופלא
 הוא גיכ דרעכען גזירע אפי"ש פאלה ופכירות וכו' וכו' דהליכין
 צהאי אקור דרעכען אפי"ש צהאי ופכיריס מיקרן מהיט הגם דייס
 לחלק קלח דכאן יוכל אהה לצוא לירי אקור דאזי עפאייכ
 נצטייעת מיצ אין היינאר פהעקעט מעציעת לא סיל חילוק זה:
ועד פלפול קלח כיל דעמידותי העצבא הקטה עאי מעציי
 פהס אין ארס עלווס כהי דליכא עפוס צעיתת צהמה
 הלח איכא אקור לפיע דעמיר עפי פהוא גנופו וחי' דהכא
 אין גנופו ופריך דבלאו דלפני עור אינו אלא כשנתוחו למי
 פיעטה צו ענייה ודאזי ורעכען אקור אפי"ש קחמא היכא פיע
 רגליס לדרר לחוס פיעצור צו זה ענייה ועפה קחמא כפירוסו
 וכל היכא דאיכא למחלי לקולח דלח לענייה צעי לה אוקמא
 רעכען אריינ ווארוו אצל הכא וכו' לרייך ליזאר שלא יזא
 לירי אקור הורה יעייש לעדנו מדעריו דהא דאקור לעקור
 אקור לחסוד אין צו אקור הורה עפוס לפיע רק אפי" דרעכען
 סנחקן על הספק פן יעבור כיון פהוא ספק הגביל וכבר כי
 הרהי"מ צפינ עמחץ היי כיון צעדיקת חעץ מחילתה על הספק
 החמירי צעפיקו יומר עפאר ספק דרעכען עייש וכו' להקציר
 הדבר דברר הקסו על הרמזים פקובר פכל אקורי דרעכען פס
 צכלל לא חקור אפי"ש כל אקור דרעכען היי כשל הורה ולמה
 ספק דרעכען לקולח ומירלו פהוא צעמילה ומכאי מהס פיהא
 ספיקס לקולח ועיין רעצין בהשגות על ספר המלות פורט' אפי"
 פהשיג עייש וחי' דרעכען פהיקנו על הספק חזינן דלח החנו
 פיהא ספק לקולח פוב היי דאורייתא עלא חקור ומעילא כל
 הפסיקות לחומרא ולפי' היי כיון דהא דאקור לעבור לחסוד
 נגזר מהחילה על הספק איכא לא החנו חכמים צוה ספק
 לקולח והיי דאורייתא עלא חקור וחי' אפי"ש דאורייתא לא
 חלינן דלשחיטה זכנה היי לא היי חלינן מספק והמתרן פה
 דאדרנה הכי עקיליס עפי דעמו דספק לפיע צעל חורס קיל
 עפאר ספק חורה דספק יעבור הוא היי ודאזי כן צלפני עור
 דרעכען כהי יס לחלות שלא יעבור דלשחיטה זכנה הוא היי
 וודאזי דעכען על חורה חקור:

ומענין לענין צאוחו ענין דבר חוסב ולפיע כפל מילתא צלינאי
 לייטצ דעה רטי צינאות דף עיי' דיה גר חוסב
 סכחנ פקיבל עליו שלא לעבור עיי' ואוכל כנילות והזירו
 הכחוב על השגת דמחלל צנה כעונד עיי' עיי"ש וחוס' הק'
 דאיכא איכא טפי מעצב מלות ועוד דכותי פשנת חייב מיתה
 ועוד דעכריות דף ע' אריע דבר חוסב אינו מלווה על
 השגתו ולפענרטי דכותי רטי פ' ישראל מלווה שלא יעשה גר
 חוסב מלאכתו אלא דעה רטי עפמי"ש רעצין צחומע פ'
 צראטי"ס צפסוק האשה אשר כחה עמדי והכה מכאן יס ללמוד
 עונס למחמיתים ארס צדבר כאשר למדנו רבותינו צפסוק
 לפיע לא חתן מעקול יעייש מזה כראה דגם צבי סייך לפיע
 וכו' שלא חקטה איכא כפיס מעצב מלות ייל דזה אינו מלווה
 צפי"ש כמו לפיע צישראל רק הוא מפרטי מלות פלו שלא
 יעשה עברה זו וגם לא יכסיל אחרים צה ועיין בהשגת פורט'
 צ' ופורט' ז' וקלח ראה לזה מעיי"ש רעצין צפי"ש ויסלח צבי
 כלטוו על הדיכיס צדיני גניצה ואוכאה ועושק וכו' וחקטי
 איכא כפיטי מצי מלות ועיי' פזה הכל צכלל דייכיס והס רק
 ענפין ופכריס מעלות הדין והיי דכוותיה:

אמנם כיל לחדש דבר דאינו מלווה שלא להכסיל אחרים רק
 צעירי פהוא פכריס צחורה אוחו דבר אצל אפי"ש חלינו
 צחורה אוחו דזה כלל אינו מלווה שלא להכסיל אחרים העלוין
 צדבר וגדולה מזה כח צפסר אמונה פשוטל סי' י"ד הציאו
 צפסר פחמי פהצוה צירי קיען קיען אמונה פשוטל סי' י"ד הציאו
 דאקור לציכ ואינו אקור לישראל עפוס אצעהיה פוח לישראל
 לחת אוחו לכברי ואין צו עפוס לפיע כיון פהין ישראל מושר
 עליו ומה פהקי צפי' גוי צעצ' דף י' עיי' כבר ייפצתי צעקוס
 אחר אפי"ש גס ישראל צחורה אוחו דבר פל אקור אצעהיה
 רק פהינו אקור צעין זה, ועלינו צעלמא לפנין פליחות דאין

עבר כעטה עליה לקבל גמ חסד לפי פהינו צחורה גיפין
 וקידושין ופי"ש אפי"ש כעטה עליה קבלה אפי"ש פהינו צחורה
 קבלה גמ ופיה כעטה עליה הולכס אפי"ש פהינה צחורה כהינה
 גמ עיי' מיקרי איחא צדכפטיה לפי פהס צחורה גיפין:
ורפ"ז ייל דסיל לרטיי דישראל מלווה שלא לעשות מלאכתו
 עיי' גר חוסב ומעילא הגר חוסב מלווה שלא לעשות
 מלאכה ישראל אפי"ש צלי ידיעהו עפוס לחא דלפיע דעלוס
 שלא להכסיל אחרים אלא דאזי לאו דמחלל צנה היי כעונד
 עיי' איכא הגר חוסב אינו צחורה אוחו דבר כלל ואינו מלווה
 שלא להכסיל אחרים צחילול צנה אצל כיון דהיי כעונד עיי'
 פוב נקרא צחורה אוחו דבר צענין אקור עיי' אפי"ש פלגני
 דידיה לא מקרי מלאכה צענת עונד עיי' עיי' כשכלטוו על
 עיי' כלטוו גיכ שלא להכסיל אחרים צמה פהוא כעונד עיי'
 חללס ועיין רטי' חולין הי' דיה האי חכא ונרטיי ינעות דף
 ו' דיה וכו' הינא [עיי' חסוי' מערעט יוד סי' פיל]:

תשובה ת"ו עוד להגאון הכיל כתי

ומה פילא לרון צדבר חדש דעציעת אפי"ש עיי' ככרי וכותי
 אקור לעשות מלאכה עפי"ש דברי מהרש"ל צחוק' ציע
 דף ל' לפי פחלה פטייה הקדושה צלחן לכהינ צנה פנתון יהיי
 לחצן לפי' למיד אין קנין אפי"ש הפכריס קנה פהרה פישרל
 ועונד צעציעת כהי ישראל מלווה עליו עיי' הכה לא ידעתי
 מדוע הציא מערק לחמו ומה היינאר עלא פס יומר עמה
 פכחוב כאן צגמ' עיי' דף עיי' רארס מלווה על צעיתת פרהו
 ופירטי' פנה פנתון יהיי לחצן:

ובגוף דף זה כיל דחליא צמחוקת רטי' וחוס' צגיפין דף
 עיי' דלרטי' למיד אין קנין אפי"ש דקי ליה ככרי לחסוד
 צורות וכו' וכל קנינו מעון מעל עקוס לענין קדושה כיון
 דאין להפקיע עקדושה פוי לה לענין קדושה צרשות ישראל
 כאילו מעכנה וצכוריס דהיי מלווה דמאי עליה וכו' מחויב
 ליקח ולהציא עיין צרטי' דיה מדאורייתא ולפי' כיון דלענין
 קדושה כפאר צעליה מלווה גס על צעיתת פרהו עמיה
 אצל חוס' פס צדיה לוקח חולקיס דהיי מחויב ליקח מהיי
 דאפי"ש דהקרקע כפארת צקדושה לענין כל חונת קרקע עיי'
 מחויב אינו צעולס והוא רק כישרל אחר עיין פטי' ולפי'
 היי אינו צעליס להיות מלווה על צעיתת פרהו:

ויותר כיל דאפי"ש לרעה רטי' הכיל עיי' צמוכר פרהו לככרי
 ליה צה עפוס צעיתת פרהו והוא עפי"ש דברי הרעצין
 צמחמות צענת דף י"ד דאפי"ש לצי"ש דסיל צעיתת כליס
 מהיי עיי' היינו דוקא צעושה מלאכה ישראל ולא צעושה
 מלאכה ככרי וכן הציא ערן הגאון צחמ"ס זלוקיל חאויח
 סימן סיב צפס הגאון מהר"א זלוקיל לענין צעיתת צמה
 דאינו מלווה רק שלא לעשות מלאכה ישראל אצל מלאכה
 גוי וישראל לא נהנה כלל לא נאשר והפכריס ערן זלוקיל
 פס לרעריו אלא דעמכירי צהעמו לגוי ועושה צה מלאכה
 צענת היי מלאכתו פל ישראל ועונד מן החורה כיון פישרל
 נהנה מן המלאכה פכריס הצעהה עיי"ש ולפי' זה פכי נעי
 צעיתת פרהו צעציעת אינו אלא כשהוא מלאכה ישראל וכהנה
 מענה ולא כשהוא מלאכה גוי פהין פישרל נהנה רק צעכירות
 היי מלאכה ישראל ככיל פהס לא יעבור צענת לא יפלט לו
 כיכ אצל צמכירי לגוי אפי"ש אין קנין לענין קדושה והיי
 ישראל צעלינו לענין קדושה צעציעת עיי' כיון דאין לישראל
 צו פוס קנין ממכו ואינו מריח צמלאכה גוי פוב אינה מלווה
 על צעיתת פרהו:

וראיה צרוה לזה דאליכ וודאזי חקטה אפאי לא קאמיר
 צעיי' כיה דגס למיד אין קנין איכא חרתי צמכירי
 פרהו חדא חייית קרקע ועוד עפוס צעיתת פרהו צעציעת
 דצהה לא פייך פירון פכחצו לעיל כעונד אלא וודאזי דעמכירי
 ליכא עפוס צעיתת פרהו אפי"ש למיד אין קנין, וצחוק' גיפין
 עיי' דיה אפי"ש חקטו אדרנה דסיל דאין קנין ערריע צעיי'
 כיה דעייכ סיל יס קנין דאליכ ליכא צענת חרתי עיי"ש ועאי
 קוטי' דילמא רנה עוקי לרעי' אין קנין ואיכא חרתי לא עפוס
 עפקיפ מעפכרות אלא עפוס צעיתת פרהו צעציעת כיון דאין
 קנין אלא דעמכירי ליכא עפוס צעיתת פרהו אפי"ש אין קנין:
ור"א עוד אלא אפי"ש מעיל דעכירות פרהו עורדינא דלציטת
 רטי' איכא עפוס צעיתת פרהו דהרנא צי והוא עפי"ש
 דברי מערי"א פהציא צי צאויח סי' רמ"א דאפי"ש לרערי
 פעהירין צמוכר גוי צדבר לעשות מלאכה קרקעו פיינו דוקא
 צפדס עפוס פהפי"ש לא יעשה מלאכה צענת פיליס ציוס אחר
 אצל

אבל בעתה או בחכור שאם לא יעשה מלאכה בשבת יספיד ישראל רוח אותו היום כעל ישראל כנסה ועלמכה שנה ואסור ותייש ולפיז ים לחדש דודאי אם הסכירו רק לשנה שאם לא יעבור זו סככרי לא יתנו הסכירות איכ הוי מלאכה ישראל או אפי' הסכירו סכים רבות ונאחרת דלא מוצרי באגא אם הסכירו לסכים רבות נאחרת דמוצרי באגא עיין ביצ דף כ"ט ועיין מדרש רנ"ה ט' זחר הציחו הרמזין ס' כשעוסקים רלוכו של מקום עושין שמיטה אחד בשבוע וכו' וכשאין עושין רלוכו של מקום עושין ד' שמיטות בשבוע אחר כינר זרעה שנה ונרה שנה וכו' ע"ש וא"כ כשהוא מוסכרה לככרי לא עדיף מאין עושין רלוכו של מקום וא"כ כשהגוי לריך להוציאה אין מרויח אם זרעה בשביעית ונרה בשנה אחרת או נרה בשביעית וזרעה בשנה אחרת וכיון שאין ישראל כהנה צמה שזרעה בשביעית ואינו נוטל סכר ע"ז שוב אפי' בשכירות ליה ניה משום שביטה שדהו משא"כ בשכירות בהמה אפי' סברה לשנה מ"ע כותן יוחר שיוכל לעבור זה גם בשנה ועיין בגמרא סוסי' רמ"ד דהשנין כל היום בפני עמיה שפיר הוי מלאכה ישראל ואסור משום שביטה בהמה :

ובזה יש ליישב קושי' מהרש"א בחוסי' ע"ז דף ט"ז ע"ב דיה מי דמי שהקשו דמשמע מדנריהם דדוקא שאלה וכסויני לא שייך אבל שכירות שייך בשדה אלא משום גזירה דשכירות לחודיה לא חקרינן מכירה שדה לגוי והלא מהתוס' לעיל משמע דגם משום שכירות נמי חקרינן מכירה ולפמיש אחי ספיר דשאני שכירות בהמה דאסור בכל אופן כשהוא אלל הגוי בשנה ועובר זה בהכי גזרינן מכירה חנו שכירות אבל בשנה דגם בשכירות אינו אסור אלא כשמשכירו על שביעית לחודא לא גזרינן :

ויש להקטיר יוחר דלא חיישינן כלל כשחזיר מכירה שיטעה להחיר להשכיר על שביעית לחוד דבמכירה השביעית בהצלעה שאר סכים אלא דיטעה להחיר שכירות שנה בהצלעה שאר ימים והצלעה שביעית בשאר סכים וכיון דהצלעה שביעית בשאר סכים באמה מותר בשכירות ככיל ליכא למיבזר כלל ומימי שייך שפיר איסור שביטה שדה בשכירות במשכירו לשביעית לחוד :

ומה שפלא נמיני דנראה מדנריהם דשאלה באמה ליכא משום שביטה בהמה כיון דאין ישראל כהנה ושואל כל הכאה שלו ועיין בלשון הרוקח שהביא צ"י בק"י רמ"ז ורבינו האי שהביא ביה יוסף בק"י שיה דועס הביא החתים שחידשו דין זה דבמלאכה גוי ליכא משום שביטה בהמה איכ מה יענו לבגוי' דע"ז ט"ו דמבואר להדיא דגם בשאלה שייך שביטה בהמה ודוק לומר דהוה רק מדרבנן דאיכ אין גזרינן מכירה אטו שאלה וליע לכאורה, וכל דבמו דאמרינן בעלמא אי לאו דעבד ליה כ"יחא לא יהוי יתיב ליה מחנה הדר הוי לי כזצ"י ה"ז אי לאו דעבד ליי כ"יחא נפשיה לא הוי משא"כ ליה בהמתו עיין בחוסי' ביצ כ"ט ע"ב דלפ"י דנריה העשוין להשאיל אינה משא"כ לאדם דלא גייס ציה ועיין באיח ס"י רמ"ז סוסי' ד' ובגמרא חוסי' שנה שם וא"כ שוב גם בשאלה ונקרי ישראל כהנה ואסור משום שביטה בהמה ולא משכחת היתר אלא באופן שכתב טו"ז ס"י רמ"ז סק"ד ע"ש ואף דשואל מיקרי כל הכחות שלו היינו משום דמלך השואל הוא רק כהנה ולא מהני בעבור הכחה שיהי אינו מחויב להשאיל לו אבל מ"מ מיקרי גם הנושא"ל כהנה יען שגומל טוב להי שעושה לו כ"יחא נפשיה כמו דמקרי ק"ץ בק"י רמ"ז הכיל מהיט ועיין חוסי' גיטין י"א ע"ב דיה ש"מ, ואולי אם ישראל משא"כ לו לזמן ואינה מוכרה שיטעוד זו בשנה באמה ליכא משום שביטה בהמה בשאלה כיון שאין ישראל כהנה אבל אם משא"כ לו בהמתו כל חמשה ימים למשל לעשות זו מלאכה שאי אפשר לעשות רק אם יעבור גם בשנה איכ כ"יחא ל"י לישראל שיטעוד בשנה שלכך השאילו אז הוי גם בשאלה מלאכה ישראל ואסור משום שביטה בהמה ובכה"ג מייתי כאן בע"ז ועיין בגמרא קט"ז :

ובעיקר קושי' חוסי' בע"ז ס"ו ד"ה מי דמי שהק' על רש"י מ"ש והרי שדה והא לא שייך זה שאלה וכסויני כ"ל דלעולם גם בשדה שייך שאלה וכסויני והא דלא חקרינן מכירה לככרי מהיט היינו אף דאדם מלווה על שביטה שדהו היינו דוקא כשישראל עובר דמחמ' אפי' ישראל אחר ועובר על צהריש ונקליר חשבוה ולא חזרע אז גם בעל השדה עובר משום שנה שנתון יתיה לארץ וסבתה הארץ שנה אבל צנוי שעושה מלאכה בחימר אין ישראל בעל השדה מלווה על שביטה ע"ד שאמרו היכא דמוקף חייב מוקף נמי מיחייב

בכזיר ליה והיט הכא לסיסוך ולפיז סיך הנמרה עסא דלא ימכור דעייני צישראל חסוד וסיך שביטה שדה אבל מכירה לככרי לא שייך למיכר וא"ש :

אמנם כ"ל דאף כשהשדה הוא של אחר וישראל אחר עובר בשביעית שניהם עושין איסור מ"ע אם הנבעלים עלמס זורעים בשביעית אין כאן אלא איסור וביטול מ"ע ולא מלאחי כעה אלא דמיון רחוק לכן לא הנאחי אפינו לזכר בעלמא וזהו יבן דעה הרמזים שבהחילה הלכות שמיטה ויוכל כשעכה המלוה כחצ' א' שהשבת הארץ בשביעית מעלמכה, ב' שלא יעבור עבודה הארץ בשנה זו עבדל שס' שתי מלוות האחת שביטה שדהו ושניה שביטה האדם בלאו וא"כ בהלכה ה' כתב מ"ע לשבות מעבודה הארץ וכו' שכתב וסבתה וכו' וכאמר צהריש ונקליר שדהו וצהריש ונקליר וסבתה הארץ הוא מלוה עשה שביטה שדהו וצהריש ונקליר וסבתה הוא שביטה אדם והו"ל למימר שביטל צ' מלווה עשה וגם קשה אמאי לא חשיב נמי שנולה ששבת הארץ ולהכיל איש שנה להורות שני ד"כים הכיל שאין שביטה שדה מלוה אלא שלא לעשות זו מלאכה ע"י אדם שמחויב לשבות מעבודה הארץ אבל ע"י ככרי אינו מלווה על שביטה שכה שבעל השדה שביטהו ושביטה השדה אינה רק מלוה עשה אחת וכן כלל מלוה שביטה שדה בשביטה האדם וכה"ג מ"ע לשבות מעבודה הארץ והביא צ' פסקים וסבתה שביטה שדה חשבוה שביטהו ועל כולם אמר שאינו רק ביטול מ"ע אחת ומימי חשיב מחילה צ' מלווה דהיינו שביטה הארץ מלוה לצדה דהיינו באופן שישראל אחר עובר דמחמו מ"ע ים על הנבעלים מלוה שביטה שדה [עיין חשו' מהרמ"ש סכ"ל] :

הארכת קלה וכל ימחול דריג' לשום עיניו עליהם לטובה וישיבנו חשונה שלימה מלפניו וד' יעשה עמנו לעונה אות עד יח"ש ישועות הכיבואת ויראלנו מחורחא כפלאות ככפסו וכפס החוחס בצרכה ידירו הדושיט מכנרו ומוקירו :

עמ"ס הק' צלוהם בק"ק הכ"ל

תשובה ת"ז

שיליה צ' אויפאלו ה' פקודי כ"י ע"ה לככיה לפיק שוכ"ט לכבוד ידרי הרבני המופלג בחורה ורואה, עושה פרי הצואה, חוש לפני שמש שמו יבין כש"ה מויה ישע"י פריעדמחן כ"י, כאור צהיר בק"ק ברעזאזא יע"א :

מכתבו שניה וכו' וע"ד מה שהקשה על דברי חוסי' חדשים פ"א דדמאי דחמה אל"צ' דרימ אמאי מקל"י באיסור לאו כהי רוב ע"ה מעשרין הן הא ר"מ חייס למיעוטא, שנעלם ממנו דברי חוסי' יצמות קייט דיה מחורחא שהקשו לר"מ דחייס למיעוטא היכי משכחה לה דמאי כיון דאיכא מיעוט ע"ה שאין מעשרין ועוד דאיכא חזקה דטבל ומיהו אי לא חייס ר"מ למיעוטא מהיט אפילו היכא דאיכא חזקה בהדיא אלא מדרבנן הוי איש והי' דלא חיישינן כה"ג למיעוט דאם הוא החזק כל ישראל מי הוחזקו ע"ש ובחוס' צבורות כ' ע"א וא"כ נקימ' קושי' חוסי' ועוד כיון דלא ידע ת"י החוס' אמאי לא הקשה מדמאי גופא כקושי' החוס' ולפענ"ד דברי חוסי' נכוניס וקיימים :

ד"ה דברי חוסי' יצמות לריכ"ס ביאור דקותריס עמ"ס חוסי' בשנה י"ג ד"ה רבא וז"ל והא דחשו הכא טפי למיעוט מבמק"א משום דהוי מיעוט דשכיח טובא והוי הרבה נכשלים ע"ש וא"כ איך אפשר לרבנן חיישי' הכא טפי למיעוט מצעלמא משום דהוי מיעוט טוב ולרימ בעלמא חיישי' טפי מהכא משום דהוי מיעוט גרוע והוא פלא לכאורה וכ"ל דכוונה החוס' הוא עפמיש חוס' בחולין פ"ו ד"ה מ"ע שהקשו לרבנן אי קיל דאין רוב מעשיהם מחוקקים ולא מקולקלים רק פלגא ופלגא איכ נוקי' סבתה מחוקקת וא"כ דודאי אי כל חשו חלי מעשיו מחוקקים וחלי מקולקלי' והא דכין רק על בהמה זו אם היטה שחיסתו מפלגא דמחוקקים או פלגא דמקולקלים שפיר אמרי' דהעמד בהמה על חזקה איסור ואצ"י דמחיסתה ה"י מפלגא דמקולקלים אבל רבנן שפקא להו אי רוב מעשיהם מחוקקים או מקולקלים ואם מחוקקים ודאי גם בהמה זו שחיס שפיר לא מהני חזקה איסור דבהמה כיון דאין ספק על בהמה זו ובצביל שבהמה זו יש לה חזקה איסור אין לומר שודאי רוב מעשיהן

מעשים מקולקלים עיישים, והיא חני אומר דודאי אי כל עמ
 רוב פעמים מעשר ומיעוט פעמים אינו מעשר והיי' ספק רק
 על פירות אלו שאנו רואים לאכול הם הם ערוב שהעיס מעשר
 או מיעוט שאינו מעשר והיו רבין על הפירות שפיר אמרינן
 קמליה דהיי' לפירות חזקה חסור טבל ואמרינן טעם לא
 מיעוט מהיס, אבל לא כן הוא אלא רוב עיס מעשרים והס
 מעשרים חמיד אפילו פיא אינס אוכלים ומאכלין מעשר
 ואם הוא ערוב פירות אלו ודאי מעשרים ויש מיעוט שאין
 מעשרין בטוב פעם והס הוא מהמיעוט ודאי אינן מעשרין
 והספק על הגזר ולא על הפירות ובטביל חזקה חסור של
 הפירות היא לומר שהגזר הוא מהמיעוט שאין מעשרין, ולפי
 איש דודאי קיל לחוס' דסבא הוא מיעוט טוב ונעלמה וכחוס'
 טנה הכיל ולא חידשו רק דיל בעלמא קיל לריע סיכא דאיכא
 חזקה בהדי מיעוט חיישינן מהיה אבל הכא דליש סמוך מיעוטא
 לחזקה ככיל לא חיישינן מהיה רק מדרבנן ושפיר חידלו
 קושיהם דלא משכחה דמאי לריע :

ועייש בחייש פיא דמאי דהא דאיל להפריש מעשר ראשון
 וטעם עני הוא או מוסה דאין חסודין עליהם או
 מוסה דלא טבלי או כמיש חוס' הדסים סס דמטעם ופרשי'
 זכיע טבאמה גיז לריך להפריש אלא שאיל ליהנס ללוי או
 לעני אך לרמזים איל להפריש כלל אף דטבלי וחסודין עליהם
 מיע כיון שאין צמחה רק צלאו בעלמא לא גזרו רק בתרומה
 מעשר ומיעוט שהם צמחה עיישים, ולכאורה יפלא סא אמרינן
 צמחה קייס מכרי הא דאורייתא וסא דאורייתא מיל איסור
 כרה מיל איסור נלו ומכיס דקסה טפי למיש האגיא קיי
 קפיד קקיי דלס נספק אס צירך ציהמז לריך לצרך מפני
 טהוא מהיה דלז לריך לצרך גם סמוז והמעיז אף טהוא רק
 מדרבנן ועיין פריה ובאימס אויה סיי מיי ועיין מההיס סיי
 הליא קקיי והיא כיון דלענין איסור כרה חיישינן טעם הוא
 מהמיעוט שאין מעשרין אמאי לא כיהוש צאוהן פירות עלמון
 לחטט זס גם לענין איסור לאו :

אך צמחה לקיע למיש כושיק אויה סיי כיא עפיד רשי'
 סס צמחה דרוקא מה שאסור מעס ספיקא דמחא
 איסור דאורייתא מעס קעניד צזה קוצר רבא דאין חילוק
 צין איסור לאו לאיסור כרה אבל צדצר טהוא רק מוסה הרחקה
 צדצר המחה שפיר ייל דלאיסור כרה ענדי רבנן סרחקה ולא
 לאיסור לאו עיס, ולפיז איש כיון דנכסה אין אנו מוסשין
 למיעוט אפילו מדרבנן וכדקיל להלכה רק הכא צמחא גזרו
 על עיה טלא יהיי כאמכיס ויהיי כסי, ועיין רמזים פרק ט'
 ומעשר היא והיו רק כעין הרחקה צדצר המחה שפיר ייל
 דבאיסור כרה ענדי הרחקה ולא באיסור לאו, אמנס כל זה
 לרבנן אבל לריע דקיל דמוששין מדרבנן מיסא צכהיה כולה
 למיעוטא ודאי יפה הקסה חוס' חדסים אמאי מקלי' באיסור
 לאו סא כל צדאורייתא מיל איסור כרה מיל איסור לאו,
 ונעלמא חוס' צמחה חידלו שפיר דאין כאן חטט למיעוט
 מהיה ככיל ואף מדרבנן מוסשין למיעוט והיו דמאי מיע
 דאיל להפריש מעשר ראשון ומעשר עני היינו מעוס דאין
 חסודים עייז או דלא טבלי, אבל לרמזים דחסודים וטבלי
 שפיר קשיא לריע אמאי מקלי' באיסור לאו ומעויה ליק לחיה
 קושיה החוס' דשפיר ראו עיניו הצדולחים חידולם ולא נעלם
 מענו מיע על הרמזים הקי שפיר גם לפי חירון החוס' כיון
 דעכיס מדרבנן מוסשין למיעוט ומיל איי לאו או איי כרה וכמיש:
ואמנם כיל לייסב קושיה חויה הכיל בהקדם להסניד דברי
 חוס' יצמחה וכיל דכוונתם דכאן אין מוסשין למיעוט
 לריע אפילו מדרבנן דעד כאן לא שמועין ליי לריע דחייש
 למיעוטא אלא דוקא אס המיעוט הוא בטבע ויש ודאי המיעוט
 צעולם אבל אס המיעוט אינו בטבע וליכא ודאי מיעוט צעולם
 אלא ספק אס יש כאן מיעוט כלל צעולם גם ריע מודה דלא
 חיישינן למיעוטא אפילו מדרבנן ועיין צראשונים קידושין כי
 לענין רובא דמליא צמחה ועיין רשבא חולין ליד דלס ליכא
 מיעוט צבור ליה קצוץ, ולפיז צמחא נהי דטלחו ציד צמיי
 יוחנן כהני וצדקו ומלאו מעיעוט עיס לא היו מעשרין מעשר
 ראשון ומיעוט עני אין מיעוט זס בטבע ואיל לומר
 שכלל דור ודור יש ודאי מיעוט עיה שאין מעשרין וכי מעוס
 טאז החזקו מיעוט שאין מעשרין סוחזק כן לעולם לכן צכהי
 אין חוסשין למיעוטא מדיכא לריע אפילו מדרבנן וזה כוונה
 חוס' צמחה דלס סוא החזק כל ישראל מי החזקו לעולם
 ויזי לדמחי צכוונה סחוס' :

אלא דאיס דרי קושיין מחוס' טנה יי הכיל לדוכחה,
 ואמנס מאז מרגלא צמוחי לפרש דברי חוס' טנה

להנין אריכות דצריהס מיעוט דשכיח טובא והיו הרבה נכשלים,
 וכחלם מפעיש דניע יויד סיי מיו שהקסה למה צמסם טכסחטס
 סוך זיין מעליע אפילו צדיענד אסור מעוס ספק נפל וגני
 יצמס מעמע צחידושי רשבא פי סחולץ שאפיי לא נגער טערו
 ולפריו ומה סוך לי מוחרה צלי חלילה מעוס דרוז נסיס
 וולד מעליא ילדן וחירץ עפיד חוס' נדרס מיד דיס דקיל
 טכהצו דכפלים סוי מיעוט דשכיח טובא ודבר סחוס' הוא
 ולכך סחמירו חכמים ומזה הוליא סנרס ללחנן דנעלמא צמחה
 דקספ זס הוא צכל הנהמות אס מוחל לטוחטן סוך זי ואס
 כאמר דמחר לטוחטן צודאי כחיר גם המיעוט שאינו וולד
 מעליא לכן סחמירו חכמים אפילו צדיענד דהא ודאי יש עכיס
 מיעוט נפלים, אבל ציצמס טהוא עקרה דלא שכיח סימות צלי
 זרע וישאר רק זרע זו סימות אחר מוחו סוך זי ללידה,
 צמקיס זו שפיר סמכינן על רוב נסיס וולד מעליא ילדן עיס,
 והיא חני אומר נהי דכיא הלוקה פירות מעיה איל לחוס טעם
 הוא מהמיעוט שאין מעשרין וכסנרה חוס' יצמחה הכיל מיע
 כיון דשכיח הרבה סיקנו פירות מעיה וסוס ארס לא יעשר
 איכ צודאי הרבה יכסלו באיסור לכן אסרו חכמים לאכול
 דמאי צלי עיסור וזה כוונה חוס' צמחה וסא דמחו הכא טפי
 למיעוט מענקיא מעוס דהויל מיעוט דשכיח טובא, היינו
 דשכיח טובא סיקנו גם מחוחו המיעוט אבל לא דשכיח טובא
 מיעוט עיה שאין מעשרין, וזה טכהצו והיו הרבה נכשלים
 אף טהוא לא סיי לריך לחוס על הפירות סקנה והיי יכול
 לכמוך על הרוב מיע היו הרבה נכשלים לפי טכיא היי סמוך
 על הרוב וכסנרה חוס' נדה ודניע טזכרנו :

ועייין חידושי הרין סנהדרין פיד עיז אהא דאמרינן חסס
 אחר טנגנה לאו צנו טנגנה חק דרוקא באיסור טיי
 צנגנחו סמחה או גלוח דלריך כפרה על מעסיו צלי מעשצחו
 לאיסור אז דשאיע אסור אבל צנגנה לאו שאין עונס ואפטר
 דאפילו צדיי סמחא אינו חייב דשאיע מוחר עייש, ולפיז
 ככון גם לריע דחייס למיעוטא מיע הכא דעל גוף הפירות
 שאנו דנין אין חטט אפילו לריע וכחוס' יצמחה סכיל רק
 דחכמים חייבו לעשר טן יכסל אי והחיה איסור כרה טיס
 איסור צנגנן אבל באיסור לאו דליכא איסור צנגנן לא סמו
 חכמים כלל ודברי הרמזים ככוכיס גם לריע ואיס, ועיין כושיק
 חסוי הכיל טביחא רחיה מהא דקנהדרין פיד דאפילו צדאורייתא
 יש חילוק צין איסור לאו לאיסור כרה ולפי הכיל אין רחיה
 דהסם טעמא אמרינא איכא וכמיש חידושי הרין :

תשובה ת"ח עוד להכיל

ע"ד מיש להקסוח צסס חכס אחד צדצרי כימ פיג מעעשר
 היצ טכהצו ריע צדיא צגומר פירווחי לעכרן צסוק אבל
 אס סיחה כוונחו להוליכן לניה היז מוחר לאכול טסן ערמי
 וכוי וכי הרצניד חוץ מרגן חירוס וילחר וכוי דהני צגורן
 ויקצ חליכהו רחמנא וכי הכיע דלדעת הרמזים ייל דאף
 דצגורן חלי רחמנא היינו צמדעחו למוכרן צבוק אבל אס
 דעחו להוליכן לניה מוחר לאכול מהס ערמי עייש, ועיי
 החפלח הלכ כוונה הרצניד דלס עטאן גורן ויקצ נקצע למעשר
 מהיה וכמו טעמאחר מדצרו טצפיד סס היא ואיכ האיך אפטר
 לומר צדעת הרמזים טזהו רק אס דעחו למוכרן צסוק הלכ
 אס דעחו למוכרן צסוק כחצ הרמזים צהדיא צפיצ סס היא
 דאינו חייב צמעשר מהיה רק מדרבנן והוא פלא :

הנה דא ודאי לריכא עיונא כיון דקוי הרצניד על הרמזים
 היי דצדצר טיס לו גורן נקצע מהיה צעטייה גורן
 צלא רחיה פני הניה והאיך כי סרמזים צדדעחו לסוליכן
 לניה אינו נקצע עד סרוחה פני הניה איכ מה עתרן כי
 דהא דנקצע צעטייה גורן מהיה היינו צמדעחו למוכרן צסוק
 הא צכהי אינו מחויב צמעשר כלל מהיה לדעת הרמזים ואיכ
 האיך מטכחה סא דחלה רחמנא צגורן אי צמדעחו להוליכן
 לניה אינו נקצע צגורן עד סרוחה פני הניה ולי צמדעחו
 למכרן הרי אינו מחויב צמעשר מהיה, אבל גיי אינו כיכ
 קול רעס גדול דשפיר מטכחה קציעוח גורן צעסה גורן כדי
 לאכלן סס וטלא להוליכן לניהו דשפיר מחויבים צמעשר מהיה,
 כיון טלא נגמרה מלאכתן מיע למוכרן וגס אינו רולה להציאן
 לניה ואיל רחיה פני הניה, והא דקקס הרמזים וכיע צגומר
 פירווחי למוכרן צסוק היינו מעוס דהמחה כן דגס צגומר
 למוכרן אסור לאכול ערמי מעוס דעכיס מחויב צמעשר
 מדרבנן ונקצע גיכ אפילו מהיה כיון שאינו רולה להוליכן
 לניה הוי סגורן קציעוח ולקיע אלא דקסס קלח על דברי כימ
 פיד

מיד היא שכי' המעצם דאין קציעות עסית אלא זהכנסה לניה והקסם סרלציד הא דבר שיש לו גורן קצע גנורן עסית וכי' כיש דחול לפעמי' שכי' זרמץ וכבר כחצתי טעם לדברי דנינו, ולפעמי' אינו מיוסע צמיט סם דהא בעטת גורן עימ לאוכלן סם ספיר קצעמי' עסית וליע :

ויותר כיל דלקיע דודלי זה צורו דאם גער פירוטו עימ לאוכלן ואחייב כעלך לעוכרן צורלי מחויבים צעעטר וכמיט לסדיא צמיצ ציע דף עימ צטס העצין עיט צדיס איה, והנס צכלל ראיית שכי' סנית ים שכי' דצריס א) סיכניכו דרך העטר אצל אס לא הכניס דרך סעטר אעמי' סהכניכו לניה סיטאר סם עד סיאכלכו אינו קצע עסית וכמיט הרעציס דפיד מעעטר ב) כי' עמיצ ציע עס דיה עמי' דאפילו הכניכו לניה דרך סער אס דעחו לפנותו עסם ולסצילו לניה אחר אינו קצע לעעטר ולא עקרי ראיית פני הניה והציה ראיס עפיצ דעעטרות עיט, ועעטה סיל לביע צדעה הרעציס דניה דהכי שיש להס גורן צגורן תליא רחעכל היינו שאיל להכניכו לניה דוקא צגורכו הוה ציחו ועמיאל דאיל סער ופתח ועיין חוס' ציע עס דיה לא, אצל עכיס לריך סיהי' סם עקוס קציעותו דאז הוי כראיית פני הניה, אצל אס דעחו להוליכן לניה אינו קצע דלא עדיף מפירות שאין להס גורן שאס אפילו הכניסן לניה אס דעחו להוליכן לניה אחר אינו קצע ולפי' ספיר מעכחה סיהי' הגורן קוצע עסית צעטה גורן עימ לאכלן ולהוליכן לניה ואחייב כעלך לעכרן צוק ועפיר מחויב עסית צעעטר כיון סגער עלאכתן הי' עימ לאוכלן ואף סאחייב כעלך לעוכרן אין צכך כלוס כמיט רעצין, ועימ כיון סכחייטב לעוכרן ואינו רולה להכניסן לניה אחר ספיר עקרי סגורן הכנסה לניה ועחחייב עסית וזה כוונת כי' ודוק. צלסונו סלא כי' סגערן לעוכרן רק כחצ היד צסדעחו לעוכרן צוק וסיינו אחר גערן דעחו לעוכרן צוק ולא להוליכן לניה דהוי זה ראיית פני הניה אצל אס דעחו להוליכן לניה עותר וכו' ועסוס דאין כאן ראיית פני הניה, ולפי' גס דבריו סצפיד ככוריס, דצדצר שיש לו גורן סכנסס לגורן הוה סכנסה לניה והתכלי שכי' והוה סיכניסנה דרך הסער היינו צדצר שיש לו ציה וסער אצל דבר שיש לו גורן והוה ציהו צלא סער פטיח דאיל סער ואיש, ואחוס לפי' ליל דעה סהלוקח מוליכן לעקיא לא איכספ לן דלוקח פוטר מן העעטר עסית ולא מחייב רק עדרצנן עקח קוצע רק אס המוכר דעחו להוליך לעקיא פוטר :

יש לי לקיים דברי דק"ל למיט שיע סכיל דאס אין צדעהו להניחו צניה זס רק להוליכו לניה אחר ולא עקרי ראיית פני סניה ואינו קצע לעעטר איכ' לרעציס דכל צטס דצריס סקוצעיס אינס עסית רק ראיית פני סניה איכ' למיל קרח צציע סיח עיב עטר העטר ואכלת ולא עוכר אס כיון סדעחו לעכור ורולס לסוליכו לעקיא צלאיס פטור עסוס דליכא ראיית פני הניה, וכיחא לי דרוקח אס מוליכו לעקיא צרסות עוכר לא עקרי ראיית פני ציה אצל צעכרו צעקונו ולוקח מוליכו לעקיא ספיר עקרי ראיית פני ציה כיון דצרסות עוכר לא יוליכו לניה אחר וכעטי', ולפי' איס דילל כיל דגנורר למכור צעקונו דאיכא ראיית פני ציה ואינו פטור רק עסוס עטר העטר ולא עוכר ספיר אינו פטור רק כעמוכר צאחה אצל אס רולה לאכול מחויב לתקן הסצל, אצל צפיד עיירי סמוליכן צרסות המוכר לעכור צעקיא אז אפילו רולס לאכול איל לתקן דאין כאן סצל כיון סלא רחא פני הניה וכעטי' ועסנה פיצ דעעטרות הכיל, והא סכחצ הרעציס כמו סצירכנו שאין הגומר לעכור חייב צעעטר אלא מדצריהס, הציה רחא רק דצמחצנתו תליא מילתא אף דעה סאוכל לא יוליכו לעקיא, עימ כיון סגער עימ כן פטור כמו דגומר לעכור אינו מחויב לעטר אס אינו אוכל אף סנחלך עלמכור ואיש :

אבר יותר כיל דלריך קרח דעטר העטר ולא מוכר צאותן שיש להס גורן וליל ראיית פני ציה אצל צאותן שאין להס גורן דצעי ראיית פני ציה צאחה גער למכור פטור מחייב דליכא ראיית פני ציה וכקוטיין, וגנורר לאכול חייב עסית דהיי להרעציס פיצ עחרומות כל הפירות חייבין צחרומה ומעטר עסית עיט, ולפי' איס דפיד עיירי עפירות שאין להס גורן וצעי ראיית פני הניה ספיר כחצ דגומר למכור עותר אפילו לאכול אצל צפיצ דברי כי' סוצצין והוליכן על קוסית ראציד צדצר שיש להס גורן ספיר כחצ כי' דאין קצעין אלא צגמר למוכרן ולא צרולה להוליכן לניה, דגס צגומר לעכור חייב לעטר עסית אס רולה לאכול ועיין חטיס חיו סי' קיג, וצזה תנוח דעתו, ויצא סלוס צחילו, ויניח על ראשו ככסו וכפס ידיו דוסיט :

עגורס הק' צלהס צקיק הכיל :

תשובה ת"ט

לראדמי' הגאון האעמי עויה עמי' פעלנס כי' :

אמרת ארולה נא ואסתחוס אל היכל הדיג כי' לשאוב מים צעסון עעעין גניס צאר עיס חייב ומה דק"ל אהא דאמריכן ציצ דף ע"ב עיב אילן מקלחו צארן וכו' עיכ לא פליגי אלא דמיס ים צריה ומיס אין צריה אצל גדל צפטור דיה פטור וכו' וצעיני יפלא מה ענין צריה לכאן דמחיס אי סיל דעקלחו צארן ומקלחו צחיל יכקי מהדרי איכ' ליש צריה כדאמריכן צילה ליי לעולס קסצר ים צריה וסאני צמהה דקא יכקי תמוזין מהדרי ואי סיל דלא יכקי מהדרי איכ' פטיטא דאותן הגדלים צחיו חייב והגדלים צפטור פטוריס שהיי ככרין הס אותס הגדלים צמקלחו צארן והגדלים צמקלחו צצחיל ומה צריה סייד כאן ואי כשלקטו ציחד וכתעצרו הלא כחצו חוס' צעעורה דף ז' דכל סהוצר האיסקור מתחילה ואחייב כעערצ צהיתר לא סמכיכן אצריה וכו' והיי הוצר האיסקור מתחילה צצודן צאילן :

ואין לומר שלקטן ציחד ולא נמנה מלאכתן לעעטר רק צעערוצות ואיכ' איסקור כולד צעערוצות וספיר סייד ציה צריה זיא דרוקא צני מחיר כלצ צמורה סס דאס כיפוק חדא להדי כלצא איא לומר דקמי סמיא גליא שאין זה מחיר כלצ דהיי אין כאן מחיר כלצ מיוחד צעערוצות ולכן אמריכן צריה וממילא קמי סמיא גליא למפרע שזהו מחיר כלצ אצל כאן הלא קמי סמיא גליא איזה הס הפירות סגדלו צחיו והס סצל ואיך אפטר אס אכן כצור אותס סגליא קמי סמיא סגדלו צפטור סיהיה סצל לומר הוצר הדצר למפרע סאלו גדלו צחיו וכצר כחצ סצרא זו צסטר סהרת הקדש זכחיס עיב וחטיס אויח סי' קביט :

ומה שהק' עיז צסי' עמק המלך מחילי דיומא כיה וכצורו ד' וזוי וכסדי צמיא לפעמיד לקימ דכיון סכולס נחכו העעות צפופר הוי כמו שכי' אכסיס סכעחחמו צמעה סלאחר סכעחחמו ים לכל אחד חלק צכל העעות ואין חלקו מיוחד ומצורו ועיין חוס' עיז סיד דיה תניה והרליה סקוינן קיכיס מן הסופרות לכל אחד ואף שאין מעוה סלו ידוע ואפטר סקיניס

ויותר כיל למיט טויז יוד סי' אי סקייז דהפסרת חרומה הוי עיקר הצרכה על מלות הפרשה לא על איסקור אכילה סצל שהיי מלות הפרשה חיוב עליו אפילו אינו רולה לאכול מן התצוה עדיין וכו' עיט מצואר דהפסרת חרומה ועעטר ים צו סכי' דצריס : א) מלות הפרשה אפילו אינו רולה לאכול, ב) אס רולה לאכול לריך לתקן איסקור הסצל, ולפי' כיל דבר חרס דהא דחצ הרעציס שאינו חייב להפריס עסית אלא צגומר פירותיו לאכלן לעלמו אצל הגערן לעוכרן פטור עסית וחייב מדצריהס וכו' היד שאינו מחויב להפריס אס אינו רולה לאוכלן רק למוכרן עסוס מלות הפרשה אצל ודאי אס רולה לאכול אפילו גומרן עימ למוכרן לריך להפריס מהיה כדי לתקן איסקור סצל ואיכ' לקימ אכיו דספיר ייל דגס דבר שיש לו גורן אינו קצע צגורן אלא אס דעחו למוכרן צצוק דאז מחויב עסית צעעטר אס רולה לאכול ממנו אצל אס דעחו להוליכן לניה אינו קצע אלא צראיית פני הניה ואיש : **ובמה** חולי ים לייטב תה סהקטו אחרונים על טויז הכיל מרסי' גיטין מ"ז עיב דיה מדאורייתא ולא דהיי למעטר וכו' דמעטר סציל ואסקור ליי צאכילה ולאז מלות דמיא עליי הוה אחייב אכלן או עוכרן דקמשתרסי ליי הרי מצואר כנד דצרי טויז, ולפעמי' איס דרסי' מייירי עסית וכסגערן עימ לעוכרן דאין עליו חיוב לעטר אלא כסרולה לאכלן ועסיב או מוכרן היינו צגערן עימ לאכלן וכצר כחחיינו ציד מוכר דאז גס לקוח חייב צעעטר ועיין סימ ציה הכיל ואסתעיכן רסי' דעוכר חייב לעטר דקמשתרסי ליי ולא לוקח, אצל טויז מייירי צגערן לאוכלן או אפילו למכרן דהא מדצריכן מחויבים צעעטר וספיר כחצ טויז דהעלוה מיד אפילו אינו רולה לאכול עדיין, מיהו עדיין לא הוצאו אללי הדצריס צכור הצחיהן] : **אך** זיא דהיי כחצ הרעציס צפיד דמעטר היצ וכן האוכל מפירות סדעחו להוליכן לסוק אחר סכגערנה מלאכתן אינו לוקס אלא מכת מצרות כמו סצירכנו שאין הגומר לעכור חייב צעעטר אלא מדצריהס הרי מצואר להדיא שאפילו אוכל עתן אינו מחויב צעעטר עסית, ואחוס צמקלת

סקינים שלו הוא מדמי אחר עיני כשר משום דזה חלקו המניע לו וספיר טייך גיה זרייה וכן צעירובין ליי צעתי נשים שלקחו קיניהן צעירובין או שנתנו קיניהן לכהן סקינין איזם טרלה חסאה ואיזה טרלה עולה כיון שלקחו צעירובין אין כאן אחר מיוחד שיהיה גליה קמיא שמיא שהוא של זו ולא של אחרת ועביש צהא דנחנו קיניהן דאין לומר דקמיא שמיא גליה טמה צעירובין לחסאה הוא עולה או לסיפך ולכן ספיר טייך זרייה :

ומה איכני ענין מה שהקשו חוס' בקוטה ח' מהאי דעירובין ויומא היכל וגם מה שהקשו מהא דמעילה דף כ"א פרוטה של הקדש שנפלה לחוך הכיס וכו' כיון שהוליא חא הראשונה מעל דברי ריע אלמא דקיל לריע זרייה זכהי' עי' חא חס' כמי כיון שיכול לחלל פרוטה של הקדש על פרוטה אחרת הו' הקדש רק כפרוטה צפוייה בכל המעות ואין כאלן פרוטה מיוחדת להקדש וספיר טייך זרייה דאף דקמי שמיא גליה איזוהו פרוטה היה של הקדש מכל מקום עתה הו' כשנפסין ואינה צאמת של הקדש דדוקא צמיש' אין מחללין כסף על כסף כמיי' הרמזים פ"ד ממע"ש הלכה ה' ולא צהקדש עיין ברמזים פ"ד דמרכין ה"א, ובג"ה דברי חוס' אלו סס נגד דזרייהם צמיעלה סס שכתבו דעמא דריע משום דחייב על ספק מעילות חס' חלוי זכריהו כ"ב :

ואין זה דומה למי' חוס'וי' פ"ד דמאי מ"ד דלפירש הרמזים דמיי' שכבר חלקו והחזר עישר חלקו ואח"כ דרכו ציחד צנת אחד דזכהי' ליש זרייה אף שחזרו ונשתתפו משום דהחם לאו מדין מוזן מיי' רק מאיכור דמאי ומה צכך שאחר שנשתתפו יש לכל אחד חלק זכולו וכשחזרו וחלקו אמרינן זהו חלקו המניע לו ומ' איכו מצורר שזהו חלקו שהי' לו מעיקרא שהוא מעובר אל זכהי' ספיר טייך זרייה כיון שהם שותפין אל זכאי דצי' איא לומר שאם אנו מצררין אוחס דנלי קמי שמיא שבדלו צמיו' לחולין שיהיו צאמת חולין ולכן הדבר ל"ב אללי :

ומכ"ש דלפעניד סברה הרמזי כך הוא דוקא דברר שקודם ההצטרפות היה יכול לזרר זה שהוא מצרר בכסיו אז טייך זרייה כמו צמחיר כלז היה יכול לזרר קודם שחלקו טלה זה שהוא מצרר עכסיו יהיה נגד הכלז או צלוקח יין אוחו שהוא מפריש עכסיו היה יכול להפריש מעיקרא וכן צעירובין היה יכול לומר שיקנה לו העירובין צאוהו לז שצא החכס וכן צאיזה שהאל צפתח מחילה היה יכול מעיקרא לכתוב גט לאותה שילאה או צפוייה של הקדש שנפלה לחוך הכיס קודם שנתערבה היה ניכ' יכול לחללה צפוייה של חולין זו שצמזר עכסיו שהי' הקדש וכן דמ' קינים ציומא וצעירובין היו יכילין להחליף זה צזה קודם שנתערב וכן לקרוא סס עולה וחסאה אוחון שנתנה מקריב עכסיו לכן גם עכסיו מהני הצירור ואמרינן הוצר הדבר למפרע אלז צאיסור שנתערב צהיחר קודם שנתערב לא היה יכול לזרר ולומר שהאיסור יהיה היחר חס' ההיחר והיחר יהיה איסור חס' האיסור לכן גם אחר שנתערב אי' לזרר ואי' צהאי דצי' דקודם שנתערבו הפירות ודאי לא היה יכול לומר על הגדל צמיו' שהי' פסור ועל הגדל צפסור שיהיה חייב פסיטא דגם אחר שנתערב ליש זרייה וליע [ההמשך חס'] :

תשובה תי'

שליח ה' זלק חרמ' לפיק :

ד' ימים קרנך ומזלך צמורה בני אהוצי ככפטי הרז העוליהי' חוי' כמויה ילחק יעקב כ"י רז צכסי' :

מכתבך קבלתי צומנו ואחרתי להשיב מהרבה טעמים וכעת יאמר ליעקב עיד מה שנתקטיה צניטין כיה דמיי' ראה דרי' ורי' ליל זרייה צחולה צדעה עלמו מליקה יין הכותים וחולה צדעה אחרים אית להו זרייה מהני מחני' דמייתי חס' וקיל חא אמרינן צצילה ג' דדשילי' ספק דרבנן לחומר' כיון שיכול לעשוה צהיחר גמור והכי פסקינן ציויד רסי' קי' ומהי' כהצו הפוסקים דלא אזלינן צמ' וקיס צדשילי' עיין ס' קי' סיה צהגיה ואויח ס' הקיי' צפוי' סקיי' ומגיא סקיי' צס' ישי' ואי' הי' דילמא צעלמא אית להו זרייה חפי' צחולה צדעה עלמו ושאי' צהאי דלוקח יין משום דהוי ליה דשילי' עיי' הפרשה כצוחר צכריים כ"ח צכנל הוי דשילי' ולהכי לא סמכינן על זרייה לריש

וכי וחי דנימא דלא סוי דשילי' משום טמא יצקע הכוד הא מסקינן צכוכס כ"י דרי' לא חיי' לציקעה הכוד כמו דלא חיי' למיחה רק לדבריו דרי' קאמר ולי' לא קיל עי' :

הנה צנוף הדבר אי היכא דשילי' לא כסמוך על זרייה כנאם ודאי דלדעה הריצצי' צכוכה כ"י דאפי' היכא דאפשר לחקן צלא זרייה לא לריך לחקן וסמכינן על זרייה חפי' לכתחילה וצהאו דהלוקח יין ח' דלא סמכינן על זרייה היכא דאפשר לחקן הוא משום טמא יצקע הכוד וכן מוכח מהוס' ציק קי' עי' דיה אלל לעולס וכע"ש צכסר עמק המתך צעיקר כ' אי' פסיטא דגם צדשילי' סמכינן על זרייה למאן דאיה ליה זרייה אלל למאי דמוחר צכ"ש כדרי' מין עי' דבי' צה דין חלוקה לא סמכינן אצרייה משום דאפשר לחקן עיי' חלוקה וכ"י מדברי רסי' חולין י"ר עיי' דיה ועי'הל דהיכא דאפשר צלא זרייה לא סמכינן על זרייה לכתחלה חפי' למאן דאיה ליה זרייה ספיר י"ל דגם צדשילי' לא סמכינן אצרייה וחקסי' ככ"ל :

ומה סכיל צזה דהנה קיל צסי' קי' דלא מקרי דשילי' אלל כשהסתיר עתיד לזא עכ"פ וכו' עיי'ש ויכל סברא יצרה דאפי' יש רוב או חזקה שיצא המהיר רק שאינו ודאי גמור שיצא טוב לא מקרי דשילי' דצטלמא חס' עתיד לזא צודאי ספיר לא סמכינן השתא על רוב או ציטול צרוב אלל כשי' רק רוב שיצא או חזקה עה אולמא דהך חזקה אי רוב מצרוב או קיס' או ציטול צרוב דהשתא וכיון דלענין רוב וציטול צרוב וקיס' לא הוי דשילי' חס' יש רוב או חזקה שיצא המהיר ההי' לענין שאר דברים כגון סדרי לא מקרי דשילי' אלל חס' המהיר עתיד לזא ודאי אלל חס' יש רק רוב שעתיד לזא או חזקה לא מקרי דשילי' וכ"כ כחצ שתיק צכחצוה ויי' דלא מקרי פסי' ממח' רוב אלל חס' הוא פסיק רישא צודאי עי'ש, ולפי' כ"י דרי' לא חיי' טמא יצקע הכוד הייכו כמו דלא חיי' למיחה משום דאוקמא לחוקה ח' ולא חיישינן חפי' לטמא ימיה צזונן מועט עיין גיטין כ"ח כ"ב וחוס' יומא צ' והי' אוקי צחוקה שלס אלל זה הוא רק חזקה ולא מקרי שעתיד המהיר לזא צודאי ולא הוי דשילי' ולי' :

ובמה אי' חא דאמרינן צכוכה י"י הוא דקאמר לריע לדרי' ליה ל' זרייה אלל לדריך דיש זרייה אי חסה מודה דשמיא יצקע הכוד והוא פלא דמה אקסי' לריע כיון דהוא לא חיי' לציקעה הכוד דילמא ריע כמי כוותיה סיל צהא ועיין חוס' סס ולפמי' כיחא דהכי אקסי' ליה לדריך דיש זרייה חקסי' חא הוי דשילי' ועי' דהנה חוטם טמא יצקע הכוד ולא הוי דשילי' ואי' טמא יצקע ונעלא שוחה טבלי' ואי' מנמי' איסור אלל ריע קיל כצברא היכל ולקיי' :

ושנית כ"ל סברא יצרה דלא מקרי דשילי' אלל חס' אוחו דבר צעלמו שיהא רולה לאכול עתה יהיה כיהר ללחר זמן אלל חס' אוחו דבר עלמו לא יהיה כיהר ללחר זמן רק דבר אחר כיולא צו ואם יאכל דבר זה עתה לא יהיה כיהר הדבר אחר לאח"כ לא מקרי דשילי' וכיון דצענין שיצא המהיר עכ"פ מעילא גם חס' יש ספק חס' יהיה אוחו דבר כיהר ללח"כ כמי לא מקרי דשילי' :

ועיי' חוס' יומא כ"י דיה הלוקח שכתבו ולא כפירשי' ומיחל ומחלל וכו' וכן משמע הלשון דאמר שאני עתיד להפריש אלמא כוליה לריך סופו להפריש יליל דשאני עתיד להפריש לא קאי אלל אחרונה דאי הוי חיילא צלא הפרשה אי' היה' מדמעה ואוכרת הכל אי' מעשר ראשון כמי וכו' עיי' שצוחר דעשויה נקט שאני עתיד להפריש משום דאי חיי' מהשתא היה איסור לשחוח משום מדומע אלל דלשיטת חוס' כיון דקאי אחרי קאי אכולהי גם על מעשר שני ולרשי' מעי' מחלל מיד ולא קאי רק אחרונה ומעשר ראשון משום איסור חרומה מעשר ולפי' לשיטת רסי' עכ"כ מיי' צישראל ולא צככן דהא חרומה וחרומה מעשר מותר לכהן ואין צו משום מדומע: **ועיי'** צמגיא ס' שיח סקי' שהציא מחלוקת הפוסקים דברר שאסור לבי' וסופו להיות מותר ללחר ולא לחצירו דלכונה שיטות מקרי לבי' דשילי' אלל הראיש' קיל דאפילו למי סקופו להיות מותר ניכ' לא מקרי דשילי' עיי'ש ועיין חתי'ס יויד ס' רכי' ועכ"פ נגד זה שאין סופו להיות מותר צודאי לא הוי דשילי' לדעה הראיש' ודעה הרי' פ"ד דציכורים מ"ד דנגד מי סקופו להיות מותר מקרי דשילי' ולמי שאין סופו להיות מותר לא מקרי דשילי' ועיין פלחי' סוקסי' קי' שהפעלה דצעלמא גם דעה הרמזים כרי' רק צציכורים החמיר דהוי דשילי' לכ"כ מעט' שכתב סס ואי' כתבתי צמקוי' לחלק חס' הוא דשילי' לצעליו מקרי דשילי' לכ"כ אלל חס' אינו

אינו דשילימ לצטלים לא מקרי דשילימ לגבי מי שאין לו עמירין ולכן שם צניבורים שם של כהן והם דשילימ לצטליו לחלם צירושלים לכן קיל לרמזים דמקרי דשילימ לגבי כיצד וכעין קנרל זו כתוב צחמים הכיל צמיפוך עיש, ולפיז כאן אם יעמין עד לאחר הפקעה אפטר שזה שחא שוחה עכשוו יעלה צידו להפריש תרומה ותרומה מעטר וכיון דתרומה ותרומה מעטר אקור לישראל איכ לא הוי דשילימ לישראל כיון דאוחו דצר שחא ישחה עכשוו אינו ודאי שיהי' מותר לו לחמי' וממילא לדעה הראיש לא הוי דשילימ אפי' לכהן ולדעה הריש עכיש לישראל לא הוי דשילימ ולדעה הפלתי גם דעה הרמזים כן וכן למיש כיון שהצטלים ישראל לא מקרי לגבי דשילימ מעום היחר לכהן וכבר הוכחנו דצלוקה ישראל מיירי וספיר לא הוי דשילימ ולקיש לפעמיד :

ושלשישים על כולו כיל דכבר חידש לליה פסחים ט' ע"ג דיה חשע ליצורין דליש דשילימ רק לענין אכילה כיון דאם יאכל היום מה שיאכל היום לא יאכל למחר וספיר אמרינן עד שהאכלנו צאיסור האכלנו גהיחר אזל לענין טלטול והנאה ליש הי' דיכול לטלטל וליהנות הלאה שאינו של כילוי היום ולמחר עייש ועיין כוציית אחיש ס' ליה ויש להצין לפיז איכ אם לריך לאכלו היום איך שייך דשילימ עד שהאכלנו היום צאיסור האכלנו למחר צהיחר הא לריך לאכלו היום, אזל הדבר פשוט לפיש שהסביר חווי' ענין דשילימ דהוי כמו מצטל איסור לכתחלה דאקור והי' כיל דהא דפסיקא דרצנן לחומרא דשילימ וגם לא אזלינן צחיר היינו כמי מהיש מעום דאקור לעשות קדיר או קיס ורוב צידים כמיש פריה ס' קיי וזה צור דאקור לצטל איסור צידים לכתחילה או לעשות קדיר וקיס ורוב צידים לכתחילה צצביל שצריך לאכול ולהכי גם דשילימ כל זה אקור מעום דהוי כלכתחילה אף שצריך לו לאכול היום ולא שרי אלא כשהמאכל מתקלקל כמזוחר ס' קיז קיד מעום דאז מקרי דיעבד שהי' פסיד גם ההיחר עיי' האיסור אם לא יאכלנו היום והי' צנידון דלליה מקרי דיעבד שהי' יפסיד טלטול והנאה של היום אזל היכא דאינו מפסיד הדבר זזה לא שריא מעום שצריך לו היום, ולפיז צדין צריה שלא מלינו שאקרו חכמים לגרום צריה לכתחילה שיהי' אקור לימר לסופר כתוב לאיזה שארחה אגרש או לאיזה שחלל צפחה חחילה או הכני צועלך ע"מ שירלה אזל וכדומה ליש דין דשילימ כלל דלא צעינן סיפוסד הדבר איסור לא כיחא צריה רק לשיטה רשי' צעינן שיהי' לאדם לורך צו אלא דאם אפשר לתקן לרכו צלא צריה לא סמכינן אצריה ואיכ ליש דשילימ דכיון שצריך לצריה מותר לגרום צריה לכתחילה ואיש :

ורביעי צקודש כיל לפמיש צחידושי אחשי שם חולין פגיה צקוגי' דריחא מילתא צעטס דשילימ דהרי זה רומה למה דררשינן צחולין מיד ע"ב ולא צא צפיצטר פובל שלא אכלתי וצחמה שחורה צה חכס עייש' ולריך להצין הא זה אינו אלא לצעל כפש ועיין ציוד קוסי' קפיז ולי' דזהו רק דיעבד מותר לכל אדם אזל דשילימ דהוי כלכתחילה ככיל אקרו חכמים לכל אדם :

אלא דקיל עלה הא מוקינן צחולין שם רצניא אגמריה סמוך וכן פסק רמיא ס' הכיל ואיכ ציטול צרוב או קדיר לקולא וקיס ורוב הוא דין מפורש שחא מותר והוי כמו אגמריה סמוך ומיש אקור דשילימ, וכיל לחלק צחיר נוכי חרד דדוקא צמקוס שהי' מקובל להיחר מכח ודאי כמו צחולין שם שהי' מקובל צידו צפסוקה הגרנה צרוב חללה שייך אגמריה סמוך אזל רוב כהי' דבילתה חורה דאזלינן צחיר מיש אינו ודאי ואפשר שחא מן המיעוט רק דחורה החירה ספק זה כמיש עיי' ציי' ז' וכן צסיס אפשר שחא איסור ומכיש צקדיר וכן ציטול צרוב או צצסיס לא מיצעיא ציצע ציצע לשיטה הסוצרים דאקור לאכול שלשחן וכיש להקוצרים דאפי' צזה אחר זה אקור לאדם אחד ודאי האפי' צצו עדיין אקור ואינו מותר לאכול רק מספק על כל אחד ואחד שחא לא זהו האיסור כמיש שייך צצס רצניא ס' קיש ואפי' צצייטול צסי' צלה לשיטה הסוצרים דחוזר וכיעור כמי' איסורא קאכיל ולא החירה החורה רק מדוחק שלא יפסיד רוב היחר ועיין רשי' פסחים ע"ט טומאה דחיה צקושי' החירו אלא אפי' לשיטה הסוצרים דכהפך האיסור להיחר מיש אם הי' ניכר ואפשר לקלקו אקור הוא צזה ליש אגמריה סמוך דכהי' דחורה החירה כגד הסצרה עגזחייכ מיש סך איסור י' צו רק דחורה החירה ושייך צה צחמה שחורה חכס [עיי' צסי' צני' צחמרי חודש אדר עומר שקל קודש דרוש ז' :

או דייל דוקא צחאי דחולין שחא דין פשוט לכל ואין צו חילוקי דינים ואיל הוראה חכס דפסוקה גרנה צרוב חללה שייך ציה אגמריה סמוך אזל צסיס דיש הרצה חילוקי דינים איזה מקרי קיס וכן קדיר עיי' ס' קיי וכן רוב צצרנה ענינים אין חולקין צחיר כמו צמעון ופקיסי' וכגד חזקה דאמרינן קמליה וכן ציטול צרוב י' איסורים שאוקרינן צעטס וצמאה וצמאהים וע"כ לריך ציה הוראה חכס ספיר שייך ציי' מעום צחמה שחורה חכס אף שחא מותר מן הדין ולא רק עקצרה ולהכי צדשילימ דהוי לכתחילה אקרו חכמים לכל אדם: **ובדברי** איש דעה איזה שהציח פתחי חסונה קוסי' קפיז דאם נפל איסור צכיל שני או צכיל ראשון ויש צסיס ומכל כהי' ולהחיק עלמו מכל דבר כיעור מלוא הי' והק' הכיל הא כחצ רמיא ולא נמלא הדין צפירוש וכו' ולפמיש כיחא דכונה רמיא אם נמלא הדין צפירוש צלי חולק וצלי חילוקי דינים אין להחמיר אזל ציטול צסי' י' הרצה חילוקי דינים ככיל וכן כיש להרצה סיטוח צסי' קיה מצליע ומפליע וצבר גוש דעה מהרש"ל דהוי ככיר ספיר מקרי חורה צה חכס ולא ככתב הדין צפירוש ולריך צעל כפש להחמיר מעום שחורה צה חכס ועיין צחוי' ס' כיה מה נקרא טויעה צציקול הדעה : **ומעשה** ודאי לפי האמת דיש פלוגתא אי י' צריה או אין צריה ויש חילוק צין חולה צדעה עלמו לחולה צדעה אחרים והרצה חילוקי דינים עיי' ישי' ציק פ' הפרה הי' אפשר לומר אפי' למאן דאית ליה צריה מיש דשילימ אין צריה דהוי כצחמה שחורה צה חכס אזל קוסי' סלך היחה דילגא כיצ אי' להו צריה צכיי' ורק כאן אקור מעום דהוי דשילימ זיא דאי לכיע צכיי' י' צריה איכ הדין פשוט ולא הוי צחמה שחורה צה חכס ועיין שייך חוי' ס' כיה קקיס דדבר פשוט צלי מחלוקה דינו כמפורש צמסנה איכ ליש ציה דשילימ כלל ואיש, איך החלמן הדוסי' :

עמס הק' צלוס צקיק הכיל :

תשובה תיא

שילית צוכיש לחמתי חלמירי הרצ המלוהי' מעוז ומגדול, כמיה גרסון כיי שטענן :

דגני להשיצך על קוסי' מנחה חינוך מלוא רפי' אחא דאמרינן צע"ז ע"ב דצבל צמינו צמשהו מעום דכהיחרו כך איסורו וצירושלמי אמרינן דטעמא מעום דצבל הוי דשילימ הא אמרינן צמכוח לא דאם כחערב עבל צחולין אין להפריש עליו אלא מעבל דרצנן מעום דמיד שחערב עבל צחולין כחצטל והוי כחולין ואיכ איסור דאורייתא שצחוק' החערובת אינו מופקע כלל ע"י הפרשה כזו דהא מדאי' הוי מפטור על החיוצ וכיון דלרשי' הא דדשילימ לא צטייל הוא מעום דעד שהאכלנו צאיסור עיי' ציטול האכלנו צהיחר והרי כאן עדיין אנו לריכין לצייטול איסור ע"ב דלוי :

ולפענדין סצרה ישרה צבאחא י' להצין אחאי לא מהכי אס מפריש מעבל דלוי על עבל דרצנן והרי קיח הוא ומה עבל דלוי כחקן עיי' להיות חולין מחוקכים כיש עבל דרצנן, אף הוא צייצוש דכיון דעבל דרצנן הוא פטור מהי' הוי מדלוי' מן החיוצ על הפטור ואינו חל שם תרומה על מה שהפריש מהי' וממילא עבל דרצנן אינו מחוקק, ולפיז כיל דבר חדש רכיז אס מפריש מעבל דלוי על עבל דרצנן לחורא וצהכי מיירי האי דמכוח הכיל אזל אס מפריש מעבל דלוי על עבל דלוי ועבל דרצנן צפעס אחת ותרומה אחד כיון דחל שם תרומה על מה שהפריש מכח שחיקן צו גם עבל דלוי ספיר מחוקק צו גם עבל דרצנן ואיכ ספיר קאמר ירושלמי דעבל הוי דשילימ דהרי יכול להפריש מעבל דלוי על עבל גמור דלוי ועל החערובת וספיר כפטור גם עבל שצחערובת צהפרשה זו צין מדלוי' צין מדרצנן ואיל לצייטול: **אלא** דאי הוי אמרינן דיש שיעור לתרומה מהי' ליש חיוץ הכיל דהא אי' להפריש תרומה אחת על עבל דלוי ודרצנן דהא לריך שיעור תרומה לכל אחד ואיכ מה שפריש יוחר על עבל דרצנן ממה שצריך להפריש על עבל דאורייתא אינו חל עליו שם תרומה ואינו פטור העבל דרצנן אזל כיון דקיייל חטה אחת פוטרת אח הכני ספיר יכול להפריש חטה אחת מעבל דלוי על עבל דלוי ודרצנן דהיינו החערובת ולפיז סיס דילן וירושלמי ממה שפה אחת ודצרים אחדים דעבל אינו עבל מעום דשילימ אף דעיי' קשה קוסי' הכיל ולי' כהי' הכיל והתיכח אי חטה אחת פוטרת אח הכני לכן אחר

ובשערה'ם פים עה' חרופות הכיד סקי עוד דאי' א'יך
 מעכחה עלקיה בלוכל עכל למיד סחרחה ספק
 לא עפיה סחרחה הא סהים סוח סעח יחרוס אחיכ על עה
 סחכל, וסציה נסס ספר בני דוד ססק' עהח דפליגי סחאי
 ציועח פ'ז אי מאכילין אוחו עכל או סרועה איזסו עהן סמיר
 ואעחי לא נאכיל אוחו עכל וכפריס אחיכ סרועה על עה
 סחכל, עוד סקי סעסיע מעיס סרעציס פיו מעעסר סלכה ז'
 סעוכר פירות לחצירו וזכר סהס עכל'ורן אחריו לחקנו ולא
 מלאו אס ידוע סאין קיימין וסככר אצרו או נאכלו אי' לעסר
 עליסס ואעחי לא יעסר כדי סלא יחא אכילה אי' לעפרע:
וכתב ירדי ניי עפעיס צהנהוס רעיא לפרס הירוסלמי דפריך
 סען סחינן סלוקה יין עצין סכותיס סחי ר' ור'ע
 אוקריס סעח סנקע סכוד ונעלא סוחה עכליס ודחא מעכיהח
 לא כריי ור'ע ועסני סען לעפרע נחקלקלה נרס סכא מ'כאן
 והילוך נחקלקלו ופ'י סכיל עפמי דאעמירן גיעין כ'ח סעח
 עה לא חייסין סעח ימות חייסין וצחוס' קידושין מ'ה דעח
 ריע מיוכי צקענה סהלך אציה לעדחי' וכחקדסה כ'ח סחוקר
 לקיימה דחייסין סעח יקדסנה אציה צמקוס סחוח לא'יס
 אחר ונעלא זה צח עליה צחיסור אי' וסקי ר'ח איכ אס
 עה אציה סס סחסר לכיע עולעיה סעח קידסה אציה והסצינ
 ריע סעח קידס לא חייסין סעח יקדס חייסין וע'ז הסצינ
 ר'ח דאיכ עוחר לעקיימה ולצעול אוחה דככל צ'חה וצ'חה
 ר'ח סעח קידס דלא חייסין מעסאיכ צהרי זה גיעך סענה
 אחר לפני יעחחו אסורה לאכול צחרועה מיד סעח ימות
 אחר סענה ועצדה איסור לעפרע והייכו פ'י הירוסלמי דחסס
 אס יבקע סכוד ר'ח עכל לעפרע ונעלא סוחה עכליס חייסין
 סעח יבקע דר'ח כמו סעח ימות אכל סכא אס יאצרו ספירות
 איכו עכל לעפרע איכ צכל ספרסה ר'ח סעח ר'ק סעח ככר
 נאצרו ולהא לא חייסין דר'ח כמו סעח מ'ח עכיד וע'ז סענה
 ירדי הא ס'ז אס יחקלקלו ספירות חייסין מעליע או מעסעח
 סצדיקה ואיכ ר'ח כמו סעח ימות וסוח יבקע סכוד ולכן
 פירשו ר'סי ור'ע'צ דחלינן דסעחח הוא דנחקלקלו כמ'ס
 סוירע דאי כדצרי חוס' חדסיס דנאכלן אי' לספריס אמאי
 מ'חינן אוחו לסרוס סעח יחקלקלו ואחר'ך עוד צ'זה:

והרבה יס לי לפלפל על דצרו אכל איכני מעכיס עלמי
 צפנפול כי מעיקר דדיכא פרכא על סמיהו דגבי
 מ'חה ובקיעה אף דצענה אכילה וסחיה ודאי לא עה ולא
 נקע סכוד ר'ע אסוריס לאכול ולסחוח דאס ימות או יבקע
 אחיכ אף דרדאי מ'ח או נקע אחר אכילה וסחיה מ'ח ר'ח
 איסור לעפרע לכן צענה אכילה וסחיה אסור סעח ימות
 ויבקע ואין לומר דמוקמינן אסוקה כמו סעכסיו לא מ'ח ולא
 נקע כן לא ימות ולא יבקע אחיכ דלא אזלינן צחר חזקה
 להצח אכל כ'ח נס אס נאצרו ספירות דחייסין מעליע או
 סעח סצדיקה אין האצידה דסעחח גורס איסור לעפרע ואלו
 ר'ח ידעינן דסעחח נאצרו ר'ח מ'חוקן לעפרע ר'ק כ'ח
 דאיסעכח ריעוחח חייסין סעח ר'ח אצודין צענה ספרסה
 ור'ח ספק לא ודאי אכל צענה ספרסה ספיר מ'חינן אוחו
 לסרוס דלוקמא אסוקה סעדיין לא כ'חצרו וזה ר'ח חזקה
 לסעכר ור'ח סעח יאצרו מ'ע כ'ח סעדיין אינן אצודין כ'פיר
 קפרס ועה דחייסין אחיכ כסנעלאו אצודין ר'ח ר'ק מעסוס
 דע'סעכח ריעוחח צחוקה סצו לא אזלינן צחיה אכל כל זמן
 דלא אסעכח ריעוחח ספיר סמכין אסוקה דלסעכר ולא
 חייסין סעח יסעכח ריעוחח וזה פשוט וצרו:

אבל מה ע'ס לחמות עליו מה קמדמי סעח יבקע לסעח
 ימות צעלמח סעח ימות לא מוקמינן אסוקה להצח
 כ'ח דקוף ארס למוח ודאי ילא מ'חוקה חייס להצח סעס
 אסח לכן אי' לומר חזקה חייס על להצח אכל צקיעה סכוד
 אספר סלא יבקע סכוד לעולס ואי כמי כל עורכצ נספר
 מ'ע ספירד זו ודאי אינה עכסיו ספיר י'ל דמוקמינן צחוקה
 סלס נס להצח [ע'ין צ'ס א'יה ס'י] ר'יד ולקמן ס'י סע'ע
 וחי' ר'ין נדה דל'ין] וכרחה דעסויה ס'יכל סה'ון סכיל אס
 ידו והצ'ח נס חוס' דקידושין סכיל דסס כמי איכו ודאי
 ס'קדסס אציה סעס אסח ואולי לא יקבל צה אציה קידוש'י
 לעולס ואס'יה חייסין סעח יקדס ולא מוקמינן אסוקה להצח
 דר'ח כמו סעח ימות אלא דלא ס'ל לחוס' לחלק צהכי:
אבל מ'ע ק'ל עהח דכדס ק'ז ע'צ ר'ע'ח אחר סערה אחר
 מעסח סספר אכל אחרו סכמיס אסוק לעסוח כן סעח
 סצח ל'די ספק ופירשו סרנה ראסוקיס דאסעמיס קאי ע'ין
 צ'י יוד' ס'י קס'יז ואינה אסורה לסעס ר'ק עדרכנן אכל ע'יה
 מ'חורה לסעס ולא חייסין סעח סרחה וססוקר ונעלא עכל
 צ'ס

אמר כסיחרו כך איסורו דעסוס דהיחרו צחוס אסח סוי
 דסיליע ואיס דלקיע קוסית חוס' [ע'ין צ'ס א'יה ס'י רס'ח]:
אבל צחוח מעסני עליסס סנעלס מעס ל'י סעס מעסנה
 סליע ספ'יה דרעחי דקחני מן סקנצו על סאיכו
 סקנצו סרועה ולא סחכל עד ס'ול'יה עליס סרועה ומעסרות
 ע'ס מצוחר ס'חס מפריס מעכל דר'ח על סכל דרצנן סוי
 סכל דרצנן מ'חוקן ר'ק סססרועה ל'ריך לחקן מעסוס דרעחי
 ס'ח סכל עדיין וע'ין יצעות ס'יז וצרעציס ס'יס דסרועה ס'
 י'ד וכיע סס ואיכ ספיר ר'ח סכל דסיליע דסח יכול לספריס
 עליו מעכל דר'ח ומ'חוקן צ'ין דרעחי צ'ין מדרכנן וא'ל לצ'יול
 ר'ק ססרועה סספריס ל'ריך ח'וקן ויכול לחקנה צ'יול דר'ח
 וליס צ'ס לוער ד'ח ל'ריך להול'יה סול'וח או צ'ח ל'די ספסר
 לא ר'ח דסיליע כמ'חור צ'יוד ס'י ק'צ דכ'ח איכו צ'ח ל'די
 ספסר דסרועה גדולה יכול לספור צחוס אסח וס'חר מעסרות
 ס'ס להס צ'ח'יה ר'ח ל'ריך לספריס כפי סיעורו כמ'חון:
שוב הצ'ח דצרי אערי צ'יכה דסנרה ר'ין דסיליע איכו
 צ'ול מעסוס דר'ח כמו היחר צ'יחר דלא צ'ול יסכן ר'ק
 ל'ריח צ'ח'יס ע'יז דאיסורין אין מעכלין ז'איז אכל ל'ר'ל דס'ל
 סס דאיסורין מעכלין ז'איז ס'יכ היחר צ'יחר צ'ול, ואכי ס'חה
 ר'י גס ר'ל עודה ד'ח כמעצז ז'ח פ'יגול צ'כי ז'חיס אחריס
 סל סגול דאיכו עכל כ'ון סחוח סס אחר סל איסור ר'ק
 צ'חוח ח'וקין סגול כ'חר וע'ח ס'ל דמעכלין ז'איז ור'י סס
 היחר אחר ר'ח כמו סגול ד'יס צ'יול צ'ח'יע צ'ח'ח
 וע'עמח וספיר יסכן סנרה ר'י גס ל'ר'ל:

ומה סעצ'חה דצ'ר נ'חה מ'ס' מ'חה ח'ינך צ'יסצו סרעצ'יס
 עפ'י לח'יע פ'יה מעצ'יעיה ד'ח א'וכלין ס'אינן ר'ח'ין
 ל'קיס סצ'ועתו אחרין אסעצ'יה מעסאיכ לעצור על סצ'ועתו
 אדרנה אחרין דלא אסעצ'יה כדי סלא יעסח איסור ע'יס
 ולהכי צ'ח'כל ג'יכ סל ע'ח'ה ד'ין צו איסור ג'ד פ'יור מעסוס
 ע'ח דאערינן דלא אסעצ'יה כדי סלא יעסח איסור אכל
 צ'כללה דר'ח עובר עכ'פ על איסור ג'ד ספיר אסעצ'י וחי'צ
 מעסוס נצ'לה, ואכי ס'חה צ'ההו צו וק'צל סרחה א'יך ס'יך
 לומר דלא אסעצ'יה כדי סלא י'יה ר'ע ור'ח אחרין צ'ח'ין
 מ'ח ס'רו צו וק'צל סרחה אין ל'ך מ'חר גדול מ'ח ודאי כ'ון
 לאיסור ע'יס וצ'ה סכני ח'חס צ'רכה וס'ולס כ'כס ח'יך ד'ס'יה:

עמס סקי צ'ולהס צ'יק סכיל

תשובה תיב

ס'ינה צ'י אופ'אלו ע'ס'יה ס'י ל'ס'י לא ירפך ולא יעצ'ך סרס'ח:

בימי ססענה יסנע נ'ח וס'ונה, ירדי ר'צ'י סר'יק
 ובקי, מעוער צע'יור סופריס וסכמיס, הולך
 חמיס, סכניד כמ'יה מעס סעולל סעע'רן כ'י:

כתבו מעריה מ'ח צ'רכה ס'י וצ'רכה סכניס ס'יע עדי ס'ול
 לא ידעחי מדוע אחרו פעמי מ'כצו ונס לו נ'ח ל'צ'ך
 צ'רכה ניסוח'יס יס'חה על אצ'רתו ויר'צ'נהו על צ'ח'י ארץ
 ויחדס עליו סנה ס'ונה ומ'חוקה צ'לי מעסול ופוקה, סקדסן
 צ'לדקה, וע'ח אצ'ח עדי'ת מ'ס צ'דצ'י סוירע פ'יג דג'יעין
 מ'ח דחנן ח'ס סמ'יח פירות להיות מפריס עליסס סרועה
 ומעסרות וכו' מפריס עלינן צ'חוקה ס'ון קיימין אס אצ'רו
 ס'ז חוסע מעליע וכו' וכ'ח סוירע כ'ח ר'צו ואס לא אכלן
 ל'ריך לספריס וכו' וכן לסון ר'סי ומעמע דאלו ככר אכלן
 אין מ'חי'צ'ין אוחו לספריס וחלינן סעכסיו נאצרו הו'יל וככר
 נאכלו וליכא אלא ח'יוב ספרסה סרועה ומעסרות אכל סרעצ'יס
 צ'ספ'יה מערועה לא סחנה ס'חס לא אכלן וע'עמע ודאי
 ס'חע'יס ס'אכלן מ'ח'יז ר'ח לספריס סרועה ומעסרות מפני
 סעס'ח זו ע'יס:

ובתוס' חדסיס סס סספ'ל עליו ד'ח אכלן אי' לספריס
 אחיכ סרועה ומעסרות דעל מ'ח יחול ס'ח כ'ון
 ד'יכא ס'יריס כד'יח'ח פ'יד דעצול יוס מ'יד נסצ'נה ססצ'יות
 סלגין סצ'ולן וכו' [ומעסני עליו סלא נזכר סס כלל ע'ח ס'ין
 כ'ון ס'יריס ר'ק מפני סלא ספריס ר'ק ארעח' ס'עסעס ס'ולס
 ור'ח לו להצ'ח מע'ירובין ל'יז ע'יז וספ'חיס ל'יז דצ'יעין ר'ע'יה
 ס'ס'יריס כ'יכ'ין ע'יס צ'רסי וסוק'י וול'י מעסוס ד'ע'ח'ח ר'ח
 דוקא צ'ח'ועה גדולה דקרוי ר'ע'יה ולא צ'עעסר ור'ח'יה קאי
 כמי צ'עעסר א'ך גס סס צ'יול יוס לא כזכר ר'ק סרועה אכל
 קע'יח'ח ודאי קע'יח דסס צ'יול יוס לא נזכר כלל מעסוס
 ס'יריס וליע]:

זכר לעפרו ועיך דמוקמינן לה אחזקת דהסמח שאיכס דואה ואף דסוי טעא תרחם ולא פוקמינן אחזקת להבא כמו טעא יעות ועיך ליל כיון דאינו ודאי סתמחא ופלא מחזקה דהסמח אזלינן נחר חזקת גס להבא לריש ואיכ גני נקיעה סגור כמי שייך הים וליך עמי הירושלמי כך לריש לפי סגיל ופי' הירושלמי יסכן כמיט פיע ועמיט עיט :

ומה סגיל זייטונ קוסיי סגיל על חוקיית אוה דלפעכיד לא דקו רבנן טחאי מילחא נדנדי סחויט טכחז ותלינן טעכסיו נאנדו חואלי וכנר נאכלו וליכא אלא חיוב חרומות ועעטרות וכוכחו עעמיט מייז יודי סי' א' לחלק זין ברכת טחיטס לזכרם הפרטח חרומס וכסז אכל נספסחח חרומס סוי עיקר הנכרה על מלות הפרטח ולא על איסור אכילה עכל טחיט מלות הפרטח חיוב עליו אפי' אס אינו רולה לאכול ען הסבואה עדיין וכו' עיט וכנר הקסו עליו טפוח נכד רסיי גיטין מייז עיט טכחז ולא דמי לעעטור וכו' דעעטור עכיל ואסר ליה נאכילה ולאו מלוה דרמיא עליה הוא אלא איכ אוכלן או עכרן דקא עיטחסיי ליה וכו', ולקיע דדוקא אס אינו רולה לאוכלן ולמוכרן כלל רק טילכו לאיצוד ליכא חובת נברא להפריט חרומה ועעטור אכל אס רולה למוכרן או לאוכלן אמיט טעכסיו עדיין אינו רולה לאוכלן טפיר חל עליו חובת נברא להפריט חרומס ועעטור חוץ מאיסור עכל ועטויט דיין קווי אינו רולה לאכול ען הסבואה עדיין אכל אחיכ רולה לאכול ואל חתמה עייז טהרי כחז הרעניט רפיט ועעטור דאינו חייז מתיט נעעטור אלא הנוערן לאוכלן לעלמן אכל הנוערן לעוכרן פטור מתיט עיט :

ולפי'ן מודה חוייט דאחר טאכלן אס עפריט חרומה ועעטור לא כיהתקן נכך איסור עכל לעפרע אכל עיט כיון טחיה חלה מלות הפרטח חרומס ועעטור לא כפטר מעלוה זו כטאכלן ועעטורי ליה ולריך להפריט מעקוס אחר כדי לקיים מלות הפרטח וטפיר עיכיה הפרטח כיון דמאותו חבואה טהוא עפריט כטארו חולין הוי טיריה כיכריס והיינו טכחז חואלי וכנר נאכלו ולין כאן עטוס אכילה עכל טהוא איסור חעור טהוא נעיתה זייט וליכא אלא חיוב הפרטח חרומס ועעטרות דהיינו כדי לקיים מלות הפרטח ככיל לכן תלינן טעכסיו נאנדו אכל נלא אכלן דאיכא עטוס אכילה עכל טהוא נעיתה לא תלינן וכמיט עמיג דלרעניט דקדאינו ען חטורה לקולא ונאיסור כרה לחומרא כמיט כיע הסיי נאיסור עיתה לחומרא לרסיי ולרעניט אפי' אכלן לא תלינן לקולא ולריך לקיים מלות הפרטח :

ולפי'ן עיוטבין כל הקוסיות דטפיר יכול להפריט כיון דעקוס טעפריט טיריה כיכריס אכל העכל טאכל לא כיהתקן וטפיר לוקין על עכל ולא הוי חמיט וגס טפיר פליגי אס מאכילין אותו עכל או חרומה כיון דאחר טאכל העכל איכ לתקן האיסור טאכל נמה טעפריט אחיכ וניחא כמי עיט הרעניט פייז ועעטור היי נמוכר פירות דאס ידוע שאין קיימין טאנדו או נאכלו איל לעטר כיון דלין מהתקן זנה איסור עכל טאכל ולי דעכיט לריך להפריט עטוס מלות הפרטח מזה לא עיירי דאפטור לא היה על המוכר מלות הפרטח מעולם וכגון טגומרן לעוכרן דאינו מחויב מתיט רק עדרבנן והוי עכל דדנריהס ולין זנה מלות הפרטח או טלקתן המוכר מאיט אחר והכי עעמע ליטכא המוכר פירות ולא כחז פירווחו דאינו מחויב להפריט רק עדרבנן וכמיט רעניט רפיט דעעטור והוא רק עכל דדנריהס וליכא מלות הפרטח ואיט נעיתה :

ומי'ט פיד כפיט יומא פייז טחקי אומאי נכילה וטביעיה מאכילין אותו טביעיה הא עטה חעיר טפי דעדלית ותירך דליה חעיר דבעטה מוחלין מיד ונלית עד דאיכא יויכ והכיט נליע ותיי ידירי כיי דהא דעדלית היינו עטוס דבעטה עוטה מעטה עלוה ואס לא יקיים העטה ריקיים הלית נטז ואל חעטה לא עטה כלום לכן העטה עדיף אכל לעבור הלית חעיר טפי טעובר נקויט ובעטה אינו עובר אלא נטבואיה ועטריה נלאו שאין זו עעטה אין לוקין ומייטב ניכ מה טהקסו למה אין לוקין בעטה ולעמיט איט למי טעובר נטבואיה, וכל דכריו חעוהיס הלא הא דלין לוקין בעטה הוא אפילו עובר איסור עטה נקויט כגון טכטא ועכל חייזי עטה עלרי ודועיי דחרומה ועטוס דמלקוח ילפינן מלאו דחמיטת וענינן דועיי דחמס איסור לאו ולא איסור עטה, וגס הא דלאו שאין זו עעטה אין לוקין הוא חמיט או עטוס דלעטות כחיט נטבואר כיו נעכות ייז עיט, וכן מה טהירין קוסייה כפיט איכ לומר כלל דהא כאן עובר איסור עטה דטביעיה נקויט טאכול פירות טביעיה :

וגם גוף ספגרא דלכן עדלית דאס לא ידמה לא עטס כלום דאיכ אומאי לא ידמה טריפח קדטיס ומילס טלא נזענה מולית דיויט נטנה כיה וכן עטס דטופר נריה ליז לא דמי מולית דיויט ואומאי אס אס עקייס מולית דיויט נטבואיה לא עטה כלום ואס עקייס עיט דטריפח קדטיס ועילס וטופר עטה מעטה מלוה וכיע לטעיט ריניז נטפחיס מייז דלית דמי רק טעטה אינו דוחס עטוס מה אולמח דהאי עטס מהאי עטה ועיין נובייק נטעמעות ודאי קסה סא ודאי אס עקייס עטה נקויט עדיף טטבואיה לטנרתו אלא ודאי ספגרא להיטך עמיט ידירי וגס לקיים אמרינן טבואיה עדיף ויט עוד חבילות ראיית נכד זה אף עח לקלכ :

וגם גוף דכרי כפיט חעוהיס דקיל הא דעדלית היינו עטוס דעטה חעיר [עין ריטיח פייז דנכורות] הא נהדיח אמרינן ניינמות ז' אטו עדלית לאו ליה חעיר עיכיה וקאחי עטה ודמי ליה וכו' ולעיט, ונזה סכני חוחס ננכרה סכניס מעוכן מעוכיס, יגמור ד' נעדרו החמיטת לעוטה כנפטו ונפט ידירו דוטית :

עצרת הקי' נלוהס נקיט כהיל

תשובה תיג

שוכיט נכני אהובי הנחור חמויט כיה זן ליון כיי :

מכתבך קנלתי ונכני להטיב לך נדיה ועה טהקטיה למיט רסיי וחוקי נכחוטוס עיי דחזקה הגוף טל הנח לא עהכי לאז איכ ננייטין כיה ננה ישראל הנטוטה לכהן והלך נעלה למדסיי אובלה נחרומה נחזקה טהוא קייס אומאי עהכי חזקה חי טל הנעכל לאטה טהאכל נחרומה וכן קטה נעירובין ליה אומאי עסיי חזקה חי טל הנעכל עח להנוגע נטהרה, והנס כי כן יט להקטות למיד נכחוטות ייז דעכסיר נזה ופוסל ננחה ולא מהכי חזקה טכרות דאס ננה ועיין פניי נכחוטות עייז וכן יט להקטות למיט הירן גיטין קיד נטס הרעניט אהאי דכזיר ייז דכל הנטיס מותרות להנכט עטוס דעוקמינן להו נחזקה פנויות אכל הוא אסור נכטיס טיט להס קרובות שאין חזקה טל קרובות שאין נאות לדון לפכינו מועלת לו וכו' עיט, אלא דנחכי טהבאחי כיל דיט טני מייז חזקות הא' חזקה טלא נעטה מעטה ולא נחחדט עקריה טיטחנה הרבר נכמות טהיי כמו אס אנו עטופקים אס נחקדטה או נחגרטה או זינחה עעעידים על חזקה פכיה או אטה איט או חזקה היטר נעעלה ואמרינן טלא היי מעטה קידוטיין וגירוטיין ובעילה וזהו חזקה המנכרת הטפק ועועיל אפילו לאחריני כמו דעועיל חזקה עקוה לעמח עטוס דאמרינן טלא נחחדט נה דבר להיות חסר וטכיה חזקה הדין כמו חזקה עמון דמה טהוא עוחזק נעמון אינו עכר הטפק טאינו חייז רק כיון טאנו עטופקים אס חייז או לא עניחין הרבר כמו טהיי מקדמת דכל ועיין נקוכערט הטפיקות טנכטיס קלויח ועיין פיהיט לרעניט טיי דכזיר וזה אינו מועיל רק לרידי' ולא לאחריני ולפי' נהאי דעכסיר נה ופוסל ננחה ודאי אס היינו עטופקים אס נעעלה האס אס לאו והיינו עעעידים אותה נחזקה טלא נעעלה עודה דעועיל גס ננה דהא הוא חזקה המנכרת טלא נחחדט דבר אכל פלוגתייה קאי לרי' אסי דמדננה נעעלה רק הטפק אס לכטר או לפסול ונזה ליכא חזקה המנכרת טלא נעטה מעטה וטיכווי דהא עכייט נעטה מעטה הנעילה ועה לי לכטר מה לפסול וליכא רק חזקה הדין טהיטה כטרה לכהונה ועיחין אותה נחזקה טהיטה קודס ונזה טיל דטהיטה האס טהיי לה חזקה הדין טהיט כטרה אכל הנח טעמולס לא היי לה חזקה הדין טכטרה לא טייך לומר טעניחין הרבר כמו טהיי והחזקה אינה מנכרת הטפק לכן פוסל ננחה וכן נהאי דרעניט כיון דחזקה טליה עוטה טלימותו וודאי קידט אטה אטה וילאה מוחזקה פנויה איכ אי אפטור לומר על קרובות טל זו דחזקה פנויה טלהס הוא חזקה המנכרת טלא נעטה מעטה הקידוטיין דהא איכ נעטה מעטה הקידוטיין נטפנויה אחרה ועה לי נזו או נזו וכעיט ניט טימן ייז טקפיד לענין חזקה חי עיט אלא טהקרוכות מותרות ליטטא מכה חזקה הדין טעניחין אותן נחזקה פנויה כדמעיקרא טפק ולכן אינו מועיל חזקה הקרובות לו ליטטא קרובותיהן, אלא טכל זה למאן דפוסל ננחה אכל למאן דעכסיר ננחה וסיל דאפילו חזקה הדין דאס כמי מהכי ננה קטיח ונזה חוקיט הרעניט דהיינו דוקא אס דכין גס על האס אכל כאן חזקה הקרובות שאין נליס לדון לפכינו לא מהכי חזקה הדין טלהס לאחריני אכל כאן חזקה חי טל הנעכל הוא חזקה המנכרת הטפק

הספק שלא יי' סיני ולא נחמדט דבר עמיים לעיניהם ספיר
עמי לביע לרידס לאכול נהדומס :

אבל מהאי דכחונות עיו קטיא דסס הוא חזקה הענררה
שלא נחמדטו זה עומין עד אחר אירוסין ואעתי לא
מהני חזקה הנוף דנה להאז. אך כיל סנרר ישרה דהא כל
חזקה דמעיקרא הוא שאנו מעעירים הדבר אחר סכולד סספק
נחזקת ססי מעיקרא סנררסו סעס היינו יודעים זודאי סהוא
כן ולפי זהאי דכחונות נעסע ססינו יודעים זודאי סלין
זה עומין לא היי סייכות כלל לאז לעומין סלס רק אחר
סכולד סספק סס כולדו עומין קודם אירוסין או אחר אירוסין
אז יס סייכות לאז לענין הכחונות ולכן ליס לומר לבני סהז
חוקמא סנה חזקה הנוף דמעיקרא סלא היי זה עומין סהרי
נעסע זו לא היי לאז סספקרות כלל עס סחזקה ולכן לא
מהני חזקה דנה לאז אצל כאן נעסע ססי סבעל ודאי
חי היי לה סייכות עס חיות סלו סתעמחו אוכלת נהרומה
ספיר מהני חזקה חי סל סבעל ססרר אוכלת נהרומה כעו
סתיחה אוכלת נהרומה סתעמחו נעסע ססי ודאי חי ספיר
זה וספיר זה וסררה סהוא קרוב לאעס :

אבל ימס בניסין כיח דרעי סרומה אחרומה ועאי קוסיא
נעמחי ספיר אוכלת נהרומה נחזקה סהוא קיים
דמוקמי ליי חזקה דמעיקרא ססי חי כן הוא חי גס עכסיו
אזל נהריי ניסך סעס אחר קודם סתחתי ליכא לאוקמא אחרקה
דעו ססי חי כן יחי גס להנז דעל להנז לא מוקמיין
אחרקה ויסה כיוונת נקוסיתך לסינוי רנרר סס סמא סת לא
חייסין סמא ימות חייסין עסוס דלא מוקמיין אחרקה להנז
וסתמחי עניך סלא ססעסע לאזכך מה ספיר ערבר וכן לא יעסח:
ושור סהז קוסיא נעס גסס גססו עררס קלוגר זליל נעססס
כיי דאעריין סכור סססיקו נעלי סקדס ססס אסורה
וססרר רנרר עסוס דסקדס אפילו נאלף לא נפיל ופירך וסלא
עעל סמסיק וילא לחולין ועאי פירך דילמא מייכי נעקדס
ססקדיס מופלא ססעוך לאיס דסקדסו סקדס ועימ מעילה
ליח ניי כמיס מליע פייח מנדרים סיה ולא ילא לחולין
ולפענדיי לפמיס ררינסי סיון סניס דהא דנזל ולא נתיאסו
נעליס סניסס אינס יכוליס להקדיס היינו דוקא קדוסה דמיס
סהוא סקנאה להקדס כדאעריין ניק עיו מה לי מכרו לסמיס
מה לי מכרו להדיעו ולהכי גזלן אף סיס לו קנין רסות אזל
סקר קנין סלו וכן נגזל אף סיס לו קנין סלו מימ סקר לו
קנין רסות ואיי להקדיס ולהקנות אזל קדוסיג סלינו סקנאה
דמעיקרא סורר דרסונן וסססח סורר דרסונן עיין ניק סס
רק סעמיח עילוי סס איסור ספיר יכולין כל אחר להקדיס
ולאסור מוסס חלק קנין סיס לו זו עיס [ונגליון מניח סלי
נעמיח סיי סיו סקייח סכנז כיל כוכחו וכיו דיס להעקדיס
גיכ חלק זו כחנחי ליע סה נקדסי מנרר גיכ לא ילא לבמרי
מרסוח מקדיס כעו דאעריין ניק עיו מעיקרא סורר דרסונן
וסססח סורר דרסונן ועימ נחוקי וספיה אינו יכול להקדיס
וליע עכיל סס ועמיס נעסונותי [חאויח סיי סכיל] ולפייו
כיל להרס דהא דרנרר נכדה מיו דקסן מופלא ססעוך לאיס
יכול להקדיס היינו רק קדס קדוסיג סלינו סקנאה לבנו
רק סעמיח עילוי סס איסור אזל קדוסה דמיס דמיס אינו יכול
להקדיס מוסס דהוא סקנאה לבנו וקסן מקנא קני אקנויי
לא מקני כדאעריין סוכה מיו עיז ונכמה דוכחי ועיין נחויע
סיון רליה חילוקי דיכיס זהו ולפיז כאן נעססס להסיד
דאכחי לא ידעיין מסיכוי דריס דנעלי סלמיס עסקיין רק
נעלי סקדס דקדסי קדוסה דמיס ועיין רסי דיה וסלא איכ
ליכא לאוקמי נעקדס דעססיל דהרי קדוסה דמיס לא מלי
להקדיס כלל ואיס ועדיין הדבר לריך סלמוד ואין סכחי
מסכיס, וזה יכא סליס יכוח על ראשך ככספך וכספ אביך
סחמון דרוסריס :

עעסס סקי נלוסס

תשובה תי"ד

סיליח ניי אויפאלו עסיק ויסנ סרסי: לפיק :
להרבני סאנרך רך נעסיס, ונרוחו פי סוכיס, אכן
מעסח סוכיס, סמו סורק כעמכיס מויה
אליעולך כיי פריעדל: דער :

כתבו עסנעו זו קנלחי וסקי לרעס חי רענן ניעמחו סיד
דנלאו סלינו סוח נכל ליכא עסוס לפני עור איכ

איך יפרכס עסנה סיס דעעסרות עיז לא יעכור ארס וכוי
וכנז סרעיע עסוס דקענר על לפיע אף דכסריס אין חיינין
נעעסר ועימ סייך לפיע פיס, זו איכס קוסיי לפי ססקדעס
אינו אעס וזיל סרעניס פיל מעעסר היי לויס וכסריס עפריסין
מעסר ראסון כדי לספריס מענו סרומה מעסר וכן סכסריס
עפריסין סאר סרומות ועעסרות לעלמו לפי ססכסריס כוסלין
מן סכל יכול יאכלו פירוסיסן נענלן חיל כן סריעו גס ארס
עפי סעמוסע לעדו ארס אלו סלויס גס ארס לרנרר אר
הכסריס מנרר דכסריס חיינין נהרומה ועעסר ואיסור סנל
והיי סוה נכל וספיר איח זיה עסוס לפיע רק מלוח נחריס
לכחן אחר אינו לריך רק עקייס זס נעמחיק לעלמו :

אמנם מה סהקי ענדה כיי דפירך וסח ליח להו לפיע ספיר
ליח דנלחיה ליכא ליכא לפיע דרק כסריס עזוסריס
על סועסח עח ולינו סווח נכל, ומסחילה עלה דרעתי דלין
כוונת סרמנין דנלאו סלינו סווס נכל אין סוס ארס ענר
על לפיע דלפי' מי סעלווח נלאו זה אינו ענר על לפיע
כעמכסיל אחריס רק כוונתו דעי סלינו מלווח נלאו זה אינו
ענר זו על לפיע [עיי' סריס חוימ סיי ריי] וכסנרר אמונת סעוואל
סניחא ססחי ססוי יודי סיי סיי אוח ג' וליכ עכיס כחן כוחי כלאען
ועיין רסי' סס נכחן עומד סס נכחן כוחי עומד סס ולכחי עדיפא
פירך דלפי' כחן כוחי אינו כלאען עסוס דליח להו לפיע:
אבל חיל לזה רק דקסס מה פירך וסח ליח להו לפיע
מימ איח להו דאסור להעיד סקר וסח נעלמו עוסה
ענירה סעעיד סקר אזל זה סיעוס דסרי קייל נסיי קיימ
דססוד למכור דכריס אסוריס ולא קפיד על לפיע אינו כלאען
להעיד נעל אחריס ועיין טיך סס סקיה וסח סיה קוסיח
גנמי וסח ליח להו לפיע וססודיס נעל אחריס וליכ אינס
כאמריס נעל אחריס וכיי אס ליח להו לפיע אזל אס ליס
זה לפיע ולינס ססודיס נעל אחריס ספיר כאמריס דלא
יעידו סקר ולקיע :

ומה סהקי לריניח סלחי חולין דסח דלין עדליח ועסח סיינו
דליח נררר רק העסח כסאר וסח דלין עסח דוחה עסס
הוא עסוס מה אולמא דהאי עסח עסח ליכ אעתי אר
אסי נענר קליי דמילה סלא נעמנה אינו דוחה יוימ עסוס
דיויע עסח וליח וסח עסח דמילה עדיף סכן נכררו עליה
יי נריחות וליס מה אולמא וליכ לריחי עוליח דיויע, עסוס
דלקיע דהיי דעסח דמילה יס לה עדיפוח סככררו עליה יי
נריחות מיו עסח דיויע כעי יס לה עדיפוח סליח לקיימה
לעחר ועסח דמילה אפסר לקיימה למחר ועיין נענרסי סוק
פיל עמילה ועוד דעסח דיויע הוא נעעסח ונעניח עלוס
נעעסח סדוחה סנרר אעיג דלפסר לעסוחה נעויס כדאמריי
נעמחות עיז מסייכ מילה סלא נעמנה אינה נעעסח וספיר
סייך מה אולמא :

ומה סהקסע נניסין סיל נרסיי דיה רנרר אחר לעולס כעסלה
על מחלה מספסיין להו ואסור לסייען סויל וענירה
דחי הוא וכוי ועסמע דחי הוי דרנרר מותר לסייען וקי סח
ררמניס פייח מעעסר סיל כנז דאסור למכור דחיי לעיה
אף דהוא רק איסור דרנרר ועלימ סס כנז סהוא ממוסססח
עיכוי סעעמו עעלימ לא כנז סהוא ממוסססח רק כנז לעיין
נחוקי ניי דכוי דיה לא אזל מעסח מעררסח עיז דרעתי
מעסח ג' כמיס כעו סס, אזל אין כאן קוסיי כלל דודאי
אס מחלה עיה ססודיס לענור איסור דרנרר ומחלה אין ססודיס
ואנו מסופקיס נעיה עאיזה מחלה הוא וודאי מותר לסייעו
דסדי לקולא אזל על דעתי כולן ססודיס גס אוחו רנרר עיה
סמעסריס ומסויה אסור לעכור לו :

ועוד דרעתי הוא ודאי איסור דרנרר עיין נחוקי סס ועיין
סנרר כיי כיון דרנרר אסרוחו רק מספק סמא אינו
מעוסר לא נעי נררר אזל עכיס כיון דאסודוסו נרנן מעסח
סי זה הוי ודאי איסור דרנרר כעו חלז סחלנזו ככרי ואין
יסררל דוחו ונכניכות סככריס ואסור למכור לעיה ועיס פיע
מיד וגס סעיה יאכל ודאי דלהכי זנין ולהכי אסור לעכור,
ועוד דגס נאיסור דרנרר לא סרי רק לסייען מפני דרכי
סלוס עיין נרסיי גיסיין וסס ליס נעמכיה, ועוד דגס נאיסור
דרנרר לא סריח רק לסייען אזל נעוכר לו איסור דרנרר
סרי ענר אלפיע וס ודאי אסור ולא סריח אפי' נאי דרנרר
דהא לרעח ססנרר פכיי אפי' מכסילס נאיסור דרנרר ענר
חלאו דלפיע עסיח ועיין סעונרר פכיי סיל חוימ קוסיי סיי
[ועיין נייס אויח סיי רלייז ולעיל סיי רלייז]:

והחילוק בין עסייע ידי ענרר ענייה ונין לפיע דלפיע
סייך אס סנירו גורס לו סיוכל לענור ענירה אזל
עסייע

פיזי מתרועעות ומכסיכי זיוולדת ונרס ספומאס ילאה עליון
 מנפון דאסורי' אפי' בתרומה חויל כעצואר נרעצים סס הימ,
 וכחנה דכונה רפי רק שאין באכילה תרומה עסוס איסור
 ארוח בתרומה אכל ודאי ים נה' עסוס איסור אוכל תרומה
 נפומאס סגוף :

והנה אין זה דומק נלפון רפי' דרפי' כחצ רק ואוכלת
 נפצילו תרומה זו זיוס סכולר נפצצילו אין עיכוב
 נדבר ולחד עיר זיצמנה ספי' לרי' עובר נעמי זרס זר סוח
 ונעמי הכנות מאכיל ענדים בתרומה חולי לא עקרי ססיס
 העיכוב נפצילו אלא נפצילה ססיס זרס אכל חנן קייל כעדי
 סס ילוד מאכיל שאינו ילוד אינו מאכיל כעיס תרומה ססיס
 מתרומה סיד ואיכ כל זמן שלא כולר סיה העיכוב גם עלרו
 סייך ספיר סלפון ואוכלת נפצילו סעלרו אין סוס עיכוב
 נדבר ונה שאינה אוכלת סיה נפצילה ססיס סעלר :

ואמנם אחי לא הוכח זהו דמימ מה כפיס נגוף הדין
 דאוכלת נפצילו זו זיוס סכולר כיון דעכיפ מלך
 ססיס סעלר אינה אוכלת, לכן כיל דיש כפימ לדיכא ולא
 מינעיא לדעה חוס' נפח כיו דיה אין ופסחיס ליד עיא דיה
 מחמין וזיצמנה סיו עיב דיה לא יאכילה דהכאה סל כילוי
 אסורה לזריס זין בתרומה סעלר זין בתרומה סהורה מסיס
 ועיין נמלימ פיצ דתרומה סיד אכל לכהן' סרי כעצואר
 נרעצים סס ופסוט דאפי' כהן עמא יכול ליהנות הכאה סל
 כילוי מתרומה זין סעלר זין סהורה כגון הדלקה או להאכילה
 לזממנו סאינו כוגע בתרומה ועיין נרעצים פיו סס אס כן
 ספיר ים כפימ נמה סעלר תרומה זו זיוס דיכולה ליהנות
 מתרומה הכאה סל כילוי כיון דאין זה איסור זרות ואיסור
 סעלר סגוף ליס נזה ככיל וקודס סכולר סיהת אסורה נזה
 מנפון זרות אלא אפי' לדעה רפי' ספי' דמק' תרומה דנס
 לישראל אין הכאה סל כילוי אסור עסיס אכל מימ מדרבנן
 אסור וספיר י' כפימ ככיל :

ועוד כיל לעאי דעצואר זיצמנה ספי' דנה ישראל ססיס
 לכהן ונה והכיח נכיס והכימה עעוצרה ענדי מלוג
 אוכלים כדרך ססיס אוכלת לפי ססס סלה ואין לעובר חלק
 נסה וסיה אוכלת נפציל נכיה עייס עצואר ססס סיה אוכלת
 נפציל הנכיס בתרומה גם ענדים אוכלים אעיס שאין לנכיס
 סוס זכות נענדים, והנה עצואר נרעצים פיו מתרומה סייס
 דכל סעמאיס אעפי' ססס אסורים לאכול בתרומה נכיה
 וענדיסס אוכלים ואיכ ספיר ים כפימ לדיכא נמה סעלר
 בתרומה זו זיוס סכולר סענדים מותרים לאכול בתרומה
 מנפון אס סיה אסורה בתרומה מנפון זרות גם ענדים אסורי:
אלא דיש ועיין נזה דנחידוסי' נפציל סס דק סיו הקסס
 פיו מנפון דעצואר זירושלמי דאף דענדי כהן סקנו
 ענדים כפי' אוכלין בתרומה מפכי סהן קנין קנינו וכדילפיין
 ננמי' סס קנינו סקנה קנין אוכל מימ זה דוקא זדיהיב להו
 אחר מנה עימ עי' סעמסוס להס ולכן מה שרילו יעשו והס קנו
 ענדים עימ סעמסו הארון והויל כככסי מלוג סל אסחו
 סהגוף סלה והפירות לנעל סיס לכהן קלה קנין נסה לכן
 כולס אוכלין מנח הכהן אכל אס כהן להס אחר עימ שאין
 לרבו נפוח זו וקנו ענדים אינן אוכלין בתרומה כיון שאין
 לכהן נסה סוס זכות אף סהענדים הראסוניס אוכלין והי
 כיון שאין לנכיס סוס זכות נענדי ככסי מלוג סלה נהי דסיה
 אוכלת אכל ענדים אמאי יאכלו וסירן דודאי סיה ססיס
 אוכלת גם ענדים אוכלים אף שאינן קנין סל כהן כלל דזכות
 סוח סזכחה סורה לאוכלים סייכילו ועיין סיי' הרעצין סס
 זירושלמי על ענדי אלמנה לכהן נרעצס וחלוולה לכהן הדיוט
 קאי דסיה אינה אוכלת לכן גם ענדיס איכס אוכלים לא
 מחממו ולא מחממה ואף דכהן ערל סאינו אוכל מאכיל סיינו
 עסוס דסס סוח קנין כספו סל כהן אכל כאן ססיס אינה
 כהנה ואין הענדי אוכל אלא לפי ססס קנין כספו סל אוכל
 ואס סיה אינה אוכלת גם הענדי אינו אוכל דסיה אינו קנין
 כספו סל אוכל עייס סכן כוונתו סהרנחה זירור קלה :

ולפי' יל דכיה דכחצ הנרעצים דערל ונמא מאכיל סיינו
 דוקא נכהן נופא אכל נאלמנה כהן סאוכלת נפציל
 נכיה נהי דסיה נמי מאכלת סיינו רק כסיה סהורה ואוכלת
 מאכלת דהענדי קנין כספ סל האוכל אכל אס סיה סעלר
 שאינה אוכלת אינה מאכלת ואיכ ליהא למיש אכל כד מעיינת
 ספיר זיא דננמי' סס סיו פירך אהא דקתני זצירייתא כל
 סאינו אוכל אינו מאכיל והי ערל וכל סעמאיס שאינן אוכלין
 ומאכילין ומנפון ססס סומוסו כאיב להו ופרסי' סעומדין ליהקון
 ולאכול אכל זו אין לה סיקון עולמיס סכעסיס חללה ואיכ

הנפציל כחצ ספיר נכידון רידיס סאינו קנין כספו סל אוכל
 כיון שאין לה סיקון דחללה סיה אכל אס סיה רק סעלר
 דיש לה סיקון קנין דאוכל קרינן נסו ורק נפומס דכאיב לה
 ואיכ אים עסל :

אבל נמנה קסי' לי לפי דברי רפי' רפי' דירושלמי על אלמנה
 ונרעצס דמחני' קאי ואיכ לפי ספסס הרעצים פיו
 מתרומה סיי' דענדי סל סוחפין ססיס אחר עסן כסן אינו
 מאכיל והוא מותר פ' אעור וירושלמי. סוף תרומה ועיין פ"ח
 עס סיד דחלל סיס לו חלק נענדי עס אמיו הכסריס אסורי'
 סענדים לאכול בתרומה ואיכ גם נקבו ענדי' עימ סיס לרבו
 נפוח נהן דסיינו סהגוף סלהן והפירות סל חרון הכהן וכעיס
 הרעציל נמי חקסי' כיון ססגוף סלה וסיה חללה ועיין נרעצ'
 דיה ענדי מלוג וריס סומוסו איכ יפסלו עלאכול בתרומה
 מנפון קנין סגוף סלה ספוסלה חוסס מתרומה כמו נפוחפין
 ואפי' אין סגוף סלה רק סל ענדים מימ גם ענדים איכס
 אוכלים ופוסלים אס ענדיסס מנפון קנין סגוף סיס להס
 נסה ועיין סיי' רפי' סס ספי' דיה נהי, חולי סל זירושלמי
 כרי' נניפין מי' דקנין פירות כקנין סגוף דמי וקנין פירות
 עדיך מקנין סגוף ולהכי אוכלין אס ים לכסן קנין פירות
 אף דסוחפוח אינו מאכיל ועיין חוס' זיק ליו דיה רימ וסוס'
 זיצ כי דיה קסבר וליע ועיין חוס' ינמנה סיו עיא דיה אלמנה:
ושלישית כיל למה ספסס הרעצים פיו מתרומה סיו דזר
 סאכל אפי' תרומה סעלר נזרון סיי' מיהת זירי
 סמיס ולוקה על אכילה ונפיו סיה פסס דכהן עמא סאכל
 תרומה סעלר אינו נמיהת ולינו לוקה עייס ואיכ ים כפימ
 נמה סעלר תרומה זו זיוס סכולר ססס אכלת תרומה
 סעלר אף ססיס נפומאס סגוף אינה לוקה ואין נה כרת כיון
 שאין זה איסור זרות מנפון אס לא סיה מאכילה וסיה נה
 איסור זרות סיהת סיי' מיהת זייס ומלקוח :

ודשית דאסיס להכי אמנח עדיפא מינה דנפמי דהרי
 יולדת כל שלשה ימים ראסוניס דיה כחולה סיס
 זו סכנה כעצואר זירור סיי' סיל וסי' תריס ומאכילין חוחה
 אפי' דברים אכורים אפי' אומרת דסס חילוד לא סיה מאכילה
 כאן רק תרומה סעלר ונכלה דסס חילוד לא סיה מאכילה
 בתרומה וסיה נה איסור זרות ססיס נמיהת סיו מאכילין
 נכלה ססס רק נלאו וקיל עממי ססס ססס נמיהת ככיל כמו
 נפציל וכצילה זיומא פיו ועיין נרעצים פיו מתרומה סיי' אכל
 כיון דמאכיל חוחה בתרומה כותכיס לה סיס סאינו נמיהת
 ומלקוח נפומאס סגוף רק איסורא נעלמא ולא נכלה ססס
 נמלקוח כמו נכלה ונפמי' דמאכילין חוחה סזעיית ולפי'
 אים לנפון אוכלת נפצילו תרומה זו זיוס סכולר וכו' דסיה
 אוכלת מנפון בתרומה נפצילו רק דאינה אוכלת אלא נכסי'
 סכיל ואים :

ומה סהנח קוסי' נפוח' פסחיס סיי' עיב דיה סעס חניות
 דפירסו דמיירי נלא זיטל דהוי ספס דאורייתא מרמיית
 עלה מסי' חניות וקיל דאיכ גם ספס מיירי נלא זיטל ואיך
 מנפון סס אסו זדיקת חמץ דאורייתא דרבנן סוח דמיהת
 זיטל נעלמא סני ליה והא מיירי נלא זיטל כזר עמד סס
 ספסי' נזה נדף יויד אהאי דססו זדיקת חמץ וכו' והכי
 פיו נפומאס סיי' חלימ ונה ססס' זיי עליו ועיין סויו סקיד
 ונמקוסי' סס סקיד חידש סנרס נפלאה דודאי נכהן אינעיות
 דעכבר לכן כככס וככר נפיו ועכבר סחור יולא וככר נפיו
 וכן כולס סכלל סטור סס יחד יפה כחצ דדוקא אס כזר
 זיטל קודס סכולר סספס סוי סדי' ולקולא ואיל לזדוק אכל
 אס עדיין לא זיטל אף סססו עדיין קודס זמן איסורו לא
 מנפון מה סמנפול אחיכ כיון דספסס כולר קודס הנפיו סססו
 מנפון והחזקנו סספס לאיסור מנפון דסוי סדאי לכן אף עמי
 נגול סוח מדרבנן לא אמרינן זיה סדי' לקולא אכל נכהן
 אינעיות סכלל נמיס וסו מינעי דסיינו חמץ נזיר ונפמי'
 קורה וככר נפיו נחש נזה אס סדי' לקולא וליס לומר דכולר סספס
 ואיל לזדוק מנפון דסוי סדאי לקולא הנפיו סססו מנפון לא
 קודס נפצילו דסוי סדאי דלענין הנפיו סססו מנפון לא
 סיה ספס כלל דודאי לריך לנפיו וכיון סהדאורייתא לא סיי'
 כלל נכלל סספס אין לומר סספסס כולר זדאורייתא עייס
 זאריכות, ולפי' אים דנפמי' דהכפס סוח אי חמץ סקל אי
 מנה סקל ואיכ נפלא זיטל עדיין סספס כולר זדאוי אס
 לריך לנפול כלל דמנפון מנה סקל ואי מנפון לזר סל חמץ
 אפסר סמכו או אכלו או נפצילו וכו' מחזיקין סספס לאיי'
 דמנפון סקל דסדאי לחומרא ולריך לנפול מנפון אים אף עמי
 הנפיו סכנגל ססיס דרבנן אולינן זיה לחומרא ולריך לזדוק
 ספיר

סכנס מיע חין אוהם ליבוי לעזיבה אחת רק אדרבה מיעוט זה לעניים אצל בעלמא שפיר ילפינן מונטעסטה זין לעניים זין לעשירים ולא קשו קראי אהרדי דאוהם מיעוטא ואיש: **איברא** דאכתי תקטי מעיש חוקי ייע דיה הצקר ועוד יל דעאוהם דרטי שווא מיוחר וכאן ודאי קשה הא לריך לעטע אוהם שיש צהס סכנה אצל גם הא לא הצרה דהרי חיוך זה כהצ אליצא דניש והרי צרפיד הציא הריש ירושלמי לעטע דלית ודקל מדכתיב קליר מה קליר מיוחד שהקטן עושל צהס כגדול ילאו הדלית והדקל שאין הקטן עושל צהס כגדול ואית דצעי ושעענייה הן הדא וכו' היל אוהם ואיכ יל דניש צאעה לא דרטי אוהם לעטע אלו שיש צהס סכנה רק ילפי מדכתיב קליר כדרשא ראשונה שצירושלמי ואיחר אוהם לדרשא דפיו דהפקר לעניים הפקר אצל לניה שפיר יל דמעטעין מאוהם אלו שיש צהס סכנה דלדידהו לקיט כניל ושפיר הציאו הרב ותוויט נפיד דרשא דאוהם לפי שאמרו כהלכה וכניה, והיה צזה שלום וצרכה מנאי חמין הרושית צאהנה:

עמרם הקי צלוהס צקיך הכיל:

תשובה תיח

סילית צי אויפאלו ארבעים צמספר עשיק לסי ונחתי שלום צארץ חרניש לפיך:

שוכיט לידידי עוחותי הרב המאוהיג חויצ כמויה ליי צריעדמאכן כיי דיין מלווין צהלכה צקיך סינ:

כתבו צא אלי ולא הניע זמנו לומר שוריה עד היום וצדיח כתיב ענה ומה שהעוור על דברי רש"י ציע טי עיז דיה מי שליקט את הפיאה אדם בעלמא שאינו בעל הסדה דאי צבעל הסדה לא אמר רי אליעזר זכה לו דליל מיגו דזכה לכפטי דאפילו הוא עני מוזהר הוא שלא ללקט פאה מצדה שלו כדאמר צחולין קליא לא חלקט לעני להזיז לעני על שלו והריש פיד דסיאה מיע חמה על רש"י מירושלמי פיה מצנה צי ותוויט פיה מיה מייטצ דעה רשי עיש וכיה חמה על רש"י ויחר על חוויט ונמשכה ויי פיה דפאה דקהני המוכר את שדהו המוכר מותר והלוקח אסור אעיז דהשדה היי מקודם שלו ואיכ מיש מעסקיר דאס מעסקיר שדהו אמאי אינו רשאי ליטול ואיכ שפיר שייך מיגו דאי צעי מעסקיר שדהו ויהא מותר ליטול מחכה עניים לעלמו, ואין לו דמיון למיש חוויט עס צמעסקיר כרמו ולמחר השכים וצלרו דעס חוזר וזוכה צכל הצנאה משאיכ כאן המיגו דאי צעי מעסקיר לככטי ומותר ליקח לקט שכחה ופיאה לעלמו אלו דצרי: **ולפעניד** כראה דהא ודאי אחך שקלר שדהו ונשאר לקט שכחה ופיאה אפילו מעסקיר עכשוו כל נכסיו וגם שדה זו ופירותיו מיע הרי הוא הפקר רק מיכן ולהצא אצל צעשה שחיית צלקט שכחה ופיאה היי שלו ואיכ הוא בעל השדה של לקט שכחה ופיאה זו ויכנו צלא חלקט לעני להזיז לעני על שלו, ועוד דהלקט שכחה ופיאה גם עכשוו אינו יכול להפקיר דהא אינו שלו והפקירא דמלכא הוא לעניים ואין לו צה אפילו טובת הכלה ועיין חוקי ריה ד' עיז דיה לקט וקליח סימן רמיצ קטיו אוח ד'י, אלא דכימא מיגו למפרע מיגו דאי צעי היי מעסקיר לככטי קודם שקלר שדהו והיי יכול לזכות צמחכות עניים והרי גם אס מעסקירו קודם שקלרו ואיכ מעשכים וקלרו וזוכה צכל הצנאה מקרי בעל השדה וישנו צלא חלקט ועיין צפירוש הראשם כדריש מיד עיז אס דוקא צחורת חזרה או אפילו צחורת זוכה מן ההפקר עיש ומכיש צלא חלקט ועיין צפירוש הראשם כדריש מיד עיז אס דוקא צחורת חזרה או אפילו צחורת זוכה מן ההפקר עיש ומכיש צלא חלקט ועיין מעסקירו והיי עושה כמו שעושה עכשוו שקלר כל הצנאה לעלמו היי כקרא צעליו ולזה כחכווין חוויט פיה דפאה שכתב דודאי דכי האי דכרס דרמציס היי דכוותי דודאי שקולר כל השדה ואיכ אפי' היי מעסקירו קודם הקלירה היי כקרא צעליו אס היי קלרו כולו אחיכ ועדיפא דהא חחס הפקיר צפועל והיי עשה אחת שאינו צעליו והכא לא הפקיר אלא דאמרינן מיגו וכמיש ואיכ מה שחילק כבוד מעלמו דהאס זוכה צכל הצנאה משאיכ כאן אכא לא חילוק ידענא דהרי עכשוו ליש להפקיר אלא מיגו שהיי מעסקיר קודם קלירה והרי גם אס היי עושה כן היי זוכה צכל הצנאה דאליכ שלא היי קולר לא היי כאן לקט שכחה ופיאה משאיכ צמוכר הרי צעשה קלירה שכתייב צמחכות עניים אינו צעליו וצעשיר צמלקט

שפיר כהצו חוקי דעיירי צלא ציטול ולככי מדמי ליה לעי חכיות אצל צסיפא ד'י עכצריס אחר כעל חמץ ואחד כעל מלה אלא שהספק אס עכצר עס חמץ ככנס לצדוק והאחרת לאינו צדוק או להיפך איכ לענין ציטול חין ספק צכל דודאי לריך לצעל דאחר ודאי כעל חמץ ודאי לא אכלתיה כמיש חוקי דיה סיינו צי קופות דכולא שפעחא איירי שהככר כיכ גדול דליל אכלתיה עייש ואיכ ודאי יש כאן חמץ ולריך לצעל ואין הדאורייהא צכלל הספק צכל רק הספק צדכצנן אס לריך לצדוק שפיר קאמר דצדיקה חמץ דרצנן וצקימ קושיה פניי:

וממילא מיעוט קושיי דשופטי דצאעה רולה לצעל אלא כיון שכולד הספק קודם צציטל צוב גם לענין דרצנן דינו כספק דאורייהא דכמו שצחויצ לצעל כך עחויצ לצדוק ככיל והשואל הזה היה יכול להקשות קושיהו על כל דברי העור צסי' הליח ועל מקומו חין מספר צראשוכיס אצל האמה כמיש, ומי שחומצו אמה יכחינו צדריך האמה, וצרכה עולם על ראשך כנפס אציך הדושיה:

עמרם הקי צלוהס צקיך הכיל:

תשובה תיז

סילית צי אויפאלו ד'י הדצריס חרמיס ליון לפיך:

מנהם ליון וצונה ירושלמי, יריק צרכה שמיס לאהובי חחתי הרב המאוהיג כמויה גרשון צמענן כיי רב צקיך ע'י לודאס:

יקרת מעכצך קבלתי צדיח ואחר אחרון אכי צה מה שכתקטיה צחוייט סיז דפאה מיש דיה כצמיטה שהציא ירושלמי דהעצו צאוהס מיעוט זה לעניים ולא לעשירים וכו' וקיל הא לריך מיעוטא דאוהס להוליא את אלו שיש צהס סכנה כמיש הרעיז ותוויט לעיל פיד מיש דיה מוריד ועחלק, ואין לומר מעוס דצעי פעמיס כתיב העצו צאוהס חד צפי קדוסיס וחד צפי אמור ושפיר מעטעין עכל חד מילתא אחריכא דאיכ תקטי מיש חוויט לעיל מיכיה דיה הצקר ואעיז דדרעינן מעעצו עצו צלפניס צרפיד וכו' ומאי קושיי הא סיני פעמיס כתיב העצו ושפיר דרעינן כל חד לדרשא אחריכא:

ולפעניד יש לקיים צדיך דצעי פעמיס כתיב העצו צאוהס ועחד אוהס מעטעין אלו שיש צהס סכנה ומחשכי מעטעין זה לעניים ולא לעשירים אצל על העצו הקשה חוויט שפיר לעיש חוקי גיעין ייז אהא דאמרינן מי שליקט את הפאה לעני דלא זכה העני מעוס דכתיב לא חלקט לעני והקי חוקי למיד עמיד מהכי איכ קני העני וחיוך דצחר לא חלקט כתיב לעני ולגר העצו צאוהס מעטע דלא קני וכו' ולריח דמפרס עעמא דרצנן מעוס חופס לצעל חונ יש לומר דמהכא לייף עייש ואיכ חד העצו איצטריך להכי וליכא אלא חד העצו יחירא ושפיר חקשה חוקי יועי חין דרעינן עיני שחי דרשות:

אלא דיש לי עקוס עיון על דברי חוקי הא לצדיי דכיל עמיד מהכי מלרכינן האי קרא צתמורה וייז על לא הפריש מן הקמה יפריש מן העומריס וכו' דלא מהכי ועיין צרשיי עס דיה העצו העצו חרי זימני כתיב וכו' לאשמעין מקרא דהעצו יחירא וכו', ואולי יל דאי להאי דרשא שכתבו חוקי הוי מלי למיחר לעני ולגר יהיה כמיש חוויט רפיד וכתיב העצו לדרשא דתמורה וממילא שמעינן כמי האי דרשא שכתבו חוקי מדכתיב צהר לא חלקט ולא קודם:

ועיין צהנהוה הגראווי עס שמוחק מילה יחירא והוא לכאורה כגד דצרי רשיי הכיל אצל לפמיש לרקו יחידו דהוא מוחק מילה יחירא מעוס דעיקר קרא אינו מיוחד דאיצטריך לדרשא שכתבו חוקי וכוונת רשיי רק דלשון העצו יחירא דהרימ למיחר יהיה וככיל, אך לפי צוב ליתא לעיש לייטצ דצרי חוויט דאכתי תקטי הא חרי העצו כתיב וחי לדרשא שכתבו חוקי לכחוב יהיה, אצל לקימ דצפיר לריך גם לשון העצו לדרשא דתמורה הכיל אליצא דאצי ואליצא דרנא למפקיר כרמו והשכים צשחר וצלרו ועיש צחוקי דיה חך מפריס: **מידו** צלאסיי לקימ דהרי ציה ילפי מקרא דכעשהה יחירא דהפקר זין לעניים זין לעשירים אלא דהירושלמי מקשו עליהו מה מקיימי ציה עעמיהו דציש ועיז מעיני העצו צאוהס מיעוט זה לעניים ולא לעשירים אצל מה שכתבו צמקוס אחר לעניים ולעשירים עיין היעצ צריש עס שהציא לשון הירושלמי אפי' אס אוהס אינו מיוחד לריך למעט אלו שיש צהס

דנבעל סעדה לא חמר ר' אליעזר זכה לו דליס מינו אצל הירושלמי ק"ל דפליגי בחופס לבעיה כרין צביע וכריח צביעין וכריס כמיס חוס' וספיר גס בעל הסדה שאינו יכול לזכות לעלמו יכול לחפוס ולזכות בעציל העני וקאמר ספיר מילפח סיעתה דריא, וסוג הראני בני הצחור החרוץ וסנון מויה צן ליון כ"י צאסיו והוא שמיק לניע סכתב דרש"י פירש כן לעאן דמוקי פלוגתא דריא וסכמיס אי אמרינן חד מינו אצל חרי מינו ר"ח כמי ליל וססויה פרטיי צאדס בעלמא שאינו בעל הסדה עיש והכלעיד כחצחי:

אבל גוף קושיי הריש תמוה בעיני דהרי סס צמיצ פיה חריא וכי האיך העני הזה מחליף דבר שלא צא צרשוחו אלא מזכה את העני בכל הגדיס וכו' וסרי כחצ ר"ן צביעין כ"י שאין הסופר יכול לזכות לבעל צמה סהוא סלו עיש ועיין צהעני רכ"י ק"כ וכ"כ הרמ"ש סאין ארס מזכה סלו לאחר עיי עלמו ועיין צחוי"מ ס"י קפ"ה וצמיצ פיו מעירוצין הי"כ וא"כ ע"כ כשהוא מזכה את העני בכל הגדיס היינו עיי אחר דנבעיה צהגדיס. סלו איי לזכות לעני צמה סהוא סלו וגס לשון מזכה הכי משמע וכיון דאיכא אחר אעאי לריך לזכות לו בכל הגדיס הלא די לזכות לו חק בעצולת הלקט וצביעילין שמהנה עליהס עיש צריש וצסלמא להכמיס י"ל דאוחו אחר סעזכה לו כל הגדיס הוא עסיר ולא זכה צלקט אצל לריא דק"ל דזכה ספיר יכול לזכות לו הלקט עיי אוחו אחר שאינו בעל הסדה ומאי קאמר ר"ח וכי האיך העני הזה מחליף דבר שלא צא צרשוחו וספיר קאמר צירושלמי מילפח סיעתה דריא והולרך לסנויי לדצריהס דרנבן קא"ל ואיכני יודע מהיכא משמע ליה לריש דבעל הסדה גופא יכול לזכות בעציל העני וליע, וצזה אהן החוטמת צצברי סלוס ואמת. כנפשו וכפס ידירו מחוטנו דוסיח צזהנה:

עומס הק' צלוהס צקיק הכ"ל:

תשובה תיש

שוכ"ט לכבוד אהוני סיב ידיכיפ הרב הגדול חו"צ לדיק ונכי כשיח מויה יעקב יחוקי צריכוואלד כ"י אצדקיק סעינדעט:

אחדשית צזהנה עהה צחמי עדיח על דבר הקושיי שהקשיח לשיעח ר"ח מוין צצנא"ש כדריס כיט דגס על חרומה שהיא ציד כהן יכול היסרלל לסאול עליי והקשיח עיי דאיכ למה אינו מועיל שאלה צהקדש כשצא ליד גיזר אפילו למיד עירוכין כ"ג י"ש שאלה, והנה סוחא דידך לא ידענא אן מלאת שהריא מוין לא ק"ל צלאת כן גס צני הקדש ומה שהקשיח על הרננציס וכחצת שכן סיצר הרננציס פ"ד דחרוומח הי"ן לא עיינח יפה דפכק סס דמועיל שאלה צהרומה ולא חילק צין צא ליד כהן וצין לא צא ועיי כחצ סס היה צחמילא ססור כריח מוין וחזר צו וכחצ מאחר סכי הרננציס המפריש חרומה ומעשוחס ופענע שלא עשה אלא הפרשה לחוד ולא צא ליד כהן עדיין עיש ואדונב לכווארה משמע מדצרי הרננציס פ"ד כדדריס הי"ן דפכק י"ש שאלה צהקדש ולא חילק צין צא ליד גיזר ללא צא משמע דאפילו צא ליד נצאי מועיל שאלה אך זה י"ש לדחות דמאחר סכתו וכפס צכשאלין על כדרי איסור ומחירין אוהו כך כשאלין על כדרי הקדש ומחירין אוחו כרחה דרק צאופן שהס כדדרי איסור שאין צו אלא דיצורו צלצד אז מועיל שאלה ולא אס י"ש דבר נוכח על דיצורו סצא ליד צצאי דאז לא הוי דומיא כדדרי איסור אצל מ"מ הלא לרקו דצרי ההי"ן דגס צבי חרומה סמך עלמו על העשעמעות ואיני יודע סוס ר"ח קושיי על הרננציס, וציותר חכי תמה עליך שהקשיח למה אינו עוצר צני הקדש ולי"ש סירוצן החוס' דצא ליד צצאי דהא גס ציד כהן מועיל שאלה וכמדומה סכוכתך למיש חוס' פסח"ס מ"ז ד"ה הו"ל ואצמיע והנכת דכונחס דצא ליד צצאי אינו מועיל שאלה אצל צחמת אין זה כונח חוס' דצ"ל למה אינו עוצר צחמן גבוה הא אי צעי מיתשל עלה וסרלו דצא ליד צצאי לא אמרינן דמשוס אצמיע הוי כסלו ואי צעי פדה כמי לא אמרינן דאס היה מיתשל או פודה היי קונה קנין חדש דאטו כחצוב חמן של ככרי כסלו הו"ל ואי צעי קני ל"י וכונח החוס' צחקוס שהנכרי רולה להקנות לו או סיכול ללקחו צלא דעה וידיעח הנכרי והיה סהיו יכולין להקשות הכי עוצר צחמן של הפקר דשייך וודאי אי צעי קני ל"י ואין כונחס דאינו מועיל שאלה צצא ליד צצאי אלא אפילו מהני לא מיתחצ כסלו צצציל זה והנע

סמלקט לעני דשייך מינו דאי צעי מפקיר ככסי וסרי עני צסעה לקיטס ואי"ש:
ועוד כ"ל סנרז יסיה דלא מהני מינו אלא אס י"ש לו מינו לזכות צו צחורה לקט סכחה ופאה כמו צעסיר מינו דאי צעי מפקיר ככסי והוי עני ויכול לזכות צו צחורה מחנה ענייס אצל צני צעמיצ צחמנות ענייס ל"ל עינו דאי צעי מפקיר סדהו וצחוחתה וצו"ל ל"י דהא קי"ל דהפקר פטור ממחנות ענייס כדקחתי מיד פ"א דפאה ופסקוהו הרננציס פ"ד ממחנות ענייס ס"א וא"כ אי מפקיר ל"י אינו יכול לזכות צחורה ממחנות ענייס רק צחורה הפקר ואפילו עסיריס יכולין לזכות צו וא"כ אין לומר סיכול לזכות לעני צחורה ממחנות ענייס צמינו שהיי מפקיר והיי יכול לזכות צחורה הפקר:

ועוד צה שלישיה לחלק צין מכירה להפקר דרעציס פ"ד מנדריס הי"ד כחצ ההפקר אעפ"י שאינו כדר הרי הוא כמו הנדר שאסור לחזור לו צו עיי"ש וכן הציח הטור דצרי צחוי"מ ס"י עריג וכן לשון המחצר סס ס"ד וציאר צקלויח סס דהפקר הוא של המפקיר עד ס"זכה צו אחר ומסויה ק"ל לרש"י דהפקר ויקרי דעת אחרת מקנה אלא שאינו יכול לחזור צו אפילו קודס סיזכה צו אחר עיי"ש צחריכות ולא חקסי מסוגיא דס"ה"י פ"ד כדדריס דלא קי"ל דהפקר כמהנה עד דלחי לרשות זוכה עיי"ש צחאסוכיס דהס מיי"ר רק לענין חורה דלרי ס"ל לרי דיכול לחזור עד דלחי לרשות זוכה וצזה לא קי"ל כן אלא דאינו יכול לחזור מהיה מיד סהפקיר ומדצבן עד אחר ג' ימים אצל מ"מ ממונו דעפקיר הוא עד דלחי לרשות זוכה [ומה סחקר קלויח סס דאיכ צהפקיר ומה לא היי הפקר דהא אין היורשים חייציס לקי"ס כדרו כחצו"ר צחוי"מ סימן רכ"צ ס"ד צהגיה, לפעניד לא קסיי מיד לפמי"ס חוס' גיעין י"ג קדיה והא לא משך דציסרלל לא פסק כמו ממנונו דמכחו יורשים [עיי רעצ"ח כדריס דליד ד"ה ח"ל] וא"כ צחמן סאהר יכול לזכות צו צעיכ סלו וא"י לעכצ דהא אינו יכול לחזור משוס כדר ופסק כמו ממנונו אינו צחורה ירושה כלל ואינו מוריש אוהו לצניו דהא אפ"י דבר שאין צו ממש או עוצח סכאה קי"ל צחוי"מ סוק"י ערי"ז דאין היורשיי יורשים וה"כ כדוח"י אינו מוריש לצניו וממילא הוי הפקר גנור כמו ככסי הגר סמת שאינו צא לרשות יורשים כלל ואי"ש, ולפי"ז צחכירה ספיר הנוכר מותר אף דהסדה היי מעיקר סלו מ"מ צסעה סכתחייצ צחמנות ענייס אינו סלו כלל וילאה ורשותו לרשות לוקח אצל אס מפקיר סדהו כל זמן שלא זכה צו אחר עדיין הוא ממון סלו וכי הדר זכי צחמנות ענייס ספיר מיקרי בעליו ומזוהר צלא חלקט לעני להזהיר לעני על סלו, והיינו סכתו הרננציס כפיה ממחנות ענייס צני המפקיר כרמו וכוי מפני שהיחה סלו והרי הוא סלו פ"רוש שהיחה סלו דהפקר הוא ממונו של המפקיר עד שלא זכה צו אחר וא"כ דצרי רש"י ככוכיס דנבעל הסדה ל"ש מינו דאי צעי מפקיר ולקי"מ:

וע"ל רעעיס לו אשיצ הנה צביעין י"ג אמרינן ע"כ לא קאמרי צבן החס אלא דכחי"ב לא חלקט לו לעני אצל הכא לא והקטו צהוס' למיד כל מילתא דאמר רחמנא ליה אי עצ"ד מהני איכ ק"כ העני וסרלו דהכא צחר לא חלקט כחי"ב לעני ולגר חנוצו אוחס משמע דלא קני עיש, מנאר חעי"ב דבעלמא קנה סכא לא קנה דגילתה חורה צפירוש דאי עצ"ד לא מהני וכמי"ס סהוקי והכי משני צהדיח צגמ' תמורה ויי"ו ומעחה חני אומר דס"ל לרש"י דהא דאמרינן צביעין סס ורי"א האי לא חלקט מה עצ"ד ליה מיצעיח ל"י להזהיר לעני על סלו ופירשי"ע עני הרחוי לעול פאה ויש לו פדה הזחירו הכחצו להכיח צה פאה גס זה צכלל האזורה שלא ילקט לעני אחר וכמו סדרשו חכמיס לא חלקט לו לעני אפילו צשל אחריס דריש ר"ח צשלו שלא ילקט לעני אחר הנעל הסדה עני שאסור ללקט לעלמו אסור ללקט גס לעני אחר וכיון דכחי"ב סעזוב צחר לא חלקט גלי רחמנא דאעלי"מ ולא קני וא"כ לא מהני סוס מינו דצחדיח גלי רחמנא דלא קני וזה סכתו רש"י צצ"מ דאפילו הוא עני וזוהר הוא שלא ללקט פאה וסדה סלו ופי"ו שלא ללקט צין לעלמו צין לאחריס דאליכ היי לרש"י לפרש שלא ללקט לעלמו ואי"ש:

אבל גס צלחסי"כ כ"ל דצרי רש"י ככוכיס דהרי צביעין סס הוי ק"ל לריח דפליגי צחופס לבעיה צחקוס סחצ לחחריס ולא מעעס מינו אלא דריפ דחי ליה דילמח עעע"א דרי"א משוס דק"ל חרי מינו וסעמח דחכמיס משוס דכחי"ב לא חלקט וכחצו חוס' דריחיו בעלמא הוא וכוי וא"כ פליגי צחמת צחופס לבעיה ועיין חוס' צ"מ ע"י ד"ה ולימא ולפי"ז רש"י צצ"מ פירש לפ"מ דק"ל לעולא סס דפליגי מעעס מינו

וסגנו נעלמת הרי פדיה וודאי עסקי אפילו זה ליד גנאי ופיכ דאפינ דאפטר זהכי גינע לא מיחסנ כשלו נעבור זס קודם טענה זאה וסנן ואדרבה עטמע מדברי חוקי אלו דאפי' זה ליד גנאי מועיל שאלה כיון שהולכו לחדש דעסוס זה לא מיחסנ כשלו ולא כחכו נפטימוח דאינו יכול לשאול עליה אס זה ליד גנאי:

אמנם השיך צמויע סימן רכיה הניח הסוי רבי כללאל סכי צעס חידושי רשניח פ' גיט דלא מהני שאלה צהקדע סנח ליד גנאי מכיש דחרומה ציד כהן והרי עזאזר דרק מקי דחרומה ילפינן ואיכ לטיעת ריש עמינ דמהני גני חרומה אפטר דגס צסקדע נמי מועיל שאלה ואפטר לומר דאפילו לדעתו גיכ אינו מועיל שאלה צהקדע דחמיר מחרומה וכמו שהאריך עס השיך צרחיח עיט:

ובר מן דין גיל לחלק צצכרח צין הקדע לחרומה ואסכרח טעמח דמילחח לעה לא יועיל שאלה צהקדע כשנח ליד גנאי יותר מחס לא זה ליד גנאי והנה השיך עס כחכ דקודם שנח ליד גינצור אחי דינור ומנצל דינור אצל כעטעה מעשה שנתנה ליד גנאי לא אחי דינור ומנצל מעשה ונגוף קצרת השיך לא ידענח אס הננאי לקחה צלח ידיעתו ואז הוא לא עשה מעשה אס נחמיר צזה לא אחי דינור ומנצל מעשה ואס כניס דברי דלא אמרינן צזה לא אחי דינור ומנצל מעשה ליחח לדברי השיך דלא כוכר צעוס מקוס נתן ליד גנאי אלא זה ליד גינצור ואדרבה אז הי' נוקוס צלחש לומר סכרח זו צחרומה דעס הוא הנותן כדכתיב ונתן לכהן אח הקודע אצל איכני יכול להחליט צזה, ולפי קצרת השיך גיכ יס חילוק צין הקדע לחרומה דצהקדע מעשה שכו עכותן להקדע מורה על איסיר לזרים ילבן אין דינור מנצל מעשה וקיים מעשה שלו שמוחה על שאין לזרים חלק והיחר צו משאיכ כתיבה חרומה ליד כהן זה אינו מורה כלל שהוא חרומה ועל האיפור לזרים ואס תאמר אחי דינור ומנצל דינורו סקרח עלי' עס חרומה אין מעשה הכתיבה לכהן מורה כלל על איפור לזרים והנן זה כי קלרתי:

עמס הק' צלוהס:

תשובה ת"כ

שוכיט לכבוד אהובי מחותני הרצ הגאון הגדול לדיק כציר מויה אליעזר זסמאחן סופר ניי אצדקיך פאקע יעיח:

יקרת מכתבו הגיעני וענה צלחי עדיח מה שהקעה צספרו על הרמציס פי' דחרומות הייח שכהנ וכזיר שסנג וטעה יין של חרומה וכו' משלמין את סקרן ולא את החומש וכחכ כימ והעבס כיון שהח אכור ציין אף אס הי' חולין לאו שתי' הוא ועיין שיך יורד סימן קי"ט איכ צסוכה דף מיצ עונת העוף שנמלח צין אגפוס וכצבור מחטח עוף הוא ואכלה פטור וסוס טצדימ וחיפוק ליי כיון דעולת העוף הוא כצלה ואכור לו מסוס כצלה צלי איפור קדשים ומעילה איכ אינו הנאה כלל ולהכי פטור מקרנן מעילה עיש מיח כלל כיצ פינ, וצהשקפה ראשונה אמרתי לפמיש חוס' מעילה מי דיה ואומר דהיכח דאיכח שינוי רשות מועל צפוגס ולא כהנה והיכ איכח פוגס ושיכיי רשות דכיון דלעסי' קני' כדאמרי' צכחצות ליי עיז ועיין חוס' פסחים דף כיס דיה צדין ומייצ קרנן מעילה אף שאינו כהנה דכפשו של אדם חותה צאכילה איפור וסנצ ראיחי שמעלחו צעלמו כי קלת כעין זה והציח צעס ספר אמרי ציכה דמצינציס צפיהימ מצוחר דלא סיל כן ולא מלחתי מצוחר וגס לא ימצחר וגס הק' על טיעת חוס' איכ מויק הקדע דפטור היכי משכחת לס והאריך לתרן ואיסתמיטתי' להו דברי חוס' צמעילה דף הניל דיה מה דמויק הקדע דפטור היינו היכח דליכח שינוי רשות וכדמוחה נחחלק להס שינוי רשות צשינוי מעשה:

ועוד אמרתי צחחילת העיין דכימ לא כתב רק דלאו שתיי' הוא אצל הנאה מיהח הי' ועיין חוס' פסחים כיצ עיח דיה וריש ומחשטיק סיי' מצינ סקייד ולכן צחרומה דאינו מייצ רק על אכילה ושתי' שפיר פטור אצל מעילה דמייצ גס צעחר הנאות שפיר הי' מייצ הי' לאו מסוס טצדימ וגס זה מלחתי עס צעס הכי זוגי דרצנן והח דחה זה מדברי סמייע סיי' רליד סכתב דאין אכילה האוכל נחשנ לו הנאה ואדרבה מלעטר הוא שעבר על איפור דחוי' צאכילתו אף שהי' שונג ולכן לריך להחזיר המעות עיש אלמח דגס הנאה לא מקרי עיש גס צזה מיטצתי מחחילה אצל אין רחי' מדברי הסמייע דהתס שאני שלא הי' כוהן מעות צצציל הנאה זו ואדרבה מלעטר ואפי' הי' משלמין לו צצציל הנאה זו לא הי' חפץ צה ואיכה שווה לו כלום לכן לריך להחזיר המעות אצל הנאה מיהח הי' ושפיר מועיל ולקיימ:

אבל לפעניד אין כוונת כימ מסוס דכפשו חותה צאכילה הי' ועיין צשיך סיי' קייט צמוכר לחציו דציר איפור צחזקת כסר ואכלו דלריך להחזיר המעות הוא רק מטעס קנס אצל כונתו למיש הרמציס עס היצ אחד האוכל דציר שדרכו לאכול ואחד השותה דציר שדרכו לשתות וכו' ועיין צכימ שזה כלמד ממחני' רפיצ דמעיש וצמעטר סכי פטיטח דאינו רשאי ליקח צדמיו דציר האפור צאכילה הינ צחרומה אס הוא אי

וסגנו נעלמת הרי פדיה וודאי עסקי אפילו זה ליד גנאי ופיכ דאפינ דאפטר זהכי גינע לא מיחסנ כשלו נעבור זס קודם טענה זאה וסנן ואדרבה עטמע מדברי חוקי אלו דאפי' זה ליד גנאי מועיל שאלה כיון שהולכו לחדש דעסוס זה לא מיחסנ כשלו ולא כחכו נפטימוח דאינו יכול לשאול עליה אס זה ליד גנאי:

אמנם השיך צמויע סימן רכיה הניח הסוי רבי כללאל סכי צעס חידושי רשניח פ' גיט דלא מהני שאלה צהקדע סנח ליד גנאי מכיש דחרומה ציד כהן והרי עזאזר דרק מקי דחרומה ילפינן ואיכ לטיעת ריש עמינ דמהני גני חרומה אפטר דגס צסקדע נמי מועיל שאלה ואפטר לומר דאפילו לדעתו גיכ אינו מועיל שאלה צהקדע דחמיר מחרומה וכמו שהאריך עס השיך צרחיח עיט:

ובר מן דין גיל לחלק צצכרח צין הקדע לחרומה ואסכרח טעמח דמילחח לעה לא יועיל שאלה צהקדע כשנח ליד גנאי יותר מחס לא זה ליד גנאי והנה השיך עס כחכ דקודם שנח ליד גינצור אחי דינור ומנצל דינור אצל כעטעה מעשה שנתנה ליד גנאי לא אחי דינור ומנצל מעשה ונגוף קצרת השיך לא ידענח אס הננאי לקחה צלח ידיעתו ואז הוא לא עשה מעשה אס נחמיר צזה לא אחי דינור ומנצל מעשה ואס כניס דברי דלא אמרינן צזה לא אחי דינור ומנצל מעשה ליחח לדברי השיך דלא כוכר צעוס מקוס נתן ליד גנאי אלא זה ליד גינצור ואדרבה אז הי' נוקוס צלחש לומר סכרח זו צחרומה דעס הוא הנותן כדכתיב ונתן לכהן אח הקודע אצל איכני יכול להחליט צזה, ולפי קצרת השיך גיכ יס חילוק צין הקדע לחרומה דצהקדע מעשה שכו עכותן להקדע מורה על איסיר לזרים ילבן אין דינור מנצל מעשה וקיים מעשה שלו שמוחה על שאין לזרים חלק והיחר צו משאיכ כתיבה חרומה ליד כהן זה אינו מורה כלל שהוא חרומה ועל האיפור לזרים ואס תאמר אחי דינור ומנצל דינורו סקרח עלי' עס חרומה אין מעשה הכתיבה לכהן מורה כלל על איפור לזרים והנן זה כי קלרתי:

אמנם לי כראה טעס אחר דהנה שאלת חכס ילפינן חגינה דף יורד מלח יחל דצרו הוא אינו נווחל אצל אחרים מוחלין לו על דצרו ועיין צרמציס פיו דצצנעות והנה יס לנו צ' אופני הקדע האחד אס הקדיש שוס חפץ נגצרה הן קדושת הגוף או קדושת דמים לציה וזה הי' הקדע פה ואפילו לא זה ליד גנאי וזה דווח לנדרי איפור אמכס יס עוד הקדע אחר שיהיה קדוש קדושת דמים ומועלין צו אס הקדע זכה חפץ מן הפקר אשר לא הקדיש שוס אדם רק סגינצור סקדע עשה צו קנין או אדם אחר זוכה צו להקדע וזה נקרח הקדע מחמת קנין ויס לו כל דיכי הקדע יען שהוא אמון נצוה, ועיין קייענ צרינ נדרים ליי אהח דהיתה לפניו ככר של הפקר ועיין קלויח סיי' ר' מה שהאריך צזה ולפי' קודם שנח ליד גנאי דאין כאן אלא הקדע פה יען שהוא הקדיש ועל דינורו יכול לשאול כיון שהקדע הוא מחמת דינורו ואחרים מוחלין לו על דצרו אצל כשנח ליד גנאי דאז יס כאן איפור הקדע גס צלח דינורו אלא מחמת קנין טיעס להקדע צממון זה איכ מה צכך שנמחל דינורו הלא אכתי נעחר קנין הקדע ולא פקע להיות ממוכס כמו אס מקכה להדיוע שאיי לחזור צו והנן וכיי צהקדע אצל צחרומה גס לאחר שנחה ליד כהן אין עלי' איפור לזרים אלא מחמת עס חרומה סקרח עלי' וזה הוא איפור שנח מחמת דינורו ואחרים מוחלין לו על דצרו ומשויה סנצור ריש עמינ דמועיל שאלה אפילו זה ליד כהן וזה ככוון וישר צצכרח:

ואני מתספק אס שואל על חרומה צציר כהן לטיעת ריש מניין אס הכנה מחויב להחזיר לו חרומה כיון דשואל עלי' ולא היתה חרומה מעולם וחולין לא דנה ליתן לו או דילמח כהי דאיפור שנו הלך אצל ממוכו של זה לא פקע ועיין רינ נדרים פיה דיה רצח אחר שאני חרומה, והנה יס לחלק דלא דמי לשס דהתס זכה צו מן ההפקה אצל הכח מייני' קח זכי דחא יס לו צה טונת הנאה כיון שכתכה לו חורה רשות ליתן ונתן לכהן אח הקודע ייל טפי סלריך להחזיר לו ודויק צחילוק זה, ומדברי הראיש צנדריס דף כימ מסמע שאיל להחזיר לו שחחר שהציח דצרי ריש עמינ כחכ וליל דמשיה לא מקרי דשילימ דלא סכיח סיסחל עלי' אצל כל זמן שהוא צידו זימנין דאין לו חצווח לאכול ומייתסיל עלה ואכיל לה ומשמע שאס הוא ציד כהן ליש היע דאין לו חצווח לאכול ומייתסיל עלה ואכיל לה ואיכתיח דהכתן לריך להחזיר לו חרומה איכ גס ציד כהן סייך טעס זה ולמה

תשובה רכ"ב

ש"ת צ"י אויפאלו ד' רחם הרמיה לפיק :

שוכים לגבי חסווי הרצני החויצ וכו' מויה זן ליון
כ"י וכו' אל"ש :

מכתבך קבלתי ושמחתי בשלומך וגם אחנו שליח החוסים
ועתה נחתי עדיהם שהנחל קושי' הגאון מוהרש"ק
חיגר ז"ל [פי' חסו' רעקיא קושי' קמ"א] על דברי הרמ"ע
מעלנו בהשגחה ס"י פיה שהקטנה לו השאלה בעטנה פ"ח דפרה
וכחלקו עליו חזירו ר' יודא ור"י ור"ש דלחכי קמס וחכמים אומרים
והשיב הרמ"ע וז"ל מיום שפעדתי על דעתי אני שוכה זה
דברי ר"ע ור"י ופליגי עליהו ר"י ור"ש וע"ז הקטנה דעה יכנה
זהאי דביטין כיה פלוקח י"ן עזין הכותים וכו' דברי ר"ע ר"י
ור"י ור"ש אוקרין דזהאי ליכא לעינר לשוכה דברי ר"ע ור"י
דהא פרכין עס דביטין דר"י אדרי' דזהאי דהלוקח י"ן אוקר
דס"ל אין צריכה וזהאי דה"ז גיטך ק"ל ד"ס צריכס. וכהצנח
דבעירובין ל"ז אומרינן אף זהאי דהלוקח י"ן דזוגי קחתי
וכמיס הרמ"ע בעטנח דפרה, ולא כוונת יפס דק עולא קאמר
הכי דרחס לדאיו מעתה"י אצל רצ דאמר ליחא לעתה"י עדתחי
היו לא ק"ל זוגי קחתי וכו' קושי' דביטין כיה ע"ס ועל
זה שפיר קטנה קושי' הגרעקיא דאיכא אחאי לא קחתי וחכמים
אומרים, ועס שהעירכות מעדה כ"ז עליה צניח הג"ס טעא וכו'
דברי ר"ע ר"י יוסי ור"י ור"ש מעשרין וכן מכתובות ע"א
דקאמר אימא ר"ע ור"י ור"י אומרים הוא כותן ור"א אומר
היא נכנה ולא קאמר וחכמים אומרים וחכמים מעשרין, ולא
ידענא מה קשיא לך דהרמ"ע ה"י שוכה נחמה זכ"ל הכי
זוגי זוגי כמו שטנה בעטנה דפרה ומכ"ס דלקימ מהאי
דכתובות דגס דגמרא אומרינן ואח"ל זוגי זוגי קחתי :

אבל גוף קושי' הגרעקיא לפעמיד לקימ דלא"ז דביטין עס
ע"כ לריך למחתי ר"י דהר"י כדי דתקשי לן ר"י אדרי'
וכדע חילוק זין חולה דרעה עלמו דאין צריכה וזין חולה
דרעה אחרים ד"ס צריכה ולרצח כמי דס"ל דאין חילוק וטעמא
מש"ס שמה יבקע הכוד לריך למה"י ר"י דהר"י כדי שנדע
דח"ש לטמא ימות אפילו זנות מועט כ"י שנדע דהא דמכסרי
בעטנה דהמה דופן לכוכה היינו מטוס דלא גזר כיון דמייחא
כוולא ולאו אדעת"י ע"ס צוכה כ"ז וחזין, אצל דע בני
הסו"י פלפוליס כאלו ראויין להגאון המנוח מוהר"ם ורע"א
ז"ע ודכוותיהו אצל לעירי הללן טוב להס לעיין בגמ' וסדרת
תוס' וראשונים ואז יללימו ואז יסכימו אצ"ך דושו"ע בהנה"ב :

תשובה תכ"ג

ש"ת צ"י אויפאלו ג' חיי שרה כ"י ע"ה לחנניה לפיק :

ישאו הרים שלום לכבוד הרצ החויצ, מעטתו זך ונקי
כפ"ה מויה שמעון פאללאק כ"י אצ"ר דקימ
יעמרינג והגבילות :

יקרה מכתבו דברכת מו"ס הביעני וצ"ך אשיבנה ואשר זה
על ד"ה והוקיף להפליא על רצונתי הש"ך והטו"ז
צו"ד ס"י רכיח סליה שהבינו בכוונת השונת הרא"ש שהביא
רמ"א עס דאין המרס השני חל נגד הראשון מטוס עניד לא
מ"ה, וק"ל דאיכא זכ"ל דוכתי דאמרינן דאין שנועה חל ע"ד
איסור וכן לבעל חת העלוה למה אמרו מלד מושבע ועומד
ע"ה סיני ח"ל מלד אע"פ, ועכ"ה כיון דבעטנה הסצועה
בדין אינו עובר אמרינן דרחמנא ל"ש אע"פ ואיכא צהרס
השני כמי צטעה שטשו הירס השני אחתי איכס עובריס על
חרס האי ל"ש אע"פ, הנה גוף הקושי' והס"י הוגד לי כי
כ"ר. כחוצה על ססר שו"ת סני יוסף להגאון מויה חכמיא
ליפא מפרעמישלא ז"ל, ואך מעלתו לא נזהר דבריו והקטנח
גס בשנועה על דבר איסור ושכ מה כ"ה דארג"ה שייך הל"א
אדרבה כשנע לקיים ד"ה שלא לאכול דבר האסור :

ואמנם גוף הקושי' איני יודע על מה תקוב אס על הלשון
שאמרו כצ"ר ד' מושבע ועומד מה"ס הוא דמשעע
אלו ה"י מושבע ועומד שפיר לריך קרא דחל נזירות דבלא
קרא היו ס"ד דאינו חל לבעל מלוה, דילמא נחמה הפירוש
דאס הוא מושבע ועומד הו"א דאינו חל מטוס אע"פ [ועיין
כוציק או"ח ס"י ל"ז שטעמ' על לשון זה מושבע ועומד מה"ס
ואי"ה לטלן עוד כדבר מו"ה] ואס הקושי' על הא דמלריך
קרא בשנועה כ"ה וכו' דאין שנועה חלה לבעל חת המנו"ס
ח"ל

גם אס הוא חולין הוי דבר שאין דרכו לאכול ואינו חייב
חומש על אכילתו בשוגג ועיין סו"ס שנועות כ"ד דגס לעסקנא
כשאר בשנח דנבילות ומריפות מקרי אובלין שאין ראוי
וזה כונה כ"ע כיון שהוא אסור זיין אף אס הוא חולין לאו
שתי' הוא מטוס דהוי אין דרכו לאכול ואובלין שאין ראוי
דמסור ג"ה חרופה אצל לעינ מעילס שפיר הוי אכילס והנחה
אף שאין דרכו לאכול ואובלין שאין ראוי הנחה מיהא הוי
ומי"ז אי לאו מטוס דהוי שד"ע :

אמנם לפעמיד קושי' מעיקרא ליהא ועס דפטיטא ל"י דמליקה
עולת העוף אסור מטוס ככלה לדידי פטיטא לי
להיפוך דאינו אסור מטוס ככלה ומנא אמירא לה שהרי מטנה
שלימה שכינו צנחמים ס"ז ע"ז וכולן אין מעמלו צניח
הנליעס ומריס"א אע"פ שפסקו מליקה מטהרתו מדי ככלה
וכן פסק הרמב"ם פ"י מפסוקה"ק ה"א והשחא ועס חטאה
שפסק לגבוה והרי אמרי' בחולין קיף דככלה לא הוחר עכלל
לכה"ס דכי אישחרי מליקה לגבוה וכה"ס מטולחן גבוה קז"י
ומ"ע אע"פ שפסק לגבוה מ"ע מליקה מטהרתו מדי ככלה
כ"ס עולת העוף שפסק לגבוה ממליקה מטהרתו מדי ככלה
אע"פ שאסור לאכול לכה"ס היינו מטוס א"י הקדש דעולה
כולה כ"ל והרי חטאה פסולה כמי אסור לאכול לכה"ס ומ"ע
אע"פ שפסק גס לגבוה מ"ע מליקה מטהרתו מדי ככלה
כ"ס עולת העוף שפסק לגבוה ומליקה מטהרתו מדי ככלה
שמליקה מטהרתו מדי ככלה לטדיות ועוד אס"ד דאסור
מטוס ככלה איך הוחר להקדשה הא לא הוי מעסקה ישראל
מן המותר לישראל ועיין רש"י ותוס' זש"ס פ"ה אע"כ דאין
זו איסור ככלה כלל ולק"ע :

תשובה רכ"א

עוד להגאון הכ"ל כ"י

על דבר אשר כתבתי לחדש דמליקה עולת העוף אינו אסור
לכה"ס מטוס ככלה מהני ראיות שהנחתי וכתב מו"ס
שנחטוה ריב"א ס"י ע"ט פ"י ופ"א לא כתב כן עיינתי עס
ומה שהניח מצינוה לי"ז עס מ"י ז"ר שאכל מליקה ואדרבה
משמע להיפוך דלמד מ"ד במקדש הותרה ולמד מ"ה לכה"ס
הותרה ולשון לכה"ס הותרה משמע אפ"י יש זו איסור אחר
שאסור לכה"ס מ"ע איסור ככלה אין זו וכ"ס למ"ד במקדש
הותרה ככלה אפ"י לישראל אף ש"ס זו איסור זרות :

ומ"ש דלא ניתנה מליקה זזה להיחר אכילה הוא סדרת
דדויה דגס דחטאה עוף אמרינן בחולין דלא מקרי
הותר מכללו מטוס דמשולחן גבוה קז"י והיינו מטוס דאינו
כצילה לגבוה לא ה"י כמי ככלה לכה"ס והוא מציח עס
ד"ס איסור ככלה ממליקה עולת העוף ולדידי משמע מש"ס
להיפוך :

ומ"ה שהניח מעמדות ע"ד סוף ט"א זכהן שאכל מן האימורין
דקאמר לאו דזרות לא קתיבעי' ליה וכו' אינה ראיה
כלל דסס קאמר דלגבי אימורין הוי כזר ויש זו לאו דזרות
וע"ה אף שהוא כזר לגבי מליקה עולת העוף ו"ס זו מטוס
לאו דזרות מ"ע מטוס ככלה אין זו אפ"י לרי"ה צימחה לי"ז
והרי לריך קרא דמנחות דף מ"ה דלא כ"מא הו"ל ואישחרי
מליקה לגביהו אישחרי כמי ככלה ודיכו לאסור בחולין ובהנה"ה
היכא דככלה כמי לגבי גבוה אצל לא בעולת העוף דלא הוי
כצילה לגבי גבוה :

וב"ן מה שהביא מרש"י מכות י"ז ע"ז ד"ה זר אינו ראיה כלל
דרש"י לא כתב רק דכהן לגבי עולה זר הוא ומ"ע אין
ראיה מזה דא"ה צ"ה איסור ככלה ממליקה עולת העוף לכן
איכ"ה ז' עדעתי מנחה הכי ראיות שהנחתי בשנוותי [סימן
הקדום] ועיין צנחמים פ"ו מפסוקה"ק ה"ט :

וצ"ע קלה למ"ד צימחה ל"ד דזר שאכל מליקה אין זו מטוס
ככלה דמקדש הותרה איכא לונה לריך קרא דמנחות
מ"ה ככלה ומריפות לא יאכלו הכה"ס מראשחרי מליקה לגביהו
אישחרי כמי ככלה הא לישראל כמי אישחרי מליקה ואפ"ה
כאסר להס כצילה ומריפות ומהיכי תיחי להול"א כה"ס מן
הכלל ז"ל דצינחא ק"ל כ"מ צימחה דלכה"ס הותרה ולא
לישראל וא"ש דר"י עס אפסר דס"ל כ"ר קפ"ה צימחה כ"ל
לכן אמר פרשה זו אליה עתיד להרשעה, ודי ישלח לנו חת
אליה הנביא צמחה צמחו, וירחם על שארית עמו, ויצטר
הקול"ס מן הכרס עד חומו, כנפשו ונפס ידירו מחו המלחם
לרחמי שמים :

עמ"ס הק' צלוהס בקיף הנ"ל :

היל עמוס אעלמי. זס ודאי אינו קוסיא דספיר אינטריך קרא
 זכטצע על הסכר לאכלנו ואחייב נכצע שלא יאכלנו דאין
 שבושה שניה חלה לזכר עמוס על שבושה ראשונה דאי עמוס
 אעלמי לא סייך הכא או עמוס חיי החוס' נחמורה ויזי עיל
 דיה וספחא דבאיסור שגדה מלכו ליא אעלמי או עמוס שגדה
 הראש' נחשו' כיון כיון שאפשר לזכרו ליא אעלמי והאי שבושה
 כיון שאפשר ליטאל על הראשונה ולזכרה ליא אעלמי וספיר
 לריך קרא דאין הסניה חלה :

סידו גם על החי' יס לי לרון לפעיש חוס' שבושה די דיה
 אזל דזכטצע על הסכר שיאכלנו וזקרו ליס והחירו
 זו שבושה זריקה לא הוי החיס' ואף דזכטצע זריקה אכתי לא
 עבר על שבושהו מיז מהני החללה שבושה זריקה כיון דעיי
 הזריקה ודאי כיון שבושהו הוי בעבר השחא, היז נכצע
 לזכר המלוה כיון שעי' שבושהו יעבור אמימרא דרחמנא דאס
 החול ודאי יזכר המלוה דזכטצע עשה וליה הוא כמיז הרשע
 כדריס עיי לענין כדר עיש איכ הוי כאלו עבר השחא אמימרא
 דרחמנא וספיר ייל דלא מהני ואין השבושה חלה, ואין להשיב
 דכאן אינו ודאי שגי' שבושהו יזכר המלוה דהא יכול למיחטל
 עלה וספיר יכולה לחול דהוא ליחא דהא השבושה מלך עלמה
 אין לה חלות ורק עמוס שחמיר שיכול לזכרה איכ זיטולה
 יהיה קיומה אחתהה :

ולפעניד יש לחדש דעכיח ליא אעלמי אלא היכא דאי אמרי'
 לא מהני כזר נחקייס רלון החורה שאין חרומה
 קודם לזיכורים וכן כל הני דמייחי החס' אזל כאן גם אס
 כיחא דלא מהני שבושהו אכתי לא נחקייס זזה מיימרא דרחמנא
 סיקייס המלוה שגם אס אין השבושה חלה אפשר לו שלא
 יקייס המלוה זזה ליא דליז ואיש, והנה לפמיש הבית מאיר
 נחשו' ללכות הבית סיי די דהא דעניד ליז היינו עמוס קכא
 דיה שלא יהא חוטא נשכר ולכן לא אהני מעשיו וכן משמע
 קלה מדברי קמי' ריח סקינ עייש איכ דוקא דבר דאי
 מהני זכות הוא לו אמרי' ליז אזל כאן אדרבה חזו הוא לו
 אס השבושה חלה דככל פעם שיקייס המלוה הוא עובר על
 שבושהו ואס נקייס שבושהו מבעל מיז זזה לא אמרי' כלל אעלמי:
וגם לזכרה שניה שבי' זללעות הבית שס מדחזי' שהקביה
 סוכא מעשה זה מהראוי שיהורס כדי שלא יהא האיסור
 מחוועב זעיני המקום צעולם עיש ולפיז דוקא אס יש איזה
 דבר צעולם ממעשה העבירה כגון אוכס שגירש שיש אשה
 גרושה צעולם אשר הוא מחוועב זעיני המקום אמרי' דליז
 ולריך להחזירה כמיז חוס' שס או מקדיש צעלי מוויין שמחועב
 זעיני המקום שיהי' קדושה על זימ' לכן אעלמי ואין זימ'
 קדוש צעולם אי' לאו דגלי קרא וכן כולוהו דמייחי החס' נשאר
 דבר צעולם מן מעשה העבירה אזל בשבושה אס שום
 דבר צעולם מן מעשה עבירה של השבושה ועייין רין שבושה
 רפיז דמשויה ליז התפסק גברא אגברא עמוס דליז ונתפיס
 אלא דבר שחירא ח' עליו כגון קדושה או איסור אזל נכצע
 אין שס חואר ח' עליו שיכול חזירו להתפיס זו וכיון שאין
 כאן צעילס דבר המחועב זעיני המקום ליא דליז וכעין זה
 מחלקין נחוס' חולין קעיו עיי' דיה חורש לענין ליז כל
 חועבה דזעי' חועבה ניכרת דהיינו אחר שעשה מעשה חועבה
 נשאר צעולם דבר ממעשה החועבה עיש ויש לי להאריך
 זככרא זו אזל היא דבר שכבר דשו זו רזיס וגם איזי הארכתי
 זמקיא [עיל סיי שכיד ובמקומו. הכסמן שס] לכן די זזה לעיז :
ואמנם יהי' החי' איך שיהי' מיז הדבר זכור דהא דאס
 עשו הקהל חרס נגד חרס הראשון דאין השני חל
 אינו מעטס אעלמי ועייין נחשו' חמיס יויד סיי ויז דמדמי
 ליי לזכטצע שוא כמו נכצע על כזר שיאכלנו ואחייב נכצע
 שלא יאכלנו וכדור שוא זכדריס טיו עיש ולפעניד אפי' הוי
 כדר ושבושה חלין זכהיג מיז חרס ותקנת הליבור לא היה
 חל זאיסור דחורה לא נחנה כח להקהל לפרוץ גדר אלא
 לעשות תקנה למיגדר מילחא ויכולין ניכ להמריס שכל מי
 שיעבור על תקנתס יהי' מוחרס וכחירו עכן ועזרא כמזואר
 נחשו' הראש' כיה דין די וכלל ז' דין ע' ובשויה חמיס אויה
 סיי ריח זאריכות אזל לעשות תקנה לעבור איסור אין זה
 נכה הקהל ואין התקנה חלה עמוס שאין להס זכות ויפוי
 כח ליה ומיילא גם חרס שמחרימין למי שעובר על תקנה
 כזה אינו כלום וכיון מדברי השיך סיי רכיח סקליה שהביא
 על האי דינא דאין חרס השני חל חשו' הראש' כלל קיח
 קהל שעשו תקנה או חרס זאיסור כגון טילו להס זריצית
 אין זאוהה תקנה וחרס כלום וכוי משמע מזה דהיי' הוא
 מעטס זה כיון דחרס ותקנה הקהל הוא עשפט זכות נכתנה

להס סתורס אין כח קהל אלא למיגדר מילחא אזל לא לעשות
 עבירה וזה זכור :

ואיכ אין טורס ועיקר לקוסיא עעלחו דאנס מלא זרמיא
 וטיוז וטיך שהנינו זראיש דאין חרס השני חל עמוס
 אעלמי והנה זרמיא וטיך לא זכור כלל מענין אעלמי רק
 הטיוז הביא לטון הראש' מענין עלימ' כחויחו [ופיי דברי
 הראש' יזואר לקאן אייה] ועייז כחז הטיוז דרמיא למד מדכחז
 הראש' שהטעמות כשריס והתקנה שני' קיימה שגם חרס הב'
 חל ועייז עטיג דהראש' לא קאמר רק דהטעמות כשריס עפי'
 התקנה השני' ועייז אמר התקנה קיימה אזל לא חרס וזולי
 גם התקנה אינה קיימה אזל לא זכור זדזריהס כלל **שס**
 זכונה הראש' דחרס השני אינו חל עמוס אעלמי ומעלחו **שס**
 להס עלילות דברים וכי עליהס מה ענין שמיטה אלל הר סיני
 והפלאה זו איני יודע ענין היא :

עוד הקשה עמיז הראש' לא יפה עשו שעשו וכשול לקהל
 שעברו על החרס הא זמה שהיקבו על העמיד עדיין
 לא עברו על החרס הדבר פשוט שבוונח הראש' יען שחקה
 ראשונה סיי ססופר הניד יכתוב שטרות כולה זכתי' :כל
 סטר שלא יהי' כולה זכתי' שלא יגבו זו ועשו חרה למי
 שיעבור על תקנתס איכ זחקנתס השני' שתיקנו זאופן אחר
 והקהל עשו שטרות כחקה שני' הכשילו אוחס שעברו על
 האי' כי לא ידעו שלא החירו חרס ודלא כחמיס יויד קימן
 ויז שפי' שהחרס לא הוי רק שלא יגבו זו ולא שלא לכתבו
 דאיכ לא הוי זו לומר שהכשילו הקהל רק שעשו מכשול לניד
 שהגבו זו וגם מלשון השואל לא משמע כן רק שהחרס סיי
 על שניהס שלא לכתבו ושלא לגזר זו :

ומה שדקק עמיז הראש' דאס הקהל הסכימו וכוי הרשוח
 זידס וזלזר שיחירו חרס הראשון שאין זזה שום רבוח
 אינו כלום דקמיל דיכוליס לעשות תקנה אחרת קודם שיחירו
 חרס האי' וליא דכיון שלא הוה הראשון הוי תקנה לעבור
 על החרס ואין להס כח לא לעשות תקנה ולא להמריס ואינו
 מועיל אפי' מחירי' חרס האי' אחיב קמיל דרשוח זידס וזלזר
 שיחירוהו אחיב ועייין מליז פיד וזכדריס הלכה ה' :

ואשר חמה לדעת השיך זכונה הראש' למה חלה הכשר
 השטרות זחלות תקנה שני' למפרע הא אפילו אס
 אין כאן תקנה שני' כיון שתקנה ראשונה נעקרה השטרות
 כשרי' כיון שאין בהס שום פסול ממחמת עלומס וגם למה דן
 על התקנה מלך אעלמי דליז כאן כדי להכשיר השטרות ממחמת
 תקנה שני' ואמאי אינו דן על השטרות צעלמס כן, אצור
 דבר זה קלח הנה קהל עשו תקנה זחחילה זעיני השטרות
 ועשו חרס למי שיעבור על תקנתס ויעשה השטרות זאופן
 אחר ואחייב עשו שיעבור על השטרות זאופן אחר והחרימו
 ניכ כל העובר על הפקודיס ועשו שטרות עיפ תקנה שני'
 קודם שהחירו חרס הראשון והנה קודם שהחירו חרס הראשון
 אין כח לא זחמקה שני' ולא זחריס השני לחול לעשות עברה
 ולעבור על חרס האי' דאין זזה כח הקהל כמו זביארנו לעיל
 אך לאחר שהחיר חרס האי' יש כח זחמקה שני' וחרס השני
 לחול אף שעשי התקנה וחרס קודם שהחיר אזל אינס יכולין
 לחול אלא מכאן ולהבא כדיון חרמי לזכר המזואר סיי רכיח
 סכיו ואיכ השטרות שנעשו עפי' תקנה שני' קודם שהחיר
 חרס האי' פסוליס זלי טעס דאעלמי רק מלך דעדיין תקנה
 הראשונה קיימה עד שהוה חרס אף כיון שהחיר עפי' חרס
 כמיז השיך ועוקרו לנפרע שזו חל תקנה שני' וחרס השני
 למפרע זבעלה תקנה ראשונה ומיילא השטר כשר, אמנס שניה
 יש לפסול השטרות עמוס דזכטצע שעשו השטר עברו על חרס
 האי' שעדיין לא חוחר ואעלמי ועייז חירן הראש' כיון שאפשר
 לזכרו מהני אפילו כיחר רק מכאן ולהבא, אך עדיין קיל אס
 אינו כיחר רק מכאן ולהבא הוי לנו לפסול השטרות ממחמת
 שלא נעשו כהתקנה הראשונה דתקנה שני' לא חלה עדיין
 עייז חיי' חכס עוקר נדר מעיקרו וכוי, וכיון כיון שחלה תקנה
 שנייה למפרע אזל אס תקנה שנייה אינו חלה לנפרע כהי
 דחכס עוקר חרס למפרע אזל תקנת הקהל אין להס חרס
 ועיקרה ועד שחלה תקנה שנייה ראשונה קיימה והשטרות
 פסוליס ואיש, הארכתי זביאור דבריו כי כן דרכי, ומה שהק'
 מעלחו לפיי הטיוז מה הועילו חמיס זחמנתס שנייה כל זמן
 שלא יחירו חרס האי' הלא לא יוכלו לזכות זו מפני חרס
 וכוי הוא שעות דודאי לא יגבו זחס רק אחר התרת חרס
 האי' רק דהיי' דגם אחר התרת חרס לא יגבו נחס דאין
 חרס כיחר אלא מכאן ולהבא ואיכ נעשו זעבירה ואעלמי
 קמיל דכשריס וגו'יס נחס לאחר התרת חרס וקיל :

עוד האריך מעלתו וזלה לפרט דברי הראש קהל שעשו תקנה והטילו חרם עליו היינו שעשו חרם שלא יעשו תקנה נגד תקנה זו ולכן בתקנה שנינו עזרו על החרם נכחינו יש לחקור אם מהי התקנה משום אעלמי אי אפשר לפתל בזה, חלל כל מעין בלדק רואה שאין לשון הראש קובל פירושו וגם גוף העין לומר על התקנה אעלמי אין לו שחר, דבחרם או ענין או מקדם באיסור סייד לומר דמעשה זו לא מהני ואין כאן גירושין וקידושין ותרומה אבל התקנה הקהל שהוא הפקעה שלהם שיהי' כך ואם הפקיעו על דבר איסור אין בהפקעתם כלום אבל אם אחיב ניהר חרם הא' והס' עדיין לא חזרו והפקעתם מה לא מהני סייד בזה הלל גם עתה מפקיעי' ועודים בתקנתם שני' ועתה הוא היתר ולמה לא יועיל: **ומה** שחירץ על קושיה טויו' מכלל ה' דפקס אם לא החירו חרם הא' אינו מועיל המכירה, וחירץ כי שם ה' התקנה שלא יועיל המכירה, הנה אף שחירץ זה כחוב בהנהגת מהרצ"ב שם ניהר ניהר עימ' אינו כראה צעירי חרם דבשתי הראש בפנים כי קהל שעשו הפקעה בחרם שלא ימכרו וכו' ולא כי כלל שלא יועיל המכירה והטויו' העתיק לשון זה שלא בדקדוק, ועוד דחרמי לבזר הוא שמי שעבדו על תקנתם יהי' מותרם ואיב' איך סייד חרם שלא יועיל המכירה, על המוכר סייד חרם שעבד על התקנה אבל אם מועיל או אינו מועיל זה אינו חלו במעשה אדם רק אם הדין הוא שמועיל או אינו מועיל ואיך סייד לומר אם הדין הוא שמועיל המכירה, שיהי' מותרם הדין או התקנה אין לזה הנחה כלל:

ובאמת לדעתה דברי הרמ"א נכונים דבכלל ז' ס"י ויזו מעשה דהדיא דאם עשו חרם הבני קודם שהחירו הא' אין השני חל אפילו החירו אחיב הראשון ושם צ"ל ד' עבדו דאחר שהחירו חרם הא' חל תקנה שניה והחרם אף שעשו קודם שהחירו הראשון ואיב' עבדו דלא כפי' וממילא כיון דלפני' צ"ל ויזו אין חרם צ' חל אפילו לאחר שהחירו הראשון יען שפעשה באיסור ולא ה' להם אז כחזכות לעשות חרם איב' תקנה שעשו אז באיסור איב' כלום וכיון שכה צ"ל ד' דתקנה שנייה קיימת איב' היה חרם השני קיים כשהחירו הראשון והוא כי' מחמירין שהגיה רמ"א ודלא כטויו' שכתב שמורה הראש שחרם שני אינו כלום רק שהשטרות כשרים ואיב' פסולים משום אעלמי דאם חרם שני אינו חל גם תקנה שנייה איב' חל והראש כתב להדיא שקיימת ועוד דכבר כתבנו לעיל דאם תקנה שנייה איב' חלה ממילא הראשונה בחוקפה וממילא השטרות פסולים מלך התקנה הא' אף דאיב' פסולים משום אעלמי וכמי' ועכ"ה דתקנה שנייה חלה אף דפעשה שנעשת ה' באיסור ואיב' גם חרם צ' חל לאחר שהחירו הא' ואיב' דברי הרמ"א, ובלא"ה דברי הטויו' המהים אללי צמי' דמי' הם לא נפקלו דהא יש כח לשנות ועי' מה שעשו באיסור עי' המעשה קיים והוא סברת הראש משום שאפשר לצטלה ואח"כ כחז דומה לכעבד שלא למכור ומכר דמהני מכירה צמי' צמי' ר"ח והא שם אין העני' משום שאפשר לצטלה אלא אפילו נכעבד עיד רבים שאין לו החרם כמי' מהני החרם ומעט ש' הטויו' נעלמו שם שאין האיסור צעיקר המכירה רק מלך השבועה ע"ש:

ואמנם מה שכלל צייטו קושיה הטויו' מכלל ה' בתקדים ליישב שחירת פסקי הרמ"א דבחיי' ס"י ר"ח פסק נכעבד שלא למכור ומכר דמהני מכירתו וצ"ל ס"י ר"ל פסק דלא מהני מכירה וכבר האריך בזה החת"ס יוד ס"י ויזו חמ"א ס"י קיד ואני בעקבותיו אלך דהנה צמי' ס"י שלי' קיד פסק דכל עניני קנינים שאיסור לעשות בשבת אם עבד ועשה מה שעשה עשוי והגיה מבי' סק"י בשם יש"ש שהקשה מי' נכעבד שלא למכור ומכר דלא מהני מכירה ותי' בשם הגמ"ר מפ"ב דשבועות דעי' עלמו איב' כמו וזכותו נכד ע"ש, ובחמ"ס שם הקשה למה איב' כמו וזכותו הא יכול ליטאל על השבועה, ולפענדי' דכבר הקשו על הרמ"ב מפ"ב מנדרי' שכתב הפקר הרי הוא כמו נדר וכו' איב' ליהני טאלה על הפקיעו וכמדומה שראיתי לא' מן האחרונים דמסויה לא מהני טאלה לפי שכבר קיים נדרו והרי הוא הפקר והי' דכוותי' מיד נכעבד קיים שבועתו ואיב' כמו וזכותו למכור ושבו' אי' ליטאל ועיין ר"ן נדרים פ"ה צמי' שאוסר נכסיו על עלמו שכ"א יכול לזכות בהם ואם אחיב נטאל נדרו נהי' דהאיסור פקע מי' קני' ממונו של זה לא פקע ע"ש:

והנה בקלויה ס"י ר"ח האריך להוכיח דכעס שאין אדם מקנה דשלביל כך אינו יכול גי' להפקיע דשלביל ועיין צמי' ס"י ר"ע דפקס רמ"א בתקנה דשלביל עם דשלביל דמי' לדידי'

לקני אה וחמור נס"י ר"י דקנה מחלה ועיין קצ"ע ס"י ר"ב סק"י, ולפי' איב' דצ"ל כי נכעבד שלא ימכור חפץ פלוני שהוא צעולס ונרשחו וספיר יכול להפקיעו כמו וזכות מכירתו לכן לא מהני מכירתו לפי שאיב' זכותו ולא משום אעלמי אבל צמי' מיירי נכעבד שלא למכור כלל גם דשלביל ואינו נרשחו וז"ה אי' להפקיעו כמו וזכותו ולכן פסק ספיר דמהני מכירתו דלי' בזה אעלמי וכמוי' האחרונים שם נפעמא דמילתא ולפי' גם דברי הראש בכלל ה' ככונ"ס דשם עשו חרם שלא ימכרו מקומות ציחכי' בלי ללון הנצי' והוא על חפלים ידועים לכן אנדו כחם וזכותם עד אשר יחירו החרם ולכן לא מהני מכירתם ולא משום אעלמי דנדר' שאפשר לצטלה לי' עלי' וכמי' בכלל ז"ן דין ד' ומש"כ שם דלא אחי' עלה אלא משום עלי' שפיר כי דלי' בזה אעלמי והשטרות כשרים ככלעניד: **ומ"ש** מעלתו נפתח דבריו דבשבועה לצטל המולה לי' אעלמי דאי' ניהר לא מהני איב' עבירה דשבועה טויו' ואי' מהני ליב' טום עבירה דים לו החרה, כבר כהנתי לעיל דאין זה סברא שימול משום שאפשר לעוקבו איב' אדרבה כשהלה י' כמה עבירות ואם אינו חלה ליב' עבירה רק פ"ה ועיין ר"ן יומא פ"ג, מיהו צעיקר דבריו איב' מספק אם אין השבועה חלה משום עלי' אמרינן דהוי כאלו נעשה ממילא עיין חו"ס' תמורה ד' גבי לורס און' צכור ונחשו' ללעות הנית שם ח"כ גם שבועה טויו' ליה ולפי' יל' להיפך דעשויה לרי' קרא כדי לחייבו משום שבועה טויו' עי' וקלרתי:

עוד האריך מעלתו דברי חו"ס' וראש' שבועות כי' דשבועה שאוכל מי' אינו חל משום אעלמי דבמי' ליב' שבועה טויו' דהא אינו מושב'ב, כתב זה לפי דבריו וכבר השנתי עליהם אבל גם לפי דעתו פעוה הוא דכיון דאינו חלה ואסור לזכור מי' הרי יל'א לטויו' מפיו וחיי' משום טויו' שהוא דבר שאינו ועיין רש"י שבועות כ"י, ומי' נדעת הרמ"ב פ"ה משבועות ה"ח דק"ל דחל משום רבונ' דמי' אסור משום אעלמי' וכח"ל ס"י פ"ו והוי' כאיסור טבדה מלבו ולי' אעלמי, אין לור' להשיב ע"ז והוא דבר הדרי' מלבו כי מי' אסור לאכלו עתה לכל אדם דכל מי' שאוכלו אעלמי' ואם זדה אפילו החסיבות מלבו אבל האיסור לא זדה מלבו ודבר שפתי' אף למותר בזה: **ומ"ד** דברי זכור אזכור מה שכל ליישב קושיה חסדי' ח"א ס"י קמי' [והוא טעות הדפוס ולי' ס"י קמי'] שהובא בהגהת מהרצ"ב ס"י ר"ע עמי' נחשו' מהר"ח ס"י ק"ג לדעת ר"ן דאיסור דרבנן חמור עמי' שאסור מהי' דמי' הוא מריצוי' דכל ואינו איסור מפורש לכן חל עלי' שבועה כמו בכל איסור הורה שאינו אלא נדר' חמ"ס מש"כ כשהוא איסור דרבנן איב' לאו דלא חסור הציאו השי' ס"י הכיל סק"י דאיב' מה משני ר"ל בשבועות כי' וצ"ל עי' נכעבד מי' ח"ש וכו' הא לדידי' כיון דמי' אסור מדרבנן איב' לאו דלא חסור ואין השבועה חלה ע"ש, ובלעניד דהנה המהר"ל שבועות כי' כתב בחו"ס' שם דיה דמוקי' שכהנו דרי' מלי' לאוקמא בטלכדתי' ורי' דפוער היינו משום דק"ל כי' למכות והי' טלכדתי' גם כ"ש הוי' טלכדתי' והקשה המהר"ש"א איב' לרי' דמי' אסור מהי' גם טלכדתי' אסור מהי' איב' מה הועילו חו"ס' צמ"ל וכו' והוא אחרתי דודאי' הא דלא יאכל אדם רק מי' ולא יותר הוא טלכדתי' ומסויה לרי' דק"ל כי' למכות אעפ"י דחזינו גם אחיב שלא אכל רק כ"ש שאינו כרי' אפי' מלקין אותו שפיר מוכח דגם טלכדתי' אסור אבל גם אם אוכל כשיעור אין רי' דוקא לצבו' כז"ה כ"א' והוכ' תמלה מי' ואח"כ השאר עד כשיעור ועיין רש"י סוכה כ"ו ואיב' אף דשלבדתי' נוהר מהי' מי' אסור לאכול מי' מהי' הואיל והזלי' ולאכול עד כז"ה ויהי' כרי' ואף שלא אכל אחיב ואיב' גלי' טאלה הי' כרי' הלא צמית אין מלקות על מי' ומי' כיון דמתחלה אסור לאכול איסורא רעב' עבד ואי':

ומי'שב בזה קושיה חו"ס' ציומא עיד דאף דנרצין מי' מכל מלבו וחל עליו איסור חפלא דחלבו מי' לרי' ר"י לפעמא דחזלי' דאליה יקסא הא הוי' טלכדתי', ואמ"ס לרי' דלי' סברא דחזלי' יל' צמית הי' דמותר מהי' משום דהוי' טלכדתי' דאינו אסור אלא מדרבנן והנה צמתי' ס"י פ"ו סק"י חמה למה לא יחול איסור צמית על כצלה וחלבו הא' הם מותרים טלכדתי' וצמית אסור טלכדתי' ותי' כיון דאינו עומד לאכלו טלכדתי' שהרי' אין דרך אכילה בך איסור כצלה קדים ע"ש צאורך וצחולין דף ק"ג דלמ"ד נהמה צמית לאו לאצרים עומדת ואין איסור אמהי' חל עד שחמכו מן הבטחה כיון שאין האיסור עעכב עליו מלאכול דבלא"ה אינו אוכלו אין האיסור אצמית חל וחלש אנד וערפה צו הוי' איסור צ"א לדידי'

לדידי עיש, ולפיז לריל רחיש מותר מהיה כתי דאסור מדרבנן וליכא לאו דלא חסור עיש כיו שלא אוכלו לא חל האיסור דבלתי לא חיל ליי ביון שאיכו כריא ואיכו חל עד דאכיל ליי והוי איסור בלא עם השבועה וספיר חל עליי שבועה ואיש : **ובזה** כיחא עיש המחזר קיי רליח קיד דאח אחר שבועה שלא אוכל כיש מנבלות וערסות ואכל פחות מכזה חלה השבועה ועיין רס"י יומא ע"ג דיה ור"ל ובהגסות מהר"ם עמד ע"ז הא אפילו אוכל כזית כמי מייב אשבועה דאיסור שבועה קדיש, ולפמיש איש דאח אוכל כזית הוי כדרך אכילתן ומעילא ה"י המיש אסור עמוס לא חסור ואין השבועה חלה עליו ובקושיה ההשנין לאמה :

ואמנם דברי הש"ך נס"י רליש סק"כ סכתז ליישז בזה דעה המחזר ספק נכשנע לעבור על מלות ליה רבנן אין השבועה חלה וכו' טעמא המחזר עמוס דליכא לאו דלא חסור המהים צע"י דאיכ צע"י דרבנן זין לקיים זין לעבור וכן צדכר שהוא מדרש חכמים דליכא כמי לאו דלא חסור וכמבואר ברמב"ם נקטע שורש א' ועיין רמב"ן וע"כ חסור ס"ס נמי לא ה"י מקום לשבועה לחול ולמה ספקס המחזר דחל ולע"ז :

סיהו בנזף הדבר אשר נתקפו צדברי הרמב"ם נקטע סכתז כל איסורי רבנן הם מהיה משום לא חסור והרעישו עליו מנחה סוגיות דמוכח דלענין חלות כזירות וכדו ושבועה אין דיכס של איסורי רבנן שווה לטל חורה עיין זוהר הרקיע להשנין ובהשוותיו חיל קיי קע"א ומ"א שורש א' דף ח' נלעכ"ד עפ"י דמרינן בחולין ק' והלא מצני יעקב כאסר גיה"צ ועדיין בהמה עמאה מותרת להם מבוחר מזה שכיון שקודם ע"ה ה"י איסור גיה"צ כוהג בזה גם אח"כ איסור חל על איסור ואף חכמים לא פליגי אסכתז זו רק דס"ל צסיני כאמר וכו' עיש ולפיז אכי אומר בכל איסורי רבנן אף שהוא מהיה עמוס חל חסור מיע קודם שאסרו חכמים ה"י שבועה וכדו וכזירות חל בזה לכן גם אחר שאסרוהו אף שהוא אסור מהיה עלא חסור ע"ה חל :

ואמנם דעה מהר"ם שהנאלו צדכר הרין דס"ל דאיכו חל משום לאו דלא חסור דהוי מהיה כיל מחרי והלח עממא ס"ל לחלק זין הא דחולין ק' דנשלמא החס ור"ה ה"י חל איסור גיה"צ על בהמה עמאה קודם מהיה אכל כאן מי ימר סכתנע ארס מעולם על דבר זה שאסרו רבנן אח"כ קודם שאסרוהו ולא ה"י חלות שבועה ע"ז מעולם ממילא גם עכסיו לא חילג ועיין ריעב"א קידושין ע"ז, הא חדא, ועוד דזין שבועה וזין לא חסור הוי רק איסור גברא ועל גברא זה ודאי לא חלה השבועה קודם שאסרו רבנן ואין לרון מנבחה לנבחה משאיכ החס גיה"צ ועמאה הם איסורי חפלא ואיסור חפלא של גיה"צ ה"י חל קודם ע"ה, ועוד בה שליש"י והיה לנבחר דעה מהר"ם כיון שהוא רק איסור גברא איכ איסור לא חסור קדים ומיושב מהר סיני שלא יסור מכל הדברים אשר ילו חכמים צדורות העתידים ואף שדבר פרטי זה אסרו חכמים אח"כ מ"ע סס האיסור לא חסור ה"י חל על הגברא מהים לענין שאר דברים שפיר קדים איסור לא חסור לשבועה : **ובהרי** מיושב מה שדקדק בנוצ"ק חא"ה ס"י לוי למה אמר צכ"ע מושנע ועומד מהים ולא אמר אהע"א, ולפמיש צדעה הרמב"ם איש דאי משום אהע"א גם על איסור רבנן ליה חיל דהא הוא מהיה מלא חסור ע"כ נקט לשון מושנע ועומד מהים שהוא שולל איסור רבנן אע"פ שהוא מהיה ע"ה מן עממד הר סיני עד ענה שאסרוהו חכמים ה"י מותרו ה"י איסור חל עליו שזז לא סקט וגם לרעה מהר"ם איש כפי מה שכתבנו בחילוק הג' דלכך נקט לשון מושנע ועומד מהים לכלול גם איסור רבנן דלא חל עליו ס"ס איסור אף דאין האיסור מהים ע"ה מושנע ועומד מהים צלחו דלא חסור חסור צכללו ופשיט שבועה לא חסור קודם לשבועה ולא חיליה ככלעכ"ד ודי ישמור לנו את השבועה אשר נשנע לצדיותנו, וכפלאות מהוסיק יראנו, כנפשו ונפש הרושים :

עממס הק' בלוהס צקיק הכיל

תשובה תכ"ד לרב גדול א' כ"י

סיליח צ' אויפאלו ג' לסי' ושמרתם את העבודה תכ"ח לפ"ק : **תמול** הגיעני מכתבו אודות כהן שנשא נערה שכבר נתעברה צונות בהיותה פנוי' כ"ס וילדה ולפי' שיקול דעתו אקורה לכהן אמנם איכו רולה להחליט עד ישמע דעה חורה

מנדולי דורינו, וע"כ פקד עליהם שיפרישו זמ"ז עד סיה"י סתרים לרור ציחד מבורר מנדולי הדור אוכל לא הטו אונס והוסיפו עוד שאפילו לא הדבר לאיסור לא יגרש אוהה והכה מבוחר צה"ע ס"י ויזו סיו דכהן שנשא אחת משפלות מחרימין אוהם ומחרימין כל הנושא ונתן עממס אף צה"ז א"ל לסתרים ולנדות מטעם המלך והסתרים לכן כהן לו שלא יתכו להם שומע ולא העקוה לנפילתה, ויש לחוש וקרוב הדבר שיבא עלי' צדחה ורלונו לשמוע דעמי העכ"י אס ככון לעשות כן ד"ל הלעיטהו לרשע וימות או' לא זה תוכ"ד : **חנה** בהשננה אחת [ע"ל ס"י י"ז] כחצתי דעשמע לי מלשון סריע"פיה דעמיש דדוקא מחמירתא לקילתא אמרי' הלעיטהו אוכל לא מקילתא לחמירתא, וה"כ צכ"ד איסור כדה שהוא צכ"ח חסור מאיסור זונה לכהן שהוא רק לאו בעלמא, ועוד למדתי סס מדבריו דדוקא חקקה לעשות מעשה להפריש רשע שעובר עבירה שלא לעשות אז עוד איסור אין אלו אחרתיו ומ"צ"ן, אוכל לעשות מעשה לגרום לו שיעבור עוד עבירה בזה ליט הלעיטהו ע"ש :

והנה צפוע יו"ד ס"י שליח ס"א כ' העובר מ"ד איסור מנדין אוהו ובהגיה סס אפילו יש לחוש שילא להרבות רעה אין לחוש לכך ועו"ז סס מילק וס"ל דשוא"ת עדיף יע"ש, אוכל אין כיכ ראי' מדברי עו"ז לנ"ד דאפשר לא כחב כן אלא אס יש חשש שילא לתרבות רעה ויעמא זין העכ"ס, אמנם ממה שהצי"א ראי' ממחרי' מינן ומחרימ' הוכיח מעובדא דהאי איחא צניעין פ' השולח דהוי עבדי צה אכסי איסורה משמע דגם שלא ילא לתרבות רעה רק לעציה אחת נמי שוא"ת עדיף, וממה שכתב סס צכ"י הכ"ל בהגהות רמ"א ס"י ש"ס רשות לצ"ד לחמיר עליו שלא ימולו צכ"ו וסלא יקצר אס ימות ולגרש אה צכ"ו מציה הקסר ואשחו מציה"כ וכו' יע"ש, ובמחזר סס סעיף יו"ד כתב אס רולה צ"ד לנדות סלא זמן צ"י ולא יחפלא בעצרה ולא יקצרו לו מה ולא ימולו לו צן הרשות צ"ד ורשאין לעשות כן יע"ש, ג"כ אין ראה רק שרשאין לגזור עליו סיה"י יושז ובטל מן המלוה צשוא"ת אוכל להיות גורם לו לעבור עבירה נקויע לבעול כדה היו אין הוכחה נשס ועיין פ"ה סס אוח ג' צסס צכ"י שחולק על ספר מק"ס שחולל וס"ל דעליו בעלמו אין לגזור שלא ימול צכ"ו כמו שאין גוזרין עליו שלא יחפלא ולא יקרא ק"ס ולא יכיה חפילין ועיין צפוע אהיע ס"י קניד ק"כ ובהגהות רמ"א סס ועיין פ"ה יו"ד הכ"ל אוה ד"ו, ובספר חכ"א לבעל ח"א ריש כלל קע"צ כ' דהכל לפי הענין דאס הוא לעשות גדר וס"יג ודאי דאין לחוש אס ילא לתרבות רעה, ואס איכו אלא צצניל לענוש אוהו ודאי שלא לנדותו עדיף ע"ש :

ור"כ כ"ל דודאי עד שלא נחצרו הרין שהאשה הכ"ל אסורה לכהן מפי גדולי ובעלי הוראה ונוב"ה ק"ס לא יענעו המקוה יומנה אס יש חשש שיבעול אוהה צדחה ויק זאה יעשה שלא יכהנו צו קרושת בהונה כמבואר צפוע או"ה ס"י קייח ס"מ צכהן שנושא גרושה דלא ישא אה כפיו וכו' ופסול עד שידור הנאה מ"ד רבים מהנשים שהוא אסור בהם יע"ש :

והנה הרמב"ם צפיה"ע צכורות דמיה כ' על מה ששנינו סס והנושא נשים צעבירה פסול עד שידירכה הנאה וע"ה שידור עדי' שאין לו הפרה אלא לרבר מלוה כמו שהחצ"ר צנמי' ואין אלו חוששין שמה ילך אלל חכס ויאמר לו כדר כדחתי עדי' אוכל דבר מלוה צה לידו ואכי רולה להסיר הכדר מחמתו לפי שהחכס יאמר לו איזה דבר כדחה לפי שהעיקר צדינו שלריך לפרוט את הכדר ע"ש, ודבריו תמוהים דאי לריך לפרט את הכדר ליל מ"ד רבים דהא צנמי' לא מוקמי' לה דמדרי' ע"ד רבים אלא למ"ד א"ל לפרט את הכדר עיין מהרי"ט ח"א ס"י קע"ג, ועוד דאי מדרי' ל"י עדי' ליל האי דלריך לפרוט את הכדר הא הרמב"ם עלמו ספק פ"ו מהי שבועות ה"ח דעדי' אין לו התרה יע"ו מ"ג"א ס"י קכ"ח הכ"ל סקניח צסס צה"ז, והנה קושי' שניי' יש לדחות כיון דסקק סס דלדבר מלוה יש התרה עדי' איכ יש לחוש שיאמר שלריך להסיר לרבר מלוה לכן הולכ"ד לטעם דלריך לפרט הכדר אוכל קמ"חא קשיא :

ונלע"נ ליישז דהנה הש"ך יו"ד ס"י רכ"ח סק"ע הצי"א כ' מהרי"ק שורש כ"ג ע"כ צסס רבינו אביגדור דהא דע"ד רבים אין לו הפרה היינו לכתחלה אוכל צדיענד שנאו ג' צכ"א והתירוהו לו ה"ז מותר, והק' הש"ך דאיכ מה משני הש"ס דמדרי' ל"י עדי' מה מהני זה הא צדיענד מותר, ולפי' פשוטו י"ל דהא צדיענד מותר ה"ז בהתירוהו צמ"ד ש"דעו שהוא עדי' ועברו והתירו אוכל אס לא ידעו שהוא עדי' והתירו

והחירו אפילו זדיענד אינו מותר דהוי סתם בטעות. ולפיז
 ספיר אהני מה דמדריין אחוה עדי דעמכיס אס ידעו שהוא
 עדי לא יתיירו לו לכתחלה ואס לא ידעו גם זדיענד אינו
 מותר ואיט [עיל קי' טיט] :

אבל מה שכלעכיד עוד דנחי' הרמזין זניטין דליה כי ויאל
 דכי אמרינן עדי אין לו הסרה הכימ לחכס שעל
 דעמס מחר אכל צעל מדעה עלמו הוא מיפר עדי יס לו
 הסרה, וקפ' דהא זכר זכנים למיד דנני חכס אין לו הסרה
 זצעל כמי אין לו הסרה ולא יהי' זכנים מעור עעדי, ותי'
 דשאני עדי מעוס דריס מעמי' דרנא זכריס דסיח דכל
 הנודרה וכו' אכל זכנים למיד דאין לו הסרה פעעאל אמרינא
 הוא מעוס דכל מילתא דענידא זאשי תלחא אלימא ולא יוכל
 חכס למישלמא והמיד לצעל יעיט, והנה הדבר לריך תלמוד
 והסדר הלא הסרה חכס ילפינן עלא יחל דברו הוא אינו עומל
 אכל אחרים מוחלין לו והסרה צעל זדהיא כתיב ואשה יפירנו
 ומה אלמותא דכר זכנים שלא יוכלו להחיר ולהפר, וכלעכיד
 עפמיט חוק' זכנהרין דסי' עיב דיה הוהיל וישנו זלז וכו'
 שהק' למקקא דהר ז' מעיכו' דקול ומשני שאני עדיס
 זומיין הוהיל וישנן זכרי' מה משני מכל הני דהני זכריס
 זכרי' וכו' ותי' דליג אלא אמר רבא שאני עי' הוהיל וישנן
 זכרי' אלא גרסי' אלא אמר רבא שאני מנדף הוהיל וישנו
 זקול ואיה איך מהוין קושיה הנמי דסריך על עי' מחסמה
 זקול זיא דדוקא חסמה זקול חסיז מעשה מעוס דזכרתי
 אהעניד מעשה שהעמה סוסקה לאכול אכל מנדף וכל הני
 דהני זכריס דלא אהעניד מעשה זדיזורס לא חסיז קול מעשה
 אכל על עדיס זומיין זכרי' דהסס כמי זדיזוריהו עברי
 מעשה לחייז הנדון עיט ועיי' זכוס' זכרועה דכיל דיה חון
 וכו', ולפי' נראה דודאי זכור זינו לזין עלמו והוא אומר
 סכר ועובר עליו אפילו עעדיס והסרה אינו לוקה דעיא
 אינו קס לכל עון ולכל חטאת וכיט זעיד עלמו דאחמעי
 אכל זכר זכרי' ג' זכר כי הרמזים פטי' מסנהרין דאיסור
 זעיא יחוק ולוקין אחיכ אס עובר עליו ועיין כחזונה דעי'
 דהחזקה כיה זכרועה זעלה לוקה עליו מעוס כדה ועיין
 חשו' רמיא קי' ז' וחוויד קי' קסי' אוח ה' ועיין זסיס
 גיטין דליג דני תלחא איה להו קלא וכו' ועיין ח' רמזין
 זיב פי' דמסויה מהני תנאי זכר ושזועה אף דליח לקיימי
 עיי' זליח מעוס דחסי דיזר ומזטל דיזר ועיי' פניי כחזונה
 דכי' וגיטין דעיה, ומעשה י'ל דוקא זאינו כודר זאשי תלחא
 הוא דמהני הסרה והסרה מעוס דאינו רק דיזר ואחסי דיזר
 ומזטל דיזר, אכל זכור זאשי תלחא דאיה ל' קלא והחזקה
 הכר והאיסור ועיי' מחסיי הנדור אס עובר עליו מקי
 זדיזורי' אהעניד מעשה ולא אחי דיזר ומזטל מעשה ולכן
 כדר שהותר זכריס אין לו הסרה והסרה דאלים :

אמנם יס לדון זזה דהנה חוק' קידושין דכייט עיב דיה
 עידי מחשנה וכו' הק' לסרך כמי זני תרומה לעיל

למי דאמר אס עד שלא תרס זיטל אין תרומה תרומה אכל
 אס מעתרס זיטל תרומתו תרומה ואפילו תרס השליח זמחשנה
 דהא תרומה כוסלה זלומד זמחשנה אלא לא אחי דיזר
 ומזטל דיזרי' ותי' דמחשנה דתרומה הי' יודע דמעשה דמי
 דכתיב וכחשנ לכס והוי כאלו תרס זידיס ואפילו מעשה אינו
 מוילא אפילו תרס אחיכ כריו אחר מחשנה השליח אכל זני
 סומאה אין המחשנה מעמלתו אכל מציחתו לדי תורת זכר
 סומאה ואחה הגזה יוכל להזטל דהכל מודיס דעי' מעשה
 מחשנה איכ תחשנל עיי' מחשנה עיט זכור מרזריה דדיזר
 שאי לא תחשנל י'ל דהוי מעשה אכל אס אפטר להזטל לא
 חסיי כמעשה ועיין זחי' עהריט עס, ולפי' ודאי אי אמרי'
 דכר שהודר זכריס אין לו הסרה והסרה ותי' להזטל ספיר
 מקרי מעשה ככיל אכל עי' גופא אכו דכין אשאי אין לו
 הסרה והסרה ואיכ אין לומר דהיי מעוס דהוי מעשה דאדרבה
 כימא שיש לו הסרה והסרה ואיכ אפטר להזטל וליה מעשה
 ועיי' חשו' מהרי"ם עינן קי' ה' להגהון מאוזן ישן דמסויה
 ליש זכרועה עמאה כל העומד לסרוף כסרוף דמי מעוס דיכול
 לשאול עליו עיט ואיכ י'ל דהיי דמיד כדר שהודר זכריס
 יס לו הסרה דלא חסיי מעשה מעוס דעומד להזטל עיי' שאלה
 דהא מלה לחשולי עלי' מעוס דהיי כדאמרי' זכריס דעי' עיי':
ולפי' חסיי זכר שהודר זכריס לחוד אכל זכר שהודר
 זכריס ועדי כיון דעדי אין לו הסרה לכתחלה איכ
 אינו עומד להזטל והוי מה שהודר זכריס מעשה לכייט ואין
 לו הסרה אפילו זדיענד, ומעשה איט דמעיקרא מעשי דמדרי'
 ל' זכריס ופריך למיד יס לו הסרה מחיל ועשני דמדרי' לי

עדי סיי דמדרי' ל' זכריס עדי גיכולחכי לא קאמר אלא
 דמדרי' ל' עדי מעוס דקאי אדלעיל זכנהי לביע זכריס
 אין לו הסרה אכל עדי לחוד ספיר יס לו הסרה זדיענד
 כדעה זכריס אציגדור ומיוטז קושי' השך לנכון וסיינו דלא
 קני לרמזים זמה דמדרי' ל' עדי לחוד דקיל כסי' הרי
 אציגדור חכיל ואיט :

אמנם הא קשיא כיון דלריך לפרט הכר ליל עדי, וכלעכיד
 דהנה רסיי זכרועה דעיה עיב פי' כודר ועוד
 אעפי' עעדיין לא גירס מותר לעבור מעכרר שלא היהני
 עענו והוא עמכה עיט, והוא פלא ליל תרוויסו פלא די אס
 כודר שלא יהנה עמכה ועיי' חשו' מהרי"ם עינן מאוזן חכיל
 קי' י'ד עעמד זזה, וכל זכרועה קושיה הגהון מליסא זכרועה
 חויב שהק' עיד עיט גיטין דליה דאריס זכריס אין עדיין
 אחה ואחאי אין עדיין אחה כדריכה שאס כהניח זכרועה
 יסי' עמון זה שהקבל אסור עלי' זכנהא הן וחליפיהן דזה
 ודאי אין הצעל יכול להפר, או דהיתומים זעלמס יאסרו עלי'
 מעוה זלהס זכרועה לה עתה אס זכר כהניח זכרועה יעיט,
 ולעכיד לייטז דהנה זסיס זיי דיה עיב זכרי' וכימא ענו
 דחשוד אממוכא חשוד אשזועתא, ויש עס ג' תירולי' הא'
 דאשחמוטי קעשחמוט והאי סנוי' ליש זכרועה וכוטלין כעזור
 עס ואזיי מעשי מייטין עמא סקק מלה עי' ענה יס לו עליו
 ופרי' אכעי' מקסק זכרועה ולא פרי' מקסק עמוכא מיט עמון
 אפטר זכרועה וכו' ופירשו חוק' עס אס לא יזכר יחזר
 אכל אין לפרס אס יזכר שאינו חייב לו יחזר אכל אס לא
 יזכר יעכנו אעפי' שידע שלא יזכר עוד דאיכ גם מקסק
 זכרועה לא יפרס עיט, והייט כמי לא שייך רק זכרועה וכפטר
 או זכריס אוחי' זעליח עס שהוא חפוס ז' וזלה להחזיק
 ז' מקסק חולי יזכר שחייב לו ואס לאו יחזר מעשיכ אס
 לא יחסוס ויזכר ויחנע עמוכו יכפור הכל ויסי' פטור מעשיכ
 זכרועה וכוסל לא שייך היט דאס אינו רולה להחזיק
 מקסק רק אס יזכר שודאי חייב לו למה יחנע עמוכו קודם
 זכרועה ימחין עד שיזכר ואס חסס ממנא עסיקא זמחשנה
 כמי מקסיקא ולא כשאר לנו תי' רק זכרי' קמא דנני' עס דליח
 מנו דחשוד אממוכא חשוד כמי אשזועתא, והרי כי חוק' עס
 דהייט מעוס דזכרועה חמורה שכל העולם כזרועה על לא תשא
 עיט, והתייח זכרועה אכל זכר לא שייך עעס זה ועיין
 חוק' זכרועה דכייט סודיה זלומר וכו' ודף ל' עיב סודיה
 הי' יעיט, ולפי' קשה לי מה מהני שיהיי' כודרה ליתומים
 כימא מנו דחשוד אממוכא חשוד כמי אכר' ואשחמוטי וקסק
 מלה יענה ליש כאן כיון דהיא כוסלה, וגם זכרועה חמורה
 לא שייך זכרועה ככיל :

אמנם י'ל דחוק' זניטין דליה דיה אכל וכו' הק' וידירה
 שלא תלחל ככר זה וכו' ותלחל לאלתר זכרינו ותי'
 שאינה חוששה אלא זכרועה עיי' הוא עומדת זאיסור כל ימיה
 יעיט, ולפי' איט דודאי אמרי' מנו דחשוד אממוכא חשוד כמי
 אכר' פיא אכל זכרועה שחשודה אממוכא פיא אינה חשודה
 זכרועה כל ימיה, אכל מה הק' החורה גיטין שהיא או יתומים
 יאסרו עלי' עמון זכנהא הרי זכרועה ופירוטה שנהכיח
 עוזרת זלליה מעוס איסור גזל וטוב לא מהני הכר דמנו
 דחשודה אגזל זכרועה ופירוטה חשודה כמי על איהי
 דכר ולקיי' ואיט :

אמנם זזה דהנישח זכריס זענהר פסול עד שידור הכאה
 מהכריס שהוא אכור זחס עיי' שריע אויה קי' קכיה
 סיכ תקטי הא זכרועה עעס שהוא זועל אשה פסולה זלא כדרי
 כמי עובר זלחו ואיכ כימא מנו דחשוד על איסור גרושה
 וכדומה לכהן חשוד כמי אכר' ומה תוכלה יס זכרועה וליע
 לכאורה, וכלעכיד דהנה חוק' ורזעזא סוף חק' זכריס הק'
 למשנה אחרונה עס דהאומרת עמאה אחי לך זכרי' ראה
 לדריה ומקטי' אחאי הא שרי' אכפטי' חריא, ותי' זכרועה
 ממיץ דלא מלינו זוכה שהיא אסורה לכשא לכהן דודאי הוא
 מוזרר עלי' אכל היא אינה מוזררת עליו אלא כל היכא דהיי'ו
 מוזרר איהי מוזררת דלא יקחו כתיב כדאמרינן זיכרועה פיד
 הלכך הכא כיון דאינה זכרועה עליו והוא מוזרר ז' גם לדריה
 אינה אסורה ז' יעיט, הרי זכרועה מזה שאין עליה איסור רק
 מעוס תלח דידי' שהוא עושה איסור על ידה והרי קיייל
 זכרועה קי' קייט סי' דאס אינו חשוד לאכול זכריס האסורים
 אכל הוא חשוד למכרס מתארח אלנו ואוכל עמו וכו' יעיט,
 והרי יוכל מוזרר דמי שחשוד להכשיל אחרים זאיסור אינו
 חשוד לעבור זעלמו, ולפי' שפיר הועילו זמה זכרועה שלא
 חנהה היא עמנו דאף שחשודה להזעל לו, הוא רק אסורה
 מעוס

עמוס לחא דידו ודעו לעי שחשוד להכשיל אחרים ראינה סגורה שחשוד על איסור כדר שהא איסור דידה גופה ואיך: **אלא** דנאמה אינו יכול לאסור הנאה השמישו עליו דהא משועבד לה וכתיב הטיף יוד רסי רליה ולהכי לריך לאסור הנאה השמישה על עלמו שלא יבנה הוא עמנה וזה שפיר עמנו כעצור רסי הכיל ועמילא דחל כמי שלא הסנה היא עמנו כולל וכדעתה ספרישה וזיה שהיא הסויז צייד סיי רליד סקניו וסיך סקפיצ יעשו וספיר כחז רסי משכדר שלא חיהנה עמנו והוא עמנה וציוסן קושיה עהריס מיכן סכיל: **אלא** דים להטיז כיון דהיא אשתו פקולה אינה עשועבד לה וספיר יכול לאסור הנאה עליו, אלא דאספיר לומר כיון דככלל כסיס פקולות זעצירה הוי גיב חלולה דרצנן וכיון דמהימ עשועבד לה אספיר דאין הכדר חל עהימ אלא ככולל ככיל, או אולי אספיר לומר כיון דהיא אינה עוזרת אלא עמוס דהוא עוזר עקרי עשועבד לה ואין סכדר חל באוקר הנאה השמישו עליו אלא ככולל דהנאה השמישה עליו ועדיין לעי עיין רסי וחס' כהונות דף ע' ע"ז:

ואמנם אכתי חקסי לדעתה הרמזים פיה מהי כדריס היא ופי' סס הייז שפסק דהמדיר אה חזירו זכאלחו והנההו, המדיר עובר ולא המודר יעיש ועיי' רין כדריס דסיי איב גס אס הי' כודר שלא חיהנה היא עמנו אין עליו איסור רק עליו איב הדקיל מה הועילו כדר כיהא מנו דחשוד לעצור על לאווי דכהונה חשוד כמי לעצור על הכדר, ולעניד דהנה זסיס שזעוה דמיד עיז חנן חשוד על השזעוה כילד וכו' ואפילו שזעוה שוא והקי' זחוס' דרעיי' סס דיה ואפילו וכו' הא כנסהרין כיה אמרינן מומר אוכל ככלו להכעיס אציי אמר פקול ורצא אמר כער רעע דחמס זעיןן ופריך ממחכי' אל חנה רעע עד אלו הנזלכים ומועלי' זעזעוה מאי לאו אי' שזעוה שוא וא' שזעוה עמון אלמא לא זעיןן רעע דחמס ועסכי לא אידי ואידי שזעוה עמון והסחא אמאי לא פריך ממחכי' דהכא דפסל זיהדי' כעזע לשוא לשזעוה ולא פליג סוס חכא זהאי' ד'פסול לעדוה, ומי' דהתם זבי עדוה מכשרינן כעזע לשוא כיון דלא הוי רעע דחמס ואינו רע זכריות וחשוד להיוה רע לשמיס אינו חשוד להיוה רע לשמיס ולזכריות אלא הכא שכזר הוא רע לזכריות אס הוא משקר וכופר עמון וכזר מענה שכעזע לשוא הוי רע לשמיס ולהכי פקול לשזעוה עיש, ועיי' חסוי' חווי' סוקסי' עיו סקי' אמאי זכר עדי' אין לו הנהה כיון דהחמס חסוי' ליי' לכדר עעוה מעיקרא איב גס דיבור שעדי' חסוי' לעעוה דהא אפי' פי' שלא יהי' לו חנהה כמי מהכי חנהה, וחירן חסוי' דרביס זכו זכבורס והוי כאלו כדר לעזנה רביס עיש, ולפי' איש דמדרי' ליי' עדי' ואיב אס עובר על כדרו הוי גס רע לזכריות שזעוה ומזלזל ככבוד הרביה ורע לשמיס אינו חשוד להיוה רע לזכריות וספיר אף שחשוד לעצור על לאווי דכהונה אינו חשוד לעצור על הכדר, ולפי' זגמי' שפיר לא הולך עדי' למיד לריך לפרע הכדר דקיל דהמודר לוקה ואיב מדירה שלא חיהנה עמנו ולא סייך מנו דחשודה אלא דכהונה חשודה כמי לעצור על איסור כדר ככיל, אלא הרמזים לשיטתו דהמדיר לוקה וקסי' כיהא מנו דחשוד לעצור על איסור כהונה חשוד כמי לעצור על איסור כדר ולכן הולך עדי' דאינו חשוד להיוה רע לזכריות ודרי' הרמזים ככוכיס ואיך:

והנה כל מעיל קודם שיצור עיפ הדין דאקורה לכהן אלא אחר שיהי' מבורר עפריה שהיא אקורה לו אז אס יש בו משיס מייגדר מילתא אז עזה יהי' לו כפי' לגרס יוכל לזנעו מאחס גס השומע והמקוה אלא אס אין אחת מעסוי' אלו רק לעכות אוחו איכני מסכים למכוב מהס המקוה אס יש חשע סיבא עליי' זכרחה, אמנס יען שאכי איכני זקי' זטיז האכניס המורדים והכל לפי הענין ואין לדיין אלא מה שענינו רואוה, יחיען עלמו עם חותיקי' ויראי' די' זעירו, ודי' יהי' עמו, ויהי' עליו כועמו, ידירו דושיה זאהנה:

עמס הקי' זלוהס זקי' הכיל

תשובה תכ"ה

שילית ז' אויפאלו אי' זעהלותך חרכיד לפיק: **יהי'** שלום זחילו, עד כי יבא שילו, ידידי הרב הישיע המחוייב וכו' כשימ מויה יעקב זני כיי קאלטעאן רב דקיק ווירטע והגליל:

מכתבו היקר מיום גי' שזעוה העזר קנחתי ומשחי להסיז

והכני שולח לו סחי חסונות ארוכות אשר כחזחי זעניכיס אלו מחוכס יראה דעהי זזה ויעיין חסונה רעזיא קיען חסכיה זביחו זיי קיען רכיה ועהריזיל חיד קיען די' ורעז עליו הטיף סיי הכיל סקכיה וזיל עי' שכעזע שלא לשחוק זקוציא לזמן ידוע וזא ליסחל על כדרו ואומר עמחירא עמל יחקסנו ילרו ולא יוכל להעמיד על עלמו וכעלל עושה סהיס רעות שוחק ועובר על שזעוה חסונה עכחזרל דאין זוקקין לו דשחוק זקוציא עזירה היא ואין עהירין לו כדר לעצור עזירה ואס מפני שלא יכשילנו ילרו לעצור שזעוה יסזיע אה ילרו ואין אומרים לאלו שיזרקקו לעזירה קמנה כדי שלא יעשו עזירה גדולה עכיד, [ועיין גס' חסידים סיי' חחלליה הנס דליד דזכיד כדר שלא לעצור עזירה ועיין זחשו' חיס שאל סיי' ו'] ויעיין חוס' שזעוה מיג דיה ויולי' שהתפלחו וכי עזידיה חקנחא לרשיעי וכו' ועיין חוס' זייז ליד עיז דיה שחא: **ורגיל'** אכי לומר עי' חכס ויזין אלה זנון וידעס כי יסריס דרכי די' לעשות הפסוע והישר ולא לסעלי' היחייס כדי שלא יכשלו הפועעים רק לריקיס ילכו זס ולא יזרקקו אפילו לעזירה קמנה אפילו אס ופועעים יכשלו זס ויעשו עזירה גדולה, וגס אכי חושע שאס יחירו להס עזירה קמנה זו יבא זדור פרון כדורינו ומכסול רביס ורזיס יעשו כעוהס וכיון שעזר אדם עזירה וסנה זנה נעשו להס כהיחר וחירע יחזעל דין זה לגערי ועוז סהיס ואלף כיולא זחס יחנעלו ואוה אחד עחויק לא יחזעל, ועיי' חחיס זחיי' לעי' דסי' קועיז, ודי' יהי' לנו כעל, ויפרח כשוענה, עדת מי מנה, כנפשו וכפס ידירו הכחמן דושיה זאהנה:

עמס הקי' זלוהס

תשובה תכ"ז

זיה ס' לסי' ראה אכני כוהן לפניכיס היום זרכחיל לפיק' חלמאשר **שפע** זרכה ועל, יריק חלקי מעעל, על ראש דודי האהוב והחזיז הרב הגאון הגדול לדיק וכעגב כקשימ מויה חלי' משה כין כיי אדדקק פעטלעל:

אחדשי'ת שזעתי דנה רביס ומסזיז אשר פערו פיהס לזלי חוק, לדרר קרה על אוחו ואה זנו זיוס אחר, זחוקרס יחד עליו ומסכימס לפי עומאיס כי דומה דודי לזני הוא זנו הרב וכו' מויה חליעזר לזי כהן כיי הכי קרא שמו חליעזר חלקי אוחויו לא היי' זעזרו רק זא זמרמה רן כלזי וגבור כארי זמסחריס כי היה זמחשך מעסיו ומיהי' זעללכחו מללכה די' זרמיה לעלוה על מזנח אשר הוא זזח עליו איש לריק חמיס, חוסר מגזע ישיסיס, חיליס וחרישיסיס, משפחה קלוהימ ככד זעל קונטרס הספיקות כי לקח אה זרכחו, והנה הוא זנקס אה נפשו לקחחה, ולשרש שרשיה אשר המה כמסמרות כעושים על כסא רזניה סאלקע זה יוחר מעזעיס שכה זחא ען חמי'ס לעקר ולעעויה זווי העמודיס אשר נשען עליהס ולהכזר זקלון חזרו ליטול שלשה כחייס כחר חורה כהונה ומלכות אמנס קשי' סס רע עילה על גביהן, כי רביס אומריס לכפשי שהיו הקשווייס עם קיק הכיל ראווי ללגן והעטיפיה זשחלה הלזיעוה ליעקב כי עון עקיזיו אשר עקב אה הרב המחוייב מויה כחריאל כהנא כיי יסונבו והמה יזיאי'ס דזחס רעה גס על אציו כבוד דודי הנכיי אשר אינו מומה ממחה זפכיו זכוכחה מנולה, וכשמעו אה השמועה לקול ללני אזני וחמה חמה קרחתי וכל אשר זחוכו יחמיה לחמור היהה כהיה כזלח זחוך ונשפחתינו מעת היהה להסיג גזול וליכנוכ לחלר חזירו שלא מדעהו לקפה פרכסחו לגר' מהסחפח זכחלח אוחויו לחמור לו לך מעצור אה האדמה אשר לוקחה מעס ויללח מזיטיך והלכה והיהה לאיש אחר אשר זא לגיר ויספוע שפוע והיה כי יחס לזני דזרחי אהס משפטיס זריזי עמס ואכי אמרחי זחפזי כל האדם כוזז שקרניס אהס שקרניס הריחס עמל וילדחם שקר לדרר על לדיק עחק ומוליאי' דנה המה כפיליס הזועריס זעס כאשר חזער אס לשוין קש כי איכי ונאמין זחמונה שלימה שמייעיכייס זני מייעיכייס יסיוו שחאלס חחת לראשס כאחד מן העשמאלייס ופניס מדשות זחו לכהין שדעוה יפה ומס ליה לזרעיה דזחא כהן זבי' דילייה לעשות עול וחמס כזה לחחו' פני כסא רזניה ולפרשז עליו עיכיו למשכו ממחח היושב עליה כי משיכה אינה קונה דבר חורה וליך ללחוס זלחמו וזכורו זכפו ילענה אמנס כלשר שזעתי כי יסיוו זו יושזי עערי חחורה לחמור מי ילד אה אלה

תשובה תכ"ז

שילית צי' לויפאלו הי' חשא חרמיו לפיק:

שוכים לידירי הרב הוסיק מלא עתיק סגדול בחורס ובמעשים חכס מרשים וכבון לחסים כמויה יעקב לצי כ"י ווייס אנדקיק ס' קאנאקאל:

כאשר צא מתכצו טצוב סעבר לא: כחכני יד להסיצ כי הייתי טירוד צכעה עכיקים סוכים ויען ראיחי צמכצו כי כבר עבר מועד טקצב לא חשתי להסיצ וגס פטר עחולה מחכים לא סלמחי כי אינו מדבר מענין זה והיוס כפנתי מעט אחרתי להסיצ מפני הכבוד ואולי יהי' טועלה מעט לחזק צדק ציה ישראל:

נששו סיפה לסאלו הניע אס ככון לעטות עגלה [טארעכ" וואגנן] להולאות העת כדרך המחדשים ולכחצו חקנה זו צטפאלט טען דחיק דעס:

תשובה: הנה מדריך המוסר ידוע אלל המדקקים כי גיכיק מחלף וסמיך ותיי' סעה לאחרים צענחא לכן ח'קינה זו מחלף צכ'יכה לעקור ולטרט חויש מענגים יטכיס ועכסיו אינו עולם סתיקון עדי יקיטו יטכי עפר וכל העטכה ידו על התחחוכה:

ועתה כצא לעיקר הדין, הנה צתחומא וצרנה צמדבר צפסוק איש על דגלו איחא אמר להס [פי' יעקב לנכיו] כטנולו אחי ציראה וצכנוד טלו אחי ולא יגע אדס אחר צעמתי ולא אחד מן המלרייכ ולא אחד מצניכס מפני טיש צכס טכשא מצנות כנען וכו' וסדרן מי' הס טישאו לכל ארבע רוחות וצנכות זה זכו לדגלי מדבר עיש צאריכות וצמי' וילקוט פי' ויחי צפסוק ויעשו לו צניו כאשר לוס ורטי' צחומט סס הציא מדרש הניל, ועוד צתחומא וצרנה ריש ויחי מעטפה צצניו הקדוש כטיי' מסחלק מן העולכ לוח גי' דצרים וכו' ואל חניחו לנכרי טיגע צעמתי אלל מי טענפל צי צחיי יטפל צי צמותי עיש, אלמח טיש קפידח מי הווה כושאי המטה ונכיש טלא יטאו חווה צעגלה ויהיו הכוסים כושאי המטה:

ראף הדין מוריין ולמדן הלכה מפי אגדה כדחמריין צירוקי קופיאל דתייגה ופי' דפאה היו הביאו חוקי' ריש הוריות וחוייס צרכות פי' מיד, מי' היכא טלא מלינו צתלמודא קתייה דעה הגאון מוהרייט טנחשו' נוציית יוד סיי' קסיא דשפיר ילפי' גס מאגדה ועיין חוקי' צרכות מי' ח דיה זליה ופי' חשי' קיי' קיי' בקיה [עיין צהצו] סיי' הרייט טצכוי' הי' לריה וצסי' אדנה אל' לבעל מענה חכידים צחי' הנקרא מי' כדה פטי' ויי' וציד מלאכי כלני האי' אוח טיי' ואפילו לדעת נוציי' סס דממדרש לא ילפיין אפילו היכא טחי' הגמי' קוהרמ מע' כחצ סס דמקיפור מעטפה דהמן שפיר ילפיין צחוקי' עיי' ליג מעוס דקיפור מכהגן סל יטכאל וילפי' חוקי' ממנהגן סל ישראל וצמקיא הנחתי סמוכין לזה [טיל כיי' רעיי'] וסי' כיון טקיפר המדרש לוואח אצינו הקון ורצינו הקדוש למכטה שפיר ילפיין ממנהג סל אצוהינו ורצוטינו הקדושים, ועוד טהרי כחצ המניא סיי' חריץ סקכיצ צעס ו'הריא טטיין צביאורי סמיג דמנהג עוקר הלכה טיינו אס ממנהג עפיי' ספרים חילוים כמו פסיקתא ומדרשים אפילו הוא נגד רוב הפוסקים והתלמוד מסיי' להו [ועיין חוי' הגדול חיצ קוביי' כיג] ולי' צניד טכצו כחשט המנהג: כמדריש הניל טיי' ישראלים כושאי העטה ודאי אין לבעל המנהג ליטא צסוקים, ומכיש צענין סולאות הוה טכחצו חוקי' צרכות מי' דיה למחר התרה לילית מטליה המה טחנו טייסי' עיש ספרים חילוים מפי' טמחות אעפיי' טגמי' טלנו חולק עיש, וכל מנהגי ישראל צענין טהרה והולאה העת הס עפיי' קצלה וסחרי חורה ועיין צסי' מעבר יצוק הגדול וחתי' יוד כיי' סכיי' ודאי יש ללמוד ממדרשים הניל סלריך טיי' כושאי המטה ישראלים דוקא ולא סוקים צעגלה: **אמנם** יש לחלק דממדרשי הניל לא כחצו אלל טלא יגע ודוקא צנועיין צמטה אטור עיי' אחרים אינם ישראלים אלל סוקים המוסכין צעגלה אינם כוגעיין המטה אין גזה איקור, וגס יש לעיין אי' ילפיין מי' עקצ כיון דהיי' קודס מי' ועיין חוקי' מייק דף כ' עי'א דיה מה צעס ירושלמי סס הי' דאין למדין מקודס מי' ועיין צציי' פיק וצמחות כהונה סס וצירושלמי פיל' דסכהדרין הי' וצמי' סס [עיין צסי' קהיי' צחלק מענה לטון אוח ליט צעס טנות חיים דמקיפור מעטה קודס מי' אין למדין אמנס סמוכין סוצלו דצריו צריין טועי' עהי' פי' ויחי למד ממה דכהן סס וישאו אוחו צניו וכו' טיש צציון גדול למה לטח אוחו צסוקים ודלל

אלה ואלס מי גידל כהרוס חומט הדח ומכלרי צני יהודא לפרון גדרות לאן קדשים מצלי הסיג גצולי עולם ועכו צי כחטי לאמור אחת הדבר אשר העה דוצרים צאזניך, וזה דורך וזה ריעך צני ירי'א טלי' מעקוס קדוש יטלכו אצות קדושים אשר צארץ העה והיו לצו' כי לא יהיה צזס קדושה ואס העלל אח דורך חנידו לו כי לא כלה ולא יהא לעטות כן ורצה טעמט לה כפטי' הצו כשוא לא אולל ראיחי וכחון אל לצי לחוק צספר עילי ולא חסי' ידי מצלוי' חרפה וצו' וציה הצליעה מחזיק יוחר מצ' זיחיס כי אינו ער כזיה רק כלענה ורש' נגלות און אדוני דודי כיי' אשר עקור מקומו טהר גצול וטהר איחחא וצלי ספק לא הודע אליו הטחח צנו אשר חחא על הנפס והיה צמיני אכסיס, הוא וצנו חטי'ס כי לא טצו סדרר אשר צנו עוטה כצול יצול חויש גס הוא גס העס הזה אשר הוטיצו אוחו כסאות למטפט וכצודו צקלון יעיר ויעטה כמעיל צטחו, וכלי'יה חכסה פניו צין אכסיס העצרייס האלה למקומוטה צמוטצחו כי חיות הנה:

ואנשים העומדים לימינו המה טמעט ולא יחן די מועי'ס ללדיק כי זה אחד מהעקומות טהמועט מחזיק אח המריציה והוא מוטצות קא קטי'א ליה לכן זאה העלה היעולה ממני טיי' כריע כחח לו אס רוח המטיל יעלה עליו מהרצ טל קיק פלוני מקומו אל ינה, כי לא ימלא מרוח וחי' מן טכואה מן המחלוקת וצפטס גדולי הדור היוטצין על חדין צמדיות אל' יחיקו אוחו כעטחוי קטה צעצור דבר זה ויעמדו לי'עין לרקו טל הרב דעס וילאו ליטע עמו לעצו ולטמכו צכל מה דאפטר ועל ארציו יחצבר כי הס עומדים לנכ עמי'ס הס העומדים על הפקודים ועליהס גוי'ס ידרוטו ודרייהס כטעמי'ס ואף גס זאה כי צרוט עס הדרה מלך ולא רגיליו על לטוכו ואין יחרון לבעל הלטון וחי' יהיה כמייץ אשר חרפכו רוח אכסי'ס האלה ללסונוטה ולטוכס חיהלך צארץ כי יעטי' על לדיקים הולכים להועט גפרי'ה המיכות ומלח האפיקורסות כי דוקט כחצ צחכמות זרות או ידעוני' צמרעות ככריות ואל יתהלל החכס צחכמהו רק יאמר נח ישראל כי אינו מלוצס צאורים וחומיס ולא כשא על לצו חושן המטפט ואצן העזר מחסו הצוכיס ולא הלכו צאורה חייס ווח מי יורה דעה ויצין טמועה וחוי'ס יהיה לסמלה צקמי'ס ולא לכבוד יהיה לו:

עד הנה דצרתי כרצו איש אל רעהו ואחיו דרך גבר צצלמח אמנס עתה צעטילה כעלה אל הר די' ואטי'ס אל ישראל צצרתי קדוש ישראל לדי' ראטי'ה חצו'חמו ומקור מחלצתו ופריו יטמח אלקים ואכסי'ס ווח אלוקים הוא ירא הלא מורה יעלה על ראטו פן יקרנו עיין צצרי זה והאלקים יבקש אה כרדף וגס דמו הנה כרעס כי יהיה צצירוס וצחוקר כל וצציתו אין לחס ואין טמלה וידי צנו המיס מלאו ומה יענה ליוס פקודה כי יפקד ווטצו הלא אצן מקיר חזעק וכפי'ס מעץ יענה עד חמס וחחסי' צוערה צו חוי'ס, סוף דבר הכל כטועט מלות אה' על הצו וכחצ אח צן יליהו ועל פניו יוכיחנו כי סס אצותיו הוא מחלל אשר מעולם אכטי' סס ואס רולה לחסות החח ככפי' הסלוס וצבל טדי' יחלוקן ומלוח מן וטכל צעני' אלקים ואדס יטי' איגרה הרצנות אשר קיצל מסאלקט כי הוא איגרי'ה צח מחלה לצ הרב הניל והלנועיין מוטחיין אח ידי'ס לכהן לפני די' כי המה כקיי' כפי'ס ולא נהסנת גצול רעהו כי כחמ' סאורי גצולייין להסי' גצול אשר גצלו הר'אטוכיס וכיו"י סופרים חרנה חכמה וחמץ צכחיציה טטר הרצנות הזה כי יחמץ לנצ הרב דעס וכלי'וחיו יטחוכן והיה כי לעוק ילעק וכו' ועל זה נאמר חושך טצחתי אהצ צנו ויולי'א כאור לדיקו וידעו כולם כי הס זרע צירך די' ולא עולחה צהס ולכל הפחות איעלכו ויהי אלקים עמו טאל ילא לריי' צמה ואל חקרי לרי' אלל לרצ וישמור כפטו מצו'ה צדמי'ס אל מכו' סצמיי' עד יטקל הדבר צפלס השכל ומאזני המצונה כדת מה לעטות כי כל הדריך אינו צחזקת מחוקין והיה אס לא יטעמו לקול האוחות האלה דעמי' כוטה לפעול טילך טיי'יה לו כחצ חתיה מ'אדמי'ו הרב הגאון דקיק קר'אלע כיי' ועיי'כ יטצטל הדברי: **ובזה** אחו הסליחה אס הקטי'תי לדבר כי חס לצי צקרי'ה צהגיני' טצער אס סאהצה לכס וקנח קנחתי לכצודו ולכצוד ציה אצא לדקב לטון מדצרת גדולות אל חכו ולהרלות העמי'ס והסרים אח כצוד יוטרס זוח יופי מעטי'ס כי טוצה מרטי'ה הנה ולא ילכו לרעויה דתי'כו דציי' טיי' החומס צחצנה צנה ואהצנה עולם, דורט'א וענקט טלוחו לטוצחו כל היי'מי', צחמה וצחמי'ס:

עמנס הק' צלוהס צקיק הניל

ודלא ככיל, ומעלה' שהניח סם מעלכיס ג' יד ורזה ג' כיה שאחרי שחמלי' מלך קר מאחרי ד' כתיב וישארוהו על הסוקים וגו' וכי הרדיק במלכיס סם על רכב משכי קוסים ולא נשאוהו לכחף כדי לצותו עבד רשעו משמע ראפילו בלין הסוקים כונעין נעם יס קפידח]:

אך עלשון הירושלמי שהניח אשתי ריש מי שמחו קי' ג' ונחוקי' ריי' החסיד סם נמסר לכחפין כמו שנמסר לרצים דמי נראה להדיח שהיו כושאין המטה כחף ועיין יו"ד קי' סכיח סיג, וזה לשון הרמב"ם פ"ד מ"גל היז וקובלן אח סמח על הכחף עד זיה הקצרות וכחז הכימ אוריח' דעלמח נקט אגל אח ירלו לנשאו צדיהס כושאין עיש משמע דוקח צדיהס שרי אגל זעגלה לא:

ועוד ניל סהרי נשיחח המטה מלוה הוא וכושאי המטה פטורים מקימס והפלה כמו דאמרינן ריש מי שמחו ובאויח סי' ע"ב ועיין צו"ד סי' סכיח ובטיך סקיה ואיכ אח כושאים זעגלה קוסים איה זיי' נמי משום ביזוי מלוה כדאמרי' זעגלה דף כיה וספך וכסה נמה שספך יכסה שלא יכסנו זעגל שלא יהי' עליה זוויות עליו, ואף דכתב הז"ח צו"ד סי' כיה אוח זיין ושמיה סם אוח הכיל דדוקח זעגל אסור אגל זכלי שרי מימ הרי קיים הז"ח סם מאחר שהוא צידו עיש, אגל לשחח זעגלה ולא זנופו כלל ודאי הוא ביזוי מלוה ועיין פסקים כ"ז וזרטי' דיה כריך:

והנה נקוטה י"ד אמרינן הקציה קצר מתיס שאלמר ויקצור אוחו זניח אף אחה קצור מתיס ועיין זרעמים נקטימ סורס אי' ורעזין זעגלה סם שהוא מימ מתימ והלכה זדרכיו עיש, ואמרינן נקוטה דייג סם אוחן ד' מילין מי הוליכו מלמד שהי' משה מוטל זככסי סכינה וכו' ואיכ כסס סהקציה זכנודו וזעלמו כשא משה ד' מילין כן המלוה לשחח אח המה זעלמו וזנופו ולא זעגלה קוסים:

ובכן נפלחים מעשה כמה קלוח קדושה שמוליכין המה לביסיק זעגלות, ולריך ללמד זכוח עליהס דזמקוס סזיהיק רחוק מעיר כנר הדנר מנשוח זכחף ואס יעמדו לפוס ימטיך הדנר הרצה ועייכ יזוחו לפעמיס לחיפור הלכה המה המזואר נטי' טכ"ז, וגם אין עמה כחפין ינוחדים דאיכ היו אסורים זכעילח הסכדל כמזואר זכסי' סכיח סיג ועיין פויז סם סקיה וכקוהיכ זחירון ראשון ואיח לילך ימף זרחוז הגויס עיין אויח סי' חקניד סי"ז זעגיה ואיכ לאו מלוה דרמי' עליה הוא וכל חד וחד מדמי ושמייס ואזיל ואפטר שהי' המה מוטל זעזיון לכן החירו להוליך זעגלה משום כבוד המה דרמי' להלין המה מותר מפני כבודו כמזואר סי' סכיז עיש:

ואמנם לעשות עגלה מיוחדת להולחח המה כמחגי הגויס להחדמות להס אסור משום ובחוקותיהס לא חלכו כמיס הרמזים רפיח מתי' ע"ז ועיין רמזין זחומס פ' ראה זפסקוק איכה יעזרו הגויס ועייחייס זחומי' ע"ז י"ח ע"א דיה ואי וסוקי' סנהדרין כיז דיה אלא ובחשונה מהרי"מ שיק יו"ד סי' סכיח כחז דאין זוח משום ובחוקותיהס לא חלכו כמזואר זרמיח סי' קעיח דכל שהוא לחועלה או לכבוד אין זוח משום ובחוקותיהס לא חלכו, והנה דזרי רמזיח סם ממהרי"ק סורס פ"ח והמעייין זככיס זמהרי"ק יראה דסם מיירי זעגל סלונסין משיגי חממה ידועה והס עלמס לא לזשו רק לחועלה כבוד שהי' ניכר זכקי זכממה שהוא וגם משום הרוחה מומן דמאן דכאיז ליי' כאיזל ליזיל לזי אסיח ואיכו חק זלי טעם, אגל זכיר מה טעם וחועלה יס זעגלה לזועה שחורה וסוקיס מלונסיס ומחעטפין שחורים, אלא שחוימז כהנו כן ושחווה סזה כבוד ואס גם היהודיס עימיס כן זהו כבודם זעניי האומות שמתדמין להס ודאי איכא משום ובחוקותיהס לא חלכו [עיין זייס אויח סי' כ"ז ולעיל סי' רל"ן]:

עוד כחז סם להחיר מהס דסנהדרין כיז דהיכא דלאו מיכיהו ילפינן אלא מתיח ליה זיי' משום ובחוקותיהס לא חלכו, והיכ מתיח ילפינן שנסאו המשכן זעגלות לז וגם האדם דומה למשכן כמיס סם זכס אלטייך וכורזי, הרצה חסוונה זדנר, חדא וכי מפני שאנו מדמין אדם למשכן דרך רמז ומיסר נעשה מטימח, ושחני זחא דסנהדרין דכתיב סי"ף זכורייהח, וכן שנסרפין על המלכיס כתיב זחדיח, ושכיח נהי דכתיב עגלות לז דסיינו עגלות מכוסיס זכורייהח מימ לזועה שחורים יאוסיס ומחעטפין שחורים לא כתיב ואיכ מיכיהו במרינן: **ושלישי** דסי"ף שפיר ילפינן מאורייהח שמויה להכונן נטי"ף, וכן שוכפין על המלכיס מלוה הוא לכנר החלך שלא ישחמטו הדיוטות זכלי חטמיטן ועיין זעטיך יו"ד רכ"י שמיה וזרמזים פיז מאלכיס, אגל מה שנסאו המשכן

זעגלות איכו מלוה ואלו הי' רוליס ליטח זכחף הי' רשאין אלא שחארין הי' מלוה דוקח ליטח זכחף ולא זעגלה וכמיס רמזים זענין העלוה מלוה ליד ועיין זפורס ג' זעסגוה הרעזין אגל המשכן הי' מותר זעגלה ולא מלוה והי' רשאין ליטח גם זכחף אלא ססיו כנדים וכשאו זעגלות, וזה לשון רמזין זחומס פ' כשא זפסקוק ויקרינו הנטיחיס והנה חסנו הנטיחיס שלא יחכן שיטחו מלויס על כחף קרטי המשכן והאדנים שהס כנדות מאור והזיוח מעלמו עגלות שכן דרך כל כושאי' זחי המלכיס והיכלי אהליהס לשחח אוחס זעגלות וכו' עיש, ואיכ כיון שאיכו חק קצוה זחורה לשחח זעגלות מי שזוטס חק קצוה לשחח המה זעגלות לאו מאורייהח יליף אלא מיכיהו ואסור משום ובחוקותיהס לא חלכו:

ועוד כהי דלא קיי"ל כריס זניע קטיז דרריס טעמח דקרח מימ הייכו לקולח דוקח להקל זמקוס דליס הטעם, אגל לחומרח קיי"ל כותיה, ואיכ לא ילפינן מאורייהח אלא היכא דגם זכורייהח הוא חק זלי טעם נגלה אגל כאן דיש טעם זדנר למה נשאו המשכן זעגלות משום שהי' כנר לשחח זכחף כרמזין הכיל וגם מה שהי' זכוסין יס טעם זדנר שלא יתקלקלו משרז ומשם וגםס וכדומה אגל מה שנושאין המה זעגלה כזו לאו מאורייהח ילפינן דממה ליס טעם זה רק מיכיהו ילפינן שפיר שייך זוח משום חקות העכוים ואסור, ומכיס לעשות זה לחק קצוה ולכחוז זשטאטוטען של החיק שלא יעשו רק זחופן זה הוי החוקקיס חקקי און וכימ זעטיק שער כי סזה הי' חמחח קרוס הספוכה כמו רגע על אשר הקימו להס דזריס רעיס ומגויס לחוקיס ומשפטעיס מוזיס ויסריס וקנעו זחס ומסמרות זקנכות ועוכסין שלא יעזרו מהס זעולס עיש שהאריך:

ומישי שהי' כן זפרעסזורג זחיי חחיס, איכה ראה יוס לרוכס לכף זכוח כי זחחלה אנוסיס היו זדנר מעטס שרי המלך וכיון שהחמילו זחיתר כיון שלא היחה כוכחס להחדמות להס רק מחמה אונס שוב אפילו פסק האונס אין זו משום ובחוקותיהס לא חלכו כיון שגם עמה אין כוכחס להחדמות להס אלא שזכר נהגו ומחוקקיס זמחנגס, לכן לפעניד מי שיש צידו למחוח שלא ינהגו זעגלה כזו לריך למחוח זחזקת היר ולחעמיד דחח על חלה, עד כי יבא שילה, וזעגלה וזומן קריז ילמח פורקנח ויקריז מטיחח, וירס קרן לעמח, ויהי' עליכו כועמח, ככפשו וכפשי ידירו הדוסימ:

עמרח הקי זלוהס זקיח הכיל:

תשובה תכ"ח

סי"ח חוקטו סנה הרמז לפיכ:

לכבוד ידידי הרבני המופלח ומופלג, מלא פלג, וכו' מריה פנחס ארי' הכהן כ"י זייסז עדיעק חע"ח:

מכתבו היקר קבלתי וכו' ומה ששאל אודות אחד שרולה לנטוע אילנות ופרחים על קצר קרוביו, הנה הוא מעשה הגל ומתעוועיס וזורות והחדמות לעכוים ורואי לנגער זו זכוימח, ומה שהזיח ונהאלל שטוסיס על קצרי לריקיס, הנה החמילו זוח החסידים לעשות כן לגדוליחס ורזותיהס ומסתמח יס להס טעם זוח עפי' כסחר אגל כיל זוח חרי וחלה טעמי' גם עפי' פשוטו:

א רמזואר זשירע יו"ד שסיז סיה דאין קוצרין לריק וכשר וזיכויי אגל חסיד מופלג, ומשמע אפילו זשיעור החקקה דהיינו ויי' טפחים כמזואר סם סיד ולכן עוסיס אהל לחסיד מופלג סיה"י מחילה מוסקה [עיל סי' חיל זיתר זיחור]: **ב** רמזואר סם זכיומן שעיח סיה דמה מטיח חוך ד' אמות עשיה זשטיך סקי"ח, אלא זיש מחילוח זכוהיח יו"ד, והנה קצרי לריקיס אינן מעמחי' ועיין חוקי' כחזוה קיז דיה אוחו מיס ריח כהן על ריה זיל ועיין זכסי' ישמח משה פ' שמיני דאין לסמוך עיז לדינח, [עיל סי' חמיח] אגל מימ עוסיס אהל זמחילוח שלא יגיע עומחח לשס מדי' אוחו של שאר קצריס, ואולי עוסיס רמז למה שחחזיל עמיד הקציה לעשות מורו ללריקיס לכל אחד מורו זכיע לפי כבודו:

ג ויותר כיל דהכה מה שהולכין על יוס יאיל של לריקיס הוא עפי' רטי' יעווח דף קכיז ע"א דיה חלחח ריגלי עיש והנה זכיק עיז דרטינן גזי חזקי' מלך יהודח וכבוד עשו לו זמוחו שחויסו ישיצה על קצרו, והקסה זשטיק סם הא הוי לוועג לרס וחירץ כיון שהוא הרצה חורה זחייז ליכא משום לוועג לרס עיש שהאריך עוד ועיין זמגיא וטויז אויח

אויח קיי מיה וקיי מיה דבציהיק אפילו חוץ לר' אמות על קצר טייך מעוס לועג לרש ואיך איך אפטר להוסיף ישיבה על קברי לדיקים ביום יאל הא הוא לועג לרש ויהו דמעוס איהו גופא ליכא מעוס לועג לרש כתי' שמיק הכיל אצל מעוס שאר מתיס איכא ואפילו הוא חוץ לר' אמות ככיל, לכן עוסיס אהל כרי שיהיי רשות חלוק לעלמו ומותר ואיסי :

ועיני גם זה אין לעשות כיה לאדם גדול וכמו שאחז"ל צמניה דף כיג כיון דבצי למימר עמדו יקרי' וכו' צליר מיויד לאו אורה ארעא ופרטי' דליכא מה הכחה למרוצים וסיג דכותי' מה הכחה לגדולים, אצל לכטוב חילכות וליזיט ופרחים דברים אשר צדו עוסיס מלצס ולטון ככרים הוא דברים אשר לא שצרוס אבותינו ודאי יש לחמות צידו והחדש אקור בכל מקום מתימ, ויהי יחינו מיומים, ויבנה ערי יהודה וירושלים ובלע המות וכו' ככפשו ונפש ירדו הדושיט :

עמס הקי צלוהס צקיק הכיל :

תשובה תכ"ט

טילת צי אויפאלו אי צמדנר מי צמצי מרכיג לפיק :

שוכיט לכבוד ירדו הרצ הגדול צמורה, לפינת חפארה, הגאצדקימ פאקס כמויה יוסף ליב כ"י :

מכתבו הנעים מתיח לקפירה הגיע לירי צמנו אצל לא טיי אפטר להסיצ מרוב ערדות ועתה הנה צמתי צקולר אמריס אודות שנסאל מהרצ מהאללש לאשר עעדחו הסכימו יחד לקצוע אצן זכרון צציהכיג ולחרות עליו צציו הגאון הגלזיל ייקר הקלה על אדכי היראה צחקות ערבות וכו' : **הנה** לדעתי אין זה כבודו של אציו הגהיל זיל כי גם לפחות ערך ממנו הרבה עוסיס כזאת וגם אין עושין כפשות ללדיקים דצריהס הן הן זכרון כדאי' צירושלמי פיג דשקלים טיה ואין כבוד אלא תורה וכו' דברי מוקר ותוכחה אשר פיו מילא תוכחות ונכתב צקפר וזהו כבודו, וגם זה דרך כבוד של החדשים ואין רוח חכמים נוחה הימנו ונפרט כי מלאכו ראינו צקפריס כמה גאוכיס ודריקי עולם אשר כתבו צלווהס שלא לחארס ושלא לכחוב על מלצת אצן הכהוג תואר גאון ולדיק וכדומה שחמיס הרבה כי יראו לכפסס מפני נעיח גובה אה השבח ועיין יויד קסיי שדים ולוואה הגהיק הריג כיג ועיין חשו' חייס שאל חיא קיי מיה אור וי"ו :

וכל מה שהציח מתשובת רשניח קיי תקפיה והובח צמתי' יויד קיי רמיט קייג וצמניח סוקיי קייד סקכיג דיה כתב הרעציה ומיומח עי מיה ייל דהיינו דוקא אה עושה דבר מלוה שאינו מחויב לעשות וגם הידור מלוה אצל מלות חוכמה הוא מלוה מחויבת ועיין צנוצניס פיג מדיעות ואמרינן צמויק חאי לורצח מרצנן דאיכא צנחח כל ונילי דמתח עלני רמיח וכיט רב אציר אין ראיח ועס לעשות זכרון ולכתוב שמו לכבודו וכעין שכתב מהרשיח צמתי ספימ דקוועה דמלוה סנחחייג זה כבר אקור עימ לקבל פרס אצל להציח עלמו לירי חיוב מותר עימ לקבל פרס עיש :

ומה שהציח מטויז קיי רמיט אקיד מעס אדרבה משמע להיפוך דכל העעס שמוחר לכהוב שמו כדי שלא יוכלו הקהל לשנות וזה גיש כאן אלא שצנקהייכ שס חולק על העויו, ומה שהציח פרעניג קיי קמיח ומשרייט מיצ קיי די אה יש צעורה שלפני ציהכיג שקורין פאליט דין קדושת ציהכיג אין כפימ צזה לכיד דחצנן שקובע שס אינו מחלל קדושת ציהכיג ומה שהציח מליז סימן כי דאין חשט מעוס היסח הדעת הוא רק עייטב המכהב אצל כתב שאין כחן לעשות כן לכחחלה : **ואם** מיימ אכטי קיק אהלללש ירלו לעשות אצן זכרון לדעתי יותר טוב לקצוע צנית הקהל מקוס ועוד למען יהיה נוכח פניהס חמיר שלא לשנות ולעשות חדשות מויט, ועין אכי ערור מאוד וכתבתי צמפוי צלי שוס עיין אקלר, וכיט ממונו לא יצ'ר ככפשו וכפס מחוי ירדו דושיט :

עמס הקי צלוהס צקיק הגיל :

תשובה ת"ל

טילת צי אויפאלו הי שמיני ייא צעומר חרוין לפיק : **בימי** הספירה, צרכה ערובה ושחורה, לכבוד ירדו הרצ הגאון המפורס, כגן הדקיס, כשיח מויה עשה הרט פוקס כיי אצדקימ גראסווארדיין :

שבוע זו לקחתי מעם פכאי מרוב הערדות לפיס עיני על מכתבו היקר וצדצניו הלאחרים צדפת וצמסכל אודות אשה העשווערת שצקצרה צקצרי עכויס והקרוציס עסיגו רטיון לפנותה ולקוצרה צקצר יכאל אה מותר :

תשובה: הנה לדיכא פשוט צעיני שאין לקצור אשה מעווערת צצית הקצרות של ישראלים כפסק הסור והמחצ'ר ציויד קיי שפיצ ולרצנן ררבי צצנועות ייג הפורק עול דפירטיי כופר צעיקר הכרת צעוהיז הכרת לעוהיז אה עויה צה ולא עשה חסונה ודוקא צשאר עצירות דלאו מהכיגי דחסיצ שס כתבו חוקי' שס דיה צעומד דעיתה ממרקת צלא חסונה עס היסורים ודיניס שדינן אוחו לאחר מיתה ועייכ אינו ככרת לעוהיז אצל צהקנ' גי אה מה צלא חסונה אין לו חלק עוהיז ואפי' מיתה עס שדינן שלאחר מיתה אינה עכפרת, ואעיג דמשמע צכסהדינן מיי דאפי' צחכטי עיר הכרחה יש להן כפרה עכפי צעיתה וקצורה ועיכול צצר או מיי לערד דקצרה פורתח ועיי' צמליט פיג מצנגות היז צקוק הפלפול גדול צענין זכח רשעים הועצה מיי הרי כתבו חוקי' דיה ואמתי דהיינו דוקא אה דכו אוחס ציד והרנוס אצל היכא דלא איקטייל אין להס חלק לעוהיז עיש ואיכ צפורק עול דלא דנו אוחו אין לו חלק לעוהיז ואין לו כפרה אפי' לאחר עיכול צצר אה מה צלא חסונה והמשומד ודאי הוא כופר צעיקר וזיל רמצינ צחומס סי שלח צפוק וכי חסגו וכו' והנה זה כפי משמעו הוא קרצן משומד לכל החורה צשובג כגון שהולך ונדבק לאומה מן האומות לעשות כהס ולא ירלה להיות צכלל ישראל כלל ויהיה כל זה צשובג וכו' ועייכ ייחדו להס רצותינו מלוה אחד שצצנגבה ילא מכלל ישראל ומכל המלוה צהס והיא עייז וכו' עיש עכפי נראה מדצניו שהמשומד הוא כעעיי או לפחות עכף עייז :

והרמב"ם פיג מתשובה היז חסיי המומריס צאלו שאין להס חלק לעוהיז וככת צהיט שניס הס המומריס וכו' מותר לכהיח כולה כגון החוריס לדתי העכויס צעשה צגורזין שמד וירצק צהס וכו' ומכיט החורז לדתי עכויס ומשהמד מרציו אפי' להיאצון שאין לו חלק לעוהיז וכיון שכן אפי' צמיתה וקצורה ולערד דקינרד ועיכול צצר אין לו כפרה ואין קוצרין אוחו וקצרות אצותיו לפי שאין קוצרין רשע אצל לדיק, ועיין סכהדינן קיי עיג צעעיי משהנה ומיראה וחוקי' שס דיה רצח וחוקי' שצח עיג עיג דיה רצח ורנוצניס פיג מעכויס היז וכיימ שס :

ומה"ש היה כיל דמותר לפנותה מלצד העיטב ככתב פרימ מעוס שקצורה חחלה עימ לפנותה כנוצחר קיי שפיג אלא כיון דכל העעס דאקור לפנות הוא מעוס שהצנול קשה למתיס מפני שנתיראייס מיוס הדין כמיט השיך רסיי הכיל וצאלו שאין להס חלק לעוהיז ואין להס כפרה, לא איכפת לן צזה דהיהוי לה חרדת הדין :

אבר אחתי לא כתצ'ר ער כמה לריך להרחיק קצורת רשע מקצורת לדיק דאין לומר שלריך להרחיק ויי עפחיס דזהו אפי' צשאר מתיס כמיט העור סוקיי ספיג ושפיג ועיין צ" שס ועיין צפיה שס אור גי צשס צצווי טעס על שאין נוהגינ כן, וכיל ללמוד דבר זה יהא דקיי'ל ציויד כיי שעיח קיה דאקור לקרב פי' בהן שאקור ללמח למתיס צחוק די אמות של מה או של קצר ועיי' צשיך שס סקייח דצמקוס קציעמו מה חופט דיא לעומחה עיש וכן צאויח כיי מיה פסקינן דאקור לכנוב צחוק דיא של ויה והפילין צראשו וכן צסי' מיה דאקור לקרות קיה צחוק דיא של מה מעוס לועג לרש עיש איכ היג נראה דשיטור הרחקה הוא די אמות : **אלא** דאיכ ליע צכסהדינן מיי אונלי הרובי ציד אין קוצרין אוחן וקצרות אצותייס אלא שהי צתי קצרות היז מחקניס לציד וכו' ואמרינן צמיי וזיל כך למח לפי שאין קוצרין רשע אלל לדיק והרי מתיט היה אפטר לקצרו וקצרות אצותיו חוץ לדיח מלצותיי, אך זה אינו דהרי קיי'ל צכיי שפיג קיג דציהיק אפי' חוץ לדיח אקור דהפילין צראשו וכן צפיג צפיט צצורעו ויקרל צו או יכפלל ועיי' טויז ומניח אויח קיי מיה אלמח דכל ציהיק הוי כדיח והיג אינו קצ'ר וקצרות אצותיו מעוס דכל ציהיק הוי כדיח :

ולפי"ן כיל למיש מחצ'ר צכיי שעיח הכיל דאס הקצר מקוייס צמחילות גצוהיט עשרה עפחיס או צחרינ עמוק יי עפחיס איל להרחיק ממנו אלא די עפחיס עיש איכ מותר לקצור המשווערת אלל ציהיק של ישראל חוץ לחומת ציהיק כיון שיט מחילה גצוה עשרה חולק רשות לעלמו כדמלינו צשיק צמח דוכתי, אלא שראיתי למניח צכיי מיה שכתב ואפי'

חדא אין קוצרין אוחו אלל רעפנים געוירט כיון דזאעט אינו
 הייב שריפס רק חנק אין קוצרין אוחו אלל נקסל'ן ונערפ'ן
 רק אלל נהג'ן ונחנק'ן. ואפטר לוצר דזעה פליגי דחיק
 דעמא מעוס דאין קוצרין רעע קל אלל רעע חמור וכיון
 דהא גיב רעע חמור אפי' דאינו הייב נעיהס אז עי' קוצרין
 אוחו גני נקסל'ן ונערפ'ן וני' סל דהלליע טוא נסרוני צי'
 ולא עטוס עמא דאין קוצרין וכו' ולהכי כיון דאינו הייב
 אלל חדא ולא נעיהס חמורס אין קוצרין אלל נקסל'ן ונערפ'ן:
ושוב ספק על עס דעפטיט ליה לחמיס דנחלליע הולכי'
 נקסיקו לחמיר כמו בכל איסור חורה ערברי עמי'
 נפחיהס לנלכות טחיהס טהי'א נסס מנחה יעקב די'א
 דקפיקו לקולא, ואכי חמס לעה טהי'א ענחח לחמו ערברי
 עמי' סלח ענחחמו טוא עוכרע ועמקוס טנח חמי'ס להטי'א
 ראה דקפיקא לחומרא עקידוש'ן ט'ל דחליב לעה לי הלליע
 דקסע ערלס נחון לארץ עוחר וסן סן דברי ר'ן עס והר'ן
 דהא דלרי'ך הלכה דאפי' לקסוקי אהרדי טרי ואלו נטאר
 איסור ודאי עובר עטוס לפיע עי'ס:

ובשי'ט ט'א פ'נ טעה עליו כיון דעספס יודע ודאי טהוא
 ערלה ואקסטי' איב אסור ליהנו לחצירו אפי'
 נחנס עטוס טהעקבל עחזיק לו טונה ואיב נוחון נכסה
 עעלה וכמי'ס חוס' פקחיס כי' דיה אנעמי'א לצי' עי'ס,
 ולפעני'ד לקיע עחרי ותלה טעמי' חדא דחוס' לא נחצו כן רק
 אס העקבל כברי יחזיק לו טונה אלל אס העקבל ישראל כיון
 טאחר טפיקס לו עוריעו טהוא ערלס ואסור נוחון ליהנוח
 לא יחזיק לו טונה כדי טלא יכטיל נוחון:

ושנית דחוס' מיירי באנעמי'א טל כברי ולינו עחזיק לו
 טונה אלל על טרחו והטעמו ועי' טפיר יחזיק לו
 הגוי טונה ואסור כמו דטכרו אסור עטוס דעטחכר באי'ט
 אלל כאן אין העקבל עחזיק לו טונה רק על טהנהו עטלו
 וכיון טעוריעו אחי' טהוא ערלה ואי'ט טלא היה טווה לו
 כלום טוב לא יחזיק לו טונה:

ועד הטלטי' אחי' זא ל'עיס טור אי'ט רסי' ח'ן דבי'טראל טלוס
 ככר עחצירו קודם פסק לרי'ך לפרעו אחר הפסק ואין
 צו עטוס איסור חמץ טעבר עליו הפסק כיון טלא היה צעין
 נעמה איסור וכתב צי' טהצילו ראה עמי' דף קי'ב דצי' ר'
 יכאי ימי' פירי ענכיי'ס נעציעיה ופרעו להו נעציעיה ארי'
 יאות אינו עברי עי'ס, ואמה כי' דנריו טעוהיס נחתי' חדא
 לעה לרי'ך ראה דנעלמא חסס נדברי רי' אס היו לוקחין
 החליפין נעמה מעסה היה אסור לכן לרי'ך לפעמא דנעמה
 טלוקחין החליפין אין האיסור צעין אלל כאן נעמה טעאלו
 קודם פסק היה רשאי ליקח החליפין דעדיין טעה הי'ט
 ומוחר למכרו ואחאי לא יחא מוחר ליקח פרעון אחר הפסק
 והרי מיד טעאלו נחמי' צחליפין דלי'ט טאלה נככר לאכול
 דלא הדרה נעי'נא רק הלואה ועי'ן עוי'ז אוי'ט סי' חכיד
 סקי' דעהי'ע לי'ט מלה טאלוה ואולי י'ס לרון לעי'ד מלוה
 נרשות נעלי'ס לחזרה קיימי' אס היה הככר עדיין צעין נעמח
 וי'ס לעי'ן:

ושנית מה ראה עטס דעס מיירי באיסור טחופס דמי'ס
 ולכן אערינן טעס אין האיסור צעין נעמה טחוקבל
 החליפין אין החליפין נחפסין באיסור ועי'ס חוס' דיה יאות
 אלל באי'ט טאינו חופס דמי'ס רק החליפין אסורים לעחלי'ך
 נעציל טאי'טי גרס לו הנאה מה נפי'ע אס אין האיסור נעולס
 נעמס טחוקבל החליפין עי'ע אי'טי גרס לו הנאה אז ולי'ע,
 ועכיי'ס לרי'כין אנו לכוף כאגמון ראשינו ולטעווע דברי הר'טוסי'ס
 ולפי' נעלמא חסס דכברי עחזיק לו טונה נעוד האנעמי'א
 נעולס טפיר אסור אלל כאן טאינו עחזיק לו טונה עד טאכל
 הספק ערלה דטוב אין האי' נעולס לא עדי'ך החזקה טונה
 מחליפין דעוחר ואי'ס:

ולשי'ט הרענע דקפיקא דאי' טהי'א לקולא רק עררנן
 לחומרא עכ'יל הא דחיל'טרי'ך הלליע דקסע ערלה
 נחוי'ל מוחר כמי'ס הרין, אלל דכיל לרעה הרענעס ודאי ספק
 הלליע לחומרא דכבר הקטו על הרענעס דקי'ל בכל איסור
 דרננן איבא לאו דלא חסור אחאי קדי'ר לקולא הא הוי ספק
 דאורי'תא עכח לא חסור וחי' דכך טחנו חכמי'ס מעיקרא
 טי'סא ספק דנבי'ס לקולא עי'י' טעגוה לעצין לקסר העלות
 טורס א' ועגילה אסתר עס ולפי' טנס טכחצ טיי'ך ציוד
 סי' רלי'ע סקי'ב דדוקא באיסור דרננן איבא לאו דלא חסור
 ולא חיס דילפי'ן עריצוי דכל חלצ אלל נעללמי'ע כחצ רענעס
 נפי'א מעערי'ס הי'צ דאיבא לאו דלא חסור ועי'ן נעקדעה
 לפי'ע ואיב עמי'ל ספיקו לחומרא דזא לי'ס טכך טחנו

עחילס טי'טי' ספיקו לקולא כיון דהוא הלליע, אלל די'ס
 לרמוח דאין סכונה נעמה טאסרו אי'ט איסור דרננן טחנו
 כן טי'טי'ס ספיקו לקולא רק נעמה טמקו טי'טי'ס ספק לחומרא
 טחנו כן דקדי' או ספק הלליע יי'ס לקולא אלל לא טעמא
 כן ערברי'ס, ועי' דהין עס חמי'ס דקספר עמחי' עס טהי'א
 דעה רוב טפוסקיס דקסע הלליע לחומרא וסכי נקטי'ן רוב
 אפטר דאפי' סרין עורס דעכי'ס עררננן לחומרא רק נחצ
 טאין ראי'ס דמסי' לחומרא [עי'ן חמי'ס א'טי'ע חיד קוסי' צי']:
ושוב סתפלה עמי'ס חמי'ס אונס הרענעס טעמי'ס דין זה
 דאין קוצרין רעע אלל לרי'ך אררעה נחצ נעפי' עאלל
 דכסג צדי'ן טעלך וכו' ועטעמא עררניו לסדי'א דאפי' עלך
 ישראל טהורג צדי'ה וכו' עי'ע נקצר נקצרי אצוהי' ונראה
 עררניו דק'ל דגז'טי' טוא דוקא נסרוני צי', וידידי כיי' טעה
 דאי'טחעי'טהיס דברי לחי'ע עס טספי' הא ננמי' לא עחלק רק
 צין סרוני צי'ד לסרוני עלכי' אומות טעולס כפרטי' אלל סרוני
 עלכי' ישראל כיון דצדי'ן עקטלי' הול' כסרוני צי'ד וחי' דילא
 לו כן עררי'תא דמי' טעמחו פ'נ טי'י'א סרוני עלכות אין
 עונעין מהס כל דבר וקטמא עטעמא נס סרוני עלכי' ישראל
 עי'ס ואיב טפיר י'ל דאין קוצרין רעע אלל לרי'ך רק עטוס
 דכסג עחוך רעעו טויל כפרה:

ולמעני'ד הדין עס חמי'ס ודברי לחי'ע טעוסי'ס דכך טוא
 הולעה טל טעועס דנעי' להוכיח כיון דקדטי'
 מזנח טל עי'טי' יעוחר דאערי'ן טוהיל וכדחו נדחו דחלי'ב
 כיון דעקטלי' טויל כפרה ודמי' אציי' דעה עחוך רעעו לא
 טויל כפרה ערדחי' רי' טעמי' ופרי'ך נחא דטאלי' כסרג עחוך
 רעעו דטויל כפרה ערדקי' ליה ערדי'ך ועי' דחי' אציי' די'ט
 חילוק צין סרוני עלכות לסרוני צי'ד חרע דחנן לא היו
 קוצרין אוחו נקצרות אצוהי' וכו' ועי' עטני' דלעולס כסרג
 נצ'יד עחוך רעעו טויל כפרה כהרוני עלכות אלל דעהי'א
 וקצורה צעי'ן וכררנא דאין חילוק רוב נסרוני עלכות לא
 עקרי' ערדי'ך עד אחר קצורה ולעמקא עד דחי' לערל דקצרא
 פורחא או אחר עיכול טפיר ולפי' טפיר הוכיח חמי'ס ערררניו
 סרוני עלכות נקצרי אצוהי' לרענעס דקוצרין רעע אלל לרי'ך
 ורק נסרוני צי'ד גז'טי' טוא, ואפי' דעגמי' הי'ל עוכח דחלי'א
 נכפרס דילי' עי'ע ז'א עמחה דאין קוצרין רעע אלל לרי'ך
 אלל ערדחזי'ן טאחר עיכול נעור קוצרין אוחו אלל אצוהי' טי'ע
 דחלי'ן נכפרס י'טי' טעס טי'טי' גני סרוני צי'ד:
ודברי' לחי'ע טעוהיס דמה לרי'ך להקטוה די'ט חילוק צין
 סרוני עלכות אוי'ה לסרוני עלכי' ישראל לפי' סקי'ד
 טפי' טויל להקטוה דלפי' העמקא אין חילוק צין סרוני צי'ד
 לסרוני עלכות אפי' טל אוי'ה כלל וכמי'ס רוב חירולו טעוה
 דעררי'תא דמי' טעמחו אין ראי'ס כלל דודאי נהנך דעמי'צי'
 דינח דעמי'קרא ומחו עחוך רעעס טויל כסרוני צי'ד וכמי'ס
 מהרטי'א נחיא עס דלכך טונה לומר גני ערדי'ך עאלל לעוף
 טעמי'ס דעי'ס טעטלו סנהדרי'ן דין ארעב מי'תוח לא נעלו
 כדאערי'ן נכחוצות לי' וי'ס מהן מי'צי' סקילה וכל הסקל'ן
 נחלי'ן והיינו עאלל לעוף טעמי'ס וכיון טכ'ן טויל כסרוני צי'ד
 עחוך רעמי'ס דעהי'א וקצורה צעי'ן אלל אפי' דעי' טכחמי'צי'
 היגי'ה או נמקר לעלכות וכו' אלל לא כל סרוני עלכות מי'צי'ן
 היגי'ה ועסרה סרוני עלכות יוכיחו דודאי לא נחמי'צו מי'תח
 צי'ד ואיב נמי' טעמחו מי'ירי צהרוני עלכות טאין אנו יודעי'ס
 טכחמי'צו מי'תח צי'ד ולכן אין מונעי'ס מוננו כל דבר והיא
 גופא קמי'ל דלא אערי'ן ערדכרג נעלכות וודאי הייב אחר
 עארעב מי'תוח אלל עוקמי'ן אוחו נחזקה כסר וכדכתי'בנח
 אלל צהרוני עלכי' ישראל טאנו יודעי'ס טעמחא נגר עול'ך
 טפיר י'ל דהוי כסרוני צי'ד ואין קוצרין אוחו נקצרי אצוהי' ולי'ע:
ומה' טהוכיח מעלחו כדברי לחי'ע עמוטי' חיונהא כלפי'
 סכאי' דחמי'ס ערברי רמזין טהי'א טעור סי' טמי'ה
 דכא סרוני עלכות אין מונעי'ס עהס כל דבר הי' סרוני
 עלכות ישראל אלל סרוני עלכי' אוחי'ע אין מונעי'ס עהס אלל
 סקפר ואיב עכי'ה נעמי' טעמחו מי'ירי צהרוני עלכי' ישראל
 וטא טוא ספק נעדי'א דאין קוצרין רעע אלל לרי'ך וכמו
 טהי'א צי' סי' טפי'ע אעכי'ה כמי'ס הלמי'ע, ואיני' יודע מה
 קיל דסי'ן מוזכר נעמי' טעמחו דקוצרין אוחו נקצרי אצוהי'
 והרי עס נסי' דקחתי' סרוני צי'דאין עעמק'ן בכל דבר לא
 חסי'ב כלל טאין קוצרין אוחו נקצרות אצוהי'ס רק טאר
 עסקיס וזא קחתי' דסרוני עלכי' ישראל אין מונעי'ס עהס
 כל דבר טעמקוה אלל אפטר דאין קוצרין אוחו נקצרות
 אצוהי'ס עטוס אין קוצרין רעע אלל לרי'ך ועוד אפטר דנס
 נעמי' טעמחו מי'ירי צהרוני עלכי' ארי'ה וטא דקאמר אין מונעי'ס
 מהס

עס כל דבר סיינו חוץ מספר דזה נלמד מעקום אחר שאין
 עספירין על סרוגי מלכות כמיש זיי עס, ובפרט סלפסטיד
 גם סוכה סרענץ כמיש זיי עס דהא דאין עספירין אינו פן
 הדין רק עפני יחא העלכות ובעקום שאין העלך עספיר
 עפיר עספירין ונכחי יחא עס סרדק זיי למע כחז אין
 עוכעים עסס אלא הספד ולעס לא כחז עוכעים עסן הספד
 לפי סלסון זס סיס עשעע מדניא ולכן כחז אין עוכעים עסס
 עלד סדין כלל אלא הספד עפני יחא מלכות ואיכ אפילו
 עסרוגי מלכי אוסע עפיר קחני עמי עמחות דאין עוכעים
 עסס כל דבר ואפי' הספד דהיינו עלד הדין :

אבר עס עסידוע עניני על חחיס עי הניד לו עסרוגי
 מלכי ישראל נקראו רעעים עיסא אסור לקברס אלל
 לדיק וסרי לענין ערות קייל צחויע סיי ליד דרעע פסול
 לערות ואיזסו רעע כל עעבר עזירה עחייצין עליה מלקות
 או עיחה זיד אלל בלאו שאין צו מלקות לא עקרי רעע עיש
 וסכי כחז הרעעים פא עמלכים היח כל העורד במלך ישראל
 יס לעלך רעות לסרגו אפי' גזר על אחר עטאר עעס סילך
 לעקום פלוני ולא הלך וכו' ואס רלה לסרגו יסרג סנאעזר כל
 איס אשר יסרג אס עיך וכן כל העזזה וכו' ועשעע דבריטא
 אפי' זיוון ליכא ולא עניד איסור כלל ואפי' עסס דסוס
 עסס עסחא אימחו עליך ולא עבר ועיין ברעעים עס דפיצ
 עס ככלל עסחא אימחו אלל עכיס לאו עיש צו מלקות
 ודאי לא עבר ואס רלה העלך סלא לסרגו רסאי דכיי עשעע
 ליטכא ואס יללה לסרגו וכן עסיא עאלל היס והסורס נכחה
 לו רעות לסרגו אלל אינו עחויצ לסרגו ויכול לעחול אף דעלך
 עעחל על כבודו אין כבודו עחול ואיכ לא עקרי רעע ועפיר
 נקבר עקרי אצותיו אף דאין קוצרין רעע אלל לדיק :
ובהכי יל לייטז קוסי' לחייג צהי אלל עס דהא דקאצרי
 ענמי סרוגי זיד כיון דדדין קטיקטלל לא הויל כפרה

היינו עסניד עחויצים לסרגס ואפי' עסרפס עסרג צראו זיד
 אצרינן עסנהדרינן דחייצ עסוס דכתיב ועצרה רעע עקריצ'ך
 ואפי' אי להעיותו עניחה הכחוצה צו חייצין להעיותו כלל
 עיחה וכו' כדאצרינן עסנהדרינן דף מיה וניב ועיין ברעעים
 סייד עסנהדרינן אי ולכן לא הויל כפרה אלל סרוגי מלכות
 אפי' הכך דעחייצו דיכא דעעיקרא וחייצין די מיתוח זיד
 וכעיס עסרעטיא צחיא הכיל עימ מלכי אוסיע אין חייצין
 להעיתס ועלא דדין עקטלי הויל כפרה ועזה לעד הרעעים
 גם צהרוגי מלכי ישראל אעיס ערעות צידו לסרגס עימ כיון
 שאינו עחויצ לסרגס עקרי סלא דדין עקטלי והויל כפרה ועפיר
 קוצרין אותו נקברי אצותס ואולי לזה נכתובין לחייג צתיורלס :
רשוב כחז לייטז מה עסקי חחיס למה עשעיע הרעעים
 דין זה דאין קוצרין רעע אלל לדיק עסרעעים רעז
 דין זה עמיש פיד עסנהדרינן היס כל סרוגי זיד אין קוצרין
 אותן עקרי אצותיסס ככלל ישראל דהאי ככלל ישראל עיחה
 אלא ערעז עעעס עסוס דאין קוצרין רעע אלל לדיק, והוא
 רעז עועט להלכה מרובה ולפעניד לא לכוכה זו כחז האי
 ככלל ישראל אלא הוא עפמיש רעצין פי חיש עסיה מנהגס
 להיות להס ציהיק מיוחד איס לציה אצותיו וציהיק מיוחד
 לגרים עיש והוי קדיא דאין קוצרין אותו נקברי אצותיו היינו
 צציהיק המיוחד למעפמחו עסוס פנס עשעפחה או עסוס צזינא
 אלל קוצרין אותו צחוד שאר ותי ישראל הגרים או עקום
 עיש ציהיק לכל הקהל ואינו מיוחד למעפמחו עפיר קוצרין
 אותו עס לכן פירע דנקברי אצותיו הפירוש ככלל ישראל
 שאינו נקבר צציהיק על כלל ישראל כלל :

אבר נוק קוסי' חחיס תימא צעני דעסלמא סטור והעחצר
 שאין כותצין דיכיס שאין כוהנין צזחיז ולא הציאו
 סאי דהרוגי זיד וכו' הולרכו לכחוז הדין דאין קוצרין רעע
 אלל לדיק אלל הרעעים דהציאו העעכה דכל סרוגי זיד וכו'
 דאצרינן ענמי וכל כך למה לפי שאין קוצרין רעע אלל לדיק
 הרי עפיר הציא דין זה כדרכו ככל עקום ומה יס לו לעשות
 ולא עשה :

ולסלמורא בעלמא היח יל לייטז דכבר הקי חחיס מה
 ראיח מאליעע הא חחיס הוי צחפיסא אחר
 ונגע צו ואפי' עעני כעיריס אין קוצרין כהסא כחוצאר צסי'
 עסיצ סיג וכיל דלכאורה יס להצין אמיני נעסיה הכס צהרעע
 עסחיה אותו ולמה לא נעסיה הכס צחליעע הלדיק עימיה
 ויקום על רגליו וייל עפמיש צספר סקידים סיי עסיו אסור
 לקצור רעע אלל לדיק עסרי חחיה אליעע וכו' סנאעזר כי
 לא ינוח עעע הרעע על גורל הלדיקים אוי לרעע אוי לסכנו
 וייל דאוי לרעע אס נקבר אלל לדיק עיד עאמרה עסוכעית
 אלל

כי צלח אלי לסזכיר עוכי ואוי לסכנו עיד עאערו ענמי ריס
 עלך ועס נכנסו לדין עלך נכנס חחלה עקמי דליפוס רוחחא]
 ועכיס נקרא כתיב כי לא ינוח עעע הרעע וכו' ולכן היז
 לריכין לסלק הרעע עעס וחיס סוא, וסחיתה אס זס סיס
 עלד אין קוצרין רעע אלל לדיק אלל אס זה עותר רק הליקור
 עעוס חפיסס אחת כעזו צעני כעיריס דקאל עסיהס ראו
 לעסיות אח אליעע ועפיר עוכה דסימ עעסוס דאין קוצרין רעע
 אלל לדיק, אך זה אינו דסרי ילמינן צחולין ז' עחאי קרא
 דגדולים לדיקים צעיתחן יותר עעחייסס ועפיר לא חחיה אח
 אליעע עעסוס דגדולים לדיקים וכו' ועיש צרסי' וחוס' עסדקור
 איך עוכה דגדולים וכו' ולפעיש איס דעוכה עדלא חחיס
 אס אליעע ולפי' ליחא לחירץ סניל והדקיל דלעא עעסוס עסיה
 צחפיסס אחת ולא עעסוס דאין קוצרין רעע אלל לדיק ופסק
 רעעים כסוגי' דחולין ולא עוכה עידי ולכן עעעיע דין זס :
ואנב דחייבי צעילתא דחעיס עדכר דכירנא דכרסא עדצרי
 חפיסס דחפיסס אחת סיינו נקבר אחד וכן עשעע צסי'
 עסיצ ואפי' העעחעיריס אין מלריכין הפסק רק עסיה עפמיס
 עיין צפיה עס וצסנהדרינן עיס עיז דאצרינן עס עעז עעז
 צחפיססו פייסי' צחוד דיא וכו' ולפעעיל גם רעע אלל לדיק
 אין איסור רק צחוד די אצות וסינו חפיסס אחת :

אבר לפעניד לקיע דלמי הכרחה מרעעים זיד דף קי היס
 עכנסס לקצור צעערה ונדופני עעערה קצרו כוכין
 ועס קצרו אח העעז ועסחעא גם בני אליעע כך היח ועיין
 צחריכ פי ויקרא פי די צרייחא פי דקאצרי אי סניך יוכל
 יקיפנו צחוט סיל וזקרו ואי אפסר להקיף צזיקה וסרי צקרא
 כתיב ויסליכו אח האייע צקבר אליעע ואיאי לכווין דרך
 ססלכס עיכנס לכוכ סל אליעע אלא עססליכו אותו חוך
 העערה עסיהס עחוחס ודרך ססלכס נגע בעלמות אליעע
 עסיה מניעיס עד פי הכוך עזרופני הדופן ומה ואיכ אלו
 סיה נפל עמה עד חחיתח המערה לא היח כוגע כלל בעלמות
 אליעע ולא סיה עעז צחפיסס אחת וליע עעסוס ערצוב עלמות
 כלל ועיין עפי' עעחות סיג ועיין צפור יוד סיי חגי מלקע
 עלמות ז' עחיס וכו' ופרישה עס ואיכ היח עעסוס דאין
 קוצרין רעע אלל לדיק :

ובה יחא גיכ מה עתעה למיע עסרעטיא צחיא עס עסקי'
 על רעיי עפי' דהאיס עססליכו נקבר אליעע סיה
 הנציא עקר אשר החזיר אח עדו הנציא ואיכ איך קצרו
 אחיכ אלל עדו הנציא ותי' דצחעא לא קצרו רק עלמותיו
 דאחר עיכול עסר כצר נחכסר ולפי' לריא סני צחזי לערא
 דקצרה פורחא ואיכ כיון דחזי סאיס לערא דקצרה פורחא
 נקבר אליעע אמיני לא הוככר צעני עקום להניחו עס ויע
 לחלק דוקא אס חזי לערא דקצרה עקום אחר ונחכסר עותר
 לקצרו אלל לדיק צהיתר אלל זה דצחיקור צא עס קודס
 ענחכסר וחזי לערא דקצרה לא הוככר ליטאר עס :

אבר לפמיש לקיע דהרי אצרינן ענמי אצילות עחיעמי קא
 מעחלל עקחיעת הגולל ופירעטי' גולל הוא דף הכיתחן
 על הארץ לכיסוי כפרה עחיעת קא הוי מכי חזי לערא דקצרה
 פורחא סלכך הויל וידיחי אידחי מצואר דלערא דקצרה הוא
 אחר עסיעת הגולל וכאן עיד עססליכו אותו נקבר אליעע
 ויחי ולא היס קצורה וסחיעת גולל כלל ועדיין לא חזי לערא
 דקצרה ועפיר לא הוככר צעני עקום להניחו עס ויחי
 תיד ערס חזי לערא דקצרה פורחא ולקיע :

ומה עתעה מדצרי מרעטיא אלו על חחיס סכרחה כעסחפס
 צחע על עעחו אי מהני עיכול עסר לקצרו אלל לדיקים
 לפעניד חחיסס לא נכחפס אלל צחע על עעחו עחוד רעעו
 כעזו צהרוגי זיד אלל הנציא עקר אפסר עעעסיה עסוכה קודס
 עותו ואפיה לא הוככר צעני עקום להניחו אלל אליעע
 לפי שאין קוצרין בעל עסוכה אלל חסיד אלל לאחר עיכול
 עסר ערי כמיש עסרעטיא לקצרו אלל עדו ואיס :

ומה עתעה עליו עכחז עכן עשעע צחוס' דמיא דיה קצורה
 שאין עס עסס עעעעיות ואדרבה מעעע עס להיערך
 ומכח זה ריל דפיס הוא, לריכין אנו למעכוכיה כפסיה אדרצ
 והכה זיל חוס' עס עיכ איכא כפרה כדאצרינן לקען כפרה
 עחיעת הוי מכי חזי לערא דקצרה פורחא אלל אפי' איכא
 צזינא וכפרה מיצעי' ליה הי עיקר והצין מעלחו דמעטיא
 ליה הי עיקר אס עעסוס צזינא או עעסוס כפרה ואיכ אדרצס
 עוכה מדצרי חוס' דגס צחע על עעחו הויל כפרה דחליכ
 לא מקסי חוס' כלוס דהכא צחע על עעחו איירינן, אלל
 חחחיס פירע דהא דאצרינן לקען מכי חזי לערא דקצרה
 נעשך למאי דאצרינן צסמוך דכרג עחוד רעעו הויל כפרה
 אלל

אלה דבמי לעימר בהרובי ציד כיון דגדין עיקטיל לא הויל
 כפרה ולסוכיח כן מן העסקה וע"ז דמי עיחס וקצורה בעינן
 ולעסקנא גם עיכול צטר או לערא דקצרה ואיכ עיבטיא ליה
 הי עיקר כפרה אס עיקר כפרה הא דנהרג והא דחזי לערא
 דקצרה הוא רק טפל ואיכ נמה על עמחו עיכ קצורה מטוס
 ציזוכא דלערא דקצרה אינו עיקר כפרה או עס בהרובי ציד
 לערא דקצרה ועיכול צטר עס עיקר כפרה ואיכ גם נמה
 על עמחו קצורה מטוס כפרה וכיון דלא אפטימא וחדרנה
 קייל צמי' עמיח דאומר אל הקצרה אין שומעין לו דעשום
 ציזוכא הוא איכ עמי' עממע דנמה על עמחו אין לו כפרה
 צמיכול צטר ולערא דקצרה דאין זה עיקר כפרה רק טפל
 לעס דנהרג מחוך קעמו אפי' נהרג צדין כמו בהרובי ציד ואיכ:
אבר עיג צקוף דכריי דאפי' אס מעפמחה בעלמס רוליס
 לקצרה חון לחומה ציהיק אסור מטוס חילול השם
 כמיג עמיא קי' רחיד לענין ציהיכ צענה, לפעמיד לא דמי
 דהתם כיון עהס מלד אמוכחם ודהס אין צוכין ציה חפלה
 עלהס ציוס אירס איכא חילול השם שלא יהי' חוי'ס חורה
 שלימה עלנו כשיחה צעילה עלהס אצל כאן אדרבה מלד
 אמוכחם ודהס בגוי סכחנייר לא הי' מניחיס אוהו לקצור
 צקצרי ישראל רק עמי' אמוכחם ואף עכעה אפטר כעמנה
 הדבר מחמה חוקי הערדינה שאין מחזיקין אמוכחם אצל עיג
 מלד הדא והאמונה עלהס הי' כך ואיכ ליכא חילול השם
 אס עמי' דהינו גיכ ישראל סכעמעד אמי' עמחא ישראל הוא
 לקצור אוהו עמי' אמוכח ודה ישראל:

היוצא מדצרינו:

- א) דכיע מודיס דאין קוצרין קעמ אלל לדיק גם לרעציס:
- ב) הא דאין קוצרין קעמ אלל לדיק הוא הלכה לעסע מסיני:
- ג) דנהלכה לעסע מסיני הולכין צפטיקו להחמיר:
- ד) דנמה על עמחו צלי טעונה אפי' עיכול צטר אינו מכפר:
- ה) דנמטוער אס עה צלי טעונה דאין לו חלק לעולם סנא
אפי' עיכול צטר אינו מכפר:
- ו) דעיבור החקה צין לדיק לרעע הוא ד' אמות:
- ז) וצחוך ציהיק אפי' חון לדי' אמות אסור:

ולכן צנידון דידן דעמי נופה שאין מעסקין עמה לכל
 דבר שאין לקוצרה צניה הקצרה אצל חון לחומה
 ציהיק אס י'ס מחיל'ס צבוה עפרה או חרין עמוק עפרה שרי
 וכיז דוקא אס צני מעפמחה רוליס צכך אין עומין צידס
 אצל אחרים לא יעסקו צזה ואין צזה מטוס חילול השם,
 ועמיה מייס ימינו מיועיס, ויאיר עימינו צחורה מייס כנפסו
 וכפ'ס ידירו דוסי'ס צאהנה:

עמס הקי' צלוהס צקיק הכיל:

תשובה תרי"א

עילי'ה צי' אויפאלו יוס צי' עסי'ה וחריס ככאס קכיני לפיק:

ינמור ד' החמימה לעופס צעדו, ויהי' כוי'ת הודו,
 ידידי הרצ הגדול צחורה כחוי'ה יוסף לי' צי'
 סופר רצ צקיק דערעעעקע:

מכתבו הגיעני חמול לעמ ערצ והיוס הכני להסי' צקולר
 כי היעיס ימי ציקורי מעסיס ודי' יקצל צחמי'ס
 וצרלון אח ספלחנינו וימלא כל מעאלוה לצינו לעופה אמן
 קלה, דדבר אטר סאל עכני אשה אחא צקסו להעמיד מלנה
 אצן על קצר אמס ועמו כי לא ידעו הי'טצ מקוס קצורה
 והעמידו על קצר אשה אחרת צחענס כי זה קצר האס וסוצ
 כחצרי להס אי'ה מקוס קצורה אמס אס עוחר לי'טול העלנה
 מעמוס שהועמדה ולהעמידה על קצר אמס והאריך קלה:
תשובה: צעוי'ע יודי' קיי' עסי'ד קי'א כחצ רעמי' ויס אוסרין
 עוד לי'טצ על האצן סכוחנין על הקצר למלנה ויס
 חולקין והוא דעה הרמי'ס שהצי'א הסור וסייס שאינו כחעצ
 מן הקצר אלא ליון סכוחנין עליו אחי' עיי'ס ובהטענה יד
 אלי'ס קיי' ליד סצי'א עכני עעמי'ס על דעס דאסונה בהגי'א
 כחצ הסעס מטוס דאסור בהנאה והיינו מטוס דקצי'א עי'תנא
 כדלמערינן י'עווח דף קי'ו גצי' אילעלל דפרקוה אעי'תנא] עעס
 עכי' עקורו צרוך צירוסלמי צרכוה סהוא מטוס ציון העמ:
ולפי'ז לעעס סחלשון הרי מצוחר צמי' הכל דקצר צכין
 אינו נאסר אלא אס צנאו וכחכו צחוכו אפי'

אדעמחא לפנוחו או אפי' לא צנאו לעמו רק סכחכו צחוכו
 עיד להיו'ה צו עולמי'ת אצל צנא'יה אינו נאסר דלא קצי'א
 עי'תנא ועמחה צהאי מלנה סלא הזעונו לעס אשה זו רק
 לעס אהס אף אס היו מעמידין על קצורה אסס זו לפי טעה
 לא הי'ס נאסר והי'ס עוחר לי'טלה מטוס דלא קצי'א עי'תנא
 ורק מטוס דעמו והעמידוה עס סחעטאר עולמי'ת נימא דקצי'א
 עי'תנא זיל דהרי צעעוה הי'ס וכמו דתקד'ס טעוה אינו סקד'ס
 דקייל כצי'ה צעירוכין כך אי'סור צעעוה אינו אי'סור כיון
 דהמעטע צעלמו אינו אוסרת רק מטוס מעטעוה סחעטאר עס
 עולמי'ת וכיון סחעטענס צעעוה אינו נאסר:

ואולי אפטר למד'ס צהא דנאסר צחוכו צחוכו עיד להיות
 צו עולמי'ת אמי'ס סלא הזעונו לעמו היינו דוקא
 בהזעונו סחמח אצל בהזעונו סלא לעמו דהיינו לעס ח' אפי'
 נחכו צו עיד להיות צו עולמי'ת אינו נאסר ולא קצי'א עי'תנא
 ועיין ירוסלמי מנילה פרק צכי סעיר הלכה אי' וחס'ס יוד
 קיי' עלי'ה וממי'ס צמלנה זו דאיכא ירי'ס עוכיחוה סלא נעטק
 לעס אשה זו עהרי חקוק עלי'ה עס אמס ודאי לא קצי'א
 עי'תנא כיון שאינה נאסרת צנא'יה ואיכ עוחר לי'טלה מטוס:
ועוד כיל דעד כאן לא אמרינן דאס נחכו צחוכו עיד לי'טאר
 עס עולמי'ת נאסר אלא דוקא אס אפטר להיות עס
 עולמי'ת אצל אס עכמי' יפכוה אף סדעוה הי'ס עי'תה עס
 עולמי'ת עי'ג כיון עעכמי' לא סחקיי'ס מעטעוה ויהי'ס עוכרה
 לפנוחו אינו נאסר והי'ס צכך מלנה כיון דעכמי' יפנה אוהס
 מקצר אשה זו דהא חקוק עלי'ה עס אחרת איכ לא קצי'א
 עי'תנא ואינה נאסרת ועיין רסי' וחוסי' נחמה דף מ' והארכתי
 צזה בהטענה אחא [עיל חלי'ד] עה אחרת הא יכול לעמוק
 עס החקוק עלי'ה ולחקוק עס האחרת איכ הי' עמוקר מעעס
 והי'ל כחוי' לארי' צכנהדרין עי'ג דאינו נאסר ולא קצי'א
 עי'תנא ועוחר לי'טלה מטוס:

וגם דהרי אמרינן צכנהדרין עי'ז דקצר הנמלא עוחר לפנוחו
 וסכי קייל צמי' עסי'ד ופרטי' עס כיון סגנזילה קצרי
 עס אין חורה קצר עליו וסי' קיי' הכל פיר'ס מטוס דאין
 אירס אוסר דבר שאינו סלו וצעקיא צי'ארחי צאורך וסי' כיון
 שאין מלנה זו סל אשה זו שהועמדה על קצרה או סל יורסין
 אינה נאסרת דאין אירס דשא'י'ס ואין חורה קצר עליו
 ולא קצי'א עי'תנא ועוחר לזוקהה מטוס ועיין קיי' עסי'ד ואף
 דכאן העמידוה עס מדעה בעלי'ס דהיינו היורסין עי'ג הרי
 היחה צעעוה כקצורין שהוא אמס וכמע'ל ועיין צחוי'ע קיי'
 רכי' וסי' רלי'ג לענין מקח טעוה חילוק צין עין אחד לעכי'
 מיי'ס דעכמי' מיי'ס סמכר בע'ל לגמרי וסי' כיון סחקוק על
 המלנה עס אמס שאינו כעס אוהה אשה הי' טעוה גמור
 ואינו כלוס ומכסי'כ לדעה הרמי'ס דמלנה אין לה דין קצר
 ואינה אסורה בהנאה ודאי דלא קצי'א עי'תנא ועוחר לי'טלה מטוס:
וגם לעעס עסכי' דמלנה הוא כבוד העמ נכא'ה רמוחר לי'טלה
 ולא עי'בטי'א אס י'ס למלנה דין קצר ודאי אין זה
 כבודה להיות קצור צקצר שאינה סלה וכדלמערינן צ'ג קיי'צ
 נמלא לדיק קצור צקצר שאינו סלו וכמי'ס חסי'ס יודי' קיי'
 עיל וסלי'א וכי'ס הוא החס אינו גזול רק כמו סאול עיי'ס
 הי'טצ אצל כאן שאינס נוחיס מלנה סהזעונו לאמס צרלון
 לאשה זו הי' כמו גזול ודאי נכאי הוא לה אלא אפי' אין
 למלנה דין קצר עי'ג נכאי הוא לה צגזול וכדלמערינן צ'ג
 ליד עי'ג וכעה דוכתי' אס הי'נה להס אצי'הס פרה ועלי'ת וכל
 דבר העסקיי'ס חייצין להחזיר מפני כבוד אצי'הס וסי' מלו'ה
 לי'טול המלנה מטוס מפני כבודה והגס סי'ס לחלק מטוס עי'ג
 כיון שהוא דבר מקיי'ס ועי'תנא דחמי'ה מדכר דכי'י איכסי'
 ואמרו שהוא מלנה סל אחרת וצעעוה סועמדה עס והעצב
 קלון מכבוד זה:

וגי'ר עוד לפי מה שהצי'א פיה קיי' עסי'ד אוה ז' דעושה
 מלנה לאצי'ו אסור לעכרה ללורך עה אחר מפני כבוד
 אצי'ו והא דכחצ צעוי'ע עס חול'צ קצר לאצי'ו דאחר עוחר
 לי'קצר צו עי'רי' צמקוס ספקר או צציהיק סי'ך ללי'צור עיי'ס
 ועיין קידושין כי'ג עי'ג צמקד'ס אשה צקד'סי'ס צעונג דלמערינן
 לא נימא לה דנחתי'ן הקד'ס על ידה ועיין צי'ס אפי' קיי'
 כי'ה סקי'ג והסוי' אצי'ג קיי' כי'ה סקי'ג והסוי' אצי'ג קיי' כי'ה
 ולפי'ז סכא נמי כיון דאין סכני'ס רשאי'ן ליתן ולעכור מלנה עזעונו
 לאמס לאשה אחרת מפני כבוד אמס אלא צעעעוה סעעידוה
 על קצר אשה אחרת ואס סחאר עס סגדי' אי'סורא צעונג
 אמרינן לא נימא לה לאשה הקצורה עס דלי'תעביד אי'סורא
 על ידה ואף דעעסי'ס חסי' ען סעלו'ת עי'ג חוצ הוא להס
 דלי'תעביד אי'סורא עי'ג וזכוח דלי'תעביד מלו'ס עי'ג ועיין צ'ארי'ה
 סקי'ס

סופי הכביא ואיכ ניהא לם ליפול המלגה עמם ולהעמידם על קבר האטם שטראכט בעצורה וזהו כצורה:
סיומא דפסקא עומר ליפול המלגה ומקום ספומעדם ולהעמידם במקום קבר האטם שנעשה בעצילה, ודי' יחדם עלינו עמם טובים ועצורכס, כאלה וכאלון אשר בשלכת, מלגה עם זרע קודם מלגתינו, ריכחילנו כסא כבוד מרום מלאשון מקום מקרטינו, כנסתו וכפס ירירו סדושים:
 עמדם הק' גלוסם בקיק הכיל:

תשובה תל"ב

שילית ג' אויפאלו אי' לקדר עמות חריג לפיק:

שורשים לכבוד הרב הגדול, עמו ועגדל, חרוץ ושכונ, עמו יבון עויה שלמה יודא זינגער נ"י אצדקיק ריעהאשאמצחט וסגליל:

וסכי קייל צחויג סיי' ערים סיד וסכא נמי כיון סלריך לסיות זין קבר לקבר עמם טפחים ועכס רופן זיניסם כצנאר צפושע יוד קי' ספיג סוי ליי' כסחי סדוה וכיפס דאפטר הויל כחולסיה ומליגה ציג סיו עס דסחי חטמיטי' לחוד וסחי ספטיטי' לחוד ולא קתס מקום קברס אריכ כחסם דמי סניהס ואין לומר סח כחכ רעבים עס דוס דוקא צכסי הגר דסח כמג סטעס עמס דסח מעילא קא קני צלא עתן עמות סלכך לא קני אלא אוחו ססחזיק דסח דסעוול אלו לא כחן עמות לא קנה אלא עס ססחזיק ואס כחן דמי חלין לא קנס צחוקת אחת עתן אלא כנגד עמותו עיג ועכיל ענאר דסוי כסני סדוה ואדרבס עממע מדברי דגס צמוכר דוסיח דגר צסני סדוה סמוכים ועלר או הגב עפסיק זיכיהס והחזיק צה' וכתן דמי חלין לא קנה אלא כנגד עמותו ואיכ היג לא קתס סאטס רק כנגד סעמות סתכס דסיינו קבר הצעל, ואפי' כאפיר דכאן סרי סיי' רלוסם לקנות ססני קבריג עם סעסם טפחים צביניסם וסרי כעדה אחת זיא דסרי ססקינן צסינן ערים סיי' החזיק צה לקנותה ולקנות אס חנרסס וחס סעילר צביניסם וכוי סיי' ספס ואס צה אחר וסחזיק צם כדי לקנותה צכ: סחחרון ועכס כאן צניד דלא ילא עחוקה צני חיק: **אבר** אכסי יליע למיג ספיג ציע עיי' צדיס ולענין וליע סיכא דסוי עטר סדוה צעטר צקמות צעדינה אחת וסן מרוחסיג זעיי' אי' דייני' כסחי דיכא כיון דלא סחזיק או דלעא כיון דצחד עתח סוי כולסו וסריע לאחזוקי אי סוי צני אפיג דלא סחזיק אלא צחדא עיניכו צניכו לכולסו וכי וליע ויס לסנין עחי עסקקא ליי' סח אי ניגא דצכסיג כיון דאי סוי צני עלי לאחזוקי אפי' לא סחזיק אלא צחדא קני כולסו איכ אפלי צענין דמי כולן וחי ללו לא קני אלא כנגד עמותו סח צכספ אפי' סס צעטר מדיכות נמי אי סוי צני סיי' נותן קלת דעים על כאריא ואיכ אף סלא כחן אלא דמי חדא עיניכו ליקניכסו לכולסו דעה לי אס קונס צחוקה או קונס צכספ אלא דזיא דצבר סקסו חוס' צקדושיג עס איך קחני יפה כח חזקס עכה כספ סח חזקה לא עהני צלא כספ דצעינן סתחן דמי כולס וחי' דדמי כולס סיינו עיג לו מלוס אלו דעלוה איכו קונס רק חזקה סח דקונס עיג וכן עירס הריעציג עס ולפי' אפטר דכסותחן עמות צעיג סקוינן צו אפי' נתן רק עקלת דעים קנס כולן אפי' צעטר מדינות ועכס צסחי סדוה סמוכות צו לזו אף עתן סני סדוה ואיכ היג קתסס סאטס סני סקבריג צעקלת עמות סתכס:

אמנם סדור צסי' רליצ כחצ צסדיח דלא כסיג סגל דצנכר לו יוד סדוה וכוי לא נתן דמי כולן לא קנה אלא כנגד עמותו אפי' סן סמוכות צו לזו וכן סעלה סקמיג עס סקייג להלכה עיג ולפי' יג להספסק אס זה דוקא צקינן חזקה ססחזיק צה' עתן לא קנה רק כנגד עמותו אכל צכספ אי לא עייל וכסיק אזוי קנה כולו או אפי' צכספ אס כחן כספ צמד אחר עמס לא קנה כולס ועלסחי צנאקיי ציע עיי' אהא דאמרי' לא עייל וכסיק אזוי קני דקדק הרעציג דסחי דאמרינן דמכר לו עטר סדוה צעטר מדינות כיון ססחזיק צה' עתן קנה כולן ואמרי' ליג אלא סתחן דמי כולן אכל לא כחן דמי כולן לא קנה אלא כנגד עמותו עיירי דלא עייל וכסיק אזוי ומחי כנגד מלוחי כנגד אוחס דעה סתחן עלי' עמות ואעפי' דעלמא צסדה אחת קנה כולה סח דסרות מוחלקות מד סיחן דמי כולס או קלת דמים על כאריא וכוי ומלשונו אשעג דאפי' צנותן כספ צעיג סקוינן צו דוקא צסדה אחת קנה כולה צעקלת דעים אכל צסדות חלוקות אפי' צקינן כספ איכו קונס מד סיחן קלת דמים על כאריא סחי כחצ ואעפי' דעלמא צסדס אחת קנה כולה והיינו עיכ צתחן עקלת דמים צעיג דחי צמלוה צסידו איכו קונה וחי צחוקס אפי' לא כחן עמות כלל נמי קנה כולה ואיכ היג דסדות מוחלקות נמי צהכי עיירי סתחן עמות צעיג דאליכ הויל לחלק ולומר דצסדה אחת עיירי צעמות צעיג וכאן עיירי צעלוה או דהויל למיער דצסדה אחת צלי עתן דמים כלל נמי קני צחוקה אי דגס צהאי דסדות מוחלקות ריל דאפי' צנותן עמות צעיג סקוינן צו נמי לא קנה כולן רק צתחן קלת דמים על כאריא אכל הריעציג צקדושיג כיו כחצ ואפיג דלא עייל וכסיק אזוי סלין חזקה סדס אחת מועיל לחזקה לשרה אחרת אלא כסיקל דמים דוסיח דאגז וסיינו דרצב וכוי מד היינו מדין חזקה אכל מדין כספ קונה כדינו אס כחן לו סתס כספ סחאו לקנות ולא עייל וכסיק אזוי וכוי וענאר דצכספ עפיר קונס כולס אס כחן לו עקלת כספ ולפי' הדגר צעחלוקה סכוי' דלרעציג וכעקי' לא

מכתבו הגיע מדי צמנו וזה חורף שאלחו צאטה אחת אטר לפני ג' סנים צעה צעה צעלה קתס ען סחיק מקום לסקבר עמס אכל צעלס ועכסו קצרו צני חיק צעקוס סחוח איג אחר וסוענת סאטס סהקבר קבוי לס ואין רלוכס סיי' אחר קבוי צו וכי חיק טוענים עתח ססאטס הכיל פסקה מעלטה צעעה סטירה צעלה סעשלס מזה סוי דסיינו חעשים צמד קבר צעלס וסעשים צמד מקום קברס ולא כחסם רק חעשים זהו סיי' נראה לצני חיק דאין רלוכס טוב לקנות רק קבר צעלה וסורה צם עקנייה מקום קברס וגם סיי' צזה אופירח דעוכה כי צחוך זמן סעלג סנים סיהס לאיס אחר וכתסרה סחצילס לגמרי מעעלה סרלשון וסאטס טוענת דצכל זחה אין רלוכס סיה' אחר קבור אכל צעלה כי אפטר ססחללמן עוד וגם יג לה צנים מעעלס סרלשון ולכנס סיי' סעקוס סחוח קצוב ועיחד לצני מעסחסס ועס סלא כחסם מיד סעלס זהו רק סחלי עפני סחיל צני חיק סחין לירך לסלס סכל מיד וסח רולה לסלס עכסוי חלי סמרי צמד מקום קברס וסחי סחיק טוענין דלכך לא חצבו עמס יען סחי' לסס אופירח הכיל סחורה צה עפני סהיח לאיס אחר וגם לא ססחדלה לחזור אחר קנין מקום קברס לסלס מחירו, וגם מעסחס איג סקקבר מערעריג סגכחי סח לסס וציון למח סיה' קבור צקבר סחינו סלו:

ראשית דברים יג לחקור אס סאטס קתסס מקום קברס וסחס צחויג סיי' קיץ סיי' סמוכר סדה לחצירו צאלף צו וכתן לו עקלת דמים וחי' יולא וככס וסובע סאר דמים אפילו לא כסאר לו אלא צו אחר לא קנה הלוקה אס כולו וכוי ואס לא סיי' יולא וככס וסובע קנה לוקה אס כולס ואין אחר מוס יכול לחזור צו וסאר דמים עליו כסאר סחוצות עיג, ולפי' צנדרון דידן סקתס סאטס סני קבריג צמד מזה סחי וכתסס עקלת דמים דסיינו חעשים וסויגס קתסס כל סמרי קבריג כיון דצני חיק לא חצבו מוחס סחמיטיג סכסאריס ולא עיילי וכסיק אזוי, ואין להסיג הלל צני חיק טוענין דלכך לא חצבו מוחס לפי סחי' לסס אופירח דחוס צה זיא דזיל צחר סעעא דצעייל וכסיק אזוי לא קנה פירטיג ציע עיי' עיג עמס דסמוכר גלי דעחי' דזוי אכסי' למכור וכיון דלא יסיג ליה זוי צעעה דוחקו אדעחא דסחי לא זנין ליי' עיג, ואיכ כיון דסוף סוף צני חיק לא חצבו מוחס איכס יכוליס לומר דזוי אכסוס למכור ואדעחא דסחי דלא יסנה ליה זוי צעעה דוחקס לא זנין לס ואפטר דצני חיק אפי' עיילי וכסיק אזוי נמי ליג סחי סעעא דזוי אכסוס וחי' לחזור וסוי כמוכר סדה עתח רעח דאמרינן עה דעייל וכסיק אזוי מענה סח לגבות כדי סלא יחזור צו לוקה כעיס רעיג עס:

אמנם זיא דסרי קייל צחויג סיי' קליצ סיג דסמוכר לחצרו יוד סדוה ציי' מדינות כיון ססחזיק צה' עמס קנה כולס וכוי דריח סתחן דמי כולס אכל אס לא כחן דמי כולס לא קנה אלא כנגד עמותו וסח עגמי' קידושיג כיו עיג וסח כיון עמס סני קבריג ולא כחסם דמי סניהס לא קתסס אלא כדי סעמות סתכס דסיינו קבר צעלה ולא קתסס מקום קברס וסעא חאמר סחי סתס עמס צעטר מדינות ואפי' דסריח דלרעא חר סח כדאמרינן צקדושיג עס וציג סיו וציק ייג עיג עיג מרוחסיג זעיי' אכל כאן דסני קבריג סס סמוכים זליז סוי כסדס אחת זיא דסח אמרינן ציע כיס סמלר וסחלג עפסיקין צככסי סגר דסח סחזיק צה' עתן לא קנס סחי' דלא חסיג כסדס אחת רק כסחי סדוה עיין רעבים עס

לא קנהה האשה מקום קברה בעקלה כסף טכחה דהא סה כסדוה מוחלקוה ואין חילוק בין אם טעוכוה או ערוהקוה כעשיל גסס סמור וקמיע ולדעה הריעציה קנהה וכיון שהדבר ספק ובני חיק מוחזקים חוקי המקום בחזקה בני חיק ולא קנהה האשה מקום קברה וכיש דהקהל כגד יחיד עקרי מוחזקים כעורס רעיה חויע סימן ד' ועיין ט"ך עס סיק ירד וקמיע קקצ :

מידו כיל דכניד חף לדעה הריעציה לא קנהה מקום קברה דריעציה לא כהז דערין כסף קונה רק אם כוחו לו קהס כסף סרואי לקנות אז קונה כולו אבל כניד לפי לטון הפאלה כלה טכחה סחעיטיס זאו' להטלוטין בעד קבר בעלה ובזס ודאי לא עהכי לקנות קבר אחר כיון שלא כהנה לקלה פרעון על כל סיווי העקה ועוד כי רחוק צעיקי בעמוד עהה עומל לפכ"י דהיינו הנבל קנהה סני קברים אחד לו ואחד לה וקרוז הדבר טכני חיק נקשו בעד קבר בעלה חועין זאו' קודס קבורתו או אחיב ואחרי קבורתו נקסה לקנות מקום לקבורתה אלל בעלה בעד סך הכל ואיכ כל האמור הכל צקונה עטר סדות וכחן עקלה כסף סרואי לקנות קונה כולו לדעה הריעציה היינו דוקא אוס סיו כל מעטר סדות עקה אחד נפאל כולס ציחד בעד חלף זוז אבל כאן אס לקיחה מקום קברה ה"י אחר קבורה בעלה טכבר ה"י קנין גמור נקבר בעלה ודאי עס עקמין ואין להס סייכות זליז ואיך תקכס עקה סני צעה טע"מס בעד עקה הרשון טכבר כעבר קיינו והטעיטו ולא ה"י מחירו רק כהלואס חללה ואפי" ע"מס אחר טכבר סחפסרה עס בני חיק על סכוס מקום קברה לכן כלפעיד דלה קנהה האשה מקום קבר כלל :

ומה שאורסי בני חיק דאחר טכיקה לאחר כחפירה החבילה לגמרי מצבלה הרשון, יש בהס עדעה תורה וסעד לזה מהא דאמרינן בניטין פיג בעגכס חון מפלוכי דלרי"א מותרת לכל אדם ואקורה להאי פלוכי ואס כיסה לאחר וכחלענה או כהגרטה מעכו טעוותרת לזה טכאסרה עליו דכיון דכיקה לאחר כחרוקן לו כל האיטות וכל הקורבא טה"י לה עס בעלה הרשון סקסה והיט צניחה ואפילו קודס טכיקה לאחר כהז חוס' ציצעות כיה ע"צ דיה לא חר עיתה דהא דפטיטיל ל"י לגמרא צ"ב קייד טפי דאין הנבל יורס את אטחו נקבר להכחיל לקרוביו טפי בעצן את אמו שאינו יורס להכחיל לאציו מן האז הוא מהאי דרשא דיצעות דאטעטינן דלאחר עיתה לא מקרי שאר ע"ס דסקע הקורבא טכיקהס, והא דפסקינן צייד ס"י סקצי ס"ב אציה אומר תקבר אללי ובעלה אומר תקבר אללי תקבר אלל בעלה והוא ממס' טעמות פייד לפי גירסה סמור והרעצין כהיחיל כל דהס עיירי שאציה ובעלה עדיין הייס כעעעה ולפי ענהבס אז טה"י לכל מעפחה ציטיק מיוחד או אפילו צומכינו צניטיק של רביס יש טקוקיס מקום גדול צניטיק לכל בני העפחה ציחד ולטון אללי היינו צמקיס העיומר לו טהה"י אללו לכטימות ויקבר וכיון שהנבל הי"צ נקבורתה טכחמל קברה טקוקיס העיומר לו ובגלי הוא לו ועוד דקבורתה חחה ירוטה ועיין כחוצות ע"ז ע"צ צרטיי וטור אהצ"ז ס"י סקט ולענין ירוטה הוא קרוז דכתיב שארו ויורס אותה וררטינן שארו זו אשה ולכן הוא קרוז ניכ לענין קבורתה טחקבר אללו אבל לענין דברים אחריס פקע הקורבא וכן אס הנבל מת קודס שאין אטחו ירוטה אותו פקע הקורבא גס לענין קבורה. אחזיר סרואי בני ה"ב החייס מויה עסה כחוס כ"י כעין דברי צחטיס יוד ס"י טכיה ובהגסות יר שאול יוד ס"י סקטו גסס הגאון מויה ליפעלן [ז"ל הגאון הכל צ"י כחון פ' וארא אות כ"ג ואטה טה"י לה אכטיס רביס יאה לי טחשאר אלל האחרון כי מיתה בעלה הרשון דועה לנירוטין טכחוב דברים כיד לא יוכל בעלה הרשון אשר טלחה לטוב לקחחה ולכן לראשון אינה ראויי אחרי אשר הוטעמה וכ"י עכ"ל, אעכס צווחיק פ' צרחה"ס דכ"א ע"צ מעטע דאהדרי לראשון וזלהיק מחלן כוקצא דאחנכסנת צחרין כהסוה עלעל אהדרת לקדעאה ועיין צ"י מעבר יצוק הגדול חלק טעה אעה סופ"ז הובאו דבריו בעקרי הדיע ס"י ליה אוח כ"ג דאפילו יש לה בניס מעכיהס דחקבר עס בעלה הרשון והיה כניד טעבעלה הרשון יש לה בניס ט"ס בעעכהה ט"ס לה בניס מעס והגס ט"ס לחלק]:

פנס מעפחה בגלי הוא להס טיהו אחריס נקברים עעסס וסס יקברו נקבורה אחריס ודצרו תעוהיס דסך וסס יקברו נקבורה אחריס מיוחד דכני בעעמל טחאריס נקברים עעסס אלל ודאי דחיי לאטעוטינן טנס אס סס נקברים נקבורת אחריס כ"י הוא בגלי, אך צאעה אין רחיה עעס ואני אומר ולפעטך אדרנה חקטי עס בני רש"י לאטעוטינן סאי כיון שאינו סייד לפירוש הגמ' ואי עעסס. דזהו ניכ כתיב עעס על יחזיר לבני מעפחה דחליב עיכ יקברו סס נקבורת אחריס ואיכ גס זה בגלי ויש גזה בגלי כפול חרל טחאריס יקברו עעסס וצריה טהס יקברו נקבורת אחריס איכ סרי עפורס כן צרטיי, אבל לעניד רש"י חרל קאמר דאס סס יקברו נקבורת אחריס אין בגלי דלעל ציטיק טלסס קטן עהכיל אבל אחריס נקברים עעסס וסס יקברו נקבורת אחריס יש בגלי ופנס מעפחה או צהס או נקבר שלא קבורתו ציחד צחוק בני מעפחה כיון טה"י מקום פנוי אפילו לקבור אחריס עעסס אבל אטער דאס נקבר נקבר שאינו שלו אין בגלי כלל לבני העפחה, ומכ"ס צכידון דידן שאין בני מעפחהו קבוריס ציחד צמקוקס אחד צחוהו ציטיק אין בגלי כלל לבני מעפחה גוס :

ומה שהצ"ח עהטו' אחרי אס ירד ס"י קכ"א אינו ענין לכיד כלל דעס עיירי טה"י נקבר צניטיק של עיר אחרת ואטער טה"י קבר שלו טקכאו אותו סיורטיס דרטיס רק ססיו רוליס לפנתו והחוליקו לעירו לקצרו צניטיק דעירו בעקוס טקכצרו עס בני מעפחהו וצ"י כהז דחיי דנוה לו לאדם להקבר אלל אצותיו הוא רק צעון טה"י להס ציטיק מיוחד לבני מעפחה אבל צניטיק טהוה לכל בני מקום ליט זה, אבל כניד סרי הוא קבור צניטיק דעירו עעס קבורת קרוביו אלל טעקוס הקבר יש לרון אס קנוי לאחר ואס הוא קנוי לאחר גס לאצרי אס י"ל דמותר לפנתו שלא ה"י קבור נקבר שאינו שלו אלל דכבר כחצמי שאינו קנוי לאחר, ולכן גס ע"ס דצרי הכל סס כגד דצרי חטיס יוד ס"י סליד ליחל דעס עיירי טה"י נקברים נקבורת שאינו של ישראל וע"ז כהז דמותר לפנתו ולקברס צניטיק של ישראל דזה סוי לפנתו ולקברו צחוק שלו אפילו צחכס עעסס ד"ס לכל אחד חלק צו וסוי כציהכניס של כרכיס ע"ס, אבל מ"ע אטער דעודה דאס קבור צניטיק של ישראלים צעיר אחרת ד"ס ג"כ לכל ישראל חלק צו כמו צניהכניס של כרכיס כמו ט"ס לו צעירו אסור לפנתו לפי טקרוציו נקברים צניטיק דעירו דכיון שאינו מיוחד לבני מעפחהו ליט טערצ לאדם להיות כח אלל אצותיו וכע"ס אחרי אס :

ומדברי חטיס אין רחיה לאסור כניד דכ"י ט"ס לכל אחד חלק צניטיק מ"ע רק טותפיס סס ויכול כל אחד ליקה מקום קברו מן הטותפיס טה"י שלו לצד ואס נקבר צו אחר סוי קבור נקבר שאינו שלו :

אמנם צנוק דצרי חטיס ס"י ט"ל וסליא טחמליט דלהכי לוקמין בני חיק דמיס בעד מקום קבר דחליב סוי קבור נקבר שאינו שלו דאמרינן צ"ב קי"ב ככר סדיחי צ"י כרגל כחטובה אחת [עיין סימן טלחח"ז] חרל דגס אס כוחנין כמחנה והוי שלו עולעית הוא קבור בשלו ושאיני כהאי דצ"ב דאי חוזר ציובל סוי רק קנין לזמן ואינו קנין הגוף, ושכיה איך אטער טה"י הקבר קנין של תה הא כעמח פקע ל"י רשות"י וכמ"ס רש"י גיטין ט' ע"ז דף י"ג ע"ז וסס דרהקטי עטמ"ס חוס' גיטין י"ג ד"שאלל לא פקע כמו מעמונו לאחר מיתה כיון דמכחו יורטיס [ע"י] מ"י רשצ"א כדריס דליד ד"ס ח"ל עייטיה] וטוב מחוכן חרל מנו חצרתה דאס כוחכיס בעעכה לאחר מיתה סוי אינו שלו דאין קנין למח אבל אס קוקיס דע"י ירוטה סוי כשלו עעסס דלה פסק כמו מן עעוכו: **אבל** אעהת יורה דרכו לפי מה שרואי' בטור יוד ס"י סקצי טכחז ובחוק שלו אפילו מעכודר לבזוי סרי טערצ לו לאדם טיהא כח אלל אצותיו וכ"י פתח בשלו וקייס טיהא כח אלל אצותיו וכבר עעדו אחרוכיס על לטון זה, אבל לפעניד הדברים כעטען דק"ל דהא דאמרינן צ"ב הכל כמלא לדיק קבור נקבר שאינו שלו אי סהדה חוזר ציובל אין ספירוש דאי אינו חוזר ציובל סוי קנין של הנקבר דז"א כוקטיי הכל דכיון טעה פקע קיינו אלל דאי אינו חוזר ציובל איכ הוא לו לאחוזת קבר לפולס לכל בני העפחה וזה עקרי קבור בשלו דנוה לו לאדם טיהא כח אלל אצותיו אבל אי חוזר ציובל יקברו עס גס אחריס ובני מעפחהו לא יקברו עס וזה עקרי קבור נקבר שאינו שלו אבל אס נקבר צניטיק של העיר עעס נקברו בני מעפחהו לא עקרי כלל קבר

קצר שאינו שלו אפילו כסון אחר דמים צעזערו דהא לא קנאו
אלא להקצר עס ואין קנין לאחר מיתה:

ומה שהציה צעס מרמזים יוד קי' עכיד היטוק ליי דאקור
ליסכות מקצר לקצר עקום קרע שזכה לסיות צלפון
למולס הוא צלפון דרוס למולס דרוס. לפעמיד לקצו דסדכא
דארעא חד הוא ואי אין כאן סינו דבין עקנדר צעקום
זה או צעקום אחר הוא נקצר בכל כדור סארץ עהוא דבר
אחד לגמרי, וסכיה דכעו דצמחור אינו כאקר עקום כענד
להדיוט לפי שאין צו הפיסה ידי אדם ועיין עיז עיו סיכ
אין לזכות מחובר צמלה עקשעטעו צה ואף דאמרינן צעיז
כיד חפר צה צורה סימין ועפרות והסתחות אכרס מיצ הכא
אינו זוכה צמחנה אלז צמה עקצרו המה צמוכס וזה אינו
עצמה צנוף המחובר וחללו אין צו מעס ועיין דריטציה עיז
כיד הנלי, ועלישית עפי' אגדה שהציה רטי צמועס פ' צרשית
עפר ען האדעס לבר עפרו עכל האדעה מארעו רוחה עקס
מקום עיעוה עס תזא קולעמו ללצורה עיס ואיכ צכל עקום
עקצבר כתי שקלעמו צעציל על חלקו אלז אינו יכול לזכות
צפלקיס ע' כל האדעה ולכן צעציל התי עעמא עפיר ערי
לפחותו ולקצרו צעקום אחר ועקום הכי לריבין לפעמא
דחרתה הדין:

סוף דבר הכל כעמע דלפעמיד לא זכחה האקס כלל צעקום
קצרה ואין ערעורס ערעור ולא ערעור דבני עקשחה
עקנדר מצעמיס דכמיצנא ואקור לפכותו רק צעקום עקצבר
עס עהא קצורוהו עד יקילו יסיכי עפר ויבולע עוהו לנלה,
אל די ויאר לנו צאור לה ומלוחלה, ועלוס וברכה חייס עד
המולס, ויסוכלל סיכל וולוס כעפסו וכפעס החוחס צברכס:
עמרס הקי' צלוסס צקיק הכי':

תשובה תלד

עליה צי אויפאלו הי' נח תרמיז לפיק:

שובע עמחות, וכס יבון ואכחות. להרצני המופלג,
עלא פלג, העדכי העלכי, עקיס רמוכי מויה
פיכחס כיי:

קבלתי מכהנו וכפסו צעאלחו כי צני חיק דעס כהנו
מכהס כבוד וכתו למר אינו זל כעכפער קרקע
לקצורה צמס ועקשחק אס אין לריך לטלס ענור עקום
קצורה כי עמע עיס קפידא צזה, הכה צחתיס יוד קי' עיל
כחז דעקויה כהנו צני חיק עלוקחין מעוה צענור עקום קצר
כדי עלא יחי' לדיק קצור צקצר שאינו שלו כענמי' ציצ קייצ
עיס, ודצניו עוהיס ועה עכין זליז עהס אס עדה חוזרת
ציוכל אין להקצבר קנין עולעיה צקרקע זו דק קנין לזמן
ואיכ עכיס אחר סזמן קצור צקצר שאינו שלו אלז צני חיק
עלא יכולין לימן עקום קצר קנין עולעיה כעו עמקנין צעציל
כסף קנין עולעיה ועיס מהכס עמכירה, ועוד צעלעא עהס
צניצ אס קנה עדה צחייו קנין עולעיה עפיר קצור צקרקע
עלו אלז צמה עכותחיס היורסין עעוה לאחר מיתה איך
קצור צזה צקרקע שלו ה' אין קנין לאחיע ועיין רטיי גיטין
ע' עיז ודף י"ג ועה דאמרינן יצמוה דסי קניא מיחכא
היינו קנין איקור אלז לא קנין עמון:

ובזה הי' ניסא עס עממד חתיס למע גינו לעפרון על עינו
הרעה שהעלה מקחו צדמים הרבה ולא מלינו שהאשימו
ח' עשו על שלקח מיפקז כרי גדול על כסף על חלק עמיכיה
עעערת העכפלה, ולהכיל כיחא עקום דיפקז צחייו קנה עערת
העכפלה עעשו וספיר לקח עעוה כדי עיסי' לדיק קצור צעלו
אלז כאן אצרהס קנה עקום קצר נקרה אחיכ ואין לה קנין
ובכל אופן איכה קצורה צעלה וסוי גכאי לעפרון שלקח עעוה:
אבר ניל להלדיק דצרו עפמיס חוס' צגיטין יצ דעקויה
נישראל מלוה לקייס דצרי עמא עקום דלא עסק כחו
עעמוכו דעכחו יורסין, ולפי' עמורץ קושיא חדא צירך חצנהס
דצחנס עפיר סוי צקצר שאינו שלו כיון דאין למע קנין,
לכן צכסף כיון דלא עסק כחו עעמוכו עפיר סוי קצור עולעיה:
אבר צמחא דלפעמיד דחס היורסין או העעל עמחויצ צקצורה
אחשו ועיין אחיע קי' סי' וקי' עיז דאפילו אצן
עלנס עחינו להפעיד קוצרין אוהו צעלעס עפיר מקרי לדיק
קצור צעלו כיון עקום עמחויצין צקצורחס, ולפי' צין אס צני
חיק עוכרין להס קצר צכסף או כותחיס להס עעמכת חנס
עקרי לדיק קצור צעלו ודלא כחתיס:

וגם צזה איס צנינו לעפרון כיון שאצרהס קנה אחר עיחה
ערה ואס הי' כומן לו צמחנה גיכ הימה קצורה צעלה
אלז יעקז קנה מעקיו צחייו לא ידע איך יסול דבר אחר
עיחה אס הי' לו יורסיס עמחויצין צקצורוהו איכ הי' לדיק
קצור צקצר שאינו שלו עפיר לקח כסף כדי עיסי' לדיק קצור
צעלו אלז צמחא לקיע ועלא על מחתיס עלא דלה לפי עמה
מדד עעפמיס פליא ערמכזיל הפסוק כעלה לסון וגוי' גס על
עקיו יעיס [עיין אחרי אס יוד קי' קטיז]:

תשובה תלד

עליה צי אויפאלו יוס הי' הלוס תרמיז לפיק:

נמן פוריה, בעלה וחוסיה, ידידי הרצני המופלג, עלא
פלג, כטיז מויה יעקז צרוך כיי וויכעשאק צייקצור
כיד אדאני יעיא:

יקרתו הגיעני צעמו ולא יכולתי להסיצו מיד כי הייחי ערוד
צעחי עסוצוה אחרות וגס צריאוה גופי לא הי' עפי
כרלוי, ועמה כי הרמיצ הי' לנו לקחתי מעס פכאי לעיין
צעאלחו צפקורת צני העצרה קדישא דעס אודות חילנוס
עהס צצייסיק עהס עלו מאיליהן ועהס אער כעמו ויס עהס
על הקצרים מעס ויס להס על מקום עהוא עסק קצר וגס
על עפת עמריץ אער כעסה קצרי הצייסיק צמקום דגד וסס
ליכא אפילו עסק קצר, ושאל צעמיס אס להחיר אוהס עעל
הקצרים לקלוץ ולמכור ללוך צייסיק אוהס עעל עפת עמריץ
אס עומר לקלוץ ולמכור לצנין ציככי או לכטי, והרלעס עקום
ליוד סימן עסיח ומצוה עואל ועצינ וסמר זה אינו חתי,
אחריי אענור פרשחא דא ואחתי' כיד הי' העוצה עליו והוא.
יכחו צדרך אמה:

בתשובה

מהרשדים חיוך סימן רייס ועייתי לה צעצוה
חוי' צחשו' עהגאון ריד אפעכטייס והוא צחויי עלי
דף רמיז עיז האריך להוכיח דאפילו קצר צנין אינו אקור
צחכא עמיס רק מדצנן עיס, ועלא צעמי' על עכי ערי
לצאוה ישראל דהרי עזאר צרטי' סכאדרין עיז עיז שאקור
צחכא עמיס עיס צדיה עקומו עהור עכחז וצחכא עמי
עומר ואעיז דאיקורא דאורייתא הוא דאין חורת קצר עליו
ועס צדיה עכחו ועיחו אקור צחכא דאיקור דאורייתא הי'
ולא עקמה:

ועיין צטור סימן עכיד עכחז המוליא קצר צחוך עדהו ואיי
אס נקצר עס מדעה צעהיז עומר לפכותו ועקומו עהור,
וציי עמה עליו דעעמע דעקשחמא עומר לפכותו אחיכ יודע
צצירור עקנדר מדעה בעל העדה ומדצרי רטי' כרלה צהיסיך
עפירעס קצר הכעלא וכגון עהוא חדע יודע בעל העדה עלא
לוה מעולס לקצרו וכו' ולפעמיד לקיע דרטי' פירעס כן עקום
דצצרייתא קחתי נמי ועומר צחכא ואיקור הכאה הוא עמיס
סדאי לחומרא לכן צחכס אקור צחכא עד עירודע צצירור
עקנדר עלא מדעה, אלז עהור עעמיס ה' דעומר צחכא
וכחז רק ועומר לפכותו ועקומו עהור עהס רק איקורי דצנן
עיין רטי' עס ויוד סימן עקיע איכ עקז דצנן קוללה עד
עירודע עקנדר מדעה ואיש [וכבר עמוז צעיצ סכאדרין עס צאורך
חודר קי' רעיז וצחשו' רעקיא חל קיי' עיח]:

ומה שהציה מהרשדים ראיס דאינו אקור צחכא עמיס מקצרים
דרצ צכסדרין עס וערעמיס פייד מאצל היצ כנר דחה
הוא עלמו עס דחחס צקצר קרקע עולס אלז קצר צנין יל
דאקור עמיס, ועיס מדכחז הרעמיס עס צהייצ אלז קצר
הצנין אקור צחכא ולא פירעס עהוא איסיקא עמיס עיז עהוא
מדצנן, אינו ראיס דהרי כחז עס עחילה דעפר הקצר אינו
אקור צחכא שאין קרקע עולס כאקרה והיינו עכיה עמיס
מדצנן אקור כמיס צהייצ ועיין צציה סימן עסיח ורין עגילה
דכיח וצמדכי עס וכן עזאר צעיצ סכאדרין עס צאורך
ואיכ עכיה ה' דקצר צנין אקור היינו עמיס דמדצנן גס
קרקע עולס כאקרה עקום כבוד עמתיס, וקצרים דרצ דערי
היינו עקום רעואה:

ואמנם

מה שהציה ראיס עהא דלידר ערעמיז סימן עסיס
דעור עמה עומר צחכאס וערעמיס פייד מאצל הייד
עכחז דעמר עמה עומר צחכאס עפני שאינו גופו ואיכ כיע
קצרו ושאר עעמיסיו שאיכס גופו כלל עיס, סרואה ירלס
כעס דחסק לפרע לטון הרעמיס עס עכחז עמה אקור צחכא
כולו חוץ עעערו עהוא עומר צחכאס עפני שאינו גופו וכן
אדונו וכל חכריכיו אקורים צחכאס, ועעעוה הלסון דהאי
וכן

וכן קאי על עם שהתחיל סנה אקור זכאה וזס ודאי מהיה כמיס חוס' כנסדרין מיה דיה מעשטין, והוא כדחק דקאי אמעס חוץ מעטרו וכו' ופירש דעטרו אינו אקור מהיה רק מדרבנן ועיי' קאי וכן ארובו וכו' שגיי אקור מדרבנן והלא לא זכור סס זעטרו סוס איקור אפילו מדרבנן ואפילו מדיק סהרי לא כתז המה אקנסטי מהיה חוץ מעטרו וכו' ואיך קאי וכן על מה שלא זכור סס אפילו זרעו:

ובלתיא סאי קיי פריכא דסועאה יוכיה דעצואר להדיא זחולין קכיי זכרס כיה דעור סהרס סהור מעוס דגזעו מחליף עיין חוס' חולין הכיל דיה עור [ומיש רסיי זחולין הכיל דיה דלאו זכר הוא וליה זכלל מת, כיל דכוונתו ליישב קוטיס חוס' סס דיה עורות וקיל דעור סנה עותר זכאה וכמיס רזציא זחשובה וזחוס' כרס כיה דיה סמא מעוס דילפינן מעגלה ערופה ועורות קדסיס עותריס זכאה אלא דאי הוי אמרינן לענין סועאה דגס עור מעמא כזער ליל דיליף מעיע דהסס עור וכאן אינו עור רק זער רק כיון דגלי קרס גזי סועאה דעטינן אין גזעו מחליף ועור אינו כזער דגזעו מחליף וזער נעסה ללקח כדאמרינן זכרס סוז גס לענין איהי ילפינן מעיע ככיל] ואפיה ילפינן זחולין עיי' מקרס לרזנה גולל ודוסק דעמעא זכאל ועיין חוס' כחוצות ד' דיה עד ואיכ חזינן לענין סועאה דאף זעור אינו מעמא מעי גולל ודוסק שאינו גוסו כלל מעמא עסיה אף אהס אל תהנה אס עור וזער סנה שאין המה לריך להס ואין נקצרין עמו ולא לכבודו מעווי' סהס עותרין זכאה וקצרו ותכריכו וארובו סנה לריך להס ונקצרין עמו וכעיי' לכבודו ועיין סווי' ריפ סימן סקיד זעס הגיא סיסי אקוריס מהיה ואיכ אין רחיה מהקדסיס רחיה וליע:

דן אמע סדעמ הרעזיס פיי ספוממח מע ססוועמח גולל ודוסק אינו אלא מדיס ועיין זכיי סס ואיכ ליס פירכא הכיל כחוצן, אכל הרחזיד זעסנות סס חולק עליו וכן מעמע מכל הסוסקיס סהוא מהיה וגס זרעזיס ייל סהוא מהיה רק כיון שאינו עפורס זקרא קרי ליי דיס כעו סקורס לקידוסי כסף דיס עיין פיי מלישות היכ ועיין רעזין זעסנות לספר המלות סורס אי וגס מעיי הרעזיס פיי היי יס לסרס כן וגס זלחיה דזריי סס קותרין למיש זפיה מזזירות וכזר העיר עיי' המלימ זיה זירות סס והאלרתי זיה זחשובה: **ודגלי** מדיזרי רסיי סהזחיה לעיל סכתז דאין חורה קזר עליו יס לי עקוס עיון על הסייך סימן סקיד סקהי סכתז העעס דקזר כהולס מותר זכאה כספיכהו מעוס דאין ארס אוקר דשאיש, והלא רסיי כחז הטעס מעוס דאין חורה קזר עליו והכוונה כיל כמיס רסיי וחוס' זחא דעמחה מ' הסמח זבל חוסיק קאי מעסה ליה דכיון דעזיד איקורס ועוצר על דיה ועכיה עמיד ליעלס מעס לכן ליה עעייי כן כרס ליי זיאור דזריהס סס, והייכ כיון סקזרו זגזילה וזאיקור ועכיה עמיד ליעלו מעס מעסה לא הוי ואין חורה קזר עליו וכסיכ הוא כאן דהרי קיייל זסימן הכיל סעיק אי דחס לא אזעני' מעיקרס וכחנו סס אדעמח לפנותו אינו כחקר והיי אפי' דחנהו אדעמח שלא לפנותו כיון דעכיה מפנהו אינו חקקס ואין חורה קזר עליו:

ועיין סימן הכיל סל זקזר המזיק אה הרזיס דחס קדס הדרך מקומו מותר זכאה וכחז הסייך זקסיק סהרי אין ארס אוקר דשאיש ולא כל כמיני' לאקור סל רזיס עיי', והוא תמיה הלל אמרינן זחולין מיל דנחיה ליי סחפוח זנוויי יכול לאקור והיי כיון סקזרו זחוך סלו אלא סעזיק לרזיס לא גרע מליה ליי סחפוח זנוויי ואוקר, ולכאורה יס לתרץ עפיי דזרי הרחזיד סהזיא הריעזיאל זעיי דף כיג דאפילו למיד ארס אוקר דשאיש הני מילי סל ימיד ולא סל רזיס אכל אין זה עולה ארובה לדעת הרעזין סס סחולק וקיל דאפילו סל רזיס יכול לאקור עיי':

וייתר פלח זעניי הלל היזק הרזיס הוא זמה סהוא סעוד לדרך סמחממחי' העוצרס זרהי וכמיס כיע פיה מעיי' הוי והא דאמרינן דמותר זכאה היינו כספיכה המה כחוצאר זשויע אכל כיי שלא פנהו דאי אקור זכאה וכמיס כמי' זכאה דריין סס לענין חפילין דלר זיי ולא אזעני' דמותר היי ככנסלו חפילין אכל זעור סהחפילין עליהס אקור והיי דכוותי' [ורחיה כן זחי' ען הקדעוסיס וסכחתי מקומו] ואיכ איך סייך אין אדדשאיש ולאו כל כמיני' לאקור אה סל רזיס הלל כיון ספנהו אינו אוקר סל רזיס כלל רק מקומו סהיי קזור סס והוא סלו, ועור דהיזק סייס לרזיס כיי סקזרו סס סהס מעממחי' עיי' ליס אין ארס אדדשאיש דהא אינו

חלוי זמחזעס ועיין חוס' יזמות דף פיי פיי זכיה סס מעממחי' כיון סמחילין על סנה סקזרו סס ואיך סייך זיה אין ארס אוקר דשאיש, אכל לפמיס איס כיון דמכיה מחויב לפנותו מפני היזק רזיס סוז אין חורה קזר עליו כמיס ומותר זכאה:

ובספר זעניי דוד יויד סימן סקיד סקסה הא קייל לעיל סימן ד' דזעמסה ארס אוקר דשאיש עיי', ולקיי דזס דוקא זעמסה מעסס זנוף דזר הכחקר ולדעת סווי' סימן ז' סקייך לריך דוקא מעסה זבלה או סרפה ואפילו לנקסיכ סס סחולק וקיל דאפילו זעמס מעימו קנה לעיי' כחקר עיי' זעי מעסה זנופה דוקא וכן כרסא מעלסון רסיי חולין דף ע' דיה הימה סכתז מהיו כי עטה מעסס זנופייהו מיהקרי וכו' וסדזר עצואר יותר זריעזיאל עיי' כיה דיה עכדי זעס הרעזין סכתז אכל לענין האוקר דשאיש עיי' מעסה לא סמענו אלא וכו' וגס סיסא מעסה כיכר זעיינו שאינו חוצר לזרייתו דמי כחאן דקני ליי זעיינו וכו' ועיי' דף כיד אהא סכייך לה יין זין קכיי' כחז ועיי' זעמסה סס מעסה הייכר כגון סחקק זין קכיה עקוס לייקוד וכו' ואפילו לדעת רסיי ואסריי זחולין מ' דגס זעמסה שאיי לאקור סיינו שאינו כיכר אחר המעסה ועיין חוס' זיי דף ז' עיי' דיה וחייב, אכל עכיס מעסה זנוף הדזר הכחקר זעי ואז אוקר סס המעסס אכל כאן זעמסה החפירה או הזנין סהוא זנוף חקרקע אינו אוקר דהזענה לאו מילחא כעצואר זסימן סקיד סיי רק זעה סכותן המה לחוכו וזה אינו מעסה זנוף הקזר וספירי איל אוקר דשאיש ולקיי' זעה אשך וזה זכור [ועיין מה סאכתוז זיה לקמן אייה']:

ורחיה זחשובה לעמ לרק סימן ייי סדמה מהלכה הירון חוס' כיה דיה סמא סהזחלו לעיל ודעת הרעזיאל זחשובה ססיה דעור ארס עותר זכאה מעוס דילפינן איהי דמח מעיע וזעיע ילפינן איהי מעוס דכפרה כחיי זיה כקדסיס ועורות קדסיס עותריס זכאה דהא יס לנו גס ליעוד אחר דעיע אקור זכאה דאמרינן זכרייתות וייז וערפו סס סס סמח קזרותו ואיכ גס העור אקור וממילל גס זמה דילפינן מיי' גס העור אקור עיי', וזחשובה יד אלי' סיי סיי ססיג עליו דחס גס לענין קזורה ילפינן מה מעיע איכ מה קמיצעי' ליי זכאה דריין מיי עיי' קזורה עכיל אי מעוס זזיזנח או מעוס כפרה חיל דילפינן מעיע עיי', ולפעניד לקיי' דהס מייצעי' מניל דלריך קזורה זארץ וזקרקע דוקא ולא קני דליעזר ליי ארון ויליף ליי מהקזרו יתיירא משליכ עיי' איל קזורה זקרקע דוקא זבל ארון אלא קני זארון עיי' זעמח ועיין זלסון העור יויד סיי סקיי ספירס כן להדיא:

אל דלעיק על ליל מחוס' עיי' כיי עיי' דיה כפרה סכתז דלריכי חרווייהו דאי מעוס דכחיי כפרה הויא דלאחר עריפה מותרת ואי מעוס וערפו הויא דאינו כלקרה מחייס ואין סרפה סוסל זיה עיי', ואי כדזרי ליל לעה לא כחזו דאי מעוס כפרה הויא עור מותר ולהכי אילפריך וערפו סס דגס עורו אקור, והוא פלמו הזיא סס דזרי חוס' הכיל ולא הרניס זיה וליע:

ואמנם כיי זקזר סל זנין ודאי אקור מהיה ככיל ודלא כעסהרסייס אכל זעפר סמכסין זו המה זחוך הקזר הזיא העור סיי סקיד דעה הרי עעיי' לאקור זכאה דחלוס ולזקוף חזירו הוא וחסיב כחלוס והעור חולק דאפיי חלסו ואחיי חזירו עקרי קרקע עולס דהא לא מעכח חלמודא לעיקר אלא זקזר הזנין וכן דעה איס הרחיש עכיל, ועיין זזיה סס מהיכן למד זה מהרחיש וסכן דעה הרייף והרעזיס והרייז, וזחשובה חייס יויד סיי סליה חפסלל על העור הלל חוס' זעיי' כיי עיי' דיה ליקליניה כחז דהא דכחייז ויסלך אה עפרה אל קזר זכי העס ולא חייס דחיי לזנולי מעוס דהייא זקזר זנין שאקור זכאה עיי' ואיכ העקסן זכאה דריין עיי' דפריך לסעואל מזרייהא ולא אסיק אדעמחי' קזר זנין אחאי לא פריך מקרס גוסח זעלמח לריי ייל דקרס עיי' זקזר כעין סל עכסיי סמחזיר העפר עליו אכל זרייהא סהיי זעיי' חכאיי אינהו ידכו שלא כהגו זימיהס כך [ולא הי לריך לזה אלא זרייהא דחולז קזר לאזיו מיי' סעדיין לא קקזר סוס ארס ולא חזירו העפר ואמחי לא יקזר זו עולמית ולא יחזירו אוחו עפר הכחלס רק עפר אחר, וכן סא דקזר חדש עותר זכאה מעוס דהזענה לאו מילחא וחיל כיון סעדיין לא חזירו עפר הכחלס הויל מחויב, וכן ה' דני קזרות זפיקהו קחיי מקומו סמח ואקור זכאה העקוס וכיון ספיקהו

נעלו סעפר סהחזירו על הסם ואם לא יחזירו אמאי טעא ופטיס דסחזירו ועוד פקוטו קסני' אכל לספור קסה ככיל: **ולפניו** נכאם דסא דסיל לסחור דסלוס ולנסוקי חזירו סיד עפר נעפר טפוט מינו ונעסס גוף אחר אכל נעסר מיני' טחינו עפר מודס לרי' דסלוס ולנסוקי חזרו סוי כסלוס ולא כעחזרו ונאסר, ועיין אויח סי' סקפי' סיו ונערוזי עס ולפי' עקרא לא קסיל ליי' דטפיר ידע דליי' נקצר טחינו מין עפר וספיר סלוס ולנסוקי חזרו סוי כסלוס ונאסר ונעילא לא מייעסין להקלס ואף דאכתי כיון דסעפר לא נאסר סחיך ססליך עס עפירי דילמא יקמו אוסו עפר, יל כיון כססליכו לעקוס סאסור נסכאס איה ליי' סיכירא וכדאמרינן נעמי ספ' נוכחא עילתא דסרוגי ניד כינסו סגס דים לחלק קלס:

אבל עחולב קבר סניך ספיר דססס דססס סקסו סחוקי דים אימיני' עס פריך עחולב קבר דילמא ססס טעמא טפוט כבוד חזיו, וסירך דלי' עחזר לא נאסר נעלמא חין ללסור עסוס כבוד חזיו, אכל סרענן סחיכא ססור סוקסי ססיר חולק וסיל אף דעחזר אינו נאסר מינ' עסוס כבוד חזיו חסור לקבור זו עולמית ודרידי' דדיק לדוכחא ועכיה דסיל דוקא לרבא דסזמנה לאו עילתא חסור עסוס כבוד חזיו אכל למיד סזמנה עילתא ליה ליי' עסוס כבוד חזיו ופריך למיד עילתא דעסוס סזמנה חסור ולא עסוס כבוד חזיו:

ולפי' כל דבר חדש הלל עזוהר נסי' ססיז דקבורס לריך לסיוס נקרקע דוקא ואף דקובר חרון נקרקע אינו עובר עסוס לא חלין מינ' עילתא לקבור נקרקע עעס או סייקוב סחרון לקרקע, וענחס יס לומר דסס נכס לו קבר מדבר טחינו מין עפר ולא נקברו לחרץ אינו חסור עסוס סזמנה דדוקא סס סזמין עה סרלוו' לו עיס דין סוי סזמנה אכל עה טחינו כסר עפיי' דין אינו סזמנה ועיין רס"י דיה עירי דלורחי' ויצוהר לקטן אייה ואין לומר שיאסר עסוס דיבול לנקבו דסא כיון דעחוסר עעסה נקיצה סוי ליי' כסוי ללריג וליכא למיד סזמנה עילתא:

ואיכ חקסי לכאורה עס עסכי נקבר נכין הלל עזמיס סס סו חין עפר טוב סוב סויל כעחזר לרעס ספור ולי סהו מין אחר טוב סזמנה לאו עילתא כמיס, ועכיה ליל דעיירי עמין אחר סויל סלוס ונקבו לחרץ דהו קבר נקרקע כדיו וסזמנה עילתא ונאסר ועמילא איס דעקרא לא קסיה ליי' דסא חסיק אדעמחי' קבר נכין עמין אחר טחינו עפר וליס עחזר ונאסר ולי' דאיכ אינו קבורה נקרקע מינ' כיון סקבור עס נאסר אף טחינו כדיו, אכל כאן קסה ליי' דאיכ אינו נאסר עסוס סזמנה ולא חסיק אדעמחי' דעיירי עסכנו לחרץ דאיכ סויל לפרס חחולב ונקבו ופריך טפיר ועיי' סס"ב לו סחלין נקבר נכין ונכחו כדיו עסכנו לחרץ ככיל, אכל יס לנעיד לחלוק דאיכ סעיקר חסר ען סספר דעיירי עסכנו לחרץ: **ואמנם** כד עייכתי נרטי' סנחדרין עיי' ספירס נקבר נכין עכנחו לעעלה מן סקרקע למדחי' ומכו סכי דבריסי, חדא דסיל לרטי' כדעס ספור סכיל דסלוס ולנסוקי חזרו סוי כעחזר וחינו נאסר ולאו דוקא נמין עפר אלא אפילו נעץ ואזן כמי' סוי סזמנה ונעל לנבי קרקע וחינו נאסר כדקיירימל צויד סיי' ריח סיי' לענין עזילה ככליס דקעצו ולנסוקי חקרו סוי כעחזר וסיי' אס זונה נקרקע אף דנכין עדי' דסכות ורלפס סוי כלי ועיילטל עמקוס למקוס מינ' כסזמנה כן כעחזר וצאו חקיקה וסקיזעוה צציה סוי כעחזר ועיין חסיס יויד סיי' ריי' וסיי' דכוותי' ורלא כעסיל דרעס ספור ולפי' לא עסכח נקבר נכין אלא נחקרו ולנסוקי קעצו עהיי' עליו סורה כלי נחלוס וליס כעחזר וכדקיל כמי' נסיון סכיל לענין עקוה ואיכ אפילו קבר נכין עעסחו נחלוס כבון חרון אס נקבו נחלוס נקב סמחירו דנטל עחורה כלי' וטוב חזרו נקרקע סוי כעחזר וחינו נאסר ואפילו קעצו נקרקע ונקבו עס נקב סעטירו כמי' סוי כעחזר וחינו נאסר ועיס נסיה אוח יויד, ומעמה לעיס לעיל לא עסכח קבר נכין שיאסר סזמנה דלי נקבו סוי כעחזר ולי' לא נקבו כסיעור סיי' חחזר מכה זס, עסכחרא דלח מקרי קבור נקרקע וכיון טחינו כדיו מסכחזר דלח עסכי סזמנה כמיס ועיין נסיך סיי' ססיז סקיל דעמכי נקב סחרון כלאס דסיינו נקב סזמנלו עחורה כלי' סיתכנטל חנז קרקע ולפי' ודלי חקסי' עה עסכי נקבר נכין:

ועוד למדחי' מדברי רס"י דסא דאמרינן דהוי כעחזר ונעל לנבי קרקע סיינו דוקא נעכנטלו לנבי קרקע וכבון עפר ססחזירו לחוך סקבר דעיירי ניי' ריי' וספור אכל אס נכה נכין לעעלה ען סקרקע ואפילו עס עפר וחינו נעכנטלו לנבי קרקע לא סייז כעחזר כיון ססוה דבר עוער נפיס וחינו נחוססחא

עחזר לקרקע עולם ועיס עקרי חזור נארו דהרי סוה עפר ונחקסיס ואל עפר טפוט ונכנו נכין כס"ז ספיר סזמנה חוסרה ולכן פרטי' נקבר נכין עכנחו לעעלה ען סקרקע וחינו עחזר נקרקע ככל עסס סרלפס סוה עפר חלוס וספיר נאסר כסזמנה: **ואיכ** דברי ספור ככוכיס דעקרא לא קסה דעיירי נקבר נכין עהיי' עליו עס כלי נחלוס ולא נקבו ונאסר דחינו נעל לנבי קרקע וסוי כחלוס ונאסר לא סיי' נקבריס כדיו אכל כאן לא חסיק אדעמחי' דקבר חלוס אס סוה כמי' עעפר יסי' קבר כדיו דסזמנה יאסור עד דעשכי' נקבר נכין ונפטיסי: **ואיברא** דלפי' מוכח ערטי' דלח כרי' ויפלא סלח סחיכא ספור ונבי דברי רטי' אלו נגד ריי', לכן כיל כוונה אחרת נרטי' לעלי' דאמרינן נעמילס כיו' עייז וסוה רבא מריס סויל סלי פריסח סעמיס דסעמיס סוה וסרי כיון דחזינא דעיירי ליי' ונכח סיי' עלוי' אעילא חסימיס קדוסיס סוה וסוקי, ופרטי' פריסח ספורסין סניז סחרון עכנסיס, סעמיס דסעמיס, סעמיס סל חרון עייס, אלמא חניצ דסיס כונע נפריסח ולא נחרון וסוה עפסיק' צין סחרון וסיס לא מקרי פריסח סעמיס וסרון סעמיס דסעמיס רק סחרון מקרי סעמיס ופריסח סעמיס דסעמיס, ולפי' עסכנחא כמי' סוה דפריסח עקרי סעמיס סיינו עסוס דעיירי ליי' ונכח ספיל עלוי' ועיין נרין עס סחולק על רטי', ולפי' זס לסיסח רטי' נכח ליי' דסס קבר נקרקע ונכה נחפירה דסכות ורלפס סל חנכיס עקרי סקבר סעמיס סמה והנכין סנחפירה סעמיס דסעמיס וסיינו סעמיס סל סחפירה ואין סנכין נאסר אף דעקרי חלוס לריי', וסעיי' דילפינן עה עייז לענין עסמטין ונעיז גס עעמטין דעמטין חסורי' כדעוכה נחולין ח' עייז נכסיכא דססק' ציי' נווזה לעייז ועיין נחסיס עס, מינ' סיינו כסכבר סיעס זו נסחיכ' כסזמנה נעלמא ודלי' לא מיסכר סעמיס דסעמיס דליכא לעילף עייז דלדרכה סעמיסי עייז איס נאסרי' כסזמנה ואפילו הימל נעמ' דגס סעמיס דסעמיס נאסר כסזמנה מינ' סיינו דוקא אס סעמיס נאסר אכל כאן סהו סעמיס דסעמיס לקרקע עולם דחינו נאסר נעחזר כיון דסעמיס אינו נאסר גס סעמיס דסעמיס דעמטז חלוס אינו נאסר, ואיכ קבר נכין עכנחו נחפירה קרקע אינו נאסר כסזמנה ומסויה פרטי' נקבר נכין עכנחו לעעלה ען סקרקע וסוה סעמיס למח' ען סקרקע: **ועייני'** יס לייסז קוסיס ספור על רבינו יעעיי' אמאי לא מסכח סלמודא לעיסר אלא נקבר סל נכין, ולפטיס איס דלס כוונה סקוסיח אמאי מוקי נקבר נכין דסוי חלוס הלל קבר סל עפר חלוס, ולנסוקי חזירו כמי' סוי חלוס וסיוו דעפר סהו מינו נקרא חחזר רק נכין נמין אחר כבון נאכניס מקרי חלוס וכמיס נחחילה נדעס ספור, או סקוסיח עפיי' עכנכו חסיכ דדוקא קבר נכין לעעלה ען סקרקע עקרי חלוס ולא נחחזר סעפר חוך סקרקע, ספייסל דלסיס דייל כסירוס ססכי עכנכחי נרטי' דמוקי דוקא נקבר נכין לעעלה ען סקרקע דקבר נכין חוך סקרקע סוה סעמיס דסעמיס, עסחי' עפר עכנכין צו סמה נחוך סקבר סהו סעמיס סמה נוסח ככידון דסרי יעעיי' ספיר נאסר:

ואם כוונה קוסיס ספור דלוקי סנכיי' סוה נעפר ססחזירין על סקבר ועסויה חסור נכחחא, ודלי' דלסיס דנחולב קבר וכי' אמאי לא יקבר צו עולמית הלל אפסר לקוברו וסלל להחזיר אוחו עפר רק עפר אחר, וכן צרייחא דסטייל צו כסל הלל אפסר ליהנות מסקבר ויסול אוחו עפר עסס ונלסיה לטון סטייל צו כסל לא עעמע עכחן עפר על ססל וסיי' צרייחא דבי' קברות דקחכי' סיכחו מקומו עמח וסכסחי' סו אפסר לטכות אוחו עפר וסיי' מוחר נכחחא, נעלמא אי' חחזר נאסר, כל סקרקע חסורה עד ססוס ארעא אכל אי' עחזר לא נאסר רק אוחו סעפר עהיי' חלוס איכא חקנה לטכותו וסיי' סקבר ומקומו מוחר, ועוד דנחולב קבר לפרטיס לעיל דקוביא לא קיל עסוס כבוד חזיו רק עסוס סזמנה איכ סזמנה סעפר לכסוה צו סמה לנחור סכחן נקבר אפסר דהו כסוי לחריג דסא איס להסחמס צו למח' עד שימכו סמה נקבר ומחוסר עעסה כחיה ואיכ ליכא למיד דסזמנה עילתא וכיון דעסכי זוס נקבר נכין מסיי' כן נכחלו, ככלעניד לייסז דעס חרי' יעעיי' על ככון:

ועוד כיל צייסוז קוסיס חסיק על ספור, דדוקא אס חלס עעפר עחחילה אדעמחא לכסוה צו סמה נחוך סקבר דלח כעסה עחחילה אלא לטעמ' עס סקרקע, אז סוה כעחזר אכל נעפר סלח חלוס עחחילה לטעמ' עס סקרקע רק חסיכ חזרו לקרקע גס ספור עודה דסוי חלוס, וכעין זס איסח נחוססחא

בתוספתא פ"ד דכלים פורנא הרי זה מסורה שלא כעשיה
 אלא לקמט עם הארץ אלתא כיון דנעשיה מחלה לכך חשיב
 כעמונה, ועיין ברע"ב ובהרי"ם פ"ה דכלים ע"פ, ומה שהקטם
 חוי"ט עם מע"י פ"ד דמקוואות לק"מ, דפורנא אינה ראוי
 להשתמש רק כס סרקע ועמ"י, מחלה לכך שלא ישתמש
 אלא עם הקרקע, לכן חשיב כעמונה, אצל עם נמקוואות
 האזניק הוא כלי וראוי להשתמש בלא סרקע ומק"י עליו
 עם כלי נהלוט לכן גרע כשעשוי מחלה לכך דליכא לעיור
 דנמאי סקצו צקרקע ציטלו מחורה כלי וציטל מחשבתו
 הראשונה שהרי מחשבת הראשונה ג"כ ה"י כן אצל כעשינו
 עשוי מחילה לכך י"ל דכשקצו צארץ ציטל מחשבתו הראשונה
 והולאו מחורה כלי ולהטס נהחשבו זהו האחרונים עיין הח"ס
 ס"י קל"ח אוח י"ג, ולפי' מקרא לא קטם ל"י ד"ל קצר בני
 העם ס"י כעין טל עכשיו וכמ"ס חת"ס לר"י, רק שה"י עיר
 שלא נחלש מחלה לשמש עם הקרקע אצל צי"י החללים
 ידעו שלא ס"י ענהג זה ופריך ספיר מצרי"ח והכל כמ"ס
 חת"ס לר"י וא"ש :

ועוד כ"ל דצר חדש צדעה הטור עשמי"ט חוק' כחוצה ד'
 ע"צ דיה עד צמס הרי' דוד מיליכבורק לענין גולל
 ודופק דמצי' מעל פני הסדה שמטמא צאחל דהיר כשפירש
 מן הקרקע אצל צמוד שהוא צמון צמל אגב קרקע ולא עמא
 צאחל ע"ס, וה"ל דכוח"י דה"י יעמ"י חשיב ל"י כהלוט אפי'
 צמודו עמונה צארץ וכע"ס סבור אח"כ צמס ר"י דאסור ל"י
 על סקצר וכדומה, וע"ז חולק הסור רכ"ז שהוא עמונה לקרקע
 חשיב כקרקע עולם וצמל אגב קרקע ואיכו כאשר אצל כשפירש
 מן הקרקע עודה דאסור דחשיב כהלוט כמו צגולל ודופק
 סכ"ל ועיין מגילה כ"ט ציהיק אין כוהנין צו קלות ראש וכו'
 ואין מלקטין צהן עשנים וא"ל ליקט שורפן צמקומן, ומצואר
 עם צחוק' ורא"ש ומרדכי דאסור ללקט מטוס כבוד המה"ס
 וא"ל ליקט שורפן צמקומן לרעה הגיס מטוס קנסא או שלא
 יחשדוהו צמוליכו צניהו לצממחו ועיין צר"ן עם ומור וצ"י
 וצ"ח ס"י ספ"ה, וה"ל דקצרים דרצ צנסדרין מ"ו ת"י כיון
 שהוא לרפואה אין קלות ראש, ועיין מה"ר ס"י רפ"י, עכ"פ
 מצואר דכה"ד דמה"ס אינו עמונה כאשר אצל מדרצנן אסור
 מטוס כבודן טל מה"ס ולא ערי רק ליקח ממנו לרפואה,
 ולהתיר סכ"ל דוקא אם אין רפואה ממק"א רק שה"י מקצר
 טל מה"ס דל"ז זו כבוד ע"ס, ולפי' איש דמקצר בני העם
 לא קשה ל"י ד"ל צקצר כעין דידן, ואף דלרעה הטור הוא
 כמחויב ואיכו כאשר ו"ש לחוש דאפי' לירי תקלה, ז"ל דמחייב
 כ"ז שהוא עמונה אסור ליהנות מדרצנן ככ"ל, וא"י עיקר
 עמנו לרפואה ואמר ע"ז גם לרפואה אסור, ז"ל דה"ל דמותר
 ליקח לרפואה היינו עמונה מעיקרו, אצל צכה"ג דה"ל הלום
 ולצטוף חצרו אם פירש אסור מה"ס כמ"ס וא"כ ליכא חשש
 תקלה כלל וא"ש :

ור"ה מקוגיא דמגילה סכ"ל קשיא ל"י על דצרי החוק' ע"ז
 ס"צ ע"צ דיה ליקלינהו צזכרנו, שהקשו וה"ל דלא
 הרר פריך וליקלינהו וליצדרינהו צ"י קצרי דליש אח"י לצולו
 כדכתיב ויטלך את עפרה וכו', וה"י דקרא צקצר צנין אצל
 הכ"ל צ"י קצרי קרקע עולם שאיכו כאשר, וכוונתו דאיכא א"כ
 לעינש לתקלה עיקר מן הקצר לצולו ויקח גם מאמר הכ"י
 חשיב טל שבר י"י שאסור צהנאה, ולכאורה הוא חמוה עמ"י
 דמגילה סכ"ל דמצואר להדיא דגם קצרי קרקע עולם אצנה"י
 מה"ס מדרצנן מפני כבודם טל מה"ס דאי צקצר צנין ליכא
 עשנים כמ"ס הראשונים וא"כ ליכא תקלה כלל ואין לומר
 דאכתי איכא תקלה שמה יקחו מטוס לרפואה דמותר מטוס
 איסור ציה"ק, ומטוס איסור ע"ז וי"י אסור אפילו לרפואה
 צחולה שאין צו סכנה, ואף דה"ס צמס צמס י"כס מי"י מ"מ
 אסור צמון הש"ס וכדמטמא לטון רמ"א ס"י קניה ס"ג דדוקא
 סמס י"כס צוה"י מותר מטוס דלאו עמ"י כינהו ולא צמון
 הגמרא וכמ"ס הש"ך עם סקט"ז, חדא דלטון הגמ' דילמא
 מצולי צהו לטון החוק' דה"ס ל"ש אח"י לצולו לא משמע
 כן, ועוד דלרעה מה"ר ס"י רפ"י שהצמנו צמקומן נס ציה"ק
 דמחויב לא ערי לרפואה אלא אם הרפואה רוקח מעבר ציה"ק
 ולא ממק"א דל"ז זו כבוד המה"ס, וזה מילתא דלא סכיחא
 כלל והאיך ע"ך לגזור צזה שמה אח"י לירי תקלה, ועוד דל"ז
 גם אם אפילו יקח מאמר י"י לא יתפתא צו כיון שאיכו עמ"י
 הקצר ולא יהנה ממנו וליכא תקלה כלל ולע"ק :

מ"ה דעה החוק' י"ל דקוצרים כרי"ז שצמי' מגילה עם
 שהוכיח מקוגיא זו כדעה הרי' יעמ"י סכ"ל ומי"י עם
 צניה"ק שה"י עפר הלום והחזירו כנוונא דמי"י צ"י הרי'

ולכן גם עשנים אסורי מה"ס ועיין צ"ח ס"י סכ"ל, אצל עמונה
 אינו כאשר כלל, וה"ל דיהיב עם טעמא צצרי"חא עפני כבוד
 המה"ס, אין כוהנין צמן קלות ראש קאי ועיין רכ"י עם
 וא"כ ע"ך ספיר אח"י לצולו צני קצרי קרקע עולם, אצל
 הטור עמ"ס על ס"י יעמ"י דגם זה חשיב עמונה ועכ"ה
 מוכח עמ"ס דגם עמונה אסור מדרצנן איכא חקטי ל"י קושיה
 החוק' ע"ז דת"י ל"ש לירי' צקושיין ול"ש :

ור"א דהשו"ב עמ"ר אסור חיוך ס"י סמ"ג שהקשה על
 הצ"ח אם איכא דמעשנים אסורין מה"ס צהנאה
 אעמ"י שורפין צמקומן, יקצמס צמקומן מיצמ"י ל"י כר"ן הע"ה
 צקצורה, ודריצה אסור לשורפן כד'ח"חא שלה"י חמורה כל
 סקצרי"ן לא יערפו כד'י שלא יצ"ל ליהנות מאמרן דאמר
 הנערפין מותר אעכ"ה שהוא רק מדרצנן ע"ס, ולפעמ"ל לק"מ
 דע"ס הא הקצורה צמי כר"ן הע"ה, ז"ל דכל איש"י עם"ן
 הנקצרים אין מלוותן צקצורה דוקא אלא לצמס דלא אח"י
 צהו לירי תקלה ולירי' להעליעם מן העין צא"ה אופן סירלס
 וג"ז אינו מה"ס אלא מדרצנן, אצל עכ"ה א"ל כלל רק שאסור
 צסכאם ועש"כ צנסרפ"ס צמלותן צצריפה, ועיין השו"ב
 אצ"י מילוח"ס ס"י י"י ומק"י ס"י העיר' וה"ל דעה לירי'
 קצורה אינו מטוס איש"י צמו רק מטוס ציונא או מטוס
 כפרה כצואר צנסדרין מ"י ע"ז, וא"כ צהנך עשנים סגדיל"ס
 על הקצר אפילו אי אסורים צהנאה מה"ס מטוס סגדלו צקצר
 המ"ס שאסור צהנאה מטוס עשמי"ט, אצל מה ציונא וכפרה
 ע"ך צהו דליכרכו קצורה ולק"מ ועיין השו"ב יד א"י ס"י
 ס"ז ו"ש לפסקא על סרצה מדצרי"ן עם צזה ולקלר אי' לירי' :
רמ"ש הא אסור לשורפן שמה יצ"ל ליהנות מאמרן, והנה זה
 קשה אפילו אין דינו צקצורה רק שאסור צהנאה
 מה"ס ואין מלוותו צצריפה דכיעא צענע"ס מלוותו וממ"ל
 אסור האמר, וג"ז לא קשה כמ"ס המג"ל ס"י חמ"ה דרעה
 הרמז"ס דכל הנקצרים לא יערופו היינו לכהוג צו דין
 הצפרים ליהנות צאמרן אצל אם רולה לשורפן ושל"ל ליהנות
 צאמרן רש"י ולא גזרי"ן שמה יהנה צאמרן ע"ס, ואפילו כאשר
 דאסור לשורפו אפילו שלא ליהנות היינו אם אינו קובר
 האמר אח"כ דלמא אח"י לירי תקלה אצל הכ"ל דשורפן
 צמקומן וא"י כיעא דאסור מה"ס עכ"ה היינו צענע"ס הגדלים
 על הקצר עלמו סהחזיר העמר לחוכו וכר"י וא"ל שורפן
 צמקומן וכעשה אפר על הקצר אפילו הוא אפר הי"ת כאמר
 מטוס עשמי"ט מה סג"ז כעשה כאמר הקצר ומה תקלה ע"ך
 צזה יותר מאמר עפר הקצר ושפיר מותר לשורפן צמקומן
 וצלח"ס כיון דהוא צני קצרי אי"ל ל"י היכירא וכמ"ס הוא
 עלמו אח"כ ועיין חוק' ע"ז סכ"ל דא"ל יערפנו ויצדרינהו צני
 קצרי טל קצר צנין אין כאן טוס חשש אף דצמ"ז אפרן
 אסור כדאמרי"ן שלה"י חמורה :

רמ"ה שכלל עוד צקושיהו אם אסור צהנאה מה"ס אעמ"י
 לירי' צריפה, אינו חמה טל חמיהו וליעמ"ך דאסור
 צהנאה מדרצנן כמ"י חקטי אמאי הלירכו רצנן צריפה, ועכ"ה
 הטעם כמ"ס צהנ"מ עם מטוס קנסא או מטוס שלא יחשדוהו
 צמוליכו לצממחו, וה"ל אם אסור צהנאה מה"ס כמ"י י"ל
 דרצנן חמיהו לשורפן צמקומן מה"ס חמ"ה סכ"י הג"מ סכ"ל וא"ש:
אבר האמה יורה דרכו עפ"י"ט ש"ס לדקדק צמרדכי סכ"ל
 צשלמא טעמא דקנסא הוא כתיבה טעם על סכ"ה
 חמה שלריך לשורפן ועל מה שלריך לשורפן צמקומן דוקא
 אצל טעם שלא יחשדוהו צמוליכו לצממחו אינו טעם רק
 חמה שלריך צמקומן דוקא אצל עדין אין טעם על מה
 שלריך צריפה דוקא, ועוד י"ס ל"י דקדוק צדצרי הש"ס מגילה
 דפריך כיון שצמסן צמקומן מאי כבוד מה"ס איכא ולטון כיון
 קשה להולמו וכך הו"ל למימר צמה שצמסן צמקומן מה כבוד
 מה"ס איכא אצל לטון כיון משמע כיון שצמסן צמקומן ליכא
 כבוד מה"ס אצל אם לא ה"י שורפן אז ה"י כבוד מה"ס,
 לכן כ"ל דה"ל דצני צריפה הוא מטוס דא"ל יכחם עם צציה"ק
 כמות שהם הוא צזיון למחיס שעושה עם כמו אשפה וצ"ל
 על הקצרות וא"ל יקצמס עם צודאי הוא צזיון למחיס עיקצרו
 עם די"א וא"ל ויליכס לציהו ויחצקו אשפחות ודאי הוא צזיון
 למחיס אלא דאכתי ה"י חקנה להוליכס לציהו ולשרפן או
 לקצמס עם, וע"ז חרץ המרדכי דה"ל דלירי' צמקומן דוקא
 הוא מטוס קנסא או שלא יחשדוהו ולא מפני כבוד המה"ס
 וכיון דאינו יכול להוליך לציהו לירי' צריפה דוקא ככ"ל
 מטוס צזיון המה"ס :

אמנם ע"ז קשה צשלמא צעושה הו"י ע"ך לומר כבוד המה"ס
 כמו ליון טעושים סכ"כר כבוד המ"ס אצל צמה שצמסן
 ועושה

עושה סעדר אין כאן כבוד המה אלא דאס היי עניןן כך או קוצרן היי ציון המה, והייל למימר מפני ציון המהים ולא מפני כבוד המהים, ואמנם צרישא דאין כוהגין זהם קלות ראש רק כוהג צאמה ויראה וקדושה כקדושה ציהכנס ועיין צשי צנסהדרין מיו זהו דצי הכיכר לכבוד המהים, והיינו קושיה הגמרא כיון שסורפן צמקומן ואינם מה כבוד המהים איכא והייל למימר משום ציון המהים, ומפני אלא צרישא ופרטי אאין כוהגין זהם קלות ראש קאי, והוא פלא לכאורה דהלא אין מרעין ואין מוליכין ואין מלקטין גיכ הוא מפני כבוד המהים וכבר הביירו צזה האחרונים, ולפמיש איש דנסי דכל אלו הם מפני כבוד המה היינו שלא יסי ציון למח ולא הוליל מפני כבודן של מהים, רק משום דצרישא דאין כוהגין זהם קלות ראש עייך לטון כבוד המהים כקט כן צכולהו כיון דכולהו סם משום ציון המהים, וצזה כדחם נמי מה שפטיר צמסוצה מהרייא דאי דכל איסורי אלו הם מדרצנן דאי מהיה ומפני כבוד המהים קאי רק אאין כוהגין זהם קלות ראש הוליל אין כוהגין זהם קלות ראש מפני כבוד המהים אי דקאי אכולהו וכולהו רק מדרצנן מפני כבוד המהים, ולפמיש זיל דייל דכולהו מהיה רק משויה הכי לצסוק משום דהא דסורפן צמקומן הוא גיכ מפני כבוד המהים, אלא דצזה היי עייך למיחני משום ציון המהים רק משום דקאי נמי אאין כוהגין קלות ראש כקט לטון כבוד המהים, וצהכי איש מה דקשה אפילו לדעת מהרייא דקאי אכולהו, מיה אהא דסורפן צמקומן לא קאי וכמיש המרדכי איכ הוליל האי מפני כבוד המהים מיד אחר ואין מלקטין זהם עשצים מפני כבוד וכו' ולפמיש איש כמוצן :

ובזה יוצן היעצ צרייחא דמסי צמחוח סייד ולא ילקט משם עלים ועשצים ואס ליקבן אצנהיכ ואס צצציל הנחה עלמו לקטן שורפן צמקומן, דצרישא מייירי שליקטן לכבוד המהים לקנות ציהיק ואז אינו מחויצ לטורפן דמשום שפעה להם קלה כבוד אינו מחויצ לעשות עוד כבוד יומר עמה שאחרים מחויצים, אצל צעשה להנחה עלמו אז מחויצ לטרוק דכשמניחן כך הוא ציון המהים, ומיה גס לפירוש הפשע צמרדכי דסורפן צמקומן הוא משום קנסא איש דזה סייד דוקא צעשה להנחה עלמו אצל ליקט לכבוד המהים ליס לקסוק, ולהנס כדחק צספר הכיל לפרש צרייחא זו :

הדרין למאי דקמן שהקשינו מה יענה הטור לקושיה המוס' עיי סיצ דלא דדר פריך וליצדריכהו צי קצרי, וכיל צפמיש רבז המאירי צמנילה סם ואס ליקב שורפן צמקומן ולא די להם צחולש ומניח שלא ליהנות ממה שיינק מנוף המהים וכו', וצמסוצה מהרייא הכיל הבין שאסור צהנחה מהיה לפי טעם המאירי, והמעורר עיי דהא הוי זויצ יכיקה העשצים מקרקע עולם של היחר ומנוף המה של איסור ומחר דייצנד, ולפמיש כראה צדעת המאירי דליש קלות ראש וכבוד המהים אלא צמרעה סם צהעחו וכדומה דזה קלות ראש צציהיק אצל צחולש עשצים ומוליכס לציחו אין כאן קלות ראש לכן מידש כיון שהעשצים יוכקין מנופן של מהים אין זה כבוד המה ליהנות ממה שיינק מנופו ולכן אף דהוי זויצ אסור מפני כבוד המהים, ולפי צהיכה העיכה צעשצים ואילנות שיונקין מנוף המה אצל עפר ציהיק דליש ציי יכיקה ואינו יונק מנוף המה אס אינו אסור מהיה משום דמחוצר אינו כאסר אס הלטו ולקחו לציחו ליהנות צו אין צו איסור משום כבוד המהים ושפיר כתב המוס' דצקצר קרקע עולם שאינו כאסר לא מהני שיצדריכהו צי קצרי דנס צזה מיישינן דהחי לדיי חקלה ואחי לצנולי צחו, וזה נכון גס לדעת הטור, אמנם לפיי צזה דקצרים דרצ צנסהדרין היי דשקלי מיני עפרח לאישהא צה יומא ליס לאסור כלל מפני כבוד המהים ולא היי לריך המרדכי לחרן דהסם כיון דלרפואה עציר שרי, אלא דצקרקע ליס כבוד המהים כמייש, וצכיה דמרדכי לא סיל בן וליחא לחירון המוס' ומקסי ליי קושיה המוס' הכיל, וצשויע סיי צסייה פסקין לדינו של מרדכי דלרפואה שרי והוא מהא דצנסהדרין וקשה מה נענה לקושיה המוס' עיי הכיל ולפי, ולקמן אייה יצוחר הכלצמיד צזה :

ובצפיתינו לפינו צמסוצה מהרייא סם שהחפלא על המאירי הכיל הלא עומק הקצר לריך להיות וייטעמים ואלו יונקה הירק והעשצים הוא רק גי טפמים, ואיכ ליכא יכיקה כלל מנוף המהים, ולפמיש לא מלאחי צסום מקום דצעי עומק הקצר היי טפמים וצויד סיי ססיצ סייד אס נהן צכי ארוכות זעיי אס יס ציכיס עפר וייט טפמים מוחר ועיין אריכות היי צקונצסרס מלצה משה אוח סי וצמסכה ציי דק

קי גצי כוכין דקחי ורוען זיי טפמים, פירש רצצים להכניס סארון צריווח וגס לטיות אויר טפה צין הקרקע לארון שלא לעשה סעוצרי דרך המערה ועיין חויצ סי רייז סם מייירי כבוד שפטר צעעיה ען סלד וחלל הכוך לריך סייהי רומו זיי טפמים אצל סייהי לריך להיות משפח טפה הקרקע עד טפה עליון של המה זיי טפמים זס לא צמענו, ואפטר שאין עשמה העליון של קרקע עד טפה העליון של מה רק טפה וצפיר אפטר לצשצים סייקו עגופן של מהים ואיכ לקימו : **אמנם** כן ראה זס מלאחי צרמציס סיח מטועמח מה היי צכחצ וצדה זו מוחר לזרוע צחוכה כל זרע לפי שאין שרשי זרעים מניעין עד לקצר, ומשמע לכאורה שצכיס עומק הקצר יוחר מגי טפמים שהוא שיפור שרשי הזרעים עיין יריד סי רליה צסיך קקיה, אצל ראייה צרמציס צפיהימ סייה דאחלות מיג סכחצ וזיל לפי שלא ימסכו שרשי הזרעים חחה הקצר וכו', ואיכ אפטר שאפילו מניע לקצר אין חשש סיחלס עמו עלס כצעורה רק אס מניע צמחחיהו של קצר ואיכ אין ראייה שטעה עליון של מה לריך סייהי מן הקרקע יוחר מניע אלא דייל דקני אפילו צחלי טפה רק עד לר המחתון של מה ודאי יס יוחר מגי טפמים והוא קרוצ לויי טפמים ככראה מנמרח ציי ורצצים הכיל דלעציו של מה לריך ויי טפמים עס הארון ועיין חוס' יומא ליא עיח דיה אמה וחוס' פסחים קיי וצמניגה ייא דיה אמה :

ועוד כיל דאפילו אס עומק הקצר ויי טפמים ושרשי הזרעים רק גי טפמים ככיל, מיי יכיקה הזרעים ייל שמושך יוחר מיי טפמים ואפילו אויר מפסיק כמי יונק ודאי מניעין דק ליי דקאמר ליל דמחא אסיכי, ופרטיי ציי יחדות ואין הקרקע שלו, הלכך קרוצ הוי כמחוצר ושאינו כקיצ אין כאן קרקע עכיל, והא דקרוצ הוי כמחוצר היינו משום דיונק מן הקרקע ואיכ לקימו, ועיין חולין קכיה צרשיי דיה קיסוח בן כיל : **ור"ל** דמספיהא הייתי אומר דקושיה מהרייא דהוי זויצ לא קשה, דהא אזור אסור לכחחלה ומיה אפטר מרינן צעיי מיה דאין כוועין אזור של ערלה וציייש צחוס' וצחוס' פסחים כיו עיי, ולפי ייל פירוש צדש צמאירי דודאי הא דאסור צהנחה הוא משום כבוד המהים או לריי מהיה, והא דאינו נוולכו לציחו רק צמקומן הוא משום קנסא או משום חפדח כמיש המרדכי אצל הא לריך שריפה ולא קני צחולש ומניח משום דכשולקטן להנחה עלמו ונוניחן סם, יחזרו וילמחו וכמיש צמסוצה מהרייא סם והוי ככוסע זורע דאסור ואפילו אס העשצים מוחרים צהנחה אסור להניחה סכ דהא יינקו מנוף המה וקרקע עולם ואסור לכחחלה, וזה כונח המאירי ולא די להם צחולש ומניח שלא כזירע ואסור כדי שזא ליהנות ממה שיינק צצחיד מנוף המהים, אך כיו צלקטן להנחה עלמו אצל אס ונהחילה לקטן לכבוד המהים לא מחשב זרע צזה שמניחים סם ואינו כוטלס משם דהוא צצג ואחי ואיש צרייחא דמכי שמחות הכיל ואס לקטן אסור צהנחה ואס להנחה עלמו שורפן צמקומן :

שוב נחיישצתי דיכ לחרן מה שהנחתי לעיל צליש על על המרדכי דחקסי ליי קושיה חוס' צעיי הכיל בהקדס ליישצ קושיה ריעניח צעיי כיד דאנוינן אציפ שאמרו המסחחיה לקרקע עולם לא אסרה חפר צה צורות וכו' אסרה אפילו הקרקע איכ קצר נמי הרי המפירה משוי ליי חלוש לקרקע עולם שצו עיייש, ולפעכדיכ דצר חדש דריצניח סם הקשה למיל חפר לשס עיי כפרטיי וראציד הא כיון דחפר צה יס צה חפיסה ידי אדס ואינו דומה להר ואפקיי ליי מדין מחוצר ואיכ אפילו חפר שלא לשס עיי והשתחווה אחיכ כאסר, ומירן כיון שהקרקע עדיין מחוצר כחחילהו וצפירה אינו מעשה אלא למקוס הצור דהיא אורח צעלמח וליח צה ממשח לא מישחר א צפשה מעשה צמקלוח אלא צעשה לשס עיי כדאמרו רצנן צאלין שצטעו ולצוקו עצרו וכו' שאליכ אין לך קרקע עולם שאינו כאסר שהרי יס כמה צורות וקדחא דארעא הד הוא עייש, מוצור דלא מקרי חלוש אלא צעשה שטועה צה מעשה אצל אחר המעשה הדר הייל מחוצר, ולפי לא מייצעי למש סיי יויד כיי קומיה צדעת הרמציס דאס חפר צה צורות לשס עיי כאכר אעפיי שלא השתחווה אחיכ ועיין סיך סם סקיי ודאי כיחא, דצשלמח צעיי שחאכר צעשה חפירה שאז הוא חלוש שפיר כאסר אצל צקצר דקיייל כרצח דהצוחה לאו מילחא אינו אסור עד שיהן צו המה עיין קיי כסייד וצעשה שנותן צו המה ככר הוא מחוצר שפיר אינו כאסר עיי חפירה, אמנם גס לריעניח ופרישה וציה סם דצעי השתחווה אחיכ, כיל לחלק דהא דמחוצר אינו כאסר היינו

דבר שהאיסור חלוי במחשבה וכמו"ש ההוס' יצמח דף פ"ב לענין אין אדם אוסר דשא"ש, ולפי' נשאלה צמי' הא דבעי' השתחווה אח"כ כחז' נריטבי'א שם כיון שהי' מחובר ומפירה זו עשה הלוג' להיות ראוי לאסור לא מיתקרא עד שחיבנד לדברי הכל, וא"כ כ"ז על מעשה הפסירה שלריך מעשה זו לעשותה חלוג' לכן אינו מעשה שני דברים להיות מחשבה וגם עבודה ולריך השתחווה אח"כ ומעשה מהי גם בעומדו ואף דלריך גם מחשבה מהני מחשבה שהי' בתלוג' נשעת הפירה לאסור כיון דמחשבה זו נשעת הזמנה אוכרת בעלמ' למאי דקיייל בסי' קליט' ס"א כמיר' בי' של גוי אקורה מיד והא דל' מהני הזמנה צמי' היינו נמשמשה ועיין חוסי' חולין ע"ל ד"ה ד"ג, ואולי' בשהשתחווה אח"כ אסור למפרע מעשה שחפר עיין בחוסי' ה"ג, ומשאי"כ נקצר דמעשה ומחשבה הזמנה לא מהני כלל ולא מילתא עד שיתן בו מה ממילא כיון דמחשבה שנשעת מפירה שפוא' א' חלוג' לא מהני אינו נאסר דבשעת שנתן לחיבו מה כבר הוא מחובר משאי"כ בעי' מהני מחשבה בחלוג' על מעשה שיעשה במחבר דקיייל כרי' בחולין ע"ל דמחשבתו מעבודה לעבודה ואף דגם גבי קצר מהני הזמנה קלה דהרי קיייל צמיון סקיד נקצר נכין דוקא אם נתן המה לחובו אדעתא לפנותו אינו נאסר בלא אומני' ואם אומני' אפילו נתן המה להוכי' אפילו אדעתא לפנותו כמי' נאסר מי' כיון דעבי' אין נכח המחשבה שנשעת הזמנה לאסור בשום מקום בלי מעשה שאח"כ שוב לא מהני מחשבה שנחלוג' על מעשה שנחמיר לאסור אבל בעי' שיש כח למחשבה שנשעת הזמנה לאסור דהא בעלמ' אקורה מיד רק דהכא כיון דלריך מעשה הזמנה לעשותו חלוג' לריך השתחווה אח"כ שפיר מהני מחשבה שנחלוג' למעשה שנחמיר לאסור ומיושב קושית ריטבי'א: **ועיין** שג' סנהדרין ה"ג שדלריך נדעה הרמזים פי"ד מאל' ומחל' דקצר של יחיד אינו אסור אלא של צנין ולא של מחובר אבל ציהיק של רבים יש לו דין קדושת ציהיכ והוי' מוקלה למלווה ואסור בהנאה, ובמי' רמזים דאין נוהגין בהם קלות ראש כלל אסור רעיי' והולכת אחת המים, ובמי' אסור בהנאה כלל דין שריפת עשנים שלקט בהם ע"ש, ולפענ"ד הוא חמור ומה נכך שיש לו דין ציהיכים והלא ציהיכ נופא דקיייל בסי' קנ"א דאפילו לאחר שחברו עדיין הם נקדושתו, ומי' משמע דעשנים הגדלים בהם מותר' בהנאה, ואם עלה בהם עשנים אינו חולט' ומאכיל אבל חולט' ומכח מפני ענמת כפש' ע"ש, ועיין מגילה כ"ט דהא דקמני' במחני' לא יחלוג' משום ענמת כפש' מוקי לה בחולט' ומאכיל ואפיה משום ענמת כפש' הוא דל' הא לאיה' שרי, ועני' ליש ציהיק דבציהיכ הטעם שישתדלו לבנותה כמבואר שם אי"כ למה יאסרו העשנים ציהיק, ועוד כיון דכל האיסור משום הוקלה למלווה זה שייך רק בדבר שיש בו ציטול מלוה או ציזוי מלוה ועיין חו"י שבת כ"ב שכתב אי"כ הכל אחד הוקלה למלווה משום ציזוי מלוה ועיין חוסי' שם ד"ה אצוהו והכא כיון דבתלשמת עשנים והנחתן ליכא לא ציטול מלוה ולא ציזוי מלוה וכדמשמע מדבריו נופא שאין זה בכלל קלות ראש למה יאסר:

לבן כ"ל למדש דבר דהנה רשי' בסקהדרין מ"ח ד"ה מירי' דאורח'י' כתב דמשויה לא יליף אצ"י דהזמנה לאו מילתא ממשמשי' ע"ז דשא"י' הם שם צ"כ אסור לעבוד ע"ז ודלמא מודרי' זהו ולא ממשמטו זהו עכ"ל ולכן לא מיתקרא בהזמנה אבל במזמין לדבר שאינו עבירה אמרינן דודאי לא יחדר ולכן הזמנה מילתא, ולפי' י"ל דגם רבא דק"ל דהזמנה לאו מילתא היינו דוקא בהזמין לדבר שעב"ש מותר לחזור בו אף שאינו מחויב לחזור אבל בהזמין לדבר שא"ש לחזור בו גם רבא מודה דהזמנה מילתא וזה פי' הגמ' לאפוקי ע"ש דהיא נופא קדושה, פירוש ואין יכול לחזור בו לכן הזמנה מילתא משאי"כ נמשמטין שיכול לחזור בו אפילו נמשמטי' מה:

ומעתה צביהיק של רבים לדעת שג' שא"ש לחזור בו דהוקלה למלווה וקבאווה המתי' ויש לו דין ציהיכ כרכים גם לרבא הזמנה מילתא וכיון דהזמנה מילתא שוב כשחופר בו קצר א' דנשעת מפירה הוא חלוג' כאסר כ"ז מה שחוקלה לציהיק כמו בעי' ובקושית הריטבי'א דחירו'לן ליש וכמו בעי' נאסר כל קרקע עולם שרולה לעבוד ע"י החפירה כיון שעשה מעשה במקלחו הי"כ צביהיק נאסר כל מה שדעתו להיות ציהיק ושפיר אסור בהנאה מדינא וא"ש דברי שג': **ועיין** חוסי' סנהדרין מ"ח ד"ה משמטי' שכתבו מיהו מה מלוה גופא ילפינן מע"ש וכו', ומתריס לובלין מחק' תיבנה מלוה ע"ש, ולפ"י י"ל כוונת חוסי' בחופר קצר למה עלה אף דהוי' הזמנה משמטין מי' נאסר כיון דמה מלוה

קנה מקומו כמבואר כ"י סקיד סיג ואין יכול לחזור, גם לרבא הזמנה מילתא כמו בעי' ככ"ל, ולפי' י"ל דק"ל למירכי' כמי' כשיג' חכ"ל דליהנות מעשנים אין צוה קלות ראש וליש צוה כבוד מתיס רק צרעיי' והולכת אחת המים ולכן העפר ועשנים מותרים בהנאה נקצר מחובר ואף דכתב וסורפן במקומן הוא משום קנסא או חסדא כבר כתבנו לע"ל דטעמא דחסדא ודאי אינו רק על מה שלריך במקומן דוקא ולא אמה שלריך שריפת, אלא אפילו לטעמא דקנסא כמי' י"ל דדוקא אם אסנהי' מדינא קנסינן ל"י שיפרסם במקומן אבל אם מותרים בהנאה נשצ"ל קנסא לא אסרינן זהו ועיין חוסי' פסחים ב' ד"ה אור ומתקרא שם וליק' להו רק מאיסי' שיצטרך אבל מה שאינו איסי' ליק' כלל שיצטרך משום גזירה ע"ש, אלא דבמגילה שם קאי' צביהיק של רבים ואסנהי' מדינא ככ"ל ולכן משום חסדא או קנסא שורפן במקומן, והא דק"ל מקצרים דרב י"ל שהי' קצור צביהיק של רבים ואי' דאי"כ אסור מהי' כמו"ש, ומה מ' דברי משום רפואה דאין זה קלות ראש י"ל כמי' שהיר' ק"י רפ"ד דזו כבוד המה דעפר זה מונחר ומשמטי' מה אינסי' אקורים בהנאה מהי' צוה שפוא' לורך וכבוד המה, וא"כ איש דל' פריך בעי' סתם וליצדרינהו צני' קצרי דבאמת נקצר של יחיד או של משפחה דניכ' דינסי' כיחיד' ועי'הי'ט בלשון שג' דוקא של כרכים כמו ציהיכ של כרכים דנעשה אדעתא דכ"ע, וא"כ אינו נאסר כלל ומותר ליקח מעפר ציהיק לזבולי' ושייך שפיר אח"י לירי' תקלה ומיושב קוש' חוסי': **ובזה** מיושב כמי' קושית חת"ס הכ"ל על הסור דמקרא דקצר ליק' ל"י דהתם ציהיק דרבים שפיר נאסר גם במחבר ככ"ל וליש אח"י לירי' תקלה אבל מחולק קצר לאצ"י פריך שפיר דהוא קצר יחיד ואינו נאסר במחבר משום דהזמנה לאו מילתא רק אי' מחובר נאסר בעלמ' הכא אסור משום כבוד אצ"י אבל אי' אינו נאסר בעלמ' ליש למישר משום כבוד אצ"י וכמי' חוסי' ד"ה איחיב'י' ואפילו מיירי' צביהיק של רבים דנאסר מי' טעם הכ"ל ליש אלא לענין שאר הנאות שנאסר בהפירת קצר א' משום דאין יכול לחזור שלא יהי' ציהיק אבל כשהזמין למה א' שיאסר לקצור מה אחר ליש קצרה זו דאינו יכול לחזור משום דיש לו דין ציהיכ דמה ל"י מה זה או אחר:

ובמה שעתד שם צמי' על הרמזים פי"ד מאל' אח"י ציהי' כתב סתם ציהיק אסור' בהנאה ולא חילק צין קצר מחובר לקצר צנין, ובהי"ז כתב עפר הקצר אינו אסנהי' שאין קרקע עולם נאסרת אבל קצר הצנין אסנהי' ע"ש, כ"ל לפמי' רשי' סנהדרין מ"ח ד"ה לא לריכא דאי לא הוסיף שרי' אי פנייה דהוי' כלל צ"י ולא אומניה עכ"ל, משמע דכ"ז שכל פנייה אסור בהנאה אפילו לא אומני' וכן משמע מלשון הסור ושוע' סימן סקיד שכתב וכן אם נהנו בו אדעתא לפנותו ולא הזמירו מתחילה לכך מותר לאחר שפינתו מוכח דכ"ז שכל פינתו והוא שם אסור וכ"כ כמי' בסקהדרין שם לענין מיק' של הפילין דבעוד שהפילין עליהם אסור, מבואר דבעוד שמשמט למה אסנהי' משום מעשה שמשמט למה בלי משמטתו שהי' בו עולמית, ולפי' כ"ל דרב חדש דהא דקצר אינו נאסר במחבר ילפינן מעי' אי"כ לא ילפינן רק דמשום שנתן בו מה אינו נאסר במחבר לאחר שפינתו כמו בעי' שאינו נאסר עולמית משום שעבד להר' אבל כל זמן שהמה נקצר ודאי אסור דאינו דומה לעי' שכבר כלה מעשה שלו משאי"כ הכא עדיין היא משמט למה, ועוד דלא ילפינן מעי' רק שאינו יכול לאסור מחובר בדבר שא"סור חלוי במחשבה וכמש"ל מחוסי' יצמח פ"ב צנין אין אדם אוסר דשא"ש והיינו לענין שיאסר עולמית דלנה צנין מחשבתו שנהנו אדעתא להיות בו עולמית אבל כ"ז שהמת בחובו דלא צנין דעתו ומחשבתו לאסור ואין האיסור חלוי במחשבה ואולי' אפילו נפל המה שם ממילא אסנהי' כ"ז שהוא בחובו ומשמט למה שפיר גם מחובר נאסר, ולפי' איש דבסי' מיירי' מציהי' ליהנות בו כ"ז שהוא משמט למה אי"כ שפיר גם מחובר נאסר, אבל צהי"ז מיירי' ליקח עפר מקצר ובשעת שנהנה בו אינו משמט למה ועיין רש"י סוכה מ' קד"ה אי' הכי דהנחת עלי' דהסקה הוא כשארס נהנה מן הפת בתצט"ל צוה כתב שפיר דאין קרקע עולם נאסרת ואינו אסור רק קצר צנין וא"ש:

יאר"י יש להלדיק צוה גם דברי המח"י הכ"ל מה דקשיא עליו דהוי' זוזי', ד"ל דק"ל כרמזים הכ"ל דכ"ז משמטת ציחד עם המה אסור אפילו במחבר אלא כשכופל המשמט משם מותר ולהכי כיון ששעשנים יש להם יניקה גם

מנוף המה כתי סינקה גם מעטעטע מינ כיון סינקה המעטעטע
הוא יחד עם יניקה מנוף המה כשאר גם יניקה המעטעטע
באיסורו ואין כאן גורם יחיד כלל:

והנה בהשגחה חמייס סיי שבי רולה להחיר המעצבים אפילו
לדעת הרי יעטיי הכיל דהרי לא אחי איסורא אלא
עטיי דכתיב זה כשהי בקדשים ובקדשי עזנה ליכא ועילה
שהיא בגידולין כמזוהר בהמורה ללא סוף עיי עיי באריכות,
ואף שאינו כדאי עיי תורה הוא ולבני לא כן ידמה דהרי
מזוהר עם בהמורה בגידולין היינו חלב המוקדשי וביני
חוריי ומזוהר בחוס' מטייליי עיי עיי דמה חלב דחלב המוקדשי
אסור מהי רק עטייליי אין זו כיון דאין ראו לבוא למזבח
לאו קדשי הי קרינן ציי וגם אין חיות הנהמה חלוי זו דליהוי
חשוב כנוף הנהמה והוי כמו טלמים דאין זו מעילה ואפיה
אסור בהנחה מהי כמו שהנחיו חוס' עיי מריה כיה ועיין
חויי כדריס דף יוד עיי דמה אדם ועיין חוס' מעילה יי
דמה אחיי וכן בעמזר מזוהר עם דיי דאין זו מעילה ומיי
כראה מדברי חוס' ביטין למה דמה גופא עיי זו איסור הנחה
מהי ועיין שטיי עיי מטייליי ודריק ואיך הנך מעצבים כתי
אסורים מהי אף שטיי בגידולין:

ועוד כיל טעמא דלא ממעטינן בגידולין רק מעילה ולא
מאיסור חורה, עיין כדריס עיי ודף כיי וברין עם
דיש צי טעמיס לאסור בגידולין אחי מעטעטע כוונה הכוור טכוון
לאסור גם אוחס, או מעטעטע דהוי כחליפין והיי ככל איסורי
איסורי בגידולין ועיין זכריס דף מהי ומעצבים פיה דמעילה
הנני דבקדשי עזנה דעכויס אין מועלין דבעינן מקדשי ציי
ועיין חוס' עם דמה דומיי ואיך כתי דאין מעילה בגידולין
היינו מעטעטע דלא היי כוונה המקדשי על בגידולין ולא הוי
מקדשי ציי ועיין קלוהיי סימן רי אכל מיי אסורי מהי
ככל חליפיי איהיי:

ועוד לפי דמטעמא מחוס' מעילה הכיל טעמא דחלב וצליס
מחריי מעטעטע דלאו גופא ואיך מעצבים ואילנות דלריכי
לארעא הוי כנוף הקרקע ועיין חוס' עיי מיי דאין הנשעט
צקקע הוי מחובר געור ואיך אס גוף הקרקע כאסרה במחבר
גם מעצבים ואילנות דלריכי לארעא אסורי לא מעטעטע בגידולין
אלא מעטעטע דהוי כנוף הקרקע, ובלאחי סברה חייס חיי
צטיי גידולו חוס' כדה כיה דמה עמא, אי עור מה מזה
בהנחה דלגמרי ילפינן מה מעגלה ערופה ועגלה ערופה מקדשי
אז כיה סברה חייס הכיל, אכל להיי אי דעור מה אסרהיי
עכיי דלאו לגמרי ילפינן וליחא לכברה מחייס ועיין רעביא
בהשגחה שטיי דמטיק כתי אחי ועיין השגחה ליל סימן יי
והשגחה יד אליי סיי סיי שהנחנו לעיל דלאו לגמרי ילפינן
לכל מילי ואיך ליחא להיחיר זה:

ומה דקטיא ליי דברי רמיא אהדדי דנטינן עמיד הציא דעה
ריי ובטינן שטיי החיר נסתם דרפואה או ללוך קצרות
כיל דלקיי דלוך רפואה לא הזכיר להחיר ליקח מעצבים
שעל הקצרות רק מקרקע עולם של קצר לכל מה כדאית
ליי לטור גם חלוט ולצקוף חצרו ולריי במחבר מעיקרו
דאינו אסור מן החורה רק מפני כבוד מעמיס אף ללוך
קצרות החיר ליקח גם מעצבים שעל הקצרות ובקצר בעין
של עכסיו דהוי חלוט ולצקוף חצרו דאסור מן החורה
לריי ומכל מקום אחי עפייט הכתיי בסקהדרין מיי
צטעטע ריין צן גיחיה דהא דאסור לקצור צן מה אחר אינו
מעטעטע הנחה מה אחר דכיון עמה אדם כעטעטע מן המלוה
אלא מעטעטע הנחה דקרוצים הלכך אינו אסור אלא כשאין מולא
מקום לקצור אלא צטעטע ואיכא הנחה לקרוצים אכל צטייליי
של רביס שאין הנחה לקרוצים שאם לא יקצור כאן יקצור
צמקום אחר מותר עייט ועיין ציי סימן עמיד אוח גיי,
ולפיין ללוך קצרות צמקום שאין יד הקהל מענה דליכא
הנחה לחייס רק למחייס שפיר מותר אפילו להריי ולהכי אס
יד הקהל מענה דליכא כתי הנחה לחייס צמעה אסור והעטיין
צלטון רמיא יראה שמתכוון למיי:

תבוא לריכא:

א המעצבים ואילנות שהם על הקצרים עליון להרי יעטיי
אסורי מהי, וכן למטייל דעה הטור עפיי חוס' כחוצות
כשהולטין אסור מהי, וכן למיי צקוף דעה המחירי עפיי
דברי רמזים סייד מאלל ומכיי צטייליי של רביס כמיי
דעה המרדכי כטייד עיי וריטייליי עיי הכיל ומטייליי גם
צמקם קצר אסור כיון דהוי עסק דאורייתא וכמיי עיי סיי
שטיי עמיד צטעטע הנחה:

ב ואפילו ללוך עולה כתי אסור כיון דהוי מהיח ולא מפני
כבוד מעמיס לצד, ואמנם ללוך הקצרות אס אין יד
הקהל מענה מותר מפני שאין הנחה לחייס רק למחייס וכמיי הכיל:
ג וכיי למזכור לעכויס דאין כאן הנחה הגוף מטייליי רק הנחה
מעשרתי וזה רק למחייס ולא לחייס אכל ישראל אסור
ליהנות הנחה הגוף מעליס ועעצבים או הפירות דהרי אחי
כהנה מדבר האסור בהנחה וכבר ביארתי זה צמקיי ועיין
מגייל סיי רמיא קטיי:

ד ומטייליי דאסור למזכור לעכויס צאופן עיי מעטעטע שחזור
ומכריכו לישראל ועיין ריי סימן חסיין ומגייל עם:
ה וכיי אס אין יד הקהל מענה אכל אס ידם מענה
ומעשרתי להו דליכא הנחה לחייס אסור למזכור אפילו
צאופייס הכיל:

ו אכל מה שאינו לא על קצר ולא על עסק קצר אף דיש
לד להחמיר צטייליי של רביס ככל הצטייליי וכמיי לפיי
עיי דאסור מהי מיי יחידיי הוא דבר זה ולפי דעה רוב
הפוסקים אין צוה אפיי מפני כבוד המחייס ולכן מותר ללקוט
הפירות וכמיי המענה צטיי שטיי סיי, ומכיי למטייליי
דעה המחירי וטור דכשמוליך לציחו ליי מפני כבוד מחייס
כלל רק כשיוקף מנוף המה וגם מעטעטע קנסא ומשדא שכתב
המרדכי ליי אלא צמקום שאסרהיי צלחיה:

ז ובפירות אילנות יש עוד לד להחיר יותר מטייליי גופא
למטייליי בפתוחה סברה מחייס דלריכי לארעא הוי כגופה
ובפירות העומדיי ליחלס ליה כגופה ומותר אפילו ליי מעטעטע
דהוי בגידולין:

ח ועייל ולהחיר מעטעטע אסור דכבוד מחייס כמיי מחייס
סיי עיי מעטעטע דמוחלין על כבוד צטייליי ועיי סכהדרין
מיי מחולי מחיל זילותיי ציי ירטיי:

ט וכיי צטייליי אכל מעצבים שהם צטייליי ואיכס על קצר
ולא על עסק קצר דעה הנני סיי שטיי דמותר כמו
אילנות וריי מולק דוקא אילנות מותריי ולא מעצבים וכיי
המחירי צמגילה כיי עם צטעטע קלת רבני לרפת עיי, וחולי
מעטייטו מעטעטע דאילנות כיה יומד צטיי וכיי שאינו עומד
על הקצר אכל מעצבים הנדליס צמצייליי ואינו כיכר אס הוא
על הקצר או לא אסור הכל:

י ומענה ציי אוחן העומדין על ענה החריין מותריי מהי
ליהנות צן אפילו למיי דעה עיי דהא אלו לא הוקלו
למלוות ולא מקוון לקצור זו שהרי הוא מילר הקצרות ולא
כאסור עיי חפירה קצר בהנחה שהרי לא היי דעה לאסור
אוחן מקום וגם מפני כבוד המחייס ליכא מכל טעמיס הכיל
גודאיי מותר למזכור אפילו לדבר הרשות ומכיי לדבר מלוה וכל
לורי רביס וכמיי ללוך צטייליי והמחייס עלמס כיי כראה פשוט:
אמנם אחיי יש לדון בשלמא אילנות כמיי צטייליי של
צמקום קצר דאין לא מעטעטע מה ולא הקצר וגם
איכס יוכיי מטייליי וגם מעטעטע כבוד מחייס ליכא עיי ככיל
אכל צטייליי מעומדיי על מחירי שהם עשויי לכבוד המחייס
כחומה צטייליי למחיריטם הם גופא מעטעטע מחייס ואסורי
כמו מלצות הקצרים צטיי עמיד והנה בהשגחה מחייס סימן
צליה רלה הגלון בעל אחיי אש להחיר ליהנות מעצבים של
חומה צטייליי שבהקפו וצנו אחרת מחייס מהא דירושלמי
מגייל פי ציי העיר הלכה אי צצייס עמלנן לשם מה אסרהיי
לשום הי ולשום מה מותרות בהנחה והיי צמחיה צטייליי דגם
מחייס מעלוניי צלל עייט, ולפיציי כראה לחלק דהמפרט
צירושלמי פיי לשם הי לכטייליי יקצר זו ולשם מה שצבר
מה ואיך צלטעא חסם אין עיי מעטעטע אלו סחריי זאיי
דאפילו הלצן מחחלה לשם מה שצבר יכול ליעטן אחיי לשם
היי שהי הי אז ואחיי מה דהנחה מחייס אינה אסורה
דמעטעטע חפטיי וכמיי כתיי וגם לציח אינו אסור רק מדרבנן
וכמיי אכל זה אפטר שהא רק אס הקרוצים מעשרתי להו
וכמיי כתיי הכיל ולכן יעטם גם צצייליי וכיון דהנחה לשם הי
אינו אסור כמזוהר בסקהדרין מיי גם אס חומין לדבר המותר
ולדבר האסור סיל לירושלמי דמותר אכל כאן אס עשה
מחילה רק למחייס ושייט למחייס אסור אחיי לחייס ליהנות
ממנו וכיון שאינו צמחיי אפילו צצייליי אינו ואס מעטעטע מיד
לחייס ולמחייס כתי אסור:

ועוד דהחיי קאי בהנחה בעלמא ולמיד הזמנה מילחא וכיון
דהזמין גם לדבר המותר אין הזמנה אסרה דהא
גמרינן מעיי דהזמנה מילחא ישפ לא הזמין רק לדבר האסור
וגם הוא כאסר עיי מעטעטע ואחי מעטעטע לשם הי ומצטל
מעטעטע לשם מה ועיין אחיי סימן עיי צצייטע לענין סודר
למילר

מתי ישראל והוא אקנה כחשך דן הוא עלמו עליו אם אקנה מתי או מדרכן איך זה כי אם חלנו מי סיי' כיון שמיס ישראל נהנה ממנו והוא אקור בהנחה ולפי' וטעם י"ל כיון דהיה לשיטתו סיל דהיה אקור רק מדרכן אפטר דקיל דהיה אקור רק משום גזון העמים והגזון הוא רק בשעת חליצה העפר מעם רק לאקנסת אחיך משום קנסת וכמוש הערבי במילה והפירוט בגרייתא סס ואין מלקטין עטנים וזה מפני כבודן של עמים ולכן אם ליקט ועבד איסורא שורפן בעקומן משום קנסת ולכן אם חלז ע"י גוי ואין שליחות לגוי ולא עבד איסורא בחליצתו לא קנס' ל"י וש"י ועדיין ל"ע, וד' יחינו מיומים, ויבנה ערי יבואה וירושלים, ובלע המוח לכלל וכו' כנפס ירדו החוחס בצרכה משולטת:

פטרס סק' צלוהס צקיק הכל:

תשובה תליה

סיליה צ' אויפאלו ג' ויקרא ריה ניסן העה"ל לפיק:

ישאן הריס שלום לירידי הרצני המופלג, עלא פלג, הערדי העלכי כמוה יסע"י כ"י תלכהיים צקיק דערעטשקע:

אחד"ש צמה ששאל מעלתו בשם ראשי ח"ק דקהלחכס על דבר ציהיק אשר יש על הנזול סני' סרנס אילני סרק עקודס שכעסה ציהיק וגם אחיכ הוסיפו סרנס אילנות עיד לקוללס צרנות היעים אזל גם על הקצרות יש שכעשו יחידים ליפוח או לסימנא צעלמא, והאריך קלת דאותן שאינן על הקצרים פשיטא כ"י דמותר לקללן ולהשתמש בהעלים אזל צאותן שמועדי' על הקצרים הוא מקופק אס מותר לקללן כיון דע"י מיעס האילנות איכ אין צוה איסור משום כבודס של עמים כי אדרבה זהו כבודס לקללס עכ"ד:

תנן צמילה כ"ס ציהיק אין נוהגין צו קלות ראש וכו' ואין מלקטי' זה עטנים ואס ליקט שורפן צמקומן וכו' וכחצו חוק' סס ד"ה אין מרעיין בהס צהמות משום כבודן של עמים אזל האילנות שנוטעיין בהס מותרין ואין בהן משום כבודן של עמים אחרי שאינן על הקצרות עלמן ומשמע מלשונס שאס היו על הקצרות עלמס ה"י אקורי' משום כבודס של עמים ולא מדינא דמחוצר אינו כאקרי, ואפילו קצר כעין של עכסיו שצחזירין העפר כמי אינו כאקרי דקיל כדעה הסור והראש' צמיען סקיד דחלוס ולצקוק צברו כזה הוי מחוצר ודלא ככ"י סס והארכתי צוה צחצינה אחת [כ"י משוי הקודמת] וכ"ס מלסון האשרי' סס שכחצ חלה הא דאין מרעיין צהמות היינו אף צקרקע עולם ואח"כ כחצ והאילנות הכעועי' צציהיק מותר ללקוט פירוטיהן וכו' משמע דעל קרקע עולם דלעיל מיכ"י קא"י, אזל על הקצרים עלמס אקורי', וכן פירט ק"כ סס, וכן ענואר יוחר צמרדי סס ע"י"ס:

אך כ"י צאילנות אזל צעטנים אינו מצוחר צצצריהס אס אקור מה שאינו על הקצר אס לאו, וצ"י צמ"י סקיה הציא צסס סמ"י דגס צעטנים אין איסור רק מה שהוא על הקצרים עלמס ולא מה שהוא על קרקע עולם, וצד"ע סס חולק וס"ל דעטנים צכל עמין אקור, והעעס לחלק צין אילנות לעטנים כחצ הציח סמ"י סקיה משום הרואים מרחוק דצעטנים יחסנו שלוקטין מהקצרות עלמן אזל צלקיטת פירות מהאילנות ליכא חשס זה שהפירות אינן גדלי' על הקצרים רק על האין ומן האין הוא מלקט ולא ען הקצרי, ולפי' הסיר סס אפילו האין עומד על הקצר ע"י"ס, אך כ"ל דכ"י ללקוט הפירות או עלים ון העכפ"ס אזל לקלון האין עלמו צצמקוד לארץ אפילו אינו עומד על הקצר אקור מפני חשס הרואים ש'חצו שלוקח מן הקצר עלמו:

אמנם לצקוק העלה סס סכס אחר דעטנים טעולים מעלמס וגדילי' גם על הקצר עלמו הייטינן מפני הרואים שיאחרו שלוקח מקצרים עלמס לכן אקור ללקט צכל ציהיק אזל צאילנות שמועטי' פירות ע"י שנוטעיין אותן ופשיטא דאין כועעיין על הקצרות עלמן לכן מותר אס אינן על הקצרים דהכל יודעים שאינן על הקצרים, אזל אס הס על הקצרים ודאי אקור ע"י"ס, ולפי' צאילני סרק טעולים מעלמס ה"י אקור לקללס צכל ציהיק משום הרואים שיאחרו עמן הקצרות עלמס הוא קולץ:

ור"ס ענ"ד ה"י כראה עוד לתת טעם לחלק פנע"ש המאירי סס צמגילה ואס ליקט שורפן צמקומן ולא די להס

למיר צ"י הפילין עשאיכ חומה ציהיק שכבר סימס למס ונאקרי ע"י מעסס ועיין חוק' סכסדרין ע"ה ד"ס מותר האיד יה"י כ"הר לחיים ע"י שחטב סגס סחיים יהלונכו צללס סלח גם סחיים אקורי' להחלונן צללה כמו שאקור ליטב על הקצר ועלמס כד'חיתא ציו"ד ס"י סקיד ואפו מעטעי' ע"י עטיעס צהס לע"י וחטב סיה"י גם ללרכו מותר' ועיין מניא ס"י הנ"ל סקיד קטן סלר חילין צקודר אקור אזל צהזמנת קטן אינו כאקרי ד"ס לו מעסס ואין לו מעטנה כד'חיתא צחולין י"ג ועוד ע"י י"ג טעמק חומה ציהיק מהחילה ע"ד סחיים יהלונכו צללה:

יעיין צנחיס כ"ס ע"ד דארי' אס מעטנה הזמן קדם למעטנה העקוס סוי פגול ואס מעטנה מקוס קדם למעטנה זמן פקול ואין צו כ"ה דאין מעטנה מוליחות זו ע"י ע"י רע"י ואף דפתס לא קי"ל כ"י אלא כחכמים דמעטנות מוליחות זו ע"י היינו משום דנ"ל קר' ולא יחטב לא יערב צו מעטנות אחרות וכ"י יכ"י סחס צנ"י אזל צעלמא ספיר ק"ל כ"י דאין מעטנות מוליחות זו ע"י ולכן דוקא סחס צירוטלעי דמעטנה לטוס ה"י קדעס למעטנה לטס מה מותרת אזל אס מעטנה של מה קדעס אפילו ח"שצ אחיכ לטס ה"י ה"י אקור:

ומ"ה ססניא סס ראיס לפתיר טעמי' רחוק כחומה מעטנות ססניא ס"י ל"י ססניא רע"א ס"י סקיד ס"א דמותר לעטות מלחכס צכלי הפירה קצרים ערלון הגזברים, כ"ל ד"ס לחלק דחחס אין העעס משום שהוא טעמי' רחוק אלא סעעס דחטעיטי' מה אינן אקורי' אלא אותן שיטעמו אותס ממ"ד מולמיה דאפילו צקצר צכין קי"ל צמ"י סקיד דהינו כאקרי אלא נחטכו ד'עמח סיה"י סס עולמיה, ועיין צמ"ד ס"י סמ"י סקיה ומשום דקכ"י ע"ינחא כלסון הנמ' ציצמות ס"י ע"צ גני אילמלא דפרסוה אע"ינחא ומשום ד"ס קפידא לעמים להשתמש צעלמס ועיין צ"צ קי"צ ע"א לעכין קצר כמלא לדיק קצור צקצר שאינו טלו, אזל כ"י הפירה שאינו עטעס המה הדיר רק לפי טעם אינן כאקרי' דלא קכ"י ע"ינחא ואינן רק שאולי ללורך המה לפי טעם ואין קפידא לעמים צכך לכן מותר' צבהלח אזל חומה ציהיק שטעמס הדיר לעמים ספיר י"ל דכאקרי, ועוד י"ס להסיצ דצמלמא כ"י הפירה דאס מלא קצר חפור אינו חופר איכ אינו ללורך המה ולא לכבודו לא עקרי חטעיטי' המה כלל וכד'מרינן צנחיס י"ג ר"ס מכסיר צהילוך לפי שאפטר צלא סילוך סומח צלד המוצה וכו' ואף דלא קי"ל כ"י"ס היינו משום דמ"י חולכה עבודה הוא ופסקוה צזר וכד'מרינן סס י"ד ע"צ עשאיכ כאן אזל חומה ציהיק דה"ז לורך המה אף דהוא חטעיטי' רחוק ספיר י"ל דכ"כ: **ואמנם** מה שהציא סס ראי' לאקור מהא דחולין ה"י סכ"י דפסק צ"י נוזח לע"י דכאקרי אף שהוא חטעיטי' דחטעיטי', י"ס לחלק ולוחר דחחס עכ"ס הוא חטעיטי' קרוב להה שהוא חטעיטי' דהיינו נוזח דהוא חטעיטי' לע"י אזל חומה ציהיק אינה חטעיטי' לציהיק שהוא חטעיטי' דעמים דמה איככח ל"י צמטייה חטעיטי' רק הוא חטעיטי' לע"י משום חטעיטי' שכ"י וכיון שהוא חטעיטי' רחוק סרי, והעעס אחר כ"ל דלא עקרי חטעיטי' המה אלא מה שהוא מעטס ללרכו ולכבודו, אזל מה שהוא למנוצ ס"זק ומצריח ארי כחומה ציהיק לא עקרי חטעיטי' המה, ועוד כיון דקי"ל כ"כא דהזמנ' לאו חילחא ואינו אקור עד שיטעס למחי' איכ אפטר סגס צלעדי החומה כ"י לא ה"י צא ח"יזק ואיכ לא סימס לע"י כלל ואינו כאקרי ועיין ח"ש חח"ס סוף חסונה סכ"ל דמותרת סלא נעשו אלא לשעירה לא כהקדשו צעקדסומה סלא חלינו צעקדס לא כאקרי צמה ועיין פסחים דף פ"ז דאף דעוצי החומה כהקדשה היינו דוקא צטווה לקרקע ועי"י"ס ס"ד צחודיה החלונות וחוק' צצומוה דף פ"ו ד"ה אמרו, עכל הלין טעמי' כ"ל להחיר לעבור האילנות אשר עומדין על ספת החריץ ככ"ל, ואכ"ס דאפטר צמועדי' הן החריץ ולחון וגם אפטר סח"ס סס לשעירה כלל ואיכס חטעיטי' המה רק לסימן על המיר: **ומעיין** פתיחה סעודן להח"מס לריד אחי לעטות ל"י רצ להנין דצרי מערשדים סס צקוף חסונה זו סכחצ ומ"ס וז"ל ואע"י סלא חלצ הלצרים הוא צעלמו ע"י אחר טלוה לגוי שיחלוצ לו מ"אוחו מקוס טלווחו סאיכ דע כ"י דצדים אלו איכס מוקמיס אליצא דכ"ע דאיכא מ"ד דאין שליחות לגוי צין לקולל צין לחותרא וכמו שהציא סטור יו"ד ס"י קס"ע ע"ס שריח ורא"ש סכ"י"ס שאין שליחות לגוי עכ"ל וצעיני יפלא מה ע"י צמליחות ואס הוא עלמו חלצן או אחר כיון שחלצו העפר ועשו לצבים מקוס שאחרו עליו סקצרו סס

לחס בחולש ועמים שלא ליהנות מהם שיוכג ענוף עממים ועיין במסכתא מהרי"א יורד קימן ספיג דלפי עשנים ואילנות שהם על הקצרים אקור"י בהנחה מהיה עשום שיוכג ענוף עממים, אלא שהקשה עס סא הוי זוזיג ומוחר דהא יוכג גם עקרקע עולם, וזגזג אים עס שהחריך הניח בלשון חוסי והרשים ומרדכי דעשעע מלשונם דפשיטא להו שאינן על הקצרים וכן עסקנה הניח דאין נוסעין על הקצרים עלמס עשום דקיי"ל זוזיג אקור לכהילה ומדיכא אין נוסעין על הקצרים בלי עממא דכבודן של מהים, ולפיז למאי דעבדאר ציז דף כיו עיז דערשי אילן עשהרטי עס עשרי אמה איכ מדיכא אקור לכעוע אילן הוי יז אמה עקצר עשום דיוכג מנופו של מהים אכל זרעים אמרינן עס י"ט עיז דלא משחרטי ללרדין ועיין צרין ספיג דקידושין וצ"י ציורד קימן רליה ועוחר לזרוע מדיכא אכל הקצר ואינו יוכג ענוף מהם, ועשויה בעשנים דאס שאר על הדין היי' מוחר ליקח גם זרעים עזע עמוך לקצר עפיר אקור עפני הוואים שיאמרי שלקח עקצר עלמו וזה אקור עפני כבודן של מהים שלא יהנה עמה שיוכג ענופן, אכל צאילן דמדיכא לריך להרחיק יז אמה מן הקצר ליכא למיעטי ענוקה עקצר עלמו ולכן מוחר צמה שאינו על הקצרות עלמו, אך ימיה מזה דין הדע דמה שהוה חוך יז אמה של הקצרים דיוכג מנופן של מהים אף דאינו אקור מהיה עשום דהוי זוזיג אכל עכיס אקור מדרבנן עשום כבודן של מהים שלא יהנה עמה שייכג מנופן והארכתי בזה בתשובה [עיין השו" הקודמת]:

אבל הרין כחז ואס לקט שורפן במקומן עפני שאקור"י בהנחה והצין הצי' צמימן ספיג דהרין יהיב עממא על מה שאין מלקטין בהם עשנים עפני שאקורים בהנחה וקיל דאסנהי מהיה ומיירי בקצר צנין, אכל הצי' עס פירש דגס כוונת הרין דאקור בהנחה מדרבנן עשום כבודן של מהים עיט, אלא דלריך ציארד דאיכ ערצך ערצא לריך דקאמר דאין מלקטין עשום דאקור"י בהנחה ועיט אקור"י בהנחה, והיז למימר עשום כבודן של מהים, אכל לפעניד לפי דברי הרין עלפניכו אינו צא לתח עעס על שאין מלקטין רק על מה ששורפן במקומן דוקא, וכוונתו עפמיש המרדכי והא דשורפן במקומן אין זה כבודן של מהים אלא עשום שליקט באקור או עשום שלא יחשדוהו עמוליכו לבהמתו עיט, וזה כוונת הרין דקיל כעעס עני עממרדכי עשום חסדא ויהיב עממא דעשויה שורפן במקומן עפני שאקור"י בהנחה ויחשדוהו ערולה ליהנות ולהוליכו לבהמתו ואיט:

ומי"ש במכתבו שהרין הוליח שאקור מהיה בהנחה עממי' עמחות רפי"ד דקחני לא ילקט עשם עליס ועשנים ואס לקטן אקור צהני"י, הוה הימא איך עבדאר עס דאקור מהיה דלמא אקור בהנחה מדרבנן עשום כבודן של מהים וכן משמע מהדקדים ולא ילקט וכו' והיינו דאקור ללקט עשום כבודן של מהים לכן ואס לקטן אקור בהנחה כדי שלא יהנו לו מעשיו, ועוד דלא הועיל בזה כלום דאפילו קיל למסי עמחות כן מימ הלל הלכה פסוקה היא: כל העיס דעמוחר אינו נאסר ואי על הקצר ובקצר צנין בזה איל למסי עמחות וזה פירש הצי' בהרין לכן מחוורתא כמיש הצי':

ובנוף דברי עמי' עמחות כצר עמד עליהם בתשובה מהרי"א הכיל שאין לו ציארד ופירוש צו פירוש רחוק עיט, וליכ פשוט דקיל הא דשורפן במקומן הוה מעעס עני עכחז המרדכי עשום קנסא ואיכ איט דקחני ולא ילקט עשם עליס ועשנים עשום כבודן של מהים ולא יחשוב עזהו כבודם ליפות האילנות וכדומה כי הוואים יאמרו שהוא ללרכו ומצה מהים ואס ליקטן אקור צהני"י, אכל איל לשורפן במקומן דוקא כיון שהוא ענוג עמישצ לעשות מלוה ליט קכא, ואס צעביל הנייה עלמו לקטן שורפן במקומן דוקא עשום קנסא וכמיש המרדכי:

ובמשי"ר יוצנו דברי המחירי עס עכחז ויש מחירין לקיימן אלא שמוחין בהם שלא ליטע ושלא לזרוע דקאי על מיט קודם לזה ודוקא במקום קצרות וקיל דלכהמילה אקור ליטע ולזרוע דזוזיג אקור לכהמלה ובדיעבד מוחר לקיימן דזוזיג מוחר צדיעבד וכמיש מהרי"א הכיל:

דיוצא עמיש לדיכא:

(א) דאילנות שעל הקצרים לכיע אקור לקלס, ובקצרים עשושים עכסיו עמחזירים העפר שלקחו מן הקצר לדעת ר"י שבצ"ע קימן עסיד אקור בהנחה מהיה, ולטור ורמיש עס מוחר מהיה ואינו אקור אלא עשום כבוד מהים:

(ב) וכי לקטן האילן בעמוד לארץ אכל לקטן מן הענפים או ללקוט הפירות לדעת ר"י ורמי אקור, אכל לדעת הטור והר"ם לפי עעס אי שבציח הכיל מוחר אכל לטעם השני גם זה אקור:

(ג) אכל אילנות שאין עומדים על הקצרות ללקוט הפירות מהן ורמי מוחר וכמו עפסק העחצר קימן עסיה סיצ, וכן לחתוך ענפים מאלני סרק לטעם דאשין שבציח ורמי מוחר אכל לטעם הצי' יס ללרד לאקור כיון עמוליט מעלמס, אכל לקלס עמוך לארץ אקור לשני השעמיים:

(ד) ולפי העעס שכתבתי יס לאקור אפילו ללקוט הפירות צאילן העומד חוך יז אמה עמוך לקצר עשום דיוכג ענוף מהם וכמיש המחירי וכו' דאינו אקור מהים עשום דהוי זוזיג אכל אקור מדרבנן עשום כבודן של מהים:

(ה) וכי עפני כבודן של מהים אכל מדיכא יז אפי' לרעה הרין מוחר וכמיש הצי' וממילא מוחר לכהמלה או ללרד ציהיק וכמיש רמיא קימן עסיה קיח:

ור"ב צכידון שאלחו אותו אילנות שצומדים על מילר ציהיק מוחר לקללן ואפילו עומדיה חוך יז אמה של קצר כיון דלא כזכר אקור זה עשום פוסק רק אפי' המלחתי כן מרדכי המחירי וגם גוף דברי המחירי לא הוצאו בפוסקים [ועיין השו"י מ"ס חיים ס"י י"ח שאפי' לסיס איז ללרד דעה שלא הוצא צצויע] ומכיש אותן שהיו עס קודם שנעשה ציהיק אפשר דליש בזה כבוד מהים, ואולי לא הוסיפו ולא הגדילו כלל אחר שנעשה ציהיק ואחיל הוסיפו נחצטלו ציעקן ועיין חמיס חירוד קימן שכיו שהחיר אפילו למכור עשנים שעל הקצרים אס צמייסס היו יודעים עעושין כן אחולי אכלו ליקריהו, אך צניד עשאל עיז ורמי לא היי' מנהג וליש היחר זה, אכל אותן עקן חוך ציהיק, וכיש אותן שצומדים עמוך לקצר לא כיל להחיר מכל הלין עממי שכתבתי:

ומי"ש מעלמו שלקטן הענפים מיפה האילנות, מיט אקור דהוואה יאמר דללרכו קוללים והוי ציוון העמים כמשי"ל צפירוס עמי' עמחות, וגם גוף הדבר שכתב עזה כבוד מהים אס מיפה האילן שעל קצרו כמדומיני שכל העמדה אילן אכל הקצר עמש הוה כנחל עוטף כבוד גויס אשר מדשים מקרוב צאו לדמות למנהגי' אוהיע ולא כבוד ישראל כי לא ראייתי ולא שמעתי לבעשות כן בכל קהלות ישראל והוה דבר הצדוי מלצ שיש בזה כבוד מהים, לכן צאוחן עעומדים אכל הקצרים אין להחיר כלל לפעניד, ועיין השו"ב מהרי"א קימן הכיל דאין ראוי להחיר רק מה שנהגו למכור לכרכים ללורד ציהיק או לרפאות חולים ועניים אכל לא צאופן אחר, וצזה אחתום צכל חותמי צרכות ושלום על ישראל ככפטו וכפט ידירו הטורד מלוד הדויס:

עמס הק' צלוס צקיק הכיל:

תשובה תר"ז עוד להכיל

שילית צי' אויפאלו הי' וארא חרכיט לפיק

מכתבו מיום ד' ויחי הגיע לידי בזמנו אכל מחמת קצות שוכות לא מלאה ידי די השצ עד היום והגם שאינו ראוי להסיב ליחיד במקום שיש רב מרא דאחרא אכל קיס לי צנווי' דמחוי הרצ הגלצדשים כיי דאין קפידא לכן הנני להשיצ, והנה נפטו צעאלחו צצית עלמין דמקומו יס הרצה אילני סרק מהס שעלו קודם שהוקלוהו לצית הקצרות ומהס שכעעו אחיכ ועמה ציהיק של היהודים עוקף מלד אחר ציהיק של אוהיע ודרך עס גם היהודים ככנסים לצית עלמין שלהס ויולאים ומלד אחר צנו הגויס קינדערשוהלע ולפעעיס לוקחים מצית עלמין של ישראלים אילנות חרכים ומלד אחר גדרות לאן ולפעעיס עושים רשעות צציהיק של יהודים ומגנים ומחרפים מקום מנוחתם לכן צאשר הוה ראש דחיק דעס המחיק סוד עס מכהיני החיק והסכינו לעשות גדר סציב צית עלמין אך אין ידס משנה ורולים לעקור האילנות ממקומם וליקח מקלחס אינהו גופיהו להגדר ולמכור מקלחס כדי ליקח מן הדמיט קרטיס הלרכים להגדר:

הנה הרין מוצאר ציורד ס"י עסיה סיצ דאילנות שכעעיס צצהיק מוחר ללקט פירותיהן מלחר שאינן על הקצרות עלמן ובשיך סקייד הצי' צעס הצי' דאס האילן נעוע על הקצרים או עסק קצרים אקור ורמיא עס צסיא מחיר להנות מהעשנים שעל הקצרות או פירות אילנות שעליהם ללורד הקצרות אס אין יד הקהל משנה מוכרים דברים אלו כדי להילן

להליל הקצרות מיד עכום עזם כבוד סמחים וחמים יו"ד ק"י
 סכ"ז בחג ראשיתו לרעת סאוקרים נרס"י סקיד סעפר סלקחו
 ון הקצר וחזרו ונתנו עליו ען התורה דהוי הלום ולנסוף
 חזרו והוא רעה רכינו יעמי' סכטור עס ומעט מוחרים
 מעום דלח אח"י חיקורח חלח מעי' וסס חין מעילה נגידולין
 ע"ע ונחשו' מהרי"ח ס"י עסיג צויד חוקר צ"ן העטנים וצ"ן
 האילנות סעל הקצרים גופא מעום סיונקים מנוף המחים
 כמי' המאירי מגילה כ"ח ע"ט, וח"י נעמי' הכינחתי הסונס
 חרובה נעמין זה כמו ע"ז סנה [ע"ין ס"י חל"ד] ולרדתי עס
 ראשיתו לרצונו יעמי' והמאירי כמי' מותר למכור עטנים
 ואילנות סעל הקצרות גופא ללורך ציה"ק עלמו חס חין יד
 הקהל עטנה מעום שאין הנחש לחיים רק למתים ונעמתי
 חפטי והוא עפ"י נעוק"י נסכסדרין נעס ר"י'ן גיאות סכנה
 דהא דאסור לקצור צו מה אחר אינו מעום הנחש המה
 האחר רכיון עטנה אדם נעטה חפטי' ען המלוח חלח מעום
 הנחש דקרוצים הלכך אינו חסור חלח נעמי' חלח מעום
 לקצור חלח נעסר ואיכא הנחה לקרוצים ע"ע ולפענ"ד זה
 כונה רמי' החיל ומי' לח מלאכי לצי להקל צחות סעומדים
 על סקצרות עלמן חל צחות חילנות שאין עומדים על הקצר
 ודאי עפ"י דמי' לעוכס ללורך ציה"ק חס חין יד הקהל עטנה:
 וצ"י'ן צריטצי' ע"ז ניד ע"צ חסא דאמרי'ן אעפ"י שאמרו
 העטתמה לקרקע עולם לא חסרה חפר נס צורות עמין
 ומערות חסרה אפילו הקרקע עהוא מחובר ח"כ חופר קצר כמי'
 ח"חסר הקרקע עהוא מחובר וחי' דנע"ז גמ"ח גמ"ח לה
 ע"ע וע"ין חמ"ס יו"ד ס"י סליה מה עמי' קושי' זו וח"י'נו
 יודע מה ק"ל חס הוא עלמו כחז לעיל מי'י' דדעת רס"י
 ורצ"ד דנע"י'ן דוקא חפר זה לעס ע"ז מעום דקרקע עולם
 עדיין מחוברת כחילתה וחפירה צור אינו מעטה חלח לעקום
 סזור דית' זה מעט' חלח חוירח נעלמ' ולא מיחסר'ה
 צהעטתמה מעום מעטה עעטה צחקתה חלח צעטה חונה
 מעטה לעס ע"ז וע"ד לאסור הקרקע כולה לפי עעט'ה נע"ד
 כדאמרו רבנן צא"לן סכטעו ולנסוף נע"ד דעיקרו מותר כיון
 סלא נטעו מחלה לכך וכן כיון סאלי' חין קרקע עולם
 סאינה נאסר סהרי י' כונה צורות וסדנ' דארע' חר הוא
 וכו' ולמדתי מזה סני דצרים, החמד סאוקרו נעטה סכוסה
 מעטה עעט'הו אז נע"ד וסכית סלרי'ך לעטות ע"ד לאסור
 הקרקע כולה וח"כ צחפירה קצר מ'ח דק"יל כרצ'ה נסכסדרין
 מי' דהזמנה לאו מילת'ה ואינו נאסר ח"כ נח'ה לעס מה ונהן
 צו וע"ין ס"י סק"ד ס"א וח"כ אינו נאסר צעטה חפירה רק
 ח"כ וכסכלתה מעטיו סזוב הוי מחובר ואינו נאסר וכיון
 סהקרקע אינו נאסר גס חללו אינו נאסר כמי' נס זה
 הריטצי' סס, ועוד דח"ן דעתו לאסור הקרקע כונה מעט'ה
 חס צ"י' לרי'ך דוקא סחופר על דעת לאסור קרקע כולה,
 עכ"פ מצו'ר מזה דצוקוס שאין קצר דודאי חין דעתו לאסור
 אינו חסור רק מעום כבוד המחים ועוהר למכור ללורך קצרות:
 וי"ד י"ד"י כ"י הקטה לדעת מאירי דאסור מהי' מעום סיונק
 מנוף המחים ח"ך כוסע"ים צציה"ק אפילו סלא על
 הקצרים חס הרע"ס מהפסטי' עד הקצרים ויונקים מנוף
 המה ולא מינע"ה למ"ד זוז"ג חסור ודאי קס"י ח"ך מוחרים
 ח"כ חלח אפילו למ' דק"יל זוז"ג מותר מי' חסור לעטות
 זוז"ג לכחלה, הנה זה חנה דשרטי'ס מהפסטי' הרצה וע"ין
 צ"צ ח"י ע"א וכ"ה ע"צ ופי' חלל למ' דק"יל זוז"ג מותר
 יל נפטי'תו למ"ס הר"ן צע"ז מי' דזוז"ג עטעס ציטול חתי'
 על'ה וח"כ חס דאסור לכחילה היינו מעום דחין מצטלין
 חיקור לכחלה וח"כ צח"ן כוכחו לצטל מותר כמצו'ר צכ"ד
 צראסוקים ופוסקים וה"כ כשאינו כוסע על הקצרים חין כוכחו
 לצטל וסרי, ועוב"ל דהרי ק"יל צח"ת ס"י קכ"ה סל"צ מי
 סה"י לו חילן חוך עדהו סמוך לצור חצירו או צל לנטעו
 חין צעל חצור יכול לעכז ולומר הרי שרטי' חילין ככנסים
 לצור סלי' ומפסידין חוחו סזה כזק חצ'ה חיליו לחחר זמן
 וצעה סכטע אינו חזיקו ע"ע וה"כ צעה סעושה מעטה צידי'ס
 סכטע חילין חכתי' ליכא גורס חיקור וח"כ כסחשטי'ס
 מהפסטי'ס לינק מנוף המה כצר אינו עושה מעטה צידי'ס
 וכעטה זוז"ג מע"ל, ואפילו למ"ד זוז"ג חסור כצר כחז סוי'
 י"י קמי' סק"ד ראשיתו להאוקרים צע"ז זוז"ג אפי' דיעצ'ד
 מי' צניח'ה דחידצ'ל צצ"ל ע"ז זוז"ג מותר מעום דהקרקע
 עיקר והצ"ל רק מטי"ע ח"ן צו מעט' וה"כ מה עטקטי'ס
 העחפטי'ס למרחוק ויונקים מנוף המה הוי רק מטי"ע ח"ן
 צו מעט' וספ"ר האילנות סאי'ס על הקצרות מוחרים מעום
 סכיקת חילין כגמר צלח"ה, ועוד דשרטי'ס מהפסטי'ס למרחוק

ויונקים מנוף המה צטלים צרוז וע"ין ע"ס פ"ה רס"י סק"ד
 נעס חסונה דעק"א ע"ס וע"ין כדרי'ס כ"ז, וכ"י סנחור סחוי'ס
 מרה צן ליון כ"י סע"ר דהכ' ל"ס ח"מ חיקור לכחילה עפ"ד
 סוי' ומג"ל רס"י חכ"י וח"כ זוז"ג אפי' לכחלה מותר ו"ס לפסק:
אבל ח"כא קס"י מ'ה דק"יל זוז"ג מותר מה צכך סיונקים
 גס מנוף המה חס יונקים גס ען הקרקע וסוי' זוז"ג
 דמותר ואפ"ר כיון ד"לפי'ן עס נסכסדרין מי' מה מע"ז
 צגזירה עוה דעס עס כמו דנע"ז זוז"ג חסור ח"כ צעה חסור
 זוז"ג, ויחר נראה דגס למאירי אינו חסור חלח דערצנן וסו'ה
 כמו דאמרי'ן נפסחים כ"ז יסן יול'ן חעי'ג דהוי דיעצ'ד כיון
 סאינו מפס"ד רק החיקור סר'חי להפס"ד זוז"ג חסור לכחלה
 וה"כ כיון שאסור לנטעו חילנות על הקצרים מפני כבוד המה
 ח"כ אינו מפס"ד רק מה סר'חי להפס"ד חס אוקרים צדיעצ'ד
 הוי לכחילה דאסור זוז"ג ומעושה מה סאינו על הקצרים
 דליכא מעום כבוד המה ומותר לנטעו ספ"ר מותר אפילו סקרי'ס
 מהפסטי'ס ויונקים מנוף המה מעום דהוי זוז"ג ומותר צדיעצ'ד:
וגם מה עטתה יד"י לדעת מלי' פ"י'ד מ'חל ח"כא סגס
 מה עכום חסנה"כ מהי' ח"כ ח"כ מעטע"ו לרצ'ה
 נסכסדרין מי' וח"כ חסור לקצ' סדר'ך ציה"ק על עכום
 דהנה צק"ור סדר'ך כמו שאסור לעטות סכסדר"ה, אינו
 סעס כלל דקפסדר"ה ודאי ל"ס צציה"ק על עכום דהא חסור
 רק מעום כבוד המחים כמצו'ר ס"י סק"ה וזה ל"ס צקצ"י
 עכום ומעום ח"ה"כ כמי' ליכא סלא על הקצרים דהא הוי
 מחובר ומעום ח"ה"כ, ועוד דאפילו על הקצרים כמי' מותר לילך
 דהא אינו נהנה צמה ס"ס עס קצר ואדרנ'ה חלו לא ח"י' עס
 קצר ח"י' כוח יומר לילך עס כמי' צחשו' יד חל"י ס"י ל"ד
 ואינו חסור חלח קצרי ישראל מפני כבודן על מתי'ס וזה
 ל"ס צציה"ק על עכום:

ורחות קטה ראי'ה צחמ"ס ס"י סליה סהצי' ראי' דחומ'ה
 ציה"ק אינו חסור צהנ'ה מצרכות מי' צהאי חס"ד
 סל'ן צציה"ק חס ודאי לא נכנס חלח מעום סלא ח"י' מעומר
 מלסטי'ס וחיות חלח צהכנסה זו ע"י חומ'ה ציה"ק ח"י' החומ'ה
 חסנה"כ מעום מעטע"י מה סקטי' חס חסור צכנ'ה ע"ס חתי'מ'ה
 צע"י דילמ'ה ח"ה הנויח'ת מעום סלא ח"י' מעומר צלעדה
 מלסטי'ס וחיות ח"י' מותר ליכנס ח"י'ג שאסור צהנ'ה מעום
 סיקוח נפס, ועוד לפמ"ס מג"ד חסכה פ"א מעופר ח"ג חין
 חיקור חורה ליהנו'ה ח"ה"כ חלח ע"י פגי'ת גוף צגוף חלל
 קול מראה ורי'ת סאינו כוג' צו ח"ן צו מעט' ח"נו חסור
 מהי'ת כמו שאין צו מעילה והרי חס"ד זה לא נהנה ע"י
 כניעה צחומ'ה ואפילו כג' צה מי' חנ'ה לא ח"הה צכניעה
 וע"ין צריטצי' סהצחתי לעיל דחללו ל"ת צו מעט' חלח חוירח
 צעלמ'ה ול"ע:

דג'ה האר'כתי קל'ת לכצודו כדי לחצ'ו ולדינ'ה כצר כהצתי
 לעיל דחילנות סאי'ן על הקצרים ספ"ר מותר למוכ'ן
 ללורך ציה"ק חס חין יד הקהל עטנה חלל חוח'ן העומדים
 על הקצרים ח"כ"י חומר צהס לא חיקור ולא ח"הר והרולה
 לסמוך על חמ"ס ס"י סכ"ז י'ס לו סיווד גדול לסמוך עליו,
 וינולע חוח'ה לכל'ה ויקילו כל יס"י עפר, ח"י' סמנו צרי'ת
 סלומ'ו לא חופר, ויחר פכ"נו חסכו קלה כנפס'ו ונפס' יד"רו
 דור'ס סלומ'ו וטובו:

עמ"ס חק' צלוהס צק"ק חכ"ל

תשובה תל"ז

בדין טומאת בהנים אם גורמים מצווין על הכמנים.

כתב הטור צויד ס"י שע"ג כעס סהכ'ן אינו מוזהר סלא
 לעמאות כך הוא מוזהר להזהיר הקטנים מלעמאות
 וכחז הרמב"ם שאין הגדולים מוזהרין על הקטנים חלח סלא
 לעמאות צ"ד חלל חס צל לעמאות צעלמו ח"ן צ"ד מלווין
 להפרישו חלח סאצ"י מלו'ה להכ'ו צקדושה וכל סלרי'ן להפרישו
 וכן מעטע הלשון שרע'ו חמור ואמרת להזהיר גדולים על
 הקטנים מעטע סלרי'ך להזהיר מלעמאות והצ"י צח"ה סיו'ן
 סע"ג הקטה על הטור חלח ציצמות קי"ד מקס"י למ"ד קטן
 חוכל כצלות ח"ן צ"ד מלווין להפרישו מדח"כ'ה חמור חמרת
 לסזהיר גדולים על הקטנים ח"י' לאו דאמרי'ן להו לא חטעו
 ומעטי' לא דל' ליטעו להו צידי'ס וכיו'ן סהטור סק' צח"ה
 ס"י סע"ג כמ"ד ראשיתו צאי'סור חורה ח"ן צ"ד מלווין להפרישו
 ח"כ ע"כ חס דח"כ'ה חמור חמרת להזהיר גדולים חל הקטנים
 דל'ה

דלא ליעצו לטו זידים הוא אזל לספריטס לא סוזרו ואיך איך פוסק זייד ס'י הכיל דזיד מלווין אפי' להפרישו עיט: **ונרעיד** להרן דהנס פסקי מהרא"י ס'י קיז כהאל בקטן פעבר עזירות זיהונו נן יא סנה וכסגדיל לרה לקנל חסונה על זה אם לריך כפרה ותפוסה עיז וספיז דקטן אפילו כשהגיע לחיובך לאו זר עוכס ואזורה הוא כלל אפילו סנה אחת קורס שהזיח סמי סערוה והזיח רחיה מדהמירין נפעעתיין קטן אוכל ככלות חין זיד מלווין להפרישו ואי כעאל דיע על הקטן טוס עוכס ואיפור כשעובר איזה עזירה אמאי חין הזייד מחויבין להפרישו מן האיפור והעוכס והוכיח סס דמייירי אפילו בקטן שהגיע לחיובך והא דאפור ליספי ל"י זידים י"ל דקפיד רחמנא שלא יגיבילו אוחו לעבור עזירות ואם יגדל יבקש ליעודו עייש והקשו אחרונים מהא דתנן נסקהדרין זיד הנז על הנהמה גם הנהמה נסקלה ואמרינן סס אם אדם חטא בהמה מה העלה אלא לפי שזא לאדם תקלה ע"י לפיכך אמר הכחוש תיסקל דיא שלא יאמרו נשחחא עונתה נשוק זו היא שנסקל פלוכי על ידה ואיביעיא לטו סס דף כיה זנוי הנז על הנהמה וסו תקלה וקלון זעינן והכא תקלה איכא דנוי מלווה על הנהמה וקלון ליכא דרכן זכך ואין מחייבין ועוד דאקלון דידהו לא חס רחמנא או דילמא תקלה אעפי' שאין קלון ונעי' למיפסע מדתנן זח ג' סכים ויוס אחד מתקדשה זביאה וכו' ואם זא עליה אחד עכל עריות האמורות בחורה מומחין על ידה והיא פטורה אחד מכל עריות ואפילו בהמה והא הכא דקלון איכא תקלה ליכא וקמחי מומחין על ידה ודחי כיון דעזירה היא תקלה נמי איכא ורחמנא הוא דחס עלה ודוקא עלה דידה חס אנהמה לא חס וכן בחר הכי דזעי' למיפסע מהא דתנן זן ס'י סכים ויוס אחד הנז על יצעה קנאה וכו' ופוסל אח הנהמה מפיז מוצח וכסקלה ע"י וכו' והא הכא קלון איכא תקלה ליכא וקמחי נסקלה ע"י ודחי נמי כיון דמזיר הוא תקלה נמי איכא וכו' כדלעיל ע"ש אלמא דנקטן ובקטנה נמי איכא אזורה ואיפור זכל איפורין כמו זגדיל רק עוכס ליכא מעוס דחס רחמנא עלייהו ודלא כפסקי מהרא"י ועיין זעניא ונחסיש סוף קימן שמיג :

ועריות סאיא ליהנות הנאה זו רק מדבר איפור שאין עעס חלז וסוען סווח לגמרי וכן גזי עריות חין עעס והנאה זיאה של גוף זה כעעס והנאה זיאה של גוף אחר וכעעס חוס' זעמי ייד עיז דיה מקוס סכנה סלא לעבור חין מוכרין מעוס חעס זביעה והקשו חוס' דכאן עעמז אפילו חיה ז"י לככרי בהמה אחריכא אפור מדלא מעליג ועיס לעיל דף ויזי גזי תקדוזה אמרינן דאי חיה ז"י לדידי' בהמה שרי לזיכא דלפני עור והכא קיימינן להאי ליכא כדפריי' וחי' י"י דשאי זביעה סהוא מחאה לכל בהמה ובהמה עייש ועסויה חייז מחעסק מעעס סכן נהנה אזל זעעילה סתכווין לחמס זגזי' חולין וכחמס זגזי' עולה לא נהנה כלל מאיפור של עולה ספי מאלו היה חולין גרידה שאין בהם אלא סינוי השס זלזר זה חורף זכריו זחוס' זיחור ולפי"ז זכזילה נמי לי"ש טעמא דסכן נהנה דחין טעס נגילה מעונה מעעס זער שמוטה ואין בהם אלא סינוי סס זלזר ואי"ז מחעסק ודשאי"ז פטור וספי' הוכיח דאי זשאר איפורין חין מלווין להפריש קעניס גם קטן אוכל כזילות חין זייד מלווין להפרישו :

אמנם לפי קסיה לי דטעור באימ ס'י חזיר כחז גזי זדיקה חמץ ואחר הזדיקה יזטלנו דהשחא אפילו כשאר חונן זביה סלא עלא אינו עובר עליו דהוי הפקר ולא די"לי הוא וכחז עניא סס קסיה דאם לא זיטלו עובר עליו אעפי' שלא ידע מירי דהוי חמי שאכל חלז זשונג עיש והקסה זס"י מקור חייס רס"י חליא הא זחלז גופא לא- עיקרי שונג רק כשמוכין לאכילה רק שהוא קוצר שהוא עותר אזל כשאינו מכוין לאכילה כגון קסבר רוק הוא וזלעו לא עיקרי שונג רק מחעסק ומיז חייז זחלז מעוס סכן נהנה אזל זשאר איפורין דמחעסק פטור וכיס כשאינו מחכווין כלל דמותר ואיכא הכא גזי חמץ כיון שאינו זביטול דהא אמרינן אמאי אפור חין לומר מעוס דאפשר זביטול דהא אמרינן זכזז שסקה כיה דאפילו אפשר ולא קמכוין סרי' וחי' דדוקא זכזז שסקה חורה לעשות מעשה אמרינן דלא אסרה חורה אלא אם עשה מעעסה זכונה ודשאי"ז מותר אזל כשאסרה חורה דבר שאין זו מעעסה כגון הכא שאסרה חורה שלא יהיה חמץ בחוך זיהו אפילו זשאין מחכווין נמי אפור עיש ועיין זייד ס'י שעיז סיא זביעה דכהן סהוא יסן ומח עמו זאוהל לריכין להקילו כדי שילא וכחז הש"ך סקייג זשס חסוי' מהרי"ל דאפילו זלא סה"י קעבר הכהן ואעיג דלא ידע מיז איפור קעבר זשונג ואעיג דאינו עושה מעשה איפורא איכא ולאחריני דידעי מלוה להפרישו ע"ש ומזאר דלאו של עומאה כהנים הוא אפילו אינו עושה מעשה ואפילו מניח עלמו לטמאות מוכרי עובר זלאו זה סכחן מלווה שלא יטעמא כלומר שלא יהיה טעם ויש לי הרבה ראיות לזה ולפי"ז קיל מאי פריך מחמור ואמרה להזייר גדולים על הקעניס מאי לאו דאי"ל לא חיימא דילמא דוקא עומאה כהנים דאסרה חורה דבר שאין זו מעעסה ואיכא דשאי"ז אפור ולהכי יש איפור גם על הקטן אף דהוי כדשאי"ז ומסויה מלווין להפרישו אזל קטן אוכל כזילות דשאי"ז מותר ואין איפור על הקטן י"ל דחין זיד מלווין להפרישו :

ורעעריג לחלק דהנה זבילה זבי וסנה כיז ובכמה דוכחי מניח ריש אומר גורר אדם מהה כסא וספסל וזלזר שלא יחכווין לעשוה חרין דדשאי"ז מותר והכי פסקי' באימ קימן סלי"ז סיא והיז חנן פיש דכלאים מוכרי כסות מוכרין כדרכן וזלזר שלא יחכווין זחמה מפני חמה ובגשמים מפני הגשמים דדשאי"ז מותר ועיין זשנה כי"ס עיז והכי קי"ל זייד ס'י סיא סיו ותנן זעמי"ז דכלים מפיז ומייחי לה פיק דחולין דף י"ג דקעניס יש להם מעעסה ואין להם מחשבה עייש והנה זכריחות י"ס עיז ארי"ז אמר סעוהל מחעסק זחלזים ועריות חייז סכן נהנה ע"ש ולפי"ז איש דודאי זכל איפורין חין טוס איפור על הקטן מעוס דחין לו מחשבה והוי כדשאי"ז ומותר משאי"ס סס זכנהדרין דמייירי זעריות דגס מחעסק חייז מעוס סכן נהנה ומסויה גם דשאי"ז אפור שפי' קאמר דיע איפור על הקטן אף דהוי כדשאי"ז ורק עוכס ליכא מעוס דחס רחמנא עלי' ואי"ס :

אך י"ל דהרי האי זבייתא אמור ואמרה זזהזיר גדולים על הקעניס היא סנויה זחורה כהנים פ' אמור ואמרינן זכנהדרין דף פ"ו סחס סיפרא ר' יודא ופדע"י סיפרא חוי"כ ור"י הא סיל זבילה דף הנ"ל דדשאי"ז אפור זכל החורה ופריך שפי' דאם גזי עומאה כהנים מלווין להפרישן גם זשאר איפורין מלווין להפרישן דלי"ש חילוק הנ"ל והוכיח לטכוי"ל לא דלא ליעמו להו זידים, ולפי"ז סטור קאי להלכה דקיי"ל כרי"ס דדשאי"ז מותר וספי' י"ל כי קושיא הנ"ל לאמה דזכז איפורין חין זיד מלווין להפרישו מעוס דחין איפור על הקטן דהוי כדשאי"ז ומותר אזל זעומאה כהנים דדשאי"ז אפור שפי' מלווין להפרישו ופסק סטור שפי' זשאר איפורין באימ ס'י שמיג דחין זיד מלווין להפרישו וזעומאה כהנים זייד ס'י שעיג פסק שפי' דזיד מלווין להפרישו ואי"ס דפסקי סטור לאו סקראי זיכהו :

אל"א דלפי"ז קיל איך מוכיח הגמ' מדאמר ר' שדה דבר טלי ועלי' אלמא קסבר קטן אוכל כזילות חין זייד מלווין להפרישו דילמא דוקא זשאר איפורין שאין על הקטן טוס איפור כיון דהוי כדשאי"ז ככיל לכן חין זייד מלווין להפרישו וכסברה מהרא"י הנ"ל אזל זקטן אוכל כזילות סכן נהנה וגם דשאי"ז ומחעסק אפור ואיכא יש איפור על הקטן ולכן שפי' זייד מלווין להפרישו ול"ע :

לכן כיל דהנה זכריחות דף ל"ה תיחא ומעלה זשנגה פרע למזיר והלא דין הוא ומח שאר מלות שחייב בהם כרה סוטר בהם אח המזיר מעילה שאין בה כרה אינו דין שפטר את המזיר לא אם אמרה זשאר מלות סכן לא חייב בהם מיהה חמור זביעה שחייב בה מיהה חיל זשנגה פרע למזיר ופריך האי תנא מעיקרא אלימא ל"י כרה ולזכוק אלימא ל"י מיהה ומטי מר זב"י דרזכא היק לא אם אמרה זשאר מלות שלא עשה בהם שאין מחכווין כמחכווין שאם מחכווין לחמוך את החלוט וחמך את המחזור שפטור חמור זעעילה שאם מחכווין להחמס זגזי' חולין וכחמס זגזי' עולה סעעל עיש והקי' פכ"י סס הא אכתי איכא למילף מעילה זק"ו מן שאר מלות כגון חלזים ועריות דאמרינן להדיא זכריחות דמחעסק זחלזים ועריות חייז סכן נהנה וחי' דהסם שאני מעוס טעמא דסכן נהנה אזל זעעילה לי"ש סכן נהנה דדוקא גזי חלזים

ועל פי דרבי מהרא"י שהנחתי אמרתי לפרש דברי המד' מוצא זנחלה יעקב שאלו חלמדידי לרזינו מנין הוא דחכינן זן י"ג למלות אי"ל זשי"ה והכחו לפניו כדי רשעתו זמספר ארבעים יכנו אי"ל וכי יש כח זיד חממים לעקור דבר מהי"ת אי"ל חין דמעירא דברי סופרים יוחר מדברי חורה אי"ל לעה אמרו חממים אנות מלאכות ארבעים חסר אחת אי"ל זשי"ה וחי' מעשה זכר ארבעים יוס וארבעים לילה, וכיל עפע"ש פסקי מהרא"י הנ"ל דקטן אפי' הגיע לחיובך לאו זר עוכס

עונש והזמרה הוא כלל והזניה ראיה מיצוה סכיל דאשרינן קאורי אין זיד עלווין להפרישו ואי הוי עליו עונש אחי לא מחייבין להפרישו מן הצונק וכו' והא דאיימי קרא דאקרא חורה דלא ליספו ליה זידים יל דקפיד קרא שלא ירגיל אותו לעבור עזירות כי כשיגדיל יבקש ליעודו ועזירה גוררת עזירה ע"ס ועשהי כ"ל הא דררטינן כרי רשעמו עטוס רשעס אחת אחס עשהיכו ואי אחס עשהיכו עטוס עשי רשעיות כי על עזירה הקלה הוי כמו חוכם דעזירים גוררת עזירה וקס ליה דררנא עינים דהחמורה גוררת אח סקלה וזה סאלו ענין הוא דהתינן בן י"ג לעלות, הא אקרא חורה ליספי ליה זידים גם קודם י"ג כקוסיי פסקי עהר"א והירן זשים וסכחו לפניו כרי רשעמו צמקסר ארבעים יכנו דעטוס רשעו אחת אחס עשהיכו ולא עטוס עשי רשעיות עטוס דעזירה גוררת עזירה ככ"ל הינ ספי ליה זידים אקור שלא יבקש ליעודו כשיגדיל דעזירה גוררת עזירה כה" פסקי עהר"א:

ועוסס אחאי לא קיים עלוה פור וכו' ואי עטוס דרנב חסי דאמר עד סיכלו נסעוה סבנוף אחי עמי נסעוה יס לו ובר עלוה הוא ופקחים מוזסרים עליו וכו' ואיכ גם קטן קודם י"ג נסעוה יס לו ובר עלוה הוא ופקחים מוזסרים עליו ולעס אמרו בן י"ג לעלות, וכל לפע"ס רש"י נכדה מי ע"ז דקטן לאו בר קבולי עליה תקנהא דרנבן הוא ואיכ קודם י"ג אינו בעלוה דרנבן וספיר הוי בן י"ג לעלוה להחייב גם בעלוה דרנבן אך עכלן דעלוה דרנבן חסי"י כיכ מדאשרינן צמכוה דף כיכ ע"ז כמה ספסאי סחר איכסי דקיימי מקעי סיח ולא קיימי מקעי בצרא רנח דאלו צסיס כה"ז ארבעים יכנו ואחי רנבן וכלרי חדא וזה ססאלו החלמידים ענין הא דתינן בן י"ג לעלות כקוסיי הכ"ל הלל לריעניא הכ"ל גם עקודס בר עלוה הוא לזה ה"י ח"ל עסיח והכחו לפניו וכו' ארבעים יכנו דזה עורה על חסינות עלוה דרנבן ונזה הוי בן סלס עסרה לעלוה:

ובהרי פותח כפל דעמחי לפרס דרבי המד' בן סלס עשרי לעלוה אחי קרא דכה"ז עס זו ילרתי לי ההלתי יספרו זו ברימטריי י"ג, וכל דרעבים פ"י עמלכיס הי"ז כחב ולעולם אין עונשין מהן [פ"י מבני נח] לא קטן ולא חרס ולא סועה לפי שאינן בני עלוה והקטן עליו הא פסק הרעבים עס פטר ה"י דביכ חייב על אצמתייה וצטר מן החי בכל סהוא סלא ניתנו הסיפורין אלל לישראל בלבד והרי כחב סרלי"ס נהסונה כלל מ"י דגדלוה הוא בכלל סיפורין הללמי"ע [ועיין בהסו' סהרי"ל ס"י נ"א ובראש"י עה"ה ויקרא כ"ט] וכיון דלא כאמרו סיפורין לביכ אחאי אין ז"ל קטן נעכס ומ"י חמיס יו"ד קפיד ס"י ס"י דהא דאין ז"ל קטן נעכס היינו דלא נא לכלל דעת כלל אצל אס הוא בר דעת אפי"ס שאינו בן י"ג נעכס עטוס דלא כאמרו סיפורין לביכ אצל ישראל אפי"ס סהוא בר דעת אינו נעכס עד ס"ה"ה בן י"ג ועיין ברעבים סיח עמלכיס הי"ח כל המקבל עליו סבנע עלוה וכוסר לעסותן הי"ז עמקירי הו"ס ו"ס לו חלק לעוה"ז ואיכ קסה דלאו דוקא עס ישראל ילר לקסר החלחו אלל גם ז"ל רק החילוק עה"ז ע"ז ואילך סאלל ישראל מהחיל אז החיוב לקסר ההלח ה"י וזה בן י"ג לעלוה אחי קרא שאינו עה"ז קודם אפי"ס הוא בר דעת דכה"ז עס זו ילרתי לי ההלתי יספרו זו ברימטריא י"ג וזה דוקא נעס זו ישראל ולא צ"ז ואי"ס:

עמ"ס הק' צלוהס צקיפ הכ"ל:

תשובה תליח

ס"ליח חוקט יוס ז" חקה חרעי"ז לפ"ק:

שרום רב, לעמ"ד ידו לקרב. נעלחעמה סל חורה, למרנח העסרה, סרב הגדול, ועטו ועגדול, עכ"פ ען אצוה, חריפות וצקילאוה, יחדיו מסולצוה, כסי"ח מ"ה סעכר ז"ל קלוגנערג כ"י צקיפ סאלדאווח וויסנל צמדינה גאליליען יל"ו:

יקרת עכה"ז סניה הגיעתי נסעה שאין הלצלר יולא צקולעסו כי הייתי מוטרד צסכנס דרנח לעסעמה ניסו"י בני ס"י לאוי"ס לכסוע דרך רחוק מאוד וזה ימים אחדים עשה סוני לביתי צסלוס גיכ לא מלחתי ענוה להס"בו, ונס עמה כאסר קסה עלי לקרוח כה"י צלוחיות קענוה מאוד ואין הדבר נוגע לדינא רק לפלפולא בעלמא ולא אחזור על הרשסוכות ולא צלחי אלל צצ"ל דבר סנהחדס אסר העיר צסס צנו סרצני סחרי"פ מ"ס יונתן כ"י:

בתום צרכוה י"ע ע"ז ד"ה מדלגין סחידסו דאף דגולל מעעח צלוהל אין כהן מוזהר עליו דהניח צעס' סעעוה פ"ד כל סועעה סאין סכזיר עגלה עלי' אין מוזהר עלי' וגולל אין נזיר עגלה עליו, ורי"ח אומר דליחא להכי כללי דהא רביעי"ה דס אין סכזיר עגלה עלי' עד ס"ה"י חלי לוב וספי"ה כהן מוזהר עליו כדאשרינן חולין ע"ז דרביעי"ה דס ספ"א עש"י עה"ס מעעל ומעקינן ל"י מעל כל נפסוה מה לא יבא, והעס סערס"ל מסיכ"א פסיקא להו דכהן מוזהר על רביעי"ה דס דעס"ל דחולין אינו מוכח אלא דעעעח כמו גולל ודופק יער"ס, ודצ"ו נפלח"ס סלל מוקרא וזה דעל כל נפסוה מה לא יבא צכסן כה"ז עמוכה דכהן מוזהר, וכבר עמד צזס צסנהוה הגלוכ"ס על סערס"ל ולי"ע:

וראיתי לעעלמו סהניא צסס ספ"ר זרע צירך דהאי קרא צכסי"ג כה"ז אלל כסן סידוע אספ"ר אינו מוזהר, ועעכ"ה

רע"ז הק' המד' ח"ל וכו' יס כח ז"ד חכמים לעקור דבר עה"ה ולפי הכ"ל הפירוש הוא דהנה חסרו הכ"ל הק"ס ונכילתה לולב צסנח סמ"ח יעצ"נו ד"ח צרה"ר ולכאורה קסה כיון דעזירה גוררת עזירה איכ גם עלוה גוררת עלוה ולא יצ"ל לדי' עזירה ולעס חססו ע"ז אעכס י"ל דהנה אמרי' עירובין דכ"א ע"ז צ"י הוזהר דצ"רי סופרים יוחר מדצ"רי חורה סדצ"רי חורה יס נתן עוליה ודי"ס כל העובר על דצ"רי סופרים חייב עיהה דלכאורה סעעח צני אחאי חעורים די"ס יוחר מד"ה וי"ל דכחו"ב צספרים דכל איקור דרנבן הוא אקור עה"ה אך לא ה"ס לרי"ך ללוות כי הסיגו סרלשו"ס מעלמס סדצ"ר זה אקור כמו סקיים אלעיה כל החורה עד סלא ניתנה רק אחר סנחעעע ססגה ה"ו לריכין רנבן לאקרו ולכן חעורים די"ס סהאיקור חעור כיכ סאל ליווי עליו, ונזה מונן סצרה טו"ז יו"ד ס"י ק"י וצפ"ר דוכחי דהיכ"א דהיחר מפורס צחורה אין כח ז"ד חכמים לאקרו ולהכ"ל מונן הי"ע כיון דכל העעס סאיקורו חכמים עה"י יען סכן ה"ה רלון סצור"א אצל אס הסיחר מפורס סרי חזינן סרלון סצור"א סיה"ה פוחר איכ לא ה"ה אקור וא"י לאקרו ואיכ מיוסב קוסיי סכ"ל דאף ח"י עלוה גוררת עלוה יכולים לעקור כי סס נחו צקוד ד' סרלון הקציה לאקרו ולפי"ז היינו דפרי"ך כיון דרק בן י"ג לעלוה וקודס רק עטוס עזירה גוררת עזירה אקור איכ וכו' יס כח ז"ד חכמים לעקור דבר עה"ה ולאקור הק"ס ונכילתה לולב מעוס סמ"ח הא עלוה גוררת עלוה וע"ז ספיר סקי"ז דאפי"י עלוה גוררת עלוה כמו דהוי בעזירה ח"ל אין דהעיקר די"ס יוחר מד"ה והיינו ככ"ל עטוס דצ"ו ד' ס"ס לאקרו: **אך** כ"ז נ"ח"א ח"י העעס דעמורים די"ס יוחר מד"ה כמו"ס אלל צלוה כחב הייע"ד ח"ר דרוס סני טעס אחר על זה דכל העובר עדי"ס ח"ו עטוס ד"ה אין לריכין ח"זוק צעונק גדול כיכ דצלח"ה יפרוס מעסר ד' והדר גלוהו אלל דצ"רי חכמים לריכין ח"זוק צעונק ח"זוב עיהה דצלח"ה יעבור על דצ"ריס כדאשרינן עעניה י"ז סוף ע"ז ד"ה אין לריכין ח"זוק דצ"רי סופרים לריכין ח"זוק ואיכ לית"א להכ"ל:

ר"ש זכר דצ"ר טעס סכני דאשרינן צסנח ע"ז ע"ז הא דהנן אצוה עללכוח ע"י סקר אחס כנגד מי אל רבי יונתן וכו' כנגד עללכוח מללכוחו ומללכוח סנחורה ארבעים סקר אחס והקי צמוסי"ע ר"ע כלל גדול הא מוצא הוי יוחר מלרעבים והירן סאין להכניס צמניכס אלל מללכוח סאין צהס לא אזורה וכל עונק ולא אוהן ט"ס צהס אזורה ועונק ע"ס ונראה העעס ככ"ל דכיון סלרי"ך ח"זוק ע"י אזורה ועונק אינו חעור כיכ להקרא א"ז, וזה קוסיי העד' אל לעה אמרו חכמים אצוה עללכוח ארבעים סקר אחס הא קסה קוסיי חוקי"ע ועכ"ה כחירולו וככ"ל איכ גם הא דחעורים די"ס הוא מעעס סכני ולא כעעס סרלסון והדק"ל וכו' יס כח ז"ד חכמים לעקור וכו':

אמנם י"ל דסני סעעמיס אפי"ס עפע"ס סללס"י"ך סוף פ"י סחא צפוק וי"י סס עס ד' ארבעים יוס ולרעבים ל"ס וכו' ועי"כ נודרך כיכ עד כי ויכחו"ב על הלוחות אח דצ"רי הנצ"ס עסרה דרצ"רי סכיכחו"ב בעלמו סרוחיות אסר להס עס עה"ס כחקק צרלשו"ס ע"י הקציה ע"ס וה"י דצ"רי סופרים לריכין ח"זוק צמחילה ע"י סעונק ועי"כ נודרך להי"ח חכס וענין מדעמו חומר דצ"רי סופרים ככ"ל וספיר יס כס ז"ד חכמים לעקור ד"ה וזה אל זשים וי"י סס עס ד' מ"י יוס וכו' וכפ"י סללס"י"ך ומחורן סכל וכע"ס:

ועוד י"ל ארי"ס דרצ"רי העד' דלכאורה קסה לעס סהניא צ"י אה"ע ס"י ח"י צסס סריעני"א ע"כ על בן חרס

ומה שכל עוד יותר נכון זכוכה מהרש"א חקדים דברי חוס' יומא פ"א ד"ה כל שהקשו למ"ל קרא לר"ע לרביעית דם הנא עשני מתים שמתאמא באוהל וימי דרנבן דפליגי הא קיי"ל כל שזומאחן ושיעורן טוה, מלטרסין, ותי' דעיי' רביעית דם הנא עשני כפ"ס שאין באחד מהם רביעית מתחילה אבל שני מתים ש"ס בכל אחד מהם ע"י מרביעית לדיה מלטרסין ח"י רביעית עזה וח"י רביעית עזה וכו' זילור הדברים דהויא ד"ן שני ח"ס מלטרסין אלא כסבל ח"ס בא משיעור שלם קמ"ל קרא דאפילו שני ח"ס שכל ח"ס לא ה"י מתחילה אלא ח"ס נמי מלטרסין ועיין חולין דף ק"ח ע"ב [עיין זייט אויפ' ס"י קל"ע וחוס' שנת דכ"ו ד"ה א"ן] והכס צחולין דף ע"ב איהו נפס של ארס צממא ה"י אומר זו רביעית דם ופרש"י רביעית לוב דם ח"י נפס הל"י זו סבבך הוא מתקיים יעו"ש ורש"י קוטה ה' ע"א ד"ה ארס ורש"י וחוס' נז"ר דל"ה ע"א, מנזאר עזה דשיעור רביעית דם קרוי נפס והדבר מנזאר צמזרחי ס' אזור צפוק ועל כל נפסות מה וכו' מטוס דרביעית דם הל"י נפשו של ארס יקרא רביעית דם נפס וכאלו אחר ועל כל רביעית דם ש"ל אן מה לא יבא באוהל שהוא שם מפני שהדס חסוב כמו מה עלמו לענין טומאה אוהל ואעפ"י שכתוב נפסות לשון רבים נפסות כתיב בלא וי"ו וס"ל לרנבן י"ס א"ס למסורה וכו' יעו"ש :

ומעתה ח"י אומר דבר חדש דלר"ע דק"ל י"ס א"ס למקרא כדאמרינן סנהדרין ד' וכפסות קרי לשון רבים פ"י הקרא ועל כל נפסות מה שתי רביעית דם שיהי נפסות [ועיין חוס' נז"ר דכ"ו ד"ה עלס ושמיך ס"ס]. דכהן אינו מזהר אלא על שתי רביעית שהנזיר מגלה עליהם שהוא ח"י לוב כדפרש"י צמח"י נז"ר דמיט ע"ב ולא רביעית אחת שאין הנזיר מגלה עלי' אלא כיון דאלו ז' רביעית הם שיעור א' לענין טומאה כהנים ובאים עשני מתים איכ לא ה"י כתיב שיעור מתחילה ואפ"ה הוא מלטרפך איכ מוכח נמי לענין טומאה אוהל שהוא רביעית שאפילו א"ס הרביעית הזה בא מעשני מתים שאין כתיב מהם רביעית מתחילה נמי מלטרפך, וזה מנין לרביעית דם הנא עשני מתים שמתאמא באוהל, ולא נקט שהבהן מזהר משום דבאמת אינו מזהר על רביעית אחת, שכל' ועל כל נפסות מה לא יבא שתי נפסות היינו שתי רביעיות שיעור אחד לענין טומאה כהנים ואפ"ה מלטרסין, הי"נ לענין טומאה אוהל רביעית ולהכי לא נקט שתי נפסות ורביעית א' וכל לשון הצרי"תא מוזקק שצמתיס לפ"י, ופסיר כתב מהרש"א דמההיא דפ' צממה המקשה אינו מוכח אלא דממא רביעית אבל לא דכהן מזהר רביעית שאין הנזיר מגלה אלא צמתי רביעיות דהיינו שתי נפסות שהנזיר מגלה עליה והס שיעור אחד וא"ש ככון נס"ד :

סע"י דקדושת נז"ר לענין טומאה היא כקדושת כסיג ויותר מהן הדיוט לענין טומאה קרוזים ועיין מעשה נז"ר דע"י יעו"שם בכל המקומות :

ומעתה ח"י אומר דאף שהוכיח הרמב"ם דטומאה שאין הנזיר מגלה אינה מהי"ט מד"ן חייבין עליה על צ"ח מקדש היינו דוקא לענין שאר דברים אבל לענין קדושת נז"ר שלא יהיו הימים עולים לו הוא מהי"ט שמיים טיבולו לו לריבין שיהיו עהורים ונקיים ועקודסים, מכל טומאה, ואל חממה ע"י שהרי כתב הרמב"ם בפ"י מנזירות סי"ה דנבג באוהל העה או בכלים הנוגעים צמח אינו מזה ג' וזי"ן ויראה ל"י שד"ן זה מיוחד בנז"ר וכו' ובכ"מ שם חמה ע"י יעו"ש הרי דלהרמב"ם אפילו לקולא י"ס ד"ן מיוחד לנז"ר וכ"כ לחומרא סכאמר שטומאה שמוחר לכנס ע"י למקדש מי"א אין עולין לו ימי טומאה למנין נזירותו, וכן מורה לשון הרמב"ם שם צ"ה מי"א לעיין דבריו דרק לענין טומאה מקדש ושאר דברים אין טומאה ד"ה אבל ודאי לענין שאינם עולין לענין נזירות הוא ד"ה, וזכר לדבר מה שהצי"ח מעלתו כ"י נפס זרע צירך שהצאנו לע"ל שכי זכוכה מהרש"א דאף א"ס כהן הדיוט אינו מזהר על טומאה שאין הנזיר מגלה עליה מי"א כתיב מזהר וכבר הצאנו נפס החינוך דקדושת נז"ר חמיר מקדושת כהן הדיוט והיא כקדושת כתיב :

ותרע סכן הוא דאי כימא מהי"ט עולים לו רק מדרבנן אין עולים איכ כששלמו שלשים יום מתחילה ענין הנזירות עם ימי טומאה אלו כבר אינו נז"ר מהי"ט וא"ס גלה נזירות טהרה כבר מותר ככולס עיין נז"ר י"ד ורמב"ם פ"ד מנזירות הטי"ו, ואיכ עכ"פ אינו לוקה א"ס שמה י"ן או טמא למתים כיון שאינו נז"ר רק מדרבנן ואיכ איך סייך לומר שאינם עולים לו הרי עכ"פ עולים לו לענין שלא ילקה אפ"ה דלענין שלא יעלו הוא מהי"ט, והנה צ"ה מנזירות הכ"א פסק הרמב"ם דנז"ר שטמא עלמו לוקה ד' משום שלא יטמא ומשום כל יחל דברו ומשום לא תאחר לשלמו ומשום לא יבא, ולפי"ז אי"ש דנז"ר שטמא עלמו אפילו צממאה שאינו מגלה עליה לוקה דנהי דמשום לא יטמא ולא יבא אפשר אינו לוקה כיון שאין טומאתו מהי"ט לשום דבר רק לענין שלא יעלו לו סעי"ס לנזירות טהרה וקדושת נז"ר מי"א כל יחל וכל תאחר ודאי לוקה כיון שהימים אינן עולים לו הרי מיחל דיבורו ומאחר נזירות טהרה וא"ש פסקי הרמב"ם בלי סתירה, וד' יופיע עלינו רוח קדושה וטהרה, וצ"ה הנכי חוהם בצרכת שלום ואמת ורצ טוב, כגן רעוב ידידו הדושי"ה :

עמ"ס הק' צלוהם צק"ק הנ"ל :

תשובה תל"ט

ש"ל"ת ז' אויפאלו אור לעש"ק ח"ש תרכ"א לפ"ק :

שלומים מרובים כול וברביצים, לחותמי אהובי זקן טקנה חכמה, צרה כחמה, הרב הגדול צחורה מעוער בחפארה, כקטי"ת מו"ה חיים יוסף דוב כהנא כ"י צק"ק קראכנא :

שמחתי צווא מתצבו וכו' ועמה צלתי על ד"ה מה שכתב על דברי חוס' נז"ר י"ז ד"ה אילימא שהקשו צמזאר צביה"ק ומחרין זו לא תנזור הא ה"ו לאשצמ"צ צמה שמקבל נזירות ע"ס, וחירן עפ"י דאמרינן צממורה ג' ע"ז לא חתני חומר משום דרביצור"י אי"תעב"ד מעשה וה"י צדיצור"י אי"תעב"ד מעשה שבעה נז"ר, ולפענר"ל לחלק לפתי"ס הר"מ ע"י מעשירות הי"צ דמשויה חממה צקול לוקה לשי"ט הרמב"ם כיון שישנו צמטעה גמור אף החסיעה צקול ה"ו כמעשה עיי"ש, ועיין צמל"ע פ"ד ממלוה ה"ו ועיין רי"צ"א קידושין כ"ט אה"א דמס"י שא"י מלשצ"ב דטומאה דכי מעשה דמי וכו' ופירש רי"צ"א ואכן דייק"ן מינה השתא דכיון דביתן דלא עב"ד מעשה כיון דתי"ח ל"י מכסיר כאלו ימן הוא אלמא מחצבה חסי"ב כתיבה שהוא מעשה עיי"ש מנזאר כצב"ר הנ"ל דדוקא צממאה דמשכחת לה צמטעה גמורה אבל היכ"ל דלא משכחת צמטעה גמור אלא דביצור או צמחצבה ל"ה דיצור ומחצבה כמעשה, ולפי"ז צמיער כיון שעי' דיצורו החמורס יול"ת מרשות הדיוט לרשות הקדש והול"ת מרשות לרשות משכחת צמטעה גמורס בכל הקנינים שדבר הנקנה יול"ת מרשות מקנה לרשות קונה ע"י מעשה קנין וצממורה דיצורו פועל מה שמעשה פועל צמל"ת לכן קרא ח"י"ר מעשה משום דרביצור"י אי"תעב"ד מעשה

ובתוס' חולין ע"ב ד"ה שתי נפסות כתבו ור' ישמעאל סבר דיש א"ס למסורה וכפשה כתיב כדאמר צמנהדרין צפ"ק דף ד' ע"א, וקשה דתי קראי רביעית דם ל"ל צמה צנפס וכפשה עכ"ל ומנזאר יותר צמ"ס סנהדרין שם ד"ה ורנבן, ולענר"ל ליישב דצמה צנפס לרי"ך דממא וחי"ב כתי על צ"ח מקדש כדכתיב שם א"ה משכן ה' טמא וככרתה ואכתי הויא נהי דחייב כתי רביעית אעפ"י שאין הנזיר מגלה עלי' מי"א כהן אינו מזהר עלי' ואינו לוקה כתיב דמ"ס שמוח דכל טומאה שאין הנזיר מגלה עלי' אינו סופג ארבעים קמ"ל קרא נפסות לשון יחיד דכהן מזהר רביעית אחת, ואי קרא דנפסות לחוד הויא דנהי דכהן מזהר גם על מה שאין נז"ר מגלה וכתיב דתיב דמ"ס שמוח מעצמא וכתיב צמחצבות דף ד' ע"ב יע"ש אבל אין חייבין עליו על צ"ח מקדש וכתיב דנז"ר דכ"ו ע"ב שהצאנו קמ"ל צמה צנפס דאיכ רביעית על צ"ח מקדש ולא ילפינן מנז"ר רק לענין קרבן וכמו שכתבנו לעיל צמעה ר"ה וא"ש :

ומד' עברי צין צמתי טיטה זו ראי"ה צמלי"מ פ"ה מנזירות שכתשה דבר"י הרמב"ם שם הטי"ו שכתב נז"ר שמתאמא למה טומאה שצעה צין צממאות שהוא מגלה עליהם כמו שיתבאר צין צממאות שאין מגלה עליהם ה"ו לוקה והוא שלא שדבריו סותרים למ"ס צפ"ג ממומאה מה הי"נ לפיכך ח"י אומר שכל טומאה מן המה שאין הנזיר מגלה עליהם אינה ד"ה יעו"ש שהכי"ה צ"ע, ולפענר"ל דמנזאר צממאים פ"ו דנזירות החי"לוק צין טומאות שהנזיר מגלה עליהם וצין טומאות שאינו מגלה עליהם דצממאות שגלה עליהם קוחר מנינו סראשון לגמרי ומתחיל למנות ל"י יום מחדש אבל צממאות שאינו מגלה עליהם אינו קוחר מנינו אבל ימי הטומאה אינם עולין לו מן המנין ועיין רש"י וחוס' ופתי"מ נז"ר דף כ"ד ועיין בחינוך מלוה

מעשה ועיין חידושי רמב"ן גיטין מ"ח דרוקא נשמרו רבו
 שכי כיון דאין שחרורו כלום וכן הדין אינו אלא אי שחטו על
 רבו ראשון וגם לו דישחרנו הו"י חזק שאי כיון שלא ילא
 מרסוה לרסוה רבו נשחרו ראשון כיון שפסק שיעצרו לגמרי
 ואלא מרסוה רבו לרסוה עליו חזק ניכר הוא ע"ש וזהו
 חשיב מיער מעשה, אבל צנזר כיון דלא משכחמ סיהי' נזיר
 נמעשה גמורה רק צדיצור שאומר הכי נזיר לא משכיב ציבור
 כמעשה ועיין בחוסי' נזיר י"א דקבלה כזירות איש ע"י שליח
 מעום דהו"י רק מילי ומילי לא מיעסקן לשליח ולא פ"י עה"כ
 ג"י חלמי' מעום דאיא לקימא ע"י שליח אי לאו מעום דאחרים
 יכולין להציא קרובותיו נחשב כאלו כל המעשה יכול לעשות
 ע"י שליח עיי"ש :

ובזה מיושב נמי מה שהקשה מטהרין סיה דאמרינן עקיעה
 שפתי' הו"י מעשה מעום דחמיה נקול משכחה נמעשה
 גמורה שחמיה זעום שלה והוא פועל נקולו מה שפועל נמעשה
 גמורה שהנהמה אי לאכול ספיר מקרי עקיעה שפתי' מעשה
 ולזה נחכונו חוסי' ע"ס דיה שואיל דעודה ר"י נבולתי דקול
 לאו מעשה הוא אלא דוקא גבי חמיה מעום דצדיצורי' עז"ר
 מעשה פ"י שפועל מה שפועל נמעשה גמורה, כשהנהמה שוחה
 לאכול והוא גומר בה זוקפה ראשה וכן צעדים זוממים צדיצוריהו
 עזרי מעשה לחייב הכידון וע"ה שפעשה ע"י ציבור להרוב
 או ללקות הכידון או להוליח מענו מעון משכחה לעשות לו
 נמעשה גמורה וכ"ס שפעשה נפועל ע"ס ציבור וכן צמייר
 ככיל אבל צמייר דלא משכחה קבלה כזירות נמעשה אלא
 צדיצור דאי עקיעה שפתי' ליה מעשה ואיש :

סיהו נלאהי' כיל דקושיהו לקימ דאפילו ניוח דקבלה
 כזירות מקרי מעשה ניוח אין הללו קבלה כזירות שהרי
 אפילו לוקה נשאר גם אחי' כזיר שהרי אין זה איסור אלא
 הללו שצנזר הוא שעימא עלמו אלא שעי' קבלה כזירות גם
 שיאסר עליו לעמאה ולעצור נלאו דעומאה לכן מחרין בו
 שלא ינזר כדי שלא יאסר עומאה עליו וע"י שלא ינזר ויכל
 למנוע שלא יעצור הללו וע"י קיל לחוס' הא לאו דעומאה
 עוצר ג"י מעשה רק צעה' והו"י לאשאצ"מ ומה שכתבו ואלו
 הו"י כלשאצ"מ צמה שמקבל כזירות כוונתם כיון שאין זה הללו
 קבלה כזירות רק הללו שלא לעמאה עלמו והרי זה אין בו
 מעשה ואי לקימ קושיהו דקבלה כזירות הו"י מעשה נמי
 העומאה אין בו מעשה, ובי' חירץ דלאו ש"ס בו מעשה הוא
 צמה שאינו יולא נ"ש כשצנזר נזיר, ולפעני' כוונתם למיש
 חוס' שזעום י"ז דיה אי לענין לציטת כלאים כיון דחמילת
 הלציטה ע"י נעשה חשיב גם השהי' נמעשה וחי' כיון דחמילת
 הטומאה הוא ע"י מעשה שנכנס לציטת חשיב נמי השהי'
 נמעשה, אלא דיש לחלק דחמ' חמילת הלציטה ה"י צאיסור
 משאי' כאן חמילת הכניקה ה"י צהיחר, אבל אין זה סגרי
 ככל דלענין סיהי' השהי' חשיב מעשה מעום שחמילתו ה"י
 נמעשה מה ניוח א"י ה"י חמילת המעשה צאיסור או צהיחר
 סוף סוף ה"י ע"י מעשה אחרי כותבי ונלאהי' צנז"מ פ"ג מציה
 מקדש הכ"א שדיצר והאריך צמי' וימחול לטיי"ש, וטלוס
 חמ"ן, יללי' צכל ענין, כנפשו ונפש חתרי כננו דושי' צאהצה :

עמ"ס הק' צלוה' צקיק הכ"ל

תשובה ת"ם

שליח צ" אויפאלו ד' חקת חר"ד לפ"ק

שוכ"ט לחלמדי' אהובי חתני הרב המהרי"ג חו"צ
 כמיה גרסון כ"י שטערן אצדקיק מ. לודאש :

מכתבך נצרכה שחמה יו"ע וצ"ע מיה קבלתי צמזמו וכו' הצחה
 קושי' עלי' פ"ג מענגוה ה"ז צסוף פלפול הגדול
 נענין וזה רשעים תועבה ונמניה מלוה חסיד אשא דכח
 הרמזים פ"ד מעכוס ה"ג שהקדשות שנחורה קדשי מוצח
 ימותו וזה רשעים תועבה הא צנקהדרי' מ"ז מיייה נכחן ראי'
 דנעיה נדחין דהיונן צה ואמאי ימותו כיון דאיקטל הו"י להו
 כפרה וליסקו לגבוה לאו מעום דאמרינן הוהיל ודדחו ידחו
 ודחי ליה דהרובי צ"ד כיון דצדין קא עיקטלי לא הויל כפרה
 ע"ש אך לאאי דמסי' ע"ס דנמיהה וקצורה ועיכול צער הויל
 כפרה מדקחני נהעכל הצער ונלקטין העלמות וקוצרין אוחן
 צעקומן ע"ש וכן פסק הרמזים פ"א מאלל דאחר עיכול צער
 קוצרין אוחו נקצורה אבותיו ואי' שפיר אי'כא כיימחא לרי'
 דנעיה נדחיס דאלי' קדשי מוצח אמאי ימותו נמחין עד

עיכול צער ואחי' נקריב אוחן ואי' הרמזים דפסק פ"ק ג'
 מענגוה דנעיה אין נדחין חקטי אמאי פסק דקדשי מוצח
 ימותו והכי' צלי' :

ולפעני' ד לקי' דיש להצין מה פ"ק כיון דאיקטל הויל
 כפרה וליסקו לגבוה הא כיון דקודם דאקטלו
 פקוליס להקצנה מעום זרי' וגם אין כפדין צלא עוס אי'כ
 לא קרינן צהו עקדשי ה' עיין צרטי' וחוס' מעילה צ' דיה
 קדשים ואי'כ לא הו"י שלל צמי' עיין סנהדרין קיי' וקיי' צ'
 ואלו לצורפן כמי' הרמזים פ"ד מעכוס סוף ה"ז אלא
 דמעום כבוד צמי' לא עבדינן צהו שריפה עירי דהו"י אכחצי
 קודש עיין ח"י ר"ן ע"ס וכיון שחל עליו דין עיהי' שוב לא
 פקע מלוכה אף לאחר כפרתו וידעתי שיש לחלק אבל אין
 כוונתי להקשות רק לצחר החילוק דאינו דומה קושיהם לקו'
 הגמ' אך זה עיבוס דהרי הקדר הוא כך דחמילה מכיס אח
 כל הטף וכסי' של עובדים לפי חרצ ואחי' סוקלין אח מדיחין
 ואחי' מקצלין אח כל שללה וכו' כמי' הרמזים ע"ס ה"ז ואי'כ
 פ"ק שפיר כיון דאין כאן מלוה שריפה רק לצחר דמקטלי
 וכיון דאקטיל הו"י להו כפרה ודחוי להקצנה והו"י שלל צמי'
 אי'כ מעולם לא חל עליהם מלוה שריפה ואי'כ לסקו לגבוה
 מעום דנעיה נדחין לא חזו להקצנה מעום דכדחו צמי'הם
 מעום זרי' אלא לצחר דמסי' דהרובי צ"ד כיון דצדין מקטלי
 לא הויל כפרה שוב כיון שצאוהה שעה אינן ראוין לא להקצנה
 ולא לפדייה לא ויקרי שלל צמי' וחל עליהו מלוה שריפה
 או ימותו כדין עיהי' ושוב לא פקע גם לאחר עיכול צער
 ש"ס להם כפרה אפי' למיד צעיה אין נדחין ושפיר פסקי
 הרמזים לא סחרי אהרדי ואיש, וצ"ה נכון דמעשהיה הקובי'
 נראה דגם נמקכא נשאר דיהו"י דאצי' לפי פסועו ואלי' ח"י
 חדש דאצי' קיל דאנשי עיהי' אין להם כפרה גם אחר עיכול
 צער דאי'כ הויל להשי' להק' ונחרץ כן הא דאצי' ולעמי' ניוח :

ומ"ה שהצחה צעם נובי' דלרי' דקיל אשחני די'כא אישחני
 קטלא אי'כ א"ס זינחה כשהיה איש ועתה נחגרהה אין
 עליה חיוב מיתה כיון דא"ס זנחה שהה אינה היי'צת ואישחני
 די'כא אישחני קטלא חמה א"י א"ס ילא זה מפה קדוש והעבוד
 רצונו ורצן של כל ישראל הנובי' דלי'ש זה אלא צלם עושה
 עכשיו אוחו עזירה גופא ששעה קודם ומי' אישחני די'כא
 כנון כשואה או צוגרה שזינחה עושה אוחו עזירה צעלמה
 שפועיה נערה מאורסה שזינחה שפועיה למשל על לא הנאף
 ומי' אישחני די'כא שמי'חה צנחק אי'כ הזינן שחורה הקפידה
 שנוף זה יעכש על עזירה זו צנחק לכן קיל לרי'ש גם כשעשה
 עזירה זו כשהיתה נערה המאורסה וצעה שדינן אוחה הוא
 כשואה או צוגרה אין גוף זה כידון על עזירה זו רק צנחק
 וכן צעטי' ומשי' שפועיה אוחה עזירה צעלמה שפועיה היחיד
 ונינו חיי' קרצן אחר אי'כ חזינן שנוף זה חיי' קרצן אחר
 על עזירה זו צעלמה לכן גם כשעצ' קודם שנחמנה ונחמנה
 קיל לרי'ש כיון שצעטה הצחה קרצן אישחני די'כא דגוף זה
 לכן אינו מצי' קרצן יחיד עיין הי'צ' סוגי' דכתובות מיה
 וצחוס' ע"ס אבל א"ס אונרה חורה שצעילה אי'כ אסורה ובעילה
 גרושה מיה'רת הא דא"ס זינחה השחא פטורה היינו מעום שלא
 עשה אוחו עזירה שפועיה א"ס מוצה כשהיא אי'כ אבל
 כשעצרה כשהיה אי'כ שפיר דינן אוחה אף לאחר שנחגרהה
 צמי'וב שחמיי'צה צעטה עזירה דלא אישחני גופא ודי'כא כלל
 הגע צעלמך לרי'ש המחלל צנה ואי'כ ציי'כ וחמץ נפסק לאחר
 שעצ' הזון פטור מכלוס ישחקע הדצ'ר ולא יאמר, וצ"ה הכי
 חוס' צטלוס חמיק דושי' המוחה לצנין אריאל, וצי'ח הגואל :

עמ"ס הק' צלוה' צקיק הכ"ל

תשובה תמ"א

שליח צ" אויפאלו עשיק לסי' צמדצ' ג"ס למצי' חכיה לפ"ק:
בימי הספירה, יחיר אל מול פני המנורה, כבוד ידי'כ
 הרב הגאון הגדול, מעוז ומגדול, הוותיק, מלא
 עהיק נכן של קדושים כשי' נויה אהרן שמואל כ"י
 אסאד אצדקיק סערההעלי' :

ידי'ם שניות מדצרי קופרים כבוד הרבנ"י הגיע עדי' היום
 ולמען לא יחשוב עלי' חו"ס כי כבודו קל צעי'י מחמת
 שלא קבלתי הנושרה על שכמי' להי'ח שלי'ש של הציד צענין
 שלו ע"ס צני' קהלתו יל'ז וגם לא השצחיו על מכתבו הארוך
 אשר כתב לי זה צציעים לכן חשתי ולא התמהמהתי להשי'ב
 עתה כרגע, יאמין לי כי כבודו יקר צעי'י ואני נשחחף
 צלערו

בעלמו כיון דהוי פרהסיא אמנס מלאחי בסי חכמה אדם כלל קסיד קיד סעמד זזה לפה לא סביה רעיא בסיז כמו בסיס וחי' עסוס דפרקעטריא כיס הוא ממלאכה והוא פסעו ואמה ומיע נראה דלא קיל כמיס רק דגבי ספיכות וטיירות ויריד כמי עסקחה לכנה, ולדעתי נראה לכאורה דאבל בעלמו מותר לקנות אם איא באחרים והוא דבר האבד מחנות הפתוחה לזוית או למצוי או בפתוחה לריה בפוחה אחר ובעל אחד דזה מיקרי לכנה כמבואר באויה סי' תקליט סי'א ומכיס בשהי דלחות בעולות או בליה עיין סי' תקליט סי'ב, וגם קיל לכאוי מלסון הסיך סכחז מיהו יעשה בלכנה דדוקא אם אפסר לעשות בלכנה לריך לעשות בלכנה אבל אם איא מותר גם בפרהסיא כיון שהוא דבר האבד וכן מלינו באויה סי' תקליט לענין להכניס פירות מפני הגנבים בזהויה בריעא סי' דאף דלריך לעשות בלכנה מיע אם איא לעשות כיא בפרהסיא הכל סרי בדבר האבד אף דעס הוא רק ספק דבר האבד דמקויה לריך לכנה כמיס הרהיע פיז מויע היג בסיס רעזין דאם לא כן הי' להסיך לומר מיהו בפרהסיא אסור ואף שהוא דקדוק קלוט מיע קלסון מעמע כן לכאורה ובלאיה פלא בעיני סבי כיז במנרא הלא מפורס כן באר היעב בדברי רעזיג יעשה בלכנה: **אמנם** מדברי רש"י ר"פ מי סהפך בדיה והגיע עת הרגל סכחז שהכל לריכין לו היז יעשה כיון דאיה ליה פקידא ואיכא כמי לורך רבים וליג הכא בלכנה דהא רבים כינהו עכיל נראה דלא כהניל דאיכא דאסור דאם איא בלכנה מותר לעשות בפרהסיא בדבר האבד איכא לא לריך רשי למעמא מעוס דלרכי רבים הוא אלא דעיכ כיון דרבים כינהו איכא בלכנה וממילא מותר בפרהסיא מעוס דבר האבד ועיין בחיא סי'ב לענין סוחט וצמויז ופיח לענין סעמ, אם לא סנדרחוק רפי' לורך רבים הוי באמה כן מעוס דלורך רבים איא בלכנה לכן מותר לרכי אף דהוי פרהסיא והי' נראה יותר לשון יתר עיכ ארעזיג דתחילה אמר יעשה בלכנה ומוסיף דאם איא כגון בלרכי רבים מותר אפילו בפרהסיא: **ועוד** יס לכאורה להביא ריהה לפי מה שהביא הטור בסי' ט"ז דרמזין פסק כריי דזורעי' לו שדה ניר וכו' ומקתחא רעזיג לא פליג עלי' דמהיכי תיתי ואיכא כשהטב רעזיג אחיכ זיהוי הפוכים וכו' למה לא חסיב גיכ שדה ניר וכו' דמותר לעשות בעלמו אם איא באחר אלא ודאי מעוס דזה הוי מלאכה מחובר וליס לכנה רק פרהסיא לא סרי כלל עיי' עלמו ועיין סי' ט"ז, ואולי יס לדחות דרלה לאשמועינן בהנהו דאם אשער בלכנה מותר בלכנה דוקא או אולי פרקוס דמחובר גרע עפי ועיין סי' רמ"ד ורכיז באויה: **גם** מה שפסעו בעיני פרימ דאשתו ובני ביתו כעלמו דמי כמבואר בצויע סי' ט"ז הנה באמה אשתו אינו מוזכר עס ומיע הדין דין אמה דגם אשתו כן הוא ולא ידעתי כעת עוס טעם לחלק בין אשתו לאותן המזכרים עס אבל מה שאני מקטפק אולי זה דוקא לדעת המחבר דאפילו דבר האבד אסור להאבל לעשות בעלמו אפילו בלכנה איכא גם עיי' ב"ב ואשתו אסור לעשות כיון שמוזכרים על עולחנו ומיע שלו אבל לפסק רמ"א דאפילו הוא בעלמו מותר לעשות בלכנה איכא כשעושים בני ביתו עבורו לא מיקרי הוא מזולזל באבילות בפרהסיא ולא דמי לקוחסין בסיכא דעס אינו דבר האבד וגם עס מעוס מראיה עין כגעו בה עיין פ"ח ב"ב ר"ח"ה אבל כאן ליכא מעוס מיע דהרי עושה דבר היתר בדבר האבד רק מעוס זלזול אבילות בפרהסיא ועיין השו"י סימן ק"ן אולי מותר על ידי ב"ב ולא מיקרי זלזול אבילות בפרהסיא, כהנתי כ"ז להערה בעלנוח להחעלק באהנה פרימ ירירי כ"י אבל לדיכא חין לנו אלא כמיס פרימ להחיר לאבל עלמו בלכנה ולא בפרהסיא או עיי' אחרים, ולהיות יושב ומשער שלא יבנזו אחרים ליע ועיין ברמ"א סוק"י רמ"ד ובמ"א ור"ז עס וסוז מלאחי בהח"ס אהעי' ח"ב סימן קע"ג ובתשו' הסי' משה ציר"ד סי' י"ב שעתירו לעשות לאבל בעלמו בדבר האבד אפילו בפרהסיא אם איא עיי' אחרים ובלכנה וגם הערו קלת במיע וליע זזה למעשה, וזוה יבאו ברכות יגוהו על ראשו כנפשו וכפע ירירו הנאונן הדוסיח:

תשובה תמ"ג עוד להגאון הנ"ל כ"ו:

סליה עטיק בהעלוך תריל פה מאדע:

הגיעני יקרה עכחזו ומה ספקע עמיס להחיר לאבל לקנות דבר אבד אם איא באחרים עמכות הפסוחה לזוית

כמו בחוהימ ועיז כחז מעלמו דמחוימ הוא רק להכירא יעיס בריש צמועד קטן דייג דיה בלכנה דמחוימ אסור בפרהסיא מעוס מיע שלא יאמרו סקונה שלא ללורך סמועד ועוסיס לריך לכנה ועיי"ש צמויז סי'ס רמ"ג ובאשרי' פ' חציות וגם גוף דברי מעלמו סכחז בחוהימ הוא מעוס הכירא החינה בפוחה אחר ובעל אחר אבל בחכות פתוחה לזוית דלין כאן סיכוו נגד כל הסנה מאי הכירא חיכא, אבל האמה הוא כמיס רשי עס הואיל ואינו פתוח לרשות הרבים כבאר חנות ועיין ברהימ סהביא ב"י בסי' תקליט סכחז דוקא במוכרי פירות לפי שאומנתן בכך כל השנה בני לכנה וכו' וביאור הדברים לדעתי דוקא בפרקוס כדרך שהפרקוס הוא בענין זה אז הוי אלזיל צמועד אבל כשאינו כדרך פרקוס ליכא זלזול והיה לאבל דהאיסור רק מעוס זלזול אבילות בפרהסיא וכמיס במכתבו הקודם, איכא כשאינו עושה דרך פרקוס בענין זה לא מיקרי זלזול אבילות בפרהסיא משאיכא בני ספר ובלן לרכיז זהו דרך פרקוטי והוי זלזול אבילות בפרהסיא ולכן כחז רש"י ד"ב בלכנה:

ומה עממה פיו למיע מביא סי' תקליט דחכות מקרי דבר האבד איכא יהי' מותר לאבל פ"י אחרים בפרהסיא דהא עיי' אחרים מותר בפרהסיא אחי חמה והאיך מלא סעני אחרים מותר בפרהסיא אדרבה פסקי' בסי' ט"ז סמ"י דאפילו במלאכה חלוש בביתו לא יעשו וכן במלאכה מחובר בסי'ס אמה חציג דגוף המלאכה מותרת אף שאינו דבר האבד מיע בפרהסיא אסור, ואף דמעס חין ר"הי לאסור בדבר האבד עיי' אחרים בפרהסיא דשיה שאחרים לא ידעו שעסר לו קודם האבל ואיכא מיע אבל בדבר האבד כיע ידעי שהוא דבר האבד וליכא מיע מיע שמעינן מעוס סמלאכה חלוש בבית אחרים עיי' אחרים לא מיקרי פרהסיא כיון שאינו נקרא סמו עליו אבל בחכות סנקרא סמו עליו גם עיי' אחרים נקרא פרהסיא ועיין בסיכא בני ז' שותפין ולהכי אסור אפי' עיי' אחרים: **רמ"ש** דגבי ספר ובלן לא מיקרי דבר האבד ורש"י כחז עס רק לשון פקידא הנה גם בריש' מויק י"א ע"ב דיה ופשתכו להעלות כחז כל הכי איה זכו פקידא וכו' ועס ידאי הוי דבר האבד כמבואר בראשונים עס ובטור סי' ט"ז ואפיח כחז רק לשון פקידא ולהכי הי' קיל לא מיעיח למה דגיס במס' סמחיה שלא נזכר כלל עס ואין עס אומן אלא הוא בני ספר ובלן ובבבא הקודם בני כחחוס נקע ואין עס אומן וכו' איכא בני בלן וספר תיירי שיש אומן בלא הוא והוי דבר האבד שאומנים אחרים רגילים לבא אללס כמו לחלוות לעכוס ברבית בסי' ט"ז עיי' ז"ל לסקרי יוס שמושכר לו רק באיקראי ואינו מפסיד רק סכירות של ימי אבילות שהוא מניעה ריוח בניי אבלו דזה ודאי אסור אלא אפילו למה דגריס עס בגמ' ואין עס אומן אלא הוא וליס שאחרים ירגילוס אללס מיע הוי דבר האבד כמו ספיכות וטיירות ויריד דמקרי דבר האבד לפי שאינו מזוי בפעם אחרת ואיכא על הרגל הכל מקתפרים מעוס שלא יכנסו לרגל כשהס מחוללים דבהגיע זמן הרגל קאי והוי דבר שאינו מזוי דמקרי דבר האבד ואיכא הרהיה מרשי' איס:

ועניני דאפילו אי כימא דפקידא דירי' לא ויקרי דבר האבד מיע פקידא של המחנלה סיכנס לרגל כשהוא עכוול כיון שאין עס אומן אחר מיקרי דבר האבד כמיס הסיך סימן ספ"ד סק"ב לענין ציטול תינקות ואיכא אפילו חין רבים לריכין לו רק אחד כמי מותר מעוס דבר האבד כמיס בפיח סי' ט"ז סי'ב עס חמודי דכילא דדבר האבד לקונה כמי מותר וכ"כ גם מדברי שיך הנ"ל סכחז דמלמדי תינקות מותרים מעוס רבים לריכיס לו ועוד מעוס דבר האבד מוכס דמעוס דבר האבד לאחר מותר לאבל אף בלא לורך רבים [ויס לדחות בדבר האבד מותר לאבל אלא בחיח ולא במלאכה אמנס זה תליא בפלוגתה הרמ"ד ורבינו מאיר שהביא הרה"ש בריש מי שמהך לענין רבים לריכיס לו עיי'] ואיכא אי כימא דבדבר האבד מותר עיי' עלמו בפרהסיא אם איא בלכנה לא הי' רשי' לריך לעעס דרכיס לריכיס לו ור"י ס"ג איס כמובן:

רמ"ש דלין ללמוד להחיר לאבל בפרהסיא אם איא בלכנה מחוימ דהא דרכיס המחורים צמועד אסורים באבל ור"הי דייא אפילו בלכנה אסור יעיס באשרי' פ' מי סהפך גבי היחה מלאכהו ניד אחרים סכחז דמקויה אסרינן באבל לעשות בעלמו אפילו בדבר האבד מעוס שאפסר עיי' אחרים משאיכא בחוהימ דהכל אסורים בעשיית מלאכה יעיס, הן אמה סגוף דבריו מחוימס בעיני הלא גם בחוהימ אפסר עיי' אחרים ככריס

תשובה תמ"ה עוד להגאון הכיל כר"ו :

כברים וכמה הלא חלו אינו דבר האחד אקור גם אמירה
 לנכרי וכמוצואר נקי תקומי ועיכ מטעם דבר האחד שרית
 לה איכ גם בעלמו מותר דליכ גם באצל כימא כן דהא באינו
 דבר האחד אקור עיי אחרים וכיון דעיכ משום דבר האחד
 שרית לה גם הוא עלמו מותר דלידי ולידי אינו אקור רק
 משום שעושין מלאכתו ועיין חוס' זימ' ל' דיה חקום ויש
 לחלק בדומק יהי איך שיהי עכ"פ לריכיס חלו לכוף דאשניו
 ולהטות אזינו לשמוע דברי הראש וליפי' ודאי לייא דאפילו
 בלכעה אקור לאצל עלמו אפילו איא עיי אחרים דפקסו כתיק
 דרשניג ודאי עממא דר' שיסא דדברים המותרים צומע
 אקור באצל אינו משום דבאצל אפטר עיי אחרים רק דהחמירו
 באצל אצל למאי דפקס רמיא קיי שיט כהפוקקים כרשניג
 איכ גם לר' שיסא מותר באצל מה דמותר בחוסימא אס איא
 באחרים כמיש החוס' נרש' מי שפסך דיה רשניג והא דדברים
 המותרים צומע אקורים באצל היינו משום דבאצל אפטר
 עיי אחרים ולא בחוסימא וכאשרי הכיל איב אף דאקרינו באצל
 צפרהקיא היינו רק באפטר בלכעה אצל בלא אפטר שרי
 צפרהקיא כמו בחוסימא דלדידהו אין חילוק כלל בין אצל
 לחוסימא אלא משום דבאצל אפטר עיי אחרים ובחוסימא איא
 ועיין בהשיב משה קיי כיט :

ומה שפקס עמיש דהיכא דמותר בלכעה זינ מותרין
 צפרהקיא וליד לשוחפין בחכות דס לא הוי דבר האחד
 הא למגי' קיי תקליט כל חנות הוי דבר האחד יעיין באר
 שם שמחלק בין חנות לחגר וחנות לא הוי דבר האחד וגם
 למחיל יל צוהפחות כיון שכן דרכם כל השנה וקרא שמו
 עליו גם זה הוי זלוזל אצלום צפרהקיא ומיש דרק מרחן
 ופוכדק חשיב פסידא ולא חנות דהוא רק סכר דיה ועעס
 העלמה עין על פתיחת חנות בחוסימא מהירושלמי שהניא
 הראש' רפי' מיק נראים לעמיד דברים ככוכים וזזה הכני
 מוחס צצרכה יידרו הכאמן דושיח באהבה :

תשובה תמ"ד עוד להגאון הכיל כר"ו :

שליח מאדע יוס ה' לבי הדברים תרלפיק :

כתב כנחר לשון לדיק וייוס א' שנוע זו הגיעני שלקום
 ולא הייתי זקו הצריחה ואחר עד עתה להשיבו ועתה
 הכני לאנדוקטו ולויתי לאי מצחורים להעתיק לו חשו' השיב
 משה אוח באות והכה הוא מוכח שלומה לו לונה פה ועתה
 אביעה מני קדם זענין אשר עסקנו אז ויעיין בחשו' החיס
 אהעיו חיצ סוף קיי קעינ כתב גיכ להחיר באצל צפרהקיא
 עיי עלמו באיח באחרים ובלכעה ושם ימלא גיכ מקום להלדיק
 דברי ואין הזמן מקבים אחי כעת לנח במשפט על כל דבריו
 רק אשר חפסי עמיש דבאצל אפילו עיי אחרים אקור צפרהקיא
 רק מלאכה וקמורה שאם נכשה עיי אחרים אינו צפרהקיא כלל
 דאינו כיכר שהוא מלאכה שלו ועיי השיב ועלתי מנדייתח
 דריש מי שפסך דקהני ומרנילי' שדחו משחגי' עוכת מיש
 שלו ואין מלאכה צפרהקיא יחר מלאכתו מחובר כמוצואר נקי
 רמי' הכה יעיין מעלתו צרשי' שם משחגי' עוכת מיש שלו
 כשהגיע זמנו להשקות השדה שך היו נוהגין כאויח משקה
 כל השדות שצצקעה איש יומו או שנוע אי עכ"ל ומעשה לא
 מיצטיח אס לא הגיע הייס או השנוע שהאצל ישקה כל
 הצקעה רק על איש אחר צודאי מותר להשקות שדה האצל
 כמו אצל ששדוה ציד אחרים באריכות שנוצדים כדרכס צימי
 אצלו כמוצואר נקי שיפ סי"א ואין כאן חסד ומרליח עין
 דהכל יודעים שלא מסר לו מלאכתו צימי האצל כיון שמשקה
 כל השדות ומנהג הטיב כך הוא שעוצד איש יומו וממילא
 אפילו צהגיע יומו של אצל מותר לאחרים להשקות שדהו אס
 הוא דבר האחד ולא הוי צפרהקיא דהא אינו נופורקיס שהייס
 הוא יומו אצל להושיב אחרים בחנוהו וכדומה הכל יודעים
 שהוא עושה מלאכה האצל וגם האמת כן הוא עיין צטוי'
 קיי רמי' שפיר יל דהוי זלוזל אבילות צפרהקיא ונהכי כמי
 מיירי הך דזורעין לו שדה ניכר ושרה העומדת לפשתן ואין
 משס קחיה כלל לדברי' אלא אדרבה קלת ריחיה מדהוכח
 רשי' לפיש כן ולא פירש כפשוטו שהגיע עוכת מיש שלו קאי
 על השדה שהגיע עוכת המיש של השדה ומותרים פועלים
 אחרים להשקותו איז מלאכתו מחובר שהוא צפרהקיא אקור
 אפילו על ידי אחרים אפילו צדבר האחד גני אצל אס לא
 באופן הזה ומעעס שכתנתי וזזה הכני מוחס צצרכה יידרו
 הכאמן דושיח :

לעת כזאת הגיעני נועם מכתבו מיום א' ואחחנן והנה הניח
 ריחא דאצל חמור מחוסימא לענין צפרהקיא מדברי ריעניא
 צמויק י"ב שכתב דהא דשרי רק בלכעה בחוסימא צדבר האחד
 היינו דוקא גני נכדים שהפסקר חוץ לגופו אצל צדבר אצל
 גופו מותר אפילו צפרהקיא ובאצל גני יינו צבור אעיס
 שהפסקר בגופו אפיס גני לכעה הכה גניייוו צבור לא מלאחי
 שם דאצל גני לכעה דוקא אצל מצואר הוא נריש מי שפסך
 ציחיו הפוכים דצמי בלכעה לרשניג והחס גיכ הוי דבר
 האחד בגופו ומי' כי' דאין מלאח דאיה דאצל חמור מחוסימא
 לענין צפרהקיא דהנה סברת הריעניא לחלק בין דבר האחד
 בגופו ואינו אצל בגופו מצואר צדבריו שם דצדבר שגופו ממש
 כפסך ואצל כיון שהפסידו ניכר לא שייך חשש מרליח עין
 שיחשדוהו שנושה מלאכה בחוסימא צדבר שאינו אצל דהא הכל
 רואים שהוא דבר אצל משאיכ בחשש נכדים שהפסקר חוץ
 לגופו ואין הכל יודעים שיס חשש נכדים אקור משום מיע
 שיחשדוהו שאינו דבר אצל ואפיס בלכעה מותר דבלי' דרנבן
 לא אמרינון אפילו בחדרי חדרים אקור ועיין טוי' אויח קיי
 רמי' סקי' [ומגי' סינן שי' סקי' כסס זיי קימן שליו
 ועיין פסקי חוס' עיי דף י"ב] ועיין חוס' מויק ח' ע"ב
 דיה ומנסקן [וחולין מי' דיה ובסוק] ולפי' החינה בחוסימא
 דמותר לעשות דבר אצל בעלמו דאיא באחרים כמיש הראש'
 ואיכ צדבר אצל בגופו ליכא שום חסד משאיכ באצל דאפי'
 דבר האחד אקור בעלמו אס איא עיי אחרים ולהכי כשעושה
 בעלמו דהיינו כשאיא באחרים אפילו צדבר האחד בגופו גני
 לכעה דהוי דאיא למחשדי' שאינו דבר האחד עיי יש לחשדו
 שהוא אפטר באחרים ועושה בעלמו אצל מי' איא בלכעה
 מותר צפרהקיא אפילו בעלמו כשאיא עיי אחרים כמו בחוסימא
 צדבר אצל שחוץ לגופו :

ומה שהניח ריחיה מקיי רמי' דבחנות של שוחפות עם עכויס
 אס כל השנוע עוסקים צימד ובשנת הכני לבדו מותר
 משום דעכויס אדעתח דכפשי' עמיד ובאצל מצואר נקי' שיפ
 קביא דשוחפות בחנות אקור צפרהקיא חלמא אצל חמור לענין
 צפרהקיא כי' דלאו ריחיה הוא דרין זה שצני' רמי' כובע
 מדברי רין ספי' דעיי כמו שליין שם צהגיע ושם אין חלו
 דכין אס מותר לפתוח החנות שהרי שוחפו הוא גוי ולא ישמע
 לנו וכמיש הרין שם רק חלו דכין אס מותר ליקח השכר פן
 ישדוהו בלקחו גם סכר שבה אפילו צהצלעה שהיי' הגוי
 שלמו ועיי אמרינון דליכא מיע דהכל יודעים דהנכרי עמיד
 אדעתח דכפשי' אצל נקי' שיפ באצל קיימי' צני' שוהפין
 ישראליס והוא כובע מירושלמי שהניח הריי' צריש' שם שפסך
 ועיין צרין שם ובציי' קיי שיפ ואקרו מדינא גם לשותף שאינו
 אצל לעשות צפרהקיא ולא משום מיע ועיין בחשו' חוי' קיי
 קין ובחתיס אהעיו חיצ קיי קעינ ואס כן לא מהני מה
 דצניד אדעתח דכפשי' רהלא גם אדעתח דכפשי' אקור לעשות
 יעיין היעצ בכל המקומות וימלא כדברי :

ומה שכתב מעלתו דהאחרונים שנמגי' קיי תקניד סקי' כר"ו
 דצניד מותר עיי עכויס עיכ לא קיל כהראיש דהוא
 סוצר עיכ דאפטר בנכרי לא חשיב אפטר דאיכ בחוסימא ליצעי
 עיי עכויס כמו באצל עיי אחרים וכיון שהס סוצרים ציריד
 צעי' עכויס ומשני ליה אפטר איכ גם בחוסימא ליצעי
 עכויס ועיכ חולקים על הראש' ולעמיד לא דמי להדדי דבחוסימא
 שפיר לא אפטר עיי עכויס דשס האיפור משום מלאכה ואמירה
 לנכרי כמי אקור כמוצואר נקי' חקוני' ועיכ לריכיס חלו
 להחיר משום דבר אצל לכן מחירין לו בעלמו ואף דזה הוי
 חד דרנבן ועיי כברי חרי דרנבן ועיין קיי שי' קיה מי' כיון
 דבאיח עיי כברי ודאי מותר לעשות בעלמו גם באפטר עיי
 כברי כיון דמיס דבר האחד מחירין לו מה שאקור באינו
 דבר האחד מחירין לגמרי' וגם יש לחוש שאם כהיר לו עיי
 כברי צדבר האחד וכאשר לעלמו ילמח מזה מכשול שגס באין
 דבר אצל יעשה עיי נכרי כי יחשוב שאין חילוק ואין איפור
 אמירה לנכרי בחוסימא כיון שהוא עלמו אקור צהגיע ועיין
 צטוי' יוד קיי קיי קיי אס משאיכ צעי' שאיקור מלאכה הוא
 רק משום עיכו' א' שלא יסיח דעת מאבילות כמוצואר צמי' א
 קיי תקניד סקי' וסקי' ועיין צמחיש' שם סקי' ואס
 עושה עיי עכויס לא שייכי הני עעמי דהרי הוא מעוכה צצטלה
 ואינו מקיח דעת ומעוכה צשאר עינויים ולהכי מותר עיי
 עכויס אפילו באינו דבר האחד אפילו צמקוס שנהגו שלא
 לעשות כמוצואר צטוי' סקי' לכן גני אפילו צדבר האחד
 עיי

תשובה תמז

שילית חור ליום די גיום טהנתו תדעיה לפיק:

שוכים לידדי הרב המופלג מלא פלג מהנהג בחקירות כנויה יעקב קטינא נ"י דין ניקה חוקט:

שאלתו אודות איש אחד אשר קבע זמן חסונה על יום ג' היינו יום חתמול כי יעבור וגם הכין לרכי מופה ונאו הנחמהים והדבר נחון מאוד לנשות ההסונה אבל גיום די העבר ממה נחו והם האז והכלה הם בחוך ז' ימי אבילות ואם הכלה ממה נכר אס מותר לכנסה בחוך ז' ימי אבילות: תשובה: הגם שפסוע זעירי לאיקור בכל זאת אשעשע קלת גרית צבוגיי דכחובות דך ג' ימי ואבאר כי ד ה' הטובה עלי:

הנה גם בכחובות קאמר ואנטיא מאי מחמת האוכס כדחתי הרי שהיה פחו אפוי וכו' ומת אביו של חסן או אמה של כלה מכניסין את המה לחדר ואם החסן ואם הכלה לחופה וכו' ועיין בשמיק שערד בזה למה נאדו מאוקמהא ראשונה ומה נפיש נהאי אוקמהא דמה לי אס ההפסד מחמת שר הלכא או מחמת שמת אביו וכו' ולעכיד דהנה קיל הלך דין דברייתא דמכניסין המה לחדר הוא בין באביו של חסן ובין באמה של כלה ובאמה של כלה הטעם משום דמכינה חכשיעין ואם יעבור המועד אין מכין לה ואם כן למה נקט דברייתא דוקא נההן פהו אפוי ועברו טובח וכו' ולא נקט גם בכלה וחכשיעין מוכנים:

וסבור הייתי לומר למיש שיה דיה דליכא דערה בשם הרשניא דלא שריי להכניס לחופה נמה להם מת רק בדאיכא חרתי לריעותא הפסד וליכא דערה להו וכיכ גם מדעת הראיה שם שכתב דאמה של כלה נמי איכא פסידא וכו' ומסיים וחו ליכא נמי דערה להו מלשון נמי משמע דזה עוד טעם שני היך מביענא הפסידא ומדעת הריעביא שם נראה דעיקר משיס פסידא דאיכא דליכא פסידא דמזין בקל ימלא מי שיערה בשבילם נבופו וכראה דזה חליא בשני פירושים שהביא שם דליכא איכא דערה להו פיי לזבוגי והיינו כריעביא דלערה לזבן בנעוה שפיר אפשר למלוה ואיד למיידר ולמזבן כשישאה והיינו כרשניא וראיה דענינן חרווייהו והנה דעה הנ"ל צייד קיי שמייז דענינן דוקא פהו אפוי ועברו טבוח ויינו מזוג אבל אס אחד מהם אינו מוכן אינו רשאי להכניס לחופה וכמו שיסחדל להכין אחד מהם שיסחדל בכל השלטה ויש להכין החיכה לדעת רשניא וראיה היכל דענינן חרתי לריעותא דוקא דליכא מאן דערה ופסידא והכא עכתי יהיה מאן דערה ומשום פסידא לחורא לא שריא אבל לדעת הריעביא דמשום פסידא לחורא שריא קשיא דגם אס יהיה מי שיתן מעוה על יין מאי ראה היא זו שיתן על כל שלשתן ולמה לא החירו משום פסידא דבטר ופת ועיב דגם משום פסידא לא שריא אלא בפסידא דכולהו אבל בפסידא ס' אחד מהם או שנים מהם לא שריא. ולפיז יש לחדש דשיכא דממה אמה של כלה אף דליכא מאן דערה לה וגם איכא פסידא דחכשיעין מייז לא שריא להכניס לחופה אלא איכא גיכ פסידא דחסן שפתו אפוי רק ליכא דערה ליה סגי נחד או נחסן או בכלה אבל פסידא לריי נחרווייהו ואיכ גם נממה אמה של כלה לריי שיהא פחו אפוי ולהכי נקט הנרייתא כן לאשמעינן דין זה: אמנם דעת הסייך שם דאפיי היה פחו אפוי לצד מותר להכניס לחופה איכ ליתא לחיי זה דהא אפיי משום פסידא דאחד מהם שריא ועלה דעמתי לומר דבכשעיני כלה אף שכתבו הראשונים דאיכא חכשיעין כלה שאינם מחקיימים היינו רק שהיא מקושטת בהם ככר כגון לסקוד בשמן המור וכדומה ואם יעבור הזמן אינה מקושטת בזה ועברה הכלה ולא יהיה מי שיכין לה אחרים אבל עכים פסידא ליכא שאינם הולכין לאיצוד סהרי היתה מקושטת בהם ובהניח ואותן חכשיעין שאינן באופן הזה מחקיימין ואיכ לא משכחה פסידא נממה אמה של כלה גבי כלה רק פסידא דחסן שמפסיד הסעודה שהולכה לאיצוד ואף דאיכא דערה ליה היינו לקנות אחרים כשילטריך אבל לא למכור המוכן בלי פסידא וכיון דענינן חרווייהו ליכא דערה וגם פסידא להכי נקט הנרייתא אפיי נממה אמה של כלה פחו אפוי וכו' דהיינו פסידא דחסן ואיש:

אבל הסיך שם לא הכין כן רק דבכשעיני כלה נמי איכא פסידא וכן מצואר בשעי דיה הכליל להריא דאיכא חכשיעין כלה שנפסדים וקשה ככל והנה לדעת הריי לפי

עיי עכוס אס אפסד כרי שלא כלטוך להחיר כלל משום דבר האבד:

רמ"ש מרשניא נחטובה קיי תקיאלשכתב אבד בטיב כחוימז איכ תקטי ציריד למה עיי עכוס בטיב יוחר מותר מחוימז ועיב משום דפרהסיא חמור תונה אכי והלא הביא שם המניא בשם הראיש דבנעשא ומתן דאיכא פרסום החמירו עפי בטיב מצאכל ואיכ מה ראה עייהי מפלהו מפרהסיא דריצ לפרהסיא דאבל ועיין במניא קיי היכל קקיד, וזהו אסיים ואפסוק בפסוקי נחמה. נזכה לראות מקדש מלך וביתו צבוי צרמה, בעיר ד' שונה, ובגאולה אום איני חומה, והיי חור הלכנה כאור החמה, ככפשו ונפש ידירו הנאמן הדושיה צאהבה:

עמדם הקי בלוהם ניקה היכל

תשובה תמז לחלומי אחד ניי.

שילית צ' אויפאלו ה' שנות חרסיא לפיק:

מכתבך קבלתי ומיש זענין אבל חוך יציה שככס בשיק לבית שהיה שם גרית מילה וגם סעודה לבריה מילה והאבל כככס שם להחפלה משום שלא היה מנין במקום אחר ונולד אחד הורה שאקור לו להיות שם ולרייך לילך לביתו ובנואך שמה אמרת שלא יפה הורה הדין עונך שיתר נראה להחיר אפיי לאכול שם ומיז בזה הרבה מחמירי על מלמס אף שמקילין לילך לבתי טרטיאות וקאסינא וקאפעער הויז וכדומה ואיכני מכניס עלמי בזה אבל הכניסה נעם בלי לאכול ולסחור ודאי מותר, אבל צמיש דשנת מחויב לילך נעם דאליכ הוי אבילות דפרסיא והנחת מהא דריח יענ שהיה רגיל בכל שנה לעלות שלישי עלה גם בשנת חוך ז' דאליכ הוי אבילות דפרהסיא יש לרחות דשאני החס שכיכר לכל שבושה משום אבילות אבל כאן אין כיכר לכל שבושה משום אבילות, אך עיין בפיה קיי טליא חות די שהביא בשם חרני פו דאס סכח והלך על סעודה זכר בליל שנת שרי לילך למחמה אפיי על סעודה ברית מילה דאס לא ילך יהיה מילהא צפרהסיא וכיש כאן שכבר היה שם ואמר בפירוש שהולך לביתו משום אבילות ועיין פיה קיי מי דאס אירע לאבל חוך ז' בשנה חיוב לעלות לחורה כגון שאשתו יולדת או יאיל מותר לעלות דאליכ הוי אבילות צפרהסיא עיש ועיין בשערי אפרים להגאון מוהאיז נפחתי שערים שיה סנקטי וענן הדבר פשוט כי יפה הורה והמלמד לא היי מלמד להועיל לבטלו מחפילת לבור על לא דבר לכן קלחתי:

ועיד אשר עוררתי על סחירה המהדר שפקק בשויע צויד קיי שיה כמיס הקורע בחלוק הגזול לא ילא ידי קריעה עיש ובקיי חרמיש בשויע אויח קיה כי כל אלו וכו' או מפני גזל וגניבה צויע הא' בלבד אבל בשאר ימים הכל כשר וכו' המניא סקטי שם זה דעת הרמבי"ם דפקק כשמואל דצויע שני כיון דהוי דרבנן מותר הגזול אפיז דהוי מהציע והלא מותר קריעה גיכ לא הוי רק דרבנן ואעפייכ ליי דיח קריעה בחלוק הגזול משום דהוי מהציע, הנה דבר זה לאו חדיה הוא וכבר הקי כן רבים ועמדו בנחירה זו דשויע ואכי הייתי רגיל לומר דלקימ עיד פשוט משום דקריעה הוי מדברי קבלה לכן הוי כדיה כחשיכ עויז אויח קיי חרפיז עיש:

אמנם בלחיה כיל לחלק דעם בקריעה עושה העברה עם המלוה גופא דהיינו שקורע חלוק של חציו וסכה בחטא עיין ציק דקיה וזהו כיצ מודים דבדרבנן נמי סייך מהציע אבל צנוטל לולב גזול עם מלות נעילה אינו עושה ענייה דאפיי מקיים מלות והסיב יכול ליטלו דהא יולאין צויע שני גם בשאלו בזה אמרינן במלוה דרבנן ליש מהציע ואיש:

רשניות כיל דקריעה אינו מלוה דרבנן שבזרו אטו דאוי לכן גם במלוה דרבנן סייך מהציע אבל לולב במדינה שבעה הוא זכר למקדש שהוא דאורייתא כמצואר בטובה דמיא ולענין מהציע קיל דלא בזרו אטו דאוי דבדאורייתא גזול פסול בלחיה משום דאינו לכס ואפיי שאול נמי פסול והא דלא בזרו דבדרי רבנן כיו משום דאוי ככר תירלו חוקי וראשונים ריש לולב הגזול לכן דרבנן אינו פסול משום מהציע והיינו דאחר מחוך שיולא נשאול ולא בזרו משום לכס יולא צנוטל ולא בזרו משום מהציע כיון דבדאוי פסול בלי מהציע משום שאינו לכס ואיש, והנני חותם בצרכה מרובה דרך:

עמדם הקי בלוהם ניקה היכל

מה שהזכירנו מעט הרחיק דמכרסין לחופה אפי' ליכא פסידא ואין חילוק בין איכא פסידא ובין ליכא פסידא אלא דנאכא פסידא כוהג טעמא ימי משעה זרישא ונליכא פסידא כוהג טעמא ימי חזילות זרישא י"ל בפסיעות דרוקא ועוס פסידא דקעורה טעמין לכל טעמא ימי המשעה כוהג ימי משעה זרישא אצל הכספין כלם אוחן שאינם מחיימין אינם רק ליום המחנה ושאר הכספין שהם לכל טעמים יום עיין זרישא ודן על ואין מוכימין הכספין וכו' הם מחיימין ואיכו כוהג בטעמא ימי המשעה זרישא ופסידא כקמ פסח אפי' דוקא דאף צעמא חמה של כלה ימי אס לא ינהוג טעמא ימי המשעה זרישא יפסדו לרכי קעורה ולהכי כוהג ימי משעה זרישא ואפי' אבר כנר חלק עליו האשרי והכי קמיינן להלכא נס' טעמא קי כרישא ואיכ ליל כניל, לכן כיל דנר חדש דאף דהחירו אכילות כדי שלא לאחר הכיסוף ונס לדחות אכילות מעליו ונס החירו לנעול צעילת מלוא קודם קצורה חמה כפי רש"י וחוס' ואף שלא היה זיוס ד' ואיכ לא חסו לתקנס דכיסה זרי' ועוס טעמא צחולים ימי זה דוקא צעירה ליה והכין לרכי קעורה דאיכא שקדו אצל אס לא פכין לרכי קעורה דליכא שקדו לא החירו לו לסכניס לחופה קודם קצורה צלי קעורה רק ימין עד אחר אכילות ומאחרין הכיסוף והנעילה כדי שיהיה פורה בקעורה גי' ולא יצטעף צמחה אמה של כלם דודאי יהיה לחתן אחיכ מי שימרה בטעמא אלא אפי' צמח אצו של חתן נמי אפשר דיהי לוי אחיכ מי שימרה בטעמא דאחו צמחניס שאין לסס אז מי ליכא תקנה שקדו אלא דנמח אצו שריא להכניס לחופה דילמא לא יהי לו אחיכ מי שימרה בטעמא ואיכ שפיר נקט הצריח דוקא פתי שיהי פסח אפי' דאפי' צמחה חמה של כלה לריכין דוקא פתי אפיה נמי דאפיו הכנה דתכטיי כלה סיינו מתיירס איסור אכילות ואכילות ימי לה סיינו מתיירס להכניס לחופה ועוס שקדו והנה חוס' דיה איספכווא הק' למה ועוס קעורה עוקרין שני ימי ומעוס סכנה לא עוקרין רק יום אחד וחילוו דנעולה מספר סכיה ואי עקרין שני ימים אחי להשכח אצל חוכס פס לנא לא סכיה עיי"ש ואכי כהצתי בחידושי כתובות כיון דהא עקרינן שני ימים עפמי הסכנה הוא רק כדי לקיים תקנה שקדו צמחה עכ"ס כפי מה שאפשר ולא לקיים תקנה טעמא צחולים וכמיש רש"י לעיל ועיין בפסי' לעיל וצמיש איכ היכא דיש לחוש טעמי אימור הכיסוף אין לא יהיה קעורה כלל איכ אדרבה טוב יותר להקדים הכיסוף ולא ימרה בקעורה רק יום אחד משלא יהיה קעורה כלל עיין עליו אונס כ"ז אי הא דלא עקרינן ז' ימים הוא ועוס שקדו ולא מעוס טעמא צחולים אצל אס הא דלא עקרינן הוא מעוס טעמא צחולים דאיכו דומה משתהה יום אחד למשתהה שני ימים כדאיחא צירושלמי ליחא לחיולי וילי כתיבון חוס':

והנה איכא דתקנה שקדו הוי רק עפל לתקנה טעמא צחולים כנראה מפסיעות לשון הרין ריש כחוצות עיכ הא דלא עקרינן שני ימים הוא מעוס טעמא צחולים דאי ליכא צמח מעוס טעמא צחולים ליש לחוש לשקדו כלל ועיין בראשונים ושיי לעיל אונס למיש דתקנה שקדו אלים יותר מתקנה טעמא צחולים רק דמעוס זה לא היה לריך להיות דוקא הכיסוף אין זיוס ד' ויען דלריך לקצוץ יום מעוס טעמא צחולים קצוץ ד' מעוס שקדו ולא יום אחר שפיר י"ל דמעוס טעמא צחולים הוי עקרינן גס שני ימים מעוס טעמא צחולים שקדו לא עקרינן ושפיר י"ל כתיבון הכיל:

והנה איש דנצטויה קמא הוי קיל דשקדו עפל לטעמא צחולים ואיכ הא דלא עקרינן שני ימים הוא עכ"ס מותר בפסי' מחמת האונס רק באונס דלא סכיה ואצטעף מלי מחמת האונס כדתיחא דומה מוכח דשקדו עדיף מעיז וכמיש דרוקא צמח אפיו מכניסין לחופה אס נעשו אילים אצל זלזלי לא ועל טעמא צחולים לא חיישינן ואיכ שפיר י"ל דהא דלא עקרינן שני ימים הוא מעוס שקדו ולא מעוס טעמא צחולים ושפיר י"ל כתיבון הכיל ולא כתיבון חוס' ואיכ אפי' באונס קעורה דסכיה נמי ניסה צמחי ושסיר קאמר ואצטעף ומיוטז קוטי' טעמ:

עדיף ען טעמא צחולים ועוס אונס קעורה מותר בפסי' אפילו סכיה:

ויובן גס ימי חוס' דיה נועל קודם טיקצר העמ אצל לאחר טקצר לא וכו' וכראה מדנדיהם טנאל לייטז איזה קוטי' זמני ולא לפסוק דין דאס לפסוק הדין היה להס לוער נראה דהיינו דוקא קודם טיקצר וכו' ולפי האמור ככונ דהרי סגמי נא לדקדק דשקדו עדיף טעמא צחולים ואי כימח דמותר בצעילת מלוא אחר קצורה איכ לא מוכח מידי דילמא צמחה איכו נועל צעילת מלוא עד ליל ה' ואף סכחז הרין לעיל דמי סככס זמן מרובה לא הטריחו אוחו חכמים להמתין בצעילה עד ליל ה' היינו צעלמא היכא שמוחר בתשמיש אצל כאן שאסוד רק שחכמים החירו לו צעילה מלוא לא החירו רק צליל ה' ועי' חוס' דמיכ נועל קודם טקצר דלאחר טקצר אסור ואיכו ממתין עד ליל ה' ועיכ לא חסו לטעמא צחולים ולשקדו חסו דנצטוץ פסח אפיו וכו' ואיכ שפיר עציא ראיס דשקדו עדיף טעמי:

וברשי דיה ופורט כחז ויקצרו חת המה מיד דכיון דחל עליו חתונס הוי לגבי כרגל ולא אחיא אכילות וחייל וכוהג טעמא ימי המשעה וכו' והוא פלל ואין לו זיאר כלל מה נתינת טעמא הוא זה דכיון דחל חתונה הוי כרגל ולא חיייל אכילות אחא דנעול צעילת מלוא ופורט ויקצרו חת המה מיד והלא זה הוא רק נתינת טעמא על טעמא ז' ימי משעה חחילה והיה לריך רש"י לליין על וכוהג טעמא ימי המשעה וכו' וכל ואקדים דברי חוס' דיה ונעול וכו' קודם טיקצר המה אצל לאחר טקצר לא כדאמרינן בקמוץ דבר טעמא כוהג ודייק לה וכו' והוא פלל דילמא לעולם מותר לנעול צעילת מלוא גס אחר טקצר המה ואף דדבר טעמא כוהג ימי צעילת מלוא החירו וכראה דזה קוטי' ליה למחשביא ועיין מה שהאריך בפירוט דבריהם, ולעזר דבריהם נמשכו עד קמ"ד דמסקו דהכא איחא לומר דכל אוחן הימים הוא יסן וכו' הוא מעוס דס צחולים ועיכ דפורט מעוס אכילות או מעוס אכילות ואיכ עיכ מוכח דהפי' נועל צעילת מלוא הוא קודם טקצר המה דהא צצריחא קחני שני דיכיס אחד להיתר דמותר לנעול צעילת מלוא ושני לאיסור דמחויז לפרוט מיד ואיכ צעלמא אי פורט מעוס דס צחולים י"ל דהא דקחני ופורט אשגירא ליסנא דכל הסיס הוא דקחני נועל צעילת מלוא ופורט או שהוא כדי לחת טעמא למה בטעמא ימי משעה יסן בין אכסיס דדבר טעמא צחולים כוהג כרז ושמאל וחחן דומה לגמרי למועד והקדים דהטעמא מעוס דס צחולים דקילא ליה וכדעת הרמיה שצאשרי אצל כיון דעיכ איכו פורט מעוס דס צחולים דהרי דייקין מיה דדבר טעמא צחולים כוהג ואיירי צמחה ען או צמח סכסח אלמנה או לפי משנה ראשונה כמיש מהרש"א הקסי למה קחני ופורט כלל לא הריל למחני רק ונעול צעילת מלוא ועיכ דהא גופא אחי לאשמעינן דלא שריא רק צעילת מלוא ולא אחיכ ותקטי' הא מקיפא שמעינן דקחני וכל אוחן הימים וכו' אך ז"ל דמקיפא לא שמעינן דאסור בתשמיש רק באכילות אצל באכילות הויא דמותר גס אחר צעילת מלוא דהרי החמירו באכילות יותר מאכילות כמיש חוס' ואשמעינן ופורט דגס באכילות לא החירו רק צעילת מלוא ולא יותר ואיכ שפיר מוכח דהאי ונעול צעילת מלוא היינו קודם טקצר המה מדקחני ופורט וכוהג חוס' שפיר כמזנ:

ובזה יחא ימי ודייק לה וכו' שהוא שפת יתר דמה כפימ מתיכא דייק לה כיון דעיכ דבר של לנעה כוהג עיכ אין הפירוט אחר טקצר המה ולפמיש איש דמהא דדבר טעמא צחולים כוהג איכו מוכח כלל כקוטי' הכיל דילמא ימי צעילת מלוא החירו אצל מהא דדייק לה דקחני כל אוחן הימים שפיר מוכח דהפי' קודם טקצר דאי לאחר טקצר למה קחני ופורט הלל מכל אוחן הימים ידעינן דאסור בתשמיש אחר צעילה מלוא ועל זה כתבו מיהו מרישא לא מלי להידק דאי לאו קיפא הויא דרישא מייירי אחר טקצר וככיל ועי' הקי' הלל גס מקיפא איכו מוכח דנעילת מלוא אסור באכילות רק שאר השמיש וזה מוכח גס מרישא מדקחני ופורט ותי' דזרישא הויא מעוס דס צחולים אצל צקיפא איחא לפרט דגס צחולים וכמיש חוס' ועיכ מעוס אכילות והסתחא כיון דמוכח מקיפא דמעוס אכילות אסור בתשמיש וגס דמייירי כאן היכא דליכא מעוס דס צחולים טוב שפיר מוכח דרישא מייירי קודם טקצר מדקחני ופורט וממילא מוכח מרישא דאחר טקצר אפי' צעילת מלוא חסור מדקטו נועל צעילת מלוא נקודם טקצר:

אך הא גופא קסיא כיון דגס באכילות לא החירו לו רק צעילת מלוא ופורט אחיכ עיכ דגס באכילות אסור בתשמיש

ובדרך אחר כ"ל דהנה הרין הק' נטס הרמזין לרעה הגאון שקוצר מהו צנגל חטים שאינו כוהג אזילות צויעס אחרון עולה לו למכין יען שהוא מדרבנן איב ימי סעשה יעלו כיון שהם מדרבנן ותינן דהתם מקיים אזילות נשאר ימים אצל הכא אם אהה אומר יעלו כמלא שלא קיים מלוח אזילות כלל וליכא למימר דיוס אחרון יעלה לו דמיס יוס אחרון משאר ימים ע"ש מצואר דהיכא דליכא קצרה לחלק צין הימים להחיר צוה ולאקור צוה לריך להטווח דליכא דלא להוי מילתא דרבנן כהלכתא צלא טעמא ועיין כעין קצרה זו צמיא סיי תקפיה נטס גבהות מהרמ"פ ועיין צרין יומא פ"ג דשוחטין לחולה ט"ס צו סכנה נצנה אף דסוה איקור סקילה ואין מליכילין אוחו ככלה מפכי טפוז לעצור איקור חמור פצס אמה מלעצור איקור קל הרצה פעמים דצנלה עובר על כל כוזה ט"ס ומענה לפי העצואר מפסמות לשון חוקי דכתבו דלאחר שנקצר אקור צעילה מלוח והצילו רחיה מדרבנן דצו צנלכעה כוהג מטעם דאין קצרה לחלק להחיר צעילה מלוח יותר משאר צעילות דליכא אין רחיה כלל ועיין באחרונים טעמא צוה ולפי' איש הטעם שהקילו יותר באכילות דאורייתא מצאצילות דרבנן דאם נחיר צעילות מלוח מצאצילות עביה אמה לריך להחיר כל חטמים של ז' ימי אזילות דאם לאו יחזי כחוכא דמיס צעילה מלוח משאיב באכילות אין אנו לריכין להחיר רק צעילה מלוח ופורט אהיב ואין צוה חוכא דקוצרין המה מיד אחר צעילה מלוח וטוב אין כאן אכילות רק אזילות או כיון שמתילין עליו לקצרו מיד עמילא אקור נחטמים ואיב אין כאן חוכא מה שהיה מותר עעיקרא צעילה מלוח יען שלא היה מוטל עליו לקצרו וכעמילא וי"ל דזה כונה נכ"י צמיס ופורט ויקצרו אה העה מיד טעמא דהי עליו לצייל ולפי' איש דרש"י כהן טעם שאין זה חוכא מה שהחירו צעילה מלוח ולא שאר צעילות כי ויקצרו אה העה מיד וספיר יס קצרה לחלק ציניהם ואי"ש, ולהכי ספיר מקילין באכילות דאורייתא פ"א יותר משקל באצילות דרבנן הרצה פעמים אמכס כל זה אם איב לפרוט מטוס דס צחולים כמו למשכה ראשונה או צמויע ונחור שכשא אלמנה אצל אם היה הדין לריך לפרוט מטוס דס צחולים איב גם באצילות לא היו לריכין להחיר יותר מצעילה מלוח ולא היה צוה חוכא דמיס צעילה מלוח משאר חטמים שהרי אקורה אחיב נחטמים מטוס דס צחולים איב לא היה קצרה להחמיר באצילות יותר מצאכילות וזה שכתבו חוקי והטעם שהקדענו דמיירי כאן צאופן שא"ל לפרוט מטוס דס צחולים איש מה שאנו מקילין באכילות דאורייתא מצאצילות דרבנן ומהיב שכחנתי, והצילו רחיה לקצרה זו מיד דהוי אכעילה הסנדל וכו' שאקרו אחיב כשנוהג נצנה ימי אזילות ולא אמרינן כיון דמי' משחה דרבנן יעלה יוס אחרון עכ"פ כקוסי' הרין מטוס דמיס יוס אחרון משאר ימים כתי' והי' דכוותיה יס חילוק זה צין אכילות לאצילות וכ"ל ודייקי למקטק כעילה סנדל וכפי"ה מטה ועטיפה ראש מטוס דנחטמים לא קשה טעילו ימי המשחה דהא צנגל כתי' אינו עולה שיהיה מותר אחיב נצנה ימי אצל נחטמים איש טענה צנגל דצרים טענלכעה אצל מהנהו קטיה טעילו כמו יועס אחרון ואי"ש :

ובמהרש"א הק' לרעה הרמיה טעמא דמיס דאפי' לריי דסם צחולים דקיל באצילות הוא יסן צין האכסים איב מלי קאחר מקייב ליה לריי דילמא מטוס דס צחולים הוא פורט וכמטעם אחרונה ונקדים קוסי' מהרש"א אהא דקאמר הוא יסן צין האכסים מטוס דאצילות דהכא קי"ל ליה אה איה ציה כתי' מטוס דס צחולים דלא קי"ל ליה, וכ"ל דהנה מצואר צמ"ש ורין צמיגיא דהפירוש ואין מוכעין חכמי' מן הכלה וכו' היינו אפי' חוך נצנה ימי אזילות חוך שלטים לחופתה מטוס דאז עיקר טעמה חתן וכלה ולריכה שלא חנוול עלמה וכו' עיי"ש ומצואר צויד סיי ספ"א סיי דקישוע ורחילה סוין חוך מנצי צוגרות שלא נשאה עיי"ש ואיב כלה צחוך ל' לחופתה מוחרה נתי צחילה חוך נצנה ימי אצלה ואיב איב לפרוט מטוס דס צחולים רק נצנה ימים ואחיב יכולה לטבול אפי' נצנה ימי אזילות ואין כאן איקור חטמים מטוס דס צחולים רק מטוס אזילות ועיין צ"י ועיין באשר"י ט"ס רולים ללמוד מלאן דמי' טעם לו מה צנגל כיון טענה ימי רגל חמילה דמי' להכא וקילא ליה הוא יסן צין האכסים וכו' ועיי"ש מה שרימה ויס לפסק דצרי :

חטמים ורחיה לזה דאיב הויל נגמי למימר דקילוחא דהכא מטוס דהיא מוחרה להתקטט אפי' חוך ז' ימי אזילות ככל וקולא זו שייך אפי' באצילות רידיה דנעמיקא אקורה צוס כדאמרינן לקטן צברייתא והיינו באפי' והכא אדרבה באפי' מוחרה שלא חתכה כמיס הראש אלא ודאי דמטי מלי שלא חז לעכין זה אזילות לא יקל דצרים שחל צהם אזילות אלא דקילוחא יהיה כך דיקל נחטמים נצנה ימי אזילות דליה ציה מטוס דס צחולים כיון טענה נהג צו איקור נצנה ימי עשה ויחשוב שהיה רחוי להחיר לו חטמים מטוס ימי המשחה ומעמה ניסולין טעה עיקר טעמה חתן וכלה אלא מטוס דצלאיה לריך לפרוט מטוס דס צחולים אקרוהו גם מטוס אזילות ואיב כמו טעמא אחיב אזילות שלא נהג צ"י ימי משחה כן יסלים טעמה ימי משחה נחיר חטמים שלא נהג צ"י ימי משחה כיון דעדיין זמן טעמה חתן וכלה עד שלטים לחופה ולהכי צ"י ימי אזילות הוא יסן צין האכסים וכיון שכן אי שריה ליה נצנה ימי המשחה להחמיר יקיל ויחמיר כיון דנצנה ימי אזילות אקור להחמיר ועכסיו מותר יקל צעיקו ויחשוב דס צחולים קיל וגם דצרים טענלכעה נצנה ימי המשחה קיל ויצעול ולכן גם אז אקור להחמיר ויסן צין האכסים משאיב צנגל דצמי אזילות שאחר הרגל איב להסלים טעמה חטמים דהא אין טעמה הרגל נחטמים כשמתה ניסולין וגם כזר עבר זמנו דלאו רגל רידיה הוא רק של כל העולם ועבר זמנו ואיב אז מותר להחמיר ומיילא ליכא למטעי גם צמי הרגל דחטמים של ימי הרגל קיל כיון דמותר להחמיר דהא גם אחיב מותרים להחמיר צמי אצל וספיר אין לריך שיהיה יסן צין האכסים, ולפי"ז מחרון ספיר קוסי' מהרש"א דצמי אזילות ליכא מטוס דס צחולים וצמי המשחה דאיב מטוס דס צחולים דמי' אה ימ אס נחיר לו להחמיר יסיה קילא ליה ולהכי כל אוחן סיעים הוא יסן וכו' וכמ"ש :

ועיין צמוי' סיי של"ט דאף דמי' רגל עולים למכין שלטים כיון טענה צהם גיהון והספורת אף דצלאו אצל כוהג מטוס רגל מי' עולה מי' נחחן ימי משחה איב עולים כיון טעמה צמיהון והספורת איב אף אה הוא אצל צנגל טענה גיהון והספורת מי' אינה עולה למכין שלטים דהא לא היס אקור צו משחה אצל כלל רק ממתה הרגל עיי"ש ולפי"ז ספיר עסייע לריי דאי צמי המשחה אין החטמים אקור מטוס אזילות רק מטוס דס צחולים איב כתי' דצמי המשחה הייחוד אקור מטוס דס צחולים אצל נצנה ימי אזילות אע"פ אקור אה כל החטם דקילא ליה מטוס טכזר כוהג צו איקור נצנה ימי המשחה והיחיה אס יס אז איקור גם מטוס אזילות אף דאקור גם מטוס דס צחולים גיב ספיר יכול למטעי דעלה לו אצל אינימא דלא כריי ואין דצרים טענלכעה כוהג איב אינו אקור מטוס אזילות כלל רק מטוס דס צחולים איב ליכא למטעי כלל טעלו לו ולמה אקור הייחוד נצנה ימי אזילות ואלא דאקור דצרים טענלכעה וי"ל כ"ל וספיר מקייב ליה לריי :

ובאופן שכי כל להיפוך דנצנה ימי המשחה כיון דגם צלא דס צחולים אקור נחטמים מטוס אזילות כגון צמויע ונחור שכשא אלמנה וסס ספיר יסן צין האכסים באצילות דהכא ומטוס דקילא ליה ומטעם שכתב הראש ולהכי גם נכושא צחולה לריך לפרוט מטוס דס צחולים כתי' אקרוהו ליסן צמיהוד רק צין האכסים כדי שיהיה ניכר שאקור נחטמים גם מטוס אזילות ויוסיף צמרישות מטוס אזילות כדי שיקיים גם אזילות טעמא לקיים דצרים טענלכעה ועיין צ"י של"ט דפסק צמויע כמעצין דאם אינו כוהג איקור צנגל נחחן ל' אזילות יותר ממה שאקור ממתה הרגל אינו עולה לו למכין ל' עיי"ש והי' כיון טעמא צ"י ימי משחה לנהוג אזילות דצרים טענלכעה לריך ליסן צין האכסים כיון דנעמיקא צוס מקוס ממתה אזילות דכאן לריך ליסן צין האכסים צאינו צחולה כ"ל ומיילא גם צ"י ימי אזילות יסן צין האכסים דאם נחיר לו יבא לסקל כיון דליכא אי' דס צחולים כ"ל צדיצור הקדום כיון דצ"י ימי המשחה היה אקור להחמיר ועכסיו מותר אצל נצנה ימי משחה לו להכניס לחופה ולצעול ולדרוח אזילות מעליו אינו עיקל מלד זה רק צ"י ימי המשחה יען סרוהס דטעמה ניסולין אלים מצאצילות אצל לא באצילות שאחיב טדוועס לנמרי' לרגל רק מטעם הכ"ל יקל ויפוש קוסי' ראשונה של מהרש"א הצמחי צמ"י :

אמנם החינה אס הוא יסן צין האכסים נצנה ימי המשחה גם מטוס אזילות ספיר יל דיטעה ויקל צ"י ימי אזילות אס נחיר לו הייחוד אצל אינימא דאין דצו טענלכעה כוהג ואקור רק מטוס כדה דהיינו דס צחולים מהי' יקיל

זו ימי חזילות יותר עזיבות דעלמא אחר הרגל אקוס היחר ייחוד יען טהיה אקור זייחוד זז ימי עשהה הלא אז לא היה אקור אקוס חזילות רק אקוס דס בחוליס ומכדה לחזלות לא נצירי אכטי ועכיה דגס אקור אקוס חזילות גיב וספיר אחי למעטי וספיר עסייע ליה לריי ומיוטז הרפיה :

ושלישית כל למעט טויז קיי עמיצ דאס אירע אזל לחתן אחר החופה קודם שנעל יכול לנטוג חזילות החילה ואח"כ ימי העשהה כדי להרויח טעמים של זי יע"ס דהא דכונה ימי עשהה החילה הוא לפונתו ויכול לומר אי אפטי בחקנה חכמים עיי"ט והקטי איכ למה הכא כונה ימי עשהה נרישא הא אס ינהוג חזילות נרישא ירויה היחר הטעמים של שנעה ימים אחוונים וליל דנאעה הפירוש רק אס רולה ולפי' לא דמי לנגל דברגל ודאי לא יקל כיון שאינו רשאי לנהוג חזילות ברגל רק אח"כ אזל כאן כיון דאס היה רולה הים כונה חזילות נרישא ואפיה סחירו סכונג שנעה ימי עשהה נרישא אס רולה ואח"כ חזילות לכן קילא ליה ויען זין האכטיס ועמילא כיון דאקור ייחוד בחזוונים אקרו גס נראשונים אף טיש זז אקור דס בחוליס דלא יבא להקל אקוס זה הואיל ואקור ייחוד נראשונים עוחר ובאחרונים אקור יחשוב נראשונים שאינו מלד אקור כדה רק אקוס חזילות וקילא ליה אקוס טהס שנעה ימי עשהה אמנס החיכה אי דבר שנלכעה כונה יס למענה זזה אזל אס אין דבר שנלכעה כונה רק אקוס דס בחוליס אין כאן טענה וספיר עסייע ליי לריי ואי"ס **ויותר** כל על דרך זה לייטז דעה הרעיה רהא דקילא ליה כאן זז ימי חזילות הוא אטעס סכנחתי יען טהיה יכול להקדים החזילות ואפיה עוחר לאחרו ולהכי קילא ליה אס הטעס טעוחר להקדים אינו להרויח הטעמים של שנעה ימים רק להרויח הטעמים שנענה ימי עשהה שלא ינהוג זזה גס דברים שנלכעה ומענה אי כיחא דדבר שנלכעה אינו כונה ופורט אקוס דס בחוליס לא היה רשאי לאחר העשהה ולנהוג ימי חזילות החילה שנלאיה אקור בהטעמים אקוס דס בחוליס ואיכ יכול לנהוג ימי העשהה החילה ואין היזק צויה סכונה דבר שנלכעה שנענה ימי עשהה טהרי גס מי שאינו אזל כונה אז אקור הטעמים שנענה ימי עשהה אקוס דס בחוליס ואיכ צויה טעקדים ימי עשהה לא קילא כלל ולמה יען זין אכטיס אלא ודאי דמיירי צאופן דליכא אקוס דס בחוליס ועיכ פורט אקוס חזילות ומוכח ספיר דאסייע ליי לריי ואי"ס **ומה** טכיל עור לייטז דעה הרעיה דעוחר באשרי דמטויה דס בחוליס קילא אקוס דהחירו לגמור ביאחו והנה כדה דף קיה פריך אלא מענה בעל כפס לא יגמור ביאחו ומטני איכ לכו כוקפו ופורט והק' באשרי טס על הראנד ספסק דמוחיז לפרוט באבר מה איכ עה כוהנים לה דקאחר הא עכיה לריך לנעול בעילה מלוה עיש והיכ דק' קוסיי זו עאי פריך לא יגמור ביאחו איכ נשאריו הנחוליס ועיין עור אהיע קיי קיה דצוקף ביאה טוחהין דס בחוליס ואיכ זשוס פעס לא יהיה רשאי לגמור ביאחו לכן פי' הראש דמוחר לפרוט באבר חי וזה פי' טהחירו לו לגמור ביאחו עיי"ט ולפי דבריו שלא ינעול עוד אלא ופורט קאי אהיתירא טוחר לפרוט באבר חי והנה הטעס דמוחר לפרוט באבר חי הוא אקוס דאיכ לכו כוקפו ופורט וזה שייך דגס בחוליס דאס לא נהיר לו לפרוט באבר חי לכו כוקפו ולא ינעול זשוס אופן אזל כאן באבר דהחירו לו בעילה מלוה באכיות כדי שיחול עליו חכונה וטענה ניטואין ועיין זשימ ועשלימ ודאי דאקור לפרוט באבר חי דגס אס לא ינעול ענה גמר ביאה ינעול אחר חזילות ובלאהיכ ליש לכו כוקפו דטס יחוש עמא פרסה כדה טחמיו כיון שנאכר לו אקוס זה לפרוט באבר חי אזל כאן אס נאקור לו אקוס חזילות לפרוט באבר חי עאי לכו כוקפו שייך זזה ולכן החכים לפרט ופורט ויקדו אה החמ מיד לומר דאין פירש ופירש כמו בעלמא להחירא דמוחר לפרוט באבר חי אלא לאיקורה שאינו רשאי לנעול עוד וכיון שאקור לגמור ביאחו דהיינו לפרוט באבר חי לא קילא ליי דס בחוליס ואיכ אי דבר שנלכעה אינו כונה היה מוחר לישן ענה זייחוד אלא ודאי דמיירי נמקוס דליכא אקוס דס בחוליס ולהכי יען זין האכטיס אקוס חזילות וכריי ואי"ס :

ובישוב קוסיי ראשונה ניל דהנה קייל אין זייד יכול לנעול דברי זייד חצירו אחיכ גדול ממנו בחכמה וצמחין אפיי בעל הטעס עיין צקוניי דלעיל ואיכ לפי חכמה ראשונה דלא היה לריך לפרוט אקוס דס בחוליס ודאי היה לריך לישן זין האכטיס בחזילות דהכא אקוס דקילא ליה זין האכטיס אקוס חזילות וכריי ואי"ס :

ועמילא אפיי לעטנה אחרונה דלריך לפרוט אקוס דס בחוליס ולא קילא ליה ובעל הטעס מיע חקנה ראשונה נמקומה עומדת ופוח יען זין האכטיס וכוי ועיין טויז קייטן עמיצ סקיי ובהגהות מהרש"ט טס :

ובתוס' דיה אזל כהצו וריח ריל דצאין לו זכיס אפילו לנעול טרי הוך שלושים אחר שנעה אקוס פויר והק' הוס' עליו מן מקי טעוחר. וכל דהנה קיל קיל שאינו עקיים פויר אחיכ יס לו זן וצו ולפי' יל דאף ריח מודה צאין לו זכיס כלל לא קטנים ולא גדולים אקור לישא הוך למיד אקוס פויר כריי אלא דאס יס לו זכוח קטניה דמוחר נישא אלא דלנעול אקור אס קיים פויר אזל בלא קיים פויר דהיינו שאין לו זכיס זכרים עוחר לנעול גיב זכחי אקוס פויר כיון דכבר נהנה חזילות לדחות זכישואין עפמי פרכסה זכיס קטנים אף דבני מלוה פויר הנעילה אקורה אף שנחנה חזילות לדחות אזל אקוס מלוה פויר טרי לנעול זכחי שנחנה חזילות להדחות ולא קסה מעמי טעוחר דטס מיירי שאין לו לא זכיס ולא זכוח כלל קטנים ולא נחנה חזילות לדחות אז לא דחי' אקוס פויר :

ובדיבור זה כהצו וכראה דיש לו זכיס קטנים טרי לישא ואפיי הוא כמי חזילה וכוי ואע"פ שאפשר באחרת וכראה הטעס כמיס הרשבי"א זקידושין דקיה דקידושין לא הוי חז לאחריכי יען שנאכרה עליהם אקוס אשה איס דהא כיון דחפלה צאיש הזה אינה חפלה באחרים עיי"ט ועיין מהרש"ט אהיע קיי קייטן והיכ דכוותיה כיון טחפן זז לא ישא אחרת ולא יהיה מי שיפרנס זכוי הקטנים ולכן טרי אקוס חקנחא דזכיס אזל צאין לו זכיס ודאי אס אי אפשר באחרת עוחר אף טהיה חזילה אקוס פויר אף טהיה אינה מלווה אקוס חקנחא דידיה כמו טעוחר אקוס חקנחא דזכיס אזל באפשר באחרת לא טריא זיהא חזילה דאי אקוס טרוולה זז לא ישא אחרת זיל דהא רק חקנחא דידיה הוא ואס הוא אינו חפן בחקנחו מה אכפה לנו :

ובתוס' דיה כגון הקי' למה לא מוקי ריח זכפר, וכל דכבר סבאחי לעיל דעה הסיך דבאחד מהס מוכן כגון פחו אפוי מוחר להכניס לחופה וכראה דיה אס הכל מוכן ואיכא פסידא צמד מהס ולא צאיכ נמי מוחר להכניס לחופה דעיש וכיכ מלשון הצנייחה מדנקט וייוו עזוב דשוב אינו מתקיים ולא קקט פמה וצמר צאופן שאינו מתקיימין וכתי דפמח יל דהכל אינו מתקיים אזל פח ודאי מתקיים אלא ודאי דנפסידא דחד מיפיהו נמי טרי להכניס לחופה ולפי' אי הוי ריח מוקי לה זכפר הויא דמטויה עוקי לה זכפר דכולהי לא מזדבני ובעינן דוקא פסידא דכולהי וכדעה הנ"ח הנ"ל להכי מוקי נחמן מים על גבי זמר לומר דדוקא צמר למודא לא מזדבנ כיון טחנן עליו מים אזל פח ויין מזדבני ואפיה טרי דמטוס פסידא דחד מיניהו נמי טרי להכניס לחופה ואחי ספיר :

ובתוס' דיה אזל הקי' לכו וטמואל דהטעמים שנעה של שנעה ימי חזילות רשות הקטי' להו זכייחא דהכא וכוי ותי' דמלגני זין חתן למועד וצנה אזל קסה דכל אופן הימים משמע אפיי שנעה, וכל דלכאורה קסה עאי אקטו חוקי דילמא רב וטמואל מוקי לה אקוס דס בחוליס כמטנה אחרונה וכטיטת הרמיה דגס דס בחוליס קילא ליה ולהכי יען זין האכטיס וחי כמטייל דבימי חזילות יכולה לנעול ואין כאן אקור אקוס דס בחוליס מיע זימי חזילות ספיר אקורה בהטעמים גס לכו וטמואל ועיין מהרש"ט, וכראה דהוק' סברי דהא דאחריכן חזילות דהכא קילא ליה אקוס טהחירו לו להכניס לחופה ולדחות חזילות מעליו היינו רק חזילות דברים שנלכעה שנחוך שנעה ימי עשהה אקוס טרוחה דחופה אלימי חזילות אזל שנעה ימי חזילות לא קילי ליה רק כיון דבימי עשהה עיכ יען זין אכטיס אקוס דדברים שנלכעה כונה וקילא ליה חזילות אס שנעטע ימי חזילות יהיה עוחר להחידר היי נמי קולי ליה וכעשיל ולהכי גס אז יען זין האכטיס וכל זה אס שנעטע ימי עשהה הוא אקוס חזילות אזל אס דבר שנלכעה אינו כונה אז רק אקוס דס בחוליס יען זין האכטיס איכ שנעה ימי חזילות לא קילי ליה דמגס בחוליס לחזילות לא נצירי איכטי ואיכ חקטי למה שנענה ימי חזילות יען זין האכטיס לכו וטמואל ועקטי' חוקי' טפיר, אמנס כיון טהיך דיש חילוק זין חתן לנעה ועווד איכ זימי עשהה אקור נמי אקוס חזילות וספיר יען אחיכ גס זימי חזילות וליק רק דכל אופן הימים משמע אפיי שנעה וזה כיחא דנענה של שנעה ימי עשהה טפיר יען זין האכטיס אקוס חזילות

דס בחולים כקושי וצנעה של צנעה ימי אזילות הלל לרצ וספואל דצנעה מותר צפופים איכ אינו נוסג צנעה אזילות כלל וכל אותן הימים לא קאי רק הימים שהזכרו צנישא דהיינו נוסג ימי משחה ואיכ ניהג צנעה ימי אזילות וצנעה הלל אינו מצנעה ימי אזילות כלל ואיש :

בגמ' כאן באזילות דידה ופרטיי כיון דאזילות דידה איכה שומעת לו ועריין הדצר תמנה דלעס לדידה איסור נדה חמירי באזילות דידה דבגדה מותר להתיחד ובאזילות דידה אסור ולדידה אזילות דידה חמירי ונכנע לצב ואיכה שומעות ונדה קילל לה דלכן אסורה לעשות לו דברים של חיבה ובאזילות דידה מותרת לעשות לו דברים של חיבה, וכיל דחשש יתגבר ילכו עליו ליש רק גבי איש ולא גבי אשה וכדאמרינן לקמן דף סיד מי שוכר את מי וזה ילכה עצפנים וזה ילכו מבחוץ ואיכ גם צנעה לא תצנע לו אלל דחייטינן שמה יצעלנה צאונס ויעשה הוא עצרה צעיר והיא צאונס ולכן אסורים דברים של חיבה אלל צייחוד אין חשש עליו כיון דחמירי ליה אלל באזילות דידה אסור אפילו צייחוד דקילל ליה והיא ודאי תצנע לו שאין עליה איסור כלל רק מפני כבודו אלל באזילות מותר אפי' דברים של חיבה דאס יתגבר ילכו היא לא תצנע ואי יצעלנה צאונס הלל אין כאן איסור דעליו אין איסור שאינו אלל ועליה אין איסור כיון שאסורה בתשמיש רק מטום שמה וכיון שהיא חנוכה אין כאן שמה ואין כאן איסור כלל אפי' איסור צאונס משאיכ צנעה דיש כאן עצרה דידה ואפי' דידה רק צנעה צאונס ואיש: **וברש"י** דיה וכוהגת עמו אזילות אלמא מדלל קחני באזילות דידה הוא יסן זין האכשים שיע חמירי ליה והוא פלל למה לין רש"י על וכוהגת עמו אזילות, וכיל דלכאורה תמנה איך אפשר למידק מדלל חני הוא יסן זין האכשים מוכה דמותר להתיחד דאיכ איכא למידק מכל עשיות צפופים מאי דלל חני שאסור הוא מותר, אמנס נראה דבאמת יש לדקדק למה דסיך דכלל אזילות הוא יסן זין האכשים וכי איכ למה קחני דין זה דיקא הכא גבי חתן, וכיל דמבואר ציייד ס"י קליצ צהביה צחתן שפרסא אשתו נדה קודם שצעל דלריכין שימור היינו דוקא אס יטנים צמדר אחד אלל אס אין יטנים צמדר אחד איל שימור עייש ולפיז יל דוקא החס קודם שצעל דלל חל עליו מחוכה כמשיל יכולין ליסן שלל צמדר אחד אלל כאן שכבר צעל והל עליו מחוכה משתמש יטנים צמדר אחד מטום שמה חתן וכלה ולכן צמדר אזילות לא קחני הוא יסן זין אכשים דיש גם תקנה אחרת שלל יטנו צמדר אחד אלל כאן אשמעינן דעטום שמה ימי המשחה או שמה חתן וכלה כל שלשים מוטב הוא יסן זין האכשים ויטנים צמדר אחד ולפיז פריך שפיר כיון דהכא נמי קחני וכוהגת עמו אזילות וסיל למקסן דהפי' כדמסקי צאפי' נהוג אזילות ואיכ וכוהגת עמו אזילות ויטנים צמדר אחד ואיכ הויל למתני הוא יסן זין האכשים וכי ואיכ כיון דכל הקובי' דהויל למתני כן מטום דקחני וכוהגת עמו אזילות שפיר לין רש"י על זה: **ויותר** גיל לפתים טויו צאויא ס"י הרטיל סקיע דמה שאין יטנים עכשיו צפופה מטום דשלוחי מלוח פטורים מקוכה וכיון דכשים פטורות מקוכה אס אינו רולה לפרום מאשחו מקרי דבר מלוח ואפי' איכה עהורה מיע הוי שמה כצעלנה עמה צמדר כדאמרינן בגמ' שאסור ליסן צמדר שאיש ואשחו יטנים סס ואריא אפי' באשחו נדה שכי כפי עמי תגרסון מציה העכוניה עייש ולפיז אס לא היה הדין הנוהגת עמו אזילות היה אסור ליסן הוא זין האכשים והיא זין הנשים אפי' דאסור בתשמיש ואפי' היה חשש שמה יתגבר ילכו היא מטען שיזהר צרוחו ומטום זה אי להפקיע שיעצורה וגם חמירי שלל תצנע לו ומכשיכ אס אזילות חמירי דליכא חשש שיצעול ודאי היה אסור ליסן זין האכשים ואיכ פריך שפיר כמו דקחני אינו רשאי להיות כוחלת ופוקסא וכופת מעתה מטום שמהגת עמו אזילות הייך הויל למתני דהוא יסן זין האכשים מטום דכוהגת עמו אזילות דאי לאו דכוהגת עמו אזילות לא היה רשאי לעשות כן אעכיה דבאמת אינו רשאי אף דכוהגת עמו אזילות ומטום דבאמת מותר להתיחד דגם אזילות דידה חמירי ליה ושפיר לין רש"י על וכוהגת עמו וכי ואחי שפיר :

ובתוס' דיה ומי הק' דכלל ר"י הוי מלי למפרך צרייתות אהדרי, וכיל דהרינן הק' כמו טיום אחרון של רגל עולה למנין צנעה כיון שהוא מדרבנן כיכ צנעה ימי משחה סהם מדרבנן יעלו ותירלו דשאני הכא דאיכ לא יתהוג אזילות כלל עייש ולפיז יל דכלל ר"י הויל דשאני אזילות דהכא

קילל ליה יסן שיעי העשתה עולין לו כקושי הרין ואינו נוסג ז' ימי אזילות רק מטום דאיכ לא יתהוג אזילות כלל משאיכ אזילות דעלמא חמירי ליה או דצמדר אזילות שהוה איד שזרוע לו לכו ככנע צנעה כמיש הראיש ולא חייטינן שמהגבר ילכו משאיכ כאן שמהג ימי משחה קודם אין לכו ככנע ועיין ס"י סליצ גבי מהס אשתו וצנעה ימי משחה אסור להתיחד מטום דס בחולים דנדה קילל ליה באזילות אלל לר"י פריך שפיר דעכיה צנעה ימי משחה אינו מטום דס בחולים דנדה חמירי ליה ומותר להתיחד צעל ועכיה זייירי היכא דליכא מטום דס בחולים רק מטום אס אזילות ובאזילות דצנעה ימי משחה לא ידע דקילל ליה ופריך שפיר ועיז עכ"י כיון דנוהג ימי משחה תחילה גם אזילות של ז' ימי משחה קילל ליה, ולפיז יל דגם לפי המקבילת הא דאזילות של צנעה ימי אזילות קילל ליה היינו מטעם הכיל דחושב דיימי משחה כיון סהם מדרבנן עולין לו כמו יוש אחרון ולא מידש רק דאזילות נכנע צנעה ימי משחה קילל ליה כיון שרואה שאלים שדוחה אזילות וכמשיל עיין עליו :

אך לכאורה יש לחלק דלל דמי ליוש שמהג עכ"י קלח אזילות דברים שצנעה ממנה אזילות ולכן עולה לו אלל כאן צנעה ימי משחה אינו נוסג אזילות כלל ממנה אזילות דאיסור השמיש הוא צלחה מטום דס בחולים וכשיטת הרמב"ן זכ"י שלצי שפסקו מחדר דדוקא אס נוסג גזירת שלשים צרגל מה שאינו אסור ממנה הרגל עולה לו אלל אס אסור גם ממנה הרגל אינו עולה והיכ אין ימי משחה עולין כיון דאסור ממנה דס בחולים אלל דזה שיצנע דהא כאן מייירי לפי משנה ראשונה דליכא מטום דס בחולים ואיש: **ולפיז** מפורץ קושי' מהרש"א על הרמיה דמאי קאמר מסייע ליה לר"י דילמא מטום דס בחולים פורס ויסן זין האכשים דזה אינו דהתיכא צנעה ימי המשחה אלל צנעה ימי אזילות כיון דמותרת לצעול ליש מטום דס בחולים וגם לא דאזילות דהכא קילל ליה וכיל ואיכ אמאי יסן זין האכשים אפי' דייירי היכא דליכא מטום דס בחולים ואיכ אמאי צנעה ימי משחה יסן זין האכשים אלל ודאי מסייע ליה לר"י דדבר שצנעה נוסג :

ובמהרש"א תמה על הראציד שצטור ס"י שמיז ששתיר באזילות דהכא מוזגת בכוס וכו' ואפי' מיצוק וכיסוק וגם הראיש אינו מולק עליו צנה צפי ואיש והוא פלל מקוני' דשמעתין דחזינן צנעה שרי ייחוד ואפי' אסור דברים של חיבה וצפ"ד ס"י הכיל סקיה העיר עוד דהראיש צממעחין כחז להדיא באזילות דהכא דאינו מוזגת לו הכוס וכו' וכיל דלקימ דודאי מודים הראציד והראיש דאזילות דהכא שהייחוד אסור היה ראוי ליחסר דברים של חיבה מכשיכ דייחוד אלל דכיל דצנעה ימי המשחה כמו דהתיירו שאר דברים של שמה ושלא יתהוג אזילות הייך התיירו דברים של חיבה ואפי' מיצוק וכיסוק מטום שמה חתן וכלה ולפיז דוקא צנעה ימי משחה מותר צנה ולא צנעה ימי אזילות שאיכ והמעין צדצריהס יראה שכן הוא, ולפיז אין סתירה צדצרי הראיש דצפי ואיש מייירי צנעה ימי המשחה וצממעחין מייירי צנעה ימי אזילות ולקימ :

ושנית כיל דהנה צממת יש לאסור באזילות דברים של חיבה ומיצוק וכיסוק מפני שכי טעמים האחר כדי שלל יצואו לירי הרגל דבר ושכית מפני דברים של חיבה נופא שהוה שמה להס ואסור צימי אללס ואיכ ודאי מודו הראציד והראיש דהכל אסור מפני טעם הראשון כדי שלל יצואו לירי הרגל דבר וכדמוכא סוני' דשמעתין ולא מידש הראציד אלל דמפני שהוה שמה לא אסרו אלל השמיש דוקא ולא דברים של חיבה ומיצוק וכיסוק ולשיטתו ציוס גם ייחוד מותר ולא חייטינן להרגל דבר וממילא מותר גם צדצרים של חיבה ומיצוק וכיסוק משאיכ אס היה אסור צעלמותו ממנה שמה היה אסור אפילו ציוס, ולפיז איש גם דצרי הראיש אף דקיל דייחוד אסור גם ציוס ומייטינן להרגל דבר מיי יל דקיל דריא לא פליג אטיכויא קמא דאזילות דידה לא חייטינן להרגל דבר ולא מידש רק דאפי' באזילות דידה לא דעלמא ואיכ איש דאס האיסור צעלמותו מטום שמה אסור אפילו באזילות דידה הן מלדה והן מלרו דהא נוסג עמה אזילות אלל אס האיסור רק מלד שמה יצואו לירי הרגל דבר מותר באזילות דידה אפילו מיצוק וכיסוק ואיכ איש דצפי ואיש מודה להראציד דאין איסור צעלמותו וכפיז דמותר צדצרים

אלא דמותר לטעמיה ואיך לקיט ועיין עליה סיג היי מאכז
עצור כמיס דק כהונה צלה אכל הס טעמי פיס [מלי
החיות מלס רסיג קלה לא טעמע כן]:

וענין דהרי דעה הרבניס פיה מנזירות דקיייל כרבה כזיר
מיצ דטומאה וטומאה לא ואפילו פירש ען העת
וחזר ונגע פטור והכהנים צהיו טמאי מחיס הס ועוד אין
עליהם חיוב טומאה, וכיל דאף דאמרינן כזיר סס דשלח
בחיבורין חייב היינו משום דכל זמן שכוונע צמת כל הכונע
בו טמא ז' וכשפירש ען העת הנוגע בו טמא רק טומאה
עצב וסיל לראב"ד דזה דוקא אס הדבר נוגע להלכה ולעשה
משאיכ צהיו שכולנו טמאי מחיס דליכא אפר פרה איכ צלחיה
כל ארס טמא טומאות ז' טוב ליכא חילוק בין בחיבורים בין
שלא בחיבורים, ועיין בחשונה רשב"א סיי סכיד שריה החיר
כניסה כהנים לציהיק דהלכה כריע דאמר כטמא ציום פטור
לפי שאינו מוקיף יום על ימים ואפילו אוקר ריע לכתחילה
עמו טומאתן צו ציום מדצריהם הוא וגדול כבוד הצריות עיש
ואיכ צמוקיף יום על ימים דחייב גס לריע היינו צזמן שהי'
אפר פרה ועשום שהי' אפטר לו ליפיה יום אחד קודם אכל
עכשיו דליכא אפר פרה אפילו ציום אחר אינו מוקיף יום
על ימים דהא איי ליפיה ספיר אין איקור לטעמות למת רק
מדצריהם וטומאה דצריהם דוחים מפני כבוד הצריות כראמרי'
צרכו כ' ואף דלא קיייל כראב"ד וריה עמו אפטר דריח
כהן כוונתיהו סיל ולכן אחר שהי' טמא לו ועיין צדיגע סיי
שעצב וצטויע סיי שעצב סיי וצחתיס יוד סיי שליח, אכל
עכש טמא הוא וכיש צזמן שהי' אפר פרה דאפילו טומאה
כהנים לא הותרה ושפיר מוכח דמת ועמא מת מותר צמחה
לוייה וגס האכסים שהי' טמאים צין כושאי ארונו של יוסף
ועין כמעסקו צכויא ואיש:

ואמנם צחוס' ציו קייד עיצ כחצו וכן מלינו [ילקוט משלי
ט' וזוהיק פי וישלח דקסיה] כשהיה קוצר את ריע
[היינו אלי] היה דוחה שאלו וכי איך כהן איל לדקים
איכס מטמאין ודחה אותם כן משום כבודו דריע ועיקר טעמו
היי לפי שהיה מת מלוה וכו', הרי שכתבו חוס' דהא דלדקים
איכס מטמאין היי רק דחיה:

אבל לפענדינ דחוס' לשיטתיהו דקיל קדאיו מהיה לחומרא
ואיכ נהי דזה אמת דלדקים איכס מטמאין אכל מאן
מפיס ומי יודע אס הוא לריק גמור שאינו מטמא והרי ארס
יראה לעינים ואין מורין דין עפי כנזאה ורוהיק עיין ציע
צלעומה הצית סיי אי' וצמקיא הארכתי צזה [עיל סיי שליח ושלצ]
ואפי' עיי צה קול אין מורין דלא צטמיס כמעשה דחנור עכנאי
ועיין ישעיה משה פי שמיני אלא דמירי ספיקא לא כפקא טמא
הוא לריק גמור ואינו מטמא ולהכי דחי אותם אליי, הלדקים
איכס מטמאין ואי קדאיו מהיה לקולא רק מדרבנן לחומרא שפיר
מותר לטעמות לו משום גדול כבוד הצריות, אכל חוס' סיל
דקדאיו מהיה לחומרא לכן כחצו דהוי רק דחיה, אכל ריח
כהן אפטר דקיל כדעת הרמב"ם דקדאיו מהיה לקולא ושפיר
אמר שהי' מטמא לריח דעכש ספק הוא אולי הוא מלדקים
שאכס מטמאין, וכיי לענין טומאה כהנים שהוא לאו בעלמא
אכל לענין ציאת מקדש ושילוח מחכות שהוא צכרת כזר כחצ
כיו פטי מטומאות מת היי צצפק כרת מודה רמב"ם דספיקו
לחומרא ושפיר מוכח מדלקה ארונו של יוסף עמו צמחה
לריח דמת ועמא מת מותר צמחה לוייה דאליכ היי אקור
מספק, וכן אששים שהם טמאים לכנס לעזרה שפיר צאו לשאול
מה יהא עליהם צעטיית פסק ואכילה קדשים שהוא צכרת
צטומאה הגוף ולקיט קושיטיו, ומצור דלהכי טעמים אין
הלכה כרמ"ב, ועיין פיה סיי שעצב אות צ', ואלקי סלצאות
יעשה עמנו לטובה אות, עדי יחוס ישיפות הכציות, ככש
ידידו החוחס צצכרת התורה:

עמרס הקי צלוהס צקיק הכיל

תשובה תמ"ט

סילית צי אויפאלו הי יתרו חריס לפיק:

שוכים לצני אסוני הצ' חחרון ושכון כיה צן ליון כיי:

תמ"ט לעת ערצ קנלתי עכנצך והנני להטיצ לך צדיח אכל
יהיו דצרי מועמים כיי ליווד הרופאים עלי לצבור
עיני כצנת, ומס שספלחח על פרוי יוד קיען סליי סכתה
כיון דיודע שעכשיו עת וכיון שסוק סארס לעומ לא אמרינן
ססחח

צדברים של חצנה ומינוק וכיסוק צאלנו דידה וצטעמחין
מייני מאצילות דידה ודאי אקור משום סרגל דצרי ואיש:

ובשיך סס סקיי העיר על דצרי העפי סכתה אציג דשאר
אכל מותר להחידר שאני הכא לפי שאשה חדשה
היא לו ולא דק דלפי אפי' אירע צו אצילות צענה חוך
צענה ימי עשה אקור להחידר והא ליהא כעצור סיי שפיג
עיין סס, והנה ספר עפיין אין צידי לעיין צו אכל לפוס רהיעח
נראה דאין כונתו כמו שהנין הסיך לפי שהיא אשה חדשה
סייך יותר ילרו חקטו וכמיס חודיה ומי שאני דעיין ודאי יפה
כהצ הסיך דמוכה עסוניי דאין חילוק צין אשהו יסכה למדשה
אלא כונתו דקיל דהא דאמרינן אצילות דהכא קילא ליה לפי
סכוהג החילה ימי העשה ואחיי ימי אצילות אין הפירוש
משום סכרחה קילא ליה אלא לפי שרואה דטמחה חתן וכלה
עדיף דמותר להכנים לחופה ולצבול צעילה מלוה כדי לרחות
אצילות מעליו קילא ליה אצילות צו כל שלטים סמוך לחופה
לפי שאשה חדשה היא לו ולא עיקר זמן טמחה חתן וכלה
כמיס הרליס ורין דעסויה אין מוכעים חכסיפין מן הכלה
אשי' צחוך צענה ימי אכל כל שלטים סמוך לחופה לפי שאו
זמן טמחה חתן וכלה ואיש דצרי העפרת וצז גדולה:

ובגוף הכידון הלא מצור היצ צטויו סיי סליצ סקיה
דצמחה אחי או אחוס המעוררת אקור לעטות החתונה
ופיי דהא דמת העצבר לכנסה כמי אלאחר צענה קאי וזה
סחציא צספר מיד סס סקיי צסס ס' מאיר כחינים דהך
לכנסה היינו עיר ועמחה זה החיר צמחה אס הכלה לעטות
כישואין אחר גיי הראשונים הנה ס' מאיר כחינים אין אחי
לעיין צפכים עמו הא כראה שלא החיר אלא צמחה אס הכלה
אכל לא צחחי מעוררת, גס הגאון הרדיק מויה ייטיב כיי
מקינעט כחצ לי טיס צידו חסובה הכיל מוקינו בעל הסיצ
משה וכחצ על הגליון צזהיל חסובה צו לאו דסמחא הוא
ודצריו מרפסין איגרא הכיד הקי משה עכיל לכן אין צידי
להחיר לעטות כישואין חוך צענה ימי אצילות צמחה אחת
מעוררת, והי אכלס יספוך לשטון ולטמחה וסיתה הרוחה,
וזווגס יעלה יפה, ככשפו וכפש ידידו הדוסיח:

עמרס הקי צלוהס צקיק הכיל

תשובה תמ"ח

סילית צי אויפאלו גי חקה חריס לפיק:

שוכים לידידי הרצני המופלג, מלא פלג, חויס כמיה
אחרן זאצ גלויצער כיי צקיק צי טשאח

מכתבו הגיעני וצדצר אשר האריך אס לדקים מטמאין
צמחה וכהקסה צחוס' כחוצות קיג עיצ דיה אותו
סכתהו סרצינו חייס כהן היי אומר אלמלא הייתי ככנפטר
ריח הייתי מטמא לו וכיי משום דלדקים איכס מטמאין צמחה,
והקי מדצרי רטי צחמוט פי כשא צפסוק ויסלחו ען המחה,
סכי דטמא מת מותר צמחה לוייה והוא ונגמ' פסחים קיי,
ואמרינן סס לא טמא מת צלצד אמרו אלא אפילו מת עלמו
סכי ויקח משה את כלמות יוסף עמו עמו צמחילתו, ואיכ מי
לנו גדול כיוסף הלדיק ושפיר לקח עלמותיו עמו צמחילתו
שאינו מטמא וליכא הוכחה דשאר מה מטמא מת מותר צמחה
לוייה, וכן חקסי לדצריו מאכסים שהיו טמאים לכפש ארס
צין למיד סוכה כיה כושאי ארונו של יוסף היו וצין למיד
מישאל ואללפסן היו שהיו עוסקים צנדב ואציהו הא לדקים
איכס מטמאין, וטעמחי קושיא צו מצני הצ' חרויט כהי משה
כחוס כיי צסס הגאון מוהרסיק [עיין צטוטויד עהרדיג חיי
קיען רליח]:

דוגה יעיין צעיע סס דלאו משום דלדקים איכס מטמאין
צטלה כהונה אלא משום שהכל חייבים לטמא לכשיא
וכי הפלחיה סס דחוס' משמע דלכל חיה מופלג צדורו כריח
מותרים לטמאות ועיין פסחים דק עי עיצ ועעמא כיל דהרי
אמרינן צענה קיה ומיך כיה דחכס טמח הכל כקרוציו עיש
ועיין צירי קס"י שעייד ואיכ כמו טמותר לכהן לטמאות
לקרוצים ומיח הוא טמא ומייב כרת על ציאת מקדש היי
צלדקים וחכס מופלג מותר לטמאות אכל חייב על ציאת
מקדש, והכי דייק ליסכא דקאמר צטלה כהונה ולא אחר צטלה
טומאה מת אלא ודאי דטומאה מת לא צטלה לשאר דצרים
ודיני טומאה רק כהונס צטלס סכהן מותר לטעמות לו, וכן
ליסכא דהצניו חיי סייח' מטמא לו פשמע הכי דעטמא אותו

השחה הוא דעת ועד עכשיו מוקמי אותו בחזקה חי עיי"ש מערובין ליה זכנב צאי זלילה ואיי אם חי אם מה ולמחר שסכים ומלאו מה ריע מעהר ועפרס רבא סהס ועסו דאיכא חרי חזקה לקולא וחד עיניהו חזקה חי ולסויז כיון דקופו למות והרי ששהא מה לפכיכו לא מוקמי אותו בחזקה חי עניה סעות גדול דמס ראה לסויז שהרי חכמים מעמלים שכל הסומאות כשעה מליאתן ולא מוקמי אותו בחזקה חי וכדעה סויז והרי קי"ל כחכמים וכן פסק סמנזים פרק חיי עאבות הסומאות הי"ד :

ישוב הנחה קושיא מעמותי הרב מו"ה ליב פי"ח כ"י בחוקי גיטין ליג עכצנו דכזזר ששה יין דלוקה ולא הוי סהרחה ספק שעה ישאל על כדרי ועסו דלוקמא לחזקה שלא טאל והא לא מוקמי לחזקה להבא כדלמריכין גיטין כיה שעה ימות חייטיכן, הנה הגיד לי בני אחיך הרב מוה"י כ"י סקוסי" זו כבר כחוצה על ספר המקה למחוי הגאבדקיק פלקס כ"י ויפה השצה דדוקא בני מיה דודאי לא יחיה לעולם וימות פיה לא אמריכין חזקה על להבא אבל כזזר דלפטר שלא ישאל לעולם ספיר מוקמי לחזקה גם אלהבא וכעין סברה סויז ק"י סליז סכ"ל, וחילוק זה שעתה מעני זה עס סכים זלמדיכו סוגיא דגר קסן ועס עטיחי סמוכין לזה [עיין חידושי הרין כדה דליז עיז] והוא גם מילתא דמסתבר שהרי מעולם לא היי חזקה שישאר כן להבא ועיין חוקי גיטין ז' עיז דאיכה בחזקה ששהא רוחה כל שעה, אבל לפעמיד נראה דכזזר לא מעסע דמוקמי לחזקה להבא אחאי"י עלה אלא דכזר כחצני חוקי כחוצות ליג דיה נחרי דלא מיקרי סהרחה ספק אלא אם הוא ספק גם למותרה וכזר סקברתי בחטובת אחת למחוי הגאבדקיק פלקס כ"י [ע"ל ס"י סטיז] העסע עפמיס לחיז פיז מנסהדריין היז דגס זמלקות זעייכן שיחיר עלמו למלקות כמו דזעיכן זמיתה שיחיר עלמו למיתה ואס הוא סהריס ולפטר שלא יהרג ולא ילקה אינו מחיר עלמו למיתה ומלקות זעהרחתו כי סומך זדעהו שלא יגיעהו עוכס ועיין חתיס חרוע סיון כיט ושמיק כחוצות כ"ז עיז ורבינו

יוכס ריע זככות [ועיין זית סערים חלויה סיון חי] ולפיז כזזר שעותה יין וסתרנו זו וקיבל סהרחה וסחיר עלמו למלקות עכיס עכסיו אין לו פחה וחסרה ורולס ליסאר כזזרותו ולא ליסאל עליו ואס ישאר זדעהו סל עכסיו ודאי ילקס ואין לו עוקס להלות שלא יגיעהו עוכס ספיר מיקרי סהרחה ודאי ואס נסאר כן זאעה ספיר לוקס וכן זאעה איס זעינסס כיון סעכסיו אין זדעה סצעל לגרסס ולזצל הגס ספיר מחירין עלצן סיה וסנצול למיתה דאין להס זעה להלות שלא יגיעס סעונס וספיר סוי סהרחה ודאי וכסרגין, אלא דעלצון סהוס' זגיטיין ליג לא שעתה כן סכצנו דלוקמי"י לחזקה סהיא עכסיו כסוזה דלויכ כזר וכו' שעתה דעסוס חזקס אחאי"י עלס: **אבל** כ"ל דאין ספירוס כמו סהזינו סס דסחזקה סוה סס סהיא עכסיו כסוזה ולוקמי"י לס לחזקה סהשאר כך גם להבא אלא סחזקה סיה מה שאלו מחזיקין אותס לזעה איס ועיין סנזיס סיון ח"י דעה סילא דדבר זיהסר מיקרי חזקה סיהר כדלמריכין כחוצות כיו עיז גדולס חזקס סהסירו לכהסיס לזכול זקדסי גדול מעוס סזכלו זגולה אלעז דדבר שאלו מחזיקין להסיר מיקרי חזקה סיהר ואיכ היז מה שאלו מחזיקין לאיסור מיקרי חזקה איסור וכיון שאלו מחזיקין אותס לזעה איס מיקרי חזקה אשה איס לכן לא מיקרי סהיס שעה יסלח לה גס ואחיכ יזעלכו שלא זפני סליח ויפקיעו חכמים הקידוסיין לעפרע דלו הרי סיה עכסיו סכויס סוה סוה נגר חזקה שאלו מחזיקין אותס לזאיז וזס כוונת חוקי דלוקמי"י לחזקה, פי"י על מה שאלו מחזקנו אותס ער עכסיו לזאיז ולמרי"י סהיא עכסיו כסוזה ולא סכויס עיי ספקת קידוסיין ואיכ אין זה ענין כלל לענין דמוקמיין לחזקה דמעיקרל להבא, וכן כזזר הוא מחזק לנו כזזר ומוקמיין אותו על חזקה זו שהוא כזר דאס ישאל הרי חכס עוקר כזר מעיקרו ואינו עכסיו כזר ומוקמיין ליה לחזקה סהוא עכסיו כזר ולא הוי סהיס ואי"ש, וזס סכני חותס זככות סוכיס איזך סחלען דוסויס :

עמס סקי' זלוסס זקיק סכיל :

תושלבע

בשמחה רבה מלאתי בכשת אחי"איי דגול מרכבה הגאב"ד ב' אויסאלו שריטיא ליתן מקום ולספה בסוף הספר סמנו תשובה אחת הרכה למעשה דשכיחי טובא הראוי דעלות על שוהן מלכים והיי כל המבקש דבר ה' בתוך הספר גם דברי אחי נ"י יהי לנכח עין הכורא ובוראי ימצא בהם טעם זכנים דברים הגונים ראויים למי שאמרם היו לאויטיא.

בעזרה: סוכטיס לידידי הרצני המופלג כחז"י, איס חמודות מהנהג בחסידות כמויה נפחלי כ"י :

אחדשיה עמה זאחי עדיה עיד שאלחו זרלועה סכפסקה זנהנה זכרי שלא כשאר כשיעור אורך שעורה זחלק שמקיף אח הראש אס מותר למשוך הרלועה סחלוי למיה לעעלה להקפה הראש ולעשות זו הקשר וחלק הנפקס ישלשל למטה אס ליכא זזה מעוס הורדה זקדושה כיון סלזלחר סיקון זה יהי אותו חלק הרלועה שמקיף הראש וסחי"י זו הקשר סלוי למטה או דילמא שאסור לתקנו זאופן זה רק מותר לתפרו חו"ד דגס לתפרו אסור ואס נזכה זדין סמותר לתפרו אס ככון גם לזכך עליהס אלו חו"ד זיהר זיאור קלה :

תשובה הזית יוקפ זסי" ליג הזיא זסס הגמיי"י אס נפסקה רלועה סל ראש יספרס ויסוך הרלועה סוך המעברתא עיש והרי זמקוס סחי"י קשר סחלה סלוי עמה למטה ואפיה סרי ומזוחר לזיכא זזה מעוס הורדה זקדושה, ואף דלא קי"ל כהך הגמיי"י כמזוחר זשויע ס"י ליג מייז לענין הורדה מקדושה איכא למילך מדבריו דזזה אין חולק עליו וכמיס מחסטיק ס"י מייז סקיז דלמענו להכי המניא סס זעי למילך מדברי הגמיי"י דאס נפסק רלועה ס"י סווד לקשר סמותר להסוך ראש סחיר למעלה ולעשות זו קשר סל יד וסחתיכה סחי"י זו הקשר יקסור למטה אלא סהמניא סס סוז רמה דלא דמי דהסס עכיס זאוחו סחתיכה סחי"י זו קשר מחלילה יס זו גם עכסיו קשר ומה לי סחי"י זמקוס זה או זמקוס זה מסאיכ כאן דזאוחו סחתיכה סחי"י זו קשר עכסיו לא יהי זו קשר עיש והזיאו להלכה גם זקסס סוספר ס"י כיה סיה, והנה עכיס מזוחר מדברי המניא דליס הורדה זקדושה רק

זו גזוה ישמעעם זכון הדיוט וקסס הא זרעמס סיי לזנוה
 עסס מזנח רק דלא אספר דאזכיס סליעוה זעיי אכל עכיס
 סיי להס לזנוה מעס עזרוס ולזכוס הזיח דיס להס גיכ
 קדושה ואף עחס קדושה קלס נגר קדושה מעזנח מיז להטוויז
 עדיף להסמעט קדושה קלה עלננו, ג) מעיס העזניס פייז
 עקסדרין כטיח סהטח עלקין אוהו ולינו חוזר להיות כאחד
 עסאר סכסדרין סמעלין זקידס ואין מורידין ולסכנה טוויז
 כיון טאינו רחוי לכטיח ורחוי לאחד ען הסכסדרין לעה אין
 מורידין אוהו סרי עדיף להיות אחד ען הסכסדרין עסייהי
 כדחה לגערי איז דביזיה עדיף מסודרה זקדושה ודלא כטוויז
 עיס, ד) והסעצד זעסוי עס חעה על הטוויז עסחי חינה
 דאיפרט דעיעזרה אסור עסוס אסור ומסעע אפילו אינו
 רחוי לעסוח זוטרהי אסור עסוס דהוי הורדה זקדושה ולאי
 סיעעסה זח קדושה קלה דעדיף עטהגנו וכסאר זליע, ה)
 זכטווי זיה עעריס חחויח סיי סיה הקסה הטוחל עיד טוויז
 עענחוח גיכ סיה סבלה והסילין סבלו אין עושין עהן עזוה
 לפי טאין מורידין עקדושה חעורה לקלה והרי סיה סבלה
 נכזו כדקיל סיי קייד סיה איכ לסכנה טוויז הרי עדיף לעסוח
 עסן עזוה טווח קדושה קלה עסיגנו וכזר קדעו זקוסי, זו
 זכזבייה יוד סיי קעיד :

והנה לקוטי פעיח חמה חני על חמיהחו סהרי זנמי ענילה
 כיו אין זכר לנו דכורסיח אסור אפילו ליכא למיעזר
 זוטרהי ואדרבה מלסון הגמי דקאמר מעזרה חיצוה זוטרהי
 סרי כורסיח אסור פפי מסעע דדוקא זיכול למיעזר חינה
 זוטרהי הוה דאסור למיעזר כורסיח אכל זליכא למיעזר
 זוטרהי סיד למיעזר כורסיח כדי שלא יי' פנוי מעוס
 חעעיס ולא חייגנו ולקיע :

ולקוטי הטוחל זכטווי זיסיע סיי אלוזי עעיר הגלון
 זלי דהטוויז עס דייק זליסני, זכהך מילי סיי
 זכטווי קדושה זכזה עדיף שיסחמס קדושה קלה מעטהגנו
 אכל זקדושה עלמה סאפילו הוה זעל מעזוהו כמו סיה סאפילו
 אין קורין נו זקדסחי קחי וכן ספילין סאפילו אין מוכיחין
 אוהן זקדוסחן קייעי זאלו אמרו טאין מורידין אוהן זקדוסחן
 לקדושה קלה אפילו אס יסארו סכווי ויגנוו סאסור להוליאן
 זקדוסחן הרסוה ודסחיה, וזח יסורעעו אף יסורו כל
 קוטייה הניל דנגדי כהונה זקרא מלא דינר סכחזו זפי חלוה
 ועסיה זגדי קודס לאסרן אחיך דהוויין קדושה עלמה ולא
 חעמיטי קדושה, ואף סהרסזיע עס פיי סנקלאו זגדי קודס
 זעזור שיסרחו זחס זמקוס קודס מיז זה רק זענה עסייה
 שלא זכחנכו עדיין זעזורה אכל זככנר זכחנכו זעזורה יס
 זח קדושה עלמה ואפילו אינו עונד טונ זחן סהרי לפיי
 אי זגדי כהונה ליהוה זכחו סיינו זקוס דלא זכנה חורה למלאכי
 ססרה כדאמרי קידוסין ניד אכל לזכחילה אסור לזנשן אפיי
 זעקדס כמיט חוס' יומח סיט עיח דיה זגדי וכסבלו וודחי
 מועלין זחס כדאמרי קידוסין עס וכיפ חמזניס פיה עיי
 עעילה הייד ולמיט חיס' קידוסין עס דיה זכחנכו אפילו
 אוהן זכחנכו שלא זכחנכו עדיין לעזורה נהי דאין קדושה
 כלי סרה עליחס מיז קדושה זדחייז יס זח עיס, וכן אכזי
 מזנח סס קדושה עלמן ולא חעמיט קדושה וכדאמרי זכחנח
 ליט זכחילה חעמיטי מזנח והסחח מזנח גוסח, וכן הנטיח
 אספר טאינו חעמיט קדושה רק כסכחמנה לכטיח זכעלה
 לקדושה עלמה וספיר אמרינן זכל הני דמוטז שיסארו פנדין
 ונגוזן מלוזרין זקדוסחן, ולפיז זכיד דלוועוח הוויין רק
 חעעיס קדושה כדקיל סיי קייד סינ ספיר סייך סכרה טוויז
 ועדיף עפי להורידן זקדושה קלה מלגנוו הרלוועה כולה או
 עקלחה וכמעיל :

ומה מאור זקודק הרק היטב לשון הגמי דזכל דוכחי
 אמרינן מעלין זקידס ולא מורידין יהך מעלין זקודס
 הוה לכאורה עפה יחר מיו סהרי העיקר רחמי לאסמועינן
 הוה דאין מורידין זקדושה זכעלחה אין קפידח והוליל רק
 אין מורידין זקודס וכזר עמד זזה טוויח מנילה כיי עיז,
 אכל לסכנה טוויז איס דהיינו דקמיל דרק כל זמן שרחוי להיות
 מעלין זקודס אז אין מורידין דרק אז יס קפידח זכורה
 זקדושה אכל אס אינו רחוי לקיטוהו חעמורה ואין מליחיה
 להעלוהו זקדושה אז שרי גס להירידו זקדושה דעדיף להורידו
 זקדושה מעטהגנו או היסאר פנוי ואיט :

אלא דמדכזי מגיח סזכיחישמעע דליח ליי לסכנה טוויז דחליכ
 הני זכירון דהמגיח הרי אוהה חתיכה הרלוועה סהיי
 נו קטר מחמילה כיון טאינו רחוי לז עדיף שיקטר למטה
 ויסחמס זח קדושה קלה זכחננו אי דלא סמיעי ליי ולא

קיל כסכנה טוויז, אך סרי כיכ דלדכרי העניח זלחיה ליט
 זכיד חורדה זקדושה כיון טוחל עדיין גוף אחד וכעזוחר,
 ועיין זיי יוד סיי ריט זעס חטוי הריניס סיי ליכ זכטוחל
 אס מוחר ליקה ענליוכי סיה סנקעו זגזירה לזכק נו קרע
 זכסיה סקורין נו וסטיז דאפילו לזכחז עליו מזוה אסור
 טאין מורידין עקדושה חעורה לקדושה קלה וכטיכ לזכק נו
 הקרע וכי עיס ואף טאין רחוי לקדושה חעמורה הרסוה
 ולא עוד אכל זעס עחה רולה להסחמעס ללוך קדוסס עסיי
 נו זכחילה דהיינו קדוסס סיה מיז כיון טאין עעמעס אכל
 מעסח דזק זעלחה והוי חורדה זקדושה אסור ומזוחר גיכ
 דלא קיל לסכנה טוויז ויס לעיין :

אבל כלעיד דזכיד חיל כלל לחיקון זה אכל דגס חפירה
 עהני ואיל לזו הרלוועה ממקומו אס אפילו יז כל סהוא,
 דכה זה כמה עעדותי על המחקר אס נספק הרלוועה כמו
 זכיד שלא כנסקה הרלוועה לגמרי רק זכטוחל רוחז פחות
 מזכעורה איך הדין אס זעחי להסרן ועלחחי אחיכ סהפעיז
 זעמיס סיי כיי וסי ליכ קקיו מחספק ועולה זזה וכסאר זליע
 וגס זפי קסה סוסר סיי כיד אוה ויי חזיח, וזה רזוח
 זעמיס אמר לי חכס אי טראה זכזיה ספר סהזיח רחיי מחולין
 ייח דקאמר אכל היכא דלייף ליה לן זח דאלמח דהיכא דעחזר
 קלה חטיז שלס, ולא אחי יודע עד מה עה זו חעזנה אס
 כוחנו להזיח רחיי דהיז חטיז שלס ואיל חפירה כלל, זה
 וודחי אינו רחיי דחחס זכולין דעעי רק סיהי שלס אמריי
 דכל זמן שלא זכחך וכספק לגמרי חטיז שלס וכדאמריי חחס
 וחי מעוס חמיה הניח היכא דחחכה לגמרי אכל היכא דלייף
 ליה לן זח אכל חכא דעעי שיפורה כאורך סעורה וודחי
 דליכא למימר דזעניל שלא כנסק לגמרי זכחנה וכחאך
 רחזו לכשיעור סעורה, ואס כוחנו דכיון דלייף ועחזר קלה
 מהני חפירה גיכ אין רחיי מהחס דעס היכא דלייף כסר ולא
 זעי סוס חיקון עוד אכל חכא הרי חחה אוור דהיכא דלייף
 נמי אינו כסר אס זכסאר כך כמות סהיח וכיון דאינו כסר
 זכחזר עדיין זמקלה איכ היכי מלי למילף מהחס דליחני
 ליי חיקון חפירה — אכל כיל דזכיד מהני ספיר חפירה
 סהרי לדיעה רחשוה עזשויע קוסיי ליכ אפילו זכנסקה
 הרלוועה לגמרי מהני חפירה אפילו זמה סמקיף הרסח והזרוע
 ולדיעה סניי עס רק למטה מזח מהני חפירה ומסקנה חפוסקיס
 עס דזעעמיד יס לסמוך על המקילין שלא יזעעל מעלות
 חפילין אכל לענין זכרחה גס על הכסריס לדיעה סניי אין
 לזכך עליחס ועיין אריכות טוויז עס וזכיי קסה סוסר סיי
 כיד סיי וחיכ זכיד איכא סיס עמח זכל כנסקה לגמרי
 לכיע זכל חקוס מהני חפירה וטוחל הלכה כשיטה סקודריס
 דאפילו זכנסקה לגמרי עהני חפירה אפילו זמקוס סמקיף
 הרסח והזרוע ואיל דהוי עס אוזכ חד דעמח מהני חפירה
 דיל דכיון דהך ספק דזכל זכנסקה לגמרי מהני חפירה הוה
 גס חליבא דדיעה סניי דסיל זכנסקה לגמרי ליט חפירה זמה
 סמקיף הרסח והזרוע איכ הויל כספק אחד מחיר יחר מהעכי
 דליח עס אוזכ חד כמיט סייך זכסיס אוה ייח וייז, ועוד
 דהז עכיס איכא נמי לספוקי זחא דזכל זכנסקה לגמרי איל
 חפירה כלל דהיכא דלייף ליה לן זח ואחיל דעעי חפירה עמח
 מועיל לכיע אפילו זמה סמקיף הרסח והוה סיס מעליח, ועוד
 דלפמיט חפליחי זקונטרס זיה חספק ודגמיי זכסיס דלהרמזיס
 דסדחיו חסיח לקולח איכ ססק הרסחון עשווי ליי דזכנן וזכספק
 חסני הויל סדריז אפילו כהיז דהוי סיס טאיי להחספק וסס
 אוזכ חד מהני ועיין חטוי חורה חסר סיי גי דזכיסור עסה
 אפילו דאורייתח דלכיע קדחיו מהיח לקולח כמיט עמיז זכחיה
 כוללה וזכפרו חיתה גומח פי זעלה מהני גס ספק אחד
 זגופי וספק אחד זכערוה וכל כהיז דלא דייכין ליי זעלחה
 זכסיס עיס ואיכ כטיכ זכיד דעיעור רוחז סעורה ליה רק
 דזכנן ואפילו היי מהיח מיז הרי אינו זלחו ומהני ספיר
 סיס אפילו זעס אוזכ חד וחי להחספק, וחולי אפילו חסרו
 זכוטין ולא זכירין גיכ כסר ריט לזכך עוד ספק דעמח
 הלכה כסיי חחויח וזיי דמייח מגיח קוסיי ליכ דחיל גידין
 כלל ומוחר גס זכוטין זכיע דמהני חפירה לרלוועה זכנסקו
 אך לא זכחלתי עייז ויס להחייטע זכזר :

ומה שלליע לכאורה הוה למיט מגיח סיי חסיו סקיז ופריח
 זכסיס ופמיז קוסיי קיי רחי ליכא אכל חדא ספיקח
 אין לעסוח זידיס עוד ספק להיות סיס דאין עושין סיס
 זידיס והיז אחיך יחסרו ויעסח עוד ספק דעמח הלכה דמהני
 חפירה חא אין עושין סיס זידיס ואפילו הוי רק דזכנן חקסי
 דחא אין עושין סדריז זידיס כמיט מגיח סיי יוד סקייח
 ופמיז

מצרכין, ומיהו נהלי רצוני יל דכיון דרוב הפוסקים מסכימין
לצרך זמן זליל צ' דריה בכל ענין וכן עיקר להלכה כמיס
הטור ופוסקים סס ליה סיס גמור דהך ספק טמא מצרך זמן
צב' דריה הוא קרוב לודאי ואינו נכנס בגדר ספק וכעין
שבי' חוקי פסחים ט' דיה וחמיל דלימיר אכלת' עדיף מטאר
ספיקות דספק הרגיל וקרוב לודאי וליה סיס עיש ובפריח
כסיס אוח י"ד :

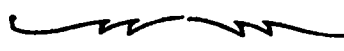
אבר כיל למיס הפלחה ספיק דכחוצת דהא דאין הולכין
צממון אהמי היינו דוקא היכא דאין נפיש רק לענין
ממון כגון צטור וכמלא נחמן ציב לצי אצל אס אנו דנין על
הרוב אף לענין שאר עיל והחזקנו הרוב לענין דבר אחר
היה לענין ממון אזלי' צחרי' עיש וכבר נשתמשו הרבה בצבא
זו ועיין חיס אריה ס' ריה וצאמה מצואר קבאל זו צחוק'
צבורות כי עיא דיה לקולא ליה למיעוט סכתבו ואפילו לכהן
יכתן כיון דקרנ למצח מטעס רוב עיש ובמקויא הארכתי
צזה, והי אבי אומר דכוותי' דאפילו להסוצרים דאין מצרכין
צסיס היינו דוקא אס אנו דנין על הסיס רק לענין הצרכה
אצל אס אנו דנין על הסיס לענין דבר אחר וכגון צניד
שאנו דנין על הסיס להכסיר החפירה ברלוועה מכיון שצאנו
לכלל הכסר החפילין עיי' הסיס חו מותר גס לצרך עליהס
ככלעיד כיון צסיד, ומלאתי און לי צפמיג ס' כי סבי
צחיס סכולר צה ספק טרפות ויס סיס להכסירה פשיטא
דיצרך על הכיסוי עיש והוא קיוע גדולה לדברינו :

רבן כלעיד דכל זמן שלא נפסקה הרלוועה לגמרי יכול לתקנו
עיי' חפירה אפילו צמקוס שמקיף הראש והצווע ולצרך
עליהס וכשיב אס משך הרלוועה למעלה וחלק הכפסק שלכל
למעט דליכא צזה הורדה צקדושה כמשייל דאז חזי לאלטרוטי
גס דיעה שניה שנפיש ס' ליג דמה שחון לשיעור המקיף הראש
וצווע אפילו צכפסק לגמרי מהכי חפירה ככלעיד צבור ואמה,
וצזה אהן החותמה צצרכה סוכיט ככפסו וכפטי ידירו דוסיח' :

בן ליון צלוס ציר עמס גאון זליל :
אחרי חיתוס שטרות מלאתי דאחאי לידי ס' אשל אצריס
מהדיח להנהיג מצוטסאטס זייע ורואיתי סס צבי' מיצ
שהעלה דלמיס מגיש סס סקצ לחלק צין דצני הנמיני וצין
היכא דאיפק רלוועה של יד שרן עלי' המגיש [הוצאו דצרי
צפתח דצרינו] אס כפסק קלה מצוחצ הרלוועה עד שלא נשאר
צה צמקוס א' רוחצ שטורה מותר להפך הקלוות כיון שהוא
חתיכה אחת לכיע [ופלא שלא זכר שר דצרי הפמיג שמכפסק
צזה אס מהכי אפילו חפירה צזה כמשיל ועכיס מטוס דסוצר
דליח חתיכה אחת] ומה שסי' חמילה קרוב להקשר ועכסיו
מתרחק אין קפידא עיין פמיג כאן ובכפסק לגמרי ליה ראוי
להוליא מקוס הכפסק חוץ להיקף הראש והקשר שיש הורדה
לחתיכה הפסוקה וכמדותה שהמנהג להקל צזה וללעייע, ועוד
כתצ סס דצחפילין דריח כראה צמותר להפך וכשיכ צממחוצר
קלח רק שכתמעט מכשעורה ושיעור השעורה הוא רק מה
שצו הקמה צלי כל מה שצולט כעין מוץ ריקן מקמה ויוצחן
זה עיי' רוחצ השעורות שאורך אחת היא כרוחצ ג' וחלי
ומשערין מקוס שטח סיותר רחצ וכשכווץ הרלוועה ואפשר
למותחה על רוחצ שעורה כ' שאין קפידא צזה שהיא ככפולה
זעמי וכסרה עכיל קדשו, טיניו לנוכח יציעו כי צנידון שלפנינו
זכיתי לכוון לדעת לדעת קדושים להלכה וכחתי שמהה צלצי
ושלוס חרין מידירו הניל :

ופמיג סס, ועיין טויו אריה ס' עיא סקצי, אך גס הא לא
חצרה דצל צחר טעמא דאין עושין סיס וקדריצ צידיס מטוס
דהוי כמנצל איסור לכחחלה כמיס פמיג סוקי קיי ואיכ כאן
דהוי מלוס וליש און מצטלין איסור לכחחלה כמיס טויו ומגיש
רסי' חרכיו או מטוס דלמלוס קמכוין לא יעשה המלוה צעצירה
ואין חטט טמא יצא להחיר כל האיסור או מטוס דאמאיל
היא רק צמקוס שנהנה ומלצי עיש וממילא כאן שפיר עושין
גס סיס וקדריצ צידיס ואיס :

וריענין הצרכה אס לצרך עליהס הנה הפמיג צמסי' יוד
ס' כיח סקציו חוכך צזה דהיכא דליכא סיס מוטצ
שלא לצרך וצבי' חייא כלל ה' קיו ספק צפשיטות דצבי' סיס
לצרך נמי ספק צרכות להקל וצכשא סס אוח וייו האריך
וכמתייע מצדדי הפוסקים צבי' ריה דעל אורי ודוחן מצרכין
שהכל או צפשיא אף דצאורי לכיע מצרכין צמיצ מיש כיון
דלא ידעי' איזה אורי ואיזה דוחן מצרך שהכל וקשה דמיצ
יצרך צמיצ דטמא הוא אורי וחמיל שהוא דוחן הרי לדעת
הראש והרצה פוסקים גס על דוחן מצרכין צמיצ איו דעל
סיס אין מצרכין, ולפעניד יל דהך ספק דלא ידעינן איזה
אורי ואיזה דוחן וטמא הוא אורי הוא ספק חקרין ידעיה
דלא מלרפי' ליי לסיס כמיס שך צכסיס אוח ליד ולא נוכל
לחייצי' צצרכה צמיצ מטעס סיס, ושניה כיל עפיי' קברה
ריח שצחוק' חולין יאל דיה ליחוס צכסקלין צכסרפין כיון
דממניס נהרג מתיחה למיתה לא אזלי' צחמי' והי אבי אומר
דכוותי' צאורי ודוחן דממניס הוא מצרך ויולא צצרכה שהכל
או צפשיא לענין זה שההא צרכה אחרת המיוחדת ומצוררת
לאורי יותר מזה סיס לא אזלינן צחר סיס ואמרי' ספק צרכות
להקל אצל צעלמא שפיר ייל דמצרך אס יס כאן סיס להחמיר
צצרכה אצל שאנו דנין על הסיס אס יצרך כלל ודוקי, וגס
מה שכתתייע מצדדי המגיש ס' קעמי קתיצ כצ עמד צזה
צפמיג צאיל סס ודמה דאין אחר הכרעה רמיא כלום עיש
ומצין, וכי פמיג אריה צמסי' ס' עיא סקיד דאפי' צמיעוט
נגד הרוב אמרינן ספק צרכות להקל דהא סיס כמי לא מהכי
צכפסק צרכות וסיס כרוצא וכי צכלמיא אוח צ' סקיס צעס
כחסיג, אצל נלמיצ פיד מצרכות היי מצואר דצסיס להחמיר
צצרכה מצרך וכבר הרגיש צזה צפמיג צבי' כיח סכיל, וצטויה
ציה שלמה חאריה ס' קיב הציה ראיי' מצדדי הרמזיס פיא
מהי מגילה דעיר ספק מוקפת חומה מימות יצבי דקוראין
צייד וצטיו ומצרכין על קריאתה צייד לצד הואיל והוא זמן
קריאתה לרוב העולס וכי הרין פיק דמגילה דמצרכין צייד
שהולכין אחר רוב העולס והכי קייל צטושיע ס' חרפיח
ומצואר דאף לענין ספק צרכה אזלי' צחמי' והיה צחר סיס
דסיס עכיס כרוב עיש וכי צפמיג עלמו צמסי' אריה ס'
קמיצ סקצ דצחחליקה הפוסקים אי הוי טעוה צכסה או לא
איכא סיס טמא הלכה דאין זה טעוה ופסול וטמא הלכה
כרמזיס צחשו' דקורין צכסה פסולה ומותר לצרך עיש ומצואר
דסוצר דמצרכין צכסיס, וכי צפמיג אריה ס' היד צעס
שצוי מיג דצליל צ' של ריה יכול לצרך זמן על חירוס אעיפ
שכצר צרך שהחיינו על ענבים מעטס סיס דטמא הלכה כשיטה
הסוצר צאריה ס' ריח דאף אס ציך זמן על ענבים חוצר
ומצרך גס על חירוש וטמא הלכה כהסוצרים צבי' היד דככל
ענין מצרך זמן צליל צ' דריה עיש ותי' שלך לפניך חצל
צניחיס ומחצאיס צכינון אחר דצסיס להחמיר צצרכה שפיר

מפתח בית שערים

- א צכרון שויצ שנטל קבלה ושכח הדינים אס יש להצמידו על חזקתי כיון דהוי חזקה דתליא צמעטה.
- ב צכרון שויצ שהוא ואחר עמו אחרו שפחט כהוגן וצי אחרים הכמיטוס והטוחט אכל והאכיל אחרים מצהמה זו קודם שצא לפני ציד אס יש לאסור הסוחט. פלפולא טצא עיד פמיג צפתיחה להי' שמיטה סוף שירש ה' וקתיחה חוקי' כחוצות כיצ דיה הצא לחוקי' יצמות ליג דיה מתי חזית צדין חרי ומרי כאון צצרי סלו נגד החזקה טעמד עליו המהרש"א
- ג יצמות פיה צחודיה והצא. עיד שיש שיא פיו דסיט צרהי' טהור אפילו היכא דליכא חזקה.
- ד צכרון שויצ שהעיו פניו נגד הרצ שהוא חחתי' וגס הוליא עליו סיר שהאכיל טרפות וגס לא הראה לפניו כבינו אחר צקסח הרצ להיחאות לו.
- ה אס רצ צעירו מותר לשחוט צלי כעילה קבלה.
- ו אס אטר יד כשר לשחוט וצאיה יד ישחוט אס צימין סלו או צשמאלו.
- ז עיד הסנות הטויו ציוד ס' אי סקיו על פסק הרמיא צטוחט שנטל קבלה וכמלא שאי דאין מצריפין למפרע מה ששחט.
- ח כרון קלצ שעצר גיפ התיכ שכתן לקיים הפשר טעשו הקלבים צכני הרצ אס כאמן לקלצ ולמכור צטר כשר צמקולין.
- ט עיד קוטיח ראשוניס אהך דרמאיש מומחין אחאי לא כימא סמליח.
- י עיד כויציק אחיע ס' מיג דכגד חזקה איז איכא חזקה טהרה דצהמה צמי'

מפתח בית שערים

צמיח בחוקת טהורה היטה. ייסוב קושיה אחרי אש יויד קיי חיי אנוכי הכל מחולין פיו וקושיה מהרי"א עליו מחוס' בכורות כ'. עיד שייך חולין י"ב אי שיעם אפילו בהרומה כתי. עיד חוס' חולין י"א דיה אצל אחאי לא יליך רוב אכל הקרצכות דרמי שנת וליח שמה ימלא קרבן טרפה. עיד קושיה שיחה חולין ועיי'ן חכמה על חוס' הכל הא י"ג דשנים שחטו ושנים שעשאו פטורין.

י פלפול עלום עיד חמיש יויד קיי קסי' שדחה דברי נוצי'ק אחיע קיי ע"ג שסוחר דעה הריב'ש רוב לא עדיף ע"י חזקות.

י"א ייסוב קושיה השואל דנילף רוב מסכהדרין סיע ע"ג.

י"ב פלפול דדין דקטן מקרי בר זביחה דכשיגדיל י"י אסור נכנלה סנהכנלה כבר נקטנוהו. ייסוב קושי' חוס' כדה ת"ו דיה כגון אחאי לא חוקי שאכל הוא בעלמו לכסהגדיל.

י"ג מלדיק עלמו מהסנת השואל נמיש לייסב נחשונה הקודמת קושי' חוס' כדה הכל.

י"ד דדין שחט וליחא קמן למיבדקי סנהמא יויד קיי אי ס"ב שהשיב השואל מחאן עיד נוצי'ק יויד קיי ע"ג ונ"ז דליא נסיק היכא דאיכא לברורי מזרינין אש איא לברר רק ספק אחד. פלפול יסר ונחמד עיד קושי' הטויז אהיע קיי י"ז סקיה ע"י הריב'ש מיויד קיי קייח. ייסוב סתירה הוחבר שבסי' אי נענה שעשה כ"י נחאש הכנש שיהא כחאש שהוא טרפה דמהני אמחלא ע"י קפיה בלובסה נגדי כדה דלא מהני אמחלא. טעם דגוי אי' בערות אשה באינו מקלית.

פ"ו ביאור שיטה הראשונה שבהג"א ומרדכי רפי'ק רחולין דא"ש המוחזק בכשרות כאנון אפילו באחזקת איסורא אעיג דאין ע"א כאמן כנר חזקה איסור. עיד קושיה פלתי דוופרכסה י"ה אסור למיד אין שחיטה לעוף מהיה. עיד חוס' חולין י"א דיה כמאן שכתבו דניס כלטוה על הכחירה. עיד חמיש יויד קיי י"ח וייט דמותר למכור גימ לעכויס מנהתה שנהכנלה נשחיטה אעיג דלככרי נכחירה תל"י מיליח והכי גימ כאמיה דמי ולי'ש מאיח דהא גס לישראל אסור בהמה שנהכנלה. עיד קושי' חמיש יויד קיי קוויז אהא דחידש רמב"ן דאשה כאמנה על צעלה אפי' דאין ע"א כאמן נחאזק אי' דהחוק שאלמנה עיע כאמנה על צעלה. עוד פלפול'ס שוכיס וכחמדיס על כ' שערי לרק להגמוריהו פכעטה.

פ"ז נדרון איש שה"י מוחזק לאדם כשר זהויות עובק נמוח ואח"כ העני ונטל קבלה ונעשה שוי' ואיזה סבועות אח"כ הקול נשמע פלפול'י חיי שכים נשבע לשקר בערכאות לפי אומדנות אכשים. אס"כ נשבע לשקר פקול לשחיטה. אש כאמן לקול שנשבע לשקר, אש לרי'ק לערות לברר דבר זה.

י"ז נדרון אש מותר לטו"ב לשחוט בהמה שה"י ידע שהיא גנובה או בזולה אש אין זו משום לפי'ע. ואש שחטה אש היא אסורה משום אעלימי, ואש השוי'ב רשאי לקבל סכר מן הנכז או גזלן.

י"ח נדרון שוי'ב סכורע סנכז אש י'ס לאעוד עליו להיות שוי'ב.

י"ט אש י'ס להעני'ב שוי'ב שבע שערותיו הלככות לשחור.

כ נדרון שוי'ב הניל שמער לקל'ב מומר להלל שנתות ולאכול ככלות נפרהסיח פתקין נחתי עליהם ובעה"ב סומכין על פתקין אלו שהוא כשר מה דינו. תיה ק"ם לו התרות סוראה ואיכו עעוכה עהקהל אצל הנענה"ב קומכין עליו נהוראה אש יכול לפקול השוי'ב נמקומו.

כ"א נטו"ב ששחט בהמה שה"י לה סירכא שעברה ע"י מיעוד ועשמוט נמקוס שאין ממעכין חוק שכתה והקל'ב ושחטו שחוק כששאל אחס אש עברה שנתה והשוחט אכל ממנו מה דינו.

כ"ב שוי'ב שאינו נוטל ידיו אחר שיכת היום ושוחט עלי כוצע וצלי מלבוש עליון רק נקאפילו והעמדא מעל וכשנחמפלל לפני התיבה לופס ומני'ב אכה ואכה לשחוק מה דינו.

כ"ג להגאון נעל יריעות שלמה הערות על ספרו ופלפול כחמד באיזה מקומן של שנת'י שבסי' הכל.

כ"ד עיד חוס' סנהדרין ע"ז ע"א דיה סוף וכו' שכי' אהא דאמרי' חולין י"א דאפי' אי לא צעי כונה לשחיטה מימ נפלה הסכין ושחט שחיטתו פקולה דאפי' כמיד אשו משום ממונו וקי' הא שס מחלק אליבא דר"י ב"ן נפלה להפילו והוא סובר אשו משום חלו' נצ"ק כ"ב. כ"ה עיד שייך חולין מ"ח דקאמר אחרו צ"י וקי"ב התראה אין לך מומר גדול מזה ואמאי הא עדים שהתירו זו יכולין לומר לאסור הי"ן באלו והוי עשאייל וגס הוא לא נהרג כבסקהדרין מ"א ושבו י"ג דלעעורא קמכווי'ן.

כ"ז עיד קושי' פמיא ח"ג קיי כי' והגהות מויה רווי'ב דנרש"י כריתות כ"ו משמע דנמליקה ליש איסור משכני'ע ובכ"ז כי' משמע איפכא. מה שהק' עוד הפמיא על רש"י כריתות ז' דבאין למזנה אלא דמה לא שחיבא אכילה ונשוי'ה מטאח העוף נא על הספק הא בכ"ז כי' ילפ"י זה מהיקס. ועוד ת"י על קושי' השואל בענין זה.

כ"ז פלפול נדרני חוס' המורה י"א ע"ג נדמה היא דדין חסכנ"ע. נדרני פלתי רס"י קיה שהניח רח"י דשיל' גידו אסור מכריתות כ"א ע"ג ע"ש. ייסב על קושי' הגאון מהרא"י הכהן אהא דפסקי' ניויד קיי ע"ז סיע כרי' דחשי' ששחטו ניכס לני'ע מותר לשחוט בנו באותו יום משום דחשי' רוב מעשיהם מקולקלי' ולרין צילה כי' דבדסי'לי'ה ליא נחיי' ג"ז הוי דשילית. עיד קושי' חוס' ע"ז י"ב דיה דילמא. נדרני הרמזים פ"ז ממיא ונ"י'ד קיי"י דשוחט נסכין של עכוס מדיח ניה"ש וחממו הא הוי קדאי ולחומרא. אש טעם קלוס מותר תל"י באש ילפ"י ממשרת או מני'ע. עיד הדקדוק דקחני הלוקח י"ן מנין הכותיס ולא נקט מכותיס. קושי' נכתובות מ"ז דקאמר המוכא מ"אסורא לא ילפ"י.

כ"ח פלפול נדרני הרמזים בפיה"מ חולין י"ד הידוע"י.

כ"ט נפיה"מ הכל שקפה עליו מצי'ק קיי"ג. ייסב קושי' שמי' כחובות

ל"ד על הרמזים פי' דגנבה הי'ד דפרה שאולה אללו שטנחה דרך גנבה נשנה פטור אף מן הכפל דאיסור שנה וגנבה באים כאחד ואמאי לא קאמר דפטור משום קלני'מ פלפול ארוך בענין זה.

ל"ה עיד הקושי' איך משכחה חיו'ב דויה נבחינה דלמא נמקוס נקב קשמיט והוי נבלה ושוחט ונחכנכה נידו אפי' לנכנן פטור מדי' ולי'ש לומר דאזלי' נחיר דאין הולכין נמאון אחיה'.

ל"א פלפול נדרני מהרי"ט הכודע דלי'ש לומר נשוחט נשנה אעלי'מ כיון דלא ניתקן האיסור אפי' אי אמרי' לי'ע. עיד רש"י ההמה פכמיס ע"ג נביחט נשנה נמחוץ לעי' חיקון להוליא מ"די אמיה לני' הא חיקון להוליא מאמיה"מ גס לישראל.

ל"ב אחאי לא יה"י שחיטת שנה אסור משום לא האכל כל שועבה דשועבה ניכרת היא ששחטה היום. הערות שוכות על הרמזים בפיה"מ חולין י"ד. עיד חוס' שנה ע"ה דיה שוחט. על קושי' פכ"י דשיחט נשנה יה"י חיי'ב משום מפרק ורמזים רחוב'ל חיי'ב משום מפרק.

ל"ג עיד דוגש לליון שחידש דאכילת קדשים מלוה אפי' נפחות מכות.

ל"ד עיד החקירה אש פקול שחיטה מדרבנן י'ס לו דין נבלה דאוי לעכין מלקות ולעכין שאר דברים.

ל"ה עיד הקושי' על דין ולד הנולד מני'ס ובהמה דעלמא דאין לו הקנה נשחיטה ניויד קיי י"ג.

ל"ז עיד הנ"י שחונה על הרמזים שהשמי' להא דר' מרש"י דני'ס הנא על הנהמה אותו הולד אין לו חקנה.

ל"ז מנזר דהא דאין חוששין לזרע הא' לא תל"י נהא דירך אמו כחידשו של השואל. ועוד יסוב"י על איזה הערות השואל על קושי' חוס' בכורות ז' וחוס' חולין סיע דיה או דילמא.

ל"ח עיד שייך חולין פ"ב נשחטה ואח צח נחה ואח"כ שחט נחה דסופג שמוכיס. ואמאי הא נשחט אמה נאשרה נהה לשחיט משום חיי'ב וכששחט צ"ב איך יחול איסור בנו ואותו הא אלאע"א. עיד מהרי"ט קידושין שחידש דהא דאין איסור אלמנה חל על איסור אחיה היינו לחיי'ב עליו גס משום אלמנה אצל בהתרו בו משום אלמנה או נשגב באחותו והז"ד באלוונה חיי'ב וכראה סתירה לזמ מוזנחים סיע ע"ג. קושי' על רש"י חולין ק"א שכתב דיו"כ לנני' שנת הוי כולל ואמאי ליה מוסף מנו דחל על הנעשה גי' נשנה דלנני' הוי צ"א. נדרני שעה"מ פ"ז מ"א"ב דמסויה הוי עיכוי דיו"כ ומלאכה דשנת שס אחד דמרינין שאר עיכויס חוץ מאכילה ושתי' משנה"ן ניומא עיד ופרש"י דנני' עיכוי כתי'ב. נחוס' חולין ל"ו לרי'ש הוי נרי' אחאי ערלה וכה"כ בעל"ן ומאי קושי' הא לרי'ש כל העומד לשרוף כשרוף ותו"ל ככסרקתה הנרי'.

ל"ט עיד קושי' נרש"י חולין ע"ע דפרי'ק וליפלגו נחוששין לזרע הא'ב נפלוגתא דחכ"י ורבנן וכימא ר"א אינו כוהג בזכרי'ס.

מ נדרין המבואר ניויד קיי ע"ז ס"ג באוי'ב ששחטה היא או נחה היום והאחרת נחערכה באחרות ולרי'ק לשחוט

מפתח בית שערים

מהם סיוס דתקנתו דכנסינסו דניידו
חס זה דוקא נכחצנה קודם ששחטה
סאחרת או חטילו חס נסערנס לאחר
ששחטה סאחרת. נמה שחידש. סחוי נחס
כאקרה לאחר שנחצנה חין נז דין נעמי
חטיני וליג וטייך ניי נרירס ועוד נדנני
ססוי חוי סיי קליג.

סיא עיד ספיקו של ספרעני נירד ספיד
סיי חיי חות חיי נהא דקיל כל
מילתא דלא רעיי עלי דליכנס לאו חרעתי
חס סעסס עקוס דלוער נדרמי ולכן
נני דליא נדרעי ליג כיג דלא רעיי
וכו או סעסס עקוס דטירוד נענודחו
לאו חרעתי ולכן אחר חיי אחר נחעני.
סיב עוד נספיקו של ספרעני הכל
נססוי הקודמת.

סיג עיד סערוס מהרטיק נהא דספקיי
יירד סיען ייא דחין סוחטין לפוך
הכלי הא ספורס נחורה להיחר נפי
עטרע וסחט חס הלפור האחח אל כלי
חרס ונוי ולטויז דבר ספורס נחורה
להיחר חין כח ניר חכמים לאקול. עיד
סטיך יירד רעיי דסס קודם שלא נכחצ
לסס קדושה עחקו ללורך חיקון הא עס
סאקור מפני עיע חיי נחיה אקור.
סיד חס עוחר נקוחה לעסוח עסא
נעסוען עאוחן חוורוס פעסועוס ססוח
נעלמו סוחס ונודק חוסטין.

סיה נכדון נהמות ננוצות והסוחס יודע
סחס ננוצות דמוחר לו לסחוט
כענזחז לעיל סיי יי חס ינרך נרחה
ססחיעס או לא.

סיו פלפול ארוך נדנני ריש נכחוס
חולין כיג עיע דיה לפי חוס
עירוצין הי עיע דיה וספק דאעני דנס
נידי ארס חייא לללס עיע כסר נסחט
עעיע לעיד עעיע כרוב עסוס דאיעח
סחט רובא וחס סס סוין נחענח אחר לא
חטייר רובא ולמיד עעיע חינו כרוב איעח
נשאר רובא חייס וחיי סס סוין נחענח
אחר סחוט רובא.

סיא עיד קוסי מהרטיא חולין ייא חח
דקאחר ריא חחיא עסחיעס עלמה
וכו חחיא לא פקוס ריא נרף סיי חיינעיי
דנא זאג ונעל נני עעיס וכו עסחיעה
עלמה דלא חייסי עעח נמקוס נקצ
נקצ. נייסז דקדוק דאעריי חיר סחוט
ואכול סחוח ספח יחר. עיד עיס חולין
ליג דאעריי דלא כרנני.

סיב עיד חקירה נספק דרוסה סיס
חסס נדרסו סקיימנים חס ססחיעה
מופלח נה נסחר חייי נכלה. נדנני עליע
סיו עעעילה חיו ססוכיח עחולין קימ
דחין ענעלין חיי דחוי נידים עחיה.
נדנני פלחי סיי ליג וסי קיי נניסיס
דקננח חוסע וספסחי חיו סספ נסחיעה.

סיג [ונפנים נדפס נעסוע חסוי מיג]
עוד נענין הכלי.

נ נדין פריח וחייא סמכטיין ניי וסעיי
חס חחוצרים לעמלה ולמעה חס לריך
לסחוט סחיעס או סני נחי מהס.

סיא עיד קוסיי ראש יוסף נחוס חולין
ניי דיה עעח ינע ולא אחר סלא
יסחוט עעח חייי ליעטך נפנים חוסס
דעעח עיזחר עעיר ועידכר. עיד קוסיי
חלמוד חיי נחולין כיג רנניא אחר וסע
ולא קכה.

סיב עיד חחיה חכיע על חרמנים פיע

מעלכי היג דנחנס סנכסחו חפילו ניי
סקיענים כיג סחוח מפרכס נסר ספורט
מענה חקורה נניג. וחעיי הא נחולין
ניג חענין חחיא דלא כרנני. נחוך
ספלפול נענין לאו נענניע. נדנני עניא
רסי קכיה סבי לייסז חוס סנח קיח
דחין חיי נא חנוסח חס כסיו. ייסז
לקוסיי דיע עיד חוס חולין הכל עכחוצוי
כיד. ייסז על קוסיי עעני עקוס חיי
נפחיהה להי סחיעס על רילניא רוננח
חוח רק חיקון לאו עחולין סיו.

ניג נדין נהפס נכלל חיי לענין כיווי
דס נחולין סיד. סיי דנני חוס
קוסס לייא דיה אסרה. קוסיי עיד חוס
חולין פיה דיה סחיקה.

ניד חס נמיד סרפס חיי סייך נס נעוק
או דילעח נעוק כיון דזוער חיותי
כיע מודה דעחיה חס נדרוסה מודה
דחיעס חיי מקרל דלכלז סחליכון אוחו.
חס נסרפוס יוחרת לכיע עיח.

ניה נענין הכלי להלדיק עלמו מהסנוח
הסוחל.

ניז עוד נענין הכלי.

נא עוד נענין סכיל. עיד קוסיי ספר
חולדות חרניה נחוס חולין ייא דילפי
רוב עדיק מחזקה עפיה דחוליי נחיר
אעני דחייא חזקה דננח סחוח נחזקה
סעח. ייסז על קוסיי סחוחל לדעה
רענין דיע סרפס רחור להכסירי חיי
עיע עכוח וי וסרפס עסכא נספא חיל
עעסקה יסרלח חחיא לא עעני דלריך
ען הנקר נסרפס סחור להכסירי דליסרלח
עוחר וחפיה סקולה נננו.

נב נחור דנני מהרטיא חולין עיע
נחוס דיה סנך דאספקה.

נג נכדון עוף סספיל נליס וחחיעס נעלח
סדרחועקוס והעיקוס חחחיל עעע
אחר כלוח עקוס סכיעח עלס על חגנים
עחוצר לגוף למעה ללד וננה חיי
נרחה סעקוס חוח עחולרה וקודס סכודע
חיעועח נחענר נלה עוף זה נין סאר
נליס וקודס לודאי נענעלו עחס חיי
נלא קליפתן מה עספס הנליס והכליס
ענעלו נחס.

נד נכדון פרה חולנית סלא יכלה לעמוד
על נגלה ונח חיי אספסר לה לכפוף
נגלה ועכוס כספס נחזקה ועסעע קול
כעו סחיי סונרים חיוה דבר נמקוס
סחקוליה מחוצר עס הנוף וחחיי הלכה
כעה פסיעוה נלי נריח נגליי מה דינס.

נא נדין חחנניס סיי ליג דחס ניקצ
עור אחר נחורנן וסכיי נוסע זה
סלכיי חס דינו נסרפס או כננלה.

נב חס ערחה עורות חוסע חס ירוק
או סאר מלוח סחיעס ננן או
חרוס עע דינו.

נז נענין נדיק חוסטין חס רק פכיעיי
סל עור ספכיעיי או כס לך חילון
סל פכיעיי יפה לנדיקה. עיד קוסיי
מהרטיא נחוס חולין כיג סבי עיס סוס
חוליי סמאדים כעו דריסה וחין לו נדיקה
ענחון ולא חערו דעסוס דרוסה נופח
חין לו נדיקה.

ניד חס נאנר חוסע נלי נדיקה מלחורוס
הלעועיי נחוסיי חורנעה חס יס
להכסירי חלחורוס.

ניה עיד קוסיי מהרטיא חולין כיג עעיעס
חוסיי עס עיס סוס חולה סיאדים
על

כעו דרוסה וחין לו נדיקה ענחון חעחיי
לא חערו דחייא למיעס למיעוט דרוסה
נושא דחין לו נדיקה ענחון (ועיי סיי
סז וסיו).

סא עוד נדנני מהרטיא הכלי. ייסז על
קוסיי רחיי על מהרטיא חולין ייא
דסעליח ליה חלא מדרננן סחוח ננר
חוס ינעוה קייח וחולין סיו. דלריע
סעליח סוח עחיה. ייסז על קוסיי
סעעיי סני עייננס. עיד מהרטיא עס
דנעיעוט דלא סכיה נח חערי סעליח
ועיעועט דפיה נעיי לא סכיה חיי חיי
ילפי דחוליי נחיר נני קסן וקסנה חח
חחס חוי עיעוט דסכיה. על דקדוק רחיי
חחיי קאמר חולין עס ספס וקדעיס
עחיל חח ספס נעיי קדעיס.

סב נחור דנני חוס חולין כיג ניקצ
זנלי דלעח כוכח ננה וכו.

סג נחור דנני ססיס חולין ריע סחוט
דפריך ער כעה לסחוט וליזול. נחור
דנני חחחיס חולין עיע סבי דהקילו נספק
דרוסה סוחל ונחיל נענין אחר, ודנני
חרין נקוניי דועס עחיי קוסיי חחחיס
הכלי דסעניס קסיס חס חלל דרוסה.

סד נדנני חוס חולין כיג סחק לל
רסיי דבר חוזח דעעסעס קוסיי דעח
ליג למיעדקי עסוס ספק דרוסה דחליי
נכלנח או נקיי דעה נפיי לסקס דרוסס
ולא קאמר נפיע לסקס נקובה. עיד
קוסיי סטיך נסיי ליג לסיי דקננח חוסע
חוי נכלה עחייס נעה קחני נקננח חח
חעריי חולין ליג דנכלה עעעח עחייס
נח קחני. ייסז על קוסיי ססוחל
על סטיך דקננח לא חוי נכלה עחייס.
עיד מהרטיא נכורות כיי נחוס דיה חלז
פוסר. ייסז נסון ססור סיי ליג סבי
ניקננ סחיעס חייי זה סלכיי ערפס סלכך
נכיע סניקצ ערפס.

סז עיד רעיי חולין חיה דפיי דכנרד כי
כנרד ער סינעול כולו כרננן נני
כנר ולא נסחיייר עענו כלוס סלא חלינח
דהלכחא דקיל דנני סיור נכזיח. עיד
קוסיי חפלחי סיי עיל מה נין רעיי וחוס
כיון דלסחיעס סרנח נכסרנן כסר וסלכייס
סרפס. נדנני ניי סיי חיי סעניח דעח
חרמנים פיו עסחיעה דעעע סנמלח נעוני
ניסחייכ מליח כנרה חייי נעלח נחון.
נדנני סטיך סיי כיה דנכנר העקוס
סרפס דחייסי עעעח חוזק סענירה נספקו
לוחיי. על קוסיי חכיה נסעעעוה מלוה
חקויה חייי חייא סנרלחיס כדריס ליד
דיכולין לסקדיס עליחא חף סחיעה חוך
דחיי סל חרס וכו סחוח ננר נמי חולין קליע.

סח נכידון ריח סנמלח חונה יסרה
נפוף סיפולי חלחמה חס כנרה.

סח נכידון ריח סיס ניי חונות ניימין
וסדק ונעעחל ניי חונות ועוד חיי
נפוף סיפולי חלחמה חס דינו.

סז נריח סנמלח נועה נחונה עליונה
למעלה מחליי וחון לחרין וחחר
הנפיעה הנועה עוה לנכר חריח ונננעה
חין לה מרחה ריח חס דינה.

סז ריח חייי נס פילול עקעח וחרכה
עעננעה חייי לה חוחר ורד קלח
רק סחיי ננר חרין חורדח חס יפה חורס
חמורה לספריי.

סז נכדון ריח חייי נה כעה סרכוח
סלכייס וחחר מיעוך ועסמחוס כרחה
על

מפתח בית שער

על עקום הסרכא כעין בועה קטנה מלאה דוח והיי בסיפולי אוכה וזרק נמים סופרין ולא בלנץ אס יש להכשיר.

ע"ז גדין סרכא כסדרן על יתרה נדרי דלוחה אס עקרי תלי. ע"ד רבנא ופסקי המחבר רכיי לזי דקרומי ריאה סנקבו זה סלכזי כסר. נדברי טו"ז ס"י ליל סקיד דנמחזי באלל הגוף כיון דעביה עטמה קצב ספיר יש לחוש עמא כיקצ א"י מהאזניס אכל בתולעה כיון שאין הכרח שעטמה קצב לא מחזקי' א"י מעקום למקום. על קושי' פלחי ס"י ט"ז מה בין רש"י דאין סרכא בלא קצב ובין חוקי' דסרכא שלא כסדרן טרפה עטום סופו להחטק כיון דלשניהם כסדרן כסר ושלכיים טרפה (ע"ל ס"י ע"י) י"סוב קושי' הגאון מקאמרינקא לסי' רש"י דאין סרכא בלא קצב. ע"ד קושי' מחסי' יו"ד ס"י ל"ח בתוס' חולין מ"ו. ד"ה סי"ו.

ע"ז נדיון חסוי הקודמת להלדיק עלמו מהשבות השואל.

ע"ה נדיון ס' כנשים מעקיה סכשחטו מהם הרבה ובבולס הכנז מחולעת באופן שהוא כשר אכל היי בהם עוד ריעותא כשנדקו ריאות מלא מננה בפרט סמוך לחלר הכנז מלאות אדומות ובהוכס כמו נמוכי' חכופי' ז"ז וזרקס בפוסרין והיי מבלנץ' והטריקועה השאלה בריאות אשר כמלא להם כחמי' הניל אס אמרי' שהסכיון מעיד שסופו לנקוב כמו שהרבה היי קבוצי' איכ כקבוצ דמי וטרפה גס קודם סכקוב.

ע"ט גדין דביע ס"י מ"ח דעת נאר עסק דעושות פטומי' אין שומן הקורקנן קוחס.

פ נטרפש הכנז סכאך להמקס וביה"כ וכמלא מחט חסוב בפלידערליך או כמלא מחט בפרש ולפי אעירת הטבחים המכהג להכשיר סס והסוחטים אין יודעים המכהג מה דינה.

פ"א נדיון בהמה שחלתה ואומן בקי עשה לה רפואה הידוע לנקוב במחט נדוסן הנהמה כנגד הטחול ויקצב עוד חסילון מה מעטט הנהמה וחלז ואס יש להאמין לרופא.

פ"ב גדין רמיא יו"ד ס"י מ"ג סכחז ויש מחמירין אס כמלא כמין טחול בלד העב.

פ"ג גדין כימוק הולד נמעי בהמה שהדמי מעריף ובטויע והגהה רמיא וסיף וטו"ז לא הביאו דין זה רק התבזיט חושש בליכא סימ. ע"ד הסלמי שהביא רא"י דכימוק הולד כשר מ"זחמי' ע"ד. **פ"ד** נדיון אוחז פטומה סכמלא מחט חסוב בקורקנן וקצב מעליע והיי סס שומן הרבה וכתחז קלת גס בשומן אכל כשאר עוד שומן הרבה להגין על סכקב מה דינו.

פ"ה גדין נאר עסק דסיל נקיב הקורקנן בעושות פטומי' דליע מה שהשומן קוחס עטום שהשומן אינו בחולדה וכטיוכחם יסור השומן והדביע קושי' מ"ח (ובפנים ליון בעושה ס"י מ"ח) הסיג עליו ערין פליע.

פ"ז נדיון א"י שאכל בשר קורקנן עם חזרת סרגיש נפיו ומלא חתיכה דראחסי' ארוך כחלי' אגודל מלועס ועקום

קלת והרז דסס אסור ודעת השואל להחירי, סדין עם מ"י.

פ"ז באוחז עטמחא סיד עם דינה אס דומה לחלחית.

פ"ח באוחז עטמחא סיד רוחח אס אין חשש מעוס כחמרו בני מע"י.

פ"ט אס בנפייית מים חמין בנחמה סייך כחמרו זימ שהאריך בזה החתים יו"ד ס"י כ"ד. ע"ד רש"י זכחים ע"ד ע"ז ד"ה פכולה ע"ן הגז וכו' שלריכין זי"אור. פלפול עלוס ע"ד הרעבים פ"ב מליסורי מ"זח סכי דטרפה אסור למ"זח מעוס הקריצהו לפחתיך ונסיס עכמות הי' מבוחר דפסול ו"ן קרא דמן הבקר וכו'. הרבה י"סובי' על קושי' שעה"מ פ"א מה"ש על כ"ע סכי דרעה הרמזים דקרא מן הבקר רק אסמכתא איכ איך ילפי' מרישא של עולה רוב הא קרנן טרפה מותר מה"מ ודחה היי החתים בסי' ע"ז על קושי' שעה"מ הניל.

צ נדיון חסוי הקודמת להלדיק עלמו מהשבת הגאון השואל.

צ"א בתכונולת שהיי כיכר סכשרפו הכולות קלת בראש הכנפים וגוי העוכר הגיד שפרחה כנגד תלהז ונחרכו כנפיה אס יש לחוש מעוס כחמרו נמיע.

צ"ב בגג העוף סכסדק לארכו הוך רוחז אגודל סמוך לגוף מה דינו.

צ"ג ע"ד סחירת ז"י דכסי' כ"ז הרע"ש על הסור סכי דודלי דרוקה סכתערב' באחרות יש לו תקנה דכנשיכה דכ"ידו וכל דפריש מ"זח פריש הא אס אין חלי' כיכר בעקומו גזרי' עמא יקח ו"ן הקבועה ונסי' ט"ו פסק היחבר כטור דנהמה סכשחטה אמה או בחה הייס ונחערבה באחרות יש תקנה דכנשיכה דכ"ידו. נדברי' חוקי' ע"ז ו' ד"ה ודלמא.

צ"ד נדיון עופות שהיי בכלוב מנכרים רחוקים ומ"ז ב' אלבנות בנוקום סכרדלס סכקרא טחור או מארדער מלוי ולא כשמע סיס רעס ותחילת הלילה מלאו העופות מפוזר ומפורד בחלר וגס בכליב ס"י ד' או ה' עופות ונקטע רישא דחד מנחון מה דינס.

צ"ה נדיון דיר גדול כמו הי' אמות על הי' אמות שחוקות היי זה כמו ל' זר אמות ובבקר מלאו הי' נוחס ואחד מהס חסר ראשו ובכרלס מלוי סס ובטופות הכשארים לא כראש סוס ריעותא מה דינס של הכשארים.

צ"ז נדיון ל' אמות קטנות בחדר אשר ארכו ג' אמות וחלי' ורנבו ז' אמות מלומלמה ופיא כמלא בבקר ג' מהס מחיס כסוכיס בלוארס והשואל אומר סדמס כמלץ ובבקר סכי כמלאו ט"ז הרוביס באופן זה מעס מה דינס של אוחות הכשארים [בפנים כסמן בעושה רעבים זיב כיב שאין לו ענין לכאן].

צ"ז נדיון ייע עופות הנקראי' איכדיק שהיי' בחלר גדול בקלה העיר וקרוז לחלוח לילה כשמע לעקה העופות בחלר וכאשר ילא הבעיעז מלא עוף אחד כחלס מנכו סכולחט שכל גבו אכל לא כיווק ועוף א"י מלא סחשוב לוארו בחוך גדר והיי' עם ולא כודע אס גס המזיק היי מקרקר אס יש להחיר מעוס ס' כלבא ס' סוכרא תלי' בכלבא.

צ"ח גדין עסק דרוכות והשאלה אינו מפורש עיין בפנים.

צ"ט נדיון דיר שהוא י"ב אמות אורך וח' אמות רוחז היי לאן והרועה וגס ישראל סכבו סמוך לדיר ופחאוס שמעו הלחן מקרקרין ואחר אשר דרכו קטמס נגד זאבים רחו ג' זאבים רליס הללה ובחו לדיר ומלאו סכי כנשים מחיס ועגל א"י שהיי ג"כ גדין היי מלה פלעים.

ד נדיון י"ד עופות שחלכו אנה ואנה נדיר גדול ובא כרדלס הנקרא טחור והמיה י"ב מהס וסכיס כשחרו חייס ולמעלה סמוך לתקרה הנית היי דף ועל דף זה היי ט"ז עופות. ובאלו שלמעלה לא כיכר סוס רוקס אפי' צחי' מהס ונה דינס.

ד"א נדיון א"י שלקח כיה כנשים ואחר ששחט א"י מהס ראה השוחט על ערפו כענין מכה והיי פחוחה ומלאה דס ומוגלא וכראה להס שהכבס היי כדקס ושאלו למענה ואחר סכרדס מ"זח וסוב שאלו להעמוכה בפרה ואחר שהרועה עקר ענה שהוא לא היי בהדיר וסוב שאלו להרועה ואחר סנהיוחס בפרה בא סוזב ודקס אס יש להחיר הכנשים.

ד"ב עוד נדיון השאלה הניל בענין הפה שאקר הוא הפה שהחיר.

ק"ג גדין קטן יש נו זכ"י במחנות כהונה שהאריך הקליח ס"י רמיז סקיד וקהירס לזה מריטביא סכשחיק זימ כ"ח. נדברי' פכ"י גישין ל' דהא דכהן בנעיה"ז חוזר היינו רק לשמולל דעיירי נעזבה ע"י אחר וחיינו ברשות לוקח אכל לרז ועולל לא. נדברי' חוקי' ז"ז קבי' והגיא גישין ל' דעסס דמהני מכירי כהונה דהיי' עתה מועטת והיי' רז מוקי' נמכירי כהונה ומשמע זיב מ"ט דאיהו סוכר אפי' במהנה מועטת זכול לחזור ומאי מהני מכירי כהונה. ע"ד קושי' ט"ז גישין על ר"א ז"ל דאס כהן חוזר בנעיה"ז א"ל לקבל מי שפרע וכו'.

ק"ד נדברי' מרדכי ס"פ הזרוע דליא בחיר בני חורי הנמלים מעוס דכתי' עני רעס הלדיקו לרק משלך ותן לו ל"מ רוב איכ למה היי דמאי רק מדרבנן מעוס דרוב עיה מעשרין כ"מא לרק משלך ותן לו ול"מ רוב.

ק"ה נדברי' חוקי' בזכות כ"ז דליע למשחה לגדולה אלא בבשר ולא בחרונה וק' ע"ז מקוטה ט"ז דאמרי' דרשאין הכנשים ליתן לטיירי מנחות שומן ודבס דאיך למשחה לגדולה כדרך שמלכי' אוכלין אע"י דטיירי מנחות ליה בשר. **ק"ז** ע"ד הסחירה להפלאה ספיך דכתובות דהיכא דאזלי' בחיר לענין שאר דברים גס לענין שומן אזלי' בחיר ממרדכי ס"י הזרוע רמז השל"ז בעס ראבייה דהקונה להחייס דכלפי סראש ע"ן הגוי וכו'.

ק"ז ע"ד קושי' סגי' מוצא בחתים יו"ד ס"י ע' לרעבים ביה מלכיס דביכ מוחר על אבמיה ועל בנמיה מה כ"ע לביכ מ"א"י אבמיה הא בעי מעסה בשר גידין ועלמות וא"י על מעסה בשר לחוד חייב דלא כאמרי' שיעורין לביכ כעבאר ברמזים סס.

ק"ח ע"ד גמי' פסחים כ"ז ע"ז דקאמר מנין

אם הודחו ונעלמו כדרכו. ב) אודות כלים שנחבטו בהם עוף שלא היו מקורם לאכלו.

קרי"ד ע"ד קושי' אחי' לא ילפי' דחלב סריח משום דם או חמשה מהא דאמרי' כשרה סינקה מן המדפה פסולה למצוה ואי חלב מקורם איך כ' צהורה ז' ימיו יהיו תחת אמו ומיום השמיני והלאה יכלה לקרנן הא הוי כינקה מן המדפה.

קרי"ה נדרון מקום שיש דבר צנעוה וצדקו הרבה מהם לאחיש ונעלמו שהמחול נעק ונלכד הדם עם משפט החלב שחבטו למפרע ועליו זמן יש להעריף הכלים.

קרי"ז נדרון חלב שנמלא דם צהובה אחר החליצה.

הל"ז ע"ד שים חולין ס"ב דחטיל פסול משום חורים וכשר משום בני יונם הא לא גרע משום לווי דאמרי' עם בני אזור דכל שים לו עם לווי וכשתה שמו קודם מ"ה והקפידה תורה עליו פסול.

הרי"ח נדרון חלב שחבטו לעה ערב ושמו החלב בקדרות להקפיד ושבו חבטו בצקר ובשנו החלב ואכלו אותו ואח"כ נמלא בחלב של המול בערב דם ואח"כ כשהלבו בערב יום נראה ג"כ דם בחלב מה דין הכלים שצטלו בהם בצקר אם יש לחוש שמה"י גם בחלב של צקר דם.

קרי"ט נדרון חלב שלקחו ממכריה ציוס ד' ונמלא בה דם ושבו לא לקחה ממנה עד יום א' שצוה שלאחריו אחר ששאלו ממכריה אם נמלא עוד דם בחלב והשיבה שמיד ציוס שלאחריו ה"י החלב נקי משום אדמיות וחותה חלב עמד כל הלילה בכלי א' ובצוקר עירו החלב לשאר כלים ולא נמלא שום רושם ואדמיותו וציוס ז' לעת ערב לקחו שוב חלב ועמד בכלי עד הצוקר שעירו החלב לשאר כלים ולא נמלא שום רושם אדמיות בשום מקום רק אחרי חיזה רגעים מלאו במסקנתה שסיכנו בו החלב משהו כמו דם קרוש ואותו החלב מיום ז' ה"י רק חלק שמינית מאותו פרה שנמלא דם בחלבנה מה משפט החלב והכלים.

ק"מ נדרון שצטלו חלב ואח"כ ראו מעט אורם צהובה ואחר דו"ה כודע שצא הדם מדר' א' של הצהמה ועל שאר הדדים אין חשש כלל ויש ספק אם ה"י בחלב ס' נגד הדם מה דינה של הכלים.

קמ"א אודות חלב שצמד בקדרה ואח"כ נעלא דם בשולי הקדרה מה דינו של חמאה שנעשה מחלב זו.

קמ"ב ע"ד קושי' הטו"ז ס"י ס"ב סק"ד אהא דחולין ס"ב דתרכובתא דאגמא אסורה חזויה דדרסה וכו' חוס' עם שמתחילה ה"י אוכלי' אותה ולפ"מ חוס' חולין דהיכא דאחי' לדי אכילה א"י שמתחיל א"י לאחרים כמי שייך אין הקציה מציא תקלה ע"י לדיקים איכ' איך ה"י אוכלי' אותה ע"פ צחילה. ע"ד הערה למיש' הארי' שנסמר ממשו חוץ בפסקא נסמר מחמא כל השנה איכ' ק' קושי' חוס' מכל הני שכתבנו צחמא שאינו מיד' ראכילה. נדרבי ע"מ דלעיל ה' מחיר אקורי' ש"סלים לקלחם סימני עהרה.

חל על איי כך בא"י חמור ריה"ג הוא. **ק"מ** נדרין צמר שנין לנגע י"ב לנגע י"ב. **ה"ב** נדרון מחול צמסקל ג' דפקא שלא ניקר וספק אם הוא מלך הבג או מלך הדק ונעלה עם ר"ב דפקא צמר וחתוכה מחול לא נגע בצמר מה דינו של הצמר.

קמ"א נדרבי הרין חולין ע' דעסויה ל"ך סכין מיוחד לשחיטה כדי שלא יחוקר צמר צמקין של שחיטה משום דם שעל פני' ויחוקר צמר צמר דחללי' צי טבחה.

קמ"ב נדרבי פתח ספ"ד יו"ד ס"י ק"ה דלמאן דלוקר גה"י צהנאה אספר דלוקין על הנאה.

קמ"ג ע"ד חידושו של סקולל דגה"י כיון דק"ל אצ"ב צ"כ אפי' לר"י ח"ס מותר משהו משום דליה דומי' דחלבוגס דליש חז"ל צד"ב שא"י לאכילה **קמ"ד** נדרין דבר חדש דלמ"ד אצ"ב צ"כ גם שלכד"א אסור.

קמ"ה נדרון חמולל דאקמ"ק שכלכר הדם מחמה עכה ולא החכו ומלחה כך ואח"כ צטלו מה דינו.

קמ"ז נדרין אם דם ללול שיטורא צכז"ת או צרביעית.

קמ"ח ע"ד הגהות ערדכי האחרונות וס"ג ס"ז דשנת התמות"י שמתקין לענין דם שצטלו צ"ן דם צהמה לעוף דנעוף מותר.

קמ"ח נדרון חתיכה צמר שה"י חליו חוץ מן מי הסרי"י אם לר"ך לחזור ולטרוחה או קני בהדחה למקלת חתיכה זו.

קמ"ט נדרון צמר שטרו צכלי כדרכו חלי טעה ואח"כ נשאר מי הסרי"י בחוץ הכלי מעלי' וה"י מניע עד חליו של הכלי וספק אם ה"י צמי הסרי"י ס' נגד דם שעי' הצמר ואחר מעיל שפכו מי הסרי"י והדירו הכלי היטב ועירו לחוכה מים חמוץ שהיקצו וכ"י שנוטל מעל האור עד שמתחלה הכלי ולשוו זה עיקה מה דינה של העיקה.

ק"ל ציחור דברי חוס' נזיר ל"ו ע"ב דיה ובכא"פ שכתב דהא דאמרינן כריתות י"ב כל האוכלי' מלטרפ"י בכא"פ הכ"מ לפסול חלב שהוא צעיני' אבל שבתערובת הואיל ואין הנוליא יחבטל וכו'. ע"ד חוס' דיה מני' דמאן י"מ דמשום י"ן לנזיר הל"ך הגעלה שכלים צלועי' מ"ן דילמא משום י"כ שאין היתר לאיסורו. בגמ' וא"י כ"י דחמא בני נזיר ה"יא מנייר לא ילפי' משום דחמור איסורא דאפי' חרנן אסור ל"י איכ' מ"ס דכילף צה"ה המלי"א מנייר וגם איך ילפי' טע"י צה"ה מנייר. ציחור דברי חוס' דיה היתר וא"י. ציחור דברי צה"ה צבוגי' דכוקשה ודברי מלחמות. ע"ד הקושי' איך ילפי' טע"י צכל איסורין מני' דלמא לוחה חתורה להגעיל משום צבי"ח דודאי טע"י.

קמ"א ע"ד טו"ז יו"ד ס"י ק"ב סוקס"י נדרבי רמ"א דהא דרש"ל"מ אינו בטל ה"ד אם הא"י צעין או ש"ס עדיין ממשות הא"י צההרבות אבל טעמו בטל.

קמ"ב אם מותר למלוח צמר עם מלח שנעשה מן מי מלח שכתבטל וכשכותשין אותו נעשה דק כקמ"א.

קמ"ג א. נדרון אורות שנעלמו ולא כחבו

מנין שלא יוסיט כוס י"ן לנזיר ואמשיח לנזיר אח"י נקט דוקא הני תרתי לענין לפ"ע.

ק"ט נדרבי הגמ' סכיל דפריך לר"א דלא חאכל איסי' נמי צמטע וה"י חמשה וכו' והק' הגרע"א צחמ"ס ח"ה ס"י פ"ז לע"ד צהמה צמי' לאצ"י עומדה [ולט"י רש"י אצ"ב דכ"ע או לאצ"י או לחתיכה צמר עומדה] איכ' כל צהמה אסורה מ"ה"ס צהנאה ואסורה צעודה ואיך כ' חורס לעטן יכוח סורך וכו' ולא חתרוס צמור וחמור וכו' ולא חתרוס סור צד"טו וכו'.

ה"י נדרבי הרמז"ס פ"ה מע"א שכתב חל"ס חמשה ונערפה צכטילחו ח"י צ' משום חמשה ומשום טרפה וכו' שצמדו עליו חלמ"ע וטעמ"ע ס"יז מ"א"ב ה"ה צמס פריח. פלפול נדרבי עגדול ע"ז ס"ס ממלכ"ס דצ"ב כהרג על חמשה של עוף.

ה"י ע"ד קושי' חוס' שצוהו כ"ד על רש"י דאין יו"ב חל על צבלה הא למ"ד לאו לאצ"י עומדה חל אי' יו"ב מ"ה"ס ואם אינו חל מ"ה"ס משום אי' עשה דא"י איכ' ח"ך חל חמשה על א"י. מצא"ר ס"י א"י גנבה וא"י חפלא. פלפול על"ס צ"ה צמקומות עפז"ר"י צמ"ס ופוסק"י ולפי' הצנחו מקסתק א"ס חוץ צפסקה הוא אי' גנבה או אי' חפלא. צירור ספק זה. ציחור דברי הערדכי פ"ק דבילה דחדש כיון שחוזר לאיסורו ל"ה דרש"ל"מ כמ"ש צמס הריח דחמ"ן לא מקרי דשליט. נדרבי רש"י חולין ק"א דמסויה צגה"י של עולה ח"י צמ"ס דהקדש דה"י ח"ה"י ה"י איסור מוס"ק.

ק"י ע"ד ל"ה פסקים ע"ג צדעה הרמז"ס פ"ט מק"פ דהמאכיל כ"ה מן הפסק לעכ"ס עובר צ"ה היינו לאו דלפ"ע כמו מושיט חמשה לנז"י.

ה"י ע"ד הרמז"ס פ"ט ממלכ"ס דאין צ"כ כהרג על חמשה מעוף וגם א"י ליכא איכ' מ"א משכי פסקים ע"ג צשוהו חמאה צצנה צחוץ לע"ז ח"ק"ן להוליא מ"די חמשה לנז"י הא צחולין מ"י מוקי לה צחמאה העוף וליכא איסור חמשה. הסגנה על הל"ה שהק' הא ח"ק"ן שלא יסמא צגדים צניה הצליעה כצבלת עוף טהור. וע"ד ח"י הל"ה דכ"ן דא"י שלא לצוה צחוץ חמרי' כ"ע דא"י ל"ה חמ"ה ה"י כצלה כמחה חמ"ה ומטע"א צחמה צגדים צניה הצליעה.

ק"י צענין סכיל להל"ך ע"מ מהסגוה השואל.

קמ"ז נדרין מכירה ונהיכה צ"ל"ס לכרי שחושש החמ"ס ציור ס"י י"ס ס"ס צו אי' להוסיט חמשה לנז"י משום לפ"ע.

קמ"ז אם יש למקור ליקח צמר עקל"ב ישראל שהוא מומר לכה"ה צמה שמר"אם להשוטח החתיכות והוא צהננה מעלמא מתיר להם צחמ"ו שמכ"י החתיכות צצ"ע.

ה"י ע"ד החו"ד ס"י ס"ג צרוב מוכרי צמר ישראל ולמיעוט מוכרי צמר הנכריים יש צרוב צמר אי' אזלינן צח"י מוכרי' או צח"י צמר.

ק"י ע"ד נדרין חו"ד שצ"י הקד"ס. ע"ד קושי' צמ"ס חולין ק"א דאמר רבא דהנ"ל דל"ל צא"י כולל איסור

מפתח בית שעים

ספרים. עיר קוסי' איך יהי' חזיר מותר לעיל אה כל סיולא עון סעמא טעא. דרברי הגמי' מנחות מיה וכל נבלה וטרפה לא יאכלו הכהנים וכו'.

המץ גרין אה כל המולק אה רגליו הוא סיי' טועמא או סיי' טהרה. איך יליף ריי' חמץ מותר אה נותר הוא חידוש דנוספציא אסור.

המיד אודות סתרגובליס אשר חלקה לוארס אדום וערוס ציורח מה דינס לאכלס.

המיה גרין דג טהור סנמלא זמעי דג טעא דסקיי' נסקיי' פיג דמותר ומצואר צבורה ז' דאפילו לא חזינן דבלעה ולא אמרי' איסורוי אסריץ ואמאי לא כימא כאן נמלא כאן סיי'.

המץ עיר הראי' ממנחות לרברי פלתי סיי' קי' טעמלד זכות על אכילה קמח מחולעת.

המץ גרין חנוכי' שיש לו חיבה גדולה מלא קמח וצמדטי הקיץ איא שלא יהי' מחולע ומילצין אה מותר לנוכר לעכרים כדעת הסק' או כדי הפמיא מחולק על הסק' ואוסר דגס צכסיג יס חסס לעוכרי לעכרים טעא ימכרו לשראל.

המ"ח עיר קוסי' חוס' עירובין כימח על רטיי דקרא דובכל אשר תרומס בגדולי' ומשעה וצכדהרין יער דרטיי' ובכל סחי' הרועסה זה נחש משמע דרעושה הוי כמו דבר הרחש והוא פלא דהא עס מייירי קודם סתקלל הנחש לילך על גחוונו.

המ"ט גרין דקיייל צסי' פיז דלוקחיי' ציילי' מן הככרים מוסס דאזלי' צחיר צייליס כסרים איכ אמאי לא ילפי' רוב משה דרטיי' צשילוח הקח לך ולא לכלנדיך ומוכה דאזלינן צחיר ומטייה צייליס מותרים.

היג עיר הרין חולין כיג דהא דלוקחין צייליס מן הככרים מייירי צחומר של עוף פלוני וטהור ולולי זאת הוי אסור דאיכא צי' מיעוטי מיעיט דנבלה וטרפה ומיעוטי דממאס.

קנ"א גרין דבילה ספק טיפה בטלה דלא מקרי צרי'.

קנ"ב עיר פיהינו כריחות ייג צנקודה כפלאה דציסול חלב או נבלה בחלב לא חל אה צציה אפיג דאסצהיג וליה אהי' מוסיק'.

קנ"ג עיר גוויד צקוף הפחיה סהאריך צסיס סכהדרין דפריץ מי איכא עיר דליל יס אה לוקרא וההני' בחלב אהו יכול בחלב אפיג (צלירי) אמרה יס אה למקרא. פירס דברי מהרמיל סכהדרין טמחוקריי' הצנה.

קנ"ד גרין חשו' הקודמת להלדיק עלמו מהסנה הסואל. עיר הגמי' סכהדרין די יכול בחלב צליי' וכו' ואיך סיד לאסור מוסס חטובות הכחות שיש צאיסורי הסערובות כמו כלאים וטעמנו. אה חלב מין צטר הוא ועוד טפסח כללה ציחד עם הסועין. תמוה על ימ סצחוקי סכהדרין די עיר דיה דרך ציסול. פי' דרבר הגמי' דרך ציסול אסרה חורה.

הנ"ה גרין חשו' הקודמת.

קנ"ז עיר שים חולין קייג דקאצר אכילה כיע ליש דלקי כי פליגי אציסול

וכו'. דרברי שים קידושין פיג גרין קצוע כמעיע דעי. דרברי שים חולין ייא דילפי' רוב מרישא של עולם. צנמי' זנחיס מיה עס צין הלשון הכי קאמיכא לך הלכחא וצין הלשון סכי קאמיכא.

קנ"ז גרין כף של ככוי ואכל זה מן הקדרה שהיסיג. גרין חלב סנפלא לכלי צטר שאציי' שהי' זה מים ונעשה העיס לצן קלה וספכו מאוחו מים לקדרה צצטלו זה צטר שהי' זה סיי' נגד החלב צצעים אך לא נגד העיס.

עיר ציי' סיי' פיז שהקי' על הרעצים טעממע מדרבריו שלוקין על דס צצטלו ממנחות כיא וסונ הציא מרטיי' דרס צצטלו חייצין כרה ועכיי' דהאי דענחות שלא כהלכחא וליע מה אולמח די דרטיי' מרמזים. עיר קוסי' צאהי' סיי' לי אוח כיצ. עיר קוסי' חוס' טנה פיג דבי' טעוה מלטרסין למלקוח טענה עיא דחלב פיגול ונותר אין מלטרסין לחטאה. עיר קוסי' חוס' הכיל מוצחיס מיה דפיגול כותר וטעא טבלנן ואכלן פטור וכו' ומדמטלין זאי' משמע דלא מלטרסין למלקוח.

הנ"ח מכלן לאסיר כנד בחלב מוסס צציה אה כנד דס הוא ונדס אמרי' חולין קייג דלאו בדי הוא ולא צעי קרא למעטיכהו.

קנ"ח גרין שללאו צטר עיג גחלים אשר עיפ הסדה וגס קדרה עס חלב טמו עס והיחה מונחה צלד אה על הצטר וסניהס רוחחין ואין צכיא סיי' נגד השני אה מותר' צאכילהומה מוספט הכלי.

היג גרין שלקח כיסוי מקדרה צצטלו זה והיי' עליו לחלוחית וכחנות על טעללער חולצת שהי' מוכסה צו קדרה חולצת ציי' מחלב צצטלו זה עמה ירקוח עס מים וכדמה להס טסוב חזרו וכחנו הכיסוי אחיכ על קדרה של צטר רוחחח מה דין ומוספט הכליס והמאכל.

הס"א גרין חשו' הקודמת.

קס"ב גרין שלקחו כיסוי וקדרה של צטר רוחחח העומדת אלל הוטס והניחיה על הקדרה חולצת רוחחח מלאה מים רוחחח' וזה דינס של הכליס.

הס"ג גרין סהרתיחו צקדרה ערך ג' ליטער חלב ותחנו זה כף של צטר ציי' ואחיכ לקוח צכף זה ח' או י' כסות חלב וקדרה זו ותחנו צקדרה חולצת עס גחלפין העומדת על האש גיכ ערך ג' ליטער מה דינס של הכליס והחצטיל.

הס"ד ציאור למה מהני ציסול צציה אה הוי היחר צחיתר.

הס"ה ציאור דברי הראציד צהסגות פיט ממיא סנראין סחראי סכי דציא חעכני רק לריי' דמצינו לא צטיל ולצקוף כי והוא היעה שהרי יולא מן החתיכה דוטצ צלי טוס כיעורי. ואס הוא נבלה מה לורך ליעור שילא מוסס חלב.

קס"ז ציאור דברי רטיי' חולין ליי' דמותר למקוח אקפילא ארמאה לפיח והא רטיי' פסק שס לריח דרטיי' סיי' עס קפילא ואיכ קפילה הוי לחומר אהל לקולא לא סמכיי'. עיר רעציה טעוטה כיא אהא דאמריי' כיס נמי מוסעב ועומד מהיס דהחיינה לרי' אהל לריי' דמוקי צכולל לא נפסע האצעי'.

הס"ז גרין אה סמכי' אקפילא עכוס צעקליה צאיי' דאוי' טנטיץ יוד רטיי' ליה. דרברי רטיי' חולין ליה סכי דלריי' מיס אסור מכל חלב. צקדוק חויסיכ אמאי נקס דין מיס גבי יויכ דוקא.

הס"ח גרין ג' כפות של כסף אה של צטר ואי' של חלב סתחנו אה מהס לקדרה של צטר שלא היי' זה סיי' נגד הכף ואיי' איזה מהס חחנה וככריה טעמה החצטיל ואמרה שאין צו טעס חלב מה דינו של הכף והקדרה והחצטיל.

קס"ט עיר ספיקו של הפמיג צפתיחה לחערובות צחי' צטר צמיטה וחיי צטר נבלה סנפלו לקדרה של היחר אינו עינן ויש זה סיי' נגד חיי' נבלה ומיע הטעס נרנש מכה חיי' היחר אה אסור מן חחרה מוסס טעס כעיקר או אפי' מדרצנן מותר.

היע עיר חויח סוף מעילה דפרוטה של הקרס סנפלה לרובא לא צטיל דהוי כיכר אהי' שיכול ליטול אהי' עיי' חילוף צפרוטה אחרת.

העיא אה צטר ורגיס מקרי מציג או מצטאי'.

קע"ב ציאור דברי רעציה חולין ליה דיה אמר אציי' ואיה דעיי' רוסנו של זרוע סנפל צקדרה וכו' וחזר הרוטצ טהוא אסור ונבלע צבוטו של חיל' וכו' וכיון שהפי' הפסוס טעסס הזרוע ככנס צאיל למה חולרך הרעציה דעעס הזרוע ככנס צרוטצ ואחיכ חוזר לאיל.

קע"ג גרין שויע יוד סיי' קייג צעס יס מיי' שאומר דליא דשילימו ליצ אלא היכא שהמחיר עחיד לצא צודאי' שחמה עליו הסק' עס.

קע"ד עיר הרייף סיפ גהיג הידועיי' דפה שאפאה עס הללי אסור למיכל צכותחא דהוי דשילימו מחולין קייג דברי לאוכיחו כדא דמחא אלל כדא דחלא וכו' וטעמא נמי לא יהיב ומה צכך אה לרייף אינו צטל דהוי כדשילימו.

הע"ה ציאור דברי כיו פטינו ממיא הייג צרעה הרמזים סכי יראה ליי' שאפי' דשילימו אה נחערצ צסאי' ולא נחן טעס מותר והסיג הראציד טהוא מטה סלימוה.

קע"ו גרין הספק צצנוה סנחחכה לוחיג וכטרפה ואחיכ חלצה והחלב נחערצה צסי' לטיי' רמזין דאס החצ אחיכ הרבל למעלה חורח להכשרה אה החלב דינו כדשילימו דליצ או דהתיחר לא צא ממיאל וצודאי' ליה דשילימו.

הע"ז עיר הסק' סיי' קייג על דין הרמיא דרברי' חסוביי' אה אינן טובגון צעלונן אטפי' סטובמין החצטיל אינן צטלי' אפי' צאלף סכי כנון סהרי'.

הע"ח עיר חידוש דין טצהנהוה רטיי' שים ווילנא עגילה דיג צנפל אה לקדרה צפסח ונחצטל צסי' ואחיכ כפל לחוכה חמץ ויש גיכ סיי' נגד החמץ צטל מוסס הואיל ואישתרי לענין אהי' אחר אשתרי נמי לענין חניפס וכמו צצחיס לייג דאמריי' הואיל והותר לנרעוה הותר לקריי'.

הע"ט ציאור דברי הסק' צסי' קיה סעיק חיי' דחתיכה סנמלחה כדינה טבלעה דס אינה חוסרת סאר חתיכות עיי' מליחה וללי טהס נגד דברי רעציה

מפתח בית שערים

וויינעקסמראקס סכעסס גס פחעליס
יין סקקס דדופני חניות סנקלס ווייכ-
סעיין ופסרה ליטער ספיריטוס לפיח
ליטער פיס אס יס נז סקס נקס של
סחס ייכס או כיון דשוויינטסיין כנר
כתייבס ואין נז לחלוות יין הוי כעפסל
נעלעס ואפילו יס נז לחלוות יין נפל נסי.

רײַב זדין מלכיס וזגיס של עכיס
זייד סי קכיז דעני סנתיינשו
ייז חודס ולריח נעי סנחעדו מחילס
נמיס פיס מחפץ סדנקו ננלס נאריח
סי חמיז דקני נני חדסיס וגס נעור
סקינז זייד סי פז לא נוכר ייז חודס.

רײַב זדין עזרס דיטראל טימר יינו
של ככרי נעכר סנחון נז מכל חנית
אשר הוא החת מוחס העטער וני
ישראלים לקחו מהכרי מהיין כני חניות
סנחחמיס כלאוי נחוחס של יהודי ואחר
סלקחו היין אחר להס היהודי העטער
ספיש סכח סחנית א' פחוח כמו טעס
והערל נל אחריו סיחזור ויתן עליו חוחמו
וחחמו מיירח שלל יפסיד סכרו אך נלד
החנית כי נכחנז יהודית סחור נקס וגס
הערל אומר כן סחחנית היי פחוח וכן
אחר העטער סיחן חוחמו עליו והוא לא
נכע נז וכל הני חניות היי סכריס כרדך
חניות העומדים נחחף ולקחו ד' חניות
מיינ זח ונללו נחס סאר חניות ומחנית
א' סמללו ומנו כשאר לנכרי כחלי חנית
ואחייכ חלקו קונים הניל ונפסכס היין
על עפניס ינפסיס נחערנז לאי פיו חניות
יין סמניע לחלקו לח נלח ונחסי כיד
חניות ניכ לח נלח ואס יאסר היין היי
הפסד גדול מה דינו של היין.

רײַב זדין כיון סהגיד אינו חוזר ומגיד
אס הוא דוקא כשהגיד נפני ניד.
רײַב זדין חניות יין של פסח סהיי ננית
הככרי נחדר מיחד שלל היי נה
סוס דנר זולת היין והחדר היי סגור
נמקגר סהיי סנור קלת והישראל לא הלך
טמה רק לעמיס רחוקים ונפסס האחרון
סהלך טמה מלל אס סמקגר סנור כופל
על הארץ והככרי אומר סנכנר מלליו
וגס החנית לא היי מלל ואינו ניכר אס
לקח הככרי מן היין אס יס נוקוס להחיר
היין.

רײַב זדין חניות היי סהיו נחחף
וננור מללו המרחה פחוח נמפחחיו
סהיו ננית המערתיס ומקר מן החניות
מה דיכס.
רײַב זדין חניות נעי סניז נככרו לסנור
זייכ ורולה נקיומו של איסיני.
עיד קוסיי חחיס עיז סניז על סיניח
ריח נעחוקי דיח יאות.

רײַב זדין חניות ריפ כל הללמיס דנדר
סגס מהיח לא נחנעל אינו יכול
לעכור חון מדמי ייי סנז. זיחור דברי
חוקי עיז דסיח עיז דיח עענח.
רײַב זדין חניות לדיח וללהכח דין רולה
נקיומו של איסיני עיז דיח.
רײַב זדין חניות מומר לחלל נחח נפריהסיח
סעטס המוסקטער מחנית יין ומלל
חן נעיניו אס מוחר לנללות עזוקטו
לסלוח נז כי קרנז לודלי דלסחי קנעי
ליי אס אין נזה מוסס לפיע.

רײַב זדין חניות עיז קוסיי חחיס עיז סניז
סכחיס עיח נננף מרוטנז על חחרס
וחזר אליו יעול אס עקומו ואמלי לא
פריך הנני זנחיס ליו אומחני דהכח
דכחי עסה וידחיס לית ותי דריח סס
דיקס עסה ליס כחן. עיד רליי דריח
דקיל דנציח אית על חלנזו של כוי ולא
נעי זי מחיכות עיכ סיל ספק אסור
מהיח ומחחייכ דחח דוקא נספק כח
אסור מהיח.

רײַב זדין חניות חס ווחר ליקח מי מלח מן
העכיס טחח נסחחנז נחחיות
דנסינז דחלנז.
רײַב זדין קהל אחד סהיי עומד חחה
דנל סעטעווסקווא והסוחעו נחחיס
היי ניכ חחה סנחחח רנ מכה זה ועחה
רוליס לסנז להיות ירליס מה הדין של
הכליס והסחון סנשאר להס מזמן הקודס.
רײַב זדין הענכיס ינפסיס סנככרי סופכיי
עליח יין ומוסכין מהס היין מה
דינו ודין הענכיס הינפסיס.
רײַב זדין חניות סנעסח מני קילח

רײַב זדין חניות חס אס יס לחוש
ללווחת ריח.
קײַב זדין נכידון נענזנעסרזיכערונגס-
אכעטמלעס נענעלי סחורזי כוחניס
לה קודס ססחייח סכוס ידוע ואס
סחורזי נכרפס קוכיס אוחס עענו לפי
ערך מסקלה, סך ידוע נמד כל ליטרא
אס אין נזה מוסס עוסה סחורה דנכריס
האסוריס.

קײַב זדין חניות חס אס יס לחוש
ללווחת ריח.
קײַב זדין חניות חס אס יס לחוש
ללווחת ריח.
קײַב זדין חניות חס אס יס לחוש
ללווחת ריח.
קײַב זדין חניות חס אס יס לחוש
ללווחת ריח.

קײַב זדין חניות חס אס יס לחוש
ללווחת ריח.
קײַב זדין חניות חס אס יס לחוש
ללווחת ריח.
קײַב זדין חניות חס אס יס לחוש
ללווחת ריח.
קײַב זדין חניות חס אס יס לחוש
ללווחת ריח.

קעניל חולין קיח דחתיכה סנאסרה עחעה
נלענח דס חוסרה מחיכה רוחח סנלדס.
זיחור דברי טויו סוקיי קיי סקכיי.
קײַב זדין זי קדרות של היח נסיי
קייח ולפניס זי מחיכות אחת
של היח ולי של איסור סכחנז סחורזי
דנענע רחס יס נעחייס לנפל סחייסוי
ליע ונכוק סקיען מנענע דנלדס אחד
מלסרינין.
קײַב זדין חירות דין דעסס הנכלע
נכרה אפילו למיד סעיכ דנכנ
אסור מהיח והוכיח הנחון סחורזל כן
מדברי הריעניל חולין קייכ.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.

קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.

קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.

קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.

קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.

קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.

קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.

קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.

קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.

קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.

קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.
קײַב זדין חירות חסיל לחוק דברי
הרשקוים מהסגה סחורזל.

מפתח בית שערים

בסוגג לריך כפרה והאשה אל כפרס
שנעמא ירד סיי קפיה.

רביה מלפול עלוס וניחור רחנ זכונה
הסיך ירד סיי קפיה סקיד זדין
רואה רס עיה.

רביז זדין דלין קומיין זיהיו על
זדיקה שפורסם שהניח הטור זכום
הראניד זיור סיי קפיה. עיר סייך עס
סקייה אהא רכי הנחנר זאס נחחזקה
מספיקין אס מותר לסמוך על הרפואה
לשעם אחיכ רכי הנניח אס הרופא זה
עשה רפואה זו לאשה אחת קודם
שהחזקה וכחפא יכלה אשה אחת
לסמוך עליו אף לאחר שחחזקה גיש
ועוהתה לשעם זפעס די לאחר הרפואה
והחויור ועהרניס נדחקו זכוכתו.

רביז כדון כחם שחאלא על חלוק האיש
אחר שהיי עם אשה זמעה אס יש
זו דין כחם שהיי אסורה לזעלה.
רביז זכרון הכיל.

רביז כדון אשה זאה זיעים חרל להיות
לה אורח ככסיס ומסולקת דמיס
ויש לה חולי פארפאלל וכשמחזיר החתיכה
מרגשה זינה דבר לה וזחוכה דמה וגם
מראה לזנה ומראה ארוס והיא עניי
וצעלה יסורים האס מותרת לזעלה זלי
עזילה.

רביז עיר הרעניס פיע מאיז היג זרואה
כחם עעלה למפרע עד כיר שעות
שקותר למיש פיג נעוואת מויז שכתז
הרואה כחם עמא למפרע עד עת הפקידה.
רביז זדין הרמיא סיי קפיה זכיי אס
הדס ען העקור אז ען הלדדים
חליי זמכה זמח סיס.

רביה זדינו על מהיר שהניח זיי סיי
קפיה ופסקוהו העחנר רסי קיין
זאשה שהרניס שכתח מקורה וזדק
אחיכ ולא מלאה כלום דעמלה והדמי
סיי קפיה חמה עליו.

רביז כדון אשה שאין לה וסח והפילה
אס לריכה זדיקה קודם שמיש
ואחר השמיש כשאר אשה שאין לה וסח
שחוששין לדעת הרמניס והראיש או דינה
כאשה זיעי עיבורה והכקה ואיל זדיקה.
ואורות שהפילה לאחר ליה יוס.

רביז עיר שיש כדה ייע דקאחר אלל
הכא זנואי פליגי וכו'.

רביז כדון אשה מניקה שלא רחאה מיום
לידת הולד ואחיכ כמו רבע עשה
אחר השמיש מלאה דס זחלוקה ולא
הרנישה שילא דס מנערה אס לריכי
לחוש לדעת חויור סיי קפיה דאשה שאין
לה וסח לריכה זדיקה אס רחאה אחר
השמיש או כיון דלא ארגשה דאיכה
עמאה מהיח לא חיישי.

רביז כדון מניקה דחוששה לראייתה
כדרך שחושש לוסת שאיכה קצוע
אס לריכה לחוש רק לאוחו יוס זחודש
או לריכה פרישה נס יוס לי מראי זו.
אס רחאה גיש זזאי זומן אי זחוך כריח
מה דינה. אס אוחו הזוג לריך כפרה אס
לא חששו. אישע זמן זבינה לאחר שהפילה.
אס מיום שהפילה דין מניקה כריח יש
לה שאיכה קוצעת וסח. זקנה שלא רחאה
כמה שנים ועלמה כחם ואין לה זמה
לחלות אס טסורה לזעלה.

רביז כדון מניקה כריח אחר לידה שאיכה
קוצעת וסח אפילו עת הולד לאיזה
ראי

רביה זדינו על סג פיג דעיו דאס
אינו מולא הדברים עפיו אלל
מפעז זלזו וכעכע מעקקו עיי הנחשים
ליכא משום לא הנחשו. זיחור רחנ
זמכין זה.

רביז עיר הנמי כדה קיי אריז זכות
ישראל החמיירו עיע שאפי רואות
עפה דס כחדל יוסנת עליו ז' נקיים,
עה זה הלי החמיירו. זדברי חוס' עס
דף ט' דיה הנובע. עיר רשי עס דעיו
אהא דאריז דכיע וקחות דלוי כאן
שזדקה עלמה כשיעור וקחות ופירשי
כשזדקה זשיעור וסח על וקחה. זאה
דאמריי כרה עס אלל זיש לזיה לדבריכס
ליחוש עמא חראה עפה דס כחדל זביאה
ראשונה ויעמידהו כוחלי זיהריח. ה
לחד ליטכא עס דיג ליל זיש כוחלי
זיהריח העמידהו. עס דמי והאיכא ט'
חיות וכו'. אדברי חוס' עס דיה קמליח
דמשויה איחורע רובא לפי שהתינוק הוי
דבר שאין זו דעה ליטאל ולהכי גס
סיט זיהיי עהור. אדברי רשי וחוס'
כדה כיג דרנא דאמר וטעו כקוז אמו
עמאה לידה משום דכיל טרפה חיי והא
זכא סיל חולין ליג דושטו כקוז הוי
כזלה ואיכ נהי דטרפה חיי מניל דכזלה
חיי. אישע זכניח עס דאיכ שהיי זכא
דלא כהלכתא דקיל טאיח. עיר שיש עס
עיר דאמריי פוואה זלועה אינו נעמא.
עיר רשי עס כיג דיה הוא מחקן. עיר
חוס' דסיז עיע דיה משום וכו'. עיר
טויז ירד סיי קפיה סקיד וסיך סקייג
דאס זדקה עלמה זצעל ראשון ומלאה
דס זראש המכחול אסורה לכל אדם.

רביז זמכין הכיל השונה עלהשגת השואל.

רביז עיר רשי כדה דיג אהא דפריך
זגנוי משמשה זמוך מאיל ופירשי
גי כשים משמשה זמוך קטנה מעוברת
ומניקה. אהא דאמריי עס וטנאי כוחלי
זיהריח לא זוקמיו דס. עיר מהרשיח
שזחוס' עס דיה ואזעיא. עיר חוס'
דיה מרגשת. עיר שיש עס דסיז זכות
ישראל החמיירו עיע שאפי רואות עפה
דס כחדל יוסנת עליו ז' נקיים. עיר
הגתה מהרשיש כדה גי אהא דקאמר איכ
זעלה זכות ישראל מפוייר הא זכות
ישראל לא מיפקדא אפוייר.

רביז הערות שונות עיר זיי וטויז
ירד סיי קפיה וסיך ירד רסי קפיד.

רביז עיר מהרשיש ירד סיי קפיה שהניח
זדעת הרמניס זאס לא היי לה
ז' נקיים לזנה גדולה זחוך הייא יוס
כשזכא יוס ייז שהוא ראשון לז' ימי כדה
שוב אל ז' נקיים. זיחור דברי זיי סיי
קפיה זדיה וזיום העסיכי שחמה על
הסמיגי.

רביז זיחור דברי מהרשיח כדה ייז
זחוס' דיה רי יושיע.

רביה זדין הראניד שהניח הטור סיי
קפיד זאס רגילה לראות זחנן
החמה ולא קיס לה אי קודם או אחר
הכן החמה אס אסורה כל היום וכל
הלילה או דוקא כל היום.

רביז עיר זיי סיי קפיד דזעזואה דלא
זרור כיכ דעסולקת דמיס חוששת
אפילו לזכחילה.

רביז זדין משמש עם הטסורה ואמרה
לו נעמאחי, ופי' מענה זקויסי

דושפת לים דלא העטון וכו' וייטוביי
על כמה קושיס אמרוניס זמכין זה.
ייטוב קושיי פריד וסוקי יריכ זקוניי
דקל קל ועראה עקוס לסי דברי אשה
דזנשעה עמאה איכא עוליה.

רביז עיר השיס סנהדרין קיע אס
זשמה עיהיז מהכי לה שמיטה
לטהרה מירי כזלה.

רביז עיר השיס עיו מיי זקוק זילה
לשחחווה לה עהו וכו'.

רביז עיר הנמי עיו עיר אריח אחי
הנמי זא זביטלה ואיך מהכי זיטול
לדעת הטור ירד סיי קפיה דאפי' עיו
על גוי אין לה זיטול משבאה ליד ישראל.

רביה עיר הקושיח אמאי לא ילפיין
דעללתיכ מרכבתה חמורה גזי עיו
אנד חאזדין וחי ליהיכ הלך כהנה עעיו.

רביז עוד זמכין הכיל להלדיק עלמו
מהשגת הסואל ומזכר היעז דבריו
זחשו' הקודמת.

רביז כדון אס נותר לשרך זכרי לזכריה
זשכר.

רביה עיר רמיא ירד סיי קפיה שהניח
דעה הרין דעל כל איסור עיו
גיע וספיר יחגז ואל יעבור זלי שוס
חולק ודעה אי שזיע סיי קפיה כראה
שחולק עיו.

רביז אס מותר להשפיל זיעד חולי עכויס.

רביז עיר קושיי שעהימ פיה עמולה על
הטור ירד סיי קפיה דמותר להלוות
זכניה עיו גוי דלין שליחות לזכרי הא
אסור עשום זכות לשיי הראיש זינו לי
דגס זאיי לאו סייך אמירה לזכרי שנות.
רביז אס יש היחך לדרך החגרים שאס
לוקחי' הסוחרים הקטנים ען
הגדולים סחורה זעושה מזומכים יולו
השער ומניחים ללוקח איזה פראלענט
הנקרא קאססא שקאנטא ואס לוקחים
זחקפה אין מניחין ען השער הקלוב אס
אין זזה משום רבית.

רביז עיר שיש סנהדרין כיה דלוה
זכניה פסול לעדות וכו' וכשנוכסיל
זכירו זאיי דרזכן עובר על לפיע דלוי.
עיר השיס כחובות כיג דפריך אי ערער
דגזלנותא חרי ומרי כיכחו.

רביז עיר קושיי זחוס' עיו סיי עיע
דיה חכי. עיר חוס' עס סיי עיע
זדיה יואת [עיל סיי רייז זיחור דברי
הריח זחוס' הכיל].

רביז עיר השיס זיג דקיא עיה דאריי
זיי זעעמא דריח סיל רבית קלייה
יולאה זדייכיס דאיך וחי אחיך עמך זבי
אל חקח מאחו כשך וחריבית אהדר ליי
כי היכי דכחי. זיחור דברי העויז אויח
סיי רמיז קפיה שחחלק דזשנת מהכי הפקר
להפקיע איסוי שנת וזמטכון דרך זוכירה
לימ כדי להפקיע איסוי רבית. עיר קוי
חוס' זיג דעיו דיה שטר אהא דאמריי
זשטר שייז רבית רימ סיל קונסין וכו'.
רביה זיחור דברי רשי זיע דסיח עיע
דיה אסור.

רביז כדון אנשים שנגדלין שערותיהן
זשפה העליונה ומספרין כל הזקן
כמו שגויס עושים אס אין זו איסור
משום לאו זחחקהיס לא חלכו.

רביז הערות שונות עיר חוס' שזעושה
גי דיה ועל, וסס דיר דיה אצל
ועס דף הי דיה שחים.

ראוי לריכה לחוס, ואם לריכה צדיקה קודם ולאחר השמים כדון אשה שאין לה וסה.

רפיא זדון היחל לאספה להלצים נגדי לצעונים להליל עלמה מעומאה כהמים.

רפיב זדון כחם עמעמין נשיעור גרים ופחה אנרים הליכן זרם מאכולה ולפי שיפור מעמיל לרקה היא להלות שיפור זה זרם מאכולה.

רפיג כדון אשה סגי חרשים אחר לידה לא יכלה לטהר עלמה לצעלה מהמה כהמים מעללה על הלוקה והרצה פעמים גם נשעה הנדיקה פעמים היי ערלה אדעומיה ופעמים כעין ליהם לצנה וכשעללה זידה לטהר עלמה ולעבול מללה ג' או ד' ימים אחר עזילה כהמים גם על עד הצדוק וסוב נספירה זכ ג' ימים לנספירה מללה ג' כהמים והרב ערל דלחלה החיר לה הכהמים וטעלה זמנה וזיום שאחר עזילה סוב מללה כהמים עמלים ומרגשה כאז ומפנים אס כאז הוי כעכה להלות הכהמים זנה.

רפיד זדון המויו קיי קין דכחה היא ללרף ק' מן העליל לסיס דרוב דמים מן המקור.

רפיה כדון וניקה טהורה שקנחה עלמה אחר הטלה מי רבלים בקלה החלוק פחה ומשיעור גרים והיי משוך מה דינה.

רפיז כדון אשה אחר עסקמה גיי נקיים מללה על הסדין כחם הכונה לאדעומיה קלה אצל ים להלות בכלוך לוחה החיכוק הישן עמה שלא היי נקי אס לריכה לנספור מחדש זכ.

רפיז זיחור דברי ונליע פיע מאיצ הכיע דיה ואיה שכי לייס דברי רשיי כדה דים.

רפיה זדון כחם סמללה עיר שאינו מקניע ענשים כדה דכיה. עיר מהרים אורגז איך חקרו חזיל לצעול על דס עוהר שהחירה החורה צפירוש.

רפיט עוד זענין הכיל חסוי על הסנה השואל.

עיר זדון אשה שעטתה לרכי ורלחה דס דלריי אף עומדה עמלה ענשים כדה דכיע עיי.

רפיא זדון אייחוד והתרחקות מאשחו כדה ענרללם צקלור סוף מסי כדה.

רפיב כדון אשה מעוברת שהיא מקולקת דמים שיש לה כאז צבטנה והרופא הכניס ירו בלותו מקום עד סידו מנעה ואחר צדיקה הרופא לא רלחה סוס דס ולא כחם אס לריכה לייס ז' נקיים אחר צדיקה הרופא.

רפיג אס אשה רשאי לעטות איינספרי לונגען צימי ספירה נקיים או אפילו נשאר זמנים אס אין לחוס לאיא לפתיהק בלא דס.

רפיז כדון אשה שיש לה כאז עינים ועיפ סקודה הרופא לריכין להטיף לה חוך עינה ז' או ג' טפין סס עיי ספוספה של גמי או זכוכיה ולריך זחירות יהיה שלא להטיף לה יותר או פחות ואיא להעטות נסוס חופן רק עיי צעלה והיא עמלה נסוס כחם אס עוהר לצעלה להטיף ססס חור עייני.

עריה אס ים חסס חלילה צעזילה נכסים שהרופא סוחס סיכיסס הנקוצים צעזכים ידועים לו ונקרלה פלאמצירען.

רפיז כדון הכלות ספונלות עלמן צעערוהיהן דליה חלילה לעני דעערוה עומדות לקלון וקלון דעי.

רפיז אדות ענהג הנשים אחר הלידה כעעערוהיהן ארוכות אין מוחכין אותן עד לאחר עזילה ואמאי ליא כל העומד לקלון וכו' ולחוי חלילה.

רפיח כדון אשה שחללה סיני וגם ססן נקוצ שלה קודם עזילה ובאותו יום לא אכלה צטר ואחר העזילה אכלה דגים קטנים עם לחם ואחר האכילה נקרה ססן הנקוצ נקיסס והוליהה עסס איזה דבר נדמה לה כמורז שהיי ממחבל שאכלה אחר העזילה וכיז חלחה זנה ולנחה עם צעלה והיי צבורק לנה נוקפה עמא הוא מאכילה צטר שאכלס זיום שלפניו אס לריכה כפרה על העבר ואס לריכה לצעול עוד הפעם.

רפיט אס גם צטר עוף סיך חסס שלא לאכול צטר זיום לכהן לעזילה נסוס צטר ענין הסינים. אס גם צימים הארוכים בחקופה חמוז סיך חסס זה. עיר המויו קיי קליח שכי על מנהג הכיל שאס לא נהגה כן, איל לעכז הפזילה צעזיל כך.

רפיז כדון אשה שאוכלת על שולחן אחרים וכיין סמן הראוי לאשה לנזעה להסחיר ליל עזילהה ואס לא האכל צטר ירגישו שהוא ליל עזילהה אס אינו טוב יותר שהאכל צטר כדי שלא ירגישו.

רפיא עיר חוס' כחזונה עיי שאין מצרכין הנשים על ספירה זכ, זיחור החויכ פי מלורע צפוק ואס טהרה מזונה וספרה לה ז' ימים ואחר טהר וכו'.

רפיב זדון זכ דכתיב וספר לו לעלמו ליל קרל לסיד יצמות פיה דעאיכ זאי אפילו איהחוק איי ולחו זידו כקושיי חוס' רפיג דגנין והיי חוס' ליש כאן. **רפיג** עיר שיש סיי פיו אהא דאין עאיכ זאחחוק איי איכ אמאי אשה כחמכה סרלחה שלא בהרגשה וכו'. עיר הריציש קיי סעיט דרוב לא עדיף מז' חזקות.

רפיד עיר חוס' ריש כדה דחזקה טהרה ליי מנסוס דמגופה קחזיי וכו'.

רפיה כדון אשה שכזדמכה לה עזילה בליל צנה איך תמנהג בהדלקת כר צנה.

רפיז כדון אשה הממוכית להסגיה על הנשים אס עובלות כדון והיא חלום הרואות מה תקנחה סמוכל להסאר על מעמרתה.

רפיז כדון אשה הממוכית להסגיה על הנשים צעעה עזילתן סכנחה הכר עסיק צניה העזילה אחר שחלכו עסס הנשים עטצלו והיא הלטרקה סכנחה לה סעדיין לא היי ללחיהוהעזירה מעמרתה מכה מעניס או שהסודה לחלל צנה או להכעיל הנשים שחטצלו זז' כעעדיין יום וכעה היא למלוא אשה אחרת לעמרתה אס אפשר להחזירה לעמרתה.

רפיח זיחור דברי זיי קיי ריא וכימ פיע דעקואות החיי שכי דאין להכעיס לנזור על היס הגדול שלא יספר בזוחלין אס כולו שאוז כסר עסיה דליש זיי גזירה אלו חרדליה של גשמים.

רפיט זדון מקום שייז מי קאה עכוונות וכחן לחוכה קאה וכעל קאה וכן כוחן קאה וכועל קאה והוא כסר עד רובו סנרעניס פיז דעקואות סייז. עיר הריש פיז דעקואות עיי דריא וריי פליגי אי שאונה שהמטיכוס כולו כפרה. עיר הסייך קיי ריא סקניד שכי אס הנריכה מי קאה חקר ליש לעה לריך חסרכיס. עיר העחצר עס סעיף קיי שכי ואס מעזיל יורה או שאר כלים עורידין לחוכו דרך פיהס שלא יתחו המים וכו' סעמד עליו המויו קיי ריב קיי. עיר הריש פיז עיה דעקואות אהא דלריא אס המים לפיס עיי יסצר דאס היי מעלה העלין נעטה המים שאובין.

רפיצ עיר מה שמירש הריש נפיצ דעקואות דאס ילא מחזקה איי דלוי אף שיש ק' אס גם מעומאה דרבנן ילא ליש לאוקומיי אחזקה.

רפיא זענין הכיל חסוי על הסנה השואל. עיר שיש מכות ד' בהא דג' לוגין מים שאובין חקר קורטוב סכחן לחוכו קורטוב יין.

רפיב עיר רשיי צנה דכיה שכי אהא דקאמר שלא ירבו הכוטפין על הזוחלין נסוס דסי זונה כיכהו זונה טעוכה מים חיים סעמד עליו בחוס' דזנה איל מים חיים.

רפיג כדון מקום שעושים ארון גדול וחולין צעקה בשלשלאות של ברזל איך מצטלין הארון מחורה כלי. אס מוהר לחזק הארון בחשוקים ויתדות של ברזל דהוי מעמיד דבצר המקביע.

רפיז כדון העקואות שעושים שלמן של עץ אשר יסוב על ז' סרויסען למעלה או למטה לפי מעמד המים ועליו העמוד האשה צעעה עזילה.

רפייה כדון הכיל ובכדון הכסר מקוה. **רפיז** זדון הריציש דמעין נספר בזוחלין ומקוה זלשצבון נסוס דקטפרכס אינו חיצור.

רפיז עיר מקואות עיי זכר ארטעז וכאריטהאן, אס ים להס דין מעין.

רפייה אדות עסייה מקוה עיי זכר אר-טעז הנעשה עיי קנים חלולים של מתכות שאין בהם בית קינול אס ים חסס נסוס שאובין, והיחה עיי עומאה כיון סעטשו לעמס עם הקרקע.

רפיט עוד כדון הכיל.

שי עיר דגייז יויד קיי ריא בהסיוג'על הסייך סקיה וכי שלא ידע סוס ליור שלא יהי עליו עס כלי ויקניע.

שיא כדון מקוה שנעשה ממים הנח מן הכהר עיי סילון ומחמתין אותה סמושכין המים ציורה ואחיי עורידין אותה למקוה וכעעושיין כן ז' או ח' פעמים רבו השאובין סנתחמעו ציורה על הכערים לפי חשבון.

שיב עיר הסיס כזיר דיכ זמי שאמר הכרי כזיר וסמע חזירו ואמר ואכי כולס כזירים הותר הראשון הותרו כולס.

שיג עיר קושיי הגעניא כנדרים דף ס' דפריך והסכן עזל וכו' הא צעזל ליש דגידולין יפצלו דעצל ככיש וכמו כדריס דגידולי גידולין אסורין ואינו צעל דהוי דעזילת. עיר חוייש פיו כנדרים עיי דעצל מקרי דעזילת כנכספי דחלה וסכן צמיד פיה דחורמות דגידולי טבל מוחרין וכו'

מפתח בית שער

וכי ופלוס כלל בדין קונמות שאסור
בחיובים וגיבולין.

שיר נענין הכל חסוי על הסנה ששואל.

שיר נדון לאוצן שקיבל עליו נכד
שלא יהי' ערצ כיון שנלקס בחסר
ורולה נקיום נדרו ולינו מותר לעלות
פחה חרטה ופחה כל שצמון שיש לו
עסק שוחפות עם ראיצן ולוי וניקט
שעני השוחפין יערצו נערו והוא יתן
לסם כתב שאם לא יפרע המענה אשר
הם ערצים עליו יכולין לגנות המענה
מחלק שוחפה שלו אשר חסי וראוצן
חושש שאם שצמון לא יעלם חולי אי'
מהנחשים יבנה מהשוחפות עם דינא
דמלכותא אם מותר להיות ערצ.

שיר עיר הכין נכרים דעמי דאף אם
אמרה נהדי' קונס וכו' אם ארצן
אמרי' דתחלא' לא תיזדורה אצל באם
תלתה נדרה באם אין צממט שחחול
נדרה אלא לאחר שחצור על תחאה
שעור עליו חמיס יוד קימן רכיד
מכרדים טיו.

שיר נדון קהלה אחת שהרצה מהם נשבעו
וכדורו נתיב וכו' כאורא עיר רבים
וכי ועיר הרצ הנבחר מן המיעוט כל
חלקם נכסי קהלה וכל הנאות וכו'
עד שלא יעמוד הרצ הנבחר מן הרוב
גם הרצ הנבחר מן המיעוט לדיח ופרטי'
השאלה עיין בפנים.

שיר נדון אי' נכד נענה למה נלשון
ידיש שיתענה כל הקין ביום ה'
שדי' ישלח רפוש וכו' אם לשון זה מקרי'
נדר נענה למה עיר רשוי חולין נ' דיה
אצל וכו'.

שיר נדון הסוברים דתחרות נדר של
איסור אפילו דדיעוד לים שתמה
עליו השיר קי' רכיח קקיו. עיר טיעה
רציו אצינדור נשוע קי' רכיח סכיח
דגם נכד עירי מהני תורה דדיעוד.
עיר חוס' גיין ליה שהק' וכדריניה שלא
חאלל ככר זו אם נהנתי מכתובתי שעמד
עליו השעה'.

שיר נדון הפקר מעטס נדר שברמזים
פינ מכרדים וטועי חוימ קי' עריג.

שיר נדון דברי חסוי הקודמת לסקל
מעליו השנה השואל.

שיר נדון נ' שוחפים שקנו הרצה מיני
סחורות שוחפות והי' להם חלק
שוחפות ונפל זכייהם קטעה אדות
סחורות אלו עד שאסר אי' מהשוחפי'
סחורות אלו עליו ועל חצירו בלשון קונס
סחורות האלו ומעותיהן עלי ועליך
ורק מעותיהן יהיו ללדקה לחלק לעניים
ושוחפו השני אסר רק הריוח עליו בקונס
אצל קין שלו לא אסר עימ ועמה זה
השוחף השני רולה לחלק סחורות אלו
עם שוחפו איך דינס זה.

שיר עיר הקפק בקטעה נה י'א שנה
ויס אי' שאציה קיצלה קידושין
והשיחה וכדנה נדרי עיכוי נפש ולא הפך
לה נעלה אם נדרי' קיימין כמו בשאר
מקליח או לא.

שיר נדון מקליח שהקדיש איג דהקדשו
הקדש מימ אין זו מעילה שבמלימ
פי' ונכרדים.

שיר עיר ספיקו של מלימ פיר מעילה
היט אם מועיל נדון אי' לוקין
שחים משום כל יחל ומשום לאו דמעילה.

עיר פמי נפתחה כוללת אות ז' דהא
דאמרי' היכא דאיכא לאקוטי לקולא
ולחומרא לחומרא מקמי' היינו עמי'
לריך להחמיר.

שיר עיר הקפק אם נודלי או עמי'
רוב יעבור עברה רק יס ספק
אם יגיע לו עונס אם מקרי' החיס דשעמ'
לא מקרי' החיס רק חס יס ספק אם
יעבור עברה כלל.

שיר נדון איס' יודע ספר שהלך בכל
לילה לחיח אי' שילמוד עמו משניות
וגמי' וחוס' והוא מצין כשלומדן עמו
ופי' נחאחר גס יוחר מהגביל וחרה
לאשתו וקפלה וכשענה שנעלה לא ילך
עוד ללמוד כי'ד יעשה.

שיר עיר חוס' שצוועה כי'ד דיה אלא
כדנצא. נדון דנשבע שלא לחלוץ
ושלא לייבס ליש כולל שברשעין נחשו'
היא קי' קי' וריבס קי' קמי'.

שיר פלפול עלום עיר קוסי' רעקיא
לטי' הסוברים דשצוועה שלא
אובל מותר נחיס אי' נשבע שלא יאכל
זי' דלוקה משום שצוועה שוא היכי
ששכחה הא יכול לאכול חיס'.

שיר עיר הקפק נשבע שלא אוכל ככר
זו לאחר לי' יום ואחרי' נשבע שלא
יאכל ככר זו מעכשיו דיוחאם נהגיע
לי' יום פקע נדר השני וחל הראשון או
כיון נדר השני חל מעכשיו הראשון
אינו חל אפילו לאחר לי' יום או כימא
כשיגיע לי' יום חלו שניהם. להלדיק
עלמו מהשגת על חסוי הקודמת.

שיר עיר ספיקו של הרין שצוועה
כי'ד צאוור שצוועה שלא אטעום
כלום חודש ימים אם רומה לשצוועה
שלא אשן גיי דמלקין אותו וישן ללאחר או
יעמוד שצוועה עד שיקחן ואחרי' יאכל.
שיר נדון נשבע שלא אוכל מנימ'
כי'ס שצמחנר יוד קי' רליח
ואכל פחות מכזית חייב על השצוועה
וכי' וכי' מהרצפ דאם אכל שיעור שלם
כמי חייב משום כולל וכו' ועוד זכיכיס
נכוגיי' דכולל.

שיר נדון דברי ירושלמי פי' דשצוועה
הי' שכי' לא סוף דבר נבלות
וערפות אלא אפילו עפר וכו'.

שיר נדון איסור שצנה מלבו אם
אמרי' אעלימ פלפולרנח צענין זה.

שיר נדון פסקי מהרא"י קי' רכיד
ונכדיק יוד קי' פי' ותכינא
יוד קי' קמי' אם מהני שצוועה עיי' עליה.

שיר עיר שים שצוועה כי'ד דקאמר
שצוועה דאיחי' צשאלה לא קחתי.

עיר חוס' גס דיה והרי הקדש ובהוס'
דיה אצל. ועיר שים שצוועה כי' עיר
דארי' אוכל ולא אוכל שקר ואזהרתי'
אלא תשבעו נשמי' לשקר. ועיר הרין
נכרים טיו שהק' על הרמזים פיה דכרדים
דהמודר אינו לוקה אם עבר צמה שחצירו
אסר עליו.

שיר עיר שים ינמות הי' יכול יהי'
כבוד אורא דוחה שצנה וכו'.

שיר עיר המפורשים דשפיה לוח ילחם
לעשו לעשות לו מטעמים כדי
שיקבל נכמתו נכמת מלי' כבוד אז
דקי' עיי' מדין דקיי'ל צאורי' קי' שכיח
קטיו דמשמע אפילו לא הועיל כלום
לחולה יש לו סכר טוב מאח ד'. ביאור

לשון המתי' ויש לסם סכר טוב מאח ד'
ולי' זס ליחא לא נבגי' ולא נרמזים.

שיר עיר השים חולין דילפי' רוב
עמכה אורא. ועיר רשוי שצנה
קי'ד רפי' יש אוכל וכו' זיה אחד סא
לענין שצנה שיעורו נכדוגרה.

שיר ביאור דברי מהרש"א קידושין לי'א
עיי' דיה ככר שאין הפרט לכאורה
צין דברי' לדברי' חוס' רק שיוכי' לשון.

שיר נדון הצימ דאין קומיין על אלי'
אפילו לצרר קי' החלו נעליחות.

שיר נדון חסוי הקודמת לסקל השגת
השואל.

שיר נדון דבאי' תורה לא מקליכן בהפימ'.
שיר נדון יוטה רצונה.

שיר נדון חיל'.
שיר נדון אי' אי' שנתן עי' סקודה
הרצ מכל זהב לאזוכג פרוטה אי'
לרמזיהי' אם מותר ליתן מפרוטות אלו
לאמו אלאנה עני' ומולכית שאין לה
הכנסה אחרת רק מה שצני' נותנים לס'.

שיר עיר השאלה שהיהודים עשו באאל
שהכנסתו יהי' לעוצה סאכאמא'
ריחוס של חולי ריאה ריל ועיי' נחשורו
הגויס לעשות באאל לעוצה צני' זיהכי' ויש
חשש אי'יה אם היהודים לא יקבלו
המענה אם מותר לקבלו ולהוליאו לצני'
זיהכי'.

שיר נדון ככרי חולה ששלה מענה
להתפלל עבורו ולחלקו לעניים
ישאל' אם מותר.

שיר עיר חידוש דין דהא דמחויב
לדקה באמירה הוא דוקא כשנדר
לעני' ידוע.

שיר נדון בן הכולד צסיק זיהסימ
נערך יוחר מחלי טעה השואה
קודם לאהי' אם למולו שצנה או ביום
אי' אם יש להאמון לאב כיון שלא ידע
שי'ס נפימ' לדינא. ועוד שהוא מומר
לכהי'ת. אם אין להילד דין צן ישראל
שהמיר וגם אמו מומרת שאין מלין אותו
שצנה.

שיר עיר השים שצנה קלי' דילפי'
מזיוס השמיכי אפילו שצנה דילמא
ציוס לא אחי' אלא להקדים זמנו שלא
יעול אפילו נחול מאוחר לתחילת שקיעה
וכמי'ס פוק' זכמים כי' דילפי' מזיוס
יתירא דרס נפסל בתחילת שקיעה. נדון
האוי' ציוד קי' רכיד ושיר חוימ שפי'צ
דלימ' שליחות צמילה. עיר מלימ' פי'
מטומאת לרעה שכי' דאם אחר עושה
בשליחת תאב עובר משום קלי'ת נהרת.

שיר נדון אשה שגלו נכה הראשון
ומה מחמת מילה ומלו נכה השני
והי' ונכה השלישי ומה גי'ב מחמת מילה
מה משפט נכה הרביעי שכולד לה אם
לריך להמתין עם מילתו עד שיגדל
ויחחק כדון מי שמתו אחיו מחמת מילה.
שיר נדון הכל שמתו אחיו מחמת
מילה בציורגין וכן הרביעי כהל
והי' מה יהי' אם תלד צן חמישי אם
רשאין למולו כיון שהחזק שמתו אחיו
מחמת מילה לציורגין.

שיר נדון מהו אחיו מחמת מילה
שאין רשאין למולו מהשם סככה
ואמאי לא כימא שומר מלוח לא ידע
דבר דע.

מפתח בית שערים

תיד זיחור דברי חוקי ע"ז ע"ז ע"ז
ד"ס ע"ז דמי וכו'.

תיה ע"ד פלוגתת רמ"י וחוקי גמ"ל
א"ס ס"י יונל כוהב זמון בית סני.
תל צמידות דין דבצניעות אפילו ע"י
ככ"י וכתי אסור לעשות מלאכה.

תין זיחור דברי חוקי יצעות קיע דליה
למעטות צרוב ע"ה מעשרין סן
דא"ס הוא הוחזק כל ישראל ע"י הוחזקו.

תיח זיחור דברי כ"ע פ"ג מעשר סיב.

תימ ע"ד פ"ג פ"ג דכ"ז ע"ז נאלין
מקלטו צארן וכו' דאמרי רפליגי א"ס
י"ס צריכה או א"י דעה ענין צריכה לכאן.

תיי ע"ד פ"ג גמ"ל דכ"ה דהוכיח צחולה
צריע ל"ה צריכה מהא ולוקח י"ן
מנין הכותים אומר ז' לוגין שאני עתיד
להפריש וכו' דילמא צהאי דהלוקח וכו'
ה"ע דהוי דפליגי ע"י הפרעה ולהכי
לא פסקינן אצריכה.

תייא צדון א"ס כחערב טבל צחולין דא"ן
להפריש עליו חלא מעבל דרובן.

עיד אמרי צינה דצנרה הרין דדפליגי
א"י דהוי כהיח צהיח לא כאמר אליבא
דרי"ל דק"ל דאיסורין מעטין זא"ז דה"י
היח צהיח טבל.

תיב ע"ד חיו"ט פ"ג דגמ"ל ע"ה צהא
דהעניח פירוה להיות עפריש עליהן
חיו"ט וכו'. ע"ד כפ"ה יומא פ"ג דמשו"ס
צנבלה ופצניעיה מאלילין אוחו צביעיה
דל"ה חעיר דנעטת מוחלין מ"ד ובל"ה
עד דאיכא יו"כ.

תיג ע"ד פ"ג גמ"ל דכ"ה צנה ישראל
הקטואה לכהן והלך צנלה למדתי
אוכלת צחומה צחוקה סהו קיי"ס. ע"ד
קושי"א עהרסיק צפסח"ס כ"ז דחכור עהסיקו
צעלי הקדש הפה אסורה מעוס דהקדש
אפילו צאלף לי"ז ופריך והלא מעל העסקין
ולא לחולין ועמי פריך הא עשכחת
צעהקדיש מקליא דהקדישו הקדש ומעילה
לי"ה צ"י ולא ילא לחולין.

תייד ע"ד הרמב"ן יצעות פ"ד דצלו
שא"י סוה צכל ליכא מעוס לפ"ע.
ע"ד הרמב"ם פ"ג חולין דהא דא"ן עדלי"ה
ועשה דהלי"ה צלה רק העשה כפ"ה.
ע"ד רמ"י גמ"ל ק"ל ד"ה רבא אמר לעולם
כמע"ע עסקינן להו ואסור לסייען הואיל
ועצירה דהו"י הוא וכו'. ע"ד עמ"ק כדרי"ס
דלי"ה דרוקא צ"ז מ"ה צ"ה אמרי אזהרתן
ז"י היא מיתחן.

תמ ע"ד חוקי צנה כ"ה ע"ז ד"ה
חתן וכו' דנתינת חרומה פ"י מנון
וצעאר דוכתי"י כ"י דפ"י הגעה לידו. ע"ד
חוקי פ"ג דע"א צחוקי ד"ה הא דה"ע
אסנה"י מדאיתקו לצכורים וצכורים
לעע"ר וכו'. ע"ד פ"ג פסחים ח' ע"ז
דס"ד דעסקין הנאים מחמה ערן דחמירי
אימא עושה עומאה כיו"צ.

תמז זיחור פירק"י ד"ס ע"ז ע"ז ד"ה
ומאכיל צחומה צה ישראל שניקת
לכהן וע"ה ונולד לה צן לאח"ה אוכלת
צצנילו חרומה צו ציוס סכולד כרמ"י
וכו'. ע"ד חוקי פסחים ע"י ע"ז ד"ה
ע"י חכיות דפ"י דמירי צלא ציע"ל דהוי
קדא"ז מדמית"י ע"ה מ"י חכיות.

תייז ע"ד הירושלמי סנה"א חוי"ט פ"י
דפ"ה מ"א ד"ה כשמיטה דמעוז
אוחס מיעוט זה לעניים ולא לעשירים וכו'.
תייח זיחור דברי רמ"י צ"ע פ"י ע"ז ד"ה
ע"י שחמס עליו הר"ש ע"ד דפ"ה
ע"י מירושלמי פ"ה ע"ז.

תייט ע"ד היר"א עמ"ן צנר"א"ס כדרי"ס
כ"ע דג"ס על חרומה צצ"ד כהן
יכול ה"ס רחאל לשחול עלי.

תיכ ע"ד הרמב"ם פ"י דחרומה ה"י
דכ"ז ע"ג ופ"ה י"ן על חרומה
וכו' מע"ס א"ה הקדן ולא א"ה החומ"ס
וכ' כ"ע הע"ס כיון שאסור צין א"ה א"ס
ה"י חולין לאו עמי"י הוא.

תכ"א צמידות ד"ן צנחשו הקודמת
דמליקת עולה העוף אינו אסור
לכהנים מעוס כצ"ל.

תכ"ב ע"ד הרמ"ע עפ"הו ס"י פ"ה סכ"י
ע"ס עמדת"י על דמ"י א"י סוכה
צ"ה דצ"י ר"מ ור"י ופליגי עליהו ר"י
ור"ש עמדת עליו צנחשו דעק"א קושי"א קס"א.

תכ"ג ע"ד ה"ע"ך ע"ז י"ד ס"י רכ"ה
סהנינו צכונת חשו"י הר"ש סנה"א
רמ"א כע"ע קהל חר"ס כ"ז נב"ד הר"ש
דא"ן חר"ס סני חל מעוס עלינו.

תכ"ד צדון כהן סכשא כערה צנחעצרה
צצכות צהיותה פנו"י כ"פ וילדה
והרצ פקד עליהם שיפרישו זמ"י עד
סיחור להם גדולי-הדור לדור ציחד
ולא צמעו לו ואפילו א"ס ילא דצ"ד
לאסור לא יסמעו א"ס ככ"ן לי"הן לו
להמנע מהם השוחע והמקוה לעצילתה.
כ"י י"ס לחוש צ"בא עלי צנרתה.

תכ"ה צדון להזדקק להתי"ר איקור קל
כדי שלא יעצרו עברה גדולה
וקלת דצ"י אגדה.

תכ"ז אגרה צה מחלה להוכיח לא"ס
אמר חפלו צצרידות לצו לכנס
צחחמו"ס של ח"ה גדול דריק וחסי"ד ומיח"ס
להיות רצ כ"י אלק"י מצק"ס א"ה הנדרף.
תכ"ז א"ס י"ס היח"ר לעשות עגלה להולאה
העה כדרך המחדשים ולכתוב
חקקה זו צחקכות הח"ק.

תכ"ח א"ס י"ס היח"ר לכעוע אילנות
ופרחים על קצ"ר קרוביו.

תכ"ט א"ס ככ"ן לקצוע א"ן זכרון צצ"ה"כ
על רצ גאון אחר ולחרות עליו
שהוא ייס"ד הקהלה על אר"י היראה
צחקכות עובות.

תל כרון א"ה עשומדת סנקורה צקצ"י
עכ"ר"ס א"ס מותר לפנותה ולקוצרה
צקצ"ר ישראל.

תל"א כרון צכ"ס שהעמידו מ"נה לא"ס
והעמידו המ"נה צבעות על קצ"ר
אחר א"ס מותר ליטלה מע"ס ולהעמידה
על קצ"ר חו"ס.

תל"ב כרון א"ה צעה צעה צעלה קכ"ה
עקוס"י מתיח"ק להקצ"ר ע"ס אל"ל
צע"ה אחר מיתחה והחיק קצ"ר ע"ס א"י
אחר ו"ס לה דו"ד ע"ס החיק ע"ין פכ"ס.

תל"ג כרון א"י שחיק דערותו כהנו מע"ה
כצ"ד וכחכו לו כשכפער מקוס
קצ"ר צחכ"ס והצ"ן שחאל א"ס אינו לרי"ך

לע"ס צעד הקצ"ר סוה לו לאר"ס להקצ"ר
צקצ"ר ס"ל.

תל"ד צדון אילנות סה"ס צצ"ה"ק מע"ס
סע"לו מאלילין ומ"ס סכע"ע ר"ש
מ"ס על הקצ"ר מע"ס וע"ל מקוס סה"א
ספק קצ"ר וג"ס על ספה חר"ין סקצ"י
הצ"ה"ק א"ס י"ס להתי"ר אוח"ס סע"ל הקצ"ר
למכור לצורך צ"ה"ק ואוח"ס סע"ל ספה
חר"ין למכור לצ"י"ן צ"ה"ק או לצורך ס"ה.

תל"ה צדון ככ"ל.

תל"ז צדון ככ"ל.

תל"ח צד"ן עומלת כהנים א"ס גדולים
מלווין על הקטנים.

תל"ח צד"ן דגולל מע"א צחול"ל א"ל
א"ן כהן מוזהר עליו צנח"ס
צרכות י"ע ע"ז ד"ה מדלגין וכו'.

תל"ט ע"ד חוקי כ"ז י"ז ד"ה אילימא
וכו' שחקשו צעומ"ר צצ"ה"ק
ומחרין צו לא חכור הא הוי לט"א צ"י
צעה סעקבל כזירות.

ת"מ ע"ד קושי"א עלינו פ"ג מעגות ה"ז
צדצ"י הרמב"ם פ"ד מעכ"ס ה"י.
ע"ד כו"צ"י דלר"ש דאשכנזי ד"ה אשכנזי
קטלא א"כ א"ס ז"נתה כשהיתה א"ל
וכתג"שה א"י"ה מית"ת מית"ת כיון דא"ס
ז"נתה השח"א א"י"ה חייבת.

תמ"א צד"ן חחור"ס קצ"ר צצרה שא"י
ס"ל אינו עושה צ"ה"פ צצנח"ס
פ"ג מעומלת מ"ה ה"ה.

תמ"ב כדון יריד הקצ"ר מנון לזמן א"ס
צאלל דיכו כמו ש"יירות וספ"יות
צצצ"י"ע ס"י ס"י ס"י וכמו שדיכו כספ"יות
וס"ירות לענין חוה"מ צח"ס"י חקל"ע ס"ה.

תמ"ג עוד צענין ככ"ל.

תמ"ד עוד צענין ככ"ל.

תמ"ה עוד צענין ככ"ל.

תמ"ז כרון א"ל חוך יצ"ה ס"ל ה"י מנין
צחוק"א וככ"ס ל"ה ס"ה"י ע"ס צריע
וג"ס סעודה צריע א"ס ספ"ר עצ"ד או
אסור לעשות כ"ן.

תמ"ז כרון סקצ"עו זמן החחונה וג"ס
הכ"י לר"י חופ"ה ליום המיועד
וג"ס המחותכ"ס צלו סעה וצ"י"ס סלפ"י
מ"ה אחות הכלה והא"ז וצחו הכלה ס
צחוך ז"י ימ"י א"ל וא"ס הכלה ככ"ר מ"ה
א"ס מותר לכנסה צחוך ז"י.

תמ"ח ע"ד חוקי כחצות ק"צ ע"ז ד"ה
אוחו סכ"י צריח כהן ה"י אומר
אלמלא ה"י"ת כשכפער רית ה"י"ה מע"א
לו וכו' מעוס דלר"ק"ס א"י"ס מע"א"ן
צעו"ס.

תמ"ט ע"ד ע"ז י"ד ס"י ס"י דבאר"ס
סעכס"ו מ"ה ל"ה סהח"א הוא דוח
וע"ד עכס"ו ה"י צחוקת ח"י. ע"ד חוקי
גמ"ל לי"ג סכ"י דכ"ז"י סעה י"ן לוקה
ול"ה ח"ס דחוק"מ"י אחוקה ס"ל סאל
על כד"ו, וה"ה לא חוק"מ"י אחוקה להצ"ל.
תש"ב א"ה מ"ה הגא"צ"ד צ"י א"י-
פאלו צדון ר"ע"ה סכפסקה
צצצ"ה ולא כפ"ר כש"ע"ר אור"ך סעודה
צחלק סעקוף א"ה סר"ש צ"ה"ה חופ"ן
אפ"ר לתקנו וא"ס ככ"ן לצ"ך עליהם
כשיתקנה.

כע"ה וכנ"ר ע"י מקדרי האותיות העובקים צמלאכה הקודם צאמ"ה
מ"ה חיו"ט לי"פא שאלאמ"ן כ"י, ה"ז ישראל זאב רייך כ"י, וה"ז מרדכי פריעד כ"י
וע"י מ"הל המכונות ה"ז דוד רובינשטיין כ"י מק"ק גראסווארדיין י"ל.

קונטרס

משנת העמרמי

מפתח לענינים שנדונו בהרחבה בקונטרס משנת העשרים חלק יורה דעה

(סי קכ"ו)	דם שיעורו בכזית או ברכיעית	(סי א')	אי כל המצוין אצל שחיטה מומחין
(סי קל"ד)	אי שחיטה מתרח חלב וביצים	(סי ה')	בענין שחיטה בשמאל - המרל
(סי קמ"ב)	אין הקב"ה מביא תקלה לצדיקים וכ"י - המרל	(סי ט')	נשים בשחיטת קרשים
(סי קנ"ז)	דם שבשלו לענין כרת	(סי ט')	שחיטת קרשים בשבת ע"י נשים
(סי קנ"ז)	- בשחיטת הר"מ וחילוק בין דם עוף לבהמה - המרל	(סי י"א)	קידושי קטנה ראה ראולין בת"ר בדי"ג
(סי קנ"ח)	האוכל כבד של קרבן פסח אי יצא יד"ח	(סי י"א)	בא על בתו מאנוסתו
(סי קנ"ח)	אי כבד בכלל בשר לענין נדר	(סי י"א)	ממור ודאי היכי משכחת ל"י
(סי קצ"ג)	בענין נחיצת תגור	(סי י"א)	הא דלא ילפינן ראולין בת"ר מכהנים המקריבים
	מהיכן למרו שבירת עצם שיש בו מוח בפסח מרבר ופסח שני-	(סי י"ב)	נבלה איסור חפצא או גברא
(סי רכ"א)	מכת"י בנו הגאון מוה"ר בן ציון זצ"ל	(סי י"ב)	קטן כחובת תפלין בק"י הפמ"ג
(סי רכ"ז)	איסור אשת איש לאשה ב"ג	(סי י"ב)	קטן ב"ו מצוות ב"ג
(סי רכ"ז)	רוב נכרים פרוצים באיש או באשה	(סי י"ז)	האם שרי להשביע חבירו כדי שלא יפסיד ממנו - המרל
(סי רכ"ט)	להתפלל על הגוים	(סי י"ט)	צביעות שערות
(סי רל"א)	מכירת סחורה בפחות מעות לאלתר	(סי י"ט)	משיחת השער בשמן
(סי ער"ב)	בריקת רופאים ע"י מכשיר	(סי כ"ב)	חובת כיסוי הגוף והראש
(סי רע"ד)	דם חימוד טהור או טמא	(סי כ"ב)	ביאורים במדרכי ריש חולין בדברי ה"י א"י - המרל
(סי ער"ה)	בדיני שן חותבת		בענין בהמה בחייה בחזקת איסור עומרת
(סי רע"ו)	מתי אמרנן כל העומר לקצור	(סי ל"ד)	ובענין שחיטה וטבילה בהיפוך כוונה ומללה"ג - המרל
(סי רע"ו)	מנהג הנשים לגזוז שערותיהן	(סי ל"ח)	כל העומר לשרוף בברי' שנתערבה
(סי רפ"א)	בענין טבילה בזמנה מצוה דחייחה - המרל	(סי ל"ח, ד"ש)	ערלה וכלאי הכרם אי דינם בשריפה
(סי שט"ז)	בן י"ג שלא הביא שערות לענין עונשים	(סי מ"ה)	האוכל מצה בלא ברכה אי יוצא ידי חובתו
(סי שמ"א)	עניני שליחות - מט' שו"ת מחנה חיים	(סי מ"ו)	חילוק בהתחלת שחיטה בין חולין לקרשים
(סי שני"ב)	מילה לשמה		חילוקים בין מצוה שאדם מחייב בה למצוות שעושה
(סי שס"א)	הדרה עם ישראל ורוצה להתגייר	(סי נ"ג)	מרצונו
(סי שס"ה)	שליחות בשכר	(סי נ"ג)	מצות כיסוי הרם - ענינה
(סי שע"א)	לולב מצוחה פ"א ביום	(סי נ"ג)	הנאה מגופה של מצוה
(סי שע"א)	זמן ומקום המוכרח לנטילת לולב	(סי נ"ט)	בדיקה לעוף בחוט השרדה
(סי ת"י)	רשיל"מ כשיכול לשאול עליו		חילוק באיסורין שנתערבו בין הרכבה מזוגית
(סי תי"ב)	דמיון שמא יתבקע הנוד ושמא ימות	(סי צ')	להרכבה שכונית
(סי תי"ב)	הפרשה על מה שאכל כבר	(סי ק"ה)	בדין למשחה ולגדולה במתנו"כ - המרל
(סי תי"ג)	חזקת חי לגבי אחר	(סי ק"ז)	נפ"מ לנכרי בין בשר מן החי לאבמה"ח
(סי תט"ז)	יולדת שאוכלת בתרומה היכי משכחת לה	(סי ק"ז)	לפני"ע למי שאסור לו אך אינו שוה בשיעור
(סי תי"ט)	שאלה בהקדש כשבא ליד גזבר	(סי ק"ח)	נידר השוחה י"ן אמאי לוקה הא הוה התראת ספק
	חילוק בין היכא שנתן בעצמו לגזבר	(סי ק"ט)	מכירת איסור הנאה
(סי תי"ט)	ובין היכא שהגזבר נוטלו	(סי קי"א)	חמץ ומוקצה איסור גברא או חפצא - המרל
(סי תמ"ח)	טומאה לנשיא	(סי קי"ג)	אבמה"ח אי הוה איסור מוסיף
(סי תמ"ח)	קבר צדיקים אינם מטמאים	(סי קי"ג)	שוחט בשבת נימא אי עביר לא מהני

קונטרס משנת העמרמי
מאת פרץ הנאון רבי מנשה הקפן שליט"א אב"ד אונגוואר וראש ישיבת בית שערים

תשובה א'

בענין רוב מצוין אלל שחיטה מומחין הם, עיין כו"פ סי' א'
סק"ו שכתב דהרוב קאי על האדם ר"ל שהוא מרוב
בנ"א הכשרים והיראים לשחוט ועיין מלא הרועים רוב מצוין
סק"ה ו' עוד שם ברובא דתלמי במעשה ס"ק י"ב. ולפענ"ד
נראה עוד סברא בזה בדיוק לשון רוב מצוין אלל שחיטה מומחין
הן, ולפוס ריהטא היל"ל רוב שוחטים מומחים הם, והלשון
מצוין ז"ב, ונראה דבאו לדייק דודאי לאו רוב השוחטין מומחין
הן אלל רוב המצוין אלל שחיטה ר"ל שמצוין מדיר אלל שחיטה
ועוסקין בשחיטה מומחין הן, אלל מי שאינו מצוי מדיר אלל
שחיטה אף ששוחט אינו מומחה, ומפני שכבר מצוי אלל שחיטה
לא שייך לומר דהוה תלמי במעשה דכיון שמצוי הוא בשחיטה
ורוב התלמי במעשה לא מקרי אלל בדבר שאין אנו יודעים האריך
רובא דעלמא עושים ואין אנשים מצוין בזה דרך כלל, ובא אחד
לפנינו אז אמרינן כיון דהאי רוב תלמי במעשה לא הוה רוב. עוד
נראה קצת שהרי הכא ראינו אותו ששוחט והמעשה כבר נעשה
שהרי כבר שחט לפנינו, אלל שחיישין שמה אינו מומחה כה"ג
סמכין דרובם מומחים הם כיון דכבר מצוין אלל שחיטה
ושוחטין והבן כי קצתו.

איסור אינו זכוח עומדת הטעם כמ"ע במ"ה דף ו' ע"ב משום
דאף מאותו מיעוט שאין מומחין יש שלא יקלקלו בשחיטתן וכיון
שכן נמצא המקלקלים מיעוטא דמיעוטא ולמיעוטא דמיעוטא לא
חיישין, ואפילו לר"מ עכ"ל, הביאו בקונטרס אחרון ס"ק ה'.

ולפענ"ד אחי ז"ע לפי מה שכתב הרשב"א דגם ברוב מצוין
אלל שחיטה מומחין הם מ"מ אפילו במומחה נמי
יתרמו מיעוט דמקלקל בשחיטה אלל דהוה מיעוטא דמיעוטא
ומעשה הדרא קושיא נעמיד מיעוטא דמומחין שמקלקלין
בשחיטה נגד המיעוט דאינן מומחין שאינן מקלקלין, וא"כ אחי
פש לן מיעוט מקלקלין המצוי ונסמוך מיעוטא לחוקה ולימפרי,
וקצת י"ל דמיעוטא דתרי גברי לא סמכין ר"ל מיעוט מן
המומחין למיעוט שאינן מומחין והבן. ולפי מה שכתב הרשב"א
במה"צ דמשה"ה לא אמרינן ברוב מצוין אלל שחיטה סמוך
מיעוטא דאינן מומחין לכהמה בחייה בחוקת איסור עומדת
משום שנעשה עסק לבטל החוקה ואין כאן חוקה שלא נעשה
מעשה רק חוקה שלא נשתנה הגוף מאיסור להיתר וככה"ג לא
אמרינן סמוך מיעוטא לחוקה אחי הכל שפיר ועיין מש"כ זקני
בפנים.

שם. סוד"ה ומה שפשוט: באגודה פ"ק דחולין ס"ק י"ג כתב
ח"ל סכין אימרתאי בזהמה לא אימרת מכאן הוכיח שוחט
שבדקוהו ונמצא שאינו יודע אין להטריף למפרע וגם אין לרדף
להכשיר הכלים דאדם אימרת בזהמה לא אימרת ונשחטה בחוקת
היתר ואוקי שוחט בחוקתו ועד עתה וז"ע ע"כ.

תשובה ו'

באיסור שבדא מלבו ואי לא אמרינן אי עבד לא מהי, עיין
מ"ש רבינו בשו"ת בית שערס או"ח סי' כ"ג, וסי'
ק"מ-ק"ט, וסי' רנ"א, וביו"ד כאן סי' שכ"ד, ובאבני מלואים
סי' י"ב ובישרש יעקב יבמות ל"ב דרו"ק.

תשובה ה'

הערה מהמו"ל
[בענין שחיטת אטר ד' ושחיטה בשמאל, עי' בדברי הבי"ב באו"ח סי' ל"ב
בשם ספר הפרומה שמוכח להדיא דכשר. ובדברי משונה סי' כ"ד
ס"ק מ' הביא מהדע"ק סי' ו' (כנ"ל) ושם הביא בזה שמואל כתב שאיטר
ישפוט בימין דדיה וכעת אימי מרגיש שיהיה מוכר מזה בפוסקים וגם
באחרונים אין זכרון מזה וכנראה שכ"כ רק לזרזות בעלמא ולגורך קצת מוסר
לכל אדם לשחוט בשמאלו ולאיטר בימין דעלמא כל שידע בעלמו שאין כוונת
כדו וכו' ובכר כתבתי במק"א לגבי כתיבה סת"מ אדום היעוה שבה ואדומת
סגנון רגילות שלי (כנ"ל). ודבריו המה באשל אברהם או"ח סי' כ"ו סעיף ו'
ושם כתב מלה או שחיטה דעופות שהרגלמי את עמי בשמאל כל אדם ע"ש.
ובהגהות מנחם פמים לאו"ח סי' ר"ו הביא ראייה ממס' חולין דפ"ו דמוכח

ולפי"ז אחי שפיר דלא תקשה הא הוה רובא דתלמי במעשה
דכיון דמצוין אלל שחיטה אי לאו דהוה מומחה לא הוה
מצוי אלל שחיטה מדיר. ובאמת שיטת הרמב"ן והרא"ש והרא"ה
ז"ל דכל המצוין אלל שחיטה מומחין הן, ורוב לאו דוקא, ועיין
בספרי משנה הלכות חלק א' סימן ו' ושו"ת ח"א סי' ו'. עוד
נראה דהרי כל ישראל בחוקת כשרות, וגם יש לן רוב מצוין אלל
שחיטה מומחין, ואם נאמר שהוא מן המיעוט ואינו מומחה
לשחוט אם כן נריכין גם כן ליקח ממנו חוקת כשרות ולומר
שהוא רשע ורונה להאכיל טרפות לישראל, ועיין חוס' בכורות
דף כ' דלכך לא אמרינן בדמאי דיהיה טבל ודאי מכח סמוך
מיעוטא דבשביל המיעוט לא מחזיקין זה לרשע ע"ש, וא"כ
הכ"ג בשביל המיעוט שאינם מצוין ומומחין לא מחזיקין זה
לרשע ומאכיל טרפות ועיין שו"ת ת"א סי' רמ"ה אריכות גדול
בהאי עינא. ופי' זה נראה נמי לדייק מלשון רש"י שפי' רוב
מצוין אלל שחיטה מומחין הן שאם לא היה מומחה לא היה
שוחט וז"ע כוונתו בזה וי"ל דכוונתו דודאי לא היה מאכיל
טרפות לישראל אם לא היה מומחה לשחוט ועיין דרת"ש ס"ק
י"ב.

ודע דיש לי מקום עיון לשיטת הר"ן שכתב דנהי דרוב מצוין
אלל שחיטה מומחין הם מכל מקום מיעוט שאינן מומחין
שכיח טובא וה"ל כטרפות הריאה דכל היכא דאימא קטן בדקינן
לה מה"ט ולא סמכין ארובא וחוקה, ודלא כהרא"ש והרא"ה
והרמב"ן דהמיעוט לא שכיח, והא דלא אמרינן להר"ן סמוך
מיעוטא דאינו מומחין לחוקת איסור דכהמה בחייה בחוקת

דמוסר לשמוע בשמאל וכ"כ זק"ר בשו"מ בנין שלמה החדש ח"ג י"ד ס"ד.
 ובמנחת פחים הוסיף אמנם בל"ה יש לומר דוקא דבר שמבדל עליו ואוכלו
 או למנוחו כגון אפרוח בני ימין אבל שחיטה ויחסי שהבהמה והעוף מונח על
 הארץ ואין המנוה במקצת ועפר שצדו למד כי המנוה היא לשמוע העוף
 ולכסות העוף כשה"ג יוכל לפנות בשמאל ג"כ והיה דבריו בלשונות שיש
 החדש ס"ד חמ"ה לגבי כשור תמן ואין שם גם לפטר מקר הלכה ע"ש.
 ואח"כ ראשי שבע"ס ה"י שחיטה ס"ד ו' ג' היה ראיה הג"ל מבי" ס"ד ל"ב
 (וע"ע בשו"מ תפלת השרון ס"ג ס"ד י"ט-כ"א - וע"י מש"כ בשו"מ
 מהרש"ם ח"ג ס"ד פ' והבן). ובמרומי שדה להג"ר ביומא ל"א פ"ג כי לחלק
 בין שחיטת קדשים בכל השנה שכשרה מר וה"ה דכשרה בשמאל אך ביוה"כ
 דנפי הוזהר ה"ה דנפי ימין ע"ש ואכמ"ל.

תשובה ב'

בד"ה ומ"ש לדעת המקנה בא"ד דשחיטת קדשים אינו אלא
 ביום וא"כ הוא מ"ע שהז"ג ונשים פטורות וא"כ
 אסורים לשחוט אפילו קרבן כשר בשבת (ע"ן מרגליות ה"ס
 סנהדרין ג"א ע"א אות ד' מה שהאר"ך בזה) אפילו אי נשים
 אינם בעשה אלא בלאו כיון דכדידהו אין השחיטה מנחה לא דמי
 שבת ע"ן פ"י יהושע קדושין ל"ד חוס' ד"ה מעקה עכ"ל ק.

ולפי סברת מרן ז"ל נמצא לפי דעת הפוסקים דס"ל מ"ע
 שהזמן גרמא נשים פטורות ואסורות לקיים משום כל
 חוסף או משום טעמים אחרים וכן הוא שיטת רש"י ורמב"ם
 וטור, וכן פסק הח"י ועוד אחרונים, א"כ נשים יהיו אסורות
 לעולם בשחיטת קדשים כיון דכל הקדשים שחיטתן ביום דוקא
 ואין מנן דנשים כשרות לשחוט בקדשים, ואדרבה לדעת קצת
 פוסקים בקדשים יותר מהימני בשחיטה מבחולין ומותרות אפילו
 לכמהילה, ומישבין בזה קושיית המוס' אמאי לא משמי בזבחים
 דנקט דיעבד משום נשים ד"ל דוקא לחולין חששו אבל בקדשים
 שוחטות לכמהילה וע"ן שו"מ בית יצחק חלק א' ס"ד ו'. וגם
 רבינו לא כתב דרק בשבת אינן שוחטות, אלא שמה לא קשה
 לרבו ד"ל דשיטת רבנו כרוכ הפוסקים דנשים מותרות לקיים
 המנחה כאינו מנחה ועושה אבל הראשון קשה. עוד תקשה בע"פ
 שחל להיות בשבת נשים יהיו אסורות לשחוט פסחיהן משום דהו
 מ"ע שהזמן גרמא.

וצ"ל דהתם בפירוש ריבחה חורה נשים בקרבן פסח וא"כ הכא
 נמי נראה דכיון דקרבנות זכור של כל ישראל הם ונשים
 בכלל הקרבן ההוא א"כ הכא נמי דחייבות במנחה שחיטה ככל
 ישראל ולא דמי לשרפת קדשים במוס' קדושין הנ"ל דליכא חיוב
 מנחה עלייהו כלל. עוד נראה דשחיטה לא היא מנחה עשה שהזמן
 גרמא בכלל כיון דשחיטה כשרה לעולם כלומר עיקר דין שחיטה
 בחולין ומה ששחיטת קרבן הוא רק ביום מפני שקרבנות יש
 להם זמן קבוע אבל השחיטה כיון שזמנה לעולם לא מחשבה
 זמ"ג וז"ע. וע"ן רש"י יצמות ל"ג דגם ישראל זר אסור לשחוט
 קרבנות ודו"ק. וע"ן חוס' קדושין ל"ו ע"א ד"ה הקבלות
 דפריך אמאי איצטרך קרא בגמ' למעוטי נשים חיפוק ליה
 דכולהו מ"ע שהז"ג שהרי אינן נוהגות אלא ביום ופריך עוד
 מסמיכה אבל משחיטה לא דברו כלום גם מגמ' דממעט כולהו
 שחיטה לא ממעט ע"ש. ועמש"כ בשו"מ משנה הלכות ח"ו ס"י
 שכ"ו.

תשובה י"א

בהא קושיא בסנהדרין ס"ט ע"ב דדחיה בנא עליה אביה
 והקשה הא גם מזה מוכח דאוליגן בחר רובא דאלי"כ אכתי
 דלמא לאו אביה הוא, ולפענ"ד עוד לפי מה דש להקשות דהרי
 שם ס"ט ע"א אמר רב ירמיה מדפתי אף אגן נמי חגיגה בת
 שלש שנים ויום אחד ממקדשת בניאה ואם בא עליה יבם קנאה
 וחייבין עליה משום אשת איש וכו' פרש"י ממקדשת בניאה אם
 מקרה אביה לאחד לבא עליה לשום קדושין אבל לא מדעת ענמה
 דאין מעשה קטנה כלום וד"ה וחייבין עליה משום אשת איש
 פ"י אם קבל אביה קדושה מאיש אחד ובא עליה איש אחר
 ופריך ואמאי אימא חילומים היא ואדעתא דהכי לא קידש ע"ש,
 והכא נמי תקשה דע"כ אוליגן בחר רובא דהרי קדושי קטנה
 אינה כלום אלא מכא אביה ודילמא לאו אביה הוא והא"ך
 מחייבין הקדושי אב מיחה והא לא אוליגן בדמי נפשות בחר רוב
 ואפילו לא הו"א חילומים לא תחייב מיחה. ובגמ' כי משמי אלא
 הכא במאי עסקינן דקבלה עליה פ"י דאפילו תמצא חילומים
 חפץ בה וקדושה קדושין אכתי תקשה דע"כ אוליגן בחר רובא
 בד"ג וע"ן בפנים בדברי רבינו ומצ"ן דברנו ביותר ביאור כי
 קלרתי.

והנראה לומר דהא דאמרו דלא אוליגן בדמי נפשות בחר רוב
 היינו דוקא מה שנוגע לרובא גופא אבל היכא דנתחזק
 כן מכבר אף דלא נתחזק כן אלא מחמת הרוב שוב מועיל גם
 לענין רובא ולא מקרי עוד דאין הולכין בחר רובא ברובא.
 וממילא הכא נמי כיון דלכל דבר לענין קורבנה ושאר עמיים
 נתחזק כאביה והמורה נמנה לו רשות לקדשה מטעם חזקה זו
 ונעשה אשת איש גמורה לכל דבר ממילא כשנוגע אח"כ לענין
 רובא נמי קטליגן ליה לא חיישינן דבא מכא רוב, חז שדייק
 רש"י בלשונו הקדוש בנא עליה אביה קאמר דחייבא לאו משום
 אשמות אלא משום קורבא, ולפוס ריהטא לא ידענא כוונתו ומאי
 נ"מ ולפי הנ"ל יחא דכוונתו דכיון דנתחזקה ככתו לענין קורבא
 כה"ג חייב ולא קרינן ביה דאין הולכין בד"ג אחר הרוב. ואחי
 שפיר נמי מקדושי אביה דמאחר דנתחזקה ככתו ממילא בידו
 לקדשה קדושי ודאי לכל דבר ולכן כשמשמי דקבלה עליה לא
 פריך דילמא לאו אביה הוא ולא הו"א קדושין ומיושב נמי ממילא
 שגויא קמא בנא עליה אביה ואפ"ה אין לדייק מינה דאוליגן
 בחר רובא בד"ג.

וידועים דברי הרמב"ם בפט"ו מסנהדרין דאין לר"ך שמי עדים
 למלקות אלא בשעת מעשה אבל האיסור בעצמו הוחזק
 בעד אחד ואפילו על ידי עצמו וע"ן חוס' בכורות דף כ'
 ובהפלאה כמובנת. וע"ן עוד לקמן בדברי רבינו ס"י קי"ז ד"ה
 וביישוב קושיית מהרש"א וס"י ק"ו ביישוב דברי הפלאה.

עוד י"ל בעיקר הקושיא לפי מה שכתבו המוס' חולין י"א ע"ב
 ד"ה כגון שהיו אביו ואמו חבושים בבית האסורין ובגמ'
 משנה אפ"ה אין אפטרופוס לעריות ובמוס' כתבו ועוד הוה מצי
 למידק ודילמא משום דאוליגן בחר חזקה דהעמד האם בחזקת
 נדקת ע"כ. והכא נמי י"ל בנא עליה אפילו הכי לא דייקין
 מינה דאוליגן בחר רוב משום דהעמד האם בחזקת נדקת וק"ל.
 וע"ן עוד לקמן ס"י מ' ד"ה ובחילוק דרוב בעילות אחר הבעל

אלא דהגס שהעמדנו קושיה מרן בטוב טעם ודעה ואלדנה מעמה תקשה התי שתי שם דלכאורה מה שתי שם נראה דס"ל משום דרוב בעילות הולכין אחר הבעל והוא משום דהו"ל א"ל נמצא דלפי הסידור שפיר תקשה מעכ"ג מחותמי שליט"א דכנראה הם הבינו הקושיא בגמ' כנא על כמו היינו כמו מאשמו הנשואה לו ולא מאנוספא, וכדבנת מעכ"ג מחותמי ולפ"י ודאי אחי שפיר חיי מעכ"ג אבל לפי הבנתי א"כ באמת נ"ע. אלא דלאחר העיון י"ל לפמ"ש שם בחי השני בשם הרשב"א חולין נ"ה ד"ה ובנמצא וט"ז א"ח סי' תרכ"ה דלא אמרינן כל קבוע כמע"מ דמי אלא באם יש ודאי מיעוט וכנא עליה אביה דליכא ודאי גבה מיעוט בעילות שאינן מן הבעל שפיר אזלינן בחר רוב כה"ג.

ואשר נלפענ"ד בישוב הקושיא הנ"ל דנלפענ"ד לחדש דלא אמרינן דלמא לאו אביה הוא וכן הדין דרוב בעילות אחר הבעל אלא באשה שנשאת לבעל ועומדת לבעילות ודרכה בכך וכיון דיש מיעוט נשים מזונות ומיעוט נאנסות תחת בעליהן שפיר אמרינן משום דרוב בעילות שדין אחר הבעל וע"כ דאזלינן בחר רובא ואביו לאו ודאי הוא, אבל אשה פנויה והרי היא בחזקת הגוף שלא נבעלה לשום אדם ונאנסה כה"ג לכ"ע לא הו"ל אביו ספק ולא בעינן דאזלינן בחר רובא אלא ודאי הוא דאין אלא בעילות אחרות כלל דמימא לתלות בהו ולעשותה ספק, ודוקא בזונה שמתקרת את עצמה או אפילו בדדימא מאחרימי אמרינן שמה נבעלה לאחרימי ועיין סוטה כ"ז ע"א והלכתא ישא אדם בת דומה ולא ישא דומה דמי רב תחליפא בר מערבא קמייה דר' אבהו אשה מזונה צייה כשרין רוב בעילות אחר הבעל, ובפרוזה ביותר בעיא דלא איפשיטא היא ופרש"י ז"ל דאיכא למיחש דרוב בעילותיה משל אחרים, ועיין בה"ג הל' מילה הובא ברא"ש פ' יש נוחלין וב"ש א"ע סי' ד' ס"ק כ"ז דאפילו פרוזה ביותר לא חיישינן והא דלא קשיא מפסחים פ"ו ע"ב שהבנים שהולידה אשת הושע הנביא היו ספק ממזרים וכבר תקשה מהרש"ל הרי קיי"ל דרוב בעילות ומי דשמי הושע שהי' זקן ומרן הח"מ א"ח סי' ר"ח הוסיף דהיה זקן והיא פרוזה ביותר.

ובמה שכתבנו יש ליישב ממזר ודאי היכא משכח לה עיין ש"ש ש"א והגהות מהר"ב פרענקל שם ולפמ"ש אחי שפיר דכה"ג משכח לה ממזר ודאי מעריות או אפילו מא"א ואין בעלה בעיר ונאנסה אלא דכה"ג כבר יש שיטת רבינו הגדול הבה"ג ז"ל שמה בא ע"י שם.

וגרראה להביא ראי' לדברינו מדברי הבעה"מ כתובות ט"ו ע"א אמה דכתבו כי לא אמו עדים מאי הו"ל כיון דרוב נשים בתולות נשאות ומי' החוס' דלרוב פריך דלשמואל דס"ל דאין הולכין בממון אחר הרוב הוה והוה ומיהו הבעה"מ כתב די"ל דאף לשמואל פריך כלומר ונהימנה אה"ג דאין הולכין בממון אחר הרוב משום דהכא איכא תרתי רובא וחזקה דגופא והכא חדא חזקה דממונא מידי דהוה אטענה משארסמתי נאנסתי דמהימנה לה מהאי טעמא דהכא תרתי והכא חדא הכא גבי דידה איכא תרתי ברי וחזקה דגופא והכא גבי דידה חדא חזקה דממונא ע"ש וכ"כ החו"י שם ובמוס' ר"ד שם דכיון דאיכא חזקה דמסייע לרוב מהי לכ"ע. איברא אפילו להמלחמות שם דפליג אבעה"מ שכתב ח"ל אמר הכותב ליכא הכא חזקה דגופא

דמפורש בתורה דאזלינן בתריה ולא אמרינן דילמא לאו אביה בזה שפיר אזלינן בחר רובא אפילו בממון ודין מימה למיחה להחמיר. ועיין גמ' יבמות ק"א ע"א שיהם כנ"א וצירושלמי פי"א ה"ז שם אביו ודאי אמו ודאי ולא ספק ובשו"ת צפנת פענח סי' ר"ז ודו"ק.

שם. סוף ד"ה ושנית: לכאורה נ"ל דמיירי בבתו מאנוסמו דאל"כ הו"ל אשה ובתה אפילו לאו אביה הוא ובקושיה מחותמי כ"ק הרהגה"ז מוה"ר פנחס מנחם אלטר מגור זקוק"ל ועמ"ש"י לו בשו"ת משנה הלכות ח"ט סי' רמ"ז, ח"ל.

יקרת מכתביו קבלתי ומחלת דינו של אדם בדברי תורה אשר העיר בטובו בתמיהה גדולה על דברי מרן בבית שערס יו"ד סי' י"א שהביא שם קושיה דו"ו חתנו הגר"י אגמ' סנהדרין ס"ט ע"ב דרנא לפשוט דאזלינן בד"ג בחר רוב מעריות ודאי לה כנא עליה אביה והקשה דהא אחי מוכח דאזלינן בחר רובא מהא גופי' דילמא לאו אביה הוא ומעכ"ג מחותמי שליט"א תמה אקושיא זו דהרי עיקר חיובא כנא עליה אביה לאו משום הרוב שהוא אביה כי על כמו חייב משום אשה ובתה ובה ע"כ חייב אפילו לאו אביה הוא שהרי זה ברור שאשה זו בת לאמה היא וא"כ אפילו ימא דלאו אביה הוא אחי חייב מימה משום אשה ובתה על"ק. ובנו היקר החתן המיו"ל"ח רנא לתרץ הקושיא על המיו"ל זקנו ז"ל דע"א ולא נתקבל על דעת מעכ"ג מחותמי שליט"א. ולא רמו מעכ"ג במה רנא ליישב ואולי מחמת אהבה הייתי מסכים למירונו.

ואני בעני הכינותי לבי להבין דברי חכמים וחדותם והקושיא שהקשה דילמא לאו אביה הוא היא קושיא קיימת והוא דהרי הלאו דאשה ובתה מבואר בגמ' יבמות נ"ז ועוד וברמב"ם פ"ב מהא"ב ה"א הוא דוקא כשנשא אשה בקדושין אבל הבא על אשה בזנות לא נאסרה עליו משום ובתה ומותר בבתה ח"ל הרמב"ם הבעל אשה דרך זנות לא נאסרו עליו קרובותיה שהן שבע נשים שאמרנו כו' ובה"ג ז"ל שם הבא על אשה ובתה דרך זנות או על אשה ואחותה וכיוצא בהן הרי זה כמי שבא על שתי נשים נכריות כו' ודוקא כשקידש אשה נאסרו עליו מקרובותיה שש נשים ע"כ ובחזון מלוה ר"ג שלא לגלות ערות אשה ובתה שנאמר ערות אשה ובתה לא תגלה וכן הפירוש שאין החיוב אלא כגון שנשא האחת תחלה ואח"כ כשבא על השני' הוא מתחייב אבל אם לא נשא אחת מהן לא יתחייב עליהן לפי שכתוב בהן לשון קיחה דמשמע ע"י נשואין כו' ע"ש מבואר עכ"פ דאשה ובתה אינו חייב עליהן אלא ע"י נשואין.

ובמעשה צידון דידן נמי מי שאנס אשה והוליד ממנה בת אומה הבת אסורה לו וחייב עליה משום כמו כבסנהדרין ע' כמו מאנוסמו מתי וברמב"ם פ"ב מה"א ה"ו הבא על אשה דרך זנות והוליד ממנה בת אומה הבת ערוה עליו משום כמו כו' לפיכך הבא על בתו מנשואתו חייב שמים משום כמו ומשום ערות אשה ובתה כו' ע"ש וא"כ מבוארין דברי המקשה דמה משני בגמ' כנא עליה אביה וחייב דאחתי מלף ממנו רוב בד"ג דהא אפשר דלאו אביה הוא ומשום אשה ובתה ליכא דלא נשאה מעולם ומאנוסמו ליכא אסור אשה ובתה ובתה נמי אפשר דלא הו"ל דלאו ודאי הוא אלא ע"כ דאזלינן בחר רובא אפילו בד"ג.

דבשלתא כונס את הנערה שלא ישאלה איכא חזקה דגופה ללא חיישין שמה זינמה דבנות ישראל בחזקת כשרות הן עומדות אבל במשנתו אינו טוען בחזקת בחולה כנסחין ונמלאת בעולה אלא בחזקת אלמנה נשאחין או אלמנה מן הנשואין או שנכנסה לחופה ולא נבעלה ואין נשחים אלו חזקה דגופה שאין האשה עומדת בחזקת שלא נשאת מעולם ואין לך זה אלא רוב אבל בחזקת שלא זינמה היא עומדת ומפורש כן בירושלמי כו' ע"ש נראה דהגם דחולק על בעה"מ אינו חולק על ע"ש הדין דהדין דין אמת היכא דאיכא חזקה דגופה נוסף על הרוב דאפילו לשמאל דאין הולכין בממון אחר הרוב מ"מ כה"ג לכ"ע הולכין אחר הרוב אלא דהרמב"ם ז"ל חידש לן דהגם דבנות ישראל כשרות הן ולא חיישין שמה זינמה ולגבי זנות איח להו חזקה דגופה מ"מ ל"ל חזקה שלא נשאו מעולם דבנות ישראל לנשואין עומדות וכיון שהוא טוען שאלמנה או נשואה שנכנסה לחופה ולא נבעלה נשאה וכיוצא בו ובאלו ליכא חזקה שלא נשאת מעולם ואין זה אלא רוב אבל הא מודה להבעה"מ דהיכי דאיכא חזקה דגופה כהדי רוב לכ"ע אזלין כהדה. ועיין יד רמ"ה ז"ב ז"ב דג"כ פשיטא ליה דהיכא דאיכא חזקה כהדי רוב מוזיאין אפילו לשמאל וכבר הארכתי בזה במשנה הלכות ח"ד סי' רל"ו ותמהמי אמרן הח"ס ז"ל שכתב היפוך זה יתחול נא לע"ש. אלא דא"כ לדין כיון דאשה זו נאנסה דבנתו מאנוסתו מוקמינן הגמ' וכה"ג לאו במר רוב אזלין אלא ודאי הוא שהרי יש לה חזקה שלא זינמה וליכא כאן ביאות אחרות לומר שמה מאחר היא.

רובא ורוב בעילות אחר הבעל ע"כ והנה הא קושיא שני ממזרחת לפענ"ד לא קשיא שהרי ממזר ודאי הוא דאסור אבל ספק ממזר מותר לכא בקהל וכיון דליכא רק חששא שמה זינמה וכה"ג לא אסרה תורה לינסב אימתא ועיין ש"ש שמעתתא א' ד"ה והקשו להרמב"ם כו' כנלענ"ד. ברם קושיאו הראשונה נמי נראה לפמ"ש דמכהן ליכא קושיא כיון דהז"ד דדקו ככהנים ובאמתיהן וראו שהיו לדקיות ולא ילא עליהן קול זנות א"כ הו"ל בחזקת נדקת ורוב בעילות ולא נשאר רק ספק נאנסה וכה"ג לא חיישין משום דלא שכיחא ולא הוא אשת כהן שנאנסה ואסורה לו נמי י"ל דכיון שאסורה לו לא היתה מאכלתו איסור כיון שהיא בחזקת נדקת וכיון שלא הודיעתו ודאי אמרינן שלא נאנסה ושפיר הוה כהן כשר ולא חיישין דילמא לאו אביו הוא.

תשובה י"ב

בקושית הפת"ג א"ח נפתיחה כוללת ח"ב אות ג' דקיי"ל קטן פסול לכחוב תפילין משום דכתיב וקשרתם וכחנתם כל שאינו בקשירה אינו נכתיבה מהא דיו"ד סי' א' ס"ה דשחיטת קטן ואחרים רואים כשרה ולא דרשינן חנתא ואכלת כל שיטתו בוציחה כמ"ש הרא"ש ריש חולין בשם ר"י לענין שחיטת נכרי ועיין ש"ך ס"א סקכ"ז והכת"ס חילק משום דקטן אסור נבילה לכשיגדיל אפילו נבילה שהיתה נבילה בקטנותו א"כ שחיטה מהני משל עכשיו דאם היה נחרה אסור לאכלה כשיגדיל משא"כ בתפילין שכל יום יום מלוה בפני עצמה הוא. ומרן נסחפק אם נבילה או נחרה בקטנותו אסורה לכשיגדיל לדעת הרא"ש חולין דף י"ז דנפ"מ מדבעי' דר"י באברי כשר נחירה גם בזמן הזה ע"ש.

ולכאורה נראה דדבר זה תלוי בחקירת הראשונים אי נבלה היא איסור חפלא או איסור גברא דהר"ן נדרים י"ח כתב דכל איסורי התורה הם איסור גברא אבל הרשב"א במשנה סי' תרט"ו וכן תוס' שבעות דף כ' ס"ל דאיסורין הוא איסור חפלא וכ"כ הריב"ש במש"כ סי' ז"ח ע"ש, ובמקום אחר הכאמי ק"ח ר"ה דהיינו ב' שיטות פליגי בחלופי גרסאות בגמ' שבעות דף כ' שאמרו שם שנבלה נח אכילה היא ואריא הוא דרביע עילוה וכרש"י גרם וארי' הוא דרביע עליה ועיין ר"ח שם ולגירסת הגמ' וארי' הוא דרביע עילוה פי' דארי' רביע על הנבלה ולפי גירסת רש"י דרביע עליה משמע דהאיסור על האדם ועיין שו"ת משנה הלכות ח"ג סי' קס"א אריכות בזה בס"ד.

ולמ"ד דנבלה איסור גברא היא א"כ קטן דלא הגיע לעונשין אשתרי ליה נבילה אבל למ"ד איסור חפלא הוא א"כ הנבלה אסורה באמת אפילו לקטן אלא שאין עונשין עליה דקטן לאו בר עונשין הוא. וממילא ליכא למימר הואיל ואשתרי דרק אין עונשין עלה ולא אשתרי וא"כ אחי שפיר דהוי בר זביחה דעכ"פ איסור נבלה יש לו משא"כ בתפילין דבשעת קטנות ליכא עליו חיוב כלל ולכן דרשינן כל שאינו בקשירה אינו נכתיבה ולא דמי לאברי נחירה שמיכא הרא"ש דהתם אברים התרו להם ממש ולא כן נבלה לקטן.

והבני להוסיף אפילו למ"ד איסור גברא הוא עכ"פ נר"ך נמי לומר דהאיסור איכא גם על הקטן ומשעת הוולדו גברא ראוי לאיסור זה דהרי וולד ישראל הוא והאיסור נולד עמו וכמו

שוב נמישנתי דדא הוא מי' המוס' חולין דף י"א ד"ה כגון שהיו אביו ואמו חבושים בבית האסורים ח"ל ועוד הוה מני למידק ודילמא משום דאזלין במר חזקה דהעמד האם בחזקת נדקת או שוב לא הוה במר רוב דאיכא רוב וחזקה והמהרש"א שם כתב דלמסקנא דאין אפטרופוס לעריות ז"ל דליכא חזקה דהעמד האם בחזקת נדקת דאימא נמי דנאנסה האם אי לאו משום דאזלין במר רובא ע"ש. והנה אפילו לפי פי' המהרש"א בדין ודאי כיון דנאנסה וליכא ביאות אחרות העמד אותה בחזקת נדקת מהני ללא נבעלה ומה גם דדברי מהרש"א ז"ע מה שפי' למסקנא דאימא דנאנסה האם דאונס מילתא דלא שכיחא הוא ולמילתא דלא שכיחא לא חיישין והוי מיעוטא דמיעוטא. שוב מלאמי בלב ארי' חולין שכבר הקשה אמהרש"א דהא דאמרו מכה אביו ואמו מסתמא בכל אופן מיירי אפילו ידעינן בודאי שכבר זנתה אמו פעם אחת שהיא פרוצה ביותר דמו אין לה חזקת נדקת וע"כ רק משום דאזלין במר רוב ע"ש. ואיצטמיר סברתן אליכא דכ"ע דהיכא דאית לה חזקת נדקת ודאי לא הוי ספק.

ובמה שכתבנו נראה נמי ליישב קושית הפ"ח חולין הנ"ל שהקשה וליחוש דלמא לאו אביו הוא ח"ל קנת תימא אמאי לא יליף מקרבן דקפיד רחמנא שלא יקריבנו אלא כהן ויחוש שמה זינמה אמו ולא כהן הוא אלא לאו משום דאזלין במר רובא דהשתא ליכא לדחוי כגון שהיו אביו ואמו חבושים דאכתי איכא למימר שמה זינמה את אביו ואביו לאו כהן הוא ולא משכחת לה ודאי כהן אלא א"כ כל אבותיו היו חבושים עד אהרן הכהן א"י יליף ממאי דשרא רחמנא למיסב אימתא ויחוש שמה זינמה אמה וממזרת היא אלא לאו משום דאזלין במר

שאלו ז"ל דקודם שנוול משביעין אותו מהי נדיק ואל מהי רשע ומושבט ועומד מהר סיני הוא, אלא דהחורה חסה עליו שלא להענישו וכעין שאלו בגמ' פנהדרין ג"ה בקטנה שנתה לרזונה כיון דמוזיה היא חקלה נמי איכא ועין שו"ע או"ח סי' שמ"ג וא"כ חל האיסור עליו מקטנות והו"ו בר זביחה אבל בחפלין ליכא עליו מזה כלל עד שנעשה גדול. ועין גמ' מנחות ז"ג ע"א חש"ו דלאו בני דעה מינה וברמב"ם פ"ה ממעה"ק הל' ח' וז"ע. ועין עוד לקמן סי' שט"ז מה שכתב מרן ז"ל בד"ה יקרה וזכ"ה ולולא דמסאפינא, וכסי' קנ"ב ד"ה וכל זה אי אומר.

ודע דבבבא או"ח (בסי' ל"א) כתב מרן ז"ל דבר חדש דהא דאמר קטן אוכל נבלות אין צ"ד מצוין עליו להפרישו היינו דווקא בדברים שלא נטוו בהם אלא ישראל אבל בדברים שננטוו בהם צ"ג כיון שצ"ג קטן מצווה בהם משום דלא נחמו שיעורין לצ"ג כרמב"ם פ"ט ממלכים היה גם ישראל קטן מצווה משום דליכא מידי דלישראל שרי ולנכרי אסור כדאמרין בסנהדרין נ"ט וחולין ל"ג ומעתה ישראל קטן מצווה על אצמיה"ח וכשר מה"ח ע"ש ולפי שיטת מרן ז"ל נמלא דקטן נמי מצווה על הגזל ועל הדינים ושאר ז' מצוות בני נח ועריות בכלל בנא על אמו חה דבר חדש לצד ממה שכתב הרא"ש ז"ל בחשוכה דבן י"ג לפונשים הלל"מ. ועין לקמן סי' שט"ז ובמה שהערומי שם ובדברי רבינו המחבר ז"ל.

וקצ"ע מגמ' שם ז' ע"ב חגב חי טהור כל שהוא מח כגרוגרת ר' יהודה אומר אף המוליא חגב חי טמא ות"ק סבר טמא לא מ"ט דילמא אכיל ליה חי הכי טהור נמי פרש"י טהור חי דילמא אכיל ליה ואי משום דאין צו איסור אבר מן החי דחגב אין טעון שחיטה אית בה מיהו משום כל משקלו וכן כחכו החוס' בשם רשב"א דמכאן משמע דאין חגב טהור טעון שחיטה מדלא קאמר דלא לימרו דקאכיל ליה בלא שחיטה ועין שם מ"ש בשם רבנו בה"ג למה חגבים אין טעונים שחיטה. ולפוס ריהטא אי ימא דקטן אין מצווה אלאצמיה"ח אי"כ אמאי חיישינן דילמא אכיל ליה אפילו חגב טהור טעון שחיטה ואכתי האך דייקטן מינה דחגב טהור לא בעי שחיטה אפילו טעון, קטן אינו מצווה אלאצמיה"ח וברש"י שם ד"ה דילמא אכיל פ"י ואפילו למאן דאמר קטן אוכל נבלות אין צ"ד מצוין להפרישו מודה הוא דלא יחבינן ליה בדיס וכ"ו ועין חו"ט שם ובצימות ק"ל וז"ע.

גם כי בעיקר החידוש דכיון דקטן מחויב באבר מן החי רק מכה מי איכא מידי דצ"ג אמיינא חנא דבר חדש דכיון דצ"ג צמיחה חליא מילתא ולא בשחיטה כיון דעכו"ם לאו בר זביחה אי"כ ימא בקטן ישראל נמי דאף דאסור לאכול אצמיה"ח אבל אינו טעון שחיטה אלא נחירה או ממה מאליה דלא גרע מבן נח אבל שחיטה דרק לישראל נאמרה אכתי לא נחייב בה עד שיגדיל אי"כ שוב לא הו"ו בר זביחה כעכו"ם והבן.

שנית אי אומר דנראה אפילו אי ימא דמי איכא מידי מ"מ לא קשה בקטן שאוכל נבלות ועכו"ם כה"ג חייב ישראל פטור דנראה לומר סברא ישרה דהא דעכו"ם שחייב אפילו כשהוא קטן הוא כשכבר יש בו דעת וכיון דיש בו דעת החורה חשבו לגדול בכל דבר והו"ו בר עונשין וממילא אם כן הרי הוא כגדול ישראל דמי ובגדול ישראל ודאי דאיכא איסור אצמיה"ח וא"כ ליכא להקשות בקטן מי איכא מידי דלישראל שרי דהכא נמי אצמיה"ח לישראל נמי אסור כשהוא גדול והאי עכו"ם מיד שהוא בר דעת גדול הוא וקטן שמוחר אינו אלא בקטן כעכו"ם והבן. ובדרך כלל אי אומר דלא שייך לומר מי א"מ איכא דישראל והעכו"ם מחויבים תרומיהו בדבר אחד אלא שזה יש לו שיעור אחד דאל"כ תקשי בכל איסורין דישראל לא מחייבי עד כית וב"ג חייב עליו ככ"ש וכן בגול עכו"ם נהרג אפחות משוה פרוטה ישראל לא אי"כ ימא מי איכא מידי אלא שהמוס' חולין ל"ג חירנו זה דכיון דעכ"פ איסורא איכא ככ"ש ממילא לא שייך להקשות מי איכא מידי ולר"ל דחזי שיעור מותר מן החורה אפשר דהכא נמי לא ס"ל האי כלל ע"ש (ועין שו"ת ר"י אלחנן מקאוונא ובדברי חיים איערבאך סי' י"א הל' חקי ממון שכתבו ג"כ כרבינו ובאו"ש הל' אי"כ פ"ג ע"ש ובמ"ש במשנת העמרמי או"ח סי' ל"א ובשו"ת משנה הלכות מהד"מ ח"ד סי' י"ט.) אלא דלכאורה ח"י המוס' נתיך עיון לפי שיטת האחרונים דהא דחזי שיעור אסור מה"ח היינו דוקא היכי דחזי לאיצטרופי אבל איכא דלא חזי לאיצטרופי חזי שיעור מותר מה"ח לד"ה, אי"כ תקשה בחזי שיעור אצמיה"ח או בשר מה"ח באופן דלא חזי לאיצטרופי ולא הו"ו איסור חורה ועכו"ם חייב עליו. ועין יש"ש פ' השוחט סי' י"ז ורמב"ם פ"ט מהל' מלכים ובסמ"ג סי' קנ"ו ומ"ע קנ"ב. ומהר"ם שיף חולין דף ל"ג מה שכתבו בענין

וראייתי מלאכי אלקים עולים ויורדים הרמב"ם פ"א מגנבה כתב דראוי לצ"ד להכות את הקטנים כפי כח הקטן על הגנבה כדי שלא יהיו רגילין בה ועין ה"ה שם ובפ"ד מחובל ומזיק כתב דמן הדין אין הקטן חייב בתשלומין כשיגדיל וכ"כ בחו"מ סי' שמ"ט, אבל צ"פ הגחל ע"ס בב"ק ז"ח אימא אכפיה רפרס לרי אשי ואגביה מימיה כי כשירה ללמרי ופרש"י דר"א שרף שטר חוב של חבירו בילדותו והוא כשהיה קטן וכן פ"י הא"ז שם ומציא עוד רא"י מבב"ק ל"ט שור של יתומים שהזיק משלם מן העלייה ר"י בר חנינא אמר מעליית אפיטרופא וחחרין ונפרעין מן היתומים לרי גדלו וכ"ש איכא דחוקי נפשיהו ע"כ מא"ז, הביאו בהג"א פ' החובל נראה דס"ל דקטן מחויב מדאורייתא הוא והב"ח או"ח סימן שמ"ג חמה עליהם חמיה גדולה וכחז דמדנין חורה ודאי פטורין רק מתקנת חכמים הוא לשלם כשיגדילו מפני תקון העולם ולפי סברת מרן ז"ל דבמצוה שצ"ג מחויב ישראל נמי מצווה אפילו קטן מיושבת קושית הב"ח מא"ז דמאחר דבן נח מצווה על הגזל וב"ג קטן נמי מצווה הכ"ג קטן ישראל מצווה משום דמי איכא מידי. ועין בספר חסידים סי' חר"ב שחייב לשלם הכל כשהגדיל ועין שבות יעקב ח"א סי' קע"ז ומשו' רעק"א ס"ס קמ"ו.

אבל בש"ע חו"מ סי' שמ"ט והאחרונים כולם ס"ל דאינו חייב לשלם ועין ט"ז חו"מ הנ"ל גם מלשון הס"ח נמי משמע דעכ"פ בשעת קטנותו פטור הוא עין בחיד"א שם גם ממה שכתב וכן מי שהיה חכם ואח"כ נטרף דעתו ואח"ז נחכס וכ"ו אע"פ שהיה פטור בב"ד חייב לשלם משמע דהיה פטור, גם הב"ח כתב דמדינא אין שום איסור והמל"מ כתב דדעת הא"ז היא דעה יחידאה.

דמי איכא מיד. ועיין עוד מה שכמעט מרן לקמן (סי' נ"ב וסי' ק"ט) בענין דמי איכא מיד ודו"ק.

תשובה י"ד

[ד"ה וכה: ע"פ נש"ח בית שערס ח"ג סי' מ"ט].

תשובה י"ז

הערה מהחומר

[בקו' המולל מאש אך מותר להשיב למדה במקלם וכופר הכל כדי שלא יאבד ממונו הא במל"מ מחייב לימן אח כל הון בימו שלא יעבור וכאן יעבור בלפני"ע והביא דלפני"ע אינו עובר להלעיטוהו לרשע כחייב אבל חילול ה' איכא לשיניהם לכו"ע לרש"י וחוס' בשבועות ע"ש.

וע"ע ברע"ב א' החדשים לנ"מ הוצא בשטמ"ק ה' ע"ב ד"ה שלא יהא כאר"א הולך וחוקק והיינו דפרכינן ונימא מיגו דחשד אממונה חשד אשבויה ולא נרמי עליה שבועה משום דכ' ולפני עור ופרכינן דלא אמרינן הדין מיגו דאפשר דבעי למיגול ולא בעי למיגול ולאישתובעי בשיקרא ומשום שבועה מודה. ועוד שם בשטמ"ק ד"ו ע"א נשם הרע"ב"א דנקע הקו' מבדיחא דר' חייא גבי חנוני על פנקסו (לפי גירסתנו בגמ' אין זה) משום דלאו פירכא הוא כולי האי דהתם תקנתא הוא דעבד לבעה"ב כיון דלא ידעינן מאן מינייהו כפר ואיכא חד רמאי ודאי בעינן הלעיטוהו לרשע וימות.

רצ"ב באוהה"ק פ' קדושים עה"פ ולא חשבונו נשמי לשקר ומללח את שם אלוקין כ' עוד יכיון באומרו לא חשבונו להזיז גם למשיב אש ידע שחברו נשבע לשקר שלא ישיבטוהו ואינו בחילול אלא הנשבע לז"א ומללח לשון יחד.

[ובע"י"ז א' נמו"ק י"ז. בשפחה של בית רבי דחמייה להווא גברא דהוה ממי לבנו גדול אמרה ליהוי נשמחא דקעבר משום ולפני עור לא חתן מכשול ומוכת דאפי' במקום מזוה של כבוד אז אסור, ועי' באוהה"ק כפ' קדושים עה"פ אש אמו ואביו מיראו כסופו].

ובכתב בספר חסידים סי' שע"ח עמיד האדם לימן אח הדין שעסק עם אדם שלא בדוק לו פן ישבע לשקר, ובהגהות מקור חסד זיין שם להגמ"י פי"א מהל' שבועות אוח ו' שהביא מחלו' מה וזוה חלו' בני' הגמ' שבועה ה' חלה בין שניהם או כגירסתנו על שניהם. ומש"כ שם במקור חסד דנפק"מ בין שמי הגי' אש נשבע לשקר חל גם עונש על המשביע אבל נשבע באמת לנ' הפי' נענשים שניהם, לכא' אין זה כי לפי' ר"ח חלה השבועה בין שניהם וכשנשבע באמת חל העונש רק על המשביע, ובהגמ"י כ' וכן פיר"ת, וכן משמע בפיר"ת בשבועות מ"ז: שרק א' מחייב. (ועמ"ש"כ בפתחי תשובה בחו"מ סי' פ"ז נשם שו"ת החת"ם דגם לנשבע באמת יש אסור, ובטוש"ע או"ח סי' קנ"ו ויהרר מלישבע אפילו באמת, ובהגהות מנחת פחים שם זיין לספר הרוקח סי' כ"ה ולספר חסידים סי' מ"ח ותשפ"ח ע"ש ובמקו"ת.) אך אח"כ מלאחי נש"ח בית שערס או"ח ס' רפ"ט שרלה בנו לומר כן דאש נשבע באמת כל דין עונש על המשביעו כחוס' ובבית שערס כחז כוונת החוס' דממנ"פ איכא עונש שבועה על המשביע ואע"פ שמוחר לו להשיבטו והלעיטוהו לרשע וימות מ"מ מביא עונש שבועה לעולם דאש הנשבע מסופק ישבע לשקר ודאי יש עונש שבועה ואם יחשוב בדעתו שנשבע באמת ואין עליו עונש שבועה שקר הרי משיבטו כחוס' כי מה חופלת יגיע לו מהשבועה ע"ש וזקנו דברי המקור חסד.

ובתשו' הרד"ב"ו ח"ד סי' קנ"ב (אלף רכ"ג) כחז דאש יפסדו כל ממונו אדרבה הלעיטוהו לרשע ואם אינו עושה כן מקרי חסד שוטה אבל

אם רואה שישבע יטילו מרס סמס ע"ש. ונש"ח דברי חיים ח"ב חו"מ סי' ח' נשאלה אם מותר להניח לשבע לנע"ד שידע בו שמשקר כ' וראיתי בלחיה חשונה שמקשה והא עובר המשביע אלפי עור וחי' דקודם שנשבע אוקמי אחוקה דמסתמא לא ישבע ולאחר ששכר ונשבע מה יעשה המשביע אמנם כ"ז לענין לאו דלפני"ע אך לענין עונש קל ודאי חל על שניהם אולם זה ודאי רק עונש קל דלכ"כ למה גורה חוה"ק שבועה ומי שממונו חביב עליו מעונש קל יקוב ביניהם הדין, אך נ"ל דהאידנא דאין שבועה נשם אין עונש כ"כ אך בחסד ודאי מותר להחרים על חבירו ואין להמנדה עון והביא רביה לזה ע"ש, מה דברי הרד"ב"ו הנ"ל, וכ"כ הרד"ב"ו בסוף תשובה שני"ד (זיינו בקו' קו' אור על אוהה"ק) ח"ל והנכון בחלוקה זו לפיים אח בעל הדין שימנחה להטיל מרס על כל מי שטוען שקר כאשר חיקנו הגאונים ז"ל וכן אפי' נהג חמיד בכל מקום שיש מחלוקת פוסקים בשבועה או במקום שאפי' רואה אמתלאות שרואה לישבע לשקר וכן ראוי לכל דין לעשות פשרה בכל כיואל מה כדי שלא יבואו לדי עונש שבועה דחביב שבועה ה' מהיה בין שניהם ואמרינן עלה מלמד שהשבועה חלה על שניהם.

ובש"כ דברי חיים מ"לחה תשובה", אולי כוונתו להגהות חותמו באמר כרוך על טורי אבן מס' מגילה דכ"ח. כמה שהק' שם על הרמב"ן דהא דאסור לאדם שיעשה שוחפות עם נכרי שמא יחייב לו שבועה ונשבע נע"ז שלו לאו אסורא ממש קאמר דמשום לפני' ליכא אלא דקאי בחרי עברא דנהרא והק' הטו"א דה"ג שבועה זו מחמת השוחפות בלא וכחז בהנה' אמרי כרוך נ"ע דא"כ אמאי ליכא אסור לפני"ע בכל שבועה שבין אדם לחבירו שלפי דברי המשביע בחביעתו מהיה שבועה של זה לשקר א"ו דליח לן זה כיון דבדיו של זה לפרוש משבועת שקר וכו' ולהיפך היא דרמינן שבועה כי היכי דשלבס יווציא גיולה ממ"י או שיקיים מצות פרעון מוב וינל ממכשול עון ע"ש.

ודבר פלא ראיתי בחשו' הגאונים לנ"מ נד"ה, אומרים וכו' סורו נא מעל אהלי הרשעים האלה והי' מילי בששניהם ע"ה אבל אם היה אחד מהם ח"ח אין אומר לרשעים כי קבלה כדיוו אין ח"ח רשע (אך בערוך ערך הסת מובא כל הענין בהשמטת קטע זה).

ורמה שהביא במולל מאש מהחיתוך כפי' כי חלא וכו' ומי' כאן בבית שערס דבלאו שאין בו מעשה אין אומרים דמחייב לבחז ממונו, חל"י כוונתי לדבריו עפמ"ש"כ כן בהגהות החת"ם לאו"ח סי' חנ"ו שכי' לפענ"ד לאו נמ"ע ול"ח חילא מילחא אלא או קוס ועבור או שב ואל תעשה ע"ש, וכאן הביא כן מחמת יאיר ומפרמ"ג שם. וכ"כ עוד בפרמ"ג סי' חר"מ א"א ט"ו, וכדבריהם מוכח מל' הרשב"א בב"ק הביא הב"י שם בס' חנ"ו שלא אמרו אלא במצות עשה בשב ואל תעשה אבל במצות ל"ח וכו' וע"ע בהנה' רעק"א ב"ד ר"ש סי' קנ"ו ובפתחי תשובה שם. (ועי' בגליוני הש"ס להגר"י ענגיל בפנהדרין דמ"ו. דאין בכלל רביה מהח"י לזה ע"ש).

ועי"ז אפשר לפרש הפסוק כפ' נשא והחודו את מטאחם והק' במלא העומר כמה שפחה בלי רבים וסיים בלי יחד וכן והחודו לשון רבים והשיב לי יחד, וגרלה דליכא מדי דלא רמיז באורייתא שאמרו חז"ל כל מי שיש לו מעות ומלוה אותן שלא כעדים עובר משום לפני"ע א"כ גם עליו שהפקיד או שהלוה בלא עדים חטא כי גרס לו לכפור וכו' אבל עיקר האשם הוא המכחיש לכן אמר ואשמה הנפש היא ואמר והחודו את מטאחם גם המפקיד שגרס לו לכפור וכו' ע"ש, וכמו כן י"ל שוהחודו נאמר גם על המשביע שגורס לו לכפור.

תשובה י"ח

הביא נשם השואל ומשיב ח"א סי' ר"י דלביעות שערות לרוב

הפוסקים אינו רק איסור דרבנן ורבינו חולק עליו וכדעת מרן כחז"ל ג"כ המהר"ם שי"ק יו"ד סי' קע"ג ובתשובות מוהר"י אשכנזי יו"ד סי' י"ט תמה ג"כ אשו"מ ודחה דבריו ועיין עוד בשו"ת מרן בעל דברי חיים יו"ד ח"ב סי' ס"ב דגם כן פשיטא ליה לאיסור.

אמנם לדינא שינוש הוא דמפורש כתב הרמב"ם פי"ב מע"ז ה"י המלקט שערות לזנות ממון השחורות מראשו או מזקנו משלקט שורה אחת לוקה וכו' וכן אם לזב שערות שחורות ומפורש דגם לזינת שער הזקן בכלל ועיין ב"י וש"ע ואחרונים וכו' להקל בזה ועיין מש"כ בספר משנה הלכות למיר סי' י"ח בדמים אלו.

ודע דמהר"ם שי"ק ז"ל לפי תומו כתב שם דבר תמוה לרבים ח"ל וגוף המנהג הזה דאמרו דנהגו הנשים לזבוע שערותיהן אינו ברור לדעתי ולא ראיתי ולא שמעתי שעושים כן ועל כרחק דהכוונה על מה שנהגין הנשים למשוח שערותיהן משמן טוב שיש לו ריח טוב וכו"ב ומטעם זה קשה לי הא דאמרו דברכות דף מ"ג ע"ב דלח"ה הוא גנאי שינא מצושים לשוק משוח בשמן ולכן הוא איסור למשוח ראשו בשמן ולמאי ז"ל דגנאי הוא הלא הוא איסור דאורייתא לראב"י ולרבנן הוא עכ"פ איסור דרבנן משום לא ילבש משום דנשים עושים זה לניי וז"ע ע"כ. ולאחר הסליחה במכ"ג זוק"ל לא ראינו ככאן אינו ראיה והפירוש הפשוט בזה כפשוטו דהנשים לזבוע שערותיהן כמשמעו לזבועות לזבוע כדוע ומפורסם בעולם, אלא שהגאון ז"ל מקום מושבו בעיר קטנה ואנשים בה מעט ואולי לא היה שם מי שזבוע השערות, וקורא אני על מרן המהר"ם מה שאמרו על בר קפרא ברבי שלא הי' בקי במרגוליס, עכ"פ על המפורסם אין צורך ראיה וממילא לא קשה מידי מגמ' דברכות הנ"ל כמוכן.

שוב העיר לי ש"כ הרה"ח מ"ח מצין ר' חיים בלום הי"ו נכד רבינו המחבר ז"ל דכבר נסתפק בערוך לנר מכות דף כ"ע"ב ועיינתי שם וראיתי שנסתפק בזה ולא הביא מקור לספקו ושוב הביא דברי הרמב"ם דזקן בכלל ותמה על הטור וש"ע שלא הביאו דברי הרמב"ם ז"ל ע"כ אבל המעיין בב"י יראה שהביא שם דברי הרמב"ם ז"ל והוא דלא כתבוהו בש"ע מפני פשטותיה דהוי נר לאשה כה"ג כמ"ש הב"י שם ע"ש וכיון שכבר דאפילו שורה אחת איסור משמע מכל מקום ופשוט.

תשובה ב"ב

בשוחט שהלך לשחוט בלי מלבוש העליון לשחוט מלאחי רמו נפלא בא"י הלכות שבת סי' מ"ג ונהיאו הד"מ בא"ח סי' ב' ח"ל וכן מלאחי אני המחבר ביקרא רבה פ' חאת תהיה תורת המזרע בסופה בפסוק ראשו כחם פז שדורש בעלנמים ימך המקרה ע"י שהאדם הזה מתעלל מלכסות את ראשו כראוי ימך המקרה הרי הוא נעשה (רומי מקים) (דאומטיקוס) ובשפלות ידים ילדוף הבית ע"י שהאדם זה משחפל מלכסות גופו כראוי יליף הבית ועלה גופו חטטין הא למדת שצריך אדם לכסות כל גופו ואין להעמיד טענה זו באשה דלאח"כ מסיק החם ר' כהן פתר קרי"א באשה מכלל דעד הנה באדם זכר קמייר ע"כ ע"ש, ומהאי טעמא רע המעשה אשר ראיתי בבתי מטבחיים פה אשר אפילו שוחטים מהיראים הולכים לשחוט מלובשים כאחד הרקיס גם בכמות בלי שרוולים, וכו' שהוא מקטין יר"ש שצריך להיות לשוחט וד"ל, והארכתי בזה בשו"ת משנה ח"ה סי' פ"ט.

גם בסופו שם שהחיר לזבוע שערות לאדם וכתב שאין זה נר לאשה וגם דבר זה ז"ע דהרי ראינו במדינתנו שגם לזבוע אדם לזבועים ואומרים שזה נר להם ואולי כוונתו לזבוע אדם שאינו ממין שערות ולא ידענא מה הוא והכלל בזה כל שהנשים לזבועין כן איסור משום לא מלבש ובאמת דברים אלו חולין הרבה במקום ובזמן ולא כל הזמנים שרין בזה.

שם. ד"ה אבל מה: עיין רש"י שבת י"ב ע"ב מתעטף מלימה השכינה כאדם היושב באימה ואין פונה לדדין.

הערה מהחומר

[פלא שלא הביא כאן המחבר מהמדרי רש חולין כתב רבינו ברוך ראיתי כתוב בהלכות שמיטה שהביא רבי אלדד בן ממלי הבא מעשרת השבטים אמר יהושע מפי משה מפי הגבורה כל הובנת לה' ואינו יודע הלכות שמיטה איסור לאכול משחטתו עוד אמר יהושע כל עמך שיחטו שמיטה שאינה הגונה בין בנהמה או חיה או עוף פגול הוא לא יאכל ולא ישחוט עד שיפנה אל הקודש למקום חפלה ואם ישחוט בלא זרחה פגול הוא ואם ישחוט ערום פגול וכו' ואם שחט ולא היה עליו סודר (פי' על ראשו) - הגהות הרמ"א) פגול ואם לא הורחץ מש"ש ושבת ושחט פגול וכו' והשמיטה אסורה מיד אשה מיד פרים מיד זקן שפירו עליו פ' שנה.

וממש"כ כל הובנת לה' משמע שכוונתו על שמיטה קדשים אך בפשטות הכוונה על מצוה שמיטה חולין וכן הבינו כל הראשונים, ויותר מזה כתבו האחרונים לישב דברי ה' א"י שלא חקקה מגמ' זכמים דנשים שוחטות לכחלה דשמי החם בעורה במקום זריחם מותר להם לשחוט ואין ראיה לחון לעורה וכ"כ הבית שערס הנאמי דבריו במ"ג סי' כ"ה ע"ש וכ"כ בנחל אשכול על ספר האשכול ע"ש. אמנם מלאחי נהגות וקי' החשק שלמה

ולא אכחד מעטי מה שנפל מילתא בלבי הרהורי דברים נעת למדי מס' ניר דאולי הוצע שערות זקנו אינו חייב והטעם כיון דכל עיקר איסור לזבוע שערות הוא משום לא ילבש גבר שמלת אשה א"כ כל הני דבבר דשייך שאשה עושה איסור לאיש לעשות כן אבל שער זקן דאשה לאו בת זקן היא ואינם לזבועות זקנם הכא נמי דלא ליעבר הוצע זקנו משום לא ילבש גבר, וקצת ראיה מהא דאמרו בגמ' ניר ל"ט ע"א ותניא ותו כדלכבי סביא דיקניהון חוורן עיקבי נימיהון ופי' הרא"ש יש זקנים לזבועים זקניהם שחורים כדי שיהא נראים בחורים ע"כ ולפום ריהטא נראה דהני זקנים משלנו הם ולא מכושיים ומותרים לזבוע זקניהם, ובהו היה אפשר לפרש קצת מה שהביא בס"ח סי' שע"ט אמרו לאחד אשה פלונית יפה במקום פלוני היא חפלה כך שמע לעצמתי ולך שמה ולזבוע שערך כשחור ותהיה סבורה שאינך זקן והיא תאמר מה שבלבה אמר להם חלילה לי לטעות אומה אלא תראה שאני זקן וכו', ומפשטות הדברים בלתי מובנים דהאך אמרו ליה לעבור על לאו דאורייתא לזבוע שערותיו גם הוא שהשיב רק שחלילה לטעות ולא השיב חלילה לי לעבור אדברי תורה בלא חלבוש וכו' אבל אי ימא דבזקן ליכא איסורא יש לומר דהם אמרו ליה לזבוע שער זקנו ובהו ליכא איסורא ולא אמר רק משום דלא רצה להטעותה ושער הראש מכוסים ולא נראים וכמ"ש לעיל מיניה שם בסמוך שהלך הזקן והסיר כובעו לפני הבחולה והראה לה שהוא זקן ע"ש.

על המרדכי שצ"ן להאגור בהל' שחטת שכתב ואלו המהמר חושב בלבי אפטר
כי כוונתו היא בקדשים כי הם חומרות שהנהיגו בקדשים ור"ל מלשונם שכתב
כל הוונת לה' וגו' על דרך הכתוב וזכת לאלקים יתרה בלתי לה' לבדו ע"ש.

ראם כי כמה דמים הביאו הפוסקים כגון אשה, ערום, שכור ולא בירך אך
הא דקודר לא הביאו, ויותר מה כח באו"ו בה' כיסוי הדם פי' שפ"ו
שכתב ומכאן ראה דלא קיי"ל כמש"כ ר' אלדד הדני שחט בלא ברכה נבלה
ומדע שכמו כן כח שחט בלא סודר נבלה ע"ש ומוכת דפשיטא ליה שסודר
אינו מעכב אמנם כנראה שבבית שפרים בשאלה על שוחט שלא לבש כובע
הכוונה על כובע עליון ולא על כיפה ובהל' אי' מיירי בגילוי ראש לגמרי ובה
וודאי שהעושה כן כיום ואפילו יהיה רק עומד בביתו בגילוי ראש שלא יתנוהו
לשחוט, ועי' בזה בשו"ת משנה הלכות מ"ה סי' פ"ט. והכן לפרש בדברי
המרדכי דסודר פי' עיטוף על בגד הראש והא דנבי סודר לכסות ראשו הדין
כן דוקא לבני אי' ובהא דכ' במג"א סי' קפ"ג ס"ק ג' כחזו המקובלים
להנריך כל העשרה דברים בטוס של ברכה מוח מעיטוף במו"ל, ובעטרת זקנים
שם ופירש עיטוף הוא סודר למעלה מהכובע אבל הכובע לבד לא מקרי עיטוף
דהא בלאו הכי אסור לנריך בגילוי הראש כן כחזו בני"י אבל בספר יש שכר ז"ל
מלאכי כחזו דאין עיטוף נוהג אלא בארץ ישראל משום כבוד השכינה. וא"כ
עכ"מ נריך לפרש דסודר פי' נגד למעלה מהכובע דאם פי' כובע הלא בין
קך נריך כובע דאסור לנריך בגילוי הראש ובלא ברכה פסל שם בהל' אי',
וא"כ י"ל דהה"ג הכי דוקא לבני אר"י הובא דין זה בהל' אי'.

רמ"ש בהל' אי' עד שיפנה אל הקודש אל מקום חפלה ל"ב ועי' ביו"ד
סוסי' ד' ישמעאלים שאינם מניחים ישראל לשחוט אלא אם כן יהפוך
פניו לאל קבלת וכו' מוכח דגם להיפוך אינו פוסל, ואח"כ ראינו שכבר העיר
כן בשו"ת מאיר נתיבים שאלה ע"ז ע"ש. ומ"ש ואם לא הורחץ נסחמקמי אם
גם זה נכלל בהא דבטולה לטבילתה או דילמא אין זה בכלל אין רוב הציבור
יכולין לעמוד בה, ומדשמטייהו הפוסקים הראשונים והאחרונים נראה דגם
זה בטולה. ונראה דמש"כ בהלכות אי' שטבילה מעכבת, הוא למנהגם שהובא
במהרש"ל סוף מס' ב"ק בחילוקי דינים בין בני אי' ובין בני בבל באות לי' שם
בני אי' רוחצין וכו' בני בבל אין רוחצין שהן דורשין אנו בארץ העמאלה, וע"ע
בשו"ת דברי יציב או"ח סי' נ"ה אות י"ט מספר המנהיג ופי' בירושלמי
למנהג אי' שטובלין. ואח"כ מלאכי להדיא בספר העיטור בחמלה הל' שחטת
שכ' וערום ובעל קרי אין שומעין לחמלה מפני הברכה והאידין דבעלי
לטבילתו"י בע"ק שוחט לחמלה ואפי' לרבוותא דאמר לא בעלי לטבילתו"י
אלא לר"ח אבל לחמלה לא ומסביר דטבילתו"י במנהגא חליא מילתא ע"ש
מש"כ. ועי' במנחת יוסף בקו"א להל' שחטת סי' א' בגדול הנורח בטבילה
לשו"ב. (ועי' בבאה"ט יו"ד סי' ח' ראובן קנה סיף מחלין שדן בו דיני
נפשות אם מותר לשחוט בו דמטמא לבשר ששוחט בו יש לומר דסבין נטור
ע"י טבילה. וכל האחרונים תמהו מה עומאה סיף בה"ו ואם סיף ליבטי
האה, ואולי הוא כהג"ל שהצרכו לשוחט ליעהר ככל האפשר, ולכן טובלים גם
משום עומאה מה שצריך טבילה אחר האה ואע"פ שאין לנו האה מ"מ
טהרה פורתא הוא, ועי' בשו"ת חורה לשמה סי' ל"ה שכתב כן לאלו הטובלים
אחר עומאה מה, וע"ע כע"ז בדעת חורה למהרש"ם או"ח סי' ד' סי"ח
שאין עומאה אחת מעכבת תבירחה ואכ"מ).

רדב"ש ומלאכי בכנה"ג בהגהות הטור אות ג' שכתב על דברי הל' אי'
מיהו לשון פיוגול לא נחברר אללי גבי חולין מאי עבדמיה דלא
אמרין לשגא דפיוגול אלא בקדשים ואף שכתבו הפוסקים שכל אלו חומרות
יתרות הן ולא קיי"ל הכי היינו דוקא במחמיר לענין דינא אבל נריך לישב
הלשון והאגור ובעל דמ"א כתבו דהל' אלדד הדני מדברים בקדשים ע"ש
ובאותו נ"ד ובהגהות ז"י אות ו' שביאר סוף דברי הל' אי'. ומה שהק' מל'
פגול י"ל עפ"י מש"כ רש"י בפי' קדושים פגול פי' מתועב, ובאמת באו"ו

הג"ל גורם בדבריו נבלה, וכן הפוס' והרא"ש העמיקו שחטתו פסולה ואולי
היה להם הג"ל פסול במקום פגול. ואנה ה' לדי ספר דמשק אליעזר הג"ל
עמ"ס חולין (להרז אליעזר אשכנזי) ושם כתב לבאר אם דברי אלדד הדני
ופירש דכל היכא דחפס לשון פגול קאי האי דינא בשחטת קדשים והיכא
דאמר אסור הכוונה בין בחולין ובין בקדשים ועפ"י יסוד זה פי' עד שיפנה
אל הקודש ור"ל אע"ג דשחטת קדשים בלפון מ"מ יפנה פניו לנד קדשי
קדשים, והא דכתב פרום ובל' סודר ולכא"ו היינו פרום היינו לא היה עליו
סודר אלא ע"כ הכוונה בכחזו סודר הוא מיוחד לשחטת קדשים כדאמר'
בגדים שמשחמט בהם לחוג כוס לרבו אל ישמש בהם להסיר אפר מכירה,
ומש"כ ולא הורחץ מש"ו פגול הוא פי' דאע"פ שטמא שוחט במקודש אך
דוקא בסבין ארוך ובבני לי' שלא נגע וע"כ אם אינו בריא לו פגול הוא, וסיים
ומעשה אין דברי רבי אלדד הדני דברי נביאות כאלדד ומידד וחומרות בעלמא
אלא הלכתא הן ע"ש. והייק בלשונם שלא כתב לפרש סודר דהיינו בגדי הכוונה
דלשחטת קדשים לא בני כהונה ועמש"כ במשנת העמרמי או"ח סי' פ"ו.

אך מה שכתב שם אע"ג דשחטת קדשים בלפון מ"מ יפנה פניו לנד קדשי
קדשים בלתי מוכן דהרי שחטת קדשים בכל מקום בעוה"ב ואפי' אחר
ההיכל כמו שנפסק ברמב"ם פ"ה מהל' מעה"ק וגם אם כוונתו לקדשי
קדשים מפני מה יפנה פניו לבית קה"ק, ועי' בחפא"י במס' מדות פ"ג ביבין
אות ג' דס"ל דכל בהמה גסה בין ק"ק ובין קדשים קלים שחטו בטבעות
שנקבעו בלפון המזבח ע"ש אך כ"ו רק בבהמה גסה, ואולי בדומק יש לישב
שכוונתו לדין של שלמים ששחטן קודם פתיחת דלתות היכל הדין. (וראינו
בספר הנקרא אלדד הדני פרעפכורג חר"א ונדמ"ת בירושלים משמ"כ יחד
עם כמה ספרי ראשונים באו"ה בעמ' 20-19 שכתב שם שהשחטת חתפלה
שנאמר ושחט אותו וכו' וכשהיו ישראל במדבר היו משחמטין ללפון והשלחן
כמוצת וכו' ולכן אסור לישראל שישחטו עד שיפנו לקודש ואם אחס בארץ
חרת חפנו בשחטתה אל ארץ מערב ושחטו ואם אחס בדרום והקדש בלפון
שחטו בלפון ע"ש עוד דברים תמוהים מאוד. ולפי מש"כ דשחטת חתפלה
מוכן מש"כ במשו המרדכי דברים לא ישחוט, כי"א דברים לא ירד לפני
המיצה עי' באו"ח סי' נ"ג מג"א סי"א ובפרמ"ג).

רמב"ם בהל' אי' חזקן לא ישחוט כתב בכנה"ג בהגב"י אפטר דליף מעלי
שהיה זקן מאד ושחט שמואל לפניו ואע"ג דבקדשים הוה מ"מ יש
לנו ללמוד ממנו גם בחולין דחיל בחר טעמא שכל שהוא זקן כ"כ בדוע שהוא
מחפלי' ע"ש. ובאמת ק"ק דאם יליף משמואל ששחט לפניו עלי א"כ למה אסור
קטן עד כן י"ח שנה והלא שמואל כן ב' שנים היה כמובאר בקד"א, אך באמת
בגמ' ברכות ל"א: משמע שכהן שחט ולא שמואל וכוונה הכנה"ג ממעשה
שמואל שעלי לא היה השוחט. ואולי המקור לדברי המרדכי חזקן כן פי' לא
ישחוט מגמ' חולין כ"ד: ילד עד כמה אחר רבי אלעזר אחר רבי חנינא כל
שעומד על רגלו אחת וחולץ מנעלו אמרו עליו על ר' חנינא שהיה כן שמונים
שנה והיה עומד על רגלו אחת וכו' אחר רבי חנינא חמין ושמן שסכתני אמי
בילדומי הן עמדו לי בעת זקנותי ע"כ, וממילא דקמס כן אדם כן פי' שנה
אינו יכול לעמוד על רגלו אחת ולנעול, ונקרא זקן.

ומה שכ' חוס' בנחמ"ס דל"א: והרא"ש בריש חולין ושאר הראשונים דאוחו
חכס שכתב הל' אי' כחזו חומרות מדעמו, כדי שלא יסמור מה שכתבו
בהם אחר יהושע מפי משה מפי הגבורה וכדי שלא יקשה לשלטי גבורים
בחולין שכ' והמרדכי בשם רבינו נריך האריך לחמלה להביא כל דברי הלכות
אי' שכתב אלדד הדני כי כמה וכמה דברים יש בהן בענין שחטתה שלא הביאם
התלמוד שלנו ואדרכה מן התלמוד משמע היפך דבריהם ע"ש, ל"ל דק דין
הראשון באינו יודע הל' שחטתה אחר מפי משה מפי הגבורה ודין השני
בשחטתה שאינה הגונה אחר מפי יהושע ושאר היינים שהביאו הראשונים

בשמו הם דברי אלדד עמנו. ואמר כמבי זלם לא לזור ספר מגן שאלו וכו' קו' חידושים מהשמה משה על פתלת מס' חולין (שמדפס כבר בקו"ם שדה העיר על מסכתות) ומלאמי שכ' שם השמה משה דמלשון המדרכ משמע דמלכו למרי בני דמתחלה כמז אמר יהושע מפי הגבורה ואח"כ כמז אמר יהושע זה הדין מוכח דזה לא היה רק מתקנת יהושע ועוד ראה שכמז שם שפט ולא בירך שחטפו פסולה זה דלא רק דרצנו ועיקר קו' הסוס' כיון דיהושע חיקן זלם לא שייך לומר שכמז הש"ס לא היו יודעין מתקנה זו עיי"ש, ועיי"ש בשמה משה בפי קרח ד"ה ברש"י שכמז על דברי הרא"ש ח"ו שיעיד שקר לומר ק' אמר רבינו יהושע מפי משה מפי הגבורה.

רע"י בסדר הדורות ד"ה חרל"ב ארודם אלדד הדני ומתשו' רב נחמ גאון שכ' ותמהו בדבריו להיות במקלמן דברי חכמים ומקלמן מופלגים ע"ש. ואולי שייך לומר על דבריו לולא דמתחסינא שהם כעין מש"כ בספר הזכרונות להכהן מלובלין ז"ע בעמ' ל"ד: על ספר מעין החכמה המיוחס למרע"ה והובאו דבריו בסדרם ובפלה הרמון ועוד חולתם נראה שהוא מקובל בדי קדמונים לספר קדוש וכדומה בעיני שחזר בימי אחרוני הגאונים או סמוך להם מאחד קדוש שהשיג ברות קדשו דרך המראה שנחגלה למרע"ה נבואתו כי חסד עדיף מניבא ויכול להשיג בחכמתו ע"פ רוב"ק מה דאחאמרא הלכה למשה מסיני כמ"ש בפ"ק דב"ב ועיי' ברמב"ן מונא בעיי' לשם עיי"ש שביאר זלם בארובה בטוטר"ד. ועיי"ו כמז הרא"ש ברש"י ה' מקוואות בשם הר"י שמה שפירש ר"ח דהא דג' לוגין מים שאובין פוסלין את המקוה הלכה למשה מסיני אין זה כי לא מצינו בשום מקום הלמ"מ בפסול מקוה ואם ישנו בשום מקום יש לפרשו כמו הלמ"מ עמון ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית שאינה אלא כלומר דבר ברור בהלכה למשה מסיני וכו' עיי"ש. ודוגמא לזה בר"ש ספ"ד דר"ה בשם הרמב"ן מה שאמרו רבוזינו בירושלמי כל דבר שנ"ד נוחים לכם עליו לטוף עולה בידם כמו שנאמר למשה מסיני עיי"ש בר"ש וכו' פ"ב ה' מאחיס ראשי פנהדרלות היה ישככר מעמיד והוא משיב להם הלכה כהלכה למשה מסיני, ועיי' ברע"ב ברומות פ"ב מ"א ובחפא"י יומא פ"ב אות י"ב ואכ"מ].

תשובה ב"ו

ד"ה ואמנם דס"ל כמ"ד מחזיר סימנים: עיין מאירי נזיר דף כ"ח ע"ב דלא ס"ל הכי וז"ע.

תשובה ל'

ד"ה ראיתי: עיין ת"י ובעה"מ ומלחמות כתובות ט"ז ועיין ח"ס כתובות כ"ט וזע"ג ועיין חוס' בכורות כ' ע"א ד"ה ורבי יהושע ובחדושי הארכתי.

תשובה ל"ד

הערה מהחומ"ל

[ד"ה אלו: כמ"ש ליישג דברי רש"י ק"ק דהלא שיטת רש"י דאין מזה לשמוט דס"ל דבהמה בחייה בחוקת איסור אבהה"מ ולא בחוקת אינו זכום עיי' נבילה כ"ה. ברש"י וחס' ובפרמ"ג בפמימה לה' שחיטה בשורש הכ'. ובשיטת רש"י ע"ע בנמוקי הגר"ב חולין דף ט'. בדברי רש"י שם. ועמ"ש כ' בשמח העמרמי אור"ח סי' ע"ו.

ובהגהות הגר"ם פערלא למה הרקיע (לאות פ"ב) חמה על מש"כ החשז"ן ראייה דאין מזה לשמוט ע"ש, מגמ' פסחים ז: לא סגיאל דלא שחט דלאו איהו שחט וכן משמע מרש"י שם שכ' פסח וקדשים הנפלים נטוו וכו' עיי"ש, אכל מ"מ אין זו סמירה בשית רש"י דאפי' לפי הגי' לא סגיאל דלאו איהו שחט אין מזה ראייה דש מזה בשחיטה אלא שא"י לאכול בלא שחיטה וממלא נרץ לדעת אין לברך.

ריש ליישג קו' החומ"ד ביו"ד סי' ק' ס"ק ה' ופמימה רעק"א שם בהגהות והשגות שהק' דנבילה לא חסבנל מטעם בריה משום דהיא אסורה מתפלת ברימה משום עשה דאינה זכופה, ומקור הדין דנבילה לא מקרי בריה הוא מבחימה דחולין ק"ב: אכל נפיר טהורה במימהה בריה, ובאמת רש"י שם סי' דאינה בכלל בריה להחייב עליה משום דאינה אסורה מתפלת ברימה ולרש"י אין איסור אינו זכום בחייה ושפיר קאמר דכשנכרח לא היה עליה שם נבילה (ועיין ברש"י חולין ט'. שיישג שיטת רש"י דס"ל מחזיקין מאיסור לאיסור, אך מ"מ אולי לא נקרא שם נבילה עליה בחייה וכדברי רש"י בחולין). אמנם חוס' והרא"ש והטור דס"ל דיש איסור שאינו זכום (עיי' בעקרי לב יו"ד סי' א' שהעלה חוס' והרא"ש והרשב"א והריב"ש ס"ל דיש עשה שאינו זכום בין בחייה ובין במימהה עיי"ש, ושיטת הטור כי בפרמ"ג רש"י י"ט במ"ו דיש עשה ולכן מברכין על השחיטה ע"ש ובפרמ"ג בפמימה לה' שחיטה סוף שורש ה' העלה דגם בעוף איכא עשה וע"ע בעיי' ברש"י להגאון חשק שלמה סי' ב'). ס"ל דאינה נקראת בריה משום דלא יחלק אין שמו עליו ולק"מ. והמתבר שכ' וכן נרץ שיהא דבר שאסור מתפלת בריהו לאפוקי עוף טהור והפרמ"ג שם כי שדעמ המתבר כהטור, נ"ל כמ"ש במטה יבונתן על הגליון דס"ל דאין זה איסורא דהשחא עיי"ש.

ובדברי היס של שלמה שהובאו בפנים ששחיטה צהיפק כוונה אינה מתרת עיי' במלא הרועים ערך מלות זכירות כונה אות ח' שכמז לחלק דמלות בשחיטה וטבילה שהם רק להוציא מאיסור וטומאה לכו"פ אי"ל כונה ושאינו ממ"ע שרץ ללאח י"ח עיי"ש והביא ראייה לזה דהא קי"ל אף אי מלות אי"ל כונה היכא דכיון בפירוש שלא ללאח לא ילא (עיי' בב"י אור"ח סי' חפ"ט ותקפ"ט) ובשחיטה אף אם אנסו לאחד שישמוט פשיטא דשחיטה כשירה היא וכן בטבילה לא מצינו שחלקו הפוסקים דאם אנסו לטבול שלא חתא טהורה לבימה עיי"ש (וראינו שם משחיטת כותי ישכ כבר בפרמ"ג בס"י ג' דו"ק). והביא את דברי היס של שלמה וכמז בביאור דבריו דחילוק יש בין היכא שכיון לנחור שדבר זה היפק שחיטה ובין היכא שרק כיון לדבר אחר ולא לשם שחיטה שכונה זו אינה מוציאה מידי שחיטה עיי"ש, ומדויק כן בלשון הרש"ל.

ומש"כ בפשיטות שאם אנסו לטבול וכוונה שלא להטיר כלל דמ"מ טהורה היא לכאוי יש לייק מגמ' חולין הג"ל להיפק דטבילה כו בחימי הדע"מ אינה מועילה דל"ה הול"ל היכי דמי דהי שאלנסה וטבילה כשאלנסה וכוונה שלא להטיר, ומוכח דכאוסן זה כו"פ ל"פ דאינה טהורה לבימה. אלא שמלאמי גם בפרמ"ג ה' פסח סי' חפ"ג א"א א' שכמז ראוי לכל אחד כשיטול דיו לטבול ראשון שיכין בפירוש שלא ללאח בנפילה זו להמוציא וראיה ממה שכמז מהרש"ל בחולין וכו' הוא הדין כאן. וממה שלא הביא ראייה מהיפק כונה מהראשונים ברור שדברי הפרמ"ג אלו עולים בקנה אחד עם דברי מלא הרועים להשוות שחיטה לטבילה. והיסק שם בפרמ"ג עיין יו"ד סי' קצ"ח נודה שירדה להקיר משמע לכאורה אף כוונה שלא לטבילה רק להקיר עלמה לה טבילה וא"כ טוב יומר שקודם המוציא יביא עלמו לתי חיוב נטילה וכו' עיי"ש, והבין הפרמ"ג דאף אם כוונה כהדיא שלא לטבילה שמ"מ עלמה לה. וראיתי בספר טהרת היב ח"ב עמ' חק"י שהביא מפנמו לחלק בין מזה למכשירי מזה וכדבר מלא הרועים וחילה דדיה מהרמב"ן בחולין שם עיי"ש וכן הביא מדברי שו"מ חס"מ כנ"ל וגם כמז לפרש דברי המהרש"ל בדברי מלא הרועים, ועוד הביא דברי המהרש"ס בדע"מ סי' ג' סק"ו בשם ספר רבד ההב להוכיח דברי מהרש"ל מגמ' חולין הג"ל דאמאי לא קאמר דמיירי בכוונה בפירוש להיפק ודחהו על פי סברא הג"ל ועוד העיר שם מדברי שו"מ עוג יו"ט עיי"ש בארובה, יש לציין עוד לשו"מ יד יחק ח"ג סי' קט"ו. ומש"כ שם בטה"ב דהמהרש"ס דמה זה עפ"י הרב"ז ופי יהושע, המעיין שם יראה דלא ח"י כלום על זה. (ועיי' בספר מהלה לדוד אחר חלק ראשון, בענין המודר הנאה מן המעיין ועבר וטבל ביומת חמתה אם עלמה לו טבילה ועע"ש בס"י רס"ד).

א"ת ס"ח ח' ונשדי חמד דברי חכמים ס"ח מ"ו אום י"ד וע"ו מה שפירושו דברי הגמוק"י, ודברי שו"ת ב"ם שער"ס ש"ס על קו' ברי"ם אברהם דלמא כלאים נצ"מ אישתי משום דמללה"ג ע"ע בשו"ת בנין שלמה ס"ח ג'. ואם פירושו זה דברי הרשב"א נכון לא יועיל טבילה ב"מ חממה עלי כונה כפי שר"ה לומר בדרך סקודין.

ולענין אכילה שגם היא הנאה נצ"מ חנו למש"כ זק"י בשו"ת בנין שלמה ש"ס ע"כ לא אמרין מללה"ג רק לענין היכא שאסור בהנאה אבל לא לענין הנאה אכילה שלא אמרין בה מללה"ג ע"ש מה שהפסיד וכמו על זה נשדי חמד דברי חכמים סוף ס"ח ג' והם דברים נכונים אפריון נמטייה דאנשיה לן עינין דנמדי דאכילה ושטייה לא שייך לומר מללה"ג ע"כ ועפ"י ימו' קו' האחרונים על הרשב"א למה לא יא' נאכלת מזה ע"י אכילת אסור ע"י נמנת חינוך מזה ו' אום ו' ומזה י' אום ע"ו ובשו"ת ב"ם שער"ס א"ת ס"ח רפ"א.

תשובה ל"ח

בקרישית חוס' חולין ג"ו שהמחו בתימא לר"ש דחטה הו' בריה ערלה וכלאי הכרם לא יבטלו ותמה הא לר"ש כל העומד לשרוף כשרוף דמי והו"ל כנמרסקה הכריה וליבטל, וע"ש מה שח"י. ולפענ"ד נראה בכמה אנפי בס"ד.

א) הא דלר"ש כל העומד לשרוף כשרוף דמי היינו דוקא בדבר שסופו לשרוף ממש ויתקיים השריפה בו אמרין כל העומד לשרוף וכבר נחסר השיעור עוד קודם שרפתו אבל בדבריה שנחפרבה אי ימא דבטלה ולא נשרפה אח"כ א"כ אדרבה אינה עומדת לשרוף והוצרך הדבר שלא הימה עומדת לשרוף כשהימה בריה ונפלה בתימא וממילא לא הוה בדין נמרסקה ולא בטלה, וא"כ ע"כ חייב לשרפה ולא נבטלה וא"כ כבר הדר נחתיבה בשרפה והו' עומדת לשרוף ויחור חלילה ולכן אינה בטלה והבן.

שנית י"ל לפי ספקת הח"ס ז"ל א"ת ס"ח ק"פ וי"ד סימן רפ"ו ועוד כמה אחרונים אי ערלה וכלאי הכרם דינם בשרפה ע"ש א"כ אפשר דערלה וכה"כ לא הו' בשרפה ואינה עומדת לשרוף ולא הוה נמרסקה ולא קשה מידי אלא שבאמת כבר תמהתי ארבינו הח"ס ז"ל והאחרונים שנתחפסו בזה ובמחכ"ת נעלמה מהם עת כחצם דברי הרמב"ם פט"ו ממ"א שפורש כתב דערלה וכלאי הכרם דינם בשרפה, ועיין לקמן סימן ד"ש שהארכתי בזה קצת בס"ד.

ועוד צו שלישיה לפי דעת הרשב"א (הריטב"א) סוכה, ל"ה שכתב לחלק בין אסה"ג של תרומה טמאה ושל אשה ושל עיר הנדחת דהי מחויבים שרפה, ובין ערלה וכלאי הכרם שאינם בחיוב שרפה אבל עומדים לשרפה כיון שאסורין בהנאה אבל אין עליהם מצות שרפה (ובזה יש ליישב קצת ספקת הח"ס הג"ל ועיין מש"כ בספרי שו"ת משנה הלכות ח"ג ס"ח ק"ס וח"ב ס"ח ג"ט) ולפי"ו י"ל נמי כיון דערלה וכה"כ אינם בחיוב שרפה ממילא לא הו' כנמרסקה הכריה דאולי לא ישרפנו כלל, וקצת ג"ע מחוס' יבמות ק"ג ד"ה סנדל שהקשו בעו"כ של ישראל מאי קאמר דמכתת שיעורי והא טעונה גיזה וי"ל כיון דטעון גיזה אין לך כחומי שיעורי גדול מזה עיין ש"ס והרי אפילו דבר שטעון גיזה מקרי מכתת שיעורי וכ"ש העומד לשרוף ובפרט כי באמת החוס' לשיטתיהו דס"ל דערלה הו' מן הנשרפים בחולין דף (קט"ו) ע"ש וז"ע. ובמנ"ח מזה רמ"ו

ודבר מה ראיתי בנפס"ק דרך סקודין בהקדמה א' אום ח' דלפי מה שכתבו דבמזה שיש זה הנאה מהי בדיעבד גם בלא כונה לס"ו מדה שטבלה דימי הקור דאין הנאה לגוף לכאורה ודאי נצ"מ לכן וכו' דבשלמא דימי החום הוה הנאה לגוף י"ל דיוצאת אבל חמן הקור קשיא ויהי מן הזרף להודיע זה לגשים ולכאורה חולת הכוונה אין יוצאים וע"ש מה שמילק שטבילת מזה אינה ממנין חרי"ג מזה דאורייתא אלא שמירת ימי מדה חנה והטבילה היא עלה מה"ם לחקן ולטהר אשה מטומאתה ע"ש, וק' מגמ' חולין הג"ל ומכל הפוסקים. ולפי דברי הדרך סקודין יש ליישב קו' הפוסקים הג"ל מהא דמצות נרבות כונה מנדה שנאנסה וטבלה דאורייתא ב"מ חממה שיוצאת גם עלי כונה. ואולי כוונתו דאין יוצאים לכחלה, וכמ"ש הרמ"א ביו"ד ספר קצ"ח דבלי כונה לכחלה יש להממיר ולחזור ולטבול וע"ו קאמר דמ"מ בדין אר"י לחזור ולטבול לכחלה, וע"י נשדי חמד מערכת מ' כלל ס"ב שכבר חמה על הדרך סקודין שלא הביא מדברי הראשונים הג"ל דבטבילה לא שייכא פלוגתא דמנ"כ ע"ש.

והנה דיועיס דברי הר"ן נדרים דע"ו: שהק' באומר הנאה משמשך אמאי מתסר והא מצות לאו ליהנות ימנו ומי דמצות לאו ליהנות ימנו פירושו דאין קיום המצוה נחשבת להנאה אבל אה"נ אם נהנה גופו בשעת עשיית המצוה מקרי הנאה וכמו האחרונים בשע"מ ה' לולב ובאצני מילואים בשו"ת ס"ח כ"א דמדברי הרשב"א שח"י קו' זו באופן אחר מוכח דס"ל דגם אם נהנה גופו בשעת עשיית המצוה נכלל במללה"ג אך הק' עליו מראיית הר"ן מגמ' ר"ה דכ"ת. הנודר הנאה מן המעיין טובל צו בימות החמה אבל לא בימות הגשמים ומי בשע"מ שאלא נמפשה רוקח בהקדמה ח"י בשם המחירי ככ"י דשאי חסם דנהנה גם אחר שעת עשיית המצוה לאמרי שטבל ע"ש מה שפלטו בדברי הרשב"א. ולפענ"ד דגם הרשב"א מודה דבהנאה הגוף נהדי מזה לא אמרין מללה"ג אך בהנאה משמשך עלי ימנה המצוה באופן זו ובדאמריין נמחפסק בחלבים ועריות שחייב שכן נהנה ובחלבים ועריות כוונת המורה לאסור בהנאה ולא רק המעשה, וכן באכילת מזה כחמו רש"י והר"ן ברי"ה ש"ס דאפי' למ"ד מנ"כ עכ"ו באכילה יא' עלי כוונה שכן נהנה, ע"י מה באסורין דאורייתא כלל כ"ד ובשו"ת ב"ם שער"ס א"ת ס"ח י"ג ד"ה ועוד ופי' רפ"ג ד"ה אבל וי"ד ס"ח רכ"ז ד"ה ובישבו ע"ש, (ומה"ט ס"ל לנצל המאור סו"ס בן סורר ומורה דאשה לאו קרקע עולם חשיבא ע"ש ובחוס' ש"ס) ולכן דוקא בהנאה משמשך אמרין מללה"ג, אך הטובל נמעיין בימות החמה אין לטבילתו שום שייכות להנאתו מן המים כי אינו נרץ רק ביאל כל גופו נמים ולא הנאה מן המים ועפ"י ימו' כמה קו' שהק' האחרונים על דברי הרשב"א.

והנה הגמוק"י בסוגיא דנדרים ח"י קו' הר"ן על דרך הרשב"א וכו' ולמפרשים כן נצ"מ לומר דכי היכי דא"א במצות משמים בלא הנאה אחרת לבד המצוה ה"ה בשופר והוא רחוק והא דחייא המודר הנאה מן המעיין וכו' מצי למימר שאין מצוה טבילה נמעיין ובימות החמה כמזה שופר ומשמש של מזה ואח"ו הביא דברי הריטב"א שחולק על רבנתי ופי' כהר"ן והק' עליו ותמהי היכי דמיא חובת מצוה טבילה נמעיין ובימות החמה למצות פריה ורביה למודר הנאה מכל הנשים חרע אין לו ע"ש, ואם נפרש בפירושו הראשון כמי' המחירי דשאי מעין דמחתי לאחר גמר המצוה אם כן ק"ק למה רחוק לומר דאין בשופר הנאה הגוף לאחר גמר המצוה ועוד נ"ב מש"כ היכי דמיא וכו' הלא זאת היא שיטת הריטב"א דהיכא דאיכא הנאה הגוף לא אמרין מללה"ג, ואולי י"ל דאם היא כוונת הנמוק"י דא"א במצות משמים בלא הנאה אחרת לבד המצוה כי ע"י זה מקיים המצוה חמד מש"כ בטבילה שיש לו הנאה אחרת מן המים הקרים ולא הנאה המצוה ועל זה כתב שרמק לומר שגם בשופר עיקר המצוה היא ליהנות מקול שופר וע"י זה היא עיקר קיום המצוה, ולכן הקשה לנסוף על שיטת הריטב"א דהיאך השווה כל הנאות הגוף להדי דשאי טבילה למצות פריה ורביה דו"ק. וע"י בשו"ת ב"ם שער"ס

במחכ"מ ועלמה מימה דברי המוס' יצמות הג"ל ולכן נסתפק
אז בהנפקרין שייך לומר כמותי מכח שיעורי ע"ש.

ומש"ב עוד רבינו כאן דל"כ אפילו באוכל חיים ליפטר משום
דכמותי מכח שיעורי לולי דבריו הקדושים לדון
בקרקע שהרי כבר כתב הראב"ד ז"ל בה"י טומאה דבעיני
שיעור חיים וכח דאין חיים זה צריך להיות גוף אחד אלא אפילו
פחות לפתימים הרבה נמי מנטרף ובמקום אחר ישנתי בזה
קושיה מהר"ם מינ"ץ סי' ה' ועוד אחרונים שהקשו בחמת אמה
עובר ב"י כיון דקיי"ל כל העומד לשרוף לשרוף דמי וליכא
שיעור חיים וכן הקשה הג"פ לענין כל טומאה דבעי חיים ועיין
שו"ת מהרי"א חסאד סי' קל"ח ובשעה"מ אמנם האמת דכמותי
מכח שיעורו פירושו דאיכא כאן שיעור רק שהשיעור מכוח
לפתימים וממילא באוכל חיים ודאי חייב אפילו דהו שיעור
מכוחם ורק על צריה יש להקשות אלא דגם בזה אי אומר כיון
דאלו א"כ הוברר הדבר דלא היה עומד לכמות ולשרוף ולכן
חייב (ועיין בספרי שו"ת משנה הלכות ח"ב סי' נ"ט וח"ג סי'
קנ"ב וק"ס שהארכתי בס"ד בזה).

תשובה ב"ה

בקושית הלח"מ ספ"א דברכות שהקשה ארמז"ס דבפ"י
מחומ"מ כתב זה הכלל כל שמברכין עליו ברכת המזון
יולא בו ידי חובתו וכל שאין מברכין עליו ברכת המזון אין יולא
בה ידי חובתו בענייני כחבתי בחדושי לשב לפי מה שכתב
המהרש"ק בחלף לך שלמה או"ח סי' שכ"א דהאוכל מנה ולא
צריך לפניה לא יולא ידי חובת מנה כיון דנהנה מהעולם הזה
בלא ברכה הו כאלו גחל וכו' נמצא דאכלה באיסור והוה
מנהב"ע, ובחדושי הקשימי עליו יש לומר דהרמב"ם בל להוליא
מסבא זו כיון דברכות אין מעכבות דלא הו רק דרבנן ולכן
כתב זה הכלל כל שמברכין עליו ברכת המזון יולא בו ידי חובתו
והיינו אפילו שלא צריך לפניה מ"מ מחייב בברהמ"ו כמבואר
באו"ח ודו"ק, ובחדושי הארכתי.

אלא במצוה שהטילה עליו המורה שלא ברצונו ומאום לעשות
מצות הבורא כמה שבא מע"ז אפילו אחר ביטול אבל במצוה
שהוה מביא עצמו ליד חוב ברצונו כגון כסוי אס ירצה לא
ישחוט ולא יכסה וכיון שיואל בדבעד לא שייך מאום דלא יגרע
מאס לא הביא עצמו ליד חוב זה כלל עכ"ל. ועיין מנ"ח מ"ז
שע"ה שכתב ג"כ ענין סברה רבינו.

הבה הר"ן ריש פ"ג דסוכה כתב דמצוה שאינו מחויב בה והוה
מביא עצמו ליד חוב פוסל בו יותר פסול ממצוה שמחויב
בה ח"ל בד"ה ומיהו לאחר שהביא שיטת הרמב"ן ז"ל וכן לולב
הגזול שאע"פ שסוגיא זו דרש פרקין ציו"ט שי של מורה היא
לפי שיטת הרמב"ן אעפ"כ כיון דמצוה הבא בעבירה קטיגור
הוה אין יולאין בו לעולם, ומקרא מלא דיבר הכתוב שונא גזל
בעולה והאיך יברך על שונאיו של מקום אין זה מברך אלא מנאץ
ואדרבה בשמי יותר פסול שנטילתו אינה מצוה של מורה והוה
מוזר עון להפיש וכו' עי"ש.

ופי' המפרשים בכוונת הר"ן ז"ל דבשלמא כשהוה מחויב במצוה
דאורייתא ומונה אקרקפתא חייב מצוה ומקיימה אף
שאינה בשלמות כדבעי מ"מ אין להאשימו כי מה היה לו לעשות
והוה בהול לשלם חובתו אבל מי שאינו מחויב בדבר ומביא עצמו
לידי חוב צריך שיהיה מצוה שלמה בכל דקדוקיה ואס מביאה
ע"י עבירה מי נקש זאת מידו לחייב עצמו במצוה ולעשותה ע"י
עבירה, וסבא זו לכאורה היפוך סברה מרן ז"ל. ועיין חולין
דף ה' ע"ב וזריכי דאי אשמעינן טהאט משום דלכפרה היא אבל
עולה דדורן הוה אימא לקבל מימה זריכא ע"כ. ועיין רש"י שם
ודו"ק. שוב ראיתי ברש"י יומא ל"ד ע"ב ד"ה וזריכי יש נד
נוטה שהגדבה צריך לייפות כדי שחמרה לדורן ולהקבלת פנים
יש נד נוטה לומר שהחובה המוטלת צריך לפרוע חובו משלם
עכ"ל. ועיין שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' ט"ו, מ"ו, ח"ז סי'
ר"א.

אלא דאפילו לפי שיטת רבינו לא זכתי להצין החילוק בין חליצה
לכיסוי דם, דמש"כ דהאי הטילה עליו המורה חליצה שלא
ברצונו (ועיין עוד רש"י יומא ע' ע"ב ד"ה וזריכי), וכסוי אס
ירצה לא ישחוט, לולי דבריו הקדושים גם בזה אומר דגם חליצה
לא הטילה עליו המורה שלא ברצונו דבאמת המצוה הוה יבוס
אלא שאמרה המורה אס לא רצה ליבוס חולץ וא"כ חליצה דומה
לכסוי לענין דהרי אס לא ירצה לא יחלוץ כלל אלא יבוס והוה
בעצמו שאינו רוצה ליבוס חולץ והוה ממש דומיא דכסוי דכיון
שרוצה לשחוט צריך לכסות, ועיין בגמ' אי מצוה חליצה קודם או
מצוה יבוס אבל מדין מורה פשוט דמצוה יבוס קודם למצוה
חליצה ונ"ע ועיין ברמב"ם פ"ה מאיסורי מוצח הל' ז' ובהשגות
אין כאן אפילו ובח"ס גיעין נ"ה נ"ה ע"ב דו"ק. ועיין ב"ש
או"ח סי' ר"פ שכתב כן בעצמו להדיא ונ"ע.

ובעיקר דברי המוס' סוכה הג"ל וחולין דף פ"ט ד"ה והתמיא
אמרתי בס"ד לפרש בדיוק לשונם בחולין הג"ל שכתבו
ח"ל ור"ת מפרש דכולהו בעו"כ דעבודת כוכבים וכאן קודם
ביטול והתם לאחר ביטול ולאחר ביטול נמי לכתחילה לא יטול
ולא יתקע ולא יחלוץ דמאום לענין מצוה לפי שהיה עליה שם
עבודת כוכבים אפילו אח"ל דשרי לכסות וכו'. ונראה דנתנו
טעם בהי אחרתא דאסור לכתחילה לפי שהיה עליה שם עבודת

תשובה ג"ג

אות ב' בפירוש דברי המוס' סוכה ל' ע"א ד"ה אשרה וחולין
פ"ט ע"א ד"ה והתמיא כתב רבינו דלא שייך מאום למצוה

כוכבים ונמצא מאוס הוא למצוא והוא דומיא קצת לרובע ונרבע
 בלי עדים דאם שחטו כשר לאכלו לחולין אבל מאוס הוא לקדשים
 אבל יש לומר דוקא הני שלא נשחטו כלל מכמו שהיו והם לאחר
 ביטול כקודם ביטול נצורה וגוף זה ולכן ודאי דמאיסי הם כיון
 שהיה עליהו שם ע"ז אבל עפר ע"ז כיון דנשחטה מקדמותו ועל
 העפר הזה לא היה שם עבודה כוכבים אלא על העצים קודם
 שנשרפו כה"ג לא חיישינן ולא הוה מאוס. ולא דמיא לחליצה
 שחולץ בסנדל של ע"ז ממש אלא שנחבל מ"מ שם ע"ז היה
 אסנדל זה.

שנית נראה דלא דמי חליצה לכסוי דכסוי הדם קי"ל כסאו
 הרוח ילא ואין צריך לכסות יותר נראה מזה דמזות כסוי
 המעשה שלו יכולה להעשות אפילו בלי כוונה למצוא לגמרי
 ואפילו נעשה ממילא והעיקר שהדם יהיה מכוסה כה"ג אין
 נפ"מ במה שהדם נמכסה כיון דמכוסה הוא אבל בחליצה צריך
 ע"כ לעשות מעשה חליצה וא"א באופן אחר ודו"ק. אלא דקצת
 צריך מקון הלשון בתוס' דלענין כסוי לא חיישינן במאי וכו'
 ומשמע דהוה מאוס אלא דלא חיישינן ליה וי"ל. ועיין ערוך לנר
 שחי' דכל מצות כסוי נזוהר לעשות באופן חזק שמצד
 עצמו מאוס ע"ש אבל קשה לפי פירושו קושית כפ"ח דכסוי
 נמי אמרינן ושפך וכסה שלא יכסנו ברגל שלא יהא מצות בזוית
 עליו וע"ש שהיחב צ"ע אבל לפי מה שפירשתי אמי שפיר וק"ל.
 ועיין תוס' יבמות ק"ג ד"ה סנדל שכתבו דלענין מצות כסוי לא
 חיישינן למיאוס. ועי' בחי' משנה פסחים דף מ"ז ע"ב.

בגופו של איסור אבל כל שאינו נהנה מגופו של איסור אלא
 שגורם לו הנאה והוא ממקום אחר אינו הנאה מן האיסור
 וכדרך שאמרו הנזיר הנאה מן המעין טובל בימות הגשמים
 שאינו נהנה מגוף המים ואע"פ שגורמת לו טבילה זו לעלות
 מטומאה לטהרה ומכשרתו לכמה דברים וכן הא דאמר רבא
 החם סנדל של ע"ז לא מחלוק ואם חלצה חליצה כשרה
 דמללה"ג ואע"ג דמרווחא טובא בהאי חליצה לא חשיבא הנאה
 באיסור עכ"ל. וז"ל דהוא יפרש האי הנאה איכא דגמ' סוטה
 הנאה נדדית וליכא איסור בזה כיון שאינו מגוף האיסור והבן.
 ועיין אצ"מ חלק התשובות סי' י"ד מ"מ מדברי הגמ' סוטה
 לכאורה לפי פשטות הדברים ראייה לקושית הרמב"ן והרשב"א
 הנ"ל. ועיין מש"כ בזה בספרי משנה הלכות ח"ב סי' קנ"ט,
 ועל מס' נזיר סי' כ"ד ודו"ק.

והעולה עכ"פ דלד"ה חליצה במגעל אינו ליה הנאה במה
 שמתרת על ידי זה להנשא וכקושית הרמב"ן ז"ל וגם
 הרשב"א מודה דעל כל פנים הנאה איכא אלא שלא הוה מגוף
 האיסור כנ"ל. ולפ"ו פשוט החילוק בין כסוי לחליצה דכסוי
 ליכא שום הנאה מן המצוה ולא הוה אלא הכשר מצוה כגמ'
 סוטה הנ"ל ולכן שפיר יכול לכסות אפילו בעפר ע"ז ולא מקרי
 מאוס משא"כ חליצה דאינו ליה הנאה מהמצוה שפיר אכ"ל
 דמאוס למצוה שנהנה ממנה והיה עליה שם ע"ז אף שלא לשם
 מצוה מותר ליהנות ממנה לשם מצוה מאוס. והבן כי זה נכון
 בס"ד.

תשובה נ"ח

עיין כו"פ סי' כ"ז ס"ק ג' עוף הנא לפיטו ולוארו עקום,
 ובש"ע הרש"ו יו"ד סימן ל"ט ס"ק ג', ונראה גם כן
 דס"ל בפשיטות דמהני בדיקה אפילו לעוף לחוט השדרה, ועיין
 דגול מרובה יו"ד סי' ל"ב וביציעות שלמה יו"ד הנ"ל, ובדעת
 תורה ס"ק ג' וס"ק ד' ובלבושי שרד סי' ט"ז אות ח', ושו"ת
 שערי צדק יו"ד סי' ס"ו ודרכי תשובה סימן ל' ס"ק י"א.

תשובה ס"ב

בשינוי מראה בושט ומראה שאינו לכן או אדום אי פסול עיין
 שו"ת זרע אמת הספרדי חלק ג' סי' פ"ג שכתב כדעת
 מרן רבינו ז"ל ובערוגת הבושם סי' ו' ס"ל כהפס"ת ועיין
 שו"ת רמ"ך יו"ד סי' ל"ז ודעת תורה סי' ל"ג ס"ק כ"ד.

תשובה ס"ד

כדעת רבינו כתב גם כן כדעת תורה סימן ל"ג ס"ק מ"ו,
 ובמחנה חיים חלק ג' יו"ד סימן יו"ד. והצית יצחק
 מיקון הצית חלק ג' אוסר בקוקורון וכן בשערי צדק סימן מ"ה,
 ועיין שו"ת מחנה חיים יו"ד ח"ב סי' מ"ו דשולחן האשה אם
 לא ראתה אינה ריעותא או נלקת וכשר, אבל אם אמרה שהיה
 שם ריעותא מטריפים, ועיין ילקוט הגרשוני לד"ו חתן מרן ז"ל
 יו"ד סי' ל"ג ס"ק י"ג ד"ה בהגדה מה שכתב בזה.

תשובה צ'

ד"ה ומה שהשיג בולד טרפה בנטרפה ולכסוף עוברה דהו'
 זח"ג אם כל כית לוקה למ"ד זח"ג אסור משום טרפה
 ולא אמרינן דהוה רק חזי זמא איסור וחזי זמא הימר אלא כולו
 איסור ומרן ז"ל כתב לפי דעת הר"ן דזח"ג מטעם ביטול א"כ

עוד בו שלשיה די"ל דכסוי אין המצוה העפר והמצוה הוא
 רק שיהא הדם מכוסה והעפר הוא רק הכשר מצוה
 וכמ"ש הבבאמי לעיל דאפילו כסוה הרוח שוב אינו מכסה ולכן
 אין נ"מ אם מכסהו בדבר מאוס או לא דאין העפר המצוה אלא
 שהדם יהיה מכוסה הוא המצוה אבל בחליצה המצוה בסנדל
 והסנדל הוא חלק מחלקי המצוה גופה ואינו רק הכשר מצוה
 אלא הוה מעיקר המצוה והסנדל הוא דבר מאוס נמצא דהמצוה
 נעשית בדבר מאוס והבן זה.

ורביעי בקודש נראה להוסיף על השלישי לפמ"ש בגמ' סוטה
 י"ז ע"א ובילקוט רמז פ"ג דרש רבא בשכר שאמר
 אברהם אבינו ואנכי עפר ואפר זכו בניו לבי' מצות מצות אפר
 פרה ועפר סוטה ופריך והאיכא נמי עפר כסוי הדם ומשני
 תמס הכשר מצוה איכא הנאה ליכא, ופירש"י ותוס' שאנ"ך
 הנאה ליכא ואין זה קיבול שכר אבל כאן יש הנאה בסוטה לתת
 שלום ושלח ירבו ממזרות בישראל אם זונה היא ואם נקמה
 ונזרעה זרע ומבטלת לעו מעל בניה וכן אפר פרה איכא הנאה
 לטהר ולזכות ישראל ממעשה עגל ע"כ. נראה מפורש דעפר
 כסוי רק הכשר מצוה קרי לה ומשום דהנאה ליכא.

והנה הרשב"א יבמות ק"ג ע"ב בחלצה במגעל של איסורי
 הנאה חליצה כשרה הביא קושיא בשם הרמב"ן ז"ל
 אמאי חליצה כשרה הרי האשה יהיית במה שמתרת לשוק
 והיית הדברים צ"ע ע"ש. והנה מגמ' סוטה הנ"ל נראה
 לכאורה ראייה ברורה לקושית הרמב"ן דכה"ג שנהנה איקרי
 הנאה אלא שהרשב"א (הרשב"א) סוכה ל"א כתב בהא דאמר
 רבא מצות לאו ליהנות נתנו ח"ל ואע"ג דמתהמי בעשיית המצוה
 שמקבל שכר בעוה"ז ובעוה"ב לא חשיב נהנה אלא כשהנהה

לא עדיף גורם מגופו של איסור דהרי זח"ג קי"ל דמומר ונחמנעב או"ה חד נחד אסור ואפ"ה לרוב פוסקים אינו לוקה וכו' ע"ש.

כולד טרפה קושים הגמרא וליצטל ברובא דל"ש חירוק הגמרא ב"ח השיב ולא נטלי כולד טרפה ע"כ ומרן ז"ל דחק ליישב ע"ש. שוב ראיתי דמרן ז"ל הרגיש בהא סברא נכ"י פ"ט כאן בסופו כמה שכח ומחלק בין ביאת האיסור ע"י פערוכות לעולם ע"ש ומחלק בין קדשים לחולין דחולין אין הימר מנטרף לאיסור והוה רק מעורב או"ה ולא הביא דעם המשנ"ץ והרמב"ן בזה וז"ל.

תשובה ק"ד

ד"ה מכחבו, עפמ"ש רש"י: עין ב"ש או"ח סי' ש"ז פי' בדברי רש"י הללו.

תשובה ק"ה

הערה מהמו"ל

[בתרוס' כנורו כ"ו. שהביא כאן נחשונה ח"ל וכלל מחנוט כחיד למשחה אפילו חרוע ולחיים וקיצה דמשמעת הכא וגבי פרומה לא מזינו שיצרך בשום אפילה בגדולה דשמה לא שיך גדולה אלא בכשר. הנה בקונטרס דרך מלכס הדפס בסוף שו"ח עטרת יהושע האריך בדיני למשחה ולגדולה ושם באות ב' הביא מחלו' רש"י ורענ"א עם סו"י ביזמא י"ד. האם היא דינא קאי על האדם האוכל או על החפלא דהיינו הכשר ונפק"מ שם בתיירא ולרש"י אין לו לאכול כיון דנעבי שמחה וגדולה. ועוד הביא דלפי המו"י מוכרח לו לאכלו אלי אפס"י שערכ לו יומר מבושל.

וברובת החוס' נראה דהאי דינא דלמשחה ולגדולה לא נאמר בחרו"מ וחלה ורק נאמר בקדשים ובמחנות כהונה ורוע לחיים וקיצה דיכולים לאכלו עלי יש נפק"מ באופן אפילתן למלכס ולשאר אנשים משא"כ חרו"מ אין כ"כ נפק"מ נחפיים המנואה או באפילת פירומו ובפרט לשיטת המו"י דס"ל דהאי דינא קאי על החפלא ולא על הכהן ולפי עיכובא היא. ובחילוק זה בין מחנות הכהונה כנר נעב בדרך מלכס באות ה' ושם ר"ה לחלק בין מחנו"כ דאין חיוב לאכלן כגון ורוע לחיים וכו' וע"ז אמר ר"ח דמחויב לאכלן בללי וכן מחנו"כ דיש חיוב לאכלן וע"ז קאמר בגמ' ובמים ושם יש רשות לאכלן בללי ולא חיוב, ולפי"ד אפשר לומר דבגמ' ובמים קאי רק על קדשים דיש חיוב לאכלם ולא על חרו"מ דמחויב לאכלם וליכא לימוד בחרו"מ לאכלם למשחה לגדולה, אבל חר שם מה דליכא חילוק בין כ"ד מחנוט דחד קרא כחיד למשחה בפי' קרא ומנין לנו לחלק עי"ש וא"כ לכא"ו א"א לנו לחלק בחרו"מ דאין בהם דין למשחה.

ובדברי החוס' שכי' לחלק בין חרומה לשאר דברים הי' ק"ל מהא דאי' בסוטה ט"ו. דבמנפה רשאים ההמים ליחן לטובי יין ושמן ודבש משום למשחה ולגדולה ועמה מלאחי שכן הק' בעל ילקה"ג בשם"ג כאן, ויומר ק' מירושלמי ביכורים פ"ב ה"א דחרומה וביכורים נכסי כהן ולך נחמיו למשחה לשמחה לגדולה למשחה לסיכה למשחה, וכבר הק' כן בגליוני הש"ס בהנהומו לירושלמי חרעים. ונלשון ר' חסדא כל כהן שאינו בקי בהן אין נוחנין לו ופירש"י כל כהן שאינו בקי בהן האין נאכלין בגדולה, והכוונה דכל מאכל גדולמו באופן אחר כגון שמן לסיכה וכו'.

וכדי לה' דברי חוס' הנ"ל ז"ל דשם מיירי כהן המקבל שמן וכדו' או חבואה שאינו יכול לאכול כמות שהוא או דינו שיאלס לגדולה למשחה אבל כשמקבל דבר שנגמרה מלאכתו כגון פירות או למשל כשקבל סם שאי' הפריש לתלמו אין שיך מה למשחה לגדולה. ולפי חוס' מדויק קאם לי' הגמ' אחר ר"ח מחנוט כהונה אין נאכלום אלא עלי וכו' ואח"כ אמר עשרים וארבע מחנוט כהונה כל כהן שאינו בקי בהן וכו' חייק בלשונו נחמלה שלא בכל מחנוט כהונה הדין ק.

ולולי דבריו הקדושים אדון בקרקע לפי דעה הרמב"ן חולין ע"ט שהביא קושים החוס' חולין שם דמ"ש פירדה דמומר להרביעה וגבי חליה עבד וחליה ב"ח אמרינן דאסור לישא חליה שפחה וחליה בת חורין דלפי' נד חרות ומשחמט בנד עבדות שבו והחוס' ז"ל דחקו ליישב וכחכ הרמב"ן ז"ל ללאו קושיא הוא דשאי חולדה דמכלכל זרעיהו כדאמרינן דאל"כ סומא יוליד סומא מדע דלמאן דאמר מוששין לזרע האב כל מיני פירות אחת הן ולא אמרינן דלפי' נד סוס ומשחמט בנד חמור, ומן הטעם הזה עצמו הוא שמומר לרכוב ולחרוש בפירות ענמן ואין אומרינן משחמט בסוס ובחמור הוא, ולימא לדאיסי דאמר אין רוכבין על פירדה מק"ו.

ויותר הסביר לן הדברים בשנ"ץ ח"ב סי' ד' שכחב לחלק שם בין פירדה שנבעה שמרביעים עליה מינה ובין חוט השחי שנחערב כנגד קנבוס שאסור לחברו עם זמר, וכחכ ז"ל לפי שפירדה אף שמעורבת מסוס וחמור ל"ש לומר דלפי' נד סוס ומשחמט בנד חמור כמו בחליה עבד וחכ"מ לפי' שהרכבה הוא חיבור מזגי ונעשה בריה חדשה שאין בו שום טבע מטבע הנפרדים שהורכב מהם אבל פשתן עם הקנבוס אינו אלא הרכה שכוניית ושמו הראשון עליו ולכן אסור עם הזמר ע"ש. ועיין ביה שערים או"ח סי' רנ"ו.

ולפי"ז י"ל דלא דמי לאיסורין שנחערבו זה בזה שאינם אלא הרכבה שכוניית ולא בחולדה א"כ בעצם לעולם איכא כאן איסור בפני עצמו והימר בפני עצמו אף שהם מעורבים במציאות הם גושים נפרדים וכמו שהוסף המשנ"ץ שם ח"ל והרכבה השכוניית אינה כן אלא ישאר המורכב מטבע הנפרדים שהורכב מה בלל חלק מחלקיו ודומה לכלל החלקים בהרכבה המרקחות שהדברים הנפרדים שהורכבו מהם כל אחד עומד בעצמו ונשאר בו טבעו ומזגו וכו' ע"ש אבל ולד טרפה שולד מנהמה שנטרפה ואחר כך נולדה איכא כאן הרכבה מחולדה הרכבה מזגיית ולא נשאר בה צורה מזרח כל אחד מהנפרדים שהורכב זה המורכב מהם כלום אלא יש כאן צורה חדשה ופינים חדשות באו לכאן וא"כ י"ל דבאמת חייב אחיות. ועיין שו"ת משנה הלכות ח"ו סי' קכ"ו.

וממילא ז"ע נמי הדמיון שהביא רבינו לעיל מזה פ"ט ע"ט שם בד"ה עוד רגע אדבר בעיקר חדשו הנ"ל ח"ל לפי זה נ"ל סברא ישרה דהא דאמרינן ב"ח השיב ולא נטלי היינו רק אם כולו איסור יש בו חשיבות ב"ח אבל כולד טרפה דהו זח"ג אפילו לר"א דאוסר היינו משום דהו כחערובות חד נחד אבל עכ"פ אין כולו איסור רק מעורב איסור והימר ואין באיסור לחוד חשיבות ב"ח ובטיל שפיר כמו דפסקינן בסימן ק"א סעיף ב' דלא מקרי החר"ל אלא"כ אסור מחמת עצמו ולא מחמת בליעה משום דאין האיסור ראוי להמכבד ע"ש אבל לפי מה שהבאחי אין זה דומה לנליעת איסור דהבליעה בפני עצמה אינה רל"ה והחערובות לא הוה חערובות מזגי, ולא כן בעירוב מחולדה דהו בריה חדשה והוה רל"ה והבן. וממילא אחי שפיר נמי הא דהקשה החס רבינו אלא דלפי זה תקשה למ"ד דמוקי

וכשיטת רש"י דלא רק בארמון נגלו ומרדל שיך למשמה ולגדולה אלא גם בשאר דברים נגון לאלגן בשמחה הדין כן, כן משמע קדם ברמזים וכו'. ע"י ברמזים בסוף פ"ט מהל' ביורם שכלל ביחד דין למשמה ולגדולה ולתם המטות דרך כבוד, וכו'. ע"י ש"א אסור לנהן לשיע צבית הגרנות אלא נומן להם הלוקס דרך כבוד וכן אסור להם שיחטפו מרומם ואפי' לשאלו אותם נפיהם אסור אלא נוטלן ככבוד, ויורר מפורש כן נפיה"מ כבודות פ"ד שכל מחטות כהונה אינו מותר לתם אותה לכהנים אלא דרך גדולה וקרבה למקום כמו שנומרים המחטות למלכים הגדולים וכבר פירשנו מה שאמר רחמנא למשמה נהם לגדולה ולפיכך אין נומים להם שום דבר שיש בו עמל טורה וכו' ע"י"ש. וע"י בחוס' יומא כ"ה. דקדשים נאלגין בשיעה ואפילו בעורה משום למשמה לגדולה. ובגלויי הש"ס שם הטעם דאכילה מעומד מחשבת כונה של אדם, ובהגהותיו לירושלמי מועד אוח' ז' מהירושלמי דדרך עבדים לאכול מעומד.

דרך כבוד. ואעפ"י שהיו הכהנים נאים על הגרנות ע"י כבודות כ"ה. חזקה לכהונה חילוק גרנות וכלל הסוגיא שם, כבודות ק"ה: דרשו עה"פ ואש חרומות ירמנה לכהן שמחר על הגרנות, וכמו כו'. וכתיב אש גדיהם חזר טהים דרך ירמנו שמה וגו' ככהנים הללו שמתחננין לחלוק חרומות צבית הגרנות. ומקור דבריו שפרו"מ על הכהן, למחר אחריהם צבית הגרנות הוא מרש"י שם עה"פ וכל חרומה לכל קדשי בני ישראל, אמר רבי שמעאל וכו' חרומה מקריבין לכהן, והלא הוא עלמו מחר עליה צבית הגרנות וכו' אכן כבר כ' הרמב"ן שם על דברים הללו ואינו מחוור ופי' כוונה אחרת בדברי ר' שמעאל, וא"ש.

ובגליוני הש"ס יומא דל"ט הביא משו"מ מהר"י ברונא קס"א אין כוסין לקבל מחנו"כ משום למשמה לגדולה, ובמהר"י ברונא הביא חכריו שמהר"י כתב לי שששאל נומן הנכור לכהן לא ימן לו להכעיס אלא למשמה כדרך המלכים ומשמע שיכול לכופו לקחת [ע"י מהר"י סי' קכ"ז] הוצא דברכי משה ורמ"א סי' ש"ן אכל מהר"י ממארפור"ק אמר להיפך ממש דאם מוכרח לקבל הוא דרך כסיה ועבדות והארץ עוד יעו"ש. וכ' בגליוני הש"ס ולפי"ז יהיה חילוק בין המחטות דבעי כהן למשמה. אכל לכאן' אי"ז לומר כן דחוס' חילק לענין האכילה דאין כל המחטות שוות אכל לענין הנתינה ל"ל לחלק ובכונן נאמר כהן למשמה ובפסוקים ר"ל דהכהן מחייב לקבלו אך הישראל אינו מקיים למשמה לתם לכהן דרך כבוד.

ובמש"כ ללמשמה לא שיך רק באופן האכילה א"ל טעם המשנה פ"ד מדמאי שמוחר להמין כהן שרגיל לאכול אכלו לאכול אכלו חרו"מ בשבת ובלבד שיחידעו, ופי' חוס' צב"ה י"ב: אליבא דהלכתא לדרך להודיעו מאחמול ע"י"ש טעמו (ובמהר"ס דגם בשאר מחנו"כ) וע"י"ש בר"ש ובר"מ טעמים אחרים (ולכאן' לדדוהו לא צריך שיחידע מאחמול), לפי שכשאוכלן הכהן צבית הישראל ולא סלקא דעתא דבר אינש למיכל פיסחיה צביתא דחבריה צריך להודיעו מקודם כדי שיהא בדרך כבוד אכל כששולח לו צביתו אי"ז להודיעו מקודם שנת יור"ט דמיון דשולח לו הוא דרך כבוד, ולדינא חילק כן המהרש"ל המוצא בע"ז סי' תק"ו דכששולח לו ליחמו אי"ז להודיעו וכן ביאר דעת הרמב"ם השער המלך פ"ד הכ"ו מהל' יו"ט, דהרמב"ם הכיר תנאי זה כהל' שנת פכ"ג הט"ז. (וע"י צב"ה כ"ו). וברש"י ר' יהודה נשיאה היו לו צביתו כהנים פמוכין על שלחנו ואוכלין כבודות, והיה דרך כבוד מדיהו פמוכין). ואולי זה הטעם שאין לשלוח מחנו"כ ע"י שליח כמבואר בפסרי ע"י דברי משונה סי' פ"א סק"ג דנעיין למשמה ולגדולה.

תשובה ק"ז

וע"י ביו"ד סי' ש"ו פעי"ד ד' דאסור לכהן לטרוז מלקבל כבוד מפני שגראה כמבנה מחנו"כ. ול"ע מההיא דאמרין בחולין קל"ג. הנטעין מושבין אח ידיהם וכו' יעו"ש וז"ל דשם איירי דאחרים חוטפים וא"כ כמה שאין אלו חוטפים אין הם מביים מחנו"כ, ואדרבה. וכן בחוס' חולין ק"ל: ד"ה מין דמחנו"כ נישנין גם לכהן ע"ה היכא דאיכא כהן חזר ואינו רוצה לקבל כדפרישית ברש כל הכשר ק"ד: ד"ה וניחנת ושם כ' שהוא עשיר ואינו רוצה לקבל, (ונספק ביו"ד סי' פ"א) וע"ע בחוס' כבודות כ"ז: ד"ה וכו' דאיכא חזר אלא שאינו צריך למחנות (וראיתי במהר"ט אלגאי בפ"ד דכבודות אות מ"ד ד"ה באופן בדברי חוס' כההוא דאמרין ביומא הנטעין מושבין אח ידיהם וכו' באור' הלי' כבודות תל"ז דמקרי לנוע מאן דלא שקיל מחנתא אס כן משמע שאין כוסין אותו וכ"כ מהר"י ברונא שם), וגם שם ז"ל דלכן אמר חוס' היכא שהוא עשיר שאינו צריך למחנות דאז אינו מביה מחנות כהונה כיון דיש לו טעם נכון לתם שאינו רוצה לקחת ולא מחמת טורה וכדו' ואומר לתחם לכהן עני ע"ה, אך ק' דהלא גם בכבוד במה"ז דיש פירמא לטפל בכבוד מחייב הכהן לקבלו אעפ"י שיש לו טעם הגון שלא לקבלו וכ"כ בפרישה שלכן רק נראה כמבנה מחנו"כ ואינו מביה ממש, וצריך לחלק דשם חוטפים כהנים אחרים ואין המחנות נאים לדי ביון משא"כ כאן אסור לטרוז דשום כהן אינו רוצה לקבלו.

בקושית שאג"א על הרמב"ם הלי' מלכים דב"ז מוחרר אבשר מן החי ואמה"ח ומאי נפ"מ כיון דלא נישנו שיעורין לב"ג. ויורר נכון דאע"ג דחייב צפחות מכית משום בשר מה"ח אכל שלכדה"נ מותר גם בב"ג אף לדעת מהרש"ל הנ"ל וכמ"ש וא"כ נהי דאסור בצמה"מ הו"א דמותר באמה"ח כיון דאיית ציה גידין ועצמות הוא שלא כדה"נ וכו'.

עיינן שו"מ חתן סופר סי' ה' בשם הגאון ר' זוסמאן סופר שפירש כעין סברת רבינו והחת"ס ז"ל כתב דמה שאמרו אוכל עמו דבר אחר חרוש הוא (ר"ל בשר ועצמות) רק בישראל אכל בנכרי דחייב בכ"ש הא ליכא חיוב ומאי איכפת ליה אי אוכל גידין ועצמות כיון דעכ"פ אכל כ"ש בשר ע"ש, ועיין ה"ה פ"ח ממאכלות אסורות הט"ז דשלכד"א הוא כמו חזי שיעור ועיין רש"ב"א קדושין נ' וכת"ס אור"ח סי' קי"א. ועיין עוד מל"מ פ"ה מיסוה"מ ותוס' פסחים כ"ו וכת"ס ותוס' ע"ז י"ב ד"ה אלא ורמב"ם פי"ד מהל' מאכלות אסורות כתב דתקרובות עכו"ם אינו חייב שלכד"א ובה"ז כתב כל האוכלין וכו' עד שיאכל אותם דרך הנאה חוץ מצב"ח וכלאי הכרס ועיין מל"מ ושע"מ שם ונראה דהרמב"ם ס"ל דשלכד"א א"ח בעכו"ם ודלא כמהרש"ל ז"ל ועיין מל"מ פ"ה דשבעות דלתוס' דבעכו"ם חייב בכ"ש חייב גם כן שלכד"ה וברמב"ם פרק י"א ממאכלות אסורות מבואר דכלל שהוא לוקין ביי"ג ובפי"ד כתב דעירב בו דבר מר פטור דעיקר בכ"ש פטור שלכד"א ועיין עוד מל"מ הנ"ל ובמנ"ח מצוה קס"ב.

ובקושית השאגת אריה כתבתי בסייעתא דשמיא בתרי אנפי, (א) לפי דעת הפלמי סי' ס"ב בקושית הב"ח וט"ז

כמה שכתב הטור דלמה"ח אינו נוהג בטמאין למני"מ כמנהג, וכחז הפלמי דני"מ בישראל מומר ושכיח גבי אבר בהמה טמאה אבל לא שכיח גבי אבר מן החי ואין איסור לפני עור היכי דשכיח גבי האיסור ואם לא אסור רק משום טומאה מותר ליתן לו למומר ולא עבר על לפני"ע דהא אברי טומאה שכיחים גביה ואם הם אסורים גם משום אבר מן החי והוא אינו שכיח גבי אבר מן החי אסור ליתן לו משום לפני"ע וא"כ הכא נמי אפשר בעכו"ס דשכיח גבי זה ולא שכיח גבי זה ונ"מ לישראל לענין לעבור בלפני"ע.

חזרע כלאים שאינו עובר אלא בשדה שלו דכתיב שדך. והקול אריה סימן ט' הקשה השוטט אותו ואם בנו אמאי לוקה דלמא בראשונה היה כוונתו לשם נחירה או השמיה והנחה ומעקר פטור דל"ה שחיתה והיא המראה ספק ע"ש, ובכולם ישבתי כס"ד בספרי שו"מ ח"ג סי' קפ"ה קפ"ז משום דהעמד על חוקמו, וגם משום דהתרו בו וקבל המראה ע"ש, ולפי דעת הפני"א אחתי נע"ק, ועיין מש"כ רבינו לקמן סי' תמ"ט דהכוונה במיר דמוקמינן אחזקמיה אין הכוונה שלא ישאל להבא דאפשר הכ"נ דישאל, אלא הכוונה דמוקמינן אחזקמיה שהוא עכשיו מיר ואנן החזקמיהו אותו בזה, וכן בא"א שנתחזקה לא"א אין ברור שלא מתגרש לעולם ומשאר לעולם אשם אשם, דודאי אפשר שמתגרש לאחר זמן אלא כיון שעכשיו הוחזקו אותה לא"א וע"ז אנו דמין נקראת שפיר חזקת א"א וכמו בכל דבר למשל שהיה ספק ונתברר שהוא הימר מעכשיו מקרי חזקת הימר ע"ש, וא"כ אחי ממילא שפיר בכל הני דאנן אמאי שהחזקנו עכשיו דמין והבן כי הוא נקודה יקרה.

והנה ידוע שיטת אמונת שמואל הביאו הפ"ח דדבר שאינו אסור בעצמו אינו עובר בלפני"ע אם נתנו למי שאסור בו וחלקו עליו האחרונים, ואמרתי בס"ד דבר חדש דאף שחלקו עליו היכא דהוא אינו מחויב בדבר שעבר על לפני עור מ"מ אפשר דמודים היכא דשמיים מחויבים אלא שאין שיעורו של זה כשיעורו של זה, וחלוקים בשיעורים, דאינו עובר על לפני"ע אלא בשיעור דדידה ולא בשיעור מי שנתן לו, ולמשל בשר מה"ח נאסר לישראל ואסור לנ"י ולישראל שיעורו בכחית ולנ"י בכל שהוא ואי ימא לישראל המשיט בשר מן החי בכ"ש לנ"י ימחייב א"כ נמצא דנתחייב בשר מה"ח בשיעור זוטור ממה שאסרה עליו התורה וחייבו בה ובשלמא היכא דהוא אינו מחויב בדבר כלל ע"כ דר"ך ליתן לו שיעור נותנין לו שיעור מי שמחויב בה אבל היכא דאית ליה שיעור אלא ששיעורו גדול משיעור הנותן לו אינו חייב אלא בשיעורו הפך בסברה זו כי לפענ"ד יורה הוא וא"כ אחי שפיר נ"מ גדולה דבשר מה"ח אינו עובר אלא בכחית בלפני"ע ושפיר משמיענו תרווייהו בשר ואבמה"ח.

שם. ד"ה ובאמה"ח לפמ"ש פמ"ג: עיין חוס' חולין ק"ג ע"ב ד"ה חלקו מנחון בסופו לר"ל היכי משכחם שיחייב דרך אכילה ופלא שלא הרגישו בזה.

תשובה ק"ב

בקושית הגאון רע"א לר' אבהו דס"ל לא תאכל איה"נ נמי משמע והרי אבמה"ח וכו' יקשה למ"ד בהמה בחייה לאברים עומדת א"כ כל בהמה בחייה אסורה בהנאה ובעבודה ואף כמיב למען ינוח שורך, וכן קרא דמשפטים ומכרו את השור החי ואי אבמה"ח אסור בהנאה אינו בר מכירה (ועיין חרע"א פסחים הנ"ל דקושימו הימה מפ' משפטים ומכרו את השור החי ומי' דהכי נמי הכ"ד ישחוט אותו ואח"כ יחזו ע"ש אבל מי' זה אינו מספיק אקרא דלמען ינוח כמוכן). ומי' לא מנעי'א לדעת הרמב"ן שבר"ן חולין ד' דאין איסור במכירת אסיה"נ רק דגול הוא אללו דאינו דמיהן והוא מירושלמי וכו' ועיין ח"ס יו"ד סי' ק"ל.

(ב) לפי שיטת הרמב"ן ז"ל דהכ"מ הקשה אהא דבשר מן החי נוהג בנ"י הא איסורו הוא מקרא דבשר בשדה טרפה לא תאכלו ומה טיבו של ב"י כאן וכי ב"י מצווה אטרפה, וכחז הפלמי דקושיא זו קשה אגמרא ולא ארמב"ס ז"ל, ומי' דבנ"י תרווייהו בשר מה"ח ואבמה"ח מחד קרא נפקא להו וכבר קדמו בזה הרמב"ן ז"ל, עיין ר"ן חולין קכ"ט שהביא דברי הרמב"ן הנ"ל, ועיין שער המלך פי"ז מה' איסורי ביאה הל' י"ח, ולפי שיטת הרמב"ן ז"ל איסור בשר מן החי ידעינן מאבר מן החי דאבשר אין לנו מקרא מפורש בנ"י ולפי זה שפיר מיושב למה הביא הרמב"ס שניהם דהאי לכחוב לכחוב בשר מן החי ולא לכחוב אבר מן החי הרי עיקר קרא כי כמיב באבר מן החי כמיב וע"כ דר"ך לכחוב אבר מן החי לכחוב אבר מן החי ולא לכחוב בשר מן החי אחי למטעי דבשר מן החי הכי נמי דמותר לנ"י וכקו' הכ"מ דבשר מן החי מטרפה ילפינן ולישראל נאמרה ולא לנ"י וע"כ דריכי תרווייהו והבן, ועיין שו"ת עונג יו"ע סי' ס"ו מה שהקשה להרמב"ן ז"ל.

ולאחר בקשת פליחה מעצמות הני קדושים הח"ס ז"ל ומרן רבינו ז"ל חלו ככאן לרבינו הרמב"ן והר"ן ז"ל דבר שלא אמרוהו ואדרבה מפורש בדבריהם לאיסור חה לשון הרמב"ן ז"ל בחולין דף ד' בד"ה וכחז רש"י בא"ד אבל בירושלמי מנאמי שם במסכת קדושין בשאין דמיהן אמר ר' חיינא זלח אומרם שמקדשין בגולה פי' לפירשו מקודשת לפי שאין אלו דמיהן שאין להם דמים ואין חופסין אותם באסור ואינה אלא גזל ביד מוכר ולפי זה נראה הטעם שאף מוכר עצמו מותר באותן דמים לפי שאינם דמים ולא מצינו דמים לחתך בפסח שבין שהם אסורים בהנאה ואסור לו נמי למוכרן וליתנם במתנה אין גופן ממון ואינן דבר הגורם לממון אלא דבר העומד לישראל הן אלא שאם מכרן אין בהם כח לפסח דמים באיסור דכל דלא נפיק מאיסור כגון הקדש אינו חופס דמים באסור אלא ע"ז ושביעית וכו' ע"ש. והרי מפורש כחז רבינו הרמב"ן ז"ל דאסיה"נ אסור למוכרן.

תשובה ק"ח

בקושית חוס' גיטין ל"ג דמיר השומה יין אמאי לוקה הא הוה המראה ספק ומירלו דמוקמינן אחזקה, וקושיא המהרש"א הא ודאי ישאל על מירוחו כדי שלא ילקה, וקושיא הפני"א גיטין י"ז, הנה עיין שאג"א סי' ע"ז אף לוקין אשוחט על חמץ הא הוה המראה ספק דמצי למימר ביטל החמץ קודם זמן איסורו, ובניזויים לתורה כלל ג' הקשה האף משכחם מלקוח בזרע כלאים דלמא הפקיר השדה ולא הוה שלו וליכא הלוא

וביותר נ"ע למרן הח"ס ז"ל בחיו"ד סי' ק"ל הנ"ל שהביא דברי הרמב"ן מפ' השוכר את הפועל (ע"ז) שכתב

לפעולת און מכירת איסור ונאמח המעיין שם יראה שלא כמד כן הרמב"ן ז"ל לזכא איסור במכירת הנאה ובחולין כמד מפורש להיפך וכן זה וגילה על זה. גם בחידושי לחולין האריך מרן הח"ס ז"ל בזה קצת ופשיטא ליה עוד יותר לדעת הרמב"ן איסורי הנאה מותר להחליף ולמכור לכתחלה ודבריו נע"ג כנ"ל ועיין טל תורה פסחים כ"ב שכתב וחפשי בחידושי רמב"ן ע"ז פ' השוכר ולא מנאחי דברים הנ"ל שהביא בח"ס אבל נאמן עלינו הגאון ח"ס ז"ל אולי הוא במקום אחר וסיים דנע"ג שיטת הרמב"ן ז"ל ונאמח לא קשה מידי שהרי נראה כנאמח דהרמב"ן חולין הנ"ל כמד להיפך ונ"ע.

ומה שחדש עוד מרן זקני דו"ה דאפילו לדעת הרשב"א בחידושי דמכירה אסור בנאה"נ מן הסורה והוכיח כן מדילפינן וכו' מ"מ נ"ל דהיינו דוקא בדבר שא"א לתקנו ולסלק ממנו האיה"נ דלא לוקח דמים בעד איה"נ אבל כאן דאפשר לתקנו בשחיטה אינו לוקח דמים בעד איה"נ רק בעד דבר המותר וכו'. סהדי לי במרומים שכן עלה במחשבה לפני וכוונתי בזה לדעת קדושים מרן ז"ל לישב קושיית הגרע"א ז"ל וחשבתי להביא ראיה מגמ' ערוכה בכורות דף י"א אמר רב שצבי אמר רב הונא וכו' ובעיא שם הגומ' פטר חמור לענין תשלומין ומסיק לר' יהודה דאית ליה בעלים משום דכידו לפדותו אף שעכשיו אסור"נ ודאי הוא כל זמן שלא פדאוהו ואפילו הכי אמרינן דאית ליה בעלים ומשלם כפל לבעלים ע"ש. נמנח הדבר מפורש לחלק בין איסורי הנאה דכידו לתקן דהם ממנו והגומ' אותם חייב בתשלומי כפל לבעלים דהם ממון שלו ובין איסורי הנאה שאין כידו לתקן כגון ערלה וכה"כ שאין צריך לשלם כפל לבעלים דאינו ממנו ולאו מידי חסריה ואם כן לכאורה היה זה ראיה ברורה לסברת רבינו.

אמנם לא נתקיימה מחשבתי שדחימי אותה מגמ' בכורות דף ט' ודף י"א הנ"ל ורמב"ם פ"ב מה' בכורים ה"ד שאמרו פטר חמור אסור בהנאה עד שיפדה ואם מכרו קודם פדיון דמיו אסורים והראב"ד השיגו א"א אם דמיו אסורים למה לא יתנה לכהן ויהנה בזה שהרי פודין פטור חמור בשויו וכו' מאיסורי הנאה שחופסין דמיהן הוא זה ע"כ. והכ"מ והרד"ז ז"ל המליצו בעד הרמב"ם שכן מפורש בגמ' ולא על הרמב"ם תלוגותיו אלא על הגמרא וע"ש מה שפ"י. והנה לא מצעיא לשיטת הרמב"ם הרי מפורש דאף באיסורי הנאה שאפשר לתקן כל זמן שלא תקנן אסור למכרן אלא אפילו להראב"ד שפליג דיכול ליתן דמיו לכהן אבל לכתחלה למכור ולא יתן דמיו לכהן ודאי מודה דאסור וכן נראה מהר"ן נדרים הנ"ל שהבאתי דאסור"נ של נדרים אף שצידו לתקן מ"מ אסור למכרן כל זמן שלא תקנן ואף שיש לחלק קצת בנדרים שאין צידו לגמרי שהרי צריך לשאלו ומי יודע שימנח מי שיתיר לו אבל בשחיטה גם כן אפשר שאין לו מי שישחוט וכגון אינו בקי בשחיטה אם לא שנאמר שיכול ללמוד ולא כן בזהיתר נדרים שלעולם א"א לעצמו אבל זה דחוק מאד גם כי עכ"פ כפטר חמור נראה מפורש דאפשר לתקן ואפ"ה אסור למכרו ונ"ע. ועיין שו"ת רע"א סי' ק"ם ובשו"ת נוצ"י במוכר פטר חמור.

ובעיקר קושיית הגרע"א, וכן הקשו שאר אחרונים ז"ל, וכן קושיא זו מפורשת בשו"ת ח"ס או"ח סי' פ"ו, ולולי דבריהם הקדושים מעיקרא לא קשיא די"ל לפי מה דקיי"ל בש"ע יו"ד סי' י"ג דולד הנמנח במעי אמו שחיטה והוא חי מותר באכילה ואינו טעון שחיטה לעולם ואין בו משום אבר מן החי ועיין טורי זהב ובתבואות שור סעיף קטן ז' וכו' דודאי שאין בו משום אצמיה"ת ומ"מ אין לאכלו חי משום כל תשקלו וגם הא מבואר והכי קיי"ל צנן פקועה הבא על צמ פקועה והולידו עדרים עדרים עד סוף העולם כולם פטורים משחיטה

לפעולת און מכירת איסור"נ אסור ונאמח המעיין שם יראה שלא כמד כן הרמב"ן ז"ל לזכא איסור במכירת הנאה ובחולין כמד מפורש להיפך וכן זה וגילה על זה. גם בחידושי לחולין האריך מרן הח"ס ז"ל בזה קצת ופשיטא ליה עוד יותר לדעת הרמב"ן איסורי הנאה מותר להחליף ולמכור לכתחלה ודבריו נע"ג כנ"ל ועיין טל תורה פסחים כ"ב שכתב וחפשי בחידושי רמב"ן ע"ז פ' השוכר ולא מנאחי דברים הנ"ל שהביא בח"ס אבל נאמן עלינו הגאון ח"ס ז"ל אולי הוא במקום אחר וסיים דנע"ג שיטת הרמב"ן ז"ל ונאמח לא קשה מידי שהרי נראה כנאמח דהרמב"ן חולין הנ"ל כמד להיפך ונ"ע.

גם מדברי הר"ן חולין הנ"ל נראה דאינו יכול למוכרן שכתב שם בסופו ח"ל ומה שהקשה רש"י וכו' דודאי אין לאיסור הנאה דמים כלל שהרי אין לו בהם כלום ואינו יכול למוכרן וכו' הרי דכתב ואינו יכול למוכרן ואף שיש בזה קצת מקום לדחוק דאינו יכול אבל איסורא ליכא אבל מפורש כמד הר"ן ז"ל בנדרים דף מ"ז ד"ה צעי רמי בר חמא וכו' ח"ל לא בקונמות לחוד קא מצעיא ליה אלא כבולהו איסורי הנאה דעלמא נמי מספקא ליה וכו' דודאי כל שהוא אסור בהנאה אסור למוכרו ולהחליפו וכו' ע"ש. וא"כ הרי מפורש דעת הר"ן והרמב"ן דאיסורי הנאה אסור למכור.

איברא דראיתי לתמן למרן ז"ל (בסי' שי"ב) דנ"ה אבל הר"ן שכתב ח"ל אבל הר"ן פ"ק דחולין ד' הביא בשם הרמב"ן דאפילו לדידיה אם עבר והחליפין מותר כיון שאין חופסין דמיהן לפי שלא היה לו רשות להחליפין (ובסוגריים שם הקשה על חי ח"ס חולין שכתב דלרמב"ן אפילו לכתחילה מותר להחליף כל איסורי הנאה ופלא שלא הרגיש דקושיא זו תקשה גם על מרן המחבר ושנמנחו דבריו סותרין לכאורה, והג"ה זה זה אולי מדו"ז הוא כאשר רוב הגהות בסוגריים הם מדו"ז כמו שכתב בהקדמה שהוא בן המחבר יהיה מי שיהיה אבל עכ"פ קשה כנ"ל גם למה לא ציין בסוגריים הנ"ל למשו' ח"ס הנ"ל ונ"ע).

ועיין עוד ב"ש או"ח סי' ש' ותכ"א כמד לי לישב דהח"ס מיירי מדאורייתא והרמב"ן בחולין מיירי מדרבנן והרואה יראה דזה דחוק ונ"ע.

עוד יש להעיר בדברי הח"ס בתשובה שם שהביא קושיית הגר"מ אש לפי הס"ד דהרמב"ן בהשוכר את הפועל דחלופי איסורי הנאה אסורים מן הסורה מ"ש מטובל במעיין בימות החמה דהנאח טהרה לאכול בתרומה ממילא הוא אחי וגרמא בעלמא הוא וכן חולצת בסנדל של איסורי הנאה דהיתר לעלמא ממילא אחי וכן הקשה ממצות לאו ליהנות ניתנו וע"ש חילוקו. אבל כנאמח מהא דחולצת בסנדל כבר הארכתי במקום אחר דנאמח הרמב"ן ז"ל הביאו הרשב"א יבמות ק"ג ע"ב העלה בקושיא אחי חולצת במנעל של איסורי הנאה הא ניהיית במה שיחתם בזה לעלמא והניח בנ"ע ועיין לעיל (סי' נ"ג) שהבאתי לו סמוכין מגמ' סוטה י"ז, אבל הריטב"א סוכה ל"א כמד ללא חשוד הנאה אלא כשהנהגה בגופו של אסור ולא כשגורם לו הנאה מצד אחר ע"ש א"כ הוא לפי"ו מחלוקת הראשונים ז"ל ועיין אחי מלואים סי' י"ד בחלק התשובות. וא"כ היה אפשר לישב בזה קושיית המהר"ם אש על הר"ן ז"ל דו"ק והדברים סובלים

ואין זו איסור טרפות ג"כ (ובמקום אחר הרהרתי במקומות שרק בני ישראל דרים שם כגון באלרניו הקדושה ואיסור טרפה בנהמה הפסד מרובה הוא כ"כ שיכלו להגדיל בהמות מנן פקועה ולא יטורכו למוט לטרפות והוא דבר שיש לעיין בו) אבל לפי זה בפשטות לא קשה מידי למה לן קרא למען ינוח שורך וכן ומכרו את השור החי די"ל ולאוקמיה לקרא בשור שפטור משחיטה והוא בן פקועה שמוחר לעבוד בו ומוחר למכרו שאין בו איסור אבמה"ח וממור"ג ג"כ אינו אסור משום אכר מן החי ושפיר מיושנת קושית הגאונים ז"ל.

המהרי"ל כתב מפורש דבז"נ לעולם מותר אבמה"ח בהנאה ז"ע.

ובהדי שומא נפל מילתא בלכא ליישנ עוד קושית הגרע"א לפי דעת הרשב"א חולין פ"ט ע"ב שכתב שם אקושית חוס' דאיסור חלב כיון שאם ישחט האם יותר בשחיטה לכן לא חל על שילא לאור העולם ולא הוא איסור חל על איסור ע"ש והבן ומינה מביא רביה לאיסור גיד ע"ש, ונראה לכאורה כוונת הרשב"א ז"ל דכל איסור שאפשר להחירו אפילו לא החירו עדיין לא חל על הנהמה דכל שעה מספקין דילמא ישחוט הנהמה וחיר האיסור ולא חל כל זמן שיש במציאות להחירו, ולפי"ז י"ל באבמה"ח נמי דאפילו בחייה לאכרים עומדת מ"מ הרי יש היתר לאיסורו על ידי שחיטה ולא חל האיסור על הנהמה ולא נאסרה בהנאה ודו"ק היטב בזה ובחידושי הארכמי. ובה יש ליישנ ח"י זקני ז"ל שהבאתי לעיל שמחלק לרשב"א בין איסור שיכול לתקויו ונמצא רשב"א לשיטתו ודו"ק כי קרתי. שוב מלאתי בשו"ת כוכב מיעקב סי' קפ"ט שכתב כעין זה ע"ש. [ועיין בשו"ת משנה הלכות ח"ה סי' פ"ה ובחי' משנה פסחים עמ' ז'].

תשובה ק"י

ד"ה ושנית: עיין סנהדרין נ"ט ע"ב ח"ש ובעוף השמים מאי לאו לאכלה ועיין שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' ז' יסוב לדברי רבינו.

תשובה קי"א

הערה מהמו"ל
[מש"כ בפנים לענין חמץ נפסח, בשו"ת יח שפרס או"ח סי' קל"ט עשה זה לפלוגתא בין הרמב"ם והמרדכי, ולכא' חמץ נפסח מקרי דבר האסור וכן כתבו בשו"ת פרוגת הנושם חאו"ח סי' קל"ח דחמץ לא הוא איסור החלוי בזמן ע"ש, וכן נראה דס"ל לבעל לימוד ה' בלימוד ר"ד שכי בחי' שני שרק בחמץ גורעין דלמא אחי למיכל מינה מפני שהמאכל עלמו מותר ואריה דאיסורא הוא דרביא שא"ג.]

ובתשובה אחת כתבתי לגיסי היקר נכד מרן המחבר ז"ל מוה"ר משולם פרנקל שליט"א (בבכרותו) והעיר לי דגם הגרע"א ח"י אחד מירוצא דמיירי בנן פקועה ושמתחי כמוצא שלל רב אשר כיוונתי ב"ה לדעת הגאון ז"ל ומחמת כי לקחתי קושית זו מרבינו פה ולא הזכיר כלל מחי' זה של הגרע"א ולא שמתי לב לעיין בחידושי רע"א בפנים, אלא שגיסי הנ"ל העיר אחירון רע"א הנ"ל מחוספות ב"ק מ"א ע"א ד"ה אימי יודע שהקשו דאיטריך לכן פקועה לרבנן דר"מ דלא בעי שחיטה אבל לר"מ דב"פ טעון שחיטה אחי שפיר ועיין ש"מ שם בשם הרשב"א ומעמה הכא נמי דילמא ר"נ כר"מ ס"ל דב"פ טעון שחיטה והדרא קושית.

ולפענ"ד זה אינו נראה דר"מ בעלמו לא ס"ל בהמה בחייה לאכרים עומדת ורביה מפסחים כ"א שם בשלמא לר"מ וכו' מדאיטריך קרא למישרא נבלה בהנאה וכו' ואי ימא דר"מ ס"ל בהמה בחייה לאכרים עומדת היכי דייק מדאיטריך קרא לנבלה דכל איסורין שנתורה אסורין בין באכלה ובין בהנאה ומאי מיחומא דקאמר בשלמא אדרבה ליפרך ליה מנהמה בחייה דאיסור שנתורה היא שהרי לאכרים עומדת ומותרת בהנאה ובקושית הנ"ל וכן מדלוותה התורה תשלומי דו"ה בגונג שור או שה ולא אמרינן דאיסורי הנאה גונג שאין לו ש"י אע"כ שר"מ ל"ל לאכרים עומדת ודו"ק.

עוד הקשה אחי הגרע"א מדברי הרשב"א ש"מ הנ"ל דס"ל דבן פקועה לא מקרי שור ודלא כחוס' שם א"כ לא ח"י כלום הגרע"א ז"ל שהרי התורה אמרה שורך ובאמת זה פליאה עלומה, אלא שלפענ"ד דברי הרשב"א ז"ל לכאורה ז"ע מגמרא ב"ק דף ק"ו ע"ב דפרין ולישי ליה בנן פקועה ומשי כר"מ דאמר ב"פ טעון שחיטה וכו' ע"ש והתם לענין תשלומי דו"ה של שור מיירי ומדפרין מנן פקועה משמע דס"ל דעכ"פ בכלל שור הוא ע"ש ובחידושי הארכמי.

ולכאורה ז"ע מטעם אחר שהרי בזה דר"נ מיירי באכר מן החי לעכו"ם ג"כ ולעכו"ם בן פקועה ודאי אסור כשהוא חי אף דאינו טעון שחיטה לישראל וא"כ אכתי אסור בהנאה והאיך אמרה תורה בעכו"ם ליהנות מנהמה בחייה.

וי"ל לפי דעת מהרי"ל בחשו' סי' קנ"ז וקס"א הביאו הגליוני הש"ס דאפילו לא היה מקרא להחיר אבמה"ח בהנאה בישראל מ"מ לב"נ שפיר מותר בהנאה ע"ש ואחי שפיר ע"ש. ופלא על מרן הגרע"א שסיים בפסחים הנ"ל ומיהו אין שייך לומר דיהי' בו משום אבמה"ח לב"נ לאיסור אכלה ולא להנאה דמת"נ אם יש בזה משום אבמה"ח ממילא אסור בהנאה והרי

ובשו"ת דברי יציב או"ח ח"ב סי' קל"ה הביא מו"ד סי' קנ"ה לענין חולה שאין בו סכנה שהחירו לו איסורי דרבנן ובלבד שלא יאכל האיסור ובפסחי חשונה ס"ק ח' מהגרע"א לענין מוקלה ע"ש, וגם חסדק מה ועלה דחמץ שמו עליו ע"ש והביא משו"ח הב"ח דאסר חמץ נפסח לחולה ומוכח דהוי איסור אכלה ולא מפלח פסח. ונכון הוא כי במקור הדברים ז"ן הב"י לשו"ת הריב"ש סי' רנ"ה שפסק להדיא לאסור באכלה, והביא שם מחורח האדם להרמב"ן, ובח"ה כתב במפורש להסמק בכל איסורי הנאה דרבנן כגון חמץ שעבר עליו הפסח. ועשה ראיתי במקור חיים לבעל חוח יאיר לאו"ח סי' ח"מ שכי' בהא דאסור לאכול עם נכרי על השלחן כשאוכל חמץ משום מפני שגם חמץ הוא דבר היתר רק מלד הזמן הנאסר וראי' ממה שכי' בחוס' על השגח בהמתן של נדיקים וכו' ועי' בש"ך יו"ד סי' פ"ט ע"ש, ונראה שכונתו לחמץ קו' הש"ך מנדרים וחמץ דאסור להעלותם על השלחן דשאי הכא דהוי דברים המותרים מלד עלמס.

ובמבוא דחמץ של עכו"ם אסור בהנאה בפסח כמבואר ברמ"א ריש סי' חמ"ג אין רביה דחמץ איסור חסלא, די"ל דהתורה אסרה לישראל כל חמץ ואפי' חמץ של עכו"ם וכמ"ש בשו"ת הריב"ש סי' ח' דהא באורייתא לא כתיב חמץ אלא חמץ פסח בין דישראל בין דאי"י (והריב"ש בעלמו ס"ל דכל איסורי חורה הם איסורי גברא עי' בחשו' סי' ז"ח ומש"כ במשנת העמרים או"ח סי'

דף ס"ט ע"ב ד"ה ונמש"ל שהמוס' כמד להדיא בחולין ל"ו:
וכ"כ בשבועות כ"ד ובפסחים.

שם. דף ס"ט ע"ב ד"ה וביישוב, ואפילו תאמר דלאחז"ל:
ע"ן שו"ת משנה הלכות ח"ג סי' ז"ט.

תשובה קי"ג

בד"ה הנה מה שהקשה על הגל"ח דאבמה"ח הוא איסור
מוסיף וכו' בענייני כוונתי בזה בעזריה"ת לקושיה מו"ו
ז"ל בתשובה אחת ושבתי לפי מש"כ הרמ"ע מפאנו סי' קכ"ד
דלצר מן החי לית ליה מוסיף מגו דאימוסף איסור לכן נח דהא
דרשינן בגמ' ז"ק ל"ח ראה ויתר גויס המיר להם שבע מצות
וממילא לא שייך בזה מוסיף ואף דרש"י ז"ק הג"ל לא משמע
מפירושו כן אבל בע"ז דף ב' פרש"י גם כן דנראה נעניו
להמיר וכמ"ש הרמ"ע מפאנו אלא דלפ"ו תקשה מפרש"י
פסחים הג"ל שפי' להדיא תיקון לז"י מאחר דהתורה המירה
והאחרונים לא הרגישו בזה וע"ן ספר אור תורה להגאון
מאוסטרלוואל בדרוש לחנוכה.

וי"ל דהנה בז"ק הג"ל יש מ"ד דראה ויתר גויס שהמיר
ממונס לישראל דשור של ישראל שגמ' לשל עכו"ם פטור
והמוס' שם כמדו דלמ"ד גזל עכו"ם מותר א"צ קרא לזקוק ואם
כן ממילא אמרינן קרא נדרש כמ"ש שהמיר להם השבע מצות
ע"ש. והנמצא לפי זה דלמ"ד גזל עכו"ם מותר ס"ל נמי דשבע
מצות המיר להם דאין צריך קרא לזקוק ומיותר ליה לדרש
דשבע מצות המיר להם אבל למ"ד גזל עכו"ם איסור ליכא קרא
להמיר להם ו' מצות והא בזהא תליא. ולפי זה למ"ד גזל עכו"ם
מותר גם אצר מן החי מותר לעכו"ם ולא הוה מתקן כלל
ולמ"ד גזל עכו"ם איסור וליכא קרא להמיר אבמה"ח אם כן הוה
מתקן לאבמה"ח. והנה ר"ע ס"ל בז"ק י"ג דגזל עכו"ם איסור
ולדידיה נמצא דלא המיר להם אבמה"ח לכן נח והוה מתקן
לז"י ומעתה אחי שפיר דברי רש"י דבגמ' דידן פסחים מוקי
לה בדוקין שבעין ואלויבא דר"ע וי"ל דכל הסוגיא אליבא דר"ע
אחיא ולר"ע דגו"ע איסור לז"י ממילא לא אמרינן המיר להם
ז"י ושפיר הוה ליה מתקן לז"י וע"ן ראש יוסף חולין י"א
ע"א ד"ה אבל ומשור רע"א סי' קס"ה.

ובדברי הפלמי שפי' שמיקן לישראל נמי דקודם שחיטה היה
מחייב אאבר כל שהוא ולאחר שחיטה אינו חייב אלא
בבית, כבר קדמו בזה רבינו חננאל בפסחים ע"ש וע"ן עוד
שו"ת מהרי"א או"ח סימן קצ"ו ושו"ת זי"צ או"ח סימן ל"ו
ובהגהות מהרש"ם פסחים הג"ל.

אלא דבעיקר דברי רש"י פסחים ע"ג שם שפי' אהא דתניא
השוחט חטאת בשבת בחוץ לע"ז חייב עליה ג' חטאות מה
תיקון אמר ר' עירא שמוציא מידי אבמה"ח ופרש"י לזכי נח
שאם אכלו אינו נהרג ונלאו חכמי לב למצוא פתרון לדברי רש"י
למה פי' לז"י דוקא ולא לישראל ע"ן כו"פ וזל"ח וע"ן שאג"א
סי' ע' וראש יוסף חולין י"א וגם אחי בענייני כבר פירשתי
וכעת נראה לפי מה שהקשה מהרש"ם בשוחט בשבת אמאי
חייב ימא כל מילתא אמר רחמנא לא מעבוד אי עביד לא מהני
ולא הוה שוחט אלא מקלקל בשבת ופטור ומי' המהרי"ט ז"ל

רמ"ב). ואולי לשיטת בעל העיטור דמתן של גוי אסור לאמר הפסח נאכלה
כמו שהביא העור בק"י פמ"ח, י"ל דהוה איסור חטאת (לפי דברי כמה
אחרונים דגם איסורי דרבנן הם איסורי חטאת - וממנו של גוי אהיה"ס אסור
רק מדרבנן כמו מתן של ישראל דק"ל כ"י שמעון, ומוסיף להדיא בעל
העיטור). ומש"כ שם במק יעקב ס"ק ב' דדברי העיטור הם רק משום גדר
וסייג בעלמא משום אלו המקבלים דורון מתן מן הגוי נאסרון של פסח בסוף
היום כדמשמע מסוף דברי העור, ובהו מקולקס כל מה שמהו האחרונים
על דבריו מנציטום מפורשות, המעיין בעל העיטור שלא היה לפי
האחרונים, יראה שכבר ישב בעצמו כל ק"י האחרונים ושס"ל הכי לדינא ולא
רק משום גזירה. אולם אפשר לדמוק ולפרש כן בסוף דבריו שז' ואין אי
כדאי לחלוק על הגאונים שהמירו וכו' והדין עלינו להחמיר וכו', שלדינא מותר
ובדברי הגאונים אף משום מכשול עלינו להחמיר ע"ש. וע"ש במק יעקב סי'
תמ"ח ס"ק כ"א בשם הר"ן דאסור להאכיל מתן שבעה"ס אפילו לבהמת
אחרים דלאו לדידיה דעבד איסורא קנסו אלא לכו"ל עלמא קנסו.

ולענין איסור מדש פי' בשו"ת ב"מ שערס או"ח סי' קצ"ט ד"ה ובה
ובי"ד סי' קי"א, ובאר שמת ס"ו ה"ז מהל' מתן ומנה שכמד דהוה
מחלו' נכלי וירושלמי והיה נפק"מ דאם הוה איסור גברא עשה דוחה ל"מ
משא"כ אם הוה איסור חטאת ע"ש ובשו"ת משגי"ה ח"ה סי' ר"ו. ולענין
אכילה ביהכ"ס וכדו' עמש"כ במשנת העמרמי או"ח סי' רמ"ב וע"י בפרמ"ג
יו"ד סי' ס"ז מ"ז י"ג ובדע"ח למהרש"ם שם לענין שבת וטומאה אי חשיבי
דבר האסור מנוסו לענין דבר המעמד.

ולענין איסור מוקנה, הנה בשו"ת יביע אומר ח"ב יו"ד סי' ה' הק' על
דברי המשנה ברורה בק"י חקט"ו שז' הרמ"א אינו יהודי שהביא
דורון לישראל ביו"ט וכו' אסור לאוכלו בו ביום ואפילו עבר ומן לפיו ולפטו
אסור לזולתו ובמ"ד כדמשמע מקמימת הסוסקים שאפילו אם כבר בריך על זה
אסור לו לבלוע דמוקנה הוא כשאר אכילת איסור. והק' ע"ז הא כמד הרמ"א
בק"י רע"א ס"ה דאדם ששבת לקדש ולהכדיל עד שברך המוציא וכו' בהבדלה
יאכל תחילה, ומבואר דהיינו משום שבהבדלה אין איסור בעלמא המאכל כי אם
השעה גורמת ע"ש. אמנם לפימש"כ שם בשו"ת רעק"א להפסקת אם מוקנה
הוה בכלל שאר איסורי אכילה או ביון דהמאכל בעצמותו היחר אלא דיומא
גריס הוה בכלל שאר מלאכות שבת והעלה שם לדמוס' הוה כשאר האיפורס
אף להר"ן יש לומר דמוקנה מקרי ג"כ מאכל איסור, דבשבת ויו"ט כל מאכל
מוקנה הוה חמיכה דאיסורא בטבל וכדו' ושאינו יוה"כ דעצמות המאכל אין בו
איסור והאוכלו עובר על איסור יוה"כ ולא על שאכל מאכל איסור. א"ש, ושם
ביביע אומר כמד שיש לחלק קצת שאיסור מוקנה דמי לאיסור חטאת אע"פ
שהוא רק אסור מדרבנן ע"ש.

ובמש"כ שם בב"מ שערס או"ח נפק"מ אי הוה איסור גברא או חטאת, ע"ע
באה"ע סי' קט"ו ב"ש ס"ק ב' שז' אשה שמאכלה בעלה אי' מכל
האיפורס יולאח בלא כחובה יש לומר דוקא כשמאכלתו דבר איסור אבל שאר
איסור שאינו דבר אכילה כגון נגיעה בעם ידחה לא כמ"ש חילוק בעין זה
במוס' רש חולין, וכמעשה רוקח על הרמב"ם בסכ"ד מהל' אישות ה"א יאר
דכוונתו למוס' חולין ה': ושם מבואר דלהכשל בדבר אכילה הוה גנאי יומר
מלפנור על איסור. ולפ"ו לכא' גם החילוק באכילה גוסא שחילק שם במוס'
נהא דבסיס חכילא דבנלאי נלומא רבא דמערכא שאין דבר מגוה כ"כ
אכילה של היחר בשעת האיפור כאכילת איסור ממש יש לומר שאינה יולאח
שלא בכחובה, ולכן אם האכלתו מתן כנסת חליי נמש"כ כאן בתשובה האם
זה איסור חטאת או איסור גברא. אמנם ראינו בשו"ת ב"ח המדשות סי' פ"ד
שז' במפורש דלא הכי"ש דגם אשה שהיה לה עם בעלה סנדקאות ולא פרשה
עצמה מבעלה כמותן דברים שאסרו חכמים נקרי' עוברת על דח ע"ש
ובקונטרס אחרון בסוה"ס].

ללא אמרינן אעל"מ אלא היכא דמתקן האיסור בזה אצל הכא לא יומקן בזה האיסור דגם אם נאמר שחיטתו פסולה אכתי לא הוה מקלקל דמתקן להוילא מידי אצמה"ח לב"ג ומעתה י"ל דרש"י ה"י ק"ל קושיא מהרשד"ם הא"ך אמרו השוחט בחוץ חייב ג' ימא אעל"מ והוה מקלקל ופטור והכא בשנת מיירי וע"כ ז"ל כתי מהרי"ט דעכ"פ הוה מתקן לב"ג שמוילא מידי אצמה"ח והוה שחיטה לחייב עליה ולא הוה מקלקל ולכן פרש"י תיקון להוילא מידי אצמה"ח לב"ג ודברי רש"י בזה עמוקים ודוק היטב כי זה נכון בס"ד. וע"ע בספר מהר"ם ברבי במס' יומא דס"ו ע"ב ובשו"ת משנה הלכות ח"ו סי' קכ"ח.

אלא דמעתה אני אומר קושיא נאה לפי שיטת הרמב"ם ז"ל (פ"ט ממלכים ה"ב) והפוסקים דאזלי בשיטתיה דמפרכסת אסורה לעכו"ם ולא אמרינן מי איכא מידי א"כ השוחט בשנת רוב שני סימנים אכתי לא הותרה הבהמה לעכו"ם בשחיטה זו דהרי מפרכסת אסורה לו ולב"ג דוקא במיתה תליא רחמנא וא"כ לא תיקן כלום גם לב"ג עם השחיטה והדרא קושיא מהרשד"ם לדוכתין השוחט בשנת אמאי חייב לימא כל מילתא דאמר רחמנא לא תעבוד אעל"מ ומי מהרי"ט לימא דתיקון אצמה"ח לב"ג דהתיקון אינו מטעם השחיטה אלא המיתה הוא דהתירה. ואין לומר שכיון ששחט זה ב' סימנים ודאי שחמת דמ"מ אכתי עכשיו בשעת שחיטה לא תיקן כלום דאסורה לב"ג וההיתר רק מכה המיתה. ור"ה לדברי ממה שאמרו בגמ' יבמות דף ק"כ וגיטין ע' ע"ב ואמר רב יהודה אמר שמואל שחט בו שנים או רוב שנים ורמו ואמר כהנו גט לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו חי הוא וסופו למות, ופריך אלא מעתה יהא גולה על ידו אלמא תימא שחט בו שנים או רוב שנים ה"י אינו גולה הא איתמר עלה אמר רב הושעיא חיישינן שמא הרוח בלבלמו אי נמי שמא איהו קירב מימתו ע"כ. נראה מפורש דשחט בו רוב שנים עדיין חי הוא ואפילו מת אמרינן שמא הרוח בלבלמו אי נמי שמא איהו קירב מימתו ע"כ. נראה בהמה אמאי חייב הרי לאחר שחיטתו תיקף אכתי בבהמה חי הוה ואסרה לב"ג ולא תיקן כלום ומה שאח"כ תמות נאמר דאין זה מכה שחיטתו וימא דשמא בלבלמו הרוח או שמא פרכסת ועכ"פ אין לחייבו כמו שאינו גולה. ועיין חו"ס' שבת דף ק"ו ע"א בשם ר"מ דכשחי' מיד נעשה ההיתר של אצמה"ח וא"כ בדין אינו מיד.

באכילה להם עד שחמות נמלא דהיתר הנחירה נמשך משעת הנחירה עד שחמות הכ"ג בשוחט בשנת אף דשעת השחיטה אכתי אסורה לב"ג דמפרכסת אסורה אצל מ"מ השחיטה עשה מעשה הנחירה להחיר הבהמה לב"ג מאצמה"ח ושפיר אמרו תיקן להוילא מאצמה"ח לב"ג

אלא דהפמ"ג יו"ד סי' כ"ז במשננות ד"ה קשיא לי הקשה דמנא הא מילתא דאמרו רבנן החותך בשר מפרכסת שרי לאחר שחמות ואמאי לא אמרינן כיון דשחט רוב שנים ועדיין מפרכסת הרי היא כחיה לכל דבריה ה"ה נמי דהוה אצמה"ח ונתי שהתירה התורה בשחיטה היינו לאחר שחמות ע"י מעשה שחיטה לא הוה נבלה ומומת אצל בעודה מפרכסת הוה אצמה"ח וכחז דיש ליישב ולא פי' כוונתו, אצל זקמי בני"ש יו"ד סי' נ"ב הסביר לן הדברים מדנפשיה בד"ה ושלישים על כולו דהסבירא הוא כך כיון דאזריכי תורה שחיטה ואם מתה בלא שחיטה אסורה א"כ אי ימא דגם אחר ששחטה אסורה משום אצמה"ח כל זמן מפרכסת א"כ כיון שהשחיטה לא התירה באכילה בשעת שחיטה א"כ אין מותרת אח"כ כשחמות הא הוה כמתה מאליה אע"כ שהשחיטה מתירה מיד אפילו בעודה מפרכסת וא"ש.

ולפ"ז הקשה להיפך מאי קאמר נכריס דנחירה סגי להו ובמיתה תליא מלתא הוה באצמה"ח דמי והא לפי דעת העשרה מאמרות וחוס' הנ"ל הכי נמי ימא דע"כ נחירת סימנים מתרת מיד מידי אצמה"ח אפילו בעודה מפרכסת דאל"כ אין מותרת אפילו ע"י נחירה כשמתה אח"כ הא הוה כמתה מאליה ומי' לפי משנה אלוות פ"א מ"ו דהתו ראשיהן הוה כמתה וכן בחותך שדרה ומפרקת ורוב בשר ושני סימנים כבר היא מתה וא"כ לב"ג אי ימא דבעי נחירת סימנים מ"מ אפשר דבעי גם לחתוך מפרקת ורוב בשר וסימנים וא"כ מיד כשותר סימנים הוה כמתה מתמת נחירתו ולכן שרי משום אצמה"ח ונבלה אצל בשוחט שני סימנים ומפרכסת דעדיין חיה היא אסורה לו משום אצמה"ח ובאמת אם מתה אח"כ הוה כמתה מאליה ואסורה לו משום נבלה וזוהי אחי שפיר לישנא נכרי דנחירה סגי ליה ובמיתה תליא מלתא ר"ל דלר"ך שתהיה מתה ע"י נחירה ע"כ. ולפ"ז אודא לן סברתן דמשעת השחיטה כבר התחיל התיקון לב"ג דהותרה בזה לאכילה לב"ג דבאמת שחיטה אינה מתרת מאצמה"ח לב"ג וא"כ הדרא קושיא מהרשד"ם לדוכתא ימא אי עביד לא מהי ולב"ג א"א לומר תיקן דהרי הכא בשחט שני סימנים ובנכרי בנחירה שמתה ממנה תליא מלתא ולא יתרת בשחיטה כלל.

אלא דבאמת חדוש זקמי ז"ל ז"ע דלא מצינו בשום מקום דלעכו"ם נאסרה בהמה שנשחטה לאחר שמתה דלא נחלקו הפוסקים רק במפרכסת ומשום מי איכא מידי דכיון דעכ"פ בחייה אכתי חיה הוא אצל כשמתה ע"י שחיטה לא גרע מנחירה והא קושיא דא"כ גם בנחירת סימנים מותרת מיד מידי אצמה"ח אפילו בעודה מפרכסת דאל"כ אין מותרת אפילו ע"י נחירה כשמתה אח"כ הא הוה כמתה מאליה וכן בששחטה לכשר אפילו לאחר שמתה לב"ג תהיה אסורה כיון דשעת שחיטה לא הותרה נראה לפענ"ד דלא קשה דהכא התורה בפירוש אמרה דנבלה מותרת לנכרי שנאמר או מכור לנכרי וא"כ אית לן קרא דנבלה מותרת להם רק שהנכרי שיבא הנבלה ע"י מעשה בני

רלפום ריהטא י"ל לפי שיטת העשרה מאמרות מאמר חיקור דין ח"ג ספכ"א דב"ג אסור במתה מאליה ור"ך דוקא נחירה בסמינים לסלק החיות וכן כתבו החוס' חולין ז"א ד"ה כמ"ד בתי' שני א"ג פרע להם בית השחיטה היינו נחירה שננטשו על הנחירה ועיין דף ז"ב ע"ב שאין שוקלין בשר המת במקולין פרש"י אי שמעתי בשר בהמה שמתה מעלמה ע"ש ולפי שיטה זו אחי שפיר מאד דהכא נמי תיקן בשעת שחיטה להוילא מידי אצמה"ח לב"ג עכ"פ דאף דבאמת מפרכסת אסורה לב"ג כהרמב"ם מ"מ שחיטה מועלת בה כל כך עכ"פ להתירה לאחר שחמות שאולי מתה מאליה בלי שחיטה היתה אסורה לב"ג אפילו אחר שמתה ועכשיו כיון ששחטה ואח"כ מתה מותרת לב"ג נמלא ודאי דהואיל בשחיטתו להתירה לב"ג משום אצמה"ח דהשחיטה עכ"פ עשה מעשה הנחירה מה שצריך להם אלא לב"ג לאחר הנחירה ג"כ אכתי אסורה להם הבהמה עד שחמות וא"כ כמו בנחירה שהוא מעשה ההיתר שלהם ואפ"כ אסורה

אדם נחירה או שחיטה סימנים וא"כ כיון שגם הנבלה ע"י שחיטה או נחירה הותרה אבל במפרכסת לישראל לית לן קרא דמוסרת אלא דאין לומר דימתין עד שחמות דמנלן דמתה מותרת לישראל אם אין השחיטה ממירתה בשעת שחיטה ולכן בשחיטה לישראל ודאי מפרכסת מותרת דאל"כ אין לה היחר אחר לאחר שחמות דלא מפורש לן בכחוב היחר אבל בז"ג דמפורש דנבלה מותרת לו רק שגריץ שחבא ע"י נחירת סימנים ממילא כיון ששחט הסימנים מיד המחיל ההיחר עד שחמות ואמי שפיר חירוניו דמשעת שחיטה המחיל החיקון. ועיין לעיל סי' ט"ו שמי' באופן אחר. אלא דאכתי תקשה דנראה דאין קי"ל דלעכו"ם מתה מאליה נמי מותרת והדרת קושיא מהרשד"ם לדוכתא, וכפי מה שהראיתי לעיל דלא חיקון כלום לב"ג דהרי השחיטה לא מתרת לב"ג רק המיתה.

גמ' מאי חיקון מימא דחיקון שלא יהא בו אמה"ח אף שאסור משום שאר איסורין אע"כ כיון דנלא"ה אסור לאכלו לא מקרי זה חיקון והכי נמי כיון דנלא"ה אסור לאכלו משום גזל לא מקרי זה חיקון ואף שמוציאו מידי דאבמה"ח וא"כ אין חיקון כלל לא לעכו"ם ולא לישראל ובגמ' אמרו מפורש שחיקון משום אבמה"ח ופרש"י לב"ג וא"כ ע"כ לפרש"י דב"ג שרי בקדשים ודלא כהמנ"ח, וז"ל דהמנ"ח לא ס"ל כרש"י דחיקון לב"ג אלא לישראל ולחזי דת, ובהר"ח או הפלמי והדרת קושיא מהרשד"ם ימא דאע"מ ומי' מהר"ט לימא לפי זה, ועיין משנה הלכות ח"צ סי' מ"א וח"ג סי' כ"ה וסי' קצ"ד. וכן קשה לשיטות הפוסקים דנבלה לעולם מותרת בין מתה מאליה ובין הרוגה ולא מחלקים בחילוק הנ"ל.

וי"ל דס"ל להמנ"ח כמי' הסמ"ע והש"ך חו"מ סי' ר"ח דדבר שאין האיסור על החפץ אלא חלו בזמן שגורם שלא לעשותו כה"ג אמרינן אי עבד מהי ועיין ה"ה פ"א מגולה ובנח"מ פ"י מבכורות ולפי זה אמי שפיר נמי הכל דודאי שחיטה נמי אין האיסור על החפץ או על השחיטה אלא האיסור חלו בזמן שהוא זמן שגורם שלא לשחוט וכה"ג אמרינן אע"מ.

שוב ראיתי למרן בס"י ל"א קושיא כעין זו לשיטת החוס' ובאופן אחר ע"ש מה שמי' ועיין עוד ב"ש אור"ח סי' כ"ג ק"ט רנ"א ור"ד סי' י"ז ושכ"ד שוב נתיישבתי דהרמב"ם לשיטתו י"ל בפשיטות דפ"א משבת פסק דשוחט חייב משום נטילת נשמה א"כ לא קשה מידי דהווא"ח דם הוא נטילת נשמה אם דלא מתה עדיין מ"מ כשנוטל מקצת דם נוטל מקצת נשמה כמ"ש חוס' כתובות ה' ע"ב ד"ה גם או מפני שמחלישה ע"ש ואמי שפיר הכל ולא קשה אלא להאחרונים דאולי בשיטתי' במפרכסת ולא בשחוטתו והבן. ועיין שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' פ"ו.

תשובה קב"ו

דם אי שיעורו נחית או צרביעית עיין ירושלמי מעשר שני פ"ב ה"א מיין שהשמייה בכלל אכילה רב יונה שמע לה מן הדא ע"כ אמרתי לבני ישראל כל נפש מכס לא יאכל דם מה אגן קיימינן אם דדם שקרש והתמי דם שקרש אינו לא אוכל ולא משקה אלא כי אגן קיימינן כמו שהוא והתורה קראה אותו אכילה והא חנא המתה את החלב וגמאו הקפה את הדם ואכלו וכו' ועיין פנ"מ שם ובחוס' שבועות דף כ"ג ע"א ד"ה גמר ועו"ל דר"י ובגליון הש"ס שם הניח בנ"ג, אבל ביד שאול סי' רל"ח וציפה עינים מנחות כ"א מיישבים דברי החוס' ע"ש.

והנראה עכ"פ דדם כשהוא זלול לכ"ע שמייה הוא ולא אכילה מדורה ללמוד מינה דשמייה בכלל אכילה ועיין טו"ו אור"ח סי' קצ"ג ססק"ג דהא דאמר אבי שם דילמא דדם שהוא עב דוקא הוא כך ועיין פמ"ג שם במשננות סק"ט, ועיין עוד בדק הבית להרא"ה בית ד' ש"א ס"ד גרסינן בפג"ה ובמשמרת הבית שם ד"ה אמר הכותב ועיין שו"ת פמ"ח ח"ב סימן קל"ו, ובישרש יעקב יבמות קי"ד מה שהניח בנ"ע. שוב העיר ה' עיני וראיתי בחי' הרמב"ן ע"ו דף ס"ו ח"ל והנה תימא צרבייתא פ"ק דכריתות דחלב ודם אינן מנטרפין לר"מ והיינו מפני שאין שיעורן שיה שיעור חלב נחית ושיעור דם צרביעית שיה אוכל חה משקה ואע"פ שיכול לקרוש ולעמוד על כית השמא מיהו

וי"ל לפי מש"כ בס"י ט"ו שם בד"ה ומה שמתה לישב דברי החוס' שכתבו דב"ג מנזה על הנחירה מקושיות שהקשה עליהם בשו"ת שפיר נדק חשובה כ"ג דהא גם נבלה שרי להו וכחז לחלק דאפשר לומר דנהי דנבלה שמתה צדי שמים שרי להו אבל מתה ע"י אדם שהרגה לא שרי להו אלא בנחירת הסימנים וכמו שאמרו חז"ל, שבת ק"ח גבי מן המותר בפ"ך דהרגה המלך עדיפא ע"ש ולפ"ו יש לומר דהכא נמי אפילו ימא דנבלה שמתה צדי שמים מותרת להם וא"כ לא תקון כלום אבל הכא הרי מתה ע"י שחיטה והוי כהורגה אדם שלולי שחט הסימנים היחה אסורה לב"ג מכח שנהרגה בלי נחירת סימנים ולא דמי לנבלה נמלא דעכ"פ שחיטת הסימנים זריכה לה להחירה לעכו"ם דנלא"ה היחה אסורה לב"ג והדרת אמי שפיר חירוניו דע"י שחיטה לב"ג הותרה משום אבמה"ח ובלאו הכי אסורה לו לאכול גם אמי הרה"ח מוהר"ר בן ציון הי"ו הקשה לי דמקרא מפורש הוא לגר אשר בשערך מתנו או מכור לנכרי הרי דנבלה מותרת לנכרי והשבתי לו ד"ל דכוונת הקרא בנבלה שנתנבלה בשחיטה או בנחירה כהלכתן אבל רבינו כתב לחלק אחרת וכנ"ל.

אלא דנחמת קושיא זו קדומה הוא וציד יהודה פי' דקרא דכתיב לגר אשר בשערך מתנוה או מכור לנכרי היינו בנתנבלה בשחיטה חה כמ"ש בס"ד ועיין שו"ת צרית אברהם סי' כ"ע וסי' ל"ח וכו"פ סי' כ"ח קושיא למ"ד אין שחיטה לעוף מה"ת אבל אה"ו מאור עיינו ומאור עיני ישראל המהרא"ל מפרא"ג בס' תפארת ישראל סי' י"ט כתב דהא דאמר יוסף ופרע להם בית השחיטה היינו נחירה דנחירה מתרת לב"ג קודם שחלא נפשה כמו שחיטה בישראל ואפילו חתך ממנה קודם שחלא נפשה מותר ולפ"ו אמי שפיר הכל אלא שגוף דבריו הקדושים ז"ע מגמ' חולין קכ"ח ועיין בית יצחק יו"ד סי' ל"ו.

אלא דאכתי קשה מכאן למנ"ח מנזה י"ד שכתב דעכו"ם האוכל קדשים חייב מיתה ותקשה אכתי בשוחט קדשים בשבת לא יחייב משום שבת לפי טעם מהר"ט ואין לומר דהחיקון להוציא מידי אבמה"ח לב"ג דהרי קדשים ממילא אסורים לב"ג ובמיתה הוא ולא חיקון ליה כלום. ואין לומר דאפילו הב"ג חייב מיתה מ"מ אלאכר מה"ח אינו חייב ואיסור אבמה"ח עכ"פ חיקון דכיון דנלא"ה אסור לאכלן לא שייך לומר משום דאין בו איסור זה דמקרי חיקון וכמ"ש רבינו בשת' קי"ג דצברי הנל"ח בד"ה הנה והביא רא"י דאל"כ תקשי מאי פריך

לא מטרפי וכו' ומפורש מיהו דמס' לכול שיעורו ברביעית אלא שנראה דפסק דכול לעמוד על בית כשיקרא והיינו הא דגמ' שבת שהביא רבינו בפנים שוב ראיתי לקמן שרבינו הביא דברי הרמב"ן הנ"ל בס' קמ"ט ד"ה ועוד, וד"ו בחצי עיגולים צ"ן לחשובה זו ע"ש ונ"ע.

ומדברי הרמב"ן ז"ל יש לפשוט חקירת המנ"ח מצוה (ש"ג) דמספקא ליה אי לחס קלי וכרמל מטטרפין לשיעור מלקות ע"ש ומדברי הרמב"ן נראה דמטטרפין מהא דתנן שמי ושלשה שמות והן מין אחד מטטרפין ועיין ספרי מצות המלך מצוה (ש"ה) מה שכתבתי בזה.

תשובה קב"ז

ד"ה וחמני הרב וכו' עיין רמב"ן פ' אחרי ע"פ כי נפש הבשר וכו' ח"ל המשמע לנו מן הכחוש הזה שיאסר לנו הדם מפני שנתנו לנו להיות על המזבח לכפר על נפשותינו והוא חלק השם כמעט הלב, ואם נקשה למה אסר דם החיה ועוף אשר לא יקרב נדחה את השואל לאמר לו שרצה להרחיקנו מכל דם שלא נשגה בו אע"פ שלא עשה כן בחלב כי יכר הוא עכ"ל.

תשובה קל"ד

בקושיא דנילף לחלב מותר ממה שהמירה התורה קרבן לאחר שמונה דכתיב שבעת ימים יהיה עם אמו ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן דאל"כ הא הו' כינקה מן הטריפה ומי' משום דיתר בשחיטה כמו הולד עלמו דאיסור חלב רק משום אבר מן החי ויתר בשחיטה כמו הולד עלמו. וכן ראיתי באזהרה אחרונים שכתבו מי' זה. וזה רבות בשנים שהקשתי אסברה זו מש"ס חולין ס"ח וס"ט בבהמה המקשה לילד והוליא עובר את ידו והחזירה מותר באכילה ואמר רב יהודה והאבר אסור וכן עיבור שהוליא ידו בין סימן לסימן ע"ש ומבואר דאבמה"ח כיון שילא פעם אע"פ שהחזיר שוב לא יתיר בשחיטת אמו כל שכן כשנפרד לגמרי שאין מועיל לו עוד שחיטה ואם כן הכא כיון שהאבר מן החי היינו החלב נפרד מאמו האין חזרת ויתרת בשחיטת הולד. וקצת ראיה לדברינו מדברי הר"ן בפרק אלו טרפות שהקשה לשטת הגאונים דמזכיר קרא להחיר בינים באכילה והקשה הר"ן ז"ל למה לן קרא למשרי בינים באכילה כיון דאפרוח שלו טהור ע"כ הוא גמי טהור, דאל"ה הא קי"ל כל היוצא מן הטמא טמא ע"ש, ואי ימא כתי' האחרונים מאי קשיה ליה להר"ן הא יתיר בשחיטה דכל אפרוח יתיר בשחיטה ואיסורו רק משום אבר מן החי, ועיין מהרש"ק יו"ד סי' פ"ו שרצה ליישב דעת הר"ן באמת באופן זה דיתיר בשחיטה אכל באמת קשה ועכ"פ נראה דהר"ן לא ס"ל כן. ועיין יו"ד סי' פ"ו סעיף ו'.

אבל לפענ"ד קושיא מעיקרא לימא דמאן לימא לן דהתורה המירה ולד כשרה כשינקה מחלבה דלמא התורה החירה בולד שנחפטס בצנים וכדומה במאכלות מותרות והא פשוט דמדריך הטבע הולד יכול לחיות אפילו בלי חלב וכן מלאמי מפורש בדברי חיים להגה"ק מלאנו בא"ע סי' ע"ג דעל פי דרך הטבע יכול הולד לחיות בלי חלב כלל וא"כ אי לאו קרא שהמירה חלב הו"א שאסור משום אבר מן החי ומולד אינה ראיה משום הימקה, וי"ל הטעם כמש"כ בא"א כי הוא ית"ש אב הרחמן ורחמיו על כל מעשיו אף על ב"ח והיה שבעת ימים תחת אמו לתת נחת רוח לאמו או טעמים אחרים עיין מש"כ בספרי מצות המלך (מצוה ר"ג) חה פשוט ועיין מש"כ מרן לקמן ששובה קל"ו ד"ה וראיתי בחשו' ח"ס ובחידושי הארכמי בזה בס"ד.

תשובה קמ"ד

אודות המרגולים בחלקת נוארס עיין שערי נדק יו"ד סי' פ"ה ובשו"מ נטע שורק חיו"ד סי' ח' שפסקו כרבינו אלא שהשערי נדק הנריך שיהא נוארס אדום מאד ובדכ"מ כתב שכולס נוארס אדום כיון שחלק הוא, ובס' דברי יוסף סי' מקכ"ב העלה להקל ועיין דרכ"ח יו"ד סי' פ"ב ס"ק ל"ג דהמנהג ברוב המקומות כרבינו.

תשובה קנ"ב

בד"ה וגם מה שהביא בשם רמ"ע מפאנו בחשו' סי' קכ"ג דלא מקרי מוסף אלא אם מוסף איסור על האי חתיכה כדאמרינן בשבועות כ"ד אכל בנ"ח אינו מוסף איה"נ על חתיכת בשר נבילה לחוד רק בהצטרפות החלב שפיר לא מקרי מוסף ואי תמה וכו'. הנה הרע"ב"א חולין קי"ג והאמר שמואל כתב וא"ת מאי קשיא דשאני בשר וחלב דאסור בהנאה והוא ליה איסור מוסף וכו' ואחרים חירנו דתרי גוונא איסור מוסף חד דלא אימוסף ביה איסור גברא ולא איסור חתיכות אלא דחמור טפי משום איסור"נ בלחוד אי משום כרת וכיוצא בו והאי לא עדיף מאיסור כולל וחד דהוי איסור מוסף גמור דאימוסף ביה איסור גברי והאי עדיף מאיסור כולל, והכא האכא בתרומה זו איסור כולל בחומר"א דאיסור מוסף דאית ביה כרת מטומאת הגוף משא"כ בטומאת תרומה דלית ביה לא כרת ולא מיתה ולהכי הוי כאיסור מוסף דבשר וחלב חה יתיר נכון ע"כ.

והנראה מדברי הרע"ב"א ז"ל דאיסור מוסף בנ"ח מכא איסור הנאה אינו איסור מוסף גמור אלא דינו כאיסור כולל כיון דלא אימוסף איסור גברא ולא איסור חתיכות אלא דחמיר טפי משום איסור הנאה לחוד ואף דנקרא מוסף מזד זה מ"מ לדינא אין לו דין איסור מוסף ולפי דברי הרע"ב"א ז"ל יש ליישב דברי הרמ"ע מפאנו לפענ"ד ועיין שו"ת משנה הלכות ח"ג סי' קי"ח.

תשובה קמ"ב

הערה מהמו"ל

[בשיטת המוס' דאין הקב"ה מביא מקלה לנדיקים דוקא במידי דאכילה, עיי' ברש"י חולין ה': שכי' האף יגרום שום שטן לפני נדיקים עיי' שוגג שום דבר עון, ומשמע קצת דגם בשאר איסורין הוא גנאי ולא רק במידי דאכילה, ואח"כ מלאמי שכבר העיר כן בספר דור רביעי עמ"ס חולין בפמיה כלליה אוח' א' וכי' דרש"י ומוס' לשיטתיהו אולי עיי"ש. ובמ"ה הר"ן לחולין ו'. חולק ג"כ על חוס' שכי' וי"ל דכי אמרינן אין הקב"ה מביא מקלה על דם החי

איברא דכן מלאמי חו לרבינו לקמן סי' קצ"ח בד"ה וגם מ"ש ח"ל ועוד אפילו ימא דגם זה מיקרי יש יתיר לאיסורו מ"מ בעי שיהיה יתיר לאיסור בחתיכה זו שאנו דנין עליה ואם חתך אבמה"ח אין יתיר לאיסור בשחיטה וה"נ חלב אחר החלבה שכבר פירש מן החי אין לו יתיר בשחיטה ואפשר אפילו בעוד שהוא בדדי הבהמה כבר מקרי פירש ואם אסורה משום אבמה"ח חו לא מהני לה שחיטה וא"כ אין יתיר לאיסורו ועיין חולין ק"ט ע"ב זה אינו כנוס במעיו וטו"ז יו"ד סי' י"ד סק"ו וכי' ע"ש הרי מפורש כמו שכתבתי בס"ד.

מלי כשאין פושעים בדבר אבל רבי שמעאל היה לו למוט לדברי חזירי וכו' ור' יהודה בן טבאי שהרג עד זומם אפטר שאותו האיש היה מחוייב לשמים חמנו הקב"ה יהודה בן טבאי לפגיעה וכו' והיה לבו נוקפו וכו' ע"ש. ומלאמי גם בישמה משה לפ' משפטים מחי' לחולין שרין לדברי הר"ן ש"כ שם דדברי הפוס' מרפסין איגרי והעלה דלאו דוקא באכילת אסור אלא בכל דבר נמי אין הקב"ה מביא חקלה ע"י, וביאר דשנס ש"י מיני שגיאות י"א ה"ה מחמת שכחה או לאו לדעמיה והעלם דבר והם בלתי מהפדר אהנה ויראה ובה הכל בידי שמים חוץ מיר"ש, והשי משגיאות ממה שלא ידע מעולם וע"י אמרו אומר מותר אנוס הוא ורק בה אין הקב"ה מביא חקלה לנדיקים, ועל כן לא שייך לומר אין הקב"ה חקלה נמעשה דר' שמעאל ונמעשה דיהודה בן טבאי ע"ש דבריו, (וכמילוק הנ"ל הביא בפסחא זוטא על הל' נדה ס"י קפ"ה מהדו"ת אורח ג' מהמח"ד"א בספרו דבש לפי מערכת מ' לענין המוכה את הרבים ולמי שעברו רוב שנחמו בלא חטא שאין חטא בא על ידו).

אך עדיין יוקשה לפי ש"י נרש"י נדרים וכן פי' שם הרא"ש עה"ג דנחאו לקיים מצות קרבן חטאת, וכן קשה לשיטת הפוס' דפי' כפשוטו, ומלאמי להגמדי"א בספרו פסח עינים ש"כ מהכא מקשו וכו' ושעמי דאפטר דלימים ראשונים קדמי עליוני היו נשמרים מכל אסור ואין הקב"ה מביא חקלה כל עיקר על ידיהם ובמר דנא ירדו לשעמים ולא זכו למדרגה עליונה מו זולת דנמדי דאכילה הוה להו סיעמא דשמיא דאין חקלה באה על ידיהם והוא הדבר אשר דיברו בירושלמי אהא אס ראשונים כמלאמי וכו'. דיקא נמי דנקט הכא חסידים הראשונים ע"ש. וע"ע בשו"מ שאל ומשיב מהדו"ד ס"י נ"א מש"כ בביאור דברי רש"י ונקו' הנ"ל, ובחי' הש"י כוון לדברי המח"א, ומי' הראשון ז"כ אך ישב הקו' מחוס'.

ורחשבת לנאר הי חרי לשונות נרש"י אי' רועים להחכפר על ידי קרבן חטאת או שעשו כן לפי שלא יהיה קרבן נעדר מהם (וכמו ש"כ) צפי' הרא"ש, כ"ג לנאר בלשון ש"י, על פי מה ש"כ הרמב"ן בפה"מ שורש י"ב דעמ הנה"ג שאין מצוה בנעל החטא שיקריב על חטאו קרבן פלוני אבל המצוה בנהנים והקריבו בני אהרן הכהנים, וכן ביאר בשורש י"ד שלא ימנה הנה"ג העונשים כלל לא במ"ע ולא במל"ח בין שונש בידי שמים בין שונש בידי אדם כמלקוח וקרננות, ולכן לא מנה בקרבנות המוטלים שום מצוה רק חשבונו שמיטות ומליקות ע"ש, דעמ הרמב"ם שם למנות מצוה עולה חטאת אשם שלמים ומנחה למצוות נפרדות לאלו המחוייבים בהם ועוד חמש מצוות אלו להקריבם, והרמב"ן חולק עליו ומונה חמש מצוות להמחוייבים ועוד מצוה אחת לכהנים הכוללת כל הקרבנות ע"ש, ולפי"ו י"ל דפליגי אי' יש מצוה בכלל להקריב חטאת דלנה"ג אין בכלל מצוה מו.

אולם לא זכיתי להבין דברי הרמב"ן דעמ הנה"ג דהרי הנה"ג במנין המצוות שלו בסוף מצות קום ועשה כח מצוות נדרים ונדבות ועולות ושלמים וחטא להחכפר בחמונוים ובקרנן, וכן בפרשיות המסורים לצבור מנה פרשת עולות ומנחות ושלמים פרשת חוטא וחטאת עולה ויורד פרשת אשם ודאי אשם חלי' (ועי' נרד"ז ס"י ב' אלפי' ק"א שהפרשיות אשר מנה הנה"ג הם בכלל העשין) ול"ע.

תשובה קנ"ז

אות ב' דם שנשלו בא"ד ח"ל ועוד דאין השוה דעת הרמב"ם לרש"י הלא לרש"י חייב כרת ורמב"ם פ"ו מהמ"א ה"ו פסק להדיא דאין בו כרת. דע דבספרי הרמב"ם שלפנינו מפורש ח"ל ואם נשל הלז ולא קרעו קרעו אחר שנשלו ומותר ואם לא קרעו ואכלו אינו חייב עליו כרת, במה דברים אמורים בלב העוף שאין בו כזית דם, אבל אם היה לב בנהמה חייב כרת שהרי יש בו כזית מדם שבתוך הלז שחייבין עליו כרת עכ"ל. והרי מפורש בסוף דבריו ז"ל דהטעם דאינו חייב כרת באכל לב העוף עם הדם אינו משום דדם שנשלו אינו חייב עליו כרת אלא שאין בו כרת לפי שאין בו שיעור כזית בלב העוף קטן הוא ואין נמלא בו לעולם כזית דם אבל היכא דנמלא כזית דם אפילו שנשלו חייב עליו כרת ול"ע ג.

ודו רבות בשנים אשר הקשתי כן ארזינו הש"ך וטו"ז בש"ע וגם ציינתי בגליון הש"ע שלי יו"ד ס"י פ"ו שלא הביאו דברי הרמב"ם אלו וגם על הנ"י תמהתי שהביאו לדיק' בדברי הרמב"ם והביאו ממרחק לחמם דס"ל דם שנשלו אסור מה"מ ולא ציינו דהרי מפורש דאפילו כרת חייב ועיין נקודות הכסף יו"ד הנ"ל. ובשו"מ מהר"ם שי"ק יו"ד ס"י ק"ג הקשה על

ודברי רש"י עולים כהר"ן אך לכאו' לא כביאורו של השמח משה ש"כ רש"י בחולין ד"ו. ד"ה אפטר שלא ישים על לבו דגורו עליו רשכה הגזירה יאכל בשוגג ומשמע מדברי רש"י דאם גורו לא יחכן שיכח והלא לפי השמח משה אולי לא למד כדע"י, אך יש לישב דרב אס' אמר לאו אדעמא ופירשו לא דעמי שהכניסו יין בתנשיל ולוה הוא שוגג כאונס וע"כ פירש"י דלא יחכן שעון אחר גרם שלא ישים על לבו רשכה כיון דלדיק גמור הוא ונקי מחטא וגם באח לא חטא דלא הוה ליה למידע, ואולי זה כוונת רש"י בד"ה בין והכא משום דליחיה בעיניה וע"י מערובת איחיה לקמיהו לא חשו (אולי ז"ל לא חש), כיון שלא היה נראה לא דע שהכניסו בו יין ולכן לא חש מלאכול ממאל ע"ה.

ורב נפלא ראימי בספר כנה"ג יו"ד ס"י ז"ה הנהות הטור אורח א' לנאר דברי הגמ' בחולין ק"א: ששמואל אמר לר' אלעזר שהאכל לרב דגים שעלו נקפדה שרב חלק על שמואל ואסר ע"ש, וביאר שכונת שמואל היחה לדעת הלכה בדברי מי ואמר אס' יאכל רב ודאי הלכה כמותי דאין הקב"ה מביא חקלה לנדיקים וכו', ובסוף דבריו ביאר שרב הדר משמעמיה כיון שאכל.

ועיין צפי' האלשיך הק' במשלי ל' עה"פ מגן הוא לחסידים בו דמאמר ר"מ כל העוסק בחורה לשמה ומרחקתו מן החטא ומי לבו גדול בחורה ועוסק בחורה לשמה כשלהמה ומה זה היה שלא הרחיקתו מן החטא כי הלא הן אמת שמגן הוא יחנרך למען לא ישלחו הנדיקים בעולתה ידיהם כי אפילו בהמתן של נדיקים אין הקב"ה מביא חקלה על ידן אך הוא לחוסים בו באמת בהתלז חוה מגן הוא לחוסים בו כלומר אך לא בחוסים בהמתתם ישענו כבינחם כי אז ירפה מהם ע"ש, ולפי"ד ימו' כמה מהקו'. עוד ראימי בפספ"ק ור' העמודים לבנו של השל"ה בחלק עמוד החורה פ"א שלפי פירשו בנמ' חולין הנ"ל עולה שר"ג בר' יחאק לא ס"ל הסנרא של השמח בהמתן של נדיקים וכו' ע"ש בדרוש.

ויצויין עוד בנמ' נדרים י' ע"א דחיא ר' יהודה אומר חסידים הראשונים היו מחוייב להביא קרבן חטאת לפי שאין הקב"ה מביא חקלה על ידיהם וכו', ולכאו' מוכח שם בדברי רש"י שאין הקב"ה מביא חקלה על ידיהם בשום דבר, ותפשתי שם וראיתי בשטמ"ק שהק' והא כמיז כי אין אדם אשר יעשה טובן ולא יחטא ועוד שאינו מקשה מבהמתן של נדיקים גבי ר"י שקרא והטה וכו' ולכן ג"ל לפרש שאין הקב"ה מביא חקלה לאחרים עמם על ידיהם שיהו אחרים למדים מהם כמו ר"מ בבי' שאן ור' אמי ור' אסי בחולין ור' יוסי בכמוצות דנקשו להעלות עבד לכהונה ע"פ ולכן הכא ג"ל לגרום לפי שאינם חוטאים פי' לפי שאין רגילים לחטוא שכלל כוחם שומרים עממן מן החטא, הרא"ם ז"ל.

הנבי לפי מה שכתב החיים ז"ל יו"ד סי' ק"ז דדס מן החי יהיה אסור משום ציר אצמיה"ם ומגיל לנבי לדייק בדברי הרמב"ם לזקוק עליו משום דס דילמא בלמח ס"ל להרמב"ם דדס שנשלו דרבנן הוא וגם זה פלא וכנ"ל.

הפמ"ג נפר ס"ז מ"ו ו' לפרש דברי הנבי דדס עוף דרבנן, דהיינו לאסר מליטה והק' דהאי הנבי כמד נדעם הר"מ דדס שנשלו דאורייתא, ולפי"ז ח"ט, אבל פשוט יותר לפרש לדבריהם דבין עוף ובין בהמה הייז דוקא נמי דר"מ.

תשובה קנ"ח

מדברי רבינו מרן ז"ל איששעי לי הפסק שנשאל הגאון ר"מ אריק אי יוצאין באכילת פסח בכבד שהרי דס הוא, והר"מ אריק השיב מהא דנטלו כוליא מכל פסח כשרזו לידע מספר בני ישראל ולא לקחו אבר אחר כדי שלא ליחליפו האברים ואפי למיכל שלא למגויזי ואי ימא דכבד אינו יוצא אכתי אמאי לא לקחו הכבד דליכא למיחש לאחלופי ולאכילת שלא למגויזי כיון שאין יוצאין בו ע"ש, ודברים אלו בקל יש לדחות דאכתי איכא למימר דאף שלא ילא בו ידי פסח דלא מקרי בשר מ"מ חלק מהקרנן הוא וצריך לאכלו ככל הקרבן ואין לומר דלא לאכול כלל דעכ"פ בכלל נותר נעשה ואסור להביא קדשים לביית הפסול, ויש עוד קושיות, אבל מדברי רבינו פשוט דיולא, דבאמת כבד בכלל בשר הוא לכל דבר חה ברור ואמת כס"ד.

וכבר נסמפקמי נמי שמר או נשבע שלא לאכול בשר ובאופן שנאסר גם באכילת פסח כגון בכלל כל מיני בשר ופסח בכלל והכי חייב, אי מותר לאכול מהכבד וללאא ידי פסחו ד"ל כיון דכבד לאו בשר הוא ממילא אינו בכלל הנדר, והטוש"ע יו"ד סי' רי"ז ס"ח כתבו הנודר מהבשר אסור בבשר עופות ובקרביים ובראש וברגלים ובקנה ובלב ומותר בחגבים ולא הזכירו כבד כלל, גם הרמב"ם בפ"ט מהל' נדרים כתב בקיצור וכלל מקום הנודר מן הבשר אסור בבשר עופות ובקרביים ומותר בחגבים ולא הזכיר כבד כלל מה דינו. אבל בגמ' נדרים נ"ד ע"ב כתב מפורש כבד ח"ל מאן תנא דפליג עליה דר"ע רש"ג היא דמיא הנודר מן הבשר אסור בכל מיני בשר ואסור בראש וברגלים ובקנה ובכבד ובלב ובעופות ומותר בבשר דגים וחגבים רש"ג אומר הנודר מן הבשר אסור בכל מיני בשר ומותר בראש וברגלים ובקנה ובכבד ובלב ובעופות וכן מבואר בגמ' מעילה דף כ' ע"ב, ומאחר דאין קי"ל בזה כר"ע גם הכבד בכלל ולמה השמיטוהו הפוסקים.

והב"ח ז"ל תמה כנ"ל וכתב דנראה דלא היה כתוב בגירסת הטור והרא"ש הכבד בכרייתא ע"ש ובאמת כדבריו נראה בדברי הרא"ש ריש פ' כל הבשר סי' א' ע"ש ובמעיו"ט שם וכן נראה מהנבי והכ"מ שלא הזכירו כלל כבד. ובקרנן נתנאל נדרים הנ"ל כתב דט"ם הוא ברא"ש ז"ל צקנה ובלב ובכבד, ותמה על הב"ח שכתב שלא היה בגירסת הרא"ש כבד ע"ש ואני תמה על תמיהתו ועל פי שנים עדים יקום דבר ונראה דברי הב"ח צודקים דגם צ"פ כל בשר לא הביא כבד וע"כ דקשה לומר דבשמי מקומות נפל טעות סופר דווקא בכבד וגם הטור בנו וצ"י שכולם לא העתיקו כבד ואין לומר דמכל המעתיקים והפוסקים נפל טעות כבד דוקא וע"כ כדברי הב"ח.

ובמה שחמה עוד הק"י דאי לא פליגי ר"ע (ות"ק) ז"ל ורש"ג בכבד ולכ"ע אסור אז מחני' אמאן תרמי' דקתמי החס השליח מעל אמאי הא עשה שליחותו והא ליכא למימר לכ"ע מותר דלאו בשר הוא א"כ מאי פריך מחני' דלא כר"ע הא בכבד כ"ע מודי דלאו בשר הוא ע"כ. לא ידענא מאי קשה לומר

וקצת יש לדחוק דראיתי לה"ה בה"א הנ"ל שכתב אדברי הרמב"ם ז"ל בד"ה אבל אם היה לב בהמה ח"ל ויש מי שכתב ששאלתו שנלב בהמה הייז כרת דוקא אכלו קודם בשול אבל אחר בשול לא דדס שנשלו אינו הייז עליו כדאחא במנחות בפרק הקומץ רבה דף כ"א ולא נחבאר זה בדברי רבינו ע"כ. נראה לכאורה דס"ל דדברי הרמב"ם סובלים פירוש אחר דהאי בד"ה וכו' אבל אם היה לב בהמה לא מיירי במבואש דוקא, אלא דבאמת דברי ה"ה תמוהים הם וכמו שהקשה עליהם הר"ל צ"ן חגיב בתשו' דף קפ"א והביאו בלח"מ ח"ל במ"ש ה"ה שלא נחבאר בדברי רבינו דלשון רבינו משמע היסוף יש מי שכתב דאפילו על דס שנשלו הייז מדלא כתב רבינו אבל אם היה לב בהמה הייז כרת אם אכלו קודם בשול והעד שלא כתב בשום מקום בספרו המימרא של פרק הקומץ רבה דס שנשלו שאינו הייז כרת משמע דס"ל דאינו הלכה ותמה על ה"ה אף כתב שלא נחבאר בדברי רבינו ע"ש. ובאמת הרואה יראה דהמי דברים נמה דברים אמורים וכו' אבל אם היה לב בהמה קאי אהא דנעוף כתב שפטור והיינו בלב שנשל עם דמו ופטור משום דאין בו חיות כתב אבל אם היה לב בהמה שנשלו הייז כרת משום דיש בו חיות וצ"ע. שוב ראיתי בספר ברית מלח כלל ג' ס"ק כ"ה שג"כ תמה על האחרונים מדברי הרמב"ם הנ"ל ועכ"פ צריך אי רב להחליט בדבר זה.

הערה מהמו"ל

[במה שרצה המחבר להסביר כאן דברי הנבי דלהרמב"ם אפשר לפרש סוגיא דמנחות דדס שנשלו אינו עובר עליו כרת אלא בלאו אף שזה דוחק, הנה כי כן פירש הפרמ"ג בחתלת הפתיחה להל' מליטה ואכן הביא שם דברי הרמב"ם בפ"ו מהמ"א ה"ו וזה דברי המ"מ ופירשם כן דלא נחבאר בדברי רבינו לפני כרת אבל מלקוח הייז. גם הש"ך בספרו הארוך בס' ע"ב הביא את דברי הרמב"ם האלו, אף בדברי המ"מ פירש שלא נחבאר בדברי הרמב"ם חילוק בין קודם בשול ללאחר בשול וכמו יש מי שכתב, אלא משמע מדברי הרמב"ם דאפילו בשול הייז עליו כרת ע"ש וא"ש. וכדבריו כתב הגאון ד"ה במחיק ברכה יו"ד סי' ס"ט ח"ל וכבר נודע דהרב המגיד דייק טובא בלישנא ומי כמוהו מדקדק בדברי הרמב"ם וכו' ובאומרו לא נחבאר כיון נמי שלא נחבאר מימרא דהקומץ דהו"ל להביאה באופן שנמלוח אלו כלולות כל דברי מהרל"ג, דעת הרמב"ם מבורר הסך יש מי שכתב וכו' זה אפשר לפרש צנועם שית דברי הה"מ וכבר ראיתי לרבנן בתראי צענייט אחרים שמפרשים דברי הה"מ שיון בחיבות מועטות לדברים עמוקים, אדכי והכי מפורש יולא מדברי הרמב"ם הנז"ל דחייב עליו כרת שנשלו חה כונת הרב פר"ח ס"ק א' שכתב וכן דעת הרמב"ם שפסח ס"ו וכו' ע"ש.

ומדברי שיהיה רש"י והרמב"ם למדנו דאין חילוק בין דמו של עוף לדס בהמה ועל שיהיה הייז לאחר הבישול ודלא כמו שכ' כמה אחרונים דנעוף כו"ע לא פליגי ע"י בס' ערוגות הנושם בס' ס"ט מדברי הגה' מרדכי והשל"ה ודברי תשובה סי' ס"ו באמצע ס"ק ה' ע"ש. אלא שלהמפרשים דברי הרמב"ם שרק בשאלו מי הייז עליו ומה שכתב הרמב"ם נמה דברים אמורים בלב העוף שאין בו חיות דס אפשר לפרש דקאי רק על אכלו מי ואו בלב העוף פטור כיון שאין בו חיות ובבהמה הייז בין מי בין מבואש וא"ש להפוסקים דס"ל לחלק כן בין מי למבואש בעוף (ובאחא יתורן ג"כ מה שכתב

הא משני שם דאפילו לר"ע מי לא בעי לאמלוגי וממילא לא עשה שליחותו אף דתרווייהו מודה דהוה בישראל מ"מ בעי לאמלוגי עליה ודו"ק. ומ"מ לדין מכ"ש לגירסתם דכד ככלל נצר הוא ואסור לאכול ממנו הפסח עד שיטאל על נדרו דממ"נ אם גורסים כד ע"כ הוה ככלל הנדר ואי לא גרסינן ליה כ"ש דהוה ככלל ולא נצרך ללמדינו והבן. וקצ"ע מ"ש רבינו כאן בד"ה וכל זה לפולחא ח"ל ומ"מ לענין מין צמינו וכו' ולענין נדר מן הנצר הוה שני מינים ולא זכמי להבין כוונתו שהרי מפורש דהנדר מן הנצר כד ככלל.

תשובה קס"ז

ד"ה ומה: ועין לעיל סי' ק"ל וז"ע.

תשובה קפ"ח

ד"ה ואשר אנכי אחזה ונ"ל להסביר הא דאמרין כל קבוע וכו' עין חוס' ב"מ דף ה' ע"ב, ד"ה קפ"ח וחס' זכחים ע"ב ע"א, ד"ה וליבטלו וד"ה אלא וחס' חולין ז"ה ע"א ד"ה ספק ז"ו ע"א ד"ה מ"ט ובחידושי הרשב"א חולין ז"ה.

תשובה קצ"ג

במכתב חסונה מהגאון בעל י"טב לב: עין לנכדיו [נש"ח ע"י חיים חו"ד סי' י"ג] ושו"ת דברי יואל סי' נ"ב ובס' ע"י העולה דף ס"ט שכתבו בשמו בעומק אמה וברוח ג"ט.

תשובה קצ"ח

בדין איסור סחורה עם דברים אסורים עין משנה הלכות (ח"ד סי' ק"ד, ק"ו) שהארכתי הרבה בזה, וז"ע הסוחרים עם מיני נירות הנקרא קאמאדיטים בלע"ז והם מניגים דברים אחרים וכונאם צו והלוקחין אינם מקבלים הדברים אחרים רק נירות שיכולים לקבלם ככל עם שירנה (פיוטשערס בלע"ז) אי מותר לסחור צו ודו"ק.

תשובה ר"ב

הערה מהמור"ל

[בענין לסמוך על אינם מוחקים נכסות כשיש להם כחז הכשר ע"י נש"ח ערוגת הנוסס חלק או"ח סי' ז"ה].

תשובה ר"ב

ד"ה אומנם: עין מהרי"ט בח' לקדושין דכתב כן דף ע"א וכן מוכח מדברי הרשב"א שם ופלא על הגל"ח ז"ל.

תשובה רב"א

[ד"ה ובסגרא זו וד"ה וצו ישבתי, דברים הללו הביא השואל בספרו המקנה עדל"ת כלל נ"ו פרט א' אות ט"ו ע"י ש.].

ובחי' כמ"י שינת ציון לכן המחבר הגאון מוה"ר בן ציון הי"ד (בקו' ענינים אות ל"ב) הביא דברים אלו והוסיף, וגם איני שמעתי מפ"ק כאלאמור שליט"א לישב. בזה מ"ש אחרונים על חוס' פסחים ו' ע"ב ד"ה ומוהיר על פסח שני שכתבו אע"ג שע"י שאלתו החקק לומר להן מ"מ ל"ה נצרך להארץ אלא אל תעשו פסח ותו לא ע"כ והקשו למה דמזכיר פסחים פ"ה ע"א דהא דשכירת ע"ס שיש צו מוח אסור מקרא דפסח

שני יענין לה א"כ שפיר ה"י נצרך להארץ להורות דין שכירת ע"ס שיש צו מוח.

ובהג"ל יתיישב כמין חומר דהרי מזכיר בפסחים שם דלכן אינטרין קרא לאסור איסור שכירת ע"ס שיש צו מוח משום דהו"א דעדל"ת והתינת בפסח שני דלא הקריבו רק אחי יחידים טמאים או שהי' בדרך רחוקה ואכילת ק"פ עלי רמי' שייך לומר עדל"ת לכן נצרך קרא וע"ס לא תשכרו צו לע"ס ש"צ מוח אבל בפסח ראשון דנמנו הרבה על פסח אחד ומכ"ש למ"ד בפסחים ז"א אין שומעין פסח על היחיד ולאו עלי דחד רמי' אכילת הפסח ול"ש עדל"ת וא"ל קרא לאסור ע"ס שיש צו מוח דמ"ל יש צו מוח ומ"ל אין צו מוח וא"כ שפיר כ' חוס' דל"ה נצרך להארץ וא"ש.

הוא ה"י אומר לישב קושי' האחרונים הג"ל בפשיטות דהרי פרשת פסח שני בשנה השנית ללאחס מארץ מצרים נאמר כי כן הוא נפ' בהעלותך וא"כ בשנה הראשון מהיכן ידעו דין שכירת ע"ס שיש צו מוח אלא ודאי דמרע"ה קיבל כן מפי הגבורה ואמר להם ומה ידעו בפסח ראשון בשנה השנית ודפח"ח].

תשובה רב"ז

בד"ה אבל, העלה דבר חדש דהא דבן נח מנווה על אשת איש לא מצינו איסור אשת איש אלא גבי האיש אבל על האשה אין שום איסור דאפילו בישראל מצריכין קרא קידושין ל"ח דהשווה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שנחורה וא"כ בעכו"ס דליכא קרא שפיר י"ל דאין על האשה איסור כלל, וכן כתב עוד מרן ז"ל בשו"ת בית שערים או"ח סי' של"ד בד"ה וגאון אחד ע"ש. ולאחר נשיקות עפרות רגליו גמ' מפורשת הוא סנהדרין דף נ"ו ע"ב ח"ל אימא בת נח שזינתה לא מיהרג דכתיב על כן יעזב איש ולא אשה, א"ל הכי אמר רב יהודה והיו לבשר אחד הדר ערביניהו קרא ע"כ, הרי דהוא איבעיא בש"ס ואיפשטא לן ומסקנת רבינו הוא ס"ד דהש"ס ומשני דאיכא קרא מפורש דאשת ב"נ השוה הכתוב אשה לאיש אפילו בב"נ מקרא דהיו לבשר אחד וז"ע ג.

ובר מן דין יש לייק מחמר שזנתה שדנוה בשרפה נראה דגם על האשה חל האיסור ועין רמב"ן שם וא"ת שהיה היבוס נוהג בב"נ והיה להם ככלל אשת איש ואזהרה שלהם זו היא מיתמם וכו' נראה דפשיטא דאלו היתה אשת איש היא בתימה ועפ"כ דנוה בשרפה. ועין גל"ח ברכות כ"ב רש"י ד"ה את האשה דחדש ג"כ כעין סברת רבינו בשפחה חרופה דדוקא ישראל מחהר על השפחה אבל היא אינה מחהרת עליו דלפינין מאיש או אשה השוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שנחורה ושפחה אינה ככלל ישראלית לענין זה ע"ש (ורמוז עליו ד"ו כאן) ולפענ"ד ז"ע ג"כ דדילמא אף דלא השוה אותה הכתוב לישראלית מ"מ לא ינאה מדין זה שהיה לה בגיטתה וכנ"ל וז"ע.

ובמש"ב עוד שם מרן ח"ל וגם בגוף הדבר איני נבון אם הא דאמרין רוב נכרים פרוצים בעריות אם הוא דוקא בגביר או אף בנשי ידיהו ואפשר דהא דכתבו חוס' הרא"ש רש' כחובות דנשואה בעלה משמרה שייך גם בנכרית ע"כ. לפענ"ד נראה מגמ' יבמות ז"ו ע"ב ועוד מקומות בש"ס בהא דאין

תשובה רב"ט

ד"ה ועוד י"ל דאפילו אסור לרפאותו מ"מ להחפלה עבורו שרי וכו' עיין מוס' ע"ז דף ד' ע"ב שמ"מ לאו אורח ארעא לספרים דגרסי הווא עו"כ יחא דעו"כ לא מעלין ולא מורדין והוא שבקש לקללו להיקו בקלתו נתכוין ולא להרגו ולא דמי להורדה לצור ועיין גיטין ס"ב ע"א ואין כופלין שלום לעו"כ ופרש"י דהא דנחמס שלום לעו"כ מפני דרכי שלום הוא דשרי ומשום דרכי שלום נחמדא זימנא סגי ובסמוך שם שלמא למר ולא היה מתכוין לברכו אלא לבו היה לרבו, ועיין מוס' וי"ל דרש"י ס"ל נבאמת אסור לברכו לעולם אם אפשר ועכ"פ אפילו לחוס' רק מפני דרכי שלום, אלא דלהמוס' שם שלא יהא גונב דעת הבריות גם זה בכלל דרכי שלום הוא אם נא אלנו שיחפלה בעדו דרכי שלום איכא ואם לא יחפלה יהיה בכלל גונב דעת והבן ועיין ח"א מהרש"א ברכות דף ו' רב חסדא מקדים שלא ינטרך לכפול ע"ש. שוב מצאנו בסמ"ק מזה קל"ה בהגהות שם מר"פ ח"ל ואסור לכפול להם שלום ודוקא שלום שהוא שמו של הקב"ה או ברכה בלשון שם אצל ברכה אחרת אין קפידא ע"כ. וקצת יש להעיר דנעטוינו להקריב ע' פרים ולהחפלה על האומות ואולי בכלל שאני ולא ליחיד דו"ק.

הערה מהמו"ל

[ע"י] נמדת רבה רש"י בלק ולא עוד אלא שכל הנביאים היו נמדת רחמים על ישראל ועל אה"ע שכן ירמיה אומר לבי למואב וכן יחזקאל בן אדם שא על צור קנה. וע"ע במראה מקומות שם בסוה"מ, ובס' דרכי משונה ס' קנ"א ס"ק כ"ט מספר חסידים ועוד. ובהגהות חמ"ס לשו"ע אורח ס' חקנ"א הביא משאילת יעב"ץ דאין הפסד אם מתפללים גם על אומות העולם ב"ה וכמה תשובות בדבר ע"י"ש.

והחיד"א נזכר יוסף חו"מ ס' כ"ז הביא מהרב דינא דחי בלארין ר"א דעכו"ס מזה לקללו דכחיב ושם רשעים ירקב, אמנם בספרו כסא רחמים למס' סופרים סופ"ד כחב והרב דינא דחי כחב גרי מזה לקללו דכחיב ושם רשעים ירקב ולפי מ"ש המקובלים מתרי טעמי טוב דלא יקללו לבר ואין כאן מקום להאריך. והחיד"א ברוב דקיאוחו לא זיין מקומס. אך בראשית משמע קצת להיפך שכן בטעמי המלכות ל"מ ל"ע נשיא המקבל שומד מזה לקללו. ולדברי החיד"א ז"ל דהא דכחיב ושם רשעים ירקב איירי לאחר יחמתו וכמו זכר נדיק לברכה לחיי העוה"ב, וכעין הא דכ' בספר מרכבת המשנה על המכלולא בפי' שירת הים אורח ד' דנשעה שהקב"ה מעביר מכעיסין אין שמחה לפניו אצל אחר שנגמר דינס באבד רשעים רנה (וע"י בשו"ת משנה הלכות ח"ז ס' כ').

וביסוד ושורש העבודה בשער הכולל פ"ז הביא ממדרש הנעלם ס' וירא ק"ה ע"א ואמר רב אסור לו לאדם להחפלה על הרשעים שיסתלקו מן העולם שאלמלא סלקו הקב"ה למרת מן העולם כשהיה עובד ע"ז לא נא אברהם אבינו לעולם ושצטי ישראל לא היו והמלך דוד ומלך המשיח והתורה לא נמנה וכל אומס הנדיקים והחסידים והנביאים לא היו בעולם. ומ"מ משמע שם שזה רק על רשעי ישראל ולא על רשעי אור"ה דקודם לזה אי' אמר רבי מזה לו לאדם להחפלה על הרשעים כדי שיחזרו למוטב ולא יכנסו לגיהנם, וע"י בארובה בס' חפארת זבי על הוהר שם. (ובס' חפארת אדם מסופר על הה"ק ר' דוד משה מטשארטקוב ז"ע שאמר פ"א על עמנו כשהיימי ילד קבלתי עלי שלא להרע לשום נברא שבעולם ושאל אוחו אחד מה יעשה איפה רבינו בעת שאינו יהודי מילר להיהודי וההכרת גורם להכניע הנכרי, והשיב אי מחפלה על תשועת והרמת קרן היהודי שלא יוכל הנכרי להרע לו ועם הנכרי אין לי שום עסק).

אחיה לעכו"ס מן האצ פרש"י משום דממחא עובדת כוכבים וזנה ומאיש אחר הוא ע"כ והמוס' פרשה באופן אחר ועיין רש"י יצמות מ"ב ע"א ד"ה ופטיר את יצמתו (ובשו"ת משנה הלכות ח"ג ס' קכ"ח). ובגמ' ע"ז כ"ה ע"ב עו"כ אין אשתו משמרתו, אבל ישראל אשתו משמרתו ופרש"י עו"כ וכו' דלא קפדה דלחיה בקרי ואיתמחא בנזימי (מגילה י"ב), והבאו להלכה בש"ע א"ע ס' כ"ב נראה עכ"פ דגם נשים וזנות הם ופרושי בעריות. ובגמ' מגילה הנ"ל איהו בי קרי ואיתמחא בנזימי פי' המוס' שאנן איהו בי קרי שהעלין גדולים ומכסים אותם ואיתמחא בנזימיא שהעלים קטנים ואין מכסים אותם כלומר עוד היא מזנה יותר כפרהסיא ממנו כך פי' רבינו שמואל נראה דאשתו אדרכה מזנה יותר מגברי.

איברא דבגמ' חולין י"ג ע"ב אמרו שחיטת מין לעו"כ וכו' וי"א אף בנין ממזרין ות"ק אשתו לא מפקרי, ופרש"י שחיטת מין דישאל וכו"ש דעו"כ ומשמע דלת"ק אפילו עכו"ס נשייהו לא מפקרי וכסברת רבינו ז"ל, ובגמ' סנהדרין פ"ב ע"א כי אחא רב דימי אמר בית דינו של חשמונאי גזרו הבא על הכותית חייב עליה משום נשג"א כי אחא רבין אמר משום נשג"ז נדה שפחה גריה וזנה אבל משום אישות לית לה ואידך נשייהו ודאי לא מפקרי ועיין ע"ז ל"ו ע"ב ובמוס' ד"ה משום נשג"ז עכ"פ נראה לפוס ריהטא דלא הוא מחלוקת בגמ' אי מפקרי נשייהו או לא. ועיין בגמ' יצמות ס"ב א' היה לו בניס בנייתו ונתגייר ר"א קיים פו"ר ובירושלמי יצמות פ"ב ה"ו גו שבא על גויה ר"א יש לה יחסים וכו' ובסנהדרין בבלי עוד מרודך בלארין וכו' ובקידושין י"ח ע"א גו יורש אביו דבר תורה ומכל אלו המקומות אריך לעיין.

ראשא עיני בתשו' מהר"ם מרוטנבורג (בודאפסט) ס' תתרכ"פ פ"א אשתו לא מפקרי וכיון דבעלה מקפיד על זנותה א"כ יראה ממנו ואינה מזנה והר"י יוסף גיגון שם פי' לא מפקרי אין לומר דודאי לא מפקרי אלא שמא לא מפקרי והא דירוש אביו וכו' אין ראיה דהתם אוליין בתר חוקה ובתרי רוב ביאות אפילו אם ספק ונתה ולפי"ז אחי שפיר הי סתירות שהבאחי דו"ק. עוד הביא שם מהר"ם מרוטנבורג תשו' מוהר"ר יודא ח"ל פלפלת בהיא דמין לע"ז כדקאמר אשתו לא מפקרי והנה ביאותו לשון אמרו בגוי וגויים נשייהו לא מפקרא גבי נשג"א וידוע כי רבו ראיות שהגויים חשודים בעריות וגם על הרביעה וכהיא דאין מעמידין כ"ב ע"א וזוה אין חולק, ומוהר"ר יוסף חיים פי' אשתו לא מפקרי אחרי שיראה ממנו אינה רשאה לזנות רק בסתרי רוב בעילות הלך אחר הבעל ומוהר"ר מאופנהיים כתב ומה שהבאת ראיה שהגויים וזנות כפרהסיא מאיהו בי קרי ואיני בנזימיא מאי ראיה היא זו אם ושתי היחה וזנה מפורסמת וכי כולן וזנות מפורסמות בשבילה, והרשב"א שם כתב ח"ל אבל פשוט לך שאין המין שומר את אשתו ולא שום גוי יכול לשמור את אשתו אשתמיתתך היא דאמר פ' אלו הן הנשפין כי אחא רב דימי וכו' ואידך רב דימי סבר נשייהו לא מפקרין אלמא רב דימי פליג אפשיטות ואפילו רבין לא פליג אלא משום גזירת בית חשמונאי וכו' ע"ש אריכות גדול בתורת הראשונים כמלאכים עכ"פ עלתה דלא הוא מחלוקת הראשונים אי אמרינן נכריית בעלה משמרה וכו"ע. וע"י שו"ת משנה הלכות ח"ד ס' קפ"ט.

וע"ע נפ"ר כמ"א רמזים למס' סופרים פי"ד ה"ו דברי מיני רשעים אלו שכתב קוראים פ' עמלק מעלה אני עליכם כאלו מחיכם שמו וסוג אחר ללא מקיץ בשמייהו שלא יהיה להם כפרה. ובמדרש פנחס מהה"ק מקורץ (עמ' כ"ג) שיש רשעים שהם כ"כ פסוטים נמדריגה עד שאם מדברים מהם יש להם עלי' ויש בהם יותר כח להרע אבל כשאין מדברים מהם כלל הם נפלים ממלא יש להם מפלה ע"ש בצרובה וכדאי גיטין ו. דום לה' והתחולל לו, ועוד שם במדרש פנחס עמ' י"ג שבמספרים ומדברים מעיני אדם רשע אי מסמלקים מלאכי שמירה מן האדם המספרין.

התשו' ליו"ד ח"ל וראיתי בשו"ת כמ"י להגאון מ' עמרם ז"ל מב' אויפאלא שהארץ, והכריע מזה כדעת המקילים ע"ש אך שכתב דמנהגינו להחמיר באינסטרומנט.

שם. ד"ה אמנם, ולרובינו לנו לכוף ראשינו לשמוע דברי רבינו ב"י: עין פת"ש יו"ד סי' קצ"ד אות ד' ועין תשו' מאהבה ח"א סי' קט"ז מה שהביא מנוכ"י היפך זה ובתשו' הארכתי לישב דברי רבינו הנוכ"י ז"ל ודו"ק וכדברי רבינו הראשונים קודם חרותו ומכרים דברי אמת שרבינו זכה לכוין האמת לאמימו.

תשובה רל"א

בענין למכור סמורה בפחות משהיה אם מקבל מעות מיד ואם לאו יקבל כל הסכום ע"ן תשובת מהרשד"ם סי' ס"ט וסי' ע' ובישי"ע יו"ד סי' קע"ג, ובמת"א הל' מלוה סי' ל"א, וע"ן עוד שו"ת רבנ"ז סי' תקע"ז ח"ל שאלת אם מותר למכור סמורה בפחות ממה שהיא שוה עמה, ואפילו שקצב לו זמן וכו', כיון שהוא דרך מקת וממכר וכו' ע"ש באריכות ובחדושי הארכתי בזה והראיתי לדעת דגרא"ה דהאחרונים ז"ל לא הביאו דברי המהרשד"ם והרבנ"ז שמסס לכאורה רא' להימר ברור ע"ש ודו"ק היטיב, גם בשו"ת מו"ל מאש הביא דברי מהרשד"ם ז"ל עכ"פ יש סמך להימר והנה להם לישראל אם אינם נביאים הם בני נביאים הם, ומהיות טוב שימנה להדיא כשקונה דבר שהוא עושה גם כן על פי הימר עסקא המבואר בש"ע ויואל לד"ה, וכן ראיתי לידיד נפשי הגרמ"פ באגרות משה אף שלפענ"ד אין נרץ, אבל ודאי לאחר ששים יום וכיואל בה שימנו שישלם ואם לא שלם יוסיף אח"כ רבית אז כבר הוא שכר הממנה ואסור לד"ה ופשוט.

תשובה רע"ד

בד"ה ומ"ש עפ"י חדושי הר"ן נדה י"ט דדס חימוד טהור הוא וכו' הנה תפסתי בחדושי הר"ן ולא מלאכי כעת בתפ"ז וכו' עכ"ל"ק. ואני יגעתי ומלאכי, הנה דברי הר"ן הם בדף כ' ע"ב ח"ל הר"ן ז"ל הדי דס חימוד הוא פירשו בו דס חימוד הוא וטהור והקשו על זה מדאמרין בפ' בתרא דמכילתין תבעיה לנישא ונחפייסה נריכה לישב ז' נקיים כלומר משום דמתמדה אלמא משמע דדס חימוד טמא הוא אלף ודאי הדי דקאמר דס תמוד לא לטהרו אחר כן אלף כדי להראות חכמתו, ול"נ דאפשר דאי קים לן, ודאי דדס חימוד טהור והדי דנריכה לישב ז' נקיים משום דאגב חימוד מחעוררים דמיה ואע"פ שדס חימוד טהור אפשר שנמשך אף דס נדות עמו עכ"ל נראה דבאמת כוונתו דבא מן המקור וגם לעיני טהרה לבעל מיירי דדס חימוד טהור הוא לגמרי אלו היה ברור לן דדס חימוד הוא, אלף שאף על פי כן מלרכינן לה ז' נקיים משום דחיישינן שנמשך דס נדות עס דס חימוד כיון דממקור קאחי, ומעמה הכי נמי אפילו ימא כן ברוחה מחמת אונס עכ"פ נריכה ספירה ז' נקיים דחיישינן שנמשך אף דס נדות עמה נמצא דלעיני דינא דברי רבינו מכוונים ודלא כדעת השואל, אבל פירושו בדברי הר"ן ז"ל ז"ע.

תשובה רל"ב

דבנות ישראל החמירו על עצמן הא חומרא דאחי לדי קולא הוא דמכטלין מפו"ר, ולפענ"ד י"ל עוד שהרי מדינא נושא אדם נשים רבות וקיים עם השניה.

תשובה רס"ז

בד"ה עוד לאלקי מילין בסוגריים ז"ל ומ"ש האוכל במיתה תמוה כמ"ש האחרונים ע"כ ע"ן חולין קי"ג ע"ב והאמר שמואל משום רבי אלעזר מנין לכהן טמא שאכל חרומה טמאה שאינו במיתה שנאמר ומחו בו כי יתללוהו פרט לזו שמתוללת ועומדת, וע"ן רש"י יבמות דף ז' ע"א ד"ה חרומה, וגיטין נ"ד ע"א, ובהג"ש ב"ב מקומות שם ובהגהות רנשבורג וע"ן רש"ש גיטין הנ"ל ובישרש יעקב יבמות וערוך לנר שם וכל הנביאים כמעט לדבר אחד נמכונו ע"ש.

תשובה ער"ב

עיין שו"ת אבני נדק יו"ד סי' פ"ג ודעת תורה אות רל"ו ובנדריקת אצבע כמעט כל הפוסקים שוים לטובה להקל. אלא דבנדיקה על ידי כלי מכשיר (אינסטרומנט) שלו יש בזה מתלותם האחרונים הביט יתקן יו"ד סי' י"ד והמהרש"ם נראים לאסור והמנתח ש"י סי' נ"ד ומהרש"ק והגאון ר' מרדכי זאב איטינגא מלבוז ובשו"ת שערי דעה מה"ת סי' קמ"ט כתבו להקל, ובדרכ"ת יו"ד סי' קצ"ד ס"ק י"ט אחר שהארץ הרבה בעימים אלו הביא דברי רבינו מרן ז"ל [ובזמנו לא נדפסו עדיין

ובעיקר דין משמוש הדפק ע"ן פת"ש בשם הרבנ"ז ובשו"ת זרע אמת הספרדי ובשו"ת בשמים ראש סי' קי"ח ובערוך השלחן יו"ד סי' קצ"ה הכ"ז, ובדרכ"ת יו"ד סי' קצ"ה ס"ק נ"ו הביא דברי רבינו מכת"י ע"ש.

תשובה ער"ה

בדיני שן תוחנת ע"ן שו"ת מהרי"א אסאד יו"ד רכ"ט ושו"ת בנין ציון סי' נ"ו ושו"ת מהרש"ם ח"א סי' ע"ח. ובדיני סמימת אבר בנקבי שימיה הנקרא בלאמצירען בלע"ו ע"ן ז"ל להגה"ק מליובאוויטש יו"ד סי' קס"ו, שו"ת קמא ח"ג סי' ר"ז, שנט סופר סי' ע"ו, לבושי מרדכי יו"ד סי' קכ"ח. ובדיני סמימת שנעשה רק לאופן זמני, ע"ן שו"ת אמרי יוסר ח"ב סי' קי"ב, שו"ת חשורת ש"י סי' ס"ט, ולבושי מרדכי ח"א סי' נ"ד, ובדרכי תשובה יו"ד סי' קצ"ח ס"ק ע"ה ע"ו האריך להביא דברי הפוסקים בזה, ולכסוף סיים ח"ל וכן ראיתי בשו"ת כת"י להג"מ עמרם ז"ל מב' אויפאלא שהארץ בפלפל והעלה להחיר לטבול בפלאמבען שאין מוצאות ע"כ ע"ש (ספר ב"ש עדין לא נדפס אז). וע"ן עוד שו"ת דובנ משרים להגה"ק מטשעבין ז"ל (ובספרי שו"ת משנה הלכות ח"ב סי' י"א).

תשובה רע"ו

על דבר מה שנהגין שהכלות טובות בשערותיהן קודם החופה והלא השערות עומדות לקצוף (כפי מנהג הנשים הכשרות דידן) וכל העומד לקצוף כקצוף דמי והוי חזינה, וכו' ע"ש. לפי שהא מילתא נוגע לטהרת בנות ישראל וגם מרן הח"ם ז"ל האריך בהא מילתא ודחק הרבה ליישבנו כנראה לכל רואה, ולי העני העיר ה' עיני מן השמים דמעיקרא לא קשיא מדי, והוא דבגמ' סנהדרין ט"ו וגיטין ל"ט נחלקו רשב"ג ות"ק המקדיש את עבדו אין מועלין בו רשב"ג אומר מועלין בשערו וקיי"ל דבשער העומד לגזוז פליגי. והרמב"ם פ"ב מהל' מעילה ה"י פסק כת"ק דלא אמרינן כגזוז דמי, ובגמ' שם סברינן לאוקמי הוי תנאי כהני תנאי דשבעות דף מ"ג ענבים העומדים לנזור ר"מ סבר כנזורות דמיין ורבנן סברי לאו כנזורות דמיין וסברינן לאוקמי ר"מ כרשב"ג דאמר שערו העומד לגזוז כגזוז דמי ודחינן אפילו מימא ת"ק דרשב"ג ר"מ הוא התם גבי ענבים העומדים לנזור כמה דשבת להו מכחש כחשו אבל הכא כמה דקאי אשבוזי משבח ע"כ.

ורבינו מאיר הלוי בספרו הרמ"ה שם הסביר וביאר החילוק בין ענבים העומדים לנזור דכיון שנתבשרו כל זרען שוב אינן מוסיפין לגדול אלא הרוח חחרת ושואפת ושואבת לחלוחיתן, ומשום הכי חשוב להו ר"מ כנזורות הכא גבי שערו משבח שבה שהרי הולך וגדול ולענין זורח השער לאו עומד ליגזוז הוא ע"כ ע"ש. ועיין בגמרא דפירושו מבואר ומוכרח, ולמדנו מזה דבר יקר וחדש בפ"י העומד ליגזוז דעומד לגזוז אין פירושו מפני שאנחנו ברזומינו לגזוזו אלא הפ"י עומד לגזוז או לנזור מצד עמם הפרי או הגידול שכבר נתבשל כל זרעו ועומד מצד הטבע לגזוזו ואם לא יגזונו יפסל ויפסד, אבל כל זמן שמצד הפרי וכדומה אינו נפסד בגדולתו ואדרכה משבח בראשו של אינן או של אדם לא מקרי עומד לגזוז אלא שאנחנו זרימים לגזוזו לטובתינו ולא לטובת הפרי והבן כי הוא דבר יקר ואמתי. ולפ"י פשוט בשער כלות נמי ודאי דמצד עממן היינו השערות אינן עומדות ליגזוז ואדרכה השערות משובחות על ראש הכלה אלא דאנן זריכין לגזוזן ומטעם המנהג אבל פשוט דא"כ לא קשה דליהוי חזינה מטעם דעומד ליגזוז דבאמת לאו עומד ליגזוז הם ופלא שלא הרגישו בזה הוי גאוני ז"ל.

ובזה אמרתי ליישב בס"ד פסקי הרמב"ם וסמירת הש"ס שנראה לכאורה סותרים דבגמ' נזיר נ"א ע"א צעי חזקיה שערו העומד לגלח ציפורן העומד לגזוז כגזוז דמי או דילמא השתא מיהא מחוברין ולא איפשיטא האצביא, והרמב"ם פ"ג מהל' ט"מ ה"ג פסק דטמא מספק מאחר דלא איפשיטא האצביא ולפוס ריהטא פסקו זה סותר מה שבעצמו פסק בסנהדרין שער העומד לגזוז לאו כגזוז דמי וז"ע, ועיין בגליון הש"ס נזיר הנ"ל מה שזיין בכמה מקומות בש"ס. ולהנ"ל אחי שפיר פסקי הרמב"ם בפשטות דהרי התם בסנהדרין מיירי באש ח"י ושער ראשו גדלים ולזורח השער לאו עומדים הם לגזוז רק שאנו רוצין לגזוזן לזריכנו כה"ג קיי"ל דלאו כגזוז דמי אבל בנזיר שם דמיירי בנת דהשערות ודאי לזורחן עומדות לגזוז דמאחר שמת חו אינן מגדלין ומשכיחין אלא אדרכה אם יעמדו כן על גוף המת ירקבו עם המת ואי יגזזו יתקיימו והוי ממש כענבים העומדים לנזור לכאורה וא"כ אפשר דבאמת הוי כגזוז וליטמא

אלא דכיון דלא איפשיטא האצביא פסק הרמב"ם לחומר ולדו"ק כי זה נקודה יקרה בס"ד.

ובהא מיושב נמי מה שהקשה עוד השואל מאת מרן רבינו ז"ל בסמוך תשובה רע"ו על דרך מנהג נשים שהולכין לטבילה ושערותיהן ארוכות ביותר ואין חותכים אותן עד אחר הטבילה וזממה דהא כל העומד לקצוף כקצוף דמי ולהוי חזינה ולפי הנ"ל גם מזה לא קשה כלום דשערות ארוכות אינן עומדות לקצוף מצדן אלא מצדנו ופשוט.

ובהא מיושב נמי מה שלכאורה צ"ע דבגמ' נזיר הנ"ל איצביא לן נמי ציפורן העומד לגזוז כגזוז דמי או לא ולא איפשיטא האצביא, ובש"ע קיי"ל דאם לא חתכה הנפרים מדינא אין בה משום חזינה ואפילו למאי דחיישינן הוא רק שמא לא נקחה יפה הטיט בין הנפרים אבל הנפרים לעצמן לא היה חזינה לדי"ה ולכאורה הא בנזיר הנ"ל הוא איצביא דלא איפשיטא ואמאי פשיטא להו דלענין טבילה ודאי לא הוי כקצוף דמי ועיין צ"ח מ"ה שפ' בדברי הג"י בג' פירושים, אבל התם עכ"פ כשכבר הציפורן מדולדל קצת ודו"ק כי קצמתי ולהנ"ל אחי שפיר דודאי התם דמיירי באדם מת ונפרתי ידיו אם לא יחטבו ירקבו א"כ עומדות לקצוף הם אבל הכא באשה נדה בריאה והנפרים מצד עצמן אינם עומדות לקצוף ולכן ודאי אין איסור מעיקר דין אלא משום נקיית וק"ל.

ובהא יתיישב לי נמי דברי המרדכי פ"א דשבעות שהביא פסק הראב"ה בשם הגאונים ואחר שהביא הא משנה דידות הכלים העומדים לקצוף כתב ח"ל גם כחז בשם הגאונים דוקא צנץ שחתם הצפורן חוץ אבל הצפורן עצמו אינו חוצצת ואפילו אם הייתה גדולה ועומדת לחתוך ופורחת ועובר מכנגד הבשר אינה חוצצת וטעמא משום דהצפורן הוי מגוף האדם ע"כ, וטעם הראב"ה לכאורה אינו מוכן וז"ע מגמ' נזיר הנ"ל דאיצביא להו בגמ' אי צפורן העומד לגזוז כגזוז דמי ולא איפשיטא האצביא והאיך פשיטא ליה הכא דכיון דמגוף האדם הוא אינו חוצצת ובגמ' מספקא להו בכגון דא והוא פלא. אבל לפי מה שכתבתי לעיל גם זה אחי שפיר דודאי כיון דאחי מגופו מעלה הוא ולא כגזוז דמי ובגמ' סנהדרין הנ"ל לענין שערות הראש, והא דבגמ' נזיר מיירי לאחר מיתה ואז כיון דלגופו עומד לגזוז הוא ולכן איצביא להו אבל הכא באשה פשוט דאינו חוצצת אף שעומד לגזוז דעכ"פ מצד עצמו אינו עומד לגזוז. ועיין ספרי שו"ת משנה הלכות ח"ב סי' י"ד מה שהארכתי בזה. ועיין דרכ"ט יו"ד סי' קצ"ח ס"ק י"ז הביא דברי רבינו אלו.

והגני הביא כאן משונה שנדפסה בשו"ת משנה הלכות מהד"ט ח"ב סי' צ"ה:

בענין קציצת שערות הנהוג בננות ישראל הכשרות והצדקניות ונהגו כן בתפוזות ישראל בערי איראפע ושאר ארצות ועמה קמו ונתעוררו הרבה מהדור החדש החרדים לדבר ה' ואומרים שלא היה מנהג כזה אלא בין חסידי אונגארן ואין זה מנהג אבותיהם של פולין וליטא ורוסלאנד כלל וממילא אין בזה משום ואל תטוש תורת אמן, ולא זאת אלא שעשו מזה איסור משום יווול לננות ישראל, ורמו לדבר וגילחה את ראשה ועשתה את פרייה (פי' כי תלא) ציפת תואר ודרשו חז"ל כדי לנוולה.

ראשון לציון דברי העמק שאלה (פ' אחרי שילחם לו אות ז') על מה שכתב רבינו אחאי גאון בעל השילוחות ז"ל דשלם רבין באינרתייה אשה לא מחוף אלא בחמים בערב שבת ומטובל במוצאי שבת ותמה על עמך היאך אשה חוספת ביום וטובלת בלילה וכו' ואפי' אתרמי ע"ש ותמישי בשבת שני ימים טובים דלא אפשר למיחף בהון חמן טבילה בליל שבת משום דטבילה בזמנה מלוא, וכתב בהעמק שאלה משום דטבילה בזמנה מלוא, וכתב עלה הראב"ד ז"ל מיהו מדפרש טעמא משום דטבילה בזמנה מלוא עדיף ש"מ דהשתא דליכא טבילה בזמנה לא מתבעיא לטובל בליל שבת ויו"ט, וכתב העמק שאלה יש ראייה לזה מדאיתא ר"פ במה אשה גזירה דילמא מתרמי טבילה של מלוא וכו' ולמאי דייק של מלוא אלא דבל"ז אסור בשבת משום חשש סחיטת שער יש לדחות וכו' עד ו"ל דהתם מיירי לטירות דאפילו בתולות היו טובלות עממן ושערן מגולה ולא היו סחיטה פס"ר וכו', ובאמת בזמן הפוסקים האחרונים ז"ל הנהיגו הנשים לגלח שערן להכי הקילו בדבר לטובל בשבת. וקרוב לומר דעיקר מה שהנהיגו "רבותינו" מגלחת שיער נשים נשואות מה שלא היה כן בימי המשנה כדמוכח בזיר דף כ"ח ובכ"מ, היינו משום דלא בימי המשנה שהיו גם הבתולות טובלות עממן לטירות בע"כ היו נהיגין לטובל בשערות ארוכות והיו יודעות להזהר מסחיטת השיער מש"ה נהגו גם נשואות כן והשתא שאין בתולות טובלות יותר טוב שלא יהיו שערות לנשואות ולא יבואו לידי חילול שבת ח"ו וכו' ע"ש.

ומ"מ כנראה דלא כבר הנהיגו הבתולות שלא לטובל ומקמא מקודם ולכן תקנו נמי תקנת האשה הנ"ל עכ"פ כבר מבואר בהש"פ הנ"ל שכן היה משפט הבנות וקורא לזה כמשפט שהי' מקובל כן בזמנם באלג"ר עכ"פ ועיין רשב"ץ על מס' נדה בהקדמה דף 15 אות 26 ומה שצ"ח שם.

עכ"פ לדין ראינו כמה גברא רבה מעיד שזה היה מנהג כל נשי ישראל בכל המקומות יהיה מאיזה טעם שיהיה ואדרבה לטעם של הנצי"צ ז"ל א"כ יותר קשה להי' שאמרו שאין זה מנהג שלהם וא"כ כיון דלעמין סחיטה חוששין שלא לטובל בשבת ומה"ט מונעים הרבה את עצמם מטבילת עורא משום סחיטה, והיאך מימימי נשיהם לטובל בשבת קודם לפי שיטתם שסותרין אהדדי, וגם מדיוק הנצי"צ ז"ל "ובעיקר מה שהנהיגו רבותינו מגלחת שיער נשים משמע דלא הי' זה סתם מנהג ע"ה אלא מנהג רבותינו שהנהיגו כן לגלח שער נשים, ודלא כאותן שטועים שלא הי' מנהג חיה בעולם רק באנשי אונגארן, ולפ"ז הי' שייך בזה משום אל חטוש תורת אמך ג"כ כיון שהוא מנהג שהנהיגו רבותינו ז"ל וטעם יש לדבר יהי' מאיזה טעם שיהיה חיה לפענ"ד פשוט וברור ועיין ספרינו משנה הלכות ח"ה סי' רמ"ג והארכתי עוד בזה במשנה אחרת בס"ד.

ובחזור קצת לעמין מתי שהונהג מנהג הזה בדיוק לא ידוע לנו הגם שנראה שזה מנהג קדום לכ"ע וכמ"ש רבינו הנצי"צ ז"ל מ"מ ראייתו ממשנה נזיר לכאורה יש לדחות במ"ש שנראה ממשנה שם דלא היו נשים קולצות שערות ראשן בימי המשנה וראיות נראה ממש שאמרו שם נזרק עליה אחד מן הדמים וכו' אינו יכול להפר בד"א בתגלחת טהרה אבל בתגלחת הטומאה יפר שהוא יכול לומר אי אפשרי באשה מנוולת ר"מ אומר אף בתגלחת טהרה יכול לומר א"א באשה מגלחת וכו' ע"ש והנה באשה מנוולת לא אמרו על הגילוח אלא על שחיית יין ועיין רש"י וחו"ס' שם ואפי' לר"מ דאמר באשה מגלחת א"א מ"מ הי' קי"ל כחכמים שאפשר צפאה נכרית וא"כ אין ראי' כ"כ, ועוד אומר אי לפמ"ש רש"י דמקפיד דוקא על שער אשה נכרית ולא פאה נכרית שהם שער סינטעטי דכה"ג כ"ע לא קפדי וכוה יש להבין כמה קשיות והבן כי קנרתי עיין על הגליון שם.

ומה שלבי אומר לי בזה עוד נשי פנים, הפן האחד לפמ"ש בזה"ק והובא באחרונים דשערות שגדלות בימי נדחה הם סכנה וזריך לקולצן, ובגמ' נזיר (ל"ט ע"א) איבעיא להו האי מדיא מלמחת רבי או מלעיל למאי נפ"מ לזיר שגילחוהו לטטים ושירו בו כדי לכוף ראשו לעיקרו אי אמרת מלמחת רבי נזירות הא שקליה אלא אי אמרת מלעיל רבי מאי דאקדיש הא קאים פי' שער הראש או הזקן משרשו מעיקרו בסמוך לבשר הוא גדל וראשו כקאי קאי או מלעיל קא רבי מראש השער הלך וגדול אבל סמוך לראש אינו זו ועיקרו כקאי קאי, ופשיט לה ת"ש מסקרתא דרפי עמרא מלמחת ומן חו כד נבעי סביא דיקנהון חוורן עיקבי נימהון ש"מ מלמחת רבי, ועיין רש"י וחו"ס' שם זקנס הסמוך לסנטר נראה לכן אלמא מלמחת רבי וה"ה מדסקרתא פושט ע"ש. וא"כ בשער הגדל בנדחה נמי שער סמוך לבשרה הוא שער שגדל בנדחה וא"כ אם צריכה לקצץ שערות שגדלו בנדחה צריכה לקצץ סמוך לבשרה וא"כ לפי

והגדה מבואר מדברי העמק שאלה שגילוח שערות נשים נשואות זה הי' מנהג הנשים בזמנו ומקודם מלפניו, והיה המנהג בכל הנשים ומנהג הזה הנהיגו כן רבותינו הנדיקים האחרונים ז"ל, ורק בזמן המשנה לא הי' המנהג כן, ומשמע עוד דמיד לאחר שהפסיקו הבתולות לטובל נהגו כן כיון דתלה זה במנהג הבתולות כמבואר בדבריו. ועיין ח"ס יו"ד סי' קנ"ה לעמין טבילת הכלות וקציצת שער ראשן דהי' פשוט לו כן כמנהג בנות ישראל, ואולי כן הי' המנהג מהאי טעמא, ולפ"ז הי' קצת ראי' דזה כבר מנהג יותר קדמון, ולפי מה שמצינו בשו"מ התשב"ץ ח"ג סי' רנ"ט שכתב לעמין המתנות שנתנה האם לבתה ביום קציצת הפיאות אם הם לאן ברזל או נכסי מלוג ח"ל בדיון ראובן נשא אשה וכו' ואחר שנשא הלך למדינת הים ועמדה האם והשיאה בתה והוציאה לה בנדונייתה נכסים שהיו של בת והוסיפה לה ממה שהכניסה לבעלה שהוא במדינת הים והוציאה עליה גם כן הוצאת נישואין "ונתנו לה מתנות ביום קציצת הפאות כמשפט הבנות" והשיב ז"ל ולעמין המתנות שנתנה האם לבתה ביום קציצת הפאות אם הם לאן ברזל או נכסי מלוג הדיון שזה וכו' ע"ש.

ולכאורה צ"ב מה זו יום קציצת הפאות לנשים נשואות ומשפטן שכתב התשב"ץ ז"ל, וכי היכן מצינו דבר כזה או הלכה כזו שלאחר נישואין קולצין השערות שקורא לו, ביום קציצת הפאות כמשפט הבנות, ע"כ מבואר שהיו כבר בזמנו משפט הבנות לקצץ שערות ראשן שהוא פאה ראשם ונתנו להם אז מתנות בשביל זה וכמו שהוא מקובל עד היום אללנו שביום קציצת שערות הרא"ש נותנין מתנה להכלה, ולפי שאז או קרוב לזמנו הנהיגו שהבתולות לא יטבולו וכמ"ש הרמ"א יו"ד סי' קפ"ג בשם הריב"ש סי' תכ"ה ועיין באה"ט שם ובכ"י שם, וידוע דהתשב"ץ הי' בדורו של הריב"ש ז"ל ובעל פלוגמיה

הזוה"ק ע"כ בכל עת נדחה צריכה לקצוץ שערן. אלא דלכאורה סותר המשנה שאומר איני רוצה באשה מגלחת.

ואשר נראה דלא תקשה די"ל באמת נשים נדות גלחו ראשן כדי לילך לטבילה ומיהו נשים שלא ראו עדיין או זקנות וכן נשים מעובדות שלא היו צריכה לטבילה לא גלחו ראשן והיו אלו ואלו ולכן באשה שצריכה לגלח מטעם הזוה"ק לא יכולה העבל לומר אי אפשר באשה מגלחת שהרי ע"כ צריכה לגלח ומה שיכול לומר הוא באשה שנדרה מעצמה לגלח וע"ז יכול לומר איני רוצה באשה מגלחת, וא"כ י"ל דכבר בימי הגמ' נמי גלחו כמבואר בזוה"ק אלא שלא גלחו רק נשים הצריכות טבילה שגדלו שערותן בטומאה.

רקצת י"ל בזה לפ"מ שאמרו בגמ' (ברכות ל"ו ונדה ס"א) בחומרא דר' זירא שאמרו בנות ישראל החמירו על עצמן דכל שמראה טיפת דם כחודל חשב עליה ז' נקיים והקשו האחרונים ז"ל היאך החמירו על עצמן ולא חשו לביטול פריה ורבי' וגם היאך בידם להחמיר מה שנוגע לאחרים והיינו לבעלה אם מחמירה בעלה לא יחמיר ולא ישמע לה ועיין שו"ת בית שערס (יו"ד סי' רל"ט ועוד) בדיוק לשון בנות ישראל החמירו על עצמן ולא אמרו החמירו על בעליהן או סתם החמירו, וגם יש לדייק לשון בנות ישראל החמירו ולא נשי ישראל, וגם יש לדייק למה לא אמרו שב"ד תקנו כן, והנראה דבאמת נשי ישראל לאחר שנשאו לבעל אין בידם להחמיר בלי רשות בעליהם, משום דהם ברשות בעליהן ועמימם הנוגעים לבעל אין בידם להחמיר וכ"ש שלפעמים אחי לדי קולא ביטול פ"ו או גדול מזה ח"ו הח"ל וכיוצא בו ואפילו נודרת לעשות כן אינה יכולה כיון שנוגע לבעלה דכופה אותה ומיפר לה כיון שהיא משועבדת לו ומיהו דוקא לאחר נישואין אבל בנות ישראל קודם נישואין בידם להחמיר על עצמן מה שימלאו שהרי הן אינן מצוות על פ"ו ואם ישאו לאנשים יאמרו שיש להם חומרא זו אם ירצה ישאנה ואם לא ירצה לא ישאנה ולא כבר אין ביד הבעל למחות כיון שנתרצה לנשאה באופן זה, ומדויק בזה בנות ישראל החמירו על עצמן היינו קודם שנשאו לאנשים ואח"כ כשישאו שוב ע"ת זה נשאו.

ולפ"ז י"ל הכ"נ דהנשים כיון ששערות הגדלות בנדתן סכנה הם ומצוה לקולצן הנהיגו כן לקוח וע"ז אין ביד בעליהן לומר א"א באשה מגלחת וכנ"ל. וא"כ לא תקשה ממשנה חז"ל ומשאר מקומות. ושפיר אפשר לישב דנהגו כוהה הקדוש מאז ומלפנים.

ובזה יש לדייק לשון הגמ' (שבת נ"ו) לא תנא אשה לא בחוטי צמר ולא בחוטי פשתן ולא ברצועות שבראשה ולא חטובל בהם עד שתרפס וכו' ובגמ' טבילה מאן דכר שמה אמר רב נחמן בר יצחק אמר רבה בר אבון מה טעם קאמר מה טעם לא תנא אשה לא בחוטי צמר ולא בחוטי פשתן מפני שאמרו חכמים בחול לא חטובל בהן עד שתרפס וכיון דבחול לא חטובל בהן עד שתרפס בשבת לא תנא דילמא מיתרמי לה טבילה של מצוה ושריא להו ואחי לאחייניהו ד"א ברה"ר. ואכתי קשה לשון הלשון דילמא מיתרמי לה טבילה ואטו אשה לא יודעת זמן טבילתה ועוד טבילת נדה הוא בלינה ולא ביום, וגם צריכה ספירה ז' נקיים ועוד אבל נראה דכאן מיירי בנשים שהיו טובלים לטהרה ולא משום נדה ולכן אפשר שמגע בטומאה והיא

נוהגת בטהרה ומיירי בזמן שהיו נוהגין בטהרה ואין זה מטומאת נדה כלל אלא מתרמי לה טבילה של טהרה ולפ"ז אין משם ראי' לקצוץ שערות דהיי טבילות שלא היו שערות מימי נדה לא הי' צריכות לקצוץ ואין מכאן ראי' לטבילת נדה כנלפענ"ד.

האופן השני נראה לפ"מ ש במקום אחר בטבילת עורא (ברכות י"ט ע"ב) ובניהו בן יהודע בן אש חי רב פעלים מקבצאל הוא הוכה את שני אריאל מואב והוא ירד והוכה את הארי בחור הבור ביום השלג איכא דאמרי דחבר גזיז דברדא ונחת וטבל ופרש"י ונחת וטבל לקריו כדי לעסוק בחורה ע"כ. והמוס' ב"ק פ"ב ע"ב ד"ה אחא פי' דהא דאמר בפ' מי שמתו גבי בניהו דחבר גזיזא וכו' לא לדברי חורה דאכתי עורא לא הוה אלא לאכול חולין בטהרה, האמנם על גליון שלי כסבתי ברכות הנ"ל דבתב"א פ"ו מבואר דבמגרים כבר נהגו לטבול טבילת קרי ובגמ' יצמות אמרו עוד אפי' בעכו"ם מי לא טבל לקריו ועיין ראשונים שם שטומאה זו מאוסה הימה להם וא"כ נדקו דברי רש"י דהוא ז"ל טבל לקריו לד"ת וכן היו נוהגין חסידים ואנשי מעשה מעולם אלא שבא עורא ותיקן לכל העולם ועכ"פ ח"ח שיהיה מדין תקנה וחיוז והארכתי בזה.

וא"כ י"ל הכי נמי דהיי נשים צדקניות היו נוהגים מאז ומלפנים מזמן רש"י לקצוץ פאות ראשם וכמ"ש המשב"ץ הנ"ל ומיהו לא הי' בתור תקנה לכל הנשים גם שאינן רואות, וגם הנשים רואות לא היה בתור תקנה ואם לא חשו לסכנה לא קלצו, ובאז האחרונים רבותינו הנדיקים והנהיגו לכל הנשים לקצוץ שערות ראשן או מטעם הנצי"ב או מטעם הזוה"ק פ' נשא מחומר האיסור לגלות אפי' שער אחת מראשן וכמ"ש הח"ס והבאחי דבריהם בפסרי משנה הלכות ח"ה סי' רמ"ג הנ"ל או מטעם לכבוד נשים נדות שלא לצוותן ולא לגלות עליהן והוא משום בושא או צניעות.

ומצינו כעין זה (נדה ע"א ע"א) והוא מתוספתא פ"ט דנדה ומ"ק כ"ז ע"ב) בראשונה היו מטבילין כלים על גבי נדות מחוס והיו נדות חיות מתביישות התקינו שיהו מטבילין ע"ג כל הנשים מפני כבודן של נדות חיות, בראשונה היו מטבילין על גבי זבין מתין והיו זבין חיינ מתביישין התקינו שיהו מטבילין ע"ג כל האנשים מפני כבודן של זבין חיים ע"ש ועיין רש"י שם, וא"כ י"ל הכי נמי בראשונה לא היו קולצין אלא נשים שגדלו שערן בעת נדתן ושוב שלא לבייש אותן תקנו והנהיגו שכולם יקלצו שערות ראשן ופשוט דלהנצי"ב נמי ע"כ ז"ל לומר כן דאל"כ אמאי כתב דהנהיגו לקצוץ שערות ראש כל הנשים וכמנהג בכל המקום היל"ל דרק אותן שטובלות וכ"ש לדעתו ז"ל שהתקנה או המנהג הי' בשביל סחיטת שערות וטבילה ומיהו לפי הנ"ל אחי שפיר דמשום ציישן של ילדות או משום לא פלוג הנהיגו לכולם וכנ"ל.

ובאמת כי ממו"ר כ"ק אדמו"ר מאלט קלונבורג ז"ל שמעתי פעם שזה הי' מתקנת ועד ארבע ארצות, וכן שמעתי עוד מקובל כן. בקיצור הזמן אימתי הנהיגו חז"ל לנדות ישראל כן לא ידוע לנו ויש השערות לכאן ולכאן אבל הא נראה ברור דהוא מנהג קדמון מדורות שלפנינו וכנראה עוד מימי הראשונים ז"ל, והיה נהוג בתפוצות.

ועתה מלאמי כספר לרור המור עה"ת סי' תל"א (מלת הגאון ר' אברהם סבע זוק"ל מגולי ספרד בזמן הדי"ן) ח"ל אום י"ג והרביעי והסירה את שמלת שביה מעליה ואולי רמז כל זה להורות לנו סדרי הגיורת המחזר ברום המואביה, ולזה אמר וגלחה את ראשה כמו שפועים למדה בשעת טבילה וכן נכאן כשמתבלין אותה היו מגלחין ראשה בעמין שלא יהי' בשערה דבר חוץ עכ"ל. והנה כחז מפורש דמגלחין שער ראשה לגיורת כמו שפועים למדה בשעת טבילה ופשיטא ליה דגדה מגלחת ראשה לטבילה וכמנהגו. וכיון שכתב ודומה זה לזה מצואר דגילוח שער ראש גדה לטבילה הי' פשוט ליה ומפורסם עד שדומה לה גיורת ודוק הי"ט. ובהולאה חדשה חמה המזיין שם (אות י"א) דנה"ל גדה לא מצינו בעמין גילוח השער, אבל לפמ"ש דבר פשוט היה זה להם והוא פלא. וחשבתי דאולי מהאי טעמא נשים ממקומות אנשי ספרד עדיין נוהגות לגלח שערות כל הגוף לפני טבילה ואולי דכן היה מנהגם לקחן כל השערות הן דראש והן דשאר מקומות ושזו לאחר זמן הקילו שלא לקחן שערות ראשן והחזיקו בקצ"ח שאר שערות של כל הגוף. עכ"פ פשוט וברור שמנהג לקחן שערות הראש לפני הטבילה לנשים אינו מנהג חדש אלא הי' מנהג מהקדמונים וכמצואר בזוה"ק. [וע"פ בשו"ת משנה הלכות ח"ט סי' ח"ט ומש"כ בסי' לכה"ג יבמות אום י"ז].

תשובה רפ"ח

[ע"פ כספר מנוחה משה חשונה ע"ג בעמין זה להשאל - חומס הגאון ר' מר"ה כהנא].

תשובה רצ"ו

אם מוכל לציין לי סימן בשו"ת הרי"ש"ש איך מקום כבודו: סי' רצ"ב.

תשובה ר"ש

בד"ה ומה שפקפקת וכו' והרי הרמב"ם לא הביא הך דינא דתרומה וכו'. דע דראיתי לרבותינו הגדולים האחרונים ז"ל דנסתפקו בהא ממתיחין דשליה תמורה דחושב שם כל המי דמזותן בשרפה אי קיי"ל כהא מחמי' ולמה לא הביא הרמב"ם הא מחמי' להלכתא, והח"ס בתשובותיו או"ח סי' ק"פ ויו"ד סי' רפ"ו כתב שלא מצא מפורש בדברי הרמב"ם אי ערלה וכלאי הכרס היו מן הנשרפים ועיין בית מאיר א"ע סי' קכ"ד שג"כ נסתפק בזה ובהגהות ברוך טעם שם ובמנחת קנאות סוטה כ"ה ועוד אחרונים פלפו בזה, גם מצייני הש"ס במס' תמורה הג"ל לא ציינו משנה זו כספרי רבינו הגדול הרמב"ם ז"ל ע"ש.

ובגליון הש"ס שלי תמורה הג"ל ציינתי דנאמת מפורש הלכה זו ברמב"ם פט"ו מהל' מאכלות אסורות ח"ל הערלה והכלאי הכרס דין הפירות שלהם ששרפו והמשקין שלהן יקברו מפני שא"ל לשרוף משקין ע"כ. וכחז הרדב"ז ז"ל והג"מ שם שליה תמורה במשנה אלו הן הנשרפין חמץ בפסח ותרומה טמאה והערלה וכלאי הכרס ואמרינן עלה הא כיצד אוכלין בשרפה ומשקין בקבורה ע"כ ע"ש והוא פלא שנעלמה מינייהו הגדולים האחרונים ז"ל דברי הרמב"ם מפורשים.

ומעתה נראה ודאי דכיון דהרמב"ם פסק כהא משנה לעמין ערלה וכלאי הכרס ודאי דס"ל כן גם לעמין תרומה דנחדח מחמתה הם שם במתני', ומאחר דפסק כהא משנה פסק לעמין הכל וכן נראה מפורש מדברי הרדב"ז הג"ל והג"מ שהביאו מקור לפסק הרמב"ם לעמין ערלה ממשנה תמורה הג"ל וכללו תרומה טמאה בהדיהו ע"ש חה לפענ"ד ברור. גם מפשטות דברי הרמב"ם נראה דהכי ס"ל עיין רמב"ם פ"ב דתרומות (הי"ד) התרומה לכהן בין טהורה בין טמאה וכו' הטהורה נאכלת לכהנים והטמאה יהנו בשרפתה, אם היה שמן מדליקין אותה ואם היה דגן וכיוצא בו מסיקין בו את התנור (ט"ו) וכן תרומת מעשר אם נטמאת או נטמאת המעשר מפרישין אותה בטומאה וימתנת לכהן ליהנות בשרפתה ע"כ. ומלשון אם היה שמן מדליקין אותו ואם היה דגן מסיקין בו את התנור משמע דכן הדין לשרפן אלא שמותר ליהנות בשרפתן.

עוד שם בפ"ג (ה"א) ובזמן הזה שהיא עומדת לשרפה מפני הטומאה וכו' משמע נמי דשרפה תלוי בטומאה מדכתב שהיא עומדת לשרפה מפני טומאתה והבן. ובפי"ד (ה"א) כתב סאה תרומה טמאה שנפלה לפחות ממאה חולין וכו' הואיל ונדמע הכל הרי הכל כתרומה טמאה שאסורה באכילה לכל והרי הכל אסור לעולם וממחים אותן עד שירקבו דכ"א דבר שאין דרכו להכלל חי אבל דבר שדרכו להכלל חי לא יימחן שמה יתקל

תשובה רע"ח

עיין שו"ת פאלת השדה ח"א סי' מ"ח שכתב בכעין זה כדעת רבינו, ועיין דרכ"מ יו"ד סי' קצ"ח ס"ק ע"ז ועמה ראיתי בשו"ת בית שערס חיו"ד כח"מ מהגאון מוה"ר עמרם ז"ל וכו' והביא תשובה זו שם.

תשובה רפ"א

הערה מהמור"ל

[במש"כ דאפילו למ"ד טבילה בזמנה מזהו היינו כשכבר ספרה והגיע זמן טבילה אבל אינה מחייבת לספור כדי שיהי' טבילה בזמנה. ע"פ כספר דעת חורה סי' קצ"ו בשם כחבי הדעת קדושים דהא דטבילה דחיה אינה בע"ש היינו אם הדחי' אחר שספרה ז"ל אבל אם לא הפסיקה בטוהרה בזמנה מותרת לטבול בע"ש, וכן העלה בחשונה האבני מר יו"ד סי' רמ"ז ועי' בשו"ת דברי יצ"ק יו"ד סי' ק"ד. וראה בנשים יפות סוף ס' מוריע דאסור לדחות הטבילה משום טעומת, אבל האידנא אין חשש בה.

ובמ"ש עוד למ' קו' החק יעקב דספירת ו' נקיים היו רק הכנה לטבילה אבל טבילה ושחיטה הוא גמר מזה, עי' בעי"ז בשטמ"ק כחונות ו': בשם רבינו יחיאל מפאריש שהיה מנהג לברך ברכת המזות על הקדושין עפ"י הירושלמי ומה שאמרו בס' התכלת שאין מברכין על מזוה שאין עשייתה גמר מלאכה נראה ודאי דלא קשיא עליה דרבינו ז"ל דאינו אלא כגון עשיית סוכה ועשיית צינור שאין העשייה עושה כלום בעיקר המזוה עד שילבש עליהו רשז כסוכה כתב אבל הקדושין עצמן עושין מעשה גמור להחירה לו ע"י חוסה ולאסרה לכל העולם ומזהו נאסר נפשה היא ולמה לא יברך עליה אלא שמנהג מוכרע ע"ש, והכ"נ כן הוא].

תשובה רפ"ג

ד"ה יקרת מכתבו: עיין חוס' חולין ב' ע"ב ד"ה דלמי קמן ובשו"ת בית שלמה יו"ד סי' יו"ד ובח"י הארכתי בזה.

תשובה שי"א

ד"ה ומ"ש: עיין שו"ת נוב"י א"ע סי' נ"ט ותוס' גיטין מ"ז ע"א ד"ה אדעתא דעו"כ ור"ש פ"ו דפאה.

תשובה שט"ז

בד"ה יקרא וכו' והא אם המותרת מוספק אי יגיע לו עונש אי מקרי המראת ספק אף להאסור הוא ודאי. עיין גליון הש"ס להגרע"א שבעות דף ל"ז ע"ב מה שעורר בזה ובדברי הגמ' יבמות הג"ל עיין נוב"י א"ע סי' ה'. ועיין עוד בספרי שו"ת משנה הלכות ח"ב סי' ק"ו.

שם. בד"ה ולולי כתב רבינו דבר חדש דאפילו אי ימא דעל קטן אין שום איסור כלל בכל האיסורין מ"מ ה"ד קודם שנעשה בן י"ג שנה דאינו איש ואין דעתו שלמה אבל כשנעשה בן י"ג ש"א אז חלין עליו כל האיסורין אלא שאין בן עונשין שהרי כתב הרא"ש מש' ריש כלל ט"ז וכן סרסם שהוא קטן וכו' כל אלו הלמ"מ הוא וא"כ לא נאמר הלמ"מ דלא הוא גדול אלא לעונשין ולא לאיסור ע"כ.

ולפום ריהטא יש לדון בקרקע ולחלק דהיכא דנעשה סרסם ודאי לאחר זמן אז נאמת כשנעשה בן י"ג חלין עליו כל האיסורין אף על פי שלא הביא צ' שערות ואינו צר עונשין מ"מ כיון דנעשה סרסם ודאי, גם בשנת י"ג כבר היה איש שלם ולא היה מוכן להביא שערות לאחר מכן אבל היכא שלא נולדו לו סימני סרסם לאחר זמן אלא בלא לו שערות לאחר כ' שנים אי"כ הוצרך הדבר דעד השתא קטן נאמת הוה מדלא הביא שערות וחיוב המצות בשערות תליא מילתא וא"כ אולי גם לא היה מחויב במצות. וטעם הדבר כשנעשה סרסם אז הוצרך הדבר דכשהיה בן י"ג כבר היה בן דעת שלמה אלא דלעמין עונשין לא חייב עד שיגיע לנ"י שנים אבל אם לא נעשה סרסם אלא הביא שערות הוצרך הדבר דעד השתא קטן הוה ולא הוה בר דעת שלמה ומחמת חסרון הדעת לא נהגדלו צו שערות עד היום וכיון דלא הוה בר דעת אולי דגם לאו צר איסורא כלל הוא ודוק.

ובמקום אחר כתבתי לפרש בדברי הרמב"ם פ"ב מהט"מ שכתב דשיעור הטומאה נכחית והטעם כתב לפי שחלת בריאתו של אדם כחית ולפיכך שיעור טומאתו נכחית והקשתי שהרי שיעורין הלל"מ הוא ואמאי כתב הטעם משם דחלת ברייתו נכחית וכן קשה מהא דאמרו בגמ' יומא דיו"כ שיעורו נכוחת, והטעם משום דמיתבא דעתיה. וג"כ קשה דהלא שיעורין הלל"מ ועיין מש"כ בזה מרן רבינו ז"ל או"ח (סי' קס"ה) ואמרתי בס"ד דהכוונה בזה דודאי שיעורין הלל"מ אלא דהלכה ניתנה למשה רבינו דשיעור טומאה הוא כברייתו של אדם, ולא אמרו נכחית בהלל"מ, ובאו חכמינו ז"ל ושיערו דשיעור זה של ברייתו של אדם הוא כחית, וכן לעמין תענית בא ההלכה למשה מסיני דהתענית תלי בישוב הדעת וכל מי שאוכל כל כך עד שמתב דעתו חייב לעמין יו"כ ובאו חכ"ל והאירו לנו בחכמתם דהוא כשיעור כוחות ונמצא דתרווייהו אמת השיעורין ניתנו הלל"מ וחכמינו ז"ל העירו לנו באזהרה אופן לשער שיעור זה והבין כי הוא דבר חדש בס"ד ועיין גמ' מיר נ"א ע"ב בעי רבא נמלה שחפרה מהו שיעורא גמירין לה והא חסר או צרי גמירא לה והאיכא ועיין ר"מ פ"ד מאבות הטומאה ה"ב ופ"ב מהמ"א הכ"ב ובמקום אחר הארכתי בזה.

בהם ויאלץ מהן אלא יליק הכל כדרך שמדליקין תרומה טמאה ע"כ. וכתב הרד"י שם וצירושלמי פריך עלה ימא טהורין ירקבו וטמאין ירקבו בתמיהה על דעתיה דחזקיה ימא על דעתיה דר"י ילק, נפלה לטהורין ומדמתה לר"י ילק, ומשני נפלה לטהורין ולכן מניחין עד שירקבו אבל בטמאה הכ"נ דילק ולזה מסיים הרמב"ם ז"ל אבל בתרומה טמאה ילק הכל כדרך שמדליקין תרומה טמאה משמע עכ"פ דתרומה טמאה נשרפה ואסור להיחה בלי שרפה מדקמתמה וטמאין ירקבו נראה דפשיטא להו דטמאין ישרפו דוקא.

ובפי"ב דתרומות עוד (ה"ב) פת תרומה שנטמאה משליכה לבין העצים עד שישרפנה וכן שמן שנטמא נוחט בכלי מאוס עד שידליק כדי שלא יהיה מקלה לאחרים ויאלצוהו וטעם שנטמאו שולקן ומיתחן בכלי מאוס כדי שלא יהיו ראויין לאכילה ואח"כ יסיק בהן תנור וכיריים ומשקין שאין ראויין להדלקה שנטמאו כגון היין קוצרין אותן ע"כ. ולפום ריהטא נראה דלא ס"ל כשיטת רש"י דהשרפה רק משום שלא יבא ליד מקלה שהרי הקדים שם שישליך הפת טמא לבין העצים וכן השמן וכו' וזה להמאס אותן שלא יבאו לאוכלן וא"כ ליכא למיחש משום דילמא אחי זהו ליד מקלה ואפ"ה כתב עד שישרפנו משמע עכ"פ דנריך שרפה ואף שיש לדחוק בכל אלו המקומות אבל האמת לפענ"ד יורה דרכו דהרמב"ם פסק כהא מחמי' דשליה תמורה וכמו שהראתי לדעת בס"ד מפט"ז מהמ"א לעמין ערלה וכה"כ וכיון שכן ודאי הכ"נ הוא לעמין תרומה טמאה כנלפענ"ד צור.

עוד שם בא"ד ד"ה ושיטת רש"י דלא הקפידה תורה בשרפה דוקא רק כילו מן העולם ודוקא בנותר וחמץ לא מינתוק לאו אלא בשריפה וכו', כדברי רבינו מפורש עוד ברש"י גיטין נ"ג ע"א ד"ה מנסך מפסיד לגמרי ח"ל שאוסרו בהנאה אבל מטמא אפ"ה דמפסיד ליה לגמרי לעמין שהוא עגמו אינו יכול לאכול אבל חזי הוא עדיין להסקה או למאכל בהמה דאפילו מטמא תרומה חזי להסקה או לבהמת כהן. הרי מפורש דתרומה טמאה נותנת לבהמת כהן לאכלה ושרפה לאו דוקא. ועיין עוד רש"י שנת מ"ז במשנה כ"ד מפרישין חלה בטומאה ציו"ט פירש"י דאי לאו משום יו"ט הוה שרי להאכילה לכלבים, וכן פי' בצ"ה כ"ז ב'. ודע דברש"ש פסחים כ"א ע"ב פי' בדברי רש"י דבר חדש דחוס הטבע שצבע"ח המעכל המזון הוה כשרפה ולמ"ד דשרפה בעץ דוקא האדם הוה כעץ השדה, ודבר זה הוא ופלא על הגאון דשבת כאן פשטותיה.

ולפי מש"כ מיושב נמי שיטת רש"י מקושית הגרע"א שלהי תמורה הג"ל שהקשה אמה שפרש"י דכל הנשרפין לא יקברו דלמא אחי איש ואשכח להו ואכיל להו והקשה ח"ל קשה לי למאי נריך טעמא זה כיון דממותו בשרפה פשיטא דלא יקבר לבטל ממותו ע"כ ע"ש ולהג"ל אחי שפיר דרש"י לשיטתו דתרומה טמאה שרפה לאו דוקא מ"מ לא יקברו משום חשש דילמא משכח להו ואכיל להו ואחי ליד מכשול חיה צבור בס"ד.

עוד שם בא"ד ח"ל ועוד כבר כתב נתיבות בחו"מ סי' רל"ד וכו' עיין מ"ש רבינו בשו"ת בית שערס או"ח (סי' פ"א אות ב') ועיין עוד בספרי שו"ת משנה הלכות ח"ב סי' ק"י בס"ד.

ובמעשה נראה נקטן נמי לכאורה קשה שאם בא ההלכה למשה
 מסמי דין י"ג הרי הוא בן עונשין אי"כ לכאורה
 שערות מאי זעי כאן ואם ההל"מ שיביא שמי שערות אי"כ
 קשה האך אמרו ד"ג שנה הל"מ ועיין במפרשים בזה. ולפי
 מה שכתבתי בס"ד נראה דהכי פירושו דהל"מ נאמרה דקטן
 וקטנה כל זמן שלא הביאו ב' שערות אין להם דעה לזולה
 ושלמה ואינם בני עונשים ועל זה שיערו חכמים דזמן שדעת רוב
 קטינים משתלמת הוא כשמביא ב' שערות ברוב אנשים בני י"ג ש'
 ורק אלו השערות הם השערות המורין על שלמות הדעת וקודם
 לכן שהביא שערות לא היה אלא שומא בעלמא וכל זה ברוב
 העולם אבל אם כל זה נמצא קטן שלא הביא שערות עד שנת
 ט"ז או פחות או יותר הוברר הדבר דעד השתא לא נגמרה
 דעמו לזולה דכך בא ההלכה למ"מ דשלמות הדעת בשערות
 תליא מילתא שהם מורין על שלמות הדעת ואף דברוב העולם
 הוא בשנת י"ג מ"מ כיון דהאי לא הביא שערות בשנת י"ג
 דעדיין לא נשתלמה דעתו ולכן עדיין הוא קטן כל זמן שלא
 הביא שערות ואף שכבר עבר שנת י"ג.

האזכר התריף וכן אכן טוב ממשפחה יקרה בישראל כמוהר"ר
 עמרם נ"י בלום.

מכתבך הנעים לי הגיע לידי בין כמא לעשור אשר לא יוכל אז
 ללאת הבלר בקולמסו ואחרתי עד עתה ומה אנחמך
 על אבידתך רק אברךך ד' יבנה ביתך במהרה בדיוג שמי באשח
 חיל וכל אשר חפנה ילליח ד' דרך ומעלה מעלה מעלה.

ועתה באחי אודות דברי חורה אשר הנאת לאות להבה על
 שקידמתך בספרי פלס חיים והגעת בשרביט שכלך על
 חקירה חדשה אשר חדשתי בעיני שליחות בסוגיא דחופס לבע"ח
 ופחשגן הכחז דהמורה לא חידשה שליחות רק במקום שיש
 למשלח כח ומבלעדס לא יכון המעשה בארץ כגון בגט ופסח
 ומרומה שאם לא עושה הפועל המעשה בחומת שליחות לא נשאר
 לו כח לפעול הפעולה אבל במציאה שיוכל לזכות במציאה לעצמו
 ואין למשלח זכות בחפץ יותר מאשר יש לשליח אז אין כאן דין
 שליחות כלל ועל זה פקחת עימך שמישב בזה שיטת או"י ביו"ד
 סי' רס"ד שלא יוכל האב לעשות שליח למול בנו והד"מ התפלל
 מאי שנה מכל חורה כולה דיוכל אדם לעשות שליח ולפי סברא
 שלי נכון כיון דאם השליח מל בלי שליחת האב רק מרצון עצמו
 מל את בן חבירו מהי מעשיו וא"כ אינו מוכח מחוץ מעשיו
 שעושה בשליחות ואז לא חידשה המורה שליחות כלל וכיון
 שהרמ"א ומב"ש חולקי' על או"י הג"ל אי"כ מוכח דלא שמיע
 להו סברא שלי עד כאן דברך בקולר.

אבל בסריס כיון דלעולם לא יביא שערות ממילא ליכא שיעור
 הג"ל של שערות אללו לומר דכיון שלא הביא שערות עד
 שנת ט"ז וכיוצא בזה ודאי קטן הוה עד השתא אי"כ הדרינן
 אללו לכללא דרוב העולם נעשים בני דעת שלמים בשנת י"ג וכיון
 דאין לנו שום הוכחה לומר שזה הסריס לעיני דעת אינו מרוב
 העולם אי"כ משנת הי"ג הוא כבר נעשה בר חיובא כרוב ישראל
 דבחר רובא אזלינן אלא דאין מחייבין אותו עד שימודע שהוא
 ודאי סריס ואז הוברר הדבר למפרע דבשנת י"ג כבר היה בן
 דעת ובר חיובא וממילא לא דמי לקטן שהביא שערות לאחר שנה
 י"ג דאיכא למימר עד השתא קטן ממש היה ולא כן סריס
 דמשנת י"ג נעשה גדול אלא שלא ידעינן לחייבו, דומה להא
 דכתב הרמב"ם בפ"ב מה"א הל' י"ד ח"ל וסריס זהו הנקרא
 סריס חמה בכ"מ אבל הבן שחטכו או נתקו או מיעכו גידיו או
 ביציו כמו שהערכים עושים הוא נקרא סריס אדם וכשיהיה בו
 י"ג שנים ויום אחד נקרא גדול שאין זה מביא סימן לעולם ע"כ
 ועיין גובי"א א"ע סי' ה' ודו"ק. הפך זה כי זה בס"ד נכון
 ובחדושי הארכמי.

ועתה באחי להגיד את הרשום בכתב לא הודעתך רק שראיתי
 במכתבך אחר שתרצת בסברא שלי את דברי או"י ככתב
 ח"ל ואל ישיבני דהאי קרא דהמול לכם לא נאמר אלא בשאין
 כאן אב למול אבל באיכא אב אין אחר רשאי למול בלא רשות אב
 הא לימא מתרי טעמי חדא גם בדאיכא אב ומלו אחר בלא רשות
 אב מהי מילתו רק שחייב לאב י' והוצי' משום שחטף ממנו
 המזונה עכ"ל.

תשובה שב"ד

ד"ה ולא עוד אלא שאני אומר וכו' עיין מנ"ח מצוה רפ"ה
 במקדש בע"מ ושאל על ההקדש אפילו הכי ס"ל דלוקה
 דמ"מ עבר אמימרא דרחמנא והקדיש בע"מ למזבח דלא מצניו
 בשום מקום אם נשאר הדברים הוי עבירה תיהנו שאלה ועיין
 עוד מנ"ח מצוה ע"ב ובספרי מצות המלך מצוה רפ"ה ודו"ק.

תשובה שב"ה

ד"ה ושית: עיין לקמן סי' שמ"א ושמ"ו.

תשובה שמ"א

ד"ה ומ"ש לישב וכו' כבר כתובה בשמי על ספר מחנה חיים
 ח"א סי' ע"ג בתוספת ביאור. העתקנו משם כמה
 קטעים מדברי המחבר;

וראיתי במכתבך שכתבת ח"ל אחת שית דוקא בגט ומרומה
 ופסח ניכר שעושה בשביל הבעלים דאם אין כאן בעלים
 אין כאן גט ופסח ומרומה אבל כאן אפי' אי ימא באב קיים לא
 מהי מילה אחר מ"מ אינו ניכר במעשיו שעושה לשם אב דאולי
 אין כאן אב למול ואף שנאמת חי ורוצה למול מ"מ אין זה
 מוכרח במעשיו כיון שיוכל להיות מצות מילה בלא אב חיה ישר
 בסברא עכ"ל.

ב) ראיתי במכתבך שינאת לדון על הקושיא שלי בספרי דף מ"ז
 איך אשה עושה שליח קבלה הא אין בשליחות הג"ל מעשה
 וכפי הסברא של הקצוה"ח בס"י קפ"ב בסברת חוס' רי"ד אין
 שליחות רק בפעולה אבל אין גוף השליח כגוף המשלח ונע"ג
 וינאת לחלק כי סברת חוס' רי"ד הוא דהמורה חדשה שכח
 שליחות הוא רק הוספת כח למשלח אבל אי צריך השליחות על
 אבר מקוים להיות פיו כפיו ואחן כאחן וראש כראש וכדומה שם
 אין שליחות ובה במרומה וגט ופסח צריך רק כח המשלח אבל
 להיות נקרא שחפילין מונחי' על הראש או על היד ושיצת ראשו
 ורובו בסוכה או פיו באכילה שיהי' אבר השליח כמשלח שם לא
 שיך שליחות ובה הארכת לחדש חדושים הרבה.

שפע רב ורוב הלכות לראש תלמידי החיצו לי כבוד הרבני

ומ"ש מן הרמב"ן בתורה פ' ויקרא ד"ה ואיך שכתב ח"ל ולא ידעתי א"כ למה הכתיב הכתוב בכל שאר סמיכות את ידו ואולי להוציא ממנו מה שדרשו ידו ולא יד שלוחו כי שמה ה"י במשמע ידו להביא את שחיהן ולא נמטט בו השליח אבל עכשיו שהסמיכי בשמי ידים לא כתב לשון יחד אלא למטט שלוחו אעפ"י שלוחו כמותו לא נדון כן בסמיכו' ובת"כ וסמך אהרן את שמי ידיו מלמד שהסמיכה בשמי ידים בין אב לכל הסמיכות שיהיו בשמי ידים עכ"ל וינאח לדון דא"כ דרך יען דלרף שמי ידיו וכתב לשון יחד ידו ילפי' ללא מהמי שליחות א"כ משמע א"י הכיב ידיו ה"י בסברא חלוונה דמהמי שליחות כמו בגט דכתיב ונתן צידה ומהמי שליחות וא"כ קשה לשון הרמב"ן שמה ה"י במשמע להביא את שחיהן מיפוק ל"י דסברא חלוונה הוא שליח של אדם כמותו ונ"ע ועוד קשה שכתב ולא נמטט בו השליח הלא נהפוך הוא שה"י לו לומר ומרבי' שליח עכ"ד.

ציינתי אהא שכתב דלא מצינו בתורה מילה לשמה ובנקה"כ שם ה"י גירסתו מילה לאשה וכתב ט"ז וז"ל מילה לשמה ונראה דמורה להט"ז ז"ל דלא מצינו מילה לשמה ונ"ע מדברי חוס' הג"ל והארכמי שם קצת עכ"פ נראה דמילה בעי לשמה ועיין ערוך השולחן, וא"כ הכ"ג נוסף סבין מעצמו דילמא לאו מילה כשרה היא דעכ"פ לא הוה לשמה ונ"ע.

עוד נראה לפמ"ש הרא"ש בתשובה הובא בימה יוסף יו"ד סי' רע"א דטהגין כרבינו ברוך במעבד עורות לקלף כתיבת סת"ם שאם עכו"ם מעבדו וישראל עומד על גביו ומסייע שרי וכו"כ בהע"ט דסגי בנכרי שמעבדו לשמה, וכתב הרא"ש ז"ל וכן הדעת מוכרעת דבגט בעיין כל חורף הגט לשמה זה לא יעשה [העכו"ם] אבל בעיבוד לא בעיין אלא בתחילת העיבוד כשישים העור לתוך הסיד שיאמר אז אני עושה כך לשם ס"מ חה יעשה הנכרי לשם ישראל כשיאמר לו וכו' וכיוצא בזה מצינו בפ' אין מעמידין דר"י בעי מילה לשמה ואפ"ה ימול ארמאי וכיון דכרגע הוא עושה ודאי יעשה אדעתא דישאל מה שיאמר לו ועיין משנה הלכות ח"י סי' קפ"ד באריכות.

תשובה שג"ז

הערה מהמו"ל

ד"ה ומה שהביא: פי' בחי' מהר"ם שיף בנ"מ ס"ד ע"א כמה ח"י על קושיא העולם.

תשובה שם"א

בישראל שדר עם גויה בנישואי אורחים (ציווילע) וכעת רוצה להתגייר והעלה לאיסור, כדברי רבינו פסקו גם בשו"ת בית יצחק יו"ד סי' ק', ובשו"ת אחיעזר ח"ג סי' כ"ח, ובשו"ת מהרש"ג יו"ד סי' ל"ד, ובשו"ת באר חיים מרדכי סי' מ', ובשו"ת ערוגת הבושם יו"ד סי' רכ"ד, ובשו"ת אבן יקרה תלימאה סי' ז"ח ובס' רוח חיים להגר"ם פלאגי סי' ט"ז ושו"ת אמרי יושר סי' קע"ו, ועיין שו"ת אגרות משה א"ע כ"ז שג"כ דעתו נוטה לאיסור ופלא שלא הרגיש בכל המ' אחרונים ז"ל ובשו"ת משנה שריר עלה בדעתו ראשונה להחיר ושלח לג' גדולי הדור הלא הם המהרש"ג, והאמרי יושר, ובעל פרי השדה, והמהרש"ג ואמרי יושר השיבו לאיסור וביטל דעתו מפני דעתם. וראיתי לדידי הרב הגאון בשו"ת יביע אומר בח"ב א"ע סי' ג' שהאריך בהא' ענינא והביא קצת אחרונים שמקילים בזה ואני אומר שומר נפשו ירחק מהם ומאן ספון לחלוק אבל המ' גדולי אחרוני לבד כי ידוע דהגירות שלהם משפה ולחוץ ולכן לפענ"ד דברי רבינו הם יחד שלא תמוט להלכה, אם לא שימצא לפעמים יוצא מן הכלל וכפי ראות עיני המורה שכוונתו לשם שמים ותלוי בראות עיני המורה לדק.

תשובה שם"ב

סוף ד"ה ושז כתב דיש חיקון גדול: ראי' גדולה מעורא הסופר שלא גירס, ועיין אבן עזרא שם.

תשובה שם"ד

בס"ת שנמצא בו טעות ואח"כ נשכח מה הטעות ונתערב באחרות עיין פת"ש יו"ד סי' רע"ט ובשו"ת מהר"ם שי"ק יו"ד סי' רפ"ג פסק כרבינו.

רק בסברא אשר חדשת שקיין דרבנן מהמי דוקא אם אין חסרון בגוף החפץ שהוא ראוי להקנות רק המעשה קיין הוא דרבנן אבל אם יש חסרון שהחפץ אינו בר הקנאה אז לא יוכלו רבנן לעשות את שאינו ישנו כישנו הוא סברא ישרה וכו"ה זה שלשה שמים אשר חדשתי סברא זו בפלפול אשר ה"י לי עם הנדיק הרה"ג ר' דוד יהודה נ"י [בעהמ"ח שפלי דח] אשר הוא כעת דר בארץ ישראל והארכמי אז וכעת לא אוכל להודיעך מן הדברים חזק ואמן והי' ד' עמך וינאח שמך בעולם לכבוד ולתפארת דברי רבך אוהבך כמאז ומקדם.

תשובה דש"ם

סוף ד"ה וכוה יש לפרש: עיין לקמן סי' ש"ג

תשובה שם"ו

ד"ה ואשר: עיין לעיל סי' שכ"ה.

שם. ד"ה אבל יותר נכון: עיין רש"י קידושין מ"א ע"א מנזה 13.

תשובה ש"ג

ד"ה ועוד לפמ"ש המג"א אחרי המלים ולפענ"ד לק"מ: עיין פיה"מ להרמב"ם שבת פ"ט אלו הן הציצין וכו' ונ"ע"ג ועיין מנ"ח ובמשנת העמרמי לאו"ח סי' קפ"ד הארכמי.

תשובה שג"ב

בד"ה ובאמת יש לי מקום ספק אם נפלה סבין ומל את החינוק אם אינה מילה כשרה ואפילו הטפת דם בריח אינו לרף וכו'. החוס' זכאים דף ב' ע"ב ד"ה סתם כתבו לתרף מה שמקשים בסוף פ"ב דגיטין דף כ"ג דאמר עו"כ אדעתא דנפשיה עבד ואינו כשר לכחוב גט ובפ' שמי דע"ו דף כ"ו אמרו ימול ארמאי ואל ימול כותי משום דכותי מתכוין לשם הר גריזים והתם נמי בעינן לשמה כדדרשינן מלה' המול ימול ואפי' הכי מכשרינן ארמאי משום דיש לחלק סתם אשה לאו לגירושין קיימא אבל מילה סתמא לשמה קיימא כמו זכאים הלכך עו"כ כשר אע"ג דעבד סתם ע"ש וכ"כ עוד במנחות דף מ"ב ד"ה ואל ימול כותי ע"ש. ובגליון ש"ע יו"ד סי' רס"ד בט"ז סק"ג

תשובה שם"ה

ד"ה הנה, דאע"פ שגשים חייבות במזחה: עיין שו"ת מהרנ"ח ח"ב סי' ק"ד דכתב דאפ"ה פטורה.

שם. סוף ד"ה וכן משמע: עיין קרי"ת ספר למאירי מאמר ד' דקדושת הספר ח"ל וכתבו הגאונים שאם נזה לכחוב בשכר שלוחו של אדם כמותו ויאל כאלו כתבו הוא וכו' ע"ש וז"ע. וכן כתב הספר האשכול ה' סי"ח דף ל"ו ע"ש דעני שליחות וז"ע, מיהו עיין סמ"ה במשנה הלכות מנוה תרי"ג שהבאתי רא"י לדעת מרן ז"ל.

תשובה ש"ע

ד"ה ולפי"י יש למדש: עיין שו"ת שארית יהודה סי' קל"ט.

תשובה שצ"א

ד"ה ומ"ש במסילין בל"ד בד"ה חוס' סוכה מ"ה ע"ב שכתבו אבל לולב אין עיקר מנחתו אלא פ"א ביום כדאמר מדאגבניה נפיק ביה ומדכתבו בלולב שאין עיקר מנחתו אלא פ"א ביום משמע דעיקר מנחה לא היא אבל מנחה מיהא היא כל היום וכאנשי ירושלים בסוכה מ"א ע"ב ע"ש.

דע כי בהלכה זו אי מילא נכון ודבר זו סובל אריכות גדול מה שאין מגמתי בקונטרסי זה דגרסינן בירושלמי כך היה מנהגן של אנשי ירושלים אדם הולך מבית הכנסת לולבו בידו עלה לשאת את כפיו ולקרות במורה נותנו לחבירו הימנו בארץ אסור לטלטלו, אמר רבי אבין זאת אומרת שאסור בהנאה. והשב"ל הביא דברים אלו והביא עוד מתוספת ספ"ב דסוכה ר' יוסי אומר יו"ט ראשון של חג כיון שיאל בו אסור לטלטלו ע"כ. והנראה מדברי הירושלמי דבאמת לולב לאחר שיאל בו ואל מתחת ידו חו ליכא בו שום מנחה כל היום דאי הוה מנחה קצת כל היום אמאי אסור לטלטלו והרי אדרבה מנחה קעביד ועיין ט"ז יו"ד סי' רס"ו ובאו"ח סי' ש"י ובא"ר שם ובמג"א או"ח סי' תרנ"ב סי' ק"ח וסי' של"א סק"ה שפסק דברי הירושלמי ע"ש. וכבר הארכתי בחידושי לפי שיטת פוסקים אלו האין אנו מטלטלין הלולבין ביו"ט לאחר שיאלנו בהם ובפרט לפי שיטת האר"י הקדוש שיצרך קודם צוקר בסוכה ואח"כ ילך להחפיל כיון דכבר יאל בו אם לא שנאמר שילך תיכף ולא ימת הלולב מידו עד שיחזור לביחו ולא שמענו ולא ראינו מי שנהג כן ולא באמי רק להעיר ובחידושי הארכתי בס"ד.

והגבי להעמיק כאן מה שכתבתי לאחד השואלים בענין זה. על מה שהביא המג"א סי' תרנ"ב בשם השל"ה הקדוש מנהג ליטול הלולב בסוכה קודם הליכתו לביהכ"נ והכריז יוסף משבח המנהג וגם המ"ב מביאו וקשה לי מהא דקיי"ל תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם וק"ש ותפילה תדירים הם וקודמים, וח"א העיר לו מאנשי ירושלים סוכה מ"א ולא יחא לי בהא. ובאמת כי גדולה מזו היה ליה להקשות ולא משום דין דתדיר ואינו תדיר אלא הלכה מסורשת דמנחת ד' מימם הוא לאחר שחרית קודם קריאת ההלל עיין גמ' סוכה מ"ו ובש"ע סי' תרמ"ד ס"א שחרית אחר חזרת התפילה נוטלין הלולב ומצרכין על נטילת לולב ושהחיינו וגומרים את ההלל.

ולפענ"ד הנה הא מנהגא ליטול ד' מימם בסוכה מקורו טהור כדברי רבינו האר"י החי ז"ל ובש"ע א"ח סי' תרמ"ד ס"א שחרית אחר חזרת התפילה נוטלין הלולב ומצרכין על נטילת לולב ושהחיינו וגומרים את ההלל, וברם בשער הכוונות להאר"י ז"ל (דף ק"ג ע"ד), כתב ח"ל והנה טוב הוא שאחר עלות השחר שהוא כבר יום קודם שמתפלל מטול הלולב בתוך הסוכה ומצרך עליו ואח"כ הד' נענועים של הלל יהיו צביהכ"נ ומה טוב היה אם היית מתפלל בסוכה כדי שמתפלל ומטול הלולב בצרכתו בשעה הראויה אליו שהוא אחר תפילת שחרית קודם ההלל עכ"ל"ק ובשער הכוונות להאר"י ז"ל (דף ק"ה ע"ד), הלולב יטול אחר תפילת שחרית קודם תפילת מוסף ע"ש סודו עמו. ועיין גם בפע"ח שער כ"ע סוף פ"ג מזה.

והנראה מדברי האר"י ז"ל דנעצמו הרגיש בזה ומקן את הכל והוא דודאי מעיקר המנחה הי' נכון ליטול הלולב לאחר שחרית שהוא שעה הראויה לו אלא לפי שנטילת הלולב בסוכה הוא ענין גדול מאד וסודו עמוק וא"א לקיים שמים שבציהכ"נ אין לו סוכה ובמקום שיש לו סוכה אין מנין ולכן עשה פשרה ליטול האחריו צוקר השכס בסוכה ושבו לעשות הנענועים לאחר ההלל עם הציבור, ולכן הוסיף נמי דמי שבידו להחפיל בסוכה ולעשות כתיקונו לצרך על הד' מימם לאחר שחרית מנחה מן המוכרח. ואולי י"ל עוד דכיון דייק שיטול הלולב מיד אחר עלות השחר שהוא צוקר השכס אלא כיון שעדיין אינו הולך להחפיל א"כ הו"ל מנחה שאל לידך קודם שהציבור עדיין לא הולכין להחפיל והוא רוצה לקיים מנחת תפילה בציבור אבל גם רוצה לקיים מנחת ד' מימם וכיון שהחפלה בציבור עדיין אינו יכול לקיים מפני הצבור ומנחה זו יכול לקיים מיד ממילא יקיים מנחה זו ואינו עובר גם על תדיר ושאינו תדיר. עכ"פ האר"י ז"ל הרגיש בזה ומי בעצמו שהגם כי עיקר מנחה של נטילה הוא לאחר שחרית אלא משום מנחת סוכה שהנטילה קשורה בו ע"פ סוד ראוי להקדים למי שאינו מחפיל בסוכה. ועיין מג"א סק"ז סי' תרנ"א. ובס' ברכ"י סי' תרנ"ב אות א' ובשע"ת סי' הנ"ל אות ב' ובס' כף החיים הביאם. ובס' יסוד ושורש העבודה שער האיתון פרק י"ד, ובסידור דה"ח ועוד שהביאו לנהוג כן.

איברא דמה שמת"ח אחד השיב לו מגמ' סוכה שהיו יונאין לביהכ"נ ולולבו בידו לכאורה יפה כיון שהרי כיון שאמרו בגמ' מדאגבניה נפיק ביה נמצא דע"כ כשהולך לביהמ"ד עליו לצרך קודם, והיום הביאו לפני ספר חדש פסקי רבינו אביגדור מצעלי המוס' על סדר התורה ובפסק ר-כ רכ-ו כתב ח"ל ופסק צריך לצרך קודם שיחפיל כדאמר במס' סוכה קורא ק"ש ולולבו בידו ויחפיל ולולבו בידו וקורא במורה ולולבו בידו א"כ הרי מבואר דמצרך על הלולב קודם התפילה ולפמ"ש לכאורה נמי אחי שפיר שצריך ליקח המימם קודם שהחפיל ולהביאו לביהכ"נ והאי גברא זכה לכיון לרבינו אביגדור הנ"ל ומיהו כנראה דבש"ע לא משמע הכי נמצא דהוא מחלוקת שנוי ודו"ק.

ואולי יש לישב תרומהו דהרי קיי"ל כריש לקיש (יומא דף ל"ג ע"א) דאין מעבירין על המנחת ועיין חוס' שם ד"ה אין

מעבירין דלא שייכא דאין מעבירין אלא היכא דצעי למיעבד תרתייהו שיש להקדים יהוא דפגע ביה ברישא, אבל היכא דלא עבדינן אלא חד לא גמרינן מיניה ונעביד למדיר לחדייה ולא נעביד לשאינו תדיר ע"ש ועיין מג"א סי' קמ"ז סק"א, ולפ"ז צדיק כיון דצעי לקיים ולמעבד תרתייהו אמרינן דהיכא דפגע ביה ברישא יקיים ומנריך על האחרוג מחילה דפגע ביה ברישא בדי' מיניס ואח"כ יתפלל הגם שהוא תדיר וכוון. ואחי שפיר גס פסק רבינו אביגדור, ולפ"ז מוכן נמי דהיינו דוקא בבית והולך מסוכה לביהכ"נ להחפול אבל אם הוא בביהכ"נ או יתפלל ויקרא ק"ש קודם ואח"כ ינריך על הד"מ והבן.

תשובה שע"ב

ד"ה אבל: לכאורה מלשון הרמב"ם (פי"א מהל' ברכות ה"ב) שמלות עשה שאלם חייב להשתדל ולרדוף כגון תפילין וסוכה ולולב ושופר וכו' ויש מלוא וכו' כגון מזוזה ומעקה וכו' ע"ש ועיין תוס' שנת דף קל"א.

תשובה ת"י

בענין דבר שיל"מ היכא דיכול לשאול עליו עיין מולל מאש סי' י"ט ושו"ת מהרי"ט ובש"ס נדרים נ"ט דתרומה כיון שאין מלוא לאחשולי עליה וברמב"ם פ"ד מתרומות הי"ח ובכ"מ שם ובתוס' פסחים פרק כ"ש דף כ"ז דהקדש הוא דבר שיל"מ כיון שיש לו מתירין ע"י חלול, ועיין ר"ן נדרים נ"ב ע"ב ד"ה ונחמיה, וירושלמי נדרים פ"ו זה הכלל היה ר"ש אומר משום ר' יהושע כל דבר שיש לו מתירין כגון טבל ומעשר שני והקדש וחדש לא נתנו בו חכמים שיעור. אבל בתוס' עירובין דף ל' גבי אין מעבירין צהקדש אע"ג דאי צעי מתשיל דלא אמרינן אי צעי אימשל אלא צדבר שמותר לאחר כמו תרומה או חלה אבל לא הקדש דלא חזי לשום אדם לא אמרינן וצ"ק ע"ש.

טיבלא הוא אם נחערז בחולין שצעורה הנאכל עם המנחה לא צטיל וטבל במשהו והאחרונים ז"ל הקיפו אותם בקושיה כמטר של עכנאי דהטעם דטבל לא צטיל הוא משום דהו דישל"מ או משום דכהתירו קי' איסורו והו טעמא לימיהו צהאי טבלא עיין ק"א מנחות י"א ובהגהות הש"ס יומא לר"י צכרך ועוד וכשפת אמת ועיין נוב"י תנ' או"ח סי' קי"ד וחידושי ח"ס ע"ז דף ע"ג ועוד כמה אחרונים ז"ל, ולפענ"ד כתבתי בס"ד צדיק לשון המוס' שכתבו אי טיבלא הו כדמעיקרא ונראה כוונתם מעיקרא היינו קודם הקמיצה והו הקדש דאימא צשאלה ולכן ס"ל דהו דשיל"מ וכשיטת הרשב"א הנ"ל ותוס' פסחים דף כ"ז ולכן לא צטיל ונחה שקטה צה קושיה האחרונים ז"ל מצדונו צעלי המוס'.

ועיין ריטב"א שבעות דף ד' ע"א דשבעה נמי הו דשיל"מ משום דמלוא לאחשולי עליה, ובשו"ת מהר"ם שיק יו"ד סי' קכ"ג לא הרגיש צה, גס הגאון צעל משונה מאהבה לא הרגיש צדברי הריטב"א, ועיין שו"ת צית שלמה או"ח סי' קי"ג אות ט' ובפתחי תשובה יו"ד סי' ק"צ צשם הבית יעקב זצ"ל, ועיין נוב"י ת' יו"ד סי' נ"ג לדעת מהרש"ל ציש"ש פ' הערל סי' ל"ד דכל דבר שלא נאסר לכל אדם לא הו דשיל"מ ונדרים צכלל זה, ועיין כנה"ג יו"ד סי' ק"צ אות ג' ובפמ"ג שם צש"ד סק"צ ובערוך השלחן יו"ד סי' צ"ט או ס"ח סעי' ת"י צשם א"ז.

שם. ד"ה ושלישים על כולו: עיין נוב"י תנ' או"ח סי' ע"ה ובא"ע שם סי' ל"ח ושו"ת שו"ת קמא ח"צ סי' תקנ"ג ובח"ג סי' כ"ח וסי' קנ"א.

תשובה ת"י

בד"ה אבל מה שיש לתמוה עליו מה קמדמי שמה יבקע הגוד לשמא ימות צשלמא שמה ימות לא מוקמינן אחקה להבא כיון דסוף אדם למות ודאי ילא מחוקת חיים להבא פעם אחת, לכן אי אפשר לומר חוקת חיים על להבא אבל צקיעת הגוד אפשר שלא יבקע הגוד לעולם, ואי נמי כל מורכב נפסד מ"מ פסידא זו ודאי אינה עכשיו, שפיר י"ל דמוקמינן צחוקת שלם גס להבא וכו', והרבה צער היה לי להבין צברי רבינו צה שהרי צגמ' גיטין כ"ח שם מדמי להו להדדי צהא דמתקף לה רב פפא ממאי דאיהו מיית צרישא דילמא איהי מייתא צרישא ומשי אביי הא ר"מ דלא חייש חייש למיתה הא ר"י דחייש למיתה, ומייתי הא מתניתא דהלוקח יין מביין הכותים וכו' ורבא משני שמה מת לא חיישינן שמה ימות חיישינן ואמר ליה רב אדא צר מתנה לרבא והא נוד דכשמה ימות הוא ופליגי אמר רב יהודה מדסקרתא שאני נוד דאפשר דמסקר ליה לשומר ופריך רב משרשיא ערביך ערבא צריך, אלא אמר רבא שמה ימות תנאי הוא ע"ש, והנה עכ"פ דרב אדא צר מתנה מדמה נוד לשמא ימות ואין חלוק צינייהו וגס רבא לא משני דחלוק צינייהו עד שהדר ביה ומוקיס דשמה ימות תנאי הוא זצ"ל. אלא דמ"מ גס טענת מרן זקיי טענה חוקה הוא ואי אפשר לדחותה צגילא דחיטמא שהרי בני סוף סוף לא דמי אהדדי.

שוב ראיתי למרן הח"ס ז"ל למס' גיטין דכבר הקשה קושיה רבינו צד"ה והא נוד ח"ל וצ"ג מה ענין זה לזה אדם מעומד למיתה ואח"ל אין אדם מקוה שלא ימות וכשם שהיה

והנה הרשב"א צת"ה בית ד' דף י"ב ע"ב כתב ח"ל ומסתברא שלא אמרו דשיל"מ אלא צדבר שהמתיר עמיד לצב צודאי או שהוא צידו להתירו על כל פנים כ"נ צינה שנולדה ציו"ט וכיוצא בהן המתיר ודאי וכו' וכן הדין לחדש דעי'ומו של יום מתיר ויום ששה עשר ממילא צא (ועיין מש"כ רבינו לעיל סי' קי"א ליצב צברי המרדכי שכתב דחדש לא הו דבר שיל"מ כיון דחור לאיסורו לשנה הבא והפרי"ח תמה עליו דצבריו הם נגד גמ' מפורשת ורבינו כתב לחלק צין חדש צומן הבית לחדש צומן הזה ואם תוכה מצין ועיין עוד שם סי' מ'). וכן כשהמתיר תלוי צמעשה והמעשה תלוי צידו וכגון טבל ומע"ש והקדש שכל אלו קרויין דשיל"מ וכו' וטבל הרי צידו לתקנו אם יש לו פרנסה ממקום אחר וכן מעשר שני צידו לתקנו שהרי יוכל לפדותו ולאכלו צכל מקום וכן הקדש יכול הוא לשאול עליו דהקדש טעות אינו הקדש וכן קונמות הואיל ומלוא לאחשולי עלייהו מדרי' נתן וכו' ע"ש. ומכאן חיובתא למהרי"ט הנ"ל שכתב כיון שאינו מלוא לאחשולי לא הוה דשיל"מ שהרי מפורש כתב הרשב"א דצכל דברים צצידו כגון הוה דישל"מ. ועיין שו"ת הרשב"א סי' תרנ"ז שכתב דאם מסר ציד גוצר אינו יכול לישאל עליו זצ"ל דהכא מיירי שלא צא עדיין ליד גוצר ועיין ס' קרנות המזבח אות כ"ג וצבריו צ"ע למעיין שם.

ובהא אמרתי לישב שיטת התוס' יומא מ"ז ע"ב ד"ה הדר שכתבו דמעיקרא איבעיא להו אי טיבלא הו ונ"מ אי

לו חזקת חי כך היה לו חזקה שעמיד למוט משא"כ נוד אין הכרח שיצקע לעולם אע"פ שהוא במציאות אינו מוכרח ונריך לומר דפריך בהדרגה אם הכא שחזקת הימר לאוכל תרומה וחזקת חיים מקיימה ליה אפי"ה משום שמעוהו למוט חיישין א"כ הכא שחזקת טבל שאינו עובר מאליו לעולם אין נדחה מפני חזקת קיום כנגד שאפשר שיצקע ומשו"ה דבר ביה רבא אבל לעולם בעלמא כל דבר שהוא בחזקתו לא חיישין שיארע בו דבר כ"א בדבר העומד לכך כגון שמא ימות בעל חי ושמא תראה נדה וכדומה ויחד הוא שלא תמוט ע"כ. ובדברי הח"ם מיושבים ג"כ דברי רבינו אלא דגם דברי הח"ם ז"ל לא זכירי להבין ועיקר חסר מן הספר הוא דלכאורה מדברי רב אדא משמע מפורש דכהדדי מינהו.

כדמשני ליה דאפשר שמסר ליה לשומר ר"ל שהשומר ישמרו ואם יראה שעומד ליצקע יליל היין ועיין רש"י עירובין דף ל"ז ע"כ בסופו חה לפענ"ד ברור בס"ד ופלא אהי גאומי ז"ל שלא הרגישו בזה. ולפ"ז אחי שפיר כפשיטות דברי מרן רעק"א בהנהגות פני"ה הירושלמי.

ועיין רמב"ן עה"מ פ' עקב עה"פ שמלתך ח"ל ואם תכסה את הקורה בשמלה חדשה בארבעים שנה תצלה אע"פ שאין בה יעה אף כי אנוש רמה ע"כ.

ומה שהקשה עוד רבינו מנדה ס"ז ע"כ רבי שמעון אומר אחר חטאה אחר מעשה חטאה וכו' ומה"מ מותרת לשמש ולא חיישין שמא תראה ותסתור ונמצא זבה למפרע וע"כ דמוקמינן לה אחזקה דהשחא שאינה רואה אף דהוי שמא תראה ולא מוקמינן אחזקה דלהבא כמו שמא ימות וע"כ ז"ל דכיון דאינו ודאי שתראה אולינן גם להבא לר"ש וא"כ גם בקיעת הנוד נמי שייך ה"ט ואין משני הירושלמי כך לר"ש לפי הג"ל ע"כ. ולפענ"ד גדולה מזו הי"ל להקשות דבגמ' דידן דמשני אבי הא ר"מ הא ר"י וכו' ומסיק רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אוסרין ופירש"י שמא יצקע הנוד נראה דר"ש בגיטין הכא חייש לשמא יצקע הנוד ולא מוקים אחזקה דהשחא גם אלהבא ונדה הג"ל לא חייש שמא תראה נמצא סותר ר"ש דנוד לר"ש דאחר חטאה. אבל קושיא זו אחיא שפיר לפי שיטת מ"ז דלא דמי נוד לשמא ימות אבל לפי מה שכתבתי אחי שפיר דודאי זבה דלאו ודאי הוא שתראה לכן אולינן בחר החזקה גם אלהבא אבל בנוד דודאי הוא שיצקע וממילא חיישין אלהבא. עוד י"ל דהכא בר מן דין לא קשה לפי מה שיטות ד"ש לחלק בין יום השביעי שכבר נסתלקו דמיה ואינה בת ראייה על פי רוב עד שעת וסמה וממילא לא חיישין לזבה שהוא מצד חולי ועיין תוס' הרא"ש שם שכתב ולא מסתבר לחלק בין יום שביעי לפי שכבר נסתלקו דמיה ע"ש אבל הוי שיטות דס"ל דלתשמיש אמר ר"ש ס"ל דשפיר מסתבר לחלק כג"ל. ובפרט כי י"א יום שבין נדה לנדה הלכה למשה מסיני ולא דמי לשמא ימות דא"א שלא ימות ושלא יצקע. עוד יש לחלק קצת בין זמן קצר שמא תראה בסוף היום ובין שמא ימות ושמע יצקע שהוא למשך הזמן ודו"ק.

איברא דראיתי להריטב"א ז"ל גיטין הג"ל ד"ה והא נוד דכשמא ימות הוא ופליגי דקס"ד דנוד ומיתה שרין ופריך ליה שאני נוד דאפשר דמסר ליה לשומר וטפי איכא למיחש למיתה ומאן דחייש לנוד כ"ש דחייש למיתה ע"ש. נראה מדברי הריטב"א ז"ל דרק להס"ד הו"א דנוד ומיתה שרין אבל למסקנא משני דהכ"נ שאני נולד דאפשר מסר ליה לשומר והא פירכא דרב משרשיא ערביך ערבא נריך לא חשיב ליה לפירכא רק דחיה בעלמא הוא ולפ"ז אחי הכל שפיר והא פירכא דפריך מכ"ש הוא דמאן דחייש לנוד כ"ש דחייש למיתה וזבה שפיר מיושבת קושית הח"ם ז"ל דמה ענין זה לזה ופלא שלא הרגיש בדברי הריטב"א ז"ל. גם בעיקר לשון הח"ם ז"ל יש לדייק שכתב משא"כ נוד אין הכרח שיצקע לעולם אע"פ שהוא במציאות אבל אינו מוכרח, ולשון לעולם ז"ע דודאי לזמן קצר אין הכרח, אבל לעולם מוכרח הוא שיצקע, ומרן זקני ז"ל נשמר מזה והוסיף ואי נמי כל מורכב נפסד מ"מ פסידא זו ודאי אינה עכשיו וכו' אבל דברי הח"ם ז"ע.

ובעיקר הקושיא דמה דמיון הוא נוד למיתה ומה היחה סברת רב אדא בר מתנא לולי דמתספינא נלפענ"ד לומר דדברים כפשוטן הם דס"ל באמת דנוד שוה למיתה וראיה דגם רבא לא שני ליה דלא דמי נוד לשמא ימות וגם רב יהודה מדסקרתא דאיל לתרך לא חיי שאני נוד שאין מוכרח שיצקע משא"כ מיתה דמוכרח שימות אלא שני ליה שאני נוד דאפשר דמסר ליה לשומר ואי ימא כשיטת הגאונים ז"ל דלא דמי אמאי לא משני כפשוטן דהוי לא דמי אהדדי גם כד פריך רב משרשיא ערביך ערבא נריך אמאי לא משני ליה שאני נוד ממיחה דזה מוכרח חה אינו מוכרח מכ"ז נראה לפענ"ד דהדברים כפשוטן הם דודאי דמי אהדדי והא קושיא דאדם מעוהו למוט בעל כרחך משא"כ נוד אפשר שלא יצקע לעולם נלפענ"ד לחלק בין נוד שיש בו יין לנוד שאין בו יין דודאי נוד ריק שאין בו יין ועומד כן אפשר שלא יצקע לעולם ואי נמי כל מורכב נפסד מכל מקום יעמוד שנים רבים מאות בשנים, ולא יפסיד ואין לו דמיון לפי ערך חי אדם שהם לכל היותר מאה ועשרים שנה, אבל נוד מלאה יין והנוד היא של עור ודאי הכרח הוא שיצקע הנוד במשך הזמן שהיין מרטיב העור ובמשך הזמן מרקינו חה ברור לכל יודעי דת הטבע ומכיר חוש המציאות שאם ישים אדם יין בנוד של עור לימים רבים, מן ההכרח שכמשך השנים שיצקע העור, ומעמה מה נעמו דברי רב אדא בר מתנא והרי נוד דכשמא ימות הוא ופליגי ולא שני ליה רב יהודה דלא דמי לשמא ימות דלא חיישין לנוד שלא יצקע

ובעיקר דברי החו"ט במקום אחר אמרתי בס"ד לפמ"ש הרמב"ם פי"ב ה"ב מה' מעשר שכתב נמי שאכל דמאי בשבת בנאמנות עם הארץ במוציא שבת נריך לעשר אף על מה שאכל בשבת בנאמנות ע"ה ע"ש. והנראה מפורש מדברי הרמב"ם ז"ל דיש להפריש גם על מה שאכל כבר וא"כ יש לומר דזה הוא ג"כ שיטת החו"ט ז"ל וכן ראיתי מו ברש"ש שהעיר כן, אלא דבפ"ו מהמ"ע ה"ז פסק הרמב"ם מפורש דאין נריך להפריש אם נאכדו וכמו שהקשה השעה"מ על החו"ט מירושלמי הג"ל ואמרתי לחלק בין דמאי לטבל ודאי דבדמאי שהקלו לאכלו בשבת דמדאורייתא סמיכין אחזקה הקילו נמי לפרוש במצ"ש אלמפרע דהם אמרו והם אמרו אבל בפ"ו דמיירי בטבל ודאי ולכן א"צ להפריש אם אינו יודע ודאי שהפרות קיימין וא"כ אין מכאן ראיה ואדרבה ראיה להיפוך וכקושיא השעה"מ והרש"ש ז"ל לא הרגיש בזה.

שנית יש לחלק בין אם נשחירו מאותן הפירות או לא כלומר דאם נשחירו לו מאותן הפירות שאכל מהם יכול להפריש

מפירות אחרות וזוה נמי אחי שפיר סחירת הרמב"ם דכפ"ו
 כתב אין נריך להוציא עליהם מעשר מפירות אחרות משמע דרק
 מפירות אחרות אינו מוציא ומעשר אבל אלו היה לו מאלו
 הפירות הכ"נ דמעשר על אותן שאכל כבר אבל כפי"ב כתב
 אע"פ שהוא אוכל על פיו בשבת לא יאכל מאותן הפירות
 למוצ"ק עד שיעשר דמאי על הכל ואם כן מיירי שעדיין יש לו
 מאותן הפירות הראשונות ולכן יכול לעשר ולהפריש ובעין מה
 שכתבו החוס' בינה בתל"מ מו"ל דאוכל ומפריש לכסוף והבן,
 והראשון נראה.

איברא דנראה כעת לומר דבר חדש כפ"ד דסבירא לי
 להחיות"ט ז"ל דודאי בטבל גמור מודה דאינו יכול
 להפריש למה שאכל כבר וכקושיא האחרונים ז"ל, אלא הכא
 טעמא אחרינא הוא בזמית פירות להיות מפריש עליהן תרומות
 ומעשרות, אם כן בשעת ההפרשה באמת היה סומך על החזקה
 שהפירות קיימין ומדאורייתא הוה הפרש גמור דקיי"ל סומכין
 על החזקה גם אלהבא במקום שאין ודאי שישמנה החזקה, והכי
 נמי הרי אינו מוכרח שיאבדו הפירות שהיית להפריש עליהן,
 אלא שכשעכשיו בא ומלא שהן אבודין יש להסתפק מתי נאבדו
 ואיחרע החזקה הראשונה, וי"ל דבשעת הפרשתן קיימין היו וי"ל
 דלא היו והוה ספק וא"כ הוה האזי טבל טבל מספק ולא הוה
 טבל ודאי דחוששין שמא לאחר הפרשתן נאבדו כה"ג ס"ל
 להחיות"ט ז"ל דהוה דומיא דמאי שהקילו בו חכמים שמפריש
 במוצ"ש על מה שאכל בשבת והכ"נ כאן מפריש אלמפרע אפילו
 אכל כבר או נאבדו והקילו חכמים זוה אכל בטבל ודאי מודה
 דאינו מפריש למפרע ואחי שפיר מקושיא האחרונים ז"ל.

ובמה שכתבתי מיושב נמי דלא תקשה מלשון הרמב"ם ז"ל פ"ו
 ממע"ש ה"ז דאם ידוע שאין קיימין אין נריך לעשר
 חקימי ז"ל דמק זוה ליישב לפי פירושו דרק למנות הפרשה כונת
 החו"ט ולפי שיטתו עכ"פ מנות הפרשה איכא ואמאי כתב
 הרמב"ם ז"ל דאין נריך לעשר ולפמ"ש אחי שפיר דהתם מיירי
 הרמב"ם ז"ל מטבל ודאי ובטבל ודאי אין נריך להפריש דמה
 שעבר עבר ורק כספר החירו והבן.

ודע דבטל חורה ירושלמי דמאי דתה קושיא השעה"מ דכבכר
 נאכל מה לו להמוכר להפריש הא יכול להודיעו לנותק
 ויפריש לעצמו על שכבר אכל, ודבריו תמוהים שהרי בירושלמי
 אמרו מפורש בריך אחריו ולא מלאו וכו' ומיירי ע"כ אפילו לא
 מלא ולא יכול להודיעו עוד ואפ"ה אם אינו ידוע שהפירות
 קיימין לא יפריש עוד כתב שם דכדיעבד יכול להפריש אף אטבל
 לאחר שאכל וכדעת החו"ט רק שנריך שישייר מאותן הפירות
 ונריך שישייר מעט יותר משיעור התרומה שכשיפריש עמה
 הוה שיריים יכריס ומועיל גם על מה שאכל למפרע ובעין זה
 מלא כס' תלת לתם סי' ב' ס"ק כ"ב ע"ש. וגם זה ז"ע שהרי
 כבר הבאתי לעיל מדברי הרמב"ם ז"ל סחירה ליה ומשמע
 דבטבל ודאי א"א להפריש אלמפרע, והגאון ז"ל לא הרגיש בזה.
 אמנם בר מן דין כשיטת החו"ט לומר כן הוה תמוה שהרי
 מפורש כתב החו"ט דאע"פ שלא נשייר מאותן הפירות נריך
 להפריש ח"ל אבל הרמב"ם כפ"ה מה"מ לא התנה שאם לא
 אכלן ומשמע ודאי שאע"פ שאכלן מחויב הוא להפריש החו"מ
 מפני חששא זו וכו' והרי מפורש שאעפ"י שאכלן ולא נשייר
 כלום ס"ל להחיות"ט דנריך להפריש ודברי הטל חורה ז"ע ועיין

מש"כ זוה כספרי משנה הלכות שו"מ מ"א סי' ד' ובמהד"מ
 מ"ג סי' קי"ב.

תשובה תי"ג

בקושית מ"ו הגה"ק מרן ר' בן ציון בלוס הי"ד לפמ"ש רש"י
 ותו' כמובות ע"ו דחזקת הגוף של הבת לא מהי לאב
 א"כ נגיטין כ"ח בבת ישראל הנשואה לכהן והלך בעלה למדי"י
 אוכלת בתרומה בחזקת שהוא קיים אמאי מהי חזקת חי של בעל
 לאשה שמאכל בתרומה ולפענ"ד נראה דוקא היכא דאיכא חזקה
 מנגדה ובגון בכמובות הנ"ל שהאב טוען להוציא ממון מחזקתו
 שהוא בחזקת בעלה והוא רוצה להוציאו כה"ג אמרינן דלא מהי
 חזקת הגוף של הבת לאב אבל בתרומה שאין כאן חזקה מנגדת
 ואינו מוציא דבר מחזקתו כה"ג אמרינן שפיר מהי חזקת חי של
 בעל לאשה, ורציה לדברינו מדברי חוס' רי"ד שם שכתבו ח"ל
 ר"א אמר וכו' והלכך לא מהי חזקה דגופה כגון שטענה האשה
 שהיא טוענת ברי וזכה בכמונה לעצמו דאיכא מהיאי ומפקינן
 בה ממונא ה"מ למאן דאית ליה חזקה דגופיה אבל חזקה
 דגופא לאשה לא מהי ליה חזקה לדליה לאפיק ממונא מחזקה
 וכו' ע"ש הרי שדייק לכתוב לאפיק ממונא מחזקה כה"ג הוא
 דלא מהי אבל היכי דאינו נריך להוציא מחזקה הכ"ג דמהי
 ואחי שפיר שאוכלת בתרומה והבן.

שנית נראה דהכא נגיטין כיון דהבעל מחויב במונות אשתו כל
 זמן שהוא חי (וכ"ש בתרומה וזלה ממולין) נמלא דחזקת
 חיים שלו לדידיה מחזקינן וכיון דהחזקה אחזקת לדידיה בחזקת
 חיים ממילא היא אוכלת ע"פ חזקתו.

ועוד שלישי כיון דעכ"פ הכא נותמין לו חזקת חיים לדידיה
 לענין אישות כלומר שמכת חזקה זו הרי היא אשתו והוה
 אשת איש ואסורה מלינשא כא"א, וא"כ ע"כ החזקת חיים הוא
 בשבילו שאין מחזקינן אותה כאשתו בשביל החזקת חיים שלו ולכן
 ממילא אוכלת בתרומה נמי כיון שהיא אשתו וע"ו מהי חזקת
 חיים שלו הכ"ג אוכלת בתרומה והבן.

תשובה תמ"ז

בדבר הקושיא ברש"י נדה מ"ג ע"ב ד"ה ומאכל בתרומה
 שפרש"י בבת ישראל שמיסת לכהן ומת ונולד לה בן לאחר
 מימה אוכלת בשבילו בתרומה בו ביום שנולד וכו' וקשה הרי
 היא יולדת ואסורה בתרומה דיוולדת אפילו בלידה יבשמת טמאה
 כדאמרינן נדה מ"ב ע"ב ורמב"ם פ"ו מא"ב ה"א, וכו'. ורבינו
 האריך וש"י, וגם אחי אענה חלקי כס"ד.

ולפום ריהטא י"ל דנריך פשוט לפי מה דקיי"ל ביוצא דופן
 כרבנן לגבי רבי שמעון דאינה טמאה לידה ואין לה ימי
 טומאה וטהרה עיין רמב"ם פ"י מא"ב ה"ה יש לומר כפשוטו
 כגון שילדה ביוצא דופן דמאכל בתרומה אח אמו בו ביום שנולד
 והיא טהורה היא. ויפייתי נפיה בס' חכמת כללאל למס' נדה
 שהביא קושיא זו בשם הגאון מוהר"מ פישלס ז"ל ומהר"ם ז"ל
 חי' כמו שכתבתי ושמתתי שכיונתי לדעת גדולים, אלא שראיתי
 עוד שם שבנו מוהר"ל"פ כתב שדוחק הוא, ומי' דקאי על אם
 אמו כדאיחא פ"ו דיבמות מ"ה וכמו שכתבו הדברים, ואמי
 אומר אם הראשון דחוק השני מאד דחוק וא"א לומר כדבריהם
 שהרי מפורש כתב רש"י ז"ל דעל אמו קאי ח"ל ונולד לה בן

לאחר מיממו אוכלת בשבילו וכו' כדכתיב וילד בימו הם יאכלו בלחמו ודרשין יאכלו את לחם הרי דכחז מפורש שיאכלו את לחם ולא את לחם גם מדסיים אבל היתה מעוצרת אינה אוכלת בשבילו עד שיוולד ולשון אינה אוכלת ר"ל אמו אינה אוכלת ולא את אמו וזה לפענ"ד ברור ויפה כח האב מכת הבן בזה. אלא שח"מ הביא עוד קושיא בשם הגרמ"פ הנ"ל דלמה ליה לרש"י לדחוק ולפרש ביוצא דופן ולא פי' בפשיטות דמאכל בתרומה קאי אעבדים ע"ש ר"ל.

לכך אני אומר דקושיא מעיקרא ליחא דלפענ"ד ברור דמה שפי' רש"י אוכלת בשבילו בתרומה אין כוונתו שאוכלת תרומה ממש, אלא כוונת רש"י בזה שהרי קיי"ל אשת כהן בעת טומאתה מוכרת את התרומה ולוקחת חולין ואוכלת, ובמשנה כתובות נ"ז ע"א הגיע זמן ולא ירשאו אוכלת משלו ואוכלת בתרומה, ר' טרפון אומר נותמין לה הכל תרומה, ר"ע אומר מחנה חולין ומחנה תרומה, ופרש"י הכל תרומה, אם ירצה וכשיגיעו ימי טומאתה תמכרנה ותקח חולין. מחנה חולין, לאכול בימי טומאתה, ועיין רמב"ם פי"ב מה"א הי"ג ועכ"פ מפורש שם אוכלת בתרומה וקאי לרבי טרפון שנותמין לה הכל תרומה והיא מוכרת ולוקחת חולין, ובגמ' שם דף ל"ח נראה דכנסאיה לד"ה מחנה חולין ומחנה תרומה, אבל למדנו מזה דכשמוכרת התרומה בטומאתה לאכילה נמי קרא לה אוכלת בתרומה וזה שפי' רש"י אוכלת בשבילו בתרומה זו ביום שנוולד, וכוונתו על ידי מכירה שמוכרת תרומה ואוכלת ובמשנה הנ"ל, וזהו ביום מותרת זו, אבל ודאי דאין כונת רש"י דאוכלת תרומה ממש בטומאה. וקצת יש לדייק בלשון רש"י כן שכתב אוכלת בשבילו בתרומה ולכאורה הי"ל אוכלת בשבילו תרומה בלי ב' שמשית שאז היה משמע תרומה ממש ולשון בתרומה ר"ע ע"י מכירה וכנ"ל ועכ"פ אפילו בלי דיוק הנ"ל נראה פשוט דכוונת רש"י שאוכלת בתרומה ע"י מכירה וכנ"ל ופלא על הני גאוני שלא הרגישו בזה ומקום הניחו לי להתגדר.

תשובה תי"ח

ד"ה כחזו, והר"ש פ"ד דפיאה: עיין נדרים פ"ד ע"ב כיון דאלו מפקיר נכסיה והוה עמי ושקיל ליה הוא וא"כ דברי הר"ש נכונים ובחי' הארכתי ועיין שאג"א סי' נ"ז והגרע"א פאה פ"ד מ"ד מה שחמה על הר"ש ודבריהם תמוהים עיין רא"ש שם דייק גם אומה שזה מפקיר והוא רא"י לר"ש ועיין חוס' פסחים דף ל"ח דו"ק בכל זה כי רק רמזי בקיצור.

שם. ד"ה ולפענ"ד: עיין גמ' תמורה דף כ"ה ע"א דבעי אלפא המפקיר עם שלש וזע"ג.

שם. סוף ד"ה אבל, וז"ע: עיין נדרים הנ"ל.

תשובה תי"ט

בענין שאלה בהקדש כשנא ליד גוזר לחלק בין הקדש לתרומה עיין שו"ת מו"ל מאש סי' י"ט רמזי עליהם לעיל סימן ח"י ומשמע שם להדיא כדעת רבינו דלא מחלק בין הקדש לתרומה לדעת הר"א ממי"ץ וס"ל דגם הקדש ליחא בשאלה אפילו בא ליד גוזר ועיין מש"כ בשו"ת משנה הלכות ח"א סי' ד' דף קנ"ג ע"ב ד"ה ודברי הח"ם.

שם. ד"ה בר מן דין, כמה שחילק בין בא ההקדש ליד גבאי ע"י נתינתו לו ובין היבא דהגוזר מעצמו לקח ההקדש מבעל הבית ברשותו: לפענ"ד נראה להכריח חילוק זה דלכאורה מצינו סתירה בדברי רבינו הרשב"א ו"ל דהש"מ הביא שיעת הרשב"א דלא מהי שאלה בהקדש וכו"ש בתרומה כשנא ליד כהן או ליד גוזר אמנם הר"ן בנדרים פ"ה ע"א אהא דמתן קונם הנאה מן הכהנים וליים יטלו על כרחו ואמר רבא היינו טעמא דיטלו על כרחו משום דהתרומה לא ליחא אלא לכהנים וכיון דקאי אחי למיטרא עלייהו שריא עפרא בעלמא, ועיין חוס' והר"א שם דכיון דאמר על כל כהנים ואי אפשר לעכבם לעצמו הוה כאלו אינם שלו, והר"ן פי' דאפקריה להיבא טוה"נ שיש לו בזה ע"ש, וכחז הר"ן בשם הרשב"א ו"ל דמהא שמעינן שאומר הנאה פירות על עצמו יכולין אחרים ליטול אותן בע"כ, ואינו יכול לעכב אע"פ שיכול לישאל על נדרו כיון דהשתא מיהו הא לא ליחא מיהו היבא דאיתשיל חייבין לשלם כיון דחכם עוקר הנדר מעיקרו כיון דאיתשיל הויין להו הך פירי כאלו לא אחסרו עליה מעולם הרשב"א ו"ל, והר"ן ו"ל חלק עליו דאין חייבים לשלם אפילו לאחר ששאל לפי שמשעה שאסרו על עצמו הפקירו וכל שוכה זו אחר קנה חוכה מן ההפקר ואע"פ שאסרו שבו הלך ע"י שאלה קנין ממונו של זה אינו בטל וחלק שם גם על הראיות שהביא הרשב"א מקדושי אשה ושאל וכו' ע"ש.

ולכאורה מצינו כאן סתירה מפורשת בדברי הרשב"א דהרשב"א לפ"מ שהביא מש"מ ס"ל דלא מהי שאלה בתרומה כד כהן אלא שהוסף שאפי' הקדש ילפינן מק"ו בתרומה וכאן הביא הר"ן דברי רבינו הרשב"א דלאחר שנא ליד כהן או ליד בידו לשאל ואם שאל לו על נדרו חזר הכל כיון דחכם עוקר נדר מעיקרו והרי כאן כבר בא ליד כהן או ליד וזע"ג, אמנם לפי מה שחילק מרן בין בא לידו ע"י נתינתו דאינו מועיל שאלה ובין בא לידו שלקח מעצמו דלא מהי שאלה אחי שפיר מאד דהמודר הנאה מכהנים וליים הם באו מעצמן ולקחו א"כ ליכא כאן מעשה נתינה כלל ושפיר אחי דיבור ומבטל דיבור ולכן לאחר השאלה חייבים לשלם אבל הש"מ י"ל דמיירי שנא ליד כהן או גוזר ע"י נתינה ולכן שפיר לא מהי שאלה.

וי"ל דבהא נמי אפליגו הר"ן והרשב"א שם דהרשב"א ס"ל דכשאלת חכם עוקר הנדר מעיקרו הדרו הני פירי כאלו לא ליחא ממונו ולכן ס"ל דהנוטלם בשעת איסור נמי לא קנה בזה קנין אלא ה"י תלוי ועומד ברגליו הבעלים הנוטלים, דהנודר מן הדבר אחי החפץ לא יצא מרשותו אלא שאסור בהנאתו אבל אם מת בניו יורשין אותו (וכבר הקשתי על הקלו"ה ח"מ סי' רע"ג אות א' שילא לחדש דאפי' הפקיר נכסיו ומת אפשר בניו יורשין אותו כמו בנדר ומת דקיי"ל אין היורשין חייבין לקיים נדרו כמבואר בס"י ר"ב ברמ"א ע"ש מה שהאר"ן), ו"ל דהר"ן ס"ל דעשאו כעפרא והוא הפקר ולכן כיון דעשה הפקר הזוכה מן ההפקר קנה ולא מהי שאלה אלא לענין איסור אבל הרשב"א ס"ל דהנדר לא עושהו הפקר אלא כעפרא דארעא ולא הפקר ועיין רש"י פסחים חילוק בין ביטול להפקר ולכן להר"ן אין מועיל שאלה על הקנין הגם שמהי לענין איסור, ובאמת שכתוב' והר"א ש מהרו מזה ופי' קונם וכו' כיון שאסר כהנים בהנאה וכו' ואי אפשר לעכבו

לעצמו הלכך הו' כאלו אינם שלו אבל לא נעשו הפקר זה כדעת הרשב"א וכעין זה מצינו שני דברים אינם ברשותו של אדם ועשאו הכחוב כאלו הן ברשותו והבן, ועיין רש"י חולין דף ע' ע"א ד"ה לא מחתך ומשליך וכו' איכא למימר איגלאי מילתא למפרע ומצטלה מכריה ע"ש. ועיין בשו"ת משנה הלכות ח"ו סי' ז"ח באריכות.

ורדב"י וכ"מ שם ובארחות חיים (לרא"ה) יו"ד סי' ע"א נשיא שמת הכל מטמאין לו ואוננין עליו לפי שהכל חייבין בכבודו עשאוהו כמת מצוה ע"כ, ועיין משנה הלכות ח"ג סי' קכ"ו.

ולפי מה שביארנו בס"ד לכאורה תלוי במחלוקת הרשב"א והר"ן הנ"ל בכה השאלה אי עוקר הנדר למפרע כאלו לא הי' נדר כלל ולא נעשה קנין כי גם הקנין הי' בטעות לאחר שאלה כלל או דימא דלעמין קנין לא מהי שאלה וכו' נחלקו הרשב"א והר"ן וז"ל. וכרגע מוכרחי שכבר הקשתי סתירת הרשב"א בספרי משנה ח"ה סי' ר"ג בד"ה מצואר דעוד מינו לרבינו הרשב"א בת"ה כחז דקדשים אפילו בלא ליד גיזר מצי שאל עליהם ומה"ט הו"ל דשיל"מ, ובתשובה כחז דבא ליד כהן אינו יכול לשאול, וציינתי לדברי המוגל מאש סי' י"ט מה שהאר"י בדברי הרשב"א, ברם ראה זה מצאתי לרבינו הח"ס ז"ל יו"ד סי' רמ"ג שג"כ חילק כחילוק רבינו ז"ל דאינו דומה תרומה שלקח הכהן מעצמו מפני שבעלים אסור בהנאה ולתרומה שהבעלים נתנו לכהן דהו"ל כמתנה שלו שאינו יכול לחזור בו לעולם, והוא כחקירת מרן רבינו ז"ל.

אבל הרמב"ן ז"ל פ' תקת כחז דקברי נדיקים אינם מטמאין ח"ל וטעם טומאת המת בעטיו של נחש כי הנפטרים בנשיקה לא יטמאו מן הדיו והוא שאמרו נדיקים אינם מטמאין והחינוך מצוה רס"ג כתב וראיתי רמז אל הטעם הזה שכתבתי בטומאת המת שארז"ל כי הנדיקים גמורים אינם מטמאים, ולפי הדומה שהכוונה לפי שגופם טהור ונקי ולא החטאו נפשם אבל סייעה לזכותם ע"כ חעלה נפשם בנשיקה ועל גווס ישכון אור זרוע לעולם ע"ש. והקושיא מפורסמת על דבריהם ז"ל מעצמות יוסף בגמ' סוכה ומישאל ואלנפן דמי לנו גדול מהם, גם הקשו מרבי בנאה דמצין מערחה דאבות בגמ' יבמות, ובעינתי הקשתי עליהם מרבן של ישראל משה רבינו דאמרין בסנהדרין ל"ט ע"א שאל וכו' אלקבס כהן הוא כי קא קבר למשה במה קטבל ומשני ועיקר טבילות בנורא ע"ש.

שם. ד"ה ואי מסתפק אם שואל על תרומה שביד כהן לשיטת ר"א ממין אם הכהן מחויב להחזיר לו התרומה וכו' דלמא ממונו של זה לא פקע עיין מש"כ רבינו באו"ח סי' רכ"ו ד"ה ומה שעמד וד"ה לכן נ"ל לחדש. ועי' בשו"ת נוב"י ת' יו"ד סי' קנ"ד כבר דן בזה והנראה מדבריו שם דאינו חייב לחזור וכחז דבר חדש דהטעם דלא מהי שאלה בנא ליד כהן או ליד גיזר אינו אלא מדין נאמנות והכהן או הגיזר אין חייב להאמינו שבאמת התחרט הגם שראינו הולך ומחיר נדר בב"ד אינו חייב להאמינו ולפ"ו נמצא דלכאורה בעצם הי' מהי השאלה או אפשר דכיון דאין לו נאמנות לא מהי השאלה כלל, והארכתי בזה בשו"ת משנה הלכות ח"ה שם דלנוב"י עכ"פ ספיקא הו' כי שאל באמת התחרט ומדינא בטל למפרע והרי הוא בספק גזל עכ"פ וגם כי לעמין אכילת התרומה כיון דלעמין אסור נאמן וכמ"ש הר"ן עכ"פ א"כ הו"ל טבל בידו ואם יפריש עליו מדידה מספק אבל עכ"פ הכהן בספק אסור גזל כיון שהלה טוען ברי ששאל וגם ראינו אותו שאל על נדרו וז"ע.

וקצת אמרתי ליישב בדיוק לשון הרמב"ן ז"ל והחינוך ז"ל שכתבו כי נדיקים הנפטרים בנשיקה אינם מטמאין וא"כ י"ל דדוקא הנפטרים בנשיקה אבל יוסף ונדב ואביהו י"ל דלא בנשיקה מתו דלא כמיז בזה נשיקה אף שדדיקים גמורים היו מ"מ יש לחלק בין מתו בנשיקה ללא מתו בנשיקה והבן, ובפרט אם נאמר לפי מה שאמרו בגמ' סוטה מפני מה קרא יוסף עצמות בחייו וגם שאמרו רקב עצמותיו קנאה גם בנדב ואביהו י"ל שחטאם מתו אף שהיו נדיקים גמורים מ"מ לא מתו בנשיקה (הגם שבמקום אחר כתבתי דנשיקה מתו דכתיב בקרבנם לפי הי' וימותו ושבעים פנים) אבל כל זה לקושית אחרונים אבל משה רבינו ודאי קשה דהרי במשה מפורש שנבשיקה מת כמשו"ל מיטה שהתאחזה לה ואפה"כ אמרו דמטמא. ואף דבר זה מדברי אגדה הוא ואין למדין הלכה מאגדה, ועיין נוב"י מ"מ סי' קס"א ושו"ת שב"י ח"ב סי' קמ"ט אבל עיין חוס' חולין פ"ח ע"א ואין רא"י מן המדרש משמע דאי הוה רא"י הוה מציאין רא"י מן המדרש ורשב"א מגילה ט"ו על קושית החוס' למה לא גירש מרדכי את אסתר, ור"י נתיב י"ד ח"ב ושאל יקשה אדם עלינו ממה שמצינו באגדה וכו' ועיין עוד בר"כ או"ח סי' רט"ו ס"א וחוס' ב"ב ע"ד ובשו"ת משנה הלכות ח"ב סי' מ"ד הארכתי בזה ע"ש. מ"מ גילוי מילתא הו' דאל"כ לישי ליה נדיקים אינם מטמאין ובפרט כי הו' מילתא דקברי נדיקים אינם מטמאין נמי מאגדה הוא כמד"א הביאנוהו החוס' ב"מ קי"ד באליהו שקבר את ר"ע.

תשובה תכ"ח

[עי' גם בשו"ת פרי השדה ח"ב סי' ס"ו חשו' להשואל בענין זה].

תשובה תמ"ח

בדין טומאה לנשיא כדברי רבינו כאן מצואר להדיא בירושלמי ברכות פ"ג ה"א וירושלמי נזיר פ"ג ה"א ח"ל מהו שיטמא כהן לכבוד הנשיא כד דמך רבי יודן נשיאה אכריז רבי ינאי ואמר אין כהונה היום כד דמך רבי יודא נשיאה בר בריה דרבי יודה נשיאה דחף רבי חייל בר אבא לר' זעירא בכנישתא דגופנא דליפורן וסביה וכו' אמר רבי נסא במיתתן עשו אותן כמת מצוה ע"כ הרי מפורש דהטעם שבטלו טומאה לכהונה הוא משום דעשאוהו כמת מצוה הו', ועיין רמב"ם פ"ג מאבל

וקצת יש ליישב לפי מה שכתב שם ביד רמ"ה דמה שמי' בסנהדרין הקב"ה בנורא טבל לקיים מה שנאמר ענה כסיל כאלוהו דח"ו דאיכא טומאה קמיה קב"ה דהא כל הטינופות לא יטנפוהו ח"ו שינטרך טבילה ע"כ, ולפי זה י"ל דבאמת לא צריך טבילה אבל לא מוכרח דאדרבה י"ל שהרי הרמ"ה ג"כ לא כתב הטעם דאינו מטמא אלא נתן טעם דכל הטינופות לא יטנפוהו משמע דלעולם מטמא אלא שח"ו שיטמא להקב"ה, וקב"ה הוא טהור ושמו טהור, ברא לנו לב טהור, ממקור טהור, קדוש ה' לבאות.

ונשלמו ההגהות, בנפשות צדיקים טהורות, שבח והודאות, למאות ולאלפים ורבואות,
לאלקים צבאות, רוכב בערבות, וכאשר עשה עם אבותינו הגדולות והנוראות,
בפרוע פרעות, ובהרים וגבעות, יראינו מתורתו נפלאות, וברחמיו
יצילנו משגיאות וטעות, ויעשה עמנו לטובה אות, להחיש
בימינו קץ הפלאות, ויראו עינינו בציון נחמות,
ירושלים בבנינה באקדמות, ובעל מלחמות
בשונאינו יעשה נקמות, ובטובו
יחיה כל הנשמות, ויציצו
כעשב עלי אדמות,
והשיב לב בנים
על אבות.

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

מפתחות על הש"ס

שג ומ"מ	ק"ו רמב"ן	שג ואין	כ"ד חוס' ולא	מפתחות על הש"ס
שג ולפ"ו	ק"ו רש"י חוץ	שג ועוד	כ"ה קנח אך, דש ומה שספקפקת, חכו ועוד	ברכות
שג ואמנם	ק"ו רש"י א	קפה אלא	כ"ה חוס' ד"ה הא	ר
ק"ג הנה, שג מ"ש	ק"ו חוס'	חטו קבלתי	כ"ה: חוס' חתן	שמו ושנים
שג ולפענ"ד	ק"ו חוס' מדלינטרין	שג אלא דהיא	כ"ו	שלא ואמנם
טו ומה שחמה	ק"ח :	קעא ור"א	כ"ו כל היוצא מן הבשר	ערה אבל חוס'
קמב ומדי דברי	ק"ח חוס' ד"ה אינה	שג וסבור,	כ"ו חוס' אין מדליקין	נח ואפי'
נב ומה"ט	ק"ח חוס'	חטו ואמנם	כ"ו חוס' אין נו	חכו ואף
שסו ועוד	ק"ח	חלת ומה	כ"ו חוס' אין נו	חלת בחוס'
קלז ועוד	ק"ח	הקדמה שוב	כ"ו חוס' ואין	שג ומה
רכא ובסברא	ק"ח לצי"ח אינו דוחה שבה	חלו ולפענ"ד	כ"ט :	נח אבל
שמו ושנית,	ק"ח חוס' ושוחן	של אבל	ל': מהרש"א באגדות	י ועוד
שנה אמנם, שפז ועין	ק"ח	שג ומה שנסתפקת	ל"ה	קנה אמנם
שג אך, שג ולפענ"ד	ק"ח	שג ומה	מ"ו: חוס' דכל פנ"י	רעא ועוד נ"ל
שג אך	ק"ח רש"י נגעים	חלו יש	מ"ט :	חכו אך
שמה קבלתי	ק"ח	רע ואולי	נ"א. השחא אקורי קא מיקיר	שלד ולולא
שג דבריו, חיד ומה	ק"ח	זו והנה מה	נ"א: רש"י	מה שלישי
רכו וסבור, שסב ומה	ק"ח רש"י ואבי	רצד ועוד נ"ל	נ"ט רש"י ח"ל	קנח וע"ו נראה
רכא וזוה	ק"ח ואי איכא אחר	שכח ועמה	ס"ג	קפה הנה
שג ומה	ק"ח רמב"ן	רפנ אבל באמת,	ס"ה: רש"י	רצח ולפענ"ד
שג ולפענ"ד	ק"ח ר"ן	רצב אבל באמת	ס"ט	קלו יש להביא
שמו ולפענ"ד, שג ובמה,	ק"ח	שכט ומ"ש לישב	ס"ט	קנה אמנם
שג אמנם, שג ומה	ק"ח	שפ ומה	ע"ב	חכו ואף
שמו והנה	ק"ח	שג ואמנם	ע"ד	רכ ואני
שגא ומה, שסג וע"ד	ק"ח	שפא ובגוף	ע"ד :	שיט ועוד דלפענ"ד
שכח וסופו, שגב אבל מסוף,	ק"ח	שכט ועוד נראה, שכט כחבו	ע"ה	שלד וכדמות
שגב ובחמ"ס, שדמ וחכס	ק"ח	לכ כל	ע"ה רש"י	
רי וכשאי	קמ"ב	שגא וזוה	ע"ה חוס' מחספק	שבת
זו והנה מה	קמ"ו: רש"י	לכ למת	ע"ה חוס' שוחט	ד' רמב"ן
שג ואמנם	קנ"ו	שסו ועוד	ע"ו חוס' המוליא	ד' קודם שיבא וחוס'
		קעא ומה שהקשה	ע"ו: רש"י	ד' חוס'
		קכו ופשיטא, קמא ומעמה	ע"ז	ד' חוס' כי
		חל והרמב"ס	ע"ז: חוס' רבא	ד' רמב"ן ד"ה וזי
		שג וגס	ע"ח	ד': חוס' אלא
		שסא וגס	פ"ג	ה: חוס' אגוז
		רצו אלא דכסד"ט	פ"ד	ו: רש"י חייב חטא
		רמט ובעיקר	פ"ו ישראל' דדאיגי במלוות	ח' רש"י רחבה
		קכג וגוף	פ"ט חוס' איסורא	י"ב
		קכג וגוף	פ"ט חוס' חבלין	י"ג חוס' רבא
		קנו ד)	פ"ט: חוס' אסורים	י"ד
		תג ואמנם	ל"א חוס' כגון	ט"ו רש"י הלל
		חלת ואחר	ל"ב	י"ז
		יש ועדיין	ל"ב: חוס' ואח"ל	י"ט רמב"ן
		שג ולדעת	ל"ד חוס' ר"ש כח ומה שני"ל,	כ"א
		יש אבל	ל"ד: הגוטל מלא פי הווג	כ"א חוס' ישנים
		שפא וזוה	ל"ט	כ"א
		יש אלא	ק"ב	כ"א ותבואות שור ב' רא"ס
		שכט ומ"ש לישב	ק"ב רש"י	הקדמה והחינת, וזוה
		כח ועוד נ"ל	ק"ג:	חלו ולפענ"ד
		רצד יש	ק"ד:	חלד ועין
		קפו אבל	ק"ד: כחב אוח אחת בטבריא	חלד ועין
		חמת הנה	ק"ה	חטו ושבו
		שגא ומה	ק"ו	חיד ועוד
		לא אלא	ק"ו חוס' בשם ר"ח	כג ואי קשיא, שג ואין
		שג דבריו	ק"ו חמ"ס	שמה אבל
				כ"ד רש"י סוע"ב

עירובין

קסד ועוד נ"ל	ג' מקצת קורה חוץ כ'
רצח ולפענ"ד	ד' :
קכו ועין,	ד': רש"י
רעח יש לגדד, רעח אבל נ"ל	ד': חוס' גפן
קכו ופשיטא	ד': חוס' דבר חורה
ט ומה	ה': חוס' ספק
מו היום, מו לכן,	ו: ד"ח
קסט ועוג"ל	ז"ח
ערה ובחוס' עירובין	ז"ח
רכח ולדדי, שנה עוד	ז"ח
שג וגס, חלו וע"ז	ז"ח
שיב ושבו הביא	ז"ג
קמח מה שעמד	ז"ח חוס' לירעה
שג ומה	ז"ח
ט ושבו, ט מכחבו,	ז"ב
שסא וגס, מה אמנם	ז"ב חוס' ולא
שסא וכל	ז"ה
חיג מכחבך	ז"ה
רעח אבל בלא"ה	ז"ו
שסג כחבך	ז"ו ריטב"א
קפט אבל	ז"ו ריטב"א ד"ה רבא
טו ומה,	קלח אבל מ"ש, קפד ולפענ"ד, קלז וג"ל

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

רצא

פ"ט:	שיב אכל גם	ס"ד חוס' החס	שנה אכל	ל"ט חוס' ולימיב	קלח וכחשר, קלח ושוב
צ"א.	המפקח אח הגל	ס"ד:	נו ולפענ"ד	מ' רלב וע"ד, שג אלא דהיא, שיב ולפ"ו נ"ל	
צ"ג	שמו ושנית, שנ אכל	ס"ט חוס' החס	פט אך	מ' רשכ"א ד"ה אי הכי	חלד וכמה
צ"ה רש"י	שעה והערני	ס"ט. חוס' צבגדי	חשר בסוה"ס ולקושי	מ"ב	שכח וסופו
צ"ו	כב ובעיוני, שמת יפה	ע'.	חכט וכל	מ"ב חוס'	כב ובעיוני
ק"ט חוס'	חלד אמנס	ע"ב	שלד איצרא, שלד שוב כחב	מ"ג רשכ"א	שסג וע"ד
ק"ט: חוס' ציס	רלו ואני	ע"ב רש"י	שלד ורליה	מ"ג רשכ"א	שנ ועוד
	ראש השנה	ע"ב חוס' יו"ב	שלב וכוה מיושב	מ"ה	חכ יקרח
צ': רש"י דאימנו	שלד אכל האמת	ע"ג	חכב ומדי	מ"ה: חוס' אחד	שעא ומ"ש
ד	שלח ועוד	ע"ג רש"י	שכב מחכצו	מ"ו רש"י כל זמן	שעא ומה
ד' חוס' ומעשרות	חיה (ה ב)	ע"ג: רש"י ור"ל	שיט וחז, חכב וכוה	מ"ו:	שפו אלא, חוג ושוב
ד': חוס' לקט	חיה ולפענ"ד	ע"ד	קנג ככר כחכחי	מ"ח	הקדמה וכן
ו'	שלט חמול	ע"ד חוס'	שכב ובהכי, חכב ומיושב	מ"ח: רש"י והמים וחוס' שהיין	
ט"ו	קלו אכל	ע"ד:	קכב אכל	הקדמה ועוד ראי	
כ"א	קמב אלא דא"כ	ע"ח	רפז ושנית	הקדמה וצדכרי	
כ"ב רש"י ולעדות אשה	כה או	ע"ט חוס' בשס ירושלמי	קכד ומה		
כ"ב: חוס' אלו	קלח אמנס	פ'	קכו ונ"ל, קכו ע"ד, שט"ו ולולא	ביצה	
כ"ד	מח ולפענ"ד	פ"ב:	שיט ולפענ"ד	ג'	חי מכחבך
כ"ו:	שלג ובהגות	פ"א חוס'	קסט ועו"ל	ג' חוס'	קלח ובאמת
כ"ח	קפט אלא, שמו וכוה	פ"א חוס' כל	שכ ועוד נ"ל לפמ"ש	ד' דרסה צעיגול וא"י בליחה	ריג ואני
כ"ח אימת מעל לבחר דחקע	רכה אכל	פ"ב	שנב ומה, חלה ומה	ה'	רלה ואני
כ"ח רש"י	שמו ואשר	פ"ב חוס' מה	רכא וע"ד	ו' חוס'	רלה ואני
כ"ח טו"א	רכא עוד, שנו ורליה	פ"ג	שסב א)	י"ב	קנב ועל מה
כ"ח: חוס'	שכח מחילה, חלד והנה	פ"ג ר"ן	שדמ וסמוכין, חטו והשחא	י"ב חוס'	קנב ומ"ש
כ"ט ר"ן	רכ אמנס	פ"ג ראשוניס	טו אכל, חכב ומ"ש, חמו וצדכך	י"ב חוס' השוחט	פט לכן נ"ל, שיב אכל גם
כ"ט כל הנרכות כולן	רכ שוב	פ"ג חוס'	שיט ולכאורה ה'	י"ב: חוס' הכא	שיב אכל נ"ל
	יובא	פ"ה	חיב ומ"ש	י"ד: רש"י שמא	שפא אמנס
צ' חוס'	חי ומה	פ"ה חוס' ולפקח	שנה נועם	ט"ו	שפא ועוד
ג'	הקדמה והחינה	שכב אכל לפענ"ד, שנה נועם	שכח וסופו,	י"ח	רפט ועוד
ה' חוס' איחקש	שלה שנית	פ"ו רא"ש	שפז ולי	כ"ג	חלו ולפענ"ד
ו'	הקדמה והחינה		סוכה	כ"ה: חוס' ד"ה אורח	קמב והנלענ"ד
ו' חוס' כיון	שמא אכל	ד'	שי ומה, שעה יש	כ"ו חוס' ועל	דש ואפי' לשיטת
י"א: חוס' שאין	שעב ומה	ה' חוס' וכ"ש	רלב והנה	כ"ז:	ח הנה
י"ב	חשר בסוה"ס אמנס	ו'	רלח ולפענ"ד	כ"ט: בר"ן הולך אדם	כו ושוב
י"ב חוס' כה"ג	לח אכל, שלה ע"ד	ו' חוס' דבר	ערה וכוה יוצן	ל"ה: הרי שנחערב לו	קע מה שהק'
י"ג חוס' ישנים	קנו ה)	ט: רא"ש	הקדמה אמנס יש להביא	ל"ו	קעה ולפ"ו, חט אמרחי
י"ח	א ואין לומר, שלד ובלא"ה"נ	ט' ר"ן	שפא אמנס	ל"ז רש"י	שז ועוד נ"ל דהנה
י"ט	שלד ומה שעלה	כ"ג	חי מכחבך, חכב אכל	ל"ז:	שיב ומה שהקשה
כ"ט: לילה מחוסר זמן	שמת	כ"ג רשכ"א	חי הנה	ל"ח	ריג ואני, שז וכוה נ"ל
ל'	רעא ועוד נ"ל	כ"ו רש"י רכא	שעא ומה	ל"ח מהרש"א	קפח ומ"ש
ל"א חוס' אמה	חלד אמנס	כ"ו רש"י	חכב ומדי	ל"ח פנ"י	ריח ומ"ש
ל"ב	שלד הנה הראשונת	כ"ו ר"ן	שכ אכל יש לישב	ל"ח וליבטלו צמיס ומלח	קפג ועמה
ל"ג חוס' למה	מח אלא	כ"ז: רש"י כל	שז וכוה נ"ל	ל"ט	שז ושוב הק', שלט יש
ל"ד	נח אכל	ל' חוס'	שכ ומ"ש הד"ג	ל"ט רש"י	שי וקלח רליה
ל"ו	שמה ואני	ל"א	שמו ושנית, שעא אכל	ל"ט. חוס' משום	קפג ועמה
ל"ט חוס' שמגיעו	לג קושטא	ל"א: רש"י ואס נטל	נג ובהדי שוחא	פ"ה מ"ה חו"ט	שז ובחדושי חח"ס,
ל"ט.	שלג ובהגות	ל"א: חוס' אשרה	רכו ובהשקפה	שז ועוד נ"ל דהנה	
נ'	שמא אכל, שנ ולסיומא	ל"ה צרשכ"א	קיא ולפ"ו	תענית	
נ"ה ונברור ארבע זחי	קפו צראש	ל"ה חוס' לפי	רנב לכן, ערה ובמ"ש	י"ד. רש"י ולא לנעקה	רכט ועוד
נ"ה: אמרי צמערכא גזירה	קלח וע"ו נראה	ל"ו חוס' כי היכי	רעד אכל נ"ל	י"ז:	חלו אך
נ"ו חוס' הלוקח	חי ועיין	ל"ו חוס' דבעינא	שעא ומ"ש		
נ"ו: חוס' מ"ש	שז ושוב הביא	ל"ז:	רלב אמנס	בגילה	
נ"ט: חוס' הוא	חד וסבור	ל"ט		ג' צטורי אבן	קעה האמת, שנג דצרי

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

רצב

שיג אמנם דברי	מ"ו רש"י בנעוריה	שפה ובעל	י"א חוס'	שיג ולפענ"ד	ז"ג
כו ומה	מ"ו: ממותא מאיקורא	שלד ואל, שנה עתה	י"א חוס' מטבילין	ז ומה שתמה	ז"ג חוס'
חלב ומה	מ"ו: רש"י	לו אכל	י"ב פנ"י קו"א ויאמר יהושע	שסב ומה	ז"ג חוס' מא'
שיג ואחר	מ"ח:	ז ובהכי, חגי מכחבך	י"ג	שסב ושוב	ק'
חא אכל	נ"א	שלא ובוה נ"ל	י"ג: פנ"י	ו ועלה,	ק"ג: רמז"ן ורש"א
רמד והג"ל	נ"א פנ"י	רסד א)	ט"ו הפלאה	שנו וראיה, שסב ומה	
רמד ולפמש"ב, חכד אכל	נ"ו	ז ומה שתמה	ט"ז	ה ורתי	ק"ד
שכה אכל	נ"ו הרי	שלד אמנם קושטא	י"ו רש"י שוס	ה ועוד	ק"ה
קלח ומה	נ"ו: רש"י שלי חדש	יע שוב כחבת	י"ח	קלו אכל אחתי	ק"ה יבמה שרקקה דס
שיג ואחר	נ"ו:	רד הנה, שט ומה"ט	י"ח רש"י	שכ ולא	ק"ט
חא חלח	נ"ח	רד ורתי	י"ח: כל כמיני כיון שהגיד	שיג הנה	ק"יג ראשונים
שיג ובשעה"מ, שכו ושס	נ"ט	רסח קול	כ"א	רכ ובהכי, חלו כחז	ק"יד
שו אלא דיש להקשות	נ"ט:	רלכ עוד	כ"ב אי ערער דגולונחא	קכו ועיין	ק"יד:
שטו אמנם	נ"ט	קא ועוד	כ"ב מנין להפה שאמר	קטו ולפענ"ד	קט"ו: רש"י וחוס'
שו ועוד נ"ל	נ"ט חוס' ורל"ש	ז ולבני, טו ולולא	כ"ב רש"י	א ולפימש"כ	ק"יט
שיג ולפענ"ד	נ"ט הפלאה	ז ומה שתמה	כ"ב חוס'	ק"יט רוב נשים מחעברות וילדות רכו ושוב	ק"יט רוב נשים מחעברות וילדות רכו ושוב
רנו ובספר	ס': חוס'	כא ויותר נ"ל	כ"ב: שטמ"ק	א וכן, רסא אלא	ק"יט רש"א
מד אכל	ס': חוס' ממעבן	שסב וראשית, חמט ושוב		א אכל, יא מכחבך,	ק"יט חוס'
שז הנה	ס"ב: רש"י שאני	רסו נחזור	כ"ב: הבא	רפג ומה שהקשה, שסג וע"ד	ק"יט ומה שהקשה, שסג וע"ד
חמו בנמ'	ס"ד:	קנו ז), רל אן	כ"ב: חוס'	סו ומה, חז מכחבו	ק"יט: חוס' מחורחא סו ומה, חז מכחבו
שיג ושוב הביא	ע'	רעוד	כ"ב: חוס' הבא	א וכן	ק"יט: רש"י
חכד אלא	ע': רש"י וחוס'	שלא ובוה נ"ל	כ"ג	קמט חמול	ק"יט: רש"י ד"ה סיפא
חכב מכחבך	ע"א:	נב היום, נב ומה"ט	כ"ד	יד וי"ל	קכ"א
שו ומלאחי ע"מי	ע"א חוס' שלא	קמה ועוד	כ"ד גדולה חזקה	חכח ויותר	קכ"ב: רש"י ד"ה חלחה
שיג אמנם ככה,	ע"ב	קפט ומעחה	כ"ד חוס' אכל		
שז ומ"ש שאס, חכד אכל	ע"ב: חוס' וספרה	שלא וראיה	כ"ה:	בתובות	
מה ומה, רפא אשר	ע"ב: חוס' וספרה	חמט אכל	כ"ו:	חמו אכל	ז': פני יהושע
שכה וגוף קושיחו	ע"ד פנ"י	ז ובוה	כ"ו: חוס'	חמו אכל	ז': חוס' אספרווא
שכה ובוה יובנו	ע"ד חוס' חנאי	י ועוד	כ"ו: חוס' אגן	רכה ובוה	ג': רש"י ולדרוש
קמה הנה	ע"ה	רסו הנה	כ"ז	שסב א)	ג': חוס'
רמד וי"ל	ע"ה:	רי והרצני	כ"ז אס יש שס מחבואה אחת	רכה ולדי, חמו חשונה	ג': שטמ"ק
ט ומה שני"ל, רנד והנה	ע"ה: חוס' אכל	רסא ולולי	כ"ז והלך	רכה ונלענ"ד	ג': חוס' בחולה
שכו ומ"ש, חגי מכחבך	ע"ו רש"י	קמב מכחבו, שב ומה	כ"ח	חלד ובלא"ה	ד': חוס' עד
קמה הנה	ע"ו: חוס' כלה	חמא ומה	כ"ח: חוס' בית הפרס	חמו וברש"י	ד': רש"י ד"ה ופורש
רפג ומה שהקשה על	פ"ג: חוס'	חל ודברי	ל'	חמו ובחוס'	ד': חוס' אכל ומהרש"א שס
שעת ומה	פ"ו רא"ש ור"ן	רמא ומ"ש	ל' חוס' זו	חמו ויובן	ד': חוס' בועל
רכ ואלא	פ"ו שטמ"ק לדידך	חכ יקרח	ל':	חמו ובחוס'	ד': חוס' כגון
שפו ויותר	ל"ח ר"ן	שכ ועוד נ"ל לפמ"ש	ל': חו"י	חלח ובחוס'	ד':
חמו מכחבו	ק"ג: חוס' אוחו חכח דמבואר, חמח מכחבו	מו ויותר	ל"א שטמ"ק	חמו וברש"י	ד': רש"י ונוהגח
שלד ועוד אני חמה	ק"ג	שכט אלא אפ"י	ל"א חוס' רב אשי	חמו ובחוס'	ד': חוס' ומי
חמח הנה	ק"ג הפלאה	שכט אלא אפ"י	ל"ג	חלד ועוד	ד': חוס' עד
שלד ראיתי	ק"ג פנ"י	רמו ובהדי,	ל"ג חוס' נחרי	חמו ובמהרש"א	ד': מהרש"א
		שטו אכל, חמט ושוב		שג ונהנה, שג ומה	ה'
גדרים		כט ושוב	ל"ג: חוס' לאו	לכ למה, שג ומ"מ	ה': חוס' דס
שי אכל האמת, שטו ועוד	ג':	כג ובעיוני	ל"ח:	שג וי"ל	ה' מהרש"ל
שנו אכל	ו'	שעג מכחבך	מ'	חי ומה	ו' ש"מ
שה וראיתי	ו':	שעג הנה	מ' שטמ"ק	שסא אלא,	ט' רש"י וחוס'
שז הנה	ח'	שעג הנה	מ' חוס' אי	כה ואני, שלא ובוה נ"ל	ז' חוס' ורש"י
שה ודברי לקומי, שלט והנה	ח' ר"ן	שפא היום, שפג יש	מ' חוס' בגון	קח אכל מ"ש	ט' חוס' ל"ז
כו ולפענ"ד	ט': ר"ן מציאה	שנט ומה	מ"ד	רמד והג"ל, רנד והנה	ט': חוס' ואב"א
קלח אכל	ט': רש"י נדבה	שסו ועוד	מ"ד חוס' אין	ז אכל מה	ט' שטמ"ק
שט"ו אמנם	י"א	חמ ומה	מ"ה חוס'	רסד א)	ט' פני יהושע
שטו אמנם	י"ד ר"ן הלכך	שיג ואחר	מ"ו חוס' יניאה	שנט מכחבו, שסב והמשל	י"א
חכג ואמנם	ט"ו	שיג ואחר	מ"ו חוס' לענין	חא ועל	י"א הפלאה
שיד אכל לפענ"ד,	ט"ו ר"ן	שיג ואחר	מ"ו: ר"ח	שנת עתה	י"א פנ"י

מפתח לשו"ת בית שיערים חלק יו"ד

חלת והנה	נ"ג: חוס' החס	חית אחדש"ח	נ"ט רא"ש	שט ומ"ש, חכד ואמנס	ט"ו רשכ"א
חלת ומידי	נ"ד רש"י וחוס'	שקד שיל"ח	נ"ט: ר"ן וע"כ	שיב ושוב הביא, שט אמנס	ט"ו חוס' חנן
חלת והנה	נ"ו	שג יקרפך	ס' רעק"א	שו ומלאחי ענמי	ט"ו רשכ"א
חלת הן	נ"ו מאירי	ז וערס	ס"ה חוס' חניא	קנה וגדולה, חכג מיהו	ט"ו קונס סוכה שאני עושה ר' מכתבו
שפה ובגזר	נ"ו	שיב אכל אכחי	ס"ו	שיז ועוד כיון	י"ו ראשונים
חלת ומעחה	נ"ז חוס' ענמ ושיטה מקובלת	רכא יש אחי	ס"ו רשכ"א	שיב לך נ"ל	י"ח ר"ן
יע חשוכה	נ"ט	שו ומלאחי ענמי	ס"ח	קיא אלא דאכחי,	קנב אכל מ"ש, שטו אמנס, שיט ועדין
נו ועל דבר	ס"א	שיב אך נ"ל	ס"ח כגון שנדרה מתרין ויחין	שיט אכל עוד	י"ח:
חלת ויותר	פ"ז מ"ד רע"ב	שיג אמנס דברי	ע"ב	שכה אך מה	כ"ב
חלת והנה	פ"ז מ"ד חו"ט	שיג אמנס דברי	ע"ט:	שיב אך אכחי	כ"ה
	סופרה	שיג הנה, שלד ראחי, חכד אכל	פ"א	שיב איברא	כ"ו ר"ן איח ביה
חלת ומה	ה' רש"י אדם	שיב אמנס דברי	פ"ב ר"ן	שכה ולפ"ו בשלמא	כ"ז חוס'
רעא ולפ"ו	ו' חוס' ואומר	שיב ועיין ר"ן	פ"ה ר"ן	שיב ושוב הביא	כ"ט
רעא יקרחו	ו'	חית ואני	פ"ה ר"ן רכא אמר	רלג ומה	כ"ט ר"ן
קמת חה	ט':	שו ועוד נ"ל	פ"ו	חית אמנס, חכג אמנס	ל' ר"ן
קנה אך	י': אמר שמואל סבא חמוה	שיב ושוב הביא	פ"ו ר"ן מחקיף	שיב ולפ"ו נ"ל	ל"א
שקט והוא"ל, חכו והנה	י"ג	שיג אמנס דברי	ל'	חיד ומה	ל"א ש"מ
חכו והנה	י"ד			חלב אמנס,	ל"ד רשכ"א
קה אשר	ט"ו מ"ט אמר קרא	גזיר		שלד אמנס במה, חית ועוד	ל"ד: רא"ש
שקא יש	י"ז חוס'	שי וכוה, חלט שמחחי	י"א חוס'	שעח וגדולה	ל"ה
שט ומה"ט	י"ח חוס'	קפו הנה, חית מכתבך	י"ב	שלד ומה שעלה	ל"ה רא"ש
רפו ועוד הא	כ' חוס' אמר	שכ ועו"ל	י"ב חוס'	ע ושוב הבאת	ל"ה ר"ן
שג ועוד	כ"א.	קפט אחרי	י"ב חוס' אסור	שיד אכל לפענ"ד	ל"ו
הקדמה ובני	כ"ה: חוס' לאו	קג ויותר נכון	י"ב וחוס' מ"ט	שמו ומכ"ש, שפה ובעל	ל"ז ר"ן
שלג ואשר	כ"ח חוס'	שכ ואמנס	י"ג:	שפה ורליה	ל"ז ר"ן
רסו עוד	כ"ח חוס' מלאן	חלט שמחחי	י"ז חוס' אלימא	שג ואמנס	ל"ז ר"ן סד"ה בדבר
קפט ומ"ש	כ"ח: חוס' אינו דין	שכ ראחי	כ':	שלד אמנס במה	מ"ב ר"ן אס
קמה ועוד, שלא אכל	כ"ח: חוס' אינו	רכ יש	כ': חוס' רי"א	שי אכל האמת	מ"ג
קפד ומה,	כ"ח: חוס' ברה"ר	שיג אך הא	כ"א:	רלג וכוה	מ"ד
רפד ולפענ"ד		רכ יש	כ"ג האשה שנדרה בגזיר	חית ולפענ"ד	מ"ד: רא"ש
נכ היום, רפד מכתבו	כ"ט	כא ויותר נ"ל	כ"ג: רש"י דאיקבע	שיב איברא דגוף	מ"ה:
רכ ואמנס	ל"ז חוס' אמר	לג אכל, שכב ועיין	כ"ט	שו אכל הא קשיא, שיב ולפ"ו נ"ל	מ"ו ר"ן
שלד ומה שעלה	מ"א חוס' אחוה	פט ולולי	כ"ט. חוס' קסבר	שג ואשר	מ"ו חו"ט פ"ו
	ג"פ	שיט ועוד אפי	ל"ו חוס'	חי והנה	מ"ו: רש"י
רעג ומ"ש	כ' חוס' ע"א	קל ומה שחמהח	ל"ו: חוס' ארבע"ח	שיב אכל גם, חלד ועוד	מ"ז
שלג אכל	כ':	קל ומה שחמהח	ל"ו: חוס' א"ל	שיב ופחחי	מ"ז חוס' ורשכ"א
א ולפ"ו,	כ': רש"י וחוס'	קל עחה	ל"ו: חוס' וכוח בכה"פ	של וכוה	מ"ז: רשכ"א
י ואמנס, קלח ועחה,		קל ומה שהקשית	ל"ז	שו אכל לפי האמור	מ"ח ראשונים
רפג ומה שהקשה, רל אך, חמט ושוב	כ': חוס' מידי דהוה	רי וכן	ל"ז וחי חכג גבי גזיר	שו וגם משמע לי	מ"ח רש"י והספרי
רפז ובדרך פלפול	כ': חוס' עד אחד	קל ומה שעמדת	ל"ז מכל אשר יעשה מגפן	שו ושוב הביא	מ"ח חוס' רחנה
רפז מכתבו	כ': חוס' דקי"ל	חלת ומה	ל"ז חוס' מאל"ל	קסג ועחה,	נ"ב ר"ן
קמז מכתבו	ז'. חוס' השחא	קכו ע"ד	ל"ח: רש"י וחוס'	שקד שיל"ח, שפא ושנית,	חג ועוד, חית ואני
חלב אמנס	ט':	קכו ע"ד	ל"ח: וענבים לחיס ויבשים	קעג ומ"ש	נ"ב חוס' רא"ש ור"ן
חלב קבלתי	ט': י"ג רש"י	מט על	ל"ח: חוס' ואינו	קלו וביש"ש	נ"ב: ר"ן
שיז וקנח רליה, שלט יש	י"א	רעז ומעחה	מ"ב	קלו יקרה	נ"ז
שכה ובני הרב	י"א רא"ש	רעז אלא	מ"ד רש"י אלא	חלו וידידי	נ"ז ר"ן
שנו מכתבו	י"א:	קעח והעו"א	מ"ו	קיא ובהדי שוחא,	נ"ח
חו ומה	י"א: חוס' שני	חלת ומידי	מ"ז	קעג מכתבך, חי מכתבך	נ"ט
חיו ולענ"ד	י"ב חוס'	שלד ורליה	מ"ז חוס'	דש ומ"ש, שכד חמול,	שכט ועוד נראה, שלח ושוב, חכד אמנס
קג ועוד יש	י"ב: חוס' אלא	רכא דבריו	מ"ח: דשרי רחמנא חד לאו	רלו אלא	נ"ט ר"ן
	י"ב: רש"י בפחות וחוס' ורשכ"א	חלת ומעחה	מ"ט		

מפתח לשו"ת בית שערין חלק יו"ד

רצג

שג וגם	כ"א	קפו ומה, חו ובגוף, חיד ומה	מ"ו רש"י	הקדמה ונלע"ד	
שכנ ו(	כ"א רשכ"א	חו ובגוף	מ"ו חוס'	חלב אמנס, חלב אכל	י"ג חוס'
רע ומה	כ"א חוס'	שפט הגם	מ"ו חוס' אמר	חיה ועוד	י"ג חוס' והא לא משך
שגב ומלאחי	כ"א:	שנו ולפ"ו	מ"ו:	חלב אמנס	י"ג: רש"י
שכנ ו(, שגב ומלאחי	כ"א: רשכ"א	ח אמת, קד מכחצו	מ"ו: רש"י	חל וגם	י"ד רש"י
שכנ ושזב	כ"א: חוס'	רחה אמנס	מ"ו: רש"י טבל	שט הנה מ"ש, שנו מכחצו	י"ו
נב ושניח	כ"ב	טו ומה שהקשה	מ"ו: רש"י מדאורייתא שפא ומה, שפה אכל	טו ואמנס, קח מכחבך	י"ז פנ"י
שנו ובגוף, שנט ועל	כ"ג רשכ"א	שנו ומה	כ"ג	ז וכוז	י"ז חוס'
שפה ובעל	כ"ג רשכ"א ולענין	שנו ומה	כ"ג רש"י	שפו ובהכי	כ
שכח אכל	כ"ג:	שנו ומה	כ"ג: והא מנסך דאורייתא היא רכ ובהכי	חיה אכל	כ ר"ן
ערה בקידושין	כ"ה	טו ומה שהקשה,	כ"ד	שפו ויחזר	כ רשכ"א
חלב אמנס	כ"ו:	כה והא דמשמע, שמו ולפענ"ד		חטו אכל	כ חוס' דילמא
קפט ושאר	כ"ו: סדנא דארעא חד הוא	ריג אך	כ"ד פנ"י	שפה אכל	כ"א חוס' והא
חלב אכל	כ"ו: חוס'	טו ומה שחמה	כ"ד ר"ן	שכו ועוד דל"ש	כ"ב חוס' והא
חלב אכל	כ"ו: רשכ"א	שעו ובחמ"ס	כ"ה רמב"ן	שנה עחה	כ"ג:
שנ ועוד, שפה וטו"ו	כ"ט	שעא ומ"ש	כ"ה חוס' מה שנית, שע אמנס, שעא ומ"ש	חי מכחבך, חכב מכחבך	כ"ה
שפה והג"ל	כ"ט חוס' ואז"ל	שחב והדרך	כ"ו:	שנט א), חיד וכחב,	כ"ח
של מכחצו	כ"א: מהרש"א	שלך אך ראה	כ"ט. מרדכי רמו ח"א	חיג מכחבך, חמט ושזב	
שלך עוד פלא	כ"ב	קלו ועוד	כ' חוס' ופרשא	חי ומה	כ"ח:
שלך ובחלה	כ"ב מהרש"א	שסג כחבך	כ'.	קג ומה דס"ל	כ"י ואע"ג דלא אחי ליד"י
שלך וכוז הי	כ"ב מקנה	חיד ומה	כ"א רש"י רבא	קג ומה שהקשית	כ"י פנ"י
ט ואחי חמה,	כ"ד חוס' מעקה	כט ומעלחו, רכ אלא	כ"א: אשח חזר	שכה ועוד דהרי	כ"ב חוס' ור"ג
הקדמה ובחשוכה		שפה וגם	כ"ב:	שיט ועדיין, חכד אכל	כ"ג
קלח ויישוב	כ"ה בחו"י	שפה וגם	כ"ב: חוס' איש	רפג ומה שהקשה,	כ"ג חוס'
שעד ומה	כ"ו	ו אכל, רכ אלא	כ"ד ר"ן	שז ראיחי, שכו ומ"ש, חמט ושזב	כ"ג חוס' ואפקעיהו
הקדמה וכן	מקנה סוגי דחדש	קל ואענה,	כ"ד ר"ן כשם הרמב"ן	קח מכחבך,	כ"ג חוס' ואפקעיהו
שזו ועוד	מ"א שכה ושלישית, שזו ויש, שזו ועוד	חיג מכחבך		ריג אמנס	
שמו וביישוב	מ"א רש"י לכדרי"י	רע ומה	כ"ד רמב"ן	שי ועוד נלפענ"ד	כ"ה
שפו אכל	מ"א חוס' רי"ד	שפו ויחזר, שפו נועם	כ"ו	שנו ועוד	כ"ה ר"ן
שכה אכל מ"ש בני,	כ"ב	שיב ושזב הקשה	כ"ו חוס' דמי	חכד אכל	כ"ה רמב"ן
שמו ומכ"ש, שפה ושזב	מ"ב חוס' רי"ד	רפו ועד	כ"ז חוס' דיבורא	שט ומה שהק'	כ"ה חוס'
שזו ועוד	כ"ג	שכה ומעמה נ"ל	כ"ז: חוס' וכל	חכד אמנס	כ"ה חורה גיטין
רלג וגם,	כ"ג	רכט ושניח	כ"ח חוס' ר' שימי	חכד אמנס	כ"ה חוס' אכל
שכה הנה למ"ש, שכו מה, שנו אכל	כ"ג חוס' רי"ד	ריד אמנס	כ"ח חוס' לא יגיד פרט לאלס	שט שזב כחב	כ"ה: חוס' חני
שכה חדא לפמש"כ	כ"ג חוס' רי"ד	חא ואפשר	כ"ח חוס' ר' שימי	ז ועחה	כ"ו חוס'
חיד וכחב	כ"ה חוס'	חכד אכל	כ"ח חוס' ר' שימי	ז ועחה	כ"ו חוס' רש"י
רמד ונ"ל	כ"ה: רל"ש	שכנ ומה	כ"ח חוס' ר' שימי	חא והנה	כ"ו חוס' רש"י
נו ומה שכחנתי,	כ"ה: חוס' בפירוט	שכא ואחי	כ"ח חוס' ר' שימי	קלו ועוד	כ"ו חוס' רש"י
קעד אך		שיב איברא דגוף	כ"ח חוס' ידה	חלד ועוד	כ"ו חוס' רש"י
קלה אמנס	כ"ח חוס' רש"י בני רב	שכנ ואמנס	כ"ח חוס' והא	שכא וכל	כ"ח
ח ועוד נ"ל	כ"ח חוס' רש"י	שכה ומעמה נ"ל	כ"ח חוס'	שנו ובגוף, שנו מכחצו	כ"ח פנ"י
לח אכל, לח ובל"ו,	כ"ח חוס' רי"ד	פא ובענין	כ"ח חוס'	רכה ביום	כ"ח ר"ן
קיא אלא דאכתי, קנג ועוד נ"ל	כ"ח חוס' רי"ד	שז ועוד נ"ל, חלב ומה	כ"ח חוס' ר' שימי	רכה ביום	כ"ח רשכ"א
קטו ועחה	כ"ח חוס' רי"ד	שסח ועדו	כ"ח חוס' ר' שימי	חלד והנה	כ"ח חוס' גופה
שיב לכן נ"ל,	כ"ח חוס' רי"ד	שיט ובחדושי למס'	כ"ח חוס' ר' שימי	רכד אלא	כ"ח.
שכנ אמנס מ"ש				שנו ובגוף	כ"ח חוס' וכי
שלא לפענ"ד	כ"ח חוס' המקדש	קידושין		שנו ובהדי	כ"ח חוס' וכי
קסו והג"ל	כ"ח חוס' רי"ד	חמה ומה	כ"ח חוס' רש"י	שעה ויש, שעה ומה,	כ"ח חוס' רש"י
שלד ומה שעלה	כ"ח	נו ולפענ"ד	כ"ח חוס' רש"י	חלט שמחתי	כ"ח חוס' רש"י
חלל ונ"ל	כ"ח:	שפו איברא	כ"ח חוס' רש"י	רכו ומ"ש	כ"ח חוס'
מו ושלושה, שלא ולפ"ו	כ"ח	שפו איברא	כ"ח חוס' רש"י	שנו מכחצו, שנו מכחצו, חא ומה	כ"ח חוס'
חשו' בסוה"ס ולקושי	כ"ח חוס' כחננו	שיב ושזב הקשה	כ"ח חוס' רש"י	שלא אודות	כ"ח חוס'
רעא ועוד נ"ל	כ"ח חוס' רש"י וחס'	חא חלח	כ"ח חוס' רש"י	שנו ובחמה	כ"ח חוס' מעוכב
קט ואין להשיב,	כ"ח חוס' רש"י	קעא ומה שהביא	כ"ח חוס' רש"י	שפה הנה	כ"ח חוס' רש"י
רכו ובהקפה		שגג וגם	כ"ח חוס' רש"י	חטו אכל	כ"ח חוס' רש"י

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

רצד

פלד ומה	מ"ו נמוק"י	חלו ודידי	כ"ה:	קפה אלא	נ"ג רש"י דאורייתא
חל ועפה	מ"ו רש"י	חלה ולפענ"ד	כ"ו:	קפו אכל	נ"ד חוס' הקדש
חלד אמנס	מ"ו שלטי גבורים	חט אמרתי	כ"ז:	הקדמה אמנס יש לי	
חלד ורואי	מ"ו:	חו ולא	כ"ט	ח אחרי	נ"ה
חמ מכסבך	מ"ז חלד ואמנס, חלו ועיין, חמ מכסבך	שלב אכל	ל"א: חוס' ור"ג	חיד ומה	נ"ו חוס' לא
חלד ואמנס	מ"ז רש"י	שפו ויחר	מ"א נמ"י	ערה אמנס החוס'	ס"א חוס'
חל השוכה	מ"ז חוס' ואמאי	חא ומ"ש	מ"ט חוס' וכדך	קנח אלא	ס"א חוס' לעבור
חלד נחשוכה	מ"ז: רש"י מקומו	חטו אכל	נ' חוס' קסנר	רלד קראתי	ס"א.
חלא ועוד	מ"ח	חו ומה	נ"ב: חוס'	שלד ולפענ"ד אף	ס"א: חוס' מוח
חלד ויחר	מ"ח נמוק"י	חא הרבה	נ"ד	שנו ומה	ס"ב
חלד ובמה	מ"ח רש"י לא זריכה	קפט ומ"ש	נ"ה חוס' ר"א	קג ועל	ס"ב: חוס' אע"פ
חלד לך	מ"ח רש"י מדי	רלד ובמ"ש דהמים	ס"ו	מ ובעיקר הדבר	ס"ד: חוס' ולא
חלד ועוד	מ"ח חוס' מוחר	חלב אמנס	ס"ז ורש"ט	ז וגם, רלא אף, שיב ולפענ"ד	ס"ה
חלד ועיין	מ"ח חוס' משמשן	קפט ושאר	ס"ז.	רלא וגם	ס"ה הגבוה אשרי
רלו ואמנס	נ"ב	חכד אכל	פ' יש נוהלין רמב"ן	רלה מה	ס"ה: רש"י אסור
פח והא	נ"ב מדליק את הפחילה	כו ולפענ"ד	פ"א:	רלא ועלה, שד ועוד נ"ל	ס"ח: רש"י
פחו ואמנס	נ"ב חוס' אלא	מח וכעת, פט אף	פ"א: רש"ט כל הראוי	שיב אמנס הקלוה"ח	ס"ט:
חל ובהי	נ"ג	שלו בסוה"ס אכל	נ"ב	שלט דברי נ"י	ע"א: חוס' בשליח
חלו ולפענ"ד	נ"ד	ל ובגוף הדבר	נ"ב רש"ט יכול לומר	שכה וששיחם,	ע"א: חוס' בשלמא
חלו ולפענ"ד	נ"ה	רי והלדיק	נ"ו כל חמרא דלא דרא	שפו ובהי	שנו אמנס, שפה ולפ"ו,
קי ומכ"מ	נ"ו ר"ן לא נזרכה	רי ומ"מ	נ"ז	שמו ועוד נ"ל	ע"א. רש"י
קי ושניח	נ"ו: אכל חאכל ולא אמ"ה	רי וכעת	נ"ז חוס' עד	רלד וע"ד	ע"ב חוס' שטר
קעא אכל	נ"ו: חוס' אכל	רי והלדיק	נ"ז: רש"ט עד שיחן	חלב אמנס	ע"ז נמוק"י
רעב ואמנס	נ"ז	חל אכל, חלד ונלפיתיו	ק' רש"ט	חלב ראשיח	ע"ז: רש"י
קי והי אפשר	נ"ז	חלא וגם, חלב קבלתי, חלד ומה	ק"ב	חח ויחר	פ"ח ש"מ
שסכ א, חיד ומה	נ"ח	חלד ומה	ק"ד	חח ויחר	פ"ח חוס' לא
חלד ומה	נ"ח	קג והקושיא	קכ"ג חוס'	רל מכסבך, ח אכל	ז' רא"ש
שלה ולפענ"ד	נ"ט חוס' ליכא	שמו יש	קכ"ז	חו ומה	ז' מהרש"ל
קטו אף דאכתי	נ"ט. כל מנה שגאמרה	שלב ומ"ש דמהרי"ק	קנ"ד חוס' ועוד	רל מכסבך	ז' חוס'
שסכ ושזב	נ"ט:			חמג ומ"ש	ז' חוס' חסום
קי ושניח,	נ"ט: אדה"ר לא הוחר			שעה ועוד	ז': חוס' ר"י
קעא ומה שהביא		סנהדרין		א ומכ"ש	ז"א
לו ואמנס	נ"ט: ובכל ח"י הרומשח	קנג כזר כחבתי, חלח ומעחה	ד'	חא ועל	ק'
שסכ ז	ס"א:	קנג ומה	ד' מהר"ם	שח ופשוט דלשון	ק"ו:
חל והרמב"ם	ס"א: חוס' רבא	רמא ומ"ש	ד' יש אם למקרא	חמח ועונ"ל	ק"ד:
שעה אף	ס"ה	חלח ובחוס'	ד'. חוס' ורבנן	חכו ועוד	קט"ו
חכד אכל, חלט ובה	ס"ה: חוס' הוילי	קנד אכל	ד'. חוס' כולהי	חא אכל, חא ואני	ק"ח
שסכ ומה	ס"ו:	קנד אכל	ד': חוס' דרך בישול		
שפה ומעחה	ס"ח: חוס' קטן	רי והלדיק	ד': חוס' אל		
יא מכסבך	ס"ט:	לו ובני	ט"ו: חוס' והנדלם		
רכא דבריו	ע"א בחורת חיים	שלד וקנח ראיח	י"ח		
רכא עוד	ע"א רש"י	שלד ובהי	כ'		
רעד ומ"ש להקל	ע"ד	שסה אכל, שסו ובהי	כ"א		
כד יקרח	ע"ז. חוס' סוף	רעא ולפענ"ד	כ"א:		
כד וראי	ע"ח הכהו עשרה אנשים	חכד ואמנס	כ"ה		
כה אכל	ע"ח טריפה שהרג	רלב ליה	כ"ה אמר רבא לזה ברביח		
נד וכדך,	ע"ח. חוס' ההורג	כט ועוד נ"ל	כ"ו		
נח ולפי"ז קשיא		טו ועוד ראי	כ"ו: חשוד על הערוח		
קנו ז	ע"ט רש"י ל"ז	יד ובהי א"ש	כ"ז		
שסכ ומלכד	פ"ב	רלב יש	ל"א חוס' שז"ש		
חלח ונ"ל	פ"ג. רש"י ולא	שסא יש	ל"ז חוס'		
קנה ומה	פ"ג: חוס' פרט	נג אחרי, רעא יקרחו	ל"ז חוס' החורה		
ז ולכאורה,	פ"ד: ח"י הר"ן	כה מכסבו	מ"א		
נא אכל, חז ועיין		שסו ומה, חל ובהי	מ"ה		
רנו כחבו	פ"ד: רב ולי	חל אלא	מ"ו ומ"ז		

בבא בתרא

ז': חוס' וחי"ב	פט ושלישית, חלד ובספר
ח' חוס' יחיב	שלה מכסבך
ט': רש"י	שלה אכל
י':	שלה אכל
י': מהרש"א בח"א	שלה ובני
י"ב:	שו ולכן נראה
י"ב: ניחנה נבואה לחינוקה	רלח ואני אומר
י"ח.	חלו ודידי
י"ט.	שפ ומה
י"ט:	חלה ולפענ"ד
כ"ב: רש"ט כד	זו והנה מה
כ"ג	א אלא, רסד ז
כ"ד	קמט חמול
כ"ד רמב"ן	רנ ועוד
כ"ד דם שנמלא בפרודור	רמו ושזב
כ"ד האי חלבא דחמרא	זו אכל

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

ק"ס. קעל ומה שהביא	ר"י חוס' או	רמו ועוד, תלח וחמני	כ"ד: חוס' ומאן	ק"א חלל דאכמי מיקשי
ק"א חמ ולפענ"ד		רלו האה,	כ"ה	חכב ואמנס
ק"א ר"ן חמ ולפענ"ד		שעה יש, שעת ועדיין,	כ"ו	חכב ואמנס
ק"א צבי ר"ח צהמת עיר הגדמת רכב היום	ר"י חוס' טימא	ח ואע"פ, חלט מיהו	כ"ה ר"ן	שכל כחבו
ק"א רכא ורליפי	ר"י:	שפח ואמנס	כ"ה חוס' משא"כ	יג נועם, שמו ושניח
ק"א רש"י דכחיב רכא ואשר	ר"י: חוס' חלמא	שנא ומה	כ"ה חוס' משאר	שיג ועוד נ"ל
	ר"ח	מו ויחזר	כ"ו	שכה ולפ"ו בשלמא
	ר"ח.	רכו וביישוב, רעב אמנס נ"ל	כ"ו: חוס'	שט ולפענ"ד
מכות		רנה כחבו	כ"ו: חוס' גמר	שה וכוה, שיט אכל עוד
ג' מעידים אלו צליש פלוני	ר"ח. רש"י אכל	רנה אכל	כ"ו	שכב ולכאורה יש
ד' רל מכחבו	ר"ח. חוס' אי	רנה אכל	כ"ו חוס'	שכ ומ"מ
ו' רלז ומו	ר"ח. חוס' המשמש	רנה כחבו	כ"ח	שכב ומעחה, שכב ורליפי לזה
ז' חוס' דגנ"ס	ר"ע חוס' פרט	שכח תחילה, שנא אכל	כ"ח. חוס' אמר רבא	כב אכל
ט' טו ומה שהקשה	ר"ע. חוס' הרי	תלח ואחר	כ"ח: חוס'	ק"י וביישוב
י"ב מנין לסנהדרין שראו	כ' רש"י	חכב עוד	כ"ח: חוס' שנועה	קנז ועל מה,
י"ג: חיב ומ"ש	כ': שיב ועיין ר"ן, שכו ומה שהקשיח	שטו ועעמא	כ"ט	שיב לכן נ"ל
י"ד: תלח ויחזר	כ': חוס' דכי	שטו ועעמא	כ"ט חוס' צלמור	מה אמנס, שי' חלל דכוה
ט"ו שמה ומידי	כ' ר"ן רפ"ג	חכב וגם	כ"ט חוס' רש"י הו'	חכד אמנס
ט"ו חוס' ריג אמנס	כ"א	ק"א וצמט"ל, שיט אכל עוד	כ"ט: רש"י הו'	שכא ואני
ט"ו חוס' הניחא	כ"א רש"א	קסו ומ"ש	כ"א	מח ועוד נ"ל
ט"ו חוס' שעב אלא	כ"א ח"ן, דלאו צעיניי אכלי	רי והצדיק	כ"א חוס' ואין	מח אף עוד
ט"ו: רש"י שט"ו ואבע"א,	כ"א רש"י	שיט ועוד בגוף	כ"א: ר"ן	רד אלא
ט"ו: חוס' כמאי שמה ובגו"ד, ח אכל	כ"א רש"י החס	ח ואע"פ	כ"ב	שעה אמנס, ח יש
ט"ו חוס' כמאי שטו אמנס	כ"א רש"י סהס	שיט אכל עוד	כ"ב רש"י	רד הנה
ט"ו קלח אכל ק"ל	כ"א חוס' ולא	שכ ומה, תלח ואחר	כ"ג	רד אמנס
שט ומה שהקי', שמה אכל צלמח, ח אכל	כ"א חוס' חוץ	חכד אכל	כ"ד	שמ ומה שכחבח
י"ו: רש"י זר חכא וק	כ"א: חוס' אבע"א	שט ועוד נ"ל דמעיקרא	כ"ו: חוס' ה"ג	חכד אמנס
כ' ריטב"א יט חשוכה	כ"ב שכב אכל האמת, שכו והא, חכב ומדי		כ"ו חוס'	שטו אכל
כ' רש"י יט ובהכי ניחא	כ"ב שחיה בכלל אכילה	רסט ידיון	כ"ט: חוס' מה	חטו הנה
כ': הנוטל מלא פי הווג	כ"ב חוס'	קא ועוד, חכב עוד	כ'	מב ומה, קד הא חדא
כ': חוס' קנו אכל	כ"ב רש"ש	חכב עוד	כ':	חטו הנה
כ"א רלו הנה	כ"ב: ור"י מ"ט לא אמר כ"ל	קסו ומ"ש	כ"ג ר"ן	מח ועוד
כ"ב: חלו ועוד	כ"ב: חוס'	שט"ו אמנס	כ"ג חוס' ויוניא	חכה מכחבו
	כ"ג שיב ומעחה צנ"ד, שיח שוב		כ"ד:	א ואין לומר
	כ"ג חוס' גמר	קלח ואמנס	כ"ד: חוס' מלוה	שה סוף
	כ"ג חוס' דילמא	שיט אכל עוד	כ"ו	רפ ואמנס
	כ"ג חוס' מה מים	קלח ואמנס	כ"ו ר"ן	א ומה
	כ"ג: שיב ולפ"ו צנ"ד, שכה וחמישיחו		כ"ו חוס' ואפילו	חכד ואמנס
	כ"ג: ככולל	שכב אכל האמת	כ"ו:	חכד ואמנס
	כ"ג מהרש"ל	קכד ומה,	כ"ו חוס' נשבע	מב ומה
	כ"ג מהרש"א	קנז ולפ"ו, חכב ומדי		
	כ"ג חוס' דמוקי	חכב ומדי	כ'	עבודה זרה
	כ"ג חוס' דמוקי	שיט ומ"ש ציישוב, חכב ומדי	כ' איחגורי איחגר	שכב א)
	כ"ד שכב כאשר, שכד תמול, שכו מכחבך		כ' חוס' אסור	רכו אכל
	כ"ד רש"י שיט ואמנס לחקירה		כ'	רכט ולפ"ו
	כ"ד חוס' ק"א אלא, ק"א כחבו,		כ' דלמא	חלו לכן
	כ"ד חוס' קנז ובסברא ז', חכ אכל		כ' רש"י	ג ומ"ש
	כ"ד חוס' אלא קסו והג"ל, קלח ועחה,		כ' חוס' אלא	רכ"ו אכל
	כ"ד חוס' שיח כצואי, שכב אכל האמת, שכב ולפ"ו נ"ל		כ'. נח לא טריפה הו'	נד ועוד, שמב ובחמ"ס
	כ"ד חוס' ק"א אלא		כ'. חוס' דלמא	פט ושלישיח
	כ"ד חוס' מינו שכו מכחבך		כ'. חוס' חמיס	נו ומה שהקשיח
	כ"ד חוס' האוכל נב היום, קח אלא דאכמי		כ'. ריטב"א	פט ועוד אפשר, ל עמ"ש
	כ"ד: רש"י ק"י וביישוב		כ' חוס' חד	ח אמנס, יש להביא,
	כ"ד: חוס' שלא אוכל	קנז ומה	כ' חוס' חד	רכ ומהילוק
				רכט ואמנס

מפתח לשו"ת בית שער"ם חלק יו"ד

רצה

י"א. חוס' ולי	חכו ולאמנס	מ"ו	רפה והנה, שיב ועוד נ"ל	ס"ו ר"ן	קפז ולפ"ר
י"ב פסקי חוס'	ממה לעם	מ"ח	מלו ודידי	ס"ו חוס' אר"י	קכט ומה, קפה הנה
י"ג חוס' בורד והדס	רכה ואך	מ"ח חוס'	חלד ולולא	ס"ח ר"ן	רע ועוד
י"ד חוס' דילמא	כו ומה	מ"ח חוס' ורצנן	קפג אלא, ר"א ועוד חיון	ס"ח חוס'	קז והנה י"ל
י"ה	שג ולאמנס, שגח ובפסחי	מ"ט רא"ש	ריח ומ"ש	ס"ח: בעלמא סנר רב	קכד אכל
י"ו:	ח ומש	מ"ט ריטב"א מודה ר"י	נג ומה	ס"ח: חוס' עד	נג ומה
י"ז	כ הדבר	מ"ט חוס' שאס	שג אכל	ע"א	רעד אכל מה
י"ח: חוס'	א קילור	נ"א. רש"י ודילמא נח	נד ועוד	ע"א חוס' ר"א	חא ועוד
י"ט: חוס' מקוס יז אמנס, רכ וגס, חלו לך	נ"ב	חש"ר בסוה"ס אמנס	חש"ר בסוה"ס אמנס	ע"ג	חיל הגני
ס"ו	חו ומה	נ"ב. ושס בסחר	רכב וק	ע"ג ריטב"א	ריח מכחנך
ס"ו: מהרש"א	חו וצוה	נ"ב: נכרי ושרא' שעבדו ע"ו	רכו ור"א	ע"ג	הקדמה הקובץ
ס"ו: ריטב"א מי דמי	קח מכחנך	נ"ב ורש"י ומלחמות	הקדמה ובדברי	ע"ג רש"י	הקדמה אכל עו"ל
ס"ו: חוס' מי	חד אחרי	נ"ג	רכב ובהכי	ע"ד	ריח מכחנך
ס"ו	קמח אכל עמה	נ"ג בחי הר"ן	רכב אכל	ע"ו	קפז אך
ס"ו. חוס' אלמא	נד אכל	נ"ג ריטב"א	רכב ועוד, חלד ועיין	ע"ו בעדינא דקא פליט	קפז ולאמנס
כ	חה אכל	נ"ג: ריטב"א בשס רמזין	רכו נועס	ע"ו ריטב"א	רד הנה
כ' לא חתנס לא חתן להס	רכו היום	נ"ד	שיב ולפ"ו נ"ל, חלד ובספר	ע"ו חוס' אכל	חיד והחילוק
כ' חוס' לר"מ	קפה ומ"ש	נ"ד ר"ן	רכ"ג קבלתי	ס"ח: עכנרא דשיכרא	רע ולפענ"ד
כ' חוס' ר"י	רכט בגמ'	נ"ד: ריטב"א חלז ומה, חלד שוב, חלו ועיין			
כ"א	רכו אכל	נ"ה בש"ג	רי ורביעי		
כ"א חוס' הא	שפט הגס	נ"ה יין כיון שהחיל להמשך	רי וכשאני,		
כ"א:	חד אחרי	רי נפשו, ר"א אלא			
כ"ב ריטב"א	רלז שוב	נ"ה: חוס' אכל	רכ אמנס		
כ"ה: אשה כלי זינה עליה	רכח ולרדי	נ"ו: חוס' לאפוקי	רי אמנס, רכט ולפ"ו		
כ"ו	רכו ושוב, רכט ולפי	נ"ח: לך לך אמרינן נזירא	רכו אכל		
כ"ו חוס' ולא מעלין	רכט בגמ'	ס'	רעד אכל מה		
כ"ו חני ר"א קמי' דר"י	רכט בגמ'	ס"ב	חל ועד		
כ"ו: חוס' סנר ר"י	רכט ועוד	ס"ב רש"י	ריו היום		
כ"ו: חוס' ולא מורדין	רכט ועוד	ס"ב חוס'	ריו היום		
כ"ו.	שנה וע"ו	ס"ב חוס' אחיברי	חלד אכל		
כ"ו. חוס' מטבילין	שנה ומ"ש	ס"ב:	שעד ומה		
כ"ח:	רעד ועיין באר"ח	ס"ב: חוס' יאות	ריו ומ"ש,		
כ"ט: ר"ן	קל ומה שעמדת	ר"ט ומה, רלג וע"ד, חל ושניח			
כ"ט: חוס' כפרה	חלד אלא	ס"ב: חוס' ליקלינהו חלד ולאמנס, חלד והנה			
ל"ג חוס'	חכו ואף	ס"ג ר"ן	חא אכל		
ל"ד. האי דורדיא דחמרא	ר"א והנה	ס"ג רא"ש	חא ואפשר		
ל"ה במשנה	רי ולפענ"ד	ס"ג. חוס' ואינו	רלג וע"ד		
ל"ה:	קמח ועל	ס"ג:	ריו היום		
ל"ו:	שסז ומלכד	ס"ג: חוס' סופר	חכה ורגיל		
ל"ו	רכב ואני, רכו עד	ס"ג: חוס' אן עורדין	ר"ט הנה		
ל"ו:	רסא ולולי,	ס"ג: חוס' טבל	שג יקרתך		
	רעא ולפענ"ד, רכז אכל באמח	ס"ג: חוס' חני	רלג וע"ד		
ל"ח	שגז וסמן	ס"ד ר"ן	קמו אחדש"ח		
מ' רש"י זה משריץ	קמה ולפענ"ד	ס"ד חוס' חנ"ה	חט ומה		
מ"א: ע"ו שנשחברה מאילי	רכה ואך	ס"ה חת"ס	שפז הנה		
מ"ב	לו ולאמנס	ס"ה רבא	רכו ושזכ כחצת		
מ"ב: ר"ן	רכד ועוד, רכו ובהסקפה	ס"ה. חוס' טעמא	ריח וזחוס', ריח דבברי		
מ"ג: אמרו	רכה ואך	ס"ה: חוס'	שפז הנה		
מ"ד כאן קודם שזא אחי הגמי	רכד ידס	ס"ו כל היכא דאיכא למיתלי	כ הדבר		
מ"ד. חוס' נחל	נג ומה	ס"ו חוס' אבי	שכ ועוד נ"ל לפי		
מ"ה חוס'	חלד ועוד	ס"ו חוס' רהט	כ הדבר		
מ"ה חוס' כל	שגז ומה שהביא	ס"ו חוס' חבלין	קסט חוס'		
מ"ה:	רכו אכל	ס"ו: לנכרי	רפו ועוד יש		
מ"ו	רכב ובהכי, חלז ומה	ס"ו: חוס' לנכרי	כ הדבר		
מ"ו צעי חוקר	רכב קבלתי	ס"ו: חוס' שהסיקו בכמון	קפה ידך		

הוריות

זבחים

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

ל"ד חוס'	הקדמה וכו'	ק' לה יעמא מצוה	קעח ושוב	פ"ח: חוס' או	הקדמה ולע"ד
ל"ד. חוס' והבשר	הקדמה אבל דברי	ק"ב	שלד ובהא, שלד ראימי	פ"ח: רש"י	הקדמה ובהשבות
ל"ד:	הקדמה ולע"ד	ק"ד	שפט והנה, שלד ומה	פ"ט	הקדמה ואל
מ"ה	שד ואכתי קשיא, סלד ועוד	ק"י רש"י	קפו בראש	פ"ט	הקדמה ומח"א
מ"ה. הכי קאמינא לך	קט ה)	ק"יב	שעח ומ"ש, שלד ושוב	פ"ט חו"י	הקדמה ולע"ד
מ"ו רש"י	הקדמה וסבור	ק"יד	ק"ג ומ"ש עוד, שלד ושוב	ז'	הקדמה ולע"ד
מ"ז חוס' מנין	שנא ליברא	קל"א חוס' ושוין	שמו ולפענ"ד	ז"ט	פשו' בכוה"ס ולקושי
נ"ג	שז אמנס			ק'	הקדמה ולע"ד
נ"ו:	הקדמה ובהשבות	בגרות		ק"א:	שלד ושוב
נ"ח חוס' מנין	שנא קבלמי	ג' רש"י הזאה	קכו קוטרוסו	ק"ב	הקדמה וסבור
נ"ט	שלד ובפתיחי	ה: מן הבקר	פט ולפ"ז		
נ"ט חוס' עד	שלד ובפתיחי	ר. וטריפות מהכא נפקא	נו ומה שהקשיח		חולין
ס"ב:	חכ אמנס	ר. נמלא בחוכו לרור	קמו דבריו	ב'	שח ומה שעמדח
ס"ד	י ומעחה	ר. רש"י כל אשר יעבור	רנו וכיולא בזה	ב' חוס' ובמוקדשין	שג ואלס
ס"ח	ה וה"ג	ר. חוס' כחב	ז ושוב השיג	ב': חוס' שמה	נח נועם
ס"ט: חוס' ר"י	לח ושוב	ד. חוס' ולר"ח	הקדמה ולע"ד	ג' רש"י	ה קיבלחי
ע':	רכב היוס	ה'	שעו והנה	ד'	שיב ולפ"ז נ"ל
ע"א במשנה	קפד ולפענ"ד	י"ב	ט ומ"ש	ד' ר"ן	שיב אבל הר"ן
ע"א רש"י במשנה	ז אמנס	י"ט	ט ומה	ד' חמ"ן של עוברי עבירה	קמה אשר
ע"א: חוס' היכא	שפט והנה	כ"א	קכו קוטרוסו	ד' רש"א	ב אבל מה
ע"א: חוס' ובטריפה פט לכן נ"ל, של ועוד	כ"א דס שבישלו	כ"א	קנו ב', רנו ובספר	ד' חוס'	שמז אמנס
ע"ב חוס' נחערנו	קל אחדש"ח	כ"א הקפה אח הדס	קמא אבל	ד' חוס' מוחר	ר"ז ומה
ע"ב. רש"י וסריקין	קפו והכי	כ"א רש"י	קכו ועוד דנהי,	ד':	טו הן אמת, רפו אלא
ע"ד	חג אלא		קכט ומה דקשיא	ד': חוס' שמוחו	שמז שוב
ע"ד דליערוב נקובח הקון	קפד ולפענ"ד	כ"א רש"י וחוס'	הקדמה וסבור	ה' רש"י האי	חה ולפ"ז
ע"ד האי עריפה	פט יקרת	כ"א:	הקדמה והפינח	ה' חוס' אינן	מה והנה
ע"ד רש"י	שיט ומוה	כ"ג: רש"י לימא וחוס' והן	הקדמה ליברא	ה' חוס' כדי	מה והנה
ע"ד רש"י נקובח	פט ועוד נ"ל לפי	כ"ט:	קלה אך	ה': חוס' דריקים ענמן	קמז מכחבו
ע"ד: כלהו כר"י לא אמרי	קא וכ"ו	ל"א	חיא הנני	ה': חוס' מעם	כג אבל, רט ולפענ"ד
ע"ד: מנא ידעינן	פג ומה	ל"ב	חשו' בכוה"ס אמנס	ו': אשח חנר	נט ומעלחו
ע"ד: רש"י	י ועוד	ל"ו	שדמ וחכס, שעא ונ"ל	ז' חוס' גדולים	חל ולפ"ז
ע"ד: רש"י נפולה	פט ועוד נ"ל, קל ומה	ל"ז רש"י	ה והנה	ז': ומי מיחייבא	קמז ור"א לזה
ע"ה: חוס' שביעיח	קה אמנס	ל"ז חוס' ר"א	שעא ונ"ל	ח'	חלד ואמנס
ע"ז דס שנחערב במים	קכט ומה דקשיא	ל"ח חוס' כדי	שפא ומה	ח' פנ"י	ר"ט ומה
ע"ז.	כו ולפענ"ד	מ' רש"י וחוס'	חלא ועוד, חלד והנה	ח' סכ"ן של ע"ז	לא ואשר
ע"ז: חוס' הכא	מו והנה, קלח ושוב	מ"ב	רפא ובישוב	ח' חוס' מוחר	יט אבל
ע"ז	הקדמה והפינח	מ"ד	שכט ומ"ש	ח':	חלד ואיברא
ע"ח פגול נוחר ועמא שבלן	קנו ה)	מ"ד חוס'	שעב ומה	ח': הטבח לר"ן ג' סבינים	קכא נועם
ע"ח רש"י	שכט האמח	מ"ה	לג על דבר, חכא מה	ח': חוס' אגב	קכא ולפענ"ד
ע"ט	חיא שוב	מ"ה וכל נבילה וטרפה וכו'	קמז ובהנ"ל	ח': חוס' והלכחא	קכא ולפענ"ד
ע"ט רש"י והיכא	קלו אך דאכתי	מ"ז	שיב אבל גס	ח': חוס' וליחקן	קכא ועוד נ"ל
ע"פ: חוס' חנן	הקדמה וכן, ובהשבות בית	נ"א	שלד הנה הראשונות, שלד עוד כחב	ט'	מז מכחבך, שסו ויש
פ'	הקדמה וכן	נ"ו:	ח אבל	ט' רש"א	א לכן,
פ' רש"י ללוחיח	הקדמה ובהשבות בית	נ"ו: חוס' אלא	ח ומ"ש		סד ושניח, סו מכחבו,
פ"ד	פט ולולי	נ"ח	שכו ובחוס'		סד ומה שפקפקת, קלה והרש"א
פ"ה: רש"י הויל	מו והנה	ס"ד	שכח נועם	ט' חוס' כולהו	מח ולפי
פ"ו	רכב ולפענ"ד	ס"ז חוס' כדי	שג אלא דהיא	ט'.:	נב היוס
פ"ח רש"י וחוס'	חכ אמנס	ע"א: חוס' ומחיקן	שד מכחבך	ט'. חוס' או דילמא	לז ומה
פ"ז	קכט ועוד דאפי'	ע"ב	שיט ולכאורה הי', חיד ומה	ט': חוס' החס	קל ועוד י"ל, רז ואמנס
פ"ז חוס'	רו ושוב	ע"ד.	חכא על	ט': חוס' אס	הקדמה ולפענ"ד
פ"ז חוס' ואס	רה ולפענ"ד	פ:	הקדמה והפינח	ט' פנ"י	ו ומ"ש
פ"ז: במים ולא ביין	קפז אך	פ"ה: סולת שהחליעה	קמו דבריו	י סכ"ן אחרע	ו שני
פ"ז יקדש להיות כמוהו	ח ע"ד	פ"ו	הקדמה והפינח	י רש"י	קלז הנה
פ"ז. חוס' ממחין	קפז אך,	פ"ח	הקדמה ואל	י חוס' סכ"ן	ו חו, רח ועיקר
	הקדמה ובהשבות	פ"ח	הקדמה ובדברי	י חוס' ודילמא	ו ושניח

מפתח לשו"ת בית שער"ם חלק יו"ד

רצו

סח וולג	מ"ג ר"ן	נ בדבר, סח קבלמי	כ"ו.	ז אמנם	ה' חוס'
סח ומה	מ"ג רא"ש	נד הנה, קבו וחמני	כ"ז:	סח וולג, שפז אלא	ה' ברש"א
קז בלאח ל"ה	מ"ג נפ"מ לפסק דרוסה	י ומעפה, נב אכל	כ"ח	ו ומה	ה' בר"ן
עב אמנם	מ"ג רש"י	ל ולפי שיטת, עו ובסוגיא	כ"ח חוס'	מ ובעיקר הדבר, קיח אכל,	ה' א
ל ולפי שיטת,	מ"ג רש"י לא חיסוק	ח וע"ד	כ"ח חוס' נשס ר"ש	שכט כחבו, פשו' בסוה"ס אכל	ה' א מהרש"א
מח ומעפה	!	מו לק	כ"ח חוס' לפי	מו מכתבך	ה' א רובא דליחא קמן
ערה אמנם לפי סברת	מ"ג רש"י קרום	נח ומה	כ"ח.	קמד אלא	ה' א חוס'
סט ומ"ש	מ"ג חוס'	מו והנה, סג מכתבו,	כ"ח. חוס' אחא	י בדבר, קמד ומה	ה' א חוס' אכל
סז ויזמתק בזה	מ"ג לאפוקי לקוחא	סו מכתבו,	סו נועם, סה מכתבך, סו מכתבו,	ט ומ"ש	ה' א חוס' ליחוס
סה אכל מה	מ"ג רש"י אינו קרום	סט מכתבך, פט וחיות	קמט ואין להשיב	חשו' בסוה"ס ולענין	ה' א.
סז אלא דג"ע	מ"ג רש"י למעוטי	קמט ואין להשיב	כ"ח:	טו יי"ך	ה' א אחיח מרשח של עולה
נח מכתבו	מ"ג חוס' הגן	קפה נועם	כ"ח: הכי אגמרי רחמנא למשה קפה נועם	פט וחיות,	ה' א חוס' אכל
סז וזוה	מ"ג: כל הגי חיו	לד חמול	כ"ח: רש"י מדרבנן	קנו ג)	ה' א וליחוס שמא
סג ובחידושי	מ"ג: רש"י ההיא	מו היום, קסט ועו"ל	כ"ח: חוס' לפי	סה ועוד נ"ל	ה' א חוס' אחיח
סו והג"ל	מ"ג: רש"י	מו היום	כ"ט	טו ומש"כ דאם,	ה' א חוס' אחיח
סו והג"ל	מ"ג: חוס'	ט אכל	כ"ט חזבח שלא יהא ב' שוחטים	קז בלאח י"ט	ה' א חוס' אחיח
זח ב.	מ"ג: חוס' קסבר	לח לוחא	ל: השוחט שני ראשין	קיז כחבך	ה' א חוס' לר"מ
זט ואבאר, ק ובתשובה		רפח ועמה	ל"א	קמט חמול, שלא וזוה נ"ל	ה' א חוס' לר"מ
זטו אודות	מ"ד	כד ועוד נ"ל	ל"א רא"ש	טו ומה שהקשיח	ה' א חוס' לר"מ
זטז וחס	מ"ד רבא שרא טריפתא וכו'	רפח והנה	ל"א רש"י	הקדמה וסבור	ה' א חוס' לר"מ
זטז אכל	מ"ד חוס' וכן	חמא ועוד	ל"א חוס' והא	שסג וע"ד	ה' א חוס' לר"מ
זטז ורביעי	מ"ד:	לא וגם	ל"א. טעמא דנפלה	שנט ד, שפה והג"ל	ה' א חוס' לר"מ
זטז אחר,	מ"ה רש"י	שנט ד)	ל"א:	ט מכתבו	ה' א חוס' לר"מ
זטז ומה שהקשיח, קנד ומה	מ"ו	רג אשר	ל"א: אי לימא דאנסה	שסג וע"ד	ה' א חוס' לר"מ
זטז ומה	מ"ו רש"י	סא הנה כאן, סט אכל	ל"ב	שיט ולכאורה ה'	ה' א חוס' לר"מ
זטז אלא	מ"ו רש"י	סט ומה שהקשיח	ל"ב חוס'	חלד ועוד, חלו ולפענדי	ה' א חוס' לר"מ
זטז אמנם למ"ד	מ"ו חוס' הלכך	רלט ומה שהקשיח	ל"ב: אלו אסורות	שכה ועוד נה	ה' א חוס' לר"מ
זטז ובחי	מ"ו: והלכתא	מו ומה שהקשיח	ל"ג	רכז ושוב כחבת,	ה' א חוס' לר"מ
זטז אלא	מ"ו: רש"י	קיא ומה שז"ע	ל"ג בני מעים	רכט ולפ"ו	ה' א חוס' לר"מ
זטז ולפי פשוטו,	מ"ו ר"ן	טו ובתשובה	ל"ג ישראל כיון דבשמיטה	א ומכ"ש, שיט ולכאורה ה'	ה' א חוס' לר"מ
זטז ושוב חקר	מ"ו חוס'	קטו יש להביא	ל"ג. אין מומנים נכרים	קיא ומה שני"ל	ה' א חוס' לר"מ
זטז ושוב הבאת,	מ"ו חוס'	קטו מכתבך	ל"ג. חוס' אחד	חי הנה	ה' א חוס' לר"מ
זטז וז"ל קלת, עו מכתבך	מ"ו חוס' אי	רזו ובספר	ל"ג: דם מכשיר	קלו ונ"ל	ה' א חוס' לר"מ
זטז וכיון שהגענו	מ"ו חוס' אי	הקדמה וסבור	ל"ג	רי וכשאי	ה' א חוס' לר"מ
זטז ולא בלחי, שמז ובהכי	מ"ו:	הקדמה וסבור	ל"ו וראש יוסף	זט ועוד נ"ל,	ה' א חוס' לר"מ
זטז אלא	מ"ו: רש"י	הקדמה ובני	ל"ו חוס'	קלח ובחמא	ה' א חוס' לר"מ
זטז אלא, פד ור"א	מ"ח ע ומ"ש על, עט אלא, פד ור"א	הקדמה אכל דברי	ל"ו: וחוס' עזים	רלד ומ"ש דמפלי	ה' א חוס' לר"מ
זטז ובחמא	מ"ח: האי סמפונא	הקדמה אכל דברי	ל"ו: ודילמא היינו נבילה	יב וידידי	ה' א חוס' לר"מ
זטז שמהמה	מ"ח: רש"י סמפונא	קיא ובמש"ל	ל"ו. חוס' השחא	יב וכשאי, שנה איברא	ה' א חוס' לר"מ
זטז קנד ומה	מ"ט חלב טהור סוחס	מו ועוד נה	ל"ח ר"ן	רעח אכל נ"ל	ה' א חוס' לר"מ
זטז קעט ועוד נ"ל	מ"ט:	שטו מכתבו	ל"ט חוס'	טו ובתשובה	ה' א חוס' לר"מ
זטז לפי"ו, לא וגם	נ"א	חלד שז	ל"ט חוס' ר"ל	מח ועוד	ה' א חוס' לר"מ
זטז קא גם דעמי	נ"א זכרים המנגחים	קיא מכתבך	מ'	מח ועוד	ה' א חוס' לר"מ
זטז אכל מנינו	נ"א עמדה אינה לריכה	מו היום, רכז ובהכי	מ': כגון שה' חק"פ	רכז אלא	ה' א חוס' לר"מ
זטז ולחשלוס	נ"א	שעו ובחמ"ס	מ' רא"ש	טו ובתשובה, לג ולחדודי,	ה' א חוס' לר"מ
זטז ואמנם	נ"א. מחט שנמצא	חלד ובספר	מ' רש"י היחה	קיא ומעפה נ"ל, שכז ועין	ה' א חוס' לר"מ
זטז ואמנם	נ"א. רש"י אמר	כח ובפשיטות,	מ"א	מט תחילה	ה' א חוס' לר"מ
זטז קלה ועוד י"ל	נ"א. חוס' ביח הרחס	רכז ובהכי, שיז ובמכתבו	מ"א אחרו ב'	ה אכל, ה ור"א, י ומעפה, נב אלא	ה' א חוס' לר"מ
זטז פח ועוד	נ"א. חוס' נפל	כה מכתבו	מ"א רש"י	רנז אמנם	ה' א חוס' לר"מ
זטז כג ב)	נ"א: ושויין שאס נולד	כה ובהכי	מ"א חוס'	שמו אך	ה' א חוס' לר"מ
זטז א חה, זט אמנם	נ"ג	כה ומה שהביא	מ"א חוס'	קה אמנם	ה' א חוס' לר"מ
זטז ק ובהכי	נ"ג ספק על	חמה לעח	מ"א חוס' ובשוק	הקדמה וסבור	ה' א חוס' לר"מ
זטז ק ולפי טעם	נ"ג קטע רישא	קלה ואחרי	מ"ב. רש"י נפלה	ש הנה	ה' א חוס' לר"מ
זטז א חה	נ"ג ר"ן	עא וזוה נדחה	מ"ב. חוס' ניקב	מח וכעת	ה' א חוס' לר"מ
זטז אלא	נ"ג ר"ן ב' הרא"ה	סז אכל אחא, עט אלא	מ"ג	טו ובתשובה	ה' א חוס' לר"מ

מפתח לשו"ת בית שערים חלק י"ד

נ"ג רש"י מן הזאב	נט ואני חוכך	ע"ח הושיע ידו למעי וכו'	קנח ומה	ז"ח: רשנ"א	פט אבל קסט ואמנס,
נ"ג רשנ"א	זה ובאמת, נט יש עוד	ע"ט ריטנ"א	לו אבל	ז"ט: חוס' סלק	קפה הגה, רט ובמה
נ"ג: מוח מראשית, נד אחרי, קמו אחדש"ם	קמז ולולי דמספספא	ע"ט: ולפגני בחוששין לורע אז	לט מכחבו	ז"ט: סגס' שאני	רזו אלא
נ"ג: רש"י לדי חקלה	רט ואולי	פ': חוס' הנך	קיה אבל עוד	ק' ר"ן	רו ומ"ש
נ"ד	עט ומה שהקשה	פ"א	רכז היום	ק' פוס'	שג ואמנס
נ"ד: מחו זכוליא וקטלי	סז ולפ"יו א"ש	פ"ב שחטה ואם זה צמה	לח לואם	ק' חוס' בשקדם	קעז קבלתי, דש ומ"ש
נ"ד:	פד וסבור הייתי	פ"ד	שגז ומה	ק' חוס' שאני	קסט ושניה
נ"ה שיעורי חכמים להחמיר רסח הראשונות	פ"ו	ט ומה שני"ל, כו ושוב,	נג יקרתו	ק': אל"ל בסיני נאמר וברש"י	הקדמה אמנס יש לי
נ"ה: חוס' והרי	סז ואכחי ז"ע	נד היום, שסג וע"ד	ט ומה שני"ל, כו ושוב,	ק': חוס' סלק	רע ויותר
נ"ו: משנה ואלו טריפות	פח חנן	ח ורביעי, סו ומה,	פ"ו: חוס' מ"ט	ק"א	קיא ומה שנחקשה,
נ"ו: רש"י ואלו טריפות	נד אחרי	סט ומ"ש למרן, קח מכחבך,	קט ומ"ש למרן, קח מכחבך,	ק"א רש"י	קיה וחז, קכז מכחבו
נ"ו: חוס' למה	נד הגה	קנח אבל מ"ש, קסח והפלתי, חו הגה	קנח אבל מ"ש, קסח והפלתי, חו הגה	ק"א רש"י	לח ומה שהקשה,
נ"ז:	נד אבל	פ"ו: חוס' סמל"ח	סו ומה	ק"א רש"י	קיא ומה שנחקשה
נ"ז: ודלמא קסבר ר"י	פה הגה	פ"ז	שמו ושנית, שפו ועוד	ק"א: חוס' איסור	קח ומה שני"ל
נ"ח חוס'	לו יקרתו	פ"ח חוס' הגח	שמה ואני	ק"א: חוס' בנטמא	קיא וביישוב
נ"ח חוס' מכאן	לו אבל	פ"ח: חוס' שחיקת	נג ומה	ק"א: הוד	רפו ועוד הא
נ"ח חוס' ר"ח	לו ועוד	פ"ט: חוס' והחניא	נג (ז)	ק"א: רש"י	קיא ומעחה
נ"ח:	נד ועוד	ז': חוס' אלמא	קטו אלא	ק"א: חוס' הוד	שכט ועוד דרשנ"א
נ"ח: חוס' ושוין	קטו ובגוף, קלו ונ"ל	ז':	רו וזוה	ק"ב	נכ אבל, נכ הן
נ"ח: אמר שמואל	פז הגה	ז"א	קכז ומ"ש	ק"ב אמ"ה נוהג בטמאים	קנח ועוד נ"ל
נ"ח: רש"י	פז אמנס	ז"א: חוס' כמ"ד	טו ומה שחמה, נכ וגם	ק"ב אף אן נמי חנינא	קטו שוב
ס"ב	קמד אבל	ז"ב: רש"י בשר המחז במקולין	נכ וגם	ק"ב אר"י לא חאלכל נפש	קט ועל ארבעה
ס"ב זחיר מין עורב	קח יקרה	ז"ב: חוס' רבא	קלא היום	ק"ב רש"י	קיא וביישוב,
ס"ב חרנגולתא דאגמא אסורא	קמז מכחבו	ז"ד רא"ש	שז הגה	ק"ב רש"י במאי	קיא ומה שני"ל, קכז אבל
ס"ב: חוס' חרנגולתא	קלו יקרה	ז"ד רשנ"א	חו ואמנס	ק"ב: רש"י	קטו מכחבך
ס"ב: רש"י חסיל	הקדמה ולפענ"ד	ז"ה רשנ"א	קפט אבל, קפט ולפ"יו	ק"ב: רש"י	קט ועוד נראה, קטו הגה
ס"ג ודלמא דעוף טמא נינהו	קג מכחבו	ז"ה רשנ"א נמלא	קז בואח ט"ו	ק"ב: רש"י לא חאלכל	קטו ואחר
ס"ג לוקחים זינים מן הנכריס	קמט חמול	ז"ה רשנ"ג	רסד (א)	ק"ב: רש"י רבי פומר	קטו אמנס
ס"ג רש"י	קמד ומה שהעיר	ז"ה חוס' ובנמלא	קפו וכן	ק"ב: חוס' אבל אמ"ה	קטו אמנס לדעמי
ס"ג חסיל פסול	קלו יקרה	ז"ה חוס' ורשנ"א	קסד וביישוב	ק"ב: חוס' לר"י	קטו אמנס לדעמי
ס"ד חוס' מנה"ג	קטו ובגוף	ז"ה: פסוק לי פסוקך	רלח ולפענ"ד	ק"ב: חוס' שאין	קיא ומה שני"ל,
ס"ד: חוס' שאם רקמה	קטו מכחבך,	ז"ו	קכד ידיו, קנח ומה שנחקשה	ק"ב: חוס' שאין	קטו אמנס לדעמי
ס"ה לא לחנס הלך	קמט ועוד נ"ל	ז"ו אכלו ואין זו כיה	קנז ועל מה	ק"ג	קכז עירוב, קכז ומ"ש,
ס"ו: חוס' לרבות	נט אבל לפענ"ד	ז"ו חוס'	לח ומה שהקשה	קנז ומ"ש דבנ"ח, קנה נועם,	
ס"ח: או מן הכליות	קלו ובלא"ה"ג	ז"ו חוס' דללי בישול	קעב ומה שעמדתי	קנח וזוה יובן, קנח לכן נ"ל, חבג ומיושב	
ס"ט לה קבלתי, שסח וכו"ב"י, חג וכה"ג	קטו אמנס מה	ז"ו חוס' דלא	קעז ולפ"יו	ק"ג חוס' קי קיבלתי, קי אך, קיא אמנס	
ס"ט חוס' לאחיה	שסח מיהו	ז"ו: חוס' מ"ט	קלו ובייש"ש	ק"ג רשנ"א בשם רמב"ן	קלו ובגוף החלב
ס"ט: לגמיע חלבו של צהמה	קלו אבל אכחי	ז"ו: חוס' ור"י	קלו ובגוף החלב	ק"ג: חוס' ומ"ס	קטו אולם
ע"א ומה אדם שמטמא מחיים	רלט אבל	ז"ו	קסו ומה שני"ל	ק"ג: חוס' דאיסור	קח אלא דאכחי,
ע"ב	חלד ובלא"ה	ז"ו ראש יוסף	קסז ברכחו	ק"ג: חוס' מ"ס	קטו אלא
ע"ב מהרש"א	חלח בחוס'	ז"ו כלכיה באלפס	קעא ומה שהקשה	קיא ומה שני"ל, קטו ולעגנ"ג	
ע"ב חוס' אחר	חא ועוד	ז"ו ר"ן	קעב ומה שעמדתי	ק"ג: רש"י	קיא ולפ"ו
ע"ב חוס' כי	שכ ועמ"ש	ז"ו: רשנ"א	קעז ומ"ש	ק"ג: חוס'	קיא ולפ"ו
ע"ב חוס' שחי	חלח ובחוס'	ז"ח חוס'	קז ובחידושי	ק"ד: הגודר מן הכשר	קעא ומה
ע"ג חבורי אוכלין כמאן	רלט אבל	ז"ח: רש"י	רט בנוב"ח	ק"ה	רסח והנה
ע"ג חוס' מטביל	ערה ובחשובות,	ז"ח: רש"י מדאורייתא	קפו והכי	ק"ה: אבל זיפור טהורה	קט שניה
ע"ד ר"ן	רעז מכחבך	ז"ח רשנ"א	קעא ומה, קנח ושוב	ק"ח	קנז ועל מה, קנז ועוד נ"ל,
ע"ד: הושיע ידו למעי	קנח ואמנס	ז"ח רשנ"א אחר אבי	קעז מכחבו	ק"ח: חוס' קנז נועם, קסה הגה	
ע"ה	סג ומה	ז"ח רשנ"א אחר רבא	קסד וזוה יובנו,	ק"ח ר"ן	קסא ומ"ש לחדש
ע"ה ר"ן	נד אחרי	קסז ומה שני"ל, רכא וע"ד	קסז ומה שני"ל, רכא וע"ד	ק"ח ריטנ"א	קסא ומ"ש לחדש
ע"ו רא"ש	כו מכחבך	ז"ח ריטנ"א	קלא ושנית, קסד ולכן	ק"ח רשנ"א	קעז מכחבך
ע"ז	קעז מכחבו	ז"ח ר"ן	קלא ועוד נ"ל,	ק"ח טע"כ	קפה ידן
ע"ז	שגז ובהגוח	קעז ומה שני"ל, קעז אבל	קעז ומה שני"ל, קעז אבל	ק"ח רש"י	קסח ועכ"פ, שיע ולפענ"ד

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

ר' אעל"מ	ז והרצ	י"ט חוס' לשן	שכח מחילה	י"ז דס שנמלא צפרחודור	רמו ושוב
ד' חוס'	חב ומ"ש, חמא ועוד	י"ט:	חלו ולפענדי"ג	רנב ונחשוכב	רנב ונחשוכב
ד':	רנא אלא	כ':	רנו ובספר	רפג ומה שהקשה	רפג ומה שהקשה
ה'	שכב ומה	כ"א:	כו ומה	רלט ומה שעמדה	רלט ומה שעמדה
ה' חוס' מיתבי	ז ועלה	כ"ג	שכו ובחוס'	א וכן	א וכן
ה':	רו אחרי	כ"ו: רש"י ונדן	ס אחרי הדיען	רעב ולכאורה	רעב ולכאורה
ו'	סית ועל			רלט ומה דק"ל	רלט ומה דק"ל
ו' הגהות הגר"א	סח ועיין		מעילה	רלט ומה דק"ל	רלט ומה דק"ל
ו' רש"י חעזוב	חזי אלא	כ' רש"י וחוס' קדשים	סח ולפענדי"ד	רמו ומה דק"ל	רמו ומה דק"ל
ו' חוס' אף מפריש	סח ועיין	ו':	שכו ובחוס'	רנו כחצו	רנו כחצו
ו'. חוס' והשחא	שכד חמול, חב ואלמנס	י"ב: חוס' חלב	חלד והנה	קלו אף דגס	קלו אף דגס
ז'	שלא ומעטה	י"ג חוס' אחי	חלד והנה	רעג אלמנס באלמח	רעג אלמנס באלמח
ז': וחוס'	שלא לפענדי"ד	י"ד	רעא ועוד נ"ל	רעב הנה	רעב הנה
י"א	נד אלא, שכב אלמנס מ"ש	י"ז כל שטומאלחו ושיעורו שוין קסט ועונ"ל	י"ז כל שטומאלחו ושיעורו שוין קסט ועונ"ל	רנו והנה	רנו והנה
י"א רש"י	כו וכן	י"ז ר"י	ערה אלא	נד אלא	נד אלא
י"א: חוס' היא	כו מכחבך	י"ז: הפיגול והנותר אין מנטרפין קסט חוס'	י"ז: הפיגול והנותר אין מנטרפין קסט חוס'	רנב אלמנס	רנב אלמנס
י"ב	רפט ועוד	י"ז: רש"י אכל	קנו ה)	רנב הנה	רנב הנה
י"ד חוס' וכל	הקדמה וסבור	י"ח	שכו והא	רנב הנה	רנב הנה
כ"ג.	כו ולפענדי"ד	י"ח רש"י וחוס'	שד ומה שני"ל	רנב ונחוס', רנב הנה	רנב ונחוס', רנב הנה
כ"ג רש"י יאלכו	הקדמה והפינת	י"ח חוס' ואומר	סכ יקרת	רנב הנה	רנב הנה
כ"ד	חא ואס	כ' במשנה	קנת אכל יש	נד ובסתירת	נד ובסתירת
כ"ו ורש"י	הקדמה ולע"ד	כ"א: חוס'	שו וזוה נ"ל	סו מכחצו	סו מכחצו
כ"ז: חוס' לא	שד מכחבך	כ"א:	הקדמה והחינת	שלד ולפענדי"ד	שלד ולפענדי"ד
כ"ט	קמו הנה	סוף חוס' חדשים	קע מה שהק'	מט ומ"ש,	מט ומ"ש,
ל'	לו חמהני, קלד מכחצו			רלט ומה שהקשית	רלט ומה שהקשית
ל' וניפוק חדא להדי כלבא	קפו בראש	נדה		נד אף	נד אף
ל' חוס'	מ ומ"ש, חט אמרתי	ז:	א ואס	נד וביישוב	נד וביישוב
ל"א	פט עוד רגע	ז' חוס' דאיכא	רמא מכחבך	מט ומ"ש	מט ומ"ש
ל"א:	חלד והנה	ז'. חוס' הלל	רסו עוד	רעג ובחשוכב	רעג ובחשוכב
ל"ג:	הקדמה וזני	ז'. חוס' מעל"ע	רפד מכחצו, רע אלמנס	חכב מכחבך	חכב מכחבך
		ז': מקוה שנמדד	קלת ובהכי ניחא	רעג ולא	רעג ולא
		ג'	רלט כחבת, רסא אלא	רעג אלמנס נ"ל	רעג אלמנס נ"ל
		ג' רש"י	רמא מכחבך	רמו אכל	רמו אכל
		ג' חוס' מרגשח	רלט ועוד	שסא וגס	שסא וגס
		ג': קופה שנמלא צה שרן	קמה ושלישית	רנב ואלמנס	רנב ואלמנס
		ד': רש"י אלא	רנב ולפענדי"ד	שסא וגס	שסא וגס
		ה'	רעט ו)	רנו כחצו	רנו כחצו
		ה' חוס'	רסד הנני	חמט ושוב	חמט ושוב
		ה': כשהצרותיה	רע נעימות	רמא וכן	רמא וכן
		ה': ס"ט הבא בידי אף	רלט ומה דק"ל	רנב ועוד נ"ל	רנב ועוד נ"ל
		ו'	רמא מכחבך	רסד ומה	רסד ומה
		ט' חוס'	רמ מ"ש	חטו אחרי	חטו אחרי
		י"א הניחא לר"ל דאמר	רמה ולענין	רלט ומה שהקשית	רלט ומה שהקשית
		י"ג	רעד ועיין בנדה	ערה בקידושין	ערה בקידושין
		י"ד.	רנה כחצו	חטו אחרי	חטו אחרי
		ט"ו חוס' לא	רנב והנה	עז אלמנס, סד ובגוף	עז אלמנס, סד ובגוף
		ט"ז	לז ואמנס, רמא ומה, רעב ועוד קלת	לט אף מה,	לט אף מה,
		ט"ז אר"י כ"ע וסחות דאורייתא	רלט ומה	רסא עוד נ"ל, שסג וע"ד	רסא עוד נ"ל, שסג וע"ד
		ט"ז חוס' במקור	רסא ומה שהק' עוד	שיג ולפ"ז	שיג ולפ"ז
		ט"ז.	רנה וכשאי, רנה כחצו	שיג אלמנס לכאורה	שיג אלמנס לכאורה
		ט"ז. מקור מקומו עמא	רסא אכל עוד,	שיג מכחבך,	שיג מכחבך,
		ט"ז: לדברכס ליחוש שמא	רע ויותר	שט"ו אכל, שמו ועוד נ"ל	שט"ו אכל, שמו ועוד נ"ל
		י"ז	רלט ומה	שנט ומה, חוג ושוב	שנט ומה, חוג ושוב
		י"ז מן הלול	רסג אכל, רסד א)	יג נועם, שיט ולפמ"ש	יג נועם, שיט ולפמ"ש
			רסד א)	שנט ומה	שנט ומה

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

רחצ

מ"ו:	שיג הנה, שכ ומה, חלו ועוד	משניות	מקואות פ"ד מ"ג	רצט לכן נ"ל
מ"ו: חוס'	שט"ו יקרת	זרכסת פ"א מ"ג הפאלת ישראל	מקואות פ"ד מ"ד	רשט ועוד
מ"ו: חוס' כגן	יב ועכ"פ, יג נועם,	זרכסת פ"ה מ"ד חו"ט	מקואות פ"ה מ"ז	רזד ולפ"ו מיושבים
מ"ו:	שיג וזזה מיושב	פאה פ"א מ"ד	מקואות פ"ה מ"ה	רזד אבל דעת,
מ"ו:	שפח ומה	פאה פ"ד מ"א רע"ז	הקדמה אבל בזמנת, אמנס יב להביא	
נ"ו חוס' חרנגולתא	קלו יקרת	פאה פ"ד מ"א חו"ט	מקואות פ"ה מ"ו:	רשח ועשה
נ"ז חוס' ג' גריסין	רסד ומה	פאה פ"ד מ"ט	מקואות פ"ו מ"י	רזד אבל נ"ל
נ"ג: רש"י הוא מחקן	רלט ומה שעמדת	פאה פ"ד מ"ט ר"ש	מקואות פ"ו מ"י חו"ט	רזד ומו הק'
נ"ד	רסח וזזה י"ל	פאה פ"ד ר"ש	מקואות פ"ו	חלד ועוד
נ"ד:	רפג ומה שהקשה	פאה פ"ה מ"ז ר"ש	מכשירין פ"ז מ"ה	זה אלא דחמ"ס
נ"ה חוס' שמת	חלד	פאה פ"ה מ"ה חו"ט		
נ"ה שיעור זכחם	רסח ומה שהק' עוד	פאה פ"ה מ"ו חו"ט		
נ"ה חוס' זכר	פט ואולי, ז ומ"ש	פאה פ"ו מ"א חו"ט		
נ"ו	חיד אמנס	כלאים פ"ח מ"ה		
נ"ו:	רנה כחבו, רעז ועוד קלח ראה	כלאים פ"ט		
נ"ו: זכורה עד שחרגיש	רנז ועוד הק'	כלאים פ"ט מ"ח חו"ט		
נ"ו: ר"ן	רנז הנה	זביעית פ"ו מ"ג		
נ"ח	רסד האני, רסח קול	חרומות פ"ט מ"ה		
נ"ח זמשה	רסט ידן	חרומות פ"י מ"ה		
נ"ח:	רסד אבל לפענ"ד, רסח וזזה י"ל	חרומות פ"יא ר"ש		
נ"ח: וחולה זכנה וזבעלה	רז וקלח	ערלה פ"ז מט"ו		
נ"ח: חוס'	רסח אבל מה	ערלה פ"ה מט"ו		
נ"ט	רע נעימות	חמיד ג' רע"ז וחו"ט		
ס'	רסו אלא	חמיד ו' א' רע"ז וחו"ט		
ס' לפי שאין	שסג כחבן	כלים פ"א מ"ז		
ס' רש"י	רסו מדכרוחיו	כלים פ"א מ"ה		
ס' חולה זשומרת יוס	זה לכן נ"ל	כלים פ"ו חוספחא		
ס' חוס' זאלו	רסו הנה	כלים פ"ח מ"ט רע"ז וחו"ט		
ס"א	רעח והנה	כלים פ"יא		
ס"א רש"י	שפח ומה, שפז הנה	כלים פ"יו מט"ו		
ס"א: רש"י להקל	רסז ועוד	כלים פ"כ מ"ה		
ס"א: חוס' זדקן	רעח והנה	כלים פ"כ מ"ה חו"ט		
ס"ז	רסח ומה שהק'	כלים פ"כז מ"ד חו"ט		
ס"ז חוס' הטבילו	רסז ועוד נ"ל	כלים פ"כג מ"ז		
ס"ז חוס'	רסח ועוד נראה	כלים פ"כג מ"ז רע"ז		
ס"ז:	רסז ועוד, רסח קול	כלים פ"כו		
ס"ד	שמג ועלה	כלים פ"כו מ"ח		
ס"ה	חמו ומה	אהלות פ"א מ"ו		
ס"ו	חמו אחרי	אהלות פ"ג מ"ג		
ס"ו זנות ישראל	רלט כחבת, רמח ומ"ש	אהלות פ"ו		
ס"ו חוס'	רמת מכחבו	פרה ט' א'		
ס"ו:	רנה וביישוב	פרה ט' ר"מ רל"ש רע"ז		
ס"ו:	רזד חשונה	הקדמה וזחשונה זיח		
ס"ו	מה ושנית, רמז ומה,	הקדמה וזחשקפה		
ס"ו:	רסו וגוף זכרי, שנט א'	טהרות ז' חו"ט		
ס"ו:	רפ ואמנס, רזז ואמנס	טהרות פ"ד מ"ה		
ס"ו: רש"י	רמג והג"ל	מקואות ס"י ט' רל"ש		
ס"ו: חוס' משוס	רלט ומה שהקשית,	מקואות א' ר"ש רע"ז חו"ט		
	רמז ומ"ש	הקדמה וזחשקפה		
ס"ח: לזכה ג' חלוקות	רנח ואני	מקואות פ"ז חו"ט		
ע'	י ואמנס	מקואות פ"ז מ"ג רע"ז		
ע"ז	רמג והג"ל, רעג אמנס לפענ"ד	מקואות פ"ז מ"ו		

ירושלמי

פאה פ"ז ה"ו למידן מאגדה	חכו ואף
פאה פ"ה מ"ז	חיה כחבו
חרומות פ"ח ה"ד	חמו אבל
שבת ז'	הקדמה וזחשונה
שבת פ"ט	שמת
פסחים פ"ז ה"ז	שיח וגס י"ל
שקלים פ"ז ה"ה	חכט הנה
שקלים פ"ג	שלד ולפענ"ד
יומא פ"א ה"ג	שלה שנית
מגילה פ"א ה"ח	שלה שנית
כחונות פ"א ה"ז	שסז ושז
נדרים פ"א ה"א	שיב הן אמת
נדרים פ"ה ה"ז	שו יש זזה עוד
נדרים פ"ו ה"ח	שסז ושז
סנהדרין פ"א ה"ז	שסז ושז
סנהדרין פ"א ה"ד	חכו אמנס
סנהדרין פ"ז ה"ו	שלה פ"ד
שבעות פ"ג	שכז כאשר

בס' שמחות

פ"ז ה"א	חל ושז
פ"ד	חלת זחוס'
פ"ד הכ"א	חלת ואשר
פ"ד חלז ומה, חלד וזזה, חלה ומ"ש	ש"ש

בדרשים

זראשית רנה פ"ק ומחנ"כ	חכו אמנס
ויק"ר זכר וזרמז"ן שס	חו ולא
חו"כ לו ד' ט"ו	הקדמה וזחשונה
חו"כ שמיני	הקדמה שז
חו"כ שמיני מה מעין	רלו ועוד
חו"כ פ' אמור	הקדמה והחיתח
חורת כהנים אמור	חמו אבל
ילקוט חיה רענן פ' אמור	הקדמה והחיתח
ספרי פנחס	רי וזכפרי

מפתח לשונית בית שערים חלק יו"ד

רצמ

ח' ה'	ח ועסה	ספר קרושה	ח' ט"ו	קלם ואני, שיב ואחרי
			ח' י"ו	קנב ומה
	שביתת עשור	איסורי ביאה	ח' י"ח	קלח וגם
ב'	קכו ע"ד	רכ מיהו	ט' ב'	קנד אבל
		רמח ואחי	ט' ט'	קנז וגם
	יו"ם	רפג ומה	ט' י"א	קטו אך
א' ד'	כל ובגוף	רנב ועל	ט' ט"ו	קנו ומה
		רנב אמנס	ט' כ"ח	רעט מכחבו
	חמץ	רנב ולפי"ז	י'	קיא ובהדי
א'	ח ולאע"פ	שנע מכחבו	י"א	קיג ומעפה, ריא מיהו
א' ב'	קיא ותחזור	רמג והנ"ל	י"א ד'	ריא מיהו
א' ז'	קו הבאם, קיא וחזור	רמג ובוה	י"א י"ד	ריא והנה
ב' ה'	קנו ב)	רמג מכחבו	י"א כ"ה-כ"ו	א ובעיני
ב' י"א	נה ועסה	רנב אמנס	י"ד	קכו ע"ד
ה' י"ב	רכ ובוה	רנה וביישוב	י"ד י"ו	חטו והשחא
		רסא ולאמרחי, רפג ומה	ט"ו	לו מכחבו
	לולב	רנג מה	ט"ו ה'	חג איצרא
ח' ה'	מה שניח	רנב וק	ט"ו י"ב	קעה מכחבו
		רסא ומעפה	ט"ו כ"ו-כ"ז	מח מראשיה
	חנוכה	רסו הנה	ט"ו י"ג	קסט ולפי"ז
ג' א'	הקדמה ובוה	רס אבל	י"ז	כו ומה שהבאה
ג' ב'	הקדמה ובוה	חטו אחרי	י"ז ט'	רי ולפענ"ד
		שסכ ושונ		
	ספר נשים	שסא וחמה		שחיטה
		שסכ שוב	א'	כו ואמנס, לד אבל, נב ובלאה"נ
	אישות	שס מכחבו	א' ב'	נב ומה
א'	שסו אמנס	שסא הנה	א' י"ב	נב היזס
א' ד'	שסא וכל	שסכ אמנס	ב' א'	כו ולפענ"ד
ג' ג'	חלד הן	שסא ואין, שסכ ומה	ב' ב'	כו ולפענ"ד
ג' כ'	חלד הן	שסא ועוד	ב' ג'	הקדמה והחינה
ה' הגהות מל"מ	נג ובהדי	שסכ אלא	ב' ד'	כו ומה
ט' ו' מל"מ	שלא חשונה	רפג ושניח	ג' י"ט	מח ועוד, סא ובאחד
י"א ב'	שסכ והמשל	קנב ומ"ש	ד' י"ד	טו חשונה, ית הנה, יט הארכחי
ט"ו ו'	שסכ ושונ		ה' ג'	מח ואפשר, אט אלא
כ"ה ח'	שמנ חשונה	מאכלות אסורות	ו' ה'	פד ובאמת
		קמ"א ושונ	ו' י"ב	פו ועוד אני
	גירושין	קמא אבל	ו' י"ג	פו הנה
ב' כ'	רכ ומה, ושניח	רכו אבל	ז' ה'	פט אבל
ג' ד'	כט מכחבך	נד וגם	ז' כ"א	פח ולולי, פט אבל
ה' י"ד	שסא ומלנד, שסכ ומה	סו ובחירוך	ח' ז'	עד ומה
י"ב	יד ולכן	קי קבלתי, קטו הנה		
י"ג	יד וי"ל	קלו ובגוף		ספר הפלאה
		קלו וראחי		
	יבום	קיא ובוה		
א'	שסכ ושונ	קטו אבל	ד'	שז ולפי"ז
		טו ועוד	ה'	שיח ומ"ש
	נערה בתולה	קכו ועיין	ה' ב'	יע ולולא, ח ובהכי
א'	כט ואני, שסכ והמשל	קלנ מכחבו	ה' ז'	שיט אלא, שכב מכחבו
		קכה הנה	ה' ח'	חכג עוד
	סומה	קכד ומה, קנב ועל	ה' כ'	שיט חמול
ב' ד'	פו ולפענ"ד	קלח ובוה	ו'	חיט אמנס

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

לג וע"ד	ר	תרומות	סכג והנה	ר ח
תד והנה	י ט	תד (ז)	ל ח	י"א ב
דש ומה	י"ב א	תח אכל	ב	
		שמו ומכ"ש	ד	גדרים
ספר עבודה		שמו ולפענ"ד	ד ב	א ד
		שמו אלא	ד ה	ב
בית הבחירה		פיט אחדש"ם	ד י"ו	ב ז
הקדמה ונדב"ר	ג י"ח	פיז כתבו	ה	ב י"ד
		תיא אכל	ה י"ד	ד ו
כלי המקדש		תפז ושלישים	ר ר	ה
שלד ונדב"ר	א	תפז אחרי	ו	ה א
הקדמה ונדב"ר	א י"ב	דש אכל	ו ג	ר ג' פשר מיימנ'
הקדמה ונדב"ר	א י"ו	תפז ועוד	ז י"ב	ז ד
הקדמה ונדב"ר	א י"ח	קנ"ח ומה	ז י"ג	ז ה
שלד אמנס	ד ב	תפז אכל	ז י"ו	ז ו
שלה שניה	ד י"ב-י"ג	תפז והנה	ח ד	י"א
שלד אכל	ד י"ב-ט"ו	שנו מכחבו	ט ר	י"א ה
שלד אמנס	ד י"ד	שכג ואני	י	י"ב
שלד ראימי, שלד אכל	ד כ	תכ אכל	י ב	י"ב ר
שלה ע"ד	ד כ"ב	תכ יקרת	י י"א	י"ב ט'
שלד ובלאה"י	ה ב	שג וסבור	י"א	
שלד אמנס	ה ג	שג אך	י"א י"ו	נזירות
שלד ונדב"ר	ה י"ב	לד הנה	י"ב	ד ח
הקדמה ונלע"ד	י"ח י"ו	קפג ומה	ט"ו ו	ד י"א
		קפג ומה	ט"ו ח'	ה ט"ו
ביאת מקדש		קנח אכל	י"ו כ"א	ו
תלח הן	ג י"ג			ו ט"ו
נו שמחחס	ג ט"ז	מעשר		ט י"ו
נא נועם, קעח ועוד	ג י"ח	תיד כתבו	א ג	י ד
שמח אכל	ד ט'	כו ועוד, תיז ומה	ב	
שזכ ומכ"ש	ז ג	תח ע"ד	ב א	ערבין
נו ולפענ"ד, שזח ויחר	ז ט'	תח	ד א	ו ד' תל"מ
פט ועוד	ז י	תח אך	ד ב	ו י"ט
נו ומה, פט ועוד	ז י"א	תיז וכשעה"מ	ז ו	ו ל"א
פט ועוד	ז י"ב	תיז ולפ"ז	ז י	ז
שזכ ומעחה	ח	תיד ומה	י"א א	ז א
איפורי מזבח		מעשר שני		ספר זרעים
ז ובגוף, ח ובהכי	א	תפז ושזכ	ג	כלאים
שזח אלא	א ח	תפז ומה"ט	ד ה	א ג'
שזח ואין	א י	קעג הנה	ט	א ו
ז אמנס	ב ז	קעג הנה	י	א ז
י ועוד, פט ובהכי, ז עמ"ש	ב י			א ז
נה וכוה, נו ומה, פט אכל	ב י"א	ביכורים		א ב
י ומעחה	ג	תפז ושזכ	ד י	א ו
ז אמנס	ג ז-ח	שפח הנה	י"א י"ו	א ז
ז ואולי	ג י"א			א ח
כו מכחכך	ג י"ג	שמיטה ויובל		א כ"ו
קיד וגס	ד	חו אמנס	א א	סתנות עניים
פט ורביעי	ה ט'	חו אמנס	א ב	ב א
הקדמה ונדב"ר	ו	דש ומה	ד ב	ה

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

שם	ת"ת	ת"ת	שם	ת"ת
שע הנה	ת"ת סי"ד	רלו ולולא	ר"ד	ספר קנין
א ובגוף	ת"ת פמ"ג א"א י"א	חלד ומה	ר"ד י"ג	עבדים
שפא אמנס	י"ט"ו	חלד ואמנס	ר"ד י"ד	
חשר בסוה"ס ומה	י"א מג"א י"א ופמ"ג			א' ר שנו ובגוף
רכא וזוה, שיח וולוי	י"א ב"י	מלכים		ג' ת שנג ומה
שפא ומה	י"א מג"א י"ג	שלד וזוה	א' ר	ג' ט שנג ויזתר, שנג והנה
שפא היוס	י"ג מג"א ת"י	שלד וכדמות	א' ג' ר	ה' ד שנו ובאמת
שע ואשר, שעב עחה	י"ט מג"א א	שלד ואל	א' ר	ח' ט שנט ועל
שע ולפ"ו	כ"ה טור	שלד ראחי	א' ז' ו	ט' ז' שנט ועל, שסב ומה
שע הנה	כ"ה סי"ב	רלו ולולא, חכו ושלישית, חל אכל מה	ב' ז' ו	ט' ר שפא וכל
שעא פחה	כ"ה סי"ו	שסו ואמנס	ג' ז' ו	ט' ח' שנו ובגוף
שעג וגס	כ"ז	חל אכל מה	ג' ח' ת	
חשר בסוה"ס אכל	כ"ז פמ"ג מ"ו	שנט ועל	ג' ר	ספר משפטים
חשר בסוה"ס אכל	כ"ח פמ"ג	שסב ומה	ח' ז' ו	מלוה ולוה
קמז ומדי	ל"ב סי"ב	שסב ו	ח' ז' ו	ד' י"ג שיב וסבור
חשו' בסוה"ס חשר	ל"ג ב"י ושו"ע	נב ולפ"ו	ח' ז' ו	ה' ר רלד ותלענ"ד
חשו' בסוה"ס אכל	ל"ג ומג"א	שסב ושוב	ח' ז' ו	
חשו' בסוה"ס אכל	ל"ג פמ"ג מ"ו ז'	חלו ובהדי	ח' י"א	טוען
חלד ועוד	מ"ב	קי קבלחי, קיב וכדי, קיג מכחבך,	ט' ז' ו	ה' ר מז וחחילת
מחנה"ש וא"א חשר בסוה"ס	מ"ב מג"א ג' מחנה"ש וא"א	רכט אכל, רלו ולולא, שעט הנה	ט' ה' ר	ה' ר מז ומ"ש
חלד ועוד	מ"ב מג"א סק"ד	רכו אכל	ט' ט' ו	
חל אכל	מ"ה	שפה ואפשר	ט' ז' ו	נחלות
חכח ויזתר, חל אלא	מ"ה טו"ו ומג"א	נב וגס, קיא וזוה,	ט' ז' ו	ז' י"ד רפג ושנית
חשו' בסוה"ס אחרי	מ"ה מג"א סק"ג	קיא וביישוב, חלו ובהדי	ט' י"א	
כז באר"ח	מ"ו	קטו לך	ט' י"ב	ספר שופטים
שעא ומה	מ"ו ט"ו ז'	נב היוס, קי הנה,	ט' ז' ו	סנהדרין
מה ורביעי	מ"ו מג"א	קטו מכחבך, וזא	ט' ז' ו	ד' ח' מא ויש
שע ואקדים	מ"ו ס"ח	שנט ועוד, חלו ובהדי	ט' ז' ו	ה' ט שז ועוד
שעא פחה	מ"ו מג"א סי"ב	שפא וחמה	ט' ז' ו	ח' ט מ ובעיקר, טה ועוד
חו ועיי"ש	מ"ו פרי"ח וזאה"ט	רלו ולולא	ט' ז' ו	י"ד ג' חל ובהדי
כז אמנס, שלד ומה"ט	נ"ג	שעט אכל	ט' ז' ו	ט"ו ט שסב אלא
שלד ולוי	נ"ג מג"א ס"ק ל"ג	חיד ומה	ט' ז' ו	ט"ז רפג אכל, חכד אכל
קלח אכל	ס"ו מג"א סק"א	שלח אלא	ט' ז' ו	ט"ז ט יט ולולא, שטו ואזע"א
חכח ויזתר	ע"א	שפה ושוב	ט' י"א	ט"ז ט טו ושס
חשר בסוה"ס ומה	ע"א טו"ו סק"ג			
שמו ושנית	ע"א מג"א			
חכו אך	ע"ב			
שס מכחבו	פ"ח מג"א א'			
שס מכחבו	פ"ח שע"ח			
רכו היוס	צ' מג"א	אורח חיים		
שנו ועוד	צ' מג"א ל'	קפו והכי		
כז וע"ד	צ"א טו"ש"ע ס"ו	שלד ובחחלה		
כז אכל	צ"ג ס"ב	ז ומיהו, שפ ע"ד		
כז אכל	צ"ד ול"ה	כז באר"ח		
קל שמע	ק"ח ט"ו	כז באר"ח		
נב היוס	קכ"ח מג"א	שעא פחה		
חכד והנה	קכ"ח מג"א סקני"ח	א וזוה		
נב ומה	קכ"ח ס"ב	סה וזוה		
נב ומה	קכ"ח ס"כ	מה חבנא		
חכד אמנס, חכד ולך	קכ"ח ס"מ	שע ולפ"ו		
שפז ולי	קכ"ט פרי"ח	א אחדש"ת, ובגוף,		
חשו' בסוה"ס ולענין	קמ"ג מ"ו ז'	סד ועוד, לט אמנס		
שסח וזחוי	קמ"ג רמ"א ס"ד	שעא ועל		
שעא ומה	קנ"א ג'	שע ואקדים		
שז אכל	קנ"ג	סה ועוד		

מפתח לשו"ת בית שער"ם חלק י"ד

שבו ומה	תרי"ט טו"ו	הקדמה אבל עג"ל	חנ"ח מג"א כ"ח	רצ כחצו	חמ"ו מג"א סקכ"ד
חלא וז"ל	תרכ"א	כג ולענ"ד	תק"א מג"א סקרי"ג	קיא ולפי	חמ"ו מג"א סקכ"ו
מ אמנס	תרכ"ו	קלו אך, קנו ומה	תק"ה	רח ועיקר	חמ"ו מג"א סקכ"ח
שע איכרא	תרכ"ו רמ"א ס"ב	דש ומ"ש	תק"ו	רי אך	חמ"ו מג"א סקמ"ה
רד הגה	תרכ"ו ט"ו סק"ב	קכא ועוד	תק"ט מג"א סקרי"א	שנע ועוד	חמ"ח מג"א
שג אבל	תרכ"ו טו"ו	שזו ואשר	תק"יב מג"א י"ב	חמ"ח מג"א סק"ה והגהות חמ"ס נה אבל	
חלו וידדי,	תרכ"ו טו"ו ומג"א	מ ובעיקר	תק"יג	ר"ו ומה	
חשר בסוה"ס ומה		קלו אך	תק"יג ס"ג	ריח וזלענ"ד	חמ"ח מקור חיים ד'
רע ועוד	תרכ"ו לזוש וט"ו	פי מכחבך	תק"יג ט"ו ט'	י אמנס, רלד ומה	חמ"ח מקור חיים ט'
הקדמה הקובץ	תרכ"ו טו"ו מג"א	רו אחרי	תק"יג מ"ו סק"ב	שיא וגם	חמ"ח ס"ה
רלח ועוד	תרכ"ט	קפג חמהני	תק"יג מג"א סק"ו ומחש"ש	פל ועד	חמ"ט טור וז"י
רלט והנה	תרכ"ט פמ"ג מ"ו ז'	קפג ובהכי	תק"יג מג"א	ר"ו ועתה	חמ"ט טור ומג"א
מ אמנס	תרכ"ג ס"ה	יד ומה שכמב,	תק"יג מג"א י"ג	קנט והנה	חמ"ט מג"א סק"ב
שע ואשר, שע"א ומה	תרכ"ט	מ הנה, חי מכחבך		קנט והנה	חמ"ט מקור חיים אות ח'
חמו ויוחר	תרכ"ט טו"ו סק"ט	שג ואמנס	תקכ"ו מג"א כ"א	ר"ו ומה	חמ"ט פרי"ח
שע"א ומה	תרכ"ט	קנח אך	תקל"ו ל"ט	פח ועוד, פח ועל	חמ"א חק יעקב סקמ"ב פט
ז ומה	תרכ"ט	חמז חמול	תקל"ח ס"ה	רד חמול	חמ"א ט"ו סקרי"א
חמו וע"ד	תרכ"ט ס"ה ומג"א סק"ט	חמג הגיעני	תקל"ט ז"י	קפז מכחצו	חמ"א מג"א
שע"א ומ"ש	תרכ"ט מג"א	חמז ועתה	תקל"ט ס"ב	רע זנוז"ח	חמ"א מג"א סקכ"ד קסח ועוד,
שע"א ועל	תרכ"ט מג"א כ"ה	חמז ועתה	תקל"ט ס"א	קכט ומ"ש	חמ"א מחלה"ש סק"מ
שע"א ומ"ש	תרכ"ט רמ"א	חמג ומה	תקל"ט פמ"ג א"א	קסח ועכ"פ	חמ"ב
ז ומה, שלג ובהגהות	תרכ"ט פמ"ג	חמג ומה	תקל"ט אל"י רנה	ריח חננא	חמ"ב מקור חיים סק"ו
שכד ועוד	תרכ"ט מג"א סק"ג	חמג ומ"ש, חמה ומה	תקמ"ג	רי אך, חג ועוד נ"ל	חמ"ג ט"ו סק"ב
הקדמה ובהשקפה, והחינה	תרכ"ט פמ"ג	קמג ומה	תקנ"ב ט"ו	חג ועוד נ"ל דלס	חמ"ג טור
קעז וכוה	תרכ"ט ט"ו סק"ו	קל ומה, קנד ומה	תקנ"ב ס"ג	חל ועד	חמ"ד טו"ו סק"ד
קעז ואמנס	תרכ"ט פמ"ג מ"ו	חמה ומ"ש	תקנ"ד מג"א סק"ד	שע"א ומה	חמ"ד
שסז ואיני	תרכ"ט מג"א ס"ב	חמה ומה	תקנ"ד מג"א סק"כ"ג	קכו פשיטא	חמ"ו טוש"ע
לט אלס שהפמ"ג	תרכ"ט טור ז"י	חמה ומה	תקנ"ד מג"א ומחלה"ש כ"ה	עח ומה, קפט ואשר	חמ"ו
דש ומ"ש	תרכ"ט מג"א	חמה ומה	תקנ"ד מג"א סק"כ"ו	קלט ועוד	חמ"ו ס"א
חמו וע"ד	תרכ"ט טו"ו	חכו ובכך	תקנ"ד ס"ו	קמו ומה	חמ"ו ט"ו
חשו' בסוה"ס ולענין	תרכ"ט	חמה ומה	תקנ"ד סכ"ב	חלד חננא	חמ"ו מג"א מ ועוד, קמו ומה,
קלה ולפענ"ד	תרכ"ט מג"א	שפז ועיין	תקס"ח מג"א	קל אחדש"ת,	חמ"ו מג"א סק"ב
חכו ואף	תרכ"ט מג"א סקכ"ב	שח ולא	תקס"ח ס"א ומג"א	חשו' בסוה"ס ומה	
		ר הנה	תקפ"א מג"א סק"ב	פז ולפ"ו	חמ"ו מג"א סקט"ו
	יורה דעה	מה חשובה	תקפ"ה ט"ו	רמו אמנס	חמ"ו מג"א סקט"ו
שו ושניח	הקדמת הט"ו	שסח והואיל	תקפ"ה טו"ו ס"ו	פ וחז, קמה הנה	חמ"ו מג"א סק"ח
יד ובסברה	א' טוש"ע	מה חשובה	תקפ"ה פמ"ג	פז ומה,	חמ"ו מג"א סקכ"ה ומחלה"ש
רכג ולפענ"ד	א'	רכד לק"מ	תקפ"ו ז"י ומג"א סק"ה	קמה ועוד, שיט ועוד	
א ובעיני	א' ז"ח ד"ה ולענין	קמז ומדי	תקפ"ו זכ"ר הגולה	קלד מכחצו,	חמ"ו חק יעקב סקט"ו
א ובעיני, ד לענין	א' רמ"א	נג ולפ"ו	תקפ"ו ט"ו	קלח ורלחי, קלח ואני	
ו שני	א' רמ"א ס"א	זו ואמנס	תקפ"ו מג"א ומחלה"ש	קלד ומ"ש,	חמ"ו מקור חיים
יח הנה	א' ש"ך ט"ו	קמז ומדי	תקפ"ו מג"א סק"ג	קלח ורלחי, קמו ואמנס, קפו וכן	
א וכוה	א' ש"ך סק"ה	נג ולפ"ו	תקפ"ו מג"א סק"ד	ריח ועוד	חמ"ו מקור חיים אות ד'
יד רלחי	א' ס"ב רמ"א	חלד ולפענ"ד	תקפ"ו ס"ו וטו"ו שס	רנ ויוחר	חמ"ו מקור חיים אות ו'
יח הנה	א' טוש"ע ס"ד	קל שמע	תקפ"ח	קלח ועתה	חמ"ו מקור חיים אות י"א
רפז הנה	א' ס"ה	כג וביישוב	תקפ"ח ט"ו	רכ ועוד	חמ"א פרי חדש
ז בשו"ע	א' ס"א	חמו ובדרך	תקפ"ח מג"א	רכ ויש	חמ"א פרי חדש אות ז'
ריג ובה, שע"א וע"ל, חיב ומה	א' ט"ו	רע"א ועוד	תקפ"ח מג"א סק"ד	רכז וביישוב	חמ"א ס"ד מג"א סק"ד
ד לענין	א' ט"ו סק"ד	חשו' בסוה"ס ולענין	חמ"ר	ז אבל	חפ"ה
א ואין	א' ט"ו סק"ה	יא ושניח,	חמ"ה ט"ו	ז ומה	חפ"ה פמ"ג מ"ו א'
ו חה, ו שני,	א' ט"ו סק"ו	קמד ומ"ש, רי ובהכי, רסד נלע"ד	קמד ומ"ש, רי ובהכי, רסד נלע"ד	שח ומה	חפ"ט פרי חדש
י ועוד, קפד ולפענ"ד, רע אבל	א' ט"ו סק"ו ומ"ו	קפט אבל	חמ"ה ט"ו סק"ד	רכ ועוד	חמ"ו
קלח ועיין,	א' ט"ו סק"ו ומ"ו	רעג אמנס	חמ"ו מג"א סק"ח	ד לענין	חמ"ו פרי חדש אות י"ו
סו ומה, קל וז"ל	א' ט"ו סק"ו	שיט ומ"ש, שכז ועוד	חמ"יב ז"י	סד ולפ"ו	חמ"ח מג"א סק"י
א ומה	א' ט"ו סק"ח	חמו והשחא	חמ"יז	סד ולפ"ו	חמ"ח מג"א סקט"ו

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

שב

א"י ט"ו ט"ו	שפה אצל	י"א ס"ו	נב ובלאה"ג	כ"ו ב"ח וכו"פ	סא מכחבו
א"י ט"ו סק"ו	שע אמנם,	י"א פלחי	לא ומה	כ"ו מש"ו	נב ושלטים
	מה ורביעי, ח אמנם	י"ג	ט ומה, קלה ובראש	כ"ו פליחי	טו ובהשוכה,
א"י י"ד	טו ומה	י"ג ב"י	כח מכחבך, לו מכחבו	כ"ו פמ"ג	נב היום, קח מכחבך
א"י חו"ד סק"ג	ו בשו"ע	י"ג ט"ו סק"ג	לה ובהדי	כ"ו פמ"ג	טו ועוד
א"י חוות דעה ס"א	ז ומה	י"ג ט"ו סק"ט	לה קבלתי	כ"ח ב"ח ושמלה קדשה אוח ז'	טכו ועוד
א"י פ"ח אוח ח'	ג בא	י"ג ס"ה	כו ומה	כ"ח ט"ו סק"ב	מה אצל
א"י כרתי ופלחי	ו שני	י"ג ש"ך סק"ח	ט ומה	כ"ח ס"א	מה אצל
א"י פלחי	כח קבלתי	י"ג ש"ך סק"ב	לה קבלתי	כ"ח מ"ו סקט"ו	חשו' בכוה"ם ולענין
א"י פרי הדש וש"ך	שלא וי"ל	י"ד	קעט ועוד	כ"ט ב"י	מח ואפשר
א"י פח"ש אוח ד'	ג בא, כא מיהו	י"ד ט"ו סק"ו	קלח וגם	כ"ט דגול מרובה	נח מכחבו
א"י פח"ש סק"ג	ג בא	י"ד פמ"ג סק"ב	קלח אלא	כ"ט ט"ו	מח ואפשר,
א"י ש"ך סק"ו ו"ח ו"ט	נה אצל	ט"ו דגול מרובה	טו אמנם, סד ובגוף,	נד וגם, זט ואני, זט ותחילה	נד וגם, זט ואני, זט ותחילה
ב"ח ס"א	א ובוה	זט אך, קל ומה, רסא ועוד, חז אלא	זט אך, קל ומה, רסא ועוד, חז אלא	כ"ט נקדוח הכסף	נח מכחבו
ב'י	ז והאמת, שמ אצל	ט"ו טו"ש"ע	זג אחרי	כ"ט פליחי	נח מכחבו
ב'י באר היטב סקט"ו	רכו ובמכתבך	ט"ו בנ"י	לט אמנם	כ"ט פליחי אוח ג'	נד אחרי, רלט ומה
ב'י ט"ו	נו ואולי	ט"ו גליח מהרש"א	כו ושזב	ל'י פלחי	נה ומ"ש, ומה
ב'י ט"ו סק"ט	טו ובחשוכה	ט"ו ס"ט	כו ושזב	ל"א דרכי משה	עח ומ"ש, פח ועוד
ב'י ט"ו י"ד ונקה"כ	מו ועוד, רכב ובהכ,	ט"ו ס"א וט"ו וש"ך	קא וא"כ	ל"א ט"ו סוס"י	לא וגם
	חלד ובספר	ט"ו ס"ב	מ שמחחי	ל"א ט"ו סק"ד	עו ומה, עח ומ"ש
ב'י ס"ב	שט ובישוב	י"ו	מד ולפ"ו, קלה סימא	ל"א טור	עו ובסוגיא
ב'י ס"ו	טו השוכה	י"ח בנ"י	כב אמנם	ל"א פליחי סק"ה	נד אחרי
ב'י ס"ו וט"ו וש"ך	יח הגה, יט הארכחי	י"ח ט"ו סק"ד	מד והט"ו	ל"א פח"ש אוח ב'	שלג מ"ש
ב'י ס"א ובעש"ך	כד ומה	י"ח ט"ו סקט"ו	מד ובוה	ל"ב	ע ומה
ב'י רמ"א וש"ך	כא אצל	י"ח כרתי אוח כ"ו	מד אצל	ל"ב ופמ"ג	נט ושניה
ב'י ש"ך	חא וכדי	י"ח ס"ד	ו ועוד	ל"ג טור	סג ולפענ"ד, טו ובנ"ל, סט ושזב
ב'י ש"ך ס"ק י"ו	רפו אלא	י"ח סט"ו	ע ומה	ל"ג	קל באוח י"ד
ב'י ש"ך סק"א	כה או	י"ח ס"ח	מד השוכה	ל"ג בחבואוח שור	מד וגם
ב'י ש"ך סק"ח	טו ובחשוכה	י"ח פרי חואר סק"ו	מז ותחילה	ל"ג ט"ו סק"ח	סז וקרובים
ב'י פמ"ג סק"ח	יח הגה	י"ח ש"ך סק"ח	מז ותחילה	ל"ג ט"ו סק"ט	פג מה
ב'י פח"ש אוח ו'	רפו הגה	י"ח ש"ך סק"ב	רעה מיהו	ל"ג ט"ו סק"י	סב הגה, סז אצל
ב'י ש"ך סק"ט	טו ובחשוכה	י"ח ש"ך כ"ה	ו שני, סח קבלתי,	ל"ג ט"ו סק"ג	פ השוכה
ב'י שפ"ד סק"ח	טו בחשוכה	פז ועוד, קלה ולפענ"ד,	פז ועוד, קלה ולפענ"ד,	ל"ג ט"ו סקט"ו	פ השוכה
ב'י שפ"ד סק"ט	טו והנה	רעה אצל, שפט הגם	רעה אצל, שפט הגם	ל"ג מ"ו ד'	פד ומ"ש
ב'י ש"ך סק"כ טו נחזור, יט ומה, רפו ועוד		י"ח ש"ך סק"א	מד ובוה	ל"ג מ"ו סק"י	סב הגה
ב'י שפ"ד סק"א	טו והנה	י"ח שמלה חדשה אוח כ"א	מד אצל	ל"ג מ"ו אוח י"ד	פ וחז
ג' פמ"ג	לד אצל	י"ח שפ"ד סק"ח	מז ותחילה	ל"ג נקוה"כ	פ אלא
ג' ש"ך	חא השוכה	י"ח שפ"ד סק"ד	מו לכן	ל"ג ס"ג	סא הגה
ד'	חלד ובספר	י"ח חבואוח שור אוח ל"ו	מד אצל	ל"ג ס"ד	פ ואמנם
ד' פ"ח ש"ך	שלט מכחבו	י"ט	מה ומה	ל"ג ס"ח	קא גס
ד' פליחי	קיד מכחבך, רכב אמנם	י"ט מש"ו סק"א	נב ובלאה"ג	ל"ג ש"ך סק"ד	סא אצל
ד' רמ"א	שז השוכה	י"ט מש"ו סק"ג	נב ובלאה"ג	ל"ג דגול מרובה	סא וכאחד, פט ואולי
ד' ש"ך	חא וכדי	כ"א	מו ובהכ, נ לפענ"ד	ל"ג פליחי מט ומ"ש, נה ומ"ש, פח ובהדי	
ד' ש"ך וט"ו	יב ועוד	כ"א לבו"ש אוח כ"א	נ לפענ"ד	ל"ג פליחי אוח ב'	נד ועמ"ש, רלט ומה
ה' מ"ו סק"ו	כה ומה	כ"א ס"א	מו היום	ל"ג פליחי אוח י"ד	מח מראשית,
ו'	כד ומה	כ"א ס"ג	מח ועוד	סד ויש, רעה ואס	
ט' ש"ך	חא השוכה	כ"א ס"ד	סא אצל	ל"ג פליחי סק"ד	פ ובספר
י'	כו ומה	כ"א ס"ג	קמו הגה	ל"ג פרי חדש דגול מרובה	פ השוכה
י' פליחי	לא ואשר	כ"א פמ"ג	מח וכעה	ל"ג פרי חואר	סב הגה
י' פליחי ס"ה	כו ומה	כ"ג פח"ש אוח י"ב	פא ובחשו'	ל"ג פח"ש	סד קראחי, סט ושזב
י' נכסח הגדולה	לא ואשר	כ"ג ש"ך סק"ה וכ"א	לה קבלתי	ל"ג רמ"א	סד קראחי
י' שפ"ד י"א	רט ושזב	כ"ד ס"ג	טו ובחשוכה	ל"ג רמ"א ס"ח	סד ויותר
י"א ט"ו	שעא ומה	כ"ד ש"ך סק"ח	מח ועוד	ל"ג רמ"א ס"ט	פ השוכה
י"א ט"ו סק"ו	נב ובלאה"ג	כ"ה	יד ועוד	ל"ג ש"ך	מו מכחבך,
י"א ס"ג	מג אחדש"ה	כ"ה ש"ך סק"ב	מד ומעחה	נו שמחחס, סד קראחי, סט אצל	

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

רע זנוציר"מ	מ"ד שפ"ד סק"ח	עג וזשמ"ח	ל"ו פמ"ג סק"ט	סג מכחבו	ל"ג ש"ך סק"ד
קמז ולולי	מ"ד הגהות אמרי בינה	ל"ו פרמ"ג דיני פרמי לרעומא אוח ר וט,	ל"ו פרמ"ג דיני פרמי לרעומא אוח ר וט,	סא מכחבו, סט ומ"ש	ל"ג ש"ך סק"ה
פג מה	מ"ה דרכי משה	עו מכחבך	עו מכחבך	מד וגם	ל"ג ש"ך סק"ו
פג מה	מ"ה ש"ך סק"א	עא עוד	ל"ו ש"ך סק"ה	סג ולפענ"ד, פ חשונה	ל"ג ש"ך סק"ז
פג מה	מ"ה באר היטב סק"ב	עג ומעחה	ל"ו ש"ך סק"ה ושפ"ד	סג ולפענ"ד	ל"ג ש"ך סק"ח
פג מה	מ"ה פמ"ג מ"ו	עג הנה	ל"ו ש"ך סק"ט	פ וסו	ל"ג ש"ך סק"ט
פג מה	מ"ה שפ"ד סק"ג	עד ושוב	ל"ו ש"ך סק"ל	מח ועוד, סא אכל	ל"ד ט"ו סק"ג
פ ומעטה	מ"ו	עח וגם	ל"ח רמ"א ס"ד	מח ועוד, סא אכל	ל"ד פליתי
קמד חמול	מ"ו ז"י	קלה ועוד	ל"ח רמ"א ס"ד וט"ו וש"ך	מח ועוד, סא אכל	ל"ד ש"ך סק"ד
עט ומה, פד אלף	מ"ו ט"ו סק"ג	ו ובלאה"ג, סד קראחי,	ל"ט	יט וכבר	ל"ד חו"ד סק"ה
עד יפה, עט ומה	מ"ו ס"א	עח וגם, רד אכל	ל"ט ט"ו סק"ח	עא וז"ל	ל"ה ז"י
פד אלף	מ"ו רמ"א ס"ו	כא הנה	ל"ט ט"ו סק"ח	עא ובגוף	ל"ה ט"ו סק"ג
פד ומה	מ"ו ש"ך ושפ"ד סק"ב	עו אחרי	ל"ט ס"ד	עב אמנם	ל"ה ט"ו סק"י
פד אלף	מ"ו ש"ך סק"ד	עט ומה, פד אלף	ל"ט ס"ח	עא ומה	ל"ה ט"ו סק"יב וסק"כ
פד מכחבו	מ"ו פמ"ג שפ"ד	נה ועחה,	ל"ט פליתי אוח ב'	עא חשונה	ל"ה ט"ו סק"ט
פד ובאמח	מ"ו שפ"ד סק"ה	סו מכחבו, קלה ובדרך, קמד ומ"ש,	סו מכחבו, קלה ובדרך, קמד ומ"ש,	עא עוד	ל"ה לבושי שרד אוח ז"ב
פד ובאמח	מ"ו שפ"ד סק"ו	קמט ועז"ל, קפט אכל	קמט ועז"ל, קפט אכל	עא והג"ל	ל"ה לבושי שרד סק"ח
פד אלף	מ"ו פליתי	ע ושוב, עו ומ"ש	ל"ט פליתי אוח ד'	עד יפה	ל"ה לבושי שרד סק"ח אוח ה'
פד אכל	מ"ו הגהות מהרצ"פ	קלה ולפענ"ד	ל"ט פמ"ג פחיחה	עא חשונה	ל"ה מש"ו ז'
ע ומ"ש	מ"ח ז"י	קלה ומה	ל"ט פמ"ג מ"ו	עא וז"ל, פד שמי	ל"ה ס"ב
עט ומה, סו ולפי	מ"ח דגול מרצנה	קלה ואמנם	ל"ט רמ"א ס"ד	עב ומה	ל"ה רמ"א ס"ב
פד נחשונה	מ"ח ש"ך כ"ה הגהות מהרצ"פ פו נחשונה	סד קראחי	ל"ט ש"ך סק"ח	עד ומ"ש	ל"ה רמ"א ס"ג
קא ואפילו	מ"ח ט"ו וקוה"כ	עו אחרי	ל"ט ש"ך סק"ט	עא חשונה	ל"ה ס"ד
פו ולפ"ו	מ"ח ט"ו סק"יב	פו אמנם	מ' פליתי	עב אמנם, עג אכל	ל"ה ס"ה
פו ועוד	מ"ח ט"ו סק"יז	פד ושוב	מ' פליתי אוח ב'	עד יפה	ל"ה רמ"א ס"ה
זא אכל,	מ"ח ט"ו סק"יט	קפד ולפענ"ד	מ' פליתי אוח ג'	עב ומה	ל"ה רמ"א ס"ח
קא ועוד, ריג והנה	מ"ח מ"ו סק"יח	פ חה	מ"א פח"ש	עא ומלשון	ל"ה ס"ח בהג"ה
פו ועוד	מ"ח ס"ח	נה ומ"ש, עא והנה,	מ"א ז"י	עא חשונה	ל"ה ס"ט
פו ובהי	מ"ח י"א וט"ו סק"יח	פז ולפענ"ד, שנח ועוד	מ"א טו"ש"ע	עא אכל, עד יפה	ל"ה ש"ך סק"ט
פז ובהי	מ"ח פח"ש אוח א'	קנח וכל	מ"א ס"ח בט"ו וזש"ך	עא חשונה, עב והנה	ל"ה ש"ך סק"י
פא הנה	מ"ח רמ"א ס"ח וט"ו וש"ך	פ ומעחה	מ"א פמ"ג שפ"ד	עא חשונה	ל"ה פרי חדש
פ חשונה	מ"ח ש"ך סק"יז	קפו אכל	מ"א פמ"ג שפ"ד	עו ומה	ל"ה שפ"ד סק"ד
פו אמנם	מ"ח ש"ך סק"יז	פ ומעחה	מ"א פמ"ג	עב נ"ל	ל"ה שפ"ד סק"י
פד אכל	מ"ח ש"ך סק"יט	עח הנה	מ"א ש"ך סק"ו	עד נפשו	ל"ה שפ"ד סק"ד
פד אכל	מ"ח ש"ך סק"כ	זא דכבר	מ"א שפ"ד	עד ובלבו"ש	ל"ו
פו אכל	מ"ח ש"ך סק"כב ופמ"ג	פא ובחשר	מ"ב שפ"ד סק"ט	עו ומה	ל"ו ז"י
פ ועחה	מ"ח ש"ך סק"כ	פ וזוה	מ"א שפ"ד סק"ט	עו ובחי	ל"ו ז"י וש"ך סק"א
פו ולפ"ו	מ"ח ש"ך סק"כא ודגול מרצנה	ע אחרי, פ אמנם	מ"א פליתי	סג ולפענ"ד	ל"ו דרישה
פו ולפ"ו	מ"ח ש"ך סק"כ	פ וזוה	מ"א פליתי אוח ט'	סג ולפענ"ד	ל"ו ט"ו סק"ב
פו ולפ"ו	מ"ח ש"ך סק"כג ופמ"ג	סב והי	מ"ג ז"י	פד אכל, רעה אמנם	ל"ו ט"ו סק"ד
פו אכל	מ"ח ש"ך סק"כח	סב הנה	מ"ג ט"ו ומ"ו ה'	קלה והנה	ל"ו לבושי שרד קל"ב
פ ועחה	מ"ח שפ"ד סק"ט	פז מכחבך, זא עוד	מ"ג ס"ד	נט ושוב	ל"ו ס"ד
קב אחרי	מ"ח סוס"י ט"ו	פז מכחבך	מ"ג ס"ה	סב אלף	ל"ו ס"ח
פה מכחבך	מ"ט דגול מרצנה	סב הנה	מ"ג פח"ש אוח ה'	עא ומה	ל"ו ס"ח
קל בלוח י"ד	מ"ט ט"ו סק"ג וז"י	סב הנה, קלה אמנם	מ"ג ש"ך סק"ד	פד אכל	ל"ו פרישה
פד מכחבו	מ"ט ס"ב	פז מכחבך	מ"ג ש"ך סק"ט	פד אכל	ל"ו ש"ך סק"ו
פד ומה	מ"ט פח"ש אוח ג'	סב אלף	מ"ד ז"י	נט ושוב	ל"ו ש"ך סק"ח
פ ואמנם	מ"ט ש"ך	סב אלף	מ"ד ט"ו סק"ו	סה וגם	ל"ו שפ"ד אוח ה'
פו ועוד	מ"ט ש"ך סק"ד וחבו"ש שס	סב ולא	מ"ד ס"ה טו"ש"ע	עג הנה	ל"ו דרכי משה ורמ"א ס"ג
קלה הנה	נ'	נה וזוה	מ"ד פליתי אוח ט'	עח ומה	ל"ו ט"ו סק"ב
פא ובחשר	נ' פליתי	קלה אכל	מ"ד פמ"ג שפ"ד	עו ולפענ"ד	ל"ו ט"ו סק"ג
ו ומה, סט ומ"ש, פו ועוד	נ' רמ"א וש"ך	סב וז"ל	מ"ד ש"ך סק"ח	עג וזשמ"ח	ל"ו לבושי שרד אוח ס"ט
פ וזשונה, קלו אמנם	נ' ש"ך	סב וז"ל	מ"ד ש"ך סק"י	עח ומה	ל"ו מ"ו ה'
קפד ולפענ"ד	נ' ש"ך ג'	סב ולא	מ"ד ש"ך סק"ט	עח וגם	ל"ו ס"ב וט"ו
	נ"א	פז ולפענ"ד	מ"ד שפ"ד	עג הנה	ל"ו פרמ"ג סק"ח

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

שג

קי קבלתי	ס"ב פרי חדש	נט אבל	נ"ו ט"ו סק"ט	פו ובהגהות	נ"א הגהות יד שאלו
קח ובלמה"ח	ס"ב שפ"ד	פ אלא, זה אבל	נ"ו ט"ו סק"כ	פו ועיין	נ"א פרי סו"א אות ו'
קבל אבל	ס"ב שפ"ד סק"א	נט ואמנם	נ"ו ס"א	פא הגה	נ"א פמ"ש אות ו'
קלו ובגוף	ס"ב שפ"ד סק"ד	נד הדין, נד ובני,	נ"ו ס"ט	פז אמנם	נ"א ש"ך סק"ח
זה אבל, קיח ומ"ש	ס"ג חוות דעת	נט ואמנם, קא וכ"ו	נ"ו ס"י	פט איני	נ"ב
קיח כמכר, קפט ואשר	ס"ג חו"ד ב'	נד וכוה, זה ואמנם	נ"ו ס"י	פט אבל	נ"ב ב"י
קלה ואמנם	ס"ג פליתי ס"א	זו וגם, נט ואין	נ"ו ס"יב	פה ועלה	נ"ב ט"ו ופמ"ג
קמד ומה	ס"ג פליתי סק"ד	זה אבל	נ"ו ס"יב וד אפרים	זא הגה	נ"ב ט"ו סק"י
קמו ומ"מ	ס"ג ש"ך סק"ו	זה ובהכ"ו, זו אחרי,	נ"ו ס"יג	עח וגם	נ"ב ס"א
קכו וחמ"ו	ס"ד	זה ואפ"י, קא גם		פט ובלאה"ג	נ"ב ס"ב
קכ ועוד	ס"ד ב"י	עח אבל	נ"ו ס"יג וש"ך	סב ומה	נ"ב ס"ו
קלח ומה	ס"ד ס"ג	נט אבל	נ"ו ס"יד	פט אבל	נ"ב רמ"א ס"א וש"ך ושפ"ד
קכ עחה	ס"ד ס"י	נט ואני	נ"ו סט"ו	זא הגה	נ"ב ש"ך סק"ד
קנה אבל	ס"ד פליתי	סב והכ"ו, זה ואמנם	נ"ו סט"ו	סב ומה	נ"ב ש"ך סקט"ו
קיט כחצו	ס"ד פמ"ש אות ג'	פט וחוות	נ"ו סט"ו וש"ך סקל"ו	זב יקרחו	נ"ג ב"י
קכ ושוב	ס"ד יד אפרים	נג ועוד	נ"ו ס"יח	זב אבל	נ"ג ט"ו סק"ב
רפו ולפ"ו	ס"ה טור	ק ולפי	נ"ו ס"יח וש"ך סקמ"ו	זב ומ"ש	נ"ג ט"ו סק"ה
קלג אדוח	ס"ה ס"יב	זה ואמנם	נ"ו ס"יט	רסו ומ"ש	נ"ג ס"ד
קיח ומה, שיע ואמנם	ס"ה פליתי	נד הדין	נ"ו פמ"ש אות ו'	זב יקרחו	נ"ג רמ"א ס"ב
קכז מכחצו	ס"ה שפ"ד סק"א	ק הגה	נ"ו רמ"א ס"ט	זב יקרחו	נ"ג ש"ך סק"ה
קלו כמז	ס"ו הגהות יד אפרים ס"ט	זו ואמנם	נ"ו ש"ך סק"ו	פט ואולי, זב אבל	נ"ג ש"ך סק"ו ושפ"ד
קלו וע"ל	ס"ו	ק ובפרט	נ"ו שפ"ד סקט"ו	זב ומ"ש	נ"ג ש"ך סק"י
קלו אמנם	ס"ו טור ב"י וש"ע ס"ד	זו אבל	נ"ו ש"ך סקכ"ג	נו ושוב	נ"ד פליתי אות ב'
קכה הגה	ס"ו טור וב"י	זו אבל, ק ובפרט	נ"ו ש"ך סקכ"ד	נט עחה	נ"ד יד אפרים
קכה אחרי	ס"ו ס"ד	נד ואפשר, ק ולפי	נ"ו ש"ך סקכ"ה	עא ולפענ"ד,	נ"ה ב"י
פא ובחשו	ס"ח	זה ואמנם, ק הגה	נ"ו ש"ך סקכ"ח	פז ולפענ"ד, נג ומ"ש	
קכו ועוד	ס"ח ס"יג	זט אבל, נט ולפ"ו	נ"ו שפ"ד סקכ"ח	ס וגם	נ"ה ס"ב
קלח ובהכ"ו, שזו ואשר	ס"ח ש"ך סקל"ד	פט ואולי	נ"ו ש"ך סקל"ל	ס אחרי	נ"ה ס"ג
קכט אמלא, רי ועכ"פ	ס"ט	נט ואין	נ"ו ש"ך סקל"א	זב ולפענ"ד	נ"ה ס"ה
קלז מכחצו	ס"ט ב"י	זו ואמנם, קא וכ"ו	נ"ו ש"ך סקל"ב	זב ולפענ"ד	נ"ה ס"יב
קלז ושיעור	ס"ט ט"ו	נט ואני	נ"ו ש"ך סקל"ה	ע ומה	נ"ה פמ"ג
קכא אמנם,	ס"ט ט"ו סקכ"ד ונקה"כ	פט אלא	נ"ו שפ"ד סקל"ה	ס אחרי	נ"ה פמ"ש אות ב'
קלח אבל, קז באוח י"ט, קלו וכיין	קלח אבל, קז באוח י"ט, קלו וכיין	מח ומעחה	נ"ו ש"ך סקל"ח	ס וגם	נ"ה רמ"א ס"ה
מ אמנם	ס"ט ט"ו סקל"ה	מח ומעחה	נ"ו ש"ך סקמ"מ	ע ומה	נ"ה ש"ך
רח ואפילו	ס"ט ט"ו סקמ"א	פה הגה	נ"ו ש"ך סקמ"ח	ס וגם	נ"ה ש"ך סק"ו
קלג אדוח	ס"ט מ"ו סקכ"ד	מו יד"ך, עא ומה	נ"ו שפ"ד סקמ"ח	ס אחרי	נ"ה ש"ך סק"ו
הקדמה אבל עג"ל	ס"ט מש"ו ל"ה	קל אחדש"ח	נ"ו ש"ך סקנ"א	פט ואולי	נ"ה מ"ו סק"א
רעח ומה	ס"ט נקה"כ	קלה והנה	נ"ו פליתי	נ"ו ז ועל, זו רענ, קנא מכחצו, קס ולפ"ו	
רח ועיקר	ס"ט ס"ב יד אפרים	מח ומעחה	נ"ו פליתי אות ה'	זה חשובה	נ"ו טור וב"י
קכה אבל	ס"ט ס"ד קכה ואני, קכח מכחצך, ערה אבל	נה ומ"ש	נ"ו פליתי אות י'	זב אחרי	נ"ו טור וב"י
קלו ולכן	קכה ואני, קלו ולכן	עח ואפשר	נ"ו יד אפרים	סח ומה, קמו אחדש"ח	נ"ו ב"י
קכט אבל	קכט אבל	פה ורליסי	נ"ה ט"ו סק"א	קלח וע"ו	נ"ו דרכי משה
קכח ומה	קכח ומה	פח ועוד	נ"ח ס"ו	פט וחוות	נ"ו ב"י ד"ה כ"לד
קכח מכחצך	קכח מכחצך	שג ואשר	ס' שך	קא וכ"ו	נ"ו ב"י וט"ו סקכ"א
קכט ומ"ש	קכט ומ"ש	שי ואחה	ס"א	רט ואולי	נ"ו זבאר היטב אות ל"ב
קלז מכחצו	קלז מכחצו	קז באוח כ'	ס"א טור	נד וכוה	נ"ו דרישה
קכט אבל, קכט ומה	קכט אבל, קכט ומה	קז רליח	ס"א ש"ך סק"ג	זה אלא	נ"ו פרישה אות ל"ג
קלח ועג"ל,	קלח ועג"ל,	שפה אבל	ס"א ש"ך סקכ"ו	פח ולפ"ו	נ"ו ט"ו סק"ב
קלט הנה, רח אחדש"ח	קלט הנה, רח אחדש"ח	קמו אמנם, קלו יש	ס"ב	מח ומעחה,	נ"ו ט"ו סק"ו
קלח וכיין	קלח וכיין	שזח חשובה	ס"ב ש"ך	סד הדין, פח ועוד	
קכח מכחצך	קכח מכחצך	קיב אבל, חיד אמנם	ס"ב פ"ח ג'	נד הדין, זו אבל	נ"ו ט"ו סק"ד
קכח מכחצך	קכח מכחצך	קח ובלמה"ח, קיג מכחצך,	ס"ב פליתי	ק ובפרט,	נ"ו ט"ו י"ד מ"ו
קלח ועג"ל	קלח ועג"ל	קיד וגם, קמו שזב	ע' ש"ך סקל"ו	זה ועוד, נט ואבאר	
קכט ומה, קלח ועג"ל	קכט ומה, קלח ועג"ל	קיח וביישזב	ס"ב פליתי אות ג'	נט ואמנם	נ"ו ט"ו סקט"ו
קלג ואשר	קלג ואשר	קז ולפ"ד	ס"ב פמ"ג	זה ואמנם, ק הגה	נ"ו ט"ו סקט"ו

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

קטב ועל	ז"ב חוות דעה אוח י"ג	קנא ולפי	פ"ו פמ"ג	קנה אחרי	ע"ב ס"ג
קנא אחרי	ז"ב קנו ושאלה, קס קבלנו, קסא אחרי	קנא ושוב	פ"ו ש"ך סק"ח	קנה ועלה	ע"ג הגהות מהר"ם
שפג ובהי	ז"ב ב"י	נה ובהי	פ"ו ש"ך סק"א	קנה האה	ע"ג חוות דעה
קטב הנה	ז"ב ב"י ורמ"א	נט עתה	פ"ו ש"ך סק"ב	קנה האה	ע"ג פליתי אוח ב'
רע ושוב	ז"ב ב"י וש"ך	קסח מכותלי, קפג ואמנס	פ"ו	קב אבל	ע"ד ב"י
רה מכתבו	ז"ב ט"ו	קנו ומה, רנו ובספר	פ"ו ב"י	קכ ושוב	ע"ד הגהות רע"א
קסב אלא,	ז"ב ט"ו סק"ב	קנה הנה	פ"ו באר היטב אוח י"ג	קכ עתה	ע"ד ט"ו ומ"ו
קפב אך, רע ואמנס		קנט והנה	פ"ו מ"ו סק"א	רעה אבל	ע"ה
קסב אך	ז"ב רמ"א	קטו ובגוף	פ"ו ס"ה ובש"ך סק"ט	סט מכתבך, פט וחוזת	ע"ט ט"ו
קטב ומה	ז"ב ש"ך	קנט והנה	פ"ו ס"ו	קמד ומ"ש	ע"ט פרי חואר
קסב אבל	ז"ב ש"ך ט"ו וקפה"כ	קלח וכיון	פ"ו ס"ו וש"ך שס סק"יג	נו ולפענ"ד, פא האה,	פ"א
קס קבלנו	ז"ב ש"ך סק"ו	ריב כחבו	פ"ו ס"י	פח ועוד, שז ובשוטט	
ריג ואני	ז"ד	קנד אבל, קנד קבלתי	פ"ו פליתי	קלו וסבור	פ"א ב"י
קסב אלא, רע בניב"ח	ז"ד טור	קנד ומה, קפה היו"א	פ"ו פליתי אוח ב'	קכ ומ"ש, קלה והרשב"א	פ"א ט"ו
קסח והדרך	ז"ד טור וב"י	שלב ומ"ש	פ"ו פליתי אוח ד'	קלה אמנס, רסו ומ"ש	פ"א ט"ו סק"ד
קנט והנה	ז"ד ס"ג	חכג ומישב		קל באוח י"ט	פ"א ט"ו סק"ה
קנו ושאלה	ז"ד ס"ד	קה אמנס, קיח ומה,	פ"ו פליתי אוח י"ג	קלה הנה	פ"א טור וב"י
קנו ושאלה	ז"ד ס"ו	קנד ומ"ש, קנד אבל, שכב ומה		קל באוח י"ט	פ"א ס"ב
קסד אך, קסו ומה	ז"ד ש"ך סק"ד	קנה הנה	פ"ו פמ"ג מ"ו	קלח ועתה	פ"א ס"ב וש"ך וט"ו
רע ודעה	ז"ד ש"ך סק"א	קנד ומה	פ"ו פרי חדש	קלה ומה, קמ ומ"ש	פ"א פליתי
קנג ולפענ"ד,	ז"ד ש"ך סק"ב	קלו וסבור	פ"ו ש"ך סק"ט	קלו כחב, קלט מכתבך	פ"א פח"ש
קנו מכתבך, קסח ובדרך		יב ובהדי, קנה הנה	פ"ו ש"ך סק"יג	קמ מכתבך, קמח שבו	פ"א פח"ש אוח ו'
רה ומידי	ז"ד ש"ך סק"ד	קלח וכיון	פ"ו ש"ך סקט"ו	קלח אבל	פ"א פח"ש ס"ה
קסג מכתבו	ז"ד שפ"ד אוח ו'	קסט מכתבו	פ"ו שפ"ד סק"ג	ז אבל	פ"א רמ"א סכ"ח
קסג ואמנס	ז"ד חוות דעה אוח ד'	רעח ראשית	פ"ט	קלה ואמנס	פ"א ש"ך סק"ו
קעד אך	ז"ה	רעט הנה	פ"ט וש"ך סק"ו וב"ח	קלה ואולי	פ"א ש"ך סק"ו ושפ"ד
קנג ועוני"ל	ז"ה טור וב"י	קכא ובסגנון	פ"ט מ"ו	פד ומה,	פ"א ש"ך סק"י
קס אלא	ז"ה ס"ג וט"ו סק"ד ומ"ו	קנו ומ"ש	ז' באר היטב אוח כ"ב	קלה ואמנס, קלח אבל	
קסב אך	ז"ה ס"ג ש"ך סק"ה	רע אבל	ז' ט"ו סק"ד	קלו וסבור	פ"א ש"ך סק"יב
דש ומה	ז"ה פמ"ג במש"ו ס"ק ט"ו	קלח אלא, קס קבלנו	ז"ב	נב ומה,	פ"א ש"ך סק"יג
קסב ומה	ז"ה ש"ך סק"יב	קנד וגם	ז"ב ב"י	קטו עוד, קנו ומ"ש	
קנט ומה	ז"ה חוות דעה	קכט ועוד	ז"ב ב"י ש"ך ט"ו וחוות דעה	קמג אחרי	פ"ב ב"י
רזו אבל	ז"ו טור	קסא ומ"ש, קסג ומה	ז"ב ט"ו	קמב מכתבו	פ"ב ט"ו סק"ד
קל באוח י"ט	ז"ו דרכי משה	קכ עתה	ז"ב ט"ו סק"ו	קלג ואשר, קמד חמול	פ"ב רמ"א
קלו ולכן	ז"ו ש"ך סק"ד	קכט ומ"ש	ז"ב מ"ו סק"א	קמד ומ"ש	פ"ב ש"ך סק"ט
קכ אבל, קנג ועוד,	ז"ח ב"י	קכט ושוב	ז"ב ט"ו סקט"ו	קמה אשר, קעא ומה	פ"ג
קסח ואמנס, קעא מכתבו	ז"ח חוות דעה	קלו ולכאורה,	ז"ב ט"ו ט"ו נקה"כ ומ"ו	פד שוב	פ"ג ס"ד
קנד ומה	ז"ח ב"י וחוות דעה	ריב ואחרון, שג ואמנס		שלא ועוד	פ"ג ס"ה
רע אבל	ז"ח ב"י וט"ו סק"ח	קלט הנה	ז"ב ט"ו סק"ב	שלב ואשר	פ"ג ש"ך
קעא אמנס	ז"ח דרכי משה	קכט ומה	ז"ב טור וש"ך סק"ד	קמה ועוד, קס אלא,	פ"ג ש"ך י"א
קסח וגם	ז"ח רמ"א ס"א וש"ך	קעב ומ"ש	ז"ב נקודת הכסף	רמו ואמנס, שלא ועוד	
יד ולענ"ד, קפג ובוה	ז"ח ט"ו	קסג הנה, רט וגם	ז"ב ס"ד	קמו ועוד	פ"ד ס"ד וש"ך וט"ו
רע אלא	ז"ח ט"ו וש"ך	רי ועכ"פ	ז"ב ס"ד ופרי חדש סק"ו	קמו אחדש"ח	פ"ד פח"ש אוח ג'
קסט וסברא, קסט ועוד	ז"ח ט"ו סק"ה	קס ומ"ש, קסב אך	ז"ב ס"ו וט"ו וש"ך	קמו אחדש"ח	פ"ד ש"ך סק"ו
קכט הנה,	ז"ח ט"ו סק"ו	קס ומ"ש	ז"ב ש"ך סק"ו	רי אך, ריא ואין	פ"ד ש"ך סק"מ
קלה ואמנס, רסו ומ"ש		קכט הנה	ז"ב רמ"א	קטו ואחר	פ"ו
קפג תמהני	ז"ח ט"ו סק"א	רי אך	ז"ב ש"ך סק"ח	סט מכתבך	פ"ו וש"ך סק"ח
יד ולפ"ו	ז"ח טוש"ט	קעד ועוד	ז"ב ש"ך סק"א	נט ושיח	פ"ו ט"ו וש"ך ופ"ח
קסח ואמנס, קסט ועוני"ל	ז"ח ס"ב קכ אבל, קלו אמנס, קסט ועוני"ל	רע אלא	ז"ב ש"ך סק"ב	קמט חמול	פ"ו ס"א וט"ו וש"ך
קס ומ"ש	ז"ח ס"ב וש"ך וט"ו	רע וגם, שג ולפ"ו	ז"ב ש"ך סק"ד	קנא מכתבו	פ"ו ס"ג וש"ך סק"י
נה עוד, רסו ומ"ש	ז"ח ס"ג	רע וגם	ז"ב ש"ך סקט"ו	קטו ובגוף	פ"ו ס"ד ובש"ך
קכט הנה	ז"ח ס"ד	קכ ושוב	ז"ב ש"ך סקט"ו	נט עתה	פ"ו ס"ו
שג ולפ"ו	ז"ח ס"ה וש"ך שס	קנג ועוד	ז"ב פליתי אוח ג'	קמט ועוד	פ"ו ס"ז
קס אמנס	ז"ח ס"ט	רע ובמה	ז"ב פליתי אוח ט'	קנא מכתבו	פ"ו ס"ט
קכ ומה	ז"ח פח"ש אוח ב'	רע אלא	ז"ב פרי חדש סק"ו	קנא ושוב	פ"ו פליתי אוח ה'

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

קנה הגה	ק"ה ש"ך סקט"ו	קסח ועיין	ק"ח ט"ו סק"ב	קמ מכחבך	ז"ח פת"ש אות ז'
שלכ ומ"ש	ק"ה ש"ך סק"ו	פד שוב	ק"ח ט"ו סקט"ו	קסו מכחכו, ריד אמנס	ז"ח ש"ך
קפט מכחבך	ק"ה ש"ך סק"ח	ריג עוד	ק"ח ופרי חדש שס	קלא היום	ז"ח ש"ך ושפ"ד
קס קנלנו	ק"ה ש"ך סק"ב	הקדמה לכל עונ"ל	ק"ח שפ"ד ה'	פא ובענין	ז"ח ש"ך סק"ג
קנט מכחכו	ק"ה ש"ך סק"ג	מח ואני	ק"ח חוזה דעמ אות ה'	קסח ועיין	ז"ח ש"ך סק"ד
קכט ושז	ק"ה פמ"ג מ"ו :	נה ועמה, קפט וכוז	ק"ב טוש"ע	קסח ועיין, קעא ומה	ז"ח ש"ך סק"ה
קכט ומ"ש, קכט ועוד	ק"ה פליחי	קעג מכחבך	ק"ב ס"א וט"ו וש"ך	קכ לכל	ז"ח ש"ך סק"ו
קסד ומה	ק"ו חוזה דעמ	חי מכחבך, מיל אבל	ק"ב ס"א וט"ו וש"ך	קפט ובגוף, קעה ונ"ל	ז"ח ש"ך סק"ז
קלח ודברי	ק"ו פרי חדש	קפג תמהני	ק"ב ס"א וט"ו וש"ך	קכט אך,	
רע אבל	ק"ו רמ"א ס"א	קסח ועיין	ק"ב ס"א וט"ו וש"ך	קמ ועוד, קס ומ"ש	ז"ח ש"ך סק"ח
קסג ומה	ק"ו ש"ך פמ"ג וחווה דעמ	קלו אך	ק"ב ס"א וט"ו וש"ך	קסט וסכרל, קסט ובגוף	ז"ח ש"ך סק"ט
קנט ומה	ק"ח שפ"ד סק"ח	מ הנה	ק"ב ס"א וט"ו וש"ך	קכ ומ"ש	ז"ח ש"ך סק"י
מח ואני	ק"ט טור	שפא ושניח	ק"ב רמ"א	קכט הנה	ז"ח ש"ך סק"יא
קמז ולענ"ד, שכט ועוד	ק"ט	חי מכחבך	ק"ב רמ"א ח'	קסט ואני, קעא ומה	ז"ח חוזה דעמ
שלא ונ"ל	ק"ט ז"ח וש"ך	קפג ולפי	ק"ב ט"ו סק"ו	קסו ומה	ז"ח חוזה דעמ אות ב'
קסט ובגוף	ק"ט ט"ו	קלא היום	ק"ב ט"ו סק"י ומ"ו	קסח ומה, קסח והפליחי	ז"ח פליחי
קלח אלא	ק"ט ס"א	קלח ודברי	ק"ב ס"ד	קכ עמה, קפח ומה	ז"ח פליחי אות ג'
ריג ואני	ק"ט פמ"ג	חג יקרתך	ק"ב ס"ד רמ"א	קסט ועונ"ל	ז"ח פליחי אות ד'
קפו הנה	ק"ט פמ"ג מ"ו	קסח וגם	ק"ב ש"ך	קפג ומה	ז"ח פליחי אות י"א
ריג ואני	ק"ט פרי חדש	קעה ונ"ל	ק"ב ש"ך סק"ג	קכ אבל	ז"ח פרי חדש
קפו הנה	ק"ט ש"ך סק"ב	קסד ועוד	ק"ב ש"ך סק"ד	קפח נועם	ז"ט
קפו בראש	ק"ט הגהות יד שאול	קסח ואפילו,	ק"ב ש"ך סק"ח	קכט ושז	ז"ט טור ז"י רמ"א
קכט ושז, קלה ואמנס	ק"י	שפג אבל, שזח ושז	ק"ב ש"ך סק"י	קפב אבל	ז"ט ומ"ו
מ וגם	ק"י טוש"ע	מ ולפענ"ד	ק"ב ש"ך סק"ב	קכט אבל	ז"ט ט"ו
הקדמה שז	ק"י טור וז"י	מ ועוד	ק"ב ש"ך סק"כ	קכט אבל	ז"ט ט"ו סק"ט
נט ושניח	ק"י ס"א	קפג ואני	ק"ב שפ"ד סק"ה	יט ועוד, כה אמנס	ז"ט ס"ה
קלה ואמנס, קפט אבל	ק"י ס"ג	מ ומה	ק"ב שפ"ד סק"יא	רי אך, דש ומ"ש	ז"ט ס"ו
קפט אחרי, קלא מכחבך	ק"י ס"ה	הקדמה לכל עונ"ל	ק"ב ושפ"ד י"ב	קל והנה, דש ומ"ש	ז"ט ר' וגר"א
קפט אבל	ק"י ס"ו	מ ומה	ק"ב פת"ש אות ח'	הקדמה אמנס נ"ל	ז"ט ש"ך סק"י
קא ואפי', חג ועוד נ"ל	ק"י ס"ו	הנה קלח ודברי, קעג הנה	ק"ב פרי חדש	קפג הנה	ז"ט ש"ך סק"ד
כה ותמשיחו, זט ויש	ק"י ס"ט	קיא ובהדי, קעו הנה	ק"ג ז"י	קלא ובהי	ז"ט ש"ך סקט"ו
קלח אמנס	ק"י ס"ט וש"ך וט"ו	קלא וכוז	ק"ג ס"ב וש"ך סק"ה	קלא מכחבך	ז"ט ש"ך סק"ב
קלח וראיחי	ק"י ס"ט וש"ך סקט"ב	קסח וגם	ק"ג ס"ה וש"ך סקט"ו	שפג ובהי	ז"ט ט"ו סקט"ו
מח ובגוף	ק"י ס"ט רמ"א	קסח וגם	ק"ג ש"ך סק"א	קלח הנה	ז"ט ט"ו סקט"ו ומ"ו
קלו אמנס	ק"י ס"ט וש"ך וט"ו	קעז קנלחי	ק"ה	קסג הנה	ז"ט חו"ד י'
מו לכן, קלה ובמשמרה	ק"י ט"ו	קכח מכחבך, קעב ולולא	ק"ה דרכי משה אות ה'	קסג הנה	ז"ט חו"ד
קמ מכחבך	ק"י ט"ו סק"ב	קסא ומ"ש	ק"ה וט"ו	הקדמה הקובץ	ז"ט פרי חו"ד
טו אבל, מו ומעמה,	ק"י ט"ו סק"ג	רי ועכ"פ	ק"ה חוזה דעמ אות ב'	קפו בראש	ק' לז ומה, קלו וביש"ש, ריג עוד
קלה ובדרך, קלח וע"ו,	ק"י ט"ו סקט"ו	קפה ידים	ק"ה ט"ו	לח ומה	ק' ט"ו
קמ מכחבך, ריג אמנס	ק"י ט"ו סקט"ו	קכט ועוד, קלח הנה	ק"ה ט"ו סק"א	רי ועכ"פ	ק' ס"ג וש"ך
ח ושניח, כז ומה,	ק"י ט"ו סקט"ו	קכט ומ"ש	ק"ה ט"ו סק"ד	קנא ושז	ק' חוזה דעמ אות ב'
מו לכן, רעח אבל	ק"י ט"ו סקט"ו	קכט אבל	ק"ה ט"ו סק"ו	קנא ושז	ק' פליחי
ו חו	ק"י ט"ו סקט"ו ונק"כ	קנח הנה	ק"ה ט"ו סק"ז	הקדמה שז	ק"א טור
קפט אחרי	ק"י טור וז"י וש"ך סק"ד	קעט ואשר	ק"ה ט"ו סק"ח ומ"ו	מ וגם	ק"א ס"א וש"ך וט"ו
קלה ונ"ל	ק"י טור ודרכי משה סק"ו	קלח וענ"ל	ק"ה טור	קפו ולפ"ו	ק"א ס"ב
ח ושניח, פ וכוז	ק"י רמ"א ס"ט	קלח וראיחי	ק"ה מ"ו סק"ב	פט עוד, חג ואמנס	ק"א ס"ג
קעז אבל	ק"י ש"ך	קעט ועוד	ק"ה ס"ה וט"ו וש"ך סק"ח	קט שניח, קפו ולפ"ו, חג אבל	ק"א ס"ו
חג יקרתך	ק"י ש"ך סק"ו	קכ אבל	ק"ה ס"ה	כה אבל, זט ועוד	ק"א ש"ך סק"ג
קלה ונ"ל, קפו הנה	ק"י ש"ך סק"ד	קכט הנה	ק"ה רמ"א ס"ה	פט עוד, חג ואמנס	ק"א ש"ך סק"ד
טו אבל	ק"י ש"ך סקט"ו	קכ ושז	ק"ה רמ"א ס"ט	חג ואמנס	ק"א ש"ך סק"ה
קלה ואמנס	ק"י ש"ך סק"א	שסו נועם	ק"ה ש"ך	חג ואמנס	ק"א ש"ך סק"ו
רסד נלע"ד	ק"י ש"ך סק"ז	קכט ומ"ש	ק"ה ש"ך סק"ב	חג ואמנס	ק"א ש"ך סק"ז
ריג אמנס	ק"י ש"ך סקט"ב	קכט אבל	ק"ה ש"ך סק"ה	חג ואמנס	ק"א ש"ך סק"ח
ו חו	ק"י ש"ך סקט"ד	קס דע	ק"ה ש"ך סק"ה ושפ"ד	חג ואמנס	ק"א ש"ך סק"ט
טו וגם	ק"י ש"ך סקט"ו	קכט אבל	ק"ה ש"ך סק"ו	פד שז	ק"א ש"ך סק"י ושפ"ד

מפתח לשו"ת בית שערין חלק יו"ד

קצט אבל	ק"י חו"ד בית הספק אות י"ג	לד ומ"ש,	ק"י ש"ך דיני ס"ס
קצט אבל	ק"י חו"ד בית הספק אות כ"ו,	סו אבל, ק"ו כהנך, ק"ז ולענה,	ק"י ש"ך דיני ס"ס
מה והנה, כ"א מיהו,	פ ובספר, רעה ולא, שמ אבל	רסו נחזור, רעג ומ"ש, רעה ומה	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות א'
מה והנה, רכ מיהו	מה ובגוף, נב הי"ס,	קכ ועוד	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות ב'
קלח אבל, קלמ ועוד	קד יש, סו ומה,	קכ ועוד	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות ד'
רמא יש,	קמט אבל, קז אך	נט ועל,	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות ה'
שט אבל, שלא וז"ל	ק"י חו"ד דעת אות ג'	קסח ומעשה, ק"ז והנה, רי שוב	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות ו'
יד וזכה	ק"י חו"ד סק"ו	קלה ובהכ"ז,	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות י"א
רסו ולפי"ו	ק"י חו"ד סק"י	קלח נחזור	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות י"ב
חכד אמנס	רי דכרי, קלח אמנס	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות י"ג
ז אלא, רפו הגה	מד ומעשה	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות י"ד
ז אבל, טו אמנס	מו אך, מה מראשית,	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות י"ה
טו ולאמנס	נה ומ"ש, עח אבל	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות י"ו
טו חשונה, כ הדבר, רסו הגה,	פו ומה, ג' אחרי, קלו אמנס	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות י"ז
רפו ולא, שמ אבל	ק"י פליחי אות י"ב	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות י"ח
יע ועוד	ק"י פליחי אות י"ג	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות י"ט
ר מכחבו	ק"י פליחי אות ל'	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות כ'
שט וביישוב	ק"י פליחי בית הספק	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות כ"א
כה או	ק"י פרי חדש	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות כ"ב
שכג ואני	ק"י פרי חדש אות י"ג	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות כ"ג
רפו ועל	ק"י פרי חדש סקמ"ו	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות כ"ד
רפו ועל	ק"י חו"ד סק"א	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות כ"ה
טו מכל	קסח וראיה, רי דכרי, שז ועז"ל	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות כ"ו
רפו הגה	ק"י חו"ד סק"ב	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות כ"ז
רפו ולא	ק"י חו"ד סק"ג	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות כ"ח
כ ומ"ש	ק"י חו"ד סק"ד	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות כ"ט
שסא ואין	ק"י חו"ד סק"ה	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות ל'
רלג וראיחי	ק"י חו"ד סק"ו	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות ל"א
תכ יקרת	ק"י חו"ד סק"ז	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות ל"ב
חיד אבל	ק"י חו"ד סק"ח	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות ל"ג
ז אבל, ז בשו"ע,	ק"י חו"ד סק"ט	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות ל"ד
טו נחזור, טו אמנס, שסא וגם	ק"י חו"ד סק"י	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות ל"ה
טו ולאמנס	ק"י חו"ד סק"י"א	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות ל"ו
טו הן, חז	ק"י חו"ד סק"י"ב	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות ל"ז
טו נחזור,	ק"י חו"ד סק"י"ג	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות ל"ח
יע ומה, רפו ועוד	ק"י חו"ד סק"י"ד	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות ל"ט
רפו ולא	ק"י חו"ד סק"י"ה	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות מ'
שיט וביישוב	ק"י חו"ד סק"י"ו	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות מ"א
רלג וראיחי	ק"י חו"ד סק"י"ז	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות מ"ב
רי ועכ"פ	ק"י חו"ד סק"י"ח	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות מ"ג
רט דין	ק"י חו"ד סק"י"ט	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות מ"ד
רט ואולי	ק"י חו"ד סק"י"י	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות מ"ה
רד ועוד	ק"י חו"ד סק"י"י"א	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות מ"ו
פח ועלה,	ק"י חו"ד סק"י"י"ב	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות מ"ז
פט עוד, רע בנובי"ת	ק"י חו"ד סק"י"י"ג	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות מ"ח
קא וא"כ	ק"י חו"ד סק"י"י"ד	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות מ"ט
רח אהד"ש	ק"י חו"ד סק"י"י"ה	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות נ'
רח ואפילו	ק"י חו"ד סק"י"י"ו	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות נ"א
קנו מכחבך	ק"י חו"ד סק"י"י"ז	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות נ"ב
רע בנובי"ת	ק"י חו"ד סק"י"י"ח	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות נ"ג
קז עוד	ק"י חו"ד סק"י"י"ט	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות נ"ד
ריב כחבו	ק"י חו"ד סק"י"י"י	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות נ"ה
רכט ולפ"ו	ק"י חו"ד סק"י"י"יא	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות נ"ו
תמה ומה	ק"י חו"ד סק"י"י"יב	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות נ"ז
ריא והנה	ק"י חו"ד סק"י"י"יג	קלח אמנס, רח ועיקר	ק"י ש"ך דיני ס"ס אות נ"ח

מפתח לשו"ת בית שער"ם חלק יו"ד

שה

קכ"ג טור וז"י וע"ו	רי אמנם	קל"ד וש"ך סקט"ו	רי ועכ"פ	קע"ג ס"א וז"י	רלא והגה
קכ"ג ס"ג	רי והלדיק	קל"ד ס"ג	קפג מכחנך	קע"ג ס"ג	רלא אך
קכ"ג ס"ה וש"ך ונאה"ט וע"ח	ריא ועוד	קל"ד ס"ה	ריא ועוד	קע"ג ס"ו וז"י	רלא והגה
קכ"ג ס"ח	ריא ולפ"ו	קל"ד ש"ך סקט"ו	רי ועכ"פ	קע"ג ש"ך סק"כ	רלא וגם
קכ"ג ס"י	רי ומ"מ	קל"ה ס"ו	ריצ וז"ל	קע"ג חוות דעת	רלא ועלה
קכ"ג ס"יד	ריא אבל	קל"ה ס"ח	ריצ וז"ל	קע"ג חוות דעת אוח י"א	רלא וגם
קכ"ג סט"ו	ריא ועוד	קל"ה ס"י	ריא אך	קע"ה ש"ך וע"ו	רלא ועוד
קכ"ג סט"ז	ריא אבל	קל"ה ש"ך סקל"ג	קכט יפה	קע"ח ז"י וז"ח	רלו ואמנם
קכ"ג ס"י	רי וכשאי, רי נפשו	קל"ה הגהות ברוך טעם	קכט יפה	קע"ח ט"ו סק"א	רלו אלא
קכ"ג סכ"ו	רי וגדולה	קל"ו ט"ו סק"ו	רע בנוב"ח	קע"ח רמ"א	סכו ואמנם
קכ"ג פח"ש אוח ג'	רעד אבל	קל"ו ש"ך סק"ט	קכט יפה	קע"ח ש"ך סק"ד	קלח וזוה
קכ"ג פח"ש אוח י"ד	רי וכשאי	קל"ט ס"א	חלד שוב	קע"ט ז"ח	רלח ונראה
קכ"ג ש"ך סקכ"ו	ריא אבל	קמ"ז ט"ו	קסט וסברא	קע"ט ז"י	קמב ואולי
קכ"ד ט"ו סקל"ב	ריג אבל, רטו ומ"מ	קמ"ז טור וע"ו סק"ד	נג ומה,	קע"ט טור דרכי משה ורמ"א	רלח ועיין
קכ"ד טור וז"י	רכט ובהכי	ריא ואין, חלו וידידי	ריא ואין, חלו וידידי	קע"ט פח"ש	רלח מכחכו
קכ"ד ס"י ועש"ך	רעד אבל	קמ"ג ס"א	שיצ ועוד	קפ"ז	רלו אלא
קכ"ד סכ"ג	ריג אך	קמ"ה ז"י וש"ך סק"כ	חלד שוב	קפ"ז טור וז"י	יט ובהכי
קכ"ד סכ"ד	רטו ומ"מ	קמ"ו	רכג ועוד	קפ"ג	רזד אבל
קכ"ד ש"ך ס"ו	שסב ושזב כחב	קמ"ו ז"י ט"ו וש"ך	רכד ידים	קפ"ג ז"י	רמב ומה, רמג ובהדושה,
קכ"ד ש"ך סקע"א	רכו ושזב	קמ"ו ט"ו	רכו אבל	קפ"ג רטו דיו"ק, רפו ועוד,	רנו וזוה,
קכ"ה ס"א	רטו ומ"מ	קנ"א	שיא כחנך, חלד ועיין	קפ"ג ט"ו ז"ח וחווה דעת	רנב אבל, חיב אבל
קכ"ה ס"ו	רכו אבל	קנ"א וש"ך והגול מרזבה	רכ נועם,	קפ"ג טור	רמב אחרי
קכ"ו	טו ובגוף, טו אמנם, כה ועוד,	רכט אבל, רלכ שוב	רכט אבל, רלכ שוב	קפ"ג טור	שנט א)
קכ"ו וזש"ך	מה אמנם, פא ובענין	קנ"א ס"א	רכ ועחה	קפ"ג טור וז"י	רלט ומה
קכ"ז טור וז"י	כה ומה	קנ"א פמ"ג	חכט ומה	קפ"ג טו"ש"ע	רנב ולפ"ו
קכ"ז ס"א	רכו ושזב	קנ"א ש"ך סק"ו והגמ"ר	רלג וע"ד,	קפ"ג מחלה"ש	רמג מכחכו
קכ"ז רמ"א	יד וזוה	קנ"א ש"ך סק"ח	רפו ועל	קפ"ג סדרי טהרה	רמט בטור
קכ"ז רמ"א וש"ך	שמ אבל	קנ"א ש"ך סק"ח	רכט ובהכי	קפ"ג סדרי טהרה אוח ד'	רמא ויוחר
קכ"ז ש"ך סק"א וע"ו	ריג והנה	קנ"ד טו"ש"ע	ריא ואין	קפ"ד ז"י ש"ך וע"ו	רנב ולפענ"ד
קכ"ז ש"ך סק"ב	יד וזוה, שלג אבל	קנ"ד ס"ז וטור וז"י	רכו ובמכתבך	קפ"ד טור וז"י וז"ח	רמה כחב
קכ"ז ש"ך סק"ג וע"ו	ריג והנה	קנ"ה טו"ש"ע	רכו ושזב, רכח נועם	קפ"ד ס"ה	רמה אבל, רסד ואגב
קכ"ז ט"ו	קלט ואדות	קנ"ה ז"ח	רכו ובמכתבך	קפ"ד ש"ך	רמז ומ"ש
קכ"ז ט"ו וקוה"כ	קעד אך	קנ"ה ז"ח	חלד מיהו	קפ"ד ש"ך סק"ו	רנב ולפענ"ד
קכ"ז ט"ו סק"ד	רפז ובדרך	קנ"ה ס"ג וש"ך סקט"ו	חלד והנה	קפ"ד ש"ך סק"ג ומחלה"ש	רמה אבל
קכ"ז ט"ו סק"ו וקה"כ	א לכן, דש הנה	קנ"ו	רלו אלא	קפ"ד ש"ך סקט"ו	רמה ועוד
קכ"ז ש"ך סק"ד	ריד אמנם	קנ"ז	זי אבל, רכח נועם, שנה ומה	קפ"ד סדרי טהרה אוח ז'	רמה ובס"ט
קכ"ז ש"ך סק"ט	רפו ועוד	קנ"ז ס"א וש"ך סק"ב	רכח ולדידי,	קפ"ד סדרי טהרה וחווה דעת	רמב ומ"ש
קכ"ז ש"ך סק"כ	קא וא"כ,	קנ"ז	רפו הנה	קפ"ה פח"ש	רנה אבל
קכ"ח ס"ד	קח וז"ל, ריג והנה	קנ"ז פח"ש אוח ג'	רכח ולדידי	קפ"ה ט"ו סק"ב	רמו ובהכי
קכ"ח ס"ד וש"ך סק"ד	רטו ויוחר	קנ"ז פח"ש אוח ד'	זי נחזור, שלג וזני	קפ"ה ס"ד חו"ד וסד"ט	רמו הרמ"א
קכ"ח ס"ה וע"ו	רטו והגה	קנ"ז ש"ך וע"ו	שמב ובחח"ס	קפ"ה ס"ה וע"ו וחוו"ד	כג ושניח
קכ"ח ט"ו	רטו והנה	קנ"ז ש"ך סק"ב	רכח ומה	קפ"ה ש"ך	ריג ובר
קכ"ח ט"ו וקכ"א	רטו ויוחר	קנ"ח	שלו ושניח	קפ"ה חוות דעת	כה ועוד, קא וא"כ,
קכ"ח ט"ט	רטו והנה	קנ"ח ז"י וע"ו	רכט ולפי	ריג ובחווה, ריד בדין, רנה אבל	רנה אבל
קכ"ח ס"י	רטו קבלתי	קנ"ח ס"א	רכט ועוד	קפ"ה חוות דעת אוח ה'	חכד אבל
קכ"ח פח"ש אוח א'	רטו ויוחר	קנ"ט ט"ו	שלח אלא	קפ"ו ש"ך	רס ומה
קכ"ח ש"ך סק"מ	רנו ויוחר	ק"ס ז"י בדק הניח	רלג ורלחי	קפ"ו ש"ך סק"א	רלג ולפמ"ש
ק"ל ס"י	רנו והנה	ק"ס ס"ה	שיצ וסבור	קפ"ו ברוך טעם וסדרי טהרה	רס ומה
קל"ב	ריז אבל, שלט ואמנם	קס"ב ט"ו סק"ג	שיצ וסבור	קפ"ו חוות דעת	רלט ועוד,
קל"ג ז"ח	ריז היס	קס"ו ס"י וע"ו וש"ך	רלג וע"ד	קפ"ו סדרי טהרה	רנח מכחנך, רס ומה
קל"ד ז"י	רו אבל	קס"ו טור ז"י	רמט בטור	קפ"ו סדרי טהרה סק"ד	רנו ולענין,
קל"ד ז' וקדמה הקובץ	הקדמה הקובץ	קס"ט טור	רל מכחנך, חלד ומעין	קפ"ו סדרי טהרה סק"ד	רנח מכחלי
קל"ד ש"ך ד'	הקדמה אמנם נ"ל	קע"ג ט"ו סק"ב	רלא אך	קפ"ו פ"ח אוח ד' וחווה"ש	רנח מכחלי

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

קפ"ו טורח השלמים ופ"ח	רע ולענין	קפ"ט	קמא הנה, שמנ והרי	ק"ג חוחם דעם אוח ח'י	רסא אלף
קפ"ו	רמז ומ"ש	קפ"ט ס"א	רנט ואדות	ק"ג חוחם דעם אוח י"ד	רסו הנה
קפ"ו ז"י	רמח אלף	קפ"ט ס"ב	רנט מה	ק"ג חוחם דעם אוח כ"ט	רסו הנה
קפ"ו ט"ו סק"ו	רלט ומה	קפ"ט ס"ה	שמג ועלה	קל"א ט"ו סק"ג	רנז ועוד
קפ"ו מחלה"ש	רמח מכסבו, רסג ולדעם	קפ"ט ס"ז	שמג ועלה	קל"א פח"ש אוח ז'	רנט ומה
קפ"ו ס"א וס"ך סק"ג	שמה השוכה	קפ"ט ס"ח	רס אלד"ש	קל"ב	חמו וזכ"י
קפ"ו ס"ב	רעב הנה	קפ"ט ס"יב ט"ו וס"ך	שמג ועלה	קל"ב ז"י	רפו ומה, שסא יש
קפ"ו ס"ג וס"ה	רנז אלף	קפ"ט ס"יג	קלו איברא, רע ולענין,	קל"ד	רסח וחזר
קפ"ו ס"ד וס"ך ס"ק ט"ו	רעב אלף	רנח מכסבך, רנט ואדות, רס אלד"ש		קל"ד ז"י	רעג אף
קפ"ו ס"ה	רנז אלף	קפ"ט סל"ד	רנח ועוד	קל"ד הגהות מהר"ש	רעג ואולי
קפ"ו ס"י	רסג וס"ז	קפ"ט פ"ח אוח כ"ח	רנט ומה	קל"ד חוחם דעם	רעב ולכאורה
קפ"ו פח"ש אוח ל"ג	רסג הנה	קפ"ט ש"ך סק"א	רנט מה	קל"ד טור	מו ומעמה, רלט ומה
קפ"ו רמ"א	רנז והנה	קפ"ט ש"ך סק"ל	רנט מה	קל"ד מחלה"ש	רנט ומה
קפ"ו רמ"א ס"ה וס"ך סק"ב	קלו אמנס	קפ"ט כרחי ושלחי וסדרי טהרה	רנט ומה	קל"ד ס"ב	רעג אלף
קפ"ו רמ"א ס"ה וס"ך סק"ז	רסג לקחתי	קפ"ט סדרי טהרה	רנט מה	קל"ד ס"ב וס"ך סק"ד	רנט ומה
קפ"ו ש"ך סק"א	רמט צטור	קפ"ט סדרי טהרה אוח ל"ו	רנח מכחלי	קל"ד סדרי טהרה אוח ו'	רנט ומה
קפ"ו ש"ך סק"יג	רלט ומה	קפ"ט חוחם דעם	רנט ומה	קל"ד פח"ש	רעג יקרח
קפ"ו ש"ך סק"יד	רמח מכסבו	ק"ג רנה כחבו, רנח מכסבך, ערב ולכאורה		קל"ה	שיב ועיין
קפ"ו ש"ך סק"ט"ו והגהות צרוך טעם,		קל"ג ז"י וט"ו סקל"ט	רנז ועוד	קל"ה רמ"א וס"ך	רעד מכסבך
רמה ועוד, רנז ולפעני"ד,		רנ וטעמא, רסד הנני		קל"ה רמ"א סט"ו	רעד ובהכי
קפ"ו ש"ך סק"יז	רמח וצדק, רעב אלף	רנ ובלאה"נ		קל"ה ש"ך	רנח נועם
קפ"ו ש"ך סק"כ	רסג אלף	רנא לכן		קל"ה סדרי טהרה	רעד אלף
קפ"ו ש"ך סק"כ	רנז ואני, רנה ובישוב	רסח וזיל		קל"ה פח"ש אוח ג'	רעד ומ"ש
קפ"ו ש"ך סק"ב	רסג אלף	רסא אלף		קל"ה פח"ש אוח י"ז	רעד ומ"ש
קפ"ו ש"ך סק"ח	רמט וכסימן	רסא וכחב		קל"ו	רמא וכן
קפ"ו ש"ך סקל"א	רסג ולדעם	רסב מכסבך, רסג ומה		קל"ו ז"י	רפנ מכסבו
קפ"ו טו"ד	א יש, רמח מכסבו	רנא אלף, רסג לקחתי		קל"ו ט"ו סק"ג	רסו ומ"ש
קפ"ו חוחם דעם אוח ז'	שמנ הן	רסו הנה, רסו מכסבך		קל"ו ס"ד	רפנ לכן
קפ"ו חוחם דעם אוח ג',		רנח ומה		קל"ו ס"ו וס"ך וסד"ט	רפא ועז"ל
קפ"ו חוחם דעם אוח ו'	רמח וצדק, רמט צטור	רנ ובלאה"נ		קל"ו ס"יג וז"י	רעג אמנס
קפ"ו סדרי טהרה	רנה ובישוב	רמה וז"ל, רנט אלף		קל"ו רה ואמנס, רעט ובהכי, רפו ועל	
קפ"ו סדרי טהרה אוח ג'	רנח מכסבו	קל"ו סכ"ה וט"ו סק"ו וז"ח שס	רסו הנה	קל"ו סדרי טהרה אוח ט'	רמז ועוד
קפ"ו סדרי טהרה אוח ד'	רנח חשתי	קל"ו סל"ד	רסח הנה	קל"ח	רפה מכסבך, רפו ע"ד
קפ"ו סדרי טהרה אוח י"ד	רנה ובישוב	קל"ו סל"ו וחוחם דעם אוח כ"ו	רסח הנה	קל"ח ז"ח אוח כ"ט	רנז השוכה
קפ"ח ז"י	רעב אמנס, רעג אמנס	קל"ו סמ"א	רפא ועז"ל	קל"ח ז"י	רעו מכסבך,
קפ"ח ז"י וז"ח	רנז אמנס	קל"ו סמ"ט	רנט אלף	קל"ח ז"י	רעו מכסבך, רנז אלף
קפ"ח ז"י וד"מ אוח כ'	רעב ולכאורה	קל"ו ס"ג	רנח יש	קל"ח הגהות מהרל"ח	רעה אמנס
קפ"ח ז"י ודרכי משה	רנה כחבו	קל"ו סנ"ב	רנח יש, רסח וזיל	קל"ח דרישה	רנח ואשר
קפ"ח ז"י וד"מ	רנז וד"מ	קל"ו פח"ש זשס חשור מלהבה	רסא לכן	קל"ח ט"ו סק"ד	רעט ומה
קפ"ח ז"י וט"ו סק"ה	רנז אלף	קל"ו פח"ש אוח כ"ב	רסא ועוד	קל"ח ט"ו סק"א	רסא ולולי, רעח ומה
קפ"ח ס"א	רסג וגם	קל"ו פח"ש אוח ל"א	רסו הנה	קל"ח ט"ו סק"ה	רעה ונחשוכה
קפ"ח ס"ג ופרישה שס	רעב אלף	קל"ו חורח השלמים	רנה אלף	קל"ח טור וז"י	רפו ועוד, רנז ובעניותי
קפ"ח ס"י וז"ח וט"ו וחורח השלמים,		קל"ו חורח השלמים ס"ק ל'	רסו ומ"ש	קל"ח ס"ו	רפו ע"ד
רנז כנר		קל"ו סדרי טהרה	רנז ועוד, רסא לכן	קל"ח ס"יג וסל"ג וס"ך מ"ז	רנז ולא
רסו הנה		קל"ו סדרי טהרה אוח ג'	רעב ולכאורה	קל"ח סכ"א	רעה אמנס
קלו אף		קל"ו סדרי טהרה אוח ו'	רסג וגם	קל"ח סכ"ב	רעה אמנס
רנז וד"מ		קל"ו סדרי טהרה אוח מ"ב	רנח ולכאורה	קל"ח סכ"ד	רעח מכסבו, רעט מכסבו
רנז וד"מ		קל"ו סדרי טהרה אוח מ"ה	רנח ולכאורה	קל"ח סכ"ה	רעה מיהו
רנז וד"מ		קל"ו סדרי טהרה אוח מ"ז	רסו הנה	קל"ח סכ"ו	רעה מיהו
רנז ועוד		קל"ו סדרי טהרה אוח נ"ד	רסח אמנס	קל"ח סכ"ה וס"ך ל"ב וסד"ט	רעח וכיון
רעו ולענין	קפ"ח חוחם דעם וסדרי טהרה	קל"ו סדרי טהרה אוח ס"ב	רסח הנה	קל"ח סכ"ו וט"ו סק"ו ופח"ש סט"ו,	
רסח וזכה	קפ"ח סדרי טהרה	קל"ו דגול מרצבה	רסא נשאלתי	קל"ח סכ"ה וט"ו סקל"א	רעח אמנס
רנז ובהכי	קפ"ח סדרי טהרה חשור א'	קל"ו חוחם דעם	רנז ולפי, רסא לכן	קל"ח סכ"ה וט"ו סקל"א	רנז אלף
רנז ועוד	קפ"ח סדרי טהרה חשור ז'	קל"ו חוחם דעם אוח ג'	רנה וכשאני	קל"ח סכ"ה	רנז וזכה

מפתח לשו"ת בית שערים חלק י"ד

שו

קנ"ח רמ"א	ר"א ש"ך ס"ק ס"ג	ש"א מכחבך	רנ"ח סכ"ה	ש"א
קנ"ח רמ"א ס"ו	ר"א ש"ך ס"ק ק'	ש' עד	רנ"ח סכ"ו	ג נ"א, סכ"ב ואשר
קנ"ח ש"ך ס"ק י"ד	ר"א ש"ך ס"ק ק"ג	רנ"ט ולפ"ו	רנ"ח סל"ג	ז אל"ל, ז אלמ"ט
קנ"ח ש"ך ס"ק י"ז בהגהות ד שאל	ר"א ש"ך ס"ק ק"ו	רנ"ט ורלתי	רנ"ח סל"ה ש"ך וע"ו	חכ"ב יקרא
קנ"ח ש"ך ל"ב וסד"ט	ר"א ש"ך ס"ק קכ"ט	ש"א גס	רנ"ח סמ"ה וש"ך ס"ק ק"ו	ש"א נצוה"י
קנ"ח ש"ך סק"ב	ר"א ש"ך ס"ק ק"ל	רנ"ט אלמ"ט	רנ"ח ספ"ט אות ל"ט	ש"א מכחבך
קנ"ח ש"ך כ' בהגהות ד שאל	ר"א ספ"ט אות ה'	רנ"ט אשר	רנ"ח ש"ך סק"ט	חכ"ד ואלעג"ד
קנ"ח ש"ך סקכ"ה	ר"א ספ"ט אות י'	חל"ד אלמ"ט	רנ"ח ש"ך סקכ"ו	ש"ט על
קנ"ח ש"ך סק"ל	ר"ב ס"ו	רפט ומה	רנ"ח ש"ך סקכ"ח	ש"י ועוד, ש"א כחבך
קנ"ח ש"ך סקל"ב	ר"ג	שכ"ה א"ך	רנ"ח ש"ך סקכ"ט	חכ"ה מכחבך
קנ"ח ש"ך סקל"ג	ר"ד ש"ך	שי"ב אלמ"ט	רנ"ח ש"ך סקכ"מ	ש"ט ומה
קנ"ח ש"ך סקל"ג	ר"ה ס"א	שי"ב אל"ל	רנ"ח ש"ך סקכ"מ"ד	ש"ז ועוד
קנ"ח ש"ך סקמ"ו	ר"ט מחכ"ר	ח"א ועל	רנ"ח ש"ך סקכ"ט	ז וענה
קנ"ח סדרי טהרה	ר"י וש"ך ועו"ו ש"ס	ש"ט ולפענ"ד	רנ"ח ש"ך סקס"א	ש"ז אלמ"ט
קנ"ח סדרי טהרה אות כ"ג	ר"י"ד ש"ך	ש"א נצוה"י	רנ"ח ש"ך סקס"ד	ש"ז אלמ"ט
קנ"ח סדרי טהרה אות כ"ו	ר"ט"ו	ר' הגה	רנ"ח ש"ך סקל"ה	חכ"ג אלמ"ט
קנ"ח סדרי טהרה אות כ"ז	ר"ט"ו דרשה	שי"ב ועי"ן, שי"ב ושלשים	רנ"ח ש"ך ס"ק ק"ו	ש"א מכחבך
קנ"ח סדרי טהרה אות ל"ט	ר"ט"ו ס"ו סק"ד	שי"ב אלמ"ט	רנ"ח ש"ך ס"ק ק"ח	ש"א נצוה"י
קנ"ח סדרי טהרה אות מ"ט	ר"ט"ו ט"ו	שי"ב אלמ"ט	רנ"ח הגה' ברוך טע"ס	ש"ז אלמ"ט
קנ"ח סדרי טהרה אות ס"ג	ר"ט"ו ס"ה	ש"ה ודברי	רנ"ח רכ"ט ס"א	שי"ב חשוכה
קנ"ח סדרי טהרה אות ס"ג	ר"ט"ו ס"ה	ש"ט ועוד	רנ"ח רכ"ט ס"ב	שי"ב וסכור
קנ"ח סדרי טהרה אות ס"ג	ר"ט"ו	ש"ח ופשוט	רנ"ח רכ"ט ט"ו סק"ג	שי"ב חשוכה
קנ"ח סדרי טהרה	ר"ט"ו ב"ח	שי"ב אלמ"ט	רנ"ח רכ"ט רמ"א סט"ו	ז אל"ל
קנ"ח סדרי טהרה	ר"ט"ו ס"א	שי"ב וע"ן	רנ"ח רכ"ט ש"ך סק"ג	שי"ב חשוכה
קנ"ח סדרי טהרה	ר"ט"ו ס"ב	שי"ב ומה	רנ"ח רכ"ט ש"ך סקכ"ח	ז אל"ל
קנ"ח סדרי טהרה	ר"ט"ו ס"ב וש"ך סק"ו	שי"ב ואחרי	ר"ל	שכ"ד וכו', חכ"ג אלמ"ט
קנ"ח סדרי טהרה	ר"ט"ו	ש"ח ופשוט	ר"ל רמ"א	ז' ודעה
קנ"ח סדרי טהרה	ר"ט"ו ב"י	ש"ה וחשוכה	רל"ה ט"ו	ז וטרס
קנ"ח סדרי טהרה	ר"ט"ו ב"י וש"ך	ז' ודעה	רל"ב ט"ו סק"ו	י' ומה
קנ"ח סדרי טהרה	ר"ט"ו ט"ו סק"ל	ש"ה ועוד	רל"ב ט"ו	שי"ב אל"ל
קנ"ח סדרי טהרה	ר"ט"ו רמ"א וש"ך	ש"ה נעימות	רל"ד ט"ו סקנ"ט	חכ"ד אל"ל
קנ"ח סדרי טהרה	ר"ט"ו ז' ודעה, ז' והאמת, ש"ה נעימות	ש"ה נעימות	רל"ד ס"ד	שי"ב חמול
קנ"ח סדרי טהרה	ר"ט"ו ב"י וש"ך	ש"ה ויחזר	רל"ד ס"ה וש"ך ש"ס	שי"ג א"ך
קנ"ח סדרי טהרה	ר"ט"ו ט"ו סק"ג	ש"ה וכו'	רל"ד סע"ב	שי"ב ומה
קנ"ח סדרי טהרה	ר"ט"ו ס"א	ש"י וכו'	רל"ד ש"ך ס"ק פ"ג	חכ"ד אל"ל
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח אלמ"ט	ש"ז אל"ל	רל"ד ש"ך ס"ק פ"ט	שי"ב וגס
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ד ב"ח	ש"ז והצ"ח	רל"ה ט"ו סק"י"ג וש"ך סק"י"ז	שי"ב א"ך
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ד טו"ש"ע	ש"ז אל"ל	רל"ה ס"ח	שי"ב א"ך
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ו ט"ו סק"ב	ש"ז חנן	רל"ה ש"ך	חכ"ד אל"ל
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ו ט"ו ס"ב	ש"ז הנה	רל"ה ש"ך סק"ו	שי"ב א"ך
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ו ט"ו	שי"ב ולפ"ו	רל"ו ט"ו סק"ו	ש"י חשוכה
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ו ט"ו	ש"ז ואל"ל	רל"ו ס"ב	ש"י חשוכה
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ו ש"ך סק"ה	ש"ז וכו', ש"ז הנה	רל"ו ס"ג	ש"י חשוכה
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ו ש"ך סק"ה	ש"ז הנה	רל"ו ס"ה	ז אל"ל
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ו ש"ך סק"ה	ש"ז ויש	רל"ה ב"י וס"ב	שכ"ב ורל"ה
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ו ט"ו	חכ"ה מכחבך	רל"ה הגהות ברוך טע"ס	שכ"ב מכחבך
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ו ט"ו	ז' ומה	רל"ה ט"ו סק"ט	ש"ה ורל"ה
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ו ל"ה ט"ו וש"ך	ז' ועלה	רל"ה ס"ד	חכ"ג וכו'
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ו ס"ג	ש"ט ועוד	רל"ה ס"ג	שכ"ה ולפ"ו
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ו סט"ו	ש"ה סוף,	רל"ה ש"ך סקט"ו	ש"ה ורל"ה
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ו ס"ב	ש"ט והגני, ש"ז לכן	רל"ט ב"י	שי"ב וגס
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ו סכ"א	ש"ז ועוד, ש"י כחבך	רל"ט ס"ב	ז' וטרס, ז' היוצא, ז' וטרס
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ו סכ"א	ש"ז אלמ"ט, ש"ט ומה	רל"ט ס"ד	ז' אל"ל, ש"ה ודברי
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ו סכ"ב	ש"ז ואל"ל	רל"ט ס"ו וש"ך סק"ב	רכ' ופמ"ג
קנ"ח סדרי טהרה	רנ"ח רכ"ו סכ"ג	ז' וענה, שכ"ט ועוד	רל"ט סט"ו וש"ך סק"ל וסקל"ב	שי"ב לכן

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

פא ובענין	ש"ב ש"ך סק"ד	שם ומה	רס"ו ש"ך סקט"ו	קפו שז	רל"ט רמ"א סל"ו
שפה בהגהת	ש"ה ט"ו סק"ח	שם ולכאורה	רס"ו דגול מרובה	רע ומה	רל"ט ש"ך סק"כ
שפה בהגהת	ש"ה רמ"א ה	שט מכחבו	רס"ו ס"ד	חכב ומדי, חל ולשיטת	
רעג אמנס	ש"ה רמ"א סכ"ב	שנט ומה	רס"ח ס"ג	חכב ומדי	רל"ט הגהות ברוך טעם
שפו מכחבו	ש"ה ש"ך סק"ח	שס אבל	רס"ח ט"ו סק"ח	שכו ועוד	ר"מ
קפו יקרת,	ש"ה ש"ך סק"ב	שפא האה	רס"ח ס"ב	שלו בעה"י	ר"מ ס"ה ופס"ש אות ה
שפח ולפענ"ד		שס מכחבו	רס"ח ש"ך	קסב נועם	רמ"ב ס"ד
קפת האה	ש"ה ש"ך סק"ט	שנט ומה, שסב ולאמנס	רס"ח ש"ך סק"ט	קלב ואשר	רמ"ב סל"א וש"ך
שעא ומה	ש"ה כנה"ג	שסו ומה	ר"ע ט"ו	פו תשובה	רמ"ב רמ"א סל"א
שפו ולאמנס	ש"ה פ"ח ט"ו	שסח ובמל"מ	ר"ע ט"ו ס"ד	קמד אלא, שלג ובהגהות	רמ"ב ש"ך
של הגה, שלא ומעמה	ש"ו ס"ו	שסח מכחכס	ר"ע פ"ח ס"ה	א והגם,	רמ"ב ש"ך הנהגת איסור והיסור א והגם,
של אבל	ש"ו ס"ב	שסו אמנס	ר"ע פ"ח סק"ג	קפו והכי	
שפט נועם, שלא יקרת	ש"ו רמ"א	שסח ובמל"מ	ר"ע ש"ך ס"ה	שלג מ"ש	רמ"ב הגהות ברוך טעם
שפט נועם	ש"ו ש"ך סק"ו	רכא וראיחי	רע"ו ס"ח	שלד ולולי, שלד וניל	רמ"ה
שפט אלא	ש"ח	מג וגם	רע"ו ש"ך סק"ב	שלו בעה"י	רמ"ה רמ"א ס"ה
שזב קבלחי	ש"ט ס"ב	שסח וחזי	רע"ח ס"ד	שז ועוד	רמ"ו ש"ך
שזב קבלחי	ש"ט ט"ו סק"ד	תשר בכוה"ס אלא	ר"פ ב"י	שז ושלישים	רמ"ו ט"ו
שזד מכחבו	ש"ט ט"ו סק"ה	שסה ובגוף	רפ"א ס"ג	שעא ומה	רמ"ו ש"ך ט"ו
שזח ומה	ש"ט טור	שסה ובגוף	רפ"א ש"ך ס"ו	חכט ומה	רמ"ט ט"ו סק"ד וקנה"כ
שזח נפשו	ש"ט רמ"א	חל ולפ"ו	רפ"ב ס"ד	חכט וכל	רמ"ט ס"ג
שפט אלא	ש"יג	שסח הנה	רפ"ב רמ"א ס"ח	שלו בעה"י	רנ"א ס"ג וש"ך סק"ו
שזג ולאמנס, שלח ושז	ש"יג ס"ה	שסב כחכך	רפ"ג ס"ב	רכט אמנס	רנ"א ס"ח
קא וא"כ	ש"יג ט"ו סק"ב	שעב עמה	רפ"ו	שלח מכחכך	רנ"א ש"ך סק"ב
שזח שמחחס	ש"יג ט"ו סק"ה	שע יען	רפ"ו סט"ו	שלח מכחכך	רנ"א ט"ו סק"ג
ח הנה	ש"יג טור	שסט מכחבו	רפ"ו סכ"ב	שלח אבל	רנ"ד דרישה
שזח שמחחס,	ש"יג ש"ך סק"ב	שסט מכחבו	רפ"ו פ"ח סט"ו	שלו ושניה	רנ"ד ס"ב
שזו ואשר		שע יען, שעא פחה	רפ"ו ש"ך סכ"ה	שלח מכחכך	רנ"ד רמ"א וט"ו סק"ב
ריד אמנס	ש"יג ש"ך סק"ד	שע ולאקדים	רפ"ט פ"ח	שלט ודברי	רנ"ה ש"ך
שזח שמחחס	ש"יד רמ"א	שעא ומה	רנ"א פ"ח ס"ג	שלט ודברי	רנ"ה ס"ו
חב	ש"יד ס"ו	רמו אמנס	רנ"ד ט"ו סקט"ו	שלט אך	רנ"ח ס"ח
חב	ש"יד ס"י	לו אבל, רנ ועוד	רנ"ד ט"ו סק"ו	שלט ודברי	רנ"ט ב"י
חב	ש"יד ש"ך סק"י	שעו על	רנ"ד ט"ו סקכ"ג	שלו ושניה	רנ"ט ס"ג
שי ואחה	שט"ו	שעו ומה	רנ"ד ט"ו סקנ"ו	שלו ושניה	רנ"ט ס"ד
קל בלות כ'	שט"ו טור	לו אבל	רנ"ד ס"ח הגהות מהרב"פ	שמה ומ"ש	ר"ס ב"י
רע ומה	שט"ו	שעו ומה	רנ"ד ש"ך סק"ל	שנ ועוד	רס"א
יד ולפ"ו	שט"ו טוש"ע	רמו ובגוף	רנ"ד הגהות ברוך טעם	שם תשובה	רס"א ס"ב
רפו ועוד	ש"ט ש"ך סק"ב	שעח אחרי	רנ"ה	שמו ובוה	רס"א רמ"א
חא ועל	ש"כ ג'	חלה ולפענ"ד	רנ"ה ב"י	שמז אבל, שנ ובספר	רס"ב
חב	ש"כ ש"ך סקס"א	חלד אמנס	רנ"ה ש"ך סק"ה	שמח ואשר	רס"ב וש"ך שס
קנת וכל	שכ"ד ס"ב	לו ועוד	רנ"ו	שם אבל	רס"ב ס"ד
חמוג ועז"ל	שכ"ד ש"ך סק"ב	קנת וכל	רנ"ו ס"ה	שנא ומה,	רס"ב ש"ך
שעא ובוה	שכ"ח רמ"א	שפא ועוד	רנ"ט ס"ה	שנז מ"ש, שנז ולפענ"ד	
קנת וכל	של"א ס"ג	קל ועיין,	רנ"ט ט"ו	שמז אמנס	רס"ג
לד הנה	שלי"א ש"ך סקל"ה	רלו וכי, שפא אמנס		שמז מכחכך, שנ וידידי	רס"ג ס"ב
יו ועוד	שלי"ד	קסח ועיין	רנ"ט ט"ו ופס"ש	שמז ובחח"ס	רס"ג ש"ך
חל ולאמנס	שלי"ד ב"י	מ ושלישית,	רנ"ט ש"ך	שמז והא	רס"ג ש"ך סק"ב
חכד והנה	שלי"ד ס"א	קסט ועוד, קעג ומה, קעה ונ"ל		שמז ומ"ש	רס"ד
חכד והנה	שלי"ד ס"ו	קפה הנה, שפא אמנס		שמז בדבר	רס"ד דרכי משה
חכד והנה	שלי"ד ס"י	קסח ואפילו	רנ"ט ש"ך סק"ח ושפ"ד	שמז בעה"י, שפו ועוד	רס"ד ט"ו סק"ט
חכד והנה	שלי"ד פס"ש אות ג' וד'	שפא היום, שפא ועוד	ש' ב"י	שם על	רס"ו
שזו ואשר	שלי"ו ש"ך סק"י"ט	שפא ועוד	ש"א טור	שם ומה	רס"ו ט"ו סק"י
חל אבל	שלי"ח	שפא אמנס	ש"א ט"ו	שם תשובה	רס"ו ס"ט
מע חחילה	שלי"ט	קסד ועוד, חלו ולפענ"ד	ש"א ס"ו	שם ומה	רס"ו ס"ב
חמו וע"ד	ש"מ סכ"ט	קל ועיין	ש"ב טור וב"י	שנז מ"ש	רס"ו פ"ח
חמו אמנס	שמ"א ב"י וש"ך וט"ו	שפז הנה	ש"ב רמ"א וט"ו	שם אבל	רס"ו ש"ך סק"ט

מפתח לשו"ת בית שער"ם חלק יו"ד

קח וביישוב	ד' בית שמואל סק"ט	חלד והנה	שס"ז ס"א	שמו אלכל	שמ"א ט"ו סק"ה
קח ומ"ש	ד' בית שמואל סקכ"ד	חל אלכל	שס"ז ס"ב	שמו ושנית	שמ"א ס"ב וע"ו
קיה ומ"ש	ד' סל"ג	חלד ומה, חלד יקרמו	שס"ח	חמו ובחוס'	שמ"א ס"ד
קמו ומה	ה' בית שמואל	חלד ומה	שס"ח ב"ח	חמו וסגור	שמ"ב ב"ח וש"ך
רכ ובה"י	ה' ס"ד	חלד חכנא	שס"ח ב"י	חמו ושלישית	שמ"ב ט"ו
חכד חמול	ו' ס"ו	חלה אך	שס"ח ב"י ב"ח ד"מ	חמו והנהות ברוך טעם	שמ"ב ט"ו סק"ג והנהות ברוך טעם
שסכ א)	ז' י"א	חלה היוצא, חלו הנה	שס"ח ס"א	חמו וביישוב	שמ"ב ט"ו סק"ה
שסא ואל"י	ח' ס"ה	חלד חכנא, חלה היוצא	שס"ח ס"ב	חמו וכמהרש"א	שמ"ב ט"ו וש"ך סק"ה
קצה אך	ט' ב"י	חלו הנה	שס"ח ס"ב	חמו ובדרך	שמ"ב נקודות הכסף
קלו ועוד	ט' ב"י וע"ו	חלד חכנא, חלו הנה	שס"ח ש"ך סק"ד	חמו אלכל	שמ"ב ס"ו
שג ועוד כ"ל	ט' ב"י וע"מ	חכח דמבואר,	שע"א ס"ה וש"ך סק"ח	חמו ובמ"ש	שמ"ב ש"ך סק"ב
שסא ומלכד	י"א ס"ה	חל אלכל	חמו ועג"ל	חמו ובש"ך	שמ"ב ש"ך סק"ו
שסכ א)	י"א ס"י	חמח ועג"ל	שע"ב דגול מרכבה	חכט הנה	שד"מ
רפג ושנית	י"ד ל"ה	חלו אמנס	שע"ב ס"א	חל ומה	שמ"ה ט"ו
שסכ וסוב כחב	ט"ו רמ"א	חמח אלכל	שע"ב פח"ש אות ב'	חל ומה	שמ"ח
טו ולולא, מב ולפענ"ד	י"ו	חלו אמנס	שע"ב ש"ך סק"ג	חכו ושלישית	שמ"ח ש"ך
יד ומה שכחוב	י"ו ט"ו סק"ה	רכ ובה"י, חלו אך	שע"ג	חלד ומה	שמ"ט ש"ך סק"ח
מא ועוד	י"ז ס"ח	חלו כחב	שע"ג ט"ו	חכו ובקן	שנ"ז
ר"ד ועוד	י"ז ס"ח וע"מ וז"ש	חמח ועג"ל	שע"ג ס"ו	חכו ובקן	שנ"ח ט"ו סק"א ונקודות הכסף
יד ובה	י"ז ס"יג	חמח הנה	שע"ד	חכו אך	שנ"ח ס"ג
יד ולכן, ו"ל	י"ז ס"יד	חמכ ועוד	ש"פ ט"ו ס"י	חכו ועוד	שנ"ח ש"ך סק"א
מט חחילה	י"ז ב"ש סק"ד ודגמ"ר	חמכ חמול	ש"פ ס"ד	חלד ומה	שס"א ס"א
קלו אך, קל ע"ש	י"ז ב"ש סקפ"ד	חמכ חמול	ש"פ ס"ו	חל חסובה, חלל וגם, חלב אמנס,	שס"ב חל חסובה, חלל וגם, חלב אמנס,
מב אלכל	י"ז ב"ש ס"ק קנ"ג	חמג ומ"ש	ש"פ ס"ו	חלד ולפ"ו	שס"ב
שדמ אמנס	י"ט ב"ש סק"ו	חמד כחב	ש"פ ס"א	חל ומה	שס"ב ב"י
רעד אלכל	כ"ב ב"ש סק"א	חמג ומה	ש"פ ס"ח	חל אלכל	שס"ב ושס"ג ט"ו וז"י
רפו ומה	כ"ב ס"י	חמג ומה	ש"פ ס"ט	חלד ורחמי	שס"ב ט"ו
יז אמנס	כ"ח ב"ש	חמה ומה	ש"פ סכ"א ובז"י	חל ולפסולא	שס"ב ס"ג
חלל וז"ל	כ"ח ב"ש סק"ג	קצח ולפי, שלג מ"ש	ש"פ פח"ש	חלד ובזפסיחיו,	שס"ב ס"ד
ז ומר"ש	ל' ב"ש סק"ט	חמג ועג"ל	ש"פ פח"ש אות ב'	חכח דמבואר	
רכו וביישוב	ל"ח	חמו ובמהרש"א	שפ"א ס"ו	חכח דמבואר	שס"ב ס"ה
שכח ועוד	ל"ח חמ"ח וז"ש	חמו ובש"ך	שפ"ג	חל ובה	שס"ב פח"ש אות ב'
טו וגם	מ"ב	קלו ובגוף	שפ"ד סק"ה	חל אלכל	שס"ב פח"ש אות ג'
טז וגם	מ"ב ב"ש כ"ב	כה וחלח	שפ"ח ש"ך נ"א	חלד ואמנס	שס"ב ש"ך סק"א
טז וגם	מ"ב ח"מ סק"ו	חמו מכחנך	שז"א פח"ש אות ד'	חל אלכל	שס"ב ש"ך סק"ו
קלו ובנוב"ח	נ' פח"ש סק"ד	חמו ובחוס'	שז"ב	חלד ועיין	שס"ג
קלו ומ"מ	ס"ב כנה"ג הנהות ב"י סק"ב	קלו ועוד	שז"ב ב"י	חל ומה"ט	שס"ג וש"ך ס"י
חמו ומה	ס"ח	חמו ובגוף	שז"ב ט"ו סק"ה	חלב אלכל	שס"ג ט"ו
חלב אלכל	ס"ט	חמו ובגוף	שז"ב פח"ש אות ד'	חלד ומה, חלה היוצא	שס"ד
חלב ומה	ס"ט ט"ו	חמכ חמול	שז"ג	חלד ומה	שס"ד ב"ח אות ג'
שז לכן	ע"ז ב"ש סק"א	רלו ולולא	שז"ג דרכי משה אות ו'	חלד שוב	שס"ד ב"ח ופרישה
שיב אך	פ' חלקת מחוקק סק"י	שמו ושנית	שז"ו ט"ו סק"ב	חלד וכלא"ה	שס"ד ט"ו
שיב וגם	פ"א ב"ש סק"ה	קלו אך	שז"ו	חלד ואמנס	שס"ד ט"ו ב"ח
חלב אלכל	פ"ט	קל ע"ש, שנט א)	שז"ו ט"ו	חלד ועיין	שס"ד ט"ו וב"י
רמח אחר	ק"י	פד ומה, קלה אמנס,	שז"ו ט"ו ונק"כ	חלל חסובה,	שס"ד ס"א
שו לכן, שמו ועוד	ק"יט	חמו ועיין, חמט חמול	קלה ועשה, חמו ועיין, חמט חמול	חלד ובספר, חלו ועיין	
חכו ואף	ק"יט פח"ש סק"ה	חמו מכחנך	ח' פח"ש	חלד ועיין	שס"ד ס"ג
חיה אלכל	ק"כ	חל אלכל	ח"ג ט"ו	חלד ועיין	שס"ד ס"ה וש"ך סק"ג
קצה אך, ועכ"פ	קכ"ט ב"ש סקכ"ו			חלל וגם	שס"ד ש"ך
קצה ועכ"פ	קכ"ט ב"ש שמות אנשים אות י'		אבן העזר	חלד והנה	שס"ד ש"ך סק"ה
שכא ואני	קמ"ד ב"ש סק"ה	חלו ועוד	א'	חלו וידידי	שס"ד פח"ש
חכד והנה	קנ"ד ס"כ	רכו חו	א' בית שמואל	חלל וז"ל	שס"ד פח"ש אות ו'
שדמ וחכס	קנ"ו	רכו חו	א' חלקת מחוקק סק"ח	חלד הדרן	שס"ה
קלד ובה	קס"ב ב"ש	קלד מכחנך	ב'	חלב ומה	שס"ו ס"ג
		קלו ועוד	ב' פח"ש סק"ו	חלב ומה	שס"ו הנהות יד שאלו

מפתח לשונית בית שערם חלק יו"ד

קמ"ד ס"ו חגול מרובה	טו ונחירך	ליד סכ"ד	טו ומה יע ועוד	קניה ש"ך	שכד ושוכ
קמ"ה ב"ט	קנה אך	ליד סכ"ו	ז ויש	קנ"ו ס"ג	שז אכל
קמ"ט ב"י	ה והנה	ליד סכ"ח ז"ח וע"ו	קלה אכל	קע"א	שז אכל, שז ואמי, שז ואס
קמ"ט ס"א	ה ועוד	ליד סמ"ע ס"ו	ז ויש	קע"ג	שז ואס
קע"ה	קיא אלא	ליד סמ"ע סקמ"ה	שלח ומה	קע"ד	שז ולק
קע"ו ס"ה	שסא ונשוי"ע	ליד קלוח"ח סק"ג	ז ויש	קפ"ט	שיב ולפ"ו
קע"ח ס"ט	שסב א)	ליד קלוח"ח סק"ה	שלב וכוה	קפ"צ	שט אכל
קע"ח רמ"א	כה אמנס	ליד חומיס	ז ויש	קפ"צ הגהות טור אות ר"ב	ז וביישוב
		ל"ה טור	שלב וכוה	קפ"צ קלוח"ח	שט אמנס, שטו ועוד
	חושן משפט	ל"ה רמ"א	רעב ושמיח	קפ"צ רמ"א	שכה אך
ג'	זו תשובה	ל"ו	מא וכוה	קפ"צ ש"ך	רלו אמנס
ד' ש"ך סק"י	חלב אמנס	ל"ז	שז וטו"ו	קפ"ה	סיח אכל
ד' סמ"ע סק"ו	חלב אמנס	ל"ז ש"ך	ד לענין	קפ"ח קלוח"ח	שמו ועוד, שעא ונ"ל
ז' ס"ו	מה אמנס	נ"ב קלוח"ח	יד וכוה,	ק"צ ס"י	חלב ראשית
ח'	שלד ובלאה"י		נו ואפילו, קיו ונ"ל	ק"צ סמ"ע	ר"ז ומ"ש
י"ב רמ"א וסמ"ע	ז אכל	נ"ו ש"ך	רג וסבור	ק"צ חומיס	שי וקלח
כ"א ש"ך סק"ג	רכו וביישוב,	ס' קלוח"ח סק"ב	רכ ואמנס	ק"צ ס"ב	חלב אמנס
	שכה ועוד	ס"א קלוח"ח	שנד בלות	ר' ס"ו	שטט ואמנס
כ"ג סמ"ע אות י	שכד אכל	ס"ו	שז וכוה, מא ולפ"ו	ר' קלוח"ח	שיג אך, שיד אכל,
כ"ה רמ"א ס"ב	א והגם, קפו והכי	ע' סמ"ע סק"ט	מז אך	שנו ולפ"ו, ח"ט אמנס, חלד ועוד	
כ"ה ש"ך סק"ט	סי ומענה	ע' ש"ך סק"ו	מז וחחילת	ר' קלוח"ח אות א'	קע מה
כ"ה ש"ך סק"ט	א והגם,	ע"ג חומיס וקלוח"ח	רלד והנה	ר' קלוח"ח סק"ב	שנו ובהדי
	קמד אלא, קפו והכי	ע"ג חומיס	ז אמנס	ר"א ס"ב	ז וטרס, שטט מכחבו
כ"ח קלוח"ח	א ומה, טו ומה, כג אס	ע"ה ס"ט	שלב אכל	ר"ב ש"ך ג'	חא הרבה
כ"ח קלוח"ח ס"ח	מא אך	ע"ט ס"א	מז ולפענ"ד	ר"ג סמ"ע סק"ט	חכג והנה
כ"ט	רג אמנס	ע"ט סמ"ע סקכ"ט	מז ולפענ"ד	ר"ג קלוח"ח ג' ד'	מא אמנס
כ"ט כה"ה	מז אך	ס' סע' ה"ח	שיב אך	ר"ד	קג והקשיא
ל'	כה חאת, מז ושוכ	ס"ו נחיצות המשפט	שט וביישוב	ר"ה טור ורמ"א ס"ב	ר"ז ומ"ש
ל' ס"ו	מז ושוכ	ס"ז ס"כ	שכה וגם	ר"ה סמ"ע	שסא ולכאורה
ל' סמ"ע סקל"ד-ו	כט ומה, רלכ ותו	ס"ו סכ"ו וסמ"ע שס	שכה ועוד	ר"ז	ז אלא
ל' ש"ך סק"ג	מא ועוד	ס"ו סל"ד	שכה וגם	ר"ז סמ"ע סקנ"ב	ז אלא
ל"א ש"ך	מא אמנס	ס"ו קלוח סוס"ק כ"ט	ז אכל	ר"ח	שכד וכוה
ל"ב ש"ך	רלכ ותו	ס"ו ש"ך סק"ל	ז ומה	ר"ח וש"ך ונחיצות	רלד ונלע"ד
ל"ב ש"ך	ז ועוד, רלו אמנס	ס"ו ש"ך סק"ט	קסח ועוד	ר"ח ט"ו	ז והרב
ל"ב ש"ך סק"ג	שכה הנה, שנו אכל	ס"ו ש"ך סקל"ה	ז ומה	ר"ח נחיצות	ז ומה
ל"ג	לד תמול	ל"ב ס"ב-ג	ז אכל	ר"ח סמ"ע סק"ג	ז' והרב,
ל"ג ס"ב	קפו ועוד	ל"ב סמ"ע סק"ו	טו נחזור	ר"ח קלוח"ח ונח"מ	חכג ולפענ"ד
ל"ג ס"ג	לד ומ"ש	ל"ב סמ"ע סק"ו	ז אכל	ר"ח רמ"א	ז וגם
ל"ג ס"ב	כג א)	ל"ב קלוח"ח	שט וביישוב	ר"ח ש"ך קלוח ונחיצות	ז דעת
ל"ג ש"ך סק"ט	כג א)	ל"ו ב"י	ר"ז ומ"ש	ר"ח ש"ך קלוח ונחיצות	קיג וגם
ל"ג ש"ך סקט"ו	כה חאת	ל"ו ב"י ונ"ח	רלג ולפמ"ש	ר"ט	חא חשונה, חכג והנה
ל"ג סמ"ע כ"ו	כה חאת	ק"ה ג'	שטו ובהדי	ר"ט ס"ד	שכד אכל, חא ואפשר
ל"ג חומיס	כג א)	ק"ה נח"מ	שלט וכמ"ש, שנו ובהדי	ר"ט סמ"ע ט'	חא ועוד
ל"ד	ח חאת, רפו ועוד, חל אכל	ק"ו	שז אלא	ר"ט סמ"ע י"א	חא ואפשר
ל"ד ב"י	א ומה, טו ועוד	ק"ו סמ"ע ס"ק כ"ד	שז ואני	ר"ט קלוח"ח אות ד'	שיב אמנס
ל"ד דרכי משה	שכב ועין	ק"ו קלוח"ח	ז אמנס,	ר"ט רמ"א ס"ד	ז אלא
ל"ד טור ורמ"א כ"ה	טו ועוד	ק"ו קלוח"ח	שיב ולפענ"ד, שעו ונח"מ	ר"ט ש"ך סק"ח	חא ואפשר
ל"ד נחיצות	ח חאת	קכ"ד ב"י	שכה הנה	ר"י	חכג והנה
ל"ד ס"א	מה אמנס	קכ"ה סמ"ע סקכ"ה	שלט דברי	ר"א קלוח"ח	חכג והנה
ל"ד ס"ג	שלח ומה	קכ"ה ש"ך סקכ"ו	שלט דברי	ר"א קלוח"ח אות ד'	שכד אכל
ל"ד ס"ה	טו נחזור	קכ"ו ס"כ	שלט אך	ר"א קלוח"ח ט'	חא הרבה
ל"ד ס"ח	שלא ונ"ל	קכ"ו ש"ך סקפ"ו	שלט אך	ר"ו	חלד ונלפ"חיו
ל"ד ס"י	רלכ הן	קכ"ט ט"ו	ז וענה	ר"כ ס"י	חא ועל
ל"ד ס"י"ח	שלח ומה	קל"א ס"ג וש"ך	רכ ואמנס	רכ"ז ורל"ג	חלל וגם
ל"ד סכ"ג	לד ומ"ש	קנ"ה סל"ב	חלו ודידי	רכ"ח ברוך טעם סק"א	ז אלא

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

שח

רכ"ם ס"כ-א	ז אמנם	שס"א נתיבות סק"א	ז משונה	אוחל יצחק
רל"ח	ז לכל	שס"ג	ז וזנה	עמ כסנו
רל"ג ב"י וקל"ח	שטו יקרת	שס"ח	ז יש	אור החיים הק'
רל"ד נתיבות	מה והנה,	שס"ח	ז אמנם	הקדמה וקבור
רל"ד נתיבות סק"ג	לט ועוד, דש ומ"ש, רעה סוף	שס"ט	ז יש, ז ולכאורה	שנה נעם
רל"ד סמ"ע	קמז ומעכ"ח	שס"ט ס"ג	ז ומה	אור זרוע
רל"ד סמ"ע סק"ד	שכג ואז, חכ ועוד	שס"ט סמ"ע	ז ולכאורה	רז וראה
	שיט וביישוב,	שפ"ב	שטו לכל	סד אך
	שכב אמנם	שפ"ב קל"ח	ז וביישוב, שכה חלל	פד ומה
רמ"א ס"ו קל"ח אות ד'	שז ועוד	שפ"ב קל"ח ס"א	שמו וזנה	פז ולפענ"ד
רמ"א ס"ב קל"ח אות ט'	שיב ושז,	שפ"ב ש"ך	שמה ומ"ש	חכ ואף
	חא אמנם	שפ"ב ש"ך סק"ג	שטו ועוד	כה ומה
רמ"ג	שלט חמול	שפ"ה קל"ח	שמה ועו"ל, שטו מכחכו	
רמ"ג סט"ו קל"ח אות ד'	קג מכחכך,	שפ"ה ש"ך	שמו בדבר	
	שי ואחה, חיח ולפענ"ד	שפ"ה ש"ך סק"ז	שטו לכל	אורים ותומים
רמ"ג קל"ח	שלט ובמ"ש	שפ"ה ש"ך סקנ"א	כה חלל	שי ואחה
רמ"ג קל"ח אות ח'	שמו ולענ"ד	שפ"ט סמ"ע סק"ז	לט ואז	שג לכל
רמ"ח י"א	שטח וזנה	שפ"ט ס"ח	זו ולאמנם	שכד וזנה
רמ"ט ס"ב ובי"י וסמ"ע וש"ך	רכט וזכאי	שז"ט	זו ועוד	שיט וזמה
רנ"ב ס"ב	חיח ועוד			שכה וגם
רנ"ה קל"ח	שעה אחדש"ח			שלט יש
רנ"ה ש"ך	שיג אך, שעה ואין, חיט אמנם			שלט אך
רנ"ה ש"ך סק"ה	שמו אך			
רנ"ה ש"ך סק"ג	ז וטרט			
רנ"ט סמ"ע סק"ו	זו לכל,			
	רמו ובסמ"ע, רז ועוד			
רנ"ט קל"ח ס"ב	טו ומה			
רע"ג	שיא ומ"ש, שנו מכחכו			
רע"ג ס"ב וקל"ח	חיח ועוד, שי כחכך			
רע"ג סמ"ע סק"ד	שי לכל			
רע"ג סמ"ע סק"ד	רלד ומה			
רע"ה ס"ד	חלכ אמנם			
רע"ה ס"ט	חלכ אמנם			
רע"ה קל"ח	שטו ויחר			
רע"ה קל"ח סכ"ה	שכה וזמה			
רע"ו	חיח ועוד			
רע"ו ט"ו סק"ו	סה ועוד			
רע"ו ס"ב	רפג ושניה			
רז"ב טור וסמ"ע סק"ט	חלכ אמנם			
רז"ב ש"ך סק"ד	רל ומה,			
	רלו אמנם, שנו לכל			
ש"ו	מד ובט"ו			
ש"ו ס"ד	א ולאמנם			
ש"ו קל"ח סק"ד	שטו נעם			
ש"ו ש"ך	שטו ומה			
ש"ט סמ"ע	ז ומייה			
ש"כ ס"ג	חא היואל			
ש"כ ס"ה	חא ולפ"ו			
ש"כ ש"ך סק"ו	חא ועוד			
שלי"ג	שז ובשוחט			
שלי"ו ס"ב	חא ואז			
שמ"ח ש"ך סק"ו	שנו לכל			
שנ"ו	ז יש, ז ומייה			
שנ"ו טור	ז אמנם			

ספרי ראשונים ואחרונים

אבן עזרא

אבני מילואים

אבני צדק

אדרת אליהו

אריה רבי עילאי

מפתח לשו"ת בית שער"ם חלק יו"ד

שג ומה	אוי"ח שלי"א ס"ק ג'	יבין שמועה	מא ועוד	יור"ד ס' שר"ח
קסו אבל	יור"ד א'	שלד ולפענ"ד	קמו ואמנם, תג השוכה	יור"ד ס' שר"ט
ח ע"ד	יור"ד ז"א	יד אליהו	שג ויותר	יור"ד ס' שכ"א
			סכו ואף, שלד	יור"ד ס' שכ"ז
ישמח משה		שנד באוח	סלה ולקן, חלו האה	
שסז נועם	פי עקב	חלד	חלל ועוד,	יור"ד ס' ש"ל
		חלל חשוכה, חלו וגם	חלב אמנם, חלב קבלתי	
כנפי יונה		יד מלאכי	חלל ועוד, חלב אמנם	יור"ד ס' שלי"א
ס וחז	ס' מ"ח		חלב ומה	יור"ד ס' שלי"ד
פד וספור	ס' מ"ט	ס' ח"ס-תקס"ג	חלל ואולי,	יור"ד ס' שלי"ה
יד חלא, סד ועלה, קלה אך	ס' ק"ב	יד שאול	חלד, חלו	
		נדריס ס' רע"ז סק"ט	חמה ועוג"ל	יור"ד ס' שלי"ח
כתב סופר		קעא אמנם	חל ואמנם	יור"ד ס' שמ"א
יב דבריו	אוי"ח ס' א'	יהודה יעלה - מהר"א	חלב ומה	יור"ד ס' שני"ה
מה וכתשוכה	אוי"ח ס' כ"ב	הקדמה וכתשוכה		
פט אבל, ז וגם	אוי"ח ס' פ"ח	רב כחבך	חל ולשיטת	אה"ע ח"א ס' ב'
שמו אבל	אוי"ח ס' קכ"א	רב כחבך	שז הן	אה"ע ח"א ס' י"א
סז נועם	יור"ד ס' כ"א	ג בא	שמז הדבן	אה"ע ח"א ס' קל"ז
		ט ומה	שעה יש	אה"ע ח"א ס' ד'
לבושי שרד		פא הנה	זה אלל	אה"ע ח"א ס' ט"ה
נו ושזב	ס' ל"ה	פ ועמה	א אמנם	אה"ע ח"א ס' י"ב
נה ומ"ש,	ס' ל"ה סק"א אות ד'	נ דדבר	יד ולקן	אה"ע ח"א ס' מ"ג
עא ועוד		מד ובהכי	קטו איברא	אה"ע ח"א ס' נ"ד
פב ולפענ"ד	ס' ל"ה אות ד'	רפה מכחבך	שו לקן	אה"ע ס' ע"ט
פג ולפענ"ד	ס' ל"ה אות כ"א	רכו ובמכחבך	קטו חמול	אה"ע ח"א ס' קט"ו
עה ומה	ס' ל"ז ס"ב סק"ז	שמז שזב, שזב מ"ש	קלד מכחבך,	אה"ע ח"א ס' קט"ז
עה ומ"ש	ס' ל"ז סכ"ב	שמג הגני	קלה מכחבך	
עג ומעמה	ס' ל"ז אות ל"ג	שמו ובוה	מא אמנם	אה"ע ח"ב ס' א'
עג ובשמ"ח	ס' ל"ז אות ע"ג	חלד ורליחי,	מח ואני	אה"ע ח"ב ס' ה'
עה מכחבו	ס' ל"ט סל"ח	חלה ולפענ"ד, חלו האה	קמז והנלע"ד	
פט ואולי	ס' נ"ג	קעא אמנם	רכ ושניח	אה"ע ח"ב ס' ל"ח
פט ואולי	ס' נ"ה סק"ו	רפ הנה	סה לקן,	אה"ע ח"ב ס' קמ"ד
עא והנה	סק"א אות כ"א	רנד יקרת	קטו איברא, קפט ואשר	
עג ובשמ"ח	דיני תרחי לריעותא אות ו'	שמז ובחח"ס	חמז גס,	אה"ע ח"ב ס' קע"ג
פד אבל	חדושי דינים להל' עריפות ס"ז	שטו ובשולי	חמד כחב, חמה ומה	
		ספר יראים		
לחם הפנים	ס' מ"א ס"ח	שדמ מה	שלד ובלאה"נ	חו"מ ס' י"ט
עח וגם		קלה ובהכי	כא ויותר,	חו"מ ס' כ"ט
		קמז ולולי	שטו אבל, חמז ושזב	
לחם ושמלה			ז יש	חו"מ ס' ע"ה
רפח ובאופן	ס' ר"א ס"ק ט"ז	יריעות שלמה	חבג ואמנם	חו"מ ס' ק"ד
		שג ואס	חיד אמנם	חו"מ ס' ר"ב
לימודי ד'		פט אינני		
רכא ואשר	לימוד ד'	כג (א)	קמז ולפענ"ד	ח"ו ס' כ"ב
		כג (ב)	שיט ומה	ח"ו ס' מ"ה
מהר"י באסאן		כג ורליחי	טז אמנם, פא ובענין	ח"ו ס' פ"ג
טז אבל	ס' פ'	פט לקן	שמ אבל, חב	
		ישועות יעקב		
מהר"י ווייל		אוי"ח ח' וחמ"ו	שו"ת חתן סופר	
רנב ועוד	ס' נ"ה	אוי"ח ש"ב סק"ח	הקדמה הקובץ	ע' אות ה'
		אוי"ח שכ"א	שוב טעם ודעת	
מהר"ם אלשיך			ממח מכחבו	מהדורה ג' ח"ב ס' רל"א
שיב וכתשוכה	ס' ו'			

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

שי

מחנה חיים	מהרי"ל	מהר"ם לובלין
פח ומורי	נו אבל	קד קראתי
שמא ומ"ש	שנט ועוד, חלו ובהדי	קא ואפילו
רפו ע"ד	קח אמנם, רכ ומה	רצה ואשר
השר בסוה"ס חשר	שפט אלא	זה וחמשיחו,
		נט אמנם, נט והנה
		רנז ובד"מ
מים חיים	מהרי"ק	מהר"ם מינץ
חלה ולק	רי ורביעי	קיא ולפ"ו, חכד אמנם
מלא הרועים	סז וגס	טו ראשית
ח"צ כלל חידוש לא גמרינן אוח ב'	ז וטרס, שיז ואפילו,	טו ומה
קפה הנה	שכה אך, חכד ולענ"ד	חכד אמנם
	ז ובגוף	רלב ולפמ"ש
מנחת חינוך	יד ומה	
רכו ושז	רלו ולאמנס, חכו ולאמנס	
קיצ אבל	ז ומה	מהר"ם פרוואה
קכב אבל	רפח ועחה, רלט ולפ"ו	רנו ולענין,
קיצ אבל	רו וסבור	רנח מכחלי, רס אחד"ש
כג ובעיוני	שלה ובוה	רנד וחשובה
חמ מכחנך	רז ובגוף	ז ובגוף
ע ושז		
	מהריב"ל	מהר"ם שיק
מנחת יעקב - ראה תורת חטאת	רזו מכחכו	חשר בסוה"ס חשר
	חכה מכחכו	חשר אכל
מעדני יו"ט		שמז אבל
קנח ועלה		רעח אבל
		חמא ידים
מעיל צדקה	מהרלב"ח	יו"ד ס"כ"ה
רסב מכחנך	שלו בעוה"י	יו"ד ס"נ"ד
רנז ובטור	קנה וגדולה	יו"ד ס"נ"ה
רסא לך	חמא ולאמנס	פ ובספר
	חכג ומדי	פח ובחשובה
		זה ובהכי
	מהרלנ"ח	קלט מכחנך,
משאת בנימין	רע בנובי"ח	קמ ומ"ש, קמא הנה
זה ולאמנס	שדמ מה	קנח ובחשר
מח מראשית		רנא אבל
רנז אבל, רעב סיומא		חכו ולאמנס
פה ולפענ"ד, קלה וי"ל		חלב ומה
קיש כחכו		
עא ולאמנס		מהר"ם
זה ועוד, נט אבל		ח"א ס"א
נט ולאמנס		ח"א ס"ב
		ח"א ס"ג
משוכב נתיבות		ח"א ס"ד
רכ ובוה		ח"א ס"ה
		ח"א ס"ו
		ח"א ס"ז
		ח"א ס"ח
		ח"א ס"ט
		ח"א ס"י
		ח"א ס"יא
		ח"א ס"יב
		ח"א ס"יג
		ח"א ס"יד
		ח"א ס"טו
		ח"א ס"טז
		ח"א ס"יז
		ח"א ס"יח
		ח"א ס"יט
		ח"א ס"כ
		ח"א ס"כא
		ח"א ס"כב
		ח"א ס"כג
		ח"א ס"כד
		ח"א ס"כה
		ח"א ס"כו
		ח"א ס"כז
		ח"א ס"כח
		ח"א ס"כט
		ח"א ס"ל
		ח"א ס"לא
		ח"א ס"לב
		ח"א ס"לג
		ח"א ס"לד
		ח"א ס"לה
		ח"א ס"לז
		ח"א ס"לח
		ח"א ס"לט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכז
		ח"א ס"לכח
		ח"א ס"לכט
		ח"א ס"לכ
		ח"א ס"לכא
		ח"א ס"לכב
		ח"א ס"לכג
		ח"א ס"לכד
		ח"א ס"לכה
		ח"א ס"לכו
		ח"א ס"לכ

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

שי"א

שמו ולולא	כלל ט"ו	סב ולפענ"ד	סר ד	שכז אמנם, מל ושז
סב ולמנס	כלל כ"ו			פתיחה לשחיטה שורש ב' קי"א אמנם
רזד וזבה	כלל ל"א דין ג'	צמח צדק		פתיחה לשחיטה שורש ג' מזו וביישוב,
זז אכל	כלל נ"ה סר א' ר' ח'	ד' אלא, מלד ועוד, מלד ורמימי	סר י"ג	מח ועוד, קא אכל
סב ולמנס	כלל ק"ח	פ' משונה	סר מ"ט	רש ה"ל שחיטה שורש ד' סה מכחבך
		חכט ומה	סר נ'	פתיחה לשחיטה שורש ה' נב היום
		י' ואני, יד אלא,	סר ס"ט	פתיחה לשחיטה סוף שורש ה' ז ומה
		מט ומ"ש, סד ועלה,		פתיחה לטריפות ט ושז
		קלה אף, קלו אמנם, קסה ובלאה"ג		פתיחה למליחה קכה ומדברי, קכו ועוד,
		שפג ובהא	סר פ'	קכח מכחבך, קלח וכין
		ריג אמנם	סר פ"ו	פתיחה לבכ"ח קנט והנה, קסז ומה,
		עא ולפענ"ד,	סר צ"ח	קסג ולמנס, רט דעמ
		עמ הנה, פז ולפענ"ד		פתיחה למערוכות ז"ה דכנר, קל ועוד,
		ז"ה ולמנס, ק' ובהשו'	סר ק'	קלח אכל, קמ ועוד, קסד ועוד,
		שלכ וזבה	סר קכ"ה	קסט מכחכו, קפז אכל, קפח נעם,
				רו ועוד, ריג ואני, רלזו אלא
				פתיחה למערוכות פ"א תקירה ג'
				קסט ועוד"ל, רט ושז
				פתיחה למערוכות פ"ד קכ אכל,
				קעא מכחכו
				פני יהושע
				סר א'
				רמו ושז, רנז ועוד
				סר ד'
				זז ולפ"ז, זז משונה
				י"וד ג'
				רכז אכל
				ס"ו
				רנז כנר
				סו"מ ח"א ט'
				רלז שז, חיד ועוד
				פנים מאירות
				ח"א סר י"ב
				רנט ומה
				ח"א סר ל"ד
				שכד ועוד
				ח"ב סר ו'
				מה ורביעי
				ח"ב סר קל"ב
				רזד ובהשונה
				ח"ג סר י"ט
				מח ואני, קמז והגלע"ד
				ח"ג סר כ"ה
				מא ולפענ"ד
				ח"ג סר כ"ט
				כו אחרי
				ח"ג סר מ"ה
				רזד ובהשונה
				סר י"ג
				קלג אדיות
				סר קל"ב
				רז"ה ולמנס
				פרי חדש
				סר ה'
				רי וגדולה
				סר כ"ה
				יד וזבה
				סר מ"ז
				מז וביישוב
				סר פ"ג
				שינ אמנם
				פרי תבואה
				סר ל"ט סקנ"ג
				ע"ה והנה
				ספ"י ס' וסקמ"ז
				עד ומה
				פרי תואר
				סר י"ח סק"ל
				כז אמנם
				סר מ"ט סק"ב
				פד אלא
				סר נ"א
				פז וגס
				צלעות הבית
				סר א'
				חמח אכל

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

כח אמנם	כי חי אות ו	מה ואני, קטו מ"ש, חל ובש"ש	ש"א פ"ב	ז אלא	המיוחסות כי ר"ב
עז מסוכה	כי ב' אות י"ג	עז מסוכה, קח מכתבך,	ש"א פ"ד	ז אלא, שט שז	המיוחסות כי ר"ה
ז אלא	כי ב' אות י"ח	קלה וחמני, שפז אלא			
רפז ועל	כי ב' אות י"ט	ז וזכה	ש"א פ"ו		שו"ת רעק"א
רפז ועל	כי ב' אות כ'	קנז מכתבו	ש"א פ"ט	חלד ועיין	ח"א כי מ"ה
ז הגה	כי ב' אות כ"ב	קמה ועוד,	ש"א פ"ח	רעג ובמשונה	כי קני"ח
עא ונ"ל, עב והנה	כי ל"ה אות ג'	קפט ומ"ש, רסד ולאג	ש"א פ"ב	סכז מכתבך	כי קפ"א
נה ומ"ש, פז ולפענ"ד	כי ל"ה אות י"א	רע אמנם	ש"א פ"ב	שפז וזכ"י	כי ר"ו
עז ומה	כי ל"ה אות ט"ו	קפד ומה, רמד קראתי	ש"א פ"ו	שכז חמול	ספר החדושים כי ג'
עא ומה, עח וגם	כי ל"ז אות ב'	נז אכל	ש"א פ"ח		שו"ת הרשב"א
עג אכל	כי ל"ז אות ה'	קלו אמנם	ש"א פ"ט	רי ומ"מ	כי ל"ם
עג ובשמ"ח	כי ל"ז אות ט"ו	א ואין, עו דוגמא,	ש"ג פ"ד	הקדמה ובמשונה	כי ע"ט
עא חכר	כי ל"ט אות ל"ה	קלח אכל, קלט ועוד, שט ומה"ט,		חלד ומה	כי ז"ו
		שלא ונ"ל, שלז וזכה		עא ומה	כי ז"ח
		קלה ולפ"ו, קלח וגם	ש"ד פ"ד	רכז ושז	כי ק"כ
		קפו ומה	ש"ד פ"ה	קפו והכי	כי רנ"ג
		סט אכל	ש"ה פ"א	שפז הגה	כי רנ"ט
		נז אכל	ש"ה פ"ג	שלד ומה"ט	כי ש'
		כה ועוד, קא וא"כ, קע מה,	ש"ו פ"ד	הקדמה ובמשונה	כי ש"ט
		זז וזכה, ש"ט ומה, שכז ולא		חמח ועו"ל	כי שכ"ד
		רפג יקרח	ש"ו פ"ו	חלד ועוד	כי שס"ב
		מז ובישוב, ר"ד בד"ן	ש"ו פ"ח	חלד ואמנם	כי שס"ה
		מז ובישוב	ש"ו פ"ג	רד חמול	כי שע"ב
		שט ומה"ט	ש"ו פ"ה	פו במשונה	כי שע"ד
		קלו אף, קל ע"ש	ש"ו פכ"א	מו לכן, קלה ואולי, רסד יפה	כי ט"א
				עא ונ"ל	כי ח"ך
				חמה ומ"ש	כי חקכ"א
				חכט וכל	כי חקפ"א
				רכז ובהשקפה	כי חר"ב
				שיז לכן	כי חרט"ו
				הקדמה אכל עו"ל	כי חרכ"ג
				ז אלא, חכה מכתבו	כי חשנ"ה
				רנז אכל	כי חחכ"ח
				רמח ובד"ך	כי חחל"ט-חח"מ
				שיז והשעה"מ	כי חלף רל"ו
				ז אמנם	כי ח"ג כי ג"ה
				ז אכל	כי ח"ה כי פ"ו
					שאנת אריה
				שמה ואשר	כי נ"ב
				שמו צעה"י	כי נ"ה
				קכז ומ"ש, שטו ואנע"א,	כי פ"א
				שמה ובישוב, שעה ו"ש	
					שאלת יעב"ץ
				מד והגר"א	כי ח"א כי קל"ח
				שלג אכל	כי ח"א כי קנ"ו
				סט ומ"ש	כי ח"ב כי י"א
				רנז ככר	כי ח"ב כי ע"ג
					שב יעקב
				קלו ובנוי"ח	כי כ"ג
				רנז ועוד	כי ל"ט
					שב שמעתא
				אות י"ט	כי ח"א פ"א
				אות כ"ו	
				כי א' אות ה'	

שער המלך

הקדמה וסבור, שז	זכרות ו'
הקדמה וזני	גירושין ד' ב'
שיז ושז	נדריס פ"ב ה"י

שערי אפרים

שט ועל	כי ע"ב
פחתי שערס שער ח' סע' ק"ט חמו מכתבך	

שערי דורא

עא ולפענ"ד	כי פ"ו
עח הגה, פז ולפענ"ד	הגש"ד כי פ"ו

שערי דעה

רנז ורלתי	י"ד קי"ט סמ"ח
שעב עחה	י"ד רפ"ו
ג זא	סוף כי ה' ח"י

שערי צדק

שדמ מה	י"ד כי קס"ט
קמד ומ"ש	י"ד פ"ח וסי' ז'
טו ראשית	כי כ"ב
טו ובמשונה	כי כ"ג
טו ושס	כי כ"ה
רמו כחזו	כי קל"ד

שערי תורה

ר הגה	ח"א כלל א' פרט א'
טז אכל	ח"א כלל ב"ה פרק א'
קלח ועיין	ח"ב כ"י פ"א
קסח יקרתך	ח"ב כלל ב' פ"ב
קסח ועוד	ח"ב כלל ג'
פו אכל, קלה והנ"ל	ח"ב כלל ה' פ"ג
א מיהו	ח"ב כלל ו'
ז ומיהו,	ח"ב כלל מ"ב פ"ד
קח מכתבך, רלג או	
קלח דברי	ח"ג כ"ג פ"ד
קלה ונ"ל	ח"ג כלל ז' פ"ו
א ושלישית	ח"ג כלל ח' פ"ב אות ה'
מו לכן	ח"ג כלל ט' פ"ג
קלה ולפ"ו	ח"ג כלל י"א פ"ב אות ז'

שבות יעקב

קכ ושז, קלג אדות	ח"ב כי ס"ט
רנז ואמנם	ח"ב כי ע"ה
חשור בכוה"ס ולענין	ח"ג

שבילי דוד

חלד ובספר	י"ד כי שס"ד
-----------	-------------

שואל ומשיב

יע ועוד	ח"א כי ר"ו
פא הגה	ח"ב כי פ"ב
פא ובחשור	ח"ג כי פ"א
רכא וזכה	מהדורה חליתאה כי ע"ב
שלד אמנם	מהדורה ד' ח"א כי ל"א
רכא ורלתי	רביעאה ח"ב כי ר"ו

שושנת העמקים

רכ ועוד	כלל ט'
---------	--------

שיבת ציון

י אלא	כי ע"ו
-------	--------

שם אריה

קמ ומ"ש	כי ס"ט
---------	--------

שמלה חדשה

עג ובשמ"ח	אות י"ט
ט אמנם	אות כ"ו
ד לענין	כי א' אות ה'

מפתח לשו"ת בית שערים חלק יו"ד

שיב

תורת חסד	תורת חסד	רגל או	סי ל"ו סק"ג	א ובגוף	ח"ג כלל ט"ו פרט ב'
משר נסוה"ס אכל	סי ג'	פו אמנס	סי מ' סק"ד	סה ועוד	ח"ג כלל ט"ו
תרומת הרשן		עח כחכו	סי מ"א אות ט'	ט ומה	כלל ה' פ"ב
רד הגה	סי קכ"ח	סז ולא	סי מ"ג סק"ד	יד ומה	כלל ו'
פ ומענה	סי קס"ג	פד ובאמח	סי מ"ו סק"ב		
פד אכל	סי קס"ד	פ ומענה	סי מ"ח	שתי הלחם	
ז ולולא	סי קע"ו	פו אכל	סי מ"ח אות י"ד	ח ומה, רכא עוד	סי מ"ד
קעז ועל, קפז מכחכו	סי קפ"ג	פו וכוה	סי מ"ח אות י"ג		
קלח חשוכה	סי ר'	פד וסוז	סי מ"ט ס"ב	תבואות שור	
רנה כחכו, רעז ולכאורה	סי רמ"ו	זה ובהכי	סי נ'	אות נ"ב	
רעד ומ"ט	סי רנ"ב	פח תנן	סי נ"ב	סי א' אות ל"ח	
יז ועוד	סי רע"ו			סי ב' אות י"ב	
רכא ורלחי	סי רפ"ד	קעח אלא	סי רמ"ד סק"ו	סי ב' אות י"ג	
תלד והנה, תלד ועין			תוספת שבת	סי ב' אות כ"א	
רזו אלא	סי רז"ד			סי ב' סק"ו	
רנה וביישוז	סי מ"ו	רח אחד"ט	תורת הבית	סי ה'	
תלו ולענ"ד	סי ס"ב	קז ורשכ"א	דק הבית בית ד' שער ד'	סי י"ח סק"ט	
שכה כהד"ג	סי רנ"ד	רסו אלא	בית ד' שער ב'		
תרומת חברי		ריא אכל	בית ד' שער ו'	סי כ'	
כט והנה	סי שז"ב	רסו הנה	בית ה' שער ג'	סי כ"ז	
תשב"ץ		רעג אך	בית ו' שער ד'	סי כ"ח	
פט וחזוח	סי ס"ו	רעז ודין	בית ו' שער ו'	סי כ"ט	
יד ולק	סי ע"ח	רע ועוד	הארוך בית ד' שער ד'		
שיח ועוד	סי ק'	רע ועוד	הארוך בית ד' שער א'	קלה והנ"ל, קמה ועוד	
חכג ומדי	סי קמ"ט	רע ועוד	משמרת הבית בית ב' שער ג'	סא מכחכו	
חכג מיהו	סי קמ"א	רע ועוד	משמרת הבית שער א'	טו ועוד	
ז אכל	סי קמ"א	קמו אחדש"ת		שמו ועוד	
קמב ואולי	סי ל"ו	רפג ומה	תורת השאת	זה ובהכי,	
ריא אלא	סי ז"א		כלל מ' אות נ'	קלה ובמשמרת, שלא ונ"ל	
רכז אנו	סי רז"ד	קעה ונ"ל	כלל מ' דין ו'	סא מכחכו, סג ובחדושי	
ז אנו	סי ח"מ ס' ז"ד	שפג ובהא	כלל פ"ט אות י'	קד אכל	
תשובה מאהבה		פ וכוה		עא ונ"ל	
סע ושוי	סי פ"ו	קכ ומ"ט	מנחת יעקב	עא חשוכה	
רעג יקרני	סי קט"ז	ריג ואני	כלל מ' אות נ'	פה ולפענ"ד,	
		ריג ואני	כלל מ' דין ו'	קלה והנה	
		קלו אך	כלל פ"ט אות י'	עב נ"ל	
		פד ומה		עב אמנס	
		שלג מ"ט	מנחת יעקב	עב והנה	
			כלל ל"א	עא ועוד	
			כלל ל"ט	פד אכל	
			כלל נ"א	עג ובשמ"ח	
			כלל ע"ד סק"ה	עו ולפענ"ד	
			כלל ז"ה	עא עוד	
			סולח למנחה כלל ל"ח דין ב'	עא עוד	

אב"ד
 נכסיה בשירי לירי
 צפרקמטיח
 במללכה דבר האבד
 בני ביתו של אבד למלאכתו
 שרצים לריכוס לו
 נלימוד תורה לרבים
 שנעשה מלאכתו ע"י אחרים
 במללכתו צפרקמטיח
 נעסק שיש בו שהפסד
 שמחכ השתו לישא חוק לי
אבילות
 דפרכסיה בשבת
 חתן שאירע לו אבילות
 יו"ט שני ש"ג לפני ימי אבילות
 ימי הרגל אי שוליס למנוח לי
 שנה שנהוך ז' לדברים שנלמט
אבק ריבית
 דרך משא ומתן
אבר
 אבר המדולדל
אבר מן החי
 צפור צקו"ט
 מי חלב
 שוחט מיקרי מתקן לפנין אבמכ"ח כג-לא-
 לר-נב-קז-קח
 שלכד"ח קט-קי-קיא-קייג-קפו-קכד
 חלי שיעור קלו-קנז
 גזרה וחפלה קלח
אבן
 אבנו סכינו ומשאו שפלו מגבו
אביריידו דג"ט
 אדם אוסר דבר שאינו שלו
 נמשכה רכב חוטא ככ-מו-קייג-רכג-
 רכו-חלא-חלד-חמח
אוזן
 חנוך כאוזן
אומן
 אומן לא מירע אומנתו
אומר מותר
 אומר מותר
 באשה שזינחה
אונן
 חכ"מ לאוזן בשבת
אונס
 אונס כמאן דעביד או דלא עביד שכת-שג-
אורה
 אורה צמנו צה
 אורנו וזה בנו כז-ח-לח-לפ-מ-ג
אחוזקי
 אחוזקי אינשי בגנבי לא מחזקין ח-כח-רפ
 אחוזקי רישתא לא מחזקין פו-פו-
אחשבי
 קכז-שכט-חיא
אמר יד
 אמר יד אם כשר לשחוט
אי אפשר
 אי אפשר ללמס
 אי אפשר להקבר בלא דם רכז-רעז-רעג-
 קפו-קפת-ר

אי עביד לא מרני
 כימי דאפשר לשחוט צחיתר
 באיסור שזכה מלבו שס-ח-כז-לא-
 קייג-שכ-שכד-שנז-שט-חכג
איבה
 ר-רז-רעז
אין
 אין דבר שצטרוב פחות משנים פו-רעז
 אין כולכין צפקו"י אחר כרוז שכת-שמז
 אין כולכין צממון אחר כרוז פ-פו-כז-
 ל-ספ-קו
 אין כולכין צממון אחר כרוז כיכה
 שחוחוק לפנין אחר קלח-קלח-רסד-
 רפח-שלג-שלג
 אין אדם משים עלמו רשע יט-כז-חא-שפ
 אין אומרים לאדם חטא בשביל שחכב
 חכרך לג-רז-שא
 אין איסור חל על איסור לא-לח-מז-
 סט-קת-קי-קיא-קפו-קית-
 קלח-קנז-קנז-קנד-קנה-קנו-
 קסו-רכ-שיח-שיט-שז-שז-
 שפח-שפח-חכג
 אין חוששין וחוששין לרע כאב פו-לו-
 ל-לג
 אין חרס חל על חרס חכג
 אין נדר חל על נדר שיז
 אין מצטלין איסור לכחלה מ-מח-פט-
 קמח-קמח-קמח
 צב"ח קפד-קפו-קל-רד-רז-רו-
 רפ-רי-ריח-רכח-שג-דש-חג-חל
 אין אדם חוטא ולא לו מז
 אין שושין מן הדין צמח מלינו מ
 אין צגידין צנו"ט קית-קכז-קכז-
 קכד-קלח
 אי מחזיקין מאיסור לאיסור יט-מח-סט-
 קלח-רעח-שא
 אין מחזיקין מטומאה לטומאה רל-שז
 אין מחזיקין איסור למפרע קלה
 אין פודין אה בקדשים להאכילין לכלבים פט-ל
 אין שליח לדבר עבירה ח-לל-לג-
 שכז-שז-שז
 אין מציאין קדשים לבית הכסול קכ
 אין היקף למחלה קכז-שכז
 אין שושן ספק דרבנן בידיים קלח
 אין צי"ד יכול לבעל דברי צי"ד בגדול ממנו חמ
 אין איסור מפסעס מכילי אל כלי קסח
 אין איסור בלוט יולא מחחיכה לחחיכה
 בלא רועז קסע
 אין למדים מקודם מתן תורה רכז
 אין למדין הלכה משי אגדה רעז-חח
 אין שליחות לנכרי ח-ל-רל
 אין כל האלצנות שוח חלפ-רמח
 אין כל הכוחות שוין רמח
 אין קוברים רשע אלל לדיק חל
 אין עשה דוחה ל"ה ועשה חיד
 אין סומכין על כנס שלג-שמד-שג
 אין דוחין אלל מצות שמח
 אינו ראוי לאדם, בקדשים לפדותן לכלבים פט
 איני נחונית ואיני עשה שיז
איסור
 איסור דבוק קכ-קכז

איסור כחש וסתן
 איסור מטומאה לא ילפיין
 איסור גזרה ואיסור חפלה קית-קפו-
 קנז-קנז
 שז-שיט-שכד
חירות
 איסור ורעק על כספק חכ
 איסור ורעק, בשוגג חכ
 איסור ורעק לא מזדכרי איפו שז
 איסור חכילה וכחלה קנז-קנד-קלח
איסורי הנאה
 איסורי כחלה פ
 איסור מכירה קט
 מלקוח על כחלה קכז-קנז-קנד-קנד
 קנז-רכז-רכז-שיז
 איכ"י שלג"ל ששז
 בית הקברות וחומתו חלז-חלז
 יין נסך ח-חית-חית
 אפר איסורי כחלה קט
 סחם יינס חיל
 חמץ שמד
 איסורים מצטלין זה אה זה קח
 איקבע איסורא פ-מח-קלח-קמ-קנו-
 קפז-קפט-קל-קלז
 איתחוק איסורא, בצוראכ לעגשו, כספק
 עריסכ לקדשים מד-פט
 אסר על הצירו דבר של בני אדם שז
אכילה
 אכילה צמח, בקדשים פמאים כז
 אכילה קדשים לג-סו-קכ-קמז-ר
 אכילה פסח אי משבט שמח
 אכילה איסור חכ
 אכילה נשר בחלג ובישול קנז-קנז-קנד-
 קנו-קנת-קכז
 סחם אכילה צתורכ צחית או כ"ש קנו-שיט
 שוחה, כמחכו קמז
אם
 אם למקרא ומסורה קנז-קנד-רמח-רז
 אם לא יגיד ושע שוט מח-ריד
אמירה
 אמירה לנכרי שבות חל
 אמירה לנכרי צבשיית חו
 אמירה לנכרי לבסיל מוס בקדשים ח
 אמירה בצדק שלג
 אמירה לגבוה כמסירתו לבדיופ שיג-שמח
אמתלא
 אמחלה יד-ריז
אסמכתא
 אסמכתא לא קניא חח
אפשר
 אפשר לבוחמו קלח-קנז-קכז
ארבע אמות
 קגין ורעק פ-קג
אש
 אש משום חליז וממנו כד-רכח
אשם תלוי
 צידע שחול ספק חלג ספק שומן ואכל כח
 צ' חחיכות מח-גה-כה-קפז-קנז-ר
אשת כהן
 שנלמס אס גם כח מחכה פו
אתנן
 אחקן רח

מפתח ענינים לשו"ת בית שערים חיו"ד

מריסכ למחנה	י-כה-ח-פ-ג	משקכ המופח	רי	כל העומד לחוק	שם-רעו-רעו
מריסכ שברג	ט	כבול'עו כן פולשו	קטע	כל העומד במחוסר זמן, מחוסר מעשה שם	שם
טעם בעיקר		כבוד		כל העומד לנקיב	עח-פד
מריכ כ-קכפ-קל-קלא-קלו-קמ-		כבוד המה	חלד	כל העומד לפדות	שנח
קנג-קנד-קסד-קסכ-קסז-קסג-		כאן		כל עומאכ שאין חיר מגלח און ככן מחזר חלה	כל העומד לפדות
קעג-קעג-קעכ-קעא-קעג-קעג-		כאן נמלא כאן היכ	פ-פו-זו-קמח-	כל הראוי לזילה	מה-פפ
קפכ-קפכ-קפכ-קפכ-קפכ-		כדי אכילת פרס	רמו-רג-רסז	כל הקונה עבד עברי כקונה אדון לעלמו שח	ח-רד
יאוש		כדונה	קכג-קל-קסד	כל ישראל ערצים זה זה	
יאוש	ח-כה-קג-שח	אשה ככן שנאנסה		כל שאינו זה אחר זה אפילו בנה אחת	
י"ב חודש		לכפרו מאיסור	פו	אינו	לח-קפו-קנג-קסו
במריסות כסעק פלגחא	פח-פח	ככן הנושא נשים בעצירה	רז	כל שהוא למלקוח	קז-קיד-קכד-שכב
מלד הסגרה	פפ-לע	ככן קפן אי מלויין לכפרו ממומחה מה חלה	חכד	כל דא"ר לא תעבד אי עבד לא מהני ז-ח-	
בשמרי יין פכ"ס	ריח-ריז	ככנים משלח גבול קחו	קמז	כב-לא-קיוג-שכ-שכד-שגב-	
יבום		כתן גדול		כל שאין לו סכר חן לו עומאכ	שנו-חכג
יבום וחליבה	קלד-קלה	ככן גדול	לח	כל מילתא דלא רמיא עלי דאינש לאו	ח
יבש		משיחתו	שלד	אדעתא	מח-מג-שמ
יבש ביבש	קפו-ריח	העברתו	שלה	כלו לו חדשו, לגבי בהמה	טב
ידות נדרים		עומאחו לרביעית דם	חלה	כ"ו	
היכא דמוכח מעשה	שח	כובש		המיוחד לעמדה, לשיבה	רלד
יד		כונש שר שכי	ח	פשוטי כלי פן	רלד
יד בגירושין וקידושין	שח	כוונה		פשוטי כלי מחכה	ש
ידרג ואל יעבור		בשחיבה	כג-לד	ציוול כלי ע"י חיבור לקרקע	רלד
בפ"ז גילוי ערוה ושפיכות דמים	רכה	במילה	שגב	כלי המחזיק יותר ממי סאה	שא
בשאר מלוות התורה	שכ	כו		כלי המשמש אח המה	חלד
יורד לפני התיבה		כו		כלי העשוי לנח	רלד
כתנכוחו	כג	כוחי		כלי העשוי לשמש עם הקרקע	רלג-רלד
יחיד ורבים הלכה כרבים		אינו מכשיל לישראל בהגם	יד-כג	לח-רלע-ש	
אף שאין ברבים מסכימים מעטם אי	ח	הלוקח יין מצין בכוחים	כז	כלי מדק	רז
יוהכ"פ		כוחל		כלי חרס	רז-רע
יום הכפורים	לח-קיל-קפו	כוחלי בית כרחם העמידוה	רלע-רמח	כלי שנאכר מצ"ח בהנאה	קגע
יחוד		כה		כלי ראשון ושני פח-קכע-קס-קסא-קסג	
יחוד נדכ	ג	כה גברא בשחיבה	כד		
יין		כיון			
יין מחוג	רי	כיון שהגיד שוב אינו חחר ונגיד	מח-		
יין נסך	קל-קפג-רי-ריג-רעו-ריח	באיסורין	מג-קח		
יין הגדול		צ"ח	ריג		
למקור	רפח	כיסוי הדם	ריד		
יצא		כיסוי הדם	כג-ג		
לא הראש כילוד דמי	כג	כיבוד אב			
יש		משל מי	של		
ש כה ביד צ"ד לעקור דבר מה"ת,		כלאים			
בשוא"ח	שכא	מקיים בכלאים	שעט		
ישן		כלאי בגדים	שפח		
שן ציום אי לרין נע"י	כג	היכר כלאים ע"י לביעה	שפז		
ירושה		נגד שאבד בו כלאים	קמ-קסד-קפו-קל		
אלימח הוי ברתות יורש	שלד	כלאי הכרס	לח-פפ-קכע-קפח		
רבנות, בשררה	שלד-שלה	כלאי זרעים	ריע		
יתר		כלאים צניעות	רזח		
יתר כנעול דמי	ג-גו-פח-פז	כל			
יא"צ		כל דבר שנעשה מלוחו און מועלין בו	שעד		
יא"צ	חכח	כל דפריש מרובא פריש	מ-ג-קלה-		
כבר		קמט-קפפ-קל-קלא			
כזית במקום חיותא	ע	כל היכא דאיכה לא מלי עבד לא מלי	קג		
מחולפת	עח	משוי שליח	קד		
ערשע הכנד שוכרן להמסם ובי"כ	פ-	כל היכא דאיכה לצורוי מצריין	סד-		
כוריקה		קלה-קסו-רסו-שלה	שלה		
נגד בני מעים, ניקב	פח-פח	כל הנשפין אפן מוחר	שעד		
כולו דם	קנח	כל העומד לשרוף	לח-קלה		
כבוש		כל העומד לחתוך, למזילה	רעב-רעו-רעו		
כבוש	קכע-קלח-קנו-קפג-קפח				

מפתח ענינים לשו"ת בית שער"ם חיו"ד

שמו

שנכ הספחה דס צריח בשנח
שכג שמח ועצירו ד"ח
שמח מילח שלא צומח, לילכ
שנד חו"ך ח'
שמט ליל ח'
פין :
מחן צמינו וצשאינו מינו צטעמח וצשמח
קכ-קכט-קנד
ככד וצצר קנת-קסד-קסו-קסח-
קסט-קעח-קעצ-קעג-קעד-
קעה-קפג-קפה-ריח
מחן צמינו רכ-רו
ציי"ג ריח
פ"י איכח מידי דלנכרי אסור ולשרחל
מוחר טו-מח-גז-קטו
מינקח
אינה קובעת וסח קלו
מיעוש
חיישינן למיעושא גז-גה-סג-סד-
רסד-ח
מיעוש הבח ע"י מעשה סו-סט-ג-קל
מיעוש דיינים קלת-קמד
חרי מיעוטי קג-קנו-קפט-רמו
מיעוטה דמיעוטה כז-מד-סה
מיעוש החלוי צמוכג ח
מיעוש מעשיכן מקולקלן ט
מיעוש דשכיח ודלא שכיח ט
מיעוש המלוי צטצט וצמעשה סד-סכ-סו
מיעוש ומקפיד עליו רעה-רעח
מילחא
מילחא דעבידא לגלויי לא משקרי אינשי
טעם לרוב מלויין אש"מ
מילחא דעבידא לגלויי צעדוח אשכ יד-מז
מים חיים
לטבילת זבח רלז
מיתה
מיתה עושה גיפול טו
ממיתה למיתה לא אזלין בחר רוב מ
מכות
מכות מרדות רכ
מכירה
צאיסורי הנאה קנז-שיז
מכירה לנכרי, קמח מוחלף, מריפח קמח
צחמץ ואיסור"ג קנז
ספק דרוסה קל
מכירת חמץ, הקנהו לנכרי צקנין סטימחא שלט
מכירה לזמן רלד
מכירת צמחה גסח לנכרי חכ
מכירת שדה, לנכרי חד-חכ
מכירת שדה לגר חושב חכ
מכירי כהונה
מכירי כהונה קג
מכשיר
צמעשה וצדיבור צגוי יד
מלאכה
צפ"צ ע"י עכו"ס חמח
מלאכה שא"ל לגופה כג-כח-לא-שנג
מלאכה מחשבת, צגוח יט
צשחיטה לא
מלאכה חוכ"מ רלג-חמג-חמח
מלאכה כלאחר יד צשח

שמ דינו
שח אי נפסל למשרע א-ש-קלת-רמח-שלא
שח מומר אוכל נבלות לאחצון יד-טו-יט
שח מומר לערלות טח
שח מומר לחלל צנחות כט-רכ-חצ
שח לדבר אחד טח-יח-יט-כ-כח
שח אי נעשה צפטס אחת טח-יט-כח-כט
שח קצורחו, חלק לעוכ"צ חל
מום
מום צקדשים פט-ג
מופלא כסמוך לאיש, צכקדש שיג-שיד-
שכ-שמו-תיג
מוקצה
אפרוח שגולד טו
מושבע ועומד מחר סיני קסו
מוזוה
קביעת מחזה חו"ך ל' בחו"ל חית
מחבואה
מיעוש רוחות צמחצוה רמז
מחבואה אחת מללח על כל הכהונה רי
מחויב שבעה ואין יכול לישבע טח
מחט
צעוטי צית הכוסות ט
בחלל הגוף טו-עח-פח-פז-גל
בחלל הושע פ
בחלל המסס וצית הכוסות פ-פו
מחיקה
מחיקת השם רכח
מורד במלכות
כריגחו חל
מחילה
מחילה צריח שיז
מחל"ל שנה דינו כמומר רכ
מחשבה
לקבלת עומאה רלז
מחשבת צקדשים טו
מחשבתו משוי ל' מקום יט
מצי"ל מום בקדשים
מטיל מום צקדשים טו
אמירה לנכרי ח
צזה"ז שס
מ"י חלב קטו-קלו
מ"י שפרע קג
מינו
שליש נאמן ריג
מינו דחי לנפשי, זכי נמי לחברי חית
מינו דחשיד אמונה חשיד אשצועמח טח-חכד
מילה
שליחות שכה-שמח-שמו
שלא צכוונה שנג
מחו אחיו מחמת מילה שמז-שמג-שמד
חללחו חמה שמז
צקולץ צכרתו שמח-שנג
נולד מהול שמח-שנח
ציומח דעיבא שג
צאשה שח
אי עובר בכל שעה כשלא מל, החיוב על
כאז טח-שמח-שג
מילה צשח שמח-שג-שנג
כיכח שיעטרך לחלל שח על המכשירין שחא-
שנד

לא לא חיברי סכדי חלח לשיקרי מח
לא ילבש גבר שמלח אשכ יט
לא נחכה חורח למלאכי השרח מו
לא חאכלו על הדס נכ
לא חענה צרעך עד שקר חכ
לא חאכל כל חושבב לב
לא חעשה, ריך לצוצו כל ממונו ח
לא חחנס רכה-רכז-רכט
לאו
לאו דלא חסור רט-רכ
לאו הבח מכלל עשה נכ
לאו שכללות קיז
לאו הניחק לפשה קית-רכח-שמה-שטה
לאו שאין צו מעשה רלד-שמה-ת-חלט
ליבון והגעלה
ליבון והגעלה פח-פט-קכח
ציפול ראשון אחר צשר קסז
דשיל"מ קסח-קפב
שיקר חשמישו רד-רט
ליקוט
ליקוט טלמות חמ
לכתחלה ודיעבד
לכתחילה ודיעבד מח
לכם
לכם נג
למשחה לגרולה
צחרומה קה-קמג
לעולם בהם תעבודו
צהפקיר טנדו שנו
לעז
הנעטן על השפחה שסז
לפני עור
לפני עור ח-ח-ח-מח-כ-כג-מז-
מח-קח-קיז-קמח
צמומר רכ
צמכשול צאיסור דרצון רכז-רלג-רלג
צדנר שחמכשול אינו מלווח חכ-חיד
צלאו שאינו שיה בכל חיד
לצעורא קמכוין ככ
לקט שכחה ופאה
לקט שכחה ופאה קג
ל"קיהח ע"י דבר אחר רעד
ל"שבת יורה רכז
מאכילין
מאכילין אוחו הקל חללח רכח-חמח
מגביה מליחה לחצירו קג-שח-שכה
מגלה
מגלה סופח רכח
מגע
מגע ע"י דבר אחר רעד
מה שקנה ענד קנה רכו שכה
מודה
מודח צמקלח טח-רלד
מודר כנאח מחצירו, מי עובר שכו
מוחזק
מוחזק צכשרוח טו
מהימן
מהימן כצי חרי טו
מומר
מומר קמח

מפתח ענינים לשו"ת בית שערים חיו"ד

שיז

כסודן על יתרת בדרי דלונא עו—פז—
 ס—עט—ס
 חס יש סירכה בלא נקב פד—פכ—קלכ
סלוק
 סלק אח מינו כחילו אינו קסט
 סלוק מדשלב"ל חא
סמיכה
 נשים סומכות נב
סנהדרין
 רוב קפו
סכין
 של שחיטה קכא
 ספק רעח
 של נכרים קכא
 של ע"ז לא
 של חלב לריך סימן קכא
ספק
 אחר שהוחק בהיתר רעח
 הנוגד מלד חצירו רעח
 הנמשך מחזקה עברה עד
 חכרון ידיעה זכ—זט—קכ—קכע—
 קלכ—קס—רעו
 ספק בשחיטה לד—לו—מד—מת—סד—
 פח—רעח
 ספק בנדירים שכ
 ספק השקול רסד
 כללמ"ס חל
 ספק עומאה ברה"ר וברה"י ח—ג—סז—
 זט—קפד—קפט—קף—קלכ—רלט—
 רסז—ער—רסד—שלא
 ספק יום ספק ביה"ש שמ
 לברר בספק ע"י נביא שלא—שלב—תמח
 ספק החלוי במעשה ובמקרה ח—סד—קלכ
 ספק נפשות להקל קח
 ספק פקוי"ג שכ
 ספק נפל פז
 ספק נפל בחדס חז
 ספק נפל בבהמה וסא—חז
 ספק פירוצ קלח
 ספק על פו—זד—ק—קא—רי—רעו
 ספיקא דאורייתא ע—לד—לו—מו—מת—
 נד—נד—סו—סח—פט—קכ—קלח—
 קמד—קנו—קפז—קפת—קפט—קלכ—
 רלכ—שלב—רסח—שפז—הנח—חל—תמח
 ספיקא דאורייתא בעשה ולי"ת ע—גז—זט
 ספק בדאורייתא ונתגלגל לדרבנן קלח—קמ
 נעשה מאיסור תורה דרבנן קסח—הנח
 ספק דרבנן מת—מע—פט—זט—קכ—קכע
 חס מלד עלמו הוא איסור תורה ומלד
 אחד זא שהוא מדרבנן קלח—קמ—קסח
 אין עושין בידיים קף—רע—ריג—רמח—
 רנ—רסא—רסו—רסח—רלכ—רלט—
 שיב—שג—שפז—הנח
 בחזקה איסור רסו—רסז—רעח
 ספיקא דדינא ודמילאות קח—קכע—קפח
ספק ספיקא
 ספק ספיקא מו—מע—נט—ס—סג—
 שו—פח—פא—פו
 ספק ח' בגוף וספק ח' בחצרות זכ—קכ—
 קלח—קף
 ספק ח' לא שכיח קלכ

נפלה לאור
 פח פלג לאור
 פט במים חמין
 לא בנשרפו כנולות קלח
נפולה
 כג—פט—זא—זט
נקובת השמ
 נקובת כושט ט—ל
 נספק מד—מח—מט—נו—סח—
 סד—סכ—סו—סז—פ—פח—
 פד—פכ—רכב—רלט
נקיבת אברים
 נקיבת אברים פח—פד—פכ—פו—פט
נר הנוכח
 לא בעל קעו
נר שבת
 נר שבת רעכ
נשבע
 נשבע באיסור כולל שיח—שיט—שכז
נשבר
 נשבר בגוף זכ
נשואין
 מחב אחות המשודכת להנשא חוך ז' תמח
נשיאת כפים
 נשיאת כפים נב
נשחמה
 נשחמה כותרה כז—מח—סח—סט—פו—
 פח—זח—זט—ק
נשים
 ליכא עשה דשבת ע
 אי נשרים לכתוב סי"ח שסח
נשתנה
 נשתנה מקמז—ריח
 נשתנה מקמז
נתינה
 נתינה בעל כרחו, במתנות כהונה שפו
 פחות משוכ פרוטכ חעו
 נתינה חרומה חעו
 נתן סאח ונטל סאח רעט—שא
סוכה
 שוכה בסוכה תמח
סוטה
 רגלים לדבר משוי ודאי ז—מז—זט—רמד
סחורה
 בדברים אסורים וטמאים קכג—קלח
סמומחא
 סמומחא זלט—חא
סיד
 שחמה כבהמה סיד פז
סימנים
 סימני דגים קמח
 סימני עופות קמז—קמג—קמד
 סימנים דאורייתא או דרבנן עו
סכנה
 לא סמכין על רוב קף—קף
 סכנה אבר רעד
סירכא
 משוך ומשמש חוך שנתו כח—גז—סד
 כסודן ושלב"ס ע
 נושא על הסירכה עכ

נדרי פיני משג
 נדרי שגגות שיז
 נדרים ונדבות קרבן או אין קרבן ביו"ט כב
נוטר שכר
 כבוראה ושחיטה וכו' מד
נוטר
 נולד יד—פו—מע
נותן מעם
 חי מקרי אוכל לגבי נבילה שכז—שכז
 נותן מעם לפגם קכד—קכט—קמג—קח—
 קכז—קכח—קכז—קף—רד—רז—
 רח—ריז
ני"ט בר ני"ט
 ני"ט בר ני"ט קגג—קכז—קכח
נוטר
 נוטר קפז—רז—ריז
 זריקתו לים שמה
נזירות
 חירות קח—קל—קמח
 משרת עבדים רי
 איסור גזרה או חפלה שפו—שיט—שכד
 שחב יין של חרומה חכ
 עבר על חירותו שיח
 בטומאה שאינו מגלה חלח
נחירה
 נחירה פו
 בחולין בשוכה ט—ל—גז—גכ—קמו
נחמדו בני מעיה
 אי שייך בשחיית סיד ומים חמים פח—פט
 בנשרפו כנולות קלח לא
נחש
 שקלים ורמשים קמח
נשילת ידיים
 זישן בזים ככ
נשילת נשמה
 נשילת נשמה יפ—כג—לג
נמע רבעי
 נמע רבעי קעב
ניחוש
 ניחוש רלח
ניטל
 ניטל חאס פג
ניחא
 ניחא ל"י לאיש לקם מלכ בממוני' גג—שכ
ניטוק הולד
 במשי כבהמה פג
ניחן
 ניחן לכאילו בנפשו רכ
ניקוד
 ניקוד קכ
נכרי
 נכרי מסל"ח קסו—קסז—ריז—שז
נמצא
 נשקר במקור רנכ
נסכים
 נמצא אחד קרוב או ספול רלכ
נעבר
 קרקע עולם חלד—חלו
נעטר
 נסכים רי

מפתח ענינים לשו"ת בית שערים חיו"ד

קלח—שסג	לעדות	חנה	עמאל שאכל חרומה	תקפו כדע	תקפו כסן
	תרי	חנה	קנין כספו באכילה חרומה	שי	תרומה
ז	חרי כמאכ	שאל	כשנחן הסבל לעכרים	ט—קב—קסט	חרומה
קטו—קעג—ריז	חרי משהו לא אמריקן	חח—חיב	אינו רוצה לאכול	קפכ	עכ"ע
רכ	חרי פיזרא דנכרא	חיב	שיריה ניכרים	קפו—קפח	בישול
טו—רכ	חרתי לריעותה	שפו	משלו על של חבירו	קפח—קפו	חרומה עמאל כהנא
קלח—שסג	חח—טו—קטו—קעג—ריז	חיא	הערטה מטבל דאורייתא על דרבנן	קפו—קפח	שריפת ח"ם
שסג	חרי זימנא כוי חקב	שג	חילול חרומה	שד	הנאה של כילוי
שסג	תשמיש	שכב	חרומה תש"ו, גדול עע"ג	שג—חמח	מחינה חרומה
שסג	אחר עבילת זכב ביום עבילתה	ז—טו	תרי ורתרי	חפו	גידולו
			בניסת לאחד מכפדים ואומרת כרי	שג—שד	

ציונים לספרים המביאים את דברי הבית שערים חיו"ד

הקדמה - ימי שמונה סי' ע"ג	קט"ו, ח"י סי' ר', מזות המלך מזוה ל"ב, תל"ה, תקי"ט, תקפ"ח, אגרת התשובה פתשגן הכתב אות מ"ג, קונטרסים - משנה תורה עמ' ה, שו"ת עטרת פז חלק ראשון כרך א - אר"ה, הערות סימן יג הערה 1
סי' א' - שו"ת בית שערים יו"ד סי' י"א, סי' פ"ד, משנת העמרמי אר"ה סי' ו', שו"ת משנה הלכות ח"ו סי' ק', ח"ט סי' ר"ל, חייג סי' ר"ג, ח"ד סי' קמ"ז, שו"ת יביע אומר ח"ה אהע"ז סי' ה', קובץ קונטרסים - משנה תורה עמ' קלא	סי' ר"ה, אגרת התשובה פתשגן הכתב אות ע"ז סי' מ"ט - שו"ת משנה הלכות חייג סי' ק"ו סי' נ"ב - משנת העמרמי יו"ד סי' קי"ג, שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' פ"ו, ח"ו סי' קכ"ח
סי' ב' - שו"ת בית שערים יו"ד סי' רס"ו, שפ"ב	סי' נ"ג - מזות המלך מזוה קפ"ז
סי' ג' - שו"ת משנה הלכות חייג סי' קי"ה	סי' נ"ד - ילקוט הגרשוני חלק האותיות ערך דרוסה, שו"ת משנה הלכות חייג סי' קי"ג
סי' ה' - כתיי שו"ת שיבת ציון בענין שחיטה בזמני ימים ובשמאל	סי' נ"ה - ילקוט הגרשוני יו"ד סי' ל"א, שו"ת שארית יהודה סי' ל"ה
סי' ז' - שו"ת בית שערים יו"ד סי' ט"ז, י"ז, ש"ז, ש"ח	סי' נ"ח - חידושי משנה פסחים עמ' ז'
סי' ח' - שו"ת בית שערים אר"ה סי' קי"ב, משנת העמרמי אר"ה סי' ש"ז	סי' נ"ט - כתיי שו"ת שיבת ציון לאביו בענין הנוכר
סי' ט' - שו"ת בית שערים יו"ד סי' נ"ב, נ"ח, כתיי שיבת ציון סוגיא דשמאל יענינו, חידושי משנה פסחים עמ' ל"ג, שו"ת יביע אומר ח"ו יו"ד סי' א', ג'	סי' ס"ד - שו"ת בית שערים יו"ד סי' פ"א, ח"ה שלוחה וכתיי הר"ן עמ' נ"ט, שו"ת משנה הלכות חייג סי' פ"ה, שו"ת יביע אומר ח"ו יו"ד סי' ג'
סי' י' - שו"ת בית שערים אר"ה סי' שי"ט, יו"ד סי' ט"ו, ל'	סי' ס"ה - קהלות ישראל עמ' י"ח
סי' י"א - מרגלות היס סנהדרין סי"ט:	סי' ס"ט - אות ציון ערך איסור חל על איסור, כתיי שו"ת שיבת ציון בענין נקובת השט, שו"ת יביע אומר ח"ו יו"ד סי' ג'
סי' י"ב - שו"ת בית שערים אר"ה סי' רס"ז, שו"ת יביע אומר חייג אר"ה סי' כ"ח	סי' ע"א - שו"ת בית שערים יו"ד סי' נ"ה, פ"ב
סי' י"ג - שו"ת בית שערים אר"ה סי' רס"ז, אגרת התשובה פתשגן הכתב אות ס"ו	סי' ע"ב - ליקוטי הערות חת"ס יו"ד סי' ל"ח
סי' י"ד - שו"ת בית שערים חייג סי' מ"ו, קובץ קונטרסים - משנה תורה עמ' קא, קג	סי' ע"ג - שו"ת בית שערים יו"ד סי' מ"ג, משנת שמוות עמ' קס"ב
סי' ט"ו - שו"ת בית שערים יו"ד סי' רפ"א, שו"ת משנה הלכות ח"ד סי' ל"ה, ח"ה סי' ק"ו, ח"ו סי' קכ"ח, ח"ז סי' ל"ח, חייג סי' קל"ט, חידושי משנה פסחים עמ' קע"ה, רח"ל, מזות המלך מזוה קמ"ג, שו"ת דבר יהושע חייג סי' א'	סי' ע"ד - שו"ת בית שערים יו"ד סי' קי"ג, שו"ת משנה הלכות ח"ו סי' קכ"ח
סי' ט"ז - שו"ת בית שערים יו"ד סי' פ"א, ש"מ, ש"מ, ח"ב, שו"ת יביע אומר ח"ה אהע"ז סי' ה', ליקוטי הערות חת"ס יו"ד סי' י"א	סי' ע"ה - מזות המלך מזוה קל"ד, מגיד משנה שמוות עמ' קס"ב
סי' י"ז - שו"ת בית שערים אר"ה סי' רפ"ט, ש"מ, יו"ד סי' מ"ה, קי"ג, ר"ה, ש"ט, שפ"ו, חכ"ד, ילקוט הגרשוני חלק האותיות ערך לפני עור, שו"ת צאר דוד סי' ג', שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' ק"ב, ר"פ, ח"ו סי' קכ"ח, קל"ד, ח"ו סי'	סי' ע"ו - שו"ת בית שערים יו"ד סי' מ"ד, משנת העמרמי יו"ד סי' קי"ג, שו"ת משנה הלכות ח"ד סי' קמ"ג, שו"ת יביע אומר ח"ו יו"ד סי' י"ח, טהרת הבית ח"א עמ' שכ"ב
סי' י"ח - שו"ת בית שערים אר"ה סי' רפ"ט, ש"מ, יו"ד סי' מ"ה, קי"ג, ר"ה, ש"ט, שפ"ו, חכ"ד, ילקוט הגרשוני חלק האותיות ערך לפני עור, שו"ת צאר דוד סי' ג', שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' ק"ב, ר"פ, ח"ו סי' קכ"ח, קל"ד, ח"ו סי'	סי' ע"ז - שו"ת בית שערים יו"ד סי' מ"ז, שו"ת בית שערים חייג סי' כ"ו, אות ציון ערך אין אדם אוסר דבר שאינו שלו, שו"ת צאר דוד סי' י"ט
סי' י"ח - שו"ת בית שערים אר"ה סי' רפ"ט, ש"מ, יו"ד סי' מ"ה, קי"ג, ר"ה, ש"ט, שפ"ו, חכ"ד, ילקוט הגרשוני חלק האותיות ערך לפני עור, שו"ת צאר דוד סי' ג', שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' ק"ב, ר"פ, ח"ו סי' קכ"ח, קל"ד, ח"ו סי'	סי' מ"ח - שו"ת משנה הלכות ח"ט סי'

ציונים לספרים המביאים את דברי הכות שערם היו"ד

אומיות ליה, ס'ט, שרית קנין תורה ח"ו ס' פ'	סי' קל"ד - שרית משנה הלכות חיה ס' ריה	סי' קל"ד - אות ליון ערך אישחני לדבר המותר, שרית משנה הלכות חייג ס' ע"ט	סי' ק"ה - משנת העמרמי ארית ס' קיה, שרית משנה הלכות ח"ו ס' ק"פ ס' ק"ו - אות ליון ערך אין הולכין נממון אחר הרוב, שרית שרגא המאיר ח"א ס' ז'
סי' קצ"ז - כף החיים יוד ס' קט"ז ס'ק קל"ב, מקור חסד על זואת ר"י החסיד אות ל"ח	סי' ק"ה - שרית משנה הלכות ח"ו ס' קל"ב, קל"ט, מלות המלך מלוה פ"ט, רמיה, קרבן ליון עמ' ש"ב	סי' קל"ו - ליקוטי הערות חת"ס יוד ס' ע', אנליקלופדיה תלמודית כרך כג, יולא מן הטמא טורים רלו, שז, שמו, שנו, שנה זבהרות	סי' ק"ז - אות ליון ערך אבר
סי' קצ"ח - שרית זית שערס ח"ג ס' ג', שרית משנה הלכות חיד ס' קיד, ס' קי"ג, חיה ס' ק"ב, חייג ס' קט"ו, ר"ד, חידושי משנה פסחים עמ' ל"ב, כף החיים יוד ס' קי"ז ס'ק י"ג, י"ט, כ"ו, ס"ח, שרית יביע אומר ח"ח יוד ס' י"ג, קרבן ליון עמ' רפ"ה	סי' ק"ח - שרית משנה הלכות ח"ו ס' קל"ב, קל"ט, מלות המלך מלוה פ"ט, רמיה, קרבן ליון עמ' ש"ב	סי' קמ"א - שרית יביע אומר ח"ח יוד ס' ו', אנליקלופדיה תלמודית כרך כג, יולא מן הטמא טור רלט זבהרה	סי' ק"ח - שרית משנה הלכות ח"ו ס' קכ"ח, חידושי משנה פסחים עמ' ל"ט
סי' קצ"ט - שרית משנה הלכות חיד ס' קי"ח, כף החיים יוד ס' קי"ח ס'ק ט"ז, ק"ב, קכ"ג	סי' ק"ח - שרית משנה הלכות ח"ו ס' קכ"ח, חידושי משנה פסחים עמ' ל"ט	סי' קמ"ב - שרית זית שערס יוד ס' של"ב, שדי"מ, ש"ג, חייג ס' כ"ה, אות ליון ערך אישחני לדבר המותר, משנת יעקב ס' מ"ט, שרית משנה הלכות חיד ס' ס"ט, קי"ט, ח"א ס' מקי"ו, קובץ קונטרסים - משנה תורה עמ' רעו	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג
סי' ר"א - שרית משנה הלכות חייג ס' קי"ט	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג	סי' קמ"ב - שרית זית שערס יוד ס' של"ב, שדי"מ, ש"ג, חייג ס' כ"ה, אות ליון ערך אישחני לדבר המותר, משנת יעקב ס' מ"ט, שרית משנה הלכות חיד ס' ס"ט, קי"ט, ח"א ס' מקי"ו, קובץ קונטרסים - משנה תורה עמ' רעו	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג
סי' ר"ז - שרית זית שערס יוד ס' רכ"א	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג	סי' קמ"ו - שרית משנה הלכות חיה ס' ל"ב	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג
סי' ר"ח - שרית דברי ישראל ח"ב ס' ג, שרית משנה הלכות ח"ו ס' קי"ט	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג	סי' קמ"ז - שרית משנה הלכות חיה ס' ל"ב	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג
סי' רי"א - שרית ועין אברהם ח"א יוד ס' ז' תשו' מרבי"ל גלוס, שרית משנה הלכות ח"ו ס' ר"ז, חייג ס' ע"ט, קי"א, חט"ו ס' כ"א, שרית שבע הלוי ח"ב ס' נ"ב	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג	סי' קמ"ז - שרית משנה הלכות חיה ס' ל"ב	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג
סי' רי"ד - שרית זית שערס יוד ס' מ"ב, קי"א, שרית משנה הלכות ח"ט ס' שניה, שניה, חיד ס' פ"ח, חט"ו ס' כ"ג	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג	סי' קמ"ז - שרית משנה הלכות חיה ס' ל"ב	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג
סי' רי"ז - שרית זית שערס יוד ס' ר"ג, שרית תורת יקותיאל ס' פ"ד, ליקוטי הערות חת"ס אר"ח ס' קט"ז	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג	סי' קמ"ז - שרית משנה הלכות חיה ס' ל"ב	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג
סי' רי"ט - שרית זית שערס ח"ג ס' ל"ח	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג	סי' קמ"ז - שרית משנה הלכות חיה ס' ל"ב	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג
סי' ר"כ - שרית זית שערס יוד ס' חיד, חייג ס' ג', כתיי שרית שיבת ליון זענין לימוד תורה לנכרי הרואה להתגייר, שרית זאל דוד ס' י', מהר"ז סופר ס' ח', שרית משנה הלכות ח"ו ס' קט"ו, ח"י ס' רכ"ד, ח"א ס' ש"ב	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג	סי' קמ"ז - שרית משנה הלכות חיה ס' ל"ב	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג
סי' רכ"א - שרית יד סופר עמ' ע"ב, שרית משנה הלכות ח"ה ס' ר"ה, ר"ג, אנליקלופדיה תלמודית כרך כג, יולא מן הטמא טור רלט זבהרה	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג	סי' קמ"ז - שרית משנה הלכות חיה ס' ל"ב	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג
סי' רכ"ז - כתיי שרית שיבת ליון זענין הנזכר, אות ליון ערך אונס, שרית משנה הלכות חיד ס' קי"ו, ח"ה ס' ר"ב, ח"ו ס' רע"ו, ח"ט ס' ח"ב, קהלות ישראל עמ' קמ"ה	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג	סי' קמ"ז - שרית משנה הלכות חיה ס' ל"ב	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג
סי' רכ"ח - ילקוט הגרשוני חלק האומיות	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג	סי' קמ"ז - שרית משנה הלכות חיה ס' ל"ב	סי' ק"י - שרית זית שערס יוד ס' קי"א, קי"ג

ערך משאלג

סי רנ"ו - טהרת הבית ח"א עמי קמ"ח

סי רע"ז - שו"ת שארית יהודה סי קל"ג, שו"ת יביע אומר ח"ד יו"ד סי א'

סי רנ"ח - כתיי שו"ת שיבת ציון לאביו בענין הנזכר, דרכי"ת סי קפ"ו סק"ג, טהרת הבית ח"א עמי פ"ה, קמ"ח

סי רע"ט - דרכי"ת סי קל"ח סיק ע"ח וסיק פ', שו"ת עטרת משה יו"ד ח"ב בהגהות על שו"ע, שערי טבילה סי ל"א, שו"ת דברי משה סי ס'

סי רנ"ט - כתיי שו"ת שיבת ציון לאביו בענין הנזכר, שו"ת עטרת משה יו"ד ח"א סי קל"ה

סי ר"פ - דרכי"ת סי קל"ח סיק קמ"ט, שו"ת משנה הלכות ח"ט סי קל"ח, ח"ט"ז סי י"ב, אגרת התשובה פתשגן הכתב אות קנ"ו, שו"ת יביע אומר ח"ה יו"ד סי י"ט, טהרת הבית ח"ב עמי תל"ה, שו"ת שבט הלוי ח"ה סי קי"ח, שו"ת קנין תורה ח"ז סי י"ד אות ג', שו"ת שם משה סי י"ד, שו"ת דברי משה סי ס"א

סי רס"א - שו"ת בית שערים יו"ד סי רס"ג, שערי טהרה סי כ"ב, טהרת הבית ח"א עמי של"ב, שו"ת נ"ך אליעזר ח"ו סי כ"ג, שו"ת יביע אומר ח"ג יו"ד סי י'

סי רפ"א - שו"ת בית שערים ח"ג סי ע"ז

סי רס"ב - שו"ת בית שערים יו"ד סי רס"א, טהרת הבית ח"א עמי שפ"ח, שו"ת משנה הלכות ח"ד סי ס"ט, קי"ט

סי רפ"ג - שו"ת משנה הלכות ח"ה סי רס"ח, ח"ו סי ק', שו"ת יביע אומר ח"ו אהע"ז סי ד'

סי רס"ד - שו"ת יביע אומר ח"ד יו"ד סי י"ג

סי רפ"ה - דרכי"ת סי קל"ט סיק כ"ח

סי רס"ה - טהרת הבית ח"א עמי שע"ד

סי רפ"ו - שו"ת יחווה דעת ח"ד סי י"ח, שו"ת יביע אומר ח"ו א"ח סי י"ב

סי רס"ח - שו"ת בית שערים יו"ד סי רל"ט, ר"ג, רס"א, רס"ב, שו"ת משנה הלכות ח"ט סי קפ"א, שו"ת יביע אומר ח"ד יו"ד סי י"ב, קובץ קונטרסים - משנה תורה עמי ש"ב, אנליקלופדיה תלמודית כרך כה, יש כה ביד חכמים לעקור דבר מן התורה, טור תרנו בהערה

סי רפ"ז - שו"ת בית שערים יו"ד סי שי"א, דרכי"ת סי קל"ח סיק קל"ח, כ"פ החיים יו"ד סי קי"ט סיק ד', כ"ז

סי ע"ד - שו"ת משנה הלכות ח"ט סי קפ"א

סי רצ"ז - שו"ת בית שערים יו"ד סי של"ו

סי ער"ב - שו"ת משנה הלכות ח"ז סי קכ"ה, ח"י סי קכ"ב, קכ"ד, שו"ת דברי יליב יו"ד סי פ"ו, טהרת הבית ח"ב עמי י"ב, נ"ז

סי רצ"ח - שו"ת דברי שלמה ח"ב סי קפ"ח

סי רצ"ג - אלה דברי שמואל יו"ד סי ו', שו"ת משנה הלכות ח"ד סי קי"ח, שו"ת מנחת יצחק ח"א סי קמ"ה

סי רע"ג - טהרת הבית ח"ב עמי ה', תל"ז

סי רח"צ - שו"ת יד רמה סי קי"א

סי רע"ד - שו"ת בית שערים יו"ד סי רכ"ח, טהרת הבית ח"ב עמי רי"א, רי"ג, רכ"א, שו"ת צאר משה ח"א סי נ', שו"ת נ"ך אליעזר ח"ב סי נ"ח, שבט הלוי ה"ל נדה סי קל"ה, שו"ת קנה בשם ח"א סי ז"ב, בדי השלמן ביאורים סס"י קל"ה

סי ש"ג - שו"ת משנה הלכות ח"ו סי קמ"ג, ח"ט סי רל"ב

סי ער"ה - שו"ת בית שערים יו"ד סי רע"ח, שו"ת יד כופר עמי קל"ב, שו"ת משנה הלכות ח"ו סי קנ"ה, חותמי ברכה סי קל"ג, שו"ת יביע אומר ח"ג יו"ד סי י"ב, שו"ת עטרת משה יו"ד ח"א סי ק"ג, ח"ב בהגהות על שו"ע

סי ד"ש - שו"ת משנה הלכות ח"ה סי ר"ה, ח"ג סי קל"ט, ר"ו, חידושי משנה פסחים עמי רכ"ב

סי ער"ו - שו"ת בית שערים יו"ד סי רע"ח, שו"ת יד כופר עמי קל"ב, שו"ת משנה הלכות ח"ו סי קנ"ה, חותמי ברכה סי קל"ג, שו"ת יביע אומר ח"ג יו"ד סי י"ב, שו"ת עטרת משה יו"ד ח"א סי ק"ג, ח"ב בהגהות על שו"ע

סי ש"ה - שו"ת משנה הלכות ח"ג סי קמ"ה

סי ש"ז - שו"ת ירושת פלטה סי ל"ז ובשו"ת משנה שכיב חו"ד סי קפ"ב

סי רע"ז - שו"ת בית שערים יו"ד סי רכ"ז, דרכי"ת סי קל"ח סיק קל"ח, שו"ת יביע אומר ח"ה יו"ד סי י"ט, טהרת הבית ח"א עמי תל"ה

סי ש"י - שו"ת משנה הלכות ח"ד סי קל"ז, ח"ו סי ז"ח, ח"ז סי ר', חידושי משנה פסחים עמי נ"א, קרבן ציון עמי ש"ע

סי רנ"ב - שו"ת בית שערים יו"ד סי רנ"ד, שו"ת דברי יליב יו"ד סי פ"ו

סי שט"ז - שו"ת בית שערים יו"ד סי חמ"ט, שו"ת משנה הלכות ח"ה סי י"ב

סי רע"ו - שו"ת בית שערים א"ח סי ע"ד, יו"ד סי קל"ה, ערי"ה, שו"ת שארית יהודה סי כ"ד, חותמי ברכה סי קל"ה, שו"ת דברי ישראל ח"ב הערות והארות שונות אות ה', שערי טבילה סי כ"ב, שו"ת עטרת פז ח"א כרך ג' חרי"מ סי ז'

סי רכ"ט - שו"ת בית שערים יו"ד סי של"ח, לקט משנה שנה י' סי ס"ח בהג"ה, שו"ת יחווה דעת ח"ו סי ס', שו"ת צאר משה ח"ה סי כ"ה, מגיד משנה בראשית עמי ז'

סי רל"ל - ילקוט הגרשוני חלק האומיות נקו' אחרון, אות ציון ערך אמירה לנכרי שבות

סי רל"א - שו"ת משנה הלכות ח"ד סי קי"ב, שו"ת נצל החכמה ח"ג סי י"ג

סי רל"ב - שו"ת בית שערים א"ח סי רל"ב, יו"ד סי ח"ד

סי רל"ג - שו"ת בית שערים ח"ג סי ל"ח, שו"ת משנה הלכות ח"ה סי ק"ב, שו"ת שרגא המאיר ח"א סי נ"ד

סי רל"ד - שו"ת בית שערים יו"ד סי תכ"ו, שו"ת משנה הלכות ח"ד סי קט"ו, מגיד משנה ויקרא עמי קפ"ה, שו"ת יביע אומר ח"ג יו"ד סי ט', כ"ד, ח"ו יו"ד סי י"ד, שו"ת יחווה דעת ח"ו סי נ'

סי רל"ה - מקור חסד על נוואת ר"י החסיד אות ס"ו, מלות המלך מנחה רמ"ט

סי רל"ט - שו"ת בית שערים יו"ד סי ר"מ, ילקוט הגרשוני חלק האומיות נקו' אחרון, שו"ת שארית יהודה סי ז"ה, שו"ת מקדשי השם ח"א סי ע"א דבר זבי אות א', משנת העמרמי יו"ד סי רע"ו, שו"ת משנה הלכות ח"ו סי ק"ב

סי רמ"א - אות ציון ערך אשה, כתיי שו"ת שיבת ציון לאביו בענין כותלי ציה"ח מוקמי דס

סי רמ"ג - אנליקלופדיה תלמודית כרך כד, ימי נדה טורים תל"ו, תל"ט בהערה

סי רמ"ה - שו"ת בית שערים ח"ג סי ט"ו, טהרת הבית ח"א עמי ס"ט

סי רמ"ט - ילקוט הגרשוני חלק האומיות ערך רופאים

סי ר"נ - שו"ת בית שערים יו"ד סי רכ"ז, דרכי"ת סי קל"ח סיק קל"ח, שו"ת יביע אומר ח"ה יו"ד סי י"ט, טהרת הבית ח"א עמי תכ"ו, תל"א

סי רנ"ב - שו"ת בית שערים יו"ד סי רנ"ד, שו"ת דברי יליב יו"ד סי פ"ו

סי רנ"ד - טהרת הבית ח"א עמי רל"ח, ח"ב עמי שפ"ו

סי רנ"ה - שו"ת יביע אומר ח"ה יו"ד סי ט"ו

ציונים לספרים המביאים את דברי הנות שיערים חיו"ד

סי' ש"ט - שו"ת בית שערס ח"ג סי' מ', סי' ז"ד מהגר"מ פערלס, שו"ת משנה הלכות ח"ד סי' ע"ז	נ"ט, ש"ב, ח"י סי' מ', מ"ד, חידושי משנה פסחים עמ' מ"ז	סי' ש"ט - שו"ת בית שערס ח"ג סי' מ', סי' ז"ד מהגר"מ פערלס, שו"ת משנה הלכות ח"ד סי' ע"ז
סי' ש"ב - שו"ת בית שערס ח"ג סי' ל"ז, סי' ז"ה מהגר"מ פערלס	סי' שמ"ז - שו"ת משנה הלכות ח"ד סי' קכ"א, ח"ה סי' קע"ט, ח"ד סי' קנ"ה, נחל דברית ח"ב עמ' ז"ט, ק"ג	סי' ש"ב - שו"ת בית שערס ח"ג סי' ל"ז, סי' ז"ה מהגר"מ פערלס
סי' שב"ד - שו"ת בית שערס יו"ד סי' ק"ג, ש"ב, ח"ג, שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' ר"פ, מ"זות המלך מ"זות רפ"ה, מגיד משנה בנדבר עמ' ש"ס, שו"ת מנחת יצחק ח"ט סי' ס"א, ליקוטי הערות יו"ד סי' ו'	סי' ש"ג - שו"ת בית שערס א"ח סי' קע"ג, יו"ד סי' קנ"ה, שו"ת משנה הלכות ח"ד סי' קכ"א, ק"ג, ח"ה סי' קמ"ה, ר"ל"א, ר"ד, ח"ו סי' קס"ט, חט"ו סי' פ"א, חידושי משנה פסחים עמ' רפ"ג, ויגד יעקב פ' תולדות	סי' שב"ד - שו"ת בית שערס יו"ד סי' ק"ג, ש"ב, ח"ג, שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' ר"פ, מ"זות המלך מ"זות רפ"ה, מגיד משנה בנדבר עמ' ש"ס, שו"ת מנחת יצחק ח"ט סי' ס"א, ליקוטי הערות יו"ד סי' ו'
סי' שב"ה - שו"ת בית שערס יו"ד סי' קכ"ו, שפ"ו, שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' רע"ט	סי' שני"א - שו"ת שארית יהודה סי' ד', חידושי משנה פסחים עמ' רפ"ד	סי' שב"ה - שו"ת בית שערס יו"ד סי' קכ"ו, שפ"ו, שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' רע"ט
סי' שב"ו - שו"ת משנה הלכות ח"ז סי' ר'	סי' שני"ב - שו"ת בית שערס ח"ג סי' מ"ב	סי' שב"ו - שו"ת משנה הלכות ח"ז סי' ר'
סי' שב"ז - שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' רכ"ט, ח"ו סי' קנ"ט, חט"ז סי' פ"ה	סי' שני"ג - שו"ת בית שערס א"ח סי' ש"ו, שו"ת משנה הלכות ח"י סי' קע"ז	סי' שב"ז - שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' רכ"ט, ח"ו סי' קנ"ט, חט"ז סי' פ"ה
סי' שב"ח - שו"ת בית שערס יו"ד סי' שמ"ו, שו"ת משנה הלכות ח"ו סי' קכ"ח, מגיד משנה דברים עמ' ר"ב	סי' שני"ה - שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' ר"פ, חט"ו סי' ז', שו"ת יביע אומר ח"ו יו"ד סי' י"ג	סי' שב"ח - שו"ת בית שערס יו"ד סי' שמ"ו, שו"ת משנה הלכות ח"ו סי' קכ"ח, מגיד משנה דברים עמ' ר"ב
סי' ש"ל - שו"ת שארית יהודה סי' כ"ו	סי' שני"ו - שו"ת בית שערס ח"ג סי' ל"ח, סי' ס"ו, שו"ת משנה הלכות ח"ו סי' קפ"א	סי' ש"ל - שו"ת שארית יהודה סי' כ"ו
סי' של"א - שו"ת בית שערס יו"ד סי' תמ"ח, ח"ג סי' ע', שו"ת שארית יהודה סי' קמ"ו, לקט שנה ח' סי' ע"ט צה"ה, שו"ת משנה הלכות ח"ד סי' קס"ד, ח"ו סי' קי"ד, שו"ת יביע אומר ח"א א"ח סי' מ"א	סי' שני"ט - שו"ת בית שערס יו"ד סי' שפ"ה, שו"ת משנה הלכות חט"ו סי' פ"ו, חט"ז סי' ז'	סי' של"א - שו"ת בית שערס יו"ד סי' תמ"ח, ח"ג סי' ע', שו"ת שארית יהודה סי' קמ"ו, לקט שנה ח' סי' ע"ט צה"ה, שו"ת משנה הלכות ח"ד סי' קס"ד, ח"ו סי' קי"ד, שו"ת יביע אומר ח"א א"ח סי' מ"א
סי' של"ג - שו"ת משנה הלכות ח"ג סי' קי"ב	סי' ש"ס - שו"ת משנה הלכות ח"ד סי' קע"ח, ח"ה סי' קנ"ה	סי' של"ג - שו"ת משנה הלכות ח"ג סי' קי"ב
סי' של"ד - ליקוטי הערות חת"ס א"ח סי' י"ב, שו"ת עטרת פז חלק ראשון כרך ג - ח"ו סי' ס"א	סי' שס"א - שו"ת בית שערס יו"ד סי' שס"ב, שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' רמ"א, ח"י סי' קפ"א, צה"ג משנה הלכות כרך יבמות מוספתא אות י"ב, שו"ת דברי ישראל ח"ב סי' כ"ז, שו"ת וישאל שאלו (בנ"ד) יו"ד סי' כ"ט, שו"ת דברי יביע יו"ד סי' קס"ח, שו"ת יביע אומר ח"ח יו"ד סי' כ"ד	סי' של"ד - ליקוטי הערות חת"ס א"ח סי' י"ב, שו"ת עטרת פז חלק ראשון כרך ג - ח"ו סי' ס"א
סי' של"ו - שו"ת דברי יואל סי' פ"ו	סי' שס"ב - ח"ה סי' קנ"ה	סי' של"ו - שו"ת דברי יואל סי' פ"ו
סי' של"ח - שו"ת ז"ך אלעזר חט"ו סי' ל"ג, שו"ת משנה הלכות חט"ז סי' ע'	סי' שס"ג - ח"ה סי' קנ"ה	סי' של"ח - שו"ת ז"ך אלעזר חט"ו סי' ל"ג, שו"ת משנה הלכות חט"ז סי' ע'
סי' של"ט - שו"ת בית שערס יו"ד סי' ש"ז	סי' שס"ד - שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' ר"ה, חט"ז סי' ל"ז, חידושי משנה פסחים עמ' קפ"א	סי' של"ט - שו"ת בית שערס יו"ד סי' ש"ז
סי' שמ"א - משנת העמרמי א"ח סי' רע"א, שו"ת משנה הלכות ח"י סי' ק"ע	סי' שס"ה - ליקוטי הגרשוני חלק האומיות ערך ס"ח, פני המלך הל' ס"ח, שדי חמד מערכת הכללים אות מ' כלל נ"ז, שו"ת משנה הלכות ח"ד סי' קכ"ו, ח"ה סי' קפ"ו, מ"זות המלך מ"זות תרי"ג, מגיד משנה דברים עמ' ר"י, שו"ת שבת הלוי ח"ב סי' קל"ה	סי' שמ"א - משנת העמרמי א"ח סי' רע"א, שו"ת משנה הלכות ח"י סי' ק"ע
סי' שמ"ב - שו"ת צאר דוד סי' כ"ו, שו"ת משנה הלכות ח"ד סי' רמ"ח	סי' שס"ז - פני המלך הל' ס"ח, שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' ר"י, שו"ת שבת ויגד יעקב פ' תולדות	סי' שמ"ב - שו"ת צאר דוד סי' כ"ו, שו"ת משנה הלכות ח"ד סי' רמ"ח
סי' שד"מ - שו"ת בית שערס יו"ד סי' קנ"ה, שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' קמ"ה, רפ"ה, חט"ו סי' ע', שו"ת כלל החכמה ח"ה סי' ז"ג, שמירת הגוף והנפש מבוא פ"ב	סי' שס"ז - פני המלך הל' ס"ח, שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' ר"י, שו"ת שבת ויגד יעקב פ' תולדות	סי' שד"מ - שו"ת בית שערס יו"ד סי' קנ"ה, שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' קמ"ה, רפ"ה, חט"ו סי' ע', שו"ת כלל החכמה ח"ה סי' ז"ג, שמירת הגוף והנפש מבוא פ"ב
סי' שמ"ו - שו"ת משנה הלכות ח"ו סי' ק"ב	סי' שס"ז - פני המלך הל' ס"ח, שו"ת משנה הלכות ח"ה סי' ר"י, שו"ת שבת ויגד יעקב פ' תולדות	סי' שמ"ו - שו"ת משנה הלכות ח"ו סי' ק"ב

<p>יוד ח"ב ס' רמ"א</p> <p>ס' תל"ז - מגיד משנה דברים עמ' שפ"ט, שו"ת יביע אומר ח"ג אורח ס' כ"ח, ח"ו אורח ס' כ"ט, ח"ח חו"מ ס' ו'</p> <p>ס' תל"ח - שו"ת צית שערים הקדמה לחו"ד, ילקוט הגרשוני חלק האומיות ערך טומאת מת</p> <p>ס' ת"מ - אות זיון ערך אשתני דינא</p> <p>ס' תמ"ב - אות זיון ערך אונן</p> <p>ס' תמ"ח - שו"ת צית שערים יוד ס' חכ"ח, שו"ת משנה הלכות ח"ג ס' קכ"ז, מנחת המלך מנחה רפ"ג, שו"ת יחווה דעה ח"ד ס' נ"ח, שו"ת שרגא המאיר ח"א ס' ל"ד</p> <p>ס' תמ"ט - שו"ת צית שערים יוד ס' ח"ב, שו"ת משנה הלכות ח"ו ס' קכ"ב, חו"ו ס' נ"ה</p> <p>תשו"ה ג"ר בן ציון - אות זיון ערך אין הולכין בממון אחר הרוב</p>	<p>שו"ת צאר משה ח"ב ס' פ"א, שו"ת לין אלעזר ח"ט ס' ל"ו, ח"א ס' נ"ה, שו"ת יביע אומר ח"א אורח ס' ל', ח"ד יוד ס' ו'</p> <p>ס' תכ"ז - שו"ת יביע אומר ח"א יוד ס' ד', ח"ג יוד ס' כ"ד, ח"ח אה"ע"ו ס' כ"א</p> <p>ס' תכ"ח - שו"ת יביע אומר ח"ג יוד ס' כ"ד, ח"ו יוד ס' ל"ד</p> <p>ס' ת"ל - שו"ת שארית יהודה ס' ל"ט, שו"ת צלל החכמה ח"א השמטות לס' י"ד, שו"ת יביע אומר ח"ו יוד ס' ל"ו</p> <p>ס' תל"ב - אילנה שלוחה וכתבי הרין עמ' נ"ב, שו"ת דבר יהושע ח"א ס' פ"ט, חידושי משנה פסחים עמ' קל"ז, שו"ת שרגא המאיר ח"א ס' מ"ז</p> <p>ס' תל"ג - שו"ת דבר יהושע ח"ג ס' נ"ח</p> <p>ס' תל"ד - שו"ת צית שערים יוד ס' תל"א, תל"ב, תל"ו, ילקוט הגרשוני חלק האומיות ערך קבורה, שו"ת עטרת משה</p>	<p>ס' ת"ח - שו"ת צית שערים יוד ס' קע"ה</p> <p>ס' ת"ט - שו"ת צית שערים יוד ס' מ'</p> <p>ס' ת"י - שו"ת צית שערים יוד ס' ש"ג</p> <p>ס' תי"ב - שו"ת צית שערים יוד ס' קע"ה, שו"ת צאר דוד ס' ל"ו מחומנו רב"א, שו"ת משנה הלכות ח"ו ס' רכ"ב, ח"ו ס' קל"ב</p> <p>ס' תי"ג - שו"ת צית שערים ח"ג ס' ע"ז, כתי"ו שיבת זיון ח"י בענין הגזכר</p> <p>ס' תי"ח - חידושי משנה פסחים עמ' קנ"ז</p> <p>ס' תכ"ג - שו"ת צית שערים יוד ס' קס"ו</p> <p>ס' תכ"ד - שו"ת צאר משה ח"ה ס' קס"ג</p> <p>ס' תכ"ה - שו"ת צאר דוד ס' ג'</p>
--	---	--

רשימת שמות השואלים ושמות אישים המוכאים בחלק יו"ד

שכנ

מריה יונה אבלעס (פעסט)
 מריה שלמה זלמן אוללמאן (ידיעות שלמה)
 מריה יואל אונגאר (שרית ריב"א)
 מריה שלום אברהם אטלאס (אב"ד ראצע)
 מריה יודא אלטמאן (אב"ד טשאטה)
 מריה אהרן שמואל אסאר (תי' ראשכ"ד)
 מריה בן ציון בלוהם (כנו - אות ציון)
 כ"ז, ס"ט, ע', צ"ו, [ק"מ], קנ"ז, קע"ט, ק"פ,
 רכ"ז, רל"א, רמ"א, רמ"ב, [רני"ח, רני"ט],
 רע"ה, רפ"ב, שי"ב, שס"ג, חי"ג, חכ"ב, חמ"ט
 מריה יהודה צבי בלוהם (כנו - שו"ת שארית יהודה) הקדמה,
 ו', כ"א, כ"ו, ל"ב, ל"ג, ל"ד, ס"א, ע"ו, ע"ז,
 [צ"א], [צ"ב], צ"ג, צ"ד, קכ"ט, ק"ל, קל"א,
 קמ"א, קנ"ח, ק"ס, קס"א, קצ"ה, קצ"ח,
 רי"ז, רי"ח, רל"ו, רל"ט, ר"מ, רס"ג, רס"ו,
 ש"א, ש"ז, ש"ח, שכ"ד, שכ"ו, של"ח, ת"א, תט"ו
 מריה יהודה צבי בלוהם (נכרו) הקדמה
 מריה יעקב רוד בלוהם (תלמיד - ב"א) רנ"ו
 מריה יצחק יעקב בלוהם (כנו - אב"ד ס' מיקלאש) הקדמה,
 [ה'], מ"ב, מ"ג, ס"ד, ק"ט, קמ"ח, קס"ד, קס"ח,
 רע"ח, רצ"ו, שי"ד, שכ"ה, של"ג,
 שמ"ט, שנ"א, שס"א, ת"י, תט"ז, תמ"ט
 מריה כתריאל בלוהם (כנו) הקדמה, כ"ו
 מריה מאיר בלוהם (כנו) הקדמה
 מריה משה בלוהם (אחיו - מארע) מ"ז, ס"ב, ס"ה, ר"ג,
 ר"כ, שס"א
 מריה משה נחום בלוהם (כנו - ריין גרוו"ר) הקדמה,
 ז', י"ד, צ"ו, קכ"ט, קמ"ב, רכ"ז, של"ז, תל"ב, תמ"ח
 מריה יעקב ברוין רט"ז
 מריה צבי הירש ברוין (טשאבא) רצ"ו
 מריה יעקב ברוינפעלד (קראקא) שי"ב
 מריה משה ג"פ (תלמיד - חוסט) רע"ו
 מריה אהרן גאלרבערגער (סוואליעווע) קס"ג
 מריה אליעזר גינז (קראלע) שנ"ח
 מריה משה גינז (אב"ד קערעסטור) רע"ח
 מריה שמואל גינז (אב"ד אבראהאם) ס'
 מריה משה שמואל גלאזנער (רוד רביעי) של"ז
 מריה עקיבא גלאזנער (אב"ד קלויזנבורג) הקדמה
 מריה אהרן זאב גלויבער (טשאבא) ער"ב, רצ"ה, תמ"ח
 מריה אברהם יצחק גליק (שו"ת יר יצחק) רי"ח, ש"ז
 מריה אשר גראסבערג (אב"ד בעלעניעש) ר"ד, רל"ח
 מריה שלמה גראסמאן (תלמיד - כעניע) קל"ח, קנ"ו
 מריה שרגא פייבל גראסמאן (פעטראורעסעלע) רפ"ט
 מריה אהרן גרינבערגער (אב"ד מיהאליוויטץ) רצ"ב
 מריה אברהם יצחק גרינבערגער (מארע) ט', רי"ו
 מריה יעקב יחזקיה גרינוואלד (אב"ד סערענא) כ"ט, קמ"ז,
 קע"ד, תי"ט
 מריה יעקב גרינוואלד (מו"ץ טשאבא) קי"ט
 מריה עמרם גרינוואלד קט"ו
 מריה אליעזר רייטש (תבואות השרה) ר"ה, שכ"ג, שנ"ב
 מריה נתן הלוי האפמאן (ריין בוגו"ד) מ"א, מ"ב
 מריה ישראל היימליך (שו"ב קאבא) ע"א, ע"ב
 מריה אבא חייא הירש (ש"ב - ריין סערער) רי"ט
 מריה חיים יוסף רוב כהנא העללער (תותנו - קראסנא) ג"ח,
 רפ"ח, שס"ח, שפ"ט, שצ"ד, הל"ט
 מריה ליפמאן העללער (תלמיד - וועלקעוויטץ) ס"ז, ק',
 קס"ב, רפ"ה, שי"ז, שע"ג
 מריה משה נתמן כהנא העללער (גיטו) שפ"ד
 מריה יודא ליב וויינבערגער (אב"ד ניגרעשט) ז'
 מריה שמואל וויינערב קצ"ז
 מריה יעקב ברוך וויינשטאק (ניד אדאני) תל"ד
 מריה אברהם ווייס (תלמיד - ש"ב טעלעגור) מ"ד
 מריה יודא ווייס (תלמיד - נייטרא) ק"ח

מריה יעקב צבי חיים (אב"ד סאבאסלא) תכ"ז
 מריה יקותיאל ווייס (אור הבוקר) רנ"ד
 מריה מנחם מענדל ווייס (טשוטשא) שלי"ז
 מריה חיים צבי ווינקלער (אב"ד ראצפערט) ל"ז, צ"ז,
 ק"ד, קכ"ג, רי"ב, רל"ו
 מריה נפתלי הירצקא זילבערמאן (אב"ד ראצפערט) רכ"ט,
 של"ח
 מריה רוד יודא זילבערשטיין (שבילי רוד) קכ"ד, קל"ו,
 קל"ז, קל"ט, קצ"ב, ר"כ, חמ"ב, חמ"ג, חמ"ד, חמ"ה
 מריה ישעיה זילבערשטיין (מעשי למלך) ל"א, שס"ב
 מריה שלמה יהודא זינגער (אב"ד רימאסאמבאט) תל"ב
 מריה חנניא יר"ט ליפא טייטלבוים (אב"ד טעטש) שי"צ
 מריה יקותיאל יהודא טייטלבוים (ייטב לב) קצ"ג, תמ"ז
 מריה משה טייטלבוים (ישמח משה) ר"י, תמ"ז
 מריה שרגא צבי טענגבוים (נטע שורק) קמ"ו
 מריה אברהם צבי יונג (איפאלא) קמ"ח, רנ"ז,
 שכ"א, של"ט, שפ"א
 מריה יודא צבי יונג רס"ו
 מריה שלום יונג (רב ווערבוין) רנ"ה, שכ"ח
 מריה אשר אנשיל יונגרייז (מנוחת אשר) קל"ד, רכ"ה, רכ"ו
 מריה אשר אנשיל יונגרייז (בן גיסו - זכור ושמוד) ר"ט,
 שמ"ב, שמ"ג
 מריה אשר אנשיל יונגרייז (הערמאנשטארט) קנ"ט
 מריה משה נתן נטע יונגרייז (גיסו - מנוחת משה) קע"ז
 מריה משה כהן קנ"ח
 מריה פנחס אריה הכהן (עריעק) שפ"ז, תכ"ח
 מריה כתריאל כהנא תכ"ו
 מריה שמואל זנוויל כהנא (ש"ב - סיגוט) קע"ב, ש"ע,
 שע"א, שע"ב
 מריה אליהו משה כ"ץ (אב"ד פעטצעל אלמאשד) תכ"ו
 מריה שרגא כ"ץ שכ"ז, שנ"ז
 מריה מנחם לוי רל"ד
 מריה נטע וואלף ליבר (אב"ד פ"ב) כ"ה
 מריה יודא ליב ל"ב (רב ס"ה) קמ"ד
 מריה משה ליעבשטיין (ב' איפאלא) פ"א
 מריה שמעון ליכטענבערג (מאר) ר"י, של"ד, של"ה
 מריה אריה ליב ליפשיטץ (אב"ד סאנטוב) ש"ז
 מריה אברהם סגל לעוויא (תתן אב"ד ליסקא) שע"ד
 מריה משה ליב לעבאוויטש (רב זענטא) רח"צ, ש"ב
 מריה רוד ליב לעהרפעלד (פילעק) כ"ב
 מריה מנחם לעפקאוויטש (תלמיד - ב"א דאמן) רי"א
 מריה אברהם ישי מאנדעל (אלמשאר) ג"א
 מריה ישעיה מאנהיים (דערעטשקע) ס"א, תל"ח, תל"ו
 מריה רוד מארקאוויטש (תלמיד - מארא) ק"ג, קצ"ד
 מריה חיים זלמן מאשקאוויטש (בוטערמין) רע"ט, ר"ס
 מריה יודא מודדין (פרי העץ) שמ"ד, שמ"ה
 מריה רוב בעריש מיזלש (אב"ד ווארשא) שמ"ח
 מריה אשר [מייזנר] (תלמיד) ש"י, שי"א
 מריה יעקב יצחק מעללער (כאניא וואלדי) ע"ד
 מריה יוסף שאל נאטנזאהן (שואל ומשיב) ל"ד
 מריה יצחק נייזוואהנער (מאר) רל"ז
 מריה רוד ניימאן (ניד לרוד) כ"ז
 מריה אברהם סגל רע"ג
 מריה יהושע סגל ג"ט
 מריה אברהם שמואל בנימין סופר (כת"ס) שכ"ה
 מריה אליעזר זוסמן סופר (ספר המקנה) פ"ז,
 פ"ח, פ"ט, צ', קמ"ב, קמ"ו, קס"א, קס"ב, קס"ה,
 קפ"ט, ק"ץ, רכ"א, רמ"ד, ר"נ, ר"צ, רצ"א, שט"ז,
 שנ"ג, שנ"ט, שע"ה, שע"ז, שע"ח, ת"כ, תכ"א
 מריה חיים סופר (רבו - מתנה חיים) שט"ו, שפ"ח
 מריה יודא סופר (רב בק"ק יעמרינג) שנ"ט
 מריה יוסף ליב סופר (ליקוטי סופר) פ"א, קנ"א,
 קע"א, רנ"א, שצ"א, תכ"ט, תל"א, תל"ו

מריה יוסף צבי סופר (חתנו - ויצו יוסף) חקדמה, [ח], ייא, ליא, סי, סיח, [צ"ח], ק"א, ק"ב, ק"י, קצ"א, [רי"ד], רס"ה, רע"ג, רפ"ו, רפ"ז, שע"ט, שפ"ח

מריה יעקב שלום סופר (טאפאלשאני) שני"ט
מריה משה סופר (חתם סופר) רצ"ג, חכ"ז
מריה משה סופר (מהר"ם סופר) רנ"ד
מריה נפתלי סופר (אב"ד פעטשניידארף) ש"ו
מריה עקיבא סופר (שרית דעת סופר) קכ"א
מריה שמחה בונם סופר (שבט סופר) כ"ז
מריה שמעון סופר (תלמיד - אב"ד סענורא) קי"ז
מריה מרדכי אליעזר עהרנרובער (איללאק) ל"ו, ע"ד
מריה שמואל עהרנפעלד (חתן סופר) רכ"ז
מריה שמואל עהרנפעלד (רב דק"ק קאוועשד) קפ"ו
מריה משה עקשטיין (סערענטש) ל'
מריה ישעיה ערנפעלד (שבט סופר) קמ"א, קצ"ח
מריה יהושע פאלאק קע"ג, רכ"ב
מריה יוסף שמעון פאלאק (הארמאנשטרט) קכ"ב
מריה שמעון פאלאק (שרית שם משמעון) תכ"ג
מריה אשר שמואל פאנעטא (אב"ד הידאלמאש) שצ"ח
מריה יחזקאל פאנעט (מראה יחזקאל) שצ"ב
מריה ישראל זאב פאנעט (טעגלאש) ס"ט
מריה מנחם מענדל פאנעט (שו"ת מעגלי צרק) א', ב', ט"ו, ש"נ

מריה שמואל פאנפעדער (טשאבא) רצ"ה
מריה משה צבי פוקס (שרית יד רמה) חקדמה, רח"צ, רצ"ט, שס"ב, ת"ל

מריה יוסף חיים פישמאן (חתנו - אב"ד טעלעגור) חקדמה, צ"ה, צ"ו, קכ"ה, רכ"ב, רמ"ג, רס"ב, ש"מ, שע"ו

מריה עמרם פישער (אב"ד יינק) ט"ז
מריה צבי פלאטא (אב"ד קאלן אם רהיין) קכ"ז
מריה זעליג פלאנר (ריין מארע) צ"א, קל"ד, תמ"ב
מריה שמואל הירש פלאנר (תלמיד - ערדא-בעניע) ס"ה
מריה פייבל פלויט (אב"ד שוראן) קס"ב
מריה משה פעלדמאן (זשאקא) ס"ג
מריה מנחם מענדל פערל (רומ"ץ אטאניא) ש"ל, ש"ט
מריה מאיר פערלס (רבו - אב"ד קראלא) קמ"ב, רל"ב, שי"ח, שיי"ט, ש"כ, שצ"ג, שצ"ד, ת"ט, תכ"ו

מריה אליעזר פריער (ריין ניגרעשט) ז'
מריה אהרן פריער (אב"ד בוסערמין) שצ"ד
מריה נתנאל הכהן פריער (שו"ת פני מבין) כ"ד, צ"ט, רנ"ב, רנ"ג, רע"א, שפ"ה

מריה זושא פריערמאן (תלמיד - נייערעדיהאז) ס"ו, קפ"ג, קצ"ה, ש'

מריה ישעיה פריערמאן (ברעזנא) ת"ח, ת"ח
מריה ליב פריערמאן (ריין פרעסבורג) כ"ז, קס"ו, רפ"ב, רפ"ג, רפ"ד, תי"ח, תמ"ט

מריה מנשה שמחה פריערמאן (אב"ד סאבראנץ) י"ד
מריה צבי פריערמאן (אך פרי תבואה) ר"י
מריה ראובן פרידמאן (גאליציע - פרעסבורג) שכ"ב
מריה אלימלך פריערלאנדער (אב"ד בארגא פוונד) קי"ח, רמ"ו, שכ"ט, תי"ד

מריה צבי פ"מ (בערעגסאז) קל"ה
מריה שמחה בונם פ"מ קס"ט, ק"ע
מריה אייזיק פ"ד (תלמיד) קנ"ח
מריה שמואל פרענקיל ז'
מריה פנחס צימעטבוים (ראב"ד גראסווארדיין) שס"ב
מריה פנחס אלימלך צימערמאן (סטראוק) ע"ה
מריה יעקב צבי קאלטמאן (אב"ד ווירטעש) ג', ד', תכ"ה
מריה יעקב קטינא (רחמי האב) תמ"ז
מריה עוזר קליין (נאמעני) רפ"א, ש"ה
מריה שלמה קליין (מרי"ץ קערעסטש) ס"ב, ער"ה, שצ"ט, ת'
מריה יונתן קלינגבערג תל"ח
מריה סענדר צבי קלינגבערג (אב"ד סאנדאווא) תל"ח

מריה שמואל קרוין (אבד"ק וואגאש) ל"ט, נ"ג
מריה יעקב ראזער (ליטיטע) קל"ב, ר"ח
מריה מאזעס חיים ראזענבוים (אב"ד קליינווארדיין) חקדמה
מריה עמרם חסידא ראזענבוים (זקנו) ר"י
מריה זאב ראזענבליטה (אב"ד ס' מארטין) רצ"ב
מריה שלמה כ"ץ ראזענבערג (אב"ד טאשנאר) ש"נ
מריה מנחם צבי ראזענבערג (רב דק"ק נאדיפאלו) קצ"ז
מריה אברהם צבי ראזענוואסער (שר"ב קונאגאטא) ע"ח, ע"ט
מריה שלום ראזענפעלד (אב"ד קאמינאק) ע"ו
מריה אברהם ראפאפארט כ"ץ (מיטשקע) ר'
מריה שלום רוקח (אב"ד בעלז) קצ"ג
מריה יהושע ברוך רייניטץ (אב"ד טשעטשעוורטץ) י"ב, י"ג, קל"ד, רכ"ה, שג"ה

מריה מנחם רייניטץ (תלמיד - גוט) נ"ב
מריה יודא ליב שאלמאן (תלמיד - מאראראש) רט"ו
מריה שימא שאלמאן י"ח
מריה שלום מרדכי הכהן שווארדאן (מהרש"ם) חקדמה
מריה זכריה שווארטץ (תלמיד - סארוואש) י"ט, כ', קט"ז, קצ"ו

מריה אברהם יהודה הכהן שווארץ (קול אריה) כ"ז, ק"ג
מריה יודא שווארטץ (בק"ק ס"ה) מ"ו, קי"א, קי"ב, קס"ז
מריה יעקב משה שווארץ (אב"ד קראסנא) שס"ט
מריה שמואל צבי שווארטץ (אבראהאם) ס'
מריה שמואל שטאססעל (לאפאש) ס"ו, שמ"א

מריה אברהם משה שטיין (רומ"ץ קלרזענבורג) ל"ח
מריה גרשון שטערן (חתנו - ילקוט הגרשונים) חקדמה, י"ז, מ"ח, מ"ט, נ', נ"ד, נ"ה, נ"ו, ק"ה, ק"ו, קי"ז, קי"ג, קי"ד, קב"ז, קל"ה, קמ"ג, קנ"ג, קנ"ד, קנ"ה, ר"ו, ר"ז, רכ"ז, ר"ל, רס"ד, רס"ח, רס"ט, ש"ג, ר"ש, שנ"ד, שס"ה, שס"ו, שס"ז, שצ"ב, שצ"ה, שצ"ו, שצ"ז, תי"א, תי"ז, תל"ח, ת"מ

מריה משה שמואל שטערן (סערענטש) כ"ה, כ"ח, קנ"ב, קס"ה, קע"ה, קפ"ז, קפ"ח, ש"ט, שמ"ו, שפ"ג, שפ"ו, תי"ב

מריה שלמה שטערן (תלמיד - חוסט) רכ"ג, רכ"ד
מריה משה שיק (שו"ת מהר"ם שיק) קי"ב, רי"ח, ת"ד, ת"ה, ת"ו

מריה חיים יודא שלעזינגער (מרי"צ וואידא סט'איוואין) פ"ד, רמ"ח

מריה משה שלעזינגער מ'
מריה צבי הירש שפירא (דרכי תשובה) חקדמה

מריה אברש (אוהל) ר"ב
מריה איצק יוסף (סאמאש איוואר) קמ"ט
מריה אליעזר ליפמאן (רדאמסק) רל"ג
מריה אשר קמ"ה
המאוה"ג מריה יהודה [תכ"ד]
מריה יעקב (תלמיד) קצ"ט, רנ"ח, רנ"ט
מריה יעקב צבי (לודאש) שצ"ב
מריה יצחק (תלמיד) ל"ה
מריה מאיר רל"א
מהר"ם (תלמיד) קכ"ח
מוהר"ש ת"ג
מוהר"ש ק"כ
מריה משה (בארטפעלד) שס"ט, תכ"ח
מריה משה ליב (איזא) צ"ד
מריה פנחס תל"ג
מריה צבי (תלמיד) רל"ז, רע"ז, של"ח
מריה שלמה יהודא (זאלישע) י"ז, מ"ה
מריה שלמה זלמן (אב"ד פרעמיסלא) ל"ה
הג' מטעלעק ת"ב
הרב רטס"מ ס'
גאון הרור רצ"ד

זכרון תורה

תשובות מן ככל אומותי הכבוד והיקר לאהובי הנביא היקרים והחסונים מפיך הנקונים נשמתם לעמה, אשר נכדנם כוחם ולבנם השתחטו כפי עסק ידם בהדפסת הספר הזה איש לפי ערכו ולפי מהללו יקבל ברכו מעונן הברכות יחיים.

עמי א"ב.

ר' מרדכי ציממערמאן לזכר נשמת אביו
שהי' חתמה הרבני היקר וכלהו עושה
מנחם העכוה מענדל הכסן ע"ה.

האחים ר' נתן ור' שמואל יודא שפיטער
לעילוי נשמת אביהם כריז לב
ועושה חסד החזר עזריאל זאב ע"ה.

ר' שלום אולמאן לזכר נשמת אביו
עושה יששכר בן עושה ישראל היקר
ורעימו ע"ה הינדל נח ר' יוסף ווייעלן
ע"ה.

ר' שמואל יודא לאו עמוז לעילוי
נשמת אביו הרבני הענוה יוסף
עושה אפרים זל וזנחו החסונים ע"ה
פערל ע"ה.

בן אומותי הרבני מושה יצחק יעקב
שרייבער מדענבעלן לעילוי נשמת
חמותו האשה החסונה ע"ה רבקה ע"ה
נח מושה יצחק זל עליה ח' סיון חרלי"ט.
ר' יצחק דייטש לזכר נשמת אביו ר'
צבי ואשתו ע"ה עלעש ע"ה.

מו"ה כהריאל העלער לעילוי נשמת
נחו יחידו ר' אלי בן ע"ה ליבא ע"ה
מו"ה מאיר שווארץ חתמה לעילוי נשמת
אביו איש הולך חס ר' אשר זעליג ע"ה.

מו"ה מאיר קעסטענבוים לזכר נשמת
אביו שהי' חתמה הרבני המורע
וחיק וחסיד עשה לרקוח וגמל חסד
מושה אברהם זל.

הב' אשר האנינסבערג לזכר נשמת
אביו ואביו היס הכריז לב ר'
נתן שייטל בן ר' אברהם ואשתו ע"ה
שינדל נח ר' יוחנן לאשה ונכס הב'
אליעזר ע"ה.

מו"ה חיים צבי קירש לעילוי נשמת
אביו הרבני המורע חמו"ה מושה
נפתלי זל.

האחים ר' יושע וסב' הנוך גוטמאן
לזכר נשמת אביו ישראל
ואשתו ע"ה בילא ע"ה.

ר' יחיאל יוסף גאלרפעדער לעילוי נשמת
אביו ר' ישעי בן ר' נתן ואשתו
ע"ה ריזל נח מושה יחיאל יוסף ע"ה.

ר' מרדכי דוד לייטנער
ש"ב מושה משה אולמאן
ר' משה ווייס
ר' משה יונה שפיטץ
ר' משה שארקאש
מושה משה קאהן חתמה
ר' נפתלי צבי לייטנער
מושה פינחס פארנעס
מושה צבי גראסמאן
מושה קלוינמוס קלמן ווייס
מושה שלמה קעסנער
מושה שלמה שפיטץ
מושה שמאי הארטשטיין חתמה
מושה שמואל עמשטיין
מושה שמואל צבי שווארץ
מושה שמואל ציממערמאן
ר' שמעון בערגער

מושה חנני ליפא לעסקאוויטש
מושה יודא אפשאן חתמה
מושה יודא גראסמאן
מושה יונה אלימלך וויינבערגער
מושה יוסף זיידענפרויא
מושה יוסף לייטנער
ר' יעקב דייטש
ר' יעקב אהרן פריעדמאן
מושה יעקב שרייבער
מושה יצחק גרינבערגער
ר' יצחק ציטער
ר' ישעי דינשי
מושה מאיר אולמאן
מושה מאיר איזשאק
ר' מיכאל גבריאל וויטראעל
מושה מנחם מענדל גוטמאן
מושה מנחם מענדל ברוין

מושה אהרן פריעדמאן
מושה אליעזר הויער
ר' אלעזר דענעש
ר' אלעזר זאוויזלאג
ר' אשר ראטהבארט
ר' אשר אנשיל קאטץ
ר' אשר העלער
מושה דוב בערנאט
מושה דוד קופער
מושה דוד קאהן
ר' דוד פאדאר
ר' זאב ווייס
מושה זאב שפיטער חתמה
ר' זאב מאיר וויטראעל
מושה חיים דוד בלויא
מושה חיים יוחנן לעסקאוויטש
מושה חיים קאהן

חומכי החורה יאושרו וכבודם עליהם יראה אורך ימים ונכות חיים ושלום יקפמו להם ויכושלים הנכונים בני ענינים החזקה אכ"י.

אשריין כעמיי לידירי הייאל ר' בנימן זאם רובינשטיין כ"י אשר בנים דפוקו ילא לאור ספר זה, ולבניו סמורים
העומלנים יוש כ"י הלונטום הלמן כ"י וכ"י משה צבי כ"י עמרו ויגעו הננה בעיאל פקיהאל וחסידים יחיים
שירפס בסדר ויפ"י, איכאל בזה מודם וחסווח מן חן להם ענכות עליון יבוכו ע"ה.

זכרון תורה

חייב אדם כבוד אכסניא וכפי פרוטות לטעמים נשואה בהפלה על כל העדה הקדושה מפוארה ומעושרה עובי קיץ גרא סורדיין אשר זה כחמשה עשר שנה עשכני בחוכם ואכני יוסב בקרב עמיתים קדוש ונראשם ידידיי האהובים האקרויט הכבדים יקרי הערך עמו הייו חיו בחומכי כפטי מקופה הקהל בהדפסת ספר הנכחי, אחס ר' סעמי חיים לכל מי שמערי, לרקחך מעיד געלט ותן להם חיים ארוכים עמוקים ועמוקים באושר גופני ורוחני, עיניהם תראים ביעוהך באמת וחרם כראש קרנם, קרן עיר תהלה הזאה ירום וכשא וגנה מאור, ירעיף עליי הקל הטוב הרחמן יחציץ עללי צרכה עשמים עמעל, חליץ ותפחה כחצללה וחשגנג לטס ולתפארה עדי ירחס ר' ליון קרית עועדכו, חצנס וחכוךן צים מקדטינו ותפארהינו וירושלים עיהיק צוויי על חלה, לטס ולתפארה ולתהלס, ועמו סגדול יתעלס ויתקדס בעולם, וכסאו יהיי טלס ויסוכלל היכל ואולס ציעינו בקרוב.

הטיבה ר' לעוויס, ובלבוחס ישרים, סיב היקרים, עלי לוח לני חרותים בני אח ואחוח אשר כשא לבס אומס לסמיט לי לעזרה בהדפסה ספרא דבי רב קדושה אזי זקנס העחבר זלי, הלא העה חלעידו סרצני העופלח ומופלג ירם איס חעידוח. בעויע עויה דוד רייזמאן כיי עכפר קי סעי קיראלי עיי צמ גיסי הגאון העחבר ספרי ילקסיג זליל סאטה העהוללה בעמעיי הכעיעות עונת לב ענציה עי רב קה חיי. בן גיסי הגאון אציד טאעשאן זליל סרצני הנגיד העפואר עפורקס לטנה ולתהלה. לטס ולתפארה, רחיס רבנן ואיהו גופא לורב העוסק בחוקי מורב חרקיף וטכוך עוים יצחה יעקב שרייבער כיי אחד מיקירי קרחא דקהיי דענרעלין עיי האסה החשובה חיה חיה חיי. בני אחי הענוה הגאון אציד האכטאוויץ זליל האחים הכבדים אכטי יקר רוח ומעוליס, צפז לא יפולאים, הנגידים העפוארים, מופלחים ומופלגים בהפלגת הכמים ובטלעוח מעשים עויה חיים ישעיי בלוחם כיי אגן יקרה בקיק אראיחש-עאראע ורעיהו העהוללה חיי ועוים יוסף דוב כיי חיהן עושנו בעיר הנציה צוראפעטע וזנחה החשובה עי זעלדא חיי. בעל כדחה אחי הכיל סרצני העופלס בעעלום ועדות איס חנוכות עויה דוב טאטצען כיי ורעיהו הכעיעוה צמעטיה חיי כע עי חיי צחו טל חיא הגאציד דקהיי קלויזענבורג עויה עקי צח גלא זכער כיי. כולס יצרכו עמעון הברכות, ברב כחה וטובע טעחות עכל ירח. ויהיי לעאורות עד סוף כל הדורות ויקוים צהס דברי החכס מכל אדם עערת זקנים בני צנים עעחה ועיע.

מלרי צככה יזילו עלי ידידיי העחזיקים ען חמים וסייעווי בהחיתה יחירה וברחנה ידים להדפסת ספר הלזה הלא סעה: הרבני העופלג, ירח וחרד מאכטי חקד הקלין העפואר, לב מחוי הנגיד העפורקס, סרצני העופלג בהפלגת כנוכים, פזר נתן עוהר, עכף ען אצוה, הנגיד ידבר כנידוח, גומל חקד ועושה לאציונים, עושה לרקח בכל עה, בהטכל וצדעה, לחזק ידים רפות, לרקוח, ידיו לעזר פחוחה כבוד עויה יוסף אורלמאן כיי. כסבר פנים יפות כבוד עויה שמואל יודא מאטצען כיי.

תודה חמה ולבנית לידדיי הנערך חכס צידעווחיו, וטלס בעדותיו ער חיים הרוי יאכצעל כיי אשר חמץ כפטו וכדנה רוחו להטחחף צככוס הגון בהדפסה לעמען עטות זכר לכעמה צנו הנ' הלוניטום הלטן עיה נקטף באצו כיה ענה סנה חרפיד ולעילוי כעמה צחו סעדינה האטה עי אסתר טרים עיה בעודה באצה צח כי סנה הלכה לעולמה ציוס יי אייר סנה חרליע חלציה. הרופא לשצוכי לב יחציץ ירכין אח לבצ אציהס ואמס החשובה עי ריחל חיי ויסענו כחה רוח אלל צכס יחידס הנ' ער יהודא שרגא טיי עעוים.

